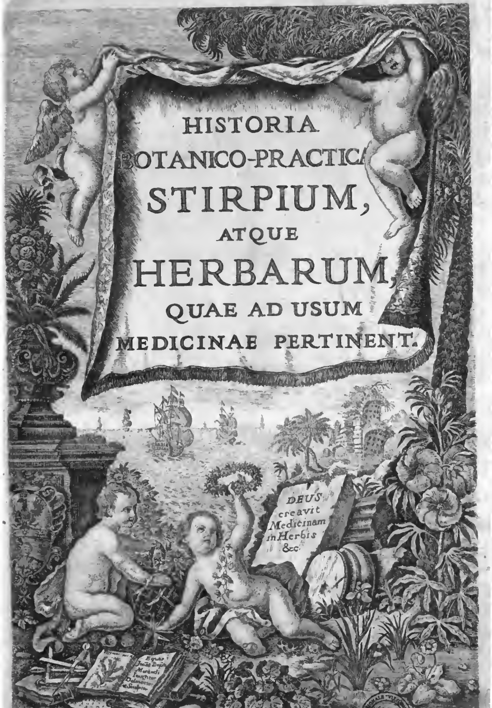
BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III
XXIX
H
22
NAPOLI
XXIX.
H.
22.
Digitized by Google

Digitized by Google

HISTORIA
BOTANICO-PRACTICA
STIRPIUM,
ATQUE
HERBARUM,
QUAE AD USUM
MEDICINAE PERTINENT.
DEUS
creavit
Medicinam
in Herbis
&c.
NAPOLI

Digitized by Google

76.

HISTORIA BOTANICA PRACTICA,

SEU

PLANTARUM,

QUAE AD USUM MEDICINAE PERTINENT,

NOMENCLATURA, DESCRIPTIO, ET VIRTUTES,

CUM AB ANTIQUIS, TUM A RECENTIBUS

CELEBRIUM AUCTORUM SCRIPTIS DESUMPTAE,

AC AENEIS TABULIS DELINEATAE,

ATQUE AD VIVUM EX PROTOTYPO EXPRESSAE,

NEC NON IN CLASSES XXXV. DISTRIBUTAE,
UT FACILIUS CUJUSQUE SIMPLICIS
GENUS, AC SPECIES DIGNOSCANTUR.

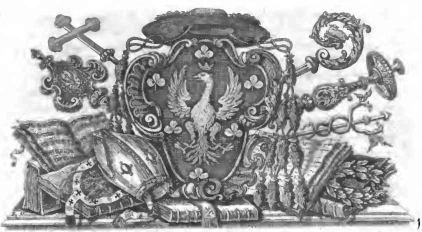
OPUS

EQUITIS JOANNIS BAPTISTAE MORANDI
MEDIOLANENSIS
BOTANICI-GALENICI-PICTORIS.

B. R. NEAPOL.
BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE III
NAPOLI

MEDIOLANI, MDCCLXI.
APUD JOSEPH GALEATIUM. SUPERIORUM PERMISSU.

EMINENTISSIMO AC REVERENDISSIMO PRINCIPI

JOSEPHO PUTEOBONELLO

S. R. E. CARDINALI

ARCHIEPISCOPO MEDIOLANENSI

EQUES JOANNES BAPTISTA MORANDI

S. P. D.

Quanta fuit Herbarum, ac Seminum ab hominum memoria utilitas & delectatio, tantus ubique gentium eorumdem uſus excrevit, atque inveſtigatio, ut nihil in Orbe terrarum diligentiùs per omnes aetates fuerit exoptatum, quàm hortorum ſtirpes colere, & virtutes noſſe, quarum ope infirmatae per culpam humanae carni adjumenta & ſubſidia praeſtarentur. Quoniam verò hoc potiſſimùm florentiſſimo ſeculo, ſinguli ſua videntur commoda, animique inductionem ſequi, ſi exercitationi, libero honeſtoque viro dignae, ſint dediti; a prima ego quoque adoleſcentia ad abditas rerum naturalium cauſas inquirendas operam contuli, mutis quidem, ſed ſalutaribus artibus peſtes, morboſque corporis ſanandi ſtudens: quod ut tutiori incedens viâ aſſequi poſſem, Herbarum varietates, earumque genera diligenti examine ab earum ortu, uſque ad deceſſum placuit inſpicere, typoſque ſingularum, quas oculis examinavi, fideliter commendare papyro, ne ſimilitudo confunderet, aut memoriae vitium aliam pro alia, quemadmodum in magna rerum farragine perſaepe contingit, mihi poſtmodum ſuppeditaret. Id ultro curas omnes meas ita exercuit, ut Medicorum Animadverſiones, ſive antiqui illi forent, ſive recentiores, qui in detergendis ſurculorum, fructuum, aut radicum proprietatibus ad Medicinae ſubſidium, non planè

modi-

..ſecum , induſtriam ſuam impenderunt , attentè perlegerem , & cuicumque ex cognitis , ac delineatis Herbarum iconibus qualitates adjungerem , quibus aut prodeſſe ſaluti poſſent , aut damnum inferre. Poſtquam Herbarum claſſes ordine dato ſecrevi , Amicorum mihi placuit indulgere conſilio , ſuadentium , ut uno plurium annorum labores colligarem vinculo , praeliſque committerem , quibus temporis longinquitate pene oblitas priſcorum Magiſtrorum obſervationes ad memoriam revocarem , & , ſi quid novae Doctorum Βοτανικῶν *indagini patefactum eſt , iſtud ipſum ad commune commodum Medicorum ac Pharmacopolarum cuicumque ſurculorum ſpeciei adnecterem , ne quid , hoc potiſſimùm auxilio , vel in decernendis , vel in efformandis remediis , deſiderandum relinqueretur.*

Quum jam tamdem poſt longas vigilias , & plurium menſium ſollicitudinem ad umbilicum perducta ſit haec editio , Tibi , EMINENTISSIME PRINCEPS , inſcribendam exiſtimavi , qui nuper , plaudentibus Civibus , exteriſque , Divino munere inclytam Ambroſii Sedem conſcendiſti , cujus fortunas , atque opera , veluti in imagine ſimillimè praefiguras. Probè equidem noſti , quanto eloquentiae robore , atque ornatu S. hic Praeſul Hexaemeronis Libro III. Cap. VIII. & XIII. de virtute ſeminaria egerit , de germinandi , ac fructificandi modo planè mirabili ; & Sacrae Scripturae teſtimonia proferat , quibus Agri ſuavitatem benedictioni , & gratiae Sanctorum comparatam advertit , ita propemodum , ut in boſce ſenſus erumperet : Quid deſcribam purpuraſcentes Violas , candida Lilia , rutilantes Roſas ; depicta rura nunc aureis , nunc variis , nunc luteis floribus , in quibus neſcias , utrum ſpecies ampliùs florum , aut vis odora delectet. Unde & divinè Dominus ait : Et ſpecies agri mecum eſt. *Novit etiam Infulatus Doctor ,* eam antiquiorem eſſe Medicinam , quae Herbis medicare conſuevit , & ſuccis ; *ideoque ,* quid enumerem , *inquit ,* ſuccos Herbarum ſalubres ? quid virgultorum , ac foliorum remedia ? *Non potuit tamen calamum cohibere , quin poſtea exararet :* Herbis certè ulcera aperta clauduntur ; Herbis curantur interna.

Lib.II. §.55. *Quinimmo , & quum de Fide Reſurrectionis diſſereret , phyſica enarratione ſeminum deſcripſit ſolutiones ,* quomodo iterum coaleſcant , & quodam calore vitali ſpiritum quemdam Herbae viridantis exhalent. *Haec omnia quum Tibi cognita dilucidè ſint , EMINENTISSIME ANTISTES , vides etiam , multas mihi hujus inſtituti cauſſas eſſe , ut Volumen iſtud , Herbarum icones , virtuteſque complectens , praeclariſſimo Nomini tuo inſcripto velim. Ea eſt profectò Herbarum myſtica ſignificatio , docente S. Gregorio P. M.,*

19. Job. 14. quòd in Scriptura Sacra , aliquando Herba viror gloriae temporalis accipitur ; aliquando refectio Diaboli ; aliquando ſuſtentatio Praedicatorum , aliquando aeternae vitae ſcientia , atque doctrina : *quae ſi bene perpendimus , optimae vitae tuae inſtitutioni pleniſſimè reſpondent ; Tu equidem ille es , quem ad altiorem dignitatis gradum Pontificia ſanctione provectum , tanta cunctorum laetitia proſequuta eſt , ut omnis ordinis homines Tibi ipſi , moderatione , comitate , vigilantiâ Infulam Mediolanenſem , & Romanam Purpuram jam antea promerito , collatas poſtmodum , numquam ſatis plauſus , atque amoris teſtificationibus gratulari videantur. Verùm ſi quandoque in ampliſſima hac Tibi demandata Provincia ovis aliqua perdita , deſignatis aberrans è paſcuis , Tartarei Lupi ſe objiciat morſibus , Tu integerrimis edictis , Tu laborioſâ licèt , quam nuper ſuſcepiſti , propriae Dioeceſeos luſtratione , voce , greſſibus , pollicitationibus , minis providè utens , pervigil adeò , ſeduluſque proſequeris , ut Diabolo praedam eripias , & ad bonorum ſocietatem iterum revoces. AEquè curae Tibi eſt auctoritas Sacerdotum , pro quorum diſciplinâ vetuſtas Praedeceſſorum Leges ad praxim revocas , novaſque ſancis , ne quis*

Paſtor ,

Paſtor , veluti Mercenarius , gregem ſuum deſerat ; Sed Te normam , ac ſpeculum ceteris exhibens Adminiſtris , omnes excitas ad enutriendum curae ſuae commendatum populum in verbo , ac ſanctitate veritatis . Quod ut faciliùs , & commodiùs aſſequaris , Ecclesiaſtico Protoantiſtite verè dignas virtutes amplexus es , ut non unius , vel alterius hominum generis , ſed univerſorum utilitati , compoſitis ad rectam vivendi rationem moribus tuis , domi , foriſque optimè conſulas ; Tibi enim prae ceteris cordi eſt , ut tenerior aetas imbuatur liberalibus Artibus , & rectis ſenſibus de Divinis , & humanis informentur in ſortem Domini vocati Adoleſcentes ; ut Curia tua ſapientibus Moderatoribus non indigeat ; Eccleſiarum Collegia , non clamoſis atque illiteratis , ſed religioſis modeſtiſque Miniſtris repleantur ; tota denique Metropolis utilibus , & bonis Fidelibus ubique reſplendeat : ad quae omnia , quum tot tantiſque negotiis diſtinearis aſſiduè , ut vix reſpirandi liberè ſit poteſtas , totus nihilominus ſemper incumbis , officiorum gravitatem hilari oris ſuavitate temperans tam prudenter , ut quemadmodum nulli non aditus patet ad Te facillimus , ſic omnium Te alloquentium ad tua implenda deſideria , immo Dei praecepta , perquam comiter devincias voluntates . Tam magnum Animarum lucrum , & communis erga Te benevolentiae foenus haud licet mirari , quum Te a primis adoleſcentiae exordiis praeſtantiſſimarum Artium ſtudiis exornaveris , in quibus aetatem florentem , ac maturiorem conſumpſiſti , & quae ne nunc negligis quidem , ubi vacuam Eccleſiae Tibi deſponſatae cutis horam , & tantillum laxamenti es nactus , illam ſemper ſitiens Sapientiam , quam ex Aganippeo olim fonte hauſeras , deinde ex Sanctorum Patrum , Canonum Sacrorum , & Chriſtianae Hiſtoriae alveis uberrimè in mentem tuam derivaſti , ut coram Pontifice Maximo tuorum ſtudiorum periculum Romae faciens , laudatorem bene culti promptique ingenii tui illum ipſum ſortitus ſis , quo ſicut Dignitate nemo , ita & Eccleſiaſticorum Dogmatum peritiâ , majores pauci reperiuntur in terris .

Quum igitur Sacerdotii tui , atque Herbarum ſalubrium relatio quaedam intercedat , id unum ſupereſt , mihi revera jucundiſſimum , Te Archiatrum Animarum indigitare , dum Corporum Curatoribus ſubſidium aliquod Scriptis hiſce meis praeſtare contendo , praecipuè quum eâdem nuncupatione Antiſtites alloqui aequi bonique cenſueris Gregorius M. Boni Medici officium eſſe , *aſſerens* , non ſolùm ſalutem reſtituere , ſed etiam reſtitutam cuſtodiae ſedulitate ſervare . *Ad id profectò in primis opera tua inſtituiſti , atque in praeſentiarum componis , EMINENTISSIME PRINCEPS , ut ſive Aris addictus , ſeu ſeculi negotiis implicitus quiſque , morum tuorum dulcedine perlectus , a Te nutu , ac voce in viam rectam perduci concupiſcat , immo currere anhelet* in odorem unguentorum tuorum ; *nam* ex quatuor Cardinalium Virtutum rivis , *quas Oſtro pariter , atque Actibus inſignis palàm oſtentas , Bernardo Charaevallenſi teſte* , tamquam unguentis pretioſiſſimis , ſuper montes aromatum de coeleſtibus ſpeciebus confectis , tanta Eccleſiae *tuae* nares odoris ſuavitas replevit , ut mox excitata illa dulcedine , ſupernum properet ad Sponſum , tamquam verè illa Regina Auſtri , feſtinans a finibus terrae audire Sapientiam Salomonis ; *ideoque a Te Patre optimo coelitus dato Mediolanenſes repetunt , quod olim de Jacob filio S. Iſaac :* Odor tuus , ſicut odor agri pleni ; *quos jucundum procul dubio videre eſt , ad Templa , ad preces , ad Myſteria Divina frequentiores convolare , praeſentiâ , ac pietate tua per Urbem , Pagoſque odorem gratiſſimum diffundente* ex aromatibus myrrhae , & thuris , & univerſi pulveris pigmentarii .

Comment. in I. Pſalm. poenit.

Cant. Cantic. I.

Super Cant. Serm. 22.

Geneſ. 27.

Neque verò extra orbitam divagatum me cenſeo , quum ab Herbis ad Flores converſus

ſus

Digitized by Google

ſus eſt ſermo meus, ſi perſaepe utriſque uti expedit in Pharmaceuticis officinis, & quàm paucae in tota Herbarum familia reperiuntur ex illis, quae ſuis etiam floribus non coronentur. Neſcio igitur meo etiam calculo non probare prudentiſſimum JPP. nobilis hujuſce Collegii conſilium, qui ut Te Collegam ſuum, Purpuratorum Patrum Coetui adnumeratum, & Metropolis hujus Pallio, publicâ, eâque meritiſſima laudum teſtificatione complecterentur, e Lilio flore ſymbolum mutuati ſunt, quo amplam Porticum, regiaſque Aulas affabrè pictis tabellis, magnificoque ſumptu ornatas exhiberent, ad exprimenda Murice ornati Praeſulis merita, necnon defaecato Sanguine celebrium Avorum res geſtas, quibus a remotioribus ſeculis uſque nunc de Patria benemeriti Nepoti ſuo integritate, prudentiâ, fortitudine, ceteriſque virtutum dotibus praeivere. Quid enim aptius, quid elegantius ad haec omnia deſcribenda reperiri unquam poterat, quàm Lilium, ſi in hoc ipſo Supremus ille Mundi Servator praeſignari voluit, Lilium Convallium *in Canticorum Libro appellatus?*

Attamen ſi flos iſte vigilantiſſimum Eccleſiae Patrem tam concinnè expreſſit; quidni tot ſurculi, radices, ſtipites, gemmae, folia, culmina, quae in hac Herbarum collectione congeſta ſunt, abundantius celebrabunt? praecipuè quum nonnullae Herbae reperiantur, quarum uſus in Veteri ac Nova Lege Sacerdotibus indicebatur ad Sacra peragenda, quemadmodum de Hyſſopo compertum eſt, qua Epiſcopi ſive Templa Deo dicantes, ſive polluta priſtino cultui reſtituentes, ad ſpargendam luſtralem Aquam familiariter adhuc utuntur, quippe quae, Remigio Autiſſiodorenſi Monacho teſtimonium perhibente, Herba ſit humilis, quae radicibus ſaxorum dicitur penetrare duritiam, & interioribus peccatoris medetur incommodis. Significans etiam humilitatem Chriſti, quae duritiam noſtrae obſtinationis confringit, atque immunditias interiores curare novit. *Verùm etſi tot cauſſae non eſſent, quae animos mihi adderent, ut Volumen iſtud Tibi lubentiſſimè exhibeam, PRINCEPS EMINENTISSIME; moveret tamen nihilominus humanitas illa Tua, qua me dudum Auguſtam Taurinorum proficiſcentem, dum aliquantiſper domi meae immorarer benigno affatu foviſti, atque ad perficiendum hoc Opus, quod mente volutabam, ſtimulos adjeciſti. Annuentibus Superis id ipſum completum eſt, eo feliciſſimo tempore, quo Te non Patronum tantummodo, ut olim, ſed Paſtorem amantiſſimum, & Romanae Eccleſiae Ampliſſimum Principem humiliter colo. Eae tamen Te ſemper comitantur benignitas, clementia, & ſuavitas, quibus fretus pro Literaria Republica inſudantes nunquam deſinis adjuvare. Accipe, quaeſo, munuſculum iſtud meum, hominis Tibi pluribus nominibus addictiſſimi perpetuum monumentum, qui Deum O. M. ſupplicibus votis exorabat aſſiduè, ut Te diu omnium bono ſervet incolumem. Vale.*

Apud Martene de Antiq.Eccl.Rit. Tom,II.Lib. II.Cap.XIII.

Daban Mediolani V. Kal. Octobres MDCCXLIV.

LECTORI BENEVOLO.

COnſultum ſatis exiguo ingenio meo haudquaquam credidiſſem, ſi in ipſomet ampliſſimi, ac pene indefiniti operis conſpectù propoſita fuiſſet tamquam ineunda mihi, abſque duce, & praeſidio, immenſa prorſus ſemita, quam Sapientiſſimi Conditoris potentia nedum ad humani generis voluptatem, verùm etiam incolumitatem adeo locupletavit, ut ubique terrarum (quemadmodum Tullius ait De nat. Deor. t. 2.) Stirpium, & Herbarum utilitates, quas longo uſu percepimus, D. O. M. beneficium fateri nos cogant, quo innumera Semina virere, creſcere, florere, fructificare admiramur.

Verùm quia Divini Largitoris conſilio nequaquam inutilia, veluti abditi Terrae viſceribus theſauri, eſſe debebant virentia germina, contentaeque ad ſalutem vires, ac praeſtantiae, praeclarum, inter caetera dona, humano ingenio lumen adjecit, quo freti, inſtructique non pauci ubique Gentium praeclariſſimi Viri (quos omnes honoris, debitique officii cauſa recenſeo) praeire nos diuturnis ſtudiis, facem nobis ſolerti labore admovere, accuratiſſimis experimentis de germinum praeſtantia certiores facere uſque in hanc diem pro tuenda corporum valetudine, infeſtiſque repellendis morbis, luculentiſſimè potuerunt.

Iſti profectò (quod fateor libentiſſimè) mihi principes fuerunt ad ingrediendam, & ſuſcipiendam ſtudiorum rationem, quibus & delectari coeperam ab adoleſcentia non parum, & jugiter in dies adhaerere non ſine impenſa, nec levibus vitae meae viciſſitudinibus voluiſſe me, ac velle in praeſentia confirmo.

Attamen, quum nec omnes omnia amplecti velint, nec pluribus per aetatem, aliaque obſiſtentia tantae rei momenta complere ſeriem, & ut verius dicam, Herbariae rei collectionem haudquaquam potuerint, contigit, ut praeclara quidem, non omnibus tamen referta commodis, iiſque potiſſimùm, quae Medicae arti famulantur, uno condita Volumine nondum pervenerint in manus hominum documenta. Quidam etenim Herbas indicarunt; eaſdem verò deſcribere, & figurare ipſis minimè curae fuit. Alios in illis delineandis labor detinuit ſedulus; at quantum pro incolumitate hominum valerent, non dixerunt. Semina attulerunt non pauci, Fructus, & Flores Plantarum, quorum in paginis non ſine multo tutae cognitionis diſcrimine Ramuli, & Folia deſiderantur. Sculpta ex aere, lignoque habuimus a nonnullis germina, qui de ipſorum uſu penitus conticeſcunt. Aliis denique definitas medicinalium plantarum ſpecies placuit deſcribere: immo etſi omnes, quae in uſu apud nos ſunt, non ita tamen perſpicua effigie diſcretas, ut unitas nominis in ſummo ſalutis diſcrimine facilè fallere poſſit, ne dicam probatiſſimorum Virorum teſtimonio ipſam decepiſſe aliquando.

Quorſum tamen haec, quae de aliis judicas? inquit fortaſſe Lectorum quiſpiam. Quorſum? ut ad mea tandem deveniam ſtudia, quorum opus Volumine iſto comprehenſum explicare paucis aggredior: quod ne ſuboſcurè faciam, tria aperiam ingenuè. Quinam ego hac in re: quale ad rem opus; Quibus demum adjumentis pro mea induſtria perfecerim. Compertum omnibus arbitror, propenſiorem unicuique ineſſe in illa ſtudia voluntatem, quae diuturniori diligentia coluerit, & quorum non ſemel periculum fecerit eruditis Viris non improbatum. Contingit propterea, ut aliquem denique peculiarem collegiſſe fructum ſibi videri velit: potiſſimè verò, ſi uno, eodemque tempore propriae famae, (quod honeſtum eſt), & aliorum beneficiis (quod humanius) inſervire facilè poſſit.

Is ergo pro mea tenuitate ſum, qui hac in re operam penè omnem conſumere ſum conatus. Neque pluries defuit, Deo annuente, experiundi laboris occaſio, quum Virorum clariſſimorum, atque itidem Principum nutibus obſequi mihi opus fuit: cujus rei (abſit verbo jactantia) teſtimonia exarare hiſce in paginis commodè poſſem, illorum praeſertim indicibus voluminum, quae perficere mihi datum eſt. Ne tamen videar mea jactare, binos, ex omnibus, tantùm proferam titulos Librorum.

I. *Exterarum, & Rariorum Plantarum, quae in Horto Regio Academiae Taurinenſis excoluntur; Imagines ad vivum expreſſae a Joanne Baptiſta Morandi Mediolanenſi, in tribus Voluminibus in f., atque in Biblioteca Regiae Univerſitatis ad commune commodum locatae.*

II. *Collectio Plantarum, quae in diverſis Europae, Africae, Aſiae, & Americae locis naſcuntur, graphicè delineatorum, expreſſarumque a Joanne Baptiſta Morandi Mediolanenſi unà cum variis illorum nominibus juxta Celeberrimos Rei Herbariae Scriptores; Volumina* XIII. *in f.*, quae in inſigni Ghisleriorum Collegio Papienſi aſſervantur.

Alienis itaque placitis uſque adhuc famulatus, multa quaſi per partes expreſſeram: Placet modò utilitatem proſequi communem hominum, quibus remedia è Plantis, Herbiſque derivata porrigantur. Haec omnia uno volumine comprehendere, virtutem non ex mea, ſed ex Doctiſſimorum Praeceptorum opinione declarare, Stirpes denique tutò ſecernere ſtudui. Quae benefaciendi voluntas nemo certè unus intelliget aliquando, qua ratione alicui poſſit eſſe ingrata.

Integrum Opus triginta quinque in Claſſes fuit diſtributum: Sua quodlibet continetur Claſſe germen, ſua ſingulari notatur Stirpe; Genere, Specieque diſtinguitur: Figura nedum plantae, verum etiam Scapi foliorum, Florum, Fructuum, Seminum, Radicum exhibentur. Quae omnia multis in Voluminibus peculiari colore pinguntur. Certitudo, quae hoc in negotio maximi profectò facienda eſt, non deſideratur. Quippe manibus meis Plantas, Herbaſque obtulit ſedula diligentia, qua veluti ſuſcepto a natura exemplo, eas pro intelligibili menſura, & magnitudine delineavi; poſtmodum fideliter ſculpſi. Moneo inſuper hoc in loco de Capillaribus herbis &c., me ita ipſarum flores, fructus, atque exigua ſemina propoſuiſſe, ut planè dignoſci microſcopio poſſint.

Requirentibus autem ea, quae in hoc opere continentur, ut preſto eſſem, facilemque viam aperirem, Indicem alphabeticum adjeci, cujus Romani Caracteres vera Plantarum nomina, Italicae verò litterae Sinonyma indicanr. Quod non parum adjumenti, atque etiam lucis affert rem expoſcentibus, quum Herbae unius multoties non idem apud diverſas gentes ſit nomen.

Judicabunt nihilominus aliqui fortaſſe de meo veluti non abſoluto Opere, & imperfecto; nec ſtetiſſe, inquient, nec promiſſis, qui Herbas Medicinae uſui addictas pollicitus, multas praeterire non dubitaverim. Nos is ego ſum, qui univerſa ad omnem Medicinae uſum aliquando per hominum ingenia comparanda promiſerim. Satis feciſſe muneri meo, & pollicitis certè reor, ſi adhibitas ad ſalutem Herbas in unum redegerim; neque hoc parcè, ſed abundè, atque securè; recenſens ultro illas, & declarans, quae praeteritis temporibus frequentiori uſu tractabantur. Me potius ipſe criminor, qui aliorum, & meo quoque genio indulgens, plura ad ornatum appoſuerim.

Spectandum prae omnibus eſt, an ad libitum, temerè, inconſultò, vel potius ex celebriorum Scriptorum praeceptis, teſtimonio, atque explanatione confecerim. Quod quidem adeo proſequutus ſum firmiter, ut qui mihi objicere, adverſari, contradicere velit, procul dubio intelligat, negotium faceſſere Auctoribus praeclariſſimis, quos omnia mihi ſuppeditaſſe, perſpicuè patefacio.

Quamquam tamen inſigniores artis hujus Viri ſe mihi duces praebuerint de exilibus adhuc dubitare ingenii mei viribus cogor, ne audacter nimis mentem meam omni prorſus erroris periculo abſolvam, quum non rarò ſublimia quoque ingenia, in re aliqua levioris momenti defeciſſe cognoſcant. Recreat tamen me ſummopere humanitas tua, Lector benevole, qui veniam illam, quam nulli hominum denegare homines ſolent, mihi ſuaviſſimè impertieris; Faciliùs quidem, quo magis judicium tuum doctrina regitur, quae hoc potiſſimum callet, omnes nempe in errorem rapi aliquando, atque hallucinari. Spectabit eadem humanitas tua, meum qualecumque alienae ſtudium utilitatis; ſpectabit praeſtantiſſimorum hac in facultate Praeceptorum delectum: meam denique erga omnes ſpectabit obſervantiam, quae ſolius veritatis ſectatrix, ſua proferens, neminem accuſat, aut damnat; neque poenitebit me aliquando laboris mei non modici ſanè; facere enim hoc non ſine injuria poſſem Virorum genere, dignitate, ac prudentia praeſtantium, qui non rarò, & me, & partem aliquam operis inviſentes, eò ampliùs cohortabantur, ut facerem, hominem impellentes conſiliis, & rationibus, qui voluntati ſuae, & alienae morem gerere opinabatur.

Si autem fuerint adhuc, quos (quemadmodum diverſa hominum fert opinio) cogitationibus meis minimè obſecundare praeſenſerim, dicam integra animi mei obſervantia, me omnibus honorem praeſtare; meque itidem multum omnibus debere: iis, qui me excitaverint, quia diligentiùs fecerim; iis verò, qui improbaverint, quia expleverim abundantius.

NOMENCLATURA AUCTORUM,
QUORUM MENTIO FIT IN HOC OPERE.

A

ACoſt. A COSTA *Chriſtophorus*; & *Joſephus*.
Aſtuar., & Aſt. ACTUARIUS.
Adv ADVERSARIA &c. Auſtoribus *Petro Pena*, & *Matthia de Lobel*.
Adv. Part. 2 ADVERSARIORUM Pars altera.
AEgin., & AEginet AEHINETA *Paulus*.
AElian AELIANUS *Claudius*.
AEtius AETIUS *Amidenus*, ſeu *Amida*.
Aldin. ALDINUS *Tobias*
Aldrov., & Adrovan. ALDROVANDUS *Ulyſſes*.
Alp, & Alpin. ALPINUS *Proſper*.
Amat AMATUS Luſitanicus *Joannes Rodriguez*
Ambr., & Ambroſ. AMBROSINUS *Bartholomeus*; & *Hyacinthus*.
Amman AMMANNUS *Paullus*; & *Jo. Conrad.*
Ang ANGUILLAR *Ludovicus*.
Avic., & Avicen AVICENNA *Aboali Abinſemi*.

B

Bac BACCIUS *Andreas*.
Baniſt. BANISTER *Joannes*.
Bartholin. BARTHOLINUS *Caſpar*; *Eraſmus*; & *Thomas*.
Bayr. BAYRUS *Petrus*
Bellon, BELLONIUS *Petrus*.
Bemb. BEMBUS *Petrus*.
Besl. BESLERUS *Baſilius*.
Bocc. BOCCONUS *Paulus*.
Bod. à Stapel STAPEL *Bodaus* à
Boerh. BOERHAAVIUS *Hermannus*.
Boerh. Ind Pl. BOERHAAVIUS Index Plantarum.
Boerh. H. Pl. BOERHAAVIUS Hiſtoria Plantarum.
Boët. BOETIUS de BOODT *Anſelmus*.
Bon. BONTIUS *Jacobus*.
Bov. BOVIUM.
Bowl BOWLE.
Boyl. BOYLE *Robertus*.
Breyn. BREYNIUS *Jacobus*.
Brunf. BRUNFELSIUS *Otho*.
Bry BRY *Theodorus*.

C

Cadem. CADEMAN.
Caeſ., & Caeſalp. CAESALPINUS *Andreas*.
Cam. CAMERARIUS *Joachimus*; *Alexander*; & *Rudolphus Jacobus*.
C. B. Phytop. *Caſparis* BAUHINI Phytopinax.
C. B P. *Caſparis* BAUHINI Pinax.
C. B Prodr. *Caſparis* BAUHINI Prodromos.
C.B.Th., & Theatr. *Caſparis* BAUHINI TheatrūBotanicum.
Carrichter CARRICHTERUS *Bartholomaus*.
Caſt. CASTOR *Durante*.
Cato CATO *Marcus Portius*.
Chab, & Chabr. CHABRAEUS *Dominicus*.
Chryſip. CHRYSIPPUS.
Cieza CIEZA *Petrus* de
Clav. CLAVENA *Nicolaus*.
Clou CLOU
Cluſ. App. CLUSIUS *Carolus* in Appendice Hiſtorica.
Cluſ. alt. CLUSIUS in Appendice altera &c.
Cluſ. Cur. Poſt. CLUSIUS Curæ Poſteriores.
Cluſ. Hiſp. CLUSIUS rariorum Plantarum in Hiſpania obſervatarum Hiſtoria.
Cluſ. Exot. CLUSIUS Exoticorum &c.
Cluſ. Hiſt CLUSIUS Rariorum Plantarum Hiſtoria.
Col., & Colum. COLUMNA *Fabius*.
Col. in Rech COLUMNA in Rechum in Hernandez.
Col. p. I. COLUMNA Stirpium ΕΚΦΡΑΣΙΣ pars prima.
Col. p. II COLUMNA ecphraſis pars altera.
Col. Phytob COLUMNA Phytobaſanos.
Columel. COLUMELLA *Junius Moderatus*.
Comm. COMMELINUS *Caſpar*; & *Joannes*.
Cont. CONTI *Livius Ignatius*
Corbaj. CORBAEJO *Theodorus*.
Cord. CORDUS *Enricus*, alias *Enricus Urbanus*; & *Valerius*
Corn. CORNARUS *Joannes*, vel *Haynbus*; & *Hangenbus*.
Cornut. CORNUTUS *Jacobus*.
Cortus, & Cort. CORTUSUS *Jacobus Antonius*.
Cratev. CRATEVAS, & CRATEJAS.
Crat. CRATES.
Crol. CROLLIUS *Oſvvaldus*.

D

Dal, & Dalech. DELECHAMPIUS *Jacobus*.
Deod. DEODATUS.
Dieuch DIEUCHES.
Dioſc., & Dioſcorid DIOSCORIDES *Pedacius*, *Anazarbeus*.
Dodart DODART *Dionyſius*.
Dod, & Dodon. DODONAEUS, vel DODOENS *Rembertus*.
Dod. p., & Dod pempt. DODONAEUS *Stirpium Hiſtoriæ Pemptades*
Dol DOLFUS *Joannes*.
Donat. DONATUS *Antonius*; & *Marcellus*.
Dorſten DORSTENIUS *Theodorus*; & *Joannes Daniel*.
Durant. DURANTE *Caſtor*.

E

Ephem. EPHEM *German*.
Ettm., & Ettmul ETTMULERUS *Michaël*; & *Michaël Ernſt*.
Eucar. EUCHAR.
Eugalen EUGALENUS.
Eupat. EUPATORE.
Euſt. EUSTACHIUS *Bartholomaus*.
Eyſt. *Hortus* EYSTETTENSIS.

F

Fab FABER *Joannes*; *Honoratus*; *Jo. Franciſcus Nicolaus*; & *Jo. Matthæus*.
Fallop FALLOPIUS *Gabriel*.
Faventi FAVENTINI *Benediſto*.
Fier. FIERI *Baptiſta*.
Flojer FLOJER
Flor FLORAE *Lugduno-Batavæ*.
Fontan FONTANUS *Alexander*.
Foreſt FORESTUS *Petrus*.
Fracaſ FRACCASSATUS *Carolus*.
Franc. FRANCUS *Joannes*; *Georgius*; & *Georgius Fridericus*
Fuch., & Fuchſ. FUCHSIUS *Leonardus*.

G

Gal., & Galen. GALENUS *Claudius*.
Garzia GARZIAS ab Horto.
Gaza GAZA *Theodorus*.
Gaz. GAZIUS *Antonius*.
Ger GERARDUS *Joannes*.
Geſn. GESNERUS *Conradus*; & *Joannes Albertus*.
Guid., & Guidon. GUIDONUS.
Guil GUILLANDINUS *Melchior*.

H

Hal. HALES *Stephanus*.
Hanſoo HANSOO.
Harch. HARCHIUS *Jodocus*.
Hartm. HARTMANNUS *Joannes*.
Helmon. HELMONTIUS *Joannes Baptiſta*.
Herman. HERMANNUS *Paulus*; & *Benediſtus*.
Hermol HERMOLAUS *Barbarus*.
Hernand. HERNANDEZ *Franciſcus*; & *Gonzalez*.
Hildan. HILDANI *Gulielmus Fabricius*.
Hippocr. HIPPOCRATES *Cous*.
Hiſt Lugd. *Hiſtoria Lugduni*.
Hiſt. Mexic. *Hiſtoria Mexicana*.
Hoffman. HOFFMANNUS *Fredericus*; *Joannes Mauritius*; *Mauritius*; & *Caſpar*.
Holler. HOLLERIUS *Jacobus*.
Homer HOMERUS *Odyſs.*
Horat HORATIUS.
H Amſtel. *Hortus Amſtelodamenſis*.
H Beaum. *Horti Beaumontiani*.
H Eyſt *Hortus Eyſtettenſis*.
H. L *Hortus Academicus Lugduno Batavus*.
H. Mal., & Hort. Malab. *Hortus Malabaricus*.
H. Maurocen. *Horti Mauroceni Catalogus*.
H. R. Monſp *Hortus Regius Pariſienſis*.
Hulſ. HULSE.

Jan-

Digitized by Google

I

Janſon. JANSONUS *Thomas*;
J. B. *Ioannes* BAUHINUS.
Imper. IMPERATUS *Ferrantes*;
Johnſ. JOHNSON *Thomas*.
Johnſt. JOHNSTONUS *Ioannes*.
Jolan. JOLANUS.
Iſidor. ISIDORUS *Ioannes*.

K

Kircher. KIRCHERUS *Athanaſius*:

L

LAc., *&* Lacun. LACUNA *Andreas*.
Lem., *&* Lemer. LEMERY *Nicolaus*; & *Ludovicus*.
Leon. LEONICENUS *Nicolaus*.
Lindan. LINDANUS *David*.
Linden, LINDEN *Ioh Antonides van der*.
Linſc. LINSCHOTUS *Hugo*.
Lob. LOBELIUS *Matthias*.
Lob Ic. LOBELIUS *Icones Stirpium*.
Lob. Obſ. LOBELIUS *Stirpium Obſervationes*:
Lonic, LONICERUS *Ioannes*; & *Adamus*.
Lotich. LOTICHIUS *Ioannes Petrus*.
Lugd. *Hiſtoria generalis* Plantarum à Dalechampio *elaborata*.
Lync. LYNCEUS *Terentius*.

M

MAgnol. MAGNOLIUS *Petrus*.
Magn MAGNUS *Avitus*.
Magn. MAGNETUS *Georgius*.
Malp. MALPIGHIUS *Marcellus*.
Malp. An. Pl. MALPIGHIUS *Anatom. Plant*.
Marcgr. MARCGRAVIUS *Georgius*.
Martial. MARTIALIS *Gargilius*.
Matth. MATTHIOLUS *Petrus Andreas*:
Mayern. MAYERNE.
Mentez. MENTZELIUS *Albertus*; & *Chriſtianus*.
Meſ. MESUES *Ioannes Damaſcenus*.
Michel. MICHELIUS *Petrus Antonius*.
Minder. MINDERERUS *Raymundus*.
Mitrhid. MITRHIDATE *Pompejus*.
Mizald. MIZALDUS *Antonius*.
Monard. MONARDES *Nicolaus*.
Moriſ. MORISONUS *Robertus*.
M. H. MORISONUS *Plantarum Hiſtoria*.
M. U. MORISONUS *Plantarum Umbelliferarum*.
Munting MUNTINGIUS *Abraham*.
Muſa MUSA BRASAVOLUS *Antonius*.
Myc. MYCONUS.

N

NEand. NEANDER *Ioannes*.
Neandr. NEANDRI *Michaël*.
Nicand. NICANDER *Colophonius*.

O

ORibaſ. ORIBASIUS *Sardianus*, *Pergamenus*;
Ovid. OVIDIUS.

P

PAlmer PALMER.
Panarol. PANAROLA.
Paracelſ. PARACELSUS *Aureolus Theoph*.
Parad. Bat. PARADISUS BATAVUS *Pauli Hermanni*.
Paræus PARAEUS *Ambroſius*.
Park. PARKINSONIUS *Ioannes*.
Paul. PAULLUS *Ioannes*; & *Simon*.
Pechelin. PECHELINUS *Ioannes*, *Nicolaus*.
Pena PENA *Petrus*.
Pharm. Bat. PHARMACOPEA BTAEANA.
Piſo, *&* Piſon. PISO *Gulielmus*; *Carolus*; & *Nicolaus*;
Plat. PLATEARIUS *Ioannes*.
Plat. PLATERUS *Felix*.
Plin. PLINIUS SECUNDUS *Cajus*, Senior, *&* Junior.
Plukn. PLUKNETUS *Leonardus*.
Plum. PLUMIERIUS *Carolus*.
Plutarch. PLUTARCHUS.
Pon. PONA *Joannes*.
Port. PORTA *Joannes Baptiſta*.
Poſtius POSTIUS *Joannes*.
Pythag. PYTHAFORAS *Samius*.

R

RAj. RAJUS *Joannes*.
Raj. Hiſt. RAJUS *Hiſtoria Plantarum*.
Raj Hiſt. App. *Ejuſdem Hiſtoria Appendix*:
Raj. Meth. *Ejuſdem Methodus Plantarum &c.*
Raj. Syn. *Ejuſdem Synopſis Stirpium &c.*
Rapard. RAPARDUS.
Rapin. RAPINUS *Renatus*.
Raſis RASIS, vel RAZY, ARRAZY *Abucchare Mag gamet Medicus*, *filius Zaccharia*.
Raw. RAWOLFIUS *Leonardus*.
Rayger. RAYGERUS *Carolus*.
Recch. RECCHUS *Nardus Antonius*.
Rheed. RHEEDE Van. Drakenſtein *Henricus*:
Riv. RIVINUS *Auguſtus Quirinus*; & *Quintus Sep. Florus*.
Rob. ROBINUS *Joannes*; & *Veſpaſianus*.
Robinſon. ROBINSONUS *Tancredus*.
Rond RONDELETUS *Gulielmus*.
Roſlin ROSSLIN alias RHODION *Eucharius*.
Rodbech. RUDBECHIUS *Olaus*; & *Joannes Olaus*.
Ruel. RUELLIUS *Joannes*.
Roland. RULANDUS.
Ruver. RUVERIUS.
Ruyſch RUYSCH *Fridericus*:

S

SAlernit. SALERNITANUS *Nicolaus*:
Sard. SARDUS *Baptiſta*.
Scherard. SCHERARDUS *Gulielmus*; & *Jacobus*:
Schewend. SCHEWENDE *Lazarus* à
Schrod. SCHRODERUS *Ioannes Samuel*.
Schuvab. SCHUVAB.
Schwen., & Schwencf. SCHWENCFELTIUS *Caſpar*:
Sennert SENNERTUS *Danielus*.
Serap. SERAPIONIS *Ioannes*, *filius*.
Seth. SETHUS *Simeon*.
Sim. Paul. PAULLI *Simon*.
Soleand SOLEANDER.
Stap. STAPEL *Bodæus* à
Sterbeck. STERBECK *Franciſcus*;
Syden. SYDENHAM *Thomas*.
Swert. SWERTIUS *Emmanuel*;
Sylv. SYLVIUS *Arentius*.

T

TAb., *&* Tabern. TABERNAMONTANUS *Iacobus Theodorus*.
Tachen. TACHENIUS *Otto*.
Teocrit. TEOCRITUS.
Teren. TERENTIUS *Ioannes*; & *Lynceus Ioannes*:
Thal. THALIUS *Ioannes*.
Theoph. THEOPHRASTUS *Tyrtamus*, *Ereſius*.
Thevet. THEVETUS *Andreas*.
Theocritus THEOCRITUS.
Thor. THORII *Raphaël*.
Trag. DRAGUS *Hieronymus*.
Trallian. TRALLIANUS *Alexander*.
Timot. TIMOTHEUS.
Tit. TITA *Antonius*.
Tlaquilin. TLAQUILIN.
T., *&* Tournef. TOURNEFORTIUS *Joſephus* Pitton de
T. C. COROLLARIUM *ejuſdem*.
Triumf. TRIUMFETTUS *Joannes Baptiſta*; & *Lelius*.
Torn. TURNEBUS *Hadrianus*.
Turn. TURNERUS *Gulielmus*.
Tur. TURRE *Georgius*.

V

VArr. VARRO *M. Terentius*.
Vesling. VESLINGIUS *Joannes*.
Villanov. VILLANOVA *Arnoldus* de
Virgil. VIRGILIUS *Maro*; & *Marcellus*.
Vitemberg. VITEMBERGIUS.
Vitruv. VITRUVIUS.
Ulyſ. ULYSSI *Mercurius*.
Wepf. WEPFERUS *Joannes Jacobus*;
Weer WEER.
Weſpf. VVESPFER *Germ*.
VVill. VVILLIUS *Joannes Valerus*;
VVrtz VVRTZ *Felix*.

X

XEmen. XEMENES *Franciſcus*.

Z

ZAc. ZACUTUS.
Zan. ZANONUS *Jacobus*;

EXPLICATIO PLANTARUM
SEU
HERBARUM
AD USUM MEDICINAE,
QUAE
IN HISTORIA BOTANICA PRACTICA
IN SUAS CLASSES DISTIBUTAE SUNT, UT FACILIUS DIGNOSCANTUR.

STIRPIUM SIMPLICISSIMAE.

DISTRIBUTIO PRIMA.

PLANTAE SUBMARINAE.

Quæ ſub aquis, aliis corporibus innatæ, vegetant, ex proprio ſuo ſemine deciduo, atque baſi diverſâ excepto, ſimplici, humido; incoſpicuo hactenus flore, ovario, ſemine ipſo vix diſtinctè apparente oculis,

Corallum rubrum majus; Corallum album, Oculatum, Officinarum; Corallum nigrum, *ſive* Antipathes; Corallum aſperum, candicans; Corallum album, fragile, polyſchides, ramuſculis æqualibus contiguis dumoſum; Corallum albidum, digitatum, ramis hinc, inde, contiguis, ad latitudinem diſpoſitis; Muſcus Marinus, *ſive* Corallina Officinarum; Umbilicus Marinus; & Alcyonium ſpongioſum, Officinarum.

CORALLUM.

Forma ſolida, arbuſculæ, vel ſuffruticis cortice muſcoſo tecti; in apice bulla ſemine lacteo fœta. *Vid. Tab. I. Icon. 1. 5. 6. pag. 1.*

MADREPORA, *ſive* CORALLUM ALBUM, OCULATUM, OFFICINARUM.

Natura Coralli, ſed poroſa. *Vid. Tab. I. Icon. 2. pag. 1.*

KERATOPHYTA, *ſeu* LIHOPHYTON NIGRUM, ARBOREUM, *aut* CORALLIUM NIGRUM, *ſive* ANTIPATES.

Materia lenta, pellucens, inſtar cornu, obducta ſæpe cruſtâ cretaceâ. *Vid. Tab. I. Icon. 3. pag. 1.*

COLALLIUM ASPERUM, CANDICANS, AN GYPSIUM CORALLOIDES?

Ex lato principio craſſus exeritur caudex, qui mox in ramos divaricatur, minutiùs diviſos, albicantes, ſuperficie aſperos, tortuoſos. Omnium autem maxime lapideum. Altitudo vix quatuor uncias ſuperat: eſt vero ſubſtantia interna albiſſima, & minutiſſimis poris pertuſa. *Vid. Tab. I. Icon. 4. pag. 1.*

MUSCUS MARINUS, *ſive* CORALLINA OFFICINARUM.

Lanugo eſt capilloſa, in ſcopulis Maris reperta, modò lapillis, modò aliis fruticibus Marinis inhærens, præcipuè *Corallo*, quam *Corallinam* vocant. Sunt vel Capillis longioribus, vel brevioribus, Pennati non ſcrupoſi. Scrupoſi non pennati, nec geniculati &c. *Vid. Tab. I. Icon. 7. pag. 1.*

UMBILICUS MARINUS, *ſive* ANDROSACES.

Androſace, quæ à verbo Græco ἀνδρὸς forte dicitur, quod ſignificat virilis, humanus, & σάκος ſcutum, clypeus, hinc *Androſaces* herba, id eſt virile ſcutum ob Figuram folii; nam folium ſcutum quodammodò refert, & aliquando ὑδρόσακος, id eſt ſcutum aquaticum: vel ab effectu, quod Hydropicorum aquas ducat. Materia lenta, pellucens, inſtar cornu, obductâ ſæpe cruſtâ cretaceâ, varii, & elegantis quandoque coloris. *Vid. Tab. I. Icon. 8. pag. 1. 2.*

ALCYONIUM.

Alcyonium, & *Caicum*, vel ut alii ex ſordibus ſpumarum craſſeſcentibus, unde in Officinis vocatur *Spuma Maris* &c. *Vid. Tab. I. Icon. 9. pag. 2.*

CLASSES PLANTARUM HISTORIAE BOTANICAE PRACTICAE:

STIRPIUM SIMPLICISSIMAE.

DISTRIBUTIO II.

PLANTAE TERRESTRES SIMPLICISSIMAE.

Quæ vel aere ſupra terram, vel infra eam creſcunt, ſtructurâ ſimplicisſimâ; in quâ nec flos, nec fructus, apparent ſenſibus.

Agaricus, *ſive* Fungus Laricis; Agaricus auriculæ formâ; Agaricus Inthybaceus; Lycoperdon vulgare; Fungus Thyphoides coccineus Melitenſis; & Tubera cervina.

AGARICUS. *T.* 561.

Forma fungo accedens. *Fabrica* fere fiſtuloſa, multiplici fiſtularum ſerie ſucceſſivo ordine conſtans, quarum infimæ lignoſæ, ſummæ villoſæ, jam durior, & lignoſior, quandoque ſuberi *ſimilis*, alias verò tenerior, friabilis, farinoſa. *Vid. Tab. II. Icon.* 1. 2. 3. *pag.* 2.

LYCOPERDON.

Simplex ſpongioſa forma, intus fœtiſſima ſemine tenuiſſimo, ad lenes motus, diſplodendo inſtar fumi, ubi maturuerit. *Vid. Tab. II. Icon.* 4. *pag.* 2.

FUNGUS.

Radix mollis, tenella, rara. *Pedunculus* levis, ſpongioſus. *Petaſus* in umbellam expanſus, ſupra æquabilis, membranâ tectus, infra lamellis ſoliaceis, vel fiſtulis, appoſitis conſtructus, facit partem ſupremam apici pedunculi impoſitam. Hæc pars tota videtur conceptaculum *ſeminis* tenuiſſimi, copioſiſſimi, quod inde deorſum ſpecie halitus decuſſum, & ſolo ſuo prægnanti creditum, fertile fit. Totâ fabrica levi, ſicciore, fragili, vix in diverſas partes diſtinguendâ, niſi quatenùs fiſtulis exiguis, numeroſiſſimis, conflata apparet. *Fungus Typhoides coccineus Melitenſis*. *Vid. Tab. II. Icon.* 6. *pag.* 3.

TUBERA.

Homogenea fungoſæ, & quaſi ligneſcentis, naturæ corporea. *Vid. Tab. II. Icon.* 5. *pag.* 3.

DISTRIBUTIO III.

PLANTAE TERRESTRES SIMPLICIORES.

Stirpes ſimplices quidem, at prioribus compoſitæ magis, & Vaſorum ſeminalium aliqua ſpecie conſpicua ut plurimum.

Lichen arboreus, *ſeu* Pulmonaria arborea; Lichen, *ſeu* Hepatica fontana; Lenticula; *ſive* Lens paluſtris; Muſcus ſquamoſus, vulgaris, repens, clavatus; Muſcus terreſtris, ramoſus, pulcher; & Muſcus Quernus.

LICHEN.

Fabrica tenuis, coriacea, membranoſa, ſubcornea quandoque; nunc in chartaceas lamellas ramoſas explicata, nunc in teretes ramulos aſſurgens. *Vaſa* ſeminalia copioſiſſima, acetabuli formâ. fœta abundanti, pulverulento, *ſemine*. *Vid. Tab. III. Icon.* 4. 5. *pag.* 4.

LENS PALUSTRIS, *ſive* LEMTICULA.

Nativitas in aquâ, atque in ejus ſuperficie ſedes. Habitus ruſus ſimplex, foliaceus. *Radiculæ* tenues, capillaceæ, pellucidulæ. *Vid. Tab. III. Icon.* 6. *pag.* 4.

PLANTAE TERRESTRES, FLORE NON CONSPECTO HACTENUS.

MUSCUS.

Radiculæ tenues, capillaceæ, ſæpe Paraſiticæ. *Flores* vix unquam apparent, niſi unâ forte ab aliis diſtinctâ valde ſpecie. In fine pedunculi fructus, qui conſtat vaſculo oblongo, cylindrico, vel quadrangulo, ſecto operculo conico, per maturitatem deciduo, intra vaſculum ſemina multa, minutiſſima &c. *Vid. Tab. III. Icon.* 1. 2. 3. *pag.* 3. 4.

DISTRIBUTIO IV.

PLANTAE CAPILLARES.

Plantæ, Capillares dictæ, Europææ, veram familiam conſtituentes, carent caule, & flore hactenus viſibili; ſemina verò oculo nudo præ tenuitate vix conſpicua in vaſculis intra binas membranulas tenues poſitis gerunt. Ipſa hæc vaſcula in foveis foliis certâ ſerie inſculptis locantur: unde Epiphylloſpermæ appellantur.

Lingua Cervina Officinarum; Polypodium vulgare; Aſplenium, *ſive* Ceterach; Trichomanes, *ſive* Polytrichum; Adiantum nigrum, Officinarum; Adiantum, *ſive* Ca-

pillus

pillus Veneris; Ruta muraria; Filix non ramoſa; Oſmunda foliis lunatis; *ſive* Lunaria botrys; & Ophiogloſſum vulgatum.

I. FOLIO SIMPLICIORE.

LINGUA CERVINA.

Capſulæ ſeminales in pronâ parte folii, ſerie vermiculiſxi, tenui cuticulâ tectæ, quæ perrumpitur a maturis hiſce fructibus. Conſtant verò pelliculâ orbiculari, lenticulari, cavâ, annulo elaſtico cinctâ, quæ maturum fructum rumpens, ſemina diſplodit tenuiſſima. *Folia* ſimplicia, longa, integra. *Vid. Tab. IV. Icon.* 1. *pag.* 4. 5.

II. FOLIO MAGIS COMPOSITO.

POLYPODIUM.

Planta non ramoſa. *Folio* ad nervum uſque ſecto in partes anguſtas, oblongas, non adhærentes pediculo, ſed baſi latâ complectentes nervum; ſæpe laciniæ non ad nervum uſque ſunt diviſæ, ſed folioſâ ſtructurâ continuatæ. *Fructus* duplici ſerie nervo laciniæ parallelâ in ſingulis laciniis naſcuntur, pelliculâ tenui tecti, membranacei, circulo crenato cincti, elaſtico, qui in rectam lineam ſe explicans diſplodit ſemina, intra binas teneriſſimas membranulas nita, anguloſa. *Vid. Tab. IV. Icon.* 2. *pag.* 5.

ASPLENIUM, *ſive* CETRACH.

Folio in ſegmenta breviora, & rotundiora, minus altè inciſa, alternatim quaſi undulatim ſerpentia diſſecto. *Fructibus* occupantibus totam averſam pinnæ faciem, cæteris ſimilibus polypodii. *Vid. Tab. IV. Icon.* 3. *pag.* 5.

TRICOMANES, *ſive* POLYTRICUM.

Folia foliis ſubrotundis conſtantia quaſi conjugatis: *Fructu* ut Felicis. *Vid. Tab. IV. Icon.* 4. *pag.* 5.

ADIANTUM, *ſive* CAPILLUS VENERIS.

Folia ſubrotunda. *Fructus* in foliis inſtar fere Polypodii. *Vid. Tab. V. Icon.* 1. 2. *pag.* 5. 6.

RUTA MURARIA.

Folia Rutæ ſimilia. *Fructus* in foliis, Polypodii ſimiles. *Vid. Tab. V. Icon.* 3. *pag.* 6.

FILIX.

Folia ex aliis foliis compoſito, quæ coſtæ adhærent ita, ut utrinque pinnulas ad nervum uſque ſectas habeant. *Fructu* ut Polypodii. *Vid. Tab. V. Icon.* 4. *pag.* 6.

OSMUNDA.

Flore carens; *Fructu* in racemis. *Vid. Tab. V. Icon.* 5. *pag.* 6.

OPHIOGLOSSUM.

Folio unico. *Fructu* lingulato, diviſo in multas cellulas, duplici ordine poſitas, ſemine plenas. *Vid. Tab. V. Icon.* 6. *pag.* 6.

DISTRIBUTIO V.

DE PLANTIS MAGIS PERFECTIS.

P*Lantæ, flore, & fructu manifeſto præditæ, adeoque compoſitâ magis ex organis diverſis fabricâ. Hæ commodè ſatis, ex lege naturæ, in binas ordinantur lineas; quarum prior* Dicotyledonum, Monocotyledonum *altera* titulo *inſignitur: nam exhaurit hæc bifariam inſtituta diviſio numeroſiſſimum ſtirpium floriferarum genus, manifeſtis indiciis, ipſique ſanè Diſciplinæ Herbariæ uſum præſtat.* Polycotyledones, *quam pauciſſimæ hucuſque ſe obtulerunt: ut nondum cogamur tertium hiſce ordinem aſſignare.*

PLANTAE DICOTYLEDONES.

H*Abent ſemen, vel ovum, conſtans binis lobis ſeminalibus, & embryone bis utrinque per radiculas innato, atque inter hos recondito; quibus defenditur in longam diem, atque prægnanti ſucco alimentoſo primò nutritur.*

PLANTAE GYMNOPOLYSPERMAE.

Q*Uibus flos hermaphroditus, petalis tribus, pluribuſve, conſtans, natis ex ambitu baſios ovarii, plerumque expanſis circa illud, ſtaminibus intra hæc, & ovarium natis. Ovarium tumeſcenti apici pedunculi innatum conſtat axi erecto ex centro baſios ovarii, cui undique, ut placentæ, accreti harum utriculi, ſemen, vel ovum condentes, quod cum involucris ſuis deciduum per maturitatem nudum habetur.*

Chelidonium minus; Hepatica trifolia; Anemone Geranei rotundo folio; Pulſatilla folio craſſiore, & majore flore; Ranunculus pratenſis, erectus, acris; Ranunculus pratenſis, radice verticilli modo rotunda; Quinquefolium majus, repens; Tormentilla; Potentilla, ſeu Argentina; Fragaria vulgaris; Caryophyllata vulgaris; Filipendula vulgaris; Thalictrum majus; Plantago aquatica, latifolia; Clematitis latifolia, dentata; & Clematitis, *ſive* Flammula ſurrecta.

CHELIDONIUM MINUS.

Radix grumoſa, vel granuloſa, perennis. *Folia* ſubrotunda. *Caules* procumbentes, florigeri; in apice gerunt placentulam, cujus baſi ſuccreſcit perianthium, plerumque triphyllon, quandoque tetraphyllon, rarius pentaphyllum, ſemper caducum. *Flos* roſaceus, polypetalus,

pentapetalus ad minimum ; expanſus, petalis natis, ex ambitu infimæ baſios placentulæ, intra calicem, cum ſtaminibus numeroſis, natis ex ambitu infimo placentæ, intra petala, & Ovarium. *Placentæ* Ovarium innaſcitur globoſum, cujus ſingula conceptacula, vel ova, unâ incurvâ vaginâ apice fungoſo donatâ inſtructa ſunt. *Vid. Tab. VI. Icon. 1. pag. 7.*

HEPATICA TRIFOLIA.

Radix fibroſa, reſtibilis. *Pediculi* foliorum è radice ſurgentes. *Perianthium* monophyllum, in tria ferè, rarò in quatuor, ſegmenta profundè diſſectum, ſtabile. *Flos* roſaceus, polypetalus, pentapetalus naturaliter ; ſtaminibus numeroſis ornatus. *Fructus* globoſus ; cujus conceptacula ſingula unâ tu à incurvâ inſtructâ ; ut in Chelidonio. *Vid. Tab. VI. Icon. 2. pag. 7.*

ANEMONE.

Radix tuberoſa, nodoſa. *Folia* Ranunculi terna, ſimul caulem, inſtar coronæ, ambientia. *Caulis* ſimplex, in faſtigio unum florem gerens. *Apex* caulis tumet in placentulam ; in ambitu baſios hujus naſcitur *Flos* nudus, polypetalos ; cum ſtaminibus numeroſiſſimis natis ex ambitu baſios intra petala. *Ovarium* placentæ pedunculi innatum, eſt capitulum oblongum, cujus axi longo adhærent ova numeroſa, emittentia vaginam apice globoſo inſtructam, abvoluta calyptrâ lanugineſâ. *Vid. Tab. VI. Icon. 3. pag. 7. 8.*

PULSATILLA.

Radix fibroſa, perennis. *Folia* diſſecta, caulem inſtar coronæ amplectentia, ut in Anemone. *Caulis* apicem expandit in placentulam, cujus infimum baſios ambitum coronat. *Flos* nudus, hexapetalos ; cum ſtaminibus numeroſiſſimis intra petala ex imâ placentâ ortis. *Ovarium* fit capitulum globuſum, cui adnaſcuntur utriculi villoſi plurimi, inſtructi vaginâ longâ, villoſâ, quaſi eſſet deſinens in tenue, longum capillamentum, inſtar caudæ plumoſæ. *Vid. Tab. VI. Icon. 4. pag. 8.*

RANUNCULUS.

Perianthemum pentaphyllum plerunque, quandoque hexaphyllum, ferè caducum. *Flos* roſaceus, pentapetalus plerunque ; aut hexapetalus, cum ſtaminibus numeroſis. *Fructus* rotundus, vel oblongus ; cujus conceptacula ſingula inſtructa ſunt tubâ incurvâ variâ in variis ſpeciebus. Cætera ut in Chelidonio minore. *Vid. Tab. VI. Icon. 5. 6. pag. 8.*

QUINQUEFOLIUM.

Radix fibroſa, perennis. *Folia* terna plura ſummo pedunculo ad unum centrum adnata. *Calix* monophyllus, ſtabilis, quaſi octophyllos, vel decephyllos, inſtar ſtellæ expanſus, cum ſtaminibus numeroſiſſimis ex ambitu baſios ovarii. *Flos* roſaceus, pentapetalus, rarius tetrapetalus, petalis ex ambitu baſios ovarii. *Ovarium* eſt capitulum ſeminale, calice involutum, hemiſphericum, & ova plura habet inſtructa tubâ erectâ longâ. *Vid. Tab. VII. Icon. 1. pag. 8. 9.*

TORMENTILLA.

Omnia ut in Quinquefolio. *Vid. Tab. VII. Icon. 2. pag. 9.*

POTENTILLA, *ſeu* ARGENTINA.

Omnia ut in Quinquefolio ; ſed non radiata ad unum centrum, verum potius quaſi in alas compoſita, extremo impare. *Vid. Tab. VII. Icon. 4. pag. 9.*

FRAGARIA.

Radix fibroſa, perennis. *Folia* terna, nervoſa, ſerrata. *Flagella* repentia. *Calix* monophyllus, inſtar ſtellæ expanſus in decem ſegmenta æqualia. *Flos* roſaceus pentapetalos ; cum ſtaminibus multis, ex ambitu baſios ovarii. *Fructus* hemiſphæricus, pulpoſus, ſemina multa, minuta, externa gerens, tubâ erectâ inſtructa. *Vid. Tab. VII. Icon. 3. pag. 9.*

CARYOPHYLLATA.

Radix fibroſa, perennis. *Folia* nervoſa, veluti pinnata, agrimonoidea. *Calix* monophyllus, decaphylloides, ſtabilis. *Flos* pentapetalus, nunc calathi, nunc roſæ effigie ; cum ſtaminibus multis, ex uno ambitu baſios ovarii. *Fructus* fere globoſus ſemina habet multa, longa, appoſita, inſtructa tubâ, quæ longâ plumulâ ornatur. *Vid. Tab. VII. Icon. 5. pag. 9. 10.*

FILIPENDULA.

Radix fibroſa ; cum bulbis appenſis glanduloſis, perennis. *Folia* tenuiter ſecta inſtar millefolii. *Calix* monophyllus ; denticulatus, in ſeptem ſegmenta, vel ſex retroflexa diviſus. *Flores* hexapetali, vel heptapetali, paniculatim ſparſi, in caulibus longis, fere nudis ; ſtamina numeroſa ex orâ reflexâ calicis. *Fructus* fere rotundus ; ſemina plura aggeſta habens ſuis inſtructa tubis. *Vid. Tab. VIII. Icon. 1. pag. 10.*

THALICTRUM.

Radix fibroſa. *Folia* lobata, tripartita, umbelliferarum æmula. *Flos* nudus, tetrapetalus, vel pentapetalus, roſaceus, petalis fugacibus, valde ſtaminoſus, ex ambitu baſios ovarii congeſtis in umbelliferam formam. *Vid. Tab. VIII. Icon. 2. pag. 10.*

PLANTAGO AQUATICA.

Radix valde fibroſa, in bulbum coëuns. *Folia* plantaginea. *Caulis* erectus, fere umbelliferus. *Finis* pedunculi explicatur in calicem monophyllum, trifidum, inſtar ſtellæ expanſum primò, dein retrotractum. *Flos* tripetalus, roſaceus, petalis ex margine reflexis, calicis, ſtamina ſex, ex ortu cujuſque petali bina. *Ovarium* fit in *fructus* trigonum exaggeſtis ſeminibus in majoribus, in minore in globum echinatum, inſtructis ſuâ tubâ. *Vid. Tab. VIII. Icon. 3. pag. 10. 11.*

CLEMATITIS.

Radix fibroſa, perennis. *Folia* conjugata. *Flos* nudus tetrapetalus, vel pentapetalus rarius, fere crucis formâ diſpoſitus ; ſtamina multa, villoſa, denſè congeſta, ex imâ orâ baſios ovarii. *Apex* pedunculi abit in placentam ; cui undique adnaſcuntur ova multa, inſtructa tubâ longâ plumatâ. *Vid. Tab. VIII. Icon. 4. 5. pag. 11.*

DISTRIBUTIO VI.
GENS PLANTARUM.
QUÆ VOCANTUR
GYMNODISPERMAE UMBELLIFERAE.

APex pedunculi florigeri ſuſtinet ovarium ; pericarpio nudum ; conſtans binis ovis, arctiſſimè contiguâ ſuperficie concretis, dum immatura creſcunt, diſſilientibus ubi maturuere, tumque adhuc cohærentibus apiculis ſupremis pedunculi ex centro apicis pedunculi ovarii orti, & latentis intra ova ; ovarii cacumen coronatur placentâ fungoſâ, balſamiferâ, craſſulâ, bifidâ, & ovarium ; quælibet placentæ hujus pars emittit unam tubam erectam, apiculo rotundulo inſtructam ; ova, parte contiguâ plana, & glabra, ſulcata verò aversâ parte ſpectantur, & gibba ut plurimum. Flos quinquepetalus, roſaceus ;

petala

petala naſcuntur ex commiſſurâ placentæ, & ovarii, abſque calice, expanſa plerumque, quandoque & introrſum complicata, citò caduca; eſt plerumque hermaphroditus, rarò maſculinus cum hermaphrodito in eadem umbellâ; ſtamina habet quinque, orta inter petala, ex eâdem commiſſurâ. Faſtigia caulium, & ramorum exeunt in pedunculos eodem ortu multos, coronâ foliaceâ frequenter ſuccinctos, horum quilibet iterum in alios ſimiliter poſitos, qui ovaria floreſque gerunt umbellatim diſpoſita fere in omnibus. Si tamen ovarium, & flos legem dictam ſequuntur, umbellæ verò forma abeſt, huic interim genti accenſebuntur & illæ ſtirpes.

Gens hæc in binas dividitur lineas; Sunt enim vel compoſitis foliis, vel ſimplicibus.

I. FOLIIS COMPOSITIS.

Hujus lineæ ordò primus foliis tenuiſſimè diviſis, ut vix lobi appareant, & ſeminibus minoribus parumper ſtriatis.

Fœniculum vulgare; Cuminum ſativum; Ammi majus; Meum vulgare; Viſnaga; Bulbocaſtanum majus; Seſeli, *ſive* Siler Montanum majus; Liguſticum vulgare; Angelica ſativa; Imperatoria major; Smyrnium majus; Siſarum Germanorum; Tragoſelinum minus; Sium aromaticum; Cicuta major; Chritmum marinum; Apium hortenſe; Apium paluſtre; Aniſum vulgare; Carvi; Coriandrum majus; Daucus ſativus; Daucus vulgaris; Ferula Galbanifera; Anethum hortenſe; Peucedanum majus; Sphondylium vulgare; Paſtinaca ſativa; Paſtinaca ſylveſtris; Panax Coſtinum; Panax Heracleum; Myrris; Chærophyllum ſativum; Perfoliata vulgaris; & Sanicula Officinarum.

FOENICULUM.

Radix fibroſa. *Folia* capillacea. *Petala* florum integra. *Semina* oblonga, craſſiuſcula, gibba, ſtriata. *Vid. Tab. IX. Icon. 1. pag. 13.*

CUMINUM.

Radix annua. *Folia* Fœniculi. *Semina* longiora fœniculacris, odore ſingulari prædita. Parvitas plantæ. *Vid. Tab. IX. Icon* 2. *pag.* 13.

AMMI.

Radix fibroſa. *Flos* petalis cordiformibus, inæqualibus. *Semina* exigua, gibba, ſtriata. *Vid. Tab. IX. Icon.* 3. *pag.* 13. 14.

MEUM.

Radix perennis. *Folia* capillacea, fœniculaceis longe tenuiora. *Semina* longa, fœniculaceis majora, latiora. *Vid. Tab. IX. Icon.* 4. *pag.* 14.

VISNAGA.

Radix fibroſa, annua. *Folia* fœniculaceis latiora, breviora, obtuſiora. *Umbella* contracta fere, & clauſa. *Semina* minutiora longè fœniculaceis. *Vid. Tab. IX. Icon.* 5. *pag.* 14.

BUBLOCASTANUM.

Radix perennis, carnoſa, tuberoſa, pelle coriaceâ tecta. *Folia* Apii, fœniculaceis latiora, petroſelino ſimiliora. *Semina* exigua, oblonga, ſulcata, & gibba. *Vid. Tab. IX. Icon.* 6. *pag.* 14.

SILER.

Folia lobata majora ſegmentis integris, longis, obtuſis, ſine tripartito. *Semina* magna, ſtriata. *Vid. Tab. X. Icon.* 1. *pag.* 14.

LIGUSTICUM.

Folia lobata, margine inciſo, Apii foliis accedentia. *Semina* ut Sileri. *Vid. Tab. X. Icon.* 2. *pag.* 14. 15.

ANGELICA.

Folia alata, diviſa in amplas partes, ramoſa fere. *Semina* ſtriata, magna, craſſa. *Vid. Tab. X. Icon.* 3. *pag.* 15.

IMPERATORIA.

Folia tripartitò diviſa, & ſubdiviſa, minus ramoſa. *Semina* plana, ovata, leviter ſtriata, marginata. *Vid. Tab. X. Icon.* 4. *pag.* 15.

SMYRNIUM MAJUS.

Folia magna, varia, quandoque perfoliata. *Semina* craſſa, hemiſphærica, lunata, gibboſa, canaliculata, nigra. *Vid. Tab. X. Icon.* 5. *pag.* 15.

SISARUM.

Radix Napiformis, plurimis ab uno capite pendentibus, perennis. *Folia* pinnata, coſtæ adnata, uno impari extremò. *Semina* anguſta, ſtriata. *Vid. Tab. X. Icon.* 6. *pag.* 15. 16.

TRAGOSELINUM.

Radix cauliformis, acris, in multis. *Folia* pinnata Pimpinellæ Sanguiſorbæ. *Flores* petali bifidi, inæquales. *Semina* oblonga, gibba, ſtriata. *Vid. Tab. XI. Icon.* 1. *pag.* 16.

SIUM.

Radix cauliformis, fibroſa, lignoſa. *Folia* pinnata, conjugatim adnata uni coſtæ, uno impari claudente extremum. *Florum* petala bifida. *Semen* ſubrotundum, gibbum, ſtriatum. *Vid. Tab. XI. Icon.* 2. 3. *pag.* 16.

CICUTA MAJOR.

Radix fibroſa, magna ſatis, & craſſa. *Folia* minutim, multumque diviſa. *Flores* petali bifidi, cordiformes, inæquales. *Semen* breve, rotundum, ſtriatum. *Vid. Tab. XI. Icon.* 4. *pag.* 16.

CRITHMUM.

Radix fibroſa, ſparſa. *Folia* ſucculenta, craſſiuſcula, anguſta, trifida, diviſa, & ſubdiviſa. *Semen* planum, leviter ſtriatum, involucrum ponens. *Vid. Tab. XI. Icon.* 5. *pag.* 17.

APIUM.

Radix ſatis magna in plurimis. *Folia* alata ad coſtam ramoſam, diviſa in ſegmenta plerumque minora. *Flores* petali æquales, integri. *Semina* gibba, ſtriata. *Vid. Tab. XII. Icon.* 1. 2. *pag.* 17.

ANISUM.

Radix annua, fibroſa. *Folia* Apii hortenſis latiora, in oris dentata. *Semina* parva, ſtriata, odore, & ſapore grato. *Vid. Tab. XI. Icon.* 6. *pag.* 17.

CAR-

Digitized by Google

CARVI.

Radix annua, fibroſa. *Folia* tenuiter laciniata, coſtæ conjugatim adnata, ſine pedunculis. *Florum* petali bifidi, cordiformes, apice introrſum flexo. *Semina* longiuſcula, angusta, gibba, ſtriata. *Vid. Tab. XII. Icon.* 3. *pag.* 17. 18.

CORIANDRUM.

Radix annua, fibroſa. *Folia* inferiora lata, ſuperiora tenuiter inciſa. *Petala* florum inæqualia, cordiformia. *Fructus* ex duobus ſeminibus hemiſphæricis, vel ſphæricis, conſtat. *Vid. Tab. XII. Icon.* 4. *pag.* 18.

DAUCUS.

Radix carnoſa in pleriſque. *Folia* tenuiter ſecta. *Umbella* matura, cava, contracta, nidum avis exprimens; in pleriſque, ſuccincta foliis laciniatis. *Semina* villoſa inſtar pediculorum. *Vid. Tab. XII. Icon.* 5. 6. *pag.* 18.

FERULA.

Radix valida, ſucculenta, lacteſcens. *Caules* fungoſi, medullâ pleni, igni ſuſcipiendo apti. *Semina* perampla, ovata, tenuia, involucrum ponentia, plerumque per maturitatem nigra. *Vid. Tab. XIII. Icon.* 1. *pag.* 18.

ANETHUM.

Radix annua, tenera, fibroſa. *Folia* capillacea, fœniculacea. *Semina* ovata, plana, ſtriata, marginata. *Vid. Tab. XIII. Icon.* 2. *pag.* 18. 19.

PEUCEDANUM.

Radix vivax, alte depacta, comoſa. *Folia* alata, anguſta, graminea, trifariam diviſa. *Semen* planum, ferè ovatum, leviter ſtriatum, marginatum. *Vid. Tab. XIII. Icon.* 3. *pag.* 19.

SPHONDYLIUM.

Radix perennis, longa. *Folia* maxima, varie laciniata. *Florum* petala bifida, cornuta, petalo exteriori cæteris majore. *Semen* amplum, planum, ovatum, apice introrſum emarginato, ſtriatum, involucrum plerumque deponens, lineis nigris in ſuperficie contextum. *Vid. Tab. XIII. Icon.* 4. *pag.* 19.

PASTINACA.

Radix craſſa, carnoſa, ſucculenta. *Folia* lata, ampla, grandia, coſtâ craſſâ fulta. *Semen* ovatum, amplum, tenue, marginatum, involucrum deponens. *Vid. Tab. XIII. Icon.* 5. 6. *pag.* 19.

PANAX.

Radix craſſa, rugoſa, ſuperius comoſa. *Folia* alata, oblonga, aut ſubrotunda, in ambitu crenata. *Semen* ſubrotundum, amplum. *Vid. Tab. XIV. Icon.* 1. 2. *pag.* 19. 20.

MYRRIS.

Petala inæqualia. *Semen* ſtriatum, roſtrum avis exprimens. *Vid. Tab. XIV. Icon.* 3. *pag.* 20.

CHAEROPHYLLUM.

Omnia ut in Myrrhide; ſed *ſemina* non ſtriata. *Vid. Tab. XIV. Icon.* 4. *pag.* 20.

PERFOLIATA VULGARIS.

Folio à caule perfoliato, & umbellis coronâ foliaceâ ſuccinctis. *Vid. Tab. XIV. Icon.* 5. *pag.* 20.

SANICULA OFFICINARUM.

Finis pedunculi fit calix monophyllus, quinquefidus, in quo *flos* pentapetalus, petalis arctè contractis, & accuratè tegentibus ſtamina duo, tria, quinque; atque hic eſt flos mas; alii flores ſunt hermaphroditi, in calice quinquefido, habentes petala quinque, quæ arctè contracta tegunt accuratè ſtamina duo, tria, quinque, circumpoſita ovario, conſtante binis ovis lappaceis, inſtructis ſuâ tubâ erectâ. *Semina* gibba, echinata. *Vid. Tab. XIV. Icon.* 6. *pag.* 21.

DISTRIBUTIO VII.

PLANTAE GYMNOMONOSPERMAE FLORE SIMPLICI.

HAE *claſſem conſtituunt; in quâ flores ſimplices quidem, at formâ varii, innati apici ovarii, quod diverſæ admodum eſt fabricæ. Semina nuda, ſolitaria poſt flores ſingulos, uno calice comprehenſos.*

Valeriana major, odorata radice; Valeriana ſylveſtris, major; Valeriana Celtica, *ſive* Nardus Celtica; Plumbago, *ſive* Dentillaria; Jalapa Officinarum, fructu rugoſo; & Agrimonia Officinarum.

VALERIANA.

Folia conjugata. *Caulis* floriger, diviſus umbelliferarum more; umbellis majoribus, minoribuſque, bina foliola longa ſupponuntur. Finis tandem pedunculi emittit ſimilia duo foliola, calicis vicem præſtantia. Ex centro apicis pedunculi, intrà hæc foliola ovarium enaſcitur oblongum, cujus fimbriato apici innaſcitur *Flos* monopetalus, infundibuliformis, quinquefidus, nudus, inſtructus tribus ſtaminibus ex pariete interno floris enatis. *Tubus* inferior floris, quâ hæret ovario, ſæpè calcar cæcum ejicit ad latus. *Semen* oblongum, depreſſum, in anguſtum porrectum, fere planum, pappoſum. *Ovarii* apicis centrum emittit tubam longam. *Vid. Tab. XV. Icon.* 1. 2. 3. *pag.* 21. 22.

PLUMBAGO.

Radix fibroſa, craſſa, carnoſa, fervida, perennis. *Folia* alterna, integra. Finis pedunculi brevis explicatur in calicem, tubiformem, monophyllum, quinquefidum, valde hiſpidum; in centro calicis ovarium, tubâ ſuâ inſtructum. *Ovarii* apici innaſcitur flos monopetalus, tubo longo conſtans, ſuperiùs in orbem explicato, ut Jaſmini florem referat, in ſpicas digeſtus. *Vid. Tab. XV. Icon.* 4. *pag.* 22.

JALAPA.

Radix craſſa, carnoſa, longa, ſucculenta, perennis. *Folia* conjugata ſolani. *Rami*, & *caules* geniculati. *Calix* tubæ ſimilis, monophyllus, quinquefidus; intra quem *Flos* monopetalos, infundibuliformis, leviter quinquefidus, ovario inſiſtens. *Ovarium* centro calicis latens, inſtructum tubâ longâ, apice orbiculari donatâ, fit. *Fructus* oblongus, pentagonus, umbilicatus, farinaceum continens. *Vid. Tab. XV. Icon.* 5. *pag.* 22.

AGRIMONIA.

Radix fibroſa, perennis. *Folia* alterna, pinnata, rugoſa, hirſuta. Finis pedunculi dat foliolum longum, cum ei innaſcitur calix monophyllus, quinquefidus, qui condit ovarium, oblongum, ſulcatum, in margine ſuperiore inſtructum multis acutis pinnulis, coronæ inſtar poſitis, expanſiſque, & duabus tubis, dein margo ſuperior ovarii explicatur in calicem quinquefidum, ſtellatum; intra quem *Flos* roſaceus, pentapetalus, vel hexapetalus, in ſpicam congeſtus, quindecim ſtaminibus præditus. *Ovarium* fit *fructus* oblongus, echinatus, lappaceus, ſiccus, gemino nucleo fœtus. *Vid. Tab. XV. Icon.* 6. *pag.* 22.

GYM-

GYMNOMONOSPERMAE FLORE COMPOSITO.

His flos plantæ conſtat ex minoribus floſculis, petalorum munere fungentibus, atque uno communi calice ſuſtinetur; ſinguli verò floſculorum monopetali, ſuo quique proprio ovario innati, propria ſtamina, proprium piſtillum habent; atque unicuique horum ſuum, idque unum, ſemen ſuccedit.

Omnes hæ ordinari queunt in binas lineas: quarum prior habet omnes floſculos illos parvos, monopetalos, infra tubulum referentes, qui versùs ſuperiora porrigitur in lamellam planam, Malp. *An. Pl.* 45. 153. *Unde* Planipetalæ Rajo, ſemifloſculoſæ Tournefortio, Irregularibus floſculis compoſitæ Rivino, *appellantur: hi verò floſculi aliquando exiguis foliolis interpoſitis diſtinguuntur. Altera verò linea continet flores compoſitos ex floſculis monopetalis, totis tubos ad ſuperiora plerunque quinquefidos referentibus, qui in ſpeciem ſtellæ expanduntur. Hæ* Diſciſloræ *vocantur* Rajo.

Cunctis ſtamina enata ex interiore tubo floris, tubam petentia coaleſcunt in tubum, orâ ſupremâ gerentem quinque teſticulos. Vaill. 3. 12. Malp. *An. Pl.* 51. 207.

DISTRIBUTIO VIII.

PLANTAE GYMNOMONOSPERMAE FLORE PLANIPETALO.

I. LACTESCENTES, ET PAPPESCENTES.

His calix *expanditur ex faſtigio pedunculi* monophyllus, multifidus. Apex *pedunculi, intra calicem, format diſcum gibbum, calloſum, multis foveolis pertuſum, officio placentæ fungentem. Inferior pars ovarii, commiſſa foveolæ diſci, eâ fulcitur, aliturque uſque in maturitatem, quâ laxatâ foveâ, extremâque ſuâ parte contractâ, excutitur ovarium.* Ovarium *quodque, oblongum, in faſtigio ſuo gerit pedunculum arctiorem; cujus margo ſupremâ, orbicularis, capillamento tenui, ſericeo, coronatur; intra hanc coronam* (pappum *vocant*) *apex ejuſdem pedunculi fit placentula, orbicularis, fungoſâ, pinguis, ex centro ſuo emittens* tubam, *longam, apice bifido, ſegmentis extrorſum recurvatis, ſcabris, eminentem extra floſculi ſuprema.* Floſculi *innati apici ovarii, intra pappum, quo ut calice inferiùs ambiuntur, ſunt inferiori parte, internâ, tubuloſâ, emittentes quinque ſtamina, quæ ex ambitu interno floſculi tubam ovarii petentia, uniuntur, in unum tubum concreſcunt, orâ ſupremâ gerentem quinque teſticulos parvos.* Semen, *extuſo flore emarcido, & tubâ, producit in longum pedunculum pappigerum, ſimulque eum reddit graciliorem, tumque cirrhos pappi explicans, fit ventis portatile; in aliis autem, defectu talis pedunculi, manet pappus limbo ſupremo ſeminis accretus.* Malp. 51. 207., 72. 294. & 295.

Lactuca ſativa; Lactuca ſylveſtris, odore viroſo; Sonchus lævis laciniatus, latifolius; Sonchus aſper, non laciniatus; Hieracium murorum, folio piloſiſſimo; Hieracium latifolium, Genevenſe, foliis Conyzæ majoris, Monſpeſſulanæ; Lens Leonis, latiore folio; Piloſella major, repens, hirſuta; Scorzonera latifolia, ſinuata; Scorzonera latifolia altera; Tragopogon pratenſe, *luteum majus*; Tragopogon purpureo-cæruleum, Porri folio, quod *Artifi* vulgò; Tragopogon Gramineo folio, ſuaverubente flore; Intybus ſativa, anguſtifolia; Intybus ſativa, latifolia, *ſive* Endivia vulgaris; Intybus criſpa; Lampſana; Cichorium ſativum; & Cichorium ſylveſtre, *ſive* Officinarum.

LACTUCA.

Radix fere ſemper fibroſa, annua in pleriſque. *Folia* alterna, lævia. *Rami* velut umbellati. *Calix* ſquamoſus, oblongus, tenuis. *Semina* oblonga, depreſſa, utrinque acuminata. *Vid. Tab. XVI. Icon.* 1. 2. *pag.* 23.

SONCHUS.

Caules teneri, fiſtuloſi. *Capitula* majora. *Calix* delapſis floribus in conum contractus. *Semina* vel parva, longa, anguſta, vel majora ſulcata, vel aſpera quaſi granulata. *Vid. Tab. XVI. Icon.* 3. 4. *pag.* 23. 24.

HIERACIUM.

Caules ramoſi, graciles, habitiores. *Folia* alterna. *Calix* denſus, firmus, expanſus. *Semina* teretiuſcula, anguloſa, vel ſtriata. *Vid. Tab. XVI. Icon.* 5. 6. *pag.* 24.

DENS LEONIS.

Omnia ut in Hieracio. *Caulis* non ramoſus, nudus, unum florem in faſtigio gerens, plerumque fiſtuloſus. *Vid. Tab. XVII. Icon.* 1. *pag.* 24.

PILO-

PILOSELLA.

Radix capilloſa, aut fibroſa. . *Folia* oblonga. *Flores* ut in Hieracio. *Vid. Tab. XVII. Icon.* 2. *pag.* 24. 25.

SCORZONERA.

Radix carnoſa, lacte turgens. *Folia* alterna. *Calix* oblongus, ſquamoſus, petalis floris brevior. *Semen* oblongum, involucro plerumque obductum. *Vid. Tab. XVII. Icon.* 3. *pag.* 25.

TRAGOPOGON.

Omnia ut in Scorzonerâ. *Calix* oblongus, non ſquamoſus, cujus ſegmenta porriguntur extra flores, quos inſtar ſtellæ ſuccingunt. *Floſculi* facilè convoluti, ad ſolem explicati. *Vid. Tab. XVII. Icon.* 4. 5. 6. *pag.* 25. 26.

CICHORIUM, *ſive* INTYBUS, ET CICHORIUM SATIVUM, ET SILVESTRE.

Flores è lateralibus caulis, & ramorum in pediculis brevibus. *Calix* inſtar capſulæ contractus. In eo ſemina angulata, cuneiformia, umbilicata. *Vid. Tab. XVIII. Icon.* 1. 2. 3. 5. 6. *pag.* 26.

LAMPSANA.

Calix monophyllus, profondè multifidus. *Capſula* fit ſtriata, fœta *ſeminibus* tenuibus, acutis. *Vid. Tab. XVIII. Icon.* 4. *pag.* 26.

DISTRIBUTIO IX.

PLANTAE GYMNOMONOSPERMAE DISCIFLORAE.

HAE digeruntur in binas claſſes, Quarum prior complectitur Plantas, quarum flores diſcoidei quidem, ita tamen, ut ordo floſculorum exterior ex floſculis planipetalis conſtet, qui inſtar coronæ radiatæ cæteros diſciflores amplectuntur. Vocantur Diſcoidei Radiati. *Altera continet flores eoſdem, ſed ordine planipetalorum radiato carentes. Vocantur* Diſciſloræ Nudæ.

GYMNOMONOSPERMAE, DISCIFLORAE, RADIATAE.

Finis pedunculi format calicem, placentam, ſeriem exteriorem ſemiſloſculorum, ovaria, & ſemina, ut in Planipetalis. Intra hanc coronam planipetalam hærent alii floſculi hac lege: Ovarium oblongum foveolæ diſci unitum, apice floſculi hac lege: Ovarium oblongum foveolæ diſci unitum, apice ſuperiori gerit floſculum, monopetalum, cylindriacum, faſtigio quinquefido, ſtamina quinque, concreta in tubum, in apice gerunt teſticulos fœcundantes ovarii tubam, quam emittit centrum apicis ovarii bifidam, ſegmentis extrorſum recurvatis, quæ eminent extra tubulum floris.

Aſter omnium maximum, Helenium dictus, *ſive* Enula Campana; Aſter Atticus; Virga aurea vulgaris; Virga aurea anguſtifolia, ſerrata, *ſive* Solidago Saracenica; Jacobæa vulgaris; Doronicum maximum, foliis caulem amplexantibus; Doronicum Plantaginis folio; Tuſſilago vulgaris; Carlina acaulos, magno flore albo; Corona Solis; Chryſanthemum ſegetum, vulgare, glaucum; Bellis ſylveſtris minor; Chamæmelum odoratum; Chamæmelum vulgare; Chamæmelum fœtidum; Matricaria vulgaris, *vel* ſativa; Pyrethrum Officinarum; Ptarmica vulgaris, folio longo, ſerrato, flore albo; Milleſolium vulgare, album; Caltha, flore ſimplici; Conyza major, vera; Senecio minor, vulgaris; Eupatorium Cannabinum; Petaſites major, & vulgaris; Filago, *ſeu* Impia; Elichryſum, *ſeu* Stæchas citrina, anguſtifolia; & Elichryſum montanum, flore rotundiori.

I. PAPPOSAE.

Apicis ovarii margo ſe habet ratione pappi generandi, alendi, augendi, perficiendi, ut in Planipetalis.

ASTER.

Radix fibroſa. *Folia* alterna, plerumque integra. *Caules* ramoſi. *Flos* radiatus, ſpecioſus, in calice, ſquamoſo, expanſo. *Vid. Tab. XIX. Icon.* 1. 2. *pag.* 27.

VIRGA AUREA.

Radix fibroſa. *Folia* alterna, integra. *Calix* ſquamoſus. *Flos* ion. à ſerie in caulium, & ramorum faſtigio naſcens inſtar virgæ, minor quàm *Aſtericis*, & in pedunculis brevioribus, plerumque aureus. *Vid. Tab. XIX. Icon.* 3 *pag.* 27. 28.

DORIA, *ſeu* VIRGA AUREA ANGUSTIFOLIA SERRATA, *ſive* SOLIDAGO SARACENICA.

Radix fibroſa, perennis. *Folia* ferè integra, oblonga. *Calix* cylindrici tubi formâ. *Vid. Tab. XIX. Icon.* 4. *pag.* 28.

JACOBAEA.

Folia laciniata ſatis profondè. *Calix*, ut Doriæ *Vid. Tab. XIX. Icon.* 5. *pag.* 28.

DORONICUM.

Radix valde intricata. *Folia* alterna. *Caules* minus ramoſi. *Flos Aſteris*, major, ſemifloſculi apice trifido; floſculi apice quinquefido. *Calix* expanſus, multifidus uſque in baſio, pelviformis, non ſquamoſis. *Vid. Tab. XIX. Icon.* 6. 7. *pag.* 28.

TUSSILAGO.

Radix repentiſſima. *Flos* numeroſiſſimis barbulis conſtans, in caule quoque ſingularis, *calice* in baſio multifido exceptus. *Vid. Tab. XIX. Icon.* 8. *pag.* 28. 29.

CAR-

CLASSES PLANTARUM HISTORIAE BOTANICAE PRACTICAE;

CARLINA.

Radix fibroſa. *Facies* Cardui. *Calix* ſpinoſus, amplus. *Flos* radiis ſtarilibus, planis, diſco fiſtuloſo. *Semen* papposum, vel penicillo coronatum, inhærens ſilu... foliis imbricato diſtinctum. *Vid. Tab.* XX. *Icon.* 1. *pag.* 29.

CORONA SOLIS.

Flos Aſteris major. *Calix* ſquamoſus. *Embryones* ſeminum foliolis imbricatis diſtinguuntur in diſco. *Apex* ovarii binis foliolis coronatur, inter quæ flos apici ovarii innaſcitur; unde excuſſis emarcidis floſculis, fiunt *Semina* inſtructa duobus foliolis in apice. *Vid. Tab.* XX. *Icon.* 2. *pag.* 29.

CHRYSANTHEMUM.

Radix annua. *Calix* hemiſphærius, ſquamoſus. *Radius* floris plerumque. *Vid. Tab* XX. *Icon.* 3. *pag.* 29.

BELLIS.

Radix perennis, fibroſa. *Caulis* rarò ramoſus, ferè ſemper ſimplex. *Apex* pedunculi explicatur in calicem expanſum, ſquamoſum, diviſum: Dein aſſurgit idem apex intra calicem, in placentam conicam, obtuſam, conſtantem folliculis, cui in ſuperficie accreſcunt ovaria oblonga, quorum apici innaſcuntur floſculi, quorum interiores ſeries planipetala, calici contigua, coronâ radiante totum florem ornat, ambitque, alii diſcum conſtituentes monopetali, quinquefidi continent tubam ovarii intra ſtamina quinque. *Stamina* hæc ex imâ floris tubi internâ parte orta coëunt in tubum ſtaminibus concretis factum. Hinc ſtructura *floris floſculis* radiati patet. *Capitulum*, flore delapſo, in conum obtuſum deſinens. *Vid. Tab.* XX *Icon.* 4. *pag.* 29.

CHAMAEMELUM.

Radix fibroſa. *Calix* ſquamoſus, expanſus, ſerie foliorum multiplici. *Flos* plerumque radiatus; petalis radiatis plerunque albis; diſco luteo. *Folia* tenuiter ſecta. Cætera Bellidis. *Vid. Tab.* XX. *Icon.* 5. 6. 7. *pag.* 30.

MATRICARIA.

Radix annua, fibroſa. *Folia* multifariam, & per conjugationes ſecta. *Calix* hemiſphæricus, ſquamoſus. *Flos* in faſciculis, vel umbellis, radiis albis plerumque donatus. *Vid. Tab.* XX. *Icon.* 8. *pag.* 30.

PYRETHRUM.

Folia Fœniculacea, Dauci ſylveſtris, & Carrotæ æmula. *Flos* amplus, latus Anthemidi ſimilis. *Radix* longa digitalis craſſitudinis. *Vid. Tab.* XX. *Icon.* 9. *pag.* 30. 31.

PTARMICA.

Folia ſerrata, crenata, diſſecta, inodora. *Calix* ſquamoſus. *Flos* omnino albus, ferè in umbellas digeſtus. *Semina* tenuiſſima. *Vid. Tab.* XX. *Icon.* 10. *pag.* 31.

MILLEFOLIUM.

Folia tenuiſſimè diſſecta. *Calix* ſquamoſus, ferè cilyndriacus. *Flos* in umbellas denſiſſimè congeſtus. *Vid. Tab* XXI. *Icon.* 1. *pag.* 31.

CALTHA.

Radix fibroſa, annua. *Folia* oblonga, integra, ſucculenta. *Florum* petala in plerisque in apice crenata. *Embryones* fiunt *capſulæ* curvæ, marginatæ, latæ *ſemine* oblongo. *Vid. Tab.* XXI. *Icon.* 2. *pag.* 31.

GYMNOMONOSPERMAE, FLORE COMPOSITO, DISCIFLORAE, NUDAE PLANIPETALA CORONA.

CONYZA.

Calix ſquamoſus, plerumque cilyndriaceus. *Vid. Tab.* XXI. *Icon.* 3. *pag.* 31. 32.

SENECIO.

Calix monophyllus, cylindriaceus, multifidus, inferius leviſſimè ſquamoſus, elapſo flore, atque per maturitatem plerumque deorſum vergens. *Vid. Tab.* XXI. *Icon.* 4. *pag.* 32.

EUPATORIUM.

Radix fibroſa, vivax. *Folia* bina, terna, quaterna, ad eundem exortum per intervalla. *Calix* longus, teres, ſquamoſus. *Flos* in umbellam congeſtus, multis capillamentis longis, bifidis, ornatus. *Vid. Tab* XXI. *Icon.* 5. *pag.* 32.

PETASITES.

Radix magna, vivax. *Folia* incana, magna, orbicularis. *Calix* cilyndricus, multifidus, ſquamoſus, communis, floſculis multis in unum collectis. *Flos* in thyrſum congeſtus ante folia enaſcens; inſtructa ſunt ovaria tubâ apice clavato, bifido. *Vid. Tab.* XXI. *Icon.* 6. *pag.* 32.

FILAGO.

Calix ſquamoſus, nec ſplendens, nec ſpecioſus. *Floſculi* inſtar ſtellæ diviſi. Partes rupiæ in filamenta ductilia deſinentes. *Vid. Tab* XXI. *Icon.* 7. *pag.* 32. 33.

ELICHRYSUM.

Calix ſquamoſus, ſplendidus, aureo, argenteo, aliove inſigni colore pulcher. Cætera inſtar Filaginis. *Vid. Tab.* XXI. *Icon.* 8. 9. *pag.* 33.

DISTRIBUTIO X.

PLANTAE GYMNOMONOSPERMAE CORYMBIFERAE,

SEMINE NEC PAPPOSO, NEC ACULEATO, SED SIMPLICI, SOLIDO, CORYMBIFERAE NUDAE DICTAE.

Santolina foliis teretibus; Tanacetum vulgare, luteum; Balſamita major; Ageratum foliis ſerratis; Abſinthium vulgare, majus; Abſinthium Romanum, *ſive* Ponticum vulgare; Abſinthium Santonicum, Alexandrinum; Artemiſia vulgaris; Abrotanum vulgare; & Draco herba.

SANTOLINA.

Radix fibroſa. *Folia* alterna, denticulata, crenata, granulata. *Calix* ſquamoſus, quaſi hemiſphæricus. *Floſculi* multifidi, foliolis imbricatis diſtincti à ſe mutuò. *Flores* in ramis ſingulis ſinguli, terminantes extrema, majores quam in Abſinthio, & Abrotano. *Vid. Tab.* XXII. *Icon.* 1. *pag.* 34.

TANACETUM.

Radix fibroſa, *Folia* alterna, diviſa in ſegmenta pinnata, & crenata. *Flores* majores compacti, in umbellam denſam congeſti. *Calix* ſquamoſus, hemiſphæricus. *Vid. Tab.* XXII. *Icon.* 2. *pag.* 34.

BALSAMITA.

Foliis amplis, integris, ſerratis. Cætera Tanaceti. *Vid. Tab.* XXII. *Icon.* 3. *pag.* 34.

AGERATUM.

Flores in umbellas laxiores digeſti. Habitus quidam pro-

proprius. *Vid. Tab.* XXII. *Icon.* 4. *pag.* 34. 35.

ABSINTHIUM.

Radix dura, longa, lignoſa, & fibroſa. *Folia* laciniata. *Flores* ut in Abſinthio. *Vid. Tab.* XXII. *Icon.* 5. 6. 7. *pag.* 35. 36.

ARTEMISIA.

Habitu proprio ab Abſinthio differt; *Vid. Tab.*

XXII. *Icon.* 8. *pag.* 36.

ABROTANUM:

Habitu proprio cognoſcitur. *Foliis* capillaceis ferè viridibus. *Vid. Tab.* XXII. *Icon.* 9. *pag.* 36.

DRACO HERBA.

Foliis alternis, Hyſſopi æmulis, imis diviſis, cæteris integris. *Vid. Tab.* XXII. *Icon.* 10. *pag.* 36.

PLANTAE GYMNOMONOSPERMAE FLOSCULIS IN CAPUT FLOSCULOSUM CONGESTIS, HINC CAPITATAE DICTAE.

His floſculi hermaphroditi, parvi, monopetali, multifidi, ſinguli proprio caliculo ſuſtentati, arctè congerunt in unum majus caput, quod rurſum uno calice eſt cinctum, communi plerumque; ſingulis floſculis ſingula ſemina ſubnaſcuntur ita, ut flos ovario innatus ferè ſit.

Dividuntur in non ſquamoſas, & ſquamoſas.

DISTRIBUTIO XI.

PLANTAE GYMNOMONOSPERMAE CAPITATAE NON SQUAMOSAE.

His calix communis in unum tumens capitulum aſſurgit.

Scabioſa pratenſis hirſuta, quæ Officinarum; Succiſa, *ſive* Morſus Diaboli; Dipſacus ſylveſtris, *ſive* Labrum Veneris; Eryngium vulgare; & Eryngium Maritimum.

SCABIOSA.

Calix ſtellatim expanſus, profundè diſſectus, ſerie duplici, vel triplici ſquamarum invicem incumbentium. *Floſculorum* ſeries exterior reliquis majores, & ferè bilabiatos, floſculos continet; medii verò intra illos contenti quadrifidi, vel quinquefidi ſunt. *Ovarii* faſtigium coronatur ſpecie calicis, piloſi, foliacei, vel aculeati, quo innatus apici ovarii flos continetur; inferior ejus pars placentæ globoſæ innaſcitur. *Vid. Tab.* XXIII. *Icon.* 1. *pag.* 37.

SUCCISA, *ſive* MORSUS DIABOLI:

Radix abſciſſa, ſeu abmorſa. *Folia* oblonga; *Flore* in capitulo globoſo, pluribus petalis fiſtuloſis, ut in Scabioſa. *Vid. Tab.* XXIII. *Icon.* 2. *pag.* 37.

DIPSACUS.

Radix biennis. *Folia* conjugata, inferiori coſtæ parla ſpinoſa. *Finis* pedunculi explicatur in multa folia longa, anguſta, in aculeum deſinentia, quæ inſtar calicis ſuccingunt caput conicum, longum, obtuſum. Id conſtat axi longo, obtuſo, conoïdeo, cui accreſcunt undique foliola rigida, brevia, excavata, aculeato, ſerrato apice instructa, fungentia vice caliculi floſculorum. Ex infimâ cavâ parte hujus folioli enaſcitur ovarium tetragonum longum, cujus apex coronâ quadrangulari foliaceâ instructum, fungoſâ, orbiculari, placentulâ terminatur, ex cujus centro emittit tubam longam, apice largo instructam. Ex apice ovarii, intra coronam ejus floſculus oritur tubuloſus, quadrangulus, quadrifidus, instructus quatuor ſtaminibus natis ex pariete interno floris, longè eminentibus extra floſculi ſuprema. Cuncta hæc arctiſſimè eidem axi, & denſiſſimè affixa faciunt caput plantæ. *Vid. Tab.* XXIII. *Icon.* 3. *pag.* 37. 38.

ERYNGIUM.

Folia in caule alterna. *Caules* glabri. *Floſculi* pentapetali, in centrum reflexis petalis, parvi, proprio caliculo tubiformi, quinquefido, infra barbato infixi, intra ſquamulas, in capitulum congeſti echinatum, ſquamoſum, ad baſin coronâ radiatâ aculeatâ ſuccinctum; quæ capitula in umbellas digeruntur. *Ovarium* conſtat duobus ſeminibus, foliaceis aliquando, vel planis. *Vid. Tab.* XXIII. *Icon.* 4. 5. *pag.* 38.

DISTRIBUTIO XII.

PLANTAE GYMNOMONOSPERMAE, FLORE COMPOSITO, CAPITATAE, SQUAMOSAE.

Florum capita componuntur ex floſculis monopetalis, fiſtuloſis, in lacinias plerumque longas diviſis. Calix communis capitis à flore delapſo extumeſcit in ventrem ſquamoſum, turgidum, capitis æmulum.

Singulis floſculis unum ſubnaſcitur ſemen, quod papposum, aculeatum, coronatum, uno modò caſu ſolidum.

Car-

Carduus Marianus, *ſive* lactei maculis notatus; Carduus Benedictus; Cinara hortenſis; foliis non aculeatis; Carthamus Officinarum, flore croceo; Jacea nigra, pratenſis, latifolia; Centaurium majus, foliis in lacinias plures diviſis; Centaurium majus, folio Helenii incano; Centaurium majus, folio Helenii anguſtiore; Cyanus ſegetum, flore cæruleo; & Lappa major, Arctium Dioſcoridis.

CARDUUS.

Folia ſemper ſpinoſa, alterna. *Capitula* plerumque ſquamis aculeatis conſtantia. *Spinæ* omni parte rigidiores, frequentiores. *Partes* plantarum ferè lacteſcunt, ſaltem in plurimis. *Vid. Tab.* XXIV. *Icon.* 1. 2. *pag.* 38. 39.

CINARA.

Finis pedunculi explicatur primò in corpus ſquamoſiſſimum, denſiſſimè compactum, cujus dein ſquamæ ingentes latè explicantur, parte inferiori carnoſæ, edules; intra has *Diſcus* carnoſus, craſſus, edulis, cui innaſcuntur caliculi, intra hos ovaria, quorum apici aculeato innaſcuntur *flores* monopetali, tubuloſi, exteriores, magni, ſteriles, interiores monopetali, tubuloſi, ſtaminibus, & tubâ inſtructi. *Vid. Tab.* XXIV. *Icon.* 3. *pag.* 39.

CARTHAMUS.

Semen omni pappo carens. *Vid. Tab.* XXIV. *Icon.* 4. *pag.* 39.

JACEA.

Folia, cauleſque, ſpinis carentia. *Folia* marginibus æqualibus, non ſerratis. *Vid. Tab.* XXIV. *Icon.* 5. *pag.* 39. 40.

CENTAURIUM.

Radix perennis. *Folia* non ſpinoſa, ſerrato margine. *Calix* non ſpinoſus, ſquamoſus. *Flos* magnitudine ſpecioſâ. *Vid. Tab.* XXV. *Icon.* 1. 2. 3. *pag.* 40.

CYANUS.

Finis pedunculi exit in calicem ſquamoſum valde, lateribus ſquamarum piloſis. Intra hunc *Diſcus* ferè planus, fungoſus; Huic innaſcitur *Ovaria* oblonga, ferè cilyndriaca, ſuperiùs annulo cincta, unde pili lanuginoſi erecti. Intra hos pilos ovario innaſcitur *Flos* in exteriori margine magnus, tubuloſus, in cornucopiæ exiens. Hi ſteriles, tubâ, & ſtaminibus carentes ferè ſemper. *Flores* interiores minores, tubuloſi, ſuprà exeuntes in ventrem orâ quinquefidâ. Ex pariete interno floris inferiore ſtamina in tubam coëuntia, atque arctè amplectentia longam tubam, bifido apice inſtructam, ex centro apicis ovarii enatam. *Floſculi* ambitum conſtituentes floris majoris ſunt majores, monopetali, veluti bilabiati. *Floſculi* meditullium occupantes, minores, atque æqualiter diviſi. *Vid. Tab.* XXV. *Icon.* 4. *pag.* 40.

LAPPA.

Folia maxima, orbiculata. Squamæ capitulorum in mucrones hamatos deſinunt. *Vid. Tab.* XXV. *Icon.* 5. *pag.* 40. 41.

DISTRIBUTIO XIII.

PLANTAE GIMNODISPERMAE STELLATAE.

HIs caules *quadranguli*. Folia *ad nodos caulium, inſtar radiorum ſtellæ, per intervalla circumnata, caules coronant*. Finis *pedunculi ovarium ſuſtinet, quod conſtat binis ovis ſubrotundis, arctè concretis, ſed per maturitatem ſeparandis: emittit medium apicis ovarii duas tubas breves, apice ſcabro, rotundulo, inſtructas*. Flos *hermaphroditus, nudus, monopetalus, ovarii apici innatus, abſque caliculo, parte inferiori utcunque tubuloſus, ſuperiori quadrifariam in quatuor ſegmenta, acuta, ſtellatim expanſa, profundè ſectus, rarò in quinque: ſtamina reſpondentia numero ſegmentorum, oriuntur, vel ex interiori tubuloſâ parte, ſi hæc pauló major, vel ex ipſis interſtitiis ſegmentorum ſupra in flore, ſi pars tubuloſa brevior, vel deficiens. Itaque caules quadrati, folia verticillatim nata, flos monopetalus, faciunt, ut verticillatis, quam umbelliferis gymnodiſpermis, proprior gens hæc cenſeatur, & gentilitii characteris caſtè obſervans*.

Rubia Tinctorum, ſativa; Gallium luteum; Cruciata hirſuta; Aſperula odorata, flore albo; & Aparine vulgaris.

RUBIA.

Folia aſpera. *Fructus* conſtat binis baccis ſucculentis, fœtis *ſemine* umbilicato. *Vid. Tab.* XXVI. *Icon.* 1. *pag.* 41.

GALLIUM.

Folia molliora adhuc. *Cætera* ut Molliginis. *Vid. Tab.* XXVI. *Icon.* 2. *pag.* 41.

CRUCIATA.

Folia mollia, ut Gallio, quaterna ad eundem caulis nodum poſita, cætera Mollaginis. Conſtant verò *Floribus* in ſummitate caulium. Spicatæ dictæ. *Vid. Tab.* XXVI. *Icon.* 3. *pag.* 41.

ASPERULA.

Folia numero incerta, quatuor plura. *Flores* in faſtigio caulium in formam umbellæ diſpoſiti. *Fructus* ſiccus, conſtans binis globulis, fœtis *ſemine* umbilicato. *Vid. Tab.* XXVI. *Icon.* 4. *pag.* 41. 42.

APARINE.

Radix annua. *Folia*, & *caules*, aſpera valde, numero incerta. *Flores* ſparſim naſcentes. *Vid. Tab.* XXVI. *Icon.* 5. *pag.* 42.

DISTRIBVTIO XIV.

PLANTAE GYMNOTETRASPERMAE VERTICILLATAE.

O*Mnes fere aromaticæ, calidæ, ſuavi, vel graveolenti, halitu manifeſtæ.* Caules *plerumque quadranguli.* Folia *ad caulem oppoſito ſitu conjugata, ſequente ſerie verſum contrarium ſemper obtinente ita, ut deſuper conſpicienti ad decuſſim compoſita appareant.* Calix *florum oblongus, monophyllos, quinquefidus, tubulum, vel cucullum chartaceum, referens ita, ut plerumque ſegmentum ſupremum cæteris ſit longius.* Flores *monopetali, una parte tubulum ſimulante, ſumma verò multifida, exeunt in varias admodum figuras, ut plurimùm in quatuor partes, quarum ſuperior, & erectior* galea, *vel* labium ſuperius labium, *inferior, & propendens* inferius *vel* barba, *bina laterales* genæ, *vel* fauces *appellantur. Ex interiore, inferiore, tubuloſa, parte floris orta ſemper quatuor ſtamina, inſtructa ſuis teſticulis, connivent, intra floris galeam labiumque tecta latent, tubamque ovarii arctè circumappoſita hærent. His flores calicibus innexi, & margini ovarii in imo fundo calicis adnati, caulem ad nodos coronant verticilli modo per intervalla hæc confertim coeunt, ut ſpicam imitentur, in quibuſdam ab una modò parte. In fundo calicis, ex apice pedunculi, enaſcitur placentula fungoſa, cui ovarium innaſcitur conſtans quatuor ſemper ovis, arctè connexis; ex centro apicis placentæ tuba erigitur, inter unita quatuor ova aſſurgens, longa, apice acuto bifido prædita, qui apex ſollicitè inter quatuor teſticulos ſtaminum abſconditur, dum flos clauſus, poſtea verò altius eminet; ova in fundo calicis tanquam in vaſculo matureſcunt. Ordo integer harum Plantarum commodè digeritur in tres lineas. Prima continet eas, quibus flos galea & barba ornatur;* Bilabiatas *vocant. Altera complectitur illas, quæ florem barbatum, nec galeatum habent;* Unilabiatas, *vel* Barbatas *dixere. Tertia denique habet floſculis præditas, in quibus vis galea, vel barba apparet,* Simplices *fortè nominandas.*

Lavandula latifolia; Lavandula anguſtifolia; Stœchas purpurea; Stachys fœtida, ſepium flagellis reptatricibus; Stachys paluſtris, fœtida; Betonica vulgaris, purpurea; Thymus vulgaris, folio tenuiore; Serpillum vulgare, minus; Maſtichina; Marrubium album, vulgare; Lamium purpureum, *vel* album non fœtens, folio oblongo; Clinopodium Origano ſimile, elatius, majore folio; Hyſſopus vulgaris; Satureja ſativa; Horminum, Sclarea dictum; Salvia major; Meliſſa hortenſis; Brunella major, folio non diſſecto; Ocymum vulgatius; Sideritis vulgaris, hirſuta, erecta; Hedera terreſtris, vulgaris; Cataria major, vulgaris; Ballote, *ſive* Marrubium nigrum, fœtidum; Calamintha vulgaris, *vel* Officinarum Germaniæ; Acinos, *ſive* Ocymum ſylveſtre; Majorana vulgaris; Dictamnus Creticus; Origanum ſylveſtre, vulgare; Origanum Creticum; Origanum Heracleoticum, Cunilla gallinacea Plinii; Roſmarinus hortenſis, anguſtiore folio; Cardiaca; Chamædrys minor, repens; Marum Syriacum, *vel* Creticum; Chamæpitys lutea, vulgaris, *ſive* folio trifido; Scordium; Polium montanum, luteum; Bugula vulgaris, ſylvatica, cærulea; Mentha rotundifolia, criſpa, ſpicata; Mentha hortenſis, verticillata; Ocymi odore; Pulegium latifolium; & Verbena vulgaris.

PLANTAE GYMNOTETRASPERMAE VERTICILLATAE BILABIATAE.

LAVANDULA.

Floris galeâ ſubrotundâ, bifidâ plerumque, erectâ; barbatâ tripartitâ, ſegmentis ferè æqualibus. *Verticilli* denſius congeſti in ſpicas tenues, graciles, ad faſtigia caulium, & ramorum patas. Odor ſuavis, ſingularis. *Vid. Tab.* XXVII. *Icon.* 1. 2. *pag.* 43.

STOECHAS.

Galeâ erectâ, bifidâ, barbâ tripartitâ; *Flos* apparet quinquefidus. *Spicæ* florum craſſæ, ſquamatæ, foliolis coloratis in cacumine coronatæ. *Vid. Tab.* XXVII. *Icon.* 3. *pag.* 43.

STACHYS.

Folia, *Caules*, *Rami*, villoſa, incana, molliſſimâ lanugine. *Galea* fornicatâ, erectâ, bifidâ, barbâ trifidâ, ſegmento medio magno, pendulo. *Flores* primò in verticillos denſos, deinde versùs cacumen in ſpicas congeruntur. *Vid. Tab.* XXVII. *Icon.* 4. 5. *pag.* 44.

BETONICA.

Folia crenata, rugoſa, viridia. *Galea* erecta, imbricata; bifida, barba trifida, ſegmento medio bifido, majore. *Flores* primò in verticillos, deinde ad ſuperiora in ſpicas, digeſti. *Vid. Tab.* XXVII. *Icon.* 6. *pag.* 44.

THYMUS.

Folia brevia, anguſta, rigida. *Caules* lignoſi, parvi, erecti. *Galea* ſurrecta plerumque bifida, barba tripartita. *Floſculi* congeſti in capitula, verticillo inferiore remotius à capitulo hærente. *Vid. Tab.* XXVII. *Icon.* 7. *pag.* 44.

SERPILLUM.

Folia Thymi foliis latiora. *Caules* procumbentes, minus lignoſi, & duri. Cætera Thymo quam ſimillima. *Vid. Tab.* XXVIII. *Icon.* 1. *pag.* 44. 45.

MASTICHINA.

Folia Serpilli foliis majora. *Caules* ſurrecti, fruticoſi.

Digitized by Google

coſi. *Calix* longus anguſtus, tubuloſus, ſuprà explicatus in quinque longas, graciliſſimas lacinias, cujus omnes partes ſubtili lanugine pubeſcunt ita, ut mera lanugo appareat. *Galeâ* ſurrectâ, bifidâ, barbâ trifidâ, ut ferè appareat pentapetaloides. *Verticilli* denſiores, floſculi compacti in capitula oblonga, lanuginoſa, candida, *Vid. Tab. XXVIII. Icon.* 2. *pag.* 45.

MARRUBIUM.

Folia rugoſa. *Calix* longus, quinque aculeatis appendiculis plerumque inſtructus. *Galeâ* ſurrectâ, bicorni, barbâ tripartitâ, faucibus oblongis, gracilibus. *Vid. Tab. XXVIII. Icon.* 3. *pag.* 45.

LAMIUM.

Galeâ cavâ integrâ; barbâ bifidâ, cordiformi. *Calix* quinquefidus, inſtar tubi oblongus. *Semina* triangularia. *Vid. Tab. XXVIII. Icon.* 4. *pag.* 45.

CLINOPODIUM.

Calix longus, tubuloſus, quinquefidus, hirſutus, denſiſſimè aggeſtus. *Galeâ* rotundolâ, ſurrectâ, bifidâ, barbâ tripartitâ. *Flores* in verticillis denſis, cauli circumpoſitis arctiſſimè. *Semina* oblonga. *Vid. Tab. XXVIII. Icon.* 5. *pag.* 45.

HYSSOPUS.

Folia oblonga, anguſta. *Galea* ſurrecta, ſubrotunda, bifida, ſegmento medio inſtar cochlearis cavo, bicuſpide, & quaſi alato. *Verticilli* denſi, longè primò diſtantes, deinde in ſpicam congeſti, unam modò partem caulis occupant. *Vid. Tab. XXVIII. Icon.* 6. *pag.* 45. 46.

SATUREJA.

Folia oblonga. anguſta. *Cauliculi* parvi, acuti, ex uno pedunculus utrinque onus. *Galea* erecta, bifida, barba trifida, ſegmento medio crenulato. *Flores* in alis foliorum ſparſi, non congeſti in capita, nec diſpoſiti verticillatim, nec creſcentes in pediculis ramoſis. *Vid. Tab. XXVIII. Icon.* 7. *pag.* 46.

HORMINUM, SCLAREA DICTUM.

Foliola verticillis ſubjecta diverſæ formæ à cæteris. *Folia* inferiora, rugoſa, texturæ ramoſæ. *Calix* tubuloſus, quinquefidus, quaſi bilabiatus. *Galea* falcata, longa, adunca, barba tripartita, ſegmentum medium bifidum, & cavum. *Flores* plerumque ſeni nodos caulium circulatim coronant, & quaſi ſpicati componuntur. *Semina* ſubrotunda. *Vid. Tab. XXVIII. Icon.* 8. *pag.* 46.

SALVIA.

Omnia ferè ut in Sclarea. *Galea* falcata, vel fornicata, barba trifida, ſegmentum medium vix excavatum. *Stamina* florum referunt fabricam oſſis hyoidis ſuo inflexu. *Vid. Tab. XXVIII. Icon.* 9. *pag.* 46. 47.

MELISSA.

Calix longus, quinquefidos, tubuloſus, tribus ſegmentis majoribus ſic unitis, & binis inferioribus ſic unitis, ut bilabiatus appareat. *Galea* ſurrecta, ſubrotunda, bifida, barba tripartita. *Flores* non omninò verticillati in alis foliorum nati, plerumque ſeni, in utroque latere terni. *Vid. Tab. XXIX. Icon.* 1. *pag.* 47.

BRUNELLA.

Galea cava, barba trifida, ſegmentum medium cavum, latius, & productius. *Flores* habent galeam erectam, cavam, integram, longam, barbam trifidam, ſegmentis lateralibus extrorſum replicatis, medio pendulo valde cavo, in ſpicam denſam, ſquamatam, brevem, congeſti, cum foliolis interjectis. *Calix* bilabiatus, ſuperiori ſegmento erecto, trifido, inferiori labio binis ſpinulis armato. *Vid. Tab. XXIX. Icon.* 2. *pag.* 47.

OCYMUM.

Radix annua. *Galea* ſurrecta, ſubrotunda, crenata, quadrifida, amplior quam barba, ſimplex, cava, longa, horizontaliter porrecta, quæ criſpa, vel leviter inciſa. *Calix* tubuloſus, apertus, quadrifidus, ſed pars quinta carens ſegmento habet foliolum tegens, inſtar clypei illum defectum, & eſt parte poſticâ auritum. *Vid. Tab. XXIX. Icon.* 2. *pag.* 47.

SIDERITIS.

Galea ſurrecta, barba tripartita longa, pendula. *Flores* verticillati in alis foliorum plerumque inciſorum inſtar criſpa. *Vid. Tab. XXIX. Icon.* 4. *pag.* 47.

CAMAECLEMA, *ſive* HEDERA TERRESTRIS.

Radix repentiſſima, & caules in flagella diſtributi. *Folia* craſſa, rugoſa, ſubrotunda, crenata. *Galea* ſurrecta, ſubrotunda, bifida, barba trifida. *Flos* utrinque nodo caulium in pedunculis ramoſis adnatus. *Vid. Tab. XXIX. Icon.* 5. *pag.* 47. 48.

CATARIA.

Pedunculus utrinque unus, ramoſus. *Galea* ſurrecta, ſubrotunda, bifida, barba tripartita, ſegmento medio excavato, amplo, & eleganter crenato, cæteris binis ſegmentis, ut alis, orificium patulum labiorum cingentibus. *Vid. Tab. XXIX. Icon.* 6. *pag.* 48.

BALLOTE.

Radix perennis. *Calix* tubulatus, pentagonus, quinquefidus, condens ſemina oblonga. *Galea* cava, barba trifida, ſegmento medio ampliori, cordiformi. *Verticilli* à medio ad ſummum caulem per intervalla adhærent, in unum plerumque latus vergentes, conſtantque multis in uno communi pedunculo floribus congeſtis. *Vid. Tab. XXIX. Icon.* 7. *pag.* 48.

CALAMINTHA.

Calix longus, tubuloſus. *Galea* ſurrecta, ſubrotunda, bifida, barba tripartita. *Flores* nati in pedunculis ramoſis, oblongis, qui naſcuntur ex alis foliorum. *Vid. Tab. XXIX. Icon.* 8. *pag.* 48.

ACINOS.

Folia Ocymi minoris. *Calix* oblongus, ſtriatus, collo anguſto, ventre turgido, quaſi bilabiatus. *Galea* ſurrecta, ſubrotunda, plerumque bifida, barba, tripartita. *Flos* ex alis foliorum, ſecundum caules, non in capitula congeſtus. nec in pedunculis, ſed in arctos verticillos. *Vid. Tab. XXX. Icon.* 1. *pag.* 48. 49.

MAJORANA.

Galea ſurrecta, ſubrotunda, bifida, barba tripartita, ut flos ferè quinquefidus appareat. *Flores* congeruntur in capitula rotunda, denſa, brevia, conflata ex ordine quaterno foliolorum ſquamatim ſibi mutuò incumbantium. *Vid. Tab. XXX. Icon.* 2. *pag* 49.

DICTAMNUS.

Calix bifolios, dein alius ad decuſſim prioris, iterum ſic tertius, donec fiat inde ſquamoſum caput; ex centro omnium ſquamarum naſcitur. *Flos*, cujus galea ſurrecta, bifida, barba tripartita. *Floſculi* duo, utrinque unus, exeunt ex ſquamis folioſis, ſimul cum verticillis in longas laxas ſpicas aggeſtis. *Vid. Tab. XXX. Icon.* 3. *pag.* 49.

ORIGANUM.

Calix longus ſimplex, tubuloſus, inter ſquamas foliaceas latens; in hoc eſt *Flos*, galeâ ſurrectâ, ſubrotundâ bifidâ, barbâ tripartitâ, mediâ parte inſtar cochlearis cavâ. *Flores* congeruntur in ſpicas ſquamoſas, muſcarii æmulas aliquando inſtar umbellæ, utrinque unus ex ſquamulis proveniens. *Vid. Tab. XXX. Icon.* 4. 5. 6. *pag.* 49. 50.

ROSMARINUS.

Radix perennis. *Caules* duri, fruteſcentes. *Folia* anguſta, oblonga, graveolentia. *Cauliculi* ex viridi caneſcentes, bidentati, vel tridentati, oblongi, tuboloſi, bilabiati. *Galea* bifida, retrorſum reflexa, quaſi cornuta, cum ſtaminibus aduncis, barba trifida, ſegmento medio inſtar cochlearis excavato, in medio bifido. *Vid. Tab. XXX. Icon.* 7. *pag.* 50.

CARDIACA.

Galea imbricata, & multò longior barbâ ſua trifidâ. *Semina* angulata, totam capſulam brevem validè ex calice factam occupantia. *Vid. Tab. XXX. Icon.* 8 *pag.* 50.

PLAN-

CLASSES PLANTARUM HISTORIAE BOTANICAE PRACTICAE.

PLANTAE GYMNOTETRASPERMAE VERTICILLATAE, BARBATAE NON GALEATAE.

Chamædrys minor, repens; Marum Syriacum, *vel* Creticum; Chamæpitys lutea, vulgaris, *ſive* folio trifido; Scordium; Pollium montanum, luteum; & Bugula vulgaris, ſylvatica, cœrulea.

CHAMAEDRYS.

Habitus herbaceus. *Folia* quercina, parva, craſſa. *Calix* tubulatus. *Flos* Teucrii. *Vid. Tab.* XXXI. *Icon.* 1. *pag.* 50.

MARUM.

Habitus fruticoſus. Folia Serpilli lanceolata. *Flos* Teucrii unus ex ſingulis alis foliorum. *Odor* acer, volatilis. *Vid. Tab.* XXXI. *Icon.* 2. *pag.* 50. 51.

CHAMAEPITYS.

Folia anguſta, trifida. *Galeæ* loco denticuli, barba tripartita, ſegmento medio bifido. *Flores* in verticillis rarioribus, duobus plerumque, utrinque uno, ſparſim in alis foliorum, hinc inde. *Vid. Tab.* XXXI. *Icon.* 3 *pag.* 51.

SCORDIUM.

Flos Chamædryos, ex qualibet alâ foliorum unus, vel alter. *Calix* tubulatus. Odor Allii. *Vid. Tab.* XXXI. *Icon.* 4. *pag.* 51.

POLIUM.

Folia plerumque incana. *Stamina* loco galeæ, barba, ut Chamædryos, quinquefida. *Flos* colligitur in capitula innata faſtigiis caulium, & ramorum. *Vid. Tab.* XXXI. *Icon.* 5. *pag.* 51.

BUGULA.

Folia Brunellæ majora, dentata. *Calix* longus, tubuloſus, in quinque, vel & in ſex, profunda ſegmenta ſciſſus. *Flos* galeâ carens, parte ſuperiori ambitu tubuloſæ partis floris terminantur; barba trifida, in tria magna, cava, ſegmenta, diviſa, medio ſegmento bifido. *Flores* diſponuntur in ſpicas denſas, craſſas, interpoſitis foliolis. *Vid. Tab.* XXXI. *Icon.* 6. *pag.* 51. 52.

PLANTAE GYMNOTETRASPERMAE VERTICILLATAE, NEC GALEATAE, NEC BARBATAE.

Mentha rotundifolia, criſpa, ſpicata; Mentha hortenſis, verticillata, Ocymi odore; Pulegium latifolium; & Verbena vulgaris.

MENTHA.

Radix reptatrix. *Flos* quadrifidus, nec galeâ, nec barbâ, apparente, labio tamen utcumque bifido, verticilli denſi. *Odor* ſuavis, balſamicus, aromaticus. *Vid. Tab.* XXXI. *Icon.* 7. 8. *pag.* 52.

PULEGIUM.

Verticilli denſiores; floſculi minimi; labio ſuperiore integro. Cætera Menthæ. *Vid. Tab.* XXXI. *Icon.* 9. *pag.* 52.

VERBENA.

Calix longus, tubuloſus, quinquefidus. *Flos* quinquefidus. *Semina* totum pericarpium implentia. *Flores* in capitulis, vel ſpicis, non verticillis. *Vid. Tab.* XXXI. *Icon.* 10. *pag.* 52.

DISTRIBUTIO XV.

PLANTAE GYMNOTETRASPERMAE ASPERIFOLIAE.

FOlia *ut plurimum aſpera, alterna plerumque, aut abſque ordine adnata cauli.* Caules *ferè teretes:* Caliculi *quinquefidi, aperti, apicibus ſegmentorum ferè acuti ex fine pedunculi.* Flores *monopetali, marginibus quinquepartitis, congeſti ad ſpicas in modum caudæ ſcorpii fabrefactus in plurimis, habentes quinque ſtamina nata ex tubulo floris. In centro calicis erigitur placentula fungoſa, ex centro ejus emergit tuba ovarii, cui accreſcunt quatuor ſemina, nuda, placentæ calicis innata.*

Borrago hortenſis; Bugloſſum vulgare, majus; Anchuſa puniceis floribus; Anchuſa lutea major; Lithoſpermum majus, erectum; Heliotropium majus, Dioſcoridis; Cinogloſſum majus, vulgare; Pulmonaria vulgaris, maculoſo folio; Echium vulgare; & Symphytum, *ſive* Conſolida major.

BORRAGO.

Folia latiora, aſpera. *Calix* amplus, quinquefidus, in quinque longos, graciles, ad unguem inciſos, radius inſtar ſtellæ expanſos, diviſus. *Flos* monopetalos, rotatus, ſegmentis quinque majoribus, mucronatis, ſtellatis, ad baſin uſque diſſectis; ex interiore parte floris ad centrum eriguntur quinque parva ſegmenta petaloidea, alba, apice bifido, intra quæ iterum quinque parva ſegmenta erecta, petaloidea, acuta, intra hæc ſtamina. *Semina* rugoſa, viperino capiti ſimilia. *Vid. Tab.* XXXII. *Icon.* 1. *pag.* 53.

BUGLOSSUM.

Omnia ut in Borragine. *Flos* minor orbicularibus ſegmentis. *Vid. Tab.* XXXII. *Icon.* 2. *pag.* 53.

ANCHUSA.

Omnia ut Bugloſſo, ſed radix ut plurimum rubentiſſima. *Vid. Tab.* XXXII. *Icon.* 3. 4. *pag.* 53. 54.

LITHOSPERMUM.

Calix ad baſin uſque ſectus, quinquefidus in quinque longa, gracilia ſegmenta. *Flores* parvi, monopetali, infundibuliformes, multifidi, orâ latâ. *Semina* duriſſima, glaberrima, polita, nitentia, ſubrotunda. *Vid. Tab.* XXXII. *Icon.* 5. *pag.* 54.

HELIOTROPIUM.

Flores in partes quinque majores diſſecti plerumque intercurrentibus totidem minoribus ſegmentis, collecti in ſpicas longas in extremitate inflexas in formam caudæ Scorpii. *Vid. Tab.* XXXII. *Icon.* 6. *pag.* 54.

CYNOGLOSSUM.

Calix monophyllus, quinquefidus, profundè ſectus, *Flos* monopetalos, infundibuliformis, quinquefidus, profundè ſectus, ubi ex angusto in latum explicari incipit, quinque capitula villoſa, erecta inſtar columnarum cylindricarum, ſub his ex tubo floris quinque ſtamina. *Fructus* conſtat quatuor capſulis aſperis pleramque, & lappaceis, affinis placentæ pyramidali, quadrilateræ, fœtis ſemine plano. *Vid. Tab. XXXII. Icon. 7. pag. 54.*

PULMUNARIA.

Calix tubo ſimilis, pentagonus, quinquefidus, *Flos* monopetalos, cylindricus inferius, orâ quinquefidâ in ſegmenta rotunda, pelvim referens, ſuperius, ex lateribus partis cylindriacæ internæ eleganter fimbriatis oriuntur quinque ſtamina. *Vid. Tab. XXXII. Icon. 8. pag. 54. 55.*

ECHIUM.

Calix valdè amplus, in quinque longa, gracilia, ſegmenta, diviſus. *Flos* monopetalos, imâ parte cylindricus, infundibuliformis, inflexus, parte ſuperiore ſuperat inferiorem ita, ut referat quaſi galeam bifidam, & labium trifidum; ſtamina ejus quinque ſunt inflexa, quaſi corniculata. *Semina* viperino capiti ſimilia, *Vid. Tab. XXXII. Icon. 9. pag. 55.*

SYMPHYTUM.

Calix uſque ad baſin ſectus in quinque, longa, gracilia, ſegmenta. *Flos* monopetalos, in inferiore parte cylindraceus, orâ, ſuperiore urceum referens quinquefidâ, pendulus, ex inferiore, inferiora, parte fiſtuloſâ floris, ubi incipit explicari, enaſcuntur quinque ſtamina, & quinque acuti conniventes pili, alternatim. *Semina* polita, lucida, Lithoſpermi. *Vid. Tab. XXXII. Icon. 10. pag. 55.*

DISTRIBUTIO XVI.

PLANTAE GYMNOTETRASPERMAE TETRAPETALAE.

U*Nâ familia conſtant, quæ vocatur.*

POTAMOGETON.

Radix fibroſa, vivax. *Folia* ad caules alterna, ad exortum pedunculi florum ſpicatorum bina, juncta ex adverſo. *Calix* tetraphyllos, *Flos* tetrapetalus, in ſpicam congeſtus. *Semina* quatuor, anguloſa, nuda, ſingulis floſculis ſuccedentia. *Vid. Tab. XXXIII. Icon. 1. 2. 3. pag. 55. 56.*

DISTRIBUTIO XVII.

PLANTAE MONANGIOSPERMAE.

PERFICIENTES SEMINA SUA VASCULIS INCLUSA.

MONANGIAE, POLYSPERMAE, VASCULO BREVIORI.

Q*Uibus à flore quolibet naſcitur unum conceptaculum, condens ſemina multa, placentæ communi adnata per pedunculum exiguum.*

Primula veris umbellata, odorata, pratenſis; Primula veris pallido flore, humilis; Auricula Urſi, flore luteo; Auricula Urſi Myconi, piloſa, cærulea; Nummularia, lutea, major; Anagallis phœniceo flore; Gentiana major, lutea; Trifolium fibrinum; Leontopetalon; Alſine vulgaris, *ſive* Morſus gallinæ; Saponaria vulgaris; Ben album Officinarum; Myoſotis arvenſis, ſubhirſuta, flore majore; Lychnis arvenſis, glabra, flore majore; Lychnis arvenſis, glabra, flore minore; Ros ſolis, folio ſubrotundo; Caryophyllus hortenſis, ſimplex, flore majore; & Portulaca latifolia, ſativa,

PRIMULA VERIS.

Radix perennis. *Folia* oblonga, rugoſa: *Calix* quinquefidus, pentagonus, mollis, cui inſidet *Flos* monopetalus, hypocrateriformis margine in quinque ſegmenta cordata, bifida, fiſſo, præditus quinque ſtaminibus ex interiore pariete tubuli floris. *Conceptaculum* ſeminale eſt teſta oblonga, in calice recondita, tubâ longâ inſtructa, apice dehiſcente. *Semina* ſubrotunda. *Vid. Tab. XXXIII. Icon. 4. 5. pag. 56.*

AURICULA URSI.

Radix perennis. *Folia* lævia, denſa, pinguia. *Calix* parvus, brevis, ut flus ferè nudus, quinquefidus, rigidus, conſtans. *Flos* infundibuliformis, quinquefidus, ſegmentis bifidis, inſtructus quinque ſtaminibus, brevibus, ex interiora pariete tubuli floris. *Fructus* eſt teſta globoſa, in calice recondita, emittens tubam longam, per maturitatem ovarii apex dehiſcens. *Semina* plurima, exigua. *Vid. Tab. XXXIII. Icon. 6. pag. 57.*

AURICULA URSI MYCONI.

Radix perennis. *Folia* ſubrotunda, rugoſa, crenata, Hederæ terreſtris ſimilia. *Calix* parvus, quinquefidus. *Flos* infundibuliformis, multifidus, umbellatus; *Fructus* ſubrotundus, acuminatus, oblongus, in calice hærens. *Vid. Tab. XXXIII. Icon. 7. pag. 57.*

NUMMULARIA.

Folia orbiculata, conjugata. *Calix* quinquefidus, occultans capſulam ſeminalem, conſtans quinque longis, gracilibus, inſtar ſtellæ expanſis, ſegmentis. *Flos* monopetalus, rotatus, quinquefidus, ſectus in unguem uſque, præditus quinque ſtaminibus, quæ ex ambitu baſios floris in unum concreſcunt, ex alis foliorum. In fundo calicis placenta, cui innaſcitur ovarium, quod fit *Vaſculum* rotundum; calice reconditum, emittens, tubam longam; *Vid. Tab. XXXIII. Icon. 8. pag. 57.*

ANAGALLIS.

Folia conjugata. *Calix* quinquefidus, in quinque longa, anguſta, ſegmenta, inſtar ſtellæ expanſus. *Flos* pentapetaloïdes, ſtellatus, longis pedunculis innixus, ovario circumnatus, cum ſtaminibus quinque. Aliquando calix, & flos habent modò quatuor ſegmenta, tumque

quatuor

quatuor modò ſtamina. *Vaſcula* rotunda, horizontaliter diſſilientia. *Vid. Tab.* XXXIII. *Icon.* 9. *pag.* 57.

GENTIANA.

Folia conjugata. *Calix* monophyllus, membranaceus, inſtar vaginæ. *Flos* calathoïdes, quadrifidus, quinquefidus, ſeptemfidus, octofidus. *Fructus* unicapſularis, membranaceus, ovatus, acuminatus, bivalvis, bicornis. *Semina* plana, orbiculata, marginata. *Vid. Tab.* XXXIII. *Icon.* 10. *pag.* 57. 58.

TRIFOLIUM FIBRINUM.

Radix perennis, repens. *Folia* formâ, & magnitudine fabaceâ, terna in uno pedunculo. *Finis* pedunculi fit calix monophyllus, quinquefidus, expanſus. *Flos* infundibuliformis, quinquefidus, profundiſſimè inciſſus, ſegmentis eleganter per cirrhos albos intus fimbriatus, in thyrſum congeſtus. *Fructus* oblongus, bivalvis, unicapſularis, tubâ longâ apice ſcabro inſtructus, fœtus ſeminibus rotundis, in fundo calicis latens. *Vid. Tab.* XXXIV. *Icon.* 1. *pag.* 58.

LEONTOPETALON.

Radix craſſa, tuberoſa, perennis. *Flos* roſaceus, pentapetalus vel hexapetalus, nudus, quinque ſtaminibus ornatus. *Finis* pedunculi floris placentulam format, intra florem poſitam, orbicularem, cui innaſcitur ovarium, tubâ ſuâ inſtructum, quæ fit veſica anguloſa, ſimplex, acuminata, ex centro fundi hujus axis erigitur rectus, cui adnaſcuntur undique ſemina globoſa. *Vid. Tab.* XXXIV. *Icon,* 2. *pag.* 58.

ALSINE.

Folia conjugata, integra. *Calix* quadrifolius, vel quinquefolius apparet, profundiſſimè diſſectus. *Flos* roſaceus tetrapetalus, vel pentapetalus. petalis integris, vel bifidis, ſtamina aliquando terna, ſingula gerentia duos teſticulos, aliquando ſena, imò & dena quandoque. *Fructus* membranaceus, unicapſularis, ſubrotundus, vel conicus, apice dehiſcens. *Semina* exigua. *Vid. Tab.* XXXIV. *Icon.* 3. *pag.* 58.

SAPONARIA; BEEN ALBUM, *ſive* LYCHNIS.

Folia integra, conjugata. *Calix* integer, tumidior, ſubulatus, plerumque ſtriatus, ſtabilis. aliquando ampulloſus ore anguſto. *Flos* Caryophyllæus, pentapetalos, petalis in orbem poſitis, ut plurimum cordiformibus, ſæpe ornatus duobus, tribuſ-ve foliolis corollam fingentibus, ſtamina quinque, vel & plura, uſque ad decem. *Fructus* conicus, calice involutus, apice dehiſcens, tubis tribus pluribuſ-ve inſtructus. *Semina* plurima, ſubrotunda, angulata, vel reniformia. *Vid. Tab.* XXXIV. *Icon.* 4. 5. 7. 8. *pag.* 58. 59.

MYOSOTIS.

Omnia ut in Alſine. *Flos* major. *Fructus* cornu bubulo ſimilis, apice dehiſcens. *Vid. Tab.* XXXIV. *Icon.* 6. *pag.* 59.

ROS SOLIS.

Folia ſetis pubeſcentia guttulas ſtillantibus. *Finis* pedunculi fit calix oblongus, tubulatus, quinquefidus, ſegmentis acutis, intra quem flos roſaceus, pentapetalus, ſtaminibus quinque donatus. *Ovarium* ex centro calicis, intra florem, eſt conicum acuminatum, per maturitatem dehiſcens, fœtum ſeminibus multis. *Vid. Tab.* XXXIV. *Icon.* 9. *pag.* 59. 60.

CARYOPHYLLUS.

Folia oblonga, integra, conjugata, caulibus abſque pedunculis adhærentia. *Calix* bifolius, parvus, includens alterum, parvum, bifolium, deinde oritur ſupra hos tertius cylindricus, membranaceus, ſuprà quinquefidus. *Flos* pentapetalos, petalis ex longo, tenui, initio in latum ex aſcentibus, & ex imo calicis longè per fundo emergentibus, in orbem poſitis, ſtamina decem habens *Ovarium*, innaſcitur placentæ in fundo calicis ſitæ, eſt inſtructum binis tubis longis, erectis, ſicque fructus cylindricus, calice involutus, apice dehiſcens, fœtus ſeminibus foliaceis. *Vid. Tab.* XXXIV. *Icon.* 10. *pag.* 60.

PORTULACA.

Folia ſucculenta, craſſiuſcula. *Calix* monophyllus, bifidus, ovario arctè adhærens. *Flos* roſaceus, pentapetalus. *Ovarium* ex calicis fundo, fit vas ovatum, cujus dimidia pars matura horizontaliter diſſiliens, relinquit inferiorem, pariter dein horizontaliter diſſilientem, fœtamque plurimis, exiguis, ſeminibus. *Vid. Tab.* XXXIV. *Icon.* 11. *pag.* 60.

D I S T R I B U T I O   X V I I I.

PLANTAE DIANGIAE POLYSPERMAE.

In his ovarium fructum parit, qui conſtat binis vaſculis, quæ vel ope ſepi medii, vel totâ fabricâ, diſtincta ſunt, atque ſingula continent ſemina plurima placentæ affixa. Capſulæ quandoque in dextris, & ſiniſtris, alias in anteriori, & poſteriori, vel & in ſuperiori, & inferiori, parte exiſtunt. Continet verò claſſis hæc varia admodum genera Plantarum, valde quidem diſſimilia inter ſe, ſed unâ tamen vaſculi fabricâ congruentia.

Salicaria vulgaris, purpurea, foliis oblongis; Saxifraga rotundifolia, alba; Saxifraga verna, annua, humilior; Centaurium minus; Centaurium luteum, puſillum; Veronica mas, ſupina, & vulgatiſſima; Veronica aquatica, major, folio ſubrotundo, *ſive* Becabunga; Verbaſcum mas, latifolium, luteum; Digitalis purpurea, folio aſpero; Gratiola; Hyoſciamus vulgaris, *vel* niger; Hyoſciamus albus; Nicotiana major, latifolia; Nicotiana major, anguſtifolia; Linaria vulgaris, lutea, flore majore; Antirrhinum vulgare; Scrophularia nodoſa, fœtida; Pedicularis pratenſis lutea, *vel* Criſta galli; Euphraſia Officinarum; Acanthus ſativus; & Orobanche flore majore,

I. FLORE ROSACEO, POLYPETALO.

SALICARIA.

Calix tubuloſus, ſtriatus, multifidus. *Flos* roſaceus, hexapetalos, naſcens ex inciſuris ſuperioribus interioris parietis calicis tubulati, ſerie ferè verticillatâ, ſtaminibus multis, uſque ad octodecim, præditus. *Ovarium* tubâ longâ apice pelviformi ornatum maturum. Fit teſta ovata, bicapſularis, calice obvoluta, fœta ſeminibus exiguis. *Vid. Tab.* XXXV. *Icon.* 1. *pag.* 61.

SAXIFRAGA.

Pedunculi finis fit *calix*, tubuloſus, profundè. *Flos* roſaceus, pentapetalos, ex ambitu ovarii, ſtaminibus octo, vel decem præditus. *Fructus* ſubrotundus, bicornis,

cornis, bicapſularis, fœtus *Seminibus* exiguis &c. *Vid. Tab.* XXXV. *Icon.* 2. 3. *pag.* 61.

II. FLORE MONOPETALO, UNIFORMI.

CENTAURIUM MINUS.

Folia conjugata. *Calix* longus, tubuloſus, pentagonos, quinquefidus, ſegmentis acutis. *Flos* monopetalus, pentapeloides, infund buliformis, parte poſticeâ pertuſus, ſtaminibus quinque præditus, ſerie ferè umbelliſetâ. *Fructus* ferè ovatus, cylindriaceus, vel conicus, emittens tubam longam, per maturitatem dehiſcens in binas partes, diviſus in duo loculamenta diſtincta, fœta *Seminibus* multis, exiguis. *Vid. Tab.* XXXV. *Icon.* 4. *pag.* 61. 62.

CENTAUREUM LUTEUM PUSILLUM.

Radix exigua lignoſa. *Folia* ut in vulgari, *Flore* bino, aut unico. *Vid. Tab.* XXXV. *Icon.* 5. *pag.* 62.

VERONICA.

Folia plerumque conjugata. *Calix* monophyllus, quadrifidus, ſtellatus, in quibuſdam quadrangulus, anguloſus. *Flos* monopetalus, rotatus, quadrifidus plerumque, parum tubulatus, caducus, in centro plomulis fiſtuloſis eleganter ornatus, ex pariete interno tubuli floris duo ſtamina. *Fructus* membranaceus, diviſus in duo loculamenta, cordiformia, plerumque depreſſa, fœta *Seminibus* modò craſſioribus, modò exiguis. *Vid. Tab.* XXXV. *Icon.* 6. 7. *pag.* 62. 63.

VERBASCUM.

Folia alterna, incana, vel atro-viridia, magna. *Flos* monopetalus, rotatus, pentapeloides, in ſpicis longis, arctior, atque breviori pedunculo cauli adnatus. *Fructus* ovatus, acuminatus, ſepto medio diviſus in duos loculos. *Vid. Tab.* XXXV. *Icon.* 8. *pag.* 63.

DIGITALIS.

Folia alterna. *Calix* monophyllus, quinquefidus, ſegmentis longis, ampliſque. *Flores* monopetali ſubulati, compreſſi, rictu ovali, limbo aliquantulum reflexo, ſtaminibus quatuor præditi; utrinque patentes, digitabulum referentes, uno verſo diſpoſiti in ſpicis longis. *Fructus* ſubrotundi, acuminati, bifariam dehiſcentes, in duo loculamenta diviſi, fœti *Seminibus* exiguis. *Vid. Tab.* XXXV. *Icon.* 9. *pag.* 63.

GRATIOLA.

Folia alterna, anguſta. *Flores* ex alis Foliorum. *Vid. Tab.* XXXVI. *Icon.* 1. *pag.* 63.

HYOSCYAMUS.

Folia alterna, mollia, pinguia. *Calix* campaniformis, brevis, amplus, in quinque acuta ſegmenta diviſus. *Flos* monopetalus, infrà tubuloſus, ſupra expanſos in quinque ſegmenta, obtuſa, ſtamina quinque. *Fructus* intra calicem reconditus inſtar ollæ operculo inſtructæ, diviſus in duo loculamenta. *Vid. Tab.* XXXVI. *Icon.* 2. 3. *pag.* 63. 64.

NICOTIANA.

Radix annua. *Calix* longus, tubuloſus, quinquefidus in longa, acuta, ſegmenta, vel brevis, amplus, in ſegmenta obtuſa. *Flos* monopetalus, infundibuliformis, in ſegmenta acuta quinque profunda, & ſtellatim expanſa, vel brevia, & obtuſa. *Fructus* membranaceus, oblongus, vel ſubrotundus, ſepto medio in duos loculos diviſus. *Vid. Tab.* XXXVI. *Icon.* 4. 5. *pag.* 64.

III. FLORE MONOPETALO, ANOMALO.

LINARIA.

Folia alterna, vel terna ſimul, oblonga. *Calix* monophyllus, in quinque ſegmenta, longa, acuta, diviſus. *Flos* imâ parte tubulatus, exiens in calcar longum, quod producitur extra tubum calice exceptum, dein ad anteriora fit perſonatus, bilabiatus, labio ſuperiori ſecto, inferiori in formam rictus labiati adaptato, & trifariam diviſo; ex infimâ, interiore, parte tubi floris quatuor ſtamina. *Ovarium* in fundo calicis, intra florem, placentulæ adnatum, emittit tubam longam, fit *Fructus* rotundus, ſepto medio diviſus in duos loculos, vario modo ſe aperientes, in quibus ſingulis inſunt *Semina*, vel compreſſa, marginata, vel angulata, ſubrotunda. *Vid. Tab.* XXXVI. *Icon.* 6. *pag.* 64. 65.

ANTIRRHINUM.

Folia alterna. *Calix* monophyllus, quinquefidus, brevis. *Flos* monopetalus, perſonatus, non caudatus, anteriùs bilabiatus, labio ſuperiori bifido, inferiori tripartito, in rictum labiatum formato; ex imâ interiore parte floris quatuor ſtamina. In fundo calicis placentula eſt, cui innaſcitur *Ovarium*, emittens tubam longam fitque *Fructus* oblongus, capitis Vitulini æmulus, ſepto medio in duos loculos diviſus, in quibus *Semina* plurima. *Vid. Tab.* XXXVII. *Icon.* 1. *pag.* 65.

SCROPHULARIA.

Calix monophyllus, conſtans quinque longis, gracilibus, vel obtuſis, vel acutis, ſegmentis. *Flos* monopetalus, anomalus, utrinque patens, plerumque globoſus, bilabiatus, urceum referens, labio ſuperiori binis foliolis ſuccincto, quaſi auriculis, barbâ deorſum flexâ, faucibus amplis; ex pariete interno imi floris ſtamina quatuor. *Fructus* rotundus, acuminatus, bifariam dehiſcens, ſepto medio diſtinctus. *Vid. Tab.* XXXVII. *Icon.* 2. *pag.* 65.

PEDICULARIS.

Folia conjugata, crenata. *Flos* monopetalus, anomalus, perſonatus, bilabiatus, labio ſuperiori galeato, inferiori tripartito. *Fructus* bifariam dehiſcens, diviſus in duo loculamenta, fœta *Seminibus* oblongis, compreſſis. *Vid. Tab.* XXXVII. *Icon.* 3. *pag.* 65.

EUPHRASIA.

Folia parva, conjugata, ſubrotunda, ſerrata. *Flos* monopetalus, anomalus, perſonatus, bilabiatus, labio ſuperiori ſurrecto, multifido, inferiori in tres partes, ſingulas bifidas, ſecto. *Fructus* eſt teſta oblonga bilocularis. *Vid. Tab.* XXXVII. *Icon.* 4. *pag.* 65. 66.

ACANTHUS.

Folia ex *Radice* erumpunt ampla, mollia, villoſa, profundè inciſa, repentia, ſuccum glutinoſum habentia. *Flos* anomalus, versùs anteriora bifidus, versùs ſuperiora ſuccedit vaſculum ſeminale inſtar gladii obvolutum plerumque ipſo Calice; *Semina* oblonga; *Radix* extus nigra, intus alba. *Vid. Tab.* XXXVII. *Icon.* 5. *pag.* 66.

OROBANCHE.

Radix ſquamoſa. *Habitus* ἀφυλλος. *Finis* pedunculi explicatur in calicem multifidum. *Flos* monopetalus, anomalus, bilabiatus, galeâ cavâ, barbâ trifidâ, digeſtus in ſpicas, atque amplectens *Ovarium* oblongum, inſtructum tubâ longâ, uniloculare, bivalve, per maturitatem dehiſcens in duas valvas, fœtum *Seminibus* minutiſſimis. *Vid. Tab.* XXXVII. *Icon.* 6. *pag.* 66.

DISTRIBUTIO XIX.

PLANTAE TRIANGIAE POLYSPERMAE.

Hypericum vulgare; Parnaſia paluſtris, & vulgaris; Viola Martia, purpurea; Viola tricolor, hortenſis, repens; Naſturtium Indicum; Convolvulus maritimus, *ſive* Soldanella vulgaris; Convolvulus Syriacus, *ſive* Scammonea Syriaca; Convolvulus Americanus, Mechoacan dictus; Convolvulus major, *ſive* Smilax lævis; Campanula radice eſculenta, flore cæruleo; Campanula major, vulgatior, aſperior, foliis Urticæ; Campanula hortenſis, *ſive* Medium; Rapunculus ſpicatus; Reſeda vulgaris; & Luteola herba, Salicis folio.

HYPERICUM.

Radix fibroſa. *Folia* conjugata in geniculis caulium. *Calix* monophyllus, quinqoefidus, conſtans, expanſus. *Flores* roſacei, pentapetali, multis ſtaminibus ornati, amplectentes ovarium conicum, inſtructum tribus tubis, longis, recurvis, abitque deinde in *Fructum* parvum, oblongum, ex tribus vaſculis arctè junctis compoſitum, fœtis multis *Seminibus* exiguis. *Vid. Tab.* XXXVIII. *Icon.* 1. *pag.* 67.

PARNASIA.

Folia ſubrotunda in orbem fuſa. *Calix* pentaphylloïdes. *Flos* roſaceus, pentapetalis amplioribus, & minoribus fimbriatis, conſtans, in caule unus, *Ovarium* fit *Fructus* parvus, connoeïdes, dehiſcens in tres, vel quatuor loculos, fœtos *Seminibus* exiguis, tanquam in totidem carinas. *Vid. Tab.* XXXVIII. *Icon.* 2. *pag.* 67.

VIOLA.

Folia alterna. *Calix* quinquefidus, expanſus, firmus, retrorſum reflexis ſegmentis. *Flos* pentapetalus, anomalus, vexillo dipetalo, alis binis, & carinâ caudatâ, conſtans, quinque ſtaminibus præditus. *Ovarium* in fundo calicis fit *Fructus* conicus, trigonus, in tres carinas explicatas in orbem vix diſſilientes, fœtas *Semine* plurimo rotundo. *Vid. Tab.* XXXVIII. *Icon.* 3. 4. *pag.* 67. 68.

NASTURTIUM INDICUM, *ſive* ACRIVIOLA.

Folia alterna orbiculata, umbilicata. *Caules* ſcandentes. *Calix* quinquefidus, caudatus. *Flos* pentapetalus, anomalus, Violæ æmulus. *Ovarium* fit *Fructus* rotundus, rugoſus, conſtans ternis capſulis, per maturitatem à motuò diſſilientibus, monococcis. *Vid. Tab.* XXXVIII. *Icon.* 5. *pag.* 68.

CONVOLVULUS.

Caules longi, tenues, ſarmentoſi, ſcandentes, & omnia apprehendentes. *Folia* Hederam terreſtrem referentia, ſed molliora, & majora, viridia, acuta; *Flores* monopetali, campaniformes ad ora expanſi coloris albi, poſt florem ſuccedit *Fructus* obrotundus, membranaceus, *Semina* anguloſa, nigricantia, vel aliquando rubicunda continens; *Radix* exigua, longa, intus alba. *Vid. Tab.* XXXVIII. *Icon.* 6. 7. *Tab.* XXXIX. *Icon.* 1. 2. *pag.* 68. 69.

CAMPANULA.

Lactis abundans. *Finis* pedunculi explicatur in *Ovarium*, cujus apex coronatur calice monophyllo, quinquefido, in quinque longa ſegmenta ſecto. *Flos* monopetalus, Campanæ inſtar, pentagonos primò, deinde quinquefidus, intra calicem ovario inſidens, ſtamina habens quinque. *Ovarium* fit *Fructus* anguloſus, plerumque trilocularis, unoquoque loculo parte inferrâ pertuſo. *Vid. Tab.* XXXIX. *Icon.* 3 4 5. *pag.* 69. 70.

RAPUNCULUS.

Omnia ut in Campanulâ. *Flos* monopetalus, quinquefidus; ſtellatus, piſtillo corniculato. *Vid. Tab.* XXXIX. *Icon.* 6. *pag.* 70.

RESEDA.

Folia pinnata. *Calix* quinquefidus, ſegmentis longis, anguſtis, retroflexis, aliquando in ſegmenta fiſſus. *Flores* polypetali, anomali, ex anguſtis aliquot petalis, trifidis plerumque facti, in ſpicas congeſti, multis ſtaminibus donati. *Fructus* membranaceus, trigonus, aut tetragonus, in ſummo hians, *Semina* ſubrotonda ferens, tribus inſtructus tubis. *Vid. Tab.* XXXIX. *Icon.* 7. *pag.* 70.

LUTEOLA.

Folia oblonga, integra. *Flos* anomalus, polypetalus, petalis diſſimilibus. *Fructus* globoſos, concavos, tricuſpis. *Vid. Tab.* XXXIX. *Icon.* 8. *pag.* 70.

DISTRIBUTIO XX.

PLANTAE TRIANGIAE TRICOCCAE.

Q*Uæ gerunt vaſcula frugifera, diſtincta in tres loculos, quorum ſinguli habent unum modò ſemen.*

Ricinus vulgaris; Tithymalus foliis Pini, fortè Dioſcoridis Pityuſa; Tithymalus Cypariſſias; Tithymalus latifolius, Cataputia dictus; Eſula Indica, Bontii, *ſive* Euphorbio affinis, Sedis folio; Euphorbium, quod Anteuphorbium; Euphorbium verum Antiquorum, Scadida-Calli dictum; & Euphorbium Officinarum.

RICINUS.

Radix fibroſa. *Folia* alterna, magna, inciſa. *Flos* alius mas; fœmina alter, in eadem ſpicâ ejuſdem plantæ. *Flos* mas fit calice monophyllo, quinquefido, ſtellatim expanſo, ex centro ejus ſtamina fœcunda, maſculina, quam plurima, thyrſum brachiatum referentia, dum unita ſimul ſpectantur. *Flos* ſœmininus, vel ovarium, conſtat tribus loculis, uni axi accretis, atque ita *Fructum* trigonum referentibus, cujus apex ornatur multis pinnulis, ex medio harum tuba emergit triplex, quarum quælibet habet apicem bifidum, aſperum. In ſingulis loculorum hæret unum *Semen*, formâ, & mole, ductu Fini. *Vid. Tab.* XL. *Icon.* 1. *pag.* 71.

TITYMALUS.

Radix fibroſa. *Folia* alterna, oblonga, integra, in paucis orbicularia. *Finis* pedunculi dat corpus craſſum, inſtar calicis cavum, cujus laciniis ſupremis accreſcunt quatuor, vel quinque petala anomala, ſemi-lunata ſæpe, excavata; unde apparet *Flos* tetrapetaloïdes, ſegmentis ieſè lunatis, ſuc-

Digitized by Google

ſuccinctus binis foliolis loco calicis. Ex cavo calicis imo ad latera ſtyli ſtamina quatuor, quinque, plura, longiora, breviora, oriuntur, ſuis inſtructa veſiculis. Ex centro calicis erigitur ſtylus longus, gerens ovarium trigonum, vel triloculare; ex centro hujus aſſurgit tuba longa, triplex, apice bifido, ſcabro; tam longa hæc tuba excreſcit, ut ovarium ferè in medio ſtyli appareat. *Lactis* uberrimi abundantia cuicumque plantæ ineſt. *Vid. Tab.* XL. *Icon.* 2. 3. 4. *pag.* 71. 72.

ESULA INDICA BONTII.

Folia Sedi majoris ſimilia. *Caule* eſt trigono ſpinoſo &c. *Vid. Tab.* XL. *Icon.* 5. *pag.* 72.

EUPHORBIUM, QUOD ANTEUPHORBIUM.

Hujus *Flores*, *Fructuſque*, nemini deſcripti. Caret *lacte*, cætera ſociant *Euphorbiis*, donec exploratior characteres veritatem definiverit. *Vid. Tab.* XL. *Icon.* 6. *pag.* 72.

EUPHORBIUM.

Flos, *fructus*, lac, ut in Tithymalo. *Forma* Cerei angulosa, ſpinoſa ferè, & fermè aphyllos. *Vid. Tab.* XL. *Icon.* 7. 8. *pag.* 72. 73.

DISTRIBUTIO XXI.

PLANTAE TETRIANGIAE POLYSPERMAE.

Hic poſt ſingulos Flores piſtillum abit in Fructum; qui à deſciſſis quatuor Capſulis diſtinctè exhibetur; in quorum ſingulis hærent ſemina placentæ affixa.

Ruta hortenſis, latifolia; Harmala; & Stramonia, *ſive* Datura, *vulgò* Nux Methella.

RUTA.

Folia in ſegmenta diviſa. *Calix* monophyllus, quadrifidus, & quinquefidus ſtellatus. *Flores* roſacei, tetrapetali, & pentapetali, ſtamina octo, vel decem; quatuor, vel quinque ex ungue petalorum, & quatuor, vel quinque ex interſtitiis petalorum. *Ovarium* in fundo calicis fit *fructus* ſubrotundus, tetragonus, vel pentagonus, ex totidem *Capſulis* conſtructus, in quibus *Semina* reniformia, aut angulata. *Vid. Tab.* XLI. *Icon.* 1. *pag.* 73. 74.

HARMALA.

Folia alterna. *Flos* roſaceus, pentapetalus. *Ovarium* in fundo calicis fit *fructus*, ſubrotundus, tricapſularis. *Vid. Tab.* XLI. *Icon.* 2. *pag.* 74.

STRAMONIA.

Radix annua. *Folia* alterna, ſinuata ad margines. *Calix* pentagonus, tubulatus. *Flos* monopetalus, infundibuliformis, quinquefidus, patens. *Ovarium* in fundo calicis fit *fructus* aculeatus, ſubrotundus, diaphragmate decuſſato in quatuor loculos diſſeptus, continentes *Semina* multa reniformia. *Vid. Tab.* XLI. *Icon.* 3. *pag.* 74.

DISTRIBUTIO XXII.

PLANTAE PENTANGIAE PENTACOCCAE.

Geranium folio Malvæ rotundo; & Geranium Robertianum.

GERANIUM.

Folia plerumque conjugata. *Calix* pentaphylloïdes, ſtellatim expanſus. *Flos* pentapetalus, roſaceus. *Fructus* pentangius, roſtratus, ad baſin continens quinque *Capſulas*, in ſingulis harum *Semen* caudatum: quilibet loculus emittit unam longam, gracilem tubam, quinque hæ tubæ, arctè coaleſcentes inter ſe referunt cum Ovario caput Ciconiæ, vel Gruis. *Vid. Tab.* XLI. *Icon.* 4. 5. *pag.* 74. 75.

DISTRIBUTIO XXIII.

PLANTAE POLYANGIAE POLYSPERMAE.

Poſt ſingulos Flores fit Fructus, qui conſtat quinque, vel pluribus, aut & paucioribus, diſtinctis vaſculis, in quibus continentur ſemina plurima, numero incerta.

Malva vulgaris, flore minore, folio rotundo; Malva roſea, folio ſubrotundo; Malva roſea, folio ſubrotundo, flore pleno; Althæa Dioſcoridis, & Plinii; Alcea vulgaris; Xylon, *ſive* Goſſipium herbaceum; Abutilon Avic.; Pyrola rotundifolia, major; Ariſtolochia rotunda; Ariſtolochia longa vera; Ariſtolochia Piſtolochia, *ſeu* Serpentaria Virginiana, caule nodoſo; Papaver hortenſe, ſimplex, ſemine albo; Papaver criſtatum, floribus, & ſemine albo; Papaver erraticum, rubrum, campeſtre; Nymphæa lutea, major; Nymphæa alba, major; Nigella arvenſis, cornuta; Nigella Romana, ſativa, floribus folioſis; Linum ſativum; & Linum pratenſe, floribus exiguis.

MALVA VULGARIS.

Caules longi, ſatis craſſi, rotundi, medulloſi, tenues, ramoſi, villoſi, aliquando rubicundi, repentes; *Folia* rotunda, mollia, aliquantulum inciſa, magis minuſve villoſa, ſucculenta, minus laciniata, caulibus adhærentia, coloris ſubfuſco viridis. *Calix* multifidus, in quinque lacinias diſſectus, ut quinquefidus videatur; è medio *Floris* aſſurgit ſtylus, pyramidis inſtar, circa quem in formam

quaſi

quaſi naſei *Semina* complanata ſunt. *Radix* ſimplex, longa, exigua, alba, ſaporis dulcis, & viſcoſi. *Vid. Tab.* XLI. *Icon.* 6. *pag.* 75.

MALVAE ROSEAE DICTAE.

Flos planè expanſus, major, *Cauli* arctè adhærens; in plenis loco ſtyli malvacei copioſa petala gerens. Omnia majora, & quaſi arboreſcentia, minus mollia. *Vid. Tab.* XLI. *Icon.* 7. 8. *pag.* 75.

ALTHAEA.

Omnia Malvæ. Partes omnes valde lanuginoſæ. *Vid. Tab.* XLII. *Icon.* 1. *pag.* 75. 76.

ALCEA.

Folia magis in lacinias profundas diviſa habet, cætera paria Malvæ, & Althææ. *Vid. Tab.* XLII. *Icon.* 2. *pag.* 76.

XYLON.

Folia Malvæ, vel Alceæ. *Flos* monopetalos, campaniformis, patens, multifidus, tubo pyramidali ornatus, ſtamineo. *Fructus* ſubrotundus, in quaterna, vel plura loculamenta diviſus, apice dehiſcens, fœtus *Seminibus* goſſipio obductis. *Vid. Tab.* XLII. *Icon.* 3. *pag.* 76.

ABUTILON.

Folia Malvæ. *Flos* Malvæ, & totus habitus. *Fructus* capitellum refert ex multis vaginulis axi adhærentibus, bivalvibus, oblongis. *Semina* multa in ſingulis loculis reniformibus. *Vid. Tab.* XLII. *Icon.* 4. *pag.* 76.

PYROLA.

Folia alterna. *Flos* roſaceus, pentapetalus, glandulato ſimilis, piſtillo floris recurvo, in ſpicam congeſtus. *Fructus* ſubrotundus, ſtriatus, umbilicatus, quinque capſularis, fœtus *Seminibus* exiguis. *Vid. Tab.* XLII. *Icon.* 5. *pag.* 76. 77.

ARISTOLOCHIA.

Caules flexiles; *Folia* alterna, ferè rotunda, mollia, ſaporis amari; *Flores* monopetali, anomali, in inferiori parte tubuloſi, ſuperiori verò quaſi linguam habens deorſum ſpectantem: poſt floris piſtillum fit *Fructus* membranaceus, ovalis, viridis, ſed poſt maturitatem fuſcus; hic Fructus eſt diviſus in ſex loculos, qui multa *Semina* compreſſa, exigua, nigra, & ſibi invicem incumbentia recondunt. *Vid. Tab.* XLII. *Icon.* 6. 7. 8. *pag.* 77.

PAPAVER.

Folia alterna. *Calix* bifolius, caducus. *Flos* roſaceus, tetrapetalus, ad infima ovarii, ſtaminibus numeroſiſſimis præditus. *Fructus* ovatus, tectus tubâ ſuâ valdè ſingulari, ſcilicet operculo radiato, diſtinctos membranulâ exiguâ in tot cellulas, quot operculo fuerant radii, membranis diſtinguentibus *Semina* hærent, ut ſuis placentis, numeroſa, exilia. *Vid. Tab.* XLIII. *Icon.* 1. 2. 3. *pag.* 77. 78.

NYMPHAEA LUTEA.

Folia magna, ampla, orbiculata, craſſa, carnoſa, fungoſa, ad ſuperficiem aquæ creſcentia. Caules craſſi, fungoſi, rotondi, rubicundi, teneri, ſucculenti. *Flores* roſacei, polypetali, coloris lutei ſine odore; calix pentaphyllus. Poſt florem ſequitur *fructus* obrotundus, in plurimos loculos diviſus, qui loculi continent *Semina* nigricantia, ſplendentia, & oblonga. *Vid. Tab.* XLIII. *Icon.* 4. *pag.* 78.

NYMPHAEA ALBA, *ſive* LEUCONYMPHAEA.

Leuconymphæa vocatur à λευκός albus, & *Nymphæa*, quia *flores* ejus ſunt albi. *Vid. Tab.* XLIII. *Icon.* 5. *pag.* 78.

NIGELLA.

Caules tenues, excavati. *Folia* mediocriter lata, viridia, minutim inciſa, capillata. *Flores* polypetali, roſacei, in medio corona elegantes reflexa ornati; Flori ſuccedit *Capſula* membranacea in quinque loculos diſtributa, *Semina* anguloſa nigra, odoris aromatici, ſaporis ſubacris, continens. *Vid. Tab.* XLIII. *Icon.* 6. 7. *pag.* 78.

LINUM.

Caulis exiguus, rotundus, excavatus, in ſommitate ramoſos. *Folia* anguſta, oblonga, ferè alterna, acuta. *Calix* oblongus, & tubiformis. *Flos* Caryophylleus, cæruleus; flori ſuccedit *fructus* Piſi magnitudine ſubrotundus, & acuminatus, continens in multis *Capſulis* membranaceis multa *Semina* oblonga, rotunda &c. *Vid. Tab.* XLIII. *Icon.* 8. 9. *pag.* 78. 79.

DISTRIBUTIO XXIV.

MULTISILIQUAE PLANTAE, CORNICULATAE, UNIVALVES, POLYSPERMAE.

HIc poſt ſingulos flores ſequuntur plurimæ Capſulæ infernè cohærentes, supernè recedentes, ſingulæ vaginales. Multæſiliquæ dicuntur, quæ poſt unumquemque florem habent ovarium ex ſiliculis plurimis oppoſitis, vel in una ſilicula in plurimos loculos diviſa. Siliquæ ſunt oblonga vaſcula per maturitatem dehiſcentia, ſeminibus intus fœta.

Sedum majus vulgare; Sedum minus teretifolium, album; Sedum minus, luteum, folio acuto; Sedum parvum, acre, flore luteo; Cotyledon majus, *ſive* Umbilicus Veneris; Telephium vulgare; Telephium latifolium peregrinum; Telephium luteum minus, radice Roſam redolens, *ſeu* Rodia Radix; Pœonia mas; Ulmaria; Veratrum flore ſubviridi; Helleborus niger fœtidus; Helleborus niger hortenſis, flore viridi; Helleborus niger, flore roſeo; Tribulus terreſtris; Fraxinella Officinarum, *ſive* Dictamnus albus; Aconitum ſalutiferum, *ſive* Anthora; Aconitum cæruleum, *ſeu* Napellus; Staphis agria; Delphinium hortenſe, flore minore; & Aquilegia flore ſimplici.

SEDUM.

Folia alterna, non ordinata. *Calix* monophyllus, multifidus, profundè ſectus in tot ſegmenta, quot flori petala, in quinque ad minimum. *Flos* pentapetalus, aut polypetalus, roſaceus, habens ferè ſtamina tot, quot petala. *Ovarium* ſitum in fundo calicis, componitur ex multis ſiliculis, æquantibus numerum petalorum floris, ſingulis donatis unâ tubâ, vaginarum æmulis, apice corniculato, in capitulum orbicularim congeſtis, à ſe invicem non nihil ſejunctis, fœtis *Seminibus* plurimis, exiguis. *Vid. Tab.* XLIV. *Icon.* 1. 2. 3. 4. *pag.* 79. 80.

COTYLEDON.

Ad Sedum omnino accedit. *Flos* monopetalus.

Ra-

Digitized by Google

Radix tuberoſa, carnoſa, alba. *Vid. Tab.* XLIV. *Icon.* 5. *pag.* 80.

TELEPHIUM, *ſive* ANACAMPSEROS.

Radix perennis. *Caules, folia, flores, fructus,* Sedi cohærent, ut & totus habitus. *Folia* enaſcenti non circumfuſa in globum, ſed ſtatim cauli aſſurgenti adnata, conjugata, vel ſine ordine, .. *Vid. Tab.* XLIV. *Icon.* 6. 7. 8. *pag.* 80. 81.

PAEONIA.

Ortus ex ſemine, ut Monocotyledonum. *Radix* tuberoſa, craſſa. *Calix* polyphyllus. *Flos* roſaceus, maximus, polypetalus, ſtaminibus numeroſiſſimis. *Fructus* conſtat plurimis, numero incertis, ſiliquis cornutis, deorſum incurvis, lanugine pubeſcentibus, dehiſcentibus juxta longitudinem. *Semina* ferè globoſa, continentia intus parvum nucleum. *Vid. Tab.* XLIV. *Icon.* 9 *pag.* 81.

ULMARIA.

Folia pinnata, Agrimonoïdea, triangulata, umbellarum more diviſa. *Apex* exigui pedunculi expanditur in calicem monophyllum, quinquefidum, ſtellatim expanſum. *Flores* roſacei, pentapetali, in paniculas congeſti, vix conſpicui, habentes ſtamina numeroſa. *Ovarium* in centro calicis natum conſtat tribus, quatuor, quinque ſiliculis tubâ inſtructis; ſit *fructus* compoſitus ex multis vaginulis membranaceis, intortis, in capitulum congeſtis, fœtis *Semine* uno, exiguo. *Vid. Tab.* XLIV. *Icon.* 10. *pag.* 81.

VERATRUM.

Folia nervoſa, in plicas quaſi compoſita. *Flos* roſaceus, hexapetalus, nudus, ſex ſtaminibus fœtus, in ſpicam congeſtus. *Ovarium* innatum placentulæ, conſtans tribus ſiliculis ſingulariter inſtructis ſuâ tubâ, ſit *fructus* conſtans tribus vaginis, in capitulum collectis, fœtis *Seminibus* oblongis, grani tritici æmulis, marginatis, alâ foliaceâ cinctis. *Vid. Tab.* XLIV. *Icon.* 11. *pag.* 82.

HELLEBORUS.

Folia digitata, Caulem ambientia. *Flores* Roſæ inſtar expanſi, ſtamine ferunt, & inter hæc ubique quaſi corniculæ egrediuntur. *Piſtillum* calicis, vel floris abit in *Siliquas* erectas, & conjugatas, quæ per maturitatem diſſiliunt, & ferunt *Semina* plura. *Vid. Tab.* XLV. *Icon.* 1. 2. 3. *pag.* 82. 83.

TRIBULUS TERRESTRIS.

Radix annua. *Folia* Lenticulæ, vel Ciceris. *Flos* roſaceus, pentapetalus. *Fructus* cruciformis, vel turbinatus, ex multis particulis muricatis in capitulum collectis compoſitus, in ſingulis horum *Semina* oblonga in loculis hærent. *Vid. Tab.* XLV. *Icon.* 4. *pag.* 83.

MULTISILIQUAE, MINUS SUCCULENTAE, FLORE DIFFORMI.

FRAXINELLA.

Caules rotundi, villoſi, rubicundi, medullam habentes. *Folia* Fraxini inſtar pinnata. *Flores* pentapetali, anomali; quinque petala ita diſponuntur, ut quaſi bilabiatus appareat; poſt florem apparent plurimæ vaginulæ elaſticæ, quæ cum impetu ejiciunt *Semina* plana, magna, nigra, acuta, & ſplendentia. *Vid. Tab.* XLV. *Icon.* 5. *pag.* 83.

ACONITUM.

Caulis exiguus, rotundus, in multos ramos diviſus. *Folia* rotunda, ampla, laciniata. *Flores* pentapetali, anomali, caput humanum cucullâ Monachi tectum referentes. Piſtillum floris abit in *Siliquas* multas conjunctas, quæ recondunt *Semina* anguloſa, nigra. *Vid. Tab.* XLV. *Icon.* 6. 7. *pag.* 83. 84.

STAPHIS AGRIA.

Folia Platani, aut vitiginea. Cætera Delphinium referunt. *Vid. Tab.* XLV. *Icon.* 9. *pag.* 84.

DELPHINIUM.

Folia tenuiſſimè diviſa. *Flores* pentapetali, anomali, quinque petalis ferè conſtantes, quorum unum caudatum, aliud pariter caudatum excipit *fructus* ex vaginulis conjunctis ſupernè dehiſcentibus. *Semina* ſunt anguloſa, nigra. *Vid. Tab.* XLV. *Icon.* 10. *pag.* 84.

AQUILEGIA.

Folia Thalictri lobata, profundè inciſa, caulibus longis adhærentia. *Caulis* exiguus, rubicundus, villoſus, ramoſus. *Flos* planè anomalus, figuram aviculæ repræſentans, piſtillum floris abit in multas *Siliquas* membranoſas, caput referentes, includentes *Semina* exigua, compreſſa &c. *Vid. Tab.* XLV. *Icon.* 11. *pag.* 84. 85.

DISTRIBUTIO XXV.

PLANTAE SILIQUOSAE.

QUæ poſt unumquemque florem gerunt pro fructu vas longum porrectum, membranaceum, quod intus continet ſemen, vel ſemina, vario quidem modo ſe habentia in diverſis.

Hæ quidem omnes digeri queunt in tres ordines, ita ut illæ primò accenſeantur, quarum quidem Siliqua unica polyſperma ſit; dum interim, nec valvarum, nec loculorum, numerum tenet, floriſque fabrica mirè ſimul in multis variat. Secundo ordini inſeruntur ſiliquam gerentes, vel ſiliculam, poſt florem ſemper tetrapetalum. Tertius verò complectetur ſiliquoſas papilionis formam exprimente flore ſuperbientes.

Chelidonium majus, vulgare; Fumaria vulgaris; Fumaria bulboſa, radice cava, major; Pervinca vulgaris, anguſtifolia, flore cæruleo; Pervinca vulgaris, latifolia, flore cæruleo; Aſclepias albo flore, *ſive* Vincetoxicum; Seſamum; Corchorus, *ſive* Melochia; Oxys flore albo, *ſive* Trifolium acidum; & Balſamina fœmina.

PLANTA SILIQUOSA, POLYSPERMA, TETRAPETALA.

CHELIDONIUM MAJUS.

Caules exigui, ramoſi, ſubrotundi, villoſi, excavati. *Folia* profundè inciſa, dentata. *Flores* tetrapetali, lutei. *Siliqua* oblonga, bivalvis, *Semine* obrotundo. Abundat in omni parte *Succus* acer, aureus. *Vid. Tab.* XLVI. *Icon.* 1. *pag.* 85.

PAPILIONACEO FLORE SIMILI.

FUMARIA.

Caules excavati, quadrati. *Folia* minutim inciſa, caulibus longis, & anguloſis adhærentia, lobata Umbelliferarum inſtar, *floris* monopetali, apetali, ſuperiori petalo caudato, inferiori pedunculo affixo; poſt florem apparet *Capſula* membranacea, nunc rotunda, nunc oblonga, continens *Semina* parva. *Vid. Tab.* XLVI. *Icon.* 2. 3. *pag.* 85. 86.

SILIQUOSAE DICARPAE,

PERVINCA.

Caules exigui, longi, tenues, ſubrotundi, nodoſi, virides, repentes. *Folia* oblonga, polita, viridia, bina, contra ſe in vicem oppoſita, caulibus brevibus adhærentia, ſaporis amari, ſtiptici. *Flos* monopetalus, quaſi hypocrateriformis; poſt florem ſequitur *fructus* oblongus, conſtans duabus *Siliquis*, quæ continent *Semina* plurima oblonga, ferè cylindracea, ſulcata. *Vid. Tab.* XLVI. *Icon.* 4. 5. *pag.* 86.

ASCLEPIAS.

Folia bina adverſa. *Calix* monophyllus, quinquefidus, in quinque ſegmenta, gracilia, fiſſus. *Flos* monopetalus, quinquefidus, expanſus inſtar ſtellæ, intra hunc alius floſculus pentapetalus, longè minor, & brevior, ſtamina quinque arctè amplexa ovarium. *Ovarium* ex calice ortum fit *fructus*, conſtans duabus ſiliquis, per maturitatem dehiſcentibus à baſi ad apicem, fœtis *Semine* copioſo pappis inſtructo, atque placentæ ſquamatim affixo. *Vid. Tab.* XLVI. *Icon.* 6. *pag.* 86.

SILIQUOSA, QUADRICAPSULARIS, QUADRIVALVIS, POLYSPERMA.

SESAMUM.

Radix annua. *Calix* ex alis foliorum ferè abſque pedunculo, parvus, quinque longis, gracilibus, ſegmentis, conſtans. *Flos* monopetalus, flori Digitalis ſatis accedens. *Ovarium* ſiliquoſum, tetragonum, oblongum, in quatuor loculos diſtinctum, fœtos *Seminibus* multis, edulibus. *Vid. Tab.* XLVI. *Icon.* 7. *pag.* 86. 87.

SILIQUOSAE, QUINQUECAPSULARES, POLYSPERMAE.

CORCHORUS.

Folia alterna in nodis caulium. *Calix* pentaphyllus. *Flos* roſaceus, pentapetalos. *Ovarium* in centro calicis fit *Fructus* cylindri æmulus, quinquelocularis, quinquefariam dehiſcens, fœtus *Seminibus* anguloſis. *Vid. Tab.* XLVI. *Icon.* 8. *pag.* 87.

OXYS.

Caules longi, flexiles, teneri, rotundi. *Folia* terna cordata. *Flores* campaniformes, monopetali, pentapetaloïdes; poſt flores ſequitur *fructus* membranaceus quinquelocularis, oblongus, quinque valvas à baſi versùs apicem ſurſum diſſilientibus, fœtus *Seminibus* calyptrâ elaſticâ involutis, ejuſque vi cum impetu diſſilientibus. *Vid. Tab.* XLVI. *Icon.* 9. *pag.* 87.

BALSAMINA FOEMINA.

Calix exiguus, bifolius, caducus. *Flos* anomalus, calcari donatus, flore dipetalo, tripetalo, tetrapetalo, vel hexapetalo. *Ovarium* binis foliolis cinctum, in medio floris fit *Fructus* turbinatus, vel ſiliquæ æmulus, muſculis elaſticis multis; *Semina* vi diſplodentibus, continens. *Vid. Tab.* XLVI. *Icon.* 10. *pag.* 87.

DISTRIBUTIO XXVI.

PLANTAE TETRAPETALAE CRUCIFORMES, SILICULOSAE, ET SILIQUOSAE.

In his omnibus finis pedunculi primò profert calicem tetraphyllum, caducum. Dein apex pedunculi generat placentulam orbicularem, ex cujus ambitu enaſcuntur quatuor petala, inferiori ſuâ parte anguſta, ſuperiori lata: ex eodem loco oriuntur quoque ſtamina ſex plerumque. Ex centro illius placentæ ovarium oritur, inſtructum ſuâ tubâ, quæ fit ſiliqua, vel ſilicula, intus continens ſemen, vel ſemina.

Flores igitur hi hermaphroditi, tetrapetali, in crucem expanſi, multi ſimul in ramulis, & caulibus, ſucceſſivè ſe aperientes, ſine ullis foliolis ad exortum pedunculorum.

Linea prima harum fert fructum non ſiliquoſum, ſed brevem ſiliculoſum, capſulæ inſtar: unde vocantur TETRAPETALAE SILICULOSAE. Hujus lineæ ſeries prima eſt earum, quæ gerunt ſiliculam unicapſularem, ſuntque omnes quoque, ut plurimùm monoſpermæ; unde vocantur TETRAPETALAE, SILICULOSAE, MONOANGIAE.

PLANTAE TETRAPETALAE CRUCIFORMES, SILICULOSAE.

Iſatis ſativa; Lunaria major, ſiliquâ rotundiore; Lunaria major, ſiliquâ longiore; Thlaſpi arvenſe, ſiliquis latis; Thlaſpi vulgatius; Naſturtium hortenſe, vulgatum; Naſturtium hortenſe, criſpum; Burſa-Paſtoris major, folio ſinuato; Lepidium Plinii; Cochlearia folio ſubrotundo; & Cochlearia folio cubitali, *ſive* Raphanus ruſticanus.

ISATIS.

Fructu lingulato, lato, ad ora compreſſo, unicapſulari, bifariam dehiſcente, continente *Semen* plerumque oblongum. *Vid. Tab.* XLVII. *Icon.* 1. *pag.* 88.

LUNARIA.

Fructus planus, ſatis magnus, ſepto medio valvis membranaceis parallelo diviſus in duo quaſi loculamenta, fœta *Seminibus* ut plurimùm reniformibus, & quaſi marginatis. *Vid. Tab.* XLVII. *Icon.* 2. 3. *pag.* 88.

THLASPI.

Fructus ſubrotundus, planus, orâ foliaceâ plerumque cinctus, ad ſuperiora ut plurimùm fiſſus, qui dividitur in duo loculamenta fœta *Seminibus* planis. *Folia* non diviſa, ſed integra. *Vid. Tab.* XLVII. *Icon.* 4. 5. *pag.* 88. 89.

NASTURTIUM.

Omnia ut in Thlaſpi, orâ minus foliaceâ, *Folia* multifida. *Vid. Tab.* XLVII. *Icon.* 6. 7. *pag.* 89.

BUR-

BURSA PASTORIS.

Fructus planus, ore ſupremo ſciſſus, triangulum iſoſceles referens inverſum; diſſeptus ſepto medio in duo loculamenta, valvæ autem ſepto parallelæ. *Vid. Tab.* XLVII. *Icon.* 8. *pag.* 89.

LEPIDIUM.

Fructus ſimilis cuſpidi lanceæ, fœtus *Seminibus* ut plurimum oblongis. *Vid. Tab.* XLVII. *Icon.* 9. *pag.* 89. 90.

COCHLEARIA.

Fructu fere globoſo, & *Semine* globoſo. *Vid. Tab.* XLVII. *Icon.* 10. 11. *pag.* 90.

PLANTAE TETRAPETALAE, CRUCIFORMES, SILIQUOSAE.

Raphanus niger major, rotundus; Braſſica capitata, alba; Braſſica capitata, rubra; Rapa ſativa, rotunda; Rapa ſativa, oblonga, *ſeu* fœmina; Napus; Sinapi rapi folio; Eryſimum vulgare; Eruca ſativa; Siſymbrium aquaticum; Leucojum luteum, vulgare; Heſperis hortenſis; & Alliaria.

RAPHANUS.

Siliqua cornu ſimilis, craſſa, ſpongioſa, mediaſtino tenui, diviſa in duos loculos, in quibus hærent *Semina* rotunda. *Vid. Tab.* XLVII. *Icon.* 12. *pag.* 90.

BRASSICA.

Siliqua longa, teres, cylindrica, ſepto medio diviſa, cui valvæ utrinque imbricatim adhærent, diviſa in duo loculamenta, fœta *Seminibus* rotundis. *Folia* plerumque ſinuota, rugoſa, cæſia. *Vid. Tab.* XLVIII. *Icon.* 1. *pag.* 90. 91.

RAPA.

Siliqua cornu fungoſum referens, in quod deſinit. *Radix* carnoſa, tuberoſaque. *Vid. Tab.* XLVIII. *Icon.* 2. 3. *pag.* 91.

NAPUS.

Radix minor; ſapor acrior, quàm Rapo. *Vid. Tab.* XLVIII. *Icon.* 4. *pag.* 91.

SINAPI.

Siliqua fœta ſeminibus acerrimis, ſapore fervido præditis, ſubrotundis, deſinens in cornu fungoſum ſimili *Semine* fœtum. *Vid. Tab.* XLVIII. *Icon.* 5. *pag.* 91.

ERYSMUM.

Siliqua longa, tenuis, ſtricta, fœta *Seminibus* exiguis rotundis. *Facies* propria. *Vid. Tab.* XLVIII. *Icon.* 6. *pag.* 91.

ERUCA.

Siliqua fœta *Seminibus* ſubrotundis. *Sapor* proprius, odorque fœtidus omnino ſingularis. *Vid. Tab.* XLVIII. *Icon.* 7. *pag.* 91. 92.

SISYMBRIUM.

Siliqua tenuis, valvis non diſſilientibus, nec in ſpiram ſe contorquentibus, neque vi excutientibus Semina. *Facies* propria, *Foliis* pinnatim diſſectis. *Vid. Tab.* XLVIII. *Icon.* 8. *pag.* 92.

LEUCOJUM.

Siliqua longa, compreſſa, bivalvis, bilocularis, fœta *Seminibus* compreſſis, planis, orbiculatis, ut plurimum marginatis. *Flores* ſpecioſi, odorati. *Vid. Tab.* XLVIII. *Icon.* 9. *pag.* 92.

HESPERIS.

Siliqua longa, teres, cylindracea, bivalvis, bilocularis, ſepto medio excavato pro excipiendis *Seminibus* cylindraceis, vel globoſis. *Vid. Tab.* XLVIII. *Icon.* 10. *pag.* 92.

ALLIARIA.

Folia lata, ſubrotunda. *Floſculi* tetrapetali. *Siliqua* tenuis. *Semina* exigua, nigra. *Radix* oblonga. *Vid. Tab.* XLVIII. *Icon.* 11. *pag.* 93.

PLANTAE FLORE PAPILIONACEO, FRUCTU SILIQUOSO, LEGUMINOSAE DICTAE.

HAEc Familia, ut ampliſſima, ita & per Orbem totum diffuſa, atque gentilitii ſui characteris caſtiſſimè obſervans, eſt. Cunctis quippe finis pedunculi explicatur in calicem tenuem, membranaceum, tubuloſum, monophyllum, multifidum, conſtantem. Ex apice pedunculi, intra calicem, placentula enata ſuſtinet ovarium, ſuâ tubâ inſtructum. Ex imo ambitu placentulæ enaſcuntur ſemper fere quatuor petala, quorum ſuperius vexillum, inferius carina, lateralia alæ appellantur; quæ quidem eâ lege componuntur, ut forment Florem, qui figuram Papilionis, vel Aviculæ volitantis, utcumque refert. Intra hæc petala arctè clauſa hærent ſtamina ferè octo, orta ex imo ambitu placentæ intra petala, quæ coeuntia in tubæ ſpeciem abeunt ſollicitè amplectentis tenellum ovarium, cujus tubæ fimbria ſuprema octo teſticulis coronatur in pedunculis inde enatis. Atque hæc quidem omnia ſollicitâ ſemper curâ intra cavam vexilli galeam tutò condita latent. Marcido Flore, & tubâ, ovarium extreſcens fit ſiliqua, vel ſilicula, quæ intra loculum unum, vel binos, ſemina ſua gerit placentulæ affixa.

PLANTAE PAPILIONACEAE, SILIQUOSAE, MONOANGIAE, BIVALVES.

Foliis ad unum pedunculum uno pluribus, iiſque vel trifotis, vel polyphyllis,

DISTRIBUTIO XXVII.

PLANTAE LEGUMINOSAE MONOANGIAE, TRIFOLIATAE;

Phaſeolus major, *ſive* Smilax hortenſis; Melilotus Officinarum, Germaniæ; Melilotus major, odorata, violacea; Trifolium pratenſe, album; Trifolium bitumen redolens; Fœnum Græcum ſativum; & Anonis ſpinoſa, flore purpureo.

PHASEOLUS.

Siliqua longa, fœta *Semine* reniformi, vel ovato. *Habitus plantæ*, volubilis, ſcandens, trifoliatus, plerumque. *Vid. Tab. XLIX. Icon.* 1. *pag.* 93.

MELILOTUS.

Ovarium fit capſula nuda, non recondita in calice, ut in Trifolio; fœta uno, vel altero, *Semine* rotundo; *Flores* ſpicatim, *Vid. Tab. XLIX. Icon.* 2. 3. *pag.* 93. 94.

TRIFOLIUM.

Flos papilionaceus, vel papilionacei æmulus, ſimul cum ovario vaginâ fimbriatâ obvolutos; in ſpicam congeſtus. *Ovarium* fit capſula calice recondita, & fœta *Semine* ut plurimum reniformi, per maturitatem arctè adhærenti ad capſulam; ſunt verò *Fructus* ipſi variatâ mirè formâ. *Folia* terna. *Vid. Tab. XLIX. Icon.* 4. 5. *pag.* 94.

FOENUM GRAECUM;

Siliqua plana, corniformis; fœta plerumque *Seminibus* rhomboidiformibus, aut reniformibus, ab angulo ad angulum lineâ cavâ notatis, *Vid. Tab. XLIX. Icon,* 6. *pag.* 94. 95.

ANONIS.

Foliorum margo dentatus. *Siliqua* turgens, longior, brevior-ve, bivalvia, fœta *Semine* reniformi. *Vid. Tab. XLIX. Icon.* 7. *pag.* 95.

PLANTA LEGUMINOSA, MONOANGIA, PENTAPHYLLA,

LOTUS.

Ovarium fit *Siliqua* interdum ſeptis tranſverſim poſitis velut in loculamenta diſtincta, fœta *Seminibus* rotundis *Folia* terna, ad exortum pediculi binis alis, ut *Foliolis* ſtipata. *Vid. Tab. XLIX. Icon.* 8. *pag.* 95.

DISTRIBUTIO XXVIII.

PLANTAE PAPILIONACEAE POLYPHYLLAE PLERUMQUE.

Triplex eſt harum Ordo. I. Siliquas fert bivalves juxta longitudinem dehiſcentes, per maturitatem. II. Fert Siliquas articulatas. III. Siliquas geminas.

FOLIIS CONJUGATIS COSTAE ADNATIS, DESINENTI VEL IN APICULUM, VITICULUM-VE, VEL FOLIO UNO IMPARI EXTREMUM CLAUDENTE.

I. SILIQUA BIVALVI, SIMPLICI,

COSTAE EXTREMO IN CLAVICULAM, SCANDENTES HERBACEAE, ET NON SCANDENTES,

Piſum majus, flore albo; Lathyrus ſativus; Vicia vulgaris, ſativa; Lens vulgaris; Faba; Galega vulgaris; Orobus Pannonicus; Ervum verum; Glycyrrhiza filiquoſa, *vel* Germanica; Glycyrrhiza capite echinato; Cicer ſativum; Vulneraria ruſtica; & Lupinus ſativus, flore albo,

PISUM.

Siliquâ longâ, inflatâ, fœtâ *Seminibus* ſubrotundis, *Caule* infimo fiſtuloſo. *Folio* à caule quaſi penetrato; cæteris pinnatis, extremitate in claviculas abeunte. *Vid. Tab. L. Icon.* 1. *pag.* 96.

LATHYRUS.

Ovarium vaginâ membraneâ tectum fit *Siliqua* teres, compreſſave, *Semine* modò anguloſo. *Caulis* compreſſus, coſtâ elatâ, margine foliato. *Folia* bina tantum conjugata ad nervum in claviculas abeuntem. *Vid. Tab. L. Icon.* 2. *pag.* 96.

VICIA.

Siliqua fœta *Seminibus* ſubrotundis, *Folia* multa pinnata, bina ferè conjugata ad coſtam in claviculam abeuntem. *Vid. Tab. L. Icon.* 3. *pag.* 96. 97.

LENS.

Folia conjugata uni coſtæ adnata, deſinenti in viticulum. *Siliqua* brevis, fœta *Seminibus* orbiculatis, utrimque convexis. *Vid. Tab. L. Icon.* 4. *pag.* 97.

NON SCANDENTES HERBACEAE.

FABA.

Siliqua unicapſularis, longa, fœta *Seminibus* reniformibus. *Stipites* firmi. *Folia* bina velut conjugata ad coſtam, quæ in mucronem abit. *Vid. Tab. L. Icon.* 5. *pag.* 97. 98.

GA-

CLASSES PLANTARUM HISTORIAE BOTANICAE PRACTICAE:

GALEGA.

Radix perennis. *Siliqua* teres, cylindracea, fœta *Seminibus* oblongis, reniformibus. *Folia* bina conjugata, affixa coſtæ in impar folium terminatæ. *Vid. Tab.* L. *Icon.* 6. *pag.* 98.

OROBUS.

Siliqua teres, fœta *Seminibus* ovatis. *Folia* bina conjugata adnata coſtæ in mucronem abeunti. *Vid. Tab.* L. *Icon.* 7. *pag.* 98.

ERVUM.

Siliquis articulatis. *Siliqua* utrimque undulata, veluti nodoſa, fœta *Seminibus* ſubrotundis. *Folia* bina, quaſi conjugata coſtæ innaſcentia. *Vid. Tab.* L. *Icon.* 8. *pag.* 98.

GLYCYRRHIZA.

Siliquâ unicapſulari brevi; fœtâ ſeminibus reniformibus. *Foliis* binis conjugatis ad coſtam in folium impar deſinentem. *Vid. Tab.* L. *Icon.* 9. 10. *pag.* 98. 99.

CICER.

Siliquâ brevi, inflatâ inſtar Veſicæ, fœtâ *Seminibus* caput Arietinum referentibus. *Vid. Tab.* L. *Icon.* 11. *pag* 99.

VULNERARIA.

Calice tubulato, turgidulo. *Siliquâ* brevi, fœtâ *Semine* ſubrotundo, in calice membranaceo floris reconditâ. *Vid. Tab.* LI. *Icon.* 1. *pag.* 99.

LUPINUS.

Siliquâ fœta *Seminibus* planis, vel ſphæricis. *Folia* flabelliformia, vel digitata. *Vid. Tab.* LI. *Icon.* 2. *pag.* 100.

II. LEGUMINOSARUM POLYPHYLLARUM, EST SILIQUIS ARTICULATIS.

LEGUMINOSAE ARTICULATAE.

Securidaca lutea major; Ferrum Equinum ſiliquâ ſingulari; & Scorpioides Bupleuri folio, ſiliquâ Campoide, hiſpidâ &c.

SECURIDACA.

Flores radiatim diſpoſiti. *Siliquâ* rectâ, planâ, annulatâ, articuloſâ, in ſingulis articulis fœtâ *Semine* rhomboideo, introrſum emarginato. *Vid. Tab.* LI. *Icon.* 3. *pag.* 100.

FERRUM EQUINUM.

Siliquâ compreſſâ, diſtinctâ articulis lunatis, Ferri Equini æmulis, fœtis *Semine* ejuſdem formæ. *Vid. Tab.* LI. *Icon.* 4. *pag.* 100. 101.

SCORPIOIDES.

Siliquâ articuloſâ cochleæ, vel erucæ inſtar convolutâ, fœtâ in ſingulis articulis *Semine* ovato. *Vid. Tab.* LI. *Icon.* 5. 6. 7. 8. *pag.* 101.

III. SILIQUARUM GEMINATARUM.

Tragacantha; Aſtragalus Monſpeſſulanus; & Aſtragalus floribus Viciæ, dilutè purpureis, aut cæruleis.

TRAGACANTHA.

Foliis binis velut conjugatis, coſtæ adhærentibus, abeuntibus in mucronem rigidum, acutum. Secundùm longitudinem diviſa, *Siliqua* bicapſulari, fœta *Seminibus* reniformibus. *Vid. Tab.* LI. *Icon.* 9. *pag.* 101. 102.

ASTRAGALUS.

Non ſcandens. *Folia*, *Flores*, *Siliqua*, *Semina* Apios ſimulant. *Vid. Tab.* LI. *Icon.* 10. 11. *pag.* 102.

DISTRIBUTIO XXIX.

PLANTAE BACCIFERAE.

BAcca *eſt Fructus ſphæricus plerumque mollis tenui membranâ tectus, quæ ſemina in ſubſtantia pulpoſa nidulantia continet, ſi verò minus mollis, & craſſiori membrana tegatur, tum dicitur* Pomum.

Smilax aſpera, fructu rubente; Bryonia alba; Bryonia nigra; Ipecacoanha; Ruſcus Myrtifolius, aculeatus; Hippogloſſum Laurotaxa; Laurus Alexandrina; Polygonatum latifolium, vulgare; Lilium convallium album; Aſparagus ſativa; Alkekengi Officinarum; Alkekengi fructu parvo, verticillato; Alkekengi Mexicanum; Solanum Officinarum, acinis nigricantibus; Solanum ſcandens, *vel* Dulcamara; Solanum pomiferum, fruteſcens, Africanum, ſpinoſum, nigricans, flore Borraginis, foliis profundè laciniatis; Capſicum ſiliquis longis, propendentibus; Lycoperſicon Galeni; Ebulus, *ſive* Sambucus herbacea; Ebulus laciniata; Mandragora mas; Mandragora fœmina; Capparis ſpinoſa; Moſchatellina foliis Fumariæ bulboſæ; Herba Paris; Colocaſia; Arum vulgare; & Dracunculus polyphyllus.

SMILAX.

Habitus ſcandens, cum capreolis. *Caules* ſpinoſi. *Flores* polypetali roſacei. *Bacca* molli, ſubrotunda. *Semine* ovato fœta. *Vid. Tab.* LII. *Icon.* 1. *pag.* 103.

BRYONIA.

Calix monophyllus, in quinque ſegmenta radiatim expanſa fiſſus, infra tubuloſus. *Flores* monopetali, campaniformes, patentes, quinquefidi, orâ radiatim expanſâ,

d cali-

caſice tenaciſſimè comprehenſi, & illi aduati; quinque ſtaminibus prædiri, maſculini. Alii flores ſimiles inuaſcuntur ovario ſupra apicem ejus calice inſtructum. *Ovarium* innatum fini pedunculi, eſt *Bacca* rotunda, vel ovata, intra quam *Semina* plura ovata; hujus ovarii apex coronatur calice, & Flore hermaphrodito ſimili flori maſculino, ſed minore *Clavicula* comprehendentes. *Vid. Tab.* LII. *Icon.* 2. 3. *pag.* 103. 104.

IPECACOANHA.

Radix longa, flexuoſa, nodoſa, cum moleis filamentis. *Folia* inſidant, modo Herbæ Paris. *Floſculi* in capitulum congeſti parvi, quinque foliolis conſtantes. *Bacca* Ceraſi ſylveſtris magnitudine *Seminis* duri Lenticularis *figura*. *Vid. Tab* LII. *Icon.* 4. *pag.* 104

RUSCUS; HIPPOGLOSSUM; ET LAURUS ALEXANDRINA.

Calix monophyllus, multifidus, Intra hunc *flores* monopetali, campaniformes, globoſi. *Ovarium* fit *fructus* globoſus, mollis, uno, alterove *Semine* fœtus, plerumque durus. *Vid. Tab.* LII. *Icon* 5 6 7. *pag.* 104. 105.

POLYGONATUM.

Flores monopetali, campaniformes, tubulati nudi in ſex ſegmenta fiſſi, præditi ſex ſtaminibus enati è latere interno floris. *Ovarium* ex uno centro floris natum, tubum emittit longam apiculo fimbriato inſtructam; & fit *fructus* mollis, globoſus, *Seminibus* ſubrotundis fœtus. *Vid. Tab.* LII. *Icon.* 8. *pag.* 105.

LILIUM CONVALLIUM.

Finis pedunculi fit *flos* campaniformis, monopetalus, in ſex ſegmenta ſupra fiſſus, pendulus, ſpicatus. Ex apice pedunculi, intra florem *Ovarium* naſcitur, quod fit *Bacca* mollis, globoſa, fœta *Seminibus* denſè congeſtis, rotundulis. *Folia* Plantaginis, vel Lilii. *Vid. Tab.* LII. *Icon.* 9. *pag.* 105.

ASPARAGUS.

Radices inſtar fuſi. *Flores* roſacei, hexapetali, nudi, ſtaminibus ſex præditi, referentes campanulam oblongam. *Ovarium* natum ex placentulâ hærente in apice pedunculi intra florem, fit *Bacca* rotunda, fœta *Seminibus* duris, orbicularibus. *Folia* tenuiſſima. *Vid. Tab.* LII. *Icon.* 10. *pag.* 105.

ALKEKENGI.

Calix tubuloſus, campaniformis, quinquefidus, inſtar *veſicæ* ſupra conniventis excreſcens, per maturitatem fit pericarpium. *Flores* monopetali, rotati, quinquefidi, ſtaminibus quinque præditi. *Ovarium* ex placentâ ad finem pedunculi intra calicem natum, tubâ longâ, gracili, apice globoſo prædiâ inſtructum, fit *Fructus* mollis Ceraſiformis, (qui in veſicâ latet tectus membranaceâ ex calice dilatato) fœtus *Seminibus* planis, globoſæ pulpæ accretis. *Vid. Tab.* LIII. *Icon.* 1. 2. 3. *pag.* 105. 106.

SOLANUM.

Flos Alkekengi. *Calix* monophyllus, quinquefidus, ſtellatus, non veſicatus. *Fructus* mollis, ſucculentus, ovatus, vel globoſus, fœtus *Seminibus* planis, ut plurimum. *Vid. Tab.* LIII. *Icon.* 4. 5. 6. *pag.* 106. 107.

CAPSICUM.

Calix parvus, brevis, rigidus, expanſus. *Flores* monopetali, rotati, multifidi, inſidentes fructui. *Fructus* mollis membranaceus, in duo, vel plura loculamenta diviſus, fœtus *Seminibus* compreſſis, fere reniformibus. *Vid. Tab.* LIII. *Icon.* 7. *pag.* 107.

LYCOPERSICON.

Flos Solani. *Fructu* carnoſo molli; ſubrotundo; in varia loculamenta diviſo, in quibus nidulantur *Semina* ſubrotunda. *Vid. Tab.* LIII. *Icon.* 8. *pag.* 107. 108.

EBULUS.

Flos monopetalos, rotatus, multifidus, quaſi roſaceus, in umbellas, vel racemos digeſtus. *Ovarium*, floſculi fundum perfodiens, fit *Bacca*, plena ſucci, terna plerumque oblonga *Semina* ferens. *Vid. Tab.* LIII. *Icon.* 9. 10. *pag.* 108.

MANDRAGORA.

Flore monopetalo, campaniformi, multifido; *Fructu* molli globoſo; in quo nidulantur *Semina* ut plurimum reniformia. *Vid. Tab.* LIV. *Icon.* 1. 2. *pag.* 108. 109.

CAPPARIS.

Flore roſaceo, tetrapetalo. *Fructu* pyriformi, vel filiquoſo carnoſo, in quo nidulantur *Semina* plurima ſubrotunda plerumque, vel reniformia. *Vid. Tab.* LIV. *Icon.* 3. *pag.* 109.

MOSCHATELLINA.

Finis pedunculi explicatur in calicem trifoliatum, ſtellatim expanſum, ſtabilem. *Ovarium* natum ex placentula, in centro pedunculi intra calicem poſita, habet in lateralibus quinque tubas, in apice quintum ovarium habet tubas modo quatuor, videtur quadriloculare, tetraſpermum. *Flores* calici innati, ad latera poſiti, ſunt quinquefidi, ſtaminibus decem inſtructi, quintus ſupremus eſt quadrifidus, & habens octo ſtamina. Porrò flores, ovariaque, ſemper quinque ſimul congeſta cubum referunt, deficiente modò infimo latere. *Vid. Tab.* LIV. *Icon.* 4. *pag.* 109.

HERBA PARIS.

Calix quadrifolius, radiatim expanſus. *Flos* tetrapetalus, cruciformis, quatuor ſtaminibus donatus. *Fructus* mollis, globoſus, quatuor tubis inſtructus, in quatuor loculamenta diviſus, fœtus *Seminibus* oblongis. *Vid. Tab.* LIV. *Icon.* 5. *pag.* 109.

COLOCASIA.

Radix tuberoſa, craſſa, farinoſa. *Folia* ampla, lævia in umbilicum folii inſerta. *Finis* pedunculi dat calicem monophyllum, membranaceum, infra cavum, turgentem in ovalem figuram, ſupra in *vaginam* acutam, ſemipatulam inſtar auris ovillæ explicatam; ex imo fundo calicis axis, cui circumnaſcuntur *Ova* multa ſphærica, baccata, ſingula inſtructa tuba longa, tenui filamenti inſtar, gerentia unum alterumve *Semen* ſubrotundum; eidem axi ſupra hæc ova circumcreſcunt ſtamina maſculina denſè ſtipata, ſuis inſtructa teſticulis; denique ſupra hæc iterum tertia ſeries filamentis numeroſis eundem axim ornat; qui tum format pedunculum graciliorem purpureum; ille denique eminens in clavam longam, nigram plerumque, abit. *Vid. Tab.* LIV. *Icon.* 6. *pag.* 109 110.

ARUM.

Omnia ut in Colocaſia, *folia* verò aurita, & ſagittata, adnata pedunculo affixo in poſtremo Foliorum. *Vid. Tab.* LIV. *Icon.* 7. *pag.* 110.

DRACUNCULUS.

Folia profundè ſecta in magnas, varias, profundas, lacinias. *Cætera* Ari. *Vid. Tab.* LIV. *Icon.* 8. *pag.* 110.

DISTRIBUTIO XXX.

PLANTAE POMIFERAE.

Quibus fere omnibus Flos *eſt Monopetalos, quinquefidus, aliquando ad unguem uſque inciſus; ille verò duplex hìc obſervatur: eſt enim, vel maſculinus, calici ab expanſo pedunculo naſcenti innixus, & connatus, multifido; ſæpe quinquefido; hic habet ſtamina concreta ex ambitu fundi floris in tubum, qui in faſtigio gerit ſinuoſa vaſcula fundentia poſt aperturam globulos fœcundos plurimos. Hic proſpicit fœcundan-*

dandis magnis , & polyſpermis plerumque Ovariis , ſi forte ſequentes deficerent , vel ſunt hermaphroditi , qui innaſcuntur Ovario gerenti in faſtigio ſuo calicem expanſum , quo continetur Flos , intra quem ex fundo geminus , quaſi caliculus ex centro horum communi aſſurgit tubus concretis ſtaminibus factus , & ſupra diviſus in tres pedunculos , quorum ſinguli gerunt binos teſticulos , qui maturi fundunt globulos fœcundantes .

Ovarium *maturum eſt* Fructus *ſub cortice craſſiore , & duriore , quàm membranaceus , habens carnem duriorem , majorem , quam in Bacca , ſubdiviſam in pleriſque in loculos quinque , vel ſex, in quibus ordinantur Semina . Videtur habere duas amplas , concentricas , tubas , & varias corallas , vel cincinnatos mirè in ſpicas* pilos .

Omnes hæ primæ Pomiferæ *poſſunt Cucumeraceæ vocari : quum ſint ſcandentes viticulis , repentes flagellis , excepto* Elaterio .

Momordica vulgaris ; Cucumis ſativus , vulgaris ; Elaterium Officinarum ; Melo vulgaris ; Pepo oblongus ; Anguria , Citrullus dicta ; Cucurbita lagenaria ; Cucurbita latior ; Cucurbita longior ; Colocynthis fructu rotundo major ; Granadilla pentaphyllos , flore cœruleo , magno ; & Ananas aculeatus , fructu pyramidato , carne aurea .

MOMORDICA.

Fructu magis minuſve turbinato , cavo , carnoſo , elaſticâ vi rupto , & *Semina* explodente , obducta calyptrâ planâ , margine denticulato . *Vid. Tab.* LV. *Icon.* 1. *pag.* 111.

CUCUMIS.

Omnibus iiſdem . *Fructu* carnoſo tereti in terna , vel quaterna loculamenta diviſo , fœto *Seminibus* oblongis . *Vid. Tab.* LV. *Icon.* 2. *pag.* 111.

ELATERIUM.

Folia , & *Rami* ſine *Capreolis* . *Fructus* hiſpidus , vi elaſticâ validè *diſiliens* . *Succus* viroſus . *Vid. Tab.* LV. *Icon.* 3. *pag.* 111. 112.

MELO.

Omnibus iiſdem . *Fructu* ovato , glabro , rugoſo , interna loculamenta bifariam ſecta diviſo , fœto *Seminibus* oblongis . *Vid. Tab.* LV. *Icon.* 4. *pag.* 112.

PEPO.

Omnibus iiſdem . *Fructu* oblongo , vel rotundo , carnoſo , cortice duro , aliquando tuberoſo , triſariam diviſo , fœto *Seminibus* planis , annulo quodam cinctis . *Vid. Tab.* LV. *Icon.* 5. *pag.* 112.

ANGURIA.

Folia in lacinias profundas ſecto , *Fructu* eduli ; *Vid. Tab.* LV. *Icon.* 6. *pag.* 112. 113.

CUCURBITA.

Fructu longo , in aliis tereti , in aliis lageniformi , in aliis inflexo in ſex loculamenta plerumque diviſo , fœta *Seminibus* planis , oblongis , hinc obtuſis , inde latioribus , & quaſi introrſum emarginatis . Calbaſſe . *Vid. Tab.* LVI. *Icon.* 1. 2. 3. *pag.* 113.

COLOCYNTHIS.

Folio in profundas lacinias ſecto . *Fructu* amaro , non eduli . *Vid. Tab.* LVI. *Icon.* 4. *pag.* 113. 114.

GRANADILLA.

Calix primò triphyllus , ex hoc pedunculus brevis , ex eo calix quinqueſolius , arctè florem primò amplectens , dein ſtellatim expanſus , *Flos* roſaceus , pentapetalos ; ſtellatim expanſos , intra petala in orbem expanduntur molta , verſicolorata filamenta . Poſt quæ alia Foliola erecta exigua . Dein erigitur axis , cui primò circumaccreſcunt in orbem expanſa quinque ſtamina , teſticulis appenſis , & verſatilibus , prædita ; dein *Ovarium* ovatum , cujus apici innaſcuntor tres tubæ apicibus ſcabris , obtuſis , præditæ , versùs teſticulos ſuppoſitos ſeſe inclinantes . *Fructus* ovatus , vel globoſos , carnoſus , unicapſolaris , fœtus Seminibus ad coſtas , ut ad placentas affixis , calyptrâ obvolutus . *Vid. Tab* LVI. *Icon.* 5. *pag.* 114.

ANANAS.

Radix vivax craſſa . *Folia* Aloës Americanæ anguſtiora . *Fructus* coronatos , carnoſus , ſolidos , tubercolis plorimis ornatos , gratiſſimus , ſucculentus , fœtus *Seminibus* exiguis . *Flos* monopetalus , infundibuliformis , tripartitos . *Fructus* tuberculis innaſcens exiguus . *Vid. Tab.* LVI. *Icon.* 6. *pag.* 114.

DISTRIBUTIO XXXI.

PLANTAE APETALAE, FRUCTU FLORI CONTIGUO, GYMNOSPERMAE.

FLos *petalis conſtans dicitur , quia habet unum folium vel diverſa ſegmenta foliacea , vel florida , quæ dicuntur* Petalæ , *quia ſunt caducæ , ventoque facilè diſſlantur* , Apetalæ *jam dicuntur , ſeu ſtamina ſola , quæ* Florem *quidem habent* Calice , *&* ſtaminibus *præditum , nullis verò petalis* . Floſculi *harum Plantarum petalæ quidem repræſentant , ſed habemus illa pro calicis ſegmento , quæ deciduis ſtaminibus* Semina *perfecta manent , idque amplectuntur* , calix *dicitur ; ſi verò deciduis ſtaminibus prius cadant , dicuntur* Petala . *Vocantur hi* Flores *etiam ſtaminei , quia loco foliorum floſculorum ſolent in calice filamenta contineri , oblonga ſtamina dicta* .

Rhabarbarum rotundifolium , verum ; Lapathum folio rotundo , Alpinum ; Lapathum acutum , *ſive* Oxilapathum ; Lapathum acutum , folio rubente ; Lapathum hortenſe folio oblongo , *ſive* ſecundum Dioſcoridis ; Lapathum hortenſe , latifolium ; La

Digitized by Google

pathum aquaticum, folio cubitali; Acetoſa pratenſis; Acetoſa Ocymi folio, Neapolitana; Biſtorta major; Perſicaria mitis; Hydropiperi; Polygonum latifolium; Fagopyrum vulgare, erectum; Atriplex hortenſis, alba, *ſive* pallidè virens; Atriplex Maritima, laciniata; Bonus Henricus; Chenopodium Ambroſoides, folio ſinuato; Chenopodium fœtidum; Chenopodio-Morus, major; Blitum majus, album; Blitum majus, rubrum; Parietaria Officinarum, & Dioſcoridis; Alchimilla vulgaris; Percipier; Kali majus, cochleato ſemine; & Salicornia.

RHABARBARUM.

Caput rotundum fuſcum ex *Radice* craſſa fungoſa, lutea, quod expanſum ſeſe dilatat in plurima folia. *Cætera Vid. Tab.* LVII. *Icon.* 1. *pag.* 115. 116.

LAPATHUM.

Calix hexaphyllus; cujus tria folia, majora, rubra, tria minora viridia; intra hæc ſtamina ſex. *Folia* majora maturitatem adepta conoivent, vaſculum formant triquetrum; dum alia tria marcida, decidunt: unde alii florem, & calicem potius habent. *Finis* pedunculi intra calicem dat placentulam, illi innaſcitur ovarium triquetrum, ornatum tribus tubis, apice eleganter fimbriato, quæ eminent lateraliter extra ſegmenta capſulæ. *Semen* triquetrum, ſplendens. *Vid. Tab.* LVII. *Icon.* 2. 3. 4. 5. 6. 7. *pag.* 116. 117.

ACETOSA.

Omnia ut in *Lapatho*. *Sapor* acidus in Foliis, & Caule *Vid. Tab.* LVIII. *Icon.* 1. 2. *pag.* 117.

BISTORTA.

Radix carnoſa, quaſi tuberoſa, perennis, in ſe contorta, capillitio donata. *Calix* monophyllus, membranaceus, geminus, unus alteri ſuppoſitus, inſtar vaginæ, ex fundo hujus pedunculus, cujus fini deinde adnaſcitur *Flos* monopetalus in ſegmenta profundiſſimè ſectus, & ſtaminibus octo præditus; in fundo floris *Ovarium* triquetrum, inſtructum tubâ longâ triplici, fit per maturitatem *Semen* triquetrum. *Flores*, & *Semina* in denſas, longas, ſpicas, digeruntur. *Vid. Tab.* LVIII. *Icon.* 3. *pag.* 117. 118.

PERSICARIA.

Flores ſpicati in ſummis caulibus, & ramis. *Calix* quadrifidus, fit capſula ſeminis adulta. Alii pro flore tetrapetaloide habent: ſtamina ſex. *Ovarium* in centro calicis, compreſſum, ovatum, vel orbiculare, tubâ bifidâ, fimbriata præditum. *Semen* planum ex ovato acuminatum. Membrana caulem ſuccingens ad egreſſum foliorum, & ramulorum ex adverſo folii. *Vid. Tab.* LVIII. *Icon.* 4. *pag.* 118.

HYDROPIPERI.

Omnia ut in *Perſicaria*. *Vid. Tab.* LVIII. *Icon.* 5. *pag.* 118.

POLYGONUM.

Radix repens; fibroſa valde. *Caules*, & rami creberrimè geniculati. *Calix* quinquefidus profundè ſectus, ſegmentis infra herbaceis, ſupra colore floſculoſo, per maturitatem fit *Capſula* Seminis. *Flores* ad alas foliorum oriuntur ſub membranula tenuiſſima primo in ortu recti. *Semen* perfectè triquetrum. *Vid. Tab.* LVIII. *Icon.* 6. *pag.* 118.

FAGOPYRUM.

Radix fibroſa annua. *Calix* pentaphyllus, florum petala, colore, atque expanſione radiata fingens, fit *capſula* ſemina ubi maturuerint. *Flos* in racemis, habet ſtamina octo. *Ovarium* in fundo calicis naſcitur in placentâ eleganter globulis in orbem poſitis ornatâ, eſt triquetrum emittens tres tubas, fit *Semen* triquetrum nigricans, farinoſum. *Vid. Tab.* LVIII. *Icon.* 7. *pag.* 118. 119.

ATRIPLEX.

Calix pentaphyllus. *Flos* monopetalus quinquefidus aliis ſtaminibus quinque præditus: in centro *Semen* orbiculatum, planum, calice ut capſulâ involutum, in iis flos fructui contiguus. Vel *Ovarium* ſubrotundum tubis ſuis inſtructum, arctè comprehenditur à duobus foliis angulatis, ſeu cordiformibus, planis, in iis, ubi flos mas a fructu remotus eſt. *Vid. Tab.* LVIII. *Icon.* 8. 9. *pag.* 119.

BONUS HENRICUS.

Omnia ut in Chenopodio. *Vid. Tab.* LVIII. *Icon.* 10. *pag.* 119.

CHENOPODIUM.

Calix quadrifidus, vel quinquefidus, profundè inciſus, ex eo ſtamina octo, vel decem, in fundo calicis *Ovarium* tubâ longâ, bicorni, expanſâ, præditum, quod maturum intra quinquefidam, vel quadrifidam, quaſi ſtellam, reconditum, fit *Semen* orbiculatum, planum, *folio* majore, ſinuoſo, vel longo. *Vid. Tab.* LIX. *Icon.* 1. 2. *pag.* 119. 120.

CHENOPODIO MORUS.

Fructu ſucculento Fragi, vel Mori. *Vid. Tab.* LIX. *Icon.* 3. *pag.* 120.

BLITUM.

Calix trifidus. *Flos* tribus ſtaminibus conſtans. *Calix* fit *Capſula*, veſicæ æmula, in quâ ovarium, tubâ bifidâ inſtructum, quod mutatum in *Semen* oblongum reconditur in calice. *Vid. Tab.* LIX. *Icon.* 4. 5. *pag.* 120.

PARIETARIA.

Flos mas, tetrapetaloides, ſtellatus, quatuor ſtaminibus, & teſticulis, præditus, in centro gerens parvum apiculum, abſque ovario. *Flos* fœmina, conſtat calice foliaceo, trifoliato, in cujus centro Ovarium, conoëides, tubâ fimbriatâ inſtructum, in alio loco plantæ. *Floſculi*, & *Ovaria* in nodos denſos congeruntur arctè ad caulas. *Vid. Tab.* LIX. *Icon.* 6. *pag.* 120. 121.

ALCHIMILLA.

Folia ſerrata. *Calix* in octo ſegmenta, vel quatuor fiſſus ſuperiùs, inferiùs tubuloſus, ſatiſque amplus, ſegmenta quatuor majora, minora quatuor, in ſtellam expanſa. *Flores* in ſummis caulibus habent ſtamina quatuor. *Ovarium* in fundo calicis tubam emittit apice ſphærico donatam. *Calix* fit *Capſula*, continens bina plerumque *Semina*. *Vid. Tab.* LIX. *Icon.* 7. *pag.* 121.

PERCEPIER.

Calix quadrifidus. *Flos* in alis foliorum. *Semina* in ſingulis utriculis à calice factis ſingularia. *Vid. Tab.* LXI. *Icon.* 8. *pag.* 121.

KALI.

Habitus Aizoïdes, ſucculentus. *Flos* roſaceus, polypetalus; *Tournef.* Apetalus aliis. *Fructus* globoſus, membranaceus, fœtus *Semine* unico in Cochleæ formam intorto, in centro calicis. *Vid. Tab.* LIX. *Icon.* 9. *pag.* 122.

SALICORNIA.

Habitus aphyllus, teres, ſucculentus, Aizoïdeus, ſquamis pyxidatim articularis conſtans. *Flos* apetalus, nudus, ex commiſſuris ſquamarum naſcens. *Fructus* eſt veſicula monoſpermus. *Vid. Tab.* LIX. *Icon.* 10. *pag.* 123. 122.

DISTRI-

Digitized by Google

DISTRIBUTIO XXXII.

PLANTAE APETALAE, FLORE FRUCTUI CONTIGUO; ENANGIOSPERMAE.

Beta candida; Beta rubra, vulgaris, nigra dicta; Beta rubra, radice Rapæ; Aſarum vulgare, rotundifolium; Aſarum Cyclaminis folio Virginianum, *ſive* Serpentaria major Officinarum; Chryſoplenium foliis amplioribus, auricularis; Herniaria glabra; Amaranthus purpureus; Pimpinella ſanguiſorba; Plantago major; Plantago media; Plantago minor; Holoſteum ſtrictiſſimo folio, majus; Coronopus hortenſis; Pſyllium majus, erectum; & Myoſurus.

BETA.

Radix, annua, in nonnullis valde carnoſa, craſſa. *Flos* apetalus, ſtamineus, in globulum collectus, calici quinquefido prehenſus. Cuilibet floſculo ſuboſcitur ovarium, quod eſt vaſculum oſſeum, uno fœtum *Semine*, quales *fructus* tres, quatuorve, in globum unum, colliguntur. *Vid. Tab.* LX. *Icon.* 1. 2. 3. *pag.* 122.

ASARUM.

Radix perennis, fibroſa. *Folia* orbicularia cum deliquio ab unâ parte. *Finis* pedunculi porrigitur in Ovarium, cujus ſuperior pars excurrit in calicem trifidum profundè ſectum. Ex centro apicis ovarii erigitur tuba craſſa, cylindrica, deſinens in ſex recurvos, biſectos, apices. Ex ambitu imæ tubæ accrete circumponuntur eleganti ordine ſtamina duodecim, inſtructa teſticulis, fœcundentibus rubam dictam patentem uſque in cava ovarii, quod hexagonum dividitur in ſex loculos diſtinctos, in quibus gigarti hærent. *Vid. Tab.* LX. *Icon.* 4. 5. *pag.* 122. 123.

CHRYSOPLENIUM.

Radix perennis, fibroſa. *Folia* ſemiorbicularia. *Calix* floris quadripartitus; rarò in quinque lobos ſectus. *Flos* apetalus, octo ſtamina habens, ex margine ovarii nata. *Fructus* eſt capſula membranacea, bicornis, bivalvis, univeſcularis, fœtus *Seminibus* multis. *Vid. Tab.* LX. *Icon.* 6. *pag.* 123.

HERNIARIA.

Radix fibroſa. *Calix* multifidus, quadrifidus plerumque, vel quinquefidus, ſtellatim expanſus, qui Preſtoni flos habendus, quinque ſtaminibus inſtructus. *Fructus* in fundo floris ortus fit *Capſula* rotunda, membranacea, ſtriata, diviſa in octo loculamenta, in ſingulis horum *Semen* unum parvum, acuminatum, ovatum. *Vid. Tab.* LX. *Icon.* 7. *pag.* 123.

AMARANTHUS.

Flores apetali. *Rajo*. Roſaceue polypetalus. *Tournef.* *Calix* ſiccus, multifidus, qui *Tournef.* flos, aliis perianthium. *Malp.* *Stamina* unita in formam cotylæ, emergunt ex fimbriâ hujus. *Ovarium* in fundo cotulæ, bicorne, eſt teſta ferè globoſa, ſeu ovata, bifariam dehiſcens horizontaliter, complectens *Semen* unum, vel plura ſubrotunda *Comâ* vix emarceſcente, ſpecioſè ſplendidè, molli, ſericeâ, veſculis monoſpermis. *Vid. Tab.* LX. *Icon.* 8. *pag.* 123.

PIMPINELLA.

Flos monopetalus, rotatus, plerumque quadrifidus ad centrum uſque quatuor, vel multis ornatus ſtaminibus, prælongis, bracteis verò herbaceis, minutis, vix conſpicuis. Unde apetalon alii pronunciant. *Ovarium* fit *Fructus* quadrangularis plerumque, utrimque acutus, modò unicapſularis, modò bicapſularis, fœtus *Seminibus* oblongis. *Vid. Tab.* LXI. *Icon.* 1. *pag.* 123. 124.

PLANTAGO.

Calix monophyllus, quadrifidus, tubuloſus, tenerrimus; in eo *flos* monopetalus, hypocrateriformis, quadripartitus, ſtellatim expanſus. *Ovarium* quatuor ſtaminibus ſtipatur longis. Unde apetalum cenſent alii. *Fructus* eſt teſta ferè ovata, vel conica, per maturitatem dehiſcens in binas partes tranſverſim, quarum una alteri incumbit, diviſa ſepto medio in duo loculamenta, tecta *Seminibus* oblongis. *Vid. Tab.* LXI. *Icon.* 2. 3. 4. *pag.* 124.

HOLOSTEUM.

Omnia ut in Plantagine. *Folia* verò ſtrictiſſima. *Vid. Tab.* LXI. *Icon.* 5. *pag.* 124.

CORONOPUS.

Omnia ut in Plantagine. *Folia* verò longis ad margines laciniis appoſitis laciniata. *Vid. Tab.* LXI. *Icon.* 6. *pag.* 124. 125.

PSYLLIUM.

Omnia ut in Plantagine, & Coronopo. *Caules* verò folioſi, & ramoſi. *Vid. Tab.* LXI. *Icon.* 7. *pag.* 125.

MYOSURUS.

Radix annua, *Folia* graminea, Coronopi inſtar, ſed non laciniata. *Calix* quinquefolius, ſingulis foliis appendice inſtructis deorſum tendente. *Floſculi* herbacei, ſtaminibus præditi multis ex ambitu fundi ovarii. *Semina* in ſpicâ longâ. *Vid. Tab.* LXI. *Icon.* 8. *pag.* 125.

DISTRIBUTIO XXXIII.

PLANTAE APETALAE, FRUCTU A FLORE REMOTO.

H*AE gerunt fructus à flore ſeparatos, vel in eâdem utroſque planta, fructus verò in aliâ plantâ;*

APETALAE, FLORE, ET FRUCTU IN EADEM PLANTA SEPARATIM NASCENTE, INSTRUCTAE.

Ambroſia maritima; & Xanthium, *ſive* Lappa minor.

AMBROSIA.

Flores floſculoſi, aliis apetali, mares, calice comprehenſi uno communi, ſinguli ſtaminibus conſtantes. *Fructus* clavæ ſimulus, echinatus, monoſpermus, fœtus *Semine* oblongo, tubâ bifidâ inſtructus, alio loco plantæ. *Vid. Tab.* LXI. *Icon.* 9. *pag.* 125.

XAN-

XANTHIUM.

Flores floſculoſi, aliis apetali, mares, ſtamine apice bifido ornato. *Fructus* oblongus, aculeatus, bilocularis, fœtus *Seminibus* oblongis, inſtructus duabus tubis. *Vid. Tab.* LXI. *Icon.* 10. *pag.* 125. 126.

D I S T R I B U T I O   XXXIV.

PLANTAE APETALAE, FLORE IN UNA PLANTA STERILI; FRUCTU ALIA NON FLORIFERA, VOCANTUR SEU DISTINCTAE.

I*N his nunquam in unâ Plantâ* Flos, *&* Fructus *ſimul, in unâ verò* Stamina, *in aliâ* Ovaria, *& utriculi, hinc debent jungi inter ſe mares, & fœminæ, aliter ſunt ſteriles; mas dicitur ſterilis, quia nullos* Fructus *fert, ſed etiam fœmina eſt ſterilis, ſi non mari jungatur, & tum fit fœcunda.*

Spinachia ſemine ſpinoſo; Lupulus mas; Cannabis ſativa; Urtica urens, maxima; Urtica urens, minor; Urtica Romana, *ſive* Mas, cum globulis; Mercurialis mas; Mercurialis fœmina; Equiſetum paluſtre, longioribus ſetis; Equiſetum paluſtre, brevioribus ſetis; & Ephedra maritima, minor.

SPINACHIA.

Radix annua. *Flos* apetalus, ſtaminoſus, ad alas, conſtans calice quadrifido, & ſtaminibus, in unâ plantâ. *Ovarium* eſt capſulâ turbinata, vel cornuta, vel angulata, tubis piloſis inſtructa, continens *Semen* turbinatum in aliâ plantâ. *Vid. Tab.* LXII. *Icon.* 1. *pag.* 126.

LUPULUS.

Radix repentiſſima, *Folia* ſcabra, anguloſa, conjugata. *Caules* volubiles. *Floſculi* apetali, ſtaminibus prædìti, calice quinquepartito, ſtellatim expanſo, excepti, racemoſi, in unâ Planta. *Ovaria*, bicornia in racemos ſquamoſos ex multis ſoliolis axi adnatis compoſitos, congeſta, foliis ſingularibus recondentibus ſingula *Semina*, ferè rotunda, tegmine membranaceo oculata. *Vid. Tab.* LXII. *Icon.* 2. *pag.* 126. 127.

CANNABIS.

Radix annua. *Folia* digitata, conjuncta. *Cortices* lenti, tenaces, robuſti. *Flos* apetalus, comprehenſus calice quinquefido, expanſo, & ſtamina quinque. *Ovaria* bicornia, conferta in caulibus, rotunda, teſtâ durâ, tenui, fragili &c. *Vid. Tab.* LXII. *Icon.* 3. *pag.* 127.

URTICA.

Caules non ramoſi. *Folia* in caule bina, oppoſita, ſerrata, triangularia, ſpinis urentibus obſita. *Flos* apetalus, ſtamineus, mas, calici tetrapetaloidi, cruciformi inſidens, ut plurimum; in medio caliculum habens ſtamina aliquando quatuor, quandoque plura; teſticuli in foliacea plana diſſiliunt. *Fructus* plerumque in Planta non florifera, fit vel *Capſula* bivalvis, *Semine* fœta, & aliquando in globulos congeſta, vel volſella ſemen comprehendens, tubâ filamentoſâ inſtructa, & calículo, ſed & Ovaria in Plantâ mare inveniuntur. Unde ſunt *Urticæ* mares, fœminæ, & hermaphroditæ. *Vid. Tab.* LXII. *Icon.* 4. 5. 6. *pag.* 127.

MERCURIALIS.

Folia in caule bina, oppoſita, crenata. *Calix* florum monophyllus, expanſus in tria ſegmenta, tam in mare, quàm in fœmina. *Flos* apetalus, ſtamineus, mas, habens ſtamina octo, vel duodecim, in ſpicas congeſti, in mare. *Ovarium* etiam calici triphyllo inſiſtens gemellum, rotundum, inſtructum tubâ fimbriatâ; *Capſula* eſt *Semine* fœta ſubrotundo. *Vid. Tab.* LXII. *Icon.* 7 8. *pag.* 128.

EQUISETUM.

Radix repentiſſima. *Folia* teretia, pixidatim articulata, cava, *Flos* apetalus, ſtamineus, apice fungiformi donatus, ſpicatus, mas in unâ Plantâ. *Fructus* ſunt grana, nigra, aſpera, farcta in Plantâ non floriferâ. *Vid. Tab.* LXII. *Icon.* 9. 10. *pag.* 128.

EPHEDRA.

Radix perennis. *Habitus* fruteſcens. *Caules*, *Rami*, *Folia*, Equiſeti. *Flos* apetalus. *Cætera.* *Vid. Tab.* LXII. *Icon.* 11. *pag.* 128.

D I S T R I B U T I O   XXXV.

PLANTAE MONOCOTYLEDONES, FOLIIS SEMINALIBUS CARENTES, BRACTEATAE.

MOnocotyledones *ſunt, quibus* Semen *reconditur intra unam placentam, ex hoc* Semine *terræ commiſſa* Folia *duo primò prodeunt, quæ viliſſima ſunt his, ex quibus poſtea tota Planta creſcit. Hæ* Plantæ *vel ſunt floriferæ, vel* Florem *gerunt apetalum, vel* Florem *bracteis inſtructum, & hæ omnes ferè ſunt* Bulboſæ, *hæque dicuntur non habere* Caulem *in ramos expanſum, ſed* Caulem *florigerum, & in his* Ovarium *in tribus loculis diviſum, ſed triloculare eſt, & ſinguli loculi* Seminibus *multis repleti ſunt. Hæ porro poſſunt dividi vel à* Radice, *vel à* Flore. Radix *plerumque eſt bulboſa, hinc totum hoc Genus dicitur* bulboſum, *quandoque verò* Radix *eſt* tuberoſa, *quandoque etiam* graminea; *hinc diſtinctio à* Radice *ſumi non poteſt, à* Flore *verò ſunt, vel* Flore Monopetalo, *vel* Hexapetalo, *& in una Familia* Tripetalo, *ut Ephemerum. Hæ rurſus vel includunt* Fructus *in* Ovario *ſub* Flore, *vel* Fructum *gerunt, ſeu ibi* Flos *innaſcitur* Fructui.

Aſphodelus albus, ramoſus, mas; Hyacinthus Anglicus, *ſive* Belgicus; Colchicum commune; Crocus ſativus; Narciſſus; Iris vulgaris Germanica, *ſive* ſylveſtris

Iris

Iris alba Florentina; Iris latifolia, tuberoſa, Zingiber dicta, flore albo; Iris paluſtris, lutea, *ſive* Acorus adulterinus; Xyris, *vel* Iris agria, fœtida; Hermodactylus folio quadrangulo; Gladiolus; Aloe vulgaris; Aloe vulgaris ſimilis, major, maculis albis picta, ſucco fœtidiore; Aloe Succotrina, anguſtifolia, ſpinoſa, flore purpureo; Ephemerum Virginianum, flore azureo, majori; Phalangium, parvo flore, ramoſum; Lilium album, vulgare; Tulipa; Dens Canis; Scilla vulgaris, radice rubra; Porrum commune, capitatum; Porrum ſylveſtre, vinearum; Porrum ſylveſtre, gemino capite; Cepa vulgaris; Cepa Aſcalonica; Cepa ſectilis, juncifolia, perennis; Allium ſativum; Allium ſativum alterum, *ſive* Allioprasſum, caulis ſummo circumvoluto; Allium latifolium, montanum, maculatum; Moly latifolium, luteum, odore Allii, primum; Moly latifolium, flavo flore, foliis contortis; Cyclaminus folio rotundiore, vulgatior; Orchis latifolia, hiante cucullo, major; & Ophris biſolia.

PRIMUS ORDO.

FLOS MONOPETALOS IN SEX SEGMENTA DIVISUS; OVARIO FRUGIFERO INTRA FLOREM.

ASPHODELUS.

Radix multis tuberibus ab uno corpore pendulis conſtans. *Flos* in baſin uſque ferè diviſus, nudus, ſtellatus, ovarium complectens inſtar calicis. *Ovarii* apex emittit ſtamina ſex, & tubam longam ex centro, fit dein *fructus*, in quo *Semina* triquetra in Fructo ferme globoſo carneo. *Vid. Tab.* LXIII. *Icon.* 1. *pag.* 129.

HYACINTHUS.

Radix bulboſa. *Folia* longa, anguſta, *Caulis* erectus, nudus, in ſpica floriger Caryophylli aromatici figura. *Flos* hermaphroditus, nudus, monopetalos, tubulatus, in ſex ſegmenta extrorſum flexa diviſus. Caryophylli aromatici figura, arctè complectens ovarium, ſtamina ſex, *Fructus* ſubrotundus, ferè trigonus. *Semina* ſubrotunda. *Vid. Tab.* LXIII. *Icon.* 2. *pag.* 129. 130.

COLCHICUM.

Flos nudus, monopetalus, hexapetaloides, tubi tenuiſſimi formâ, ex ipſa radice ortus. *Ovarium*, intra tubum inferiorem floris, tuba longa inſtructum, fit *fructus* trigonus, oblongus, trilocularis, fœtus *Seminibus* rotundis. *Radix* gemina, tuberoſa, carnoſa, quarum una exterior elapſi anni ſterilis, marceſcens, altera in fibras porrecta, intra priorem latens, plantam ferens, uno involucro membranaceo obducta. *Vid. Tab* LXIII. *Icon.* 3. *pag.* 130.

II. ORDO.

FLORE LILIACEO, HEXAPETALOIDE, INNATO AD APICEM OVARII.

CROCUS.

Flos Liliaceus, monopetalus, inferiùs tubulatus, in ſex partes profundè diſſectus, ſuſtinetur pedunculo ex apice radicis minoris orto. *Ovarium* in imo fundo Floris, emittit tubam longam, apiculis ternis inſtructam, fit *fructus* oblongus, trigonus, trilocularis, *Semina* rotunda gerens. *Radix* gemina, tuberoſa, carnoſa, ſuperior minora, recente, plantam emittente, non fibroſa, inſidente majori ſimili ad inferiora emittenti fibras ab elapſo anno, quo fuit ſuperior, ſuperſtiti, utraque involucro membranoſo involuta. *Folia* anguſta, graminea, lineâ mediâ albâ diviſa, ſeptem ut plurimum, thecâ membranaceâ involuta. *Vid. Tab.* LXIII. *Icon.* 4. *pag.* 130.

NARCISSUS.

Flos nudus &c. *Finis* pedunculi gerit ovarium &c. *Ovarium* fit *fructus* trigonus &c. *Vid. Tab.* LXIII. *Icon.* 5. 6. 7. *pag.* 130.

IRIS.

Ad Flores ſubſunt bini calices membranacei, ſe mutuò ſuccingentes, vaginarum inſtar. *Flos* hexapetalus, tribus petalis, bifidus, ſurſum, tribus deorſum, flexis. Superiori parti inferiorum petalorum congeries ingens fiſtularum incumbit inſtar barbæ, ex imâ ejus origine oritur quoque maſculinum ſtamen, cavâ thecâ petaloide ſollicitè defenſum. *Flos* hic innaſcitur apici ovarii emittenti barbas iſtas, & thecas, tanquam tubas: atque hinc Flos apparet Enneapetalos. *Ovarium* ex fine pedunculi natum, fit *fructus* oblongus, fœtus *Seminibus* multis, ſubrotundis. *Radix* oblonga, carnoſa, repens, flexilis, tuberoſa &c. *Vid. Tab.* LXIII. *Icon.* 8. 9. 10. 11. *pag.* 130. 131. 132.

XYRIS.

Omnia ut in Iride. *Vid. Tab.* LXIII. *Icon.* 12. *pag.* 132.

HERMODACTYLUS.

Omnia Iridi ſimilia. *Folia* anguſta, triquetra, vel quadrangula. *Radix* tuberoſa, ex appoſitis tuberculis compoſita. *Vid. Tab.* LXIII. *Icon.* 13. *pag.* 132.

GLADIOLUS.

Radix carnoſa, tuberoſa, gemina, altera alteri incumbens. *Folia* Iridis. *Calix* bifolius, binis foliolis, vaginalibus ovarium, & ei impoſitum tubum floris, ſuſtinet. *Flos* monopetalos Liliaceus, in exortu infundibuliformis, ſupra verò ampliatus, & in ſex magna ſegmenta fiſſus, quorum tria ſuperiora, majora, latiora, plus erecta, tria inferiora, longiora, anguſtiora, deorſum quaſi pendula, ut *flos* ferè bilabiatus appareat, habens ſtamina tria enata ex pariete interno tubi floris, & inſidens apici ovarii. *Ovarium* fit *fructus* oblongus, trilocularis, fœtus *Seminibus* ſubrotundis calyptrâ involutis, habetque tubam ortam ex centro apicis ovarii, & inſtructam tribus cymbis cavis pro apiculis ſuis. *Vid. Tab.* LXIII. *Icon.* 14. *pag.* 132.

ALOE.

Radix perennis, fibroſa, vel tuberoſa. *Folia* longa, integra, Sedis ferè accedentia. *Flos* monopetalos, tubulatus, infra prominens in ventrem, ſupra anguſtior, & in ſex ſegmenta ſciſſus, nudus, clavo Hyacinthino affinis, ſex ſtaminibus præditus. *Fructus* oblongus, trilocularis, cylindraceus, hexagonus, fœtus *Seminibus* planis, quaſi ſemicircularibus; aliquando flori ſucceſcens, quandoque verò floris corpore tectus. *Vid. Tab.* LXIV. *Icon.* 1. 2. 3. *pag.* 132. 133.

III. ORDO.

FLORE TRIPETALO, OVARIUM AMPLEXO.

EPHEMERUM.

Calix trifolius. *Flos* tripetalus, ovario ſuppoſitus, roſaceus, habens ſtamina tria. *Fructus* oblongus, trilocularis, fœtus *Seminibus* grano tritici æmulis. *Vid. Tab.* LXIV. *Icon.* 4. *pag.* 133. 134.

PHA-

IV. ORDO,

FLORE HEXAPETALO OVARIUM AMPLEXO.

PHALANGIUM.

Flos nudus, hexapetalus, ſex ſtaminibus præditus, amplectens *Ovarium* ſubrotundum, foetum *Seminibus* anguloſis. *Radix* fibroſa. *Vid. Tab.* LXIV. *Icon.* 5. *pag.* 134.

LILIUM.

Radix bulboſa, carnoſis ſquamis conſtans, extrinſecus, in orbem quaſi, ſibi invicem appoſitis. *Caules* foliis numeroſis cincti. *Finis* pedunculi ſuſtinet placentulam, cui in orbem adnaſcuntur ſex petala, vel modicè extrorſum convoluta, ut in Martagon; intra hæc petala, eodem ortu, ſex ſtamina, arctè unita, tubam circumplexa, capitulis longis inſtructa. *Ovarium* placentæ, intra Florem innatum, trigonum, intra petala, & ſtamina cuſtoditum, *Seminibus* marginatis gemina ſeria poſitis, ex centro apicis emittit tubam longam. *Vid. Tab.* LXIV. *Icon.* 6. *pag.* 134.

TULIPA.

Flos Liliaceus, forma Urcei. *Ovarium*, quod fit *fructus*. *Folia* lata. *Radix* bulboſa &c. *Vid. Tab.* LXIV. *Icon.* 7. *pag.* 134.

DENS CANIS.

Flos Liliaceus, hexapetalos, petalis longis reflexis, nudus, pendulus, in caule unus. *Fructus* ſubrotundus, *Seminibus* oblongis foetus. *Radix* carnoſa, dentis Canini forma. *Folia* Cyclaminis ſimilia. *Vid. Tab.* LXIV. *Icon.* 8. *pag.* 135.

SCILLA.

Radix bulboſa, maxima, cepacea, acris. *Folia* lata; *Flores* Ornithogalo, vel Hyacintho ſtellari, ſim iles, in ſpica areſcentes, antequam folia appareant. *Vid. Tab* LXIV. *Icon.* 9. *pag.* 135.

PORRUM.

Bulbi oblongi, anguſti, ferè cylindrici, tunicati; *Folia* ex tunicis radicis enata, plana, quandoque carinata. *Flos* hexapetalus, quaſi campaniformis, ornatus ſtaminibus latis, planis, in tria capillamenta exeuntibus, quorum medium apice donatur; Flores in faſciculos ferè globoſos colliguntur. *Ovarium* fit ſubrotundum, triloculare, foetum *Seminibus* ſubrotundis. *Vid. Tab.* LXV. *Icon.* 1. 2. 3. *pag.* 135. 136.

CEPA.

Radix bulboſa, tunicata, orbicularis. *Folia* fiſtuloſa. *Caulis* fiſtuloſus in ventrem aſſurgens turbinatum utrimque. *Flos* hexapetalus, in corymbum collectus ſphæricum. *Piſtillum* Floris fit *fructus* ſubrotundus, trilocularis, foetus *Seminibus* ſubrotundis. *Vid. Tab.* LXV. *Icon.* 4. 5. 6. *pag.* 136.

ALLIUM.

Radix tunicata, bulboſa, ex nucleis multis conſtans. *Folia* plana, non cava. *Flos* hexapetalus, pedunculo longo ſuſtentatus, in faſciculum globoſum collectus, parvus, ſæpe deſtitutus ovario, ut modò mas ſit, aliquando ovarii ſpecie, & tuba inſtructus. *Ovarium* intra Florem fit *fructus* ſubrotundus, trilocularis, foetus *Seminibus* ſubrotundis. *Sæpe* autem ovarium ſolitarium, globoſum, pellicula obvolutum, ſpecie bubilli hæret ad unum pedunculum, qui eſt tuba Ovarii. *Fœtor* olidus in omni parte Plantæ. *Vid. Tab.* LXV. *Icon.* 7. 8. 9. *pag.* 136. 137.

MOLY.

Omnia ut in Allio. *Vid. Tab.* LXV. *Icon.* 10. 11. *pag.* 137.

Ob affinitatem quarundam dotium præcedentibus ſociantur aliæ quædam, ab Clariſſimo Hermanno *in Flora primâ, à Celeberrimo* Rajo *in Metodo, & à Sapientiſſimo* Boerhaave *in Indice Plantarum &c., nec abſurda apparet, ob quam huc referuntur, ratio.*

I. FLORE MONOPETALO, RETRORSUM FLEXO; SEMINE SUBROTUNDO.

CYCLAMEN.

Radix orbiculata, craſſa, ima parte fibrillas dimittens; *Folia* ſubrotunda ſingularia in uno pedunculo, qui ex apice tuberoſæ radicis oritur. *Pedunculi* florigeri, ſimili ortu ex ipſo tuberis corpore enati, finis abit in tuberculum, cui adnaſcuntur ſegmenta quinque, folioſa, magna, profundè ſecta, calicem formantia. *Flos* parte inferiore tuboloſus, monopetalus, ſupra diviſus in quinque amplas, longas, ad ima uſque ſectas partes, quæ retroflexæ circa pedunculum ſe colligunt; donatur quinque ſtaminibus gerentibus teſticulos tubæ arctè appoſitos. *Ovarium* in fondo calicis, ſphæricum, inſtructum tuba longa, inſtructa apice tenui, membranaceum, habens in medio placentam ſuſtinentem multa *Semina*, rotunda, diviſum in aliquot partes, per maturitatem dehiſcentes. *Vid. Tab.* LXV. *Icon.* 12. *pag.* 137. 138.

II. FLORE POLYPETALO, PERSONATO; INNATO APICI OVARII, SEMINE PULVERULENTO.

ORCHIS.

Radix tuberoſa, craſſa, ſucculenta. *Folia* ſimplicia, Liliaceis ſimilia. *Finis* pedunculi exit in ovarium oblongum, triloculare, trivalve, tribus feneſtris pervium, continens pulverulenta *Seminula*. *Flos* inſidens apici ovarii, mirabilis fabricæ, hexapetalos, in ſpicas digeſtus. *Vid. Tab.* LXV. *Icon.* 13. *pag.* 138.

OPHRIS.

Radix fibroſa. *Folia* nervoſa, Plantaginea, conjugata. *Flos* Orchidis ſuſtentatus, & innatus *Ovario* Orchidis. *Vid. Tab.* LXV. *Icon.* 14. *pag.* 138.

DISTRI-

DISTRIBUTIO PRIMA
PLANTAE SUBMARINAE.

Corallum rubrum majus; Corallum album officinarum; Corallum nigrum, *ſive* Antipathes; Corallum aſperum candicans; Corallum album fragile polyſchides ramuſculis æqualibus contiguis dumoſum; Corallum albidum digitatum, ramis hinc inde contiguis ad latitudinem diſpoſitis; Corallina; Umbilicus marinus; & Alcyonium ſpongioſum officinarum.

CORALLUM RUBRUM *C. B P. 365. Vid. Icon. 1. Tab. I. Corallium rubrum majus. Park. 1299.*

C*Orallum* à vocibus Græcis κόρη *Puella*, & ἁλς *Mare*; quaſi dicas *Puellam* ſive *Filiam Maris*. Frutex ſub aqua marina generatus Græcè κοράλλιον & λιθόδενδρον Latinè *Corallum*, vel *Corallium*.

C*Oralla* generari ex Succo lapideſcente certum eſt: utrum autem Succus ille per ſe in fruticem lapideum prorumpat, vel an priùs ligneam ſuſcipiat figuram, ſubindeque in lapideam vergat, vel denique ad plantam (emortuam) ſub marina aqua repertam penetret, tranſmutet, adeoque hujus figuram retineat, dubium. Dubitandi occaſionem præbet, quòd frutices Corallorum dentur, qui ex parte ligni adhuc referunt ſubſtantiam, partim Corallorum. Nos, poſtbabitis ejuſcæ fa inæ dubitationibus, qualis præter hanc etiam illa eſt, quam habent de fructibus Corallorum granulatis, quos alii negant, alii perhibent: item de induratione, quam alii fieri ſtatuunt ſimul ac Coralli frutex extra aquas eſſe incipit, alii etiam in ipſa aqua Coralla indurari volunt: utpote quas ſcire parum eſt emolumenti, ignorare parum detrimenti, pergimus ad ea, quorum Medici intereſt, differentias ſcilicet, Temperamentum, & Vires.

Differentiæ.

Coralli variæ ſunt rationes colorum differentiæ: aliud enim rubrum eſt, aliud nigrum, viride, ſubflavum, cinereum, fuſcum, aliove mixto colore ornatum. Ceterùm omnibus præfertur rubrum minii nativi colore, quod maſculi nomen obtinet; & hoc recipiendum quoties ſimpliciter corallum præſcribitur ſine coloris mentione. Paleſcens fœminæ nomen habet. Huic ſuccedit Corallum album: deinde nigrum (Antiphates olim dictum.) Nam quod alio colore eſt, neque in uſum adhibetur, neque pro Corallo vulgò habetur.

Rubrum, in India & Sieno, teſte *Plinio*, reperitur: nunc in Mari Tyrreno, & Siculo paſſim invenitur, Neapolimque adfertur, ubi politur. Hoc antequam rubeſcat, & quodammodo maturum fiat, videtur variis coloribus tingi. Nigrum reperitur in Gallicia Hiſpaniæ. Album reperitur rarò, ſolidumque eſt, & cavitatibus caret, quibus ſignis diſtinguitur à ſpecie quadam, Hiſpanis *Polo* dicta, quæ in Catalonia ab iis qui Corallum rubrum quærunt, viliori divenditur. Caret hoc cortice, creſcitque in fundo Maris, non in Saxis, ut rubrum Corallum.

CORALLUM ALBUM OFFICINARUM OCULATUM. *J. B. 3. 805 Vid. Icon. 2. Tab. I.*
Corallum album Indicum. Baſ. Besler. Faſcic. Madrepora vulgaris T. 571

CORALLUM NIGRUM. *C. B P. 366. Vid. Icon. 3. Tab. I.*
Corallium nigrum, ſive Antipathes. J. B. 3. 804. Ger. 1575. Park. 1300. Lithophyton nigrum, arboreum. T. 574 Keratophyton arboreum, nigrum. Boerb. 1. 6.

CORALLIUM ASPERUM CANDICANS ADULTERINUM. *J B. 3. 806. Vid. Icon. 4. Tab. I.*
Corallium aſperum candicans, an Geſneri Gypſum Coralloides? Ch.b p. 573. Gypſum quod Coralloides cognominari poteſt. Geſn. Lap. 10.

CORALLUM ALBUM FRAGILE POLYSCHIDES RAMUSCULIS AEQUALIBUS CONTIGUIS DUMOSUM. *M. H. 3 656. magnitudine parva rupis. Boerb. 1. 3. Vid. Icon. 5. Tab. I.*

CORALLIUM ALBIDUM DIGITATUM: RAMIS HINC, INDE CONTIGUIS, AD LATITUDINEM DISPOSITIS. *M H. 3. 656. Vid. Icon. 6. Tab. I.*

Temperamentum, & Vires.

Corallum *omne exſiccat, refrigerat, adſtringit. Cor præcipuè, deinde ventriculum, & jecur roborat, Sanguinem purificat, ac proinde peſti, venenis, febribuſque malignis adverſatur, hilarem hominem efficit (nigrum tamen Corallum homines melancholicos reddere perhibetur,) ſiſtit fluxus quoſcunque alvi, uteri, penis, Gonorrhæam, Epilepſiam infantum profligat, (ſi recens nato ante omnem cibum in lacte materno gran. 10. exhibeatur.) Extrinſecus commendatur ad ulcera, quæ carnem explent; ad cicatrices, quas extenuat; ad oculos, quorum etiam lacrymas ſiſtit, viſumque recreat in Collyriis. Doſis à ſcrup. j ad Dragm. j. Rotul intia Coralla ex communicatione* Paracelſi *amuletum exhibent celebre contra terriculamenta, faſcinationes, incantationes, venena, Epilepſiam, Melancholiam, Dæmonum inſultus, fulmina. Album appenſum, ut pectus contingat, hæmorrhagiam ſiſtit mulierum, & fluxum album.* Schrod.

CORALLINA *J. B. 3. 818. Vid. Icon. 7. Tab. I.*

C*Orallina. J B 3 818. Dod. p. 477. Lob. Obſ. 649. Muſcus Maritimus, ſive Corallina Officinarum. C B.P. 366 Hiſt. Lugd 1368. Geſn.* de fig lap cum Medicis vulgo *Corallina* appellat, herbulam Maritimam, in Saxis ſine radice naſcentem, & ſubſtantiam foris, tanquam è limo quodam albicante circumlito terræ lapideſcentem, habentem. *Amatus* ait omnium Doctorum, conſenſu *Muſcum Marinum*, *Officinarum Corallinam* eſſe; eam autem *Anconæ* magna in copia reperiri: *Hiſpanos Malborquinam* appellare; quia primùm ad illos ex *Majorica* altera inſularum Balearium advecta ſit. *Cæſalpino Muſcus Marinus* lanugo eſt capilloſa, in Scopulis Maris reperta, modò lapillis, modò aliis fruticibus marinis inhærens, præcipuè *Corallo*, quàm *Corallinam* vocant: mollis quidem quandiu ſub aqua eſt; extractus autem, & ſiccatus riget ob ſalſedinem: quidam humi ſparſus: color varius, nunc albus, nunc rubeus, aut flaveſcens, aut cinereus, aliquando niger quidam, & herbaceus, mollior. *Eligatur colore, ut ſi ... eſt, ſubrubeſcente, ſalſo ſapore, odore concharum marinarum ſimili.*

Temperamentum, & Vires.

R f ig., & ſicc. aſt ingit, incraſſat, vis lumbricos necandi, & expellendi celeberrima eſt, intus, & extra adhibita. Schrod.

UMBILICUS MARINUS. *Schrod. 782.*
Vid. Icon. 8. Tab. I.

U*Mbilicus Marinus. referente* Anſelmo Boëtio *lib. 2. de gemm., & lapid. cap. 177* Umbilici humani *ſimilitudinem, & magnitudinem habet, unde nomen obtinuit.*

U*Mbilicus Marinus. Schrod. 782. Acetabulum Marinum, procerius. T. 569. Androſaces petræ innaſcens, vel major. C. B. P. 367. Androſaces. Matth. 897* Videtur diligenter intuenti conchæ eſſe rudimentum, aut concham compreſſam, ſpiras enim habet in gyrum actas: colore rubello, & albo hinc inde diſtinguitur: inferior pars plana eſt, ac nigrior paulò ſuperiori, ac ſi rubedini umbræ color admixtus eſſet: aliquando purpuraſcit, vel albicat. Reperitur in limacis orificio, dum ſe hyeme occludit, ac oſtioli, vel operculi loco eſt, ut in vulgaribus limacibus cruſta

quædam alba. Exterior pars ea, quæ extuberat. Limax vulgaris hoc minor eſt, ac umbelicum marinum ferentibus ſimilis, niſi quod concha umbilici marini craſſa, & duriſſima ſit, ac exteriorem partem habeat quaſi creta obductam, interioremque Margaritarum inſtar ſplendentem, ut quis margaritiferam conjiciat. *Cretenſes* hunc lapidem non umbilicum, ſed oculum marinum vocant, ac oculis, geſtatum prodeſſe autumant. A Venere nomen habet, quod puellis gratiam conciliare, illas amabiles, pulchras, viriſque optatas reddere, illarumque morbos abigere falſo credatur. Inſuper geſtatus Amuleti loco præcavere ab Eriſipelate traditur. Narrat *Baccius*, ſanguinem undequaque fluentem mirificè ſiſtere, & præſentaneum afferre auxilium, ſi ex parte ejus plana, & averſa, cum ſaliva hominis fronti applicetur. Id quod ſemel atque iterum *Patavii* ſe obſervaſſe tradit, in vetula, quæ per ſcalas in caput decidit, & plurimùm ſanguinis per os, & nares, præſertim verò ex vulnere capiti inflicto profudit, qui cùm variis remediis ſiſti non poſſet, adhibito lapide, mox fuiſſe cohibitum, non ſine admiratione. Ob id, ait idem author, à Gallis ſecreti loco mulieribus nimio menſium fluore laborantibus, in pulverem tenuiſſimum redactum, cum aqua appropriata vel conſerva aliqua utiliſſimè exhiberi. Illos quoque qui ſanguinem per intervalla ejiciunt, & exſpuunt, manifeſtum ab eo percipere auxilium, ſi pulverem ejus cum pari portione *Cornu Cervi uſti*, vel *Corallorum rubrorum* præparatorum in ovo ſorbili ſumpſerint. *Schrod.*

ALCYONIUM SPONGIOSUM OFFICINARUM.
J. B. 3. 816. Vid. Icon. 9 Tab. I.

ALcyonium *referente* Plinio, *fit in* Mari *ex nidis ut aliqui exiſtimant:* Alcyonium, *&* Cæcum, *vel ut alii ex ſordibus ſpumarum craſſeſcentibus, unde Officinis vocatur* Spuma Maris &c.

ALcyonium ſpongioſum Officinarum. *J. B. 3. 816. Alcyonium durum, ſive I. Dioſc. Imp. 633. Alcyonium album, Baſ. Beſleri. faſcic. rar. Alcyonium ſpongioſum. Dioſc. Favum marinum di Antonio Donati. Spuma Maris dicta.* Spiſſum, acerbi ſaporis, ſpongiæ facie, ponderoſum, tetri, & piſculoſi odoris, quodque ut plurimùm in littoribus invenitur.

Vires, & Uſus.

Commendantur ea ad fœminarum ſmegmata, ac contra lentigines, lichenas, lepras, vitiligines, nigritias, & maculas tum faciei, tum reliqui corporis. Jo. Bauhin.

DISTRIBUTIO II.

PLANTAE TERRESTRES SIMPLICISSIMAE.

Agaricus, *ſive* Fungus Laricis; Agaricus auriculæ formâ; Agaricus Inthybaceus; Lycoperdon vulgare; Fungus Typhoides coccineus Melitenſis; & Tubera cervina.

AGARICUS, *ſive* FUNGUS LARICIS. *C. B. P. 375.*
Vid. Icon. 1. Tab. II.

O*Fficinis notiſſimum eſt Agaricum, & nomen retinet, quod Agaria regione ductum eſſe veriſimile eſt.*

AGaricus, *ſive* Fungus Laricis. *C. B. P. 375. Agaricum J. B. 1. 268. Brunſf. Dod. Cord. in D. Lob. Caſt. Tab. Ger. Cam. Billon.* Concretu fungoſo Larici adnaſcitur Agaricum, nunc majoribus, nunc minoribus maſſis conglobatum, leve, candoris nivei, in farinam digitorum attritu friabile, ſapore primùm dulci, tandem amaricante; Reprobum, & candore cedit, magiſque nigricat, & minùs facilè friatur: pondere etiam vincit: Utrumque verò obveſtit calloſus cortex. *Naſcitur etiam Fungus hic Abieti, Piceæ Sylv. Tædæ, & Larici, ſed ſolum Laricinus intra corpus ſumitur.*

Vires, & Uſus.

Pituitam educit tenuem, aquoſam, ſeroſam, & viſcoſam totius corporis, & in primis excrementa meſenterii, tum capitis, ac pulmonum; Urinam ciet, ac menſes, calf. 1. ſicc. 2. Scrod.

AGARICUS AURICULAE FORMA. *T. 562.*
Vid. Icon. 2. Tab. II.

AGaricus auriculæ formâ. *T. 562. Fungus auriculæ Judæ, coloris ex cineraceo nigricantis, perniciosus, in caudice Sambuci naſcens. J. B. 3. 840 Fungus membranaceus, auriculam referens, ſive Sambucinus. C. B. P. 372. Fungorum pernicioſorum, 1. Genus, Cluſ. H. 276. Fungus Sambucinus ſive Auricula Judæ. Ger. Park.* Eſt hic Fungus pernicioſus primus Cluſii, de quo ait: Fungorum pernicioſorum primi generis unicam ſpeciem obſervare memini, licet magnitudo ejus una ſit: Sed eam diverſitatem ex ætate oriri arbitror. Quotquot autem conſpexi, breviſſimo, vel potiùs nullo pediculo nituntur, ſed caudici arboris inhærent, aut ſingulares, aut gemini, membranaceâ cute conſtantes, implicata, & ſinuoſa, coloris ex cineraceo nigricantis. Vulgus *Auriculam Judæ* nominat cartilaginea enim, & membranacea eſt ſubſtantia, quemadmodum auris.

Vires, & Uſus.

Agaricus, ſive Fungus in *Sambuco genitus, omnis generis inflammationes, & tumores ex aqua roſacea aut vino impoſita, ſedare, & deprimere, tradidere quidam apud* Tragum. *Solet is Fungus*, ait Cluſius, *tametſi non eſculentus, à pleriſque adverſari exſiccatus in uſum; nam in gutturis tumoribus, acetum, in quo maceratus ſit, exhibere ſolent, ad gargariſandum, & guttur eluendum.*

AGARICUS INTHYBACEUS *T. 652.*
Vid. Icon. 3. Tab. II.

AGaricus Inthybaceus. *T. 652. Fungus inthybaceus. J. B. 3. 839 Fungus lignoſus, aureus, ſive Querci fungus. Sterbeeck. 27. Arborum Fungus Auriculæ Judæ facie. Cluſ. H. 294 Fungus Quercinus. Schrod* Non ſolum è Quercuum truncis enaſcitur, ſed quercus aut Lichenis in modum diviſus eſt. Memorabilis eſt magnitudine, & formæ: planus, & compreſſus, dimetiente ſeſquipedali; ex foliis totus aliis incumbentibus aliis ſubeuntibus, omnibus per oras criſtatis criſpiſque conſarcinatus: ita ut Intybo criſpo haud ineptè comparaveris. Color parte ſupinâ veluti cinereus, pronâ albus aut aureus. Univerſus verò proſus apparet, *Stellamque marinam arboreſcentem* egregiè exprimit. Odor haud ingratus. Eſt porrò ſubſtantia lignoſior quàm ut in cibos venire poſſit; menſe Septembri reperitur, menſe autem Auguſto non ita durus obſervatur. *Naſcitur in Sylvis.*

Vires; & Uſus.

Hæmorrhagiam narium, ac ſanguinem vulnerum, menſium, ac hæmorrhoidum cohibere dicitur. Schrod.

LYCOPERDON VULGARE. *T. 563.*
Vid. Icon. 4. Tab. II.

LYcoperdon *à vocibus Græcis* λύκος Lupus, *&* πέρδω, Pedo crepitum edo, *quaſi diceres* Lupi crepitum.

LYcoperdon vulgare. *T. 563. Fungus orbicularis. Dod. p. 484. Fungus rotundus orbicularis. 42. C. B. P. 374 Fungus pulverulentus dictus Crepitus Lupi. 74. J. B. 3. 848. Fungorum noxiorum genarie,*

neris, 26. *Spec. III. Cluſ. H.* 288. *Crepitus Lupi*, *ſive Fungus ovatus*, *Park. Boviſt. offic. minus*. Nullo ferè conſpicuo pediculo nititur, glomeratæ rotunditatis, Juglandis magnitudine, & minoris, & majoris, primò alba cute, & medulla itidem alba, conſpicuus, poſtea cute exalbida vel livida medulla; cùm corrumpitur in tenuiſſimum ſicciſſimumque pulverem fuſci coloris, abeunte: calcatus crepitum edit, & fumum pulverulentum emittit. Ejus autem pulvis gravem, & fœtidum ſpirat odorem: *Imper.* nec ullo pacto eſt eſculentus *Ruell.* *In ericetis, & paſcuis ſiccioribus montoſis paſſim occurrit. Menſe Septembri, & Octobri obſervavimus in Sylvis accedentem ad magnitudinem pilæ palmariæ, nondum in pulverem converſum, album externè, & internè.*

Vires, & Uſus.

Inveteratis, & fluentibus ulceribus inſpergitur: ea namque, teſte Trago, *diſſiccat, & quod citius curentur, efficit. Idem ſiccatus leviſſimus, & ſubtiliſſimus in podicem inſertus admodum fluorem hæmorroidalem ſiſtit, ut* Platerius *parte 3. ſuæ praxeos docet.*

FUNGUS TYPHOIDES COCCINEUS MELITENSIS.

Bocc. rar. 80. *Vid. Icon.* 6. *Tab. II.*

FUngus *à fugiendo dicitur, quia ob qualitatis perniciofas vitandæ ſunt plurimæ ſpecies; vel à* funere, *quia ad* funus *agunt, & interimunt.*

FUngus Typhoïdes Coccineus Melitenſis. *Bocc. rar.* 80. Palmaris eſt altitudinis, interdum major, Fungum nondum explicato capituli diſco plane referens. *Pediculus* eſt uncialis craſſitudinis, tres aut quatuor uncias longus, ſcaber, fungoſus, *Capitulum* etiam ipſum fungoſum, pediculo paulò craſſius, minoris Thyphæ paluſtris clavam aliquatenus repræſentans, quod dum viret ſi digitis premas, veluti ſanguineum ſuccum fundit: Per maturitatem granis minimis innumeris, Pannico non diſſimilibus, exaſperantur, undique cocci colore ſplendentibus. Æſtaris munus eſt; aliis tempeſtatibus temere, & fruſtra quæſieris. *Oritur in Scopulo Melitæ inſulæ adjacente, dicto* Scoglio *del* Generale, *hinc ipſe* Fungus Herita tal General *vernacula lingua dicitur.*

Vires, & Uſus.

Adſtringit maximè, unde ei præcipua laus in cohibendo Sanguinis profluvio; cujus gratia Melitenſes *ex* Gaulo *inſula, illius in pulverem ſoluti ſcrupulum aut amplius vino vel juſculo dilutum hauriunt, ducta à majoribus hac nunquam fallente medicina.* Bocc. rar.

TUBERA CERVINA. *M H* 3. 638.

Vid Icon. 5. *Tab. II.*

CErvina *dicuntur quia reperiuntur iis in locis ubi cervi libidinem ſuam exercent.*

TUbera cervina. *M H.* 3 638. 2 *C. B P. Lob. Tuberum genus quibuſdam Cervi Boletus. J. B. Boleti cervini orbiculati. Thal. Fungi cervini Boleti Officinarum Cord. in Dioſc.* Magnitudine eſt Juglandis, interdum Avellanæ, & minore tuberoſum, & inæquale, ſubſtantia inter duritiem, & mollitiem media, cortice intectum, ex cineraceo ad fulvum colorem nonnihil inclinante, ſuperficie granulata, cui callus ſubeſt atropurpureus, ex quam diximus conſiſtentia, qui recentior ſubaſtringit, exiccatus adſtrictione amiſſa, dulcedinem leviuſculam linguæ offert. Meditullium fungoſa quædam ſubſtantia ex albido purpuraſcens occupat, texturæ perquam raræ. *In Montibus, locis frutetoſis, & arenoſis proveniunt.*

Vires, & Uſus.

Suffitu occluſos fœminarum locos reſerare, & vulvæ ſtrangulatus avertere creditur. Ex mero hauſtum contra venena valére affirmant nonnulli; nec deſunt qui ad amatoria pocula conficienda eo malè abutantur. Lacti ubertatem ex ptiſanna afferre ſcribunt alii; Ventrem verò excitare plurimi, ſi ad 3 *ſs. dragmamve unam ex mero bibatur; Sed in partem videtur veroſimile, cùm frigidus ſit, pituitoſumque & malignum ſuccum in humano corpore generet &c. ſcribit* Dorſthenius.

D I S T R I B U T I O III.

PLANTAE TERRESTRES SIMPLICIORES.

Muſchus ſquamoſus; vulgaris, repens, clavatus; Muſchus terreſtris, ramoſus, pulcher; Muſchus quernus; Lichen arboreus, *ſeu* Pulmonaria arborea; Lichen, *ſeu* Hepatica fontana; & Lens paluſtris.

MUSCUS SQUAMOSUS, VULGARIS, REPENS, CLAVATUS. *T.* 553. *Vid. Icon.* 1. *Tab. III.*

MUſcus *à Mucore ſeu lanugine, ſitu diutino contracta, dici putatur.* Muſcus *eſſe, omnis lanuginoſa materia ex anguſtis partibus (vix folioſis) compoſita, vel terræ ſuperficiei adhærens, vel ſaxis, rupibus, arboribus, vel aquis &c.*

MUſcus ſquamoſus, vulgaris, repens, clavatus. *T.* 553. *Muſcus terreſtris, repens, à Trago pictus. J B* 3. 766. *Muſcus terreſtris, clavatus. C. B. P.* 360. *Lycopodium Tab. Ic.* 814. *Muſcus clavatus ſive Lycopodium. Ger.* 1562. *Muſcus terreſtris* 2. *Dal. H. Lugd.* 1325. *Piſcaria, & Cingularia Polonis.* In varios *Surculos* ramoſos, humi diffuſos, ramificatur, qui lenti, & teretes ſunt, & *foliolis* acutis juniperinis quamplurimis obtecti, *Clavæ* pediculorum, ut plurimum trifidorum, foliorum, brevium, apicibus inſident. *In ericetis, & montoſis humidioribus, inter gramina repens variis locis colligitur. Floret Junio.*

Temperamentum, & Vires.

Refrig. & Sicc. uſus præcip. in calculo atterendo, ac expellendo (laudatur ſummoperè flos ejus citrinus) in fluxu albi (Pro Epileptico puerili habetur. (Extrinſecus in laxitate dentium, in conſolidatione, & ſiccatione vulnerum, (farina excuſſa inſperſa.) Schrod.

MUSCUS TERRESTRIS, RAMOSUS, PULCHER.

J. B 3 767. *Vid. Icon.* 2. *Tab. III.*

MUſcus terreſtris, ramoſus, pulcher. *J. B.* 3. 767. *Muſcus ſquamoſus, montanus, repens, Sabinæ folio. T.* 553. Proximè præcedenti affinis eſt, ſed longè ramoſior, hilarioriſque aſpectus. Cubitalibus eſt *Sarmentis*, per quæ vix ulla obſervare licet *folia*. Accedunt autem utcumque *rami* ejus ad *Arborem vitæ*, pulchro virore inſignes, compreſſi, & veluti prælum experti, denticellis hinc inde inciſi, iiſque tandem ſupervenit clava. *In montoſis, & umbroſis variis locis reperitur.*

Temperamentum, & Vires.

Ceterùm terreſtris Tragi *Muſcus vino decoctus ac potus, urinas movere, calculoſque comminuere, & educere fertur: quod etiam ſtillatitia præſtat aqua: nulè miramur* Matthiolum *frigidum, & ſiccum conſtituere. Calidum meliùs faciunt* Tragus, Dodonæus, *&* Camerarius. *Vino pendulo impoſitus, intra paucos dies illud reſtituit.*

MUSCUS QUERNUS. Ger. 1558.
Vid Icon 3. Tab. III.

Muſcus quernus. Ger. 1558. Lob. *Muſcus arboreus villoſus. J.B. Muſcus arboreus. Trag. Matth. Dod. Lugd. Muſcus arboreus Uſnea Officinarum.* 1. C. B. P. *Muſcus vulgaris, & Quercinus.* Park. 1312. *Muſco, fungus arboreus, vulgaris, comoſus, cinereus.* M. H. 3. 635. Palmaris eſt cinereus, è lignoſo principio in ramuſculos tenues capillaceos comatus. *Colligendus eſt in initio veris.*

Temperamentum, & Vires.

Adſtringendi vim habet, in caliditate, & frigiditate medius: Chab. *Uſus præcip. in Ictero, vomitu, diarrhæa, dyſenteria, abortu præcavendo. Extrinſecus in laxitate gingivar. in ſanguinis fluxu compeſcendo (cum thure in vino, & modico aceto, in nervis punctis, & dolentibus.)* Sehrod.

LICHEN ARBOREUS, ſeu PULMONARIA ARBOREA. J. B. 3 759. *Vid. Icon. 4. Tab. III.*

Lichen à *ſanandis Lichenibus ſeu impetiginibus:* Lichen *verò herba*, inquit Plinius, *in Lichenis remediis omnibus præfertur, in nomine invento.* Pulmonaria *ob foliorum cum pulmone humano aliquam ſimilitudinem: vel quòd Pulmonum vitiis ac exulcerationibus præſertim medeatur.*

Lichen arboreus, ſeu Pulmonaria arborea. J. B. 3 759. *Muſco-fungus Arboreus platyphyllos ramoſus è viridi fuſcus.* M. H. 3. 634 *Pulmonaria.* Tab. 536. Odd. p. 474. *Muſcus pulmonarius.* C B. P. 361. Lichenis vulgaris in modum in plures lacinias ſine ordine diſſecta ſunt *folia* latiuſcula, compreſſa infernè è viridi fuſca, supernè ad cinereum vergentia, palmum longa, inæqualibus cavitatibus rugoſa. *In ſylvis, & opacis, à caudicibus arborum vetuſtarum, ac ramulis, oritur, & dependet. Tota Æſtate reperitur.*

Vires, & Uſus.

Adverſus morbos pectoris inſignis eſt. Syrrupus *ejuſdem contra tuſſim, aſmata, alioſque pulmonum morbos, cum ſucceſſu adhibetur.* Pulvis *etiam ejuſdem optimi eſt uſus: exſiccandi, & aſtringendi facultate præditus ſanguinis profluvia externa vel interna ſiſtit. Adverſus icterum mire commendatur, de quo plura lege in* Ephem. German. Ann. 3. Obſ. 290.

LICHEN, ſeu HEPATICA FONTANA.
J. B. 3. 758. *Vid. Icon. 5. Tab. III.*

Lichen, ſeu hepatica fontana, J. B. 3. 758. *Lichen primus.* Lob. Ic. 2. 246. *Lichen petræus, latifolius, ſive hepatica fontana.* C. B. P. 362. Aſperginoſis ſaxis adhæreſcit, foliis multiformibus, ſquammatim incumbentibus, laciniis ſinuatis, perplexo textu conſtans. Suntque ea *folia* pinguis craſſave, ſuperiùs hilari virore nitentia, inferiùs dilutiora, fibrarum capillarium infinitis cincinnis, (quos ſaxorum commiſſuris infigit,) ſubtùs demiſſis. Vetuſtate tandem *caules* erigit unciales, & ſemiunciales, tenues, glabros, quorum unuſquiſque *florem* ſtellarum herbacei coloris ſuſtinet, qui ſuis radiis deorſum nutantibus parvum *galerum* exprimit, atque ex foliis parvi nonnunquam erumpunt Umbilici. *Solis æſtivi inimicus eſt* Lichen, *umbroſiſque, & humidis locis gaudet, necnon rorulentis petris, duntaxat ferè naſcitur, quamvis umbroſis, humidis, lapidoſiſque ſtratis viis, aliiſque ſemitis, ad quas ſolis radii rarius proveniunt, quas nullus viator frequentat, etiam reperiatur. Majo, Junio, vel Julio, menſe* capitula ſtellata *profert, & ſimul alia ſæpenumerò folia prioribus addit. Quantò verò majora habet folia, tantò, teſte* Platearius, *melior eſt, & efficacior habetur.*

Temperamentum, & Vires.

Extergendi porrò, ſiccandi, & refrigerandi vim illi tribuunt Dioſcorides, Plinius, & Galenus: *frigidam, & humidam facit* Tragus, *frigidam, & ſiccam ac aliquantulum adſtringentem*, Dodonæus. *Vitiis autem pulmonis jecinoriſque mederi, ac contra hepatis, & ſplenis obſtructiones plurimùm valere, quotidiana docet experientia. At quomodo illis Icterum curare poſſit, ut voluere* Dioſcorides, & Plinius, *neſcimus. Extrinſecus ſiſtit ſanguinem in vulneribus.*

LENS PALUSTRIS. Dod. p. 587.
Vid. Icon. 6. Tab. III.

Lens, & Lenticula *à foliorum circinatorum, medioque tumidorum forma, nomen habet.* Hydrophaca *etiam quibuſdam appellatur, quia aquis vivat: aquarum enim ſuperficiem, locis ſtagnantibus. & foſſis non fluentibus, viridi colore totam obtegit.*

Lens paluſtris. Dod. p 587. J. B. 3. 784. Ger. Trag. *Lenticula paluſtris, vulgaris* C B P. 362. *Lens paluſtris ſive aquatica.* Park. 1262. *Folia* parva ſunt rotunda, & ſibi invicem contigua adhæreſcunt; unde fibrillæ capillares aquis dependentes nutrimentum hauriunt; ac in autumno prona pars punctulis ex fuſco viridibus obtegitur, quæ veſſiculæ eſſe, quibus continentur ſemina, creduntur.

Temperamentum, & Vires.

Refrigerantis temperiei eſt, & adverſus Podagræ dolores, ac inflammationes ſedandas adhibetur. In M. S. D.D. Bates *ſecretum nuper inveniuntur, ad Icterum curandum per infuſionem* Lentis paluſtris *in Vino albo, per novem dies mane præbendo.* Muris. *Extrinſecus ad ſcabiem etiam malignam.* Sehrod.

D I S T R I B U T I O IV.

PLANTAE CAPILLARES.

Lingua Cervina officinarum; Polypodium vulgare; Aſplenium, *ſive* Cetrach; Trichomanes, *ſive* Polytrichum; Adiantum nigrum Officinarum; Adiantum, *ſive* Capillus Veneris; Ruta muraria, Oſmunda foliis lunatis, *ſive* Lunaria botrys; Ophiogloſſum vulgatum; & Filix non ramoſa.

LINGUA CERVINA OFFICINARUM. C.B.P. 353.
Vid. Icon. 1. T. IV.

Lingua Cervina *à foliis cervi linguam referentibus dicitur.*

Lingua Cervina Officinarum. C. B. P. 353. *Phyllitis* Dod. p. 467. *Phyllitis vulgaris.* Cluſ. H 213. *Phyllitis ſive Lingua cervina vulgò.* J. B. 3. 756. *vulgaris.* Park. *Scolopendria vulgaris*, Trag. *Radix* enim nodoſa, e ſquamis craſſiuſculis quaſi compacta eſt extus ex ruſſo colore nigricans, intus ſubviridis, numeroſis capillaribus *fibris* inde enaſcentibus donata. Ex hac *folia* decem aut duodecim, nunc plura, nunc pauciora, abſque caulibus, ſed pediculis biuncialibus, caſtanei coloris, adnata, plana, integra, glabra, longitudine (plus minus) pedali, latitudine biunciali, in mucronem deſinentia, recta, & linguam extenſam quodammodo referentia, hilaris viriditatis, emergentia, ut plurimum ex erectis nutantia, humum petunt. Horum autem poſticæ partes, *lineis* areoliſve, vermiſculis à rachi oblique applicatis ſimilibus, primò pallidis, deinde ex luteis ruteſcentibus notantur, quæ *florum ſeminumque minutiſſimorum* congeries eſt. *Creſcit in ſylvis, locisque umbroſis ac opacis, in putris. Viret per totum ferè annum, & ſera Autumno ſemina perficiuntur.*

Tem-

Temperamentum, & Vires.

Lingua cervina *modicè refrigerat, & ſiccat; adverſus lienis affectus percommodè adhibetur: & propter aſtringentem qualitatem, quam prodit ſapor ejus acerbus, dyſenteria exagitatis prodeſſe concludit* Galenus. Folia *in vino pota ſerpentum morſibus adverſantur, auctore* Dioſcoride. *Adverſus rachitidem inter alias nonnullas capillares huic malo ſubvenientes commendatur.*

POLYPODIUM VULGARE. *C. B. P.* 359.
Vid. Icon. 2. *Tab. IV.*

POlypodium *Græc.* ... *à radice dicitur, quæ tubercula cirros, & acetabula,* Polyporum *ſimilia oſtendit. Ideo* Polypodium *vocatur quaſi multipes.*

POlypodium vulgare. *C. B. P.* 359. *Park. Polypodium majus Dod. p.* 464. *Polypodium J. B.* 3. 746. *Radix* ſub terræ ſuperficie repens, digito tenuior, altiùs *fibras* ſuas ex *tuberculis*, quibus plurimis ſcatet, demittens, colore foris buxeo, intus ferè herbaceo, ſapore dulci, tandem acerbo & aſtringente, & *acetabulis* iis ſimilibus, quæ in *Polyporum*, aa ſeparium cirris apparent, & quæ foliorum pediculis inde decidentibus notatur. *Folia* hinc oriuntur recta, pediculis longis gracilibus, lævibus, inſidentia, dodrantem longa, binas uncias lata, altis inciſuris obtuſis ſecta, ſed non ad coſtam uſque diviſa, nec dentata, anteriore parte viridia, lævia; à poſteriora veluti adhærentibus *verrucis* pulverulentis, è luteo colore fuſcis, lentibus per lobi nervum ordine diſpoſitis, levitèr exaſperantur, quæ *floſculos* luteos, & deinde *ſemina* minutiſſima, aliorum hujus familiæ, reniformia ſervant. *In veterum arborum carie exeſarum caudicibus, tum & ſuper veteres muros, ac ædium tecta, non infrequens occurrit; ſubinde in ſylvis, & aggeribus reperitur. Quod in veterum Quercuum caudicibus enatum eſt, in medicina à quibuſdam immeritò commendatur.*

Temperamentum, & Vires.

Temperatè calidum eſt, ſed magis quàm mediocriter ſiccum. Humores craſſos ac viſcidos incidit, digerit, & per alvum educit; melancholicis, hypocondriacis, & ſcorbuticis aſſectibus amovendis commendatur. Rariſſimè autem per ſe exhibetur, ſed additur decoctis, cum purgantibus, & appropriatis alterantibus infuſum, Hæc de Radice intelligenda; nam folia reſpuunt Officinæ. Radix trita, *ſi Dioſcoridem audiamus, luxatis partibus efficaciter illinitur; & adverſus rimas, quæ inter digitos fiunt, vim habet. Ad arthritidem univerſalem, referente* Dodonæo *à* Menapiis *aliiſque* Rheni, *ac* Moſæ *accolis plurimum commendatur; hujus enim decocto continuis aliquot diebus utuntur, quo ſuperfluos humores abſumi, & reſiccari poſſe ſperant. Vid.* Dod. Pempt. 3. l. 5.

ASPLENIUM, *ſive* CETERACH. *J. B.* 3. 749.
Vid. Icon. 3. *Tab. IV.*

ASplenium, & Aſpleon *Græcis* ..., *quod herba ad curanda vitia* ſplenis *idonea ſit.* Scolopendria *à foliorum forma nuncupatur; nam Animalculo ex genere multipedum, quod Græcis* ... *dicitur, ſimilia ſunt.* Ceterach *Arabes appellant; atque hoc nomine in Officinis venum proſtat.*

ASplenium, ſive Ceterach, *J. B.* 3. 749. *Ceterach Officinarum. C. B. P* 354. *Aſplenium. Dod. p* 468. *Lob. Tourn. Caſt. Hiſt. Lugd. Scolopendria Trag.*, & *Tab. Anguill. Radicum* loco tenues, ſubnigræ, inter ſe complicantur *fibrillæ*. *Folia* in orbem expanſa, digiti humani longitudine, æquè ac latitudine recta, pediculis brevibus adnata; qui quidem pediculi in coſtam mediam exporriguntur. Ad margines profundè ſinuata ſunt folia, inciſuris ſuis rotundis alternatim, & ordine diviſa, ſeu quavis lacinia adversùs medietatem oppoſitæ, ſed non ad coſtam uſque inciſa; ſuperiùs glabra, & virentia, inferiùs molli *lanugine*, ruffa, & pulverulenta, non *maculis* lineiſve tantùm, ut in aliis, ſed penitus obducta, & anguſta, unde coriacea quaſi craſſities iis conciliatur. *Folia* exſiccata *crenis* involvuntur, & in teretem formam contrahuntur, quam & in Officinis venalia conſervant. *In rupium aridarum rimis, ſaxoſis, vetuſtiorum murorum ſiſſuris &c. totoque anno viret.*

Temperamentum, & Vires.

Facultatem leviter reſiccantem habet Aſplenium, & *nonnihil calefacientem. Lienem tumidum minuit, ſeu reſidat, malo hypochondriaco, aliiſque morbis, quorum ſedes in liene depravato vulgo ſtatuitur, corrigendis conducit; hepar expurgat; & ictericis convenit; calculos comminuit, urinam & menſes pellit; fœminis tamen haud commendabile, ſi (quod ſuſpicari pronum eſt) conceptionem impediat, & ſterilitatem inducat. Commendatur extrinſecus ad vulnera, & ulcera exiccanda.* Moris.

TRICHOMANES, *ſive* POLYTRICHUM OFFICINARUM. *C. B. P.* 356. *Vid. Icon.* 4. *Tab. IV.*

TRichomanes, *ſive* Polytrichum Officinarum. *C. B. P.* 356. *Trichomanes, ſive Polytrichum. J. B.* 3. 754. *Trichomanes. Park. Dod. Trichomanes Mas. Ger.* Capillata nigricanteque *radice*, & confertanititur. *Foliola* habet ad coſtam ſemipedalem aut digitalem, teretem, rigidiuſculam, fragilem, atrorubentem, ſplendentemque adnexa plurima (impari folio extremam *alam* claudente) parva ſubrotunda in ambitu nunc crenata, nunc nullis crenis conſpicua, interdum criſpa, ſupernè virentia, infernè ruffo *pulviſculo* aſperſa, è regione poſita, ſapore mixto, adſtringente, ſubdulci. *Diuturnum ac vivax eſt, nec hyemis injuria offenditur. Locis humidis, & umbroſis, vetuſtis parietibus, ac muris, & ſaxoſis aliis ut plurimum gaudet.*

Uſus.

Trichomanes, ſive Polytrichum eſt una e quinque capillaribus Officinarum, ſicut Capillus Veneris verus, *cui temperie, & facultatibus reſpondet, & ejus loco in ſyrupis, & decoctis uſurpatur.* Moris.

ADIANTUM, *ſive* CAPILLUS VENERIS. *J. B.* 3. 751.
Vid. Icon. 2. *Tab. V.*

ADiantum *Græcis* ... *quaſi ab α priv.*, & ... *humecto, irrigo, madefacio, quod aquis immerſa non madeſcat hæc planta.* Capillus Veneris *dicitur, quia pulchros reddit* capillos, *vel quia hæc planta virgulis nigris lenibus, & ſplendentibus, quaſi* capillis *prædita ſit; quocirca* Trichomanes *quibuſdam dicitur.*

ADiantum, ſive Capillus Veneris. *J. B.* 3. 751. *Adiantum Dod. p.* 469. *Adiantum verum ſive Capillus veneris verum. Park. Capillus Veneris, Ger. Adiantum foliis Coriandri. C. B. P.* 355. Muſco ruffoque ceſpiti implexæ ſunt *capillares radicum fibræ* nigræ. *Pediculi* exeunt multi, tenues, nigri, dodrantales, aut etiam cubitales, in *ramos* ſtamineæ tenuitatis diviſi, per quos tremulo filo appenſa viſuntur crebra folia mollicella tenellaque, levia, Coriandrinis primitus erumpentibus ſimilia, nec magnitudine multum cedentia, ex rotundis ferè triangularia, ſectionibus ſubrotundis, per extremum rarioribus, altioribus cæſa. Ad inciſuras foliorum vetuſtiorum materia pulverulenta ad cinereum colorem vergens, marginibus veluti reflexis occultatur. *Locis umbroſis ac humidis gaudet, in parietibus, petroſis, ſecus fontes, & aquarum ſcaturigines, circa puteos, & conſimiles locos, per totum annum viret: opaca verò ſolique expoſita refugit.*

Temperamentum, & Vires.

Plurimum laudatur Adiantum, *ſive* Capillus Veneris verum, *quod miti calore, & frigore temperato ſit, & æqualiter de utraque qualitate participet. Uſurpatur in thoracis affectibus; pulmones aperit; viſcidi humoris exitum promovet; reſpirandi difficultatem tollit; aſthmaticis, tuſſientibus, pleuritide & peripneumonia laborantibus prodeſt. Hepatis quoque ac lienis obſtructiones reſerat; calculos renum atterit; meatus urinarios extergit, atque alvi fluxionibus ſiſtendis conducit. Secundinas ac menſtrua ciere dicitur, ſed contrarium ſuggerit* Rulandus in Theſauro Med. *Nam decoctum cum vino bono uſque ad conſummationem tertiæ partis, non modò expertum, ſed divinum pronunciat remedium in abortu præcavendo. Extrinſecus capitis furfures detergit, capillos auget, & alopeciam curat; ad ſtrumas quoque, & abſceſſus digerendo tanquam utile laudat* Galenus.

ADIA-

ADIANTUM NIGRUM OFFICINARUM. *J. B. 3. 742.*
Vid. Icon. 1 Tab. V.

ADiantum nigrum Officinarum. *J. B. 3. 742. Adiantum foliis longioribus, pulverulentis, pediculo nigro.* C. B. P. 355. *Dryopteris nigra. Dod. p. 466. Filicula, quæ Adiantum nigrum Officinarum, pinnulis obtuſioribus. T. 542. Onopteris mas, Ger. Adiantum nigrum vulgare. Park. Radix* è fibris nigricantibus inter ſe complicatis emiſſa, mediocris eſt craſſitudinis, quæ ſubinde nova germina molitur. *Cauliculi* pediculive dodrantales, (nunc longiores, nunc breviores) firmi nigreſcentes inde oriuntur, quibus inæquali ortu adnectuntur *alæ* unciales, & biunciales, in acutum mucronem abeuntes, ac *pinnulas* oblongas, è latitudine acutas, & dentatas, ſuperna parte atrovirides, inferna verò pulverulentis maculis oblongis, oblique conſperſas, diviſæ. *In locis petroſis, ac præſertim umbroſis, vetuſtis parietibus, ad radices arborum, foſſarumque aggeres, ſolo præcipuè argilloſo &c. perpetua fronde virens, reperitur.*

Temperamentum, & Vires.

Caliditate, & frigiditate, temperatum eſt, exſiccat, attenuat, aperit, extergit, pulmonum renumque vitiis medetur, epatis & lienis obſtructiones reſerat. Urinam, & menſes ciet. Schrod.

RUTA MURARIA. *C. B. P. 356.*
Vid. Icon. 3. Tab. V.

RUta Muraria. *C. B. P. 356. J. B. 3. 753. Ger. Dod. p. 470. Adiantum album. Trib. Salvia vitæ. Adv. Lob. Lugd. Ruta muraria, ſive* Salviæ vitæ. *Lob. Park. Filicula petræa Rutæ facie. M. H. 3. 585. Radice* tenuibus è *fibris* complicata conſtat. Pediculos edit complures tenues, ſemipalmares, & palmares, è ſulcis virides; ex quorum tum lateribus, tum extremitatibus ramatim naſcentia exeunt *folia*, *Rutæ* hortenſis graveolentis quoad formam, ac diviſionem ſatis ſimilia, per ambitum crenata, anteriore parte levia, virentia, averſa verò ferruginea, pulverulenta, materia *punctulis* ſiguata per totum obſita. *Naſcitur in parietibus ac muris juxta aquas, locis videlicet irriguis, & non apricis. Vivax eſt tota anno, æſtate tamen amplius viret, flore & ſemine caret.*

Temperamentum, & Vires.

Calid., & frigid. temperata eſt, ſiccat, digerit, diſcutit, tartaream, & viſcoſam mucilaginem in Pulmonibus &c. incidit, uſus præcip. in tuſſi, aſthmate, pulmoniſi, febre, obſtruct. ſplenis. Valet ad renum, & veſicæ dolores, urinam clementer ciet, calculoſque expellit. Peculiariter præſtare iam perhibet Matth. *In cura Scorbuti præſtantiſſimum agnovit, & expertus eſt* D. Michael. *Ad Enterocelas puerorum commendant, & valde efficacem referunt, ſi quadraginta continuis diebus* aridus *ejus* pulvis *ſumatur. Extrinſecus capillos creſcere facit, ulceraque manantia capitis abſtergit, ſtrumas, & abſceſſus digerit.* Schrod.

OSMUNDA FOLIIS LUNATIS. *T. 547.*
Vid. Icon. 5. Tab. V.

OSmunda ſive Lunaria *recentioribus dicta à foliis lunæ creſcentis in modum falcatis. An veteribus cognita fuerit, nec ne, ambigitur.* Lunaria botrytis à *βότρυώδει racemoſo* flore, ac fructu *nuncupatur.*

OSmunda foliis lunatis. *T. 547. Lunaria racemoſa minor & vulgaris. C. B. P. 354. Lunaria botrytis. J. B. 3. 709. Lunaria Dod. p. 139. Trag. Lunaria minor Matth. Ger. Park. Fuchſ. Lugd. Caſ. Lunaria racemoſa, Adv. Lob. Lunaria petræa, Taura paſtoribus, quòd Vaccæ hac deguſtata, taurum requirant, Geſn. de Lunaria. Radix* ei parva, fibroſa, ſucculenta, è luteo fuſco colore tincta, in capitulum congeſta eſt; ex qua *pediculus* caulisve exit ſingularis, palmaris, nunc altior, nunc humilior, ſecundum ſolum, quo creſcit, teres, craſſus, glaber, pallidè virens, medietatem circiter in binas partes ſe dividens, quarum altera *folium* pingue, & ſucculentum, in alas, ſuperiore parte gibboſas, & ſubrotundas, ac inferiore falcatas (una folii extremitatem claudente) ad coſtam naſcentes, diviſum geſtat; altera tenerior à pediculo ſub initium folii prodit, quam *alæ* prædictæ primò amplectuntur, mox in biuncialem altitudinem aſſurgentem. In hujus faſtigio *Floſculis* pullulantes, ac egerminantes, ſpiſſi, virides, racematim cohærent; qui temporis decurſu fuſcum colorem obtinentes, ac dehiſcentes, attactu ut levi flatu impulſi, in *ſemina* minutiſſima tranſmutantur, ac *pulverem* tenuiſſimum demittunt; *cauliſque* perit. *In herbitis montoſis, montium ac colliculorum declivibus, ſolo præſertim arenoſo ad humiditatem &c. reperitur ſub finem Aprilis; Majo, ac Junio inveniri poteſt.*

Temperamentum, & Vires.

Hujus plantæ refrigerandi, & reſiccandi facultati vis aſtrictoria adjuncta eſt; Vulneribus ſanandis idonea eſt, & in recentibus agglutinandis magnæ efficaciæ. Ophioglоſſum *ipſo aſpectu, & facultate eximia vulnera ferruminandi, ulceraque & luxata cogendi, vel æmulatur, vel ſuperat,* Lobellio id *affirmante in* Adverſ. *Miris celebratur laudibus ad puerorum enterocelas curandas, teſte* Matthiolo. *Dyſentericis utilis eſt; ſuperfluitates mulierum purgationis ſupprimit; & albos præter naturam fluores ſiſtit.* Trag. Cæſalph. Fuchſ.

OPHIOGLOSSUM VULGATUM. *C. B. P. 354.*
Vid. Icon. 6 Tab. V.

OPhiogloſſum à *vocibus Græcis ὄφις* Serpens Lingua; *quaſi diceretur* Lingua ſerpentina.

OPhiogloſſum vulgatum. *C. B. P. 354. Ophiogloſſum. Trag. Matth. Dod. p. 139. Ger. Ophiogloſſum. J. B. 3. 708. Ophiogloſſum, ſive Enneaphyllum, Adv. Lob. Unifolium; Amati. Lingua vulneraria, Cordi. Lingua ſerpentina, Cæſ. Caſt. Ophiogloſſum ſive Lingua ſerpentina, Park. Radicula* enim fibrata, filamentiſque ſatis craſſis ſubluteis circata, cauliculum ſulcit in oblongum, ſurrectum, pingue & nullis venis liratum, integrumque folium carnoſum, *læve*, pallidè virens, unciam latum, duas longum, ovale late, obtuſum dorſo convexo abeuntem; è cujus pediculo, & folii veluti ſinu, *ſtylus* exit tenuis, rectus, anguſtus, acutus, *Serpentis linguam* eliminatam referens, qui folium ipſum altitudine ſuperat, & extremitatem verſus nonnihil tumidiuſculus limæ ſcobinæve ad inſtar denticulatus, in folii cavitate quodam modo deliteſcit. Primò virens, & folio concolor, demum verò in rubedinem mutatur, pluriſque ſubtiliſſimus *ſemina* continens effluit; *In paſcuis humidioribus, pratis paluſtribus, ac montium declivibus, Aprili & Majo menſibus ſatis frequens reperitur.*

Temperamentum, & Vires.

Paullo minus frigidum eſt, quamquam ſiccum, quoad utramque verò qualitatem moderatum. De nomine, ac virtutibus ſilent veteres, a recentioribus inter nobiliores herbas vulnerarias reponitur. Uſus ejus internus in decoctis, & potionibus vulnerariis; externus in oleis, & unguentis, tum ad vulnera, tum ad ulcera uſtaque ſananda, accommodatis. Ad tollendas hernias puerorum tanquam utile laudatur. Herbæ pulverem aliquot diebus exhibitum ramices omnes curare poſſe affirmat Baptiſta Sardus.

FILIX NON RAMOSA DENTATA. *C. B. P. 358.*
Vid. Icon. 4. Tab. V.

FIlix *dicitur quaſi fælix, quod in locis incultis fæliciſſime proveniat, & luxuriet, vitiniſque enectis plantis latiſſimè ſe diffundat.*

FIlix non ramoſa dentata. *C. B. P. 358. Filix vulgo mas dicta ſive non ramoſa. J. B. 3. 737. Filix mas, Ger. Dod. p. 462. Matth. Filix mas non ramoſa pinnulis latis denſis minutim dentatis, Ger. emac. 1129. Mas vulgaris, Trag. Park.* Menſe Aprili, Auctore *Trago* aliquando ſerius apud nos, multos promit *aſparagos*, primo exortu inflexos, (ut in aliis *Filicibus* ferè fit) cano *capillitio* obductos; atque ii progreſſu temporis abeunt in *folia* ampla, bicubitalia, crebra, recta, frangi facilia, diluto colore virentia, ferruginea *lanugine* averſa parte hirſuta, alis ſeu tarſis, ex quibus componuntur, mediæ coſtæ alternatim adnaſcentibus, non conjugatim, longiùs diſtantibus, quàm in proximè ſequenti, in pinnulas ſeu criſtas latas, & lata baſi nervo tarſi medio adnaſcentes, obtuſas, circa margines dentata diviſis. *Linea* nigra nervum uniuſcujuſque alæ medium ſupernè producta

notat.

notat. Singulæ pinnulæ ſupina parte *venulis* inſignes ſunt, prona duplici ordine *punctorum* ferrugineorum. *In locis humidis, & umbroſis, aggeribus ſepium, & conſimilibus, paſſim occurrit.*

Temperamentum, & Vires.

Pulvis radicis *inſperſus ulceribus claudendis conducit; idem internè ſumptus, tenias, & lumbricos pellit.* Succus *expreſſus adversùs ambuſta vim habet. In lienis affectibus quibuſcunque multum prodeſſe traditur, nam ex vegetabilibus omnibus ſpleneticis palmam facit dubium, inquit* Ettmull. Foreſtus *decoctum ſequens ut arcanum, qui Præceptoris* Benedicti Faventini *laudat, quod et pariter* à Sennerto in *cap.* de Scirrho, *& aliis lienis tumoribus; Recip. rad.* Filicis *unc. i. Cuſcutæ drach. ii coque in vini potentis unc. viii. ad tertiæ partis conſumptionem. Colatura propinetur.*

DISTRIBUTIO V.

PLANTAE GYMNOPOLYSPERMAE.

Chelidonium minus; Hepatica trifolia; Anemone Geranei rotundo folio; Pulſatilla folio craſſiore, & majore flore; Ranunculus pratenſis, erectus, acris; Ranunculus pratenſis, radice verticilli modo rotunda; Quinquefolium majus, repens; Tormentilla; Pontentilla, *ſeu* Argentina; Fragaria vulgaris; Caryophillata vulgaris; Filipendula vulgaris; Thalictrum majus; Plantago aquatica latifolia; Clematitis latifolia, dentata; & Clematitis, *ſive* Flammula ſurrecta.

CHELIDONIUM MINUS. *Dod. p. 49. Vid. Icon. 1. Tab. VI.*

Chelidonium minus. *Dod. p. 49. Chelidonia rotundifolia, minor. C.B.P. 309. Ranunculus vernus, rotundifolius, minor. T. 286. Ranunculus præcox, rotundifolius, radice granuloſa. M. H. n. 446. Scrophularia minor. J. B. 3. 30. Hæmorrhoidum herba dicta.* Planta hæc viret ſubrotundis *foliis*, lævibus, glabris ac reſplendentibus, Hederæ foliis minoribus; inter hæc *cauliculi* tenues, breves, vix triunciales, humique plurima parte procumbentes, *floſculos* promunt luteos, ſenis, ſeptenis, nunc pluribus petalis donatos Ranunculorum modo, quibus valde accedit habita ratione capituli exigui, ſubrotundi, ex *ſeminibus* arte ſibi invicem cohærentibus compoſiti; *radix* tenuibus fibris conſtat, quibus in unum apicem cohærent granula oblonga ovata triticeis granis majora. *Creſcit in locis humidis, & paluſtribus. Floret Martio.*

Temperamentum, & Vires.

Chelidonium minus *calidam, & ſiccam qualitatem poſſidet, ipſo majore* Chelidonio ſiliquoſo *eſt, acrius ac calidius, Ranunculis potentia &c. Cutem valenter ut* Galen., *&* Dioſc. *ajunt, exulcerat, ſcabros ungues eicit:* Succus *radicum per nares attractus, aut ipſis impoſitus, caput per ipſas nares expurgat. Poſterior ætas ad hæmorrhoides radicibus una cum adhærentibus granulis utitur, quæ hujus ſucco cum vino aut laborantis urina permixto ſæpius allota contrahuntur, ac dolore ſopito reſiccantur.*

HEPATICA TRIFOLIA, CAERULEO FLORE. *Cluſ. H. 247. Vid. Icon. 2. Tab. VI.*

Hepatica trifolia. Cæruleo flore. *Cluſ. H. 247. Hepatica nobilis, flore cæruleo. H. L., Trifolium hepaticum, flore ſimplici, cæruleo. C. B. P. var.* 330. *Ranunculus tridentatus, vernus, flore ſimplici, cæruleo. T. 286. Trifolium hepaticum, ſive trinitatis herba, flore cæruleo. J. B. 2. 389. Folia* habet hæc plantola lata, magnitudine quaſi foliorum Aſari, figura Trifolii acetoſi, in tres lobos diviſa, in medio tamen continua, averſa parte quibuſdam maculis aſperſa; primo abſque caule apparent ſolummodo folia, poſtea inter hæc folia ex radicibus ipſis graciles tereteſque, ſubhirſuti, ac modice ex virore rubentes erumpunt coliculi, dodrante breviores, palmares, interdum ſeſqoipalmares; in horum ſummis *floſculi* apparent ut plurimùm ſenis, aliquando ſeptenis, & octonis petalis conſtantes, in quorum medio plurima apparent ſtaminula, quibus fatiſcentibus ſuccedit congeries *ſeminum* echinata ſpecie, in unum centrum, cauliculi ſcilicet ſummitatem, congeſtorum, & arcte ſibi invicem adhærentium Ranunculorum ſeminum more, quæ matura Majo ſponte decidunt, quæque floribus expanſis Martio ſucceſſere plurima concatenatim conjuncta. *Radices* ſubſunt graciles, fibroſæ, numeroſæ, nigræ, in diverſa tendentes: folia hyeme permanent; *flores* ſi cœlum clemens fuerit, circa Februarii medium erumpunt; ſi rigidius, menſe Martio; *Semen* Majo matureſcit: poſt florum defluvium, & ſeminum maturitatem nova ſingulis annis erumpunt folia, quæ averſa parte nonnihil purpuraſcunt, minus tamen quàm Cyclaminis minoris. *In ſylvis, in locis opacis, & umbroſis frequens occurrit.*

Temperamentum, & Vires.

Refrigerandi, ac reſiccandi potentia cum adſtrictione hæc herbula prædita eſt, hepati per caliditatem debilitato conferre fertur; nam & refrigerat, & robur ei non exiguum confert. Laudatur, & ad ramicem efficax a Baptiſta Sardo *perhibetur, ſi reſiccatæ pulveris cochlearii menſura, ex vino aut jure aliquo continuis diebus exhibeatur.*

ANEMONE GERANEI ROTUNDO FOLIO. *C. B. P. 173. Vid. Icon. 3. Tab. VI.*

Anemone *quod flante dumtaxat, vento, flos eius explicetur; vel ut aliis placet, quod locis delectatur vento expoſitis.*

Anemone Geranei rotundo folio purpuraſcens. *C.B.P.* 173. *M. H. n.* 425. *Anemone hortenſis, latifolia, ſimplici flore, III. Cluſ. H* 249. *Anemone Italica, latiuſcula, ſpinoſis foliis, III. Cluſ. J B* 3 402. *Anemone papaveracea. Tab. Ger.* Hujus *folia* ſunt ſaniculæ foliorum pene diviſura inisio, prona parte nonnihil purpuraſcentia, non multifida, & tenuius inciſa; deinde emergit *caulis* nudus, lanuginoſus, dodrantalis, nonnunquam etiam pedalis, tribus laciniatis foliis, tanquam involucro, florem includens initio, ut in ſuperiore; tandem excreſcent *florem* ſuſtinet in duodena, vel quindena petala diviſum, radiatim, & ſtellæ in modum cingentia diſcum, ſeu umbonem medium ex plurimis ſtaminulis conflatum, quæ foris cineraceæ ſunt coloris, & hirſuta interius miſta rubedine purpura nitentia, gratiſſimo aſpectu, medium caput (inquam) villoſum, nigris ſtaminulis circumſeptum, quod excuſſo flore veluti primum emergentis Aſparagi thyrſulus intumeſcit, & ex plano villoſoque, ſive lanuginoſo ſemine conflatum, per maturitatem læviſſimo auræ flatu decutitur, & venti ad arbitrium fertur perinde, ac ſilveſtris Anemonis vulgariter ſemina: *radix* novellarum plantarum ex ſemine natarum exiguæ olivæ ſimilis eſt, vetuſtior autem nodoſa, & articulata, foris nigra, intus alba, fibris aliquot, per alimentum trahit, prædita, quæque fruſtulatim fracta pangi, ac ſeri poteſt. *Inter vepres in aprico floreſcit, Martio, & Aprili.*

Temperamentum, & Vires.

Anemone, *authore* Dioſcoride, *vim habet acrem, cum ejus radix ſit calida, & fervidi guſtus.* Galenus *omnes*

Ane-

Anemones ſpecies extrahendi, & attrahendi, & ora vaſorum reſerandi, facultatem obtinere ſcribit; itaque radix, ait, commanducata pituitam evocat: ejuſque ſuccus ex naribus purgat, oculorum cicatrices extenuat: inſuper ſordida ulcera Anemonæ expurgat, & lepras retrahunt, menſeſque appoſita eliciunt, lac trahunt; lac quidem attrahere Dioſcorides inquit; folia & caules cum Ptiſana cocta, & in cibo accepta menſes etiam cieri in peſſo appoſita.

PULSATILLA FOLIO CRASSIORE, ET MAJORE FLORE. C. B. P. 177. Vid. Icon. 4 Tab. VI.

PUlſatilla *nominatur, quod ſeminum tremuli pappi leviſſimo flatu huc atque illuc agitentur, unde & herba venti dicitur.*

PUlſatilla folio craſſiore, & majore flore. *C. B. P. 177. Pulſatilla folio craſſiore, flore majore, dilutiore. M. H. 2. 248. Pulſatilla purpurea, cærulea-ve. J. B. 3. 409. Pulſatilla. Dod. p. 433. Folia* hujus ſatis Paſtinacæ Silveſtris, ſeu Carotæ foliis ſimilia ſunt, niſi ab iis magnitudine vincerentur, tenui diviſura, pilîſque reſpondentia, ex pediculo longiore palmari circiter, admodum villoſo, & propter terram ſobrubente, appenſa; *Caulis* teres, cavus, denſa lanugine obductus, dodrantalis, delapſo flore pedalis, & major, nullis vel ramis, vel foliis donatus, unico excepto folio caulem medium fere cingente, & in plurimas lacinias diviſo, inferioribus latioribus, quod paolo aliquando infra florem naſcitur, denſo mollique tomento comatum, circumeirca labri aut acetabuli profundiuſculi inſtar caulem cingens, ſibique verſus caulem continuum, quod exterius in lacinias numeroſas, tenueſque finditur: *Caulis* faſtigio ſummo *flos* inſidet unicus, magnus è ſex petalis acuminatis, & reflexis compoſitus, purpuraſcens, foris hirſutus, intus glaber, levem, ſed ſuavem odorem ſpirans: medium obſidet ex oblongo rotundum capitulum, fibris apicibuſque luteis cirratum; poſtquam autem dilapſus eſt flos, caulis ſupra folium prædictum altius excreſcit, locoq; floris ſuccedit comoſum capitulum ſtaminum holoſericeorum mollitie ſeu villoſa cæſarie comoſum, & incaneſcens, argentei ſplendoris; appenſo unicuique ſtamini ſemine oblongo, tereti: dilapſis porro, & præ ſiccitate caducis ſeminibus, una cum ſtaminibus appenſis, caput relinquitur rotundum: *radix* craſſa, longa, nigra, in plura capita interdum diviſa, ſuperius ex reliquiis marcidorum foliorum comata, ſapore nonnihil amareſcente, & tandem acrimonia linguam vellicante. *In Montis locis incultis provenit; in hortis potius colitur; & Aprili, & Majo menſibus floret.*

Temperamentum, & Vires.

Eſt enim Pulſatilla *vehementer acris, quamcunque corporis contigerit partem, ſi imponatur trita exulcerans, & erodens: Ranunculis haud inferior, proinde calida vehementer, & ſicca. Ab Empiricis id compertum habet* Brunſfelſius, *quod vulneraria ſit herba, quodque folia non ſine acore quodam ſecentur, & ut oculos quemadmodum Allium, & Cepa feriant;* quod *illa per Alembicum diſtillata aquam vulneribus mundificandis curandiſque præſtent utiliſſimam, quæ & putredinem carnem erodat.* Folia, caules, & flores, *inquit* Matthiolus, *cum acerrimo ſint guſtu, excalefaciunt, & ſiccant ordine quarto. Incidunt, attenuant, attrahunt, digerunt, expurgant, exulcerantque.* Radix *vero cum ſubdulcis ſit, non longe abeſt à temperatæ. Sunt qui eam præferant contra peſtilentiæ contagia, & venena pota, & virulentorum animalium ictus, ſi cum vino bibatur, drachmarum duarum pondere; quare in antidotis additur.* Aqua *è foliis deſtillata vulnera ſanat, & pota ſudorem provocat.* Pulſatilla, Trago *dicta herba venti, calida eſt, & ſicca, debetque magis externis, quam interius corporis partibus adhiberi. Commendatur ad calculos, cangrenam, putrida vulnera, ungues ſqualidos, papulas, mariſcas, verrucas, & mammillas.* Radix *ſiccata, ſternutamenta ciet; cruda vero manſa pituitam elicit.*

RANUNCULUS PRATENSIS ERECTUS ACRIS. C. B. P. 178 Vid. Ic. 5 Tab. VI.

RAnunculus à Ranis, *quod plurimæ ejus generis ſpecies locis aquoſis, in quibus* Ranæ *degunt, delectantur.*

RAnunculus pratenſis, erectus, acris. *C. B. P. 178. Ranunculus rectus, non repens, flore ſimplici & luteo. J. B. 3. 416. Ranunculus pratenſis, ſurrectis cauliculis. Lob. Ic. 665.* Hic ad duos cubitos interdum, recto, levi aſſurgit, ex *radice* fibroſa albaque: *folia* ex longis pediculis, reptantis Ranunculi foliis ſimilia, ſed parum aut nihil hirſuta, accedunt quodammodo ad Aconiti lutei folia, adeo ut ſub initium quemlibet Botanicum falleret antequam cauleſcat, & floreat ipſa planta in horto inter Aconita conſita; *folia*, inquam, purpureas interdum habent maculas; *flos* minor luteus, pentapetalus, quem ſequitur echinatum ſeminum capitolum. *Ranunculus eſt vulgatiſſimus, utpote qui paſſim ubique, tum in hortis, tum in pratis habetur, ac ſecus vias, locis umbroſis, & humentibus: Majoque, Junio, & Julio floret.*

RANUNCULUS PRATENSIS, RADICE VERTICILLI MODO ROTUNDA. C.B.P. 179. Vid. Icon. 6. Tab. VI.

RAnonculus pratenſis, radice verticilli modo rotunda. *C. B. P. 179. Ranunculus tuberoſus, major. J. B. 3. 417. Ranunculus bulboſus. Lob. Ic. 667.* Ranunculus hic tuberoſus *foliis* varie diſſectis, latis ac virentibus cauliculis, *floſculis* auri colore ſplendentibus, ſemineque in calyce aculeato, & ſimul in globulum contracto, reliquos prædictos Ranunculos pratenſes ſatis refert; ſed *radix* inſtar globuli rotundi, parvo exiguoque Rapo ſimilis, ex cujus parte ſeſſili tenues, graciliſque dependent fibræ. *Provenit paſſim in incultis, & aridis locis. A hortos translatus ſæpe luxuriat, non modo foliis, ſed floribus.*

Temperamentum, & Vires.

Omnes Ranunculi *qualitatem, ut ait* Galenus, *vehementer acrem poſſident, adeo ut cum dolore exulcerent: hac ratione ſi moderate, & convenienter utare, pſoras, & lepras excoriant, & ungues divellunt: tum leproſis ſtigmata digerunt, & acrochordonas, & myrmecias detrahunt, quin & alopecias juvant, pauco tempore admota: nam ſi diutius inhæreant, non excoriatur ſolum ipſa cutis, ſed & in cruſtam uritur, atque hæc omnia caulis, & foliorum ſunt opera, ac ſi imponas cauſtica, ſeu urentia ferra candentia. Porro radix areſacta ſternutationem provocat, ſimiliter alia, quæ valenter deſiccant: ſed & dolores ad dentes ita juvat ut frangat eos, valenti ſcilicet exſiccatione; ut ſemel dicam, calida, & ſicca valde eſt radix, tum univerſa herba. Hæc* Galenus.

QUINQUEFOLIUM MAJUS, REPENS. C B.P. 325. Vid. Icon. 1. Tab. VII.

QUinquefolium, *quaſi diceres plantam foliis quinis.*

QUinquefoliom majus, repens. *C. B. P. 325. Pentaphyllum, ſive quinquefolium, vulgare, repens, J. B. 2. 397. Quinquefolium majus. Dod. p. 116. Pentaphyllum minus, procumbens, flore luteo, vulgare, radiculas emittens ex geniculis. M. H. 2. 189.* Hoc, non ſecus ac Fragaria, flagellis ſuis cubitalibus teretibus, hirſutis, & rubentibus ſerpit: *folia* minora Fragariæ, quinquepartita, magna, hirſuta, ſingulis ſegmentis in ambitu altis inciſuris ſerratis donata, pediculis quadrantalibus innixa, guſtu viſcido: *flores* Potentillæ, lutei quinque petalis conſtant latiuſculis apicibus in medio croceis, quinque foliis virentibus, in ſingulis pediculis palmo longioribus inſidentibus; *capſulæ* ſupervenientes exiguæ, minutis *ſeminibus*, quæ, cùm pericarpio ſpoliantur, acetabulo florem tegente proteguntur: *radix* longa craſſitudine culmi, colore rubro, ſapore aſtringente, & exſiccante, exſiccata quadrata evadit, quod notatu dignum: adde quod clemata ejus adeo avide terram appetunt, ut viſa fuerint deſcendere à ſummo muro ſecus eundem ſpacio 8. pedum, & amplius quærentia terram, atque in eadem reperta, ibidèm radicantia. *Provenit paſſim in agris, campis, & hortis. Floret ſub initium æſtatis.*

Temperamentum, & Vires.

Hujus extractum rite paratum in dyſenteria commendatur. Radix *ex aceto decocta cancro ulcerato exhibetur*

Came-

Digitized by Google

Camerarius *ait eſſe ſiccæ temperaturæ, quare utrinque, id eſt intus, & extra, corpori prodeſt, maxime contra omnes fluxiones*. Herba Pentophyllum *cocta cum melle, & aqua ulcera oris ſanat, gingivis medetur; trachiæ arteriæ ſcabritiem gargarizatu, & ſolutione lævigat; recta in aceto ulcera ſerpentia cobibet; fiſtularum*, inquit Tregus, *& cancri, aliaque manantia, & putrida ulcera ſanat: Alvi profluviis, dyſenteriæ, inteſtinorum lapſui, igni ſacro, & vulneribus, remedium conveniens eſt*.

TORMENTILLA. *J. B. 2. 598.*
Vid. Icon. 2. Tab. VII.

TOrmentilla. *J. B. 2. 598. Pentaphyllum, aut potius Heptaphyllum, flore aureo tetrapetalo, Tormentilla dictum. M. H. 2. 190 Tormentilla ſylveſtris. C. B. P. 326 Tormentilla vulgaris. Park. Tormentilla* hæc oritur ex *radice* craſſa, tuberoſa, pollicem magnitudine ſuperante, aliàs recta, aliàs in obliquum acta, rubente, fibroſa, ſeu ex tubere fibras emittente (saporè aſtringente) ex qua viticulos plures emittit, humi fuſos, nonnihil ſubinde erectos ſemicubitum longos, hirſutos rubeſcentes tenues, in quibus ex intervallis ad ſingula genicula exeunt *folia* caulem ambientia Pentaphylli more, paulului hirſuta, ſed diviſura ſeptemplici: *flores* lutei, parvi, tetrapetali: hoc illi ſolummodo, & Pentaphyllo minori &c. *Creſcit paſſim in herboſis, ac arenoſis locis: floret incipiente Majo*.

Temperamentum, & Vires.

Radix *hujus eſt potenter reſiccans, & ex eorum quæ tertii ſunt ordinis numero, & partium tenuium: caliditatis quam minimum tenet, aſtringentis facultatis participat; poteſt ad eadem omnia quæ quinquefolii, ſeu Pentaphylli radix; ſed & eadem efficacius præſtat. Adverſus peſtilentes morbos magni eſt uſus, fortiter enim putredini adverſatur, & ſudores movet; additur idcirco antidotis, & compoſitionibus eò facientibus: ſanguinis undequaque eruptiones eadem ſupprimit*. Decoctum radicis, *aut aridus pulvis cum conveniente liquore propinatus idem poteſt. Siſtit vero & radix ſuperfluentia muliebria profluvia non modo intro ſumpta, ſed & foris, ſive in balneo, aut alio quovis adhibita modo. Ventriculum humore madentem roborat atque reſiccat: adverſus alvi fluores, & dyſenterias utilis eſt. Datur & ruptis ex alto dilapſis, quibus eſt ſuſpicio aliqua internum aliquod viſcus lapſum eſſe*, inquit Moris.

POTENTILLA, SEU ARGENTINA. *J. B. 2. 398.*
Vid. Icon. 4. Tab. VII.

POrentilla, ſeu Argentina. *J. B. 2. 398. Potentilla. C. B. 321. Argentina. Dod. p. 600. Pentaphylloïdes argenteum, alatum, ſeu Potentilla. T. 298. Pentophylloides, minus, ſupinum ſeu procumbens, foliis alatis, argenteis, & ſerratis, flore luteo. M. H. 2. 193*. Pentophylloïdes, quaſi planta ad Pentaphyllum, ſive quinquefolium accedens. Ex *radice* palmari, & longiore, tenui, ſubaſtringenti, *folia* promit pinnata, majora, Agrimoniæ ritu (intercedentibus minoribus foliis inter interſtitia majorum) in ambitu ſerrata, superne glabra, argentea, inferne hirſutie candicante veſtita, folia inquam ſicciore, & aſtringentiore ſapore, quam radix, prædita ſunt; *cauliculos* nudos ſpargit, qui more Fragariæ radicant in terram defixi, alios *pediculos* breves inter foliola attollit, ſimplices, quibus *flores* inſident pentapetali Pentophylli more, lutei; *Fructus* etiam Pentophylli fructui ſimilis. *Creſcit paſſim herboſis in locis, pratis, juxta ſipes, & vias. Floret appetente æſtate, quo tempore apta eſt*.

Temperamentum, & Vires.

Cum folio *ejus*, & radix (inquit Fuchſius) *aſtringant, temperamento a Pentaphyllo nihil differre videtur; quare radix tertio ordine deſiccat, minimumque caliditatis habet: ſanguinem undequaque effluentem reprimit; menſes mulierum ſiſtit; Hæmoptoicis ac Dyſentiricis utilis; valet & ad alias alvi fluxiones, quocunque tandem adhibeatur* modo; pulvis *aridus abraſus, intertrigines etiam jumentorum inſperſus ſanat: prodeſt & hoc modo cruentis vulneribus*: decoctum *ex* aquo *mobiles dentes firmat, & gangrenarum ac oris ulceribus conducit, & cum Quinquefolii temperamentum habeat; ejus etiam facultates retineat neceſſe eſt, ergo ad omnia valet, ad quæ Quinquefolium ex* Dioſcoride. *Aqua* Potentillæ *diſtillata rubentibus oculis utilis eſt, ſi linteolis in ea madefactis imponatur, hac ratione maculas quaſvis extergere, fluxiones, & dolores ſedare dicitur. Hujus ſtillatitiam aquam ad lentigines omnes, maculas, fuſcumque colorem ſole contractum delendum Angliæ mulierculæ adhibent. Si in aceto decoquatur* Potentilla *firmat commotos, ac mobiles dentes laxaſque gingivas, ſi in aceto coquatur, & os ſæpe colluatur dentium dolores mulcet: collapſam columellam reſtituit: datur utiliter potu ſanguinem rejicientibus teſte* Moris.

FRAGARIA VULGARIS. *C. B. P. 326.*
Vid. Icon. 3. Tab. VII.

FRagaria, *a fragranti, ut ajunt fructus odore*.

FRagaria vulgaris. *C. B. P. 326. Fraga, fructu rubro. Eyſt. Fragaria, ferens fraga rubra. J. B. 2. 394. Fragaria, & fraga. Dod. p. 672*. Inter herbaceos fructus Fraga quoque locum obtinent, quorum herba pediculos tenues, & hirſutos, quandoque lanuginoſos a radicibus promit, quorum alii folia, alii floſculos proferunt, deinde a caulibus, eorumque geniculis fibras proſerpentes demittunt in terram, quibus ſeipſam multiplicat: *folia* autem in uno pediculo terna, oblonga, lata, per circumferentiam ſerræ modo inciſa, ſuperius virentia, hirſuta, aſpera, & rugoſa, inferius albicantia, quorum ſingula majora, & latiora quam Pentaphylli folia: *flores* plurimi ab uno pediculo exeunt albidi, pentapetali; multis ſtaminulis luteis medium floris occupantibus, atque ſingulos flores ſingula ſubſequuntur *Fraga* granulatim, & rotatim, ſeu conglobatim coacervate, exterius granulis exaſperata, exiguis moris quodammodo ſimilia, colore rubentia, quandoque candida, guſtu vinoſo, ſuavia, quorum interior pulpa mollis, humida, & alba, ex multis veſiculis pelliculatis conflata, ſingulis ſingulos acinos arilloſve, id eſt grana puſilla in ſe continentibus, ex quibus ſatis de novo tota planta individua renaſcitur: *radix* diuturna ſeu vivax, ſubnigricans, multis fibris capillata. Fragaria vulgaris eſt vel fructu rubro, albo, vel medio inter rubrum, & album. *Naſcitur in ſylvis opacis, nec non in dumetis, paſſim in montibus, non raro in collibus, & ſylvis, ſed magis proficit in hortis. Floret Martio, & Aprili*.

Temperamentum, & Vires.

Coqui, authore Trago, *ex* Fragis *pulticulas utiliſſimas conficiunt, quæ ob refrigeratoriam vim inflammatione laborantibus rectius, quam* ſuccus, *exhibentur*, aqua *è fragis diſtillata præſtantiſſimo eſt remedio interius quibuſvis jecoris, & pulmonis aliiſque totius corporis inflammationibus ſitique reſtinguendæ; ad eadem fraga ipſa commanſa faciunt*, aqua fragorum *diſtillata, & ratione bibita cor confortat, vitia thoracis expurgat, morborum arcuatum diſcutit, ſanguinem purgat, & emendat*. Aqua fragorum *ulceribus oris, & anginæ gargarizatu auxiliatur: eadem faciei ruborem, & maculas tollit collutu: ulcera tibiarum hac* aqua *ablui, & purgari debent, linteolis in ea madefactis, & ſemper in illis impoſitis, nonnulli ad oculos collyria ex* fragis *conficiunt, nam ſal illis admiſcent poſteaque diſtillant: alii* fraga *cum ſale aureo vaſe recondunt, ac per triduum cellæ vinariæ committunt quoad in viridem aquam mutentur, ea poſtea ad oculorum ſuffuſionem utuntur*. Succus *igitur* fragorum *expreſſus ad multa utilis*. Fragariam *calidam, & ſiccam in ordine ſecundo tradit* Fuſchius. *Alii frigidam, & ſiccam in primo ordine*. Fructus, *inquit* Cæſalpinus, *refrigerant, & humectant, picrocholis, & ſiticuloſis conveniunt, ſed copioſiore cibo caput tentant, & inebriant:* aqua *ex fructibus maturis diſtillata bibitur ad ſanguinem contemperandum iis, qui ſcabie, & lepra laborant*.

CARYOPHYLLATA VULGARIS. *C. B. P. 321.*
Vid. Icon. 5. Tab. VII.

CAryophyllata, *a Caryophyllo, quod* Caryophyllata *vulgaris radix* Caryophyllum *aromaticum olet; vulgus ab inſigni ejus efficacia herbam benedictam, & ſanamundam appellat*.

CAryophyllata vulgaris. *C.B.P.* 321. *Caryophyllata Dod. p.* 127 *Caryophyllata vulgaris, flore parvo, luteo. J. B.* 2. 398. *Herba benedicta. Brunſf.* 4. *Sanamunda vulgi*. *Caryophyllatæ* huic vulgari flore minore ſunt *folia* ſubaſpera, hirſuta, ſerrata, alata, id eſt folia viciniora radici bina bina, aut ter terna conjugatim pediculo foliorum adnaſcuntur minora, unum impar majus, etiam ſerratum, & mucronatum, extremum pediculi claudit, adeo ut hoc cum duobus extremis conjugatis foliis tripartito, Trifoliorum modo apparent in extremo pediculi: è medio pediculorum foliorum exeunt *caules*, ſubinde bicubitales, tenues, qui ſurſum verſus in ramulos finduntur, atque ſingulis biforcationibus terna conſpiciuntur foliola, arcte adhærentia, aſpera, nigra & ſerrata; pariter in ramulorum faſtigiis *floſculi* apparent lutei, pentapetali, ſubrotundi, minores multo ſequentis flore, cum plurimis ſtaminulis itidem luteis, quinis itidem inter ſingula petala ſubrotunda, exilientibus foliolis anguſtis, valde mucronatis, quæ capſularum loco flori inexpanſo inſerviebant: ſingulis floribus decidentibus ſuccedunt ſingula capitula, aſpera, ex multis *ſeminibus* in unum centrum congeſtis conflata, & filamentis hirſutis, rigidis ornata, beneficio quorum per maturitatem exſiccatorū, veſtibus prætereuntium adhærent prædicta ſemina: *radix* multis capillamentis ſubruffis fibrata, quæ exſiccata Caryophyllum odore refert. *Naſcitur ſecus vias, agrorum & hortorum ſepimenta, inter vepres etiam, gaudet opacis, ac umbroſis locis, magis quam patentibus atque apricis.*

Temperamentum, & Vires.

Caryophyllatæ radices, *&* folia *haud obſcure reſiccantem facultatem habent, & nonnihil calefacientem, unà cum expurgandi potentia. Ad ventriculi cruditates, coli labores, venenatorumque morſus,* decoctum *horum commendatur. Prodeſt item lateris doloribus, tum jecinoris obſtructionibus: crudos humores concoquit: viſceribus inhærentia expurgat. & flatus diſcutit, præſertim ſanguinem alicubi internus concretum* folia, *&* radices *ex vino ſumpta reſolvunt atque diſcutiunt, idcirco potionibus admiſcentur, quæ caſis, ruptis, atque ex alto delapſis propinantur. Curantur &* decocto *haud inutiliter cum recentia, tum vetera vulnera.* Radices *exſiccatæ, ac tenui imbre aceti reſperſæ, veſtes à tineis præſervant, & jucundo odore commendant. Pervetuſtius herbarius, & recentiores calidam, & ſiccam* Caryophyllatam *in ſecundo ordine ſtatuunt.* Radix *itidem haud parum aſtrictionis habet. Ea à luto, terra, & ſordibus elota ſiccatur in uſus.* Matthiolus *etiam ſcribit, recentiores medicos* Caryophyllatæ *potu uti ad thoracis tam interna ulcera, quam vulnera: ſuccum ejus admiſta ærugine cuniculoſis, contumacibuſque ulceribus utiliter injici; eundem olfactu ſpiritus recreare, & frigidum cerebrum roborare, epotum prodeſſe cœliacis, dyſentericis, fœminarum profluviis, & cruenta expuentibus; tam intus ſumptum, quam foris illitum, enterocelis auxilio eſſe.* Moris.

FILIPENDULA VULGARIS. *C.B.P.* 163.
Vid. Icon. 1 *Tab. VIII.*

FIlipendula *à torulis illis qui à radice tanquam à filo dependent nomen accepit.*

FIlipendula vulgaris. *C. B. P.* 163. *J. B.* 3. 27. 189. *Filipendula vulgaris, an molon Plinii? Radices* ſpadiceo colore ſeu obſoleto rubore nigricant, è craſſo capite diffuſæ in oblongas tenues fibrarum appendices, funiculorum ritu, tam globulis oliveribus, quam tuberculis oblongis adnexas. *Folia* ſuper terram ſternit, ſaturatè virentia, plurima, *Agrimoniæ* foliis tenuiora, aut *Potentillæ* vice ab uno medio nervo alata ſeria conjugatim diſpoſita, da intermediis tamen appendiculis intermixtis ſubinde dependentia, & ambitu denticulata. Hæc altero demum anno diverſo ordine ambiunt *caulem* brachiatum, cacuminibus umbellatim aut potius corymbatim diſpoſitis, nunc altiore, nunc profundiore ſitu, ferentem *flores* albos, odoratos, ſenis petalis ſtaminula concoloria radiatim circumdantes. His autem delapſis ſuccedunt *ſemina* parva, oblonga, compreſſa, rhombi irregularis figura, circulariter ſummis cauliculis inſidentia. *In paſcuis montoſis gramineis, & ad ſylvarum margines, arenoſo ſolo, ad humiditatem tendente, naſcitur. Æſtivalibus menſibus floret.*

Vires, & Uſus.

Radix *manifeſte calida, & ſicca eſt, aperiens & abſtergens, cum nonnulla tamen adſtrictione.* Decoctum *radicis urinam, & calculos pellit; dyſuria & urinæ ſtillicidio laborantibus prodeſt.* Pulvis *radicis adverſus morbum comitialem commendatur; contra tormina inteſtinorumque flatus optimi eſt uſus. Suſpirioſi, & anhelantibus, & omnibus morbis à cauſa frigida concitatis, medetur. Secundarias pellit, & profluvio albo mulierum nihil efficacius.* Radicis *contra epilepſiam, alioſque hujuſmodi affectus, tanta vis eſt, ut* Pœoniæ *anteferenda ſit.* Moriſon.

THALICTRUM MAJUS, SILIQUA ANGULOSA, AUT STRIATA. *C.B.P.* 336.
Vid. Icon. 2. *Tab. VIII.*

THalictrum, *&* Thalietrum *dicitur, forte à* θάλω, vireo, *eo quod dum germina protrudit eleganter vireat. Vel* Thalictrum *dictum ab effectu, quia valeat ad tali ictum, nam ruſtici in* Saxonia *hac planta maxime curant vulnera, & ulcera, ſine aliquo adjutore medico, & præcipue in talo pedis exiſtentia; nimirum folia trita, & impoſita id præſtant.*

THalictrum majus, ſiliquâ angulosâ, aut ſtriatâ. *C.B.P.* 336. *Thalictrum, flore albo Eyſt. Thalictrum magnum. Dod. p.* 58. *Thalictrum nigrius, caule & ſemine ſtriato. J. B.* 3. 486. *Pſeudorhabarbarum quibuſdam. Radicibus* conſtat repentibus, geniculatis, fibroſis, buxei coloris. *Caules* inter oriuntur bicubitales, & altiores, ſtriati & *foliis* hinc inde ternis, quandoque pluribus alis donatis, nunc integris, nunc una vel altera lacinia, inciſis, aliarum *umbelliferarum* more pluriſariam diviſis glabris, viridibus, & unguis humani latitudinem æquantibus, anguloſis, ornantur: *Floſculi* in ſummitatibus exigui, racematim ſeu corymbatim congeſti, ex luteo colore herbidi, pentapetali, calycum expertes, numeroſis intus ſtaminulis, prælongis, concoloribus, referti. Singulis autem floſculis ſuccedunt plurima *ſemina* oblonga, ſtriata, parva, utrinque acuta, ſimulque congeſta. *In pratis, & ſylvoſis humidioribus frequens occurrit.*

Temperamentum, & Vires.

Thalictrum *eſt moderate calidum, & ſiccum*; folia *oleribus admixta alvum ſolvunt.* Radicis *ejuſdem decoctum id potentius præſtat, teſte* Dioſcoride. Thalictri *folia trita ulcera vetera ad cicatricem perducunt.* Moriſon.

PLANTAGO AQUATICA, LATIFOLIA. *C.B.P.* 190.
Vid. Icon. 3. *Tab. VIII.*

FOlia *palmaria ſunt* Plantaginea (unde nomen &c.)

PLantago aquatica, latifolia. *C.B.P.* 190. *Plantago aquatica. J. B.* 3. 787. *Ranunculus, paluſtris, plantaginis folio* ampliore. *T.* 292. *Plantago, paluſtris, ſive aquatica. Tab. Ic.* 734. *Plantago aquatica, major. Ger.* 417 *Park.* 1245. *M. H.* 3. 618. *Foliorum* cum caulis imo, quod involvuntur ad tamen uſque, & numeroſas *radicum* fibras turbinatur coitus, bulbi faciem aliquatenus mentitur: *caulis* autem ſtriatus, anguloſus, inanis, ſubruber, plerumque cubitalis, non raro etiam procerior, alis indidem ortis in orbem coronatur, atque hæ rurſum in radiatos ea intervallis, *ſurculos* faceſſunt: quorum extremis inſident *floſculi* dilutiori purpurâ palleſcunt, fimbriatis foliis tribus conſtantes, totidem toti flori ſubjectis foliolis minoribus viridantibus, herbacei coloris *ſtaminulis* ſenis è medio floſculo exeuntibus: *Semina*, milio vix majora, utrinque compreſſa, margine ſulcato, in trigonum, junctis lateribus, diſpoſita, copioſa: *folia* Plantaginis, acuminata, nervoſa, glabra, ſapore ſubacido prædita. *Exit humilioribus, & aquas habentibus locis in foſſis juxta lacuum, & rivulorum margines. Floret Junio, & ſubinde Majo, & Auguſto, menſibus.*

Vires, & Uſus.

Facultatem Plantago *frigidam videtur* Dodonæo *habere, & ſiccam. Videtur nobis ſi frigida ad tertium gradum,*

Digitized by Google

dum, ut vult Euch. *in calidiori utero ad conceptionem facere poſſe*. Schvvenckf. *refrigerare, & ſiccare quidem teſtatur, non tamen prorſus caloris expertem eſſe, ſed aliquantulùm acrem abſtergendi vim habere. Procidentiam curare, rubentem Podagram, capitis dolorem à calida cauſa mulcere, cruento ſputo, urinæque mederi*. Radices *in vino decoctas iis, qui calculo renum, & veſica moleſtantur, ſolatio eſſe. Summum ſecretum, & expertiſſimum, quo ſubitò lac in mammillis conſumatur, eſſe ait* Timot. Roſsin. Succum *hujus* Plantaginis *applicatum*.

CLEMATITIS LATIFOLIA, DENTATA. *J. B. 2. 125.*
Vid. Icon. 4. Tab. VIII.

CLematitis à *voce Græca* κλῆμα ἀμπέλου Palmes, Virga Vitea, *quaſi diceres plantam ſarmentoſam*.

CLematitis latifolia, dentata. *J. B. 2. 125. Clematis ſylveſtris, latifolia. C. B P.* 300. *Clematis, ſive viorna vulgi Lobelii. Eyſt. Vitalba. Dod p.* 424. *Sarmentis* aliquatenus fitiginoſis luxuriat, craſſis, angulofis, hirſutis, & ſubrubentibus, & obſequioſo flexu lentis: *folia* quina, Dulcamaræ æmula, aliàs integra, aliàs dentata, & fimbriata, viticula media tortili, quà capreolorum loco vicinis arbuſtis implicata ſcandit, adnectuntur: *flores* racematim petiolis incanis inſident, ſuaveolentes, candidi, quaternis aut quinis foliis conſtantes, quorum meditullium obſidet muſcoſus *ſtaminum* pallidorum cincinnus: *flores* excipiunt *acini* complures pliaaatæ lanuginis tormento barbati; *radix* craſſiuſcula, fuſca, fibris donata. *Secùs margines agrorum inter vepres, & frutex paſſim provenit ſponte, & floret Julio*.

Vires, & Uſus.

Guſtus fervidus, & acris calidam arguit vim. Uſus ejus ad circulos pro retinendo labente utero. Ad conſtringendos faſces, veluti Salices, & alia vincula, adhibetur. Jo. Bauh.

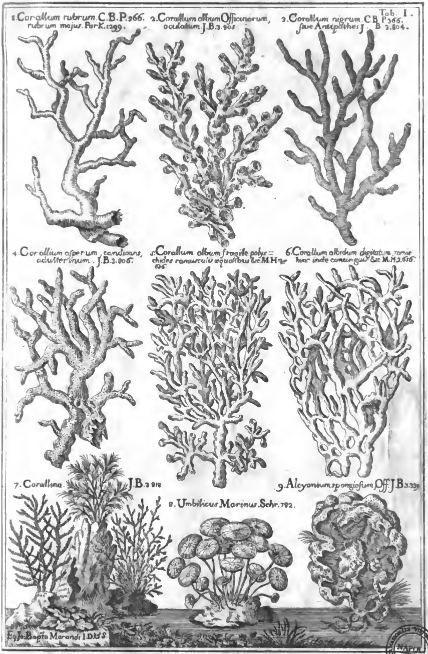
CLEMATITI, *ſive* FLAMMULA SURRECTA ALBA.
J. B. 2. 127. Vid. Icon. 5 Tab. VIII.

CLematitis, *ſive* Flammula ſurrecta alba. *J. B. 2. 127. Flammula recta. C B. P.* 300. *Flammula altera. Dod. p.* 405. Fibroſam *radicem* demittit, & albicantem: *Sarmenta* nullius opis indiga, ſuâ vi in duorum, & plurium cubitorum altitudinem nituntur, lævia, teretia, propter terram nonnihil rubentia, fiſtuloſa, & geniculis intercepta; *folia* cujuſmodi fere in vulgi *Flammula*, avarsâ parte ſubhirſuta, & ferè incana, adverſâ verò atrovirentia; *flores* conſimiles, copioſi, quadrifolii, candidi, apicibus viridantibus. Non minùs uridâ vi veſicas hæc excitat, quàm cognata repens. *In ſylvis, ad fluviorum margines in Danubium delabentium; Æſtate floret*.

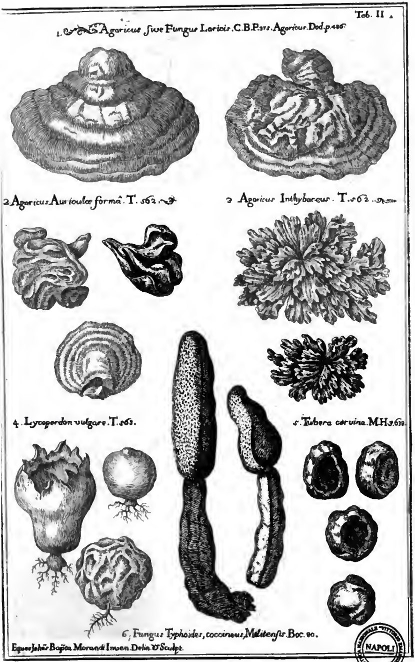
Vires, & Uſus.

Excalefacit exſiccatque ordine tertio, vel, ut nonnullis placet, etiam quarto: ut ex Aquarum, oleorumve, & aliorum, quæ ex hac eliciuntur, affectibus variis ſatis conſtat. Chab.

Tab. I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII.

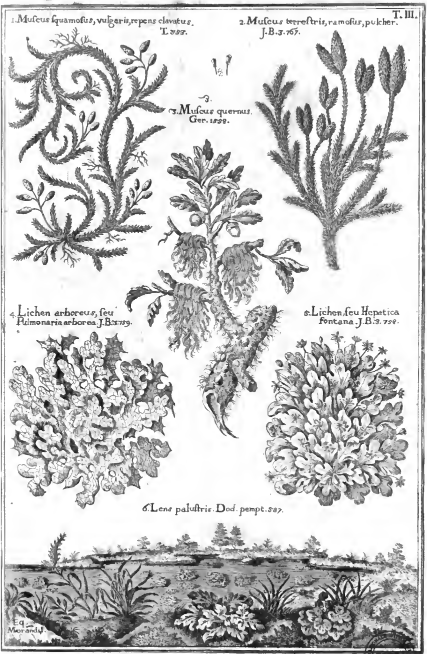

Eq. Jo. Bapta Morandi I.D.I.S

Tab. II.
1. Agaricus ſive Fungus Laricis. C.B.P. 375. Agaricus. Dod. p. 486.
2. Agaricus Auriculæ formâ. T. 562.
3 Agaricus Inthybaceus. T. 562.
4. Lycoperdon vulgare. T. 563.
5. Tubera ceruina. M.H. 3. 639.
6. Fungus Typhoides, coccineus, Melitenſis. Boc. 80.
Eques Johēs Bap̃ta Morandi Inuen. Delin. & Sculpt.

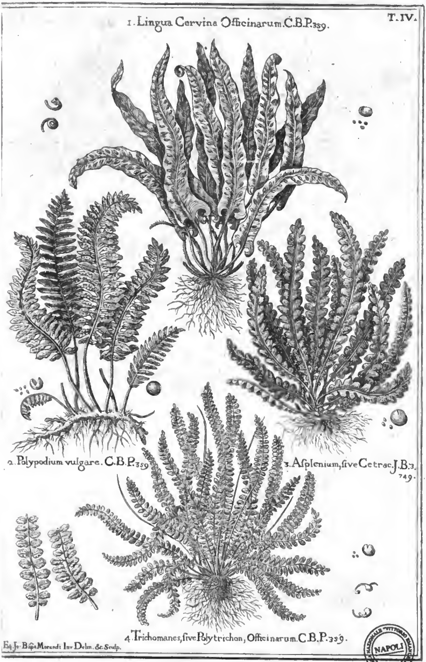
NAPOLI

Digitized by Google

T. III.
1. Muſcus ſquamoſus, vulgaris, repens clavatus. T. 353.
2. Muſcus terreſtris, ramoſus, pulcher. J.B. 3. 767.
3. Muſcus quernus. Ger. 1558.
4. Lichen arboreus, ſeu Pulmonaria arborea. J.B. 3. 759.
5. Lichen, ſeu Hepatica fontana. J.B. 3. 758.
6. Lens paluſtris. Dod. pempt. 587.
Eq. Morandi

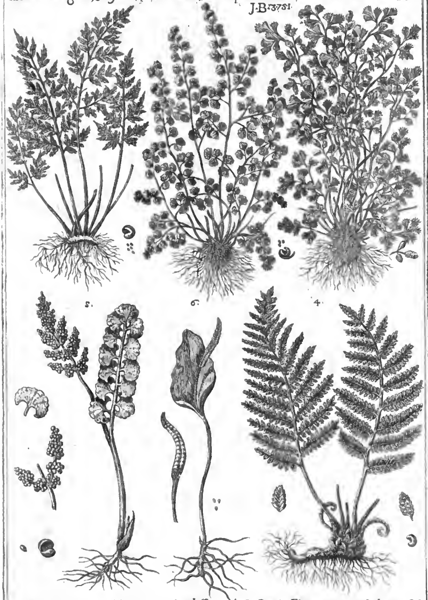
NAPOLI

1. Lingua Cervina Officinarum. C.B.P.359.
T.IV.
2. Polypodium vulgare. C.B.P.359
3. Aſplenium, ſive Ceterac. J.B.3.
749.
4 Trichomanes, ſive Polytrichon, Officinarum. C.B.P.359.
Eq. Jo. Bap.a Morandi Inv. Delin. & Sculp.

NAPOLI

T.V.

1. Adiantum nigrum, Off. J.B.t.3.742. | 2. Adiantũ ſive Capillus Veneris. J.B.t.3.751. | 3. Ruta muraria C.B.P.356

5 Oſmunda folijs lunatis. T.547. | 6. Ophioglossum vulg C.B.P.354. | 4. Filix mas, non ramoſa, dentata. C.B.P.358.

89. Jo. Bapta Morandi Inv. Del. et Sculp.

BIBLIOTECA NAZIONALE "VITTORIO EMANUELE III" NAPOLI

Tab. . vii.

1. Chelidonium minus. Dod p. 49. 2. Hepatica trifolia, cærulea Cluſ. H 5[illegible] 3 Anemone Geranio rotundi folio. C. B [illegible]

5 Ranūculꝰ praten. erectus, acris. C. B. P. 178.

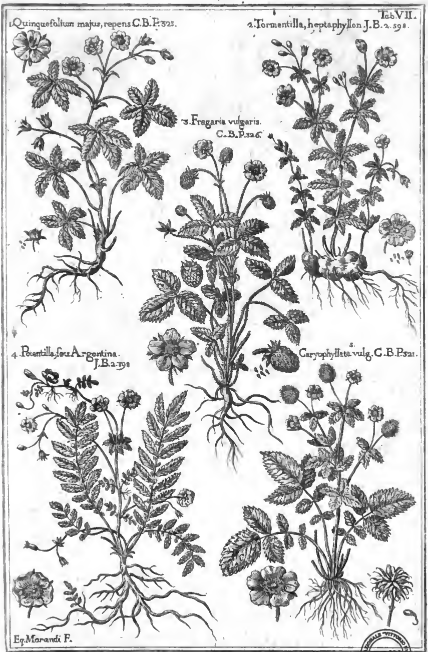
4. Pulſatilla folio craſſiore, & majore flore. C. B P. 177.

6. Ranunculus pratenſis, rad. verticilli modo rotunda. C. B. P. [illegible]

Eq. Jo. Bapt. Moiandi Inv. Del. & Sculpt.

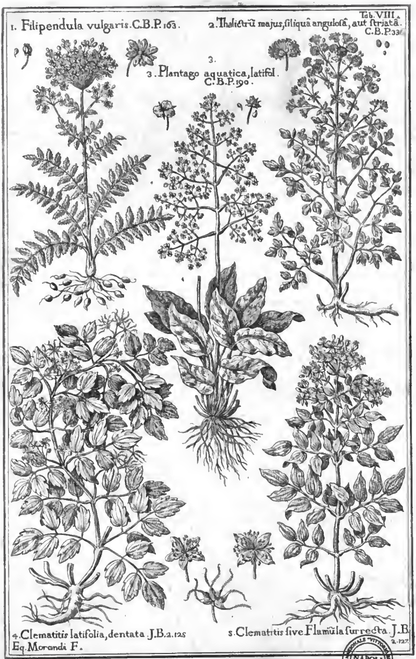
BIBLIOTECA NAZIONALE "VITTORIO EMANUELE III" NAPOLI

Digitized by Google

NAPOLI

Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZIONALE "VITTORIO EMANUELE III" NAPOLI

DISTRIBUTIO VI.

PLANTAE GYMNODISPERMAE UMBELLIFERAE.

Fœniculum vulgare; Cuminum ſativum; Ammi majus; Meum vulgare; Viſnaga; Balbocaſtanum majus; Seſeli, *ſive* Siler Montanum majus; Liguſticum vulgare; Angelica ſativa; Imperatoria major; Smyrnium majus; Siſarum Germanorum; Tragoſelinum minus; Sium aromaticum; Cicuta major; Chritmum marinum; Apium hortenſe; Apium paluſtre; Aniſum vulgare; Carvi; Coriandrum majus; Daucus ſativus; Daucus vulgaris; Ferula galbanifera; Anethum hortenſe; Peucedanum majus; Sphondylium vulgare; Paſtinaca ſativa; Paſtinaca ſylveſtris; Panax Coſtinum; Panax Heracleum; Myrrhis; Chærophyllum ſativum; Perfoliata vulgaris, & Sanicula officinarum.

FOENICULUM VULGARE. *Dod. p. 297.* *Vid. Icon. 1. Tab. IX.*

FOEniculum *dicitur, quia ſatum magno cum fœnore ſemen reddat; vel quaſi parvum fœnum; vel* Fœniculum *quaſi pœniculum, à pinnis, quas extrema foliorum partes æmulantur, unde Italis* Finocchio *appellatur.*

FOEniculum vulgare. *Dod. p. 297. Ger. Cord.* Fœniculum vulgare *Italicum, ſemine oblongo, guſtu acuto. C. B. P. 147. Fœniculum vulgare, minus, acriori, & nigriori ſemine. J. B. 3. 2. 2. Hortenſe. Caſ. Radix* ei eſt alba, longa, carnoſa, digitalis craſſitiei, ſapore cum quadam dulcedine fervido, & aromatico; *folia* longa, capilacea, & ſetacea, capillis, & ſegmentis longis tenuibus diviſa, viridia, quandoque ruſeſcentia. *Caules* geniculati, medulla alba farcti, humanam altitudinem attingunt. *Umbellæ* luteæ, planæ, latæ, in ſummitatibus naſcuntur; quibus *ſemina* oblonga, acuta, & ſtriata, unciæ quadrantem oblonga, ſatis copioſe ſuccedunt. *In hortis ob uſum frequentem paſſim obvium menſibus æſtivalibus floret, & Autumno ſemen perficit.*

Vires, & Uſus.

Inter olera recenſet Theophraſtus, *ad plurima condimenta aptum, calidi, & ſicci eſt temperamenti, cum dulcedine, & acredine mixti. Sudorificum eſt, & ad febres putridas, & malignas diſcutiendas* decoctum *herba, radicum, vel ſeminum, efficaciſſimum eſt, ut* S. Paul. *fuſe perhibet.* Herba *vel* decocta, *vel* ſuccus *ejuſdem expreſſus, & ſumptus, lac nutricibus auget; renum, & veſicæ vitiis ſummovendis utilis eſt; urinam ciet; menſes provocat; in febribus ſtomachi ardorem ſedat. Ad aciem viſus exacuendam, reficiendam, & oculorum caliginem diſcutiendam aqua etiam diſtillata ab omnibus commendatur.* Folia *germinantia,* cauleſque *exalbati, in acetariis ſaluberrimis, cum oleo, & aceto non ſine voluptate eſitantur; flatus diſcutiuntur, melioremque digeſtionem efficiunt. Piſces admixtione foliorum ſalubriores redduntur, utpote quorum humiditas inde corrigatur.* Radix *inter aperientes numeratur; obſtructiones veſicæ, hepatis, & lienis amovet.* Succus *è radice recenter expreſſus, unciarum trium pondere potus cum vini generoſi uncia una, nephriticis mire ſubvenit, & hydropicis auxiliatur.* Semen Fœniculi, *præſertim dulcis, & culinis, & officinis in uſum venit; ſtomacho utile; ventriculum roborat; aſtmathicos juvat, & flatus diſcutit. Si* ſemen Fœniculi *aceto infundas, exſicces, & Cinamomi tantundem addas, addito Saccharo; ſumendo de hoc fit mirabile in præſervando viſum, & debilitatem reformando, & in oculis octuagenariis jam obtenebrato viſu, ut incredibili viſum ſit.* Arnold. de Villa nova.

CUMINUM, *ſive* CYMINUM SATIVUM. *J. B. 3. 22.* *Vid. Ic. 2. Tab. IX.*

CUminum *quaſi prægnans, à v. [illegible] concipio, eo quod conceptionem adjuvit, vel quod uterinis affectibus ſuccurrat; vel, ut nonnulli volunt, à* Cymino *monte* Hetruriæ, *ubi ſponte provenit.*

CUminum, *ſive* Cyminum Sativum. *J. B. 3. 22. Cominum. Lob adv* 330. *obſ.* 428 *Fœniculum Orientale, Cominum dictum. T. 312. Cuminum Sativum. Cam. Officinarum, Dioſc.* Parva, & umbellifera herba eſt, altitudine rarò pedem excedens, annua tenuibus, & in plures anguſtas partes ſectis *foliis*, raris, capillaceis; *flore* candido; *ſemine* in *umbelis* parvis, & rotundis oblongo, utrinque acuminato, anguloſo, cartilagineo, in cineraceo colore ſubflavo, longitudine quartam unciæ partem æquante; guſtu ſubamaro, tenui, mediocriter acri, & cum gravitate ſuaviter odorato. *Semine* matureſcente, *radix* perit.

Temperamentum, & Vires.

Semina *in officinis habentur; calida, & ſicca ſunt temperies; flatus diſcutiunt; phlegmata, lentoſque humores, ſtomachique nauſeam tollunt; cum oleo cocta, & Cyſteri infuſa, torminibus flatibuſque corporis [illegible] valde proſunt; cum ficubus in vino cocta, & bibita tuſſim ſedant, & thoracem expurgant; flatus diſſipant, & concoctionem juvant; ad ventriculi debilitatem, & nauſeam continuam tollendam recipe cruſtam panis, [illegible] aſperſo pulvere* Cumini *calidam ventriculo applica.* Oleum *è ſeminibus extractum uterinis affectibus, omnibuſque [illegible] paſſionibus leniendis commodiſſimum eſt.* Mattil.

AMMI MAJUS. *C. B. P. 159.* *Vid. Icon. 3. Tab. IX.*

AMμι, Dioſc. *Officinis corrupte* Ameos. Ammi *quaſi* Αμμοσ *arenula, quoniam ſemen hujus plantæ ſit inſtar arenæ parvulæ efformatum.*

AMmi Majus. *C. B. P. 159. Ammi vulgare. Dod. p. 302. Ammi vulgare, Majus, latioribus foliis, ſemine minus odorato. J. B. 3. 2. 27. Ammi vulgatius. Lob. Ger. Park. Folia* inferiora lobis uncialibus pluriſariam ſunt diviſa, in oria crenata; *caules* bicubitales, ramoſi, geniculati, è ſingulis quorum nodis folia naſcuntur tenuiora. *Ramuli* teretes, graciles; *ſub umbellas* ſubjecta ſunt *foliola* tenuius diſſecta. *Semina* ſunt exigua, ſtriata, fuſca; quibus maturis, *radix* perit. *In Venetis, & arvis Italicis, &* Siculis *ſponte provenit.*

Temperamentum, & Vires.

Semen *temperie callidum, fervens, & exſiccans, [illegible] ordine intenſi, tenuium inſuper partium, ex quatuor Seminum calidorum minorum dictorum numero [illegible] recipitur; inflationes ventris diſcutere, [illegible] vere, & jugillationes tollere ſolet. Quæ & a. [illegible]*

rum ſterilitatem ſubmovendam in vino potum mirifice confert. Vide Sim. Paul. *p.* 195.

MEUM VULGARE, TENUIFOLIUM. *Cluſ. H.* 198. *Vid. Icon.* 4. *Tab. IX.*

MEum, Μῆον Dioſc. Arab. Me, *Officinis* Meu, *dicitur à* μείων *minor*, *& extenues*, *quia omnium umbelliferarum minima, & extenuata habet folia, quod & nota characteriſtica vicem præſtat.*

MEum volgare, tenuifolium. *Cluſ. H.* 198. *Meum. Dod. p.* 305. *Meum foliis anethi*. *C. B. P.* 148. *Meum vulgare, ſive radix urſina*. *J. B.* 3. 2. 12. *Fœniculum, Alpinum, perenne, capillaceo folio, odore medicato*. *T.* 312. Planta hæc *Fœnicula* minor, & humilior eſt. *Radix* in plurimas partes ſeu radiculas ſectas ſe ſpargit. *Folia* longa, pediculis longis appenſa, crebrioribus, brevibus, & concinnis diviſionibus capillaceis donantur, coloris pallide virentis; *odoris* fervidi non ingrati. *Caules* aſſurgunt pedales, & cubitales, graciles, ſtriati, qui *umbellis* albis terminantur. His autem *ſemina* oblonga, ſtriata, *Fœniculi* ſeminibus longiora, ſubfuſci coloris, ſuccedunt. *In Montibus* Alverniæ, *Alpium jugis, aliiſque* Italiæ, *&* Galliæ, *necnon in pratis, & paſcuis ſponte creſcit. Majo menſe floret, & Julio ſemine, quod per ſe producitur, ſolet perficere.*

Vires, & Uſus.

Radix *præſertim in uſum venit; Sudorifica autem eſt, & alexipharmaca; in* Mithridate, *&* Theriaca Andromachi *locum non minimum obtinet; Urinam provocat (uti plurimæ umbelliferæ) menſes ducit; ſed nimia copia deſumpta cephalalgiam ob calorem efficit. Flatus diſcutit, & ſtomachi uterique dolores, torminaque ventris amollitur.* Moeſl. *Extrinſecus in balneis, cataplaſmatis &c.* Schrod.

VISNAGA. *J. B.* 3. 2. 32. *Vid. Icon.* 5. *Tab. IX.*

VIſnaga, & Biſnaga *in* Syria *æque ac* Hiſpania *dicitur.*

VIſnaga. *J. B.* 3. 2. 31. *Gingidium, umbellâ longâ*. *C. B. P.* 151. *Cumini ſativi alterum genus*. *Caeſ.* Annua hæc planta ſeſquicubitalis eſt; *caule Anethi* glabro, geniculato. *Folia* ſunt *Anethi*, plura vero, & tenuiora, pallide viridia, graveolentia. Summi ramuli *umbellæ* ornantur albis, cum *foliolis* ad radiorum exortum ſubjectis; quæ umbellæ primo plantæ conſtituunt ſuperficiem, maturæ & areſactæ concavæ apparent, aviculæ nidum æmulantes, cum *radiis* petiolis ſive rigidis, & contractis. *Semen* eſt *Apii* ſimile exiguum, & ſtriatum. *In Hortis Julio, & Auguſto florebat, & ſemine turgebat Autumno.*

Temperamentum, & Vires.

Viſnaga *teſte* Galeno *ſiccat ordine ſecundo. Quatenus eſt amara, caliditatem poſſidet manifeſtam, & aſtringentem.*

BULBOCASTANUM MAJUS, FOLIO APII. *C. B. P.* 162. *Vid. Icon.* 6. *Tab. IX.*

BUlbocaſtanum, Βολβοκάστανον, *dicitur à radicis figura bulboſa, ſapore* Caſtaneas *exprimente.*

BUlbocaſtanum majus, folio Apii. *C. B. P.* 162. *Bulbocaſtanum*. *J. B.* 3. 2. 30. *Pancaſeolus*. *Cæſalp.* 293. *Nucula terreſtris ſeptentrionalium*. Lob. *Caulis* pedalis, gracilis, teres, à *radice* tuberoſa, *Juglandis* magnitudinis, aſſurgens, unicum vulgo duntaxat habet *folium* (antequam ſe dividat) quod tenue, molle, & ferulaceum eſt. *Flores* in umbellis naſcuntur albi; & *ſemina* tenuia, ſubfuſca, ſtriata, ſequuntur. *Radice* tuberoſa, *natulis* quibuſdam exuberantibus, facile ab aliis Plantis *umbelliferis* dignoſcitur. *Solo arenoſo, & glareoſo, locis montoſis, gaudet. Menſe Junio floret, & Julio exeunte aut Auguſto ſemen perficit.*

Temperamentum, & Vires.

Radix *moderate adſtringit; calida, & ſicca eſt temperie; dulcis, & grata eſt, & cocta, & cruda exſiccatur, additis ſale, & pipere. Eadem in cibo uſurpata, aut etiam medicamentis addita, urinam cruentam mixtam ejicientibus ut & ſpuentibus auxiliatur; convenit etiam purulenta exſcreantibus*, Tralliano *teſte*.

SESELI, *ſive* SILER MONTANUM, VULGARE. *J. B.* 3. 2. 168. *Vid. Icon.* 1. *Tab. X.*

SIler *à Sile dictum* Seſilis (*quod apud Antiquos audiit* Sili, *&* Seli) *vicem olim præſtitit, utpote cujus vel radicibus, vel ſemine vinum ante meridiem condiretur: Hinc ſilatum jentaculum.*

SEſeli, *ſive* Siler Montanum, vulgare. *J. B.* 3. 2. 168. *Siler Montanum*. *Dod. p.* 310. *Cluſ. H.* 195. *M. H.* 3. 276. *Liguſticum, quod Seſeli Officinarum*. *C. B. P.* 162. *T.* 323. *Siler Montanum vulgò Seſelios*. *Park. Sermontanum*. *Cæſ.* *Radix* craſſa eſt, alba, & reſinacea, ſuperiore parte comata. *Folia* pediculis longis inſidentia, in alas oppoſita diviſa ſunt, ſegmentis ternis vel trifoliatis terminatas. Alarum quælibet levis, non dentata, obtuſa, ovali fere figura, ſubglauco ex viridi colore donata eſt. *Caulis* aſſurgit *Leviſtici* ſimilis, *umbellas* albas ampliores geſtans, ex *floſculis* pentapetalibus compoſitas. *Semen* oblongum, fulvum, ſtriatum, *Fœniculi* adinſtar, ſapore gravi, & ingrato, excalefaciente, ad Cominum valde accedente. *In Montoſis aſperis haud procul à* Genua; *in rupibus ſub Monte* Capouladoo *prope* Monſpelium; *in Monte* Thermis Badenſibus *imminente; per totam* Auſtriam, *&* Italiam *ſponte creſcit. Flores menſe Junio, & ſemen perficit Julio, & Auguſto.*

Vires.

Semen *vim habet excalefactoriam, & reſiccantem; urinas, & menſes potum ducit; inteſtinorum dolores ex cruditate ortos ſummovet; concoctionem promovet; flatus diſcutit. Denique iiſdem pollet viribus, quibus &* Seſeli. *Teſte* Moeſl.

LIGUSTICUM VULGARE, FOLIIS APII. *J. B.* 3. 2. 122. *Vid. Icon.* 2. *Tab. X.*

LIguſticum, Λιγυστικὸν (*ut ait* Dioſcorides *Lib.* 3. *cap.* 58.) *plurimum in* Liguria *naſcitur, unde & nomen traxit, in monte ſcilicet Apennino dicto, Alpibus contermino.*

LIguſticum vulgare, foliis Apii. *J. B.* 3. 2. 122. *Liguſticum vulgare; an Libanotis fertilis Theophraſti?* *C. B. P.* 157. *Leviſticum*. *M. H.* 3. 275. *Leviſticum vulgare*. *Dod. p.* 311. *Angelica montana, perennis, paludapii folio*. *T.* 313. *Laſerpitium Germanicum, vulgare*. Matth. E *radice* perenni, magna, craſſa, varie brachiata, germinationes atrorubentes vernali tempore apparent, & in *folia* pedalia, & ampliora excreſcunt, longis pediculis erecta, in alis lobatim diviſa, earumque extremæ diviſiones ad folia *Apii paluſtris* aliquatenus accedunt, ſed longe majores, & acutiores, marginibus dentatæ, obſcuro virore ſplendentes, *odore* valido, & medicato. *Caulis* ex eadem radice plures, digitali craſſitudine, ſtriati, cavi, geniculati, ad humanam altitudinem aſſurgunt, è geniculis in alios diviſi. *Rami umbellas* gerunt modice amplas, ex *floſculis* pallidè, ſeu ex viridi colore luteis compoſitas; quibus fatiſcentibus, binatim ſuccedunt *ſemina* longa, ſtriata, *Fœniculi* ſeminibus ſimilia, coloris luſci, quaſi reſinaceum odore redolentia. *In Hortis frequenter alitur. In Alpibus Liguriæ, & Apenninis montibus naſci dicitur. Majo, & Junio menſibus floret; Julio, & Auguſto ſemen matureſcit.*

Vires, & Uſus.

Liguſticum *dulci, & aromatica odore ſe prodit. Alexipharmacum eſt in ipſi cantium, & excalefacientium cenſu; ad venena propulſanda non minus utile, quàm* Angelica. *Uſus ejus in ſpecie eſt carminativus, ad deſtruendum acidum, ſive radix uſurpatur, ſive* ſemen. *Clyſmata propterea anticolica inde parantur. Quin & in ſuffocatione hyſterica, & partu difficili magnopere commendatur.* Radix *in pulverem redacta ſtomacho frigido utilis eſt; concoctionem adjuvat; omnes ſuperfluas humiditates conſumit; internos ſedat dolores, in vino pota, pondere dimidiæ drachmæ: venenum educit; urinam & menſes trahit, & calculos expellit; & ad omnia ad quæ* Angelica *facit, uſurpari poteſt.* Aqua diſtillata *diſſ utit, & anginam ſanat, & pleuritidem. In balneis, ubi motui non eſt locus,* Liguſticum *utile eſt ad ciendam*

dam urinam, calculos ac menſes ducendos, necnon ad excalefaciendꝫ omnia interna membra. In ſecundinis retentis ſuccus foliorum aſſumptus optimi eſt uſus. Foreſtus. Et apud obſtetrices tanquam arcanum inſignis uſus habetur. Brevi, tenuium eſt partium: unde fit ut aperire, incidere, digerere, & provocare valenter poſſit.

ANGELICA SATIVA. C. B. P. 155.
Vid. Icon. 3. Tab. X.

ANgelica à viribus eximiis, & ut ita dicam Angelicis.

ANgelica ſativa. C. B. P. 155. J. B. 3. 2 140. M. V. 9. M. H. 3. 280. Angelica major. Dod. p. 318. Imperatoria ſativa. T. 317. Angelica adorata, Geſn. Angelica hæc præſtantiſſima folia habet magna, lobata, ſubexortum ter tripartita, nunc plus, nunc minus diviſa, & ramuſculis annexa, uno ſemper extremitatem claudente. Si pediculi (qui in hac maximi, & concavi ſunt) aut folia rumpantur, gratum naribus ſuffundunt odorem, ſucco quodam croceo emanante. Caulis aſſurgit brachialis, geniculatus, humanam altitudinem acquirens, in brachia diviſus, umbellas amplas, ſphæricas pallide luteas, gerentia, quæ in ſemina præcedentium Umbelliferarum ſeminibus breviora, lata, margine quaſi membranacea, ſtriis & ſulcis altioribus in medio donata abeunt. His autem decidentibus, radix perit; & à ſemine ſato, (quod ante hyemem, ut in pleriſque aliis Umbelliferis, perfici debet) non ante ſecundum vel tertium annum caulis, vel ſemina profert. Hæc Angelica ſativa dicta, quia in hortis plurimis ob uſum ſervatur, in Italia, Scandinavia, Norvegia, & Alpibus excelſis, perpetus nive tectis, ſponte oritur. Præcox eſt planta menſibus Aprili, & Maja florens, Junio, & Julio ſemen perficiens.

Temperamentum, & Vires.

Angelica temperamenta calido, & ſicco eſt, ſale volatili, & oleoſo abundans, ſaporis blandi, aromatici, & odoris grati. Radices, folia, & ſemina in uſum veniunt, & inter alexipharmaca, & cordialia gratiſſima cenſentur. In affectibus mulierum hyſtericis, ut & meſtruis tam ſuppreſſis reſtituendis, quàm nimiis ſiſtendis, commendatur. Remedium optimum eſt ad partum promovendum, & dolores poſt partum leniendos. Reſiſtit colicæ, & aliis affectibus flatulentis. Omnibus internis paſſionibus prodeſt, aqua diſtillata, & radix in pulverem redacta, nempe pleuritica morbo incipienti; nam collectiones ejuſmodi diſcutit, & pulmonis vitiis corrigendis, unde tuſſes plerumque graviſſimæ oriuntur, utilis eſt; torminibus, ſtillicidio urinæ, & ſtranguriæ, menſibus & fœtibus movendis, & trahendis, internis denique quibuſvis tumoribus, & flatibus diſcutiendis idonea eſt. Aqua diſtillata podagris, Iſchiadicis illita prodeſt; dolorem enim ſedat, & collectos, ac lentos humores diſſolvit. Radices Angelicæ aceto maceratæ ad aeris putridi, & peſtilentialis intemperiem corrigendam vim habent inſignem, præcipue ſi Camphora in maceratione acceſſerit. Herba ipſa in vino, & aqua cocta concretum ſanguinem reſolvit; ſtomachum corroborat, cor recreat, pituitam ventriculi dejicit, faſtidia ciborum diſcutit, & elanguescentem invitat appetentiam. Radix percoraris mancupatur, difficili reſpirationi medetur; cor confortat, ex frigida cauſa laborans, maximeque conducit, in vertigine, & animi deliquiis quovismodo uſurpata. Caules, & radices teneræ cocta, cum ſaccharo parata, & condita, & incruſtata, hiſce uſibus bene inſerviunt. Moriſ.

IMPERATORIA MAJOR. C. B. P. 156.
Vid. Icon. 4. Tab. X.

IMperatoria à ſummis viribus, quaſi Planta Imperatore digna.

IMperatoria major. C. B. P. 156. Imperatoria J. B. 3. 2. 137. Imperatoria, ſeu Aſtrantia vulgaris. Park. Magiſtrantia, Cam. Obſtuthium, Dod. Gall. Lon. Ad Angelicam multis accedis Imperatoria, abunde tamen propriis ſibi notatis diſtinguitur. Radices rugoſæ ſunt, & nodoſæ, quaſi geniculatæ, lateralibus fibris ſtolonibuſve repentibus ſe propagantes, unde folia terna, ut plurimum, aut ter terna, juncta, rugoſa, atroviridia, palmum fere lata, pediculis caulibuſve pedalibus, gracilibus, teretibus inſident, qui nec cavitatem, nec ramoſitatem Angelicæ obtinent. Caulis aſſurgit bipedalis umbellam latam, albam geſtans. Semen eſt ſtriatum, latum, fere rotundum, medio turgidiuſculum, frequenter aceroſum, & non bene nutritum; quod ſæpe in plantis plurimis radicibus repenti facultate præditis obſervatur. Tota planta, præſertim radix, guſtus eſt fervidiſſimi. In Montibus Italiæ, Galliæ, Germaniæ, & præſertim Auſtriacæ Provinciæ ſponte provenit. Floret Auguſto.

Vires, & Uſus.

Radix guſtu eſt acri; mordax, ſubamara, & odorata eſt; excalefacientis, & exſiccantis facultatis eſt. Attenuat; digerit; ſudores movet; craſſos frigidoſque humores concoquit. Humor intus excalefaciens, cæterarum Umbelliferarum (Pyrethro unico excepto) humoris præcellit, unde à quibuſdam inepte Pyrethrum Hiſpanicum appellatur; ob iſtam autem facultatem colicæ cruciatibus, ac ventriculi torminibus ſubmovendis maxime utilis eſt. Uteri ſtrangulationibus aperiendis prodeſt; urinam, & menſes ciet; concoctionem roborat; commanducata eſt veluti præſtantiſſimus apophlegmatiſmus, ut quæ efficaciter cerebri pituitam expurgat; unde & odontalgiam ejuſque dolores in ore detenta ſedat; frigidis omnibus occurrit morbis; reſolutis comitalibus, convulſis, paralyſi, & apoplexia laborantibus, auxilio eſt. Pulveris cochleare dimidium cum mero ſumptum in quartanis ſanandis eximii uſus eſt, ſi hora una antequam paroxyſmus occœperit adhibeatur. Oris halitum commendat, & omnes corroborat ſenſus; morbis venenoſis fere omnibus adverſatur; aſthmaticos, & anhelos adjuvat; obſtructiones aperit; aqua intercute laborantes ſanat; hypochondriorum vitiis amovendis eſt utilis; & omnia, quæ Angelica, & majori efficacia, poteſt præſtare. Denique excalefacit omnes corporis ſenſus, quos frigus occuparit, ut hinc palam fiat herbam hanc non immeritò ſibi Imperatoriæ nomen aſciviſſe, cum tot tantiſque viribus polleat, auctore Matthiolo.

SMYRNIUM MAJUS. M. H. 3. 277.
Vid. Icon. 5. Tab. X.

SMyrnium, Σμύρνιον à Smyrna urbe, ubi copioſè creſcit, ut quidam volunt; alii quòd Myrrhæ odorem referat. Hippoſelinum, quaſi Apium grande.

SMyrnium majus. M. H. 3. 277. Smyrnium Matth. 773. Hipposelinum Theophraſti, vel Smyrnium Dioſcoridis. C. B. P. 154. Macerone quibuſdam; Smyrnium ſemine magno, nigro. J. B. 3. 2. 126. Olus atrum. Cord. in Dioſc. Radici innititur pollicari, rectæ, foris nigreſcenti, intus albæ, odoratæ, acri cum quadam amaritudine. Caules producit farctos, pluſquam cubitales. Folia Alpi paluſtris foliis ampliora, virentia, ſupra terram ſub exortum ſparſa, tripartita, pediculis ſeu petiolis ſuis innaſcuntur, antequam cauleſcere incipiat planta ipſa. Flores caulium ſummis faſtigiis, ex petalis quinque ex viridi colore luteolis conflati inſident. Semina craſſa, nigra, ſtriata, ſeu anguloſa, ſolida, majora, binatim ſibi invicem adhærent, parte qua junguntur curva, convexa. Atque his matureſcentibus radix perit. Flores uſque ad ſecundum annum à ſeminibus ſatis non producuntur. In montoſis, & rupibus maritimis variis Britanniæ ſponte naſcitur. In hortis culinariis vulgo alitur. Menſibus Aprili, & Maja floret; Junio, & Julio ſemen ei matureſcit, & à ſatione ſpontanea frequenter renovatur.

Vires, & Uſus.

Tota planta naturam habet calidam, & acrem; urinam, renum calculum, menſes, emortuos fœtus, ſecundinas trahit. Mitigat iſchiadicos, ac frigidos dolores; ſudorem elicit; hydropiſim educit, & emortuam genituram reſuſcitat. Aqua diſtillata eaſdem facultates obtinet, & gratiore eſt uſu. Omnes tumores, & collectiones, ac durities poſſunt hac radice aut ſucco ejus incidi, deprimi, & ſanari. In cibum venit tempore vernali; egerminationes cauleſque ſub terra dealbati, cocti cum butyro, & pipere ad menſas allati, tanquam ſaluberrimi ad ſanguinem depurgandum habentur. Moriſ.

SISARUM GERMANORUM. C. B. P. 155.
Vid. Icon. 6. Tab. X.

SIſarum radicis forma differt a Bulbocaſtano, Sio & Trageſelino. Siſarum, Σίσαρον Dioſc. à ὗς Porcus, & ἀρῶ aro, quia Porci roſtro terram arando, illius radices in pabulum quæritant.

SIſarum Germanorum. *C. B. P.* 155 *Siſarum multis. J. B.* 3. 2 153. *Dod. p.* 681. *Siſarum, Ger. Trag. Lob. Elaphoboſcon. Dioſcorid. Col. Phytob.* 88. 89.
Radices habet carnoſas, ex uno capite plures, pendulas, teneras, fragiles, cortice tenui pallidoque obdoctas, pulpa candida, digitali craſſitudine, pedales, ſubinde, & breviores, *ſapore* dulci, aromatico, ſatis grato. *Folia Sii* foliis ſimilia, ſed acutiora, conjugatim poſita, minutim ſunt ſerrata. *Caules* bipedales eriguntur ramoſi, *umbellas* albas ferentes; *Semina* longiuſcula, ſtriata, fuſca, ſuccedunt. E *ſemine* ſato in Hortis culinariis naſcitur. Sed & *ſtolones* (ſeu germinationes) menſe *Martio* à radicis capite, cum fibris adnexis, decerpti, & ad pedalem diſtantiam, ſolo recenti, tabuloſo, & humido depacti *radices* agunt, & ſuccedente hyeme inter edulia præſtantiora habentur. *Colitur in hortis, ſolo gaudet pingui.*

Vires, & Uſus,

Siſarum *in culinis adhibetur*. Cordus *omnium radicum, quæ edules ſunt, ſaluberrimas Siſari radices affirmat. Moderate calidæ ſunt, ac humidæ; facile coquuntur; non tarde deſcendunt; mediocriter nutriunt; nec parum habent ſucci; flatulenti autem quiddam produnt. Et coctæ, & crudæ eduntur. In artocreis cum carnibus piſtæ menſis apparantur.*

TRAGOSELINUM MINUS, *ſive* SAXIFRAGA HIRCINA, MINOR, FOLIIS SANGUISORBÆ.

J. B. 3. 2. 121. *Vid. Icon.* 1. *Tab. XI.*

TRagoſelinum *a vocibus Græcis* τράγος. Hircus, & *σέλινον*, Selinum: *quaſi diceres* Selinum Hircinum.

TRagoſelinum minus, *ſive* Saxifraga hircina, minor, foliis ſanguiſorbæ. *J. B.* 3 2. 121. Tragoſelinum *alterum, majus. T.* 309. *Tragoſelinum minor. Tabern. Germ.* 253. *Saxifragia, minor, foliis ſanguiſorbæ. H. L.* 537. *Pimpinella ſaxifraga, major, altera. C. B. P.* 159. *Pimpinella, ſaxifraga, vulgaris, Pimpinellæ minoris folio. M. H. O.* 3. 285. *Folia* ima per terram ſtrata, parva ſunt, *lobis* rotundis, *Pimpinellæ minoris* ritu, margine crenatis, conjugatim diſpoſitis, uno extremitatem claudente; *Caulis* teres aſſurgit, gracilis, pedalis, & ſeſquipedalis, articulis paucis donatus, quibus adnaſcuntur *folia* tenuiora. *Flores* umbellati, candidi ſunt, & minores; *Semina* ſtriata, exigua, fuſca; *radix* longa, alba, vivax. *In collibus, & montoſis aridis, & ſaxoſis frequens occurrit. Floret media Æſtate, atque verſus finem ſemina ſua perficit.*

Temperamentum, & Vires.

Sapor manifeſtè arguit acriorem, & validiorem omnibus Apii *ſpeciebus habere efficaciam; magiſque calefacit, & ſiccat; aperit; incidit; urinas movet; calculos diſſolvit; menſes provocat: jecinoris, & lienis obſtructiones ſolvit; tormina ventris ſedat; ictericis, hydropicis, & iis, qui anguſtiam præcordiorum ex ſcabie repercuſſa ſentiunt, eximium præſidium eſt, regioque morbo laborantibus auxiliatur.* Radix, & ſemina *ejuſdem tuſa exſiccataque* Piperis *vices præſtant, & fortaſſe ſalubriora, & utiliora ſunt. His qui craſſis, & viſcoſis humoribus vexantur efficaciſſimum eſt remedium. Ad ſudores provocandos, & eliciendos radix optime conducit; unde in morbis peſtilentialibus, & contagioſis antevertendis admodum prodeſt.* Folia *tuſa, & applicata ad tumores, bubones &c. molliendos, & maturandos optimi ſunt uſus.* Moriſon.

SIUM LATIFOLIUM. *C B.P.* 154.

Vid. Icon. 2. *Tab. XI.*

Σιον *Dioſc. l.* 2. *c.* 154. ἀπὸ τοῦ σείω, *quod in fluentis vacillans ab aquis præterlabentibus ſuccutiatur; vel potius ab excutiendis calculis, auctore* Plinio, *denominationem ſortitur.*

SIum latifolium. *C. B P.* 154. *Sium maximum, latifolium. J. B.* 2 175. *Sium Dioſc. ſive Paſtinaca aquatica major. Park* 1240. *Radix* in fimo naſcens, è geniculis fibriata eſt. *Caulis* craſſus, ſtriatus, & ſulcatus, concavus, geniculatus, humanam proceritatem erectè implet in ramulos quoſdam diviſus. *Folia* cubitum longa è radice, & geniculis naſcentia, à nervo medio utrinque ſunt alata, pinnis longis, & Paſtinacæ ſativæ in modum ſatis latis, margine dentatis donata. *Umbellæ* amplæ, planæ, albæ ſunt; quibus evanidis, *ſemina* longiuſcula ſtriata, haud magna ſuccedunt. *Ad fluviorum margines, & in aquis ſtagnantibus, Menſe Junio florens invenitur.*

Vires, & Uſus.

Sium, *ſana, & ſalutifera eſt planta; quantum autem guſtu ſuave, & odoratum eſt, tantum calefacientis facultatis particeps eſt; digerit; urinam movet, & calculos, menſeſque evocat; comeſtum etiam dyſentericis utiliſſimum eſt. Ad tumores molliendos, & tollendos* herba (*vel aquatici, vel terreſtris generis*) *tuſa, & applicata, vel ſuccus epotus, optimi eſt uſus.* Moriſ.

SIUM AROMATICUM, SISON OFFICINARUM.

T. 308 *Vid. Icon.* 3. *Tab. XI.*

SIum aromaticum, Siſon officinarum. *T.* 308. *Siſon. M. H.* 3. 283. *Siſon quod Amomum Officinis noſtris. C. B P.* 154. *Siſon, ſive Officinarum Amomum. J. B.* 3. 2. 107. *Petroſelinum macedonicum, Fuſchii, Dod. p.* 697. *Folia* tempore vernali terræ incumbentia, palmaris longitudinis, alata ſunt pinnis ſeptem vel novem, ex oblonga figura obtuſis, dentatis, & modo laciniatis, conjugatim poſitis, pallidè virentibus, una extremitatem claudente, notata. *Caulis* è medietate aſſurgit erectus, teres, geniculatus, bipedalis, & tripedalis, ad cujus ſingula genicula *folia* naſcuntur conſimilia. E geniculis inferioribus raro, ſed ſuperioribus plerumque, in ramuſculos plures ſe dividit, ubi *foliola* multum tenuiora profert. Caulium ſummitates erectæ, *umbellis* parvis candidis ornatæ, in *ſemina* exigua, ſtriata, guſtu fervidiſſimo, commutantur.

Vires, & Uſus.

Siſon ſemina *habet calida, & acria, & odorata, qualia ex oriente nomine* Amomi *allata ſunt, & apud* Germanos *in uſum veniunt. Lienis illa obſtructiones tollunt; menſes provocant; urinam cient; digeſtionem adjuvant; & omnes circa viſcera obturationes reſerant. Quin, & aromatis vice in edulis à pluribus uſurpantur.*

CICUTA MAJOR. *C. B P.* 160.

Vid. Icon. 4. *Tab. XI.*

Cicuta *dicitur, quod internodiis ſit cavis, & fiſtuloſis; nam* (*ut docet* Servius) *in Cannis Calamiſve, quod interceptum eſt inter duos nodos,* Cicuta *appellatur.*

CIcuta major. *C. B. P.* 160. *Cicuta. Dod. p.* 461. *J. B.* 3 2. 175. *Cicuta major, vulgaris. Cluſ. H.* 200. *M. H.* 3 290. *Folia* longis, craſſis, cavis pediculis appenſa, pluriſariam *Myrrhidis* modo in alas plurimas, tenues, atrovirentes, diviſa ſunt. *Culmus* procerus, ferulaceus, glaber, lævis, craſſus, intus inanis, dilute virens, nonnullis tamen ſubrubentibus veluti ſerpentum maculis reſperſus, ſupra tres non raro cubitos aſſurgit. *Umbellæ* faſtigia occupant. Candidi in his ſunt *floſculi*. *Semina* poſtea *Aniſi* æmula, aliquando candidiora. *Radix* dodrantalis, craſſitudinis digiti, candida, & quando caulem facit, interius cava, prius ſolida. *Odorem* ingratum, gravem, fætidumque tota ſpirat herba. *Circa oppida, & pagos abundat locis umbroſis, & pinguibus, prope foſſas, aggereſque agrorum, pratorumque ſepimenta. Menſe Julio floret.*

Vires, & Uſus.

Extrinſecus utilis eſt; ad omnes inflammationes, & tumores molliendos, ac diſſipandos, qui aliis remediis curari renuunt. Cicutæ *vel* herba, *vel* ſuccus *unice facit, calorem repellit, doloremque capitis, aliorumque morborum ſedat. Ad Eryſipelata, ignes ſacros, ulceraque ſerpentia, caſtiganda* Cicutæ herbæ ſuccus, & aqua diſtillata *eligi debent. Breviter, quibuſcumque affectionibus calidis* Cicuta *medetur; eſt enim nobile horum medicamentorum ſecundum, quæ vocant repercuſſiva, anodyna, dolorem ſedantia, & ſomnum inducentia, ſeu narcotica. Ad nimium lactis proventum inhibendum ea utimur; ut & ad mammas induratas ex lacte coagulato ſuccus aceto tantillo temperatus applicatur, teſte* Moriſ., *& plura* Wepfer. Germ.

CRITH-

Digitized by Google

CRITHMUM MARINUM. *Dod. p. 705.*
Vid. Icon. 5. Tab XI.

Κρίθμον, *ſive* Κρίταμον *Dioſc.* ἀπὸ τῆς Κριθῆς, i. e. Hordeo, *quia habet ſemina ad inſtar* Hordei *ſeminum efformata*.

CRithmum marinum. *Dod. p. 705. Crithmum, ſive fœniculum marinum. C. B P. 288. Crithmum vulgare, ſive fœniculum marinum. J. B 3. 27. 194. Baticula, quaſi parva batis, Caeſ. Crithmum. & herba Sancti Petri, Dod. Gall. unde & Sampire Anglicè. Radix* est inferius fibroſa, ſuperius geniculata eſt, unde *folia* trifariam fere partita, ſpiſſa, craſſa, & acuta, & modo pungentia, ſalſo guſtu, pediculis adhærentia, proveniunt. *Caules* pedales, & cubitales, geniculati, ſolidi, procumbentes, *umbellas* ſubluteas, aut ex viridi colore luteas, *in* ſummitatibus gerunt. *Semina* ſunt latiuſcula, brevia, ſtriata, ſatis ampla *In oris maritimis, rupium fiſſuris, clivisque mari expoſitis, copioſe provenit*.

Vires, & Uſus.

Crithmum *calidum, & ſiccum cum ſit inſigniter abſtergit: muria conditum grato, & aromatico eſt ſapore; cum capparibus menſis apportatur, ſtomacho, & ventriculo commodum eſt, appetitumque excitat*. Folia *in vino cocta, & aſſumpta urinæ difficultati, & morbo regio auxiliantur, imo & diabeti laborantibus apprime commoda ſunt, ut* Amatus Luſit. *Cent. 2. Curat. 94. 233. prohibet*.

ANISUM VULGARE. *Cluſ. H. 202.*
Vid. Icon. 6. Tab. XI.

ANiſum ἄνισον Dioſc. Ανητον *quidam Auctore* Plinio, *quaſi* ἀνίκητον *vocavere, quia appetentiam cibi præſtat. Vel ab à priv. et* ἴσος *æqualis dicitur, quod folia proferat minime æqualia*. Herman.

ANiſum vulgare, *Cluſ. H 202. Aniſum vulgatius, minus, annuum, M H 3. 297. Aniſum Veteribus. J. B. 3 2. 92. Aniſum Herbariis, ſemine majori. C. B. P. 159. Aniſum, Tab. Ger. D. A. Park. E radice* annua inutili, fibroſa, oriuntur *folia Apii bortenſis* latioris amplitudinis, binarum ut plurimum lobata, in oris dentata, molli lanugine pubeſcentia, pediculis longis inhærentia, odorata. *Caulis* pedalis, varie brachiatus, *folia* gerit ad genicula tenuiora, in lacinias ferulaceas diviſa. Caulium ſummitatibus inſidet *umbellarum* copia, ex *floribus* candidis, exiguis, bifidis, conflatarum, quibus delapſis, ſuccedunt *ſemina* parva, ſtriata, cinerea, odore & ſapore grato, & palato dulci. *Gaudet loco optimo, & ſtercorato; ſeritur menſe Martio, floret Julio, ſemen matureſcit Autumno*.

Temperamentum, & Vires.

Semen Aniſi *temperatum obtinet calidum, & ſiccum, omnibuſque corporis partibus accommodatum. Aromaticum, cephalicum, & pneumaticum eſt, & inter quatuor calida majora refertur; digerit; urinam ciet, hydropicis prodeſt; venerem ſtimulat; tuſſim ſedat; orthopnoicis auxiliatur; oris halitum jucundiorem facit; mala in ſtomacho ex vitiata ſeu deficiente vi fermentativa ſtomachi, ſive digeſtione orta corrigit. Lac nutricibus auget. Lactis certe maximum vitium eſt coagulatio, cui occurrit* Aniſum, *corrigenda acidum, tam in mammis matrum, quàm in ſtomachis infantium*, Pulveris *ſcrupulum unum infantibus torminibus affectis in pulti datum feliciter purgat, doloreſque ſedat. Tormina inteſtinorum, & colicam apprime ſiſtit: ideoque apud* Helmontium *ſolamen inteſtinorum audit*. Pulvis, decoctum, *ut & Oleum, &* Spiritus Aniſi *variaque confectiones Aniſata, nunc laxativa, nunc alterativa, in uſu ſunt*. Moriſ.

APIUM HORTENSE, *vel* PETROSELINUM VULGO.
C. B. P. 153. Vid. Icon. 1. Tab. XII.

APium *ab* Apibus *quæ* Apio, *ſeu* Petroſelino *delectantur*.

APium hortenſe, vel Petroſelinum vulgò. *C. B. P. 153. M. H. 3. 292. Apium ſativum, vulgare, ſive Petroſelinum. Col. 2. 113. Apium hortenſe. Dod. p. 694 Apium hortenſi, quod Petroſelinum multis, palato gratum, planum. J. B. 3. 2. 97. Petroſelinum vulgare. Park. Radix* alba digitalis craſſitudinis; *folia* ternam diviſionem obſervant. *Caulis* humanam proceritatem aſſequitur. *Flores in Umbellis* pallidi, aut ex viridi colore lutei ſemina parva, ſtriata, præcedunt. *Ob uſum quotidianum in hortis ſeruntur*.

APIUM PALUSTRE, ET APIUM OFFICINARUM.
C. B P. 154. Vid. Icon. 2. Tab. XII.

APium paluſtre, & Apium Officinarum. *C. B P. 154. M H. 3. 293. Apium paluſtre, Paludapium dictum. M V 21. 23. Apium vulgare, ingratum, J. B. 3. 2. 100 Eleoſelinum. Dod. p. 695 Paludapium. Lob. Adv. 315 Obſ 405. Folia Apii hortenſis* latiora, alis paribus nervo medio naſcentibus, una extremitatem claudente, petiolis brevibus inſidentibus, ut vix plurifariam diviſi fiat, atrovirentia, odorem validum, medicatum, ſed non ingratum ſpirantia. *Caules* oriuntur profunde ſtriati, geniculati, bipedales, & tripedales, concavi, in alas diffuſi. Summis virgulis, & ad angulos pediculis breviſſimis adherentes proveniunt *umbellæ* parvæ, albæ, quæ in *ſemina* exigua, ſtriata, *Apii hortenſis* ſeminibus minora, tranſmutantur.

Foſſis, & humectis, variis in locis, præſertim maritimis gaudet; unde in Hortos transfertur, & mangonio, & cultura amplius, & dulcius redditur, præcipue in *Italia*, unde *Gallis*, & *Anglis* ejuſdem ſub terra dealbati, quo mitius, & gratius ſit, uſum in acetariis jucundiſſimis, & ſaluberrimis habet, jam *Seleri*, ſeu *Celeri* nomine notum (corruptæ haud dubio à *Seleni*, ſecundùm *Italorum* dialectum) *Parkinſonus*, qui *Apium dulce appellat*, ſpeciem diſtinctam à præcedenti, ſed perperam, conſtituit.

Apii Vires, & Uſus.

Apium hortenſe, *&* paluſtre *potiſſimum in Officinis recipiuntur*. Radices *utriuſque inter aperientes ſunt*. Apii *hortenſis* radix. *&* herba *ad culinas ſpectant. Stomacho grata ſunt; inflationes deprimunt; urinas, & menſes cient; iecur, & lienem obſtructionibus liberant; hydropicis, & ictericis auxilia ſunt. Contra aquam intercutem, morbum regium, & calcum renum*, decoctum *paratur cum ſemine* Apii, Fœniculi, Aniſi, Cumini, *& radice* Apii, *in vino maceratis: hac decoctione obſtructiones jecinoris, ac lienis tolluntur; & aqua intercus per urinam expellitur*. Herba *tuſa, & impoſita oculorum inflammationibus auxiliatur, illorumque tumores detumeſcere facit*. Apium paluſtre *in morbis chronicis commendatiſſimum eſt; in ſpecie adhibetur in redundantia lactis; acrius, & ferventius eſt, quam hortenſe*. Folia esuleſque in *hortis oletariis, pinguiſſimo ſolo dealbata, quo teneriora, & gratiora fiant inter acetaria ſaluberrima (hyemali tempore edenda) habentur*. Herba *tuſa ad tumores molliendos, colliſiones, & contuſiones livorem afferentes, & maculas tollendas, nervoſque liberandos. & calefaciendos, efficaciſſima eſſe perhibetur*. Galli *unguentum habent de* Apio, *quo omnia ulcera ſanari, & mundificari ſolere contendunt. Vide* Paræum.

CARVI. *Cæſalp. 291. Vid. Icon. 3. Tab. XII.*

CArvi à Caria Aſiæ *regione*. Peregrinum, & Cereum. (*inquit* Plinius *lib 19. cap. 8*) *gentis ſuæ nomine appellatum, culinis principale*.

CArvi *Cæſalp. 291. Carum. Dod p 299. Caroſ. J. B. 3. 2. 69. Carum, ſive Carvi. M. V. 24. M H. 3. 296. Cuminum pratenſe, Carvi Officinarum C. B P. 158. Carvi, Adv. Lob. Radicem* profert ſingularem, longam, albam, craſſitudine pollicari, ſapore aromatico. *Caules* profert multos, cubitales, ſtriatos, & geniculatos, in ramuſculos diviſos. *Folia* pediculis longis innitentia, *ſtaphylini* anguſtiora gerit, lobis tenuioribus nervo medio cruciatim diſpoſitis. *Umbellæ* floribus albis, ex quinis petalis cordiformibus conflatis, conſtant, non ingrato odore. Unicuique flori ſuccedunt bina *ſemina* oblonga, tenuia, ſtriata; quæ maſticata ſapore acri, & aromatico ſunt. *In pratis, & paſcuis* Germaniæ, *in paluſtribus, & pinguioribus* Lincolnienenſibus, *aliiſque ad orientalem partem* Angliæ *ſpectantibus, ſponte provenit. Majo, & Junio menſibus floret, & paullo poſt ſemen perficit*.

Vires, & Uſus.

Semen *inter quinque calida majora refertur, quæ vim carminatricem plane ſingularem obtinet. Hinc in affectibus*

Digitized by Google

bus inteſtinorum, *& imprimis in colica commendatur*. Oleum Carvi *deſtillatum in iiſdem affectibus*. *& cardialgia proficuum eſt. Urinam item promovet*, *eamque ſuavis odoris reddit. Quin & tragimata poſt paſtum ſumenda ingreditur*. Semen *palato gratum*, *& ſtomachicum eſt*, *diureticum etiam*, *cerebrumque corroborat*: *in juſculis*, *& tragematis frequens in uſum venit ſaccharo paratum*; *flatus diſcutit*, *& concoctionem promovit*. Radices *etiam dum teneræ ſunt*, *coctæ inter delicias ſaluberrimas habentur*. Moriſ.

CORIANDRUM MAJUS. *C. B. P. 158.*
Vid. Icon. 4. Tab. XII.

COriandrum. *Græcis* Corion. *ſive* Coriannon, *à voce* κόρις Cimex, *cujus odorem æmulatur* Coriandrum.

COriandrum, majus. *C. B. P. 158. M. H. 3. 269. Coriandrum. J. B. 3. 2. 89. Lob. Tab. Ger. E radice* longa, fibroſa, anoua, *folia* lobata, *Apii* latioris alis ſubrotondis, in ambitu dentatis, & laciniatis, glabris, *Aniſi* ad inſtar, proveniunt. *Caulis* rectos bipedalis, & ſeſquicubitalis, ſolidus, à medio ramoſus eſt, & aſſurgenos *foliis* multo anguſtioribus donatur. Hæc autem in ſummitatibus *Chamæmeli* tenuitatem obtinent; ſuntque *odore* ſi contrectentur cimicum teterrimi. *Flores* è rubicantibus albi, umbellas conſtituunt. *Semina* ſingulis rotonda, initio virentia, reſiccata ex luteo colore albicantia, gratiſſimi, & aromatici ſaporis, & odoris, ſuccedunt. *In Agris*, *& Hortis ſeritur*; *ſed natale ſolum nos latet*.

Temperamentum, & Vires.

Stomachicum in primis eſt, *calef.*, *& ſicc. ad gr. 4. aſtring. Hinc celeberrimum in laxitate ſtomachi*, *ſi poſt cibum aſſumatur*, *claudit enim ventriculum*, *exhalationeſque ſupprimit*, *quo minus caput gravent*, *ructuſque producant*. Scrod.

DAUCUS SATIVUS. *Tournef. 307.*
Vid. Icon. 5. Tab. XII.

DAucus *ſeu Carota*, *quod facultatem alimentalem carnis habeat*, Σταφυλῖνος ἀγρ. *Dioſc.* Daucus Δαῦκος ἀπὸ τοῦ δαίειν, *i. e. dormiendo*, *quod tormina ſedet*, *quietemque inducat*, *flatus diſcucando*,

DAucus ſativus. *Tournef. 307. Paſtinaca ſativa*, *ſive Carota rubra*, *lutea*, *& alba. J. B. 3. 2. 64. Paſtinaca*, *tenuifolia*, *ſativa*, *ſeu hortenſis. M. V. 31. C. B P. 151. M. H. 3. 305. Radix* ei oblunga, pyramidalis, adeo omnibus nota, ut prolixius de ea differere non ſit neceſſe. *Folia* habet dodrantalia, & pedalia, hirta, in longitudinem potius quam latitudinem protracta, pluriſariam in tenues partes diviſa, veluti in alas. *Caules* emitit ſtatim à radice diviſos, binos cubito altos, hirſutos, ſtriatos, concavos, ramoſos, in quorum cimis *flores* proveniunt puſilli, albi, denſe ſtipati, conveaam ſuperficiem conſtituentes; & ad baſin umbellarum naſcuntur *foliola* tenuia ambientia. Floribus fatiſcentibus, *umbella* ſe contrahit, & concava nidi avis inſtar fit, ſeminibus oblungis villoſis ſeu hiſpidis prægnans. Secundo anno cauleſcit, & *flores*, & *ſemina* profert. *Color* radices variat; nunc *albus*, nunc *luteus*, nunc *ruber* (cujus umbellæ medullio macula purpurea frequenter conſpicitur) & quandoque *purpureus* eſt. *In Hortis oleraceis ſeritur*, *& forte à ſilveſtri per culturam educatur*.

DAUCUS VULGARIS. *Cluſ. H. 198.*
Vid. Icon. 6. Tab. XII.

DAucus vulgaris. *Cluſ. H. 198. Paſtinaca*, *tenuifolia*, *ſylveſtris*, *Dioſcoridis*, *vel Daucus Officinarum. C. B. P. 151 M. V. 31. M. H. 3. 305. Paſtinaca*, *ſylveſtris*, *ſive Staphylinus Græcorum. J. B. 3. 2. 62. Paſtinaca ſylveſtris tenuifolia. Ger Park.* An ſpecifice à ſativa differat, parum conſtat: in omnibus ſativæ ſimilis eſt, magnitudine excepta. Experitur propter *ſemen* jucundum, & gratum admodum naribus odorem ſuffundens, & in medicina variis uſibus adaptatur. *Creſcit paſſim locis Campeſtribus*, *ſiccis*, *& arenoſis floret Julio*, *& Auguſto*.

Dauci Vires, & Uſus.

Daucus, *ſive* Paſtinaca tenuifolia, ſativa, radicem *habet calidam*, *& humidam*; *frequentiſſime cum carnibus*, *aut carnium jure cocta editur*; *dulcis eſt cum aromatica quadam facultate*; *inflat paliſper*, *& ventrem replet*. *Hodie in culinis magis eſt nota quam ſeplaſiis*. Semen *etiam in uſum venit*, *ſed* ſylveſtris Dauci *potius eligitur*, *magiſque calefacit*, *aperit*, *& attenuat*. *Potum*, *& appoſitum ſimiliter menſes ducit*; *urinæ difficultati ſuccurrit*; *flatus diſcutit*; *hydropicis prodeſt*, *& quibus venter tumidus eſt*. *Adverſus colicos*, *ac nephriticos dolores*, *cum vino ſumptum aut decoctum*, *plurimum confert*; *mulicbres ſuffocationes*, *hoc etiam modo aſſumptum lenit*, *& conceptus adjuvat*. Moriſ.

FFRULA GALBANIFERA. *Lob. Obſ. 45.*
Vid. Icon. 1. Tab. XIII.

FErula Νάρθηξ Dioſc. Baculus, *à feriendo*, *eo quod* Ludimagiſtri *uterentur caule hujus plantæ in verberandis pueris*: *vel à ferendo propterea*, *quod ſenes caule*, *utpote qui levis*, *ſit*, *tanquam* ſcipione *uterentur*.

FErula galbaniſera. *Lob. Obſ. 45. J. B. 3. 2. 52 Lugd. Tab. Ferula latiore folio. C. B. P. 148*, *M. H. 3. 309. Ferulago. Dod. p. 321. Radix* ei lunga, alba, brachialem craſſitiem obtinet, ex qua vulnerata *lac* pingue, & coagulatum copioſe manat. *Radicis* caput filamentis, ut in aliis plantis umbelliferis, reſiniferis, comatum eſt. *Folia* pediculis longis, cavis, digitali craſſitudine, adnexis, omnium ampliſſima, ex quampluribus ſegmentis *Fœniculi* more diviſis, ſed brevioribus, & latioribus, ac glaucum colorem argenteumve, præſertim in adverſa parte, rendentibus, aliquantulum in latitudinem compreſſis, gaudent. *Caulis* erigitur altiſſimus, imo quinos aut ſenos cubitos altus, craſſus, geniculatus, ſubſtantia fungoſa farctus, in ſuperiore parte diviſus *Umbella* inut rotunda, ex *floſculis* luteis reflexis compoſita; quibus delapſi ſuccedunt *ſemina* lata, foliacea, compreſſa, ſubrotunda, ſubnigra, exterius triplici linea ſtriata, interius duplici fibrilla donata qua junguntur, quaque adhuc viridia nutriuntur; ut in omnibus aliis umbelliferis cujuſcunque generis notare eſt. Radix eſt diutius vivax. *Gaudet regione calida*, *& læto ſolo*. *Frequens in* Sicilia, *& monte Argentario in* Italia, *copioſe provenit*.

Vires, & Uſus.

Ferula *calida*, *& ſicca eſt*, *ejuſque* Galbanum, Sagapenum, *&* Ammoniacum, *è radice deſtillantia*, *tertio gradu qualitatem calefacientem*, *& exſiccantem obtinent*. Semina in *vino decocta urinas*, *& menſes cient*, *fœtuſque mortuos educunt*. Galbanum Succus *eſt* è radice *vulnerata* in Syria *naſcente exſudans*, *& exſiccatus*. Sagapenum *in* Media è radice Ferulæ *etiam extractum eſt*. Ammoniacum *quoque in* Cyrene *legitur*; *ex eadem enim radice*, *variis regionibus*, *hic variis nominibus colliguntur*, *ut &* Dioſc. *perhibet*. Succus *medie cujuſdam naturæ eſt inter* gummi, *&* reſinam; *in liquido ſolvitur ut gummi*, *at non*, *ſine vino*, *ſeu aceto*, *ut quidam volunt*; *& in igne flammas concipit ad inſtar reſinæ*. *Uſus autem eſt in emolliendo*, *& digerendo*; *unde in tuſſi*, *& orthopnœa efficax eſt*; *humores viſcoſos expurgat*; *tumores lenit*, *& emollit*; *membra*, *& nervos extenſos corroborat*; *denique in partu*, *& uteri ſuffocatione optime juvat*, Scrod., *&* Moriſ.

ANETHUM HORTENSE. *C. B. P. 147.*
Vid. Icon. 2. Tab. XIII.

ANethum ἄνηθον Dioſc. Mauritanis Xebet, Jaber *ſive* Sebet. Ἄνηθον *ab* ἀναθέω, *ſurſum impello*, *quod cito creſcat*, *& ſurſum impellatur*.

ANethum hortenſe. *C. B. P. 147. M. H 3. 311. Anethum. J. B. 3. 2. 6 Dod p. 298. M. V. 36. Lug. Tab. Ger. Anethum* ſola eſt planta annua ſemine foliaceo, *foliis fœniculaceis* donata. Ad bipedalem aut tricubitalem altitudinem aſcendit, in ramulos paucos diviſum. Folia ad *fœniculi* folia proxime accedentia, minora tamen, & paucioribus alis ramificata, ſubcærulei coloris aut ad glaucum tendentis (quem quidem colorem & *caulis* refert) *odoris* ſubcalidi. *Umbellæ* in ſummitatibus amplæ ſunt, & planæ, luteæ, *ſemina* minora, compreſſa ſubrotunda, in dorſo ſtriata, gerentes: quibus matureſcentibus, radix perit, & à ſemine deciduo in oleraceis, & Hortorum pinguiore ſolo quotannis renovatur.

Tem-

Temperamentum, & Vires.

Calef. in princ. 3. Sicc. in princ. 2. (radix *calf. 3. Sicc. 2. complete*) *diger. diſc. maturat, lenit dolores, auget lac, conciliat ſomnum, venereos appetitus minuit, ſingultui vomituique medetur: Et hæc omnia præſtat uſu interno, & externo. Inprimis tamen extrinſecus Clyſteribus anodynis immiſcetur, capitiſque cataplaſmatis, anodynis, & ſomniferis ſummitates cum oleo olivarum coctæ proſunt.* Schrud.

PEUCEDANUM MAJUS, ITALICUM. *C. B. P. 149.*
Vid. Icon. 3. Tab. XIII.

PEucedanum, πευκέδανον à πεύκη Picea dicitur, *ſiquidem folia cum* Piceæ, *vel* Pini *foliis quandam habent ſimilitudinem.*

PEucedanum majus, Italicum. *C. B. P. 149. M. V. 36. M. H. 3. 312. Lob. Obſ. 454. J. B. 2. 36. Peucedanum, foliis longioribus. Dod. p. 317. Radix* deciduis *foliis* comoſa, craſſa, alte depacta eſt, cortice nigro obducta, ſubſtantia ſubvireſcente, *ſuccum* ſi vulneretur emittens fulvum, odore piceo viroſo. *Folia* pediculis longis inſidentia, ampla trifariam dividuntur, ſingulaque eorum ſegmenta trifariâ deinceps diſſecantur, diviſorum partibus aliſve *Linariæ* folia latitudine, tres uncias frequenter longitudine, ſuperantibus, *Caules* teretes, tripedales, in aliquot ramos brachiati, *umbellas* inſigniter latas ſuſtinent, tanta luxurie, ut interdum minutiores earum partes ſobolem pariant. *Flores* lutei *radiolis* longis, tenuibus, inſiſtentes, ex quinis petalis reflexis conflati (quod contingit in maxima ferulacearum parte luteis floribus præditarum). Hiſce ſingulis evaneſcentibus, ſuccedunt bina *ſemina* foliacea, compreſſa, ſubrotunda, levia, & acerosa, *Ferulæ* aut *Paſtinacæ* ſeminibus minora, triis depreſſis ovatim in dorſo rotata. *In* Italia, *&* Sicilia *ſponte provenit. Radix per multos annos durat. Æſtate floret, Autumno ſemen perficit.*

Vires, & Uſus.

Calida, & admodum ſicca eſt qualitatis; aperit, attenuat, diu it mucilaginem, tartaream &c. in pectoris affectibus, tuſſi, inflationibus, obſtructionibus hepatis, lienis, renum, urinæ, calculi, prodeſt. Radix, *&* Succus *ejus in medicina apud Veteres valde commendatur; viſcoſos, & lentos humores, nec non bilem educendi facultate pollere veteres prodiderunt; ſed cum ob fætorem nauſeam pene creent minus urbis in uſum veniunt.* Moriſ. *Extrinſecus in Hemicraniis aliiſque generibus cephalalgiæ, à catarrhis ducentibus, in tumoribus renitentibus, ulceribus inveteratis mundificandis, promovet capillorum proventum &c.* Schrod.

SPHONDYLIUM VULGARE, HIRSUTUM.
C. B. P. 257. Vid. Icon. 4. Tab. XIII.

SPhondylium, Σφονδύλιον *Dioſc. ut ajunt*, à Sphondile *inſecto, cujus odorem æmulatur.*

SPhondylium vulgare, hirſutum. *C. B. P. 257. M. V. 38. M. H. 3. 313. Sphondylium quibuſdam, ſive Branca urſina Germanica. J. B. 3. 2. 160. Sphondylium. Dod. p. 307. Adv. Lob. E radice* craſſa, alba, rugoſa, & fibroſa, guſtu ſuavi, & non injucundo, calefaciente, alte in terram demiſſa, proveniunt, *folia* pediculis longis, hirſutis, & ſtriatis innixa, ampliſſima, lobata; quorum quælibet *ala* palmarem latitudinem occupat, in ambitu ſerrata, utrinque molli lanugine pubeſcit. *Caules* aſſurgunt pollicares, ſtriati, bicubitales, & tricubitales, hirſutie aſperi, in ramulos quoſdam diſtributi; ad quorum genicula *folia* quoque petiolo lata ſede donato adnaſcuntur. *Flores* umbellas latioris orbem ſuggerunt, & circinnant candidi; quorum ſinguli flores quinquepetalis cordiformibus, ad medium bifidis, conſtant. Cuilibet flori ſuccedunt bina *ſemina* lata, membranacea, compreſſa, ſubrotunda, tribus ſtriis uniuſcujuſque in dorſo inſignita. *In pratis, & paſcuis humidioribus, ad ſepes, & foſſas frequenter occurrit. Junio, & Julio menſibus floret, ac Septembri ſemina perficiuntur.*

Vires, & Uſus.

Cum Sphondilium *guſtu ſubacri cum dulcedine, & calore ſit, neceſſe eſt ut exſiccet, incidat, & tenuium ſit partium, & ad aſthma, epilepſiam, & Regium morbum aptum medicamentum, uti* Galenus *confirmat. Pituitam per alvum detrahere* Dioſcorides *auctor eſt, & jecinoris vitiis, hepaticis, ictericis, orthopnœa laborantibus, comitiali morbo obnoxiis, ac uteri ſtrangulationi præterea mederi, perhibetur. Inter emollientes, &* folia *tenera, &* radices *recipiuntur, & ad deprimendos tumores, ob digerentem, & aperientem facultatem, à Chirurgis uſurpantur.* Poloni, *&* Lithuani *ex* Sphondylii *foliis, ac* ſemine *cum aqua, addito fermento, potionem coquere feruntur, quæ pauperibus ſit loco cerviſiæ.* Dod.

PASTINACA SATIVA, LATIFOLIA. *C. B. P. 155.*
Vid. Icon. 5. Tab. XIII

PAſtinaca *à paſcendo dicta videtur; plebs enim infimatalem ſæpiſſime depaſcitur.*

PAſtinaca ſativa, latifolia. *C. B. P. 155. Ger. Park. M. V. 39. M. H. 3. 314. Paſtinaca ſativa, latifolia, flore luteo. J. B. 3. 2. 150. Caulis*, humanam altitudinem attingit, ſtriatus, & profundis *ſulcis* canaliculatus, à medio ad ſummum in *ramuſculos* divaricatus; qui quidem ramuſculi *umbellis* aureis, amplis, planis terminantur. Iſtis autem deciduis ſuccedunt *ſemina* acerosa, ſubrotunda, compreſſa, *Sphondylii* ſeminibus minora ſecundo quoque anno producta; primo enim folia ampla, lobata, pedalia, & longiora emittit, quibus è regione adhærentes *alæ* triunciales, & ſeſquiunciam latæ, ſerratæ, virides, impari extremum claudente, ut in omnibus plantis *umbelliferis foliis lobatis* præditis. *In Hortis ob radicum gratiam frequens colitur. Bimus eſt planta, ejuſque radices prima hyeme, antequam dureſcant, carnoſæ ſunt, & eſui aptæ.*

PASTINACA LATIFOLIA SYLVESTRIS. *C. B. P. 155*
Vid. Icon. 6 Tab. XIII.

PAſtinaca ſylveſtris, Elaphoboſcum, ἐλαφόβοσκον. Dioſc. *quia cervi pabulum eſt.*

PAſtinaca latifolia, ſylveſtris. *C. B. P. 255. Park. Ger. Paſtinaca ſylveſtris, Germanica, quibuſdam Elaphoboſcum. J. B. 3. 2. 149. Baucia Paſtinaca ſylveſtris, Adv. Lob. Radix* pollicaris, alba, fibris adnexis, *folia* protrudit alata, dodrantalia, antecedentis minora, viridia, & hirſuta. *Caulis* ſecundo anno aſſurgit bicubitalis, ſtriatus, geniculatus, molli lanugine hirſutus: intus inanis, ad cujus genicula, & ex alis foliorum oriuntur alii *cauliculi*, *folia* anguſtiora proferentes. *Flores*, & *ſemina* cum ſativæ adeo congruunt, ut illam ex hac eſſe natam, & mangonio, & cultura melioreſcere (quod & de *Carotis* creditur) plurimi opinentur. *In arvis, per vias, & foſſas frequens occurrit.*

Paſtinacæ Uſus, & Vires.

Radix *præcipue culinis expetitur, & in foro olitorio publico venum proſtat; calida, & humida eſt temperiei, dulcis, ſalubris, & carnis vicem præſtans. Multum nutrit; corpus pinguefacit; flatus generat; venerem ſtimulat; & urinas provocat.* Semen *magis excalefacit, & ad obſtructiones aperiendas in vino potum efficaciſſimum eſt, & ad urinas movendas, flatuſque diſcutiendos, cum ſucceſſu uſurpari poteſt.* Moriſ.

PANAX COSTINUM. *C. B. P. 156.*
Vid. Icon. 2. Tab. XIV.

PAnax coſtinum. *C. B. P. 156. Paſtinaca ſylveſtris, altiſſima. T. 319. Sphondylio, vel potius Paſtinacæ Germanicæ affinis, Panax, ſive Pſeudo-coſtus flore luteo. J. B. 3. 2. 156. Panax coſtinum, Coſtum Illyricum. Taber. Ic. 81. Sagapenum, Dioſc. Radix* craſſa, alba, rugoſa, altè deſcendens, & diutiùs durans, ſuperius comoſa, *folia* emittit ſeſquicubitalia, alata, pediculis longis, craſſis, canaliculatis, hirſutie aſperis, inſidentia; eaque rurſus pinnatim ſubdiviſa, & ramoſa, ut cubitalem latitudinem æquent, pinnis aliſve oblongis, ſubrotundis, & obtuſis, tres quatuorve uncias longis, binas latis, in ambitu crenatis donata, frequenter irregularia, uno latere à nervo medio repleto, altero oppoſito dimidio plus minus deficiente. *Caulis* aſſurgit ſex ſeptemve cubitos implens, pollicaris, & pene brachialis craſſitudinis, geniculis interceptus, in ſuperiore parte in ramulos brachiatus, qui *umbellas* globulares aureas ſuſtinent.

ſtis

Iſtis autem ſuccedunt *ſemina* binatim juncta ſubrotunda, compreſſa, *Paſtinacæ latifoliæ* longiora, externe ſtriata, quæ Autumno ſata, vere ſuccedente germinant, quod utique in pluribus plantis umbelliferis obſervatu dignum eſt. *In Italia, & Sicilia, necnon* Galloprovincia *ſponte creſcit. Floret Æſtate, & Autumno ſemen perficit. Ex hujus* radice *vulnerata* Succus *ſubflavus æſtivis menſibus manat, ſponte concreſcens, odoris exigui, ſed guſtus excalefacientis, & pro* Sagapeno *etiam à quibuſdam habetur. Sunt qui putant* Sagapenum *in* Media *ex* Ferula *naſci.* Optimum cenſetur ſyncerum translucidum, foris colore fulvo, vel ruffo, intus albido, guſtu, acre, odore gravi, porrumque æmulans.

Vires, & Uſus.

Sagapenum. *Calef. 3. ſicc. 2. attenuat, aperit, ſubſtantiæ eſt tenuis: tanta extrahendi vi pollere dicitur, ut quoque ſpicula ex carne eliciat: purgat lentos, & craſſos, imò & ſeroſos humores ex ventriculo, inteſtinis, utero, renibus, cerebro, nervis, juncturis, pectore. Hinc prodeſt in hydrope, tuſſi inveterata, aſthmate, cephalalgia, ſpaſmo, epilepſia, paralyſi, tremore artuum, in obſtructione, & tumore ſplenis, febribus intermittent, dolore colico, menſes ciet, (ſed fœtum enecat) urinam movet. Extrinſecus convenit in pleureſi, aliiſque tumoribus, ac doloribus, mitigatione ac reſolutione opus habentibus. Fumus excitat. Epilepticos, hordeola Ciliorum ſanat.* Schrad.

PANAX SPHONDYLII FOLIO, *ſive* HERACLEUM. *C. B. P. 157 Vid. Icon 2. Tab XIV.*

Panax ſphondylii folio, *ſive* Heracleum. *C. B. P. 157 Sphondylium majus, ſive Panax Heracleum quibuſdam. J. B. 3. 2. 161. Panaces Heracleum, vel potius ſphondylium alterum. Dod p. 305. Sphondylium, humilius, latioribus foliis, umbellâ ampliore. M H 3. 313. Opopanax. Dioſc.* Planta hæc ſpecioſior, & major eſt, ut *Ja. Bauh.* recte notat. *Folia* eadem diviſione naſcuntur, latiora tamen, & minus aſpera, pallidiora, interdum pene integra. *Caules* erecti craſſiores, & fortiores, vix eandem aſſequunt altitudinem. *Umbellæ* albæ ſunt, & *ſemina* latitudine ſuperant. *In Naſſiæ montibus provenit, & in* Alpibus Appenninis *legitur.* Ex hujus *radice* vulneratis *ſuccus* ſubflavus æſtivis menſibus manat, ſponte concreſcens, odoris exigui, ſed guſtus excalefacientis; & pro *Opopanace* à pluribus &c. *Opopanax.* Gummeus eſt *ſuccus* ex *Panacis Heraclei* ſauciata *radice* effluens, ac concreſcens. Signa bonitatis, color extus flavus, intus albus, aut ſubflavus, ſapor valde amarus, odor gravis &c.

Temperamentum, & Vires.

Calef. 3. ſicc. 2 emollit, digerit, flatus diſcutit, purgat pituitam craſſam, & lentam à partibus remotis, cerebro, nervis, ſenſoriis, juncturis, Thorace &c. Schrod.

MYRRIS. *Dod. p. 701. Vid. Icon. 3 Tab. XIV.*

Myrrhis, *ut ajunt, à* Myrrha, *quod ejus odorem ſpirat.*

Myrris. *Dod. p. 701. Myrrhis magno ſemine longo, ſulcato, J. B 3. 2. 77. p 701. Myrrhis major, vel cicutaria odorata. C B. P. 161. Myrrhis major vulgaris, vel Cerefolium majus. Park. Myrrhis perennis, ſemine ſulcato ſtriato, alba, major, odorata. M. U. 44 M. H. 3. 301.* Hæc *radicem* habet albam, craſſam, molli carnoſoque cortice, in fiſſuras cito ab aere laceratam, ſuavi, jucundo aromatico, & quaſi aniſato ſapore donatam. *Folia* ſunt magna, pluriſariam diviſa, & *Cicutæ* majoris in modum pediculis alata, & pinnatim pendentia, pallide, viridia, mollia, & hirſuta. *Caules* ſurrigit bipedales, & bicubitales, brachiatos, hirſutos, inanes, geniculatos. *Umbellas* haud magnas gerit *florum* alborum, ex quinque petalis cordiformibus conſtatorum. Floribus deciduis ſuccedunt *ſemina* magna, longa, ſulcata, nigricantia, ſulcis profundius ductis prædita, quæ maſticata, præſertim dum viridia, guſtum *Aniſi* jucundum referunt. *In Pratis* Haſſiæ *ſponte oriri auctor eſt* Gillenius; *in pluribus Hortis* Europeis *alitur.*

Vires, & Uſus.

Myrrhis *ſapore grata prædita, ſecundo gradu calida partium ſubtilium, & ſiccæ eſt; blandaque, & ſuperata, quaſi aroma. Affectibus igitur capitis, ſtomacho grata, imprimis vertigini, præſentaneum eſt remedium: hinc qui ex vertigine apoplexiam metuunt, uti ſenes, ea tuta uti poterunt. Interne pariter ſanguini congrumata reſolvendo conducit: & propterea ab alto lapſis propinanda. Itidem in exulcerationibus partium in uſum venit. Quin & vis diuretica, quia eſt herba vulneraria, in ea prædicatur: hinc qui patiuntur exulcerationes renum, eandem adhibeant; ut & mulieres quibus ex vitia lactis mammarum abſceſſus oriuntur.* Foreſt. lib. de Puerp. *ſcribit ſe ſæpius uſurpaſſe in iis mulieribus, quibus lac in mammis fuerat coagulatum. Uſus etiam in juſculis, in quæ hæc herba minutim inciſa conjici debet. Brevi, iis quibus ſtomachus ſanguiniſve edulcandus eſt, uſus vel* radicis, *vel* herbæ, *vel etiam* aquæ deſtillatæ *à plurimis commendatur.*

CHAEROPHYLLUM SATIVUM. *C. B. P. 152. Vid. Icon. 4. Tab. XIV.*

Chærophyllum *à vocibus* Græcis *χαιρω gaudeo, & φυλλον folium, quaſi planta foliis gaudens.*

Chærophyllum ſativum. *C. B P. 152. Chærophyllon. J B. 3. 2. 75. Cerefolium, ſativum. M U. 46. M. H. 3 303. Radice* eſt nitente, alba, minimi digiti craſſitudine, plurimis fibris exeuntibus; è qua *caules* plures exſurgunt cubitales, & bicubitales, ramoſi, ſtriati, concavi, geniculis pauliſper protuberantibus. *Folia Apiohortenſis* foliis ſimilia, ſed argutius diviſa, nec ita longa, pallide virentia, in averſa parte tantilla hirſutie donata. *Flores* in umbellis raris parvi ſunt, & albi, quinque petalis cordiformibus, totidemque ſtaminibus albidis, conſtantes. *Semen* gemellum, oblongum, tenue, in acutum deſinens, læve eſt, & nigricans. Tota planta dulcis, & aromatici eſt ſaporis. *Creſcit in Hortis, floret Majo.*

Vires, & Uſus.

Temperate excalefacit, & modice reſiccat; dulcis, & odorati eſt ſaporis. Quare non ſolum in medicina, ſed & in culinis, & acetariis commodum eſt. Ad diſcutiendos intra corpus concretos ſanguinis grumos, ſanguinemque extravaſatum, ſive intus vel extra congelatum diſpellendum, efficaciſſimum eſſe experientia comprobatur. Urinam promovet, & obſtructiones ſolvit. Extrinſecus inſignis eſt uſus: ſi butyro frigatur herba, *& abdomini imponatur, certum eſt contra tormina remedium; ad quod mulierculæ ceu ad ſacram anchoram confugiunt. In dolore colico, & urina retenta (impoſitum in cataplaſmata) optimi, & mirandi eſt uſus. Plura de hac re vide apud* Sim. Paul.

PERFOLIATA VULGARIS. *M H. 3. 299 Vid. Icon. 5. Tab. XIV.*

Perfoliata *dicitur, quod caulis ejus ſingula folia perforet, diſſecet atque penetret, & per ipſa tranſeat.*

Perfoliata vulgaris. *M. H. 3 299. Perfoliata vulgatiſſima, ſive arvenſis.* C. B. P. 277. *Perfoliata ſimpliciter dicta, annua, vulgaris. J. B. 3. 2. 198 Perfoliata. Dod p 604 Bupleurum perfoliatum, rotundifolium, annuum T. 310. Cauliculus* huic aſſurgit gracilis, teres, & glaber, bipedalis, in ramulos diſtributus; quos *folia* ſic ambiunt, ut medios amplectantur ac circumdent, lata, ſubrotunda, lævia, glabra, venoſa, dilute virentia. *Umbella* in faſtigiis, quibus *foliola* myrtina ſubjiciuntur, planæ ſunt, *petiolis* brevibus, & floſculis luteis donatæ, ſuccedente *ſemine* ſtriato, ſubnigricante, gemino: quibus deciduis, quotannis renaſcitur. *In arvis montoſis, & inter ſegetes, variis locis, ſponte oritur. Floret Junio.*

Vires, & Uſus.

Planta *eſt vulneraria, & in curandis herniis frequens adhibetur, imprimis enterocelis, ſive in ſcroto, ſive in umbilico. In herniis autem interna miſceatur potius vulnerariis, & ſimul externa per modum cataplaſmatis imponatur.* Semen *eſitandum exhibetur pueris, & infantibus ramice laborantibus. Brevi: modice calida, paulo vero magis ſicca eſt, atque nonnihil amaricans, & aſtringens.* Moril.

SA-

Digitized by Google

SANICULA OFFICINARUM. *C. B. P.* 319.
Vid. Icon. 6. Tab. XIV.

SAnicula *officinarum à ſanandis vulneribus nomen traxiſſe videtur. Doctiſſimus* Columna *ſub* Sideritide *tertia* Dioſcoridis *pingit, & deſcribit.*

SAnicula officinarum. *C. B. P.* 319. *M. H.* 2. 616. *Sanicula mas, Fuchſii, ſive Diapenſia. J. B.* 3. 639. *Sanicula. Dod. p.* 140. *Trag. Cæſ. Cam. Tab. Sideritis III. Dioſc. Col.* 1. 124. *Folia* ſunt huic *Saniculæ* complura, quæ in oblongis pediculis à radice promit lata, lucide virentia, & quidem rotunda, niſi in partes quinque dividerentur; *Vitis* foliis idcirco quodammodo ſimilia, ſed minora multo, & virentia, & lævore nitentia, in ambitu ſerrata, extremiſque angulis rubentibus: aſſurgunt inter hæc *cauliculi* dodrantem aut pedem alti, ad radicem rubentes: in quorum cacumine *floſculi* muſcoſi, albidi; ſuccedente *ſemine* rotundo, aſpero, ſeu hirſuto involucro incluſo prætereuntium adhæreſcente veſtibus *Lapparum* modo: *radix* ſuperiùs craſſiuſcula, & multis inferiùs capillamentis fibratur. *In Sylvis, & umbroſis naſcitur. Gaudet pingui gleba, læto humidoque ſolo: transfertur & ad hortos, in quibus adoleſcit. Floret Majo, ac Junio ſemina ſua perficit, & maturat. Herbæ hujus folia toto anno virent.*

Temperamentum, & Vires.

Cæterum Sanicula *hæc* Diapenſia *dicta, quia cum aſtrictione quadam guſtù amaricat, ita præter quod expurget, & abſtergendo roboret calida, & ſicca eſt quidem ordine ſecundo.* Succus *ad ſananda vulnera datus prodeſt. Datur &* decoctum *ejus, quod ſanguinis ſputionem, & dyſenterias curat: ſordida etiam vulnera hoc abluuntur. Humores frigidiores diſcutit, ac reſolvit in aqua decocta, & cataplaſmatis modo impoſita; miſcetur potionibus, quas vulnerarias appellant.* Moriſ.

DISTRIBUTIO VII.

PLANTAE GYMNOMONOSPERMAE FLORE SIMPLICI.

Valeriana major, odorata radice; Valeriana ſylveſtris, major; Valeriana Celtica, *ſive* Nardus Celtica; Plumbago, *ſive* Dentillaria; Jalapa Officinarum, fructu rugoſo; & Agrimonia Officinarum.

VALERIANA MAJOR, ODORATA RADICE.
J. B. 3. 2. 209. *Vid. Icon.* 5. *Tab. XV.*

VAleriana, *ſic dicta (ut videtur,) quia à* Valeriano *Imp. propter multas quibus pollet facultates, adamata; & eadem de cauſa à* Valentiniano *etiam quibuſdam denominata videtur.* Dioſcor. *l.* 1. *c.* 10. φῦ ἡ νάρδῳ ἀχία, *ea quod radices cum quadam odoris gravitate* Nardum *æmulentur; imo & vires ſunt* Nardo *ſimiles*, Galeno, *&* AEgineta *auctoribus. Officinis, & Herbariis* Valeriana; *& ob inſignes virtutes* Theriacaria *etiam dicitur.*

VAleriana major, odoratâ radice. *J. B.* 3. 2. 209. *Valeriana hortenſis, Phu folio Oluſatri. Dioſcoridis. C. B. P.* 164. *M. H.* 3. 103. *Valeriana, major, hortenſis. M. U.* 52. *Valeriana hortenſis. Dod. p.* 349. *Phu magnum. Matth. Lugd. Valeriana optima. Cæſ. Carpeſium, Caſt.* A quibuſdam *Amantilla, Valentiniana, & Theriacaria* appellatur. E *radice* alba, digitalis craſſitudinis, oblique partim ſupra terram eminente, fibris multis ſubjectis, (quibus terram adprehendit) *odoris* ſuavis, & aromatici, oriuntur *folia* lævia, viridia, integra, duas aut tres uncias longa, & obtuſa, pediculis longis, & latiuſculis inſidentia. *Caulis* glaber concavus, teres, ad altitudinem duorum cubitorum aſſurgit, per intervalla rarius geniculatus; cujus articulis apponuntur bina *folia* longa, in tenues lacinias alata, è regione ſita. *Caulis* ſummum multis *floribus* albis, aut ex carneo colore albeſcentibus, tubuloſis, in margine quinæquepartitis, cum ſtaminulis in medio, corymbatim ornatur; quibus *ſemina* oblonga, ſtriata, & acuta, *lanugine* pappoſa candida appenſa, ſuccedunt. *In Hortis ſatis frequenter colitur, & Aprili, & Majo menſibus floret, & ut in plerique aliis pappaſis, ſemen cito matureſcere obſervatur.*

Vires, & Uſus.

Calefaciunt, & ſiccant, attenuant, aperiunt, alexipharmacæ, ſudoriferæ, & diureticæ ſunt. Uſus præcipui in imbecillitate viſus, peſte, aſthmate, plerutide, obſtructionibus hepatis, lienis, uteri, herniæ, ictero, & ſimilibus malis medentur. Hæ extrinſecus confortant viſum, maculas oculorum abſtergunt; cephalalgiam ſedant; menſis cient, ſudorem promovent, (in balneis) exſiccant catarrhos, (ſuffitu) bubonum, ac anthracum malignitatem corrigunt; globulos, ſagittaſve infixas extrahunt; ulcera inveterata mundificant. Schrod. Pulvis radicis *hujus plantæ ſponte ortæ, antequam caulem edat, cochlearis dimidii menſura cum vino, aqua, lacte, aut alio quovis decente ſucco ſemel, aut bis ſumptus, epilepſia correptos liberat. Siquidem* ἄνω, *&* κάτω *purgat. Hujus vim, & in aliis multis, & in ſemetipſo expertus eſt doctiſſimus, & veraciſſimus* Fab. Columna. *Et confirmat* Panarola. Sylvius *quoque plus ei tribuendum putat quàm* Peoniæ, *ut quæ ſale volatili abundet. De viribus plura apud* Jo. Bauh. *occurrunt.*

VALERIANA SYLVESTRIS, MAJOR. *C. B. P.* 164.
Vid. Icon. 2. *Tab. XV.*

VAleriana ſylveſtris, major. *C. B. P.* 164. *M. H.* 3. 103. *Valeriana ſylveſtris, magna, aquatica. J. B.* 3. 2. 209. *Valeriana ſylveſtris, foliis latioribus. M. U.* 50. *Valeriana ſylveſtris.* 1. *Cluſ. H.* 55. *Dod. Adv. Lob. Cam. Eyſt. Phu Dioſc., Phu Germanicum, Fuchſii, Phu majus commune. Geſn. Radix* ex pluribus compoſita eſt *fibris* albis guſtu aromatico, reptatu ſubinde ſe ſe propagantibus. *Caules* ad humanam altitudinem exſurgunt, recti, fiſtuloſi, longis internodiis intercepti, ſtriati, modice hirſuti, quorum genicula amplexantur baſi ſua *folia Valerianæ ſativæ* magis pinnata (pinnulis ad margines dentatis) ſaturatius virentia, nonnihil averſa parte hirſuta. *Flores* quaſi in umbella *ſativæ* ſimiles, ex albis purpuraſcentes, ſinguli è longo tubo in quinque ſegmenta, totidem petala imitantia, aperiuntur; pediculis autem carent, & in ipſa ramorum divaricatione ſedent. Singuli quoque *ſeminibus* inſident ſingulis, nudis, lata baſi, acuto mucrone, umbella lanuginoſa radiati, cujus beneficio à vento diſcutiuntur. *In humidis locis, & prope aquas, in pratorum foſſis, & in ſylvis, ac dumetis non raro invenitur; & per totam fere AEſtatem floret.*

Vires, & Uſus.

Valeriana ſylveſtris major *ruptis, convulſis, ex alto præcipitatis utilis cenſetur. Quin &* ſolia *hujus, ut &* ſativæ, *ad oris, & gingivarum cum inflammatione exulcerationes, & aphthas molliendas decocta, & gargarizata*

D prodeſſe

Digitized by Google

prodeſſe ferunt. Pulvis radicis *in epilepſia multum prodeſt*. *Contra febres, maxime vero tertianae, non ſemel, ſed multoties expertus eſt*, Johan. Schvvab *plurimum valere*.

VALERIANA CELTICA. *T.* 132.
Vid. Icon. 3. *Tab. XV.*

VAleriana Celtica. *T.* 132. *Nardus Celtica. Dioſcoridis. C. B. P.* 165 *Nardus Celtica. J. B.* 3. 2. 205. *Nardus Alpina. Cluſ. H.* 57. *Nardus ſive Spica Celtica. Park.* Integros interdum ceſpites occupat ſerpendo *radix*, & late ſumma tellure ſeſe inter muſcum diffundendo, oblongi procumbenteſque humi ramuli tenues, plurimis velut *foliolis*, aut ſiccis ſquamis circumſepti, ſubinde fuſcas, & nonnihil capillatas *fibras* agunt, ſumma parte in unicum, aut bina ternave extuberantes *capitula*, aliquot longis, ſecundùm caput anguſtis, deinde in latitudinem paullatim ſe laxantibus *foliis*, ſatiſque craſſis, & ſuccolentis plena; colore dum primum emergunt viridi, deinde ſub Autumni initium aut AEſtatis finem flaveſcente, guſtu amariuſculo. Palmaris aut dodrantalis, nonnunquam etiam major, inter iſta emergit *cauliculus* ſatis firmus, ut in minutioribus *Valerianis ſylveſtribus* geniculatus, bina ad ſingulos nodos habens inter ſe oppoſita exigua *foliola*. Huic circa ſummum ex ſingulis alis enaſcuntur pedicelli, binos aut ternos *floſculos* coloris pallidi ſuſtinentes, quibus ſuccedunt *ſemina Valerianæ ſylveſtris Alpinæ*, ſaxatilis præſertim (*Valerianæ minima Nardifolia*) ſeminibus proxima, paullo tamen minora. Tota planta aromatica eſt. *Copioſe provenit in Alpibus* Germaniam *ab* Italia *dividentibus*. *Montoſis gaudet* Genuenſibus, Liguriæque *Alpibus ſterilibus*.

Vires, & Uſus.

Calefacit, & ſiccat, viriumque earundem eſt, quibus & Spica Indica *pollet; majore tamen cum utilitate adhibetur in urina cienda; ventriculo roborando; flatibus diſcutiendis. Extrinſecus additur malagmatis unguentiſque calefacientibus, ut* Schroderus *perhibet*. Pannonibus *frequens ejus uſus eſt in capitis lotionibus*.

PLUMBAGO. *Cluſ. Hiſt.* 123. *Vid. Icon.* 4. *Tab. XV.*

PLumbago, *&* Molybdæna *à foliorum colore* Plumbeo, *& ſubcæruleo, dicitur; & quia hæc herba vibices* i. e. *ſigna verberis in humano corpore livida, tollit, ut quidam volunt*. Camsha Arabicus. Dentillaria, *&* Dentellaria *etiam, quia ad dentium dolores mitigandos, quemadmodum* Pyrethrum *adhibetur, nuncupatur*.

PLumbago quorundam *Cluſ. Hiſt.* 123. *Caſt. Tab. Molybdæna Plinii, Ang. Dentaria, ſive Dentillaria Rondeletii, & Narbonenſium. Adv. Lob. Tripolium. Dioſc. Lepidium Monſp. Dentillaria dictum. Park. Lepidium Dentillaria dictum. C. B. P.* 97. *Dentillaria Rondeletii, J. B.* 2. 941. *vulgò Herba S. Antonii*. *Folia* non dentata, latiuſcula, fervidi ſaporis, plumbei ſunt coloris. *Flores* pentapeloides, nonnunquam etiam hexapetaloides, tubuloſi, è *Calycibus* longiſſimis, hirſutis erumpentes, proveniunt: quorum ſingulo unicum *ſemen* oblongum, ſolidum, glabrum, nigricans incluſum eſt. *Colitur in Hortis*, *Floret AEſtate*.

Vires.

Herba *acris*. Radix *ad dentium dolorem commendatur*. Jo. Bauh.

JALAPA OFFICINARUM, FRUCTU RUGOSO. *T.* 130. *Vid. Icon.* 5. *Tab. XV.*

JAlapa Officinarum, fructu rugoſo. *T.* 130. *Jalap. Plumier, Tlaquilin, Hernand.* 279. *Solanum Mexiocanum, flore magno. C. B. P.* 168. *Jaſminum Mexicanum, ſive flos Mexicanus multis. J. B.* 2 814. *Viola Peruviana Tabern. Ic.* 315. *Mirabile Peruvianum. M. H.* 3. 598. *Admirabilis Peruviana. Cluſ. Hiſt.* 88. *Jaſminum Indicum, ſive Flos mirabilis. Peruvianus Eyſt.* 772. *Radice* longa, craſſa, carooſa, nigra: *folia Populo nigræ* ſunt ſimilia, ad baſin ſubrotunda, in mucronem deſinentia, *Solani* mollitie prædita. *Flores* pulcherrimi, monopetales, pollicem lati, fundo tubuloſi, frequenter rubri, vel lutei ſunt; nuoc rubri albedioe variè mixti, interdum dimidiatim, plus minus à ceotro ſtriati, maculati, & puoctati, tanta varietate, ut duos conſimiles videre oon liceat; & hinc *Mirabilis*, & *Admirabilis* nomen planta obtinuit. Et qui luteo colore tinguntur, perinde ac qui rubedine permixti ſunt, mirè variant flores; ſolis radiorum impatientes, & citò marceſcentes, qui Autumnum versùs quotidie renovantur. Quibus dehiſcentibus ſingulo ſingulum ſuccedit *ſemen* ſubnigrum, anguloſum, *Ceraſi* oſſiculi magnitudine; perianthio calycive inſidens. *Carolus Plumier*, qui Plantarum quarundam *Americanarum* nuperam Hiſtoriam edidit, *Jalappam* in Officinis uſitatam, & ex *America* deportatam ſpeciem hujus Plantæ eſſe aſſerit, unde *D. Tournefortius Jalap.* vocitat. *Colitur in Hortis*.

Vires.

Expurgat validè humores noxios omnes, in primis autem ſeroſos, idque agit citra moleſtiam. Scribebat Patavio *ad* Cluſium Jacobus Antonius Cortuſus, *Dragmas duas* radicis Admirabilis Peruvianæ *flore vario, ſeu* Jalapæ *flore vario, intus ſumptas egregiè aquas educere*.

AGRIMONIA OFFICINARUM. *T.* 301. *Vid. Icon.* 6. *Tab. XV.*

AGrimonia, *ſeu* Εὐπατόριον Dioſcoridi *l.* 4. *c.* 41. ἡπατόριον Oribaſio *in collectionibus, &* ἡπατῖτις, *id eſt* Hepatica, *quod hepati medeatur*. Plin. *l.* 25. *c.* 6. Eupatoria *regiam authoritatem habet. Sunt qui velint nomen ab inventore* Mithridate *cognomento* Eupatore *habere*.

AGrimonia Officinarum. *Tourneſ.* 301. *Eupatorium veterum, ſive Agrimonia inodora, vel minus odora. M. H.* 2 614. *Agrimonia, ſeu Eupatorium. J. B.* 2. 398. *Eupatorium veterum, ſive Agrimonia. C. B. P.* 321. *Dod. p.* 28. *Lugd. Eupatorium Græcorum. Adv. Lob. Folia* profert *Agrimonia* oblonga, in plures utrioque lobos diviſa, ſingula è regione rachi ſeu coſtæ mediæ adhærentia, *Cannabis* foliis particularibus ſimilia, ſed latiora, & molliora, minuſque ſaturo colore virentia, hirſuta, in ambitu ſerrata, ſeu ſecundùm margines profundè crenata: *caulis* tenuis, rectus, hirſutus itidem, cubito altior, duriuſculus, ſubnigricans: à cujus medio surſum versùs *floſculi* exeunt parvi, lutei, pentapetales, cum pluribus ſtamiolis in ipſorum medio luteis itidem; quibus ſingulis defloreſcentibus *ſemina* ſecundùm caulis ſuperiorem partem ſpicatim, ſicut flores antecedenter, proveniunt: involucra ſeminum ſunt hiſpidæ *Fabæ equinæ* magnitudine ferè, quæ deorſum nutant, ſeu reclinantur matura ſubrubent, & propè inambulantium laneo veſtitui adhærent, *Lappularum* modo: *ſemina* bina, terna, quandoque plura in loculamentis diſtinctis continentur: *radix* oblonga mediocris craſſitudinis eſt, & ſubnigricat. *Planta eſt perennis: in locis parum cultis ſecus vias, ſepimenta pratorum, ac arvorum, & quandoque in ſylvis exit. Junio Menſe, ac ſerius floret: Semen deinde in multam AEſtatem facit, uſque in Autumnum durat in caulium ſuperioribus partibus*. Dicitur & *Lappa inverſa*, quod ſemina *Lapparum* inſtar aſpera, & ſpinulis prædita, deorſum peodentia producat; *Eupatorium* autem ab *Eupatore* inveotore nomen, & Regiam, inquit *Plinius*, authoritatem habet.

Temperamentum, & Vires.

Citra manifeſtam caliditatem aſtringendi mediocrem vim Agrimonia *obtinet; & unà temperiem ſiccam*. Galenus Eupatorium *tenuium eſſe partium aſſerit, & incidendi expurgandique facultate præditum, quocirca & jecinoris obſtructiones expurgare, & ſimul viſceribus robur aſtringendi ſua facultate addere* decoctum foliorum; *hepaticis, & nephreticis ſanguinem ſpuentibus, & mingentibus confert* Semen, Plinio *authore*, dyſentericis *in Vino potum auxiliatur. Addit* Dioſcorides, *jecinoroſis, & à ſerpentibus commorſis auxilio eſſe. Contrita* folia *cum adipe ſuillo impoſita ulceribus difficilem cicatricem contrahentibus medentur*, Dioſcoride *quoque auctore*; radix *craſſior, foris fuſco rubore prædita, dura, exſiccante, & moderatè aſtringente facultate, adeo apta internis affectibus, ut decoctum dilutumve colore limpido vini albi placeat, & potum viſcerum hepatis præſertim tonum reſtituat, intemperiemque ſedet omnem, corrigat obſtructiones, & reſeret, eòque* ſuccum *Officinæ expreſſum* in Trochiſcos *ſervant*. Petrus Bembus Cardinalis *eloquentiſſimus aſſeruit ad arenulas è renibus expellendas nihil utilius ſe reperiſſe, quàm aſſiduum uſum* aquæ ſtillatitiæ *ex* Agrimonia, *ſive* Eupatorio Græcorum. *Hæc* Cam. *Extrinſecus adhibetur ſæpiſſimè in balneis, & lotionibus*. Schrod.

DISTRI-

Digitized by Google

DISTRIBUTIO VIII.

PLANTAE GYMNOMONOSPERMAE FLORE PLATIPETALO.

Lactuca ſativa, Lactuca ſylveſtris, odore viroſo, Sonchus lævis, latifolius, Sonchus aſper, non laciniatus, Hieracium murorum, folio piloſiſſimo, Hieracium latifolium, Genevenſe, foliis Conyzæ majoris Monſpeſſulanæ, Dens Leonis, latiore folio, Piloſella major, repens, hirſuta, Scorzonera latifolia, Tragopogon pratenſe, luteum, majus, Tragopogon purpuro-cæruleum, Porri folio, quod Artifi vulgò, Tragopogon Gramineo folio, ſuaverubente flore, Inthybus ſativa, anguſtifolia, Inthybus criſpa, Lampſana, Cichorium ſativum, & Cichorium ſylveſtre, Officinarum.

LACTUCA SATIVA. *C. B. P. 122.*
Vid. Icon. 1. Tab. XVI.

LActuca *vel à* lactis copiâ, *qua abundat*, *vel ob* lactis copiam, *quam nutricibus afferre exiſtimatur*. Οἰδεῖ Dioſcorid. *l. 2. c. 165.*

LActuca ſativa. *C. B. P. 122. M. H. 3. 57. Lactuca ſativa, vulgaris, non capitata. J. B. 2. 997. Lactuca ſativa, folio ſcariolæ. Lob. Adv. 89. Obſ. 121.* Hortenſis, *ſive ſativa Lactuca folio* exit oblongo, lato, lævi, dilute virente: *caule* verò rotundo, ſatis craſſo, folioſo, medulla farcto, lactis ſucci pleno, qui in latam effuſus comam, *floſculos* profert ſubluteos, diſci forma, atque ſingulis ejuſdem petalis ſuccedit; *ſemen* ſingulare oblongum, planum in medio tumidum, utrinque mucronatum, Liciatorii Textoris forma, albicans, pappo donatum. *Radici* longæ, craſſæ, multæ adhærent fibræ: vulnerata hæc, ficus & folia, ſuccum aquoſo lacti ſimilem non minus, quàm ejuſdem caulis effundunt. *Seritur in Hortis*.

Temperamentum, & Vires.

Lactuca *ſativa* Cichoraceis *congener*, *magiſque temperata eſt; ſal blandum volatile obtinet; refrigerat, & abſtergit; ſtomacho grata eſt; ſomnum conciliat; alvum leniter emollit; lac evocat, & auget; teſte* Cornaro; *Bilis fervescentiam, ac æſtum compeſcit: aperit, & urinam ciet; ventriculo convenit. In acetariis crudis uſurpari crebrius ſolet, ad quos uſus in hortis, ſolo bene ſtercorato, variæ* Lactucæ *ſpecies omnibus menſibus menſæ inſervientes parantur, refrigerantes, & ſtomacho gratæ.* Herba *decocta melius nutrit, alvumque laxat. In Phrenitide, delirio, aut ubi febri ardenti æſtuant ægri, ad pedum lotiones, ut mitigentur hæc mala, ex* Lactucæ *aliarumque herbarum frigidarum* foliis *decocta, quotidie à Medicis expetuntur, & adversùs recenſita mala ægrorum, applicata temporibus, & coronali ſuturæ; carpit quoque linteum duplicatum, vel triplicatum, permadefactum aqua* Lactucæ *in cujuſ. v. g. lib. 1. pond. Med. Salis nigri præparati, & cryſtallizati, aut Salis prunello unc. ſemiſ. diſſoluta fuerit: quod medicamentum longe præfero his in caſibus oleo roſaceo cum* Lactucæ *ſucco permiſto.* Sim. Paul. Semen *quatuor frigidis annumeratur, quæ minora dicuntur: valet ad Gonorrhæam virulentam, ad urinæ ardorem, ut & ad reliquos uſus, quibus* folia *convenire diximus. Epotum aſſiduas libidinum imaginationes in ſomno compeſcit, & coëundi appetentiam avertit;* herbæ *etiam frequens uſus Veneri adverſatur, unde,* Eunuchion *à quibuſdam vocatur*. Moriſon.

LACTUCA SYLVESTRIS, ODORE VIROSO.
C. B. P. 123. Vid. Ico. 2. Tab. XVI.

LActuca ſylveſtris, odore viroſo. *C. B. P. 123. Lactuca ſylveſtris, Opii odore vehementi ſoporifero, & viroſo. M. H. 3. 58. Lactuca ſylveſtris, lato folio, ſucco viroſo. J. B. 2. 1002. Lactuca agreſtis, Scariolæ hortenſis folio, Lactucæ flore, Opii odore vehementi ſoporifero, & viroſo. Lob. Adv. 89. Lactuca ſylveſtris Anglicana odori Opii ſimilis. Cam. Folia* per terram è *radice* ſparguntur longa, ex anguſtia ſeſe dilatantia, mollia, longiora, ac viridiora, integra, marginibus, & dorſis ſpinoſis, odoris vehementis papaveracei, aut Opium ipſum ſatis mentientis. *Caulis* adoleſcit tricubitalis aut altior, (cui adhærent *folia* laciniata,) in ramulos divaricatus, è cujus cuticula rupta lac effunditur copioſum amarum, quod exſiccatum in materiam gummoſam nigram Opio ſimillimam concreſcit. *Flores* lutei ſunt ſtellati, parvi, quibus *ſemina* ſuccedunt nigra. *In herbidis ſatorum marginibus, & aggeribus foſſarum ſponte naſcitur:* caulis *in inferioribus geniculis ſpinulis præditus eſt, qui aſſurgens lævis conſpicitur*.

Temperamentum, & Vires.

Lactuca *ſylveſtris magis eſt amara, & inter opiata recenſenda, ut ſucci odor papaverinus ſatis arguit; qui inſpiſſatus cum ipſo Opio ſæpe permiſcetur, teſte* Dioſcoride; *in quem uſum quæ latioribus eſt foliis, 2. Tab.* XVI. *noſtr. cortice vulnerato, lac copioſe effundit graveolens*.

SONCHUS LAEVIS LACINIATUS, LATIFOLIUS.
C. B. P. 124. Vid. Icon. 3. Tab. XVI.

SOnchus, Σόγχος Dioſc. *l. 2. c. 159.*, & Theophraſt. 6. *Hiſt. 4.* ἀπὸ τοῦ σῶον χεῖν, *quod ſuccum ſalubrem, qui roſiones lenit,* & *nutricibus lac auget, fundat*.

SOnchus lævis laciniatus, latifolius. *C. B. P. 124. M. H. 3. 60. Sonchus minus laciniosus, mitior, ſive minus ſpinoſus. J. B. 2. 1024. Sonchus lævis. Dod. p. 643. Sonchus lævis, vulgaris, foliis laciniatis Dentis Leonis, Lob. Intybus ſylveſtris, ſive erratica tertia. Trag.* Planta hæc vulgatiſſima, à *radice* longa, fibroſa, capillaribus adnexis, *caulem* erectum, cubitalem aut ampliorem, viridem, interdum rubedine mixto, ſucculentum, lævem, ſtriatum, craſſiuſculum, & concavum emittit: *Folia Cichorii* aut *Dentis Leonis* in modum longa, & laciniata ſunt mollia, glauca, marginibus dentata, quorum inferiora pediculis inſiſtunt, ſuperiora vero (cum lata baſi *caulem* amplectantur,) alternatim ſita; ſummi *caules* in ramulos diſpoſiti, *flores* è capitulis turgidiuſculis, luteos, ſtellatos plenos proferunt, qui cito in pappum reſolvuntur, cui *ſemina* oblonga, anguſta, pallida accreſcunt; quibus perfectis *radix* perit. *In locis cultis, & in hortis invenitur*.

SONCHUS ASPER, NON LACINIATUS. *C. B. P. 123.*
Vid. Icon. 4. Tab. XVI.

SOnchus aſper, non laciniatus. *C. B. P. 123. Sonchus minus laciniosus, aſperior, ſive ſpinoſior. J. B. 2. 1014. Sonchus lævis, tenerior. Lob. Icon. 235. Sonchus, aſperior. Dod. p. 643.* Cum *Soncho* primo noſtrate, quoad modum creſcendi, & florendi, totius colo-

rem, caulis cavitatem &c. convenit: quum vero in prioribus ſolia laciniata, ſeu diviſa ſint, in hoc integra, & mucronata, caulem amplectentia, marginibus in ambitu dentatis, & ſpinoſis conſpiciuntur. In locis cultis, & in Hortis invenitur.

Vires, & Uſus.

Sonchus vel lævis, vel aſper refrigerat, cum adſtrictione; & ſicut alia Cichoracea dum tener, à quibuſdam comeditur. Succus in ſorbitione datus, ſtomachi ardores, ac roſiones mitigat, & lactis copiam facit; ad dolorem levandum auribus inſtillatur. In calidis, in ſtranguria, & dyſuria datur ad Cyathi menſuram, cum ſemine Cucumeris, nucleiſque pineis: urinæ ardorem ſedat. Herba eadem foris cataplaſmatis modo applicata manifeſte refrigerat: prodeſt idcirco omnibus inflammationibus, quibus fæliciter adhibetur. Moriſ.

HIERACIUM MURORUM, FOLIO PILOSISSIMO. C. B. P. 129. Vid. Icon. 5. Tab. XVI.

Hieracium Ἱεράκιον. Dioſc. lib. 3. c. 72. Latinis Accipitrina ab Accipitre qui ἱέραξ nomen habet, quoniam Accipitres eam ſcalpendo ejuſque ſucco oculos tingendo, eorum caliginem diſcutiunt, & aciem acuunt: vel ut Auctor Turnerus, propterea forte, quod pappi ejus utiles ſint ad vomitum Accipitribus ciendum.

Hieracium murorum, folio piloſiſſimo. C. B. P. 129. Hieracium latifolium, hirſutum, folio unico cauli inſidente. M. H. 3. 70. Piloſella major quibuſdam, aliis Pulmonaria, flore luteo. J. B. 2. 1033. Pulmonaria Gallica, ſive aurea. Tab. Ic. 194. Pulmonaria Gallorum, flore Hieracii. Lob. Obſ. 317. Folia à radice fibroſa rubente, geniculata, ſtatim oriuntur, duas aut tres uncias lata, quatuor longa, ſinuoſa, ſuperne virentia, & hirſuta, inſerne denſiore lanugine caneſcentia, aliquando maculata, pediculis ſubrubentibus, villoſis, longis, adhærentia: Caulis ſurgit pedalis aut bipedalis, hirſutus, cum ſingulo folio ad ejuſdem medium adnato: Flores in ſummitatibus lutei; & ſemina brevia nigricantia. Naſcitur in umbroſis nemoribus, & nonnunquam in antiquis muris in perpetua umbra ſitis, ac floret Junio. Foliis maculatis, & non maculatis: nomen Pulmonaria ob maculas inditum.

HIERACIUM LATIFOLIUM, GENEVENSE, FOLIIS CONYZAE MAJORIS, MONSPESSULANAE. J. B. 2. 1026. Vid. Icon. 6. Tab. XVI.

Hieracium latifolium, Genevenſe, foliis Conyzæ majoris, Monſpeſſulanæ. J. B. 2. 1026. Hieracium Alpinum aſperum Conyzæ facie. C. B. P. 129. Hieracium latifolium, Montanum, folio Conyzæ Monſpeſſulanæ majoris, flore luteo. Chab. 320. Caules edit plures cubitales, ac etiam majores, cavos, craſſos, hirſutos, qui ſuperiùs in aliquot breves ramulos diviſi; flores gerunt luteos, magnos, prioribus pares; tandem in pappos evaneſcentes: folia infima Conyzæ Monſpeſſulanæ majoris foliis paria, palmari circiter longitudine, unciam lata ſinuata omnihil, & quaſi ſerrata, per caulem alternatim ſunt diſpoſita, eumque modice amplectuntur; ſunt inſuper hirſuta potiſſimum inferiore parte, minus tamen aſpera &c. Radices fibroſæ ſunt, craſſiuſculæ, nigricantes, & craſſis capitibus donatæ. In Monte provenit.

Temperamentum, & Vires.

Hieracia omnia refrigerare, & ſiccare perhibentur: ad calidiores humores temperandos utilia: ſed in Officinis minus uſitata. Intrinſecus in Apoſtematibus, ac ardentibus febribus nihil ſane utilius, ac efficacius uſurpari poteſt quàm aqua Hieraciorum diſtillata: ſi ea ſingulis vicibus menſura trium quatuorve cochlearium bibatur, tuſſis aufertur, una cum inflammatione, ut refert Tragus. Succus in Cerviſia calefacta ſumptus, in Pleuritide prodeſt. Park. Optima collyrium adverſus maculas oculorum, eſt aqua diſtillata; ſeu ſuccus efficacius idem præſtat, ac oculorum caliginem diſcutit. Herba viridis extrinſecus impoſita, omnem inflammationem nigrarum, & adurentium puſtularum ſedat. Ut maculas eluant, puriunque, & immaculatum vultum conſequantur Mulierculæ, aqua Hieracii uti ſolent. Moriſ.

DENS LEONIS LATIORE FOLIO. C. B. P. 126. Vid. Icon. 1. Tab. XVII.

Dens Leonis à foliorum formâ, quæ Leonis maxillam dentibus ſuis inſtructam æmulari exiſtimatur. Aliis Urinaria herba, Gallis Piſſenliet, quaſi lectiminga, à facultate diuretica dicitur.

Dens Leonis latiore folio. C. B. P. 126. Dens Leonis vulgaris. M. H. 3. 74. Hedypnois, ſive Dens Leonis. Fuchſii. J. B. 2. 1035. Dens Leonis. Dod. p. 636. Taraxacon minus. Lonic. Malp. An. Pl. 41. 121. Aphaca Plinii, Cæſ. Dens Leonis, ſive Urinaria. Adv. Lob. Corona, & caput Monachi. Tab. Ger. Dens Leonis vulgò dicta herba, folia producit longa à radice oblonga, carnoſa, fuſca, utroque margine profundis inciſuris veluti per lacinias diviſis, Cichorii ſylveſtris æmula, ſed breviora glabra, per terram ſtrata: ex pediculis caules producit palmares aut dodrantales, teretes, concavos, nudos, ſingulares, in quibus flores naſcuntur ſinguli, Hieracii floribus ampliores, ex pluribus petalis tenuibus dentibus farcti, colore luteo, odore ſuavi; qui tandem in globoſum pappum reſolvuntur, cui ſemen ſubeſt longum, tenue, pallidi vel citrini coloris. Ex omnibus partibus vulneratis lacteus ſuccus manat. Amara autem hæc herba omnibus ſuis partibus eſt, & magis quam Cichorium.

Quoad diviſionem foliorum variat, quæ modò profunde ſunt laciniata, modò fere integra, unde Taraxacon folio integro, & Taraxacon folio ſerræ duplicatæ inſtar nominatur. Interdum petala floris ex adverſo purpuraſcunt, quæ contracta apparent, unde Taraxacon flore rubro. Mentz. Reperitur in locis herboſis, ac gramineis non penitus aridis, frequentiſſime; nam unà cum Gramine præſertim in Hortis naſci gaudet, & nimis frequenter à ſemine cum vento diſſeminato oritur. Mox ineunte Vere floret, & ante Auguſtum vix flore deſinit. Pappi interea ſuccreſcunt, qui à vento rapiuntur.

Temperamentum, & Vires.

Dens Leonis Cichorio ſylveſtri facultate ſimilis; refrigerans quidem, ſed magis reſiccans; & una extergens eſt, & aperiens. Aſtringit, roborat, atque abſtergit, Teſte Matthiolo. Propter eam, quam habet conjunctam amaritudinem, ad eadem ad quæ Cichorium, utilis ac commodus eſt: & Hepatica eſt egregia. Obſtructiones (præſertim menſeraicas) reſerat: Ictericis, Hypochondriacis, & Dyſentericis nihil ſane utilius adhibetur. Iſchurias, Hepatis obſtructiones, ſanguinemque retentum movet; & apud Scorbuticos, & maculatos, ſuccos ejuſdem, vel aqua diſtillata, remedium bene notum eſt. Aqua diſtillata ad lateris dolores mitigandos efficaciſſimum eſt remedium, nec ſpernendum eſt in Pleuritide aliiſque ſanguinis grumeſcentis ſtagnationibus curandis, ſi ſucci uncia, & ſemiſſ. miſceatur cum aquis appropriatis. Si addantur Oculi Cancrorum, fit mixtura optime diſſolvens ſanguinis grumos. Etmul. In febribus ardentibus, & apoſtematibus cum ſucceſſu adhibetur: ſomnus acceſſitur, Tuſſis aufertur, una cum inflammatione, ut refert Tragus. Urinam optime provocat, & ulcera interna mundificat; & per reſiccandi facultatem corroborat etiam & ſanat. Adverſus malos habitus corporis, & Cachexiam vergentes, aqua diſtillata, vel ſuccus ejuſdem mire valet. Cocta herba ſtomachum diſſolutum adſtringit, & cruda alvum ſiſtit. Moriſ. Radix amuleticè curare dicitur affectus oculorum, pediculiari tamen modo, ut volunt, collecta. Nimirum, ſunt qui inſrorſum per foſſam ſubtus factam evellunt. Sunt qui quoquo modo effoſſam in novem ſecant fruſta, in novemque diebus de collo ſuſpendunt. Alii integram radicem adhibent. Idem Amuletum, & tertianam fugare dicitur. Schrod.

PILOSELLA MAJOR, REPENS, HIRSUTA. C. B. P. 262. Vid. Icon. 2. Tab. XVII.

Piloſella à copioſis pilis, quibus folia exigua veſtiuntur, nomen ſortita eſt.

Piloſella major, repens, hirſuta. C. B. P. 262. Piloſella majori flore, ſive vulgaris; repens. J. B. 2. 1039. Dens Leonis, qui Piloſella Officinarum. T. 469. Piloſella Monoclonos, repens vulgaris, minor. M. H. 3. 77. Vulgaris hæc Piloſella tenuibus, ac viticuloſis cauliculis aſperis, & hirſutis humi ſerpit, ſubinde radiculas demittens: folia formâ oblonga, uncialia aut biuncialia, latiuſcula, non tamen magna, & ipſa hirſuta

ſuta ſupernè virentiora, inferiùs inalbicantia: *Flores* in tenuibus nudis pediculis ſinguli, pallide lutei, *Hieracii* æmulis, qui in pappum ſive papposam lanuginem abeunt, & reſolvuntur, cui inhæret *ſemen* nigrum. *Radix* fibris multis capillatur. *In colliculis terrenis ſiccioribus, & aggeribus incultis circa agros paſſim reperitur. A primo Vere in multam Æſtatem, menſe Majo præſertim, floret.*

Temperamentum, & Vires.

Piloſella *facultate eſt aliquantulum refrigerans, reſiccans, conſtipans, & vehementer adſtringens: Alvi uterique fluores reprimit; viſcera roborat, & Lienis tumorem mulcet; Dyſentericis & hæmorrhagiis utilis: Ad vulnerum curationem eadem plurimum prodeſt, cum extrinſecus admota, tum potionibus admixta. Laudatur* decoctum *ejus ad* Enterocelas, *quas recentes curare poteſt aliquot diebus epotum:* Succus *auribus immiſſus, dolores lenit.* Succus *etiam Herpetem miliarem efficaciter compeſcit, & ſanat.* Dr. Hulſe. Baptiſta Sardus *Hepaticis admodum eſſe utilem ſcribit: omnes ſiquidem jecinoris obſtructiones* aquam *hujus deſtillatam tollere, eandem ad ulcera tibiarum ſananda commodam cenſet; præſertim* Rhodomelitis, *Lithargyri, & Myrrhæ ana unciis duabus ad libram aquæ additis, cum quibus ubi triduo inſolata fuerit, colanda, & reſervanda ad uſum eſt. Ob adſtringendi facultatem, Ovium gregibus noxia cenſetur.*

SCORZONERA LATIFOLIA, SINUATA. *C.B.P. 275.*
Vid. Icon. 3. Tab. XVII.

SCorzonera *nomen eſt Hiſpanicum à* Scorzo vipera, (*vel* Serpente Scorzone,) *quæ vulgò* Eſcoreu *dicta eſt, deductum: quare idem eſt, ac* Vipetina *aut* Serpentaria, *quod contra* Viperarum, *&* Serpentum *venena efficax ſit.*

SCorzonera latifolia, ſinuata. *C. B. P. 275. M. H. 3. 81. Scorzonera, major, Hiſpanica I. Cluſ. H. 137. Tragopogon, Hiſpanicus, ſive Eſcorzonera, aut Scorzonera. J. B. 2. 1060. Scorzonera. Dod. p. 257. Viperaria Hiſpanica. Ger. Radices* habet vivaces, pedales aut ampliores, pollicaris craſſitiei, carnoſas, fragiles, intus candidas, nullis *nervis*, aut filamentis donatas, ſucco lactis pinguedinem imitante plenas, ſapore dulci cum admixta adſtrictione, & cortice molli nigricante tectas. *Folia* exſurgunt interdum ſinuata, palmum longa, in media parte ſe duarum triumve unciarum latitutidinem dilatantia, & in longum mucronem deſinentia, *linea* alba per medium decurrente, cum *venis* ab ipſa orientibus, quæ non ab imo ſingulatim per longitudinem extenduntur, & lineis parallelis, ut in *Tragopogonis* foliis fit, ſed promiſcue ſeſe invicem interſecant, & ſibi mutuo implicantur. *Caulis* rotundus, ſtriatus, bipedalis vel altior, (ſecundùm ſolum cui committitur) *lanugine* quadam ſparſa obſitus, in varias *alas* longas, graciles diviſus; quarum ſingulis *capitulum* oblongum pyramidale ſquamoſum inſidet. Ex hoc *flos* luteus plenus, *Hieracii* ampliſſimi flori ſimilis, ex *petalis* uncialibus anguſtis conflatus emicat. Iſto evaneſcente *pappus albus* ſe erigit, qui ſummitatibus longi *ſeminis* anguloſi albi innaſcitur, & vento flante, uti in aliis diſtributionis hujus fieri accidit, continuò avolat. *Naſcitur hæc* Scorzonera *in* Hiſpaniarum *pleriſque Montibus, locis humentibus, obſcuris, & uliginoſis reperitur & in* Italia, Germania, Thuringia, *ac* Bohemia, *in Sylvis, ac Montibus lociſque ſimilibus. Flos menſe Majo prodit.*

SCORZONERA LATIFOLIA ALTERA.
C. B. P. 275 M. H. 3. 81.

S*Corzonera major, Pannonica. I. Cluſ. H. 138. Scorzonera latifolia, Germanica, viperaria. Eyſt. Germanica. Tab.* Hæc à priore differt, quòd ſit humilior, & quoad omnes partes minor, quin & *folia* habet nervoſa, in ambitu abſque ſinubus manifeſte conſpicuis. *E ſeminibus præcedentis ſatis, provenit, & idcirco varietas habetur.*

Temperamentum, & Vires.

De Scorzoneræ *viribus* Monardus *integrum ſcripſit libellum.* Nicolaus Clavena Bellunenſis *ejuſdem argumenti tractatum edidit; utrique ob peculiarem, quam habet efficaciam adverſùs venena, & præmorſum Serpentis* Eſcorzu *dicti mire commendant, & peſtis contagia arcere, omnibuſque venenis reſiſtere confirmant &c.* Planta *calida, & humida eſt, adeo temperata, ut & virtutem aleaninam habeat; viribus gaudet alexipharmacis, & leviter ſudorem movet; hinc in morbillis, & febribus malignis, ea nihil præſtantius eſt; adverſùs hepatis, lienis, & meſenterii obſtructiones vim habet. In febris deceſſu quando nondum permittuntur carnes, & pro reſtauratorio,* radices *coctæ, à pluribus adhibentur, & inter delicias ſaluberrimas, ac reficientes deputantur. Cardiacis, & ſyncope vexatis, necnon comitiali morbo obnoxiis, & vertiginoſis* radices *proſunt; hilaritatem inducunt; triſtitiamque diſcutiunt.* Aqua diſtillata *eadem præſtat.* Radix *cum ſaccharo conditur, eaque gratiſſima, ac ſaluberrima eſt.*

TRAGOPOGON PRATENSE, LUTEUM, MAJUS.
C. B. P. 274. Vid. Icon. 4. Tab. XVII.

TRagopogon *à vocibus Græcis* τράγος Hircus, *&* πώγων Barba, *propter ſemina ut ita dicam barbata, ſeu inſtructa, quæ dum calyce obvolvuntur* Barbam Hircinam *quodammodo æmulantur: è ſummo enim calyce (ut ait Dioſcorides Lib. 2. c. 173.) prolixa erumpit lanugo, à qua ſibi* nomen aſcivit.

TRagopogon pratenſe, luteum, majus. *C. B. P. 274. Tragopogon flore luteo. J. B. 2. 1058. Tragopogon. Dod. p. 256. Barbula Hirci. Matth. Trag. Gerontopogon flore luteo. Geſn Barba Hirci. Cord. Cam. E radice* longa, fibris adnexis, Cortice nigricante tecta, & lacteo ſucco plena, naſcuntur *folia* longa, graminea, per terram ſtrata, linea albicante per medium, veniſque rectis, & parallelis longitudinaliter decurrentibus: è quarum centro aſſurgit *caulis* cubitalis aut altior, quem *folia* plurima anguſta, lata baſi amplectuntur; *Caulis* autem iſte in varios ramuſculos dividitur; quorum ſinguli, in ſummo in capitulum longum pyramidale, & acutum, glabrum, non ſquamatum deſinunt, in cujus medio (in matutinis horis) *flos* ſtellatus luteus ſe expandit; cujus petala longitudinem calycis non acquirunt; flos iſte meridiem versùs ſe contrahit, & marceſcit, *ſemina* longa, pappo ampliſſimo donata, candidum globoſum efformant, & vento flante avolant. *In Pratis, & paſcuis, ac herbidis locis occurrit. Martio, Aprili, Majo, nonnunquam Auguſto floreſcit.*

TRAGOPOGON PURPURO-CAERULEUM, PORRI FOLIO, QUOD ARTIFI VULGO. *C. B. P. 274.*
Vid. Icon 5. Tab. XVII

TRagopogon purpuro-cæruleum, Porri folio, quod Artifi vulgô. *C. B. P. 274. Barbula hirci, purpuro-cærulea. Tab. Ic. 599. Gerontopogon, ſive Saſſifica Italorum. Lugd. 1079. Tragopogon flore purpureo, ac puniceo. J. B. 2. 1058.* Hoc vulgari luteo in omnibus majus eſt. *Radix* pollicaris eſt craſſitiei: *caulis* humanam altitudinem aſſequitur. *Folia* ſunt longiora, & porracea, iiſdem lineis prædita: *Flos* amplus purpureus eſt, calyce ſeu foliolis circiter octo, longis, tres uncias ſæpe ſuperantibus, & acuminatis obvallatus. *Semen* ſingulum teres, ſtriatum, aſperum, collo longo inter ſemen ipſum, & pappum amplum donatur, quæ ſemina matura ſphæram omnium hujus diſtributionis ampliſſimam cum pappo ſuo longiſſimo conficiunt. *In Pratis herbidiſque provenit locis; In Hortis potius colitur.*

TRAGOPOGON GRAMINEO FOLIO, SUAVERUBENTE FLORE. *Col. Part. 1. 231.*
Vid. Icon. 5. Tab. XVII.

TRagopogon Gramineo folio, ſuaverubente flore. *Col. Part. 1. 231. Deſcr. 231 Tragopogon, foliis gramineis, hirſutis. C.B.P. 275. Tragopogon Apulum, ſuaverubens. Park. M. H. 3. 80. Radix* minima eſt fibroſa: *Folia* anguſta dodrantalia, graminea, hirſuta, tactu lævia ſurſum versùs, deorſum autem aſpera, ut in hordaceis. Planta hæc *caule* longo bipedali, tenui, albicante, rotundo, nervoſo, duroque gaudet: *foliis* multis denſe alternatim illum cingentibus, circa nodos latioribus, raris alis diviſo. *Flore* intus albido rubente carneo colore ſuaverubente, undecim petalis latioribus, intus alia minora cingentibus ſubrubentibus, ex quibus ſtamina ſubcærulea, lutea acie pulveroſa in medio elevantur, umbonis vice. *Semen* papposum longum cum illo reliquorum convenit. *Provenit locis incultis. Majo, Junio floret, & paulo poſt perficitur ſemen.*

Temperamentum, & Vires.

Herba hæc *edulis eſt:* Radix (*præſertim* Tragopogoni purpurei-cærulei) *nomine Saſſifi,* Saſſificæ, *&* Saſſifricæ *quaſi*

Saxi-

Digitized by Google

Saxifragæ *nota, cocta inter delicias ſaluberrimat, habetur; quæ hybernis menſibus pro acetario, vel una cum acetariis infertur, & editur; quæ calefacit, ac humectat: cujus* ſuccus *lactens adſtringit, cohibet, firmat, & modice abſtergit*. Jus *bibitum urinæ ſtillicidio medetur; calculum expellit; pectoris vitiis ſuccurrit; tuſſi ſcilicet, reſpirationi difficili, tabidit, & pleuritidi; ſicuti &* ſuccus, *&* aqua diſtillata, *quæ vulneribus utiliter adhibentur; ſicuti & lac ejus, quæ brevi temporis ſpatio ad cicatricem perducunt*. Aquam *ex* Tragopogonis foliis, *& radice diſtillatam Majo menſe remedium eſſe præſentiſſimum adverſus apoſtemata, & dolores laterum apud* Tragum *legimus*. Radix *jecori, ſtomacho, renibus, & thoraci auxilio eſt*.

INTYBUS SATIVA, ANGUSTIFOLIA. *C. B. P. 125. Vid. Icon. 1. Tab. XVIII.*

INtybum *Latini vocarunt, à caule cavo tubæ ſpecie*, Bod. à Stapel. *quod Etymon ejuſdem commatis eſt cum eo* Iſidori, *qui quod intus ſit toſus ſic dici nugatur, l. 17. c. 10. Nos ab Orientalibus, qui* Hindab *ſeu* Hendeu, *ſeu* Hindaba, *vel* Hindeba, *ac aliquando* Hendeva *hanc plantam vocitant, nomen* Intybi, *aut* Endiviæ *ductum eſſe credimus*.

INtybus ſativa, anguſtifolia. *C. B. P. 125. M. H. 3. 53. Intybum ſativum, anguſtifolium. J. B. 2. 1011. Intybus Endivia minor, anguſtifolia. Park. Matth. Dod. Intybum anguſtifolium Scariola aliquibus. Geſn. hort. Seriola, vel Endiviola, Adv. Intybum ſylveſtre. Ger. Endivia* hæc anguſtifolia multa protrudit *folia* longa, mollia, & carnoſa humi ſtrata, manifeſte ferrata; *caulem* emittit cubitalem rotundum, concavum, incanum, in ramulos diviſum, è quo, ſicut ex foliis ruptis, & radice, lacteus profluit ſuccus nonnihil amaricans: *Flores* ſecundum caules (qui aſſurgentes angulos conſtituunt) non erecti ut in *Cichoreo*, proveniunt, multi ſimul in nodos compacti ſtellati ex multis petalis ad extremum crenatis commiſſi, colore frequenter cærulei, raro candidi, quibus ſingulis ſuccedunt *ſemina* quadrata ſibi invicem confertim juncta in pericarpio itidem folioſo: *radices* quotannis poſtquam *ſemina* matura fiunt pereunt. Hujus folia communiter integra, interdum vero *Cichorei* in modum in lacinias diviſa ſunt; ex *Aleppo* adducta, frequentiſſima folia profunde laciniata, & hirſuta proferunt.

INTYBUS SATIVA, LATIFOLIA, *ſive* ENDIVIA VULGARIS. *C. B. P. 125. Vid. Icon. 2. Tab. XVIII.*

INtybus ſativa, latifolia, *ſive* Endivia vulgaris. *C. B. P. 125. M. H. 3. 53. Intybum ſativum, latifolium. J. B. 2. 1011. Intybus major ſativa, ſive Cichorium domeſticum, Tab. Ic. 173. Intybus ſativum. Dod. p. Intybus ſativa. Ger. Seris ſive Endivia ſativa. Park. Endivia alba. Lob. Lugd.* *Folia* edit oblonga lata, lævia, ex albido virentia, *Lactucæ* fere æmula, in ambitu nonnihil crenata: *Caulis* altius quam antecedentis erigitur, & ramoſior eſt: *Floret ad eundem modum*.

INTYBUS CRISPA. *C. B. P. 125. Vid. Icon. 3. Tab. XVIII.*

INtybus criſpa. *C. B. P. 125. Intybus ſativum, criſpum. J. B. 2. 1011. Seris ſive Intybus criſpa, Adv. Lob. Endivia criſpa, Ger. Endivia Romana criſpa, Cam. Cichorium criſpum. T. 479.* Hæc tertia Endiviæ ſpecies, amplo folioſoque ceſpite provenit, *foliis* magnis, ſed ubique in ambitu criſpis, & fimbriatis: *caule* cæteris majore, craſſiore, & tenuiore: cætera prioribus par. *In Hortis AEſtate florens, ſemina profert, ac intercidit*.

Vires, & Uſus.

Endiviæ *vulgo in uſu, nempe vulgaris latifolia, & criſpa, temperiei refrigerantis ſunt: abſtergunt, & aperiunt:* Herba *vel cruda, vel cocta hepati, ac ſtomacho calido, & febribus biloſis utilis eſt; diuretica eſt*. Semen *in emulſionibus valet; inflammationes, & urinæ ardorem mitigat:* aqua *ex* foliis *diſtillata uſibus prædictis ut etiam oculorum inflammationibus, & rubori ſanandis cum ſucceſſu adhibetur*. Herba *cum carnoſis ſuis foliis aere excluſo ſub terra dealbatis, cum aceto, & oleo Olivarum in acetariis uſurpatur: ſtomachum refrigerat, & recreat, neque amarorem* Cichorii *obtinet; magiſque temperata eſt*. Moriſ.

LAMPSANA. *Dod. p. 675. Vid. Icon. 6. Tab. XVIII.*

LAmpſana. *Dod. p. 675. J. B. 2. 1028. Soncho affinis, Lampſana domeſtica. C. B. P. 124. Intybus, ſive Endivia, erecta, lutea, napifolia, Lampſana dicta. M. H. 3. 54. ſemina* producit anguloſa ſolida, ad modum *Endiviæ vulgaris*, vel *Cichorii*, minora tamen: *folia Napi aut Rapæ* ſimilia ſatis gerit, ſed minora minuſque aſpera: *caules* ſunt cubitales, & in lætiore ſolo altiores, tenues erecti, & ramoſi; *floſculi* in virgularum faſtigiis lutei, & ex aliquot petalis brevibus congeſti apparent: quibus *ſemina* longa ſolida ſuccedunt: *radices* tenues, & fibroſæ annuæ. *Juxta agrorum, & Hortorum margines paſſim, ſecus vias, & in locis incultis, non omnino aridis exit: tota AEſtate viget cum floribus, & ſemine matureſcente perit. Varietas ejuſdem foliis criſpis interdum invenitur*.

Vires, & Uſus.

Reſiccat, abſtergit, & digerit: & papillas exulceratas, illis impoſita ſanat; atque ob hanc peculiarem efficaciam papillaris nomen obtinuit. Chab.

CICHORIUM SATIVUM. *C. B. P. 125. Vid. Icon. 5. Tab. XVIII.*

CIchorium AEgyptiacum *nomen potius, quam* Græcum *videtur; nam ex* Plinio. *Lib. 20. cap. 1.* Inthybum *in* AEgypto Cichorium *vocant, quod ſylveſtre ſit, ſativum autem* Serin, *quod eſt minus, & venoſus*.

CIchorium ſativum. *C. B. P. 125. J. B. 2. 1007. Cichorium domeſticum. Matth. Latioris folii. Dod. Sativum. Ger. Sativum vulgare. Park. Seris ſativa. Ang.* Hortenſe hoc *Cichorium*, ſeu ſativum, *folia* promit palmum longa, latinſcula, quodammodo *Endiviæ* foliis accedentia, ſed anguſtiora, & aliquando ſinuata, ſeu laciniata; è *radice* ſatis craſſa, longa, & carnoſa, oritur *caulis* erectus, (non *Endiviæ* modo in angulos actus,) pollicaris, ad humanam altitudinem aſſurgens, in multos ramos ſe findens verſus ſummitatem; è quorum geniculis protruduntur *floſculi* cærulei, ex multis petalis latis, ad extremum dentatis, conflati: quibus fatiſcentibus, ſuccedunt in pericarpio diſcoide plurima *ſemina* anguloſa arcte ſibi invicem juncta, tanquam in alveolum adacta. *In Hortis ſeritur* Radix *in plures annos durat: quæ primo anno oritur à ſemine, antequam cauleſcit, carnoſa eſt, & mollis, & ad uſus vel medicinales, vel culinares eligenda: poſtea dura, & lignoſa evadit*.

CICHORIUM SYLVESTRE, *ſive* OFFICINARUM. *C. B. P. 125. Vid. Icon. 6. Tab. XVIII.*

CIchorium ſylveſtre, *ſive* Officinarum. *C. B. P. 125. J. B. 2. 1007. M. H. 3. 55. Cichorium ſylveſtre picris. Dod. p. 635. Intybum erraticum. Plin. Seris picris. Lob.* Hoc paſſim ſponte in neglectis locis, & agrorum margine occurrit, *foliis* hirſutioribus, & magis laciniatis, cujus *caulis* ramoſus non tantam quam ſativum proceritatem acquirit. *Flores*, & *Semina* profert eodem modo, unde an à priore ſpecifice differat &c.

Cichorii Vires, & Uſus.

Cichorii *vis conſiſtit in ſale alcali admodum temperato: diureticum eſt, aperit, attenuat & extergit: Hepaticum eſt nobiliſſimum, ut Schroderus perhibet; & propterea inter plantas frigidas numerandum: aliis calidum ob amarorem videtur*. Panarolus *in inæquali viſcerum temperie, nil melius quam* Cichorium *adhiberi credit. Plantæ interim Cichoraceæ in ſubjectis biloſis multum præſtant: Acidum in ventriculo ex prima digeſtione relictum emendant; eaque de cauſa in morbis Chronicis, quorum radix eſt in acido utiles imprimis cenſentur. Hepati immodice calenti multum proſunt quocunque modo uſurpatæ, robur enim, & tonum conſervant, ejuſque venulas obſtructas expediunt*. Radices *carnoſæ primi anni, ex pinguiori ſolo evulſæ, præcipue in Belgio, coctæ comeduntur, & nomine* Carrote Cichorie *notæ, ad uſus prædictos fœliciſſime adhibentur*. E Floribus *elegans aqua ophthalmica per deliquium paratur: quæ in albugine, & aliis oculorum affectibus, ob vim deterſivam egregia eſt. Hæc accurate à Doctiſſimo* Etmullero *explicata ſunt. In infantibus recens natis* Syrupus de Cichorio cum Rhabarbaro *admodum proficuus eſt; quia cruditates eorum, & impuritates in utero collectas purgat, & mala inde orianda præcavet*.

Tab. IX. X. XI. XII. XIII. XIV. XV. XVI. XVII. XVIII.

DISTRIBU-

DISTRIBUTIO IX.

PLANTAE GYMNOMONOSPERMAE DISCIFLORAE.

Helenium, *ſive* Enula campana; Aſter Atticus; Virga aurea vulgaris; Virga aurea anguſtifolia ſerrata, *ſive* Solidago Saracenica; Jacobæa vulgaris; Doronicum maximum, foliis caulem amplexantibus; Doronicum Plantaginis folio; Tuſſilago vulgaris; Carlina acaulos, magno flore albo; Corona Solis; Chryſanthemum ſegetum, vulgare, glaucum; Bellis ſylveſtris minor; Chamæmelum odoratum; Chamæmelum vulgare; Chamæmelum fœtidum; Matricaria vulgaris, *vel* ſativa; Pyrethrum Officinarum; Ptarmica vulgaris, folio longo, ſerrato, flore albo; Millefolium vulgare album; Caltha flore ſimplici; Conyza major, vera; Senecio minor, vulgaris; Eupatorium Cannabinum; Petaſites major, & vulgaris; Filago, *ſeu* Impia; Elichryſum, *ſeu* Stæchas citrina, anguſtifolia; & Elichryſum montanum, flore rutundiori.

HELENIUM, *ſive* ENULA CAMPANA. *J. B. 3. 108. Vid. Icon. 1. Tab. XIX.*

E*Aiνιον* Dioſcoridi *l. 1. c. 27.* Helenium Plinio *l. 21. c. 10. quod è lacbrymis* Helenæ *natum quidam fabulantur, ideoque in inſula* Helena *laudatiſſimum eſſe. Alii quod contra ſerpentes ex eo primum ab* Helena *remedium inventum ſit.*

HElenium, *ſive* Enula campana. *J. B. 3. 108. Aſter omnium maximum, Helenium dictus. T. 483. Helenium vulgare. C. B. P. 276. Helenium. Dod. p. 344. Radice* conſtat magna, craſſa, inæqualiter protuberante, foris ſubfuſca, intus alba, ſuaviter odorata, & acri: inde *caulis* in tricubitalem aſſurgit altitudinem, ſubhirſutus, & ad ſummum uſque foliis veſtitus, ſibi ſine pediculis arcte inhærentibus; quorum inferiora, pedem unum aut alterum longa, *Symphyti majoris* ampliora ſunt, & ex utraque extremitate acuta, & mucronata, per ambitum tenuiter crenata, ſuperius in virore albicantia, & tenui lanugine obſita, inferius albidiora: *Flores* ſummum caulem occupant, ſquamatis capitulis ſuffulti, aurei, radiato, plurimis, tenuibus, oblongis petalis, latum meditulii diſcum, innumeris ſtaminulis aut floſculis brevibus farctum, orbiculatim ambientes: *ſemen* ſtaminulis ſubeſt gracile, oblongum, barbulis ſeu pappo annexum. *In pinguibus, & lætis naſcitur pratis, & paſcuis; reperitur quandoque in Montoſis locis umbroſis. Flores menſibus Junio, ac Julio profert.*

Vires, & Uſus.

Radix *amaricans calefacit, & ſiccat, abſtergit, diſcutit, aperit; pulmonica eſt, ſtomachicha, alexipharmaca, ac ſudorifica. Uſus præcipui in tartaro pulmonum, renumque attenuando, ac educendo; & hinc in tuſſi, aſthmate, incruditatibus ventriculi emendandis, ureteribus reſerandis, in peſte contagioſiſque morbis arcendis, & ſcabie feliciſſime uſurpatur. Adverſus reſpirandi difficultatem, Orthopnæam, veteremque tuſſim plurimum prodeſt; ad expurgandos ſiquidem craſſos, lentos, & pertinaces humores, qui in thorace, & pulmonibus hærent, vim habet; multum in Eclegmate, tum condita poteſt, tum aliis modis data. A cœna ſumpta non modò concoctionem promovet, ſed & alvum laxiorem reddit.* Radices *tam ſiccæ, quam conditæ ventriculi ægritudinibus frigidis tollendis oppido conferunt, quem mirifice reficiunt; Atque hujus rei cauſa magna copia quotannis conditur, &* Aroma Germanicum *appellatur, & præ Zinzibere, & aliis Indicis laudaverit* Hoffmanus. Radices *in vino albo madefactæ, & per triduum intinctæ, mane inter jejunandum epoto, ad removendum mulierum obſtructiones, Chloroſinque virginum eximie proſunt. Idemque vinum ſumptum ad viſum acuendum* à Jo. Bauhino *mire commendatur. Peſtis tempore vinum eſtulatum frequentiſſime bibitur, atque inter alexipharmaca præſtantiora habetur.* Radix *in aqua cocta aut macerata, ſi pruriginoſi, & ſcabie fedati ea laventur, ad mundificationem optime confert.* Moriſ.

ASTER ATTICUS. *Dod. p. 566. Vid. Icon. 2. Tab. XIX.*

ASter *à voce Græca* ἀστὴρ ſtella; *nam ex* Dioſcoride *florem habet, foliolis* ſtellæ *modo radiatis.*

ASter Atticus. *Dod. p. 566. Aſter Atticus, cæruleus vulgaris. C. B. P. 267. M. H. 3. 119 Aſter Atticus, purpureo flore. J. B. 2. 1044. Aſter Italorum purpuraſcens. Lob. Cluſ. H. 16. Amellus, Fuchſ. Lugd. Inguinaria Cauliculos* promit erectos, rotundos, aliquantulum duros, fragiles, aſperos, nonnihil piloſos, cubitum altos; *folia* oblongiora, præſertim juxta cauliculos enata, dura quoque & aſperiuſcula, latiuſcula, & obtuſa. *Flores* in ſummitate virgularum emicant, forma fere florum *Calendulæ*, diſco in medio ex luteo fulvi coloris, cum petalis plurimis purpuro-violaceis ambientibus, qui in *pappos* vaneſcunt. *Radix* fibroſa eſt, & vivax. *Naſcitur in aſperis, & incultis collibus, & convallibus variis in locis, & floret Auguſto.*

Temperamentum, & Vires.

Aſter Atticus *qui* Inguinalis, & Inguinaria *dicitur, digerentis eſt facultatis mediocriter, ut ait* Galenus. Dioſcorides *æſtuanti ſtomacho prodeſſe impoſitum tradit; ut & bubonibus, & ſedi procidenti;* Florem *cum aqua potum, anginis auxiliari, & comitialibus puerorum morbis, eumque recentem ad inflammationes bubonum leniendas conducere.*

VIRGA AUREA. *Dod. p. 142. Vid. Icon. 3. Tab. XIX.*

VIrga aurea *à florum colore, & ordine nomen invenit.*

VIrga aurea. *Dod. p. 142. Virga aurea, vulgaris, & Officinarum, foliis primum erumpentibus prunellæ. Flor. 2. 35. Virga aurea minus, ſerrata. C. B. P. 268. Virga aurea vulgaris, latifolia. J. B. 2. 1062. Folia* lata ſunt oblonga, in ambitu ſubinde crenata, ſed breviora nigrioraque, & ab ipſis radicibus exeuntia; anguſtiora quæ conveſtiunt cauliculos, qui

qui-

quidem rotundi, ſubrubentes, & cubitales ſunt, atque in *alas* diviſi. Juxta cauliculos *floſculi* ſummitatem verſùs (inſtar *ſpicæ* propemodum) ordine digeruntur, auri colore lutei, & tandem fatiſcentes in *pappos* abeunt. *Radix* nigricat, *fibras* plurimas emittens. *Variis locis ſponte provenit, in aggeribus, juxta vias, & locis lapidoſis. Auguſto menſe potiſſimum floret.*

Vires, & Uſus.

Calidam quoque, ac ſiccam ſortita eſt temperiem. Expurgat cum nonnulla aſtrictione; vulneraria eſt celeberrima, intrinſecus adhibita; nec non lithontriptica, diureticaque plane eximia. Confert itidem diarrhææ, dyſenteriæ; ſanguinis exſpuitioni medetur; mucilaginem renum, & ureterum efficaciter abſtergit; putredinem gingivarum, dentiumque vacillationem curat. Schrod. *Urinam provocat, & renum calculos expellit, ac comminuit, atque una educit lentos trudoſque pituitoſos humores urinarios meatus occupantes, qui ſubinde calculorum exitum, ac deſcenſum remorantur, & arenulas in unius calculi (ſed tamen friabilis) formam coaleſcere cogunt: quamobrem nec temere, nec abs re* Arnoldus Villanovanus *hanc adversùs calculos, & renum dolores commendatam reliquit; eamque in* pulvere *feliciter uſurpari tradit. In viſcerum obſtructionibus, ad humores hydropicos excludendos, decoctum ejuſdem eſt uſus.*

VIRGA AUREA ANGUSTIFOLIA, SERRATA, *ſive* SOLIDAGO SARACENICA. *J. B.* 2. 1063.
Vid. Icon. 4. Tab. XIX.

Solidago, Conſolida, *à viribus quibus gaudet, dicitur.*

Virga aurea anguſtifolia, ſerrata, *ſive* Solidago ſaracenica. *J. B.* 2. 1063 *Jacobæa Alpina, foliis longioribus, & ſerratis. T.* 485. *Virga aurea anguſtifolia ſerrata. C. B. P.* 268. *Conſolida aurea. Tab. Ic.* 556. *Solidago ſaracenica. Trag. Dod. Lob. Caules* promit bicubitales, & altiores, rectos, teretes, cavos, nigricantes aut obſcure (præſertim inferius) rubentes. *Folia* virent lævia, oblonga, lata, acuminata, ſalignis fere ſimilia, ſed majora, per oras concinnioribus denticulationibus crenata, quæ antequam *caulis* prodeat, è radicibus exeunt, deinde verò ipſum conveſtiunt. *Floſculi* ſtellati lutei in ramulorum ipſorum faſtigio emicant, qui tandem in pappos reſolvuntur. *Humidis, & opacis gaudet ſylvis.*

Vires, & Uſus.

Solidago *dicitur, quia ad vulnera curanda uſurpatur, & non modo cruentis, verum & inveteratis, ac ſordidis ulceribus, & fiſtulis abſtergendis utilis eſt.* Foliorum pulvis *vulneribus inſpergitur, aut oleis, & unguentis permiſcetur, cum quibus & ipſa* folia *recentia decoqui poſſunt. Miſcetur etiam potionibus, quæ vulneratis, cæſis, ruptis, aut ex alto delapſis propinantur.* Moriſ.

JACOBAEA VULGARIS. *J. B.* 2. 1057.
Vid. Icon. 5. Tab. XIX.

Jacobæa *herba à* S. Jacobo *nomen accepit, ut quidam volunt, feſtum* D. Jacobi *circiter floreat.*

Jacobæa vulgaris. *J. B.* 2. 1057. *Jacobæa vulgaris, laciniata. C. B. P.* 131. *M. H.* 3. 108. *Jacobæa Dod. p.* 642. *Flos Sancti Jacobi. Matth. Brunſ. Trag. Herba S. Jacobi, Fuſch. Cæſ.* E *radice* dura, *fibris* plurimis adnexis, *folia* per terram ſternuntur, oblonga, à media coſta *Erigeri* in modum diviſa, quaſi alata, & ſubdiviſa; qualia etiam *caules* rotundos, ſtriatos, firmos, erectos, bicubitales, inordinatim conveſtiunt, viridia, tantilla *lanugine* (præſertim in locis ſterilioribus) interdum obſita. *Caulis* erga ſummum in varias ramificationes ſe dividit, quarum inferiores longiores, & altitudinem ſuperiorum acquirunt, ut planitiem *umbellæ* efforment, quarum etiam petioli *flores* diſcoides omnino luteos, *petalis* brevibus, latiuſculis, umbonem cingentibus ſuſtentant, qui præ maturitate in *pappum* brevem reſolvuntur. *In locis incultis, paſcuis, & ad vias, omnibus* Europæ *Regionibus frequenter occurrit. Menſibus æſtivalibus floret, & Autumno ſemen perficitur.*

Temperamentum, & Vires.

Jacobæa *eſt calida & ſicca, & propter amaritudinem, quam habet, etiam extergens. Ad vulnera, & ulcera inveterata ac ſordida, quæ ſucco hujus cum melle permixto expurgantur, à neotericis commendatur. Laudatur verò & hujus* decoctum *gargarizatum tanquam utile ad gutturis tumores, & abſceſſus, quos & diſcutit, & perſanat.* Decoctum Jacobææ, *aut planta in pulmento cocta, dyſentericis mire opitulatur. Et cataplaſmatice abdomini applicatum, adversùs ventris tormina felici ſucceſſu adhibetur.* Sim. Paul. *De cæteris vid.* Park.

DOROMICUM MAXIMUM, FOLIIS CAULEM AMPLEXANTIBUS. *C. B. P.* 185.
Vid. Icon. 6. Tab. XIX.

Doronicum *herba ab* Arabico *vocabulo* Doronigi *derivatur.*

Doronicum Maximum, foliis caulem amplexantibus. *C. B. P.* 185. *Doronicum Maximum, foliis Hyoſcyami Peruani inſtar caulem amplectentibus. J. B.* 3. 18. *Doronicum VII. Auſtriacum III. Cluſ. H.* 19. Genus omnium maximum bicubitalem interdum, & ampliorem habet *caulem*, minimi digiti plerumque craſſitudine, ſtriatum, hirſum, à ſummo cacumine in aliquot alas diviſum; *folia* circa radicem orbiculata, longo pediculo inhærentia, rugoſa & nonnihil hirſuta; quæ verò nullo ordine digeſta caulem ambiunt, ampliora ſunt, mucronata, in ambitu leniter dentata, pediculo nullo, ſed inſtar foliorum *Hyoſcyami Peruani latifolii*, *Tabaci* majoris vulgo vocati, caulem latiore baſi amplectentia, viridia, hirſuta. *Flores* extremis ramulis inſident magni, lutei coloris, odoris expertes. *Radix* ex viridi candicans, nodoſa, *ſquillulæ* ſimilis eſt; ſed ubi propaginibus aucta ſit, craſſior fit, & ex multis veluti corporibus in unicum conflatur, & coaleſcit. *Secundum rivos è montibus umbroſis reperitur, & floret Junio. In Hortis verò cultum flores dat Majo.*

Vires, & Uſus.

Ad corporis, & præſertim uteri, inflationes commendantur ejus radices. *Illæ, authore* Matthiolo, *Lumbricos necant, & expellunt, inteſtinorum obſtructiones reſerant, urinam provocant, venenis adverſantur, faciuntque contra ſyncopen, & cordis palpitationem: ac quamvis canibus pernitioſæ tradantur, eas tamen impune devorari teſtes habemus* Geſnerum, *&* Lobelium.

DORONICUM PLANTAGINIS FOLIO. *C. B. P.* 184.
Vid. Icon. 7. Tab. XIX.

Doronicum Plantaginis folio. *C. B. P.* 184. *Doronicum, folio fere plantaginis oblongo. J. B.* 3. 18. *Doronicum VI. Pannonicum Cluſ. H.* 18. *Doronicum minus Officinarum. Ger. in M. H.* 3. 127. *Minus.* Park. E *radice* alba, & articulata proveniunt *folia* longa, duas uncias lata, ab utraque extremitate acuta, mollia, hirſutie pubeſcentia, in ambitu crenata, pediculis longis inſidentia. *Caules* ſunt teretes, tenues, in aliquot *alas* à medio diviſi, quarum quælibet *florem* amplum luteum ſtellatum, ex plurimis *petalis* anguſtis, & acutis conflatum gerit, cum umbone in medio concolore. Hic autem in *ſemina* pappoſa defluit, initium ab exteriore ambitu faciens, ut in aliis *Doronici* ſpeciebus fieri ſolet. *In Hortis frequenter occurrit, & Aprili, & Majo menſibus floret.*

Temperamentum, & Vires.

Sunt qui adverſus Vertiginem comedi volunt: at nauſeoſus, quamvis dulcis ſapor, ſubvertendo ventriculum, vertigini occaſionem potiùs præbere videtur. Chab.

TUSSILAGO VULGARIS. *C. B. P.* 197.
Vid. Icon. 8. Tab. XIX.

Tuſſilago, *quod tuſſi medeatur.* Βήχιον Græcis, Dioſc. *l.* 5. c. 126.

Tuſſilago vulgaris. *C. B. P.* 197. *Tuſſilago. J. B.* 3. 563. *Bechium, ſive Farfara. Dod. p.* 596. *Ungula Caballina, Brunſ. Trag. Ungula Aſinina. Cord. Farfara. Cæſ. Farfuſſium Geſn. Chamæleuce, Plin.*

Bec

1. *Fœniculum vulgare* Dod p. 297 2. *Cuminum ſive Cyminum ſativum* J.B. 3. 22. 3. *Ammi majus*. C.B P. 159.

4. *Meum vulgare tenuifolium* Cluſ. H. 198. 5. *Viſnaga* J.B. 3. 2. 31. 6. *Bulbocaſtanum majus, folio Apii* C.B.P. 162.

Eq. Moranili F.

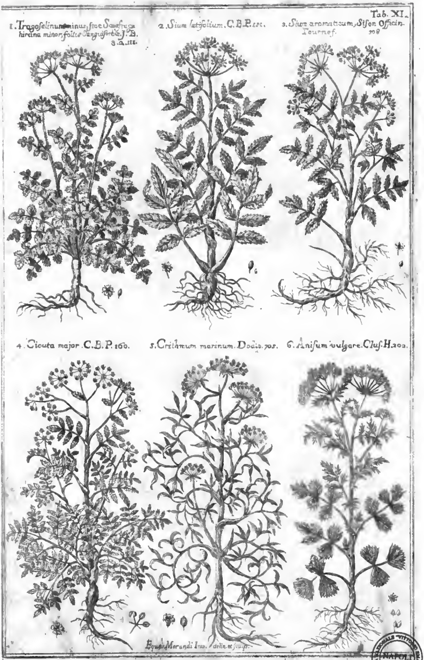
BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE III NAPOLI

Digitized by Google

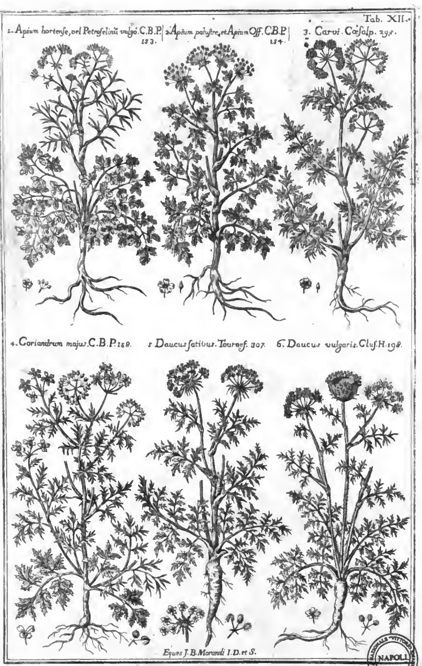

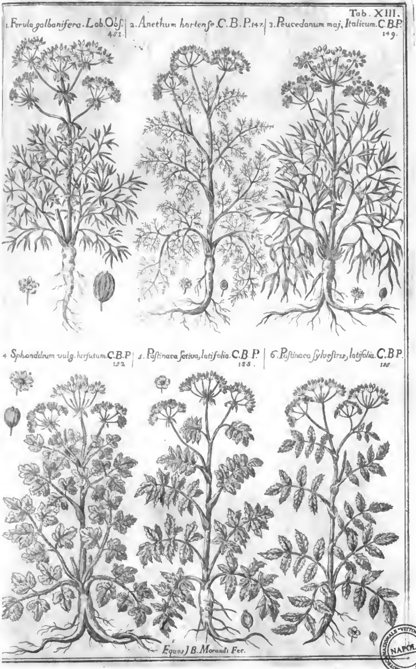
NAPOLI

Digitized by Google

NAPOLI
Digitized by Google

Tab. XII.
1. Apium hortenſe, vel Petroſelinū vulgò. C.B.P. 153.
2. Apium paluſtre, et Apium Off. C.B.P. 154.
3. Carvi. Cæſalp. 295.
4. Coriandrum majus. C.B.P. 158.
5 Daucus ſativus. Tournef. 307.
6. Daucus vulgaris. Cluſ. H. 198.
Eques J. B. Morandi I.D. et S.
NAPOLI

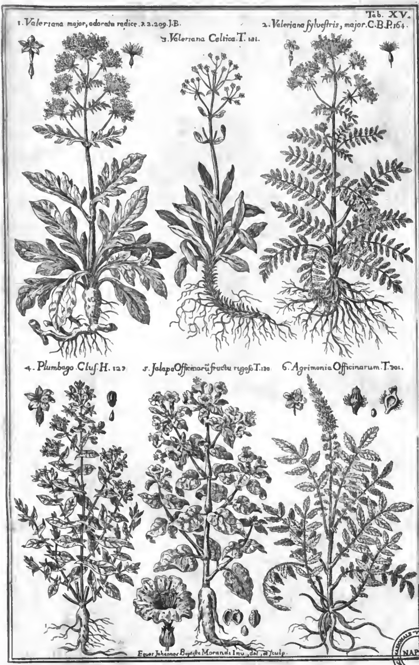
NAPOLI

Digitized by Google

Digitized by Google

Tab. XIV.
1. Panax coſtinum. C.B.P. 156.
2. Panax Sphondylii folio, ſive Heracleum C.B.P. 157.
3. Myrrhis. Dod. p. 701.
4. Chærophyllum ſativum. C.B.P. 152.
5. Perfoliata vulgaris M.H. 3. 299.
6. Sanicula Officinarum. C.B.P. 319.

NAPOLI

Tab. XV.
1. Valeriana major, odorata radice. 2. 2. 209. J.B.
2. Valeriana ſylveſtris, major. C.B.P. 164.
3. Valeriana Celtica. T. 131.
4. Plumbago. Cluſ. H. 123
5. Jalapa Officinarũ fructu rugoſo T. 130
6. Agrimonia Officinarum. T. 301.
Eques Johannes Baptiſta Morandi Inv, del, et ſculp.
NAPOLI

T. XVI.
1 Lactuca ſativa. C.B.P. 122.
2. Lactuca ſylv., odore viroſo C.B.P. 123.
3. Sonchus lævis, lacin., latif. C.B.P. 121.
4. Sonchus aſper, non laciniatus. C.B.P. 123
5. Hieracium murorum, folio piloſiſsimo. C.B.P. 129.
6 Hieracium latifol. Genevenſe, fol. Conyzæ majoris Monſpeſs. J.B. 2. 1026.
Eques Jo. Bapta Morandi Inven. del. et ſculp.

NAPOLI

Digitized by Google

Tab. XVII.
1. Dens Leonis latiore folio. C.B.P. 126.
2. Piloſella major, repens, hirſuta. C.B P. 262.
3. Scorzonera latifolia, ſinuata. C.B.P. 278.
4. Tragopogon pratenſe, luteum, majus. C.B.P. 274.
5. Tragopogon purpuo-cæruleum, Porri, folio, quod Artifi vulgò C.B.P. 274.
6. Tragopogon Gramineo folio ſuoverubente flore Col P. I. 231.
Eques J. B. Morandi f.

NAPOLI

Tab XVIII.
1. Intybus ſativa, anguſtif.a, C.B.P. 125.
2. Intybus ſativa, latif.a, ſive Endiuia vulgaris. C.B.P. 125.
3. Intybus criſpa. C.B.P. 125.
4. Lampſana. Dod. p. 675.
5. Cichorium ſativum. C.B.P. 125.
6. Cichorium ſylveſtre, ſeu Officinar. C.B.P. 125.
NAPOLI

Bechion, & *Bechium*, *Hermol. Ruell.* E *radice* valde ſub terra repente, geniculata, calami ſcriptorii craſſitudine, proveniunt primo vero *caules* palmares aut dodrantales, non ramoſi molles, tomento albo obducti, & foliolis (quaſi falſis) anguſtis cincti; ſinguli ſummum ſingulum *florem* luteum, ex petalis anguſtiſſimis luteis, umbonem concolorem cingentibus, expanſum, ſuſtinent, qui cito in *pappum* mutatur, & una cum caule menſe *Martio*, aut *Aprili*, ante foliorum exortum marceſcit; quæ *folia* tota Æſtate ſutura vigent, palmum circiter lata, ex angulis, & ſerraturis ad rotunditatem tendentia, *Populi albæ* modo, præſertim ex adverſo, è virore inalbicantia, & tomento candido tecta apparent. *In riguis, & humidis paſſim, ſatis copioſe reperitur.*

Vires, & Uſus.

Radices, & Folia *virentia temperatis proxima ſunt* (*al. refrig.*) *ſiccata verò modicè acria, & calida evadunt. Planta eſt thoracica. Uſus præcip. internè in tuſſi (unde, & nomen habet) orthopnæa, vomicisſque pectoris, quibus ſingulis, & fumus ejus ore biante attractus mederi creditur: Dicitur etiam quartanam arcere ſuccus* 9 *diebus potus. Extrinſecus prodeſt ulceribus calidis, & inflammationibus* (folia *recentia impoſita*;) *item* fol., & flor. *in vino cocta cum Maſtice, Myrrha, lithargyrio, arcent gangrænam Aſciticorum cruribus exulceratis.* Schrod.

CARLINA ACAULOS, MAGNO FLORE, ALBO. *C. B. P.* 380. *Vid. Icon.* 1 *Tab. XX.*

CArlina, *quaſi* Carolina: *Quod credatur* (*ut ait* C. Bauhinus) *hanc Herbam* Carolo Magno *ab* Angelo *demonſtratam fuiſſe, tanquam certiſſimum remedium ad Peſtem ab exercitu ſuo propulſandam.*

CArlina acaulos, magno flore, albo. *C. B. P.* 380. *Carlina acaulos. J. B.* 3. 64. *Carlina altera. Dod. p.* 727. *Carduus xeranthemos, flore albo, ampliore, acaulis. M. H.* 3. 162. *Chamæleon, albus, Dioſcoridis.* Ἰξία *Theophraſti. Cluſ. H.* 155. E *radicis* longæ, craſſæ, capita, cortice fuſco, & denſo obducto, ſtatim proveniunt *folia* in orbem humi fuſa, pedalis longitudinis, & palmaris latitudinis, inciſa, & in ambitu ſpinulis ſinuata, tantilla lanugine ex viridi caneſcentia, quæ per ætatem (ut in aliis) maculis verſicoloribus inſperſa ſunt. In horum autem umbilico *caput* grande, ſeſſile, ſpinis armatum naſcitur; ex quo *flos* diſcoides, palmaris latitudinis, humo quaſi incumbens, ex *petalis* plurimis albis, circumradiatis, compoſitus, ſereno tempore expanditur, qui nebuloſo aere, ut melius interiora ſemenque conſerventur, ſe contrahit, & claudit. *Naſcitur in Montibus altis, locis deſertis, ac ſecus vias; Julioque, & Auguſto floret.*

Vires, & Uſus.

Calefac., & *ſicc.* 3. *eſt alexipharmaca, ſudorifera, diuretica, emmenagoga, tineas ventris necat.* Schrod.

CORONA SOLIS. *T.* 489. *Vid. Icon.* 2 *Tab. XX.*

COrona ſolis *à floris forma, & colore nomen invenit.*

COrona ſolis. *T.* 489. *Flos ſolis, major. Eyſt. Chryſanthemum, Indicum, maximum, annuum, non ramoſum. M. H.* 3. 19. *Helenium Indicum, maximum. C. B. P.* 276. *Herba maxima. J. B.* 3. 107. *Chimalatl Peruviana, Flos ſolis. Hernand.* 228. *Flos ſolis giganteus, Corona Regia, Crater, Jovis, Amoris tuba, Roſa Hiericuntis. Trag. Caule* conſtat ſingulari, brachii craſſitie, decem pedum altitudine, aſt in calidioribus locis ad viginti pedes aſcendit; *folia* ſunt ampla, ad rotunditatem tendentia, ſerrata, aſpera, in mucronem deſinentia, ſpithamam, aut ſeſquiſpithamam longa, haud multum anguſtiora, & pediculis adhærentia; ſummum caulis faſtigium *florem* fert nutabundum, orbiculatum, & ſtellatum, radiantem ſolem quaſi repræſentantem, tam amplum ut pedem in diametro facile contineat; *petalis* exterioribus luteis ſtriatis, recurvis, unciam latis, in acutum mucronem deſinentibus, *diſcum* amplum, planum, ſaturatioris coloris cingentibus; innumeris *ſeminibus* anguloſis ſuccedentibus, verſus extrema, craſſioribus, verſus originem, acutioribus, interdum albis in aliis fuſcis, nigris, vel lineis nigris, & albis ſtriatis. *Radix* fibroſa eſt, quæ poſt ſemina matura totaliter perit, & ſingulis Annis facile renovatur. *Floret Julio, & Auguſto, ac ſemen maturat Octobri.*

Vires, & Uſus.

Foliorum pediculos *teneros, pilis detерſis, ipſoſque cujus flores, foliola, & ſemen inſident* Calyces, *imoque* florem *integrum à foliolis repurgatum, cum Oleo, Sale, & Aromatibus coquunt: & Aſparagis, ipſiuſque Cinaræ comitis delicatiores ſuavioreſque eſſe aſſerunt: & non minus, imò amplius &c.* Cortuſ. *Ad venerem promovendam plurimum poſſe, ſunt qui dicunt.* Moriſ. *Cujus fructus facillime callo obducitur, inciſus vero, gummi pellucens flavum, & odoratum fundit: apparet etiam in floribus reſinoſum quiddam, Terebinthinam ſubſtantia, & odorem referens, unde plantam vulnerariam eſſe colligunt.* Chab

CHRYSANTHEMUM SEGETUM, VULGARE, GLAUCUM. *M. H.* 3. 15. *Vid. Icon.* 3. *Tab XX.*

CHryſanthemum, *à vocibus* Græcis χρυσὸς, *aurum, &* ἄνθεμον *Flos quaſi dicas* Florem aureum.

CHryſanthemum ſegetum, vulgare, glaucum. *M. H.* 3. 15. *Chryſanthemum foliis matricariæ. C. B. P.* 134. *Chryſanthemum, folio valde laciniato, flore croceo. J. B.* 3. 104. *Planta* hæc annua in arvis, & inter ſegetes frequentiſſima, quæ meſſes aureo colore ornat; è *radice* fibroſa, *caulem* producit lævem, medulla farctum, pedalem, in varias ramificationes diviſum; *foliis* quaſi amplexicaulibus, duas aut tres uncias longis, digitum fere latis, diſſectis vel profunde ſinuatis, glaucis, aut cæſii coloris, alternatim ſitis, præditum. *Flores* in ſummis caulibus *Bellidis majoris* aut *Calthæ vulgaris* forma naſcuntur, petalis latiuſculis, in extremitate trifidis, lutei coloris; *umbonem* quoque aureum habet, ex multis floſculis luteis tubuloſis compoſitum; quibus *ſemina* ſolida quadrata ſuccedunt, & his decidentibus in arvis copioſe quotannis renovatur.

Vires, & Uſus.

Cum cerato triti, ſteatomata diſcutiunt. Ipſa herba *in infuſionibus pota morbo Regio laborantibus, brevi bonum colorem inducit.* Moriſ.

BELLIS SYLVESTRIS, MINOR. *C. B. P.* 261. *Vid. Icon.* 4. *Tab. XX.*

BEllis, & Bellius *flos*, Plin. *à bello floris colore*, [illegible] Jung. *vel* Bellis *quaſi* [illegible], i. e. *flos* [illegible], *quia reducere in vitam mortuos videtur.*

BEllis Sylveſtris, minor. *C. B. P.* 261. *Bellis minor, Sylveſtris ſpontanea. J. B.* 3. 111. *Bellis minor, Sylveſtris. Tab. Ic.* 328. *Bellis minor, pratenſis, ſeu vulgaris, M. H.* 3 31. *Adv. Lob. Folia* à *radice* fibroſa alba, pediculo longo adnata ſubrotunda, & carnoſa prodeunt; *cauliculi* palmares nudi ſinguli ſingulos *flores* albos ſuſtinent, nonnunquam cum rubedine commixtos: Planta hæc omnibus adeo nota, & famigliaris eſt, ut non opus ſit prolixiori deſcriptione. *Provenit paſſim in pratis, & paluſtribus compluribus locis: Vernisque floret menſibus, & nonnunquam etiam Autumnalibus.*

Temperamentum, & Vires.

In vulneribus capitis, & pectoris laudatur, calef., & ſicc. moderatè, partium eſt tenuium: mulierculis noſtris uſitatum eſt, herbam *cum* floribus *infantibus ad alvum laxandam exhibere.* (*Meſſoribus in acetario comeſta à potu frigida periclitantibus ſalutaris.* Minder.) Schrod. Bellidis folia *humectandi, refrigerandique facultate donata ſunt; dolores omnes articulares, ac podagricos, ex calido, & ſicco humore oriundos, mitigant.* Flores *majoris diuretici ſunt: in Hydrope, & ſanguine congrumato diſſolvendo uſus egregii: hinc in Pleuritide ab Helmontio commendantur; imprimis ſi poſt nimiam incaleſcentiam frigori ſuſcepto debeatur.* D. D. Michel. *coquum aſthmaticum ſucco ex tenellis foliis recenter expreſſo, & in vino propinato, per ſudorem curavit.* Conſerva *etiam* florum *contra fluorem album vulgo commendatur.*

CHAMAEMELUM ODORATUM. *Dod. p. 260.*

CHamæmelum *a vocibus* G…eis χαμαὶ humi, & μῆλον Pomum. *quaſi* Pomum *humi; nonnulla enim Chamæmeli ſpecies Pomum redolent,*

CHamæmelum odoratum. *Dod. p. 260. Chamæmelum odoratiſſimum, repens, flore ſimplici. J. B. 3. 118. M. H. 3. 35. Chamæmelum Romanum, flore ſimplici. Anthemis ſeu Leucanthemum odoratius Romanum, Adv. Lob. Cauliculos* profert tenues procumbentes, & modo repentes, in terram radices agentes; *folia* tenuia, diſſecta, virentia ſunt, odoris vehementis aromatica miſtura ſatis grati; quæ humum multiplici ſobole veſtiunt; *Flores* in cauliculorum oudorum ſummitatibus ſinguli ſunt, uncialis amplitudinis, ex plurimis petalis anguſtis albis umbonem luteum cingentibus conflati. *Radix* perennis fibroſa eſt, quæ caulium incremento facile reptatu ſuo multiplicatur. *In compaſcuis, & ericetis humidioribus frequenter invenitur.*

CHAMAEMELUM VULGARE. *Dod. p. 257.*
Vid. Icon. 6. Tab. XX.

CHamæmelum vulgare. *Dod. p. 257. Chamæmelum vulgare, leucanthemum Dioſcoridis. C. B. P. 135. Chamæmelum vulgare, amarum. J. B. 3. 116. Anthemis vulgatior ſive Chamæmilla, Adv. Lob. Chamæmelum arvenſe. Cam.* Hæc paſſim obvia eſt ſegetibus, tenui fibroſaque *radice*, nec alte defixa: *caules* tenues dodrantales, ſecti, foliis veſtiuntur, *Cotulæ* tenuioribus; *odore* exiguo, ſed ſuavi; *flores* in ambitu albi, quorum folia umbonem apiculis luteis conſtantem radiatæ circumſtant. *Naſcitur paſſim in arvis, aliiſque locis arenoſis.*

Vires, & Uſus.

Sapor, & amaricans eſt, & acris; odor aromaticus; hinc eſt præcipue Cephalica, Diuretica, ſudorifera, & uterina, Floyer. *Ejuſdem vis conſiſtit in Sale volatili oleoſo; calefacit, diſcutit, laxat, & mollit, & tenuium eſt partium; digerendi, & rarefaciendi, ſingulari ac mirifica facultate prædita. In curandis colicis doloribus certe vix ſimile habetur remedium, ut recte* Ermollerus *annotat; præcipue autem laudatur* Oleum *ex* floribus *diſtillatum, quod cærulei coloris eſt, quem Mercurius adſcribunt, ſed falſo; hoc in Colica tam interne, quam externe umbilico illitum mirifice prodeſt. Calculi dolores lenit; urinam moderate provocat; tormina, & ventris roſiones ſedat; laterum dolores mulcet; duros humores emollit; & crudos diſcutit; & omnibus utiliter ſopiendi alicujus doloris cauſa, admiſcetur. In doloribus poſt partum, interne oleum, & eſſentiam hujus* herbæ *applicant: externe vero ſacculum ejus, hunc in modum paratum:* ℞. Chamæmelum, *include in ſacculo, coque in vino, applica abdomini; tanquam Arcano ſemper feliciter uſus eſt* Foreſtus. *Lib. 28. Obſ. 75., & 81. In febribus præſertim intermittentibus commendatur, & in ſpecie tertianis. Externe utiliſſimum eſt in Cataplaſmatis, & fomentis anodynis emollientibus, & diſcutientibus. In Clyſteribus carminativis, & Anticolicis, in Pediluviis Cephal. ad dolores, & tumores mitigandos, mire prodeſt, Convenit etiam in Cardialgia, externe applicata; & in decocto, feliciſſime uſus eſt* Foreſtus, *qui mercatorum clamoſe ventriculi dolore laborantem, hoc ſolo decocto, ſemel exhibito curavit. In Balneis quæ ſudoris evocandi, & reficiendæ cutis cauſa parantur,* Chamæmeli *uſus haud negligendus; nam & cutem nimis adſtrictam rariorem facit, ſudorem evocat, bonumque corpori odorem conciliat.* Dod.

CHAMAEMELUM FOETIDUM. *C. B. P. 135.*
Vid. Icon. 7. Tab. XX.

CHamæmelum fœtidum. *C. B. P. 135. Chamæmelum præcox, annuum, fœtidum, ſemine aureo. M. H. 3. 36. Chamæmelum, fœtidum, ſive Cotula fœtida. J. B. 3. 120 Cotula alba. Dod. p 258. Cotula fœtida Eyſt. Cotula* quaſi *Cautula* dicitur, ne *Chamæmeli* vice accipias. *Caules* profert rotundos, dilute virentes, fragiles, in alas multas diviſos, rectos, pedales, & ſæpenumero quam aliorum altiores; *folia* ſimiliter ampliora, virore multo dilutiore; *flores* forma, & colore ſimiles prædictis, ſed citius floret. Fœtet graviter tota planta contracta, gravemque naribus admota odorem ſpirat. *Planta hæc in arvis, hortiſque naſcitur; reperitur etiam juxta ſemitas, & agrorum margines. Floret Majo, & cito ſemina ſua aurea ad maturitatem in capite rotundo perducit.*

Vires, & Uſus.

Ad uteri morbos commendatur, eſt enim uteri ſtrangulationibus utile; quemadmodum omnia fœtida. Decoctum ejuſdem cum felici ſucceſſu ad ſcrophulas adhibetur. Moriſ.

MATRICARIA VULGARIS, *vel* SATIVA.
C. B. P. 133. Vid. Icon. 8. Tab. XX.

MAtricaria, *a* Matrice *ſeu fœmina, cujus morbis auxiliari exiſtimatur,*

MAtricaria vulgaris, *vel* ſativa. *C. B. P. 133. Matricaria, vulgo minus parthenium. J. B. 3. 129. Parthenium, Matth. Dod. Geſn. Caſt. Thal.* Plures ſubinde *cauliculos* promit rotundos, in alas ac ramulos quoſdam diviſos; *Folia* varie fiſſa ſeu diviſa, ambituque crenata, quorum prima, & quæ ſunt terræ proxima, *Artemiſiæ* diviſarum æmulantur, pallida, & ex luteo virore: *Flores* in faſtigiis ramulorum eminent medio orbiculo ſive diſco luteo, quem petala alba lata per margines cingunt rotatim, ad inſtar radiorum, *Chamæmeli* floribus ſimiles; *Radix* durior, adnatis multis capillamentis fibratur. Tota herba grave olet, ac guſtu perquam amara eſt. *Naſcitur ad ſepes, & in hortis, ſecus veteres muros, locis gaudet ruderatis; Æſtivis menſibus viget ac floret, ſub Autumnum ſemina fundit.*

Temperamentum, & Vires,

Excalefacit inſigniter, extergit, expurgat, aperit, & quæcunque amara poſſunt feliciter præſtat; ſapore amariſſimus cum acredine conjunctus; odor valde aromaticus, Camphoram olet. Floyer. *Odor penetrans, & ſapor acris incidia ſunt ſalis volat. penetrantis, unde pituitam, & mucilaginem viſcidam in vaſis uteri ſtabulantem, removet, incidit, & expulſioni aptam reddit: Hinc menſibus obſtructis, Lochiis remoratis, & aliis affectibus uterinis convenit. Atram bilem, & pituitam deorſum ducit; calculoſis, & anhéloſis utiliter bibenda exhibetur; ſeroſos, aduſtos, ſalſos, melancholicos, & elephantiacos humores per inferiora educere, a doctiſſimis comprobatum eſt. Urinam evidenter ciet. Ventris tineas expellit, intro ſumpta; quod de* herba, *& de* ſucco *expreſſo intelligendum erit:* Aqua *ſtillatitia* & ſuccus, *aut* herba *in* pulverem *redacta uſurpatur. Frigidioribus febricitantibus cum ſucceſſu datur, unde* Febrifuga *vulgo dicta eſt. Pectoribus etiam deſiccatam cum ſale, adverſus inflationes, & difficultatem reſpirandi utiliter præbent mulierculæ veterinariæ.* Herba *recens tuſa, tumores emollit; digerendi vi pollet, paulo quam* Chamæmelum *validiore; adverſus ſacrum ignem, & tormina ventri admota efficax remedium eſt.* Moriſ.

PYRETHRUM OFFICINARUM. *Chab. 387.*
Vid. Icon. 9. Tab. XX.

PYrethrum, Πύρεθρον *Dioſc. l. 3. c. 86. ab igne nomen habet, ob radicis ejus fervorem igneum. Salivaris Romanis, quod manſa ſalivam eliciat. Apud Plin. l. 28.* Pyrethri *nomen ſolum legitur,*

PYrethrum Officinarum. *Chab. 387. Pyrethrum corymbiferum flore Bellidis, M. H. 3 33. Pyrethrum Dioſcoridis, Pyrethrum Officinarum, Adv. Lob. Ger. Eyſt. Pyrethrum flore Bellidis. C. B. P. Pyrethrum vulgare flore Buphthalmi. J. B. Pyrethrum Germanicum. Geſn. Hort. Folia* ſunt multipliciter diſſecta diviſaque, ſimilitudine fere ſoliorum *Fœniculi*, ſed tamen minora, *Dauci ſylveſtris*, & *Carrotæ* æmula: *cauliculi* dodrantales, aut paulo altiores; in quorum faſtigiis *flos* amplus, latus, *Anthemidis* ſimilis, ſed tamen major, medio orbe ſubluteus; anguſtis, oblongiſque circum ambientibus foliolis, ſupina parte albicantibus, prona vero nonnihil purpuraſcentibus: *ſemen* inter diſci ſive orbis ſtamina gignitur tenue, & oblongum; *radix* digitalis fere eſt craſſitudinis, longa, ſubruffo colore nigricans, *guſtu* acri, & admodum fervido. Hoc eſt legitimum Pyrethrum. *Ex* Orientis *partibus infertur. Naſcitur in quibuſdam* Italiæ *montibus, ſed minus acre.*

Temperamentum, & Vires.

Radix *calida, & ſicca eſt; attenuat, incidit vehementer calidam, & fervidam facultatem obtinet. In Lethargicis,*

Digitized by Google

gicis, & frigidioribus affectibus, Cataplaſmata, & clyſteris fortiter ſtimulantia inde parantur: ut dum acrimonia ſua intiſſima vellicat, & irrigat ægri excitentur. Dentium dolores mitigat, & pituitam ex ore copioſam elicit ſi manducatur autem ſicca, & aceto in quo decocta fuerit hæc radix, os gargariʒatur. *Sudores etiam inſigniter movet, & ad frigidos humores pellendos efficax habetur, cum oleo illinita: ad omnes etiam corporis partes ſtupefactas ac reſolutas plurimum conducit. Auctore* Dioſc. *Miſcetur idem utiliter antidotis, & aliis compoſitionibus, quæ adverſus diuturnos capitis dolores, vertigines, apoplexiam, comitialem morbum, nervorum tremores, reſolutioneſque proſunt: conducit etiam plurimum ad omnes capitis, & nervorum frigidas, & diutinas affectiones; in hemicrania, paralyſi &c.* Moriſ.

PTARMICA VULGARIS, FOLIO LONGO, SERRATO, FLORE ALBO. *J. B.* 3. 147.

Vid. Icon. 10. *Tab. XX.*

PTarmica Πταρμικὴ Dioſc *lib.* 2. *c.* 195. *ex re nomen habet; Πταρμὸν enim* Græci *ſternutamentum vocant, in quo egregiam comperitur habere vim; ex quo tam præſenti ſalutis augurio, hoc nomen impoſitum eſt. Eadem* Latinis Sternutatoria *dicitur.*

PTarmica vulgaris, folio longo, ſerrato, flore albo. *J. B.* 3 147 *Ptarmica vulgaris. Eyſt Dracunculus, pratenſis, ſerrato folio. C. B P.* 98. *Draco ſylveſtris, ſive Ptarmice. Dod p.* 70. *Dracunculus pratenſis viridis ſive Ptarmica vulgaris folio ſerrato. M H* 3. 40. *Ptarmica folio Traconis vel Sternutamentaria Lugd. Radix* oblique acta ſub terra repit, plantaſque novellas ab omni parte emittit; *Caules* erecti, teretes, cubitalem altitudinem æquantes, ſine ordine plurimis *foliis* anguſtis, longis, & acutis, minutiſſimis denticulis, eleganter ſerratis, veſtiti ſunt; In eorundem ſummitatibus umbellæ fere in modum naſcuntur *Flores Parthenii* ſimiles, ſed minores, ex petalis brevibus, latiuſculis, candidis, umbonem parvulum ex nigro luteum cingentibus conflati; quibus evanidis, ſuccedunt *ſemina* ſolida, tenuia, ut in cæteris hujus ordinis; ſed raro viſa, ut in plantis repentibus ſolenne eſt. *In Pratis, & ad rivulos frequenter invenitur. Menſibus Æſtivalibus floret.*

Vires, & Uſus.

Guſtu eſt acri, & fervido: Herbæ *ſiccatæ pulvis naribus inditus, ſternutationem movet.* Radix *commanſa caput purgat, & dentium dolores mulcet, pituitam elicendo; & vi caloris tumores frigidos mitigat; & pro errhino uſurpatur.* Herba *cum* floribus *contuſis, cum axungia permixtis, & cataplaſmatice applicatis, dolores podagricos lenit.* Succi *ejuſdem unciæ in vino muſcato poti, ante paroxyſmum, aut febris horrorem, ſudorem provocat, tertianas, aliaſque febres intermittentes, ſecunda, ſi non prima vice certo exterminat.* Park.

MILLEFOLIUM VULGARE, ALBUM. *C. B. P.* 140.

Vid. Icon. 1. *Tab. XXI.*

MIllefolium, Græcis *χιλιόφυλλον. a multiplici foliorum diviſura appellatum eſt: nam (ut ait* Dioſcorides *lib.* 4. *cap.* 115 *) foliis eſt Fœniculi ſimilibus, iiſque plurimis; unde, & nomen accepit.*

MIllefolium vulgare, album. *C. B. P.* 140. *Millefolium, ſtratiotes pennatum, terreſtre. J. B.* 3. 136. *Millefolium, flore albo. Eyſt. Millefolium, ſive Achillea. Dod. p.* 200. *Millefolium vulgare. Trag. Geſn. Hort Stratiotes Millefolia Fuchſ. Millefolio* huic *ſtapi* ſubinde complures, ſupra cubiti altitudinem aſſurgunt, teretes, duriuſculi; circa quos *folia* quidem oblonga, a lateribus varie diſſecta, ac veluti è pluribus commiſſa inordinatim naſcuntur: emittent in ſummo quaſi umbellæ orbiculatæ, latæ; quarum ſinguli *Floſculi* parvi ſunt candidi, ex petalis paucis brevibus conflati; *radices* fibras demittunt multas. *Odor* herbæ non moleſtus, ſed medicatus. *Creſcit paſſim locis aridis juxta vias incœmiteriis &c. Floret Junio.*

Temperamentum, & Vires.

Exſiccandi, & adſtringendi vis eſt: hinc inter vulneraria non infimum locum obtinet, Planta *recens contuſa (aut* ſuc*cus ejuſdem) vulneribus recentibus impoſita, ea citra ſuppurationem conſolidat; tumores, & inflammationes mitigat; Cephalgiæ, Pterygio oculorum, tumoribus hæmorrhoidalibus, herniis, vulneribus, & omnibus quibus obſerandi, & areſaciendi opus eſt, feliciter adhibitur hæc herba. Interne decoctum ejus ad abortum præcavendum laudatur. In Hemorrhagiis, & fluxionibus omnis generis, uteri, Alvi, ſcreatu ſanguinolento, vomitu, mictione ſanguinolenta, gonnorrhæa, hæmorrhoïdibus, fluore uterino, mariſcis, mirum in modum confert. Sunt qui* herbam *cum* floribus*, in Peſte præcavenda, & curanda, pro ſecreto peculiari venditant.* Aqua *ex* herba *cum* floribus *putredini gingivarum, quam optime medetur.* Herba *recens naribus indita, hæmorrhagiam inducit, & præcipue radix ejuſdem naribus intruſa, & illic agitata* Schrod. Comæ *candidæ ex lacte Caprino, vel propria aqua potæ Gonorrhæam cohibent.* Moriſ.

CALTHA FLORE SIMPLICI. *J. B.* 3. 101.

Vid. Icon. 2 *Tab. XXI.*

CAltham Poetarum *hanc eſſe volunt, quam aliqui ab aureo floris colore* Chryſanthemum *appellant.* Caltha *aliquibus a forma floris, qui* Calanthum *ſeu* Calicem *refert nomen videtur deducere; aliis a Græco vocabulo* κάλχα*, mutato χ in θ, quæ etymologia* Voſſio arridet. *Vulgo* Calendulam *appellant, quod ſingulis fere menſium Calendis floreat, eaque de cauſa ab* Italis Fior d'ogni meſe *vocatur.*

CAltha flore ſimplici. *J. B.* 3. 101. *Caltha vulgaris, flore citrino. C B. P.* 275. *Calendula vulgaris, flore citrino ſimplici. H. L. Calendula flore ſimplici. Eyſt. Calendula, Dod. p.* 254. *Brunf. Trag. Matth. Lon. Lugd. Folia* profert dilute virentia, oblonga in latitudinem ſe extendentia, linguam æmulantia, tenera, carnoſa, molli hirſutie pubeſcentia, quæ alternatim, aut ſine ordine *caules* pedales aut ſeſquipedales ſtriatos, medulla ſarctos, fere amplectuntur; & brachia varia, ramificantur; in quorum ſummitatibus *flores* apparent pulchri, odorati diluta crocei, ex variis petalis oblongis, ad acumina dentatis, auri purioris coloris compoſiti; & umbonem in aliquibus fuſcum, & aliis flavum; ex multis minutiſſimis *floſculis* tubuloſis, quinquefariam in marginibus diviſis conſtitutum cingentibus; quibus marceſcentibus, & deciduis, ſuccedunt *ſemina* numeroſa, ſolida, ac recorva, quædam dorſis ſpinoſis, quædamque lævibus, quibus quotannis renovatur. *Creſcit in Hortis, florere incipit Majo, floretque per integram Æſtatem*.

Temperamentum, & Vires.

Calendula *ſpirat odorem aromaticum, &* Crocum *imitatur; hinc Cordialibus adnumeratur; Vi reſolvendi, & penetrandi prædita eſt, & ad affectus menſtruoſos ſuppreſſioneſque menſium uſurpatur; Imo in omnibus morbis, in quibus* Crocus *adhiberi ſolet, imprimis efficax perhibetur.* Aqua *ex* floribus Calendulæ *præſentaneum certumque remedium contra ruborem, & inflammationem oculorum, inſtillata mane veſperique exhibet; vel ſi linteolum, vel Xylinum in illa madefactum oculis imponantur.* Flores *in pulverem redacti, Xylino tenui dentibus inditi, illorum dolorem ſedant; Ad anguſtias Thoracis commendatur hæc planta, appetentiam etiam revocare traditur.* Aqua *ſtillatitia contra Peſtem valere dicitur;* Succi *etiam uncias duas* Alexandrinum Benedictum *conſtat exhibuiſſe, utpote qui ſudores vehementer ciet; ſpecifica quoque facultate Peſtis ſingularis eſt antidotus; vel conſerva* florum *Electuariis contra Peſtem miſceri, vel acetum ex* floribus *confectum carpis, temporibus, naribuſque convenienter applicari poteſt. Cor & ſtomachum corroborare* flores *dicuntur; & in juſculis, & Oleribus frequentiſſime apud omnes in uſum veniunt, & ad variolas expellandas,* florum *decoctum optime ſolet adhiberi.* Herbæ folia *calidiora eſſe dicuntur, & acrimoniam quandam fervidam habere; quæ tamen propter humiditatem ei conjunctam non protinus ſe exſerit, ratione cujus in olera ſumpta, alvum mollire, & lenire fertur.* Moriſ.

CONYZA MAJOR, VERA. *M. H.* 3. 124.

Vid. Icon. 3. *Tab. XXI.*

COnyza *a voce* Græca Κωνὼψ *Culex* Conyza *enim (auctore* Dioſcoride *lib.* 3. *cap.* 136.*) beſtias fugat, culices abigit, ac pulices quoque necat.*

CОnyza major, vera. *M. H.* 3. 114. *Conyza Mas, Theophraſti, major Dioſcoridis. C. B. P* 265. *Conyza major. Dod p.* 51. *Cluſ. H* 20. *Conyza major, Monſpelienſis, odorata. J. B.* 2. 1053. *Caule* fruticat ſeſquicubitali, multiplici, lignoſo, rigido, birſuto, & tactu glutinoſo, obſoleti coloris, in multos ramos brachiato. *Folia* germinatione prima inordinata, alternatim caulem amplectentia, tres uncias longitudine æquant, vix unciam lata, leviter ſerrata; ſuperiora vix unciam unam longa, mollia, piloſa, & glutine quodam lentu viſcida, ex viridi colore pallentia. *Flores* ſecundum extremos ramulos ſpicatim frequentes exſiliunt lutei, ſtellati, qui amplitudinem *Bellidis minoris* vix acquirunt, in pappos evaneſcentes. *Semine* parvo cineraceo donati. *Radix* ſubeſt lignoſa, vivax. Tota planta viſcoſa, & graviter eſt odorata. *Naſcitur ſponte pleriſque cæduis montanis ſylvis, in muris, & ſecus vias; floret Autumno.*

Vires, & Uſus.

Calidam, & ſiccam temperaturam obtinet; decocta, & ſalidè pota menſes ſuppreſſos, fœtus mortuos, & ſecundinas efficaciter trabit, regium morbum diſcutit, & jecoris obſtructiones reſerat. Ex Aceto decocta, & pota eos qui comitiali morbo conciderunt excitat. Suffitu verò, ſubſtratumque ſerpentes fugat, culices abigit, & pulices necat, unde Pulicariæ *obtinuit nomen; conciſa, & applicata ſerpentium venenum extrabit.* Chab.

SENECIO MINOR, VULGARIS. *C B. P.* 131.
Vid. Icon. 4. Tab. XXI.

SEnecio *a Senectute sapitis dicitur;* ἠριγέρων. Dioſc. *l.* 4. *c.* 70. *quaſi* vernus ſenex, *quod flores cito caneſcant, & in lanuginem candidam abeans.* Erigerontis *nomen* Senecio *apud* Græcos *invenit, quod vere flores capillorum ritu caneſcant, deflorescentes enim in pappos abeunt.*

SEnecio minor, vulgaris. *C. B. P.* 131. *Senecio vulgaris, ſive Erigeron. J. B.* 2. 1041. *Erigerum minus. Dod. p.* 641. *Senecio Matth. Fuchſ. Lob. Lugd. Caſ.* Fibroſa omnino *radice* oritur *Senecio*, tenui, alba, ſapore oleraceo, ex qua attolluntur *caules* teretes, ſtriati, nunc lanuginoſi, nunc glabri, brachiati, & concavi, *foliis* donati uncialibus, aliquando palmaribus, pediculo viduis ſine ordine profunde diſſectis, & veluti circumroſis, alterno poſitu naſcentibus. *Flores* in ramulorum faſtigiis ſunt, plures ſimul juncti, pediculis brevibus, lanuginoſis appenſi, tanquam ſtaminum luteorum complexus, ſeu quaſi totidem *floſculi* tubuloſi, ſine petalis orbiculariter eoſdem floſculos luteos cingentibus. Horum ſingulis ſuccedunt ſingula *ſemina* cum ſuis pappis, qui una cum ſeminibus a ventis feruntur. *Naſcitur porrò in maceriis, & circum oppida. Cito & primo vere floret, & per totam AEſtatem, in pappos flore permutato, caneſcit.*

Vires, & Uſus.

Refrigerat ac ſimul modice diſcutit, ut Paulus AEgineta *auctor eſt; attenuare, aperire, & ſiccare*, Schroderus *affirmat. Epatica eſt, & vulneraria. Uſus præcipue in cachexia, catarrhis, & tuſſi, & menſibus retentis. Extrinſecus è nobiliſſimis eſt vulnerariis, (ut & intrinſecus) menſes ciet balneatione; & ſedis inflammationes* folia cum floribus, *addita exiguo vino, aut per ſe impoſita ſedant.* Plinius *cum thuris farina (quæ* Manna *dicitur) aut cum vino id præſtare ſcribit.* Herba *contuſa ſuppurationem accelerare prodit* Fontanus, Succus *ejuſdem in vino aut cereviſa potus, vel ejuſdem* decoctum, *cum uvis* Corinthiacis *aut melle temperatum, modice vomitum movet; ſtomachi a bile contractos dolores, iſchiada, choleram &c. ſanat.* Succus *ſimpliciter ad Lumbricos necandos, & equorum aliorumque animalium inteſtinorum vermes, vim habet, ut Hippiatrorum quotidiana docet experientia. Teſte* Moriſ.

EUPATORIUM CANNABINUM. *C. B. P.* 320.
Vid. Icon. 5. Tab. XXI.

EUpatorium, *ſive* Eupatoria *a* Rege Eupatore, *unde regiam auctoritatem habere dicitur a* Plinio. *Lib.* 25. *cap.* 6.

EUpatorium cannabinum. *C. B. P.* 320. *Eupatorium adulterinum. J. B.* 2. 1065. *Eupatorium cannabinum, vulgare. foliis profundè dentatis. M. H.* 3. 97 *Vulgare Hepatorium Dod. p.* 28 *Cannabina aquatica Maſ. Adv. Lob.* E *radice* oblique acta, & ſtolonibus repente, aromaticum odorem ſpirante, aſſurgunt *caules* bicubitales, hirſuti, teretes, ſubrubentes. *Foliis* bi conveſtiuntur oblongis, villoſis, per marginem dentatis, quæ triplicem aut quadruplicem a pediculo brevi obtinent ordinem, & pro *Cannabino* ingenio de geniculis è regione dependent. Summi caules in ramulos; hi rurſus in alios minores corymbatim diviſi ſunt, & plurimos *floſculos* ſubpurpuraſcentes, comoſos, *in umbellulis* gerunt, qui in brevem pappum, *ſemine* minuto appenſo, dehiſcunt. *Aquoſa, & vicina aquis loca amat; circa rivulorum, & ſtagnantium aquarum margines, aliiſque uliginoſis locis naſcitur. Julio, & Auguſto menſibus floret.*

Vires, & Uſus.

Calefacit, & ſiccat; ſaporis eſt amariuſculi; attenuat, & aperit; hepatica eſt, & vulneraria. Uſus præcipue in cachexia, catarrhis, & tuſſi, & menſibus retentis. Extrinſecus è nobiliſſimis eſt vulnerariis; & intrinſecus menſes ciet balneatione &c. Schrod.

PETASITES MAJOR, ET VULGARIS. *C B. P.* 197.
Vid. Icon. 6 Tab XXI.

PEtaſites, Πετασίτης Dioſc *l* 4 *c.* 108. Petaſites, *ut ajunt*, *a* Petaſo, *ob foliorum formam, & amplitudinem.*

PEtaſites major, & vulgaris. *C. B. P.* 197. *Petaſites, vulgaris, rubens, rotundiore folio. J B.* 3. 566 *Petaſites. Trag. Dod. Tab. Cluſ. &c.* Petaſites vulgaris *radicem* habet craſſam, duram, *fibris* anexam, è cujus lateribus multæ aliæ *radices* craſſæ, carnoſæ, geniculatæ, ſub terra repunt, eamque propinquam novis ſuis ſtolonibus occupant. *Caulis* menſe Februario aſſurgit dodrantalis, craſſus, cavus, *foliolis* quaſi vaginis anguſtis veſtibus, & *flores* in ſummo multos ſimul congeſtos, ſubcarnei coloris, in thyrſum coactos gerit. Totus hic caulis cum floribus, qui *in pappos* faceſſunt, non ultra menſis unius ſpatium durat, & mox marceſcit; & mox *folia* emergunt rotunda, a marginibus crenata, ſubtus aliquantulum albicantia. Iſta pedalem aut bipedalem latitudinem acquirunt, & propriu ſuo cauli pediculove, pollicaris craſſitiei, pedali aut bipedali quodlibet illorum inſidet. *Ad fluviorum ripas; ad hydromolas, in humidis, & ſtagnorum marginibus, læto ſolo, in pleriſque Regionibus ſatis frequenter naſcitur, & præ repenti facultate latitudineque foliorum maxime reperitur.*

Temperamentum, & Vires.

Radix *calefacit, & ſiccat; partium, & tenuium; amari ſaporis; attenuat; aperit; ſudorifera eſt, & alexipharmaca, in peſte, in lypothymia uterina; morbis pectoris a mucilagine tartarea oriundis, ex. gr. Tuſſi Aſthmate &c. uſurpatur. Subſtitui poteſt* Coſto, *ut quæ viribus eidem æquipollere comperiatur.* Schrod. *Peſtilentialis* radix *dicitur, propterea quod experientia comprobatum ſit* radicem *hanc mirifice conferre peſtilentialibus febribus averruncandis, quod ſudorem vehementer moveat, ſi in pulverem redacta in vino (ut decet) ſumatur. Nec minore efficacia bibitur a Mulieribus quas uteri tormina, & præfocationes exercent. Facit contra latos ventris vermes, qui ſemina Cucurbitarum referunt, vino decocta, & pota. Succurrit iis, qui ſpiritus difficultate laborant; Urinam, & menſes ciet.* Radix *ſiccata in pulverem redacta, efficax eſt ad quævis fluentia, & præhumida vulnera ſananda.* Oleum *ex hac* radice *confectum, ſi illo inungantur febricitantes, ante acceſſionem febris, apprime conducit. Idem & contra cutis fœditates facit, & confortationi nervorum, & membrorum unice prodeſt. Non deſunt, qui ejuſmodi* radice *utuntur adverſus vermes, qui equis moleſtiam creant, & alios equorum tam interiores, quam exteriores morbos.* Moriſ.

FILAGO, *ſeu* IMPIA. *Dod. p.* 66.
Vid. Icon. 7. Tab. XXI.

Τρίχειν dicunt Græci *vellere carpereve lanas aut pannum: unde* Τρυχίδιον, *quod Latini* Centocuculum, *&* Tomentitium *vocarunt.*

Fila-

Digitized by Google

FIlago, *ſeu* Impia. *Dod. p.* 66. *Gnaphalium vulgare, majus. C. B. P.* 263 *Gnaphalium, annuum, vulgare, capitulis rotundis ſeſſilibus ad angulos floridum. M. H.* 3. 92. *Gnaphalium Germanicum. J. B.* 3. 158. *vulgare ſive Herba impia, Park. Centunculus, Turn. Tomentum. Cordi. Filago minor. Dod. Herba impia. Caſ.* Mollis ac tomentoſa herba hæc eſt. *Cauliculos* promit tres aut plures, dodrantales, circa quos poſita *foliola* oblonga, anguſta, utrinque molli *lanugine* pubeſcentia, ipſum caulem pene occultant. *Capitula* globularia ex *floſculis* compoſita, in cauliculorum faſtigiis inſident; quorum poſterius nata longioribus, & altioribus pediculis inſidentia priora ſuperant, anguloſque conſtituunt. *Floſculi* lutei pallentes in *pappos* abeunt. *In locis ſterilibus ſiccioribus circa ſcrobes, & neglectis agris paſſim provenit. A media AEſtate ad Autumnum floret.*

Vires, & Uſus.

Reſiccantem, & nonnihil aſtringentem facultatem habet. Chab. Herba Impia *inter duos lapides trita, fervet, & præcipue adverſus anginas conducit, ſucco lactis, & vino admiſto.* Decoctum *ejuſdem idem facit.* Aqua deſtillata *ad cancrum præcipuè mamillarum magni eſt uſus, continet occultos cancros ne exulcerentur, cum linteolis ſemel in die impoſita ſunt qui* Aſari foliis *hujus aqua madefactis, non infeliciter ad cancros reprimendos utuntur.* Moriſ. Herba *contuſa*, inquit Lobellius, *macerata, & cocta, occidua* Angliæ *plebs, ad livores, concuſſiones, caſa, & verbera utitur fœliciter. Menſes etiam ſupprimit.*

ELICHRYSUM, *ſeu* STAECHAS CITRINA, ANGUSTIFOLIA. *C. B. P.* 264.
Vid. Icon. 8 *Tab. XXI.*

ELichryſum ἑλίχρυσον *Dioſc. l.* 4. *c.* 57. *ubi* Χρυσάνθεμον, *& Ἀμάραντον etiam vocari ſcribit, fortaſſis ἐν τῷ μὴ μαραίνεσθαι, quippe cujus flores aureoli ſicut non* marceſcunt. Plinius *appellat* Heliochryſum, *q. d.* Ἡλιόχρυσον, *quod ad ſolis (τοῦ ἡλίου) repercuſſum aurea (τοῦ χρυσοῦ) luce hujus Plantæ Flores fulgeant. Alii intelligunt, q. d.* Ἑλειόχρυσον, *quod in locis* aquoſis, *&* paludoſis, *quæ* Græcis ἕλη *dicuntur, proveniat.*

ELichryſum, *ſeu* Stæchas citrina, anguſtifolia. *C. B. P.* 264 *Stæchas citrina, tenuifolia, Narbonenſis. J. B.* 2. 154. *Stæchas citrina. Dod. p.* 268. *Chryſocome I., vulgaris Cluſ. H.* 326 *Helichryſum, ſeu Chryſocome anguſtifolia, vulgaris. M. H* 3. 87. *Chryſocome, ſive Coma aurea, & Stæchas citrina vulgaris. Park.* E *radice* perenni, lignoſa, & fibroſa nigricante aſſurgit planta fruteſcens, *caulibus* plurimis gracilibus, duris, ac tomentoſis, pedalibus aut bipedalibus, *foliis* unciam longis anguſtis, *Roſmarini* fere æmulis, præſertim ex adverſo tocanis, copioſis, ſine ordine veſtitis, quæ verſus ſuperiora, brevio-ra, & rarius diſpoſita ſunt; ſumma faſtigia floſculorum luteorum corymbos è ſquamulis multis compoſitos ſuſtinent. *Odor* totius mithridaticus, & quaſi ſpecierum exoticarum mixtura eſt; guſtuſque aromaticus, & medicatus, cum modico fervore ac tantilla adſtrictione. *Pauciorem habet* Germania; *ſpecioſa verò, & odoratiſſima in* Hiſpaniæ *aridis, & petroſis (ubi odoratiſſima eſt) copioſe provenit, & ab Aprili menſe per totam AEſtatem flores profert.*

Temperamentum, & Vires.

Utraque excalefacit, & ſiccat; aperit & abſtergit, quod utique amariuſculus indicat ſapor. Medetur tota planta omnibus cerebri morbis a frigido provenientibus, nempe pituitoſis fluxionibus, diuturnis doloribus, comitialibus, reſolutis, & id genus aliis. Comæ *ſeu* flores *è vino potæ, urinas cient, & menſes: & ad grumos ſanguinis liquandos ac ſolvendos in ventre, & veſica proſunt; lumbricoſque ventris expellunt; ſudores eliciunt; & obſtructiones hepatis, lienis, renum, & veſicæ diſcutere exiſtimantur. Adduntur* flores *in fomentis, quæ ad uteri morbos frigidos, & obſtructiones amovendas parantur. Brevi, Pulmonica eſt egregia; & ad jecur a glutinoſis ſuccis ac vaporibus craſſis intra tunicas diſcurſantibus, liberandum, inſignem vim habet.* Schrod., *&* Moriſ.

ELICHRYSUM MONTANUM, FLORE ROTUNDIORI. *T.* 453. *Vid. Icon.* 9. *Tab. XXI.*

ELichryſum montanum, flore rotundiori. *T.* 453. *Gnaphalium montanum flore rotundiori. C. B. P.* 263. *Gnaphalium montanum, ſive Pes Cati, Park. Piloſella minor quibuſdam, aliis Gnaphalii genus. J. B. Gnaphalium montanum, ſive Pes Cati. Park. Piloſella minor. Fuchſ. Dod. Thal. Chryſocome humilis montana folio rotundiore. M. H.* 3. 89. Humilis hæc planta humi fundit *folia* circumcirca terræ fere appreſſa, uncialia, ad extremitates ſubrotunda, incana *lanugine* ab infima parte obſita. Inter ea ſurgunt *caules* palmares aut dodrantales, tomentoſi, *foliis* veſtiti anguſtis, & acutis; in quorum cacumine glomerantur *flores* rotundi multi, è *ſquamulis* latioribus, & brevioribus exſuccis contexti, ſatis ſpecioſi, nunc candidi, nunc magis minuſve purpuraſcentes, in medio apicibus multis donati; quibus ſuccreſcunt longi *pappi*. *Radices* fibroſæ, & cauliculis depreſſis reptantibus novæ protruduntur *radiculæ*, ut in *Piloſella vulgari* fieri amat. *In planitiebus, & montoſis variis ſponte naſcitur, Floret in Majo.*

Vires.

Syrupum *exhibet qui proprietate ſingulari ad pulmonum exulcerationem, & ſanguinis exſpuitionem ſanandam facere exiſtimatur, inquit* Moriſ.

DISTRI-

DISTRIBUTIO X.

PLANTAE GYMNOMONOSPERMAE CORYMBIFERAE.

Santolina foliis teretibus; Tanacetum vulgare, luteum; Balſamita major; Ageratum foliis ſerratis; Abſinthium vulgare, majus; Abſinthium Romanum, *ſive* Ponticum vulgare; Abſinthium Santonicum, Alexandrinum; Artemiſia vulgaris; Abrotanum vulgare; & Draco herba.

SANTOLINA FOLIIS TERETIBUS. *T. 460.*
Vid. Icon. 1. Tab. XXII.

SAntolina ſoliis teretibus. *T.* 460. *Abrotanum, fæmina foliis teretibus. C. B. P.* 136. *M. H.* 3. 11. *Chamæ cyparissus. J. B.* 3. 133. *Polium Theophraſti, & Dioſcoridis, & Arabum, vermiculato folio. Cl.* 1. 49 51. *Deſcr.* 54 *Santolina. I. Dod. p.* 269 *Abrotanum fæmina, vulgare. Cluſ Hiſt.* 341 *Abrotonum fæmina. Matth Cluſ. Lugd. Tab. Ger Cam.* Eleganter fruticat hoc *Abrotanum* lignoſum, in plures ramulos erectos diviſum, qui cubitalem altitudinem acquirunt omnino incanos, & *foliis* etiam candicantibus, uncialibus, quadratis, denticulatis, confertim veſtitos, odore, ſapore haud ingrato, ſuavitate quadam permixto; ſummis *caulibus* adnaſcitur capitulum rotundum, ſquamatum, erectum, cujus è parte ſuperiore erumpunt *floſculi* minutiſſimi, tubuloſi, lutei, in marginibus quinquefariam diviſi, denſe ſtipati, ita ut capitulum nudum globoſum conſtituant, quod ombonem quodammodo refert. *In Montoſis, aliiſque apricis ſponte provenit; & in Hortis frequentiſſime invenitur. Majo, & Junio florens.*

Temperamentum, & Vires.

Amara, ſicca, & calida tertio ordine eſt planta, ſed non adeo injucunda; & iiſdem uſibus quibus Abrotonum mas *inſervit; & doloribus frigidis medetur: in lacte decocta contra vermes feliciter adhibetur, ejuſque efficacia, quotidiana experientia mulierculárum comprobatur.* Moriſ.

TANACETUM VULGARE, LUTEUM. *C. B. P.* 135.
Vid. Icon. 2. *Tab. XXII.*

TAnacetum, *forte a* Tannaco *nomen accepit, quo nomine* Parthenium *appellatum fuiſſi*, Plin. *teſtatur* Parthenium *Microphyllum forte* Hippocratis, Hermolao. Ἀρτεμισία λεπτόφυλλος Dioſcoridis *l.* 3. *c.* 128. *quibuſdam videtur.* Tanacetum *nomen eſſe ab* Athanaſia *deductum* quidam volunt, (quaſi dicas Athanaſia ſeu Tanaſia) *aphæretice*; Gallis *non integrè pronunciantibus* th *dicitur* Tanaſiæ; Anglis *quoque* Tanſy.

TAnacetum vulgare, luteum. *C. B. P.* 135. *M. H.* 3 2. *Tanacetum vulgare, flore luteo. J. B.* 3-131. *Tanacetum. Dod. p* 36. *Caſ. Ger. Matth. Ambroſia quibuſdam, Cords in Dioſc. Tanacetum, Athanaſia. Chab. Athanaſia vulgaris. Lacunæ.* E *radice* lignoſa in plures radiculas repentes hinc inde diſtributa, aſſurgunt *caules* ſtriati, *foliis* longis alatis uni coſtæ mediæ, ſeu pediculo rachive inordinatim adhærentibus, veſtiti, *Filicis maris*, utroque latere ſerratis ſatis æmulis, mollioribus tamen, & minoribus, odoris vehementis, ſed non ingrati: In caulium faſtigiis, aliquot Umbellæ in modum (ſed non ex eodem centro) pediculi apparent, *flores* nudos aut bullatos luteos, corymbatim diſpoſitos, ſuſtinentes, nullis petalis radiatis, ut in aliis hujus diſtributionis, donatos; quibus *ſemina* multa, ſolida, longa, & anguſta ſuccedunt. *Sponte variis locis provenit, ſecus vias, in aggeribus ſecus agrorum margines, & hortorum ſepimenta, ac in ipſis etiam hortis. Menſe Julio flores profert, & Autumno ſemen perficit.*

Vires, & Uſus.

Facultate ſua calidum, & ſiccum eſt, omnibus ſuis partibus amarum; uterinum ac nephriticum eſt; Semina *in uſu apud vulgus adverſùs ventris Lumbricos, ac tineas ſunt, quas mire expellunt. Ex tenellis herbæ erumpentis foliis, Placentæ cum ovis conficiuntur, palato non ingratæ, ventriculo ad vitioſos humores removendos utiles. Inter vulneraria etiam recipitur:* Succus *ejuſdem ulcera mundat; manuum, pedumque rimas, & fiſſuras ſanat; ex vino potus, aut ejuſdem decoctum urinam provocat, doloreſque veſicæ lenit; & inter Hydropicos optimi eſt uſus; cruditatem corrigit; obſtructiones feliciter aperit; Externe etiam ejuſdem ſuccus oleo mixtus, & applicatus nervos corroborat; contractionibus, ac doloribus auxiliaris eſt.* Moriſ.

BALSAMITA MAJOR. *Dod. p.* 295.
Vid. Icon. 3. *Tab XXII.*

BAlſamita *ab odore balſamico nomen deducit.*

BAlſamita major. *Dod. p.* 295. *Tanacetum, hortenſe, foliis, & odore Menthæ. H. L. App.* 697 *Mentha, hortenſis, corymbifera. C. B P.* 226. *Mentha, corymbifera, ſive Coſtus hortenſis. J. B.* 3. 144. *Mentha Saracenica. Eyſt Mentha Saracenica Sanctæ Mariæ. Caſ. Tanacetum hortenſe Lepidis foliis ſerratis, Ageratum intenſe redolens. D. Pluk.* Radix perennis non abſque multis adhærentibus fibris obliquè repit, è qua emergunt *folia* longiuſcula fere ovalia ſerrata, ſuavem gratumque odorem ſuffundentia; *caulibus* aſſurgit rotundis, duris, bipedalibus aut tripedalibus, foliis minoribus inordinatim veſtitis; in ſummitatibus *Flores* luteos nudos, ſeu bullatos corymbatim naſcentes. *Menſe Auguſto aut Septembri profert. Colitur in hortis.*

Vires, & Uſus.

Foliorum Balſamitæ *conſerva diuturnis capitis doloribus, matutino tempore ſumpta auxiliatur; defluxiones è capite eadem reprimit, & reſiccat; Stomachi cruditates ad concoctionem perducit. Prodeſt etiam Cachexia, aut Leucophlegmatia laborantibus, præſertim in initio; ac omnibus quibus jecur debile ac refrigeratum eſt.* Semen *non ſecus ac* Santolina, *Lumbricos expellit. Infuſio* florum *in vino albo ſat bene idem perficit, Menſeſque potenter provocat.* Ex foliis *decoctis Balneum conficitur, quod ad Menſium fluorem, & ſecundinas remorantes movendas, non parum confert. Odora, & aromatica eſt, cujus effectus ſunt aperire, & attenuare; hinc potiſſimum ad uterinos frigidos affectus utiliter adhiberi ſolet.* Unguentum *aut* Emplaſtrum *e* foliis Balſamitæ *componitur, cum foliis* Ophioglossi, *contuſis cum Oleo Olivarum, Terebenthina, Cera, & Reſina additis, ad conſiſtentiam; Balſamum eſt egregium, ad ulcera inveterata medendæ utiliſſimum, unde ab aliquibus putatur nomen* Balſamita *obtinuiſſe.* Matth., Chab., & Moriſ.

AGERATUM FOLIIS SERRATIS. *C. B. P.* 221.
Vid. Icon. 4. *Tab. XXII.*

AGeratum Ἀγήρατον Dioſcoridi *l.* 4. *c* 59. *cui nomen inditum,* Ἀγήρατον τὸ διατηρεῖν ἄνθος πολλοῖς φυλαττόμενον, *quoniam flos in ſua coloris ſpecie diutiſſime conſervetur:*

vetur: quaſi dicas ſeneƈtutis experȩ, quod ἀγήρατον dicitur: vel ut Plinius l. 27. c. 4. quoniam diutiſſime non marceſcit. Herba Julia denominationem habet a Julio menſe, quo florere incipit.

AGeratum foliis ſerratis. C. B. P. 221. Ageratum pleriſque, herba Julia quorundam. J. B. 3. 142. Balſamita minor. Dod. p. 295. Ageratum. Eyſt. Eupatorium Meſue, Officinarum Ptarmica, lutea, ſuaveolens. T. 497. Coſtus minor hortenſis. Geſn. Cauliculos profert numeroſos pedales, tenues, rotundos; Folia parva anguſta, in latitudinem ſeſe extendentia, & iis majoribus antedicta Balſamita majore, profundius, & ſerraturis acutioribus dentata ſeu inciſa; Coma eſt aurei coloris ex corymbo florum minorum compoſita, quibus areſcentibus, Semina apparent longa, ſolida, non papposa. Colitur in Montibus, & in hortis; floret Julio.

Vires, & Uſus.

Planta cum foliis, & floribus. Calef. & ſiccat. ſubſtantia tenuis, ſaporis aromatici, attenuat, extergit, putredini reſiſtit. Epatica eſt, laxat alvum quàm blandiſſimè. Extrinſecus ciet urinam, uterumque emollit. (Suffitu.) Schrod.

ABSINTHIUM VULGARE MAJUS. J. B. 3. 168. Vid. Icon. 5. Tab. XXII.

ABſinthium, quaſi planta minimè grata, a vocibus Græcis ἀψίνθιον Voluptas, & particula privativa A.

ABſinthium vulgare majus. J. B. 3. 168. Trag. Fuchſ. Adv. Lob. Lugd. Abſinthium Ponticum, ſeu Romanum Officinarum, ſeu Dioſcoridis. C. B. P. 138. M. H. 3. 7. Abſinthium latifolium. Dod. p. 23. Ger. Abſinthium vulgare. Eyſt. Abſinthium commune, Turn. Cam. E radice dura, longa, lignoſa in diverſas radiculas ſeu fibras abeunte, reſtibili, & perennante, aſſurgunt caules ramoſi cubito altiores; Folia proveniunt ampla multiplicatis ſectionibus laciniòſa, mollia, è virore caneſcentia, inferiore parte candidiore, & amara; Floſculi ſunt parvi, rotondi, nudi, è pediculis deorſum pendentes, qui cauliculos ſuperiores ramatim ſparſos coveſtiunt, colore ſubluteí, in exigua ſemina ſolida, fere ſtaminea abeuntes. Abſinthium hoc volgare, ſaxoſa amat montoſa, & inculta loca: Provenit non raró circa aggeres. In omnibus Regionibus vulgare, & ſpontaneum eſt. Julio, & Auguſto floſculi, ſeminaque perficiuntur.

Vires, & Uſus.

Facultate, & temperie calidum, & ſiccum eſt, amarum & expurgans, & una quoque adſtringendi vim obtinet; utiliſſimum idcirco debili ventriculo, quem bilis infeſtat, nam amaritudine ſua hanc expurgat, & per infernam egeſtionem expellit, per urinam evacuat; adſtringendis vero ſua potentia ventriculum roborat, atque confirmat; & adverſus contentam Ventriculo pituitam juvat. Aqua diſtillata mane jejuno ventriculo ad cochlearia duo exhibita appetentiam excitat; Crapulam idem Abſinthium præſumptum arcere, & faſtidia deſcutere dicitur. Juvat vero non modo ante ſumptum, ſed a crapula ac largiore potatione ventriculum, ac ſtomachum male habentem, brevi reficit. Adverſus diuturnas, ac prorogatas febres, præſertim tertianas, magno ſæpenumero præſidio eſt, ut experientia quotidiana probatur; neque enim ventriculum tantummodo confirmat, aut cibi appetentiam excitat, ſed jecinori robur conciliat, ac ipſum ab obſtructionibus expedit, vitioſos humores per urinam expurgans. Confert Abſinthium his qui ex liene ſanguinem profuſum vomunt, quod quidem accidit, cum Lien ſanguine craſſo diſtentum, ac turgidum ſeipſum exonerat; tunc autem magno impetu ſanguis ſæpe plurimus vomitu ejicitur, nonnullum vero, & cum excrementis permixtum in inferiorem ventrem, nigrum, & corruptum per alvum purgat: fit autem non rara ut in ipſa violenta copioſioreque vomitione æger deficiat, præſertim malo ſæpius recurrente. Ab his periculis Abſinthium ægrotum quemlibet vindicare poteſt, ſi a vomitu liberatus, & utcunque reparatis viribus, multo tempore, quocunque libuerit modo hoc utatur. Pellit præterea Abſinthium interaneorum vermes, non modo intra aſſumptum, ſed & foris, ſi cum aliis herbis amaris applicetur, ut Abrotono, Matricaria, Ruta &c. idem inter pueros teneræ ætatis, aut qui difficillime remedia intra recipere queant, optimi eſt uſus; adverſatur enim omnibus putredinibus; Oris graveolentiam emendat; Veſtes etiam a tineis præſervat; oleo etiam illitum pediculos inguinales abigit. Item in Cataplaſmatis ac fomentis, vel Balneis, ad exſiccandum, & adſtringendum plurimum poteſt. Ad inflationes præterea utile eſt, ut Dioſcorides refert, & ad ventris, ac ſtomachi dolores ſedandos cum Nardo Celtica uſurpatur. Morbum quoque regium ſanare, decoctum ut dilutum ejus Cyathorum trium menſura potum idem ſcribit. Commodum etiam eſt ad ſtrangulationes compeſcendas ex fungis contractis, ſi cum aceto ſumatur: cum vino vero potum adverſus ixiam magnæ eſt efficaciæ; contra Cicutam imponitur in anginis cum melle aut nitro, Puſtulis nocturnis (ἐπινυκτίδας vocant) prodeſt cum aqua: Ad ſugillatos cum melle, & ad caligantes oculos, & ſanie manantes aures, eodem adhibetur modo. ℞. Salis Abſinthii ſcrup. j. ß. plus minus pro ægri viribus aut ætate, qui in ſucco limonum cochleari uno exhibitus, vomitum ut plurimum compeſcit. Vide Rucrii obſervationes. Etiam in Iliaca paſſione laborantibus multum prodeſt: Vinum etiam paratur Abſinthites ex Abſinthio recenti in muſto mixto, & fermentato, quod in doloribus, & affectibus antedictis egregii eſt uſus. Multos Hydropicos, eoſque fere deſperatos opere Abſinthii curatos, gloriatur Matthiolus.

ABSINTHIUM ROMANUM, ſive PONTICUM, VULGRRE. Cluſ. H. 339. Vid. Icon. 6. Tab. XXII.

ABſinthium Romanum, ſive Ponticum, vulgare. Cluſ. H. 339. Abſinthium Ponticum tenuifolium, incanum. C. B. P. 138. Abſinthium Ponticum, vulgare, folio inferius albo. J. B. 3. 175. M. H. 3. 8. Abſinthium tenuifolium. Dod. p. 24. Abſinthium Ponticum, album Eyſt. Romanum vulgare, Thalii. Romanum Meſuei. Tur. Abſinthium Galatium Sardonium. Dioſc. Adv. Lob. Hujus radices prioribus contrariæ reptatu ſe multiplicant, unde planta novis ſtolonibus ſub terra decurrentibus circumquaque propagatur; cauliculos promit complures tenues dodrantales, & pede altiores; foliis donatum eſt tenuiter diſſectis, ſuperne viridiuſculis, inferne vero albicantibus, & compreſſis, multo minus quam in vulgari amaricantibus, & odore haud perinde gravi, aut injucundo, ſed potius grato; Floſculi uti priores ſecundum caulium ſummitates racematim dependent corymboſi lotei. In variiſque locis incultis ſponte reperitur: In Italia, Gallia, &c. hortenſe eſt. Poſt mediam Æſtatem flores fert, hyeme adventante herba marceſcit: vegetæ interim manent radices, è quibus folia cauleſque rurſus exeunt.

Vires, & Uſus.

Epaticum eſt præ vulgari, Calef. princ. gr. 1. ſicc. in princ. 3. minus amarum eſt, aſtringit, valdeque incid. exterg. diſc. putredini reſiſtit, educit bilem per urinam, proin convenit in omnibus affectibus Epatis, veſicæ, bilis, ventriculi: tormina ventris, & uteri ſedat: minus commodè autem in mucilaginoſis affectibus pulmonum, in primis ob adſtrictionem adhibetur. Extrinſecus diſcutit tormina ventris, adeoque & quæ partum ſubſequuntur: infantum vomitum compeſcit &c. Schrod. Folia teneriora, cum Saccharo conſervata ad obſtructiones, paſſioneſque hyſtericas removendas optimi ſunt uſus; & cum non tanta amaritudine abundent, nec adeo ingrata ſint, in vino macerata aliiſque variis formulis parata, & aſſumpta, ad uſus prædictos plurimum inſerviunt. In genere vix morbus chronicus eſt, cui repellendo Abſinthium non commodè adhibetur. Moriſ.

ABSINTHIUM SANTONICUM, ALEXANDRINUM. C. B. P. 139. Vid. Icon. 7. Tab. XXII.

ITalis Semenzena, & Latinis Sementina, paſſim apud Botanicum Semen ſanctum, & Semen contra Lumbricos, a quibuſdam etiam ſemen Zedoariæ, nominatum eſt.

ABſinthium Santonicum, Alexandrinum. C. B. P. 139. M. H. 3. 7. Semen ſanctum, ſive Sementina. Matth. Lugd. Lob. Semen Lumbricorum, Semen Santonicum. Chab. 175. Abrotonum mas verum. Dioſcoridis, Zanon. 1. Tab. 1. Quod ad Abſinthium peregrinum hoc attinet, verba lege Jo. Bauhini. Quod in Officinis proſtat Lumbricorum ſemen vulgò dictum, ex variis minutiſſimis ſurculis, foliis & ſemine ipſo coacervatum eſt.

Semen

Semen parvum eſt, & oblongum (majora tamen inter ea Mari ſupparia, ex ſquarroſis tuniculis compacta) pullum vel flaveſcens. At minutula inter ea ſunt foliola, ſtriata, quædam etiam obſervantur trifida, anguſtiora, acuminata; videntur etiam adeſſe portiones tenuiſſimorum cauliculorum. Omnia facile digitis atteruntur: amara prædita ſunt acrimonia, & odore graviuſculo. *Provenit in Africa, & AEgypto, ubi tota planta caneſcit. Floret exeunte Autumno.*

Vires, & Uſus.

Calefac., & ſicc. Saporis amari eſt. Uſus in lumbricis cujuſcunque generis enecandis, fugandis, & expellendis. Schrod.

ARTEMISIA VULGARIS. *J. B.* 3. 184.
Vid. Icon 8 *Tab. XXII.*

A*Rtemiſia* Dioſc. *l.* 3. *c.* 127. Artemiſia *nomen habet à* Regina Cariæ *ejuſdem nominis. Mulieres quoque hanc gloriam affectare,* (ut ait Plinius *lib* 25 *c* 7.) *in quibus* Artemiſia *uxor Mauſoli adoptata herba, quæ antea* Parthenis *vocabatur. Sunt qui* Artemide Ilithya (*Diana obſtetrix*) *cognominatam putant, quoniam privatim medeatur fœminarum malis.*

ARtemiſia vulgaris. *J. B.* 3. 184. *Cluſ. Hiſt. Thal. Artemiſia latifolia, major, caule, & flore purpuraſcente. C. B. P.* 137. *M. H.* 3. 5 *Artemiſia latifolia. Dod. p.* 33. *Fuchſ. Lon. Artemiſia, ſive Mater Herbarum. Lob. Ger.* Hujus *folia* lata ſunt, & *Abſinthii vulgaris* in modum pluriſariam diviſa, & laciniata; ſuperius herbido colore virent, inferius lanugine inalbicant; *caules* ei ſunt recti bicubitales aut altiores rotondi, ſtriati, ac in multos alios parvulos diſtributi, qui interdum rubent, & interdum vireſcunt, circa quos *folia* inordinatim ſita ſunt, & aſſurgentia ſenſim attenuantur. *Flores* naſcuntur bullati, inter foliola anguſtiora, ex variis ſtaminulis purpuraſcentibus compoſiti, *Abſinthii vulgaris* æmuli, ſed non deorſum nutantes; *Radices* ex multis formantur fibris, quæ reptatu ſtolones undequaque, lateraliter emittunt. *Secus vias, agrorum, & arvorum margines multis locis frequens eſt. Menſibus AEſtivis* flores *profert, & in Autumno* ſemina *parva, longa, ſolida perficit.* Hujus datur varietas *foliis* partim candidis, partim viridibus, ſeu variegatis, quod aliis etiam contingit.

Temperamentum, & Vires.

Artemiſiam (*quæ excalefacientis naturæ, modiceque tenuium partium eſt*) *fœminarum morbis mederi ajunt.* Dioſcorides *ad ducendos menſes, ſecundinas, & fœtus idoneam eſſe affirmat; idem ad præcluſiones, & inflammationes uteri utilem prædicat: Ciet eadem urinam remoratam, ac calculos comminuit.* Herbæ *ſiccatæ pulvis*, 3. *Drach. pondere, in vino ſumptus optimum eſt doloris Iſchiadici remedium, ut* Parkinſonus *perhibes; & herba in Balneis, & lotionibus cum aliis calidis, nervis, geniculiſque debilibus auxiliatur.* Artemiſia *autem de Sulphure, & Sale fixo participat; & in affectibus internis mulierum præcipue uſurpatur.*

ABROTANUM VULGARE. *J. B.* 3. 192.
Vid. Icon. 9 *Tab. XXII*

ABrotanum *à vocibus* Græcis βροτὸς Mortalis, *& particula privativa* α; *quaſi diceris plantam immortalem, eò quòd perpetuò vireat: vel à voce* Græca ἀβρωτος non comeſtus, *à verbo* βρώσκω Comedo, *& particula* α, quòd *comedi nequeat ob ſaporem ingratum.*

ABrotanum vulgare. *J. B.* 3. 192. *Abrotanum mas anguſtifolium, majus. C. B. P.* 136. *Abrotanum Maſ-*

Tab. XIX. XX. XXI. XXII.

Dod. p. 21. *Abrotanum mas. vulgare, Fuchſii. M. H.* 3. 21. Lignoſa materia fruticat, & altitudinem duorum triumve cubitorum aſſequitur, cujus ramuli crebri *foliis Abſinthii tenuifolii* æmuli, aliquatenus caneſcentibus, in varias tenues lacinias diviſis, onuſti ſunt, teneris ac tactui mollioribus; qui in ſummis *caulibus* ad flores tendentes paulatim *recti*, integri, & ſine inciſura cernuntur; inter quos ſpicatim naſcentes apparent *floſculi* bullati, ſubluteï, iis Abſinthii pares; *Sapor* totius valde amarus, odorque acris, & vehemens non injucundus eſt; præcipue *ſeminis*, quod parvum, oblongum, ſolidum & minus, quam *Abſinthii eſt. Paſſim in Hortis, & in campeſtribus naſcitur* Abrotanum; *floretque Auguſto, & Septembri ſemen profert.*

Temperamentum, & Vires.

Calidum & ſiccum eſt Abrotanum, *inſigni digerendi, & incidendi vi præditum, qua pleraſque alias herbas antecellit; adjuncta ei eſt penetrabilis volatilitas, hinc in affectibus urinariis, nec non in ſuffocatione hyſterica Mulierum adhibetur, quarum etiam affectibus chronicis optimè ſuccurrit; Lumbricos interimit, ac pellit;* Semen *decoctum non tantùm in orthopnæa, convulſis, iſchiadicis, & urinæ difficultati; ſed & menſibus ſuppreſſis auxiliatur. Cum oleo tritum aut permixtum, rigores periodice recurrentes tollit, corpuſque calefacit. Frequentiſſimus eſt uſus* Abrotani *ut in cineres redactum cum oleo Abrotani miſceatur, ad tollendam Alopeciam, barbamque elicundam: lixivium adverſus capitis morbos ex eo paratur, quo æger caput lavet.* Moriſ.

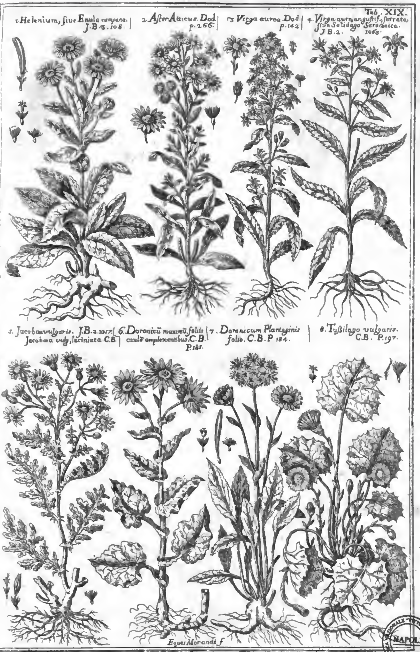
DRACO HERBA. *Dod. p.* 709.
Vid. Icon. 10. *Tab. XXII.*

TAracon *ſeu* Tarchon *eſt ipſum* Arabicum *nomen, unde vulgo tranſpoſitis vocalibus fit* Tarcon, *ſeu* Draconis *herba*, Belgis *aliiſque* Dragon; *propter meram nominis conſonantiam potius quam ſignificationem ſic dicta eſt hæc herba.*

DRaco herba. *Dod. p.* 709. *M. H.* 3. 3. *Ger. Dracunculus hortenſis. C. B. P.* 98. *Geſn. Eyſt. Dracunculus hortenſis, ſive Tarchon. J. B.* 3. 148. *Abrotanum, lini folio acriori, & odorato. T.* 459. *Tarchon Avicennæ, Tragum vulgare. Cluſ. Hiſt. Dracone vulgo, Cæſalp., & Taragon.* Fruticoſa promit duorum cubitorum, & amplioſa *virgula*, dura, gracilia, nonnihil anguloſa, inconditis ramis diviſa; *foliis* primò orientibus indiviſis; ubi verò adoleverit, foliis onuſta Lini foliis æqualibus, atrovirentibus, ſplendidis, omnis diviſionis ignaris, ſapore acri, ſubdulci tamen, & aromatico. *Corymbi* eo ordine per ſummos *ramos*, quo in Abrotano ſpiculis *florum* vix conſpicuis, quos *ſemen* excipit acetuſum. *Radix* longa, craſſa ſatis, & perennis. *In hortis colitur, ac ſæpius ramulis, quàm ſemine ſeritur totàque AEſtate viret.*

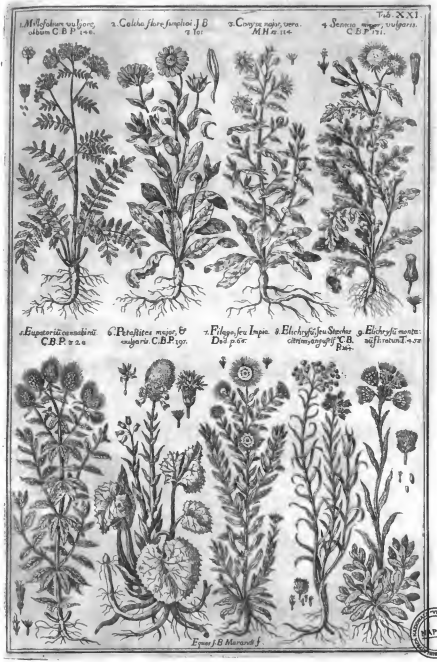
Temperamentum, & Uſus.

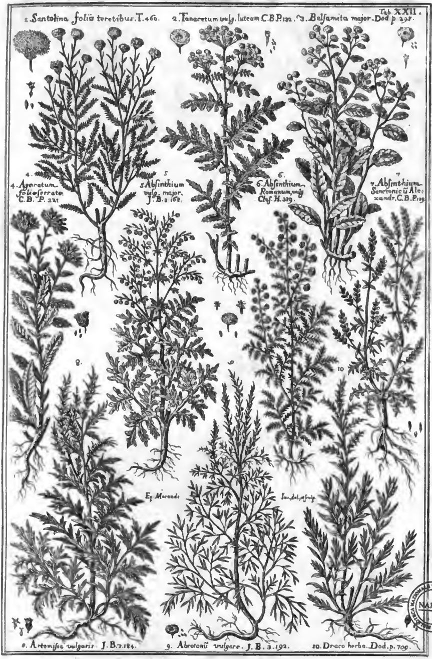
Valenter excalefacit, incidit, digerit, aperit, & provocat. Chab. *Flatus diſſipat, appetentiam excitat; manſa pituitam educit, & ſalivam ad inſtar Pyretri, hinc dentium dolores mulcet; humidum cerebrum purgat.* Folia *tenella, & gemmæ teneræ in Acetariis vernali tempore, ad frigiditatem aliarum herbarum temperandam, & guſtum aromaticum addendum comeduntur.* Folia *cauleſque teneri, ſale, & aceto conditi, in cibis, & acetariis ſaluberrimis, & in condimentis Anguillarum, & Piſcium frigidorum parandis uſurpantur. Planta hæc ad viſcoſum humorem corrigendum, ſtomachum calefaciendum, & concoctionem promovendam optimi eſt uſus.* Moriſ.

Tab. XIX.
1. Helenium, ſive Enula campana. J.B.3.108
2. Aſter Atticus. Dod. p.266.
3. Virga aurea. Dod. p.142
4. Virga aurea anguſtif. ſerrata, ſive Solidago Saracenica. J.B.2. 1063.
5. Jacobæa vulgaris. J.B.2.1057. Jacobæa vulg. laciniata C.B.
6. Doronicū maximū, foliis caulē amplexentibus. C.B. P.185.
7. Doronicum Plantaginis folio. C.B.P 184.
8. Tuſſilago vulgaris. C.B. P.197.

Tab XX.
1. Carlina acaulos, magno flore albo. C.B.P. 380.
2. Corona Solis. Tournef. 489.
3. Chryſanthemū ſegetū, vulg. glaucum M.H.3.12
4. Bellis ſylveſtris, minor. C.B.P. 280.
5. Chamamelū odoratum. Dod. p. 260.
6. Chamamelū vulgare. Dod. p. 257.
7. Chamamelū fœtidū. C.B.P. 135.
8.
9.
10.

NAPOLI

Tab. XXI.
1. Millefolium vulgare, album C.B.P. 140.
2. Caltha flore ſimplici. J.B. 3. 101
3. Conyſa major, vera. M.H. p. 114
4. Senecio major, vulgaris. C.B.P. 131.
5. Eupatoriū cannabinū. C.B.P. 320
6. Petaſites major, & vulgaris. C.B.P. 197.
7. Filago, ſeu Impia. Dod. p. 65.
8. Elichryſū, ſeu Stœchas citrina, anguſtif. C.B. P. 264.
9. Elichryſū montanū fl: rotun. T. 458
Eques J.B. Morandi f.
NAPOLI

BIBLIOTECA NAZIONALE "VITTORIO EMANUELE III" NAPOLI

DISTRIBUTIO XI.

PLANTAE GYMNOMONOSPERMAE CAPITATAE.

Scabioſa pratenſis, hirſuta, quæ Officinarum; Succiſa, *ſive* Morſus Diaboli; Dipſacus, ſylveſtris, *ſive* Labrum Veneris; Eryngium vulgare; & Eryngium Maritimum.

SCABIOSA PRATENSIS, HIRSUTA, QUAE OFFICINARUM. *C. B. P.* 269. *Vid. Icon.* 1. *Tab. XXIII.*

SCabioſa à ſcabie, *quam ſanare exiſtimatur*, *nomen habet*.

SCabioſa pratenſis, hirſuta, quæ Officinarum. *C. B. P.* 269. *Scabioſa major, communior, hirſuta, folio laciniato. J. B* 3 1. *M. H* 3. 45. *Scabioſa vulgaris, major. Dod.* p 122 *Lugd. Adv. Lob, Scabioſa vulgaris, & Scabioſa Officinarum. floribus è cæruleo purpuraſcentibus. Eyſt Diſſect folia major. Thal. Folia* ſunt oblonga lata hirſuta, à lateribus laciniata, inſtar foliorum *Erucæ* fere: medii inter hæc, *caules* aſſurgunt teretes, aliquantulum ſtriati, cubitales aut ampliores; foliis aliquot ſimilibus adnatis, ſed ſenſim minoribus factis; in ſummis tenuibus virgulis, ſive earum apophyſibus eminent *flores* in uno orbiculo, ſive diſco collocati, ex plurimis petalis fiſtuloſis cæruleis ſimul farcti, quorum extima majora, media minora; quæ una cum ſtaminibus è cæruleo diluto, ſive cæſio colore rubeſcerent, interdum inalbicant: *Radix* longa in altum deſcendit. *Inter ſegetes, in campeſtribus, & in pratis paſſim ubivis fermè reperiri ſatis notum eſt. Floretque Majo, Junio, Julio, & Auguſt., citiùs tardius, deinde ſemen profert.*

Vires, & Uſus.

Facultatem aperiendi, attenuandi, diſcutiendi, & exſiccandi obtinet: ſudorifera eſt, & Alexipharmaca, ſicuti & Pulmonica. Multi uſus eſt adverſus tuſſim veterem, pectoris anguſtiam, reſpirationis difficultatem, laterum dolores, & Pleuritida. In angina, variolis, & morbillis ubi pulmones male ſe habent, cum ſucceſſu uſurpatur Scabioſa. *Ulcera interna per calorem matura reddit, in vino decocta ſanguinem mundificat, urinam provocat: Contra Scabiem, & humores cancros, intrinſecus, & extrinſecus ſumpta, & applicata, mire valet. In pruritu, impetiginis, & in furfuribus, & Lendibus capitis, cum ſucceſſu uſurpatur. Fiſtuloſa quoque ulcera mundat. In febribus peſtilentialibus, & in ipſa Peſte, ſuccus, vel decoctum herbæ & radicis, optimi ſunt uſus.* Folia *non ſine ſucceſſu Carbunculis imponantur.* Lob. Jo., Bhau., Schrod. &c.

SUCCISA, *ſive* MORSUS DIABOLI. *J. B.* 3. 11. *Vid Icon.* 2. *Tab. XXIII.*

SUcciſa, *ſive* Morſus Diaboli (*quæ* Scabioſa *etiam eſt*) *dicitur, quod ejus radices circumroſæ ſint: vulgus enim credit,* Demonem *cum tantæ efficaciæ radicem hominibus invideat, tum ſtatim ubi ſuccrevit, undique circumrodere: quare* Morſus Diaboli *dicitur*.

SUcciſa, *ſive* Morſus Diaboli. *J. B.* 3. 11. *Succiſa. Dod. Matth. Succiſa glabra. C. B. P.* 269. *Morſus Diaboli. Trag. Ad. Lob, Scabioſa integrifolia, glabra, radice præmorſâ. H. L. Boerh.* 1. 129. *Scabioſa folio integro, glabro, flore cæruleo. T.* 466. *Scabioſa pratenſis, noſtras, premorſâ radice. M H.* 3. 45. *Pucnocnomon. Col. Phytob.* 35. 36. *Morſus Diaboli* dicta eſt à *radice* principali abciſſa, ſeu abmorſa, rectantibus compluriminis lateralibus fibroſis radiculis; è *radice folia* oriuntur lata, oblonga viridia, peneglabra, ad margines nonnihil crenata; quibus ruptis apparent filamenta tenuia, araneorum telas referentia, quibus inferior pars folii abrupti pendent à ſuperiore, quod ut plurimum contigit in Scabioſis omnibus: *cauliculi* pedem, imo cubitum alti ſunt, qui in ramulos quoſdam diſtribuuntur, eminentibus *floribus* in ſingulis capitulis globoſis, ex pluribus petalis fiſtuloſis aliarum Scabioſarum more violaceis, ſeu cæruleis, conflatis. *Creſcit paſſim in campeſtribus, pratis, ac juxta arva: floret Julio, Auguſto, & Septemb.*

Vires, & Uſus.

Calef., & ſicc. 2. *amara, alexipharmaca, ac vulneraria eſt, ut* Scabioſa, *cum qua & reliquis facultatibus convenit. In primis celebratur in Epilepſia, Peſte, uteri dolore ſanguine coagulato, abſceſſibus occultis, lue venerea, ejuſque ulceribus, in vulneribus recentibus &c. Extrinſecus in angina, tumoribus tonſillar: diuturnioribus, qui ad ſuppurationem ægrè perveniunt (gargariſ.) in ſugillationibus, bubonibus &c.* Schrod.

DIPSACUS, SYLVESTRIS, *ſive* LABRUM VENERIS *J. B.* 3. 74. *Vid. Icon.* 3. *Tab. XXIII.*

DIpſacus *quaſi ſitiens à verbo* Græco Διψάω ſitio: *Propter concavos ſinus (ut ait* Dioſcorides *lib.* 3. *cap.* 13.) *qua parte bina folia ad geniculum copulantur, quibus aquas ex rore, & imbribus in ſe colligunt: unde &* Dipſaci *quaſi* ſicientis *nomen traxit.* Labrum Veneris *à foliorum etiam poſitu, pelvis, ſeu lavacri ſpeciem conſtituentium, humorem perpetuo continentium, appellatur.*

DIpſacus ſilveſtris, *ſive* Labrum Veneris. *J. B.* 3. 74. *Dipſacus ſilveſtris, aut Virga paſtoris, major, C. B. P.* 385. *Dod. p.* 375. *M. H.* 3. 168. *Labrum veneris flore purpureo. Caſ. Dipſacus ſylveſtris. Dod. Folia* primo anno, longitudiun dodrantalia, latitudine trium digitorum, aſpera, rugoſa, & ſuperius aculeis armata, undique in orbem ſtrata ſunt; è quorum medio, ſequenti anno *caulis* aſſurgit rectus, humanæ altitudinis, teres, geniculatus, & ſpinis *Rajæ* piſcis modo armatus, præſertim in ſummis virgis. *Folia* è ſingulis geniculis bina exeunt, acculeis in eminenti dorſo *Luciorum* dentibus ſimilibus, non ab invicem diſcreta, ſed continua juxta exortum, & concavo ſinu, veluti labro quodam caulem amplectuntur. *Capitula* ſunt oblonga, ovata, aculeis longis, anguſtis, mollibus, & aliquo ordine diſpoſitis, ſurſum verſus, conſtanſia. Subtus longi quidam radii foliacei, reſupinati, & inferius aculeati, exeunt. Omnia *capita* oblongam habent cavitatem, in qua nonnunquam vermiculi gignutur. *Flores* inter ſquamas proveniunt purpuraſcentes; & *ſeminibus* anguloſis maturſcentibus, *radix* perit. *In ruderibus, & ad foſſas frequens oritur. Floret Autumno.*

Vires, & Uſus.

Aquam *ex* foliis *deſtillatam ad ulcera oris commendat* Tragus: *& eam quæ in foliorum concavo continetur, ad oculorum rubedines, ac caligines, & faciei maculas, quod norunt Muliercula formæ ſtudioſæ.* Capitulo *verò ejus Mangones rudem adhuc pannum pectunt, expoliunt, & detractis floccis concinnant.* Vermiculus *qui in Capitulo continetur, à Piſcatoribus hamo affigentibus maximè expetitur:*

Digitized by Google

D I S T R I B U T I O XI.

PLANTAE GYMNOMONOSPERMAE CAPITATAE.

Scabioſa pratenſis, hirſuta, quæ Officinarum; Succiſa, *ſive* Morſus Diaboli; Dipſacus, ſylveſtris, *ſive* Labrum Veneris; Eryngium vulgare; & Eryngium Maritimum.

SCABIOSA PRATENSIS, HIRSUTA, QUAE OFFICINARUM. *C. B. P.* 269. *Vid. Icon.* 1. *Tab. XXIII.*

SCabioſa à ſcabie, *quam ſanare exiſtimatur*, *nomen habet*.

SCabioſa pratenſis, hirſuta, quæ Officinarum. *C. B. P.* 269. *Scabioſa major, communior, hirſuta, folio laciniato*. *J. B* 3 2. M. *H* 3. 45. *Scabioſa vulgaris, major*. *Dod.* p 122 *Lugd. Adv. Lob. Scabioſa vulgaris, & Scabioſa Officinarum. floribus è cæruleo purpuraſcentibus*. *Eyſt Diſſect folia major*. *Thal. Folia* ſunt oblonga lata hirſuta, à lateribus laciniata, inſtar foliorum *Erucæ* fere; medii inter hæc, *caules* aſſurgunt teretes, aliquantulum ſtriati, cubitales aut ampliores; foliis aliquot ſimilibus adnatis, ſed ſenſim minoribus factis; in ſummis tenuibus virgulis, ſive earum apophyſibus eminent *flores* in uno orbiculo, ſive diſco collocati, ex plurimis petalis fiſtuloſis cæruleis ſimul ſarcti, quorum extima majora, media minora; quæ ona cum ſtaminibus è cæruleo diluto, ſive cæſio colore rubeſcerent, interdum inalbicant: *Radix* longa in altum deſcendit. *Inter ſegetes, in campeſtribus, & in pratis paſſim ubivis fermè reperiri ſatis notum eſt. Floretque Majo, Junio, Julio, & Auguſt., citius tardius, deinde ſemen profert.*

Vires, & Uſus.

Facultatem aperiendi, attenuandi, diſcutiendi, & exſiccandi obtinet: ſudorifera eſt, & Alexipharmaca, ſicuti & Pulmonica. Multi uſus eſt adverſus tuſſim veterem, pectoris anguſtiam, reſpirationis difficultatem, laterum dolores, & Pleuritida. In angina, variolis, & morbillis ubi pulmones male ſe habent, cum ſucceſſu uſurpatur Scabioſa. *Ulcera interna per calorem matura reddit, in vino decocta ſanguinem mundificat, urinam provocat: Contra Scabiem, & humores cancros, intrinſecus, & extrinſecus ſumpta, & applicata, mire valet. In pruritu, impetigine, & in furfuribus, & Lendibus capitis, cum ſucceſſu uſurpatur. Fiſtuloſa quoque ulcera mundat. In febribus peſtilentialibus, & in ipſa Peſte, ſuccus, vel decoctum* herbæ & radicis, *optime ſunt uſus*. Folia *non ſine ſucceſſu Carbunculis imponantur*. Lob. Jo., Bhau., Schrod. &c.

SUCCISA, *ſive* MORSUS DIABOLI. *J. B.* 3. 11. *Vid Icon.* 2. *Tab. XXIII.*

SUcciſa, *ſive* Morſus Diaboli (*quæ* Scabioſa *etiam eſt*) *dicitur, quod ejus radices circumroſæ ſint: vulgus enim credit*, Demonem *cum tanta efficacia radicem hominibus invideat, tum ſtatim ubi ſucrevit, undique circumrodere: quare* Morſus Diaboli *dicitur*,

SUcciſa, *ſive* Morſus Diaboli, *J. B.* 3. 11. *Succiſa*. *Dod. Matth. Succiſa glabra*. *C. B. P.* 269. *Morſus Diaboli*. *Trag. Ad. Lob. Scabioſa integriofolia, glabra, radice præmorſâ*. *H. L. Boerh.* 1. 129. *Scabioſa folio integro, glabra, flore cæruleo*. *T.* 466. *Scabioſa pratenſis, noſtras, premorſâ radice*. *M H.* 3. 45. *Pucnocnomon*. *Col. Phytob.* 35. 36. *Morſus Diaboli* dicta eſt à *radice* principali abſciſſa, ſeu abmorſa, rectantibus complurimis lateralibus fibroſis radiculis; è *radice folia* oriuntur lata, oblonga viridia, peneglabra, ad margines nonnihil crenata; quibus ruptis apparent filamenta tenuia, araneorum telas referentia, quibus inferior pars folii abrupti pendent à ſuperiore, quod ut plurimum contigit in Scabioſis omnibus: *cauliculi* pedem, imo cubitum alti ſunt, qui in ramulos quoſdam diſtribuuntur, eminentibus *floribus* in ſingulis capitulis globoſis, ex pluribus petalis fiſtuloſis aliarum Scabioſarum more violaceis, ſeu ceruleis, conſtatis. *Creſcit paſſim in campeſtribus, pratis, ac juxta arva: floret Julio, Auguſto, & Septemb.*

Vires, & Uſus.

Calef., & ſicc. 2. *amara, alexipharmaca, ac vulneraria eſt, ut Scabioſa, cum qua & reliquis facultatibus convenit. In primis celebratur in Epilepſia, Peſte, uteri dolore ſanguine coagulato, abſceſſibus occultis, lue venerea, ejuſque ulceribus, in vulneribus recentibus &c. Extrinſecus in angina, tumoribus tonſillar: diuturnioribus, qui ad ſuppurationem ægrè perveniunt (gargariſ.) in ſugillationibus, bubonibus &c.* Scrbod.

DIPSACUS, SYLVESTRIS, *ſive* LABRUM VENERIS *J. B.* 3. 74. *Vid. Icon.* 3. *Tab. XXIII.*

DIpſacus *quaſi ſitiens à verbo* Græco Διψᾶν ſitio: *Propter concavos ſinus* (*ut ait* Dioſcorides *lib.* 3. *cap.* 13.) *qua parte bina folia ad geniculum copulantur, quibus aquas ex rore, & imbribus in ſe colligunt: unde &* Dipſaci *quaſi* ſicientia *nomen traxit*. Labrum Veneris *à foliorum etiam poſitu, pelvis, ſeu lavacri ſpeciem conſtituentium, humorem perpetuo continentium, appellatur*.

DIpſacus ſilveſtris, *ſive* Labrum Veneris. *J. B.* 3. 74. *Dipſacus ſilveſtris, aut Verga paſtoris, major*, *C. B. P.* 385. *Dod. p.* 375. *M. H.* 3. 168. *Labrum veneris flore purpureo*. *Caſ. Dipſacus ſylveſtris*. *Dod. Folia* primo anno, longitudine dodrantalia, latitudine trium digitorum, aſpera, rugoſa, & ſuperius aculeis armata, undique in orbem ſtrata ſunt; è quorum medio, ſequenti anno *caulis* aſſurgit ſectus, humanæ altitudinis, teres, geniculatus, & ſpinis *Rajæ* piſcis modo armatus, præſertim in ſummis virgis. *Folia* è ſingulis geniculis bina exeunt, aculeis in eminenti dorſo *Luciorum* dentibus ſimilibus, non ab invicem diſcreta, ſed continua juxta exortum, & concavo ſinu, veluti labro quodam caulem amplectuntur. *Capitula* ſunt oblonga, ovata, aculeis longis, anguſtis, mollibus, & aliquo ordine diſpoſitis, ſurſum verſus, conſtantia. Subtus longi quidam radii foliacei, reſupinati, & inferius aculeati, exeunt. Omnia *capita* oblongam habent cavitatem, in qua nonnunquam vermiculi gignutur. *Flores* inter ſquamas proveniunt purpuraſcentes; & *ſeminibus* anguloſis maturaſcentibus, *radix* perit. *In ruderibus, & ad foſſas frequens oritur. Floret Autumno.*

Vires, & Uſus.

Aquam ex foliis *deſtillatam ad ulcera oris commendat* Tragus: *& eam quæ in foliorum concavo continetur, ad oculorum rubedines, ac caligines, & faciei maculas, quod norunt Mulierculæ formæ ſtudioſæ*. Capitulo verò *ejus Mangones rudem adhuc pannum pectunt, expoliunt, & detractis floccis concinnant*. Vermiculus *qui in Capitulo continetur, à Piſcatoribus hamo affigentibus maximè expetitur:*

tur ; collo verò adalligatum, Quartanis Febribus remedio eſſe produnt. Chabr., & Matth. Radix *decocta ſanat rimas ſedis, & fiſtulos ; ſi decocta in vino tuſaque ad craſſitudinem cera admoveatur, Eadem tuſa, & melle excepta Phthiſicis deſperatis mire proficua eſſe comperitur ; Schrophulas ſanat ; omnique putredini reſiſtit*. Moriſ.

ERYNGIUM VULGARE. *C. B. P.* 386.
Vid. Icon. 4. *Tab* XXIII.

ERyngium Gr. ἠρύγγιον ἀπὸ τῆς ἐρυγῆς, i. e. ructu nonnullis *dictum putant, quod capræ quæ morſus ſurculum* Eryngii *praciderint, vel deglutiverint, totum gregem ponè ſequentem quaſi ſtupore attonitum ſiſtant, donec* Eryngium *ructu rejecerint*.

ERyngium vulgare. *C B. P.* 386. *J. B* 3. 85. *M.H.* 3. 165. *Cam. Eryngium campeſtre. Dod. p* 730. *Eryngium campeſtre vulgare. Cluſ. H.* 157. *Mediterraneum, Tur. Geſn. Hort. Ger. Radix* longa, foris nigricans, intus albida, digiti calamive craſſitie; unde oriuntur. *Folia* viridia, quorum quedam pene ſunt integra, ſubrotunda, pediculis longis inſidentia, ſed pleraqoe multipliciter in varias particulas diſſecta, ſpinis ſecundum marginum crepidines horrent. *Caulis* in complures alas diviſus, cubitalis, *capitula* promit ſpinoſa, conica figura, avellanæ magnitudinis, cum foliolis plurimis anguſtis, & ſpinoſis, rigidis, circumvallatis. *Floſculi* omnino circum caput exeunt pallidi, & ex cæruleo albeſcentes, pentapetali, parvi, ſtaminibus in medio candidis; quorum ſingulis ſuccedunt bina *ſemina* brevia, ſimul juncta, arida, ſeparata, parte exteriore convexa, ſtriata, interiore concava, apiculis binis terniſve in ſummitate ſingulorum donata. *Gaudet locis herboſis ; arenoſis. Floret Julio*.

ERYNGIUM MARITIMUM. *C. B. P.* 386.
Vid. Icon 5. *Tab.* XXIII.

ERyngium Maritimum. *C.B.P.* 386. *Eryngium Marinum. Dod p* 730. *J. B.* 3. 86. *Cluſ. H.* 159. *Matth. Ceſ.* *Folia* ampla ſubrodunda, è virore cæſio ſubalbicantia, ſpiſſa, & carnoſa, & juxta non altos ſinuum angulos, temporis decurſu ſpinoſa, craſſis, & carnoſis pediculis ſubvecta, prodeunt è *radice* valde prolixa, & per intervalla nodoſa, ſubalbicante, æqualis pene craſſitudinis, guſtu aromatico, æque ac odore cognatum genus reſipiente. Alterum demum poſt annum, inter illa *caulis* attollitur, pluſquam dodrantalis, craſſius, & quaſi nervulis per longitudinem liratus, cujus cacumina in brachia dirimuntur. Eorum autem extremitates ſingulæ globoſum *capitulum* ſuſtinent, ſenis anguſtis ſinoatis foliolis rigidis, & ſpinoſis, ſtellato ambitu ſuffultum, quod ſimul cum *floſculis*, illud propter filamenta media albicantia obſidentibus, cæruleum colorem refert. *In arenoſis oris maritimis variis* Europæ *regionibus frequens oritur. Habetur etiam in hortis*.

Eringii Vires & Uſus.

Radix *præcipue in uſum venit, & vel* vulgaris *vel* marini *eligitur ; excalefactoria, & moderate reſiccans ; nephritica eſt, & alexipharmaca ; urinas movet ; menſes pellit ; tormina, & inflationes diſcutit ; & jecinoroſis utilis eſt. Non parvam habet ſiccitatem in tenui eſſentia conſiſtentem, qua reſerare hepatis, renumque obſtructiones poteſt. In compotione Diaſatyrii præſcribitur ; & in numero quinque Radicum minorum aperientium collocatur. Saccharo aut melle condita, nemini diſplicet ; non modo nephriticis prodeſt, ſed & veneris concitatrix eſt. Eandem vim habet in pinguium carnium jure decocta. Ad menſes ducendos, in decoctis aperientibus, & materiam peccantem præparantibus, optimi eſt uſus. Affirmabat quidam, inquit Ætius aſſiduo* Eryngii *uſu ſe nunquam poſtea minxiſſe calculos, cum prius eo morbo frequentiſſime vexaretur*. Foliorum *ſuccus cum vino expreſſus, ut &* radices *cocta, iis proſunt, qui venerea gonorhæa vexantur*. Moriſ.

DISTRIBUTIO XII.

PLANTAE GYMNOMONOSPERMAE, FLORE COMPOSITO, CAPITATAE SQUAMOSAE.

Carduus Marianus, *ſive* Lacteis maculis notatus; Carduus Benedictus; Cinara hortenſis, foliis non aculeatis; Carthamus Officinarum, flore croceo; Jacea nigra, pratenſis, latifolia Centaurium majus, foliis in lacinias plures diviſo; Centaurium majus, folio Helenii incano; Centaurium majus, folio Helenii anguſtiore; Cyanus ſegetum, flore cæruleo; & Lappa major, Arctium Dioſcordis.

CARDUUS MARIANUS, *ſive* LACTEIS MACULIS NOTATUS. *J. B.* 3. 52. *Vid. Icon* 1. *Tab.* XXIV.

CArdous *dicitur à caro, vel ex carpo, vel à* χαίνω ἰχνεῖν, *tendeo*, Scalig. *ob ſpinas quibus radit, ut pote ad lanas aptus &c.*

CArduus Marianus, *ſive* Lacteis maculis notatus. *J. B.* 3. 52. *Carduus albis maculis notatus, vulgaris. C. B. P.* 381. *Carduus Leucographus. Dod p.* 711. *Carduus Mariæ vulgaris ; Park. Leucacantha, Lac. Leucographus. Plin. Silybum. Ang. Adv. Lob. Folia* ejus magna, lata, ampla, ambitu crenata, multis duris, ac aſperis ſpinulis ſtipata, omnino glabra, dilute virentia, notis, ac lineis varie ductis, (unde nomen) iiſque candidis, ac lactei coloris maculata; *Caulis* humanæ altitudinis, digito craſſior, in ramulos diviſus; *flores* è capitibus factis amplis, ſpinis horridinis armatis, ſtaminei, ac purpuro-rubentis coloris emicant; *Semen* oblongum, glabrum, & lucidum, lanugini implicatum eſt, quo matureſcente, radix perit. *Ad ſepes, & in aggeribus foſſarum, & munimentorum paſſim provenit*.

Vires, & Uſus.

Carduus Mariæ *temperata qualitatis eſt*. Aqua *ex herba deſtillata, ad pectoris, pulmonum, hepatis, Lienis, renum, uteri, mala ſananda, & ad reſerendas illorum obſtructiones commendatur ; quare & hydropicis utilis*. Semen *moderate calidum, & tenuium partium eſſe, nemo dubitat. Hujus autem inſignis eſt uſus in pleuritide, & laterum punctionibus ; & remiſcetur plerumque aliis ſeminibus, ex quibus emulſiones parantur*. Folia *tenera in medio naſcentia, demptis aculeis, cocta inter olera præſtantiora veniunt ; aſthmaticis utilis, aliiſque pectoris vitiis ægros liberant*. Scrhod., & Moriſ.

CAR-

CARDUUS BENEDICTUS. J. B. 3. 3. 75. Vid. Icon. 2. Tab. XXIV.

CArduus Benedictus. J. B. 3. 75. Dod. p. 737. Eyſt. Carduus luteus, procumbens, ſudorificus, & amarus. M. H. 3. 160. Cnicus ſylveſtris, hirſutior, ſive Carduus Benedictus. C. B. P. 378. Caules teretes, lenti, ac obſequioſi, & in alas nonnullas effuſi humi procumbunt; folia utrinque laciniata, innocentibus aculeis per margines ſpinoſa ſunt; capitula in ſummis virgulis acantes, ſpinoſis, & pungentibus foliis, ac aculeis ſtipata; è quibus flores emicant lutei, parvi, multis floſculis fiſtuloſis conſtantes. Horum ſingulis ſuccedunt ſemina oblonga, craſſa, ſtriata, barbulis rigidis in apice capillata. Tota herba cum foliis, ac caulibus nec non capitulis, molli tenuique lanugine inter ſquamas contegitur, & guſtui amara eſt. Creſcit in hortis. Floret Junio, & Julio.

Vires, & Uſus.

Carduus Benedictus, & Sanctus appellatur; excalefacientis, & exſiccantis naturæ; amarus eſt, & expurgans. Venenis omnibus reſiſtit, & peſtilentialis morbos avertuncat, ſi tempeſtive propinetur. Curat & quartanas, ac inveteratas, ac diuturnas alias febres. Viſcera, hepar, ac lienem, ab obſtructionibus liberat; ventriculo quem bilis infeſtat gratus, ejuſque dolores, præſertim vitio ventriculi ſupervenientes, ſopit; ventris lumbricos interimit, ac expellit; tormina ſedat; urinam ciet; nephriticis, & calculoſis prodeſt; renum, ac laterum dolores mitigat. Optimum autem herbæ decoctum cum vino ſi febris adſit paratur. Datur & arida pulvis cum vino. Minus efficax eſt aqua per organa diſtillatoria extracta; contra Scorbutum, frequenter uſurpatur. Herba vel recens, vel ſiccata in aqua cocta, & uberius ſumpta, vomitum bene movet. In Zythogala in minori doſi ſudorem movet, & ad prædicta utilis eſt. Contumacia prætereà, & rebellia ulcera, hujus decocto aliquot diebus ſumpto, curari affirmant Medici, & medicamentum vix ulli ſecundum eſt aqua diſtillata, pulviſque foliorum ulceribus malignis inſperſa, & ad mundandos, & curandos cancros, uſque ad oſſa ipſa putrefactos. Schrod. Moriſ. Simon. Paul., & Jo. Bauh.

CINARA HORTENSIS, FOLIIS NON ACULEATIS. C. B. P. 383. Vid. Icon. 3. Tab. XXIV.

CInara dicitur, à cinere quo ſtercorari amat, Columellæ, & Palladio. Quidam à foliorum colore cinericeo dictum volunt: alii à Cynara ejus nominis Puella. Κινάρα Græci, Κυνάρα, Alexander Trallianus Ἀρτιτζοῦ; quidam corrupta voce Articocum; alii Alcocalum vocant. Gallice Artichoch, & Artichaux, unde Anglice Artichock, appellatur.

CInara hortenſis, foliis non aculeatis. C. B. P. 383. Carduus domeſticus, capite majore, cum ſquamis diſpanſis, viridibus. M. H. 3. 157. Carduus, ſive ſcolymus ſativus, non ſpinoſus. J. B. 3. 48. Cinara. Dod. p. 724. Carduus hortenſis. Geſn. Hort. Sativus Cæſalp. Scolymus Græcorum, Artiſchochi fructus. Eyſt. Folia laciniata, Chamæleontis albi foliis non diſſimilia (cum quibus etiam à Dioſcoride comparantur) ſed multo ampliora, imò ad tripedalem longitudinem porrecta, inferne nonnihil incana, ſuperne vireſcentia, caulem emittit bicubitali quandoque altitudine, craſſitudine vero pollicari; cujus faſtigium in capitis molem, duos vel tres pugnos æquantem, exuperare ſolet, conformi, & turbinato quaſi modo, corticoſis unguibus, ſive ſquamis amplis coagmentatam. Atque hi floridum orbem, hyacinthini coloris, floſculis fiſtuloſis, & ſtaminibus turgidum, extrinſecus ſtipant; in quo durioribus pilis conditur. Semen cinereum. Foliis quandoque aculeatis horridis, aliàs mitioribus, quin & aliquando ſpinâ omni deſtitutis. In hortis frequenter ſolitur.

Vires, & Uſus.

Fructus ſeu capita inter alimenta præſtantiora locum vendicant. Exteriorum ſquamarum ungues, ut & infimus diſcus, cui papposum ſemen inſidet, ad teneritatem decocti, cum butyro eduntur, & inter delicias habentur, ad opiparas cœnas inſtruendas, (gulæ, venerisque incitamenta) maxime idonei. Fundus quoque carnoſus in artocreis, & cupedulis delicatioribus, avide expetitur. Fructus tenelli crudi, cum Sale, Italis, & Gallis non ſine voluptate comeduntur. Sic & foliorum media, coſtæque eorum, cultura candidæ, teneræque ſub terra factæ, & crudæ, & coctæ, magno apparatu menſæ, una cum bellariis, inferuntur; præſtat autem ipſas elixas mandere: cui uſui ſpecies ſpinoſæ præſertim inſerviunt, & Cardo, Cardos, & Cardons appellantur. Radices in vino coctæ, & potæ, graveolentes alarum hircos, & reliqui corporis viroſum odorem tollunt. Succus foliorum optimi eſt uſus; urinam mire provocat, adeo ut cochlearia duo ejuſdem cum vino albo, aut potius aceto, horis medicis ſumpta, eos qui hydrope pene perempti ſunt, ad ſalutem priſtinam revocent. Folia in Zythogala decocta, ad icterum removendum, aliaſque obſtructiones, imprimis commendantur, ut medicamentum nulli ſecundum. Moriſ.

CARTHAMUS OFFICINARUM, FLORE CROCEO: T. 451. Vid. Icon. 4. Tab. XXIV.

CArthamus, & Carthamum dicitur, quoniam à Mauris, apud quos frequens naſcitur, dicitur Kartam, & Karten, unde fit terminatione Latinâ Charthamus. Cnicus appellatur ἀπὸ τοῦ κνίζειν, quod mordere, & pungere ſignificat; vel potius dicitur à floris colore croceo; κνηκὸς exponitur; croceus, flavus, rutilus.

CArthamus Officinarum, flore croceo. T. 451. Carthamus, ſive Cnicus. J. B. 3. 79. Cnicus ſativus, ſive Carthamus Officinarum. C. B. P. 378. M. H. 3. 145. Cnicus vulgaris. Cluſ. H. 152. Cnicus ſativus. Eyſt. Tereti ſurgit caule, ſingularique, qui ſuperius in ramos dividitur. Folia per caulem ramoſque indigeſta, nervoſa, glabra, brevibus ſpinulis per ambitum donata, ſeſcunciam aut uncias duas longa, unciam fere lata, in acumen deſinentia, anguſta cervice ramis adhærent. Ramulorum extremis inſident capita inter folia ſquamata, è quibus flores explicatur staminei, ſaturo Croci rubore tincti. Semen pappo adhæret oblongum, album, quadratum, medulla dulci, alba. Annua eſt planta, quæ variis regionibus in hortis, & campis ſata eſt. Julio, & Auguſto menſibus floret.

Vires, & Uſus.

Semen ad purgationes aptum excalefacientis eſt naturæ: Tunditur ut ex eo exprimatur ſuccus, qui cum Hydromelite, aut gallinaceo jure datus, alvum purgat, ſtomacho tamen adverſatur. Dioſc. Auctore, ſed corrigitur, addit Meſues, Aniſo, Galanga, Zinzibere, aliiſque ſtomachicis, quæ non modo ventriculum roborant, ſed & actionem ejus accelerant. Ex hujus interiore medulla hydragogon celeberrimum, & præſtantiſſimum medicamentum conficitur, Diacartamum vulgo nominatum, ad hydropicorum purgationes utiliſſimum. Guidonem Chirurgum, & Jo. Bauh.

JACEA NIGRA, PRATENSIS, LATIFOLIA. C. B. P. 271. Vid. Icon. 5. Tab. XXIV.

JAcea forte dicitur à jacendo, quod humi jaceat, & non aſſurgat. Ambroſin.

JAcea nigra, pratenſis, latifolia. C. B. P. 271. M. H. 3. 139. Tab. Ger. Jacea nigra, vulgaris, capitata, & ſquamata. J. B. 3. 27. Jacea nigra flore purpureo. Eyſt. Radice duriuſcula, fibris longis adnexis, proveniunt folia palmum ſæpe longa, à pediculis aut ex anguſtia in uncialem aut biuncialem latitudinem ſeſe dilatantia, viridia, frequenter integra, interdum vero ſinuata, tantilla hirſutie donata: inter hæc caules aſſurgunt cubitales, tenues, ſtriati, firmi, fractu contumaces, foliis minoribus onuſti, qui in alios cauliculos ramuloſve diviſi, folia adhuc minora, & longe anguſtiora inordinatim gerunt. Caulium ſummitates pauca ſuſtinent capitula ex ſquamis nigreſcentibus compoſita, figura pyramidali, è quorum vertice proveniunt flores purpurei, tubuloſi, in margine in quinque tenues lacinias diviſi, ut ſtaminei ampli quaſi appareant. His autem ſuccedunt ſemina oblonga, brevi pappo coronata, & in hirſuta lanugine (qua caput impletum eſt) latentia. In pratis, & paſcuis, ubique fere obvia, occurrit. Floret à media Æſtate, in Autumnum ipſum.

Vires, & Uſus.

Jacea amariuſcula eſt herba, calido ſiccoque temperamento prædita. Adverſus diuturniores tonſillarum faucium que tumores, qui ad ſuppurationem ægre perveniunt, nulli ſecunda.

eundo. *Adhærentem faucibus pituitam abſtergit, digerit & diſcutit; tumoreſque earum partium cito tollit ſi decoctum in ore gargarizato diutius retineatur, præſertim mellis roſacei exigua portione addita.* Moriſ.

CENTAURIUM MAJUS, FOLIIS IN LACINIAS PLURES DIVISO. *C. B. P.* 117. *Vid. Icon.* 1. *Tab. XXV.*

Κενταύριον τὸ μέγα, Centaurion *eſt medicamentum à Chirona Centauro inventum, & eſt herba de qua in præſenti*: Arabibus Kabir.

CEntaurium majus, foliis in lacinias plures diviſo, *C B P.* 117 *Centaurium magnum. Dod. p.* 334. *Matth. Caſt. Centaurium, majus, I. vulgare. Cluſ. H. X. Centaurium majus, juglandis folio. J. B.* 3. 38. *M H.* 3 131 *Rapontica quæ hodie Centaurea major. Trag. Caulem* habet rectum, qui hominis proceritatem aſſequitur, quique in ramos circa ſummitatem dividitur. *Folia* ampliſſima coſtæ mediæ *Juglandis* foliorum inſtar, ſeu conjugatim diſpoſita, quorum alæ ſingulares ſpithamæi fere ſunt longæ latitudine trium aut quatuor unciarum, per ambitum ſerratæ, nervoſæ, glabræ, ſaturate virentes; ac foliis primum prodeuntia integra ſunt, nec diſſectionem agnoſcunt. *Capitula* ſquamata ſurculorum extremis inſident, è quibus emicant *Flores* ex multis floſculis fiſtuloſis purpureis, quinquefariam in limbo, ſeu margine diviſis contextis; His autem ſingulis evanidis ſuccedunt ſingula *ſemina* nitida, oblonga, in ſuperiore ſingulorum parte conſpiciuntur villi rigidi, pappos æmulantes. *Radix* rubens craſſiuſcula, longa, recta, fragilis, foris nigricans, interius rubeſcens, ſucco ſanguineo prægnans, cum dulcedine, & aſtrictione nonnihil mordax. *Creſcit in alpibus, & vallibus pinguibus; Floret Æſtate; radices autem Autumno legi expedit.*

Vires, & Uſus.

Radix Centaurii *majoris*, Galeno *Auctore, ſicuti guſtu, cum acrimonia, & dulcedinis miſtura, contrarias qualitates, ita uſu contrarios effectus prodit* Convenit, inquit Dioſcorides, radix *ruptis, convulſis, pleuriticis, ſpirandi difficultate, veteri tuſſi laborantibus, ſanguinem expuentibus, non frequenter cum vino, febricitantibus cum aqua exhibita: item ad tormina, & uteri dolores placandos adhibetur. Eſt vulneribus idonea, recens tuſa, aut arida prius madefacta, contuſaque; conjugit etenim, ac glutinat. Quin & carnes minutim ſecta ejus virtute coaleſcere dicuntur, ſi contuſa ſimul decoquatur.*

CENTAURIUM MAJUS, FOLIO HELENII INCANO. *T.* 449. *Vid. Icon.* 2. *Tab. XXV.*

CEntaurium majus, folio Helenii incano. *T.* 449. *Centaurium majus, Rha capitatum, folio Enulæ ſubtus hirſuto, & incano. J. B.* 3 41. *Rhaponticum, folio Helenii incano. C. B. P.* 117 *Rha capitatum, Helenii folio. Lugd.* 1700 *Rha, ſive Rhei æſtimatur. Dod. p.* 389 *Folio* eſt amplo *Enulæ* ſive *Verbaſci nigri*, magnitudine, & forma oblonga, prona parte lanugine cinericea obducta, ſupina vero viridante, per ambitum ſerrato, craſſo nervo per longum decurrente, à quo in margines oblique porriguntur venæ, antequam ad oras pertingant, in venulas diviſæ, pediculo longiuſculo, ſatis craſſo, villoſo, innitente. *Caule* recto, capite faſtigiato, foris ſquamulis loricato, ac *Floribus* ex pluribus floſculis fiſtuloſis purpureis, quinquefariam in limbo diviſis, compoſitis. *Semine*, cum circa Junium, & Julium maturuit, Centaurii majoris, primi, Carthami longiore. *Radice* etiam majori, fungoſiori, & Rhabarbari ſimili. *Provenit in ripis Fulvis Rha vulgo dicti.*

CENTAURIUM MAJUS, FOLIO HELENII, ANGUSTIORE. *T.* 449. *Vid. Icon.* 3. *Tab. XXV.*

CEntaurium majus, folio helenii, anguſtiore. *T.* 449. *Rhaponticum, anguſtifolium, incanum. C. B. P.* 117 *Centaurium majus, alterum, capitatum, anguſtiore, incano, & integro folio. M. H.* 3. 132. *Rha, Ponticum alterum, anguſtiore folio. Lugd.* 1701. Hoc priori in multis affine eſt, ſed *folia* habet multo anguſtiora, *Lapathi* acuti inſtar, averſa parte incana, adverſa viridia; cæteris priori convenit. *Vidimus nos in Sabaudiæ montibus, & in* Hort. Reg. Accad. Taurinen.

Vires, & Uſus.

Centaurium majus, Rha capitatum *dictum, è miſtis etiam partibus compoſitum eſt (viz) terreſtribus, adſtringentibus, & reſiccantibus; aliis tenuioribus, aeris, & purgatoriis. Laudatur à* Dioſcoride *quaſi aptum ad tollendas inflationes ſtomachi, imbecillitatem, & omnes ejus dolores; convulſis, lienoſis, hepaticis, neuphriticis, torminæ vexatis prodeſt &c. Utilis ac commoda ex eo purgatio fit omnibus quos bilis flava infeſtat, ut laborantibus acutis, & tertianis febribus, ictericis, hepaticis; confert in pleuritidi, angina, peripneumonia &c. Plura lege apud* Jo. Bauh., & Dodon. &c.

CYANUS SEGETUM, FLORE CAERULEO. *C. B. P.* 273. *Vid. Icon.* 4 *Tab. XXV.*

Κύανος Græcis, Latinis Cyanus, à Cyaneo, *vel* cæruleo *colore, quem flos habet, dicitur.* Plin. *l.* 21. *c.* 8.

CYanus ſegetum, flore cæruleo. *C. B. P.* 271. *Cyanus, ſegetum vulgaris, minor, annuus. M. H* 3. 134 *Cyanus. J. B* 3. 21. *Cyanus arvenſis, flore cæruleo. Cyanus minor vulgaris. Lob. Ger. Park. Eyſt. Baptiſecula. Trag. Caules* profert erectos, duros, anguloſos, quibus inferius adnaſcuntur *folia Erucæ* modo laciniata, & ſuperius anguſta, integra, & utrinque tomentoſa; *capitula*, in ſummis cauliculorum faſtigiis turbinata, & in anguſtias ſe contrahentia; ſquamata, in conicam figuram efformata; e quibus *Flores* erumpunt cærulei, ex multis tubulis, pulchra ſerie in ordinem digeſtis, cum *ſtaminulis* in medio; *ſemen* læve, ſplendidum, parte ſuperiore barbatulum, quod inter floccos, & pilos in capite contentos reperitur. *Creſcit paſſim inter ſegetes. Floret Majo, & Junio.*

Vires, & Uſus.

Aqua ex floribus deſtillata oculorum inflammationi, rubedine, ac lippitudine, laborantibus, linteolis madefactis, prodeſt. Trag. *Ad putrida ulcera valet* Florum Cyani *contuſorum* ſuccus *inſtillatus, aut pulvis aridorum inſperſus.* Floribus *ejus conciliatur color elegans Sacharo, cujus uſus omni vacat periculo.* Chabr *In Eryſipelate, morbo regio, palpitatione cordis, & uterina ſuffocatione prodeſſe dicitur.* Moriſ.

LAPPA MAJOR, ARCTIUM DIOSCORIDIS. *C. B. P.* 198 *Vid. Icon* 5. *Tab. XXV.*

LAppa, à *verbo* Græco λαβεῖν, λαμβάνειν capio, *quòd veſtibus hæreat. Dicitur,* ἄρκειον *ſive* προσωπὶς *aut* προσώπιον, *id eſt* Perſonata, *quod hac herba propter amplitudinem foliorum, utpote latiſſimorum uti veteres ſolebant, ſi fortè perſonam, ſeu larvam induere placuiſſet.*

LAppa major, Arctium Dioſcoridis. *C. B. P.* 198. *Perſonata, ſive Lappa major, vel Bardana. J. B.* 3. 570. *Bardana, ſive Lappa major. Dod p.* 38. *Perſonata, Lappa major, Bardana. Lob. Ic.* 588. *Perſonata major. Matth Caſt. Bardana major. Ger. Park.* Duos cubitos alta eſt, & procerior aliquando *radice* longâ, craſſâ, foris nigrâ, intus albâ, ſapore ſubdulci, *Caules* recti, ſtriati, lanuginoſi, rubentes, ramoſi. *Folia Verbaſci* aut *Helenii*, breviora, rotundiora, supernè atro-virentia, infernè incanâ lanugine pubeſcentia. *Capitula* echinata, recurvis ad obvias veſtes, & ſimilia pertinaciter adhærentibus uncis horridos *Flores* purpuraſcentes. *Semen Cumino* parvo ſimile. *Ad vias publicas, & inter rudera frequenter. Menſibus Junio, & Julio florens invenitur.*

Vires, & Uſus.

Radices, folia, & ſemina *in Officinis uſurpantur:* Radix *moderatè reſiccat, & diſcutit; eximie diaphoretica eſt, ac diuretica, tenuium eſt partium, cum quodam calore; hinc calculoſis, renum & veſicæ morbo, & pleuritide laborantibus commendatur. In Lue venerea curanda egregium habet uſum; adverſus morbos malignos, & canum rabidorum morſus, vim obtinet. Sed de iſtis plura apud* Sim. Paul., Jo. Bauhin. &c Folia *digerentis, & exſiccantis facultatis ſunt, nonnihil adſtringentis, quamobrem veteribus ulceribus, imo cancris ipſis, utilis eorum applicatio.*

Digitized by Google

catio. Succus herbæ *vino veteri in potionem datus, omnes morſus ſerpentium mirifice ſanat, febricitantes juvat, caloremque optime mitigat; iis, qui doloribus articulorum gravantur, podagricis &c. externa tantùm foliorum applicatio mirè confert; tumores quoque placat, & commulcet. Adverſus ſuffocationes, præcipitationes, ac dislocationes matricis, remedium eſſe præſtantiſſimum, ſcribit* Miraldus; *capitique impoſitam, ejus dolorem mitigat, dicit* Virtembergius. C*aules primo vere erumpentes, dum teneri ſunt, deraſo cortice, crudi, coctive prima menſa mundi comore aliis ſolo ſale, aliis oleo acetoque utentibus, in tantum recepta gratia, ut largiſſime à quibuſdam manducentur; calculoſis ad urinam ciendam, ſemen augendum, venerémque excitandum, idonei perhibentur.* Semen *pulveriſatum, inque vino datum Iſchiadicos mire ſanat, dolorem veſicæ juvat, ut ex* Ephem. Germ. An. 3. Obſ. 222. *apparet, ubi multum ſalis nitroſi poſſidere, & proinde in podagra curanda, & calculoſis medendis, præſtantiſſimum eſſe facilè colligitur.*

DISTRIBUTIO XIII.

PLANTAE GYMNODISPERMAE STELLATAE.

Rubia Tinctorum, ſativa; Gallium luteum; Cruciata hirſuta; Aſperula odorata, flore albo; & Aparine vulgaris.

RUBIA TINCTORUM, SATIVA. *C. B. P.* 333.
Vid. Icon. 1. *Tab. XXVI.*

RUbia *dicitur à radicis rubore, quo lanæ, & coria tinguntur.* Ἐρυθρόδανον *ſimiliter* Græcis *appellatur.*

RUbia Tinctorum, ſativa. *C. B. P.* 333. *M. H.* 3. 326. *Rubia ſativa. J. B.* 3. 714. *Rubia. Dod. p.* 352. *Dod Caſ. Cord. Rubia major. Cluſ. H.* 177. *Adv. Lob.* Rubia *tinctorum Ger. Radices* longæ ſunt, & rubentes, vermibus fere ſimiles, exteriore corrice carnoſiore, nervo tenui in medietate tenaci, ſtolonibus luxaie, & quaſi comoſis in ſuperiore parte donatæ. Ex his *ſarmenta* aſpera, longa, & quadrangularia, parvi digiti craſſitudinem æquantia proveniunt; ad quorum geniculа *folia* biuncialis longitudinis, in medio latiuſcula, mucronata, numero quinque vel ſex, hiſpida, & præſertim in dorſo quaſi ſpinulis aſpera, radiatim, ſeu verticillatim caulem ambiunt. *Flores* in ſummis ramulis, modò erectis, modòque reclinatis, naſcuntur parvi, in fondo integri, margine quadripartiti, viridiluteі, cum apicibus in medio extantibus flavis. Illis ſubſunt *Fructus* rotundi, initio virentes, inde rubentes, poſtea nigri coloris, cum binis oſſiculis concavis, acetabuli figura, incluſis. *Folia*, & *caules* appropinquante hyeme tota pereunt, & ex eadam *radice* anno ſequente reſurgunt. *In Hortis, & arvis copioſè ſeritur.*

Vires, & Uſus.

Radices *in Officinis præſtant. Aperiendi, diſcutiendi, & diſſolvendi facultatem obtinent; idcirco ad obſtructiones removendas proſunt, & ad obſtructiones lienis, hepatis, uteri, reſerandas, & icterum adhibentur. Ad hydropem, urinæ ſuppreſſionem, menſtrua ducenda, ſanguinemque coagulatum removendum, utiles; collectioneſque viſcerum diſcutiunt, teſte.* Schrod., & Moriſ. *Commendatur vulgò* (Fallopio *paucisque aliis exceptis*), *earum decoctum rupturis, coſis, vulneratis, ex alto præcipitatis; floreſque reprimere, inflammationes mitigare, & offenſas quaſſataſque partes reſtituere, creditur.*

GALLIUM LUTEUM. *C. B. P.* 335.
Vid. Icon. 2. *Tab. XXVI.*

GAllium *dicitur, eo quod coaguli vice lac* τὸ δοκεῖ *cogat, & coagulet.*

GAllium luteum. *C. B. P.* 335. *T.* 115. *M. H.* 3. 327. *Gallium verum J. B.* 3. 720. *Gallium. Dod. p.* 355. *Matth. Fuchſ. Radicula* dura, tenui, & tenaci donatur. *Cauliculi* inde graciles, ex rotundo quadrati, pedales ſunt, & interdum cubitales; quibus *foliola* exigua, atroviridia, plerumque novena, per intervalla, ſtellatim radiata naſcuntur. *Flores* parvuli ſunt, frequentes denſique in ſummis virgulis, luteo ſplendentes colore, odore ſuavi. *Semina* ſuccedunt bina, nigricantia, teſticulata, parva. *In apricis locis, collibus, juxta vias in paſcuis, & agrorum marginibus, frequens occurrit.*

Vires, & Uſus.

Facultatem exſiccatoriam, & ſubacrem habet. Flos *ejus ambuſtis illinitur, & ſanguinis profluvia ſiſtit.* Pulvis *quoque adverſus hæmorragiam valet.* Florem *tuſum, & impoſitum tanquam efficacem contra cancrum, & cancroſa ulcera, morſumque canis rabidi, commendare ſolet* Schvvencfeldius. Decoctum *herbæ acopa eſt laſſitudinibus utilis.* Florum *comæ in lacte maceratæ illud coaguli modo, præ earum aciditate, condenſant; quod quotidianis experientia, præſertim in agro* Ceitrieni, *ubi frequens in uſum venit, comprobatur.* Chabr., & Moriſ. Radix *venerem excitat. Sic de eo decernunt* Galen., & Dioſcorid.

CRUCIATA HIRSUTA. *C. B. P.* 335.
Vid. Icon. 3. *Tab. XXVI.*

CRuciata, & Crucialis *à foliis cruciatim naſcentibus dicitur.*

CRuciata hirſuta. *C. B. P.* 335. *Cruciata. Dod. p.* 357. *Crucialis. Hermol. Caſ. Gallium latifolium, Cruciata quibuſdam, flore luteo. J. B.* 3. 717. *Cruciata vulgaris Park. Ger.* Mollis hæc herba hirſuta, *Cauliculos* tenellos, pedales, quadrangulares profert, geniculis articulatos; è quibus *folia* è ſingulis nodis quaterna, brevia, latiuſcula, & obtuſa, decuſſatim proveniunt. *Flores* exigui, lutei, cruciformes, cum foliis exeunt, & verticillatim naſcentes apparent. *Semina* ſuccedunt parva, binatim juncta. *Radix* tenuis, è geniculis reptatricibus fibrata eſt. *Juxta foſſas, ad ſepes, & fruteta per totam Æſtatem florens paſſim reperitur.*

Vires, & Uſus.

Adſtrictoriæ, & reſiccatoriæ eſt facultatis. Recentiores inter vulnerarias præſtantiores, ad uſus internos, & externos, numerant; & ramices hac curari poſſe ajunt, decocto ejus aliquot diebus epoto, herba vero ipſa parti affectæ impoſita. Moriſ.

ASPERULA ODORATA, FLORE ALBO.
Dod p. 355. *Vid. Icon.* 4. *Tab. XXVI.*

ASperula odorata, flore albo. *Dod p.* 355. *M. H.* 3. 330. *Aſperula, ſive Rubeola, montana, odora. C. B. P.* 334. *Rubia, montana, odora. H. L. Boerh.* 1. 149. *Rubiæ accedens, Aſperula quibuſdam, ſive Hepatica ſtellaris. J. B.* 3. 719. *Aparine, latifolia, humilior,*

milior, montana. T. 114 *Aſperula odorata noſtras. Adv. Lob Aſperula, aut Aſperula odorata. Park.* *Cauliculi* huic tenues, quadrati, dodrantales, è *radice* repente, geniculata, vivaci, fibris exinde demiſſis, aſſurgunt. Ex horum ſingulis geniculis *folia* ſena ſeptenave, uncialia, latiuſcula, pallide virentia, hirſutie ſcabra, ſtellatim ſunt radiata. E ſuperioribus nodis in ramuſculos, parvos frequenter ſe dividit, & erecte in ſummitatibus, corymbatim naſcuntur plurimi *floſculi* candidi, tetrapetali, gratum odorem ſpirantes. *Semina Aparines* ſeminibus minora, hirſutie aſpera obiita, teſticulata, ſuccedunt. *In Sylvis opacis, locisque umbroſis montoſis, provenit. Menſibus Majo, & Junio floret.*

Temperamentum, & Vires.

Temperato modiceque exſiccantis eſt, utpote cephalica, & vulneraria. Hepaticis quoque herbis adnumeratur, & in potionibus vulnerariis eligitur. Ad obſtructiones removendas, hilaritatemque conciliandam commendatur. Mulierculæ etiam utuntur in decoctis contra ſcabiem. Moriſ. *Extrinſecus in temperie calida Epatis (cataplas) in tumoribus calidis. Quin & pedibus alligata parturientium partum accelerare dicitur,* Schrod.

APARINE VULGARIS. *C. B. P.* 334.
Vid. Icon. 5. Tab. XXVI.

APARINE, & Aperina Latinis, *quaſi* Aſperina, *ab aſpero herbæ habitu.* Græcis ἀπαρίνη, *ἀπὸ τοῦ ἀπαρύειν, i. e. auferendo, quod ſua aſperitate prætereuntium veſtes auferat.*

APARINE vulgaris. *C. B. P.* 334. *Aparine. Dod. p.* 353. *J. B.* 3 713 *Ger. Lob. Matth. Lugd. Philanthropon, Dioſc., & Plin., & Lappago etiam Plinii.* Planta hæc, in ſepibus frequentiſſima, *viticulis* quadrangularibus, aſperis, vix ſe ſuſtentantibus, tricubitalibus aſſurgit. Ad genicula *folia* oblonga ſeptena aut octona, aſpera, orbiculatim radiata ſunt. Ex horum alis alii ramificantur cauliculi, in quibus tetrapetali, minimi, albi, crucistim naſcentes ſparguntur *flores*. *Semina* bina ſimul juncta ſingulis floſculis ſuccedunt, cortice aſpero recta, cum ſemine duro, & cartilagineo, albo, & medio effigiem aliquantulum concavam oſtendente. Hiſce deciduis, novæ plantæ quotannis exſurgunt. Aſpera tota eſt herba, prætereuntium veſtibus, ac laciniis præ ſcabritie ſua adhærens, & linguæ admota ſanguinem elicit. *Exit juxta margines agrorum, & quandoque in ipſis agris, frugibus permixta: nec non ſecus vias, ſcrobes, ſepes, & inter ſentes, Æſtivisque menſibus floret.*

Temperamentum, & Vires.

Extergit modiceque exſiccat; nonnihil ſubtilium eſt partium, & aperiendi vim habet inſignem. Aqua deſtillata *contra tum pectoris, tum hypochondriorum moleſtos dolores in uſum quotidianum venit.* Sim. Paul. *Eandem bis in die ſumptam menſura trium ſingulorum cochleariumve ajunt cohibere, efficaciſſimamque eſſe adverſus morbum regium.* Trag. Succus herbæ *potus adverſus tertianas, & quartanas efficaciſſimum eſt remedium. Calculoſis, & arenuloſis mire prodeſt, uti etiam* aqua diſtillata. Herba pulveriſata, *aut ejuſdem* decoctum, *gonorrhœa laborantibus mire auxiliatur.* D. Palmer. Herba *recens cum axungia trita ſtrumas diſcutit. Sanguinis etiam abundantiam ex vulneribus reprimere* folia *impoſita,* Plinius *auctor eſt.*

Tab. XXIII. XXIV. XXV. XXVI.

DISTRI-

DISTRIBUTIO XIV.

PLANTAE GYMNOTETRASPERMAE VERTICILLATÆ.

Lavandula latifolia ; Lavandula anguſtiſolia ; Stœchas purpurea ; Stachys fœtida , ſepium flagellis reptatricibus ; Stachys paluſtris , fœtida ; Betonica vulgaris , purpurea ; Thymus vulgaris , folio tenuiore ; Serpillum vulgare , minus ; Marrubium album , vulgare ; Lamium purpureum , *vel* album non fœtens , folio oblongo ; Clinopodium Origano ſimile ; elatius majore flore Hyſſopus vulgaris ; Satureja ſativa ; Horminum , Sclarea dictum ; Salvia major ; Meliſſa hortenſis ; Brunella major , folio non diſſecto ; Ocymum vulgarius ; Sideritis vulgaris , hiſuta , erecta ; Hedera tereſtris , vulgaris ; Cataria major , vulgaris ; Ballote , *ſive* Marrubium nigrum , fœtidum ; Calamintha vulgaris ; *vel* Officinarum Germaniæ ; Ancinos , *ſive* Ocymum ſiylveſtre ; Majorana vulgaris ; Dictamnus Creticus ; Orignanum ſylveſtre , vulgate ; Origanum Creticum ; Origanum Heracleoticum , Cunilla gallinacea Plinii ; Roſmarinus hortenſis , anguſtiore folio ; Cardiaca ; Chamædrys minor , repens ; Marum Syriacum , *vel* Creticum ; Chamæptys lutea , vulgaris , *ſive* folio trifido ; Scordium ; Polium montanum , luteum ; Bugula vulgaris , ſylvatica , cærulea ; Mentha rotundifolia , criſpa , ſpicata ; Mentha hortenſis , verticillata , Ocymi odore ; Pulegium latifolium ; & Verbena vulgaris .

LAVANDULA LATIFOLIA . *C. B. P. 216.*
Vid. Icon. 1. Tab. XXVII.

LAvandula , *&* Lavendula *dicitur , quod in balneis , & lavacris expetatur ; omnibuſque rebus lotis ſi permiſceatur , ſuavem conciliet odorem .*

LAvandula latifolia *C. B. P. 216.* Ψευδόναρδος , *quæ Lavandula vulgò . J. B. 3. 281. Lavandula . Dod. p. 273. Lavendula major , ſive vulgaris . Park. Lavandula flore cæruleo . Eyſt. Nardus Italica . Lob. Radicibus* firmatur fibroſis , & lignoſis ; è quibus ramuli fruticoſi , angulares , ſeſquicubitales , & bicubitales , enaſcuntur . Circa ramuſculorum genicula *folia* biuncialia , & longiora , quadrantem lata , ſubalbi viroris , & odoris aliquantulum acuti , binatimè regione , emittit ; æque tamen numeroſa ſerie digeſta , in virgis plurimis lignoſis , quadrangulis , quæ longe ab illis in *ſpicas* oblongiuſculas faſtigiatim farciuntur , Spicæ iſte acutæ digiti humani longitudinis , ex cæruleis calyculis arctæ ſibi adhærentibus , & verticillis contiguis appoſitis , componuntur : ex hiſce enim calyculis conceptaculiſve *flores* cærulei , galeati , ſobtus tubuloſi , emicant ; atque his marcidis , poſtmodum in iiſdem conceptaculis calycularis *ſemina* quaterna , exigua , fuſca , lævia , ſuccedunt . *In Montoſis* Galloprovinciæ , *&* Hiſpaniæ *apricis , & petroſis locis ſponte provenit . Junio , & Julio menſibus floret .*

LAVANDULA ANGUSTIFOLIA . *C. B. P. 516.*
Vid. Icon. 2. Tab. XXVII.

LAvandula anguſtiſolia . *C. B. P. 516. Lavandula altera . Dod. p. 273. Lavendula minor , ſive Spica . Ger. M. H. 3. 352. Spica vulgaris , flore cæruleo . Eyſt. Nardus vulgo . Geſn. Spica Nardi . Cam. Pſeudonardus , quæ vulgo Lavendula . J. B. 3. 281. Pſeudonardus fæmina . Matth. Lavendula vulgaris* facie aſſurgit , in omnibus vero minor , & humilior eſt *foliiſque* minoribus crebrius obſita . *Spicæ* habitiores , breviores , *flores* emittunt cæruleos , majores potius , quam quæ in vulgari cernuntur . *Colitur utraque in hortis , nobiſque vulgatior eſt* ſpica fæmina : *Floret Junio , & Julio .*

Lavandulæ Temperamentum , & Vires .

Excalefacit & ſiccat ; prætium eſt tenuium . & penetrantium ; & aperit , reſolvit , & concoquit , præcipue in frigidis nervorum affectibus uſurpatur , necnon in capitis morbis à frigida intemperie ortum ducentibus . Quamobrem remedia ex hac (maxime in floribus , *ac* ſpicis) *parata in Catarrhis , Paralyſi , Spaſmo , Vertigine , Lethargia &c. ſunt efficacia . Menſes , & urinas ciet ; tum odore , tum oleo pediculos capitis , & inguinales enecat . Item oleo è regione pubis illito fœtum pellit . Stillatitia florum aqua pota amiſſam reddit loquelam . Eandem vim habet contra animi deliquia , cum pota , tum naribus , & arteriis admota . In balneis , ob qualitatem excalefacientem , corroborantem , & odorem reficientem , à pluribus uſurpatur .* Schrod. , *&* Moriſ.

STOECHAS PURPUREA . *C. B. P. 216.*
Vid. Icon. 3. Tab. XXVII.

STœchas *quaſi* στίχος , *id eſt ſpica dici exiſtimatur ; vel ab Inſulis ejuſdem nominis (vulgo* Hyeres *) ubi copioſe naſcitur , nomen accepit .*

STœchas purporea . *C. B. P. 216. Stœchas Arabica vulgo dicta . J. B. 3. 277. Stœchas , brevioribus linguulis . Cluſ. H. 344. Stœchas . Dod. p. 275. Caudice* eſt (uti *Lavenda*) brevi , & lignoſo , ſed tenuiore ; ramulis , ſive virgulis multis , ac tenuibus *foliis* veſtitis , oblongis , anguſtis , candicantibus , minoribus quàm *Lavandulæ* ; comantibus in ſummo capitulis , ſive *ſpicis* denſis , *Lavendulæ* brevioribus , & craſſioribus , multis veluti ſquamis compactis , quibus minute prominent *flores* purpurei , *Lavendulæ* minores è ſpicæ angulis ut quadrata appareat . Summis capitellis eminent foliaceæ linguulæ purpureæ , quibus à *Lavendulis* diſtinguitur . *Semen* in capitellis latet , per maturitatem læve , exiguum , fuſcum , quale fere *Lavendulæ* . *Pluribus* Hiſpaniæ , Luſitaniæ , & Galliæ Narbonenſis *locis montoſis naſcitur .*

Temperamentum , & Vires .

Calefac. 1. , & ſicc. 2. abſterg. atten. aperit. Uſus præcip. in affectibus capitis , & nervorum , ſcil. in Vertigine , Apoplexia , Paralyſi , Lethargo : In morbis pectoris itidem præſtat , quod Hyſſopus : inſuper urinam , & menſes ciet , venenis reſiſtit , affectibus hypochondriacis ſuccurrit . Extrinſecus in lotionibus capitis , ſuffitu &c. Scrod.

STA-

Digitized by Google

STACHYS FOETIDA, SEPIUM FLAGELLIS REPTATRICIABUS. *M. H.* 3. 382.
Vid. Icon. 4. *Tab. XXVII.*

STachys *à voce* Græca Στάχυς, Spica, *quaſi planta ſpicata diceretur: quòd tamen plantis hoc nomine inſignitis non multùm convenit, ut notat* Rajus.

STachys fœtida, ſepium flagellis reptatricibus. *M. H.* 3. 382. *Galeopſis procerior, fœtida, ſpicata. T.* 185. *Galeopſis, ſive Urtica iners, magna, fœditiſſima. J. B.* 3. *App.* 853., *Galeopſis legitima, vel vera, Dioſcoridis Cluſ. H.* 35. 36. *Park. Lamium, maximum, ſylvaticum, fœtidum. C B. P.* 231. *Urtica Hercula. Taber.* 536. *Radices* fibroſæ, flagella caulesve quadratos, humi diffuſos, è geniculis radices agentes, diffundunt. *Caules* alii erecti, cubitales, & ſeſquicubitales, quadrangulares, hirſuti, nonnihil circa articulos rubentes; ubi & *folia* ſunt bina, adverſa, *Urticæ* ſimilia, perquam acuminata, innoxia lanugine obſita, ambitu ſerrata, admodum fœtida. E geniculis interdum alii ramuli oriuntur. *Flores* in ſpica in verticillis per intervalla digeſti, oblongi, ſenues, hiantes, cuculati, colore purpureorubenti, *labello* tamen albis lineis picturato, antequam aperiantur, *muſtelæ* faciem, & aſpectum aliquatenus repræſentant, unde *Galeopſis* nominatur. *In ſylveſis locis, & ad ſepes paſſim provenit. Æſtate floret.*

Temperamentum, & Vires.

Facultatem calidam, & ſiccam obtinet, odorem tamen magis graveolentem; ad ſtrumas, panos, & tumores duros quoſcumque, ad carcinomata, & quævis ulcera commendatur. Dioſcordies Decoctum *ejus cum vino internis vulneribus, & contuſionibus ex caſu, necnon lineis affectibus mire auxiliari perhibet* Parkinſonus. *Idem, &* Succum *cum aceto calido illitum dolores hæmorrhoidum ſedare, & ſanguinem ex eiſdem prolicere confirmat.*

STACHYS PALUSTRIS, FOETIDA. *C. B. P.* 236.
Vid. Icon. 5 *Tab XXVII.*

STachys paluſtris, fœtida. *C B. P.* 236 *Galeopſis paluſtris, folio Betonicæ, flore variegato. T.* 185. *Galeopſis anguſtifolia, fœtida J. B.* 3. *App.* 854 *Lyſimachia, galericulata, adulterina. Eyſt. Clymenum, minus, Dalechampis. Lugd.* 1357. *Betonica fœtida, Geuſ. Panax Coloni, Ger. Sideritis Anglica ſtrumoſa radice, Park. Radice* nititur geniculata, ſub terra repente, tumoribus inæquali, & velut ſtrumoſa. *Caules* duorum, aut trium cubitorum altitudine, modice rubentes, hirſuti, aſperi, quadrati, inanes, *folia* ex nodis proferunt bina, ex oppoſito ſita, longa, anguſta, acuminata, hirſuta, mollia, excepta averſa folii coſta rubeſcente, nonnihil aſpera, per ambitum ſerrata, odore gravi *Galeopſeos*, ſapore ſubamaro: *flores* per intervalla poſiti in *ſpicam* fere degenerant, ex pluribus *verticillis* conflati, quorum ſinguli cucullati, purpuraſcentes, labello variegato. Floris *calyculo* (qui brevis eſt, & in quinque ſegmenta acuta diviſus) quaterna ſubnaſcuntur *ſemina* nigra, nitida, fere triquetra.

Vires,

Stachydem paluſtrem, fœtidam, Panacem Coloni *dictam primus omnium, idemque maximopere, laudavit* Gerardus, *à quo, propter excellentem virtutem conſolidantem, & ex eo quod Meſſor quidam vulnus cruri inflictum hac ſanavit,* Panax Coloni *nuncupatur.*

BETONICA VULGARIS, PURPUREA. *J. B.* 3. 301.
Vid. Icon. 6. *Tab XXVII.*

BEtonicam, *ſeu* Vetonicam *vocant, à* Vetonibus Hiſpaniæ *populis, ut refert* Plinius *lib.* 25. *cap.* 8.

BEtonica vulgaris, purpurea. *J. B.* 3. 301 *Betonica purpurea C. B. P.* 235. *Cluſ. H.* 39 *Betonica. Dod. p.* 40 *Vetonica, Cord. in Dioſc. E radice* nodoſa craſſiuſcula, fibris longis albis adnexis, proveniunt *folia* humi ſtrata, pediculis longis appenſa, pollicem lata, binos longa, ſubrotunda, obtuſioribus crenis denticulata, ſubhirſuta, atrovirente colore donata. Inter hæc *caules* quadrati pedales, ex longo intervallo nodoſi, protruduntur; quibus bina ex adverſo naſcuntur *folia* anguſtiora, crenata. Infra ſpicam ad aliquam diſtantiam, unicum florum *verticillum autem* ambit. *Spica* ex calycibus quinquepartitis verticillatim denſe diſpoſitis conficitur, è quibus *flores* hiantes purpurei, galeâ reflexâ ſubrotundâ, *labello* trifido demiſſo, & è medio rictu *ſtamina* flori concoloria, emicant. *Semina* parva, angulosa, fuſca, oblonga, *Hiſſopi* pene ſimilia. *In ſylvis, & dumetis, necnon in pratis, & ad ſepes, hæc frequens oritur, Junio, & Julio menſibus floret,*

Temperamentum, & Vires.

Betonica *ſubacris eſt, & amariuſcola, minus calida, licèt non minus ſicca, quàm ſunt* Galeatæ, *&* Aromaticæ, *ad quas odore tantùm nonnihil accedit,* Herba *eſt magnarum virium, præcipue vero in cephalicis quibuſcumque affectibus. Vim habet vulnerariam, quæ in capitis vulneribus, & contuſionibus ſanandis efficacior. Tam in potionibus diureticis, quam vulnerariis bibitur. Ob vim alexipharmacam multum laudatur à* Dioſcoride. *Vitiis & obſtructionibus medetur thoracis, hepatis, lienis; imo ad omnes fere partes affectas ſanandas confert; nam ob plurimas, & eximias, quas poſſidet virtutes remedium πολύχρηστον habetur.* Radices *quæ ad aſpectum plane diſſimiles ſunt* foliis, *& floribus; nam ſtomaco ſunt ingratæ, nauſeam, & vomitum cient. Quin & eaſdem terrâ recens erutas inebriativam induiſſe obſervavit* Bartolinus.

THYMUS VULGARIS, FOLIO TENUIORE.
C. B P. 219 *Vid. Icon.* 7. *Tab. XXVII*

THymus, *cùm ſit herba odorata, dicitur à* θύω ſuffio, vel animus, *quod animum addat, ſpiritus reſtaurans.*

THymus vulgaris, folio tenuiore. *C. B. P.* 219. *Tymum vulgare, rigidus, folio cinereo. J. B.* 3. 2 263. *Thymum, vulgare durius. M. H.* 3. 401. *Park Tymum durius, Dod. Ger. Radice* exigua, lignoſa, tenuiter fibrata, *caulibus* palmaribus, & altioribus, erectis, ramoſis, gracilibus, quadrangularibus, frequentibus *foliolis* parvis, Serpilli minoribus, ordinate veſtitis, ſubviridibus, odoratis, & ſapore acri præditis donatur. *Flores, verticillis* è petiolis plurimis laxius è caulium geniculis ſupremis pendentibus, exigui ſunt, galeati, ex albis purpuraſcentes; in quorum calycibus parvis *ſemina* puſilla, rotunda, ex fuſcis nigricantia conduntur. *Creſcit noſtratibus in Hortis. Floret Julio.*

Vires, & Uſus.

Calefac., & ſicc. 3. *Saporis ſubacris, atten. incidit, diſcutit. Uſus præcip. in affectibus Tartareis.* 1. *Pulmonum, ut aſthmate, tuſſi.* 2. *Artuum, ut podagra; emusa viſcera reſerat, appetitum excitat. Extrinſecus in tumoribus frigidis, ſugillationibus, inflationibus ventris, doloribus arthriticis.* Schord. *Oculorum claritati conferre creditur, In balneis, & inſeſſibus Mulierum commodiſſimus. Uſus quotidiani culinarii ſalubritatem indicant.*

SERPILLUM VULGARE, MINUS. *C. B. P.* 220.
Vid. Icon. 1. *Tab. XXVIII.*

SErpillum *Græcis* Ἕρπυλλος *ab* ἕρπω repo, *quaſi diceretur planta* repens.

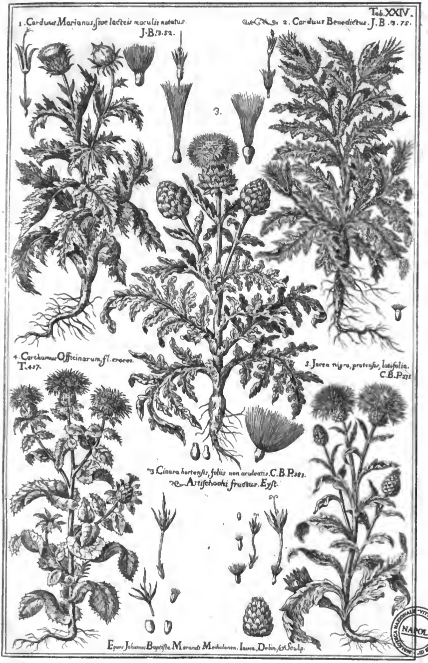
SErpillum vulgare, minus. *C. B. P.* 220. *Serpillum vulgare. J. B.* 3 2. 269. *Dod. p.* 277. *M. H* 3. 403. *Serpillum, vulgare, repens. Cluſ. H.* 359. *E radice* tenui, dura, multi proveniunt exiles *cauliculi*, inferius duri, & lignoſi, ſuperius molliores, nonnulli in rectum palmi altitudine ſurgentes, alii repentes, & alicubi in terræ ſuperficie exiguis fibris annexi *folia* è geniculis exigua, virentia, ſubrotunda, odore calenti, non ingrato, *Thymi* ſimilia, viridiora tamen. *Flores* in cacuminibus, petiolis parvis adnexi, ſupremos articuloſos occupantes, è colore rubente purpurei, capitula rotunda conſtituunt. *Semina* ſunt exigua, fuſca, rotunda. *Floribus* etiam *albis* variare reperitur. *In collibus, & paſcuis ſterilioribus, & ſaxoſis, talparumque grumulis & paſſim provenit, & per totam Æſtatem floret.*

Vires, & Uſus.

Calefac., & ſicc. in princ. 3. *ſaporis, acris, atten. aperit. Cephalica, uterina, ac ſtomachica. Uſus præcip. in*

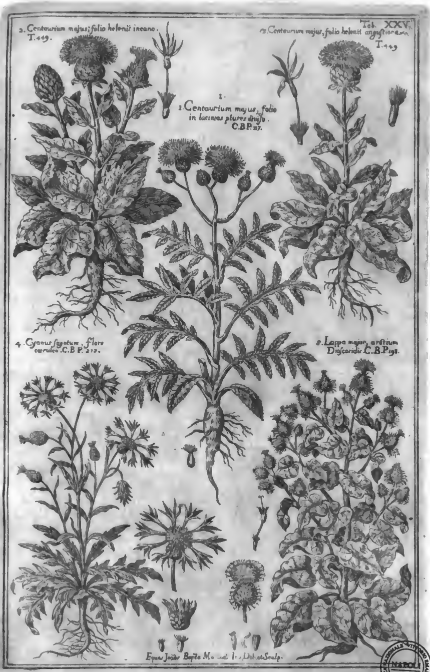
BIBLIOTECA NAZIONALE "VITTORIO EMANUELE III" NAPOLI

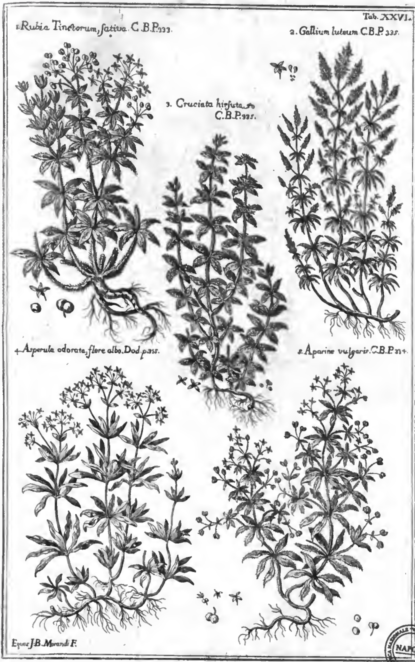
Tab. XXIV.
1. Carduus Marianus, ſive lacteis maculis notatus. J.B. 3.52.
2. Carduus Benedictus. J.B. 3.75.
3.
4. Carthamus Officinarum, fl. croceo. T. 457.
5. Jacea nigra, protenſis, latifolia. C.B.P. 271
3 Cinara hortenſis, foliis non aculeatis. C.B.P. 383.
Artiſchochi fructus. Eyſt.
Opere Johannes Baptiſtæ Morandi Mediolanen. Inven. Delin. & Sculp.

NAPOLI

Digitized by Google

Tab. XXV.
2. Centaurium majus; folio helenii incano. T. 449.
3. Centaurium majus, folio helenii anguſtiore. T. 449
1. Centaurium majus, folio in lacinias plures diviſo. C.B.P. 117.
4. Cyanus ſegetum, flore cæruleo. C.B.P. 273.
5. Lappa major, arctium Dioſcoridis C.B.P. 198.

NAPOLI

Tab. XXVI.
1. Rubia Tinctorum, ſativa. C.B.P.333.
2. Gallium luteum C.B.P. 335.
3. Cruciata hirſuta. C.B.P.335.
4. Aſperula odorata, flore albo. Dod. p.355.
5. Aparine vulgaris. C.B.P. 334.
Eques J.B. Morandi F.
NAPOLI

menſibus, ac urina cienda (balneo) in exſpuitione ſanguinis, ſpaſmo; extrinſecus arcet vigilias, cephalalgias, vertiginem, ciet menſes (balneo). Schrod.

MASTICHINA. *Boerb.* 1. 156.

Vid. Icon. 2. *Tab.* XXVIII.

MAſtichinam inſcribunt plerique tum ob lentorem quo madeſcit, tum ob jucundum Maſtichas odorem.

MAſtichina. *Boerb.* 1. 156 *Thymbra Hiſpanica, Mejorana folio. T.* 197. *Marum peregrinum. Eyſt. Sampſuchus, ſive Marum Maſtichen redolens. C. B. P.* 224. *Marum vulgare, ſive Clinopodium; Dod. p.* 271. *Clinopodium quibuſdam, Maſtichina Gallorum. J. B.* 3. 2. 243. *Marum vulgare. M. H.* 3. 372. *Tragoriganum Hiſpanicum. Cluſ. Hiſt. Marum Maſtic Gallorum, & Anglorum. Adv. Lob. Marum verum, vulgo Maſtic. Lugd.* Lignoſis viticulis fruteſcit; cubitalem, & bipedalem altitudinem aſſequitur; *ſurculos* habet tenues ramoſos, erectos, & *foliola* circa eos exilia, durioris *Thymi* aut *Serpylli vulgaris* foliis ſimilia, ſed albicantia, candidiora, & aliquantulum majora. In ſummo lanuginoſa *capitula* ſunt candida, & ambientes ſimiles ſunt verticilli, è quibus *floſculi* exeunt exigui, albidi. *Odor* totius vehemens, & ſuavis eſt. *In Hortis ob odoris fragrantiam frequens colitur.*

Vires, & Uſus.

Dolæus *inter Emperica menſium fluxus immodicos ſiſtentia*, è Deodato *recitat* corticem Mari, *ſeu* Maſtichina. Deodatus, *inquit in diſperato menſium fluxu ultimum, & præſentiſſimum remedium ducit* pulverem corticis Mari, *ſeu* Maſtichina, (*neſcio quid lineolas ducendo omiſerit*) *ad drachmam unam cum Vino auſtero, ſingulis matutinis horis propinatum. Non dicam hic arcanum fieri Typothetæ incuria, quamvis certum ſit*, Corticem Mari *inter valde aſtringentia eſſe, & in hoc caſu cum Vino auſtero utiliter propinandum.*

MARRUBIUM ALBUM, VULGARE. *C. B. P.* 230.

Vid. Icon. 3. *Tab.* XXVIII.

MArrubium *dicitur forte à loco natali*; Marrubii *enim fuerunt Populi* Italiæ *circa* Fucinum *lacum habitantes, a Rege* Marrubio *denominati, vel quod circa mare habitarent. Aliis vero* Marrubium *vocatum, propter amaritudinem.*

MArrubium album, vulgare. *C. B. P.* 230. *M. H.* 3. 376. *Marrubium album. J. B.* 3. 2. 316. *Marrubium vulgare. Eyſt. Cluſ. H.* 33. *Marrubium. Dod. p* 87. *Praſſium, Anguillar. Marrubium album odorum. Adv. Caule* exſurgit ſeſquipedalis altitudinis, ramoſo, quadrato, cana lanugine pubeſcente, tubulo pervio; cui inhærent *folia*, per intervalla, bina, ſubhirſuta, ſubrotunda, incana, rugoſa, leviter denticulata, ſapore acri, & amaro. *Floſculi* albeſcentes, ſecundum foliorum genicola, galeati, è *calycibus* oblongis, ſtriatis, in ore decagonis, ſeu in decem angulos aculeoſve breves diviſis, erumpentes, *caules* verticillatim denſa coronant. *Semina* ſubrotunda, exigua, ſubnigricantia, quaterna in ſingulo utriculo contenta, ſuccedunt. *Radix* dura, fibroſa eſt, & vivax. *In ruderibus, & areis pagorum, præſertim ſicciori ſolo, frequens, & ſponte creſcit.*

Vires, & Uſus.

Maſticatum amaritudine quadam linguam afficit; ſiccum magis quàm calidum habetur; aperit, attenuat, & abſtergit; & hinc viſcera ab infarctu liberat. Anhelis, aſthmate laborantibus, & ægra tuſſientibus opitulatur. Syrupus, Decoctum, *vel quovis modo ex foliis confecta remedia, materiam craſſam, & tenacem, tum pulmonibus, tum ventriculo ſtagnantem, diſſecant.* Conſervam ex floribus *cum melle paratam, ad hepar infarctum, & ſcirrhoſum, tanquam ſpecificum commendat* Zacutus. *Eſt etiam è ſelectis vegetabilibus ictero flavo medentibus. In doloribus colicis datur; ſecundinas educit; menſes expellit. Renes, & veſicam lædit, auctoribus* Dioſcoride, & Plinio: *proinde cautè exhibendum admonet* Sim. Paul. *Quadr. Bot. Claſſ.* 3. *eis minimum, quibus male affecti ſunt renes, & veſica. Sed in hoc caſu, ne noceat,* Glycyrrhiza *addita corrigit.*

LAMIUM PURPUREUM, vel ALBUM NON FOETENS, FOLIO OBLONGO. *C. B. P.* 231.

Vid. Icon. 4. *Tab.* XXVIII.

LAmium *forte appellatur, quia ejus flos guttur Lamiæ piſcis repræſentare videtur;* λαιμὸς *eſt* gula, & guttur, & Lamia *piſcis inde dicitur quaſi à nimia voracitate.*

LAmium purpureum, vel album, non fœtens, folio oblongo. *C. B. P.* 231. *Galeopſis ſive Urtica iners, flore purpuraſcente, majore, folio non maculato. J. B.* 3. 321. *Lamium, album vulgare, ſive Archangelica. Park. M. H.* 3. 384. *Urtica iners, ſive Lamium primum, Dod. Urtica mortua, Cam. Radice* nititur geniculata, alba, fibris adnexis, ſub terra undequaque, & nimis moleſte repente. *Caules* exinde oriuntur pedales, & cubitales, raro ramoſi, quadrati, concavi, ad radicem graciliores, & geniculis crebrioribus donati; qui quidem aſſurgentes per longiora intervalla, geniculis interfecti craſſiores evadunt. Iſtis *folia Urticæ* penæ ſimilia, ſed minora, mollia, mucronata, ſerrata, pilis innoxiis, è regione adnaſcuntur. *Flores* verticillatim cauliculos ſecundum folia ambiunt, Cucullos aut Caſſides referentes, colore albo, vel purpureo, *galea* integra ſatis eminente, & labio bifido, biniſque bucculis, cum ſtamineulis intus, donati. Hi *utriculis* brevibus apertis, quinquefidis inſident; quibus evaneſcentibus *ſemina* quaterna in fundo apparent, pallida, oblonga, & anguloſa. *Locis incultis, & ad ſepes paſſim occurrit. Menſibus Aprili, & Majo floret.*

Vires, & Uſus.

Lamium *ſtrumis, & tumoribus mederi antiquitus notum eſt. Vid.* Plin. *l.* 20. *c.* 22. *Etiamnum uſus frequentis eſt diſcutiendis, & perſanandis tumoribus ſcrophuloſis, qui non raro ſub faucibus aut collo enaſcuntur, contuſum per ſe, vel cum Axungia, uti admonet* Plinius; *tumori imponitur, & bibitur ſimul in* decocto, *quod ſæpius, vel largius hauſtum ventriculum movet, & habetur huic male conveniens emeticum.* Pulvis *ejuſdem interne etiam aſſumitur.* Magma, *ſeu* ſuccus *fæculentior poſt expreſſionem, hæmorrhoides aperit.* Infuſum, *vel* decoctum *in vino, vel* Conſerva *ex* floribus *parata, fluorem album, ſeu gonnorrhæam muliebrem ſiſtit: commendatur etiam in Dyſenteria.*

CLINOPODIUM ORIGANO SIMILE. *C. B. P.* 225.

Vid. Icon. 5. *Tab* XXVIII.

CLinopodium *quaſi* Lectipes, *à vocibus* Græcis κλίνη lectus, & ποῦς pes: *floribus nempe (orbiculato ſuo ambitu) ut ait* Dioſcorides *lib.* 3. *cap.* 119. *lecti pedum ſpeciem præbentibus, ex intervallis Marrubii modo diſpoſitis.*

CLinopodium Origano ſimile. *C. B. P.* 225. *M. H.* 3. 374. *Clinopodium quorundam, Origani facie. J. B.* 3. 2. 250. *Acinos Lob. Obſ.* 269 *Ger. Radices* fibroſæ ſtolones plures oblique laterales emittunt, qui fibris exinde radicantur. *Caules* tenues geniculati, quadrati, molli hirſutie pubeſcentes, pedales ſunt, & cubitales. *Folia* ad genicula binatim naſcuntur, pediculis brevibus appenſa, oblongorotunda, *Origano vulgari* ſimilia, ſed majora, in ambitu modice crenata. *Flores* denſo ſtipatu verticillatim bina, aut terna ſuperiora genicula ambiunt, cum foliis ex iiſdem etiam provenientibus; qui *flores* longi tubuloſi, purpurei, galeati, è calycibus gracilibus, villoſis, emicant, & ſingulis *ſemina* quatuor, minuta, ſubfuſca, ſuccedunt. *Odor Majoranæ* odore remiſſior eſt. *Ad ſepes, & ſylvarum margines, & in ſylvis cæduis frequens occurrit.*

Vires, & Uſus.

Dioſcorides *ſuum* Clinopodium *ad convulſa, rupta, urinæ ſtillicidia, ad verrucas penſiles, & ad partus ducendos, commendat.*

HYSSOPUS VULGARIS. *Dod. p.* 287.

Vid. Icon. 6. *Tab.* XXVIII.

HYſſopus, Græcis ὕσσωπος *dicitur*, ἀπὸ τοῦ ἰᾶν τὰς ὦπας, *id eſt ab irrigando oculos, quòd in Sacrificiis pulvis hujus herbæ aſpergeretur ſupra caput, & oculos; vel hac herba aſpergillo fierent.*

Digitized by Google

HYſſopus vulgaris. *Dod. p. 287. Cluſ. Hiſt. Hyſſopus Officinarum, cærulea, ſeu ſpicata. C. B. P. 217. Hyſſopus, vulgaris, anguſtifolius, flore cæruleo. J. B. 3. 274 Hyſſopus Arabum. Adv. Lob. Ger.* *Caules* erigit dodrantales, & pedales, lignoſos, in virgulas aliquot diviſos, ab imo ad faſtigium uſque *foliis* circumveſtitos oblongis, *Lavendulæ* ſimilibus, ſaturatius vero virentibus, ac odoratis, amaro guſtu, quæ ſurſum verſus ſenſim minora fiunt. *Floſculi* galeati è ſuis conceptaculis, quinis, ſenis, ſeptenisque juxta folia conjunctis, *ſpicam* componunt, cauliculos tamen non orbiculariter ambiunt, ſed plerumque ad unum tantùm latus exeunt, colore eleganter cæruleo, de quibus minutiſſima *ſtamina* dependent. *Semina* quaterna in ſingulo conceptaculo, oblonga, fuſca, ſuccedunt. *In Hortis plurimis ſeritur, Floret Julio, & Auguſto.*

Temperamentum, & Vires.

Hyſſopus vulgaris *Officinarum, & vulgo* Dioſcoridis *legitima putata, calida eſt, & evidenti acrimonia prædita, ſicut omnes hujus claſſis lignoſæ, & ſuaveolentes. Potenter attenuandi, & incidendi facultates obtinet; hinc in tuſſi, aſthmate, & ſimilibus pulmonum affectibus præcipue commendatur; utpote quæ lentam, & craſſam materiam bronchias obſtruentem reſolvat, & expectoratu facilem reddat. Tam abſtergendi, quam incidendi vim habet; ideoque tam ſtomachi, quam pectoris vitiis corrigendis adhibetur. Porro ad urinam, & calculos pellendos non inutilis habetur. Hiſce uſibus* Syrupus *adhibetur: cavere ſibi ab ejus calore oportet febricitantes. Externe in contuſionibus, præſertim in oculorum ſugillatione, multum valere dicitur, idque ex auctoritate* Galeni; *nam* ſummitates *tuſæ, & in nodulo ligatæ, poſtquam in aqua fervente (vel vino) aliquandiu bulliverint, ſi ſugillatis oculis tepidæ applicentur, ipſum livorem tollunt; ſi non & ipſum ſanguinem congrumatum extra cutem educant. Sed de hac re vid.* Sim. Paul. *Claſſ. 3. p. 351.*

SATUREJA SATIVA. *J. B. 3. 272.*
Vid. Icon. 7. Tab. XXVIII.

SAtureja *dicitur quaſi* Saporeja, à Sapore, *quoniam edulus admixta, gratum conciliat* ſaporem. *Aliis vero a* Saturando, *quod cibis loco condimenti addatur.*

SAtureja Sativa. *J. B. 3. 272. Satureja hortenſis, ſive Cunila Sativa Plinii. C. B. P. 218. Satureja. Dod. p. 289. Satureja domeſtica. Eyſt. Satureja hortenſis æſtiva. Ger.* E *radice* fibroſa, inutili, & annua, oritur *caulis* plus minus pedem altus, fractu facilis, ex anguloſo rotundus, in brachia fiſſus, ex fuſco colore nigricans, *foliis* anguſtis, crebris, per intervalla binis, ad *Hyſſopi* folia proxime accedentibus, & guſtu mordacibus, veſtitus. *Flores* ſecundùm ſoliorum ſinus, ſpicatim naſcuntur, *Roriſmarini* æmuli, è purpureo colore albicantes, & poſtmodum ſuccedentia his *ſemina* puſilla, rotonda, nigricantia, utriculis condita. *Colitur in Hortis, Floret integrâ ferè Æſtate.*

Temperamentum, & Vires.

Saporis ac odoris eſt acris, ac calidi, unde & calida, ac ſicca cenſetur g. 3. atten. aperit, diſc. Uſus in affectibus Ventriculi, cruditate, anorexia &c. Pectoris, aſthmate; uteri, menſibus obſtructis. Viſum acuit. Extrinſecus diſcutit tumores, doloreſque aurium ſedat. Pulices necare dicitur ſtrata in cubili. Schrod.

HORMINUM, SCLAREA DICTUM. *C. B. P. 238.*
Vid. Icon. 8. Tab. XXVIII.

HOrminum, Sclarea *dictum, quaſi* Clarea, *à clarificandis Oculis: unde* Oculus Chriſti *etiam quandoque nominatur.* Horminum Græcis ὅρμινον, *quaſi* ἀπὸ τοῦ ὁρμᾶν, *quod eſt impetu ferri, concitari; quoniam hæc planta ad Venerem ſtimulat.*

HOrminum, Sclarea dictum. *C. B. P. 238. Sclarea. Boerh. t. 163. Tab. 373. T. 179. Horminum ſylveſtre, I. Cluſ. H. 28. Horminum hortenſe. Eyſt. Gallitrichum ſativum. J. B. 3. 309. Orvala. Dod. p. 292. Horminum ſativum, vulgare, ſive Sclarea. Park. M. H. 3. 392. Gallitrichum ſive Horminum, Ger.* *Caules* promit craſſos, quadrangulos, binos aut ternos pedes longos, in alas diviſos; *folia* & è radicibus multa, & ſecundùm caules ex intervallis bina contra ſe poſita, magna, palmum lata vel ampliora, pediculis longis innixa, rugoſa, inæqualia, albicantia, ac omnino (uti caules) hirſuta, ex lata baſi mucronata, & in ambitu crenata. *Flores* cucullati, hiantes, ex albis pallide cærulei, è vaſculis ſtriatis, pentagonis, tactu glutinoſis, per intervalla, verticillata ſerie naſcuntur; quibus foliola lata baſi, & in mucronem abeuntia, petiolis carentia, tenuiora, ad purpureum colorem vergentia, ex oppoſito naſcentia ſubjiciuntur. *Semina* in pyxidulis ſtriatis quaterna, perpolita, è luteis ruſeſcentia, turgida, & ex anguloſis rotunda, continentur. *In Hortis oleraceis ſeritur, Floret Junio, & Julio.*

Temperamentum, & Vires.

Horminum Sclarea, (*& interdum* Galitrichum *Officinis*) *calidum, & ſiccum cenſetur, vique abſtergenti pollens. Ophthalmicum eſt, & viſcoſum acuere creditur.* Aqua deſtillata, *tum interne hauſta, tum oculis affuſa, commendatur in remediis collectaneis* D. Boyle. Semen *oculis inditum, & circumvolutum in mucilaginem abit, unde ſordes, feſtucas, aliave minutula ſibi agglutinat, & ſecum rapit.* Folia *aceto macerata impoſita, panos per ſe, vel cum melle diſcutere auctor eſt* Matthiolus. *Uterinis affectibus ſuccurrit.* Crato *inter alia ſua* [illegible] *commendabat in ſuffocatione uteri, & ſimilibus affectibus, Unguentum ex* Sclarea *cum butyro coctum, cui adjicitur aliquid gummi exotici* Takamahacæ, *quod umbilico imponendum.* Jo. Bauhio. *Hujuſmodi Unguenti conficiendi modum, ac uſus ad fluxum album, & dolores poſt partum leniendos ex* Corbejo *deſcribit* Ettmul. *in* Schrod. *diluc. Item* Sclareæ *magnas vires tribuit in fluore muliebri: ex modernorum, inquit, experientia conſtat, quod* Flores *albi (non inde excludit* Folia, & ſummitates) *ſunt experti ſſimi contra fluorem album mulierum, in quo nihil melius eſt* Sclarea. *In colica, item in ſuffocatione uterina eſt ſingulare medicamentum &c. ibid.* Horminum *vino infuſum, vel incoctum, odore ſuo narcotico caput tentare, & valde noxium eſſe, nonnulli affirmant; id tamen niſi nimia ingurgitatione acciderit, minime concedit* Tragus; *ſed è contra ſtomacho frigido apprime convenire; nam phlegmata incidit, & abſumit. Inter olera, cum ovis paratum, frequens accipitur.* Summitates Hormini, floribus *onuſtæ, vino albo* Gallico *communi immerſæ, guſtum utraſum, & quaſi ſulphuratum ei conciliant.*

SALVIA MAJOR. *Dod. p. 290.*
Vid. Icon. 9 Tab. XXVIII.

SAlvia à Salvando, *quòd pluribus morbis ſuccurrere exiſtimetur.*

SAlvia major. *Dod. p. 290. Salvia major; an Sphacelus Theophraſti? C. B. P. 237. Salvia latifolia. J. B. 3. 304. Major latifolia, cærulea. Eyſt.* *Radix* unica fibroſa, lignoſa, ſubnigricans, fundit *caules* plurimos ſeſquipedales, & altiores, ex rotundis quadratos, lignoſos, & ramoſos; per quos temere ſparguntur *folia Verbaſci ſylveſtris,* ſeu *Menthæ Græcæ* quadantenus æmola, anguſtiora tamen, oblonga, rugoſa, aliquantum cinareum colorem vergentia, ac ut *Dod.*, & *Matth.* verbis utar, attritorum indumentorum ſcabritiem referentia, odore, & ſapore calefaciente, non ingrato. *Flores* ſuperiores ramulos ſpicatim exornant, denticulatis, & ſtriatis *calyculis*, falcata, Aquilini roſtri ſpecie prodeuntes, *Hormino ſylveſtri* ſimiles, e cærulea purpuraſcentes, Sub his conduntur *ſemina* rotunda, illis decidentibus, per maturitatem nigricantia. *Gaudet ſolo fœcundato argilla &c. Floret Julio, ac Auguſto.*

Temperamentum, & Vires.

Manifeſte calida, & ſicca eſt Salvia; *abſtergit, & modice aſtringit; vulneribus impoſita ſanguinem cohibet; ulcera mundat, & reſiccat; aphthas oris ſanat; venenis adverſatur, & ictibus dolorificis, ſive dentibus, ſive aculeis animalium inflictis, medetur; ac ſpeciatim apud* Dioſc. *ictibus* Paſtinacæ marinæ *auxiliatur. Interne ſumpta cum melle in ſanguinis ſputatione multum confert; nam (inquit* Aëtius) Succi Salviæ *cyatos duos, mellis unciam unam, exhibe jejunis in potu, & veſtigio ſanguinem ſiſtet, l. 8. c. 63. Ibidem commendatur adverſus ſterilitatem; quibus*

defi-

Digitized by Google

[illegible] [illegible], [illegible] Salviam [illegible] volunt. In anorexia [illegible] grata eſt, ſicut Mentha, Pulegium, & ſimiles plantæ odoratæ; verum ejus frequentior eſt in apoplexia, epilepſia, vertigine, paralyſi, ſtupore, cæteriſque morbis, qui capiti, & nervis officiunt. Moriſ.

MELISSA HORTENSIS. C. B. P. 229.
Vid. Icon. 1. Tab. XXIX.

MEliſſa ab apibus, quæ Μέλισσαι Græcis, dicta eſt. Apiaſtrum nuncupatur, quod apibus ſit gratiſſima, & mirum in modum ea delectentur [illegible].

MEliſſa hortenſis. C. B. P. 229. *Meliſſa vulgaris, odore Citri.* J. B. 3. 2. 231. M. H. 3. 408. *Meliſſa Officinarum.* Eyſt. Camer. Geſn. Hort. *Meliſſa domeſtica.* Trag. *Apiaſtrum.* Matth. & *Meliſſophyllum*. Radix dura, fibroſa, vivax eſt, & geniculis quamplurimis emiſſis ſe multiplicat, virgaſque quadratas geniculatas, brachiaque ex adverſo ſita, emittit, quibus *folia* rugoſa, viridantia, brevi hirſutie pubeſcentia, crenata, ſubrotunda, petiolis inſidentia, Marrubii nigri æmula, ſed ſuaviter Citri odorem ſpirantia, è regione adnaſcuntur. *Flores* ex alis foliorum minorum ſumma genicula occupantium, pallidi, albeſcentes, galeati plurimi, petiolis verticillatim adnexi, è vaſculo, ſeu perianthio quinquefido emicantes, proveniunt. Iiſque in loculis *ſemina* ſubnaſcuntur exigua, anguloſa, quaterna, ut in aliis congeneribus fieri ſolet. *Floret Julio; creſcit in hortis.*

Vires, & Uſus.

Calefacit, & modice exſiccat, attenuat, & inciſit. Planta eſt cephalica. Hinc in lipothymia, & ſubitaneis virium proſtrationibus tantum non ſpecificum æſtimatur. In apoplexia, epilepſia, cæteriſque frigidis cerebri affectibus, operationes vitales reſtituit. Memoriam augere creditur. Melancholicis, & hypochondriacis triſtitiam abigit. In cordis palpitatione, & in ſyncope magnopere laudatur. Febrium malignitati reſiſtit; nam ex ſemine Meliſſæ fiunt Emulſiones, crebri uſus in febribus malignis, uti etiam in palpitatione cordis; in quibus affectibus parantur tales Emulſiones cum Aqua ſpirituoſa Meliſſæ, vel, quod melius, cum Aqua deſtillata cordiaca, quæ malignitati adverſatur, & alias in palpitatione cordis eſt arcanum remedium. Ettm. *In cruditate ventriculi, & in anorexia ejuſdem ſere virtutis eſt cum Mentha, & vomitum pariter ſiſtit. In uterinis affectibus plurimum facit; menſes enim provocat interne, vel externe adhibita; lochia etiam pellit, & uteri ſtrangulationi ſuccurrit. Uſus apum, ac veſparum venenatos ſanat, vulnuſculo impoſita. Folia cum Vino pota, aut illita, contra Scorpionum, Phalangiorum, Caniumque morſus vim habere tradit* Dioſcorides.

BRUNELLA MAJOR, FOLIO NON DISSECTO. C. B. P. 260. *Vid. Icon. 2. Tab. XXIX.*

BRunella ab *effectu dicitur, eo quod faucium, & linguæ ardentibus aff[e]ctibus,* Cauſo Ungarico, *morboque caſtrenſi* Die Braun, & Brune *dictis, medicatur.* Prunella *à ſolientum* [illegible] *folia* [illegible], *à quibuſdam nuncupatur.*

BRunella major, folio non diſſecto. C. B. P. 260. *Brunella.* Dod. p. 136. *Prunella, flore minore, vulgaris.* J. B. 3. 428. *Prunella Officinarum.* Eyſt. *Prunella vulgaris.* Park. M. H. 3. 363. Dodrantales, & quadrangulares illi cauliculi ſunt, parum villoſi, per intervalla quaſi geniculati, E ſingulis nodis rarioribus, contrario ſitu, bina emittuntur *folia*, tam ſuperne quam inferne parum villoſa, guſtus aſtringentis, Origani fere æmula, ſed majora & longiora, quorum inferiora quædam pediculis longis inſident. *Flores* ſummis cauliculis ſe exhibent galeati, ſaturate purpurei, in calycibus foliaceis imbricatim diſpoſitis, qui ſpicam craſſiuſculam, quadratam, & triuncialem conſtituunt. *Semina* in utriculis minuta, pallidiuſcula ſuccedunt. *In paſcuis, & pratis ſiccioribus frequens occurrit. Junio, & Julio menſibus floret.*

Temperamentum, & Vires.

Temperis ſicca eſt, & moderate calida; abſtergit, & conſolidat. Hinc ad varia humani corporis vulnera, ſuperficiaria, profunda, & fiſtuloſa [illegible] *præſertim adverſus ulcerationes, & faucium, oris, & Chirurgis inſudatis feliciſſimo ſucceſſu utuntur.* Sim. Paul. *Adverſus ulcera faucium, veramque inflammationem in angina, & nigritiem oris, & linguæ in febribus acutis, ſumitur in Gargariſmate. In Hæmoptyſi vaſa ſanguinifera ſervantur interne ſumpta. Lapſis ab alto, & contuſis utiliter in potationibus traumaticis propinatur. Cum Axungia contuſa, & applicata, ad vulnera recentia inſecanda, glutinanda, & conſolidanda, egregie confert.* Moriſ.

OCYMUM VULGATIUS. C. B. P. 226.
Vid. Icon. 3. Tab. XXIX.

OCymum à voce Græca ὠκὺ, citò, *quod ſemen ejus ſatum citò erumpat.*

OCymum vulgatius. C. B. P. 226. *Baſilicum, ſive Ocymum medium, vulgatius.* Eyſt. M. H. 3. 406. *Ocymum, medium, vulgatius, & nigrum.* J. B. 3. 2. 247. Dodrantalis eſt planta, pluribus ramis ſtipata, quadratis, nonnihil rubentibus, ſubhirſutis. *Folia* Parietariæ, minora, glabra, aliis minime, certo è geniculis adverſo, odore fragranti, ſapore nullo excellentes. *Flores* verticillati, in ſpicam longiuſculam digeſti, ſubviolaceæ, colore albo purpuraſcenteve, labello oblongiuſculo, anguſto. *Radix* lignoſa, nigra, fibrata. *Hæc paſſim in hortis vulgata eſt, floretque Junio.*

Vires, & Uſus.

Vires, & uſus [illegible] Sim. Paul. *cujus odorem abominabilem* (ut ait) *ferre nequiverat; quamvis planta eſt ſuave olens, & pleriſque valde grata. Nos conſequenter virtutes Baſilico, ſive Ocymo tribuere* [illegible]. *Folia* (inquit), *& ſemen imprimis* [illegible], *cephalica ſunt, & ſtomachica; ſpiritus enim continent in ſe quaſi exaltatos ex ſale volatili oleoſo; unde conveniunt capitis* [illegible], *ſimilibuſque affectibus ſpinalibus. Ad morſus Animalium venenoſorum externe, & interno uſu ſanandos laudatur. Damnamus cum* Dioſc. *ſemen, ex melancholicis aſſi* [illegible] *triſtitiam* [illegible].

SIDERITIS VULGARIS, HIRSUTA, ERECTA. C. B. P. 233. *Vid. Icon. 4. Tab. XXIX.*

SIderitis à voce Græca σίδηρος ferrum, *quod vulnera à ferro inflicta ſanare exiſtimetur. Herba Judaica* [illegible] *quadam* [illegible], *quoniam Judæi illis utuntur ſanitati ad vulnera. Succus vulnera recentia claudit,* Plin. [illegible]

SIderitis vulgaris hirſuta, erecta. C. B. P. 233. *Sideritis vulgaris.* Cluſ. H. 39. *Sideritis vulgaris, hirſuta.* J. B. 3. 425. M. H. 3. 387. Cam. *Sideritis Heraclea,* Cordi. *Herba Judaica.* Ceſ. Ex lignoſa radice cauliculi emittit pedales, & bipedales, quadratos, hirſutos, ex albido virore flaveſcentes; ad quorum genicula *folia* exeunt adverſa, rugoſa, hirſuta, uncialis aut ſeſquiuncialis longitudine, ſemunciam circiter lata, in ambitu crenata, ſapore exſiccante, & adſtringente cum calore aliquo. *Flores* verticillati genicula ampleſtuntur, galericulati, ex albido lutei, labro ſanguineis punctis guttato, ex calyculis hirſutis in quinque mucronata ſegmenta abeuntibus. Relinquunt poſt ſe ſinguli flores quaterna *ſemina*. *Creſcit locis agreſtis, montanis-ſabuloſis. Floret Majo.*

Vires, & Uſus.

Abſterg. aſtring. vulneraria eſt intus, & extra adhiberi apta. Uſus præcip. in herniis. Adhibetur ibidem in morbis incarnatione introductis. Schrod.

HEDERA TERRESTRIS, VULGARIS. C. B. P. 306.
Vid. Icon. 5. Tab. XXIX.

HEdera terreſtris *dicitur, eo quod à terra ſe non attollat, & Chamæciſſos* Græc. Χαμαίκισσος *id eſt humilis Hedera. Apud nonnullos audit* Chamæclema, *humilis Clematis, nam more Clematidis ſerpit.*

HEdera terreſtris, vulgaris. C. B. P. 306. M. H. 3. 409. *Chamæciſſus, ſive Hedera terreſtris.* J. B. 3. App. 855. Trag. Fuchſ. *Hedera terreſtris,* Dod. p. 394.

Calamintha, humilior, folio rotundiore. T. 194. Chamæciſſus, Cord. Hiſt. Humilis Hedera, & Corona terræ, Lob. A terra plerumque non attollitur; vicina non petit adminicula, ſed multis incertæ longitudinis, tenuibus, viticulis, aliquantulum anguloſis, geniculatis, & quandoque ſubrubentibus cauliculis repit, hac illac ſeſe diffundens, & è geniculis fibras agens. Folia ejus non magna ſunt, ſed lata, rotundiuſcula, corrugata, hirſuta, marginibus ſerrata, è ſingulis nodis bina, pediculis longis inſidentia. Vernali tempore alii eriguntur caules quadrati, dodrantales, conſimilibus foliis veſtiti, è quorum ſinubus flores verticillatim prodeunt longi, tubuloſi, cærulei, galea bifida, reflexa donati; quibus ſuccedunt ſemina oblonga, quaterna, in calycibus longis, & ſtriatis contenta; quibuſque matureſcentibus, caulis ejuſdem marceſcit, aliiſque per terram ſtratos cum foliis, menſibus ſuccedentibus, relinquit. Locis incultis, pariter ac umbroſis, ad ſepes, dumeta, & pomaria frequens occurrit. Aprili menſe floret.

Temperamentum, & Vires.

Qualitatem calidam, & ſiccam indicat ſapor ejus amarus, ac acris, qui tamen non admodum amarus aut acris. Quamvis herba eſt vulgatiſſima ubique ad aggeres, & in umbroſis repens, virtutibus tamen paucis cedit. Facultates eſt valde aperitivæ, & abſterſoriæ; hinc viſcera, & meatus quoſcunque ab obſtructionibus liberat. Phthiſicis, tuſſientibus, nec non ictericis, & calculoſis prodeſt. In calculo renum ſimplex pulvis cum ſacchari dimidio præparatus, & cum aqua ejuſdem Hederæ, cui ſp. vini quarta, vel ſexta pars eſt affuſa, propinatus, omnem fere fidem ſuperat, quam præclare eum aſſerat. Sim. Paul. Ad colicos dolores in clyſteribus exhibita amovendos conducit. Diuretica eſt, & ad urinam ſuppreſſam plurimum valet; nec eſt in menſibus retentis inefficax. Remedium eſt internum, & externum in hydrope anaſarca. Succus ejus mixtus cum ſucco Plantaginis propinatur ad dyſenteriam curandam, in Remed. collectaneis D. Boylii. Decoctum in miſtura cruenta inſignes obtinet uſus, & tam præſervative, quam curative exhibetur. Eſt enim planta vulneraria, & ulceribus mundandis, ſanandiſque, præcipue vero internis, accommoda. Hanc in phthiſi cum ulcere pulmonum, in pleuritide, empyemate &c. plurimum celebratur à Cl. Ettmullero. Inſigne eſt vulnerarium pectorale in pleuritide ſuppurata, empyemate, omnibus pectoris affectibus mire ſuccurrens, non ſecus, ac quoque in hæmoptyſi, tam à cauſa externa, quam ab interna nata. Ettmull. in Com. Lodov. Hederæ terreſtris in ſputo ſanguinis uſus mirabilis: nam conſolidat rupta, & exeſa, ſimulque diſſolvit congrumata. Idem in praxi.

CATARIA MAJOR, VULGARIS, T. 202. Vid. Icon. 6. Tab. XXIX.

CAtaria, Cattaria, & Herba felis à Catis ſive felibus nomen traxit; nam odoris voluptate capti, cum primum illam olfecerint, miris geſticulationibus, laſciviendo, & colludendo ſeſe affricant, & illam amplexantur. Nepeta nuncupatur, forte à loco natali, nempe à Nepeta Civitate Etruriæ, in cujus ſolo copioſiſſime creſcit.

CAtaria major, vulgaris. T. 202. Mentha, Cataria, vulgaris, & major. C. B. P. 228. Nepeta, ſive Mentha cattaria vulgaris, & major. M. H. 414. Mentha, Cataria. J. B 3. 2. 225. Cataria herba. Dod. p. 99. Mentha felina, Nepeta. Tragi, Herba felis, & Cataria. Eyſt. Herba felis. Lugd. Calaminthæ 1. genus Fuchſ. Thal. Folia prodeunt ortu oppoſito, in caule ſeſquicubitali, ramoſo, per intervalla, Meliſſæ aut Urticæ ſpecie, ſed molliora, latiuſcula, incana, & ambitu denticulata, odoris acuti non injucundi, ad Mentaſtri odorem tendentis. Flores juxta foliorum ſinus, albi, galeati, barbula dentata donati, petiolis diviſis adhærentes, ac cauliculorum faſtigia ambientes, eminent. Semina ſequuntur in minutis florum calycibus nigra, Apiaſtri minora. Radices ſubluteæ, fibroſæ, multifidæ, vivaces. Secus aggeres, foſſas, vias, & ſepes, non raro occurrit. Per totam fere Æſtatem floret.

Vires, & Uſus.

Ad omnes pectoris, ventriculi, & uteri morbos ex pituitoſo excrementis, aut flatu genitos tollendos à Matthiolo commendatur: ubique auxiliatur diuturno capitis dolore affectis, vertiginoſis, veternoſis, ſtupidis, tuſſientibus, convulſis, ſomnitialibuſque; quinetiam anhelis, aſthmaticis, & ſuſpirioſis. Medetur item ventriculi torſionibus à flatu provenientibus. Tota planta menſes elicit, tam pota, quam in deſeſſionibus addita. Habemus Matthiolus, apud quem plura invenies. Miro modo ad conceptus facile reddendos pollere creditur, præſertim ſi potaverit frigida, & nimis humida intemperies.

BALLOTE. T. 1. Vid. Icon. 7. Tab. XXIX.

BAllote differt à Marrubio floris, & fructûs forma. Marrubium nigrum Βαλλωτὴ ἢ μέλαν πράσιον, Dioſc. l. 3. c. 117. ab atrovirentibus foliis dictum.

BAllote. T. 1. Marrubium, nigrum fœtidum, Ballote Dioſcoridis. C. B P 230. Marrubium, nigrum, ſive Ballote. J. B. 3 318. Marrubium nigrum fœtidum. Adv. Lob. majus vel 1. Trag. Seſquicubito altius eſt; caulibus quadratis, hirſutis, nonnihil rubentibus, inanibus; ad quorum genicula, ſeſcuncialibus pediculis oriuntur folia Meliſſæ vulgaris, atrovirentia, rugoſa, gravis ac ingrati odoris, in ambitu ſerrata; ex eorundemque alis ſurculi aliis foliis conſimilibus, minoribus, donati. Floſculi in verticillis ſubinde rubent, è calycibus ſtriatis, in quinque ſegmenta in margine diviſis, emergentes; in quorum unoquoque, ut in omnibus galeatis fieri amat, ſemina quaterna, fuſca, è rotundo anguloſa, ſuccedunt. In rudetibus incultis, & ad foſſas ubique reperitur. Floretque Æſtate.

Vires.

Externe ad morſus venenatos, tumores, ulcera ſananda &c. utilis, teſte Moriſ.

CALAMINTHA VULGARIS, vel OFFICINARUM GERMANIAE. C. B P. 228. Vid. Icon. 8 Tab. XXIX.

CAlamintha dicitur à vocibus Græcis καλὴ, pulcher, & μίνθα, Mentha; quaſi pulchra Mentha.

CAlamintha vulgaris, vel Officinarum Germaniæ. C. B P. 228 Calamintha, flore magno, vulgaris. J. B 3. 228. Calamintha montana. Dod. p. 98 Calamintha montana, vulgaris. Eyſt. Tab. Ger. Lob. Huic radix fibrata, vivax; foliaque è ſtolonibus emergentia, per totam hyemem vigent. Plurimos emittit caules quadrangulares, dodrantales, ramulis oppoſitis donatos. Illis adnaſcuntur folia ſubrotunda, Origani paria, unguis humani latitudine, viridia, lanugine pubeſcentia, rarius crenata, odorem gravem non injucundum ſpirantia, pediculis uncialibus inſidentia. Flores galeati, parvi, ex albis purpuraſcentes, petiolis diviſis, rariuſque diſpoſitis, ſparſi, ſupremos caules, ad foliorum exortum, ornant. Montes amat, atque in ipſis umbroſos, ſaxoſoſque clivos: unde etiam in hortos transfertur, in quibus feliciter adoleſcit, & ſeipſam facillime ſerit. Floret Æſtate.

Vires, & Uſus.

Calefaciente, & exſiccante vi (quali & Mentha) pollet; attenuat; incidit; aperit; extergit. Commendatur autem à Matthiolo ad omnia pectoris, & ventriculi mala. Inſigne ſtomachicum exiſtimatur; ſicut Mentha; valetque in Cholera, & in colicis doloribus. Orthopnoicis, ac aſthmaticis prodeſt; hepar quoque obſtructum liberat, & expurgat; inde ictericis ſuccurrit. Egregium habetur diureticum, & in menſibus ciendis efficax; fœtum quoque ac ſecundinas pellit. Ruptis conducit; ſugillationes tollit; venenis reſiſtit. Quin etiam ad plura facit, Dioſcoride, & Galeno auctoribus, quos conſulas.

ACINOS, ſive OCYMUM SYLVESTRE. M. H. 3. 404. Vid. Icon 1. Tab. XXX.

ACinos, Græcis ἄκινος, exponitur ocimum agreſte, ut vult Tragus. Acinus eſt granum internum uvæ, quod ſæpius frequenter dejectum fit, & ideirco rejiciendum. Plantæ hujuſce calyx floreus, & ſemina continens, ex turgido in mucronem deſinens hoc granum æmulatur, & inde fortaſſe nomen accepit.

Acinos,

Digitized by Google

ACinos, ſive Ocymum Sylveſtre. *M. H.* 3. 404. *Dod. Ger. Acinos multis.* *J. B.* 3. 2. 259. *Acinos, ſeu Clinopodium arvenſe; ocymi facie, majus.* *Boc. ph.* 1. 176. *Flor.* 2. 73. *Clinopodium, arvenſe, Ocymi facie, foliis latioribus.* *C. B. P.* 225. *Clinopodium minus, ſive vulgare. Park.* *Cauliculos* promit complures, ex rotundis quadrangulares, terram verſus reclinatos, palmares; *folia* ex intervallis bina contra ſe poſita, ex rotundis mucronata, *Thymi, Serpillive* majora, aliquantulum hirſuta, crenis in ambitu paucis donata, petiolis parvis inſidentia. E foliorum *alis* proveniunt plurimi pediculi, *calyces* oblongos, ſtriatos, ex turgido ventre in acutum deſinentes, ſtriatos, verticillatim diſpoſitos, ſuſtinentes; è quorum apicibus *flores* purpurocærulei, exigui, galeati, *labello* trifido donati emergunt. Iſtis marceſcentibus, *ſemina* quaterna, parva, fuſca, rotunda, ſuccedunt. *In arvis veſtibilibus, aliiſque, terra cretacea, & ſaxoſa, lociſque incultis provenit. Floret Aprili, Majo, & Junio.*

Temperamentum, & Vires.

Temperamentum, & Vires ſequentes huic attribuit Caſp. Schvvenkfeld. *Caleſacit; ſiccat tertio receſſu; aperit; provocat; diſcutit; roborat; tenuium eſt partium; menſes, & partus pellit. Ex vino pota melancholicos reſiſtit.* Dodonæus mitiorem temperiem *aſſignat; qui aliquantulum calidam, & ſiccam eſſe perhibet non abſque aſtringendi vi, & potentia.*

MAJORANA VULGARIS. C. B. P. 224.
Vid. Icon. 2. *Tab.* XXX.

MAjorana *dicitur, quod majorem habeat vitæ, & ſecuritatis, quàm quis facile crediderit.* Amaracus *etiam ab* Amaraco *puero quodam regio (notante* Servio *ad* AEneid. 1.) *appellatur;* Græc. [illegible] *a quod odore hujus plantæ deliquium animi (*[illegible]*) poſſe reſtituantur.*

MAjorana vulgaris. *C. B. P.* 224. *Majorana vulgaris, æſtiva, Park. Majorana majori folio ex ſemine nata. J. B.* 3. 2. 241. *Majorana, ſive Marum. Dod.* p. 270. *Amaracus vulgaris. Eyſt. Sampſucum, ſive Amaracus, Latinis Majorana, Cord. in Dioſc.* E radice fibroſa in *caulibus* lignoſis, à principio divaricatis, geniculatis, dodrantalibus, fruteſcit. *Folia* ad ſingulos nodos binatim naſcuntur, ovalia, mollia, viridia, tantilla canitie obducta, unguis humani latitudine, odorem gratiſſimum ſpirantia. Circa caulis ramorumque faſtigium ex foliorum alis, adeoque in ramulorum extremis imbricatæ *ſpicæ* oriuntur, quarum hirſuta, ſquamatim compacta *foliola* è ſinu promunt *floſculos* puſillos albicantes, bilabios, labello quadrifido demiſſo (cui *folium* ſurrectum imminet) bifidum è rictu *ſtylum* albidum proferentes. *Semen* minutum rotundum, ex luteo colore ruffum inter ſquamulas latitat. *Gaudet ſolo umbroſo, ſtercorato, humido. Floret Julio, & Auguſto.*

Vires, & Uſus.

Majorana (*quæ, & Sampſucus, & Amaracus Officinis*) *intenſi eſt odoris, at ſuaviſſimi, partium volatilium tenuium, ac penetrantium. Quoad temperamentum, calida, & ſicca eſt, ſicut reliquæ hujus claſſis aromaticæ. Capitis, nervorum, ſtomachi, & viſcerum affectibus ſuccurrit; at capiti magis dicatur.* Pulveriſata egregium *eſt* Errhinon *per ſe, melius ſi cum aliis cephalicis, & ſtimulantibus mixta fuerit. Ex hac quocunque modo parata remedia, ad frigidos capitis affectus, ad olfactum læſum, vel abolitum reſtituendum, præſertim commendantur.* Hinc Oleum naribus illitum, *vel attractum, in Catarrhis, & Coryza cum primis valet.* Conſerva *quotidie manſa Catarrhum ſiſtit, inquit* Sim. Paul. *Sed hujus aquam naribus fortiter attractam, eamque, reſſa alterutra narium, altera exhauſtam, è vola manus (ex prius Aqua ſimplici, vel Vino repleta) tanquam ſpecificum propono. Apoplecticos, Paralyticos, & Colicos juvat; ad viſcerum obſtructiones reſerandas conducit; Diureticum eſt, uterinum, & emmenagogum.* Schrod., & Moriſ.

DICTAMNUS CRETICUS. C. B. P. 222.
Vid. Icon. 3. *Tab.* XXX.

DIctamnus *forte à* Dicte parte montis Idæ in Creta, *ubi ſponte copioſiſſime creſcit. Alii* Dictamnum *dici ut* virum *duduci volunt, cum non modo potus, ſed appoſitus quoque partus defunctos ejiciat.*

DIctamnus Creticus. *C. B. P.* 222. *M. H.* 3. 357. *Dictamnus Creticus, ſive verus. J. B.* 3. 2. 253. *Dictamnum verum. Dod.* p. 281. *Origanum, Creticum, latifolium, tomentoſum, ſeu Dictamnus Creticus. T.* 199. *Caules* è *radice* fibroſa, geniculatos, duros, pedales, & ampliores protrudit; ad quorum ſingulos nodos bina è regione *folia* ſubrotunda, unguis humani latitudine, denſo tomento lanæ obducta, proveniunt. In caulis ſummitate ramorum promuſcuntur *ſpicæ* unciales, ſquamatim ex foliolis latiuſculis, ſubrotundis, purpuraſcentibus compactæ; inter quas *flores* galeati, tuboloſi, purpurei, cum ſtaminulis ſuis in medio extantibus, emicant. *Semen* inter ſquamulas reconditur. *Naſcitur in Creta foliis craſſioribus, villoſioribus in hortis verò foliis majoribus, minuſque incanis.*

Temperamentum, & Vires.

Uterina in primis eſt herba, ac alexipharmaca. Calef. & ſicc. atten. abſterg. aper. Uſus præc. in obſtructis menſibus, in partu accelerando (intrinſecus, & extrinſecus) in ictibus venenatis, in ſpiculis extrahendis. Schrod.

ORIGANUM SYLVESTRE, VULGARE. *M. H.* 3. 359.
Vid. Icon. 4. *Tab.* XXX.

ORiganum *ab* [illegible] *mons, &* [illegible], *lætitia; quaſi dicatur, quo montibus delectatur.*

ORiganum ſylveſtre, vulgare. *M. H.* 3. 359. *Trag. Matth. Origanum ſylveſtre, Cunila bubula Plinii. C. B. P.* 223. *Origanum vulgare, ſpontaneum. J. B.* 3. 236. *Origanum ſylveſtre. Dod.* p. 285. *Origanum vulgare. Eyſt. Origanum, Onites, majus. Adv.* 211. *Agriorignaum, ſive Onites major. Lob.* Virgultis eſt multis ab una radicula ſumma tellure vagante, ac illis tenuibus, ſubſideis, denſe fibrata, cubito altioribus, leviter piloſis, tectis, in quibus *folia* majora, longiora, & hirſutiora, binatim ad geniculis, per intervalla proveniunt. *Flores* ſummis caulibus inſidens, particulatim *corymbos* conſtituentes, dilute purpurei, tuboloſi. Hiſque emarcidis, remanent in parvis ceticulis *ſemina* exilia, ſubrufa, rotunda, aliorum congenerum ſeminibus ampliora. *In montibus, & ſaxoſis locis, necnon in dumetis, frequens reperitur. Floret Junio, ac Julio.*

Vires, & Uſus.

Calef. & ſicc. 3. *abſterg. aſtring. Uſus præcip. in obſtructione Pulmonum, Epatis ac uteri; & hinc in tuſſi, aſthmate, Ictero. Auget lac, ichoroſa excrementa per ſudorem expellit (ante balneum aſſumptum). Extrinſecus uſitatus crebriori, eoque in balneis uterinis, cephalicis, totius corporis (contra ſcabiem).* Schrod.

ORIGANUM CRETICUM. C. B. P. 223.
Vid. Icon. 5 *Tab.* XXX.

ORiganum Creticum. *C B P.* 223 *J. B.* 3 2. 238. *M. H.* 3. 360 *Origanum, minus, Creticum, odoratiſſimum, flore albo; ex Triumfett. H. Mauroceno* 133. *Origanum, Onites dictum Eyſt. Tragoriganum alterum pulcherrimum peregrinum. Adv. Lob.* Pertinaciſſime odoris gratiſſimi tenax. Adferuntur autem nobis potiſſimum cymæ, *Majoranæ* ſimiles ſapore acerrimo, odore aromatico, jucundo: *Folia* rarius adferuntur, forte aliquando videre mihi contigit. Sunt autem ea hirſuta, minora quam vulgaris *Majoranæ*, minimeque rotunda. Cum longiuſculis corymbis ſpicas æmulantibus, *flore albo, & rubello* obſervatur. *In locis campeſtribus, & in hortis reperitur. AEſtate floret.*

Vires, & Uſus.

Cephalicum eſt, ſtomachicum, & uterinum. Affectibus catarrhalibus medendis convenit. Stomachi vitia corrigit interne ſumptum, menſes potenter expellere dicitur. Hinc apud practicos Medicos (uſurpemus verba Sim. Paul.) *raro vel nunquam menſes ducens medicamentum præſcribi obſervabitis, quin non illud* Origanum *quocunque forma paratum ingre-*

ingreditur. Hanc in flore cum aliis ... in balneis, & inſeſſibus uſurpatur.

ORIGANUM HERACLEOTICUM, CUNILA GALLINACEA PLINII. C. B. P. 223.
Vid. Icon. 6. Tab. XXX.

ORiganum Heracleoticum, Cunila-gallinacea Plinii. C. B. P. 223. *Origanum Heracleoticum: Matthioli, aliis fortè Creticum. J. B. 3. 2. 237. Origanum Heracleoticum Matth. Adv. Lob. Cam. Ger. Heracleoticum verius. Park.* Hoc *Origano* vulgari ſimile, in *caules* pedales, & cubitales aſſurgit. *Folia* geniculis appoſita, aliquando ſunt minora, & glabriora, odore vehementiore prædita. *Spicula* floſcientes, ſquamoſæ, longiores, ſimul in caules, & folia magis viteſcunt, *floreſque* candidi ſunt. *Creſcit in locis campeſtribus opacis. Floret Junio, ac Julio.*

Vires.

Vetetis commendantur in morſibus venenatis, in ſcabie, prurigine, in Ictero, Hydrope &c. Hujus Oleum deſtillatum in odontalgia eſt ... & noviſſimum remedium. Moriſ.

ROSMARINUS HORTENSIS, ANGUSTIORE FOLIO. C. B. P. 217. Vid. Icon. 7. Tab. XXX.

ROſmarinus dicitur, quia ejus flos rore madidus ſemper apparet, & color aquæ marinæ ſimilis videtur. Vel quod folia, quæ parte minùs viridia quandoque albedine quadam aſperguntur; quæ rorem videtur mentiri; & albedo aliquando etiam in parte viridiore obſervetur.

ROſmarinus hortenſis, anguſtiore folio. C. B. P. 217. *Roſmarinum coronarium. Dod. p. 272. Roſmarinum coronarium, fruticoſus, ſive nobilior, anguſtiore folio. J. B. 2. 25. Roſmarinus coronarius. Eyſt. Ger. Lob. Caſ. Libanotis coronaria, ſive Roſmarinum vulgare. Park. Caulibus* fruticat craſſis, ſcabris, ſubcinereis, geniculatis, à quibus oriuntur *ramuli* firmi, æque ac caules lignoſi, tenues, obſepti crebris *foliis*, ſeſcunciam circiter longis, culmi latitudinem aſſequentibus, *Stœchadis Arabico* majoribus, durioribus, ſupina parte nigroviridibus, prona candicantibus, odorem, & ſaporem aromaticum effundentibus, ex ordinato ſitu procedentibus. Ex horum ſupremis *alis* prodeunt petioli longiuſculi, nunc ſimpliciter, nunc bini, qui in alios diviſi, & ramificati ſunt. Hi *calyces* breves, plerumque bifidos ſuſtinent, è quibus *flores* ex cæruleo albidi, ſtriati, *galea* bifida erecta, apicibus ſuſtenta, labroque concavo, guttato donati, exeunt. Iſtis deciduis ſequuntur *ſemina* puſilla, oblonga, umbilico tenui, albicante, ad fuſcum colorem inclinantia; unde non facile prodit planta, aut ſi prodierit, difficulter enaſcitur; ſecus atque è ramulis terræ impactis. *Radix* lignoſa, multifida, nigricat. *Creſcit in locis apricis, & in Hortis. Floret Majo, & Junio.*

Temperamentum, & Vires.

Excal-factoria cum ſiccitate ut præditum eſt; incidit, & ſubaſtringit; ſudorem ciet. Celeberrimum eſt cephalicum, nec non uterinum. Inſignes uſus obtinet in apoplexia, epilepſia, in incubo, ſtupore, paralyſi, & nervorum reſolutione; memoriæ confert; valet in Catarrho, & Gingivis, ejuſque vel ſumpto ore, vel naribus ... ventriculum, & inteſtina roborat; ... Dioſc. Si ante exercitationem in decocto lavatur, ... tus autem æger balneum ingrediatur, & uterum ... Singularis uſus eſt in fluore albo; ſolo hujus decocto ſummopere ... Laudanus. In ſterilitate convenit, ... in fœtu roborando, & abortu præcavendo. Folia minutim conciſa, & in faſcia linea, vel ſerica conſuta, valent contra ſpaſmum, ſi periſcelidis modo gerantur, ... alligata. D. Boyle in Rebus ... Oleum *chymice præparatum* (*præmiſſis univerſalibus*) *ad guttas* 4. *vel* 5. *in Aqua* ... Card. ... *exhibitum*, ... *curat* ... Moliens ... Sim. Paul. in Noſocomio ... *ex his foliis, & floribus* ... *in Oſtiogo ...*

ſp. Vini infuſis, & ... *ſit Aqua* ... Reginæ Hungaricæ, *non modo cephalicis, & nervorum affectibus convenit, ſed ad* ... *externus ſolandis eſſicax.*

CARDIACA. J. B. 3. 320.
Vid. Icon. 8. Tab. XXX.

CArdiaca dicitur à voce Græca ..., Cor, quaſi planta ad Cordis affectus valens.

CArdiaca. J. B. 3. 320. *Dod. p. 94. Adv. Lob. Caſ. Tab. Ger. Park. Marrubium, Cardiaca dictum, ſive* ... *Theophraſti. C. B. P. 230. M. H. 3. 378. Lycopus Ruellii.* Plurimæ huic *radices* loco fibræ abunde velut capite deſcendunt. *Caules* promit quadrangulares, craſſos, duos vel tres pedes altos, obſeptos ac ex nigro colore rubentes, per intervalla geniculatos, non admodum ramoſos; *folia* palmæ latitudinis, ... ſubhirſuta, profundè dentata, & in tres plerumque lacinias diviſa. Ea ſurſum aſſurgentia, minora, anguſtiora, & nigriora ſenſim fiunt. E ramulorum geniculis *calyces* duri, ac pungentes orbiculatim proveniunt, è quibus *flores* exeunt purpuraſcentes, galea extrinſecus villis candidis obſita. Florum ſingulis *ſemina* quaterna, parva, angulata ſuccedunt. *Juxta ſepes, & vetera mœnia, in ruderibus, & incultis locis reperitur. Floret Julio.*

Vires, & Uſus.

Cordis anxietati, & dolori ... *in cardialgia ſublevandis* ... *convenire dicitur; id tamen non valde approbat* Sim. Paul. ... *gnum eſt; quod* ... Schröderus, *qui alia meticuloſe aſſerit; hanc peculiariter mederi diſtenſioni hypochondriorum, & Cardiæ infantum, quam* ... *Cardiacam, ſive* Cardialiam *appellant. Menſes, & urinam ciet* ... *in vino hauſtum, ad partum difficilem leniendum commendat* Matthiolus.

CHAMAEDRYS MINOR, REPENS. C. B. P. 248.
Vid. Icon. 1. Tab. XXXI.

CHamædrys dicitur, quaſi humilis Quercus, quod folia Quercus habeat, & humi repat.

CHamædrys minor, repens. C. B. P. 248. *Dod. p. 43. Chamædrys vulgo ſtrictiùs* ... *J. B. 3. 288. Chamædrys vulgaris. Park. Radiculæ* lignoſæ, geniculatæ, repentrices, & fibratæ ſunt; *virgulæ* vero dodrantalia, rubentia & lanuginoſa; quibus *folia* ex intervallis adnaſcuntur, bina oppoſita, figura, & fiſſuris Quercûs ferè ſimilia, rigida, nervoſa, hirſuta, & ſubamara. *Flores* ſpicatim, & verticillatim adſunt, purpurei, rubeſcentes, labiati, galea deſtituti, cum binis lateribus in ... in alias familias diviſis; & pro galea ſtamina purpuraſcentia arcuatim eriguntur. *Colitur in hortis; ſolo gaudens aſpero. Floret Junio, ac Julio.*

Vires, & Uſus.

Calidam qualitatem arguit ejus amaritudo, quæ tamen in guſtu non piſtica eſt. Incidit, attenuat; obſtructiones pertinaciſſimas aperit; diureſin, & ſudores promovet; ... *ut nigro* ... *magis* ... *valens, quæ herba eſt ſplenetica,* ... *vulgo ponitur in* ... *Liquor ipſius ad hujus uſus* ... *eſt* ... *commendatione* (*teſtante* Sim. Paul.) *infuſis* ... *decoctis melangogis* ... *In febribus tertianis, & quartanis curandis, effectu* ... *Scorbuto, & arthriticis doloribus* ... *prodeſt. Pellit* ... *lumbricos;* ... *capitis morbis frigidis* ... *auribus verminoſis, ſuppreſſioni urinæ, & febribus tertianis,* ... *adhiberi aſſerit* Matthiolus.

MARUM SYRIACUM, vel CRETICUM. Barb. 1. 181.
Vid. Icon. 2. Tab. XXXI.

MArum Dictum ... ab Heb. Mar, amarus, quia herba plerumque amara; & Marum dici ajunt à Marco ..., qui hanc plantam primus invenit.

MArum Syriacum, vel Creticum. *Boerh.* 2. 182. *Marum Syriacum, vulgò. Flor.* 2. 84. *Marum Cortuſi. J. B.* 3. 242. *M. H.* 3. 420. *Marum Syriacum. Adv. Lob. Lugd. Ger. Chamædrys incana, maritima, fruteſcens, foliis lanceolatis. T.* 205. *Majorana, Syriaca, vel Cretica. C. B. P.* 224. A *radice* lignoſa, gracili, parva, *ſurculos* pluras, rectos, rotundos, tenues, lignoſos, palmares, profert; qui ab radice, uſque ad ſummitates, ſerpus ex oppoſito, ex intervallis, binos ramolos, *foliis* binis, parvis, ſubrotundis, candicantibus, *Thymi* paullo majoribus denſe veſtitos. *Flores* in ſummis caulibus ſpicatim proveniunt, eorumque quilibet è proprio *calyce* brevi, tomentoſo, emergens, è diluto rubro colore purpuraſcit, & *Chamædryos* ſimilis, galea caret. *Semen* exile fuſcum, raro ad maturitatem perducitur; pangendo vero incrementum facile fit. Tota planta acerrimi, pungentis, & gratiſſimi eſt odoris, quem & contrita manibus attrectantium impertitur, & ſubinde ſternutationem excutit. *In Syria; & in Hortis &c. occurrit.*

Vires, & Uſus.

Mari virtutes ex Mindecero: *Aromaticam hanc herbam pluribus uſque eximiis dotibus inſignem eſſe, non odor modo, ſed ſapor ejus patefacit, ac oſtendit. Eam autem inter cephalica medicamenta haudquaquam poſtremum locum obtinere pronunciaverim; conducit enim vel aſſumpta, vel maſticata ſu amovendis morbis cerebri frigidioribus, apoplexiæ, paralyſi, ſpaſmo, vertigini, tetano, ſenſuum obfuſcationibus, & id generis malis, quibus egregia ſua vi reſiſtit; aurium dolores, & ſonitum tollit; pituitam è capite detrahit; ac cerebrum abſterget: ſpiritusque animales redintegrat. Aperit inſuper; attenuat; digerit; roborat; ac anhelandi difficultatem expedit. Stomacho quovis modo, vel aſſumpta, vel admota, ſalutaris eſt, ac pectoris morbis adverſa. Quin etiam hæc ipſa jecinoroſos, hepaticos, ac lienoſos adjuvat: præterquam enim, quod obſtructiones aperit, partes affectas roborat, ac firmat. Uteri præterea frigidis malis ſuccurrit, & flatus craſſos, ſive in inteſtinis, ſive alibi in corpore aberraverint, diſſipat. Auxiliatur iis, quos tormina vexant, qui colica tormenta patiuntur; incipientem hydropem, & tympanitida prohibet, ac iis quos urinæ difficultas tenet, opem fert; poteſtque omnia longe potentius, quæ Majorana noſtra* (*quæ à* Maro *denominationem, ut id obiter notem, duxiſſe videtur*) *efficere valet.* Teſte Moriſ.

CHAMAEPITYS LUTEA VULGARIS, *ſive* FOLIO TRIFIDO. *C. B. P.* 249.
Vid. Icon 3. *Tab. XXXI.*

CHamæpitys Χαμαίπιτυς *quaſi* humilis Picea, *à foliis crebrius diſpoſitis* Pinum *referentibus; vel quod folia* Piceam *oleant.* Iva *appellatur quaſi* Juve, *à maximo juvamine, quod variis morbis affert.* Et Arthritica, *quoniam articulorum morbis curandis confert.*

CHamæpitys lutea vulgaris, *ſive* folio trifido. *C. B. P.* 249. *M. H.* 3. 425. *Chamæpitys vulgaris odorata, flore luteo. J. B.* 2. 295. *Chamæpitys major. Eyſt. Ajuga, ſive Chamæpitys mas Dioſcoridis. Lob. Adv.* 264. *Arthritica, ſive Iva Arthritica. Schrod.* 496. *Radicula* ſatis longa, dura & fibrata eſt, unde cauliculi hirſuti, palmares, per terram ſparguntur; quibus per intervalla, haud longa *folia*, ex adverſo bina, trifida, aviculæ digitatos pedes referentia, hirſuta, naſcuntur, & in *caulium* extremitate crebrius diſpoſita. Ex horum alis *floſculi* lutei *labello* bifido, ſuperiore parte punctulis rubris guttato emergunt, & *galeæ* vice *ſtamina* prodeunt dilute purpuraſcentia. *Calyces* vaſculaque ſeminalia brevia, hirſuta, *ſemina* quaterna, triquetra, continent. *Arenoſis, & ſabuloſis gaudet. Floret Julio, & Auguſto.*

Temperamentum, & Vires.

Arthriticos, & iſchiadicos juvat; nervis ſuccurrit; valetque in paralyſi; obſtructa reſerat; ictera medetur (*teſte* Dioſcoride) *ſi ſeptem diebus in vino potetur. Vulnera glutinat; nomas cohibet. In urinæ difficultate, & in mictura ſanguinis, multum commendatur. Menſes movet; fœtum pellit; abortum procurare dicitur.*

SCORDIUM. *C. B. P.* 247.
Vid. Icon. 4. *Tab. XXXI.*

SCordium. *C. B. P.* 247. *J. B.* 3. 292. *Dod. p.* 226. *Chamædrys paluſtris Allium redolens. M. H.* 3. 423. *Chamædrys, paluſtris, caneſcens, ſeu Scordium Officinarum. T.* 205. E *radicibus* capillaribus *caules* ſurriguntur dodrantales, & longiores, ramoſi, geniculati, quadrati, progredientes, hirſuti; atque ex eorum geniculis *folia* exeunt adverſa, *Chamædryi* ſimilia, ſublonga, rugoſe, dentata, & ſinuata, tactu mollia, hirſuta, albicantia, odorem quodammodo *Allii* ſpirantia. *Flores* indidem quoque, undique per caulem quaterni e *Chamædryos* floribus perſimiles, pediculo brevi colore rubenti, cum concoloribus ſtaminulis erumpunt; iiſque delapſis *ſemen* in *vaſculis* quinquepartitis reperitur minutum. *In pratis humidioribus, & ad rivulos plurimis locis reperitur. Floret Majo, ac Junio.*

Vires, & Uſus.

Calefac., & ſicc. 2. *abſterg. atten. incid. putredini reſiſtit, alexipharmacum, ac ſudoriferum eſt. Uſus præcip. in peſte, peſtilentialibuſque morbis, febribus malignis* (*tam præſervando, quam curando*) *in obſtruct. Epatis, ac Lienis in Pulmonibus purulentis, ac mucilagine refertis. Extrinſecus mundificat vulnera, ac ulcera; lenit dolores podagricos. Sunt qui in menſium profluvio cum ſucceſſu volunt.* Schrod.

POLIUM MONTANUM, LUTEUM. *C. B. P.* 220.
Vid. Icon. 5. *Tab. XXXI.*

POlium à voce Græcâ πολιὸς canus: *nam ex* Dioſcoride *lib.* 3. *cap.* 124. *corymbos habet capillis canis ſimiles.*

POlium montanum, luteum. *C. B. P.* 220. *Polium Montanum, III. Claſ. H.* 361. *Polium. Dod. p.* 283. *Polium vulgare. Park.* Cauliculi è *radice* fibroſa protruduntur tenues, palmares, & dodrantales, tomento candido omnino obducti, geniculati, infirmi, nunc erecti, nunc procumbentes. His *folia* vix pollicem longa, & quadrantem lata, in ambitu crenata, tomentoſa, binatim ad genicula naſcuntur; tenelli tamen ramuli *capitella* ſua jam protrudere incipientes, cum ipſis foliis flaveſcente lanugine obducuntur, perinde ac ipſa integra oblonga capitella, ex multis *calyculis* caneſcentibus conjuncte in ſummitatibus naſcentibus congeſta, quæ tandem luteos galea carens *flores* oſtendunt. In fundo calycis quatuor per maturitatem *ſemina* parva, ex rotundis oblonga, fuſca, reperiuntur. *Arenoſis locis provenit, Martioque, & Aprili floret.*

Vires, & Uſus.

Calef., & ſicc. 2. *Viſcera aperit, ciet menſes, & urinam, ad ſerpentum ictus utile,* (*Theriacam ingreditur*). *Externè fronti imponitur vireſcens ad ſeſſuſionem. Vulnerarium audit.* Schrod.

BUGULA VULGARIS, SYLVATICA, CAERULEA.
M. H. 3. 395. *Vid. Icon.* 6. *Tab. XXXI.*

BUgula *Latinis*, Bugule Gallis, *nominatur*. Conſolida media *etiam à facultate ad ſananda vulnera apta appellatur.*

BUgula vulgaris, ſylvatica, cærulea. *M. H.* 3. 395. *Bugula. Dod. p.* 135. *Conſolida media, pratenſis, cærulea. C. B. P.* 260. *Conſolida media, quibuſdam Bugula. J. B.* 3. 430. *Chamæpiti alterum genus. Geſ. Herba ſacra. Cordi. Arthretica Pandectarii, Anguill.* E *radice* fibris compacta, proveniunt *folia* plurima, ex anguſto principio in uncialem aut ampliorem latitudinem, *Bellidis* in modum, ſeſe dilatantia, obtuſa, in ambitu modice crenata, & ſinuata; ex fuſco viridi colore; (præſertim in apricis). Ab eodem etiam exortu, *Clematides* ſeu flagella repentes, & *Fragariæ* more *radices* ad genicula agentes, ſparguntur. E centro *caulis* erigitur ſemipedalis, quadratus, foliis binis, uſque ad ſummum, è regione geniculis ſingulis appoſitis; è quorum ſupremorum *alis* per intervalla *flores* verticillatim emittit cæruleos, ſtriis candidis permixtos. Iſtis *galea* non omnino deeſt, ſed accuratius intuentibus bifida eſt, & aliorum florum verticillatim diſpoſitorum multo brevior, & quaſi abſciſſa, cui bina *labia*, barbulaque bifida ſubjiciuntur. *In ſylvoſis,*

voſis, umbroſis, & pratis frequens occurrit. Majo menſe floret.

Vires, & Uſus.

Utraque vulneraria eſt, tam intrinſecus, quàm extrinſecus, adhibita: confert & ictero, Epatis obſtructioni, urinæ retentioni, herniis &c. Schrod.

MENTHA ROTUNDIFOLIA, CRISPA, SPICATA. C. B. P. 227. *Vid. Icon. 7. Tab. XXXI.*

MEntha dicitur Latinis, Græcis verò μίνθα, tum & Ἡδύοσμος, ut ait Dioſcorides *lib.* 3. *cap.* 41.

MEntha rotundifolia, criſpa, ſpicata. *C. B. P.* 227. *J. B.* 3. 2. 218. *Mentha altera.* *Dod. p.* 95. *Balſamita, & cruciata Mentha, vulgo.* *Boerh.* 1. 185. *Cruciata, ſive Criſpa.* *Ger.* *Caules* quadrati, ſubhirſuti, infima parte ſubrubentes. *Folia* è geniculis ex adverſo, criſpa, rugoſa, vix hirſuta, ſerrata, ſubrotunda, in mucronem deſinentia, odorata pronaſcuntur. *Flores* purpuraſcentes in *ſpicas* unciales, & ſeſquiunciales digeruntur. *Hortenſis ferè eſt; floretque Auguſto, & Septembri.*

Vires, & Uſus.

Ad dolores capitis ſæpe recurrentes ſunt, qui lintea triplicata, aut quadruplicata in hujus Menthæ aqua madefaciunt, & temporibus applicant. Chab.

MENTHA HORTENSIS, VERTICILLATA, OCYMI ODORE. *C. B. P.* 227. *Vid. Icon. 8 Tab. XXXI.*

MEntha hortenſis, verticillata, Ocymi odore. *C. B. P.* 227. *Mentha verticillata, minor, acuta, non criſpa, Ocymi odore.* *J. B.* 3. 2. 216. *Mentha ſativa.* *Dod. p. Mentha Cardiaca.* *Cam.* *Radicibus* reptatricibus longe lateque ſe propagat. *Caulibus* cubitalibus, quadratis, atrorubentibus, geniculatis aſſurgit, in ramuſculos poſt dimidium diviſis; quorum ſuperiores partes tenuiores frequenter nutant, & dependent. *Folia* aliarum congenerum ad inſtar ſita, viridia ſunt, anguſta, & glabriora, *Menthæ vulgaris Romanæ* pene ſimilia, odoris tamen gravioris, ad *Ocymi* odorem accedentis; eaque ad cauliculorum ſummitates uſque ad genicula naſcuntur. Ex horum porro alis geniculatim, & per intervalla proveniunt *florum* exiguorum purpureorum verticilli, quibus ab antedicta ſpicata &c. *In Hortis nota eſt.*

Vires, & Uſus.

Calef., & ſicc. in princ. 3. partium eſt tenuium, ſubaſtringit. Uſus præcip. in ventriculi imbecillitate, cruditate, ſingultu, vomitu, flat. ardore, Epatis obſtructione, inteſtinor. dolore, capitis vertigine, lactis coagulationem impedit. Extrinſecus corrigit ventriculi imbecillitatem, doloreſque colicos ſopit (cataplaſ.) duritiem mammarum lactiſque coagulationem, capitiſque achores ſanat &c. Schrod. *Oleum colicos dolores ſedat; idem multum præſtat in dyſenteria; efficaciſſimum eſt tam in lienteria, quam dyſenteria, quemadmodum aſſerit* Raygerus *in Not. ad Theſ. Med.* Ruland. *Et mox ſubjungit: ſæpe totam herbam cum Vino rubro coctam in fluxu dyſenterico, toti ventri applicui magno cum effectu.* Mentha *lacti infuſa concretionem ejus impedit; hinc in Cataplaſmate mammis applicatur, non ut lactis coagulationem inhibeat tantum, ſed ut jam coagulatum ſolvat adhibetur.* Ex herba *ſicca additis æqualibus* Rutæ *partibus, & tantillo ſeminis* Carvi, *omnibus convenienter in Aceto cerevisiæ coctis, paratur Cataplaſma, quod mirifice lac coagulatum mammarum reſolvit primum, & deinde omnino generationem lactis prohibet, quo promiſcue puerperæ ſalino ſucceſſu utuntur.* Sim. Paul. *Cui moleſta ſunt Cataplaſmata, illa poſt ſe recipere decoctum Menthæ cum Fœniculo, vel* Chamæfolio, *& cum linteis inſtar fomenti applicare mammis, pro impedienda, & tollenda lactis coagulatione.* Ettmull.

PULEGIUM LATIFOLIUM. *C. B. P.* 222. *Vid. Icon. 9. Tab. XXXI.*

PUlegium dicitur, quod ejus flos recens incenſus pulices odore necat; vel ut auctor eſt Pena, quod pulmonibus pituitam craſſam farctam extundat.

PUlegium latifolium. *C. B. P.* 222. *Pulegium.* *J. B.* 3. 256. *Dod. p.* 256. *Pulegium vulgare.* *Park. Mentha aquatica, ſeu Pulegium vulgare.* *T.* 189. Importuno reptatu quamcunque terram attigerit è *caulium* quadratorum, dodrantalium geniculis, demiſſis fibris radicatum luxuriat, longe lateque ſubjectum ſolum opacans. *Foliorum* ex articulis ſubrotundorum, & præcedentium ſoliis minorum, odore cum ſuavitate gravi, ſapore fervido exoritur. Quadripartitorum *florum* (quorum pars ſuperior galeam referens, integra, quæ in *Menthis* diviſa eſt) *verticilli* purpuraſcentes, brevibus intervallis, longa ſpicatique ſerie caules, & ramos coronant, ſubjecta utique foliorum conjugatione una. *Creſcit locis cultis, & incultis, humidis, ac campeſtribus. Floret Julio, & Auguſto.*

Vires, & Uſus.

Calef., & ſicc. 3. Saporis ſubacris, & ſubamari, partium tenuium, atten. incid. aper. reſolv. Uſus præcip. in menſibus ciendis, fluore albo, fœtu ejiciendo; confert Epaticis, ac pulmonariis; nauſeam, ac tormina ventris diſcutit, calculum, ac urinam pellit. Ictero, ac Hydropi medetur. Extrinſecus prodeſt capiti, ſomnum arcet, vertiginem diſcutit, doloribus arthriticis convenit, dentes abſtergit, pruritum cutis curat &c. Schrod.

VERBENA VULGARIS. *J. B.* 3. 443. *Vid. Icon. 10. Tab. XXXI.*

VErbena *quaſi* Herbena; *id eſt* Herba bona; *nam inter herbas à* D. Jo. Fetto *collectas apud* Italos *connumeratur.* Herba Sacra *vocatur, quia ea in* Sacris *utebantur Antiqui.* Verbena *etiam dicitur, à verrendis aris: hac* Jovis *menſa verritur, domus purgantur luſtranturque.* *Vid.* Plin. *l.* 22. *c.* 2., *& l.* 25. *c.* 9.

VErbena vulgaris. *J. B.* 3. 443. *Verbena communis, & Sacra recta.* *Adv. Lob. Herba Sacra.* *Ang. Verbena communis, cæruleo flore.* *C. B. P.* 269. *Verbenaca recta.* *Dod. p.* 350. *Hierobotana mas.* *Brunf.* E *radice* minimo digito tenuiore, fibroſa, ſubamara, plures emergunt *caules* cubitales, & altiores, quadrati, ſolidi, brevi lanugine ſubhirſuti, & ſubinde purpuraſcentes, ramoſi. *Folia* in caulibus per intervalla ex adverſo bina, brevi itidem, & vix conſpicua lanugine utrinque obſita, rugoſa, profunde laciniata, diviſura quodammodo foliorum *Quercus*, infimis duabus inciſuris profundioribus, colore ſupra, quam infra ſaturatiùs vireſcenti. Ex alis foliorum, & in ſummitate caulis *flores* in longas *ſpicas* digeſti, ex pallidis purpuraſcentes, exigui, quinquepartiti, è *calyce* diviſo, in ala folioli perexigui ſeſſili exeunt. Singulis autem *floſculis* ſuccedunt in calyce quatuor *ſemina* longiuſcula, ſimul juncta, ut in *Verticillatis*. Duo ſuperiora floſculi cujuſque ſegmenta *galeæ* vicem obtinent. *Locis incultis, ſaxoſis, & compitis reperitur; menſibus Junio, Julio, & Auguſto floret.*

Temperamentum, & Vires.

Calida eſt, & facultate magis deſiccante, quam abſtergente prædita. Intenſiſſimos capitis dolores mitigat, & tollit; quod felici ſucceſſu expertus eſt Foreſtus, *ſacculum Verbenæ contuſæ colla ægrotantis appendendo. Nec minus valet contuſa, & cum linteis duplicatis fronti, & temporibus alligata. Coronam ex* Verbena *confici, & capiti patientis imponi præcipit* Archigenes, *eandemque alius modo præparatam adhibuit.* Radicum, *ut &* foliorum decoctum *dentium dolorem ſedat, mobiles firmat, & oris ulceribus medetur. Defluvium capillorum prohibet; hæc eadem præſtat aqua deſtillata.* Herba *eſt ulceribus quibuſcunque claudicand. convenient. Adverſus ſerpentum, & canis rabidi morſus pollet. In torminibus ventris, & dyſenteria exhibetur. Podagra laborantes juvat. Partum facilitat auctore* Schrodero; *cui non aſſentitur* Ettmullerus, *quum ſæpe noverit mulierculas aquam* Verbenæ *cum ſucceſſu uſurpare ad procavendum abortum. Ad omnem abortum præſervandum ex* Vegetabilibus *commendatur primario* Verbena. *Idem in praxi* p. 596. *Quoad cæteras facultates, eſt ophthalmica, thorica, hepatica, ſplenetica, febrifuga, vulneraria, & lithontriptica.*

DISTRI-

DISTRIBUTIO XV.

PLANTÆ GYMNOTETRASPERMÆ ASPERIFOLIÆ.

Borrago hortenſis; Bugloſſum vulgare, majus; Anchuſa puniceis floribus; Anchuſa lutea, major; Lithoſpermum majus, erectum; Heliotropium majus Dioſcoridis; Cynogloſſum majus, vulgare; Pulmonaria vulgaris, maculoſo folio; Echium vulgare; & Symphytum, *ſive* Conſolida major.

BORRAGO HORTENSIS. *M. H.* 3. 437. *Vid. Icon.* 1. *Tab. XXXII.*

BOrrago *ab omnibus fere* Botanicis *hoc nomine inſignitur.* Borrago *quaſi* Bovago, *quia* folium *propter aſperitatem linguam bovis imitatur. Vel aliis* Borrago *appellatur, quaſi* Corago, *quod* cordis *affectibus opitulatur, & flos inter* cordialia *medicamenta reponitur.*

BOrrago hortenſis. *M. H.* 3. 437. *Ger. Borrago floribus cæruleis. J. B.* 3. 574. *Bugloſſum latifolium, Borrago, flore cæruleo. C. B. P.* 255. *Bugloſſum, ſive Borrago. Matth.* 1185. *Borrago. Trag. Fuchſ. Lon. Dod.* Planta algoris impatiens, *foliis* ſe erigit palmaribus, obtuſis, hiſpiditate aſperis, venoſis, viridibus, in *caule* ſucculento, cubitali, ramoſo, hirſuto, diverſo ortu ſitis. *Flores* faſtigiatim in ſummitate caulis locantur, & duplici ferie quiſque pediculo proprio unciali adhæret, patulus, cæruleus, integer in fundo, in quinque ſegmenta acuta ſtellatim diviſus. Ejus umbilicus pyramidali ſpecie, è quinque *ſtaminulis* fuſcis compoſitus, acuminatur, *Calyx* in floris dorſo quinquefidus, apertus eſt, à quo flos citò decidit. Hinc *ſemina* rugoſa, ex oblongis rotunda, quaterna, fuſca, *ungue* candido ſuccedunt; quibus marceſcentibus, *radix* mollis, pollicaris, viticis alba, perit. *In Hortis oleraceis frequens reperitur. Floret menſe Junio, Julio, Auguſto, uſque in Septemb.*

Temperamentum, & Vires.

Admodum temperate calida eſt Borrago, *nec multum humida. Inter primaria cordialia recenſetur, & in præſcriptionibus Medicis cordialibus compoſitis non raro adjicitur. Spiritus vitales recreat; cordis tremores, & palpitationi ſuccurrit; humores biliosas corrigit; triſtitiam pellit; & melancholicis plurimum juvat. Veterum exemplo in vinum conjicitur ad hilaritatem augendam; quidam etiam in hunc ſinem* flores *acetariis inſpergunt. Auctoritate* Jo. Bauh. *febricitantibus convenit* Borrago. Aqua deſtillata, *&* flores Saccharo conditi *in omnibus febribus utiles.* Conſervam florum Borraginis *olim arcanum inter mulieres ad menſes provocandos, parvi facit* Sim. Paul., *nec niſi ex accidenti menſes movere concedit. Illam tamen omnino comprobare videtur* Ettmul. *dicendo, quòd* Conſerva florum Borraginis *ſingulariter commendatur contra ſuppreſſionem menſium ad drachm. unam tempore matutino in Vino albo, & ſi addantur grana aliquot Nucis moſchatæ, erit eo certior, & efficacior.*

BUGLOSSUM VULGARE, MAJUS. *J. B.* 3. 578. *Vid. Icon.* 2. *Tab. XXXII.*

BUgloſſum, Gr. Βύγλωσσον, i. e. Lingua bovis, *eo quod* foliis bubulas *imitentur* linguas, *& aſperitate, & figura.*

BUgloſſum vulgare, majus. *J. B.* 3. 578. *Bugloſſum anguſtifolium, majus, flore cæruleo. C. B. P.* 256. *Bugloſſum Italicum, flore cæruleo. Eyſt. Anchuſa, Alcibiadion. Dod. p.* 629. *Bugloſſum, perenne, majus, ſativum. M. H.* 3. 418. *Radice* oritur prolixa, foris nigricante, perenni, intus alba, dulci, ad edendum, & medendum nata. Caput in *folia* excreſcit pedalis longitudinis, palmique fere latitudinis, alba, hirſutie aſpera, mucronata, ad margines æqualia, in terram ſtrata. *Caules* oriuntur bicubitales, & altiores, ſuperne brachiati, hiſpidi, in faſtigiis longo, & aſſiduo ordine exhibentes *floſculos*, primum porporaſcentes, & poſtmodum in elegantem cæruleum colorem abeuntes, tubuloſos, pentapetaloides, ſeu oris in quinque partes obtuſas diviſos, *umbone* villoſo in medio eminente. *Semina* in *vaſculo* quinquefido, aſpero, quaterna, rugoſa, *Tritici* ampliora, ex nigris, fuſca, mucronata, ſequuntur. *In Hortis noſtris frequens alitur, quibus per totam Æſtatem floret.*

Temperamentum, & Vires.

Bugloſſum *ejuſdem eſt temperaturæ, & earundem virium quibus &* Borrago. *Similiter* flores *imprimis; deinde* folia, *&* radices *in uſus veniunt; item* flores *in Officinis, ſicut* Borraginis, *inter quatuor notiſſimorum Cordialium florés reponuntur.* Bugloſſum *hypochondriacis, & melancholicis affectibus adverſatur, & ea præſtat omnia quæ* Borrago *ſupra memorata.*

ANCHUSA PUNICEIS FLORIBUS. *C. B. P.* 255. *Vid. Icon.* 3. *Tab. XXXII.*

ANchuſa Dioſc. *l.* 4. *c.* 23. ἀπὸ τῷ ἄγχειν, *quod vim* ſuffocatoriam *habeat, dicta videtur; conſtringit enim fauces, &* ſuffocat.

ANchoſa puniceis floribus. *C. B. P.* 255. *Anchuſa Monſpeliana. J. B.* 3. 584. *Anchuſæ alterum genus, Onochites dictum. Cluſ. H.* 175. *Bugloſſum radice rubrâ, ſivè Anchuſa, vulgatior, floribus cæruleis. T.* 134. *Bugloſſum perenne, minus, puniceis floribus. M. H.* 3. 418. Craſſam longamque habet *radicem*, lignoſam, rubram, roſeo colore tingentem; *caules* dodrantales hirtos, per quos *folia Echii* ſimilia, rigidis *pilis* obſita unciam unam aut alteram longa ſparguntur. *Flores* extremis hærent, ramulis conferti, purpuraſcentes, longiuſculi, oris *Bugloſſi* in modum quinquefidis; quos *ſemen* ſequitur ſublongum, cinereum, parvum. *In vinetis, & ſabuloſis, aridiſque collibus &c. Menſibus Martio, & Aprili floret.*

Vires.

Folia *in Vino pota ſiſtunt alvum.* Dioſcorid.

ANCHUSA LUTEA, MAJOR. *C. B. P.* 255. *Vid. Icon.* 4. *Tab. XXXII.*

ANchuſa lutea, major. *C. B. P.* 255. *M. H.* 3. 447. *Anchuſa lutea. Adv. Lob. J. B.* 3. 583. *Anchuſa flore exalbido. Cluſ. Hiſt.* 165. Numeroſa huic ſunt *folia* palmaris longitudinis, valde anguſta, & pungente lanugine hirſuta: e quorum medio *caulis* aſſurgit pedalis, craſſiuſculus, firmus, hirtus, in multos ramos diviſus, in quibus breviora multò hiſpidàque *folia*. Extremis ramis è vaginulis hirſutis, & aſperis prodeunt *flores Symphyti majoris* floribus quodammodo ſimiles, albi

aut pallescentes, in angulos quinque diviſi. Iis vero diſcuſſis *ſemen* in vaginulis conſpicitur *Viperino* capiti ſimile, aut *Echii* ſeminis forma, ſed glabrum. *Radix* digitalis, nigra cute contexta, qua ſublatà, omnino rubet, & elegantiſſimo colore inficitur. *Reperitur in aridis ſiccisque locis; & floret Majo.*

Vires.

Auchoſa *veterum* (*non minus, quam* Echium) *ex vino data, demorſis à ſerpentibus opitulatur; &* radici *vis vera alexipharmaca tribuitur. Recentiorum nonnulli, inquit* Dodonæus, *butyrum recens inſulſum cum* Anchuſæ radice *addito Vino, donec ruborem contraxerit, coquunt, quod butyrum rubrum appellant, & non modo ex alto delapſis exhibent, verum ad exanthematum facilem eruptionem prodeſſe ferunt, ſi cum calente cervisa mox propinetur.* Moriſ.

LITHOSPERMUM MAJUS, ERECTUM. *C.B.P.* 258.
Vid. Icon. 5. *Tab. XXXII.*

Lithoſpermum Gr. Λιθόσπερμον *à ſeminis duritie, quaſi* ſemen lapideum, *ſeu* lapidea *duritie præditum, dicitur*. Milium Solis, *pro* Milio Soler (*in Monte* Soler *copioſe naſcente*) *in Officinis dicitur, quia* ſemina *lucida, dura*, Milii *penè ſimilia ſunt*.

Lithoſpermum majus, erectum. *C. B. P.* 258. *Lithoſpermum, ſive Milium Solis. J. B.* 3. 590. *Lithoſpermum minus. Dod. p.* 83 *Legitimum. Cluſ. Milium Soler Mauritanis. Lithoſpermum erectum, vulgare, majus, flore ochroleuco. M. H.* 3. 446. *Radix* nigricans, craſſiuſcula, in fibras deſinens, alte deſcendit; unde *caules* eriguntur cubitales, & bipedales, recti, duri, & ſub aſperi, à media parte in *alas* plures tenues diviſi, & *foliis* digiti fere longitudinis, latiore baſi, in mucronem abeuntibus, nigricantibus, aſperiuſculis, inordinatim onuſti. *Flores* è ramulorum ſinubus exeuntes ſingulares ſunt, exigui in quinque ſegmenta ſubrotunda diviſi, pallidi, aut albido viridiluteo colore tincti, ſuccedentibus *ſeminibus* quaternis, nudis, duritie lapidea, ſplendentibus, ex albis cinereis aut *Margaritæ* coloris, lævitatis eximiæ. *Caules* exſiccati, lignoſi, foliis decidentibus, per totam hyemem durant, ex eademque radice quotannis reſurgunt. *Locis incultis, & montoſis agriſque ſiccioribus, occurrit. Majo, & Junio menſibus floret, ſemenque Autumno perficitur.*

Temperamentum, & Vires.

Semen Lithoſpermi *in uſus ſervatur, quod calidæ, & ſiccæ qualitatis particeps eſt. Cujuſnam ſit qualitatis in dubium revocat* Sim. Paul. *cum* Hoffmanno; *ſed de temperamento aut qualitate non tanti eſt controverſia. Prodeſt calculoſis, renes, & vias urinarias abſtergendo; materiamque mucoſam cum arenulis expellendo. Calculum ipſum quoque comminuere, & expellere creditur. Urinæ difficultati ſubmovendæ confert; nam quæ lithontriptica ſunt, revera ſunt diuretica. Cum lacte muliebri potum ad partus difficiles commendat* Matthiolus.

HELIOTROPIUM MAJUS, DIOSCORIDIS. *C.B.P.* 253.
Vid. Icon. 6. *Tab XXXII.*

Heliotropium, *quaſi ab* ἥλιος *ſol, &* τρέπω *verto, quod cum ſole vertatur, ut quidam volunt*. Plinius *l.* 22. *cap.* 21.

Heliotropium majus, Dioſcoridis. *C. B. P.* 253. *Heliotropium majus, flore albo. J. B.* 3. 604. *Heliotropium. Dod. p.* 70. *Heliotropium majus. Cluſ. H.* 46. *Lob. Park. Ger. Heliotropium Herba cancri major. Lon.* Planta eſt dodrantalis, & major, interdum minor, ratione loci, *radice* ſimplici lignoſa prædita. *Caulis* medulla fungoſa plenus, foris ex viridi incanus, tomentoſus, multis *alis* concavus. *Folia* ad ramulorum exortus, & per ipſos ramos diſpoſita, *Ocymi* foliis ſimilia, ex rotundis oblonga, nervoſa, cauli concoloria, hirſuta ſunt. *Flores* ramoſi, albi, *foliolis* lanuginoſis obſiti; cæterum racemus ille ſpicatus cacumen in ſe *Scorpionis caudæ* inſtar contorquet. *Semina* ſuccedunt triangula, brevia, cinerea, quaterna juncta, acuminibus coëuntibus globoſum *capitulum* efficientia. *Naſcitur in aſperis. Floret Æſtate, & Autumno.*

Vires, & Uſus.

Decoctum *pituitam bilemque per alvum extrahit, impoſitum, vel ex vino potum; ictis à Scorpionibus prodeſt.* Semen *carnis excreſcentias reprimit; verrucas penſiles tollit; menſes, & fœtus ducit.* Dioſcorid., & Lobel.

CYNOGLOSSUM MAJUS, VULGARE. *C. B. P.* 257.
Vid. Icon. 7. *Tab. XXXII.*

Cynogloſſum *dicitur à vocibus* Græcis κύων κυνὸς Canis, & γλῶσσα, *Lingua*.

Cynogloſſum majus, vulgare. *C. B. P.* 257. *M. H.* 3. 448. *Cynogloſſum Officinarum. Lon. Cynogloſſum vulgare, J. B.* 3. 598. *Eyſt. Matth. Lob. Cluſ. Hiſt Cynogloſſum. Dod. p.* 54. *Cynogloſſa vulgaris, major. Col. p.* 2. 169. *Folia* profert lata, longa, majoris *Bugloſſi* ritu, villoſa tamen, tactu mollia, & exili lanugine pubeſcentia, effigie *linguæ caninæ* æmula, atque è glaucis virentia, fœtorem murium, aut catulorum non obſcure prodentia. Secundo anno ſine pediculis, in caule pluſquam cubitali, ea ſparguntur, ramoſo, & tereti, exornato faſtigiatim *floribus* obſolete puniceis, purpuraſcentibus. *Bugloſſi* florum magnitudine, *è calicibus* quinque partitis exeuntibus; quibus ſingulis ſuccedunt quaterna *ſemina* depreſſa, ſubrotunda, lappacea, decuſſatim ſimul nuda cohærentia, & *ſtylum* prominentem cingentia, pertinaci adhæſu veſtibus ſe implicantia. *Radix* extus nigreſcit, ſata craſſa, longa, ac ſubtus multis fibris gracileſcit. *Seminibus* matureſcentibus, radix perit. *Incultis, & deſertis locis, ad ſemitas, & vias publicas, lætiore ſolo, frequens reperitur. Junio, & Julio menſibus floret.*

Vires, & Uſus.

Refrig., & ſicc. 2 *incraſſ. lenit, obſtruit.* Uſus *in ſiſtendo fluxu alvi, in gonorrhœa, ac catarrhis incraſſandis. Verùm quia in numero herbarum eſt, quæ ob narcoſim virulentam ſuſpectæ ſunt, rariſſimè à practicis adhibetur.* Schrod. Ex rad. Cynogloſſ. Hyoſcyam. Opio *&c. componuntur Pilulæ ad acres fluxiones incraſſandas, ad catarrhum, tuſſim difficilem ſiſtendam, & ſomnum conciliandum. Verum doſis narcoticorum in Pilulis de* Cynogloſſo *exhibita, tria vel quatuor grana non excedit.* Moril. *Quidam* Dioſcoridem *ſecuti*, radicem *ad uſus internos ſe ſæpe commendant, doſi aut quantitate non aſſignata, quam tamen non magnam eſſe oportet.* Radix *externe inflammationibus, & ambuſtis medetur, ad hæmorrhoides, fiſtulas, ulcera cancroſa ſananda, utilis eſt; ſtrumas, & tumores ſcrophuloſos reſolvit. Ad ſcrophulam tollendam* radicem *collo ſuſpendi, & antequam exaruerit penitus, renovari præcipit* Cl. Mayernus.

PULMONARIA VULGARIS, MACULOSO FOLIO.
Cluſ. H. 159. *Vid. Icon* 8. *Tab. XXXII.*

Pulmonaria maculoſa *dicitur à* maculis *albicantibus, ad inſtar* macularum pulmonis, *quæ in* foliis *ut plurimum albæ, & lata conſpiciuntur; & quod* pulmonum *affectibus medeatur*.

Pulmonaria vulgaris, maculoſo folio. *Cluſ. H.* 159. *Symphytum maculoſum, ſive Pulmonaria, latifolia. C. B. P.* 259. *Pulmonaria Italorum, ad Bugloſſum accedens. J. B.* 3. 595. E ſummitate *radicis* digiti craſſitudinem æquantis, fibris carnoſis affixæ, emergunt *folia* plurima humi ſparſa, palmaria, ſubrotunda, in mucronem deſinentia, petiolis longis inſidentia, aſpera, viridia, *maculis* albis in ſuperficie conſperſa. *Caules* dodrantem longi, foliis anguſtioribus ſeſſilibus, abſque ordine onuſti, *flores* plurimos in thyrſo congregatos, tubuloſos, margine quinquifidos, ſuſtinent, primo rubentes, & deinde in cæruleum colorem abeuntes; quibus dehiſcentibus, *ſemina* quaterna, obrotunda, tumida, lucida, nigricantia, in *calycibus* brevibus craſſiuſculis contenta, ſuccedunt. *In ſylvis, ac collibus umbroſis ſponte naſcitur. In Hortis frequens reperitur, ubi primo Vere floret.*

Temperamentum, & Vires.

Refr., & ſicc. conſolidant, conglutinant (*al. cal. f.*) *Uſus præcipuus in affectibus pulmonum, phthiſi, exulceratione*

tione ſanguinis. *Extrinſecus in vulneribus*. Schrod. *Eſt autem illa temperaturæ calida, & humida. Mundata in Vino decocta, & pota exulcerationibus pulmonis, & vitiis thoracis expurgandis prodeſt: ac omnis generis vulneribus, rupturis, & confractionibus oſſium, quotidiana id atteſtante experientiâ, commodiſſima eſt. Sic ſolent Chirurgi Emplaſtris ſuis adjungere*. Florum *in Vino rubro decoctum ad urinam cruentam bibitur*; Radicis pulvis *cum* Ovi albo *applicatus immodicas hæmorrhoides ſedat*. *Scribit* Chabr.

ECHIUM VULGARE. *C.B. P. 254.*
Vid. Icon. 9 Tab XXXII.

ECHium *dicitur à voce* Græca, ἔχις, Vipera, *non tantum propter ſeminis formam, ſed quod* Vipereis *morſibus auxiliari exiſtimatur*.

ECHium vulgare. *C B. P 254. Echium. Dod. p 631. Matth Lugd. Buglosſum agreſte. Lob. Lycopſis. Cordi. Folia* à radice exeunt oblonga, non admodum lata, hirſuta aſpera, & veluti exiguis *ſpinis* horrida, humi radiatim procumbentia. Inter hæc medius aſſurgit *caulis* teres, & rectus, folioſus, non minus quam folia aſper adnatis multis appendicibus, *ſpicas* longas conſtituentibus, extrema parte reflexis, *& caudæ Viperinæ* ad inſtar incurvatis: quæ præter exigua folia, *floſculos* proferunt cavos, ex anguſto principio lato, & hiante expanſos, quorum ſuperior pars ſupra inferiorem longe eminet, initio è rubris purpureos, inde cæruleos, *ſtaminibus* aliquot purpureis medios. Iſtis *ſemina* ſuccedunt quaterna, anguloſa, acuminata. *Radix* prolixa, teres, locis apricis ſubinde foris rubeſcit, atque ubi floruerit, ſeminaque ad maturitatem perduxerit, perit. *Secus vias, & ſemitas, necnon agrorum margines, ac ipſis deſertis agris provenit. Locis etiam apricis, & muris gaudet. Tota Æſtate floriferum eſt; Semen interea maturatur.*

Vires, & Uſus.

Semen *cum Vino potum, ex ſententia* Dioſc., *& veterum non modo demorſis à Viperis, vel Serpentibus auxiliatur, ſed etiam hoc alexiterio præmunitos ab ictibus illæſos ſervat. Idem quoque perficiunt* Radix, *&* folia *eodem modo ſumpta è* corticibus radicum, *medulla dempta, butyrum rubrum paratur, quod contra caſum, contuſionem, tuſſem contumacem, tam propinatum, quàm illitum impenſe prodeſt*. Sim. Paul.

SYMPHYTUM, *ſive* CONSOLIDA MAJOR. *C.B. P. 259.*
Vid. Icon. 5. Tab. XXXII.

COnſolida major, à conſolidandis *vulneribus dicta*) Symphiti (*quod τῷ συμφύω conglutino, coaleſcere facio, à conglutinandi facultate nomen obtinuit.*

SYmphytum, *ſive* Conſolida major. *C B. P. 259. Symphytum magnum. J B 3 593 Dod. p. 134. Fuchſ. Symphytum majus vulg. Park Conſolida major. Brunf. Cam. Ger. Radicibus* nititur craſſis multifidis, foris nigricantibus, intus *ſucco* glutinoſo gravidis, à quibus eduntur *folia, Bulgoſſo* majori proxima, ſed latiora, hirſuta, ſubaſpera, atrovirentia, abſque pediculis *cauli* inhærentia anguloſo, ſtriato bicubitali & in brachia diremto. In horum ſummitatibus *flores* viſuntur tenues, oblongi, cylindracei & concavi, nutantes, ſuperius quinquepartitim modice diviſi, nunc coloris albidi, interdum lutei palleſcentis, nunc purpurei nigricantis, nunc hilariore purpura nitentis, & quandoque rubri. Floribus ſingulis *ſemina* tumida, ſubrotunda, lævia, & lucida, quaterna ſuccedunt. *Floret Junio, & Julio menſibus. Littoribus ac ripis, paluſtribus, & humidis, graminoſiſque hortis gaudet.*

Temperamentum, & Vires.

Mediocriter calidum, & ſiccum exiſtimatur, licèt mucilagine abundet, præſertim radix, *quæ multo frequentius in uſus venit. Antiquitus obſervatum eſt, carnis fruſtula minutim conciſas, & una cum* Symphyti radicibus *coctas in unam maſſam coaleſcere; quod fit viſcoſæ illius mucilagine vi, quam radicibus ineſſe diximus. Eſt autem* Symphytum (*radix ejus præcipue*) *vulneribus conglutinandis idoneum, ſive ſint externa vel interna; nervis, & tendinibus quocumque modo læſis firmandis conducit; multum laudatur in oſſium fracturis conſolidandis; in herniis etiam recentibus uſus eſt frequentiſſimi, & eximiæ virtutis. Internè ſalſos & tenues humores ad pulmones delatos inſpiſſat, & citra vaſculorum rupturas blande educit; eroſis etiam prodeſt, ſcreatumque ſanguinis prohibet. In potionibus vulnerariis, ad partium internarum læſiones ſæpe propinatur. Dyſenteria laborantibus prodeſt. Ad menſes nimios cohibendos* radix *commendatur, cum Sacchara aut Melle condita, item* flores in conſerva. Flores *in Vino rubro coctos, bis in die ſumptos, in cruenta urina optimos eſſe confirmat* Camerarius. Radix *quoque cum albumine Ovi applicata ſedat immodicas hæmorrhoides; ecchymomata, & ſugillationes tollit.* Decoctum radicis *cum dimidio rad.* Sigilli Salom. *certiſſimum eſt remedium in ſugillationibus oculorum tollendis*, Ettmul. *in prax.*

DISTRIBUTIO XVI.

PLANTAE GYMNOTETRASPERMAE TETRAPETALAE.

Potamogeton rotundifolium; Potamogeton perfoliatum; & Potamogeton foliis anguſtis, ſplendentibus.

POTAMOGETON ROTUNDIFOLIUM. *C. B.P. 193.*
Vid. Icon 1. Tab. XXXIII.

POtamogeton *à vocibus* Græcis ποταμός, Fluvius, *&* γείτων. *Nomen enim* (*ut ait* Dioſcordies *lib. 4. cap.* 101) *ex eo inditum eſt, quòd in paludibus, & aquoſis locis naſcatur.*

POtamogeton rotundifolium. *C. B. P. 193. Potamogeton rotundiori folio. J. B. 3. 776. Potamogeton ſpicata Tab. Caulem* namque rotundum habet, geniculis interceptum, è quibus pediculi exeunt foliis *Betæ*, aut *Plantaginis* veſtiti, paululum ſupra aquam eminentibus: *flores* in ſummo caulium faſtigio ſpicatos *Biſtortæ* aut *Perſicariæ* inſtar profert; ac ſubinde *ſemen* lucidum, tumidum, ex nigro ſplendens. *Naſcitur in lacuſtribus, ſtagnantibus, aquoſiſque locis. Floret Julio menſe.*

POTAMOGETON PERFOLIATUM. *Raj. Sin. 61.*
Vid. Icon. 2. Tab. XXXIII.

POtamogeton perfoliatum. *Raj. Sin. 61. Potamogeton foliis latis, ſplendentibus. C. B. P. 193. Potamogeton altera. Dodonæi. J. B. 3. 778. Potamogeton tertia. Dod. p. 582. Ger.* Hæc tenuibus, ac teretibus *cauliculis* luxuriat, in alas ſubinde diſtributis: *folia* huic ſunt lata oblonga, acuminata, multo quam priore minora: è ſinu ramulorum, ac foliorum pediculi ſubinde prodeunt, in quorum ſingulis cernitur *ſpica* brevis, *floſ-*

Digitized by Google

culos profereos caodicantes, pentapetalos, intus muſcoſos; ac deinde *ſemina* tumida, rotunda, veluti *Aphaces*; *radix* fibroſis fundo adheret. *Tota hæc ſub undis naſcitur eminens tantummodo cacumine; ſed in aquis haud profundis, ac dulcibus, quæ tamen maritimo æſtu attolluntur. Junio, ac Julio ſpica florentes conſpiciuntur.*

POTAMOGETON FOLIIS ANGUSTIS, SPLENDENTIBUS *M. H. 2. 587 Vid. Icon. 3. Tab. XXXIII.*

POtamogeton foliis anguſtis, ſplendentibus. *M. H.* 2. 587. Hæc eſt major ſpecies, albicantibus, & articulatis *radicibus* ſecundum aquæ fundum repit, à quibus (exiguis fibris deorſum emiſſis) *cauliculi* aſſurgunt tenues, oblongi, geniculis intercepti; inferius parvis, ſuperius autem majoribus, & longioribus, anguſtis *foliis* adnatis, quorum medius nervus eſt durus, ſubunda ſtili alicujus inſtar folii faſtigium ſuperans eminet: *flores* in craſſa *ſpica* ſubrubent. *Sub aquis vero herba hæc una cum foliis ſuis conditur, ſola ſpica ſupereminet. Naſcitur in lacuſtribus, & aquoſis locis.*

Temperamentum, & Vires.

Potamogeton, *inquit* Galenus, *aſtringit, & refrigerat ſimiliter Polygono, ſed aſſentia ejus craſſior, quam Polygoni.* Dioſcorides *refrigerare, & aſtringere ſimiliter ait, & utile pruriginibus, & malis depaſcentibus veteribuſque ulceribus eſſe.* Plinius *ex vino dyſentericis, & cœliacis mederi ſcribit, uſumque eſſe in foliis.*

9.

DISTRIBUTIO XVII.

PLANTAE MONANGIOSPERMAE.

Primula veris umbellata, odorata, pratenſis; Primula veris pallido flore, humilis; Auricula Urſi, flore luteo; Auricula Urſi Myconi, piloſa, cærulea; Numularia lutea, major; Anagallis phœniceo flore; Gentiana major, lutea; Trifolium fi rinum; Leontopetalon; Alſine vulgaris, *ſive* Morſus gallinæ; Saponaria vulgaris; Beenalbum Officinarum; Myoſotis anverſis, ſubhirſuta, flore majore; Lychinis arvenſis, glabra, flore majore; Lychnis arvenſis, glabra, flore minore; Ros ſolis; folio ſubrotundo; Caryophyllus hortenſis, ſimplex, flore majore; & Portulaca latifolia, ſativa.

PRIMULA VERIS UMBELLATA, ODORATA, PRATENSIS. *Boerh. 1. 199. Vid. Icon. 4. Tab. XXXIII.*

PRimulæ Veris, *quod primo Vere floreant*, Dioſcoridis *l. 4. c. 104.* φλομῖτις, & Plinii *l. 25. c. 10.* Phlomides *cenſentur. Aliis vero* Plinii *l. 25. c. 4.*, & *l. 26. c. 11.* Dodecatheon, *cui ſunt folia ſeptem Lactucis ſimillima à lutea radice exeuntia. Verum apud* Plinium *l. 25. c. 10. Alterum genus* Alisſmatis *in Sylvis nigrius majoribus foliis videtur*, Verbaſculum *dicitur, quòd folia aſpera hirſuta* Verbaſci *inſtar habeat*. Primula Veris, *quod exeunte* Hyeme, *& primo ineunte* Vere *floreat*.

PRimula Veris umbellata, odorata, pratenſis. *Boerh. 1. 199. Flor. 2. 86 Primula Veris, flavo flore, elatior. Cluſ. H. 301. Primula Veris, odorata, flore luteo, ſimplici. J. B. 3. 495. Primula Veris major, floribus luteis, odoratis, Dod. p. 147. Primula Vera pratenſis, odorata, lutea. Ad. Lob. Ger. Verbaſculum pratenſe, odoratum. C. B. P. 241. Herba paralyſis, vulgaris. Trag. Folia* promit lata, rotundis tamen longiora, rugoſa, aſpera *Betonicæ* foliorum inſtar, quibus tamen majora ſunt, & dilutius multo virentia, per margines nonnihil aut exiguum ſerrata: aſſurgit è medio *cauliculus* tenuis, nudus, ſemipede, aut aliquando dodrante non altior, in cujus cacumine plurimi *pediculi* oriuntur ſuſtinentes ſinguli ſingulos *floſculos* ſaturate luteſcentes, odoratus frequenter, deorſum nutantes, quibus ſingulis deciduis ſingulæ ſuccedunt *capſulæ*, oblongæ involucro, ſeu *calyce* foliaceo cinctæ: in medio capſularum plurima apparent *ſemina*, ſubruffa matura, cingentia *ſtilum* nutritivum; *radix* fibroſa in diverſa ſpargitur. *In locis humidioribus non tamen omnino riguis cignitur; reperitur quandoque in Campis apertis, & patentibus. Floret Martio, & Aprili.*

PRIMULA VERIS PALLIDO FLORE, HUMILIS. *Cluſ. H. 302. Vid. Icon. 5. Tab. XXXIII.*

PRimula veris pallido flore, humilis. *Cluſ. H. 302. Primula veris ſylveſtris, flore pallido. Eyſt. Verbaſculum ſylveſtre, majus, ſingulari flore. C. B. P. 241. Herba paralyſis. Cæſ. 261. Verbaſculum ſylveſtre majus, ſingularibus floribus, ſingularibus cauliculis inſidentibus. M. H. 2. 555. Primula veris minor. Dod. Primula Sylvarum. Ad. Lob. Lugd.* Hæc *Primula ſylveſtris* minor *foliis* primam refert, ſed tamen ſunt multo minora: *pediculi* tenues, plurimi, ſingulares in mediis foliis attolluntur, breves, vix palmi altitudine; in quorum ſingulorum faſtigiis *floſculi* ſinguli apparent quinis petalis ad medium cordatis, ſeu deliquium patientibus donati, pallide lutei, priorum quoad formam floribus ſimiles; pericarpium, & *capſulæ*, ipſaque *ſemina* iisdem ſimilia; *radix* etiam ſimiles in fibras dividitur. *Creſcit in campeſtribus, ac ſylvis. Floret Aprili.*

Temperamentum, & Vires.

Apud recentiores Primulæ Veris odoratæ, *&* Sylveſtris, *ſive* humilis *trita* folia *imponuntur efficaciter doloribus articulorum*. Radicum decocto *veſicæ, renumque obſtructiones ſolvunt*. Jus herbæ *propinatur, & illinitur adverſus rupta, luxata, & liventia. Quod vero hæc eadem poſſint, temperamentum eorundem palam docet; parum enim adſtringunt ſi guſtaveris; amara, & modice acria ſunt, ut hoc nomine deſiccandi, & detergendi facultatem, quam illis* Galenus *adſcribit, habere nemo dubitare debeat. Noſtri etiam temporis* Herbarii *calida, & ſicca eſſe ſtatuunt. Et mulieres formæ, & pulchritudini coloris faciei ſtudentes*, ſucco illorum à floribus *expreſſo faciem illinunt, quod maculas, rugaſque, & alia ejuſdem vitia mirifice detergat.* Folia *guſtu non ingrato, in olere placentulis, & acetariis: ſuntque admodum utilia capiti, nervis, & humorum ex decubitu putridini, aut inflammationibus, eoque vulneraria habetur. Eſſe* Primulas Veris *facultate reſiccantes, ſed exiguum, aut nihil calidas prodidit* Dodonæus. *Adhibentur & in Apoplexia, paralyſi, & articulorum doloribus.* Aqua florum, & Conſerva *anodyna, & hypnotica ſunt Medicamenta.* Decoctum radicum Primulæ vulgaris *in ſero lactis, aut Zythogala, aliove idoneo vehiculo ſumptum ſingulare eſt, & præſtantiſſimum, ut perhibent, remedium ad vertiginem.* Flores *ergo* Primulæ veris odoratæ conſervæ *formæ paralyticis conveniunt.* Matthiolus *ſtillatitiam* aquam *totius plantæ fronti illitam capitis dolores mulcere aſſerit.*

AURI-

AURICULA URSI, FLORE LUTEO. *J. B.* 3. 499.
Vid. Icon. 6 Tab. XXXIII.

AUricula Urſi à *forma foliorum dicitur*: *ἀπὸ τῶν ἀλίσμα*, *ſive* *ἰσομέτρων* *foliis Plantaginis*, *ſed anguſtioribus*, *& in terram convexis &c.* Dioſc. *l.* 3. *c.* 169. Et Plinii *l.* 25. *c.* 10. Sanicula à Sanandis *vulneribus*.

AUricula Urſi, flore luteo, *J. B.* 3. 499 *Sanicula Alpina, lutea*. *C. B. P.* 242. *Sanicula*, *ſive Auricula Urſi*, *Matth. Dod. Caſt. Aliſma*, *ſive Damaſonium Dioſcoridis*. *Col. Phyt.* 18. *Auricula Urſi floribus luteis*. *Cam. Tab. Fyſt.* *Auricula Urſi* propter connexionem, & affinitatem in fine ultimo ad *Primulam Veris* pertinet, *folia* lata, è virore albicantia, ejus foliis reſponderent niſi lævia eſſent abſque rugis, & carnoſa, glabra, atque omnino craſſiora. Huic pediculus eſt tenuis, teres, qui è medio foliis effertur, & *floſculos* in faſtigio caulis profert plures ſimul junctos ex eodem centro, *caulis* ſcilicet ſummo orientes, *Primulæ Veris* pratenſis ſimiles, quinis petalis conſtantes, in medio diliquium patientibus, luteos ut plurimum, albos, aliquando purpureos, aut dilute rubentes: floribus ſingulis ſingulæ ſuccedunt *capſulæ* ſubrotundæ, *calycibus* quinquefoliatis brevibus inſidentes; in quibus ſingulis plurima nutriuntur *ſemina* circa *ſtilum* nutritivum: *radix* pluribus, craſſis, oblongis fibris firmatur. *In petroſis, & præruptis Alpium jugis. Vere, unà cum aliis* Primulis Veris *floret*.

Temperamentum, & Vires.

Frigida & ſicca eſt, & aſtringit, teſte Matthiolo, & Dodoneo, *ſi quotidie in potu folia infuſa bibantur ad vulnera conglutinanda aliquot diebus continuis pota conducunt, potionibus addita aut per ſe cocta*. Columna Auriculæ Urſi vires Primulæ Veris *viribus*, *cui valde eſt affinis fine ultimo*, & Aliſmatis *adſcribit*; *Venatoreſque referente* Cluſio, *ejus* Radice *frequentiſſimè utuntur*, *ad roborandum caput, ne vertigine in præcipitiis tentetur*.

AURICULA URSI MYCONI, PILOSA, CAERULEA. *Chabr.* 493. *Vid. Icon. 7. Tab. XXXIII*

AUricula Urſi Myconi, piloſa, cærulea. *Chab.* 493. *Lugd. Sanicula Alpina villoſa, foliis Borraginis*, *C. B. P.* *Radices* multas emittit ferè capillaceas, fuſcas, petris hærentes, guſtu adſtringentes. Circa eas *folia* per humum tepunt, *Borraginis* foliis quadrantenus ſimilia, in ambitu nonnihil laciniata, aſpera, rugoſa, craſſa, piloſa. Ex foliorum medio duo aut tres *cauliculi* emergunt, rotundi, dodrantales, hirſuti, ſolidi, ſucci ſi purpuraſcentes; in quorum faſtigiis *flores* ſunt cærulei, ex quinque foliis ſubrotundis compoſiti, cum *staminibus* luteis. *Naſcitur in umbroſis humidis montanis locis*.

Temperamentum, & Vires.

Aqua ex Sanicula Montana, *ſeu* Auricula Urſi Myconi *per vitreum organum diſtillata ad frangendum calculum, ſive veſicæ, ſive in renibus valde efficax eſt, id quod* Myconus *vir bonus, & doctus ſe experientia reperiſſe aſſerit. Eâdem* Aquâ Hiſpani *adverſus tuſſim utuntur*: *quam ob cauſam plantam hanc* Yerva tuſſera *nuncupant*; *alii à foliorum copia* Peluda *vocant*.

NUMULARIA LUTEA, MAJOR. *C. B. P.* 309.
Vid. Icon. 8. Tab XXXIII.

NUmularia à *foliis* numi *ſpeciem referentibus ſic dicta*; *aliis* Centummorbia *à mirifica in vulneribus medendis facultate*. *Aliis* Hirundinaria, *quod* Hirundinis *inſtar paſſim terræ affixa hæreat*. Centimorbia, *vel* Centumorbia *à mirifica facultate, & efficacia, quâ adverſus plurimos morbos, plurimaque ulcera, pollet*.

NUmularia lutea, major. *C. B. P.* 309. *Numularia*, *ſive Centimorbia*. *J. B.* 3. 370. *Numularia*, *Trag. Fuch. Dod. Ad. Lob. Lugd. Tab. Ger. Eyſt. Lyſimachia humifuſa, folio rotundiore, flore luteo*. *T.* 141 Longis tenuibus *viticulis*, anguloſis proſerpit hæc *Numularia major*, quorum geniculis ex brevioribus intervallis *folia* bina, è regione appoſita naſcuntur. *Anagallidis* rotundiora, & nonnihil criſpa, guſtu vehementer citra modum ſiccante adſtringenteque; ex quorum alis *flores* plerumque bini, interim terni, *Anagallidis* luteæ florum inſtar, ſed rotundiores, eodemque colore præditi, ſapore autem adſtringente; quinis petalis conſtantes, quos vice *calycis* totidem viridantia foliola ſuſtinent: *capitulum*, & *ſemen Anagallidis luteæ* habet. *Juxta ſcrobes. & fluenta aliaque rigua loca provenit, ſubinde, & in humidis reperitur Sylvis, Pratis, & foſſis. A Majo menſe uſque in multam Æſtatem floret*.

Temperamentum, & Vires.

Secundi aut tertii ordinis exſiccantium eſſe herbam *ſapor ejus guſtu admodum aſtringens oſtendit*; *eſt vero, & ſimul modice refrigerans*: *& hinc* flores, & folia *trita, & impoſita, vulnera, & quævis ulcera glutinare valent*: *eadem cum Vino ſumpta dyſenterias, ventris imbecillitates fluxuſque, ac humiditates ſanat. Conducunt & ad ſanguinis rejectiones, profluvia muliebria, & ad omnia interaneorum vulnera, & ulcera, potiſſimum pulmonum. Vinum, in quo* herbæ *hujus* folia *decocta, ulceribus ſumme confert, ſi hoc laventur, & abſtergantur*: folia *cataplaſmatis ritu illita ulcera putredinoſa juvant, authore* Fuſchio. *Sed &* ſuccus *quoque* foliorum, & herba *ipſa illita recentia glutinat. Præcipuam ejus vim eſſe dixit* Matthiolus, *adverſa puerorum enterocelas, cum illita, tum pulvere hauſta*.

ANAGALLIS PHOENICEO FLORE. *C. B. P.* 252.
Vid. Icon. 9. Tab. XXXIII.

ANαγαλλὶς Dioſcoridi *l.* 2. *c.* 209. Anagallida *aliqui* Corchorum *vocant*, Plinio *l.* 25. *c.* 13. *Genera duo*. Dioſcor., & Plin. flore *tamen diſtantia*: *quæ* cæruleo *eſt flore* fœmina: *quæ* phœniceo, mas *iiſdem dicitur*.

ANagallis phœniceo flore. *C. B. P.* 252. *Anagallis phœnicea, mas. J. B.* 3. 369 *Anagallis mas. Dod.* p. 32. *Ger. Anagallis floribus phœniceis, obſoletè purpureis, & carneis. Park. Cauliculi* ejus triangulares aliquando, ſed frequentius quadrangulares, qui non attolluntur, ſed per terram ſparſi jacent: quibus pauca parvolaque *folia* acuminata, non toto ambitu rotonda, ſuperna virent, averſa vero exiguis nigricantibus punctulis notantur: *flores* in tenuibus pediculis. oblongis, è ſinubus inter folia caules exeuntibus, aut puniceo colore rubentes, aut obſolete purpurei, aut albicæruleive, pentapetali: quibus ſingulis ſuccedunt *capſulæ* ſingulæ, rotundæ inſtar ſeminis *Coriandri*, quæ bifariam maturæ, & exſiccatæ tranſverſim horizontaliter ſecantur; atque in ſingulis plurima *ſemina* matura, ſubruffa, continentur cingentia ſtilum nutritivum, rotundum: *radix* tenuibus fibris conſtat. *In arvis juxta ſemitas, & in Hortis, ac lineis non rara utraque cum mas, tum fœmina prodit, frequentius tamen flore rubente. Tota Æſtate, potiſſimum tamen Auguſto menſe florem fert*. Anagallis flore cæruleo. *C. B. P.* 252. *M. H.* 2. 569. *Anagallis fœmina*. *Dod. p.* 32. *Trag. Fuch. Tur. Lugd. Ger.* Ab Anagallide phœniceo flore neutiquam effigie diverſa, ſed duntaxat colore.

Temperamentum, & Vires.

Habet Anagallis *deſiccandi vim citra mordacitatem, nonnihil quoque caloris, & quandam trahendi facultatem, adeo ut infixa corpori extrahat, author* Galenus. Dioſcorides *ait, utramque* Anagallidem *marem ſcilicet, & fœminam mitigandi vim habere, inflammationes arcere, adactos corpori aculeos extrahere, & nomas cohibere*, ſuccum *item caput gargariſatum purgare, naribus infuſum dentium dolores lenire, ſi adverſam nari injiciatur*; *retuſæ oculorum aciei auxiliari, & argema cum Melle purgare*; *contra viperarum morſus inſervire*; *jecinoris ac renum vitia reprimere, ſi ex vino bibatur. Quædam mulier* Lutetiæ Aqua *è phœnicea* Anagallide *diſtillata multos ſuffuſione laborantes curavit. Poteſt autem diſtillari, teſte* Holerio, *cum Melle. Verum* ſuccus *cum Melle permiſtus, & inſtillatus id efficacius præſtaret, nam* Aquæ *diſtillatæ nihil fere aliud ſunt, quam inſipidum phlegma, parumque aut nihil de viribus plantarum unde extrahuntur, in ſe continent*.

GENTIANA MAJOR, LUTEA. *C. B. P.* 187.
Vid. Icon. 10. Tab. XXXIII.

GEntiana *dicitur ab inventore* Gentio Illyriorum *Rege, qui primus in bello ejus vires reperit adverſus peſtem*; *ideo* Peſtifuga *etiam nominatur*.

Gen-

Digitized by Google

GEntiana major, lutea. *C. B. P.* 187. *Gentiana veterum*, *Cluſ. major. H.* 311 *Matth. Lob. Gentiana vulgaris major*, *Ellebori albi folio*. *J. B.* 3. 520. *Foliis* viret latis, longis, tribus aut quinque nervis diſtinctis, veluti *Plantaginis vulgaris*, ſed majoribus, glabris, & lucidis. *Scapi* inter hæc ſurgunt alti, ſimplices, indiviſi, inanes, læves, geniculati, bicubitales, & altiores, *foliis* è ſingulis binis ſenſim imminutis; circumambientibus coronæ modo ſuperiorem partem ex intervallis *floribus* colore luteo, è ſenis anguſtis petalis radiantis *ſtellæ* inſtar explicatis. Hi autem è *calycibus* exeunt oblongis; in quibus *ſemen* læve, latum, tenue, quale eſt *Leucoii*, colore ſubruffo ſordens. *Radix* prolixa, craſſa, multifida, intus flaveſcens, ſapore inſigniter amaro, lutei, & buxei coloris eſt. *Locis gaudet umbroſis: in Montibus naſcitur. Floret AEſtate, & Autumno ſemen perficit.*

Temperamentum, & Vires.

Calef., & ſicc. 2. Alexipharmaca eſt, aperit, attenuat. Uſus præcipuus in peſte, aliiſque venenatis affectibus, in obſtructione Hepatis, Lienis &c. Et hinc in hydrope, tum in Suffocatione Uteri, in imbecillitate ventriculi, lumbris, in febribus, in morſu Canis rabidi &c. Extrinſecus adhibetur creberrimè in vulneribus, ac fonticulis mundificandis, renovandis &c. in morſu Canis rabidi, veneno arcendo (cum Theriaca *impoſita)* Schrod. *Contra febres intermittentes inter auxilia efficaciſſima habetur, viribus* Chinæ Chinæ, *ſeu* Cort. Peruv. *vix cedere, ſi fidis* Ettmulero, *qui non ſemel hujus* Rad. *ut* Chinæ Chinæ *ſuccedaneam commendavit. Illi vero* Corticis pulverem *non ultra drachmam unam, vel alteram præſcribit; Sed nec plus quidem* radicis Gentianæ. *Stomacho gratiſſima eſt, & appetitum dejectum reſtituit; corporis univerſi cachexiam corrigit.*

TRIFOLIUM FIBRINUM. *Dod. p.* 780.
Vid. Icon. 1. Tab. XXXIV.

TRifolium, *à terno foliorum numero*.

TRifolium fibrinum. *Dod. p.* 780. *Trifolium paluſtre, majus, rotundiori folio*. *C. B. P.* 327. *J. B.* 2. 389. *Trifolium paludoſum*. *Ger.* 1194 *Park.* 1212. *Trifolium fibrinum, paluſtre*. *Caſt. Tab. Menyanthes paluſtre Theophraſti* 4. *Hiſt.* 11. *Menyanthes paluſtre, latifolium, & triphyllum*. *T.* 117 *Acopa Dioſcoridis*. *M. H.* 3. 604 *Folia* trifoliata latiſſima, fabacea ſunt: *Flores* ei menſe Majo in thyrſum diſpoſiti albi, pentapetaloides, intus filamentis criſpatis ornati exeunt. *Capſulæ* ſemioblongæ ſubrotundæ, in duas partes aperiuntur, abſque membrana diſterminante, ſed ad latera nutriuntur *ſemina* glabra, ſubrotunda, nigreſcentia, *Milio* majora, quæ menſe Julio matureſcunt. *Aquis, & paludibus gaudet.*

Temperamentum, & Vires.

Antiſcorbutica hæc planta eſt inſignis: adverſus morbos articulares, hydropicos affectus, aliaſque plurimos miræ eſt efficaciæ: de quibus plura lege apud Sim. Paul., *&* Ephem. German. *An.* 4. 5. 12. *&c.*

LEONTOPETALON. *Dod. p.* 69.
Vid. Icon. 2. Tab. XXXIV.

LEontopetalon *à vocibus* Græcis λέων, λέοντος, *&* πέταλον folium, *quaſi dicas* folium Leoninum. Λεοντοπέταλον Dioſc. *l.* 3. *c.* 110.

LEontopetalon. *Dod. p.* 69. *Eyſt. Genſn. Hort. Lugd. Park. Ger. C. B. P.* 324. *J. B.* 3. 489. *M. H.* 2. 285. *Leontopetalon foliis coſtæ ramoſæ innaſcentibus*. *T. C.* 49. *Radix* rotunda pugnum implet tuberibus multis, inæqualis, cortice cinereo, pulpa virente ex luteo, ſapore amaro: huic *pediculi* exeunt pedales, trifariam diviſi, quorum ſingulæ diviſiones bina, aut terna gerunt *folia* fere rotunda, alia integra, laciniata, & veluti criſpa, colore ex glauco flaveſcente, venoſa: *flores* in uncialibus pediculis, oblongis foliis interjectis, in caulibus ſpicatim congeſti, lutei *Ranunculi* florum magnitudine, quinque ſtriatis longis conſtant apicibus luteolis umbilicum circumſtantibus: quibus marceſcentibus propendiuntur pediculi ad palmarem longitudinem, in extremo *utriculum* venoſum *Halicacabi* inſtar ſuſtinentes: *ſemen* nigrum *Cannæ Indicæ* ſemine perſimile. *In Hortis reperitur; Flores hyeme profert.*

Temperamentum, & Vires.

Leontopetalon, *authore* Galeno, *digerendi, excalefaciendi, & exſiccandi facultatem in tertio ordine poſſidet.* Radix, *inquit* Dioſcorides, *in Vino ſumpta demorſis à Serpentibus auxiliatur, citiſſime dolorem ſopiens. Miſcetur enematis Iſchiadicorum.*

ALSINE VULGARIS, *ſive* MORSUS GALLINAE.
J. B. 3 363. *Vid. Icon.* 3. *Tab XXXIV.*

ALſine *à voce* Græca ἄλσος Lucus. Alſine *enim, ut ait* Dioſcorides *lib.* 4. *cap.* 87., *quòd opacis, nemoroſiſque locis gaudet.*

ALſine vulgaris, *ſive* Morſus Gallinæ. *J B* 3 363. *Alſine media*. *C B. P.* 250. *M. H.* 2 550 *Hippia minor*. *Cord. Hiſt. Radiculis* eſt capillaribus, humi ſtriatis, tenellis, hirſutis, ſubrubentibus, geniculatis *viticulis*. *Folia Anagallidis*, ſubhirſuta, ex geniculis ſimiliter adverſa guſtu fatuo. *Floſculi* candidi, ſtellati minores. *Semen* papaverinum, ruffum. *Lucos, & humentia etiam amat. Sed in Hortis inter olera, & in vineis etiam enaſcitur; floretque ad mediam uſque AEſtatem.*

Temperamentum, & Vires.

Alſine, Morſus Gallinæ *dicta, ut inquit* Tragus, *refrigerantem, & humectantem, quemadmodum* Portulaca, *obtinet facultatem.* Aqua *diſtillata eaſdem habet vires, ſed & hoc illi experientia tribuit, quod iis, qui diuturnis morbis, & magnitudine ægritudinum conſumpti ſunt, viribuſque deficiunt, & macreſcunt, utiliſſima ſit, vel per ſe, vel in Vino pota. Eadem infantibus in ſummis caloribus, & ægritudinibus exhiberi debet, nam non ſolum internas inflammationes reſtinguit, ſed & impedit, quæ accidere poſſunt morbis, ut ſpaſmum.* Herba *ipſa* Succus, *&* Aqua *diſtillata non ſecus atque* Portulacæ, *ac* Sedi *vulneribus calidis, ac ulceribus utiliſſima ſunt impoſita, illita, & ſi ex illis colluantur.* Ex ſucco *unguenta refrigerantia confici poſſunt, inflammationibus jecoris aliorumque vulnerum commodiſſima, non minus, quam* Populeon. Folia *decocta una cum* foliis Althææ, *addita pulvere* Fænugræci *aut* Lini *ſi contundantur; & fiat Cataplaſma, aufert inflammationes in quacunque corporis parte, ſi calide applicetur. Apoſtemata ad ſuppurationem perducit, atque inflammationes diſcutit antequam ad ſuppurationem pervenerint.* Folia Alſinæ *decocta in* Aceto, *&* Sale *valent contra pruritum membrorum, ſi iiſdem abluantur. Eſt enim frigida, & humida aqueæ eſſentiæ, quare citra reſtrictionem refrigerans, ut* Galenus *ait, oculorum inflammationibus cum* Polenta, *autore* Dioſcoride *imponitur:* Succus *aurium doloribus (ex cauſa videlicet calida) infunditur. Aviculæ caveis incluſæ, cum eſcam faſtidiunt, hac* herba *recreantur, unde* Paſſerina *à quibuſdam dicitur.*

SAPONARIA VULGARIS. *J. B.* 3. 346.
Vid. Icon 4. *Tab. XXXIV.*

SAponaria *dicta, quod* Saponis *vicem præbeat ad pannos purgandos: quibuſdam* Struthium Dioſcoridis *l.* 2. *c.* 193.

SAponaria vulgaris. *J. B.* 3. 346. *Park. Saponaria, major, lævis*. *C. B P.* 206. *Saponaria*. *Dod. p.* 179. *Trag. Ad. Lob. Caſ. Tab. Cam. Ger. Lychnis ſylveſtris, quæ Saponaria vulgò*. *T.* 336. *Lychnis, Saponaria dicta, major, vulgaris, ſimplex*. *M. H* 2 547. *Saponaria major*. *Lugd. Struthium*, *Fuch. Caules* ſunt glabri, tenues, rotundi, geniculati, cubitales aut altiores; *folia* lata, venoſa *Plantaginis* latifoliæ, *Gentianæ* cruciatæ potius ſimillima, ſed tamen minora, è ſingulis geniculis bina ut plurimum, & præſertim radicibus viciniora, deorſum reflexa: *flores* in ſummo cauliculorum, & circa ſuperiora genicula multi, odorati, colore alias pulchro roſeo rubentes, alias dilute purpuraſcentes, aut candidi, qui ex teretibus, & oblongis *calycibus* exeunt, ex quinque petalis commiſſi, in quorum medio exigua quædam *ſtamina*: *radices* craſſæ, longæ, oblique ſerpentes, quibus fibræ quædam adhærent, *Veratri* nigri radicibus ſimiles. *Creſcit paſſim juxta rivulos, & vias. Floret Majo.*

Tem-

Temperamentum, & Vires.

Calidam, & ſiccam eſſe temperie teſtatur Dodonæus, *facultate autem abſtergendi non exigua præditam. Preſſu, inquit* Schvvenckfeldius, *nitroſum extergentemque emittit ſuccum, unde vi pollet abſterſoria adeo etiam pituitam è capite eliciat, ac ſternutamenta moveat, tantâ violentiâ ut partum mortuum excutiat. Ruſtica gens* pulvere *aſcarides puerorum expellit. Abſtergit ſcabiem, & omnes cutis fœditates. Maculas unctoſas veſtimentorum tollit, ſi cum* Saponaria herba *lavetur.*

BEEN ALBUM OFFICINARUM. *J. B. 3. 356.* *Vid. Icon. 5. Tab. XXXIV.*

BEën album, *ſive* Lychnis *ſylveſtris perennis. Vulgò* Been album *nominant ad differentiam alterius, quod rubrum cognominatur, idque* Valeriana marina rubra *dicitur.*

BEën album Officinarum. *J. B. 3. 356. Lychnis ſylveſtris, quæ Been album vulgò. C. B. P. 205. Been album, ſive polemonium. Dod. p. 171. Lychnis ſylveſtris, flore albo. Eyſt. Melandryum Plinii, quorundam. Cluſ. H. 293. Papaver ſpumeum. Lob. obſ. 184. Lychnis ſylveſtris, perennis, quæ Been album vulgo. M. H. 2. 535. Polemonia. Caſ. Been album. Geſn. Hor. Ger. Lugd. Thal. Cauliculi* huic complures ſunt, tenues, teretes, & geniculati, atque ab ſingulis articulis *folia* bina oblonga, latiuſcula, acuminata, *Polygoni* fere ſimilia, è regione ſibi invicem oppoſita, lævia ſeu glabra ut plurimum, quandoque hirſuta, ex albido virentia *floſculi* albidi ex oblongis erumpentes *calycibus* tenui mollique membrana velatis, plures ſimul cohærentes, deorſum nutant: *capſulæ* ſubrotundæ quinis denticulis recurvis, aliquando rectis; in faſtigio ornatæ: in quibus *ſemen* nigrum continetur: *radix* alba, & ſatis prolixa, ſed tenuis. *Pluribus per* Galliam, Italiam, Germaniam, Angliam, *& pæne ubique terrarum reperitur locis; in herboſis, & latis collibus frequenter exit. Æſtate floret, Junio nempe menſe in Auguſtum uſque, quo tempore ſemina perficit.*

Temperamentum, & Vires.

Caterùm quamvis Beën albi *vulgò dicti facultates incompertas crediderit* Dodonæus: *Id tamen commendat* Tragus *ad fomenta, & balnea ſudatoria, quibus induratos nervos emollire annitimur.* Succus, *authore* Schvvenckfeldio, *ophtalmiam calidam tollit, & dolores oculorum mulcet.* Semen *pituitam purgat, & Comitialibus datur: atque etiam ægris neſcientibus ſuppoſitum Criſim moliri creditur.*

MYOSOTIS ARVENSIS, SUBHIRSUTA, FLORE MAJORE. *T. 245. Vid. Icon. 6. Tab. XXXIV.*

MYoſotis *à vocibus* Græc. μυὸς Mus, *&* ὠτα Auris; *quaſi diceres* auriculam muris.

MYoſotis arvenſis, ſubhirſuta, flore majore. *T. 245. Lychnis caulibus ad genicula foliolis. M. H. 2. 546. Caryophyllus arvenſis, hirſutus, flore majore. C. B. P. 210. Auricula muris pulchra, flore albo. J. B. 3. 360. Holoſteum Caryophilleum. Tab. 233. Radice* conſtat tenui, vario repratu vagante, fibrarumque è geniculis demiſſarum ope, rurſus terram apprehendente: *caules* autem teretes, geniculati, in ramoloſum faſtigiis *flores* habent amœnos, lacteos, quinis petalis in modo aliquo abſque unica diviſura inciſis compoſitos, quos totidem ad baſim viridantia foliola ſuſtinent, in medio vero petalorum *ſtamina*, & *ſtylus* colore luteo cernuntur: *folia* ad genicula ſuperiora bina fere ſemper ſibi invicem oppoſita, interdum plura, hirſuta, ſemuncia longiora ex latiore baſi ſine pediculo, ſenſim in acumen deſinentia. *In Sylvis, Arvis, Pratis, & Parietinis. Floret Majo, & Junio.*

Temperamentum, & Vires.

Siccæ eſt naturæ in caliditate temperata, affectibus cordis medentur flores, *maximeque caduco morbo ſuccurrunt. Nonnulli* Conſervam *parant, alii è* floribus Aquam *deſtillant, quam infantibus epilepſia correptis propinant. Extrinſecus ad paralyſin, & reſolutionem nervorum extollitur, Vide* Jo. Bauh. Chaber.

LYCHNIS ARVENSIS, GLABRA, FLORE MAJORE. *M. H. 2. 456. Vid. Icon 7. Tab. XXXIV.*

A λυχνὶς, *id eſt*, Lucernula Dioſcordi *l. 3. c. 114, & 115* Lychnis à Caryophyllo *differt calyce ſimplici, ad exortum non ſquamato, ſemine reniformi, vel angulato, tum & coronâ, quæ medium florem occupare ſolet.* Caryophyllus *autem calyce veluti gemino donatur, & ſemine foliaceo, ſed coronâ caret.*

LYchnis arvenſis, glabra, flore majore. *M. H. 2. 456. Caryophyllus arvenſis, glaber, flore majore. C. B. P. 210. Gramen Fuchſii, ſive Leucanthemum. J. B. 3. 361. Alſine pratenſis, gramineo folio, ampliore. T. 243. Gramen Leucanthemum Lugd. Dod. Ger. Holoſtium Dioſcoridis, vel* λευκάνθεμον *Æginetæ. Adv. Lob. Holoſtium. Ruellii. Gramen floridum, majus. Tabern. Cauliculos* gerit à radicibus repentibus multos tenues, teretes crebro geniculatos, facile in terram, niſi prope naſcentibus fruticibus fulciantur, procumbentes: *folia* ex ſingulis geniculis bina, contra ſe poſita, anguſta, mucronata, oblonga, duriuſcula, gramineis tamen breviora: *floſculi* è ſummis caulibus erumpunt plurimi, albi, pentapetali, ad medium ſingulis petalis bifidis, & ſuis propriis pediculis inſidentes, *Leucoii* floribus minores, qui ſunt tantùm tetrapetali, floribus ſingulis pereuntibus ſuccedunt *folliculi* oblongi, in quibus *ſemen* parvum, *Milii* ſemini ſimile: *radices* ſunt tenues, & geniculatæ, plurimas fibras in terram demittentes. *Secus ſcrobes, agrorum margines, & aggeres, locis fruticoſis, & opacis crebro reperitur. Floret Majo, & Junio menſibus, & non raro ſerius quoque.*

LYCHNIS ARVENSIS, GLABRA, FLORE MINORE. *M. H. 2. 546. Vid. Icon. 8. Tab. XXXIV.*

LYchnis arvenſis, glabra, flore minore. *M. H. 2. 546. Caryophyllus arvenſis, glaber, flore minore. C. B. P. 210. Gramini Fuchſii Leucanthemo affinis, & ſimilis herba. J. B. 3. 361. Holoſtis Ruelii diverſitas. Lob. Ic. Gramen floridum minus. Tab. Gramen Leucanthemum alterum. Ger.* Serius hoc floret priore, tenuioribus, quadratis viticulis: *floſculis* ex longis pediculis lacteis, pentapetalis, prioris aut antecedentis floribus multo minoribus, & ad medium bifidis, *apiculis* rutilantibus: *capitula* ſuccedunt, floribus minoribus minora etiam: *folia* pariter minora, repanda, bina è regione ſingulis caulium geniculis adnaſcentia: *radix* ſicut prioris fibroſa, repens itidem. *Provenit paſſim ſecus agrorum margines, & ſcrobes, cum priore vulgariter cernitur, abundat etiam in Sepibus. Floret etiam tardius priore.*

Temperamentum, & Vires.

Lychnis arvenſis, glabra, flore majore, & minore, *refrigerandi, ſiccandi vi pollet*, quare inflammationibus oculorum *adhibetur contuſum, & Emplaſtri loco impoſitum. Idem* ſuccus *præſtat, ſi lintea in eo madeſiant, & applicentur. Alii ad dictas oculorum inflammationes aquam è* floribus *diſtillant.* Moriſ.

ROS SOLIS, FOLIO SUBROTUNDO. *C. B. P. 357.* *Vid. Icon. 9. Tab. XXXIV.*

ROrem ſolis *appellarunt à* guttis roris, *quibus aſpergitur.*

ROs ſolis, folio ſubrotundo. *C. B. P. 357. Ger. 1556. Park. 1052. M. H. 3. 620. Rorida, ſive Ros ſolis, major. Lob. 811. Ros ſolis foliis circinatæ rotunditatis. J. B. 3. 761. Rorella, ſeu Ros ſolis Eyſt. Roſa ſolis vulgo. Folia* parva, rotunda, rubeſcentia, cava ſunt, quorum *pediculi* à radice ſtrata, radiatim provenientes, manubriola cochlearium quodammodo referunt: è qua cavitate pili rubeſcentes exeunt, tubuloſi, è quibus guttulæ viſcidæ cujuſdam materiæ lucidæ, tempore maxime æſtuante potiſſimùm exeunt. *Flores* verſus unam partem ut plurimum ſpectantes, ex pluribus petalis albeſcentibus contructi, raro expanſi conſpiciuntur; quos *vaſcula ſemunciàlia*, oblonga, *ſemina* tenuia, acuta, nigricantia continentia excipiunt. *Exit locis deſertis, & arenoſis, ſed apricis, & riguis. Floret Majo, & Junio: colligendus autem* Ros *ſereniſſimâ cæli conſtitutione.*

Tem-

Temperamentum, Vires, & Uſus.

Dodonæus facit *calid.*, *& ſicc.* 4. *unde internum ejus uſum vitat: verum enim verò, ſunt qui è contra magni faciunt, maximoperèque commendat ad Phthiſim (quia calidiſſimo etiam tempore ſudat) ad peſtem, ad vulnera (in potu &c) ad Epilepſiam arcendam, & præcavendam. Extrinſecus promovere dicitur partum in puerperio ſedare (abdomini impoſita) odontalgiam ſedare (in ore dentata) affectum mitigare maniacum (collo appenſa) curare quartanam: pulſibus* 6. *horis applicata, ac dein hor.* 6. *aquæ impoſita: viciſſim pulſibus applicata, idque multoties* (10. 12. *circ.*) Foreſt. *lib.* 16. 58. *Novi qui infuſam* Rorellæ *in Aqua vitæ factam, pro cordiali uſitato habet.* Succus *dicitur humiditas, quæ inſtar ſudoris diebus quoque calidiſſimis, imò in majori copia, quàm aliàs, herbæ adhæret, atque concutiendo in patellam ſuppoſitam colligitur. Confortat cor; Epar ac ventriculum: capitis dolorem à cauſa calida ſedat, peſtem præcavet, ac curat. Extrinſecus adhibetur in affectibus oculorum, dolore, ſcil. inflammatione &c. teſte* Scrod.

CARYOPHYLLUS HORTENSIS, SIMPLEX, FLORE MAJORE. *C. B. P.* 208.

Vid. Icon. 10. *Tab. XXXIV.*

Caryophyllus, *ab odore* Caryophyllorum aromaticorum: *Aliis eſt* Veronica, *ſive* Betonica *altera. Aliis* Herba Tunica; *quibuſdam* Iphium Theoph. *6. Hiſt.* 2., *&* 7.

Caryophyllus hortenſis, ſimplex, flore majore. *C. B. P.* 208 *M. H.* 2. 561. *Caryophyllæi flos ſimplex. Dod p.* 174. *Caryophyllus ſimplici flore Swert.* 18. *n.* 7. *Caryophyllus ſylveſtris. major, vulgatior. Lob. Ic.* 440. *Caryophyllus ſimplex, hortenſis. Eyſt. Betonica coronaria, ſive Caryophyllus, flore ſimplici ſativus. J. B.* 3. 325. *Betonica altilis, coronaria Tunica. Fuchſ.* Ex *Caryophyllis* autem tam plenis, quam *ſimplicibus*, plerique *foliis* ſunt è ſingulis geniculis binis, anguſtis; nonnulli ternis, & brevioribus magiſque exiguis; omnes verò duris, per extremum acuminatis, cæſio quaſi, ſive glauco colore. *Caulibus* verò lævibus, teretibus, cubitalibus, geniculatis, nodoſis: in quorum faſtigiis longiuſculis ſpectantur *calyces* teretes, quibus dehiſcentibus apparent varia *florum* genera. *Semen* in vaſculis oblongis parvum, nigrum, latum. *Radices* fibroſæ, & ſimplices, *In Hortis colitur; Floret Junio, & Julio*,

Temperamentum, & Vires.

Temperatura media præditos Caryophylleos flores *voluit* Tragus; *ſunt qui ex* rubris Conſervas, *ut vocant, conficiunt, quemadmodum ex* Roſæ, Bugloſæ, Violæ, floribus Conſervæ *Sacchara condiri conſueverunt. Ejuſmodi* Confectio *imbellicitati cordis, præſertim in ardentibus febribus apprime conducit: Alii Aceto imponunt* florea rubros Caryophyllorom, *quod jucundo odore commendant: hoc Acetum doloribus capitis olfactu, & illitu temporibus opitulatur.* Flore Caryophylli campeſtris, *qui natura cæteris calidiores exiſtunt, diſtillantur, ea* Aqua *ſingulari experimento ad pellendum calculum menſura duum, aut trium cochlearium bibitur, calida ſiccaque facultate pollere hos* floses *perhibet etiam* Matthiolus, *& ſane indicio poteſt eſſe odoris fragrantia, & ſaporis amarulentia quædam. Qui* purporeo *colore nitent, præſtant ad omnes cordis affectus, vertiginem, apoplexiam, paralyſin, & convulſionem, ex* Betonicæ, *aut* Amaraci decocto *poti. Adverſantur Sacchara non ſolum ad prædicta omnia utiles, ſed etiam adverſus venena, venenoſorumque Animalium ictus. Dantur contra peſtilentiæ contagia.* Succus *valentius operatur ex univerſa planta expreſſus, hauſtus enim quatuor unciarum pondere, ubi morſus invaſerit, liberat. Præſtant* ſylveſtres *quoque ad omnia, ad quæ* ſativas *præſtare diximus, verum longe remiſſius operantur.* Fochſius ſylveſtris ſuccum *calculo atterendo, ac educendo, nec non comitiali morbo laborantibus à recentioribus utilem credi reliquit. Præſtant, inquit* Schvvenckfeldius, purpureo *nitentes colore* Caryophyllos aromaticos *redolentes: corroborant ventriculum, cerebrum, cor & jecur, unde commendantur ad omnes prædictorum affectus, antidotiſque inſeruntur.* Succus *haud inferior eo, qui è granis tinctores* Kermes *dictis colligitur, in cordis affectibus, palpitatione, lypothimia, in capitis malis, vertigine, apoplexia, paralyſi, & convulſione, cephalalgia &c., atque ventriculi imbecillitate, cardialgia &c. præſtantiſſimum remedium. Commodiſſimè etiam in febribus malignis propinatur.* Acetum florum Caryophyllorum *oxyrrhodinæ utiliter permiſcetur. Qui plura deſiderat de* Caſyophylleorum florum *viribus, & uſu, legat* Tabernæmootanum, Schrod. Jo Baoh. Chabr. *Conſulat etiam* Sim. Paul. *quadripartiti ſui operis &c.*

PORTULACA LATIFOLIA, SATIVA. *C. B. P.* 288.

Vid. Icon. 11. *Tab. XXXIV.*

Portulaca Ἀνδράχνη, Dioſcoridi *l.* 2. *c.* 150.

Portulaca latifolia, ſativa. *C. B. P.* 288. *Portulaca hortenſis, latifolia. J. B.* 3. 678. *Portulaca ſativa. Dod p.* 661. *Park. Portulaca hortenſis Trag. Fuch. Geſn. Portulaca latioribus foliis. Caſ. Caules* non raro dodrantales, pedales nonnunquam, & in ſolo fertili longiores, teretes, craſſi, ſubrubentes, ſucculenti læves, reſplendentes, per terram ſtrati, in alas quaſdam diſtribuuntur: *folia* uncialia, & ſeſquiuncialis longitudinis, latiuſcula, craſſa, pinguia, ſucculenta, glabra, virentia, interdum in hortis flava, à tergo albidiora: *floſculi* minuti, pallidè lutei, pentapetali ad annexum foliorum cum caulibus gignuntur, exiguis aut parvis pediculis innitentes: ſuccedente *capitulo* exiguo, oblongo, grano *Hordei* paulo majore, per medium tranſverſim horizontaliter ſecto, herbacei ac virentis coloris; in cujus gremio circa *ſtilum* nutritivum *capſulæ* ſuperiore parte decidua, conſpiciuntur plurima *ſemina*, puſilla, nigra; *radix* fibras habet ſatis craſſas. *Creſcit locis Arenoſis, & Sabuloſis; Floret Junio.*

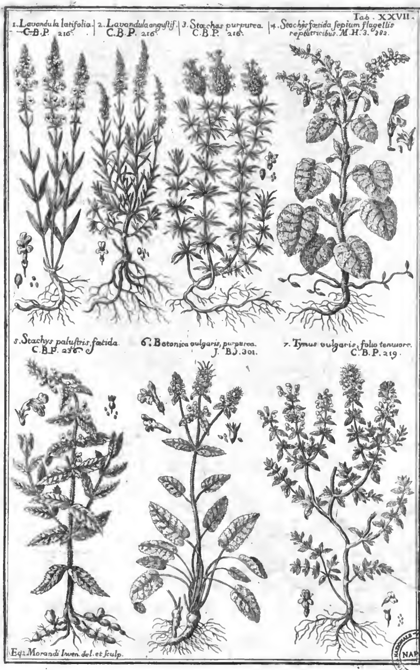
Temperamentum, & Vires.

Portulaca *vim habet, ut author eſt* Dioſcorides, *aſtrictoriam* Ἀνδράχνη, ςυπτικὴ, *refrigeratoriam*, Lob. *Impoſita cum* Polenta, *cum capitis, tum oculorum doloribus, ac cæteris quoque inflammationibus, itemque ſtomachi ardoribus, & eryſipelatis, ac veſicæ denique cruciatibus auxilia eſt.* Succus *condenſatus cum gummi* Tragachanthæ, *&* Arabico *pulveriſatus, & in pilulas redactus plurimum confert in urina cruenta. Pro cibo porro ſumpta dentium ſtuporem, & ſtomachi, ac inteſtinorum æſtuationem fluxionemque demulcet. Eroſione tentatos renes, & veſicam adjuvat, ac veneris impetus exſolvit; ſimili effectu prodeſt ejus* ſuccus *epotus, etiam in febribus efficax: valet & diu multumque cocta contra teretes lumbricos, cruentam etiam excreationem, ac dyſenteriam: itemque ad hæmorrhoidas, & ſanguinis eruptiones, nec non adverſus Sepis morſus, oculorum medicamentis utiliter admiſcetur, ac inteſtinorum fluxione laborantibus, oroſive vulvis infunditur; quin & ad capitis dolores ab æſtu ortos cum roſaceo aut ſimplici Oleo irrigatur, emitentes quoque in capite papulas cum Vina exteris. Vulneribus denique, quæ ad ſyderationem ſpectant, cum Polenta imponuntur.* Jo. Bauth. *&* Dodon.

Tab. XXVII. XXVIII. XXIX. XXX. XXXI. XXXII. XXXIII. XXXIV.

DISTRI-

Digitized by Google

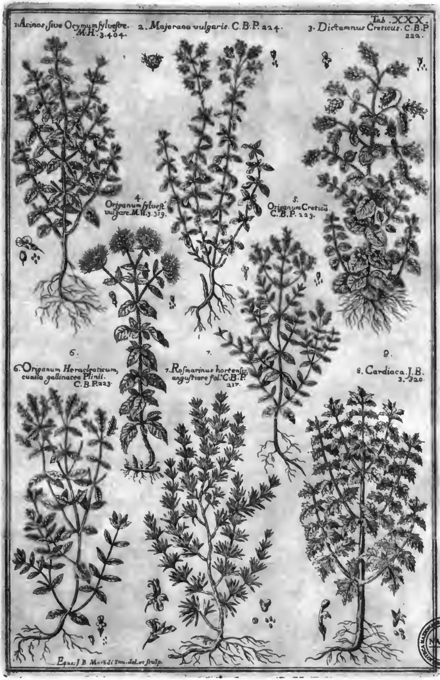

Tab. XXVII.
1. Lavandula latifolia. C.B.P. 216.
2. Lavandula anguſtif. C.B.P. 216.
3. Stœchas purpurea. C.B.P. 216.
4. Stachys fœtida ſepium flagellis reptatricibus. M.H. 3. 382.
5. Stachys paluſtris, fœtida. C.B.P. 236.
6. Betonica vulgaris, purpurea. J. B. 3. 301.
7. Tymus vulgaris, folio tenuiore. C.B.P. 219.
Eq. Morandi Inven. del. et ſculp.

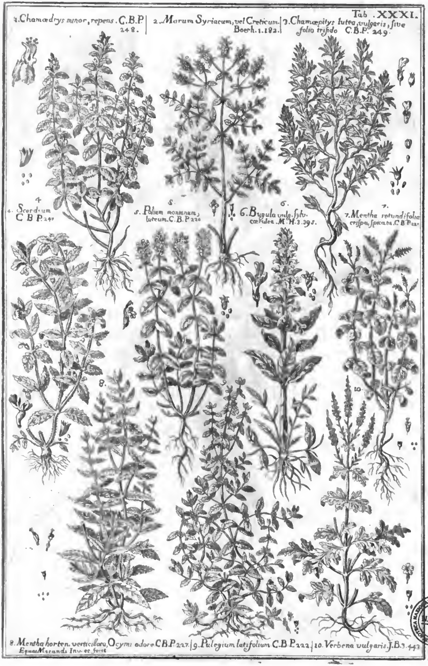
NAPOLI

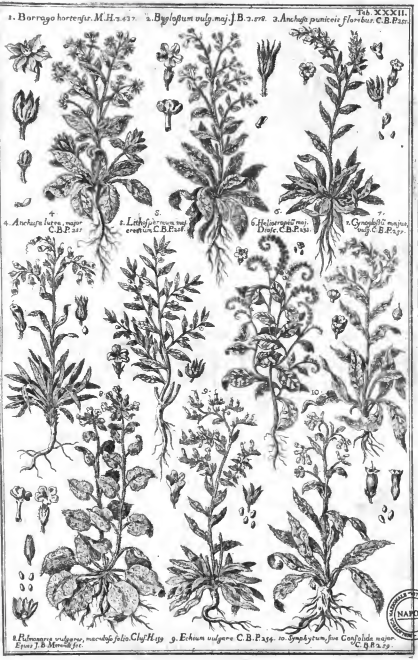

Tab . XXVIII.
1. Serpillū vulg. min. C.B.P. 220.
2. Maſtichina. Boerh. 1.156.
3. Marubium album, vulg C.B.P. 230.
4. Lamiumū purpur. vel alb. non fœtens, fol. oblongo. C.B.P. 231.
5. Clinopod. Orig. ſim. C.B.P. 225.
6. Hyſsopus vulgaris. Dod. p. 287.
7. Satureja ſativa. J.B. 3. 272.
8. Horminum, Solarea dictum. C.B.P. 238.
9. Salvia major. Dod. p. 215
NAPOLI

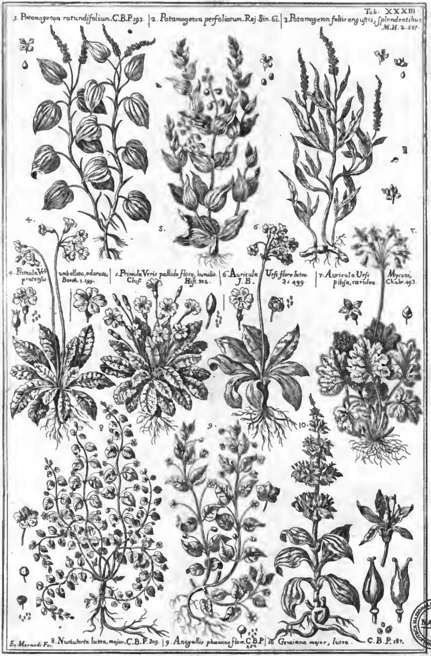

Tab. XXIX.
1. Meliſſa hortenſis. C.B.P. 229.
2. Brunella major, folio non diſſecto. C.B.P. 260.
3. Ocymum vulgatius C.B.P. 226.
4. Sideritis vul. hirſuta, erecta. C.B.P. 233.
5. Hedera terreſt. vulgaris. C.B.P. 306.
6. Cataria major, vulgaris. T. 202.
Eq. J.B. Morandi fec.
7. Ballote. Tournef. 185.
8. Calamintha vulg. vel Off. Germ. C.B.P. 228

Tab. XXX.
1. Acinos, ſive Ocymum ſylveſtre. M.H. 3. 404.
2. Majerana vulgaris. C.B.P. 224.
3. Dictamnus Creticus. C.B.P. 222.
4. Origanum ſylveſt. vulgare. M.H. 3. 359.
5. Origanum Creticū. C.B.P. 223.
6.
6. Origanum Heracleoticum, cunila gallinacea Plinii. C.B.P. 223.
7.
7. Roſmarinus hortenſis, anguſtiore fol. C.B.P. 217.
8.
8. Cardiaca. J.B. 3. 320.
NAPOLI

Digitized by Google

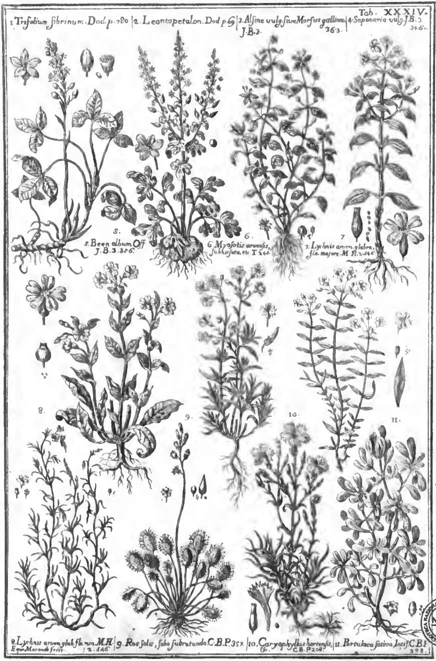

Tab .XXXI.
1.Chamædrys minor, repens. C.B.P. 248.
2. Marum Syriacum, vel Creticum. Boerh. 1. 182.
3. Chamæpitys lutea, vulgaris, ſive folio triſido C.B.P. 249.
4. Scordium C B P. 247
5. Polium montanum, luteum. C. B. P. 220
6. Bugula vulg. ſylv. cærulea. M. H. 3. 395.
7. Mentha rotundifolia criſpa, ſpicata. C B P. 227
8. Mentha horten. verticillata, Ocymi odore C.B.P. 227.
9. Pulegium latifolium C.B P. 222
10. Verbena vulgaris. J.B. 3. 443
Eques Marandi Inv. et fecit
NAPOLI

Tab. XXXII.
1. Borrago hortenſis. M.H. 3. 437.
2. Bygloſſum vulg. maj. J.B. 3. 578.
3. Anchuſa puniceis floribus. C.B.P. 255.
4. Anchuſa lutea, major C.B.P. 255
5. Lithoſpermum maj. erectum C.B.P. 258.
6. Heliotropiū maj. Dioſc. C.B.P. 253.
7. Cynogloſſū majus, vulg. C.B.P. 257.
8. Pulmonaria vulgaris, maculoſo folio. Cluſ. H. 159
9. Echium vulgare C.B.P. 254.
10. Symphytum, ſive Conſolida major. C.B.P. 259.
Eques J.B. Morandi fec.
NAPOLI

Tab. XXXIII.
1. Potamogeton rotundifolium. C.B.P. 193.
2. Potamogeton perfoliatum. Raj. Sin. 61.
3. Potamogeton foliis anguſtis, ſplendentibus M.H. 2. 597.
4. Primula Veri pratenſis umbellata, odorata, Boerh. 1. 199.
5. Primula Veris pallido flore, humilis. Cluſ. Hiſt. 302.
6. Auricula Urſi flore luteo. J.B. 3. 499.
7. Auricula Urſi piloſa, cærulea. Myconi, Chabr. 493.
E. Morandi Fe.
8. Nummularia lutea, major. C.B.P. 309.
9. Anagallis phæniceo flore. C.B.P. 252.
10. Gentiana major, lutea. C.B.P. 187.

NAPOLI

Tab. XXXIV.
1. Trifolium fibrinum. Dod. p. 780
2. Leontopetalon. Dod. p. 69
3. Alſine vulg. ſive Morſus gallinæ J.B. 3. 363.
4. Saponaria vulg. J.B. 3. 346.
5.
5. Been album Off. J.B. 3. 356.
6.
6 Myoſotis arvenſis, ſubhirſuta, etc. T. 242.
7
7. Lychnis arven. glabra, flo. majore. M. H. 2. 546
8.
9.
10.
11.
8. Lychnis arven. glab. flo. min. M.H. 2. 546
E. qui Morandi fecit
9. Ros Solis, folio ſubrotundo C.B.P. 357.
10. Caryophyllus hortenſis, &c. C.B.P. 208.
11. Portulaca ſativa, latif. C.B.P. 288.

NAPOLI

Digitized by Google

DISTRIBUTIO XVIII.

PLANTAE DIANGIAE POLYSPERMAE.

Salicaria vulgaris, purpurea, foliis oblongis; Saxifraga rotundifolia, alba; Saxifraga verna, annua, humilior; Centaurium minus; Centaurium luteum, puſillum; Veronica mas, ſupina, & vulgatiſſima; Veronica aquatica, major, folio ſubrotundo; *ſive* Becabunga; Verbaſcum mas, latifolium, luteum; Digitalis purpurea, folio aſpero; Gratiola; Hyoſcyamus vulgaris, *vel* niger; Hyoſcyamus albus; Nicotiana major, latifolia; Nicotiana major, anguſtifolia; Linaria vulgaris, lutea, flore majore; Antirrhinum vulgare; Scrophularia nodoſa, fœtida; Pedicularis pratenſis lutea, *vel* Criſta galli; Euphraſia Officinarum; Acanthus ſativus; & Orobanche flore majore.

SALICARIA VULGARIS, PURPUREA, FOLIIS OBLONGIS, *T.* 253 *Vid. Icon.* 1. *Tab. XXXV.*

Salicaria à Salice, *quòd in* Salicis *naſcatur*.

Salicaria vulgaris, purpurea, foliis oblongis. *T.* 253. *Lyſimachia, ſpicata, purpurea, fortè Plinii. C. B. P.* 246. *Lyſimachia purpurea, quibuſdam ſpicata. J. B.* 2. 902. *Pſeudo-lyſimachium purpureum, alterum. Dod. p.* 86 *Lyſimachia altera. Eyſt. Blattaria rubra, ſpicata, major, glabra, communis folio acuto. M. H.* 2. 490. *Lyſimachia purpurea communis major, Cluſ. Folia* bina, glabra, aliquando terna, rarius quaterna, caulem ambiunt, *Caules* promit rectos, bicubitales fere, quadrangulares, articulatos; folia, inquam, è ſingulis geniculis bina, glabra, ex adverſo locata, oblonga, acuminata, ad *Lyſimachiæ* veræ luteæ folia ſatis accedentia; *Floſculi* ſuperius caulem ad ſemipedalem longitudinem verticillatim ambientes cernuntur, & ſummum caulis veſtiunt, integri in fundo, quinqueſariam ut plurimum, nonnunquam ſixfariam in margine profunde ſatis diviſi, colore eleganti rubentes; *Semen* haud quaquam in ſilvis quadripartitis, lanigeris, *Lyſimachiæ* ſiliquoſæ modo; ſed in thecis oblongiuſculis bipalmaribus, *Blattariæ* formâ, & ritu, duobus loculamentis diſtinctis, hinc inde, *radix* craſſa, dura, totis nigricans. *Planta hæc durabilis eſt naturæ, & locis exit aquoſis, juxta ripas fluminum, & in aliis perinde humidis. Floret Julio, & Auguſto; Autumno ſemina in capſulis biſulcis perficit.*

Temperamentum, & Vires.

Cæterùm ut ex Dioſcordis, Plinii, & Galeni *monumentis habemus, adſtringentem qualitatem habet, ob quam vulnera glutinat, & ſanguinis è naribus eruptiones ſiſtit, ſi nares ea obturentur, aliaſque omnes ſanguinis eruptiones cohibet. Quin & pota, & per clyſterem infuſa, dyſentericas rejectiones, & fluxum muliebrem ſanat. Acerrimum nidorem ſuffita reddit, adeò ut, & ſerpentes abigat, & muſcas enecet.*

SAXIFRAGA ROTUNDIFOLIA, ALBA. *C. B. P.* 339. *Vid. Icon.* 2. *Tab. XXXV.*

Saxifraga, *quaſi* Planta frangens ſaxa, *vel quòd è fiſſuris* rupium erumpat. *Vel quod* calculum frangere *exiſtimatur*.

Saxifraga rotundifolia, alba. *C. B. P.* 339. *T.* 252. *Saxifraga alba radice granuloſâ. J. B.* 3. 706. *Saxifraga alba. Dod. p.* 306. *Saxifraga alba, tuberoſa radice. Cluſ. H.* 308. *Sedum bicorne, album, rotundifolium, erectum, radice granuloſâ. M. H.* 3. 479. *Saxifraga alba chelidonides. Adv. Lob. Folia* fert è petiolis piloſis, rotunda, plurima, humi jacentia, in extremitatibus inciſa, ac veluti criſtata, mollia, *Hederæ terreſtri* ſimilia, minora tamen, & pallidius virentia. *Caules* rotundos, villoſos, & quodammodo viſcoſos, pedales & ſeſquipedales, ramuloſos in ſummitate *flores* albos, ſatis amplos, rotundis petalis quinis eooſtroctos gerentes profert. *Radicem* habet fuſcam, multis *fibris* ſtipatam, ex quibus pendent quaſi *granula* quædam, qualia *Chelidonii minoris*, rotunda, aut *ſemini Coriandri* paria, paullo majora, fuſca, & obſcura, acria, & amara. *In Montoſis pratis, & paſcuis herbidis, & arenoſo ſolo, non infrequens occurrit. Menſibus Aprili, & Majo floret.*

Temperamentum, & Vires.

Calefac., & ſicc. evidentiſſimè (3) *diuretica eſt, aperit. Uſus præcip. in ſabulo, ac calculo Renum, ac Veſicæ atterendo, & expellendo, tum & in mucilagine eorundem attenuanda: in menſibus obſtructis. Extrinſecus in Balneis diureticis.* Schrod. *Huic inſtituta* folia, radices, *ac earundem* grana *inſerviunt*.

SAXIFRAGA VERNA, ANNUA, HUMILIOR. *T.* 252. *Vid. Icon.* 3. *Tab. XXXV.*

Saxifraga verna, annua, humilior. *T.* 252. *Sedum tridactylites, tectorum. C. B. P.* 285. *M. H.* 3. 479. *Tridactylites tectorum, flore albo. J. B.* 3. 762. *Paronychia altera. Dod. p.* 192. *Paronychia rutaceo folio, Ger. Adv. Lob. Paronychia foliis inciſis, Park Cauliculo* aſſurgit palmari, tenui, rubente, in varias *alas* diſtributo. *Foliola* ima, & prima, oblonga ſunt, & integra, ſtatim trifida, & nonnunquam quinqueſida, craſſiuſcula; carnoſa, & modice hirſuta, ut extremitates foliorum *Rutæ* quadantenus referant, ſeſſilia, ſine ordine locata; ſuprema, ramuſculis adnata, ſimplicia cernuntur, quodammodo viſcida, & molli hirſutie pubeſcentia, ſicut & tota planta. E ſummis ramulis *flores* albi, pentapetali, parvi, exeunt; qui in *vaſcula ſeminalia bicornia* tranſmutantur. E *ſeminibus* exiguis deciduis, quotannis reſurgunt plantæ novellæ, Hyemis injurias deſpicientes. *In muris, & ædificiorum tegumentis, & imbricamentis, vernali tempore ſatis frequenter proveniens. Majo menſe floret.*

Vires, & Uſus.

Ex commendatione Cl. D. Boyle *haud incelebre evaſit in ſcrophulis curandis remedium.* Herba *vel in tenui cerviſia infuſa, vel ex* decocto *bibitur. Extrinſecus* herba *quoque decocta ipſis tumoribus ſolet imponi.*

CENTAURIUM MINUS *C. B. P.* 278. *Vid. Icon.* 4. *Tab. XXXV.*

Centaurium minus, *quod* [illegible], *quoniam loca* rigua *amet* Dioſcordi *l.* 3. *c.* 9. Fel terræ *propter amaritudinem ſummam dictum*.

Centaurium minus. *C. B. P.* 278. *Dod. p.* 336. *Trag. Fuchſ. Tab. Centaurarium minus, flore purpureo. J. B.* 3. 353. *Centaurium minus, rubrum. M. H.* 2. 566. *Centaurium parvum. Adv. Lob. Ger. Centaurium minus vulgare. Park. Centaurium minus, Fel terræ, Eyſt. Cauliculo* aſſurgit anguloſo, dodrantam aut pedem alto: *folio Hyperici Perforata* dicti formâ, & magnitu-

gnitudine: *Flores* in ſommis *virgulis* è puniceo colore in purpuram rubent, *Lychnidis ſativæ* floribus minores, qui interdiu, & exorto ſole patent, ſub veſperam vero recluduntur: hos *capſulæ* ſequuntur exiguæ, oblongæ, grano *Tritici* ſimiles, in quibus ſingulis *ſemina* minutiſſima continentur: *radix* ſubeſt dura, parva, nullius uſus, poſt ſemina maturata. *Loca amat herboſa, aratro non proſciſſa, aliquantulum, ſed non omnino, rigua. Julio, ac Auguſto unà cum floribus, & capſulis ſeminalibus legitur.*

Temperamentum, & Vires.

Herba *contuſa, & impoſita, vulnera glutinat, vetera ulcera purgat, & ad cicatricem perducit. Decocta eadem, & pota, bilem, humoreſque craſſos per alvum ducit.* Decoctum *ipſius iſchiadicis convenientiſſime affunditur, trahit enim ſanguinem, doloremque levat.* Succus *ejus ad oculorum medicamenta perquam utilis eſt, quippe qui è pupillis caliginem offuſam una cum melle diſcutiat. Vulvæ ſubditus, menſes, & partus extrahit; peculiariter vero nervorum vitiis epotur prodeſt.* Galenus *ob ingentes miraſque ejus facultates de ipſius viribus librum integrum conſcripſit, ejuſque lib. 7. quoque ſimplicium meminit, ſit inquiens,* Centaurii minoris radix *plane inefficax eſt, ſed* caulis *extremus, &* folia, *quæ illi inhærent, &* flores *utiliſſima ſunt. Vincit in iis qualitas amara, paululum habens aſtrictionis, atque ob ejuſmodi temperamentum admodum exſiccatorium eſt medicamen, expers mordacitatis &c. Habent autem hujus* Centaurii minoris, *inquit* Dodonæus, *cauliculi ſuperiores,* folia, flores, *vincentem qualitatem amaram, & temperaturam calidam, & ſiccam ordine ſecundo. Hepatis, & fellis, nec non lienis obſtructione decocta in Aqua, & epota aperiunt: regio morbo medentur, diuturnis ac prorogatis febribus auxiliantur, ventris tineas, & lumbricos interimunt: in ſumma abſtergunt, expurgant, craſſitiem humorum attenuant, & quicquid amara poſſunt, inſigniter præſtant; per alvum tamen expurgationem ullam facere obſervare non potuit* Dodonæus, *quamobrem nullam* Centaurio minori *commovendæ, aut expurgandæ alvi vim, aut potentiam adeſſe exiſtimat experientia doctus prædictus Author, non obſtante authoritate* Dioſcoridis, *&* Galeni, *qui, ut ſupra dictum, aſſerunt bilem, & craſſa per alvum ducere. Vide cæteras facultates apud* Jo. Bauh., Sim. Paul., Johannes Poſthius *&c.*

CENTAURIUM LUTEUM PUSILLUM. *C. B. P. 278.*
Vid. Icon. 5. Tab. XXXV.

Centaurium luteum, puſillum. *C. B. P. 278. Centaurium luteum, novum. Col. Part. 2. 78. M. H. 2. 566. T. 123.* Dodrantalis eſt planta hæc: *radice* perquam exigua lignoſa, pallente: *foliis* in imo ſtratis ab initio, ut in congeneribus *vulgatis* flore purpureo, ſed minoribus, *cauli* anguloſo binis oblongis foliolis è regione per intervalla hærentibus, ut in *vulgati*, ſed duplo minoribus, *Rutæ* proximis: in ſummo vero *flores* binos fert aut unicum, longis calycibus pro baſi inſidentes, pentapetalos, colore luteo, Majo menſe hiantes, *ſemine* exili minuto.

Vires.

Exhibent pulveris Centaurii lutei *tertio quoque die drach. 1. addito* ſemine Carvi, Aniſi, *in Vino albo, contra Hydropem, icterum, lienis obſtructiones. Teſte* Moriſ.

VERONICA MAS, SUPINA, ET VULGATISSIMA.
C. B. P. 246. Vid: Icon. 6. Tab. XXXV.

Veronica *apud recentiores herba eſt celebratiſſima,* Græcis, *&* Latinis *ſcriptoribus forte incognita, quamvis* Dodonæus *velit eſſe* Betonicam Pauli *l. 7.* Cæſalpinus *vero* Myoſotidem Dioſcoridis *l. 2. c. 214.*

Veronica mas, ſupina, & volgatiſſima. *C. B. P. 246. Veronica, vulgatior, folio rotundiore. J. B. 3. 282. Veronica mas, ſerpens. Dod. p. 40 Veronica ſpicata terreſtris, perennis, mas, ſupina, vulgaris, foliis ſerratis. M. H. 2. 316. Veronica ſupina, vulgaris, foliis ſerratis. Ibid. 2. 318. Veronica mas, vulgaris, ſupina, Park. Teucrium, ſive Veronica mas, Trag. Veronica vulgaris, ſupina, Cluſ. Hiſt. Veronica vera, & major. Ger.* Hæc eſt *caulibus* dodrantalibus, aut longioribus procumbentibus, ſeu per terram ſtratis: *folia* ejus latiuſcula, *Chamædryos* repentis majora, candidioraque, ſecundum margines paululum ſerrata, quæ exigua lanugine pubeſcunt: in ſuperioribus ramulis oriuntur *floſculi* tetrapetali, dilute cærulei, pediculis curtis ordine, ſpicatim tamen, digeſti: quibus ſingulis decidentibus ſuccedunt *ſilicula* cordiformes, ſepto membranaceo intermedio ſeparante duplicem ordinem *ſeminum* parvorum, rotundorum, & nigreſcentium: *radix* tenuis huc illuc divaricatur, ſicut & prioris rectæ radix. *Provenit in locis apricis, ſabuloſis, ac arenoſis, non raro juxta tumulos, ac aggeres, & agrorum ſepimenta; quandoque in pratis campeſtribus, ſylvis, quandoque & in ſaxoſis reperitur. Floret per totam Æſtatem, & ſemina perficit.*

Temperamentum, & Vires.

Veronica terreſtris perennis *caloris, & ſiccitatis cum amaritudine eſt particeps, ac tuſſi incipienti hydropi, indurato lieni, ſtranguriæ, viſcerum obſtructionibus, cacochymiæ, virginum fœdis coloribus conferre tradunt* Tragus, Lobelius, *&* Dodonæus. Tragus Veronicam *totâ ſuâ ſubſtantiâ amaram eſſe ait, eaſdemque cum* Betonia, *&* Chamædre *facultates obtinere; atque* Teucrium *Vino maceratum, & diſtillatum mirabili; & efficaciſſima vi adverſus aëris peſtilentem intemperiem, & quaſvis peſtilentes febres pollere; ad eadem etiam commendat* herbam *in Vino decoctam;* Teucrium, *inquit, præterea vitiis lienis opitulatur, lienem ipſum potenter abſumit per aliquot dies ex ordine potum.* Aqua Teucrii *ſtillatitia per aliquot dies binis unciis pota vertigini auxiliatur, lentam incidit pituitam, ſanguinem purgat, ſtomachum excalefacit, meatus jecoris aperit, pulmonis, & lienis vitia emendat, venas purgat, thoracis craſſos humores diſcutit, nec non matricem, & veſicam emundat ſordibus, ſudorem, & venenum expellit, regiumque ſimiliter morbum, & calculum renum, & ſi quæ aliæ ſint corporis totius peſtilentes affectiones, curat. Pecoribus tuſſientibus Paſtores* herbam in pulverem *redactam cum ſale exhibent.* Folia *in Aceto vel tuſa, vel cocta, per aliquot dies impoſita induratum lienem diſcutiunt, & abſumunt. Unciis Vitrioli in pulverem, ac in* Aqua Teucrii *liquata, collutione putrida ulcera, lichenas, ſerpigines, papulaſque, & alias quaſvis ſcabies purgat, & ſanat. Idem* ſuccus herbæ *præſtat, vel per ſe, vel cum Alumine, & ut paucis omnia concludat* Tragus, Teucrium, *ſeu* Veronicam *non ſolum hominibus, ſed & Jumentis ad internas, & externas affectiones utiliſſimum remedium prædicat.* Fuchſius *ex amaritudine quadam, & vehementi aſtrictione, quam in guſtu præ ſe fert, calidam, & ſiccam eſſe* Veronicam *conjicit. Mirifice ad cruenta vulnera, & ulcera ſananda conferre, ſcabiei denique, & omnibus cutis vitiis mederi ait. Vide* Tragum *de cæteris ejus virtutibus.* Crato *trium Imperatorum* Archiater Veronicæ *extracto contra peſtem multum tribuebat.* Veronica *illa eſt optima, quæ ad radices* Quercuum *creſcit. Colligitur ad uſum Julio.*

VERONICA AQUATICA, MAJOR, FOLIO SUBROTUNDO. *M. H. 2. 323.* BECABUNGA. *Ger.*
Vid. Icon. 7. Tab. XXXV.

Becabunga *nominatur* Germanica *appellatione, à voce* Germanica Bachbungen, Bunghen, *&* Vvaſſerbungen, *mutata in vocem* Becabunge Galli *nominant, unde &* Berula Latine *dicitur.* Marcellus *tamen* Berulam *dici refert, quam* Græci *καρδαμίνην vocant,*

Veronica aquatica, major, folio ſubrotundo. *M. H. 2. 323. T. 145. Anagallis, ſive Becabunga. Ger. Dod. Anagallis aquatica, ſive Becabunga Germanorum, Adv. Lob. Lugd. Anagallis, ſive Becabunga folio rotundiore, flore cæruleo, quorundam Berula, ſive Anagallis aquatica. Tab. Caules* habet pingues, rotundos, cavos, qui in nonnullas alas ſuperiore parte dividuntur: *Folia* ex ſingulis geniculis è regione adnaſcuntur craſſa, lævia, pinguia, ſubrotunda, aliquando crenata, aliquando non crenata in margine, coloris obſcure viridis: *flores* in cauliculorum ſummis alis fert cæruleos, ſeu violaceos potius, tetrapetalos, cum pluribus *ſtaminulis* dilutius violaceis, quibus evaneſcentibus ſubveniunt *capſulæ* cordiformes, bifidæ, ſeu ſepto medio ſeparatæ; *radix* ſubeſt candida, longe repens, ex ſingulis ejuſdem geniculis fibras demittens plurimas, ex quarum concurſu plurimi attolluntur caules. *Provenit in reſidibus aquis circa fontes, rivorum, ac fluviorum margines. Junio, Julio, ac Auguſto flores, & conſequenter Capſulas cordiformes, longis ſatis pediculis innixas profert.*

Tem-

Digitized by Google

Temperamentum, & Vires.

Calefac. moderatè humectat. Uſus præcip. in ſcorbuto; urinam, calculum renum, & veſicæ inſigniter expellit, menſes ciet, fœtum mortuum ejicit. Extrinſecus opitulatur phlegmoni. & Eryſipelati (hæmorrhoidibus cæcis doloris, & condylomatibus.) maculas ſ cuti abſtergit (cum furfure.) Vulneribus medetur (cum Sal. com., & tela aranearum impoſ. ulceribus tibiarum ſcorbuticis.) Schrod. *Cum Aceto, & Butyro toſta* Becabunga, *ac calida impoſita, & ſubinde renovata, tumoribus quibuſvis, & ſacris ignibus prodeſt; apud veteranorios in magno eſt uſu, eâ nempe in diſcutiendis tumoribus, & ſanandâ equorum ſcabie, aliiſque id genus affectibus curandis utuntur, teſte* Trago; *toto guſtu eſt* Naſturtii *odore non ingrato. Vide cætera apud* Sim. Paol. *in Opere quadripartito, pag.* 216. *Claſſis tertia.*

VERBASCUM MAS, LATIFOLIUM, LUTEUM.
C. B. P. 239. *Vid. Icon* 8. *Tab XXXV.*

VErbaſcum, *ſeu potius* Barbaſcum *dici volunt à canitie illa, ſeu* barba pubeſcente, *qua folia* Verbaſci *vulgaris obduci ſolent.* Verbaſcum φλόμος Dioſcoridi *l.* 4 *c.* 104. à φλέγω uro, *quaſi* φλὸγὸς flamma, *quia hujus pro lychnis uſus eſt.*

VErbaſcum mas, latifolium, luteum. *C. B. P.* 239. *Verbaſcum vulgare, flore luteo, magno, folio maximo. J. B.* 3. *App.* 871. *Verbaſcum latius. Dod.* 143. *Verbaſcum, foliis incanis, mas, latifolium, floribus luteis, arctè cauli adhærentibus, ſine foliis anguſtis inter flores emanantibus. M. H.* 2. 485. *Verbaſcum latifolium, mas. Fyſt. Verbaſcum mas, & Candela regia. Lob. Tapſus barbatus. Ger. Verbaſcum album vulgare, ſive Tapſus barbatus communis. Park. Verbaſcum* hoc vulgare, ad tres, vel aliquando quatuor cubitos excreſcit, & ex *radice* alba, craſſa ſatis, multas fibras à ſe emittente, *caulem* itidem craſſum, ſingularem, rectum, nunc incurvum profert, nunc multis aliis brachiatum, lanuginoſum, incanumque: *folia* quodammodo *Enulæ*, longa, lata, mollia, incana, ſeu incana lanugine pubeſcentia tota, nullo aut brevi pediculo donata, majora, & inferiora per terram ſparſa, ſuperiora cauli adnata minora, quæ omnia pro ætate variant, quædam tomentoſa, alia rugoſiora, alia magis pulverulenta: *Caules* ut dictum, modo ſingulares, modo plures brachiati: *flores* integri in fundo, & quinquefariam in margine diviſi, longo thyrſo plures arctè, & quaſi ſimul juncti, lutei, odore obſcuro, non ingrato, in medio apices quinque, duo glabri, lutei, reliqui albidi, lanuginoſi: floribus inferiore ſpicæ parte cadere incipientibus ſuccedunt *capſulæ* pyramidales, mucronatæ, paulùlum itidem hirſutæ, bifidæ, ſepto medio diviſæ, membranâ ſeparante, imò nutriente, duplicem ſeriem *ſeminum*, hinc unam, illinc alteram, minutorum, ſubfuſcum, papaverino ſemini parium. *Frequentiſſime reperitur juxta agrorum, arvorumque margines, aggeres, ſcrobes, aliiſque in locis non cultis. A Julio menſe in Autumnum uſque florens reperitur.*

Temperamentum, & Vires.

Recentiores mollium lanuginoſorum Verbaſci foliorum *decocto prominentes cum dolore hæmorrhoidas utiliter fovent, nam & dolorem ſopiunt, & ipſas hæmorrhoidas reſiccando reſolvunt;* flores lutei *capillos luteos tingere poſſe putantur; eoſdem cum exiguo Oleo in fimo aliquot diebus maceratos, donec videlicet exſoluti fuerint, ad hæmorrhoidum dolores poſteriores commendant.* Verbaſci *decoctum tollit oculorum ardorem, ſi eo abluantur;* Aqua *ſtillatitia in eos injecta lacrymantes exſiccat.* Dioſcorides *in alvi profluvio utiliter cum Vino rubro dari, decoctumque ruptis, convulſis, & tuſſi veteri auxiliari, dentium itidem dolores mitigare refert.*

DIGITALIS PURPUREA, FOLIO ASPERO.
C. B. P. 243. *Vid. Icon.* 9. *Tab. XXXV.*

DIgitalis *à ſimilitudine floris cum* Digitali, *quo mulieres inter conſuendum digitos munire ſolent.*

DIgitalis purpurea, folio aſpero. *C. B. P.* 243. *M. H.* 2. 478 *Digitalis purpurea. J. B.* 2. 812. *Dod. p.* 169. *Digitalis flore rubro. Fyſt. Digitalis vulgaris. Park.* Vulgatiſſima eſt hæc *Digitalis*, quæ purpurei floris eſt, nunc ſaturatioris, nunc dilutioris: cui *folia* ſunt longa, lata ſuperne viridia, inferne incana, per ambitum crenata, aſpera, *Verbaſci* foliis quodammodo ſimilia, minora tamen minuſque lanuginoſa: *Caulis* rectus, rotundus, bicubitalis aliquando in fertili ſolo, à medio ſurſum versùs compluribus *floribus* gravidus, non orbiculatim, aut alternatim, ſed ab uno caulis latere caulem cingentibus, ſupra invicem, aut ut ajunt ἐν στίχῳ diſpoſitis, deorſum versùs dependentibus, forma oblongis, cavis, nigris in fundo, dactylothecis propemodum ſimilibus, calathi aut digitalis Sartorii munimenti effigie, colore foris coccineo, excepta inferiore parte, quæ propter nonnullam ad miſtam albedinem carneo eſt diluto colore, intus vero ſimiliter purpureo, inferiore parte (quæ & pilis longis obſita eſt) verſicolore, albis maculis intercurſantibus: floris fundo inferius, & penitus adnaſcuntur *ſtamina* alba aut purpuraſcentia, contorta, quæ apices didymos croceos, guttatos, ſuſtinent: *ſtylus* tenuis, purpuraſcens ex hirſuti, oblongique pericarpii mucrone protenditur: cui poſtea incluſum continetur *ſemen* minutum, in binis *capſulis* adhuc viridibus ſimul junctis, membrana media intercedente, & duplicem ſeriem ſeminum minutorum, ſubruſſorum, diſtinguente: *radix* plurimis conſtat tenuibus fibris. *Spontè variis locis provenit, & in Hortis colitur.*

Temperamentum, & Vires.

Amara eſt Digitalis herba, *ac proinde calida, & ſicca, menſes movet, vulnera ſanat, cathartica, & emetica eſt; & ferè omnia poteſt, quæ Gentiana.* Lobel, & Chabr. Somerſeti Angliæ *ruſtica turba hujus* decocto *febricitantibus purgationes, & interdum ſuperpurgationes, & vomitiones humidioribus alvo molitur,* inquit Moriſ.

GRATIOLA. *J. B* 3 434.
Vid. Icon 1. *Tab. XXXVI.*

GRatiola. *J. B.* 3. 434. *Dod. p.* 362 *Ad Lob. Lugd. Tab. Ger. Matth. Gratiola centaureoïdes, C. B P.* 279. *Gratiola flore albo, & Gratia Dei. Eyſt. Digitalis minima, Gratiola dicta. M. H* 2. 479. *Cauliculos* promit hæc plurimos, dodrantales, & quadrangulares, frequentiaque circa hos *folia* anguſta, oblonga, longa, *Hyſſopi* vulgaris ſimilia, ſed glabra, cujus & ipſa *herba* effigiem, & formam refert, niſi quod non ut illa erigatur, ſed aliquatenus humi procumbat: *flores* in ſeonibus pediculis oblongi è foliorum alis exeunt e diluto purpureo albidi, integri in fundo, quinquefariam in margine diviſi, *Digitalium* florum æmuli; quibus evanidis ſuccedunt *capſulæ* binatim arctè ſub invicem, adhuc virides, adhærentes, interceſſu membranæ medię, ſeu ſepimenti dirimentis duplicem ſeriem *ſeminum* minutorum; *radices* frequenter geniculatæ, *Graminis canini* modo ſerpunt, & à nodis fibras multas dimittunt. *Creſcit in Campeſtribus, & Pratis. Floret Julio, & Auguſto.*

Temperamentum, & Vires.

Excalefacit, ſiccat, incidit, attenuat, aperit, dejicit, abſtergit, alvum vehementer purgat, atque tam recens, quàm ſicca ſumpta, macerata, vel decocta, bilem, & pituitam, tum per ſuperiorem, tum per inferiorem ventrem, potenter educit, ventris lumbricos pellit, putredinibus adverſatur, jecur, & lienem ab obſtructionibus liberat, vulneribus, coxendicis doloribus, & chronicis febribus medetur. Eſtque, ut amariſſima, ita etiam valde calefactoria, & exſiccans. Doſis macerata, & infuſa, aut leviter decocta eſt unica 1. *ad duas, vel plures.* Folia *impoſita conſolidant, & glutinant recentia vulnera. Paſſim in robuſtis corporibus à practicis hujus ſeculi commendari* Gratiolam *reperietis, præſertim ad movendas hydropicorum aquas. Eſt vero calida, & ſicca temperie, tam violenter purgat* ἄνω καὶ κάτω, *ut* Helleboro *comparari poſſit; quidam* Tithymalo, *ſeu* Eſulæ *comparant; ſed omnino ab hujuſmodi medicamentis imbecillis, & violentis abſtinendum ſuaderem, quandoquidem benigniora ſatis, & ſufficienter nobis ſuppetunt. Vide* Moriſ. Chabr. Bovium, & Jo. Bauh.

HYOSCYAMUS VULGARIS, vel NIGER. *C B.P.* 169.
Vid. Icon 2. *Tab. XXXVI.*

HYoſcyamus *dicitur à vocibus* Græcis ὗς ſus, & κύαμος, Faba; *quaſi diceres* Fabamſuillam Τοσκύαμος Dioſcoridi *l.* 4. *c.* 69. *vide* AElianus, & Plinius *l.* 25. *c.* 4.

HYoſcyamus vulgaris, *vel niger*. *C. B. P.* 169. *M. H.* 2. 494. *Hyoſcyamus vulgaris*. *J. B.* 3. 627. *Eyſt. Hyoſcyamus niger*. *Dod. p.* 450. *Ad. Lob. Ger. Hyoſcyamus niger, vulgaris*. *Cluſ. H. Apollinaris, Cord. in Dioſcor. Dens Caballinus, Cæſ. Altercum, & Herba Apollinaris, Cam. Faba Suilla*. *E radice* albicante craſſa, & parum fibroſa provenit *caulis* craſſus, ramoſus, cubito procerior, villoſus, quem impari ſitu vaſtiuns oblonga, pinguia, & quadantenus lanuginoſa *folia*, marginibus laciniata, & diviſuram *Pedis Anſerini*, ſeu *Atriplicis* latifoliæ referentia: ſummum ejus faſtigium contractum, ſe explicans inter folia, tam in caule, quam adnatis lateralibus ſeriatim promit *flores* circa *umbilicum* purpuraſcentes, è flavo pallidos, & variis obſolete purpuraſcentium nervulorum reflexibus, & gyris obſitos, fœtidi, ac viroſi, non minus quam tota planta, odoris: hos emarcidos excipiunt *Balauſtii* forma *vaſcula*, ſeu calathi oblongi, teretes, ventricoſi, ſuperne (pro ratione petalorum florum, quæ ſunt quinque) in quinque lacinias cuſpidatas rigentes dirempti, & operculo rotundo, duriuſculo occluſi, quod maturitate tandem exſiccatum, & diſſolutum *ſemina* effundit *Papaverum* ſeminum colore, depreſſa, exigua, copioſa, ſepto medio diſterminante plurima prædicta ſemina hinc inde. *Paſſim in neglectis ruderatis, & fimetis prope villas reperitur. Floret Junio, & Julio.*

HYOSCYAMUS ALBUS. *J. B.* 3. 627.
Vid. Icon. 3. *Tab. XXXVI.*

HYoſcyamus albus. *J. B.* 3. 627. *Dod. Matth. Ad. Lob. Lugd. Ger. Eyſt. Hyoſcyamus albus, major, vel tertius* Dioſcoridis, *& quartus* Plinii. *C. B. P.* 169. Hic facie germana cum *Hyoſcyamo vulgari* cognitionem prodit, *foliis* licet latioribus ſit, & rotundioribus, tactuque oleaginoſis, mollioribus, hirſutis, & viridibus: *flores* pari formâ, & ſitu oriuntur, minores, & pallore albeſcentes: *ſeminum* quoque calyculi reſpondent, ſed citra rigentes cuſpides; ſunt autem in albis granula pauciora, depreſſa, ſcabra, ſeminibus prædicto magis palleſcentia; ex quibus celeri ortu, eodem quo ſatus eſt anno, ſeſe perficit, & ſemeſtris, aut ſeptimeſtris eſt vitæ. *Creſcit incultus; floret Junio, & Julio. Semen perficit durante Autumno.*

Teperamentum, & Vires,

Hyoſcyamos albus *omnibus ſuis particulis refrigerat, dolores omnes ſedans: adverſus acres, calidaſque defluctiones oculorum, aliarumque partium proficit. Sanguinis eruptiones, & muliebria compeſcit profluvia; ad teſtium, aliarumque partium inflammationes adhibetur. Proſunt ſubinde ſi ſola imponantur* folia, *quandoque eodem Cataplaſmatis permiſcentur. Eſt & Seminis ſolius nonnunquam uſus: additur vero & antidotis dolorem ſopientibus;* radix *commanſa, aut in Aceto decocta dentium dolores finire poteſt,* Breviter Hyoſcyamus *ſimilem* Opio, *ac* Myconio *facultatem habet: imminet quoque, & ab ipſo, quod ab illis, periculum. Teſtatur* Dioſcorides, folia *in Olere ſumpta mentis emotionem facere.* Plinius *etiam* foliis *mentem corrumpi ait, ſi infuſio, in qua plura, quam quatuor diluere, bibatur; mitior autem habetur candidior, quem Medici, inquit* Dioſcorides, *recepére, deinde* Luteus, Niger *ut deterrimus improbatur.* Galenus *etiam* Nigrum *inſaniam, ac ſoporem adferre affirmat, huncque* flavum, *ſive* luteum *propinquam obtinere facultatem; fugiendum utrumque ut inutilem, & venenoſum:* Candidum *vero ad ſanationes maxime idoneum eſſe.* Pictones *ad* Aodegavenſes Hyoſcyamum *adverſum pruriginem plurimum commendant, indeque Vernaculo ſermone* l'Herbe aux tignes *vocant. Sicca enim* herbæ *citinos carbonibus inſpergere ſolent, fumumque exhalantem manibus excipere, ac eo frigore contractas prurigines tolli aſſerunt. Vide cætera apud* Jo. Bauh. Sim. Paul. pag. 347. 348, *&* 349. *Satius, inquit, eſt omni* Hyoſcyamo *abſtinere, quam cum periculo vitæ ægri cujuſvis obvii, legitimum, ſcilicet* ALBUM, *non eligere &c.*

NICOTIANA MAJOR, LATIFOLIA. *C. B. P.* 169.
Vid. Icon. 4. *Tab. XXXVI.*

NIcotiana à Johanne Nicotio Regis Galliæ Conſiliario *dicta, cujus opera anno* 1560 Gallis *innotuit, quam* Ulyſſipone, *dum legati munere fungeretur, à* Belga *è* Florida Inſula *reduce allatam accepit.* Tabacum *ab ejus nominis Inſula dicitur, teſte* Monardo.

NIcotiana major, latifolia. *C. B. P.* 169. *M. H.* 2. 492. *Nicotiana major, ſive Tabacum majus*. *J. B.* 3. 629. *Hyoſcyamus Peruvianus*. *Dod. p.* 452. *Nicotiana major, Tab. Tabacum latifolium, Cam. Eyſt. Petum latifolium, Cluſ. ad Monard. Sana ſancta Indorum, Ad. Lob. Ger. Tornabonia, quia a Tornabono miſſa. Cæſ. Herbam S. Crucis, quia a Cardinali de S. Cruce, Romanæ Eccleſiæ Nuncio. Caules* ad tres, vel plures cubitos non raro attolluntur, ramis nonnullis brachiati, qui *foliis* nonnullis etiam convestiuntur latis, oblongis, acuminatis, majoribus, quam lutei *Hyoſcyami*, mucronatis, *Oxylapathi* fere ſimilibus, latioribus, mollioribus tamen, & dilute virentibus tenuiterque hirſutis, quæ quandoque cauli ſic adhærent, ut ipſum amplecti videantur, aliis è pediculo non exiguo prominent, viſcoſa ut melle illita videantur cum caulis ſum folia: *flores* oblongiore formâ, intus concavi, integri in fundo, ſed longiores, tubi inſtar, in margine patentiores, quam *Hyoſcyami* lutei, in ambitu, ſeu margine quinquangolares, colore dilute aliquando dilutius rubello, & margine propemodum albicantes: *vaſcula* bicapſularia, ſepto medio diſcriminante duplicem ordinem *ſeminum* minutorum, numeroſorum, ſeminibus *Papaveris* multo minorum. *Naſcitur autem* Tabacum *in pleriſque* Indiæ *locis: & eſt hodie apud* Europæos *ſatis vulgare. Floret Junio, & Julio.*

NICOTIANA MAJOR, ANGUSTIFOLIA. *C. B. P* 170.
Vid. Icon. 5. *Tab XXXVI.*

NIcotiana major, anguſtifolia. *C. B. P.* 170. *M. H.* 2. 491. *Eyſt. Nicotiana, ſive Trabacum, folio anguſtiore*. *J. B.* 3. 630. *Hyoſcyami Peruviani altera Ic. Dod. p.* 452. *Petum anguſtifolium, Cluſ. ad Monard. Tabacum, ſive Herba ſancta minor*. *Lob.* Humiliore *caule*, & *foliorum* habitu anguſtiore differt à priore. Hujus ſecundæ folia plerumque in acutiorem mucronem abeunt, & *pediculo* cauli annectuntur: *florum* quoque proventu locupletiore, eorumque colore intenſiore gaudet. Vulgus *Herbariorum* huic *fœminæ*, ut *Nicotianæ* latifoliæ majoris *maris* titulum aſſignat.

Temperamentum, & Vires,

Nicotiana *calida, & ſicca eſt, & quidem ſecundo ordine ex ſententia* Nicolai Monardis. *Adeſt ei narcotica, ſeu ſtupefaciens vis, tum & per alvum purgatoria, nec non, ut* Monardes, *ſcribit alexipharmaca quædam; ſoporem inducit, mentem emovet, & ſimilem ebrietatis conſtitutionem adfert, vel ſolo fumo accepto, ut teſtatur* Andreas Thevetus, *cum ſit calida, & ſicca* Nicotiana *in ſecundo gradu: itaque calefacit, reſolvit, mundificat, & aliquantulum aſtringit, ut ex ſequentibus qualitates judicare licebit: confert enim ad cephalalgiam, hemicraniam, tinnitum, dentium dolores, pectoris vitia, lienis, & jecoris obſtructiones, cruditatem ventriculi, ventris tineas, nephritides, ſuffocationes uteri, articulorum dolores, perniones, venena, polypum, podagram, impetigines, capitis ſcabiem, aſthma, famem, ſitim, recreationem, & alia innumera, ut diffuſius docetur apud* Johannem Bauhinum *pag.* 262. 263., *&* 264. *Plura qui volet de Viribus* Tabaci, *ſeu* Nicotianæ, *petat ex* Raphaelis Thorii *hymno de* Tabaco, *&* Michaelis Neandri *Tabacologia. De abuſu* Tabaci, *conſulat Commentarium* Sim. Paul.

LINARIA VULGARIS, LUTEA, FLORE MAJORE.
C. B. P. 212. *Vid. Icon.* 6. *Tab. XXXVI.*

LInaria à Lini *foliorum ſimilitudine appellarunt. Ocimi foliis eſt Lini è ritu nigris, dein rubeſcentibus &c.* Dioſcoridi *l.* 4 *c.* 143., *&* Plin. *l.* 27. *c.* 12.

LInaria vulgaris, lutea, flore majore. *C. B. P.* 212. *Linaria lutea, vulgaris*. *J. B.* 3 456. *Linaria prima*. *Dod. p.* 183. *Linaria vulgaris, Eyſt.* Priuſquam flores hæc *Linaria* vulgaris producat, adeò *Tithymalum cypariſſum*, aut potius *Eſulam* mentitur, ut niſi lac deeſſet, à *Tithymalo* difficile admodum eſſet diſcernere, tanta eſt harum duarum in *foliis* ſimilitudo: at *flores* in Thyrſum ſuperiorem congeſti *Linariæ* ritu primo intuitu ab errore illo prohibent; & qui hujus in poſteriore parte *caudam*, ſive *corniculum*, calcarve, *Conſolidæ regiæ* inſtar, rictumque anteriore parte (qui & *Antirrhino*, & *Linariæ* in genere commonis eſt) obſervaverit, facile diſcernet à *Tithymalo*: floribus hujus evanidis ſuccedit *theca* bicapſularis,

rotun-

Digitized by Google

rotunda, ſepto medio diſtinguente duplicem ſeriem *ſeminum* compreſſorum, nigrorum; *radix* lignoſa, dura, alba, varias hinc inde fibras emittens; ac ſuo reptatu in hortis odioſa; ſapor hujus amaricat. *Creſcit locis incultis, & cultis juxta ſepes. Floret Junio, Julio, ac Augusto.*

Temperamentum, & Vires.

Aqua Linariæ *cum drachmis duabus* corticis Ebuli *in pulverem redacti ſumpta urinam potenter ciet, quare hydropicis in medicamentum exhibendum eſt.* Herba *ipſa vino decocta, ac pota morbum regium diſcutit, item & jecur liberat ab obſtructionibus.* Succus Linariæ *maculas, & vitia faciei emendat. Imo, inquit* Lobelius, *ingenti commodo hydropicis propinatur: quin & ſunt qui* decoctum Linariæ *contra icterum commendant, ut eo laborant e jejuni illius hauſtulum bibant: adeo ingenti commodo hydropicis propinatur, ut ſi quæ* herba *urinas pellit,* Linaria *ea eſt, unde* ... Urinaria *dicitur. Extrinſecus imponitur abdomini in ſtranguria, ac in hæmorrhoidum dolore.* Schrod.

ANTIRRHINUM VULGARE *J. B. 3. 461.*
Vid. Icon. 1. Tab. XXXVII.

A*ntirrhinum ab Ἀντίρρινον* Dioſcoridi *l. 4. c. 133. dictum, quod fructu ſit* Vituli *narium ſimilis.* Theophraſto *9. Hiſt. 21.* Ἀντίρρινον, *fructum tanquam* Nares Vituli *praeſt.* Plin. *l. 25 c. 10.* Antirrhinum, *ſive* Anarrhinon, *ſive* Lychnis agria.

ANtirrhinum vulgare. *J. B. 3. 461 Antirrhinum. Dod. p. 182 Ad. Lob Antirrhinum majus longiore folio. M. H. 2 505. Antirrhinum majus. Cam. Antirrhinum, majus, alterum, folio longiore. C. B. P. 211. Os Leonis. Ceſ. (cui & caput canis, & caput vituli) Tab. Cauli*s ſunt rotundi, glabri, ramoſi, & fragiles: *Folia* multa, ut plurimum longa, & acuminata, *Linariæ* ſimilia, ſed majora, ſubinde breviora latioraque; *flores* ſecundum caules in ſuperiore parte inordinatim digeſti, forma oblongi, integri in fundo, anteriore parte latiores, dum concluſi, ut naſcuntur, permanent, ranæ ori quodammodo ſimiles, & aperti hiantes Leonis rictum æmulantes, colore roſeo rubentes, aut candidi, vel candido dilore purpuraſcentes, non raro etiam ſublutei, ei videlicet, cui folia latiora, & breviora; quos deinde *capitulum* ſequitur oblongum ſemiunciale, ſuperiore parte anguſtius, & tribus foraminibus narium vituli, aut canini capitis ſimilitudine; in quibus continetur hinc inde ſurſum, & denſum verſus *ſemen* multiplex parvum, fuſcum aut ſubnigrum, rugoſum; aliquando è *radicibus* non magnis fibræ dependent. *Creſcit locis ſabuloſis, & in Hortis colitur. Floret Majo, & Junio.*

Vires.

Rari uſus in Medicina, nec adhibetur niſi à mulierculis contra ſpectra, incantationes, veneficia &c. idque tam præſervandi, quam curandi fine utrique ſatisfacit appenſione, fumatione, ſuppoſitione, oppoſitione, balneatione, vide Carrichter *in Herbario. (Scorpionibus contrarium dicitur.)* Schrod.

SCROPHULARIA NODOSA, FOETIDA. *C. B. P. 235.*
Vid. Icon. 2 Tab. XXXVII

SCrophularia *à radice* nodoſa, *& ab effectu, quod ad* Scrophulas *prodeſſe credatur, nomen accepit.*

SCrophularia nodoſa, fœtida. *C. B. P. 235. Scrophularia, vulgaris, & major. J. B. 3. 421. Scrophularia. Dod. p 50. Scropularia radice nodoſa, fœtida. M. H 2. 482. Scrophularia major. Brunf. Ad. Lob. Ceſ. Lugd. Tab. Ger. Scrophularia minor. Janſon. in Ger. Scrophularia Matth.* Quadrangularibus, ac ſubinde cubito altioribus aſſurgit *caulibus*, colore obſcure purpureo nigricantibus, interius vacuis: *folia* ab uno veluti geniculo ſemper bina, ex adverſo poſita, lata, acuminata, per margines crenata, *Urticæ majoris* ſimilia, ſed majora, nigriora, haudquaquam tacto urentia, ſive pungentia: *floſculi* in ſummo alarum parvuli colore obſcure purpurei, forma exiguas *caſſidas* ſatis exprimentes; *ſemina* in rotundis, ſed tamen acuminatis, bifidis *capſulis* (ſepto medio membranaceo ſatis ſpiſſo dividente duplicem illam ſeriem *ſeminum* minutorum) continentes: *radix* albida, nodoſa, tubercula plurima profert, obliqua ut plurimùm; ſingulis annis idcirco progerminans. *Creſcit in locis umbroſis, juxta ſepes, ac in Cœmiteriis. Floret Junio, ac Julio.*

Temperamentum, & Vires.

Cal. ſ., & ſicc. digerit, incidit, ſaporis amari. Uſus præcip. in ſtrumis, ſeu ſcrophulis, ficis, & mariſcis ani (unde & nomen accepit,) in cancroſis, ac ſimilibus ſerpentinis ulceribus, malignaque ſcabie. Extrinſecus in tumoribus renitentibus, malignisque molliendis. E. g. ſcrophulis, & ſimil. Schrod. Folia *abſterſoria vi prædita, ad prava, & fœtida ulcera plurimùm prodeſſe feruntur: cum Melle* ſuccus *horum* decoctus *curat ulcera contuſa, ſi mane, & ſero continuis diebus contrita, & ſuper focum calefacta* folia *iiſdem imponantur.* Vulgaris nodoſa *ad duros glandularum tumores, quos Græci* χοιράδας, Latini *ſtrumas, vulgo ſcrophulas appellant, & ad hæmorrhoidum cum dolore tumorem prodeſſe fertur: alii* radicem nodoſam *cum* Butyro *inſulſo contuſam, loco haud inſolato, ſed humenti, ad dies quindecim reponunt, mox lento igne decoquunt, percolatum obſervant, quo ſtrumas, & hæmorrhoidas illinunt, non abſque ſucceſſu. Dici non poteſt, inquit* Tragus, *quantopere* Unguentum *ex* ſucco Scrophulariæ *paratum adverſus ſcabiem maligniſſimam, Lepræ ſimilem, commendetur.*

PEDICULARIS PRATENSIS, LUTEA, *vel* CRISTA GALLI. *C. B. P. 163. Vid. Icon. 3 Tab. XXXVII.*

PEdicularis *dicitur, eo quod à pecoribus devorata,* pediculorum *ingentem copiam procreet. Alii enecare* pediculos *dicunt.* Criſta galli, *&* Alecturolophus, *ob florum congeriem, & denſe Galli gallinacei criſtæ in modum faſtigiatam, quibuſdam dici videtur.*

PEdicularis pratenſis, lutea, *vel* Criſta galli. *C. B. P. 163 Pedicularis lutea, Tab. Criſta galli, fœmina. J. B 3. 437. Criſta galli. Dod. p. 556. Lob. Dod. Ceſ. Alectorolophus. Ang.* E *radicula* tenui annua, *caulis* erectus, quadratus, pedalis, in ramulos quoſdam diviſus exſurgit; quos adverſo ſitu poſita bina ſemper ambiunt *folia*, ſine pediculo, ad exortum latiuſcula, ſenſim in mucronem deſinentia, unciam præterpropter longa, altiùs crenata, *Galli Criſtam* æmulantia. E foliorum *alis*, in ſupremis caulibus, *flores* una cum folliculo compreſſo, & quaſi inflato, prominent pallide lutei, galeati, labio ſaturatiore luteo colore tincto prædeti. *Utriculi* foliacei modice protuberantes, margine dentati, *ſemina* compreſſa, rotunda, pallida, membraneo margine circumcincta, continent. Poſt ſemina decidua *vaſcula* ante fœniſecam vento agitante crepitant. *Paſſim in arvis provenit, ut & in ſiccioribus pratis, totaque Æſtate floret.*

PEdicularis pratenſis, lutea, erectior, calyce floris hirſuto. *T. 172 Pedicularis pratenſis elatior majoribus foliis. M. H. 3 436. Criſta galli maj. J. B. 3. 436.* Antecedenti ſimilis eſt, altior vero attollitur. *Folia* latiora; *flores* ampliores, magis albeſcentes; & *utriculi vaſcula* ſeminalia occulantes, birſuti ſunt. *Cum vulgari reperitur.*

Temperamentum, & Vires.

Frigida, & ſicca eſt; creditur ad fiſtulas, & ſinuoſa ulcera utilis eſſe; necnon menſes, & aliunde profluentem ſanguinem, in Vino auſtero decocta, potaque ſiſtere. At propter viroſam facultatem, Jo. Bauh. *uſus internos improbat, & condemnat.*

EUPHRASIA OFFICINARUM. *C. B. P. 233.*
Vid. Icon. 4 Tab XXXVII.

EUphraſia, *quæ &* Euphroſyne, Gr. Εὐφρασία, *&* Εὐφροσύνη ἀπὸ τοῦ εὐφραίνειν, *i. e. exhilarando nomen obtinuit; quia planta hæc mentem, & ſpiritus exhilarat. Et quia Oculus ſpiritibus maxime abundat; idcirco* Euphraſia *à nonnullis* Ocularia *appellitatur, utpote quæ ad oculi vitia amovenda apprime utilis ſit.*

EUphraſia Officinarum. *C. B. P. 233. M. H. 3. 430. Euphraſia. J. B. 3. 432. Dod. p. 54. Euphraſia, ſeu Euphroſyne ramoſa pratenſis flore albo. Eyſt. Euphraſia* vul-

Digitized by Google

vulgaris *Park.* *Ophthalmica*, *ſive Ocularia*. *Cord.* *Radice* tenui fibrata ſuffulcitur *caulis*, ſtatim à radice in alios ſe dividens, dodrantalis, & ſpithameæ altitudinis, tenuis, frequenter purpuraſcens, geminis per intervalla, contrario ſitu correſpondentibus, *foliis* parvis ſubrotondis, ſeſſilibus, venoſis, ambitu dentatis, & ſubtus hirſutis, veſtitus. *Flores* ſummis cauliculis naſcuntur, *Ocymi* pene conformes, (*labris* vero diſſectis) coloris exalbidi, ſtriis purpuraſcentibus eleganter depicti, & umbilico aureo in medietate notati. Iſtis dehiſcentibus, in *calycis* medio quadripartiti erigitur *vaſculum ſeminale*, conſorme, bivalve, binis loculamentis diviſum, *ſeminibus* pluſimis exiguis, oblongiuſculis, albeſcentibus, repletum; e quibus deciduis anno ſuccedente renaſcitur. *In Pratis ſicciorıbus, & paſcuis monteſis, frequens occurrit: Menſibus Junio, Julio, & Auguſto flores profert, & Autumno ſemen perficit.*

Temperamentum, & Vires.

Euphraſia *calida eſt, & ſicca temperie, ſed prædominatur in ea qualitas ſicca. Maxime commendatur ob virtutes ophthalmicas: morbis enim omnibus oculorum pituitoſis amovendis confert ejus uſus internus, & externus: unde quovis modo adhibita viſum conſervat, acuit, ejuſque potentiam debilitatam reſtituit.* Scrod., & Morit. Arnoldus Villonovanus *tempore vindemiæ muſto* Euphraſiam *indidit; & poſt ſolitam fermentationem Vinum nactus eſt egregium adverſus oculorum hebetudinem, quod & ſenibus prodeſt.*

ACANTHUS SATIVUS. *Dod p. 719.*
Vid. Icon 5 Tab. XXXVII.

ACanthus, Græcis Ἄκανθος, *quaſi* ſpinis horrens, *ſic à ſylveſtri ſpecie dicitur.* Acanthus mollis, *ſeu* Branca Urſina, *quaſi brachium urſinum, à ſimilitudine, quam ejus folia habent cum anterioribus* Urſorum *pedibus, nuncupatur.* Marmoracia *quoque dicitur ſativa, quòd ejus folia cum coronularum, & labiorum curvitate exterius inflexa* Marmoreis Columnarum Corinthiacorum Capitulis *inſculpebantur: quam confictionem* Callimaco Lithoglypho *inſigni* Corinthiaco, *primo inventori,* Catatechno *cognominato,* Vitruvius *tribuit; qui à corbe in ſarcophagum Virginis collocato, & tegula cooperto, loco quo accidentaliter ſuccrevit* Acanthus; *cujus folia emergentia, in orbemque circumnaſcentia Opifex peracutus obſervans, & foliorum figuris, & ſtructura delectatus, ſenſum accepit, & in Columnarum ornamenta, hodie noſtris oculis oblata, amplificavit, poſteriſque imitanda propoſuit.*

ACanthus ſativus *Dod p. 719 Lob. 477. Ger. 1148. Park. 992. Lugd 1443 Acanthus ſativus, vel mollis Virgilii. C B. P 283 Carduus Acanthus, ſive Branca urſina, J. B. 3. 75 Acanthus levis Eyſt. Marmoracia dicta. Folia* humi fuſa, profundè laciniata, mollia, intenſo virore ſplendentia, piloſa. Inter hæc ſurgit *caulis* duûm triumve pedum, rectus, qui à medio ad ſummum uſque faſtigium thyrſum gerit *florum* candidorum: *ſemen* in oblongis continetur pericarpiis. *Radix* longè latèque vagatur, foris nigra, intus alba. *Creſcit paſſim in locis humidioribus. Floret Majo.*

Temperamentum, & Vires.

Eſt è 5 herbis emollientibus, calef. ſicc., & aperit. Uſus potiſſimum externus eſt in clyſteribus, aliiſque paregoricis quarumcunque formularum, & ut plurimum in Cataplaſmatis. Schrod.

OROBANCHE FLORE MAJORE. *J. B. 2. 780.*
Vid. Icon 6 Tab XXXVII.

ORobanche *quaſi* Orobi *angina à vocibus* Græcis Ὄροβον ἄγχειν; *quæ* Orobum, & Viciam *cæteraque legumina, inter quæ naſcitur, ſtrangulare exiſtimetur.*

ORobanche flore majore. *J. B 2. 780 Orobanche major. Caryophyllum olens C. B. P. 87. M H. 3. 502. Orobanche. Eyſt Orobanche, ſive Rapum Geniſtæ. Ger. Limodorum, ſive Orobanch. Dod. p 552. Herba Tauri vel Vaccæ, Anat. Rapum Geniſtæ, ſive Hippoſpartium ἄφυλλον floribus galeatis Tragorchidis, Adv. Lob Radix* pollicem craſſa, ſubrotunda, exterius ſquamoſa, frequenter *Geniſtæ* radicibus adhæret. *Caulem* emittit pedalem, & cubitalem, ſingularem, erectum, hirſutum, concavum, & carnoſum, ex luteo fuſcum, fere craſſum; in quo non tam *folia*, quàm foliorum rudimenta, anguſta, (ſeu linguulæ celerrime marceſcentes, raræ) ſingula ſingulis floribus ſubjiciuntur. *Flores* in thyrſo diſponuntur, *Orchitum* more, ſed ex longioribus intervallis, magni, quaſi galeati, impenſe hirſuti, colore obſoleto pallido, rictum effigiantes; e quo prominent apices nigricantes *ſtaminum* albidorum. *Labrum* autem, quod demittunt, in tres lacinias eſt diviſum, ipſeque floris fundus melleo ſucco viſcido madet. *Capſulæ* ſuccedunt ex rotundis oblongi, quibus *ſemen* pallidum, exiguum, & pulverulentum reconditur. *Solo gaudet glareoſo, quale & Geniſta, & locis ſylvoſis; nonnunquam tamen inter ſegetes, loci ſque ſoli expoſitis invenitur.*

Vires, & Uſus.

Reſiccata, & trita pulverem *ex tepido Vino hauſtum, præſens eſſe ad coli dolores remedium,* Belgæ *prædicant.* Cluſ. Herba *condita, aut ejus* Syrupus *ad ſplenicos, & hypochondriacos affectus, uſus eſt eximii:* Unguentum *ex eadem cum Axungia ad tumores duros, & ſchirroſos molliendos adhibetur. Ita* D. Rajus *ex obſervatione* D. Bovvle.

DISTRI-

DISTRIBUTIO XIX.

PLANTAE TRIANGIAE POLYSPERMAE.

Hypericum vulgare; Parnaſia paluſtris, & vulgaris; Viola Martia, purpurea; Viola tricolor, hortenſis, repens; Naſturtium Indicum; Convolvulus maritimus, *ſive* Soldanella vulgaris; Convolvulus Syriacus, *ſive* Scammonea Syriaca; Convolvulus Americanus, Mechoacan dictus; Convolvulus major, *ſive* Smilax lævis; Campanula radice eſculenta, flore cæruleo; Campanula major, vulgatior, aſperior, foliis Urticæ; Campanula hortenſis, *ſive* Medium; Rapunculus ſpicatus; Reſeda vulgaris; & Luteola herba, Salicis folio.

HYPERICUM VULGARE. *C. B. P. 279.*
Vid. Icon. 1. Tab. XXXVIII.

HYpericon, *quod alii* Chamæpitin, *alii* Corion, *appellant*, Perforata *vulgo*, *quòd folia ſoli objecta innumeris foraminibus ſcatere videatur; hinc &* *poroſa quibuſdam dicitur*. Ὑπερικὸν οἱ δὲ ἀνδρόσαιμον, οἱ δὲ Κόριον οἱ δὲ Χαμαιπίτυν, *quoniam ſemen odore picinam reſinam imitatur*. Dioſcoridi *l.* 3. *c.* 171., & Plinio *l.* 26. *c.* 8.

HYpericum vulgare. *C. B. P.* 279 *Hypericum vulgare, ſive Perforata, caule rotundo, foliis glabris. J. B.* 3. 381. *Hypericum, Dod. p.* 76 *Hypericum Officinarum. Boerh. 1.* 241 Ex *radice* fibroſa, multifariam diviſa, buxeo cortice intecta, *virgulæ* ſurgunt complures, rigidæ, lignoſæ, rotundæ, ſubrubentes, in ramos diviſæ cubitum unum, vel amplius altæ; *folia Majoranæ* glabra, vel *Centaurii minoris Lobelii*, nervis per longum excurrentibus donata innumeris foraminibus ſoli objecta pertuſa eſſe videntur; ſapore ſicco, & aſtringente, cum aliqua amaritudine: *flores* in extremis ramis copioſi, lutei, ex quinque radiatis petalis compoſiti, *ſtaminulis* multis cum *apicibus* concoloribus prædita; quibus ſingulis ſuccedunt *capſulæ* triplices ſibiinvicem ſtrictè junctæ, in quarum ſingulis *ſemina*, parva, ex nigro ruffa, pinguia; ſingulæ ſeparatim, & exſiccari incipientes granum *Hordei* magnitudine æquans, ſapore reſinoſo, amaro, & ingrato, teſte *Lobelio*, atque tam flores, quam capſulæ ſemine gravidæ, ſanguineum ſuccum reddunt. *Naſcitur paſſim ſecus ſepimenta hortorum, & margines agrorum ſilvarumque, ac non raro in locis herboſis, ſubinde etiam humentioribus. Junio, Julio, Auguſtoque menſibus floret.*

Temperamentum, & Vires.

Flores, & ſemina Hyperici *ſecta, potius infuſa, pota urinam provocant, atque calculoſis proſunt*; folia *contuſa ambuſtis, vulneribus, atque tetris ulceribus impoſita medentur*. Folia, flores & ſemina *contuſa parum, atque Oleo infuſa, ſolique ad aliquot ſeptimanas expoſita, facta poſtea colatura atque expreſſione, ſi denuo injiciatur in Oleum eadem quantitas, & ſole exponatur ad aliquod tempus, Oleum ſanguinei coloris facit, quod ad præcipuum eſt remedium vulneribus, quæcunque corporis parte infligantur, imo etiamſi corpus penetrent: nervis punctis idem Oleum tutiſſimum præſidium ſimul, & remedium. Si bibatur vinum, in quo* ſemina, flores, & folia *ſint infuſa, pellit tertianas, & quartanas, teſte* Dioſcoride. Semina *infuſa vino per quadraginta dies curant ſciaticam, eodem teſte.* Tinctura florum Hyperici *egregium eſt medicamentum in mania intro ſumptum.* Galenus. Hypericum *calefacere, ſiccare, tenuique eſſe eſſentia, itemque ulcera ſanare docet.* Oleum Hyperici *hoc modo fit ut* Moriſ. *Rec. Vini lib. duas, Olei Olivarum, Olei Terebinthi lib. duas, in quibus infunde* Foliorum, & Seminis Hyperici *contuſorum mediocriter, q. ſ. quæ indantur in ampullam, aut aliud vas vitreum ſatis amplum, omnium capax exponatur ſoli per octo, aut decem dies, deinde coquantur in eodem vaſe, quod imponitur aceabo, in cujus fundo injicitur ſtramen, cui vas innitatur, durante ebullitione vaſe bene clauſo, poſtea facta colatura, & expreſſi ne renoventur* folia, flores, & ſemina Hyperici *ad eamdem doſin; ſine additione Vini. Hoc* Balſamum *verum* Peruvianum *æquat, atque vulnera, & ulcera citius curat* Balſamo Peruviano. *Aliter Recipe* ſummitatem Hyperici *& Olei communis, ſingulorum libr. duas, Myrrhæ, & Gummi Elemi, ana. unc. duas, Terebinthinæ unc. quatuor, Aloës unc. unam, Thuris, & Maſtiches, ana. unc. ſem. infundantur, bulliantque in diplomate S. A. fit* Balſamum *optimum iiſdem conducens morbis, quibus prius.*

PARNASSIA PALUSTRIS. ET VULGARIS. *T. 246.*
Vid. Icon. 2. Tab. XXXVIII.

PArnaſia *à Monte* Parnaſſo, *in quo teſte* Dioſcorid *lib.* 4. *cap.* 32. Graminis *ſpecies naſcitur, quæ* Gramen Parnaſſi *vocatur*.

PArnaſia paluſtris, & vulgaris *T* 246. *Gramen Parnaſſi, albo flore ſimplici. C. B. P.* 309. *Gramen Parnaſſi Dodonæo, quibuſdam hepaticus flos. J. B.* 3 537 *Gramen Parnaſſium. Dod. p.* 564. *Hepatica alba cordi. Pyrola rotundifolia paluſtris noſtras flore unico ampliore. M. H* 3 505 *Gramen Parnaſſi. Lob. Gr.* *Radicem* habet modice craſſam, fibratam, ex alba rubentem. Inde *folia* prodeunt ſatis frequentia, plana, pallide viridia, uncialis fere latitudinis, & ad *Violæ* formam accedentia, pediculis longis appenſa. *Caules* aſſurgunt erecti, anguloſi, ſpithamei, & pedales, individui, *folio* ut plurimum unico, eoque amplexicauli donati. Caulium unicuique *flos* unus inſidet, ſpecioſus, candidus, ex quinque *petalis* planis, totidemque aliis minoribus, ſtriatis, ſtaminulis circundatis, aliiſque ſtaminibus luteis, umbonem ambientibus, conflatus. Iſtis porro dehiſcentibus, *Umbo* capitulumve in conicam figuram intumeſcit, & per maturitatem in quatuor partes ſe dividit, & *ſemina* oblonga, exigua, fuſca, oſtendit. *In mariis, putridiſque paluſtribus locis ſatis frequens occurrit. Julio, & Auguſto menſibus floret; ſemenque ſera Autumno perficit.*

Vires.

Hepar roborat, & ab obſtructionibus liberat. Chabr.

VIOLA MARTIA, PURPUREA. *J. B. 3. 542.*
Vid. Icon. 3. Tab. XXXVIII.

VIola Ἴον Dioſcoridi *lib.* 4. *c.* 122. *aliis* Ἴον πορφυροῦν, Viola purpurea, *à floris colore*: Theoph. 1. *hiſt.* 15 Ἴον, & 1. *Hiſt.* 22. Ἴον μέλαν ἢ μελάνιον; nigram Violam, *à flore colore nigricantis purpuræ*, vocat Plin. *l.* 21. *c.* 6 *Ex Violis, quæ ſponte apricis, & macris locis proveniunt purpureæ, latiore folio ſtatim à radice carnoſo exeunt, ſolaque* Græco *nomine à cæteris diſcernuntur, appellata* Ia, *ut ab his janthina veſtis.* Ἴον Græcis *vocatum in* Geoponicis Nicander *credidit*, Hermolao *referente, quod* Nymphæ *quædam* Ionis, *florem cum* Jovi *primum munere dederint.* Alii Ἴον *volunt dici, quod cùm* Jupiter *puellam* Io *adamatam in* Vaccam *convertiſſet, terra florem hunc pabulo ejus produxerit, qui propter ipſam ſtellæ, ab ipſa nomen acceperat. Hinc* Latinè Viola, *quaſi* Vitula.

Viola

Viola Martia, purpurea. *J. B.* 3. 542. *Viola Martia, purpurea, flore ſimplici, odoro.* C. B. P. 199 *Viola nigra, ſive purpurea.* Dod. p. 156 *Viola purpurea.* Fuch. Matth. Lugd. *Viola nigra.* Cluſ. Hiſt. *Radicibus* fibroſis, aliquando in plura capita diviſis, *folia* emittens ex rotundo nonnihil oblonga, ſerrata, longis pediculis appenſa, inter quæ *petioli* è radice quoque enati, ſinguli ſingulos ſuſtinentes *flores* ex cæruleo purpuraſcentes, odoris ſuaviſſimi, calcari donatos, è quinque petalis compoſitos; quibus evaneſcentibus ſubveniunt *capitula* rotunda in tres cellulas carinæſve dehiſcentia, *ſemine* albo, parvo, rotundo, ſeu oblongo plena. *Provenit in locis opacis juxta domos, muros, agrorum hortorumque margines; pingui ſolo plurima frequenſque emicat. Floret ut plurimum Martio.*

Temperamentum, & Vires.

Violæ Martiæ flores, & folia *temperiem habent frigidam, & humidam.* Flores *quidem omnibus inflammationibus internis, laterum potiſſimùm, & Pulmonis, utiles ſunt: pectoris, aſperæ arteriæ, nec non faucium aſperitates, & ſcabritiem leniunt: jecinoris, renum, & veſicæ nimios calores reſtringunt: ardentium febrium ardores mitigant; bilis acrimoniam obtundunt: Sitim arcent, & ſedant.* Quod ex *Violis fit* [Greek], *ſive uti* Actuarius *nominat* [Greek], *ſi ex diluto decoquatur, in quo plures recentes* flores *fuerint macerati, alvum lenit, & bilem per inferna educit trium, aut quatuor unciarum pondo ſumptum.* Fit ex Violis Oleum, *quod refrigerandi humectandique potentia pollet; temporibus illitum, ſomnum clementer conciliat, quem calidis, aut ſiccis temperies remoratur: cum Ovi luteo ſedis, & hæmorrhoidum dolores mulcet: additur quoque utiliſſime Cataplaſmatis refrigerantibus, ac dolorem ſopientibus.* Fit aut Oleum, *in quo* flores Violarum *macerantur, aut ex immaturis Olivis* Græcis [Greek] *nominant; aut ex Amygdalis dulcibus, uti* Meſves *ait.* Sunt & Violæ *ipſæ recentes frigidæ humentesque oporte; aridæ enim jam deperdita humiditate, & minus refrigerant, & caliditatis nonnihil adeptæ videntur. Recentiores aridis* Violas *medicamentis, quæ membrare creduntur, utiliter admiſceri ſentiunt.* Folia Violarum *in Olere ſumpta refrigerant, humectant, alvumque leniunt: foris admota calidas omnes inflammationes mitigant cum per ſe, tum cum Polenta impoſita. Imponuntur, & æſtuanti ſtomacho, & oculis,* Galeno *teſte:* Dioſcorides *ſedi etiam excedenti imponi ſcribit. Prodeſſe autem excidenti ſedi poſſunt, non uti aſtringens aliquod ſedem reprimens, ſed veluti molliens, & malacticon, qualia ſæpenumero prius admovenda, quàm reduci in præſertim inflammata queat.* Plinius *quoque ait,* Violas *crapulam, & gravedines capitis levare impoſitis coronis olfactuve; diſcutere etiam anginas, ex* Aqua *potas.* Id porporeum *ex* Violis *comitialibus mederi maximè pueris in Aqua potum exiſtimatur:* Semen *Scorpionibus adverſari dicitur,* Moriſ. *Extrinſecus adhibetur* herba *crebrò in lotionibus, Cataplaſmatibus, Clyſteribus, & ſimilibus.* Seminis *uſus rarus eſt, iſque in obſtructione renum, ubi Emulſioni potiſſimùm inſervit, de qua nota, quòd plerumque vomitum, ac ſeceſſum moveat.* Schrod.

VIOLA TRICOLOR, HORTENSIS, REPENS. *C. B. P. 199. Vid. Icon. 4. Tab. XXXVIII.*

Viola tricolor *a pleriſque* Jacea *nominatur. Aliis* Herba Trinitas *propter triplicem florum colorem dicitur.*

Viola tricolor, hortenſis, repens. *C B P.* 199. *Jacea tricolor, ſive Trinitatis flos. J B.* 3. 547. *Flos Trinitatis. Eyſt. Viola flammea. Caſ. Cauliculo* aſſurgit dodrantali, triangolo, & ſtriato, *foliis* per intervalla anguſtioribus *Violæ* vulgari, magiſque ſerratis, aliis tenuioribus intermixtis: è quorum ſummo *cauliculus* exit *florem* ſuſtinens pentapetalum triplici colore diſtinctum; medio veluti flamma radiat flava, ad puniceum vergens, in ambitu albicat ſupernis partibus, folium infimum violaceum ſaturatius eſt, ideo flos aſpectu venuſtus eſt, at ſine odore. *Floret per totam Æſtatem, atque eodem tempore* ſemina *perficit ſubfulva in* capſulis *oblongis triangularibus. Colitur in Hortis, creſcit & in agris.*

Temperamentum, & Vires.

Calefac., & ſicc. ad gr. 3 uſque, (aliis remiſſius) ſubamara, ac acris eſt: hinc abſtergit, penetrat, incidit, diſcutit, vulneraria eſt, ac ſudorifera. Uſus præcip. in æſtu (maximè infantum) domando, in ſcabie, ac pruritu, in mucilagine viſcoſa pulmonum, in uteri obſtructione. Extrinſecus itidem in pruritu, in abſtergendis vulneribus, in mucilagine pulmonum incidenda, in uteri obſtructione (baln.) Schrod.

NASTURTIUM INDICUM. *Dod. p. 197. Vid. Icon. 5 Tab. XXXVIII.*

Naſturtium *ſatis apte dictum ob ſaporem,* Indicum *à loco natali, in quo ſponte provenit.*

Naſturtium Indicum. *Dod. p. 197. Eyſt. Lob. Park. Naſturtium Peruvianum Mycon.* Hernand. 191. *Lugd. Naſturtium Indicum, majus. C B P.* 306. *Naſturtium Indicum, folio peltato, ſcandens. J. B.* 2. 175. *Acriviola. B*erb. 1 245. *Cardaminium. T.* 244 *Viola Indica, ſcandens, Naſturtii ſapore, & odore. H L. Caulis* hujus eſt teres, tenuis, & longus, qui in ramulos plurimos dividitur graciles, ac proinde pedamentis, ac adminiculis, quibus fulciatur, indiget: *Folia* circa ramulos rotunda, tenuia, quibus pediculus biuncialis, & trioncialis ſubeſt veluti *Cotyledonis* folium ſuſtinens, cui figurâ admodum ſimile eſt, ſed tenuius, & tenerius, ac ſaturatius virens: *flos* eſt luteus cum amplo rictu in anteriore parte, & *calcari* ſatis longo donatur poſterius cum flore *Delphinii* aliquatenus figurâ, ſed eſt multo major, & longiore petiolo dependens: floribus ſingularibus flaveſcentibus, ſuccedunt terna *ſemina* arctè ſibi invicem juncta, aſpera, ſeu verrucoſa, quemadmodum cernere licet in *Chamelæa tricocco.* *Hujus ſemen ex India Orientali delatum, & in Hortis ſatum &c. floret per totam Æſtatem, atque Autumno ſemina ſua terna juncta, rugoſa gerit.*

Vires, & Uſus.

Flores *in expreſſi colliculi, & muria indi è Sale, & Aceto confecta, quemadmodum* Capparis *flores inexpanſi, optimum Acetarium hyemale conficiunt. ſcorbuticis curandis ſatis idoneum.* Moriſ. Naſturtium Indicum, ſcil. Peruvianum *viribus æquale eſt aliis:* Flores *in acetariis appoſitum exiſtant.* Aqua *ad plagas oris adhibetur, & ulcera ſcorbutica.* Schrod.

CONVOLVULUS MARITIMUS, NOSTRAS, ROTUNDIFOLIUS. *M H. 2. 11. Vid. Icon. 6. Tab XXXVIII.*

Convolvulus *dicitur à* convolvando, *quòd plurima ejus ſpecies ſe convolvant.*

Convolvulus maritimus, noſtras, rotundifolius. *M H* 2. 11. *Soldanella maritima. minor. C. B P.* 295 *Braſſica marina, ſive Soldanella. J B.* 2. 166. *Soldanella Dod. p* 395. *Soldanella marina. Eyſt. Soldanella vulgaris.* Park Per terram enim ſuas ſpargit *Viticulas,* à quibus *folia* prodeunt ſubrotunda, latiora, quàm longiora, *Cotyledonis minoris* foliis ſimilia, liquore lacteo manantia; pediculis longis innixa: *flos* magnus purpureus quadrantalis ferè, campanulatus, indiviſus; *ſemen in loculis* rotundis angulòſum, nigrum, & interdum album. *In Hortis feliciſſimè provenit. Spontaneè verò paſſim ad Mare naſcitur. Æſtate floret, Autumno ſemen perficit.*

Temperamentum, & Vires.

Eſt calida, & ſicca temperie, tertio etiam exceſſu, ſicuti eſt amara, ſalſilaginem cum acredine quadam guſtabilis ejus qualitas oſtendit. Alvum purgat, crudos, & aquoſos humores detrahit, Hydropicis cenſetur utilis, adverſatur tamen ventriculo, tortiones, & moleſtias adfert: plus incommodi, quam auxilii adfert. Ex Dioſcoride *tota* herba *ſtomacho incommoda eſt, acris maxime alvum ſolvit. Conveniunt cum eâ quidem ad acrimoniam obtundendam pinguia carnis.*

CONVOLVULUS SYRIACUS, ET SCAMMONEA SYRIACA. *M. H. 2. 11. Vid. Icon. 7. Tab. XXXVIII.*

Convolvolus Syriacus, & Scammonea Syriaca. *M.H.* 2. 11. *Scammonea Syriaca. C B. P.* 294. *Scammonea Syriaca, flore majore Convolvuli. J. B.* 2. 163.

163. *Scammonium Syriacum Antiochenum*. *Lob. Ic.* 620. Tenues *viticulos* fert tricubitales, & multo altiores (ſecundum ſolum, cui committitur) aliquando ad altitudinem quinque cubitorum, modo habeat baculum, perticam, aliudve adminiculum vicinum, beneficio quorum ſeſe in altum attollere poſſit; *foliis* donatur triangulis, effigie *Sagittariæ* parvæ, id eſt ſuns acuminata ad baſim foliorum, *Smilacis lævis majoris* æmula: *flores* ſunt Campanulati ex candido palleſcentes, ſeu albo purpuraſcentes; *capſulas* ſeminales, & *ſemina*, cæterorum ſuæ familiæ inſtar, gerit: *Radicem* grandem *Raphano* ſimilem, & ſuccoſam habet, unde *ſuccus* effunditur, poſt exſciſſionem ejuſdem; Et excipitur in vaſis, aut tegulis ad hunc finem poſitis, qui *Scammonium* vocatur. *Solum amat pingue atque in* Syria *provenit uberrime. Apud nos habetur in cultioribus Hortis: floretque Majo, Junio, & Julio.* Optimum eſt, quod ex *Antiochia* affertur, dein *Armenium*, *Europæum* omninò pravum eſt.

Temperamentum, & Vires.

Scammonium, *ſive* Scammonea *expurgat valde humores bilioſos, acres, feroſos, adeoque creberrimi uſus eſt, non modò per ſe, ſed & cum aliis permiſtum &c.* Schrod. *Plura in* Dodon, Jo. Bauh., & Sim. Paul., *qui diffuſe de* Scammonii *viribus egere*.

CONVOLVULUS AMERICANUS, MECHOACAN DICTUS. *Raii. Hiſt.* 723 *Vid. Icon.* 1. *Tab. XXXIX.*

CONvolvulus Americanus, Mechoacan dictus. *Raii. Hiſt* 723. *Jeticucu, ſeu Radix Mechoacan. Marg.* 48. *Edit.* 1648. *Bryonia Mechoacana, alba, C. B. P.* 297. Luſitanis *Batata de purga, alias Mechoacan*, Braſilianis *Itecucu* appellatur. Species eſt *Convolvuli*, ſeu *Smilacis*, nam *caulis* illius ſarmentoſus eſt longiſſime ſerpens, & ſcandens, multangularis, lentus, ruffus, atque etiam viridis. *Folia* ſuo proprio pediculo innituntur, unum digitum longa, figura cordis, ut vulgo pingitur, duabus ad latera auriculis, ad tactum tenera, unum, aut etiam plures digitos longa, ſaturate viridia, inferius nervis, & venulis tranſverſus conſpicua; nullum habent odorem præter herbaceum; caulis autem inciſus lacteum edit ſuccum. *Flores* fert *Convolvuli* magnitudine, & figura, pulcherrimos, albos, & pauco incarnato dilutos exterius, intus autem purpureos, menſe potiſſimum Julio: qui ubi deciderunt, ſuccedunt *ſemina*, *Piſi* pene magnitudine, fuſci coloris, verum haud rotunda, ſed quaſi duæ particulæ exſectæ eſſent, ita ut ferme triangularis ſint figuræ, quæ menſe Septembri colliguntur. Ejus *radix* pinguis, alboque *ſucco* turgens, gummoſa eſt atque inſipida: exterius obſcure cinerea, ſive fuſca, *reſinam* quandam recens fundit; interius eſt alba. Colligitur opportune circa menſem Octobrem; in taleolas circulares diſſecta, filoque trajectim excepta reſervatur, & contra omnem externam vult defendi. *Paſſim in agris, & locis incultis proveniens, nullaque olitoris induſtria tractis exculta, Adeo per omnes Sylvas luxuriat, ut omnem terram pene impleat: Eadem plane eſt facies, & efficacia plantæ foliorum, & radicis, cujus* Mechoacan *in reliquis Americæ partibus.*

Temperamentum, & Vires.

Calida in primo, & ſicca in ſecundo gradu cenſetur: Blande, & citra noxam purgat: ſed quia agit in viſcidos potiſſimum, & craſſos humores, indiget vehiculo, & ſtimulo correctoris loco. Pulvis *ex Vino infuſo ſolo præſtat à drac. una ad duas, & ultra, &* Fœcula *illius, ut in Morborum obſervationibus ſupra oſtende. Conditura, & Conſervæ, quæ plurimæ tam è* flore, *quam ipſa radice fiunt, non ſolum ſunt boni ſaporis, ſed blande laxant, atque aperiunt. Plura qui ſcire volet, conſulat* Monardem, Dodonæum, *atque alios.*

CONVOLVULUS MAJOR. *J. B.* 2. 154. *Vid. Icon.* 2. *Tab. XXXIX.*

COnvolvulus major. *J. B.* 2. 154 *Convolvulus, major, albus. C. B. P.* 294 *Convolvulus vulgaris, major albus. M. H.* 2. 12. *Smilax lævis, major. Dod p.* 392. *Convolvulus major, flore albo. H. L. Eyſt.* Viticulis, ſeu ſarmentoſis *cauliculis*, longis, ac tenuibus, ſurſum verſus, Arboribus, fruticibus, viciniſque adminiculis ſepibuſve obvolvitur, & circumligatur; *folio* eſt trianguloſo, in acutum mucronem deſinente in extremo, verſus pediculum binas auriculas etiam acutas habente; tota folii facies eſt hederacea, mollior lævigatiorque; *flores* è ſummis pediculorum exſiliunt candidi, ampli, copioſi, Campanulati, imo candidiſſimi, colore *Lilii candidi* valde æmuli: *radices* ſunt longæ, craſſioribus circis ſimiles, intus candidiores, hac illac per obliquum intra terram, ſeu potius ſuperficie terræ tenus feruntur: *Capſulæ* ſeminales, *ſeminaque* ipſa cæterorum ſuæ familiæ æmula ſunt. *Naſcitur paſſim per fruteta, & ſepes, locaque amat culta. Floret Æſtate, ſemen Autumno profert.*

Temperamentum, & Vires.

Moderate eſt calida, ſicca verò in 2. *ordine, Reſolvit, maturat, tergit, aperit &c.* Chabr.

CAMPANULA RADICE ESCULENTA, FLORE CAERULEO. *T.* 111. *Vid. Icon.* 3. *Tab XXXIX.*

CAmpanula *dicitur à forma floris adinſtar* Campanæ (*id eſt, florem habet integrum in fundo* Campanulæ *in modum, etiamſi quinquefariam in margine dividatur*), & Rapunculus, *à tuberoſitate radicis inſtar parvi* Rapi. Rapunculus *vulgo dicitur*, γογγύλη ἀγρία, Rapum ſylveſtre Dioſcoridi, *l.* 2. *c.* 135. Cervicaria *apud* Latinos, & τραχήλιον *apud* Græcos, *quia tuberoſitate radicis inſtar parvi* Rapi; *dicitur iisdem, &* Uvularia.

CAmpanula radice eſculenta, flore cæruleo. *T.* 111. *H. L. Rapunculus eſculentus. C. B. P.* 92. *M. H* 2. 455. *Rapunculus vulgaris, campanulatus. J. B.* 2. 795. *Rapunculus. Matth. Cam. Dod. Rapuntium parvum. Ad. Lob.* (*cui, & pes Locuſtæ Avicennæ* Cam. *Radice* eſt tuberoſa, minimi digiti craſſitudine, *Napi* aut parvi *Rapi* ſimilitudine, alba, dulci: *folia* ex oblongo ad extremum rotunda, per terram ſparguntur, nonnihil hirſuta ſub exortum: ex horum medio *caulis* exoritur cubitalis, hirſutus itidem, canulatus, & lacteſcens, foliis veſtitibus acutioribus, pediculorum expertibus: *flores* formam nolæ imitantur, per oras quinquefariam diviſi, cærulei ut plurimum, nonnunquam candidi, quorum ſingulos excipiunt *vaſcula* oblonga, ternis conſtantia loculamentis, quorum unumquodque foramine in ſuperiore parte præditum cernitur, per quod excidit *ſemen* maturum in terram, minutum, ſubruffum, & lucidum. *Provenit paſſim in arvis non cultis, & collibus ſylveſtris pratiſque, atque inter ſegetes: quin etiam in Hortis colitur in uſum acetariorum Quadrageſimalium, ut radices grandiores evadant. Floret Majo, atque ſemina perficit Æſtate.*

Temperamentum, & Vires.

In calidiſtate, & frigiditate conſiſtit (*ait* Matthiolus *in Ep. Cam*) Radix, *non longe abeſt à temperatis, imo nec in aliis qualitatibus. Eſitur cruda radix, ac pariter cocta in Acetariis, quæ maxime guſtui placet, & appetentiam excitat. Creditur, quod radix elixa, & cum Pipere devorata lactis ubertatem in Nutricibus faciat.* Radix *teſte* Lobelio, *candida, tenera Acetariis Vernæ Quadrageſimæ longe* Rapo, *aut* Raphano *delicatior. Lactis copiam augeri quidam Nutricibus elixâ radice ex Pipere ſumptá exploratum habent.*

CAMPANULA MAJOR. VULGATIOR, ASPERIOR, FOLIIS URTICAE. *C B P.* 94. *Vid. Icon.* 4 *Tab. XXXIX.*

CAmpanula major, vulgatior. aſperior, foliis Urticæ. *C. B. P* 94 *Campanula major, & aſperior, folio Urticæ. J. B* 2. 805. *Cervicaria major. Dod. p.* 164 *Trachelium foliis Urticæ. Cluſ. Pan. vulgare eidem, Hiſt. Trachelium majus, Lugd. Ger. Cam. Radix* ex alba, *Rapunculi* inſtar tuberoſa, varie in ſe contexta, ſapore itidem ejus non minus grato; *caules* cubitales, & altiores utplurimum, ſemper hirſuti; in quibus alternatim naſcuntur *folia Urticæ* majoris foliis valde ſimilia, piloſa, acutiora; *flores* ex foliorum alis cærulei, violacei, & albi, nolæ aut parvæ campanæ ſimiles, *Violæ Marianæ* floribus multo minores, *calyce* parvo, nec ut in illo tortulis canalato, in foliola quinque, ſicut & flos quin-

queta.

queſariam in oris, diviſos; *ſtilus* triceps, colore purpuraſcente, albido vel herbaceo, ſurrectior *ſtaminulis* ſtipatur luteolis. *Variat flore candido, dilutè purpureo, vel ad cæruleum inclinante. Reperitur, & ſtrigoſior. Paſſim variis locis ſpontè provenit, ac in Hortis etiam habetur. Floret Junio, & Julio.*

Temperamentum, & Vires.

Guſtu aſtringit, ut hinc exſiccandi vim illi ineſſe quiſque conjicere queat; aſtringendi habet facultatem, ideoque decoctum illius unice ad oris exulcerationes, aliaque ejuſdem mala, quæ aſtrictione indigent conferre cenſent; utilis haud dubie etiam ad alia quævis ulcera, ob inſignem, quam obtinet in exſiccando facultatem, inquit Fuchſius. *Sunt qui* Cervicariæ radicum *decoctum adverſus oris, & tonſillarum inflammationes conferre affirmant* Dod.

CAMPANULA HORTENSIS, FOLIO, ET FLORE OBLONGO. *C. B. P.* 94 *Vid. Icon.* 5. *Tab.* XXXIX.

CAmpanula hortenſis, folio, & flore oblongo. *C. B. P.* 94. *Viola Mariana Dodonæi, quibuſdam Medium. J. B.* 2. 804. *Viola Mariana. Dod. p.* 163. *Lugd. Cluſ. Hiſt. Medium, Matth. Folia* habet oblonga, lata, ſubnigra, aſpera nonnihil hirſuta, vulgaris *Bugloſſi* foliis nigriora, minora, minuſque aſpera; *caules* deinde ſecundo anno profert rotundos, rectos, ramoſos, aliquantulum etiam hirſutos, circa quos *folia* ſimilia, ſed minora; *flores* in ſummis virgis exeunt oblongi, ampli, cavi, patuli per oras inciſuris quinque profundis recurvis diviſi; coloris ut plurimum cæruleo-purpurei, ſubinde candicantis, in quibus ſingulis *ſtamina* duo, aut tria, candida; flores, inquam, priuſquam dehiſcunt, quinquangulares ſunt; poſt flores *capitulum* naſcitur ſuperiora parte latius, quinque quoque angulos habens, quinque *vaſculis* veluti caligulis aſperis, & hirſutis, deorſum dependentibus veſtitum; in quo *ſemen* exiguum, ſubruffi, & ejus cujus *Caſtaneæ* fructus echino exemptus, propemodum coloris; *radices* ſubſunt longæ, craſſæ, candidæ, non ingrati ſaporis. *Naſcitur in Sylvis, & Montibus, nec non opacis, verò in Hortis. Junio, & Julio menſibus floret.*

Temperamentum, & Vires.

Radix *refrigerantis, & nonnihil adſtringentis potentiæ eſſe ſcribit* Dodonæus. *Eſui ut aliorum Sylveſtrium* Rapunculorum *apta eſt, & non incommodè Acetariis additur.*

RAPUNCULUS SPICATUS. *C. B. P.* 95. *Vid. Icon* 6 *Tab.* XXXIX.

RApunculus, *vel* Rapuntium *dicitur, quaſi dicas parvum* Rapum, Napum *potius, ob ſolius radicis, quam magnitudine, & ſapore cum* Rapunculo campanulato *habet, ſimilitudinem. Dicitur* Alopecuron *ab ipſa* Spica *plena minutorum florum, quæ jam apertis floſculis mollis, & veluti lanuginoſa, vulpiumque caudis propemodum ſimilis eſt.*

RApunculus ſpicatus. *C. B. P.* 95. *Rapunculus Alopecuron. Dod. p.* 165 *Rapunculus corniculatus, ſpicatus, ſeu Alopecuroides. M. H.* 2. 463. *Rapunculus major, Alopecuroides, comoſo flore. Ad Lob.* Rapunculus *Alopecuroides, longa ſpica. Cluſ. Hiſt. Rapunculus ſpicatus, ſive comoſus, cæruleus ſaturatè violaceo, & albus, itemque folio maculato. J. B.* 809 *Chabr.* 262. Hæc ſpecies *Rapunculi corniculati* à ſuperioribus *campanulatis* differt, quòd huic ſunt prima *folia* per terram ſtrata, lata, ſeu ſubrotunda, poſtea ſecundum caules longiora; *caules* dodrantales, & pedales, ſummâ parte veluti *ſpicam* parvorum florum plenam proferunt, quorum ſinguli antequam pandantur, *corniculi* cujuſdam ſimilitudinem referunt; aperti verò in quinque lacinias, ſeu foliola minuta, anguſta ſinduntur, *colore* alias, & frequentius cærulei, alia dilute violacei, alias cinerei: floribus ſingulis *capitula* parva ſuccedunt minora, ternis foraminibus pertuſa, multa circa caulis ſummum faſtigium ſimul arcteque compoſita, in quibus ſingulis numeroſa *ſemina* minuta, ſubruffa, & lucentia continentur; *radices* candidæ, magnitudine, & ſapore cum *Rapunculo campanulato* habet ſimilitudinem: alioqui *folia* ſunt *Violæ Martiæ*, longis pediculis appenſa, nonnunquam *maculâ* nigrâ notata, quanquam ſtrictis longaque ſuperius in *caule* cubitali, inani, anguloſo, & lac fundente: in cujus faſtigio ſpicatus pulcher *flos* cæruleus, aut purpureo-violaceus ex multis *corniculis* circa baſin in ſegmenta arcuata fiſſis compactus, ejuſdem itidem flos cinereus, albuſve quoque reperitur. *Gignitur in locis ſylveſtr, & opacis, pingui lutoſoque ſolo. Floret Auguſto, & Septembri.*

Temperamentum, & Vires.

Hujus radix; *ut ſcribit* Schvvenkfeldius, *priuſquam caulem protrudat, elixa, & manſa cum Sale, Aceto, & Oleo macerata, cibi appetentiam parit, ſtomacho prodeſt, & urinas elicit.*

RESEDA VULGARIS. *C. B. P.* 100. *Vid. Icon.* 7. *Tab.* XXXIX.

REſeda, *à reſedandis doloribus dicta cenſetur; collectiones namque, & inflammationes omnes diſcutere* Reſedam *ſcribit* Plinius *lib.* 27. *cap.* 10.

REſeda vulgaris. *C. B. P.* 100. *Naſturtium ſylveſtre Erucæ affine. Ejuſdem. Reſeda lutea J. B.* 3. 467 *Reſeda minor, ſive vulgaris. Park.* 823. *Reſeda Plinii. Ger.* 227. *Eyſt.* 382. *Reſeda lutea. Dal. Lugd.* 1199. *Eruca Naſturtio cognata, tenuifolia. Lob. Erucago Apula trifida, & quinquefida. Col.* 269. *Reſeda foliis* ſuis ceratoidibus, *Erucam Naſturtiumve*, primo intuitu quodammodo refert; *flores* vero ſpicatim naſcentes, ex ſex anguſtis petalis, luteis radiatim diſpoſitis, cum ſtaminulis, ac in medio triplici ſtylo eminente, conſtant. *Vaſculum ſeminale* oblongum membranaceum, anguloſum, ſubviride, urceoli effigie, ora ſemper aperto, donatum eſt; ac in ejuſdem cavitate *ſemina* parva ſubnigra continentur. *Floret porrò AEſtate, ac reperitur in muris, & juxta ſegetes.*

Vires.

Reſeda *autem à ſedandis doloribus dicta cenſetur, quòd collectiones, & inflammationes diſcutiat.* Chabr.

LUTEOLA HERBA, SALICIS FOLIO. *C. B. P.* 100. *Vid. Icon.* 8 *Tab.* XXXIX.

LUteola, *à* luteo *colore, quem pannis conciliat.*

LUteola herba, Salicis folio. *C. B P.* 100. *Lutea quibuſdam Plinii. J. B* 3. 465. *Lutea vulgaris. Park.* 603. *Luteola. Lob. Obſ.* 190. *Ger* 494. *Luteum herba. Dod. p* 80. *Herba lutea Dal. Lugd.* 501. *Pſeudo ſtruthium. Matth.* 1812. *Theriacaria. Caſt. Folia* recta, longa, viridia, anguſta, criſpata ut plurimùm ſunt; *Flores* longis ſpicis naſcuntur, è luteo colore ſubviridi tincti, ſtaminuloſi: *calyx* durus, viridis, ternatim diviſus, invertitur, & *ſemina* ſubfulca exigua intus conduntur. *Creſcit locis incultis. Floret Majo.*

Temperamentum, & Vires.

Adverſus venena, & morſus venenatos præſtantiſſima creditur Lutea *dicta* Herba; *unde quibuſdam* Theriacaria *dicitur; acer autem* radicis *ſapor eam arguit calefacere, rarefacere, diſſipare, aperire, atque urinas, & ſudores movere.* Char. *Ad Lanas tingendas, Infectoribus utilis eſt, pannos enim rudes, & albos, cum Alumine hæc* herba *decocta, luteo colore tingit; cæruleos autem viridi, idque magis minuſve eorumſo, quo ſaturatior, dilutiove fuerit color cæruleus. Videantur* Vitruvius, Lobelius, Dodonæus, *ac* Camerarius *&c.*

DISTRI-

Digitized by Google

DISTRIBUTIO XX.

PLANTAE TRIANGIAE TRICOCCAE.

Ricinus vulgaris; Tithymolus foliis Pini, fortè Dioſcoridis Pityuſa; Tithymalus Cypariſſias; Tithymalus latifolius, Cataputia dictus; Eſula Indica, Bonti, *ſive* Euphorbio affinis, Sedi folio; Euphorbium, quod Anteuphorbium; Euphorbium verum Antiquorum, Scadida-Calli dictum; & Euphorbium Officinarum.

RICINUS VULGARIS. *C. B. P.* 432.
Vid. Icon. 1. *Tab. XL.*

Ricinus, AEgyptiis *κίκι*, Græcis *κρότων dicitur*, *ab Animali cujus formam fructus ejus refert*. *Sunt autem κρότωνες* inſecta *quædam nullis membris diſſecta*, Ricini *dicta*.

Ricinus vulgaris. *C. B. P.* 432. *J. B.* 3. 642. *M. H.* 3. 347 *Cam Ricinus. Dod. p.* 367. *Ricinus major. Eyſt. Palma Chriſti. Tab. Caſ. Ricinus, ſive Cataputia major, vulgaris, Park. Ger. Dod. Tab.* Altitudinem novem, ſeu decem pedum acquirit. *Stipites*, qui à *radice* fibroſa aſſurgunt, geniculati ſunt, cavi, ac fungoſo, albo, ſubflavo molli, ſiccoque corculo intus obducti, in geniculis fungoſo, albicante, molli intarſepimento clauſi, raro ligno, (ut & ſurculi quos è geniculis ejiciunt) *cortice* amaro, & maxime pungente, ſeu lancinante linguam. *Folia* pediculis longis inſidentia ad dimidium diviſa, ſtelliformia ſunt, ſeptem, aut etiam octo cuſpidum, quæ verſus partem anteriorem longiùs excurrunt in margine acutis dentibus inciſa, viridia, mollia, glabra, & peraſum amplitudine æquantia, umbilicata, & non ad centrum diviſa. Foliorum coſtæ pro numero cuſpidum ex ſummitate petioli velut radii è ſuo centro exeunt, & ſingulæ in cuſpidem deſinunt. In ſommitatibus erectæ racematim congeſtæ ſunt *gemmæ* virides, gemmas *Capparis* æmulantes, quarum ſingulæ in quinque, aut ſex petalis ex viridi flavis ſe laxant, aperiunt, & *flores* demonſtrant, numeroſis ſtaminulis, ſeu apicibus ſubflavis refertos. Hi *flores* falſi, inanes, & ſteriles ſunt; inferiora vero parte ejuſdem racemi *fructus* de petiolis biuncialibus, & nonnihil incurvis dependent, ſuntque capitula rotunda, parum oblonga, pollicaris craſſitudinis, & trium oblongorotundorum laterum, quæ ſingula in medio in longum una ſuturata ſtriata, nullis habere videntur. Oſtendunt autem in vertice umbilicum rubrum ex tribus petalis quaſi conſtantem (qualia in *Juglande* bina) qui poſtmodum fuſcentes decidunt. In fructibus tria continentur *ſemina*, intra unumquodque latus; tanquam in propria capſula unum numero, membranis lignoſis, ſeu corneis, (quæ ſtylo medio, & angulis laterum adſtricta ſunt) à reliquis ſejunctum. Sunt autem *ſemina* forma rotunda oblonga, & figura pineis ſimilia, lævia, ſpadiceofuſci coloris undolantis variegata, *Ricinique* animaculi æmula. *Sponte in AEgypto naſcitur, & in noſtris regionibus ſeritur, in Hortis. Flores AEſtate.*

Vires, & Uſus.

Decoctum foliorum *ſumptum juvat in tympanide aſthmate, & igne ſacro, uti & in podagra*. Folia trita, *& capiti appoſita ejus dolorem ſedant; eadem igne toſta, in podagra ſedanda (parti affectæ applicata) uſum habent*. Fructus *purgativi ſunt, ſi in pulverem friati cum ſaccharo dentur*. Oleum *quoque ex* ſeminibus *expreſſum, purgativum eſt; quod etiam cum lacte dulci purgat, ac doloribus ventris ſedendis confert; juvat etiam in doloribus corporis Olei perunctio. Brevi*, ſemina *valde ſunt purgativa: ſed* nuclei *in oſſiculis incluſi, cuticula alba, laxa, involvente deraſa, tutò commendantur; hac vero relicta vehementer purgant, atque hoc in fraudem vertit advenis, quos*, ſeminibus *cuticula non deraſa abſortis, alvum exonerantes ludificantur naſuti (ſi diis placet) Indigenæ. Inquit* Moriſ.

TITHYMALUS FOLIIS PINI, FORTE DIOSCORIDIS PITYUSA. *C. B. P.* 292.
Vid. Icon. 2. *Tab. XL.*

Tithymalus *dicitur à vocabulo* Græco *τιθὴ* mamma, mamilla, *& μαλὸς exitioſus, viroſus, quia effundit* lac *ſicuti* mamma, *ſed exitioſum, & viroſum*. Pityuſa *quoque à πίτυς* Pinus, *cujus folia anguſta repræſentat*. Eſula *forte appellatur quaſi* edula *nempe dulcis; eo quia inter omnes* Tithymalorum *ſpecies una à* Trago *edita ſit placidiſſima; vel ab origine* Arabica, *ut ajunt*, Eſula, *vel* Ezula *deducta*.

Tithymalus foliis Pini, forte Dioſcoridis Pityuſa *C. B. P.* 292. *M. H.* 3. 337. *Tithymalus pineus. Ger. Pityuſa, Tithymalus pinea, ſive Eſula minor. Park. Tithymalus Cypariſſiæ ſimilis. Pityuſa multis. J. B.* 3. 665. *Eſula minor. Dod. Eſula vulgaris major. Trag. Eſula, minor, Officinarum. Lob. Schrod.* 673. *Radix* ei longe lateque ſerpit, & è radicum nodis nervos ſtolones copioſe emittit, *Caules* ad cubiti altitudinem aſſurgunt, recti, *foliis* plurimis, viridibus, *Linariæ vulgaris* latitudine, & longitudine haud inæquali, obtuſioribus tamen, inordinatim veſtiti. Caules, qui *flores* in ſummitatibus producunt, frequenter in ramulus rectos, laterales, à medietate, diducuntur, conſimilibus foliis viridibus ornati. Pars media altitudine aliorum *Tithymalorum* medietates ſuperat, & *flores* tetrapetalos, *è calycibus* alveolis ſive ſubrotundis erumpentes, corymbatim gerit; quibus *ſemen* leve, trigonum ut in aliis ſuccedit. *In agris, & circa dumeta provenit, ac ad ſabuloſas fluminum ripidines; Auguſtoque, & Septembri flores*.

TITHYMALUS CYPARISSIAS. *C. B. P.* 291.
Vid. Icon. 3. *Tab. XL.*

Tithymalus Cypariſſias. *C. B. P.* 291. *T.* 86. *Tithymalus Cupreſſinus, ſive humipinus Lob. Eſula Officinarum, Cæſalp.* 374. *Cupreſſinus. Ger. Matth. Dod. Ado. Radice* nititur perenni, fibroſa, lignoſa, & nonnunquam repente. *Caules* promit dodrantales, & pedales, primò ſimplices, poſtea ramoſos, in quibus quampluritma *folia Linariæ* minora, mollia, creberrime naſcuntur. *Flores* in umbellæ quaſi formam diſpoſiti, longis pediculis folia, quibus donantur, perforantibus, lurei, ex quatuor quaſi ſemi-lonulis conjunctis, extrorſum vergentibus corniculis apicibus item luteis conſtantur. His porro ſtiquestri ſuccedunt *loculi*, quibus *ſemen* parvum ſubrotundum includitur. *In variis herbidis ſatorum, & Pratorum marginibus reperitur*.

Vires, & Uſus.

Folia, radices, *&* ſemina *acrem, & urentem facultatem obtinent. Succus lacteus viroſus vehementior eſt, & adurendi vi præditus pro cauſtico adhibetur; quare in ſuperfluis carnibus, verrucis, & ſerpigine exterendis, maximus illius uſus eſſe debet; intro enim ſumptus magis nocet*, quàm grana; *quamobrem ſibi quiſque ab illa caveat*. Succus, *vel* lac *dentium præcipue cavorum dolorem mitigat, ſed præmunienda eſt Cerâ vicinia*. E radicibus, herbis, *&* lacteo Eſula ſucco. *Unguentum efficaciſſimum adverſus ſcabiem capitis contagioſam confici poteſt; eſtque hoc ſingulare quoddam experimentum*. Moriſ.

Digitized by Google

TITHYMALUS LATIFOLIUS, CATAPUTIA DICTUS. *Boerh.* 1. 255.
Vid. Icon. 4. *Tab* XL.

Cataputia *à ſeminibus rotundis, in pilulis, ſeu Catapotiis purgatricibus ſumendis adhiberi ſolitis.*

Tithymalos latifolius, Cataputia dictus. *Boerh.* 1. 255. *H. L. Tithymalus major, annuus, glaucifolius. M. H.* 3. 339. *Lathyris major. C. B P* 193. *Lathyris, ſive Cataputia minor. J. B.* 3 880. *Lob. Tab. Trag. Cataputia Officin, Cataputia vulgaris Eyſt.* Planta hæc in Hortis à ſemine ſuo deciduo frequens nata biennis videtur; primo enim anno ſingularis *caulis* erectus, raro diviſus, cubito altior, digitalis craſſitudinis, *foliis* digiti humani longitudinis æque, ac latitudinis, ordine cruciatim naſcentibus, quatuorque ſeries retinentibus, glaucis, ſeu ex plumbeo colore viridibus, expanſis veſtitur. Hanc autem formam per totam Hyemem retinet. Anno ſuccedente arboreſcere videtur, & in *ramuſculos* ſe dividit, dichotomam diviſionem obſervantes, *foliiſque* ad baſin latioribus, mucronatis, pallidioribus è regione ornatos. In ſupremis angulis, & in extremis caulibus *flores* enaſcuntur parvi, lutei cum ſtaminibus concoloribus, & *ſtylo* è medio eminente, cui *capſula* trigona ſeminalis, aliorum pericarpiis major, inſidet; qua matureſcente, in tres partes ſponte finditur, & in unaquaque *ſemen* ſingulare apparet ſubrotundum; *radixque* perit. *Colitur in Hortis. Floret Æſtate, ſemenque Auguſto, & Septembri maturat.*

Vires, & Uſus.

Cataputiæ *vulgaris* (*quæ facultate proxime ad* Ricinum, *ſive* Cataputiam majorem *accedit, unde etiam* Cataputia minor *vulgo appellitatur*) 12 *aut* 14. *grana tuſa vinoque pota totum corpus commovent; alvum purgant; pituitam, & bilem ducunt; vomitiones potenter provocant; phlegma, choleram, & melancholicam educunt.* Pilulas *ex iiſdem lacte confectas, & Aceto aromatis paratas, hydropicis utiles eſſe confirmat* Tragus. *De harum præparatione requiſita conſule* C. Hoffmannum, *&* Caſp. Dornavium, *qui correctionem dirigunt.*

ESULA INDICA, BONTII, *ſive* EUPHORBIO AFFINIS INDICA, SEDI FOLIO. *M. H.* 3. 345.
Vid. Icon. 5. *Tab.* XL.

Eſula Indica Bontii, *ſeu* Gummi Gutta, *ſive* Gutta Gemou *corrupte*, Indis Lonan Cambodia *vocitatur, eo quod in* Cambodia *viciná Sinæ regno Provinciá proveniat.*

Eſula Indica, Bontii, *ſive* Euphorbio affinis Indica, Sedi folio. *M. H.* 3. 345. Gummi Gutta. *Lem. Ital.* 164. *Gutta gamba, Ghitta Gemou, Gutta Gamandra. Ibid. Ghitta Jemou, Gummi Gutta, Gutta Gemau, Cattagauma, vel Gemu, Gummi Peruanum, S. de Peru, de Jemu, de Gemandra; aliis ſuccus Cambici, vel Cambrici. Schrod.* 687. In tantam altitudinem aſſurgit, ut ingentes Arbores ſcandat, craſſitudine ſæpe brachiali, & ampliore. Plena eſt ſpinoſis extuberantiis, quæ tamen utpote molles pungentes non ſunt, *foliolis* hinc inde excreſcentibus, quæ admodum ſimilia ſunt foliis *Sedi majoris vulgaris.* *Caule* eſt trigono, quo vulnerato, ſuccus lacteus, qualis ex *Eſula*, deſultim exit; ut niſi tibi caveas facile veſtem, & (quod magis metuendum) faciem, & oculos commaculet, quibus propter vim cauſticam admodum inimicus eſt. *Ab hac Planta, neque forma, neque figura, neque creſcendi modo differt ea, quæ* lachrymam *iſtam flavam à ſe emittit, quæ* Officinis *noſtris* Gummi Gutta, *ſive* Gutta Gemoo, *ut &* Guttæ Gamandra, *&* Cambugio (*forte à* Cambodia *regno ubi naſcitur*) *aliiſque nominibus gaudere perhibetur.*

Vires, & Uſus.

Ad cachexiam, hydropem, paralyſim, & reliquos ſtuporem inducentes, & frigidos affectus, qui levi Pharmaco non moventur, utilis ea eſt; fortiter enim purgat, exigua vero quantitate à peritis uſurpatur. Quod ſi Aceto aliiſque temperetur, magis proficua evadit. Moriſ. *Contra podagram.* Monardi. *Expurgat per ſuperiora, & inferiora, præcipuè humores ſeroſos, & aquoſos, tum quoque omnem ſaburram vitioſorum humorum ex toto corpore educit. Hinc uſus ejus criber eſt in Hydrope, Febri, Scabie, Prurita, & ſim. Doſiſ. à gr.* 5. ad 14. Schrod. Ghitta Jemu *correctum per ſpiritum vitriol., aut Tart. &c. Vid.* Mioderer; *plura apud* Cluſ. *lib.* 4. *exot. cap.* 8., *& in Tract. de* Ghitta Jemou *conſcripſit clariſſ.* Jo. Petrus Lottichius *&c.*

EUPHORBIUM, QUOD ANTEUPHORBIUM.
Boerh. 1. 259. *Vid. Icon.* 6. *Tab.* XL.

Euphorbium, quod Anteuphorbium. *Boerh.* 1. 259. *Anteuphorbium. Dod. p* 378 *Lob. Obſ.* 643. *Lugd.* 1692. *C. B P.* 387. *Cauliculos* hæc emittit complures, rotundos, virentes, atque circa eos *folia* qualia *Portulacæ Radix*; multas quoque habet propagines. Succo, & hæc abundat, nequaquam acri, ſed lento, & refrigerante, ardorem, ac acrimoniam *Euphorbii* retundente.

Vires, & Uſus.

Adverſus Euphorbii *acrimoniam remedio indigenis fertur eſſe* herba, *quæ ab effectu, & contrariis facultatibus* Anteuphorbii *nomen accepit.*

EUPHORBIUM VERUM ANTIQUORUM, SCADIDA-CALLI. *Horti Malab. H. A.* 1. 23.
Vid. Icon 7. *Tab* XL.

E*υφόρβιον*, Græcis. Juba *in Libya regnante primo inventum eſt; unde* Plin. *l.* 25. *c.* 7. *Invenit* (*inquit*) Rex Juba *quam appellavit* Euphorbium, *Medici ſui nomine, & fratris* Muſæ, *à quo Divus* Auguſtus *conſervatus fuit.*

Euphorbium verum Antiquorum, Scadida-Calli. *H. Malab. H. A.* 1. 23. *Euphorbium Indicum, Opuntia ficis, caule geniculato, triangulari, Breyn. P.* 2. *M. H.* 3. 345. *Tithymalus aizoides, triangularis, nodoſus, & ſpinoſus, lacte turgens. Plukn. Alm.* 370. *Tithymalus Indicus, ſpinoſus, & anguloſus, lacte turgens acri. H. Beaum. Scadida-Calli. H. Malab. p.* 2. *T.* 42 *pag.* 81. Frutex eſt altitudine duorum hominum, naſcens in arenoſis, *Stipes*, qui ex *radice* craſſa ſimplex exoritur, diverſis nodis diſtinctus; inter nodos oras anguſtas eminentes, quæ planis lateribus terminantur, extenuatur; in oris angulis extuberat, inter angulos ſinuatus, & in angulis *ſpinis* rigidis, acutis, & rectis, fuſcis, & nitentibus, quæ binatim, ac cuſpidibus à ſe mutuò averſis prodeunt, munitus, cortice craſſo, exterius viridifuſco, intus ſub cortice *pulpa* humida, & albicante, nullo ligno; ex qua, ut & è *cortice* inciſo, *lac* copioſus emanat. *Folia* in oris extuberantibus angulis, ſupra ex ſpinis ſurrecta prodeunt, & quidem rara in ſingulis angulis, unum numero in uno parvo, craſſo, plano, viridi, ac lacteo pediculo, ſuntque minuta, rotunda, craſſa, lactea. *Flores* in oræ prodeunt, maxime ex ſinubus cavis inter angulos extuberantes, terni ſimul in uno pediculo parvo, lacteo, craſſo, ex ſinibus recta exſurgentes; conſtant autem *foliis* quinque, craſſis, rigidis, planis in ſuperiore parte, medio corculo rotundo plano, piloſo, exterius ex viridi flavo colore. *Floribus* prodeuntibus *folia* mox decidunt. *Fructus* ſunt plani, ac tribus eminentibus rotundiolis angulis conſtantes, lactei, & colore viridi; contineatque in unoquoque angulo tanquam propria capſula *ſemen*, quod rotundum eſt, ac cinereum.

Euphorbium *vero hoc eſſe* Jo. Commelinus Amſtelodamenſis, *& in Horti Malab.* 2 *part. Commentator credit.* Plinius *herbam fæminino genere* appellat; *Succus enim* Euphorbium, *& quidem Officinis quoque eſt, quòd forte ex aliis etiam ſpeciebus extrahi poſſit.*

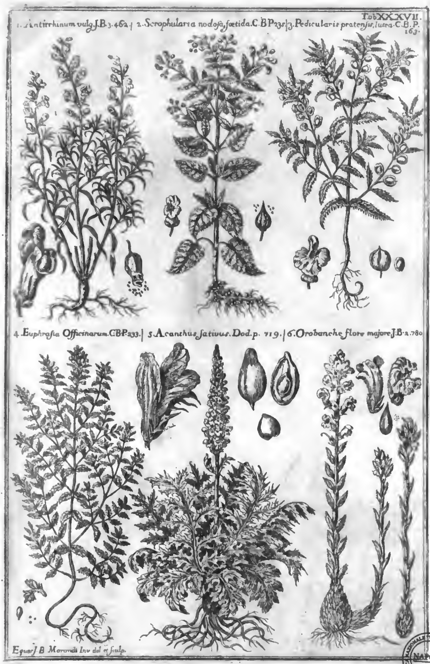
Tab. XXXV. XXXVI. XXXVII. XXXVIII. XXXIX. XL.

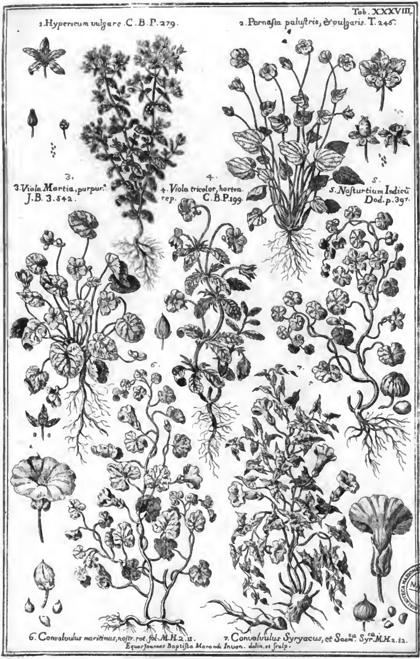
Tab. XXXV.
1. Salicaria vulg. purpurea, fol. oblongis T. 253.
2. Saxifraga rotundifolia, alba. T. 252.
3. Saxifraga verna, annua, humilior. T. 252
4. Centaurium minus. C. B. P. 278
5. Centaurium luteum, puſillum. C. B. P. 278.
6. Veronica mas, ſupina, et vulgatiſſima C. B. P. 246.
7. Veronica aquatica, major, folio ſubrotun. M. H. 2. 323 Becabunga. Ger.
8. Verbaſcum mas, latifolium, luteū. C. B. P. 239.
9 Digitalis purpurea folio aſpero. C. B. P 243.
Eques J. B. Morandi fecit

Tab. XXXVI.
1. Gratiola. J.B. 3. 434.
2. Hyoſcyamus vulg. vel niger. C.B.P. 169.
3. Hyoſcyamus albus. J.B. 3. 627.
4. Nicotiana major, latifolia. C.B.P. 169.
5. Nicotiana major, anguſtifolia. C.B.P. 170.
6. Linaria vulgaris, lutea, flore majore. C.B.P. 212.
Eques Jo. Bapta Morandi Inv. del. et ſculp.
NAPOLI

Digitized by Google

Tab XXXVII.
1. Antirrhinum vulg. J.B. 3. 462. | 2. Scrophularia nodoſa, fœtida. C.B.P. 235. | 3. Pedicularis pratenſis, lutea. C.B.P. 163.
4. Euphraſia Officinarum. C.B.P. 233. | 5. Acanthus ſativus. Dod. p. 719. | 6. Orobanche flore majore. J.B. 2. 780.
Equer J. B. Morandi Inv. del. et ſculp.

NAPOLI

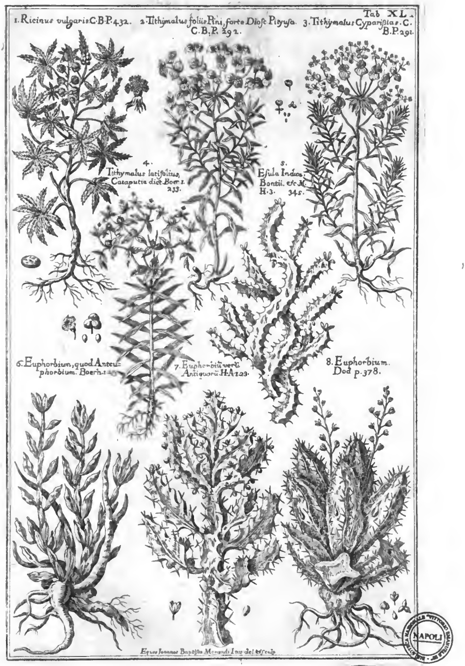
Tab. XXXVIII.
1. Hypericum vulgare. C. B. P. 279.
2. Parnaſia paluſtris, & vulgaris. T. 246.
3.
3. Viola Martia, purpur.ª J. B. 3. 542.
4.
4. Viola tricolor, hortea. rep. C. B. P. 199.
5.
5. Naſturtium Indicũ Dod. p. 391.
6.
7.
6. Convolvulus maritimus, noſtr. rot. fol. M. H. 2. 11.
7. Convolvulus Syryacus, et Scam.ª Syr.ca M. H. 2. 12.
Eques Joannes Baptiſta Morandi Inven. delin. et ſculp.

Tab. XXXIX.
1. Convolvulus Americ. Mechoacan dictus. Raii. H. 723.
2. Convolvulus major. J. B. 2. 154
3. Campanula radice eſculenta, flore cœruleo. T. 111.
4. Campanula major, vulgatior, aſperior, foliis Urticæ. C. B. P. 94.
5. Campanula hortenſis, folio, et flore oblongo. C. B. P. 94.
6. Rapunculus ſpicatus C. B. P. 95.
7. Reſeda vulgaris. C. B. P. 100.
8. Luteola herba, Salicis folio. C. B. P. 100.
Ey Morandi fec.

NAPOLI

Digitized by Google

Tab XL.
1. Ricinus vulgaris C.B.P.432.
2. Tithymalus foliis Pini, forte Dioſc. Pityuſa. C.B.P. 292.
3. Tithymalus Cypariſsias. C. B.P.291.
4. Tithymalus latifolius, Cataputia dict. Boer. I. 253.
5. Eſula Indica, Bontii. &c. M. H.3. 345.
6. Euphorbium, quod Anteuphorbium. Boerh.
7. Euphorbiū verū Antiquorū H.A.129.
8. Euphorbium. Dod p.378.
Eques Joannes Baptiſta Morandi Inv. del. et ſculp.

NAPOLI

Google

EUPHORBIUM. *Dod. p. 378.*
Vid. Icon. 8 Tab XL.

EUphorbium. *Dod. p. 378. Lobel. Lugd. C B. P. 387. Euphorbium cerei effigie, caulibus craſſioribus, ſpinis validioribus armatum. Breyn. Prodr. 2. M. H 3. 345. Tithymalus Mauritanicus, aphyllos, angulosus, ſpinoſus, ex quo* Euphorbium Officinatum. *H. L. Boerb. Ind. Plant. 1 258.* Ex *Inſulis Canarienſibus* anno 1695. plurimæ plantæ hujus ſpeciei ad *Europam* exportatæ ſunt; cum *ſeminibus* copioſis, rotundis, *Cannabina* vix æquantibus, cinerei coloris. Horum tria in ſingulari *vaſculo triquetro*, cum angulis ex rotundis acutis, & quaſi compreſſis, aliorum hujus familiæ so modum, continentur. Ex his autem ſatis plantarum pullulavera cum binis foliolis ſeminalibus; cordiformibus. craſſiuſculis, è regione periolis brevibus, cauliculo ſucculento adnatis. Atque ex horum medio (*plumæ* vice in aliis plantis) erigitur *ſtipes* quaſi novelus, quadratus, unciæ quadrantem latus, pollicem altus, qui craſſus apparet, fuſci coloris, cum *ſpinulis* ad angulos biſurcatis, & triſurcatis, concoloribus, ordine naſcentibus, Iſtam autem formam quadrangularem, per aliquot annos, haud dubio retinent; plantas enim dodrantales, & pedales, conſormes, in proportione craſſiores, & tunc viridiores, recepimus. Poſtea ſex angulos oſtendunt, ſpinulis ad angulos ejuſmodi armatæ; tunc aſſurgentes in octo angulos accreſcunt. & in ramuſculos craſſos, ex rotundis angulatos, longos quaſi *Cucumeres* referentes, ſe dividunt, *ſpinis* albicantibus, pluribus, ſtellatim naſcentibus, duplici fere ordine armatos. Verum ad quam altitudinem ſponte aſſurgant, ipſi non novimus; apud nos ſolum bipedales ſunt, & tripedales, & in juventute forte allatæ ſunt. *E cortice quomodolibet fracto lac viroſum copioſe effluit. Africana terra gaudet, è qua ſuccus concretus pro mercimonio importatur.*

Euphorbii Vires, & Uſus.

Succus *lacteus, quod vires, & facultates cum* Tithymalis *convenit, & concretus acerrimum dicitur* Euphorbium; *candidum autem, flaveſcens, pellucidum, purum, & acre genus eligendum eſt. Vehementer calida, aut cauſtica facultatis, & tenuium partium eſt; intro aſſumptum parva licet quantitate aquas, pituitam, & bilem, craſſos lentoſque humores, per inferas ducit. Sed non modo fauces ac os, ſed ventriculum, jecur, reliquaque viſcera accendit, exurit atque erodit, univerſumque corpus inflammat. Externis uſibus adhibendum eſt, ſed caute, ut ex verbis* Sim Paul. *facile conjici poſſit: Hoc (inquit) ingenue fateor, nunquam ægris ad internos morbos commendavi, ſed eo Chirurgos in fracturis oſſium corruptorum, ad ea mundanda ſemel atque iterum ex ſententia fuiſſe uſos vidi, & obſervavi; quo quidem* Fallopius *nullum præſtantius eſſe aſſerit, quod citius corruptum os tollat. Sed cavendum eſt, ne inſpergatur ulceribus faucium, narium, palati, & linguæ, aut iis locis, ubi tendines, aut nervi patent, & denudantur, ne mordicando, & vellicando ſymptomata periculoſa excitet; ut* Tanc Robinſon *ingenue monet.*

DISTRIBUTIO XXI.

PLANTAE TETRANGIAE POLYSPERMAE.

Ruta hortenſis, latifolia; Harmala; & Stramonia, *ſive* Datura *vulgò* Nux Methella.

RUTA HORTENSIS, LATIFOLIA. *C. B. P. 336.*
Vid. Icon. 1. Tab. XLI.

Πήγανον Dioſcoridi *l. 3. c. 52.* Theop. 1. *Hiſt.* 10. *dicitur, quod caliditate ſua* Πήγνυσι τὴν γονὴν *(ſemen coagmentet) ut* Nicandri *Schol. tradit* Ruta Plinio *l. 19. c. 8 ubi ſerendi modum recenſet.* Ruta *forte dicta à* Græco ῥυτὴ; *Scribit enim* Jolanus *in rebus* Peloponeſiacis Πήγανον in Peloponeſo ῥυτὴν *vocari.*

RUta hortenſis, latifolia. *C. B. P 336. Ruta major, hortenſis, latifolia. M H 2. 507. Ruta ſativa, vel hortenſis. J. B. 3. 197. Ruta graveolens, hortenſis. Dod. p. 119. Ruta domeſtica. Trag. Ruta hortenſis, Fuch. Dod. Gall. Lob. Cam. Ger. Park.* Jure autem inter frutices *Rutam* reponunt; *Ruta* lignoſi densè fruticantes *rami* cubitos duos alti, majoreſque, quos alæ dividunt frequentes; *Folia* viroſi odoris, periodeque ingrati ſaporis, ſubcærulea, terna ſæpe vel plura, *Trifolii* fruticantis. *Flores* in extremis ramulis ſtellati, & lutei, ac *Leucoi*, ſimiles, ſed minores: atque ab eorum occaſu *Capitulum* emergit, quadrangulare ut plurimùm, totque ſeptis, & loculis, quot angulis divitum, in quibus *Semen* parvum, nigrum, in rotundo modicè oblongum. *In Hortis colitur. Floretque Æſtate, & Autumno.*

Temperamentum, & Vires.

Calef., & ſicc. 3. incid. atten. diger. diſcut. eſt alexipharmaca, cephalica, ac nervina. Uſus præcip. in variis morbis, peſte, aliiſque affectibus malignis præſervandis, ac curandis, veneno arcendo, viſu acuendo, laſcivia reprimenda, pleuritide curanda, imbecillitate ventriculi corrigenda, colica diſcutienda, morſus canis rabidi debellando &c. Extrinſecus in ictibus ſerpentum, carbunculis, in febrium paroxyſmis arcendis (inunct. dorſ.) Cephalica ex cepala, hemicrania, in febribus malignis (pro Epithemate pulſuum cum Sale com., & Acet.) in dolore capitis, febrium ardentium, & malignarum (ſimiliter pedum plantis adhibita). Schrod. *Ut aqua* Ruta, *&* hortenſis, *&* ſylveſtris *urendi vim habet, calefacit, exulcerat, urinam ciet, menſes ducit; at cum cibo, tum etiam potu, alvum ſiſtit;* Semen *in acetabuli menſura Vino bibitum contra lethalia medicamenta eſt pro Antidoto: quin &* Folia *per ſe ſumpta, aut cum Nucibus Juglandibus ardiſve Ficis, venena irrita, & inefficacia reddunt, ſimili modo ſumpta contra ſerpentium ictus valent. Hæc grata, & expetita contra venena poſt Mithridatis memoriam ſemper veteribus fuit &c. Qui* Ruta *veſci nolunt, iis conſulendum, ut quotidie, el* Balſamo Rutæ, *vel illius* Aceto, *in publicum prodituri, nares, & alia corporis emunctoria inungere non averſentur. Genituram ſeu eſitata, ſeu bibita* Ruta *extinguit: decocta vero cum Anetho* ſucco *tormina alvi potu ſedat. Facit & ad pectoris laterumque dolores, ſpirandi difficultatem, tuſſis, pulmonum inflammationes, coxendicum, articulorum dolorumque cruciatus, & rigores, febrium circuitus repetentes pota, velut ante dictum eidem ad inflationes colli, vulvæ, reliquique inteſtini cum Oleo decocta, & infra vulvæ etiam ſtrangulatui medetur, ſi trita cum Melle genitali ſede tenus imponatur. Fervefacta ex Oleo, & pota lumbricos expellit: ſed articularis doloribus ex Melle, & Aqua ſubiter cutem faſa morbo cum Ficubus adhibetur. His iiſdem in potu auxiliatur, itemque decocta in Vino ad dimidias partes, & affricta: cruda quoque, & condita in cibo aciem oculorum excitat, quin & oculorum dolores impoſita cum Polenta lenit. Caput dolentibus cum roſacea, & Aceto ſuccurrit, ac profluentem è naribus ſanguinem ſiſtit trita, & indita. Teſtium inflammationibus cum Laurinis foliis impoſita, & papularum eruptionibus cum Myrto, & Cerato prodeſt. Cum Vino autem, aut Pipere, ac Nitro affricta vitiligini albæ medetur, & cum iiſdem illita thymos, ac myrmecias tollit. Contra impetigines cum Melle, & Alumine ſimiliter imponitur. Opitulatur & aciei oculorum hebetiori, ſi additis Fœniculi ſucco, ac Melle oculi ipſi inungantur. Eriſypelata, herpetes, & ulcera in capitis manantia cum Aceto, Ceruſſa, & Roſa-*

cio, inunctione ſanat. Ipſa vero Ruta, *Alliarum, Ceparumque gravem halitum emendat, ſi poſt eſum priorum commanducetur. Ad montana ſi copi ſe iſtur interficit. Atque ſi ſub id tempus, quo florere incipit, ad muriæ conditurum colligatur, cutem rubiſacit, ac inflat cum pruritu, ac vehementi inflammatione, tam itaque uncti s antea manibus, & facie colligere oportet. Tradunt & ſuccum gallinaceis pullis inſperſum Feles arcere. Illius* ſemen *epotum contra interaneorum vitia eſt efficax; ideoque Antidotis utiliter immiſcetur: contra incontinentiam urinæ toſtam ſeptenis diebus potui dato, & ceſſabit.* Ruta *itidem in ſubtilem* pulverem *redacta, & drachmæ pondere ex Vino hauſta fugat dolorem capitis à cauſa frigida ortum.* Rutæ *recentis in mortario lapidea contritæ* ſuccus *unciarum quatuor, in eoque drachmæ ſemis Aſſæ fœtidæ diſſoluta, calida bibita, ſalutaris eſt Medicina Morbo caduco; ſanat etiam clavum, & diutinum capitis dolorem.* Moriſ. *Compoſitionem diverſimode ex* Ruta, *factam vide apud* Johannem Bauhinum *pag* 298. 299. *Conſule* Tabernæmontanum Teutonica *editione de* Rutæ *facultatibus uterque prolixe ſatis agit.*

HARMALA. *Dod. p.* 121. *Vid. Icon.* 2. *Tab. XLI.*

HArmala *dicitur vulgò* Scriptoribus, *&* Rutæ *tertium genus apud* Dioſcoridem Πήγανον *l.* 3 *c* 52. *Vocant etiamnum* Sylveſtrem Rutam, *quod in* Cappadocia, *&* Gallitia *Aſiatica*, Moly *dicitur.* Syri Beſaſa. *De* Ruta *Vide* Theophraſt. *Hiſt. l.* 4. 6. 16. Plinium *l.* 20. *c.* 13. &c.

HArmala. *Dod p.* 121. *Tabern. Harmala Syriaca, Adv. Lob. Lugd. Harmel Conſtantinopolitanorum, Caſ. Ruta ſylveſtris flore magno albo. C. B. P.* 336. *Ruta, quæ dici ſolet Harmala. J. B* 3. 200. Exigua, & pedalis eſt hæc *plantula*, multos ab una *Radice* emittens *Cauliculos*, pedales, plurimis ramis donatus, ex viridi nigricantibus: in quibus *Folia* longa, denſa, pinguia, & carnoſa, faturate virentia, multifida, Napelli tenuifolii (quem quidam Antithoram vocant) foliis non valde diſſimilia, guſtu lento, gummoſo, amaro, aliquantulum tamen mordaci: *Flores* in ſummis ramis candidi, quinis *petalis* conſtantes, multis in medio *ſtaminulis* cum *apicibus* concoloribus præditi: *Capita* capitulis *Rutæ* hortenſis majore, molliore tamen, quàm illa, & triangularia, *Semine* refacta inæquali, anguloſo, ruffo, aliquando nigreſcente: *Radix* dura eſt minimè interdum digiti craſſitudinem æquans, fibras colore ex luteo palleſcente emittens. *Julio, & Auguſto floret; Colitur in Hortis.*

Vires.

Semen *datur ad purgandam bilem atram magno auxilio:* Matth. *Scribunt* Arabes, *hujus* Rutæ ſemine *inebriari homines adeo ut ſubinde diutius dormiant; maxime confert in eo melancholiæ genere, quod ii* Heros *appellant. Recipitur etiam hæc* Ruta Syriaca, *nec eſt levis momenti in pillularum fœtidarum compoſitione.* Moriſ.

STRAMONIA. *Dod. p.* 460. *Vid. Icon.* 3. *Tab XLI.*

STramonium, *vel rectiùs* Strycmonium *vocavit* Renodæus.

STramonia. *Dod p.* 460. *Stramonium fructu ſpinoſo, rotundo, flore albo, ſimplici. T.* 218. *Stramonia, multis dicta, ſive pomum ſpinoſum. J B.* 3. 629. *Stramonia, ſeu Datyra, pomo ſpinoſo, rotundo, longo flore. M. H.* 3. 607 *Datura Turcarum. Eyſt Nux Methella Matth. Acoſt. Camer. Anguil. Fu b.* Cubito altior eſt, *radiceque* multifida, ligneſcente. *Folia* per caulem longis appenſa pediculis, ampla, ſinuata, gravem odorem ſpirantia. *Flores* ex longa tuba calathoides, ampli, candidi, margine anguloſo, quinis in medio *ſtaminæ* cum longis apicibus oculantur quorum unumquemque ſequitur *Pomum* orbiculatum, *Juglandis* putamine callioſo adhuc involutæ magnitudine, bullatum, breviibuſque ſpinis aſperatum. *Semine* compreſſo, cinereo. *Colitur in Hortis, & locis minimè cultis. Floret Æſtate.*

Vires, & Uſus.

E Foliis *aut eorum* Succo, *cum Axungia decocto, Unguentum paratur, quod vim habet præſtantiſſimam, adverſus ignem ferveſcentem uſtulatum, membrave corporis aduſta; ad quæ medenda optimi eſt uſus.* Semen *narcoticum eſt, quod pulveriſatum, & aſſumptum, mentem turbat, & alienat, & pro* 24. *horarum ſpatio ſomnum inducit &c.* Moriſ.

DISTRIBUTIO XXII.

PLANTAE PENTANGIAE; PENTACOCCAE.

Geranium folio Malvæ rotundo; & Geranium Robertianum.

GERANIUM FOLIO MALVAE ROTUNDO. *C. B. P.* 318 *Vid. Icon.* 4. *Tab. XLI.*

GEranium *à voce* Græca γέρανος Grus. Geranium *enim in ſummis alis ſurſum ſpectantes eminentias quaſdam habet (ut ait* Dioſcorid. *lib.* 3. *cap* 131.) *veluti* Gruum *capitula cum ſuis roſtris, aut dentes caninos.*

GEranium folio Malvæ rotundo. *C. B. P.* 318. *Geranium folio rotundo, multum ſerrato, ſive Columbinum. J. B.* 3. 473. *Pes Columbinus. Dod. p.* 61. *Adv. Lob. Geranium Columbinum. Tab. Ger.* Huic *folia* ſunt rotundiuſcula, exiguæ, ac minoris *Malvæ* foliorum æmula, minora, interim candidiora, minus glabra, ambituque ſerrata: *Cauliculi* dodrantales, ſob inde altiores, tenues, nonnihil piloſi, humi procumbentes, ſimilibus foliolis conveſtiuntur; quarum alarum faſtigiis *Floſculi* inſident parvi, pentapetali, ſubpurpurei, ſeu rubelli, aliquando albi; quibus ſingulis decidentibus ſubveniunt *Capſulæ* (in quarum ſingulis continentur *Semina* ſingula) verſus baſin, quinque fibroſis filamentis exinde ortis, in acutiſſimum aculeum deſinentibus, præditæ. *Radix* tenuis, & fibroſa, ſingulis annis periens. *Naſcitur ſecus vias, locis in neglectis, & incultis. Floret totaque Æſtate.*

Temperamentum, & Vires.

Geranium columbinum *præſcribunt authores in enemata ad Hydropem. Experientia conſtare ait* Tabernæ montanus *eſſe herbam valde vulnerariam, potionibus additam, aut etiam in pulvere ſumptam, eidem uſui inſervire & aquam diſtillatam.* Herbam *vel vino, vel aqua decoctam purgare vulnera: Idem præſtare emplaſtris, balſamis, & unguentis quovis modo additam.* Folia *quælibet articulorum dolores ſedare.*

GERANIUM ROBERTIANUM. *Dod. p:* 62. *Vid. Icon.* 5 *Tab. XLI.*

GEranium Robertianum. *Dod. p.* 62. *Ad. Lob. Cam. Ger. Geranium Robertianum, murale. J. B* 3. 480. *Geranium Robertianum primum. C. B. P.* 319. *Geranium Robertianum vulgare, Park. Rupertiana vulgo, Caſ. Radice* eſt tenui, coloris buxei: quæ in *caules* ſurgit dodrantales, & cubitales, hirſutos, geniculatos, rubentes, ramoſos. *Folia* partim à radice, partim ex geniculis, hirſute, pediculo rubente, hirſuto, *Matricariæ* ferè diviſuris, per oras aliquantulum rubentia, interdum tota planta rubet. *Flores* purpurei, dilutiore purpura ſtriati, foliis quinis conſtantes, è calyce hirſuto, atro-rubente, quinquepartito, emicant, apicibus in medio

Digitized by Google

dio croceis. Succedunt iis *Roſtra* acuta, & muctonata, *ſemen* appenſum habentia. *Obvium ubique eſt in ruderibus, & veteribus muris, ac cæſis arboribus, locis frigidis, humidis, & umbroſis. Floretque Æſtate,*

Temperamentum, & Vires.

Fuchſius *vim aſtringendi, & ſiccandi ei attribuit: efficaciſſime eryſipelatis imponitur* herba *tuſa*, ſuccus, *& aqua diſtillata; quibuſvis exulcerationibus oris, mammillarum, & pudendorum tam virilium, quam muliebrium medetur.* Succus *mariſcas mundificat, ſanatque. tumores deprimit, durities mammillarum, aliorumque membrorum, ſi forte conquaſſata fuerit, diſcutit* Geranium Robertianum, *aliàs* ſanguinaria *dicta, rubenſve. Ferunt Paſtores aquæ incoquentes, & potui dantes Pecori, armentiſve cruenta mingentibus prodeſſe. In Cataplaſmatis, plantis pedum cum Sale, & Aceto applicandis, ad febrilem æſtum compeſcendum,* Schrod.

DISTRIBUTIO XXIII.

PLANTAE POLYANGIAE POLYSPERMAE.

Malva vulgaris, flore minore, folio rotundo; Malva roſea, folio ſubrotundo; Malva roſea, folio ſubrotundo, flore pleno; Althæa Dioſcoridis, & Plinii; Alcea vulgaris; Xylon, *ſive* Goſſypium herbaceum; Abutilon Avicen; Pyrola rotundifolia, major; Ariſtolochia rotunda; Ariſtolochia longa vera; Ariſtolochia Piſtolochia, *ſeu* ſerpentaria Virginiana, caule nodoſo; Papaver hortenſe, ſimplex, ſemine albo; Papaver Criſtatum, floribus, & ſemine albo; Papaver erraticum, rubrum, campeſtre; Nymphæa lutea, major; Nymphæa alba, major; Nigella arvenſis, cornuta; Nigella Romana, ſativa, floribus folioſis; Linum ſativum, & Linum pratenſe, floribus exiguis.

MALVA VULGARIS, FLORE MINORE, FOLIO ROTUNDO. *J. B. 2. 949. Vid. Icon. 6. Tab. XLI.*

MAlva à μαλάξω, *aut* μαλάσσω *emollio, perinde, ac* μαλάχη, *quod emolliendi vim habeat.*

MAlva vulgaris, flore minore, folio rotundo. *J. B. 2. 949* *Malva ſylveſtris, folio rotundo. C. B. P. 314. Malva ſylveſtris, pumila. Dod. p. 653. Malva ſylveſtris, perennis, procumbens, flore minore albo, folio rotundo. M. H. 2. 521. Malva vulgaris flore albo, Park.* Inter ſylveſtres hæc eſt minor, cujus cauliculi procumbunt, ſaltem laterales, qui per terram ſtrati cernuntur, medius attollitur, & eſt erectus, non autem omnes ſunt erecti, ut vulgaris, ſeu procerioris caulis: *Folia* ſunt rotundiora, & minora multo magis, in ambitu tenuiter inciſa: *Floſculi* exigui, & albidi, pentapetali, longiuſculis pediculis innitentes: *Semina* ſunt multa, minora, cingentia ſtilum nutritivum: *Radix* alba, craſſa, & longa eſt, in plurimas fibras deſinens ſub terram. *Creſcit paſſim inculta, gaudet ſolo pingui, ac humido: Floret Majo, ac ſequentibus.*

Temperamentum, & Vires.

Herba (folia, & flores) *moderatè calef. (aliis refrig.) humect. emollit, lenit dolores, laxat alvum, urinæ acrimoniam mitigat, Uſus præ. ſp. in affectibus pulmonum, Veſicæ, inteſtinor. Uteri, e g. phthiſi, tuſſi raucedine, calculo, eroſione veſicæ, ac inteſtinor. in duritie uteri, febribus &c. Extrinſecus in tinea capitis (cum urina in lixivio cocta) in tumoribus maturandis, doloribuſque ſedandis (Catapl.) in alvo leniendâ, dolore nephritico mitigando (Clyſt.)* Radix *cocta furfures capitis cadere facit (lotione).* Schrod.

MALVA ROSEA, FOLIO SUBROTUNDO. *C. B. P. 315. Vid. Icon. 7. Tab. XLI.*

MAlva roſea, folio ſubrotundo. *C. B. P. 315. Malva hortenſis. Dod. p. 652. Malva roſea fruticoſa. Lob. Malva roſea ſimplex. Park. Lugd. Ger. Malva ſativa antiquorum, quæ cultu arboreſcit, Theophraſti, Malope, Plinii. Malva* hæc hortenſis, *ſive* roſea dicta, *Folia* promit verſus terram ampla, rotunda, in vigore albicantia, aſperiora, & majora quam ſylveſtris *Malva*, primo anno rotunda, ſerrata, ſecundo laciniata, & mucronata: ſecundo etiam anno *Caulem*, ſive *ſcapum* rectum, ſimplicem, quatuor aut quinque cubitos altum, & non raro altiorem, ſecundum ſolum, cui committitur, cui præter inferiora folia, *Flores* è pediculis brevibus adhærent majores multo, quam ſylveſtris, alioqui formâ non admodum diſſimiles, quandoque ſimplices, & quinque petalorum, frequenter vero multiplices, colore aut candidi, pallidi, aut ſulphurei, lutei, aut rubentes, iique, aut dilute, aut ſaturate, imo aliquando ſaturate fuſco ad nigredinem tendente: his ſuccedit *Orbiculus* rotundus, craſſiuſculus inſtar caſeoli ex multis *Seminibus* majoribus deliquium in umbilico patientibus, ferrum equinum parvum referentibus, tunicâ eleganter ſtriatâ involutis ſingulis, & ſic tunicatis circulariter ambientibus ſtilum nutritivum coagmentatus; *Radix* longa, albida, lenta, ac flecti facilis, quæ alte deſcendit in terram. *Seritur in Hortis: Floret Julio, & Auguſto.*

MALVA ROSEA, FOLIO SUBROTUNDO, FLORE PLENO. *C. B. P. 315. Vid. Icon. 8. Tab. XLI.*

MAlva roſea, folio ſubrotundo, flore pleno. *C. B. P. 315. M. H. 2. 524. Malva Romana multiplex. Trag. Geſn. Hort. Malva hortenſis multiplici flore. Dod.* *Flos* eſt multiplici petalorum ſerie, hacce ſola ratione à priore ſimplici differt: Flos itidem variat colore ſicut ſimplex prior. Eſt enim colore albo, pallido, ſeu ochroleuco, luteo, incarnato, rubro, puniceo, fuſco, ſeu ſubnigricante, aut pullo,

Vires, & Uſus.

Flores *coquuntur in Vino veteri, ut legitur apud* Camerarium in Hortis, *quo prurigines abluunt, & ſanant. Adhibentur etiam ad eryſipelatis rubores compeſcendos, imprimis rubentes roſas imitantes quoad coloris ſimilitudinem.* Florum *decocto feliciter utor in ſiccitate, & ardore linguæ, & faucium &c. Qui plura voluerit, conſulat* Simon, Paul,

ALTHAEA DIOSCORIDIS, ET PLINII. *C. B. P. 315. Vid. Icon. 1. Tab. XLII.*

ALthæa Dioſcoridis, & Plinii. *C. B. P. 315. Althæa, Ibiſcus. Dod. p 655. Althæa ſive Biſmalva. J. B. 2. 954. Althæa. Fuch. Tab. Althæa vulgaris. Cam. Thal. Cluſ. Eyſt. Malva ſylveſtris, vel paluſtris, aut Ibiſcus. M. H. 2. 523.* Hæc Malva paluſtris &c. *radicibus* multis innititur bene habitis, albis, mucagine lenta, quam manſu, macerationeve deponunt, turgidis: *cau-*

les bicubitales, & proceriores, tenues, teretes, hirſuti, anguſto ſubulo pervii; in quibus *folia* alternata Malvæ vulgaris multo longiora, ſinuoſa, ſerrata, mollicello tomento incana; ex alis *flores* prodeunt Malvæ vulgaris ſurrectæ formâ, ſed minores, albi rantillum ad carneum declinantes, quinis petalis, aliarum Malvarum modo, conſtantes, in quorum medio ſtilus quatuor apicibus purpurantibus, & obſoletis floribus erigitur; *ſemen* paſtilli compreſſi ritu ut in Malva vulgari relinquitur. *Naſcitur locis uliginoſis, & pinguibus, humentibus, & paluſtribus Pratis, & Foſſis. Floret Julio, & Auguſto menſibus; Septembri, & Octobri ſemen perficit.*

Vires, & Uſus.

Multiplices hujus in medenda uſus declarat Dioſcorides *his verbis, decocta* Malva paluſtris, Althæa *dicta, aut in Vino, aut Aqua immerſa, aut per ſe pota, efficax eſt contra vulnera: item ad ſtrumas, parotidas, abſceſſus mammarum, inflammationes, contuſiones, ſedis inflationes, nervorum rigores, ſiquidem diſcutit, & excoquit, rumpit, & ad cicatricem perducit. Cocta, ut dictum eſt, adjecto adipe ſuillo, aut anſerino terebenthinave, ut melagmatis lentor fiat, facit ad vulvæ inflammationes præcluſioneſque in peſſo ſubdita.* Decoctum *eadem fungitur munere; onera vulvæ, reliquiaſque à partu extrahit decocta ſuccus ex vino; ſuccurrit Urinæ difficultati, calculoſorum cruditatibus, dyſentericis, iſchiadicis, tremulis, ruptis.* Althææ *in omnibus ſupradictis efficacior* Radix, *præcipue convulſis ruptiſque; cocta in aqua alvum ſiſtit. Eadem arida in lacte decocta perniciosæ cuilibet tuſſi medetur.* Hippocrates *vulneratis ſitientibuſque defectu ſanguinis* Radicis *decoctæ ſuccum bibendum dedit, & ipſam vulneribus cum Melle, & Urina; item contuſis, luxatis, tumentibus, & muſculis, nervis, articulis impoſuit; & aſthmaticis, ac dyſentericis in Vino bibendam dedit. Mirum, aquam* Radice *ea addita addenſari ſub dio, atque lenteſcere; efficacior quo recentior. Hæc* Plinius. *Vide cætera apud* Sim. Paul.

ALCEA VULGARIS. *J. B. 2. 953.*
Vid. Icon. 2. Tab. XLII.

A*Λκέα* Dioſcoridi *l. 3. c. 164. forte ſic dicta ab ἀλκή, auxilio, ſeu remedio, cum ejus radices dyſentericis, & ruptis auxilio ſint.* Plinio *l. 27. c. 4.*

ALcea vulgaris. *J. B. 2. 953. Dod. p. 656. Ad. Lob. Lugd. Cam. Cluſ. Hiſt. Eyſt. Park. Malva Verbenaca. Ger. Alcea vulgaris, major, flore ex rubro roſeo. C. B. P. 316. Alcea, Matth. Fuch. Caſ. Tab.* Seſquicubitalem, & aliquando majorem aſſequitur altitudinem, & eſt *Caulibus* hirſutis, aſperi, fungoſa medulla farctis; *Folia* ſunt *Malvæ* vulgaris ſurrectæ majora, ad pediculum uſque plerumque in tria, quinque, aut ſex ſegmenta diviſa, atrovirentia, hirſuta, & ex aliis pediculis quadrantalibus, hirſutis appenduntur; *Flores* roſei ſpecioſi, purpuraſcente carneove colore, quinque petalis ſtriatis conſtantes, quorum medium occupat racemulus *Malvæ*, apicum albicantium; *Semina* ſeminulanta compactim adhærentia circulariter ſtilo nutritivo, atque adhuc viridia ſibimvicem conjuncta, compreſſi caſeoli formam æmolantur, ceu vulgaris *Malvæ* majoris ſemina, hirſuta tamen; *Radix* digitalis, longa, alba, in multas fibras diviſa. *Provenit rure in Campeſtribus incultis, & agrorum, ſcrobiumque marginibus, juxta vias, Sepes, & ſemitas. Floret Julio, & Auguſto, & Autumno ſemina perficit.*

Temperamentum, & Vires.

Ex Emplaſticorum Medicamentorum numero eſſe Alceam, *&* Folia, *quæ glutinoſum quid, ac lentum habent, & etiam* Radix *ipſa, quæ glutinoſa, dulcis, & modice aſtringens apparet guſtantibus, abunde monſtrant. Hinc ſatis conſtat* Alceam *citra inſignem tum caliditatem, tum frigiditatem ſiccare, ac plane emplaſticorum conſiſtentiam obtinere. Celebratur ad caliginem oculorum ab empiricis, ut non deſint, qui credant radicem* Alceæ *è collo ſuſpenſam aciem oculorum ſupra modum acuere, & tueri poſſe, ſed hæc & ejuſmodi non carent vanitate, ſimul & vix credenda ſunt.* Tragus *dixit, ſi* Herbæ, *&* Radicis *decoctum vino, vel Aqua bibatur, torminibus inteſtinorum remedio eſt, ruptis, & convulſis conducit, & opitulatur. Breviter* Malva Romana, Alcea, Malva vulgaris, *&* Ibiſcus, *omnibus calidis doloribus totius corporis apprime conducunt.*

XYLON, *ſive* GOSSYPIUM HERBACEUM.
J. B. 1. 343. Vid. Icon. 3. Tab. XLII.

GOſſypium *à nonnullis* Coſſypium *appellatur; Κώς autem apud* Græcos *dicitur ovinum vellus, nempe lana ex dempta; σὴψ ... eſt ſpecies vermiculi, unde* Coſſypium *quaſi lana vermiculi.* Bombax *etiam Barbaris dicitur, quoniam* filamenta *ei ſunt ſubtilia ad inſtar* Serici, *cujus vermiculus vocatur* Bombyx.

XYlon, *ſive* Goſſypium herbaceum. *J. B. 1. 343. Goſſypium, ſive Xylon. Dod p. 66. Goſſypium herba ſemine albo. M. H. 3. 517. Goſſypium fruteſcens ſemine albo. C. B. P. Caule* aſſurgit cubitali, & altiori, ligneſcente, cortice rubente hirſuto tecto, in ramos aliquot breves deducto, *Foliis* viriginеis, primaria diviſione triplici, *Aceris minoris* folia æquantibus, hirſutis, ex pediculis duas treſve uncias longis, piloſis erumpentibus. *Flores* diluta flavedine pallidi, & circum oras umbilicique ſinum eleganti rubore purpuraſcentes, figura florum *Malvæ*, ſed ex pluribus petalis conſtructi. *Fructum* fert *barbulis* quibuſdam florem tegentibus incluſum, amplitudine *Nucis Avellanæ*, per maturitatem in tres, vel quatuor fragiles atque punctatas carinas dehiſcentem, quæ mollisſimam, delicatiſſimamque oſtendunt *lanuginem* in fila ductilem. In hac lanugine involvuntur *Semina* ſtrobilis ſoppaꝛia, tenero fragilique cortice, cui lanugo pertinaciter adhæret, nucleo intus dulci. Ipſe fructus de unico longiore pediculo pendet, è *calyce* craſſiuſculo emergente. Carinæ ſingulæ ſingulare interſtitium interne in medio ſui ſecundum longitudinem habent, quaſi ante maturitatem in fructus meditullio coiviſſent. *In Creta magna copia ſeritur, & in Hortis noſtris.*

Vires.

Lanugo *calef., & ſicc.* ſemen *pulmonarium eſt, tuſſientibus, & aſthmaticis maximè proficuum, auget ſemen.* Schrod.

ABUTILON. *Dod. p. 656. Vid. Icon. 4. Tab XLII.*

AButilon. *Dod. p. 656. Abutilon Avicennæ. Eyſt. Althæa Theophraſti flore luteo. C. B. P. 316. Althæa Theophraſti, flore luteo, quibuſdam Abutilon. J. B 2. 958 Caule* aſſurgit rotundo, duriuſculo, ramoſo, duos aut tres cubitos alto, quem cum ſuis alis conveſtiunt *Folia* lata, ſubrotunda, ſed acuminata, albida, mollia, tenuiſſime hirſuta, Cucurbitinis ſimilia, è longiuſculis pediculis pendentia: *Flores* à foliorum, ac ramulorum ſinubus exigui, lutei pentapetali; *Fructus* rotundi, nigri, criſpi, ex multis parvis *capſulis* ſimul junctis cohærentes, in quarum ſingulis *Semina* plura, nigra latitant; *radix* in radiculas multas, fibroſas, tenueſque divaricatur. *Creſcit in Hortis. Floret media Æſtate.*

Vires.

De Abutilon *viribus, inter* Malvæ *vires, quod etiam, & ad* Althææ *pertinet, ſupra egimus.*

PYROLA ROTUNDIFOLIA, MAJOR. *C. B. P. 191.*
Vid. Icon. 5. Tab. XLII.

PYrola *à foliis nomen accepit, quod* Pyri folium, *& forma, & conſiſtentia refert.*

PYrola rotundifolia, major. *C. B. P. 191. Pyrola. J. B. 3. 535. Dod. p. 138. Adv. Ger. Lob. Tab. Eyſt. Limonium ſylveſtre. Trag. Tur. Radix* fuſca, tenuis, dura, fibroſa, ſubinde ſerpens, haud alte demittitur. *Folia* inde quinque, aut ſex humi ſpargit ſubrotunda, *Pyraceis* paria, quibus robore, & duritie fere reſpondent, petiolis longis inhærentia. Inter hæc *Caulis* aſſurgit dodrantalis, angulоſus, nullam ramorum diviſionem agnoſcens, *thyrſum* gerens, ſpicamque amœnorum *Floſculorum*, è quinis *petalis* conſtantium albidis, *Orchitum* ferme in modum, ſuperius duobus (petalis) *galeam*, inferius vero *labellum* bifidum referentium, multis umbilicum obſidentibus apicibus croceis, ex quibus *piſtillus* recurvus prodit, & ima verſus reflexus, & quandam veluti proboſcidem referens. Unicuique flori ſuccedit

capi-

Digitized by Google

capitulum parvum, ſubrotundum, in quinque angulos obtuſos, & totidem cellulas diviſum, *ſeminibus* minutiſſimis pulverulentis refertas. *Locis gaudet montoſis, & umbroſis. In ericetis etiam muſcoſis naſcitur.*

Temperamentum, & Vires.

Sicca eſt naturæ, in frigiditate temperata, & quid aſtringens poſſidet. Eſt planta vulneraria decantatæ virtutis, & decoctis traumaticis frequentiſſime immiſcetur. Non minus externis, quam internis vulneribus ſanandis prodeſt; ulcera, & inflammationes tollit. *Vid.* Schrud. Moriſ. Dod. Chabr. *&c.*

ARISTOLOCHIA ROTUNDA. *J. B. 3. 559.*
Vid. Icon. 6 Tab. XLII

ARiſtolochia *dicitur à vocibus* Græcis ἄριστος, optimus, *&* λοχεία, *quæ ſignificat ea, quæ partum ſequuntur: eò quòd puerperis opituletur, ut ait* Dioſcorides. *Lib. 3. cap. 4.* Piſtolochia Græc. πιστολοχία, *eadem vocatur à* πίστις (i. e.) *fide circa* τὰς λοχείας (i. e.) *puerperia.*

ARiſtolochia rotunda. *J. B. 3. 559. Trag. Dod. Adv. Lob. Cluſ. Ariſtolochia rotunda flore ex purpureo nigro. C. B. P.* 307. *Crebris* ab eadem *Radice*, *odoris* medicati, ampla, rotunda, foris nigricante, intus buxeo colore infecta, hinc & inde *fibras* emittente, aſſurgit viticulaceis *Caulibus* quadratis, languidis, & ſubinde in terram reclinatis, ſimplicibus, cubitalibus; quibus brevi pediculo nixa *Folia* inhærent ſubrotunda, mollia, venoſa, *Aſari* foliis paullo longiora, atrovirentia. *Flos in alis* foliorum prodit, oblongus, concavus, *tubæ* figura, colorisque purpuronigricantis, & *labro* prominulo pariter nigricante, *auriculas* probe brutorum referens. Subnaſcitur huic *Fructus* è lata baſi in anguſtam deſinens, turbinatus, *Juglandis* magnitudine, ac virore pallescens, intus ſex *loculis* membranoſis diſtinctus, & materia fungoſa farctus, *grana* triangula, minutim quaſi punctata, nigricantia continens. *In Pratis, & foſſarum aggeribus, Aprili, & Majo menſibus florens, paſſim occurrit.*

ARISTOLOCHIA LONGA VERA. *C. B. P.* 307.
Vid. Icon. 7 Tab. XLII.

ARiſtolochia longa vera. *C. B. P* 307. *Ariſtolochia longa. J. B. 3. 560. Dod. p 324. Cluſ. Hiſt. Lugd. Ger. Radice* potiſſimum à ſuperius explicatis differt, quæ pollicaris craſſitudinis, & dodrantalis longitudinis eſt; interdum pedalem æquat, & in obtuſam formam deſinit. *Folia* minora ſunt, longiore pediculo ſulta. *Flos* concavus ex viridi candicat. *Fructus* eſt pyriformis. *Ineunte Vere floret; & in Campis, & Vinetis, aliiſque Pratis reperitur.*

Temperamentum, & Vires.

Rotunda radix *ſola*. Longa radix, *& folia utraque Cephalica, Epatica, & Pulmonica imprimis eſt 2 calef, & ſicc. 2. completi: attem. aperit. Hinc prodeſt ad Tartaream mucilaginem reſolvendam expectorandamque; ad menſes ciendos, tumores internos rumpendos, venena diſcutienda. Inſuper* longæ *infuſio ad ſcabiem exſiccandam, vel vulgo hic uſitatiſſima eſt Extrinſecus adhibetur uſu creberrime ad exſiccanda, & mundificanda vulnera.*

Rotunda *tenuiorum eſt partium, quam* longa, *adeoque efficacior, & imprimis menſibus, ac ſecundinis ciendis creberrime: Calef., & ſicc. 3. aper. attenuat.* Schrod. *Solo pulvere in aqua* Veronicæ *decocto ulcera tibiarum pene deſperata intra paucules dies ſanavit* Sim. Paul,

ARISTOLOCHIA PISTOLOCHIA, *ſeu* SERPENTARIA VIRGINIANA, CAULE NODOSO.
Tab 162. Vid. Icon. 8. Tab. XLII.

ARiſtolochia Piſtolochia, *ſeu* Serpentaria Virginiana, caule nudoſo. *Baniſter. T. 162. Serpentaria altera Virginiana vulgo. D. Pluk. 78. Ariſtolochia polyrrhizos auriculatis foliis Virginiana. M. H. 3.* 511. Huic *Radix* fibris cirriſque plurimis comata eſt, in unum caput conjuncta; è quo *Caulis* aſſurgit dodrantem longus, *Foliis* paucis ornatus. Iſta *petiolis* brevibus adhærentia, in fundo *cordis* figuram exprimunt, ſtatimque conſtricta apparent quaſi auriculata, & in longam cuſpidem in medio exporrecta. *Flores* ex inferiore caulis parte, pediculis oblongis inſidentes, proveniunt, longi, concavi, recti *Ariſtolochiarum* ritu. His ſubeſt *Fructus* parvus, pentangularis, qui *Semina* parva, acinis uvarum ſimilia, ſed compreſſa includit. *In Hortis noſtris bene adoleſcit, & Julio, & Auguſto menſibus floret.*

De Viribus vide Serpentaria major Officinarum, *ſive* Aſarum Americanum, *ſeu* Virginianum *&c.*

PAPAVER HORTENSE, SIMPLEX SEMINE ALBO. *M. H. 2. 275. Vid. Icon. 1. Tab. XLIII.*

PApaver à Pappâ *Multis ſpecie, cui ſemen* Papaveris *olim immiſcebatur.*

PApaver hortenſe, ſimplex, ſemine albo. *M. H. 2.* 275 *Papaver album. J. B* 3. 390. *Dod. p.* 445. *Papaver hortenſe, ſemine albo, ſativum Dioſcoridis; album Plinii. C. B P.* 170 *Matth. Lugd. Tab. Trag. Papaver album ſativum. Lob. Ger.* Hoc *Folia* profert oblonga, lata, lævia, Lactucæ foliis longiora, candidiora, marginibus ſinuoſa; *Caulis* ſive *ſcapus* rectus, bicubitalis, aliquando altior, in cujus faſtigio *Flores* candidi, tetrapetali, in quorum medio mox ab initio apparet *capitulum* ſtellatum, multis *ſtaminulis* ſtipatum, quod adulſum craſſum oblongam habet, & ſuperioris inſtar operculo contegitur ſtellato, ex cujus intuitu, & enumeratione, quod apparent radii in ſuperiore capitis circulo, tot membranis, ſeu ſeptis membranaceis diſtinguuntur loculamenta, in quibus ſingulis *Semen* rugoſum, minutum, rotundum, & candicans copioſe nutritur: *Radix* ſubeſt deſcendens in altum, quæ nullius eſt momenti ſeminibus ad maturitatem perductis: flos, inquam, ut plurimum, candidus, vel nonnunquam leviter purpureus, & aliquando flore eſt leviter cinereo, ungue purpureo, vel candido, vel plumbei coloris maculis infectt. *Colitur in Hortis. Floret media Æſtate.*

PAPAVER CRISTATUM, FLORIBUS, ET SEMINE ALBO. *C. B. P.* 171.
Vid. Icon 2 Tab. XLIII.

PApaver criſtatum, floribus, & ſemine albo. *C. B. P.* 171 *Papaver fimbriatum aut criſtatum, album. Lob. Ic.* 273. *Ad. Lugd. Papaver fimbriatum, flore albo. J. B.* 3 391. *Papaver flore fimbriato. Caſ.* Genus hoc *Papaveris flores* habet planos, albos, quorum petala ſunt multiplicata, non raro fimbriarum inſtar, inciſa ac diſſecta apparent: color horum ſæpius albidus, ſubinde purpureus, quandoque ex utriſque varie permixtus. Rubent verò nonnulli intenſo colore, purpuræ æmulo, alii tamen dilutios, ſed minus eleganter. Capita hujus generis, veluti ſylveſtris, ſeu ſpontanei, hiant ſuperiore parte, facileque ſemen ab iis excidit, quod modo albidum, alias nigricans eſt, pro floris videlicet colore quem refert. Effluit ex capitulis horum omnium vulneratis liquor candidus, qui ad Medicinæ uſus colligitur, & denſatus Opium appellatur, colligitur tamen præcipue ex ſecundò hic propoſito, non modo *Dioſcoride*, ſed *Galeno*, ac *Plinio* teſtibus. Exprimitur ex capitibus, & foliis ſimul ſuccus, quem *Meconium* nominant authores. *Seruntur hæc genera in Hortis, & arvis apud* Aſiaticos, *in prædictum uſum. Junio menſe flores exeunt; Semen paulo poſt perficitur, capitulis plenis, & exſiccatis.*

Temperamentum, & Vires.

Refrig., & hum. 3. (alii 4.) *Uſus precip. in ſomno conciliando, in affectibus pectoris, ac pulmonum, & inprimis in tuſſi, raucedine, phtiſi. Hinc & in fluxu alvi, Extrinſecus in dolore leniendo; ſomno introducendo, capiti pedibuſve adhibitum.* Schrod.

OPIUM.

Opium *quod eſt liquor, ſeu* ſuccus ex Papaverum *capitibus expreſſus, aut ſole extrahente, ex ipſis capitibus punctis ſponte emanat, refrigerat, incraſſat, exſiccatque. Sumptum magnitudine Ervi dolores ſopit, ſomnum conciliat, & concoctionem adjuvat, tuſſi catarrhorumque affectibus auxiliatur; verum ſi copioſus hauriatur, accerſito lethargo mortiferum eſt. Eſt & ad capitis dolores efficax; ſi cum Roſaceo irrigetur, ut & ad aurium dolores, ſi cum Amygdalino, Myrrha, & Croco inſtilletur; oculorum inflammationibus cum ovi luteo tacto, & Croco proficit; Eryſipelatoſis,*

Digitized by Google

terſis, & vulneribus cum aceto, Podagris cum lacte muliebri, & Croco utile, denique ſiccis pro balneo ſubditum ſomnum facit. Cætera de Opio *vide apud* Moriſ. Sim. Paul., *&* Johannem Bauhinum.

PAPAVER ERRATICUM, RUBRUM, CAMPESTRE. *J. B. 3. 395. Vid. Icon. 3. Tab. XLIII.*

Papaver erraticum, rubrum, campeſtre. *J. B. 3. 395. Papaver erraticum majus; ſeu* Ῥοιὰς *Dioſc. Theoph., & Plinii erraticum, Matth. Cord. in Dioſc., Geſn. Hor. Dod. Caſ. Thal. Papaver Rhœas, Lob. Ger. Rhœas puniceo caduco flore. Adv. Lob.* Papaveri hoic erratico majori *Cauliculi*, & folia nigriora ſunt hirſutioraque, quæ utrinque altis inciſuris inſtar *Cichorii*, aut *Erucæ* diviſa: *Flores* è faſtigio caulicolorum pulchro, ac rubente phœniceo emicant colore; *ſtaminibus* nigricantibus *capitulum* medium ambientibus ſtellatum, & multis loculamentis ſeparatum, radiis in parte ſuperiore ornatum; hujus caput multo minus ſpontanei *Papaveris* capito, *Semine* nigro, potius fuſco plenum: *Radix* minor inutilis exſiccatur poſt ſemina perfecta. *Creſcit in arvis, juxta vias, ac inter ſegetes. Floret Majo, & Junio.*

Temperamentum, & Vires.

Refrigerat validè, ſomnum conciliat, dolorem ſedat. Uſus præcipue in febribus, pleureſi (cui ſpecificè prodeſt,) anginæ, aliiſque morbis (in primis pectoris) refrigeratione opus habentibus. In inordinato menſium fluxu (infuſ. flor. in ſp. Vin.) Extrinſecus ſunt, qui herbâ Hepati impoſitâ, hæmorrhagiam narium ſiſtere conatur, quam vim & radici aſcribunt. Galenus ſemen *multò frigidius eſſe ait, quàm ſem. Papaveris ſativi, unde & internum ejus uſum interdicit.*

NYMPHAEA LUTEA, MAJOR. *C. B. P. 193. Vid. Icon. 4. Tab. XLIII.*

Nymphæa. Gr. Νυμφαία, *dicitur* ἀπὸ τῶν νυμφῶν, *i. e. aqua, quod locis aquoſis planta gaudet.*

Nymphæa lutea, major. *C. B. P. 193. M. H. 3. 512. Nymphæa lutea. J. B. 3. 771. Dod. p. 585. Ger. Trag. Tab. Eyſt. Nenuphar. luteum, Brunf. Aguape. Braſilienſium. Piſon. Radix* longa, brachium craſſitudine ſuperat, ſcabra, nodoſa, *Clavæ* ſimilis, (unde etiam planta *Clavæ Herculeæ* nomine inſignita fuit) intus fungoſa, crebris *acetabulis*, ſeu foliorum veſtigiis inſignita, oblongis, fibris ſe in fundo limoſo firmans. *Foliis* conſtat amplis, imo pedalibus, glabris, craſſis, viteſcentibus, è rotunda ovali, aut *pedis equini* forma, ad exortum pediculis ſinuatis, & intus *medulla* poroſa farctis. *Caules* pedicolive ſingulares, teretes, glabri, altitudinem paludis ſeu ſtagni natalis excedentes, quaſi etiam caule ſinguli *florum* oriuntur luteorum, ex quinis petalis rotundis, craſſis exterius ad unguem viridibus conſtructorum. Intra verò ſeptum foliorum quinque duplex eſt *corona*, prior minutiſſimorum *foliorum*, quæ externis appreſſa rugoſa conſpiciuntur, & ſimiliter lutea, quo etiam colore prædita eſt interior, ſed dilutiore, ex compluribus *ligulis* retroactis, & apicibus priorem coronam contingentibus. His deciduis, cernitur *capitulum* firmum, viride, papaveracei capitis magnitudine, ſed forma *Urceum* affabre exprimens, turgido ventre, & in anguſtam cervicem deſinento, quæ ſenſim dilatata, margines *Urcei* effingit, ſtriis extantibus aſperatos, & orificii loco aliquo uſque pertuſos; intus in totidem loculamenta, qualia ſunt ſuperius notatæ ſtriæ, ſe dividit; & *ſemina* oblongorotunda, *Tritici* minora, intus conduntur. *In Foſſis profundioribus, fluviis limoſis, & Aquis ſtagnantibus, Junio, & Julio menſibus florens, paſſim occurrit.*

NYMPHAEA ALBA, MAJOR. *C. B. P. 193. Vid. Icon. 5. Tab. XLIII.*

Nymphæa alba, major. *C. B. P. 193. Nymphæa alba. J. B. 3. 771. Dod. p. 585. Tab. Ger. Nymphæa candida, Trag. Tur. Nenuphar album. Brunf. Leuconymphæa Bocrh. 1. 261. Radice* longa, craſſa, albicante; *Foliiſque* latis, paulo rotundioribus, *florumque pediculis, Nymphææ luteæ æmulatrix eſt. Flores* ampli, candidi, multiplices, in *roſam* expanſi, ex plurimis petalis conſtructi, quorum extima exteriori parte viriſcentia, duas, aut tres uncias longa ſunt; quorumque medirullium *ſtaminula* plurima lutea occupant. Poſt florem *Capitulum* prodit rotundum, in quo *Semen* nigricans, *Milii* majus. *Flos* gratum liliaceum ſpirat odorem. *In fluviis, ſtagnis, & piſcinis, tota Æſtate florens, gignitur.*

Vires, & Uſus.

Duæ Majores Nymphææ *ad uſus medicos expetuntur, quarum* Radices *refrigerant, & exſiccant;* Flores, *&* Folia *refrigerant, & humectant.* Nymphæa *eſt planta imprimis antivenerea, ſeminis abundantiam minuens, & acrimoniam temperans; contra veneris inſomnia, & nocturnas pollutiones exhibetur; Satyriaſin, & priapiſmum domat. In febribus ardorem intemperatum mitigat, & ſomnum conciliat.* Radices *ad dyſenterias, diarrhœas, & ad alba muliebrum profluvia ſiſtenda commendantur.* Moriſ.

NIGELLA ARVENSIS, CORNUTA. *C. B. P. 145. Vid. Icon. 6. Tab. XLIII.*

Nigella, *quaſi* Nigrella, *à ſeminum colore nigro.* Melanthium Gr. Μελάνθιον *vocatur* ἀπὸ τοῦ μέλανος ἄνθος, *quia florem oſtendit nigrum: nempe color cæruleus idem antiquis erat qui niger; Vid.* Theophr. *Hiſt. l. 7.* Gith. *apud Arabes audit.*

Nigella arvenſis, cornuta. *C. B. P. 145. M. H. 3. 515. Melanthium ſylveſtre, ſive arvenſe. J. B. 3. 209. Melanthium ſylveſtre. Lob. p. 303. Ger. Melanthium arvenſe. Cluſ. H. 207. Melanthium, & Gith. Dioſc. Radix* ei annua, tenuis & inutilis. *Caulem* promit ſtriatum, tenuem, dodrantalem, in *alas* diviſum. *Folia* pluriſariam diviſa, tenuia, *Anethi* pallidiora, & *Scandicis* referentia, inordinatim adhærent. *Flores* ſummis caulibus inſident, pentapetali, unciales, pallide cærulei, *ſtaminulis* plurimis brevibus medium occupantibus. His ſuccedit *vaſculum* oblongum, in quinque cellulas diviſum, & in totidem cornicula, *Aquilegiæ* pene ſimilia, aliquamulum incurvata, deſinens. *Semina* nigra, exigua in alveolis conduntur. *Inter ſegetes paſſim provenit. Floret Junio, ac Julio.*

NIGELLA ROMANA, SATIVA, FLORIBUS FOLIOSIS. *Park. M. H. 3. 516. Vid. Icon. 7. Tab. XLIII.*

Nigella Romana, ſativa, floribus folioſis. *Park. M. H. 3. 516. Nigella anguſtifolia, flore majore ſimplici, cæruleo. C. B. P. 145. Melanthium, capite, & folio majore. J. B. 3. 207. Melanthium Damaſcenum. Dod. p. 304. Ger. Melanthium ſativum, flore ſimplici Eyſt. Radice* donatur tenui, ſublutea; *Caule* pedali, & cubitali, ab imo ramoſo, luxuriat. *Folia* pluriſariam, in longiora, & acutiora ſegmenta tenuia, *Delphinii* ſimilia, laciniantur. Summi ramuli *Floribus* amplioribus, pentapetalis, cæruleis, alabaſtris prominentibus, varieque diſſectis, inſidentibus, & medio *ſtaminulis* numeroſis, ex cæruleis herbaceis, *capitulum* corniculorum circumſtantibus, ornantur; quod quidem capitulum ſubrotundum, ventricoſum, membranaceum, in quinque aut ſex loculamenta diviſum, *corniculis* in ſuperiore parte, intumeſcit. *Semina* intus continentur nigra, copioſa, acuminata, aliquantulum odorata. *Non niſi ſtudioſè culta nobis creſcit, gaudetque ſolo pingui. Floret Junio, ac Julio.*

Vires, & Uſus.

Semen *calef., & ſicc. in princ. g. 3. atten. aper. Uſus præcip. in mucilagine pulmonum reſolvenda, & expectoranda, lacte augendo, urina, ac menſibus ciendis, morſibus venenatis corrigendis. Specificè in febribus quartanis, ac quotidianis. Extrinſecus crebri uſus eſt in cephalalgia ſedanda, catarrhis exſiccandis (ſternutando, ſuffiendo,) in cucuphis, Epithemat. &c. applicando.* Radix *ſiſtit proprietate ſuâ hæmorrhagiam, ſi dentibus maſticetur, naribuſque imponatur.* Schrod.

LINUM SATIVUM. *C. B. P. 214. Vid. Icon. 8. Tab. XLIII.*

Linum, Plinio *l. 19. c. 1. ratione loci natalitii recenſitur.*

Li-

Digitized by Google

LInum ſativum. *C. B. P.* 214. *Linum. J. B.* 3. 450. *Fuch Tur. Cæl. Lugd. Linum annuum, cæruleum, ſativum. M. H.* 2. 572. *Linum* vulgare cæruleum. *Ad. Lob.* Tenuibus, ac rotundis *caulibus*, ſeu *virgis* aſſurgit. *Folia* ei oblonga, anguſta, acuminata: *Flores* in ſummis ramis ſpecioſi, colore cærulei, pentapetali, quorum ſingula *petala* ſunt ſubrotunda cum *ſtaminulis* prominentibus in eorum medio: hiſce evanidis ſuccedunt parva, rotunda, orbiculata *capitula*, ſive *vaſcula* in plura loculamenta diſtincta, in quorum ſingulis plurima cernuntur *Semina* oblonga, compreſſa, lucida, in medio tumida, ex fulvo colore punicantia: *Radicibus* nititur exilibus, fibroſis. *Pingui lætoque ſolo, locis humidioribus, & non ſitientibus felicius provenit. Majo, & Junio menſibus floret.*

Temperamentum, & Vires.

Calef. 1. *in reliquis temperatum eſt, digerit, emollit, maturat. Uſus præcip. in tuſſi, pleureſi, phthiſi. Extrinſecus maturat tumores, lenit dolores, fœtum expellit.* Oleum *eaſdem vires retinet, quam* Semen. *Prodeſt etiam ad pterigia oculorum (inſtillatum) in primis, cum ſucceſſu exhibetur pleuriticis atque dolore colico vexatis, in quibus & intrinſecus prodeſt, ut & in Liene duro.* Schrod. Lini ſemen, *ut* Dioſc. *memoriæ prodidit, eaſdem quas* Fœnumgræcum *vires obtinet: diſcutit, & emollit omnem intus foriſque inflammationem cum Melle, & Oleo exiguaque Aqua decoctum, aut* Melle *coctum exceptum; cutis in facie vitia, quas* [illegible] *vocant, crudum, & vero cum Nitro, & Fi ubus imp ſitum tollit, cum lixivio vero parotydis duritiaſque diſcutit: herpetes favoſque cum Vino decoctum, ungues ſcabros eximit, cum pari Naſturtii, & Mellis, quæ in pectore vitioſa, educit: cum Melle eclygmatis modo acceptum tuſſim lenit. Venerem extimulat, ſi Piperi, & Melle acceptum pro placenta largius aſſumatur. Hujus* decoctum *ad interaneorum vulvæque eroſiones immittitur, & alvi excrementa educenda; inſeſſu ad uteri inflammationes veluti Fœnugræcum per quam utile eſt.* Oleum, *quod ex* Semine *ejus exprimitur multiplicem uſum habet &c. Sunt etiam, qui bibendum exhibeant lateris, aut colli dolore laborantibus, verum recens ſit oportet, rancidum enim factum, & nauſeam excitat, & plus quam par eſt calefacit. Vide cæteras apud* Sim. Paul.

LINUM PRATENSE, FLORIBUS EXIGUIS.

C. B. P. 214. *Vid. Icon.* 9. *Tab. XLIII.*

LInum pratenſe, floribus exiguis. *C. B. P.* 214. *M. H.* 2. 575. *Linum ſylveſtre perpuſillum candicantibus floribus Cam. Linum ſylveſtre catharticum. Ger. Linocarpos. Thal.* Hoc *Linum perpuſillum catharticum* oritur à *Radicibus* tenuibus, albis, fibroſis, intortis, quinis aliquando *Caulibus* dodrantalibus, ad ſummum pedalibus, ſubrubris aliquando, aliquando viridibus, ſeſe verſus ſummum in quaternos varios ramuſculos dividentibus, infimis caulibus viridibus: cauliculos ambiunt *Folia* bina, ſibi è regione appoſita, tenuia, lævia, viridia, *Lentis* foliorum magnitudine, nervo medium eorum percurrente: ſummis caulium ramuſculis innaſcuntur *Floſculi* albi, pentapetali, ſubrotundi, è quorum medio *ſtamina* apparent lutea, quibus deciduis ſuccedunt *capitella* in quina, aut plura loculamenta diviſa, in quibus ſingulis continentur bina ternave *Semina*, minuta, lævia, nitida, & ſubflava. Semine maturo perit totaliter planta, ſingulis annis ſemine renovans. *Provenit copioſe in incultis, & Pratis. Semine ineunte Vere germinante ex terra pullulat, & floret tota fere Æſtate, quo tempore ſemina ibidem perficit.*

Temperamentum, & Vires.

Hoc purgativa facultate præditum eſt. Recipe Lini cathartici *manip. j. dum floret, & ſementeſcere incipit unà cum* foliis, *&* radice, *infundantur in Vini albi ſeris lactis unc. vj. ſuper cineres calidas per noctem, facta colatura adde Syrupi Roſ. pallidar. unc. j. bibatur, & purgabit jucunde ſatis.* Moriſ.

DISTRIBUTIO XXIV.

MULTISILIQUAE PLANTAE CORNICULATAE UNIVALVES POLYSPERMAE.

Sedum majus vulgare; Sedum minus teretifolium, album; Sedum minus, luteum, folio acuto; Sedum parvum, acre, flore luteo; Cotyledon major, *ſive* Umbilicus Veneris; Telephium vulgare; Telephium latifolium peregrinum; Telephium luteum minus, radice roſam redolens, *ſeu* Rodia Radix; Pœonia mas; Ulmaria; Veratrum flore ſubviridi; Helleborus niger, fœtidus; Helleborus niger hortenſis, flore viridi; Helleborus niger, flore roſeo; Tribulus terreſtris; Fraxinella officinis, *ſive* Dictamnus albus; Aconitum ſalutiferum, *ſive* Anthora; Aconitum cæruleum, *ſeu* Napellus; Thora Valdenſium; Staphis agria; Delphinium hortenſe, flore minore; & Aquilegia flore ſimplici.

SUCCULENTAE OMNI PARTE.

SEDUM MAJUS VULGARE. *C. B. P.* 283.

Vid. Icon. 1. *Tab. XLIV.*

SEdum à Sedendo, *vel à* Sedando: *ejus enim ſpecies humi ſedent, & inflammationes ſedant. Aliis* Sempervivum; *quod perpetuò vireat.*

SEdum majus vulgare. *C. B. P.* 283. *J. B.* 3. 687. *M. H.* 3. 474. *Sempervivum, majus, alterum, ſive Jovis barba. Dod. p.* 127. *Sedum vulgare. Eyſt. Cotyledon altera, I. Sedum vulgare. Cluſ. H.* 63. *Aizoon majus, Lugd. Cam. Radices* craſſiuſculæ flexuoſæ, multos lateralium germinum orbes, frequentibus, *Foliis* ſucci plenis, & mucronatis ſtipatos fundunt; è quibus tandem per ætatem, pedalis *Caulis*, foliis gracilioribus obſeſſus, verticem ramoſum, *Floribus* radiatis purpuraſcentibus decoratum effert. *Semina* Medirolii cornicula coagmentata ferunt, ſcobem, aliorum inſtar referentia. *Parietibus, & tectorum feritur. Poſt ſolſtitium floret.*

Temperamentum, & Vires.

Refrigerat, multum, modice ſiccat, & aſtringit. Commendatur in morbis calidis, & bilioſis. Exhibetur Syrupus *ad æſtus febriles temperandos, ſitimque compeſcendam.* Syrupo *præferatur* Serum Sedi, *quod fit in* Pharmac. Bateana, *ex ſucco cum lactis dupla quantitate cocto.* Sedum *hoc contuſum, & capiti, fronti, vel plantis pedum inſtar cataplaſmatis applicatum, ſedat phrenetidem, & ſomnum conciliat; imprimis ſi miſceatur cum lacte mulie-bri,*

bri, vel (quod melius) cum ſucco Cancrorum fluviat expreſſo, Ettmul Spicus *addito Sale ammon.*, *vel Aqua ex ſucco diſtillata, in quo parum Salis ammon. diſſolutum eſt, vel ſuccus Cancrorum fluviat, cum hoc* Sempervivo *expreſſus, inſigniter convenit in angina, vel quibuſdam faucium, laryngis, vel gulæ inflammationibus. Idem* Ettmul. *Laudatur etiam ad partium harum exaſperationes leniendas eclegma ex* Succo, *cum æquali fere portione Mellis puriſſimi factum, cui additur parum Aluminis uſti, h. e. quantum ſapore ejus manifeſto compoſitum imbuit*. D Boyle. Folia *ambuſtis applicantur; eadem impoſita non modo verrucas, & clavos pedum tollunt, ſed etiam ganglia nervorum tendinumque ſolvunt, ac ſenſim imminuunt: Antequam vero imponuntur, eis detrahitur inferna cuticula, & poſtea bis in die, h. e. mane, & veſperi renovantur*, Ettmul.

SEDUM MINUS TERETIFOLIUM, ALBUM.
C B P 283. Vid Icon. 2. Tab XLIV

SEdum minus teretiſolium, album. *C. B. P. 283. Sedum minus Officinarum Ger. Sedum minus, folio longiuſculo, tereti, flore candido, J. B 3. 690. Vermicularis, & Illecebra major Lob. Ad. 162. Obj. 205* Vermiculari hoic nomen fecerunt *Folia*, quæ pinguibus caſeorum putreſcentium *Vermibus* ſunt ſimillima, alternatim in *Cauliculis* ſpithamæis, & dodrantalibus diſpoſita, atrovirentia, vel punctis crebris guttata, *Flores* collecti velut in umbella, ſtellati, *petalis* quinque conſtantes, interne albis, *apicibus* multis atropurpureis *umbilicum* eundem, albidum, circumſtantibus. *Radix* tenuis, fibroſa. *Semen* exiguum corniculis plurimis ſervatur. *Locis ſaxoſis, & aſperis, muris & tectis non infrequens eſt. Junio, & Julio menſibus floret.*

Vires.

Præſtat fortaſſis eadem, quæ & cæteræ ſuæ ſortis humidæ, & refrigerantes Plantæ Suleander *in hæmorrhoidibus* Succum *commendat, linteolis exceptum, & applicatum.*

SEDUM MINUS, LUTEUM, FOLIO ACUTO.
C. B P. 283. Vid. Icon. 3 Tab. XLIV.

SEdum minus, luteum, folio acuto. *C B. P. 283. M H. 3 471 Sedum minus, flore luteo. J. B 3. 692, Sedum minus. V. Cluſ. H. 60. Sedum minus hæmatoides. Ger Tab. Sempervivum minus primum, Dod. Aizoon hæmatoides. Lob. Ic. 378* *Cauliculi* tenues, & flexuoſi, carnoſi tamen, procumbentes, *fibras* pro radiculis agentes; *Foliis* plurimis, inordinatim, & crebro diſpoſitis, unciam pene longis, teretibus fere, anguſtis, & acutis, è viridibus glaucis, ſurſum ſpectantibus, veſtiuntur. *Caules* ipſi, qui *flores* gerunt, dodrantales, & pedales ſunt, foliis paucioribus onuſti. *Flores* umbellatim, aut potius corymbatim digeſti, parvi, lutei ſunt, & ſex *petalis* radiati *calycibus* etiam herbaceis, totidem acuminibus diviſis, ſubjectis. *Semina in corniculis* plurimis divitis conduntur, pulverulenta, ut in cæteris hujus familiæ. *In muris, & tectorum imbricamentis frequens occurrit, & per totum annum viret. Majo, & Junio floret.*

Vires, & Uſus.

In Acetariis multis in locis recipitur, in quibus, & ſapit, & palato gratum, necnon æſtuanti ventriculo confert, Teſte Dodon.

SEDUM PARVUM, ACRE, FLORE LUTEO.
J B 3 694. Vid Icon. 4. Tab. XLIV.

SEdum parvum, acre, flore luteo. *J. B 3 694 M. H. 3. 471. Sedum minus, cauſticatum. Eyſt Sedum minus. VIII, cauſticum. Cluſ. H. 63. Sempervivum minus, vermiculatum, acre. C B P. 283. Illecebra minor acris, Ger. Sempervivum minimum, ſive Illecebra, Lob. Aizoon minus ferventi guſtu, Thal. Radicula* capillares, numeroſos *Surculos*, & ſucculentos promunt *ramulos*, pulpoſis, oblongiuſculis, puſillis *Foliolis* arcte opertos. Summitates *Floſculi* obſident plurimi, quinis exilibus *petalis* luteis, dixeris. Tota planta cauſtici ſaporis eſt. *Locis ſiccioribus, muris, & tectis, toto anno virens, & Junio florens, frequens occurrit.*

Temperamentum, & Vires.

Acris, & vehementer excalefaciens eſt herbula iſta. Foris admota rubificat, veſicas excitat, ac tandem exulcerat. Strumas inquit Dioſc. *cum Axungia impoſita diſcutit.* Succus *hujus cum Aceto, vel alio liquore extractus vomitum movet, & craſſos, pituitoſos, ac biloſos humores educit; & ſubinde à quartanis, aut aliis diuturnioribus febribus liberat; adverſus venena, & hoc modo confert. Inter antiſcorbutica quoque recenſetur*, Moriſ.

COTYLEDON, UMBILICUS VENERIS. *Cluſ. H. 63.*
Vid. Icon. 5 Tab. XLIV.

COtyledon ſpecierum radix ut plurimum tuberoſa, folia craſſa acetabuli formâ unde* Cotyledon *à κοτύλη, quæ cavitatem ſignificat.*

COtyledon, umbilicus veneris. *Cluſ. H. 63. Cotyledon major C. B P 285, Cotyledon Dod. p. 331. Sedum, luteum, murale, ſpicatum, folio umbilicato, rotundo M. H 3 470 Umbilicus Veneris. Lob. Tab. Ger, Cotyledon vera radice tuberoſa. J. B 3. 681.* *Radix* ei tuberoſa eſt, *Nucis Avellanæ* magnitudinem æquans, alba, exiguis *fibris* exinde demiſſis. *Folia* petiolis propriis biuncialibus latitudinis, rotunda, ſpiſſa, carnoſa, & ſucculenta, crenata, viridia, umbilicata, ſeu à pediculo, aut centro non laciniata, integra (quod in paucis apparet) conſpiciuntur. *Caules* nunc ſimplices, nunc ramoſi, palmares & dodrantales, menſibus Aprili, & Majo eriguntur, uſque in inferiore parte adnaſcuntur foliola minora, ad prædictum modum vix umbilicata, ſed ad pediculum diviſa; & *Flores* crebrius diſpoſiti, ſpicam conſtituentes, *Unedonis* pene ritu, integri, oblongi, ore quinquefariam diviſi, ex viridi ſimul junctis (in quibus *Semina* minuta *Sedorum* ritu continentur) includuntur, *Murorum vetuſtorum rimis, & parietibus gaudet. Aprili, & Majo menſibus floret.*

Temperamentum, & Vires.

Sedis *humidis, ac refrigerantibus accedit: leviter aſtringere, refrigerare, repercutere, & abſtergere, aſſerit* Galenus. Succus *auctore* Dioſc. *inflammationibus ignibus ſacris, ſtrumis, & pernionibus illitus auxiliatur; ſtomachi ardorem mitigat, Vino circumlitus inſtillatuſve contectis genitalia nudat.* Folia cum Radice *comeſa calculoſis proſunt, & urinam cient, facitque herba ad amatoria.*

TELEPHIUM VULGARE. *C. B. P. 287.*
Vid. Icon. 6 Tab XLIV.

TElephium *dicitur ab effectu, quod medeatur* Telephius *ulceribus, id eſt, malignis, & inveteratis, qualibus* Telephus Myſiæ Rex *ab* Achille *vulneratus, conſenuit.* Craſſula *nuncupatur, eo quod* folia *ſolida, & craſſa habeat, &* Fabaria *à foliorum cum* Fabæ *foliis ſimilitudine.*

TElephium vulgare. *C. B P 287. M. H. 3. 467. Telephium II. vulgare, Cluſ. H. 76. Telephium alterum, ſive Craſſula. D. p. 330 Cotyledon, alterum, Dioſc. Col. 1. 305. Anacampſeros, vulgò Faba craſſa. J B 3. 681. Craſſula, ſive Faba inverſa. Ger. Radices* ut plurimum *tuberculis* glandoloſis, oblongis, albis, *Fabis* quodammodo ſimilibus, (unde *Faba inverſa* nuncupatur) fibris adnexis, conſtant. *Caulibus* aſſurgit pedalibus, rotundis, lævibus, ſed haudquaquam articulatis; in quibus ſine ordine, crebrius digeſta ſunt *Folia* oblonga, unciam plus minus lata, ſucculenta, & carnoſa craſſa, colore ad glaucum tendenti, locis ſiccioribus ad rubrum vergenti, ambitu modice crenata. Summi *cauliculi* è petiolis corymbatim diſpoſitis erumpentibus *Floſculis* plurimis, pentapetalis, parvis purpuraſcentibus cum ſtaminulis medium occupantibus, ornantur. Succedunt *Siliquæ* exiguæ, quinque frequenter ſimul junctæ, in quibus *Semina* minutiſſima, & pulverulenta includuntur. *Solum diligit arenoſum, & in montoſis, ſiccioribus, & glareoſis locis non raro occurrit.*

TELEPHIUM LATIFOLIUM, PEREGRINUM.
C. B. P. 287 Vid Icon. 7 Tab. XLIV.

TElephium latifolium, peregrinum. *C. B. P. 287. Telephium primum. Dod. 130. Anacampſeros maxima. I. B. 3. 682. Telephium, ſive Craſſula major*

major Hiſpanica, *Lob. Park.* Huic *Radices* longioribus glandulſis, a bicentibus partibus conſtant. *Caules* habet rotundos, virides, ſucculentos, cubitales; quibus per intervalla, binatim naſcentia, apponuntur *Folia*, latiora, ſpiſſiora, & magis carnoſa, ambitu dentata. Tantæ gravitatis ſucco impletur, ut ramus abſciſſus liberale pondus æquet; *Flores* in ampliorem comam ſparſi, ex albis paucis ſunt, quibus dehiſcentibus, *cornicula* ſimul juncta, & *ſemina* minuta ſuccedunt. *Locorum umbroſorum* Hiſpaniæ *alumnum eſt*; *unde in hortos noſtros translatum uberrime adoleſcit.*

Temperamentum, & Vires.

Inter refrigerantes reponitur, & tamen vis aſtrictoria, & conſolidans ei non deeſt. Eſt enim planta vulneraria non incelebris, ruptiſque conducit. Commendatur ad ulcera externa, & interna; bibita vel injecta ſanat eroſiones, quæ ex dyſenteria contingunt. Impoſita ambuſtis prodeſt; hæmorrhoidum dolores ſedat. Schrod., & Moriſ.

TELEPHIUM LUTEUM MINUS, RADICE ROSAM REDOLENTE. *M. H 3. 468.* *Vid. Icon 8. Tab XLIV*

TElephium luteum minus, radice Roſam redolente. *M. H 3. 468. Anacampſeros radice Roſam ſpirante, major. T 264 Rhodia radix. C. B P. 286. J. B. 383. Dod. p. 347. Cluſ. H. 65 Ger. Park. Roſea radix, Lon. Tab.* *Radix* longa, craſſa, & tuberoſa eſt, quæ recens candida, & ſuccoſa, & trita odorem *Roſarum* (præſertim exſiccata) ſatis refert. E *capitulis* plurimis rotundis *Caules* emergunt dodrantales, rotundi, nonnihil concavi; quos *Folia* plurima, unciam longa, latiuſcula, glabra, acuminata, pallide virentia, aut cæſio colore prædita, per ambitum modice dentata, & *Craſſulæ vulgari* aliquatenus ſimilia, attamen minora, crebrius conveſtiunt. *Flores* in cacuminibus apparent, *Telephio* haud diſſimiles, denſius ſtipati, lutei, qui deinde in *cornicula* tranſmutantur exigua, *Telephiorum* ritu ſimul juncta, *ſeminibus* minutiſſimis, pallidis, referta. *In Alpibus quoque occurrit. Menſe Majo floret.*

Temperamentum, & Vires.

Temperatè calida eſt, & ſicca; Galeno *auctore tenuium partium eſt, & diſcutientis facultatis.* Radix *ſola, vel tota planta cum Aqua roſacea, vel verbeniaca contunditur, contuſa fronti, & temporibus apponitur in cephalgiis, quibus amovendis inſigniter prodeſt; in aliis affectibus negligitur,* Moriſ.

MULTISILIQUAE, FOLIIS MINUS SUCCULENTIS, SUNT FLORE UNIFORMI.

PAEONIA MAS. *Dod. p. 194.* *Vid Icon 9. Tab. XLIV.*

PAEonia à Pæone *Medico, qui eâ curaſſe perhibetur* Plutonem *ab* Hercule *vulneratum, ut teſtis* Homerus *Odyſſ. 5.*

PAEonia Mas. *Dod. p. 194. Tab. Ger., Park. Paeonia Mas., præcocior. J. B. 3. 492. Pæonia, folio nigricante, ſplendido, quæ mas. C. B. P. 323. Pæonia mas, flore purpureo. Eyſt. Pæonia ſimplex, latiore folio trifido. M. H. 3. 454. Pæonia nobilior. Trag. Pæonia mas folio Nucis, Juglandis ſcilicet. Geſn. Hort.* *Radix* tuberculis, quam quæ in congeneribus viſuntur longioribus, appenſis, in altum demiſſis, albidior eſt. *Caules* exinde cubitales, & ſeſquicubitales, è viridi colore rubeſcentes, nonnunquam in *alas* è viridibus rubeſcentes divaricati, oriuntur, raris *Foliis* amplis, petiolis longis ramoſis, veſtiti. Horum autem quælibet ala *Juglandis* latitudinem obtinet, & ampliorem, in ternas ſui ſimiles ad extremitates deſinens, ſuperius virentes, ſubtuſque glauco colore obductas. *Flos* in ſummo caule vix ulli cæterarum cedere videtur quoad amplitudinem. Is è rubro ad purpureum colorem multo vergit, ac *petalis* octonis, ſtaminuliſque plurimis, quorum apiculi aurei, geminata, & nonnihil lanuginoſa cornicula quaſi *nucamenta*, aut *capitula*, *apice* craſſo rubeſcente; nutante, faſtigiata, orbicularim circumcirca ambiunt. Capitula autem illa, per ætatem, in majorem intumeſcere ſolent magnitudinem, maturitate dehiſcentia, lunatim ſe contrahendo, interni *corticis* membranam foris vertunt, pulchra rubedine ſuffuſam, ac *granis* cæſio nigricantibus, ſubrotundis, *Orchi* magnitudine, aliiſque oblongis, nondum abſolutis, ſeu potius falſis, coccineo colore tinctis, ſubinde intermiſtis, obſita, cernuntur. *In Alpibus ſponte naſci fertur. Aprili exeunte, aut initio Maji, è perianthio amplo, rotundo, flores explicantur, & Auguſto menſe matureſcunt ſemina &c.*

Vires, & Uſus.

Mediocriter calida, & ſicca eſt, pollenſque vi leviter aſtrictoria. Planta eſt eximiè cephalica, cerebrum, & nervos corroborans: hinc in epilepſia, & in morbis convulſivis frequentiſſime datur; ephialten, ſeu incubum protelat. Radix *collo ſolet appendi ad inſultus epilepticos prohibendos.* Ex Seminibus *quoque perforatis fiunt monilia, quæ collo circumligata morbo comitiali obnoxiis ſimiliter proſunt; ſive effluviis, ſive occultiore modo, id præſtant. Non mirum eſt, quod obſervavit* Galenus *de vi amuletica* Radicis, *quam puer epilepticus collo geſtabat appenſam, quâ immunis à paroxyſmis ſervatus eſt; nec niſi fortuito decidente radice; vel detracta eſſet, motus convulſivos paſſus eſt. Convenit inſuper obſtructionibus tum hepatis, tum uteri reſerandis, auctoribus* Dioſc., & Galeno. Radix, Semina, & Flores *in uſus veniunt; præſertim maris* Pæoniæ, *quæ efficaciſſima eſt, & Officinis ſola commendatur;* è Floribus *enim parantur* Conſervæ, *uſibus antedictis maxime inſervientes.*

ULMARIA. *Claſ. H. 108. Vid. Icon. 10. Tab. XLIV.*

ULmaria *dicitur à foliorum forma, nempe à foliis* Ulmi *ſimilibus.* Barba capræ *à ſecundæ ſpeciei floribus nuncupatur, eorumque figura, quæ* Barbam caprinam *referre videtur, propter ramulos florum in prælonga barbula effigiatos. Etiam quibuſdam* Regina prati *ab odore fragranti dicitur.*

ULmaria. *Cluſ. H. 108. J. B. 3. 488 Adv. Lob Barba capræ, floribus compactis. C. B. P. 164. Ulmaria Vulgaris. Park. M. H. 3. 323. Regina prati. Dod. p 57. Ger.* *Folia* ex pluribus collecta, alata ſunt, *Agrimoniæ* latiora, breviora, acutiora, venoſa, & rugoſa, *Ulmi vulgaris* ſimilia, uno trifido extremum claudente, & parvulis alis intermediis, ut in *Filipendula*, donata, in oris crenata, inferius inalbicantia. *Caulis* erigitur anguloſus, tripedalis, inanis, colore è rubicundo purpuraſcenti; in cujus faſtigio complures *Floſculi* pentapetali, albi, corymbatim, & racematim cohærentes inſident. Hiſce delapſis, *ſemina* parva, recurva, in capitulum congeſta, implicantur. *Radix* ſubeſt quaſi lignoſa, dura, fibris longiuſculis in diverſa tendentibus, foris nigricans, interius obſcure rubens. *In pratis ſylviſque humectis, & aquoſis frequens reperitur.*

Vires, & Uſus.

Aſtringit, ſudorifera, & alexipharmaca eſt; in diarrhæa, dyſenteria, hæmoptyſi, menſium profluviis, & ad ſanguinem vel interius, vel exterius ſiſtendum, & fiſtulas ſanandas, herba *eſt commodiſſima; hinc ad Pimpinellam viribus accedit.* Succus foliorum *oculis lachrymantibus apprime confert.* Epham. Germ. curioſ. *T. 2.* Radices Felix VVurtz Germanorum *Chirurgorum primipilus ſuo Emplaſtro catagmatico adhæſu contumaciſſimo, atque adeo ad hos uſus optimo remiſcet, & miris laudibus affert, imo omnibus aliis vulnerariis herbis, aut adverſus fracturas oſſium commendabilibus præponere videtur; Ipſas vidi* (inquit Sim Paul.) *& ſancte teſtari poſſim, in vulnere veſicæ lethali alicujus puellæ, itemque brachii fractura propemodum immedicabili, præclaros edidiſſe effectus; unde meritò ingreditur Emplaſtrum* Felicis VVurtz *toto orbe celebratiſſimum.*

VERATRUM FLORE SUBVIRIDI. *T. 272.*
Vid. Icon. 11. Tab. XLIV.

VEratrum *nuncupatur à vertenda mente, nam ſumptum motam mentem in ſanitatem reducit.*

VEratrum flore ſubviridi. *T. 272. Helleborus albus, flore ſubviridi. C. B. P. 186. M. H. 3. 485 Helleborus albus, flore herbaceo. Eyſt. Helleborus albus, flore ex viridi albeſcente. J. B. 3. 634. Helleborum, ſive Veratrum, album. Dod. p. 383. Elleborus albus. Brunf. Trag. Radix* alba eſt, craſſa, è tumenti nodoſo capite in multas, longas ſubtus *fibras*, æqualis pene craſſitudinis, diſperſa. *Caulem* edit bicubitalem, rectum, firmum, glabrum, obvolutum tunicis foliorum *Plantaginis*, ſeu *Gentianæ majoris* tunicis reſpondentium; ſed majora *Folia*, pallide virentia, ſubhirſuta, lineatim ſtriata, & in plicas veſtium modo ſe contrahentia, in mucronem finiuntur; atque per frequentes horum amplexus *caulis* graciléſcens aſſurgit in *ſpicas* virgatas, racematim refertas condanſatis *Floſculis* radiatis, è ſenis anguſtis *petalis* herbaceis, pallidiuſculis, ſtriatis, & totidem in umbilico *ſtaminulis* digeſtis. Succedunt anguſtæ *Siliquæ* lato nonnihil, & acuminato *Semine* gravidæ. *Montanis aſperis gaudet. Flores Æſtate, & ſub Autumnum legendæ ſunt radices.*

Vires, & Uſus.

Similes Hellebori nigri *poſſidet qualitates, quæ in hoc tamen multo fortiores; nam ſævo, ac veneno impetu operatur. Atque hinc eſt, quod quidam ab exhibitione interna deterreantur, ne per vehementem purgationem inferatur lethalis convulſio. Certum eſt nihilominus Medicos peritos ab ejus uſu non abſtinuiſſe.* Mayernus *utrumque* Helleborum *in mania, & melancholia æqualiter commendat, & utriuſque præparandi, & exhibendi methodum tradit. Obſervatu dignum eſt, quod idem annotavit* D. Cademan; *viz. ſi* Hellebori albi radix *ad drachmas duas infundatur in uncias quinque Vini Muſcatellini, atque hujus infuſi detur cochleare unum, blande movet vomitum pituitæ viſcidiſſimæ, & ſubducit alvum. Operatur ſine periculo, & (quod notandum) conſumpto primo Vino ſi novum addatur, etiam ſæpius ſuccedit bona operatio, ut ex Croco Metallorum.* Pulvis *hujus* Hellebori *errhinis admiſceri ſolet, quo fiant acriora, & magis irritantia.*

HELLEBORUS NIGER, FOETIDUS. *C.B.P. 185.*
Vid. Icon. 1. Tab. XLV.

HElleborus *dicitur à vocibus* Græcis *ἑλεῖν βορᾷ, quod eſu interimere credatur.* Niger *vocatur ob radices nigras.*

HElleborus niger, fœtidus. *C. B. P. 185 Helleborus niger, ſylveſtris, adulterinus, etiam Hyeme virens. J. B. 3 880 App Helleborus niger, ramoſus, anguſtifolius, ſempervirens elatior. M. H. 3. 359. Helleboraſter maximus. Eyſt. Veratrum nigrum, III. Dod. p 386. Helleboraſter maximus, ſive Conſiligo, Park Enneaphyllon Plinii. Ceſ. Tit. Radix* ei tenuibus *fibris* nigricantibus, multiplicatur. *Caules* digitum craſſi, viridantes, cubitales, & ampliores ſunt; quos *Folia* numeroſa denſiſſimo ſtipatu veſtiunt, petiolis palmaribus, ſulcatis, donata, ex ſeptem, octo, aut novem *radiis* anguſtis, atroviridibus, rigidis, dentatis, fœtidis, conſtructa. Superiora folia in pauciores portiones dividuntur; ita & latiores ſunt tum portiones ipſius folii, tum brevior pediculus. Ex *alis* prodeunt *rami* multi, dilute virentes, deorſum reflexi, paucis *foliis* pallidulis, parvis, integris, donati; quibus inſident *Flores* copioſiores, primo non ita expanſi, petiolis appenſi, ex quinis etiam *petalis* luteoviridibus, ad extremitates rubentibus compoſiti. *Staminulis* quoque implentur. Temporis decurſu *flos* expanditur, *petalaque* non decidunt; & *Siliquæ* tres quatuorve, *Semina* ſubnigra, obrotunda continentes, craſſitie augentur. *In Montibus ſylvoſis, & ſaxoſis oritur. Perpetua fronte viret; à Februario ad Majum uſque inenſem flores profert.*

Vires, & Uſus.

Internis corporis partibus adhiberi non debere; ſed ab illa cavendum tanquam à peſtilentiſſima herba notat Tragus. *At ego equidem non paucos novi, inter plebejos, qui in vermibus inteſtinorum hac pro familiari remedio uſi ſunt.* Folia *in pulverem comminuta, ex pulpa pomi aſſati, ſed in exigua quantitate exhibent; quod quamvis ſumentibus ingratum, & operatione moleſtum, (nam vomitus, & ſedes, in nimia doſi, excitare ſolet) in eo tamen caſu optimum, & certiſſimum remedium uulge compertum fuit.* Electuarium vermifugum *in* Pharmacopœja Bateana *procuidubio fit ex hujus* Hellebori foliis. *Rec. p. fol. Helleboraſtri pulveriſat. uncias ij Mellis deſpumati unc. vi. miſc. doſis à ſcrup. iv. ad drachm. ij. Teſte* Moriſ.

HELLEBORUS NIGER, HORTENSIS FLORE VIRIDI *C.B.P. 185. Vid. Icon. 2. Tab. XLV.*

HElleborus niger, hortenſis, flore viridi. *C. B. P. 185. Helleborus niger, vulgaris, flore viridi, vel herbaceo, radice diuturnâ. J. B. 3. 636. Veratrum nigrum, II. Dod. p. 385. Cluſ. Tab. Helleborus, niger, flore viridi. Eyſt. Helleborus niger, ramoſus, ſylveſtris, latiore folio deciduo. M. H. 3. 359. Helleboraſtrum, Lob. Ger. Helleboraſter minor flore viridante Park. Conſiligo minor. Lugd. Radices* huic fibroſæ, nigræ, numeroſæ. *Folia* exinde ſimpliciter emergentia, & petiolis non ramoſis, dodrantalibus inſidentia, in latum expanduntur, & in quinas, ſenas, & octonas lacinias uſque ad centrum diviſa, quorum pars quælibet unciam plus minus lata, profundius ſerrata, & laciniata eſt, in mucronem deſinens, & (quod huic proprium videtur) vix folium integrum cernitur, quod in aliquo radio, ſecundum diviſionem, & quaſi ſemilaciniatam non partiatur. *Caules* floreſcentes pedales, anguſtioribus *foliis* ſeſſilibus ornati, in ramulculos ſe dividunt, & in *Flores* deorſum nutantes, ſatis amplos, ex quinis *petalis* viridibus conflatos terminantur, cum *ſtaminulis* è viridi colore luteolis, *ſtylum* ambientibus. *Siliquæ* corniculatæ ſuccedunt, ut in aliis, *ſeminibus* incluſis. *In locis montoſis, & petroſis, ſponte, & copioſe naſcitur. Martio, & Aprili menſibus flores.*

Vires, & Uſus.

Cum genuino Elleboro *eaſdem facultates, idemque temperamentum eſſe, teſtatum facit experientia. Purgat itaque, perinde atque genuinus, inferiorem ventrem, pituitam, & flavam bilem ducens, & cætera eadem cum illo præſtabit.* Jo. Bauh. *Ruſtici, & Pecuarii in lue jumentorum huic, ut audivimus, plurimum confidunt. Scilicet boum palearia, equorum cutim infra cervicem, pecudum aures ſtylo pertundunt, radicem per vulnus transfigunt, qua retenta beſtiam infectam ſanari dicunt.* Moriſ.

HELLEBORUS NIGER, FLORE ROSEO. *C.B.P. 186.*
Vid. Icon. 3. Tab XLV.

HElleborus niger, flore roſeo. *C. B. P. 186. M. H. 3. 359 Helleborus niger, flore albo, etiam interdum valde rubente. J. B 3. 634. Helleborus niger, legitimus. Eyſt. Cluſ. Hiſt. Helleborus niger verus. Ger. Park. Elleborus niger flore magno. Geſn. Veratrum nigrum. I. Dod. p. 385. E Radice* digitum craſſa, rugoſa, nigra, plurimæ *fibræ* carnoſæ, nigræ, æqualis craſſitiei, huic naſcuntur, quibus nervus medius tenuis includitur. *Folia* promit digitata, è ſenis, ſeptenis, octonis, vel nonis collecta, quorum ſingula oblonga, unciam lata, lævia, duriuſcula ſunt, veluti laurina, ſed margine utrinque ſerrata, pediculo palmari non ramoſo inſidentia. *Flores* conſimilibus pediculis, caulibuſve carnoſis, è *Radicibus* erumpentes, magni ſunt, *Anemonis* amplitudine præditi, è quinis, interdum ſenis petalis latiuſculis, non deciduis, & *perianthio* deſtitutis, conſtructi, qui initio albidi, deinde purpuraſcentes, & poſtea ſubvirides evadunt. Medietatem floris occupant *ſtaminula* flaveſcentia, inter quæ, ſtylo medio adhærentes, *tubuli* decem, aut duodecim coronam componunt. Temporis decurſu *Siliquæ, corniculave* tria, aut quatuor, fundo conjuncta, craſſiuſcula, recurva, aſſurgunt, in quibus *ſemina* ſubrotunda, nigricantia latitant. *In ſylvis, & montoſis aſperis, & petroſis ſponte provenit; & in hortis alitur; Menſe Januario inter pruinas, & nives flores protrudit.*

Vires, & Uſus.

Calfacit, & exſiccat, ut conſtat ex acri, & amaro radicis ſapore. Craſſos, & tenaces humores evacuat, quos for-

Digitized by Google

fortiter per inferiores partes dejicit. Melancholicis, & maniacis peculiariter convenit. Perraro datur in ſubſtantia, interdum in infuſionibus, ſed communiter ſub forma Extracti, cujus præparandi modos apud Chymicos, & nonnullos Practicos invenies. Convenit aliis inſuper morbis contumacibus, qui leviorum purgantium vires eludunt. Hinc datur in epilepſia, apoplexia, vertigine, & paralyſi; in ſcabie, pſora, elephantiaſi, & ſimilibus affectibus cutaneis. Prodeſt ſcorbuticis, hydropicis, & præcipue quartana laborantibus. In collutione dentium dolores mitigat. Immiſſus auditum difficilem juvat; ſubditus menſes ducit, ut tradit Dioſc.

TRIBULUS TERRESTRIS. *J. B.* 352.
Vid. Icon. 4 *Tab. XLV.*

TRibulus Latinis dicitur, quod ſiliqua plantaque muricata ſit: & ut Theophraſtus 6. Hiſt. 5. Tribulo peculiare eſt, quod tegumentum fructus aculeatum gignit.

TRibulus terreſtris. J. B. 2. 352. Dod. p. 557 Cluſ. H. 241. Tribulus terreſtris folio Ciceris, fructu aculeato. C B P. 350. Tribulus terreſtris, Ciceris folio, ſeminum integumento aculeato. M. H. 2 102 Herba eſt multis viticulis gracilibus, humi ſtratis, prælongis, cubitalibus pleſumque prædita, quos frequentes nodi diſtinguunt; quibus adnaſcuntur alata, ſeu conjugatim poſita Folia ex adverſo, numeroſa, coſtæ mediæ adhærentia, Ciceris foliorum more, quibus primo intuitu valde ſimilia ſunt, ſubacri guſtu cum quadam aſtrictione: Flores ex ſingulis alis longis petiolis innixi flavi Potentillæ floribus forma pares, ſed minore; ſingulis floribus evaneſcentibus ſuccedunt ſingulæ Fructus capſulæ ſpinis plurimis ſtipatæ, quinquepartitò diviſæ, ſeu quinque diſtinctis loculamentis ſeparatæ, in quibus ſingulis latent unum, bina ſæpius, nonnunquam terna Semina: Radix interdum minimi digiti craſſitudinem æquat. In ſabuloſis aridis. Julio, & Auguſto, & menſe Septembri, & Octobri ſemina perficiunt.

Temperamentum, & Vires.

Ejus decoctum ad Pituitam craſſoſque humores incidendos, & evacuandos felici ſucceſſu Clyſteribus injici prædicabant: cum tamen Galenus terream, & frigidam qualitatem Tribulo terreſtri tribuat, Dioſcoridem ſequutus: Fructus ejus in vino maceratus, & epotus (cum ſit tenuium partium), & impoſitus commorſis à Vipera opitulatur: cum Vino etiam auxiliatur contra Venena: decoctum ejus reſperſum Pulices necat.

MULTISILIQUAE, MINUS SUCCULENTAE, FLORE DIFFORMI.

FRAXINELLA, OFFICINIS DICTAMNUS.
J. B. 3. 494 *Vid. Icon.* 5 *Tab. XLV.*

FRaxinella à foliorum Fraxini ſimilitudine dicitur. Dictamnus ab odore nuncupatur, quoniam tota herba odorem ſpirat Dictamni Cretici quodammodo ſimilem, & albus propter radices albas appellatur.

FRaxinella, Officinis dictamnus. J. B. 3. 494 Malp. An. Pl. 47 168. Fraxinella Cluſ. H. 90. Dod. p. 348. Eyſt. M. H. 3. 456. Dictamnus albus vulgò, ſive Fraxinella. C. B. P. 222. Tragium Creticum. Geſn. Hort. Radix alba ex una baſi craſſis albicantibus fibris demiſſis, varie divaricatur, & ex aromatico hircinum grave quid redolet. Caules ex ea prodeuntes firmi ſunt, ſeſquicubitales, rubeſcentes, rotundi, decorati Foliis Fraxini modo, & ſpecie alatis, ex uno nervo conjugatim hærentibus, atroviridibus, duris, ambitu minime crenatis. Superior pars caulis Floribus veſtitur elegantibus, in albo colore leviter ſubrubentibus, è notantibus quinis petalis oblongis, & liratim venulis ſaturatioribus diſperſis inſignitis, & è media tenuium ſtaminum reflexorum ſerie conflatis. Semina nigra, ſplendida, rotunda, & parum in mucronem vergentia, Siliquæ triquetræ, ſcabræ quinque frequenter ſimul junctæ, duplici cortice conſtantes, exteriore carnoſo, ſed interiore cartilagineo, condunt. In ſylvis montoſis provenit. Junio menſe floret, poſtea ſemen perficit.

Vires, & Uſus.

Radix eſt cordialis, alexipharmaca, uterina, cephalica; amara, calefac., & ſiccat, aperit, vermes necat: Uſus præcipui in morbis malignis, in Epilepſia, aliiſque affectibus capitis, in obſtructione uteri (etiam præpoſſo) &c. (ad ſecundinas pellendas). Extrahere quoque dicitur ſpicula cuti infixa. Aqua Alexipharmaca, & ophtalmica. Condita radix ad fluxum album. Oleum ad faciem dealbandam, & articulorum dolores. Schrod.

ACONITUM SALUTIFERUM, *ſive* ANTHORA.
C. B. P 184. *Vid. Icon.* 6. *Tab. XLV.*

ACunitum Theophraſt. ab Acone pago quodam Mariandynorum non procul ab Heraclea Pontica, quoniam ibi copioſiſſime naſcitur. Quidam volunt Aconitum ab ἀκόνη, cos, vel rupes dici; quod in nudis cautibus, quas ἀκόνας vocant, nullo ne pulvere, quidem nutriente proveniat. Alii ab ἀκονάζω, quaſi accelero, quia mortem accelerat. Forte ſive ἀκόνη, cote, quia vis eadem in morte eſt, quæ cotibus, ad ferri aciem deterendam. Lycoctonum à λύκος Lupus, & occido, nominatur. Napellus à figura Napi in radice apparentis.

ACunitum ſalutiferum, ſive Anthora. C. B. P. 184. Aconitum ſalutiferum, luteum, tenuifolium, ſive Anthora. M. H. 3. 463. Antithora, flore luteo Aconiti. J. B 3. 660. Anthora. Dod. p. 443 Park. Alv, Lob. Eyſt. Anthora vulgaris. Cluſ. H. 94. Radix parvuli Napi figuram refert, turbinata, rugoſa, & fibroſa, & prope caput parvula, olivaris formæ, tubercula emittendo facile ſe propagans Caulem fundit pedalem, & cubitalem, rectum, multifidis Foliis, & Conſolidæ regalis inſtar, ab imo tenuiter diſſectis, ſummitatem verſus rarioribus veſtitum. Juxta foliorum pediculos virgæ tenuiores, floribus cæterorum Aconitorum forma, abundant, cucullatis, & inferiore parte biantibus, pallideque flaveſcentibus. Succedit Semen in corniculis Aquilegiæ ſimilibus, quinis ſeniſve, quaſi calcaribus, invicem in uno pediculo conjunctis, nigrum, ſcabrum, & anguloſum. Creſcit in Alpibus.

Temperamentum, & Vires.

Inter manifeſte calidas, & ſiccas recenſeatur. Radix cum valde amara eſt, & virtutis haud leviter purgantis, vermes, & lumbricos quos interimit, foras educit. Thuræ veneno peculiariter adverſari fertur. Non modo Napelli malitiæ, ſed cæteris quibuſcumque venenis reſiſtere aſſerit Matthiolus, vimque habere adverſus venenatos morſus, peſtilentiam, & omnes internos dolores; auxiliatur inſuper omnibus cordis affectibus.

ACONITUM CAERULEUM, *ſeu* NAPELLUS. I.
C. B P. 183. *Vid. Icon* 7. *Tab. XLV.*

ACunitum cæruleum, ſeu Napellus. I. C. B P. 183. M. H. 3. 463. Aconitum magnum, purpureo flore, vulgo Napellus. J. B. 3. 655. Napellus. Dod. p. 442. Matth. Caſt. Aconitum Lycoctonum. 6. Cluſ. Hiſt. Napellus verus, cæruleus. Ger. Folia habet in quinque lacinias ad umbilicum diviſas, & illas denuo in alias tenuiores, & acutiores conciſas. Caulem emittit bicubitalem, erectum, rotundum, & firmum, foliis inordinatim veſtitum, nonnunquam in alas diviſum. Flores ſpicatim naſcentes, ſummitatem occupant, cucullati, purpurocærulei, magni, uncialis longitudinis, ſupereminente galea, ſub qua bina longa cornicula extima parte latiora, & litui veterum Romanorum fere inſtar inflexa, ſtaminibus nigropurpuraſcentibus medium florem occupantibus. Floribus ſuccedunt tria, quaterna, & quina corniculа, conjunctim ex eodem pediculo provenientia, in quibus ſemina fuſca anguloſa continentur, quæ decurſu temporis, ſiliquis arefactis, vento agitante crepitant, & inde decidunt. In Montibus naſcitur. Hortis primo Vere germinat, & AEſtate floret.

Temperamentum, & Uſus.

Calidum, & ſiccum habetur in ſummo gradu. Radicem tranſverſim apici linguæ admovit Cl. VVepferus, & primum ſuccus ſubflavus dulcis apparuit, mox leviuſcule conſtrinxit, ac protinus, inquit, ardorem poſt ſe reliquit in particula illa quam attigi, cumque vix aqua eluere valui,

lui, quin toto die ſinſum ambuſtionis quendam pateret. Eſt autem perniciale venenum, homines, ac beſtias interficiens. Malignitatem ejus in Animalibus probavit auctor modo citatus. Vid. Cicut. aquat. p. 226. *Hujus deleteriam vim* Antuerpiæ *caſu perquam miſerabili convivæ quidam experti ſunt: cum enim ab imperitis hujus inter acetaria illatæ radices, quicunque eas ederunt, auctore* Dodonæo, *mox ſæviſſimis correpti ſymptomatis brevi vitam cum morte commutarunt.* Paſtores *necatos ſcimus, inquit* Matthiolus, *qui aſſandis aviculis* Napelli *caule temere uſi ſunt. Idem Lapidis Bezoardici virtutem experiendi gratia drachmam radicis latroni cuidam ad furcam damnato exhibuit: quales vero fuerunt ſubſequentes affectus, & quam dira ſymptomata excitavit in illo Latrone, & in aliis quibus data eſt potio, prolixe narratur apud ipſum* Matthiolum, *quem conſulas.*

THORA VALDENSIUM. *Lugd. 1735.*
Vid. Icon. 8. Tab. XLV.

ANNOTATIO.

THora Valdenſium *hic ſcienter ponitur ad exemplum nonnullorum Auctorum, cum ſit Venenum, & non in propria* Diſtrib. V.

THora Valdenſium. *Lugd. 1735. Thora folio Cyclaminis. J. B. 3. 650 Aconitum pardalianches, I. ſeu Thora major. C. B. P. 184. Pthora Valdenſium, Montis Baldi. Cluſ. H. 239. Ad. Lob. Thora, ſeu Pthora. Ger. Toxicum, Thora, Aconitum. Chabr. 530. Ranunculus Aſphodeli radice, dictus Pthora major. M. H. 2. 449. Ranunculus folio Cyclaminis, radice Aſphodeli, major. T. 285. Ranunculus radice Aſphodeli, Thora dictus. Flor. 2. 4.* A *Radicibus* Aſphodeli, *flore* pentapetalo, & *ſemine Ranunculis* pluribus formis, nuſquam aptius, quam *Ranunculorum* claſſem referendam hanc plantam (præcipue à fine ultimo) putabam. *Caulis* hujus plantæ tenuis, junceus, valde lævis, bipalmaris aut tripalmaris, cui ſecundum longitudinem adhærent terna, quaterna *folia*, quæ ſunt rotunda, paululum dura, lævia, ſubviridis coloris, tendentis ad cæruleum, foliis *Galaſti* colore haud abſimilia, eleganter in ambitu crenata: in ſummo caules emergunt terni, quaterni petioli, unciales, ſinguli ſingulos ſuſtinentes *Flores* luteos, pentapetalos, minores floribus *Ranunculi* pratenſis vulgaris, nonnunquam æquales: quibus ſingulis ſatiſcentibus ſuccedunt ſingula *capitula* ex pluribus *ſeminibus* coacervatis conflata *Ranunculorum* aliorum more: *Radix* conſtat 20., aut 22. tuberibus oblongis, *Aſphodeli* albi radicum æmulis, cum ſingularibus fibris à ſingulis pendentibus, ſeu infra dimiſſis: nomen obtinuit à φθορά, quæ ſignificat corruptionem, venenum, mortemve, quæ ſunt certa indicia hujus plantæ. *In Montibus, & Alpibus. Floret Junio, & ſemen Julio maturat.*

Temperàmentum, & Vires.

Perniciofa, & venefico hujus duplicis Pthoræ *vis.* Napelli *fertur excedere malitiam. Tantam autem eſſe ajunt, ut homo quidem præcipue, deinde & quadrupes ferum, ac aliud etiam, ſcilicet domeſticum, vulneratum aut ictum telo hujus ſucco imbuto illitove, intra ſemihoram pereat, ac moriatur. Utuntur ſucco venatores ad ferarum venationem, quem expreſſum, & præparatum in bubulinis ſervant cornibus, ad ſagittas intingendas veneno, ac toxico præſentaneo. Vim ejus experturi acum in eo ſucco inficiunt, qua R nam pungant, quæ ſi illico moriatur, præſentaneum judicant venenum.* Geſner. Moriſ. Dod. *&c.*

STAPHIS AGRIA. *C. B. P. 324.*
Vid. Icon. 9. Tab. XLV.

STaphis *agria dicitur, quaſi* Uva ſylveſtris, *eo quod folia* Vitis (τῆς ἀμπέλου) *foliis ſimilia producat; unde à quibuſdam* Vitifolia *nominatur.* Græcis φθειρόκοκκον, granum pediculari. Latinis Pedicularis herba, *ab effectu in necandis pediculis, appellatur.*

STaphis agria. *C. B. P. 324. J. B. 3. 642. Dod. p. 366. Lugd. Caſ. Cam. Trag. Park. Lob. Delphinium platani folio, Staphiſagria dictum. T. 428. Pedicularis Cord. in Dioſc. Radix* annua, dura & nodata eſt. *Caulem* habet hirſutum, rotundum, pallide virentem, cubito altiorem, in multos ramos diductum. In his *Folia*, longis hærentia pediculis, ampla, vitiginea, unde tori plantæ nomen comparatum, profundis inciſuris, quandoque ſeptem, ſubinde paucioribus, ſed non ad umbilicum diviſa, & digitata, aliquando crena una, vel altera donata, modice piloſa conſpiciuntur. *Flores* pediculis frequentibus, tum è foliorum ſinu, tum è caulis faſtigio in *ſpicam* protractо, tum ex ramis exeuntibus inſident cærulei, è quinque *petalis* villoſis compoſiti, cum *calcari* brevi craſſiuſculo retrorſum extenſo, *apicibus*, & *ſtaminibus* foliaceis medium occupantibus. His ſuccedunt *ſiliquæ* tres quatuorve corniculatæ, ut in *Aconitis*, ſed majores, in quibus *ſemina* magna, rugoſa, nigra, triangula, urentis facultatis vi (guſtata) os incendentia reponuntur. Illis autem maturescentibus, *radix* perit. *Sponte naſcitur in locis opacis.*

Vires, & Uſus.

Semina, *ſeu* grana *in uſus ſervantur (in quibus vis excalefaciens admodum intenſa eſt, & guſtantibus os incendens) commanſa magnam pituitæ copiam eliciunt; maſticatoriis addita dentium dolores tollunt; & capitis morbis è frigida, & pituitoſa intemperie natis ſubveniendis conferunt.* Grana *decem, vel quindecim in aqua mulſa trita, ac data, craſſa quoque per vomitus educunt: qui autem hauſerunt, obambulare debent; & diligenter animadvertendum eſt, ut aqua mulſa aſſidue detur, eo quod ſtrangulationis periculum adferant, & fauces urant. Hæ* Dioſcorides. *Sed apud modernos uſus internus oppido rarus, aut nullus eſt. Extrinſecus ad enecandos fugandoſque pediculos uſurpari ſatis notum eſt.*

DELPHINIUM HORTENSE, FLORE MINORE.
T. 427 Vid. Icon. 10 Tab. XLV.

DElphinium *à formâ floris nondum explicati, qui* Delphinum, *qualis à pictoribus pingi ſolet, quadammodo refert. Antiqui à foliis quæ* Delphinorum *effigiem repreſentant: Unde & nomen tractum eſt, ut ait* Dioſcorides *Lib 3 cap 83,* Conſolida regalis *dicitur, eo quod in vulneribus* conſolidandis *ſupremum occupet locum.*

DElphinium hortenſe, flore minore. *T. 427. Conſolida regalis, hortenſis, flore minore. C. B. P 142 Conſolida regalis. Lob. Cam. Delphinium elatius ſimplici flore Cluſ. Caulem* habet erectum, firmum, bicubitalem, & tricubitalem, non à principio ramoſum. Hunc indiſcriminatim ambiunt *Folia* multifida, pallidiora, & frequentiora, quam in vulgari. Poſt dimidium *alæ* proveniunt, ſimilibus foliis tenuioribus onuſtæ. *Flores* in longiores *ſpicas* erectas naſcuntur, ſex *petalis* conſtantes, quorum quatuor in latera expanduntur, quintum ſupernum *cauda*, aut *calcari* in poſteriorem partem prominente inſignitum, reliquis majus, cujus ſubeſt ſextum medium florem occupans. Flori ſuccedunt, ut plurimum ſingularia, rarius plura longiora, & craſſiora *cornicula*, *ſemina* includentia. *Color floris* in hoc genere mirum in modum variat: nam aut *niveus* eſt, aut *exalbidus*, aut *carneus*, iſque vel *ſaturatus*, vel *dilutus*, aut *cineraceus*, aut *purpureus*, ſeu *violaceus*, atque is, vel *dilutior*, vel *ſaturatior*, nonnunquam etiam *verſicolor* eſt, vel medio ex parte *purpureus*, altera *incarnatus*, vel *ſuavirubens*, interdum etiam altera parte albus. *In Hortis colitur. Floret Majo, & Junio.*

Vires, & Uſus.

Delphinium *exiſtimatur à pleriſque Botanicis inſigne ophtalmicum, & vulnerarium. Porro diureticum habetur, & alexipharmacum.* Moriſ. *Omnes ſpecies* Delphin. *Siccant, & calore, & frigore temperata ſunt, ſubaſtringunt, vulnera conſolidant, partum facilitant intrinſecus, & extrinſecus adhibito.* Schrod.

AQUILEGIA FLORE SIMPLICI. *J. B. 3. 484.*
Vid. Icon. 11. Tab. XLV.

AQuilegia *dicitur, quod aquas legat, foliaque dum creſcunt, & in ſe convolvuntur, aquas colligant. Aliis* Aquileja, *quaſi* Aquilina, *ob florum mucrones aduncos, quales ſunt* Aquilini ungues, *dicta videtur.*

Aqui-

AQuilegia flore ſimplici. *J. B.* 3. 484. *Cam. Aquilegia. Dod. p.* 181. *Aquilegia ſylveſtris. C. B. P.* 144. *Aquilegia vulgaris, flore ſimplici, Park. Aquilina. Lob. Tab. Matth. Et Columbina, quibuſdam flore cæruleo. Swert. Radicibus* firmatur craſſis, & fimbroſis, durabilibus; ſupra quas, juxta exortum, ſibi incumbentium pediculorum congerie; gracilia dependent *Folia*. His paullo poſt amphiora ſucceduot, *Chelidonii majoris*, aut *Thalictri latifolii* figura, & inciſuris conformia, è viroре utrinque cæſia, ter terna, ut plurimum, ſingulari pediculo, quarundam umbelliferarum in modum, inſidentia; atque inter illa *Caulis* ſeſquicubitalis in multos attollitur ramulos, ſubinde ſecondum trifidas foliorum particulas diviſos in alias tenuiores *alas*, quarum ſummitatibus exhibentur *Flores* deorſum nutantes cærulei, duplice petalorum ſerie conſtantes, quinis videlicet *petalis* parvis, & anguſtis, in ſtellæ modum radiatis, & quinis aliis infundibuliformibus, *corniculis* cavis, ſurſum reflexis, gracilitate *curvicem*, & *roſtella columbarum* referentibus, unde *Columbina* nomine donatur planta; erumpentibus è medio ſtaminibus, è quibus parvi *apices* dependent. *Floribus* delapſis, ſingulis ſuccedunt quina *cornicula*, ſiliquæve acuminatæ, ſibi invicem in fundo conjunctæ, *ſemina* ſubrotunda, nigricantia, lucida continentes. *Creſcit ſata in Hortis, ac ſole pingui: nonnunquam in locis ſylveſtribus incultis. Floret Junio, & Julio.*

Temperamentum, & Vires.

Aquilegia *moderate calida, & ſicca eſt*. Semen *ejus valde laudatur in variolis, & morbillis explendis*. Sim. Paul., *non minus ſinceritate, quam arte clarus, dicit ſancte teſtari ſe poſſe*, Semen *in pulverem tritum, & in idoneo vehiculo propinatum, veluti ab orco revocaſſe tenuioris ſortis puerulos morbillis, & variolis laborantes. Laudatur ejuſdem, necnon ex* Floribus *factus* Syrupus *in iiſdem affectibus. Plurimum laudat* Ettmull. Florum *tincturam cum acido præparatam, puta cum phlegmate Vitrioli ſp. propria acidulato, quæ cæteris (ut autumat in praxi) petechias, & variolas expellit. Prodeſt etiam in* Scorbuto *dum expellit maculas. Idem faciunt ex* Seminibus *parata remedia*. Aquilegiâ *ad faucium pharyngis, & tracheæ incendium, & ulcuſcula, utitur plebecula*. Lob. in Adv. *At illâ utuntur Medici in ſcorbuticis oris affectibus, & inde natis gingivarum eroſionibus*. Semen *tuſum, & cum croco è vino bibitum proponit* Tragus, *ut certum medicamentum adverſus morbum regium, adhibita cura ut poſt aſſumptam doſin æger in lecto ſe componat, & ſub ſtragulis ſudorem provocet. Idem tenuiſſime contuſum, & ex Vino propinatum, ut prodidit* Cluſius à Rapardo *edoctus, mulieribus in partus difficultate cum optima ſucceſſu exhibetur; Si prior tamen hauſtus minus fuerit efficax, alius ſimilis propinandus eſt.*

DISTRIBUTIO XXV.

PLANTAE SILIQUOSAE.

Chelidonium majus, vulgare; Fumaria vulgaris; Fumaria bulboſa, radice cavâ, major; Pervinca vulgaris, anguſtifolia flore cæruleo; Pervinca vulgaris, latifolia, flore cæruleo; Aſclepias albo flore, *ſive* Vincetoxicum; Seſamum; Corchorus, *ſive* Melochia; Oxys flore albo, *ſive* Trifolium acidum; & Balſamina fœmina.

CHELIDONIUM MAJUS, VULGARE. *C. B. P.* 144.
Vid. Icon. 1. *Tab. XLVI.*

CHelidonium Dioſcoridi *l.* 2. *c* 211. *cui χελιδὼν id eſt* Hirundo, *avis, nomen impoſuit: vel quòd hanc herbam primum invenit, oculis pullorum excæcatorum viſum hac reſtituens, ut ex* Dioſcorid. Plin. *l.* 25. *c.* 8. *refert: vel ut idem l.* 8. *c.* 27.

CHelidonium majus, vulgare. *C. B.* 144 *M. H.* 2. 257. *Cluſ. H* 203. *Chelidonia. J. B* 3. 482. *Chelidonium majus. Dod p* 48 *Trag. Fuch. Tur. Geſn. Hor. Dod Ad. Lob. Caſ. Lugd Tab Ger. Radix* minimo digito craſſior, fibroſa, rubra, vel aurei coloris: *Caulis* producit teretes, hirſutos, propter radicem, & genicula tuberoſos. *Folia cum Aquilegiæ* foliis ſimilitudinem aliquam habent, utcunque tamen majora, longiora, numeroque plura, ad coſtam ex intervallis adnexa, ut plurimùm ſena, ſeptimo alam claudente. *Flores* crocei quatuor foliis conſtant, multiſque ſtaminibus concoloribus, quos ſequuntur *ſiliquæ* oblongæ, *ſemen* continentes pallidum, Papaverino majus. Folia autem, caules, & flores, ac imprimis radix, rubrum croceumve, lentum, amarum, & graviſſimi odoris ſuccum fundunt. *Creſcit paſſim juxta ſepes, adhæreſcitque muris: Floret primo ſtatim Vere, & per multam Æſtatem.*

Temperamentum, & Vires.

Calefac., & ſicc. 3. *validè abſterg. atten. ſaporis eſt acris, & amari, bilem per alvum, & urinam educit, viſum acuit. Hinc conducit in Ictero, obſtructione Lienis*, Epatis, *& Ureterum*. Radix *alexipharmaca ſtatuitur (pro ſuppoſitorio uſurpatur). Extrinſecus oculorum imbecillitati, ulceribus, cæteriſque affectibus medetur (cujus rei gratiâ ſunt qui ſuccum luteum ex rupto caule manantem, oculis indunt). Sunt qui ad Ictерum ſanandum plantis pedum ſupponunt.* Schrod.

FUMARIA VULGARIS. *J. B.* 3. 203.
Vid. Icon. 2. *Tab XLVI.*

FUmaria à fumo, Claritatem (*inquit* Plinius) *facit inunctis oculis, delacrymationemque, ceu* fumus: *unde nomen.*

FUmaria vulgaris. *J. B* 3. 201. *Fumaria Officinarum, & Dioſcoridis; flore purpureo. C. B. P.* 143. *Fumaria. Dod. p.* 59 *Trag. Fuch. Fumaria vulgaris, latifolia, ſiliquis curtis, non bivalvibus M. H* 2 261. *Fumus terræ. Brunf. Thal. Ger. Cauliculi* ſunt tenues admodum, genicula habentes, ramoſi, vix ſurſum attolluntur, niſi adminiculis fulciantur, ſed in latus utplurimum declinant; adminiculis autem appoſitis quibuslibet, pedunculorum ope in altum attolluntur: *Folia* undiquaque exigua ſunt, per margines diviſa, veluti *Coriandri* folia, quæ ſimul cum cauliculo ſubcandido colore virent: *Flores* ſpicatim digeſti exigui circa ramulorum faſtigia ex purpura rubent, cum rictu anterius, & calcari poſterius; aliquando albeſcunt: quorum ſingulis ſingula ſuccedunt *vaſcula* rotunda, minutula, at in ſingulis *Semen* parvum continetur: *Radix* tenuis recte demittitur. *Creſcit paſſim in Hortis, Vineis &c. Floret Majo, & Junio.*

Vires, & Uſus.

Splenetica eſt, ac Epatica: attenuat, ſeroſos, bilioſos, ac aduſtos humores ſenſim expurgat, viſcera reſerat, reſerata roborat, ſanguinem purificat. Hinc uſus præcipui ad expellendas variolas, & morbillos, in ſcorbuto, aliiſque morbis meſenterii, & Lienis, in Ictero, in ſcabie omnis generis, & Simil. Schrod. Succus, *vel* Aqua *diſtillata oculis inditi, illorum caliginem, ſcabiem, & rubedinem diſcutiunt emendantque.* Succus Fumariæ *cum* Succo Laphati *acuti, modico Aceti, & Mellis temperatus ita ut Unguentum fiat, omnis generis ſcabiem perſanat illitu. Conſervantur flores ſaccharo, melancholicis affectibus, & rachalbicis ſalutares.* Decoctio Fumariæ *adhibito Fœniculo obſtructiones hepatis aperit, perque ureteres urinam ducit. Vid.* Dioſc. Galen. Plin. Mefues *&c.*

FU-

FUMARIA BULBOSA, RADICE CAVA, MAJOR. C. B. P. 143. Vid. Icon 3. Tab. XLVI.

FUmaria bulboſa, radice cavâ, major. *C. B. P.* 143. *Fumaria radice tuberoſâ, major, radice cavâ. M. H.* 2. 261. *Fumaria bulboſa, radice cavâ, flore purpuraſcente. J. B.* 3. 204. *Radix cava. Dod. p.* 3. 27. *Cluſ. Hiſ. Ger. Park.* *Folia* ſunt *Coriandri* modo diſſecta, tenuia, dilute virentia, cæſio videlicet *Aquilegiæ* foliorum colore, quorum formam aliquatenus referunt, minora tamen: *pediculi* tenues, teretes, leves, palmum longi, ſupra quos ſuperiore parte *Floſculi* digeſti, longi, cum rictu anterius, & calcari poſterius veluti in corniculum deſinentes, *Linariæ* quodammodo floribus conformes, diluté in rubro purpuraſcentes, nunc ſubalbidi: *Semen* in folliculis, ſeu *ſiliquis* curtis, latiuſculis, planis, exiguiſque, nigrum parvum, & ſplendens apparet: *Radix* tuberoſa, inferiore parte ſeſſilis, & excavata, adinſtar dimidiati putaminis *Juglandis*; caro tuberoſa, dum recens ſublutea, ubi exaruerit in virore nigricans, guſtu amaritudine auſtera. *Creſcit in dumetis, locis frigidis, & opacis, ut & in vineis. Floret Aprili.*

Temperamentum, & Vires.

Radix *Calef. 2. ſicc. 3. abſterg. ſubaſtr. aperit. Epatica eſt, Uterina, Alexipharmaca, ſudorifera, diuretica, & vulneraria. Uſus præcip. in ciendis menſibus, lochiis; fœtum mortuum expellit. Ictero medetur, ſanguinem mundificat, ad oque & ſcabiei ſuccurrit. Extrinſecus commendatur, quam maximè ad vulnera etiam inveterata, & fiſtuloſa, utpote quæ mundificat, & conſolidat; ad ſcabiem, ad dolores podagricos (à frigidis humoribus) ad ſanguinem coagulatum in contuſionibus, ad putredinem oris.* Schrod. Radix *Anginas tumoreſque inveteratos amygdalarum curat, ſi ea in aqua ſola, aut Aceto facta decoctione os gargarizetur: humores craſſos incidit, & diſſipat. Prodeſt & tumoribus palati, & gingivarum inſperſus ejuſdem pulvis. Cum Unguento populeo conſumit hæmorrhoidas, earumque dolores ſedat.* Rad. *in pulverem efficaciorem, & delicatiorem ad Lumbricos interimendos prædicant; abſtergunt cum nonnulla aſtrictione;* Radix, Flores, *& tota* herba, *quomodocunque uſurpata, in cibo etiam, & potu hepatis obſtructionibus efficaciter medetur.* Succus *ex* herba, radicibus, *& floribus expreſſus, duarum unciarum pondere potus expellit vermes. Idem præſtat* Radix *in Vino ſumpta, minore quidem doſi junioribus propinanda.* Succus *dicto modo mane, & veſperi adhibitus, cancro, fiſtulis, cæteriſque putridis ulceribus medetur; Vuluri* Fumaria *etiam utiliter propinatur. Cæterum hæc,* ut Fumaria *vulgaris, ſanguinem purificat. Vid.* Trag. Dodon. Camer. Fuchſ. Tabern., & Sim. Paul.

PERVINCA VULGARIS, ANGUSTIFOLIA, FLORE CAERULEO. T. 120. Vid. Icon. 4. Tab. XLVI.

VInca pervinca, à vinciendo, & pervinciendo *nominatur.* Clematis à ſarmentis, *ſeu flagellis ſuis lentis viridibus, quibus vicina ſcandit, & amplectitur, dicitur;* κλῆμα κλήματος *enim* ſarmentum *ſignificat,* δαφνοειδὴς à foliis *rigiduſculis laurinis, perpetua fronde virentibus appellatur.*

PErvinca vulgaris, anguſtifolia, flore cæruleo. *T.* 120. *Clematis daphnoïdes, minor, flore cæruleo. C. B. P.* 302. *M. H.* 3. 613. *Clematis daphnoïdes, minor, flore cæruleo, ſimplici. J. B.* 2. 130. *Clematis daphnoïdes. Dod. p.* 405. *Clematis, daphnoïdes, flore cæruleo. Eyſt.* Radix fibroſa: *Sarmenta* mollia, tenuia, teretia, virentia, & geniculata, quaquaverſum per terram ſe ſpargunt, quam ubi arripuerint, è geniculis propagatis fibris furſum radicantur: *Folia* è geniculis bina oppoſita, foliis *Laurinis* ſimilia, minora tamen multò, acuta, rigida, lævia, brevibus pediculis appenſa, ſupernè ſaturo virore nitentia, infernè dilutiore, ſapore adſtringente, ſubamaro; *Flos* pediculo è geniculis enato, duas uncias longo, ſingulari ſingularis inſidet, oblongus *Gelſmini* modo, nunc ſimplex in quinque lacinias altiuſculas, & latas diſſectus, nunc aucto foliorum numero multiplex, quorum interiora modò bina, modò terna ad imum integra, ſuperiùs ut extima laciniantur duntaxat, aliàs penitùs ſeparata: color ſimplici cæruleus cum apicibus concoloribus. *Siliquæ*, ſive corniculata ſingularia, *Semina* longa continentia.

PERVINCA VULGARIS, LATIFOLIA, FLORE CAERULEO. T. 120. Vid. Icon. 5. Tab. XLVI.

PErvinca vulgaris, latifolia, flore cæruleo. *T.* 120. *Clematis daphnoïdes, major. C. B. P.* 302. *Dod. p.* 406. *M. H.* 3. 613. *Clematis daphnoïdes, major, flore cæruleo. J. B.* 3. 132. Per omnia major eſt hæc *Pervinca* vulgari: *Florumque* duplicatione, & varietate peramæna. *Cæterùm* Pervincam *nemoroſis, umbroſiſque tractibus, & ſenticetis, atque agrorum marginibus, gaudere, ſemper virêre, Martioque, & Aprili potiſſimùm florere, in confeſſo eſt. Colitur in Hortis.*

Temperamentum, & Vires.

Refrig. ſicc., & aſtringit. (Dodonæo *calefacit* 1.) *ſicc. amplius. Vulneraria inſignis eſt. Uſus præcip. in fluxionibus alvi, dyſenteriis, hæmorrhoïdibus, expuitione ſanguinis, vulneribus ſeroſo liquore manantibus. Extrinſecus in profluvio menſium, narium, in laxitate, & dolore dentium: lac extinctum revocat.* Schrod. *Viridia verò femoribus adalligata menſium abundantiam cobibent, & conceptus adjuvant.* Chabr.

ASCLEPIAS ALBO FLORE. C. B. P. 303. Vid. Icon. 6. Tab. XLVI.

ASclepias *ab* AEſculapio *Inventore dicitur.* Vincetoxicum, *quod venena vincat, & contra ea adhibeatur. Hirundinaria à ſiliquarum forma, appellatur, quæ ſe aperientes, pulmoſum ſemen oſtendunt, caudæ extenſæ hirundinis volitantis ſimile: aut ab integra ſiliqua medio tumida, quæ totum corpus ejuſdem quodam modo refert.*

ASclepias albo flore. *C. B. P.* 303. *M. H.* 3. 611. *Aſclepias, ſive Vincetoxicum multis, floribus albicantibus. J. B.* 2. 138. *Vincetoxicum. Dod. p.* 407. *Aſclepias vulgi, Apocynum Dioſcoridis. Col.* 2. 37. *Apocynum, Aſclepias dictum. Par. Bat.* 43. *Hirundinaria. Off.* Numeroſas *radix* demittit fibras, benè habitas, longas, albas, guſtu nauſeoſo. *Caules* ſurrigens lentos, cubitum & ſeſquicubitum altos, hirſutos, geniculatos: ad quorum genicula bina ſemper *Folia* adverſo ex brevibus pediculis ſurſum vergentibus, nonnihil per extremos margines, & nervos hirſuta, formâ hederaceorum, longiora, rugoſiora: ex quorum alis pediculi producentes *Flores* privatis inſuper pedicellis donatos ſuſtinent albicantes, quinque foliis conſtantes (*Trago* ex candido palleſcentes) totidem apicibus concoloribus rotulæ modo, ſeſſilique piſtillo viridi, medium occupantibus: hiſce ſuccedunt *corniculæ* ſeſcunciam, aut amplius longa, *Semen* tomento involutum continentia, ruffum. *Naſcitur in altis, arenoſiſque montibus, & ſylvis, in nonnullis etiam rupibus: in primis verò incultis, ac deſertis locis. Floret menſe Junio, & Auguſto.*

Temperamentum, & Vires.

Calefacit ſicc. moderatè, atten. alexipharmaca, ac ſudorifera eſt inſignis. Uſus præcip. in peſte, aliiſque venenoſis affectibus, in obſtructionibus menſium, in palpitatione cordis, ac lipothymia, in Hydrope. Semen *commendatur ad calculum. Extrinſecus uſus tam* Florum, *quàm* Radicum, *ac* Seminis *eſt in ulceribus ſordidis, ac malignis purificandis, ad ictus inſectorum venenator. in ulceribus mammarum &c.* Schrod.

SESAMUM. J. B. 2. 896. Vid. Icon. 7. Tab. XLVI.

SEſamum *inter fruges retulerunt* Dioſc., & Theop.

SEſamum. *J. B.* 2. 896. *Dod. p.* 531. *Seſamum Veterum. C. B. P.* 27. *Sempſen, Seſamum. Alpin. AEg.* 37. *Digitalis Orientalis, Seſamum dicta. T.* 165. *Seſamum verum. Lugd. Cam. Cord. in Dioſc. Geſn. Hort.* Per *Caulem* cubitalem *Folia* habet ſemiuncialibus pediculis hærentia, craſſiuſcula, ex atro virore nonnihil rubentia, oblonga, acuminata, ſubinde quoque, ſaltem inferiora, ſinuata: ex caulis alis *Flores* emicant calychi forma, rictu majore anterius donati, poſterius craſſa ſatis tuba cava præditi, albi, quibus ſingulis deciduis ſubveniunt *ſiliquæ* recta ſecundùm caules aſcendentes, quatuor loculamentis totidemque valvulis, in quatuo ſeries unica, *Seminum* exalbidorum compreſſorum continetur, duplici

ne-

Digitized by Google

medulla præditorum. *Hujus ſemen ex* Græcia, *&* Peloponneſo *ad nos convehitur. Creſcit in Arvis, & in Hortis,*

Temperamentum, & Vires.

Oleum *quod AEgyptii* Sitis *appellant, ad cibos in frequentiſſimo eſt uſu.* Plantæ *decocto utuntur in ſitu ad ophthalmias ad tuſſim, anhelituſque difficultatem, peripneumoniam, pleuritidem, & minores duros ſcirros; mulieres pro uteri duritiis inſeſſiones faciunt, & utuntur ad capitis furfures livoreſque faciei, & ad tumores ſchirroſos:* Plantâ, *&* Seminibus *coctis cum Melle ad exſiccatos nervos, ad combuſtas partes, ad calidas inflammationes;* Decocto *clyſteribus ad colicos dolores, & ad emolliendam alvum utuntur, & ad movendas menſtruas purgationes.* Seminis *ad cibum uſus eſt antiquus, pauci eſt nutrimenti.* Oleum *ſeceſque bibere, ut impinguſcant mulieres in balneis familiariſſimum habens;* Oleo *etiam ad multa alia uti AEgyptii conſueverunt, quippe ad cutis puſtulas, aſperitatem atque omnem deſolationem ex melancholico humore ortam, tùm epoto, tum in cibis uſurpato, vel ipſis affectis partibus inunctis. Secretum apud quoſdam, ad cutis pruritus ejuſdem* decoctionem *quatuor uncias multis diebus bibendam exhiberi. Ex* Seſamo *fit Oleum, quo AEgyptii utuntur, quod auribus,* Plinio *teſte, utile eſt. Non ſolum hæc AEgyptiis manifeſta fuerunt, ſed multi alii eadem ex ipſis memoriæ prodiderunt,* ut Rhaſis, Avicennas, Hali, Serapio, *atque alii.*

CORCHORUS, *ſive* MELOCHIA. *J. B.* 2. 982.
Vid. Icon. 8. *Tab XLVI.*

Corchori Plinius, *lib.* 25 *c.* 13.

Corchorus, *ſive* Melochia. *J. B.* 2. 982. *Corchorus Plinii. C. B. P.* 317. *M. H.* 2 283 *Lob. Lugd. Melachia, Alp. AEgypt.* 39. *Melochia, ſive Corchorus virus Chabr. Caule* cubitali lævi: *Foliis Cynocrambes*, vel *Mercurialis* majoribus, duas, aut tres uncias longis, ſeſquiunciam latis, per ambitum ſerratis, quæ parte ima barbulam utrinque unam, ſeu apophyſin lingulæ inſtar tenuem poſſident; *Flores* parvi ſunt, & crocei, *Leucoi* floribus minores. *Siliquæ* brevi pediculo hærent ſingulares, quatuor, aut quinque unciis longæ, ſtriatæ, ſenſim uſque ad mucronem attenuatæ; complura ſecundùm longitudinem (quinque ordinariè) habentes loculamenta, in quorum ſingulis unica continetur ſerie, *ſeminum* ſubviridium aut ſubcæruleorum, angulosum, parum guſtu viſcidorum. *Creſcit in Hortis: Floret initio Septembris.*

Temperamentum, & Vires.

Foliorum *decoctum eſt pectori amicum, ipſum enim humectat, ex quo ſiccis aſperiſque tuſſibus præſentaneum cum ſaccharo candido fit auxilium; atque ægre ſpirantibus ſemina pondere duarum drachmarum ſumpta copioſiſſime purgant omnes humores.* Moriſ. *Facultate autem planè ſimilis eſt Althea, teſte* Jo Bauh.

OXYS FLORE ALBO. *T.* 88.
Vid. Icon. 9. *Tab. XLVI.*

Ὀξυτρίφυλλον *quibuſdam dicitur ab acido ſapore, & forma* Trifolii: Oxys Plinio *l.* 27. *c.* 12. *folia terna habet.*

Oxys flore albo. *T.* 88. *Trifolium acetoſum, vulgare. C. B. P.* 330. *M. H.* 2. 183. *Oxys, ſive Trifolium acidum, flore albo. J. B.* 2. 387. *Trifolium acetoſum, flore albo Eyſt. Dod. p* 578. *Fuch. Lugd. Oxys Pliniana. Geſn Adv. Lob. Oxys alba. Tab. Ger. Alleluja vulgò* Hæc eſt *Herba* humilis, cujus pediculi è radice exeunt tenues, quibuſque ſingulis terna inſident foliola exigua, etiam pallide virentia, ſapore acida; atque eorum ſingula cordis effigiem quadantenus referunt: *Flores* in brevibus pediculis oriuntur, & inter folia ex radice orta proſiliunt, candidi ut plurimum, aliquando purpuraſcentes, pentapetali; quos ſequuntur *Capitula Orchi* fructûs paria, pentagona, & quinque loculamentis diſtincta in quorum ſingulis plurima *Semina* minuta latent: *Radix* tenuis, obliqua, ruffa, & diu vivens. *In ſylvis, & humidis locis* umbroſis ſatis frequens; *Aprili, & Majo floret.*

Temperamentum, & Vires.

Datur ad ſtomachum diſſolutum, beneficio cujus reſtituitur ad tonum ſuum; idant, qui enterocelen habent. Temperiem frigidam, & ſiccam Oxys *habet, putridis, ac fœtidis oris ulceribus medetur, ſitim arcet, atque eadem, quæ* Oxilis, *ſeu* Acetoſa *poteſt.* Moriſ. *Cardiaca, & Epatica eſt ſingularis* &c. Schrod.

BALSAMINA FOEMINA. *C. B. P.* 306.
Vid. Icon. 10. *Tab. XLVI.*

Balſamina à Balſamo *propter vim* Balſamicam Momordice, *quam* Auctores Rei Herbariæ *inter* Balſaminæ *ſpecies recenſuerunt.*

Balſamina fœmina. *C B. P.* 306. *Eyſt. Cam. Tab Ger. Balſamina fœmina, perſicæ folia, vel ſalicis folio. J. B.* 2. 909. *Balſamine, Herba impatiens, ſive Noli me tangere. M. H.* 2. 281. *Balſamina amygdaloides, Geſn. ad Cord. Caules* rectos, craſſos, ab imo ramoſos, glabros, læves, ſucoſos veluti *Portulacæ*, inferius nonnihil ſæpe rubentes, circa quos *Folia* oblonga, acuminata, *Salicis* aut *Mali Perſicæ* arboris foliis nonnihil ſimilia, per marginem tenuiter ſerrata, è quorum ſinu duo, aut tres, nunc plures *Flores* erumpunt, inſidentes ſubrubentibus pediculis, anterius latiores, ac patentes, poſterius in calcar, ſeu corniculum *Naſturtii Indici* more veluti in recurvum caudam deſinentes, colore elegante dilute rubentes, vel candido, vel rubro, & floru variegato elegantiſſimo: quorum ſingulis ſuccedunt ſingulæ *Siliquæ* rotundæ, aſpræ, hirſutæ, per maturitatem luteæ, quæ ſponte aperiuntur, aut tactæ finduntur in quaterna, aut quina *loculamenta* valvulis extrinſecus luteis factis, immediatè poſt tactum ſpargentibus *ſemina* oblonga, teretia, fuſca. *Creſcit in Hortis flos ante Autumnum apparet: Semina medio Autumno matureſcunt, fructus inquam, vel levi contactu valvulis ſeſe contrahentibus cum ſubito ſtrepore, timorem incutientes, ſemina circa manum tangentis ſpargunt.*

Temperamentum, & Vires.

In Oleo Liliorum, aut Chamæmeli decoctam, & applicatam, urinam movere Geſnerus *eſt author. Idem in ſtranguria* folia *ejus utiliter impoſuit, & miram etiam vim habere in urina cienda dicit* Folia *quina, aut ſena in poculum Vini injecit, vinumque mulieri* [illegible] *laboranti porrexit, & Vino epoto ſtatim melius ſe habuit. Vid.* Moriſ. Dod. *&c.*

DISTRI-

DISTRIBUTIO XXVI.

PLANTAE TETRAPETALAE CRUCIFORMES, SILICULOSAE, ET SILIQUOSAE.

Iſatis ſativa; Lunaria major, ſiliquâ rotundiore; Lunaria major, ſiliquâ longiore; Thlaſpi arvenſe, ſiliquis latis; Thlaſpi vulgaris; Naſturtium hortenſe, vulgatum; Naſturtium hortenſe, criſpum; Burſa-Paſtoris major, folio ſinuato; Lepidium Plinii; Cochlearia folio ſubrotundo; Raphanus ruſticanus; Raphanus niger major, rotundus; Braſſica capitata, alba; Braſſica capitata, rubra; Rapa ſativa, rotunda; Rapa ſativa oblonga, *ſeu* fœmina; Napus; Sinapi rapi folio; Eryſimum vulgare; Eruca ſativa; Siſymbrium aquaticum; Leucojum luteum vulgare; Heſperis hortenſis, & Alliaria.

ISATIS SATIVA. *Dod. p. 79.*
Vid. Icon. 1. Tab. XLVII.

I*σατις Græcis, Latinis* Iſatis *itidem*, & Glaſtum. Cæſ. *lib. V.* Glaſto *inficiunt, quod cæruleum efficit colorem*. *Dicitur Iſatis à nonnullis Guadum, ab* Italis Guado, *voce ut videtur à* Glaſto *detorta*.

ISatis ſativa. *Dod. p. 79. Trag. Fuch. Geſn. Lac. Iſatis ſativa, latifolia. C. B. P. 113. T. 211. M. H. 2. 286. ſive Glaſtum ſativum. J. B. 2. 909 Glaſtum ſativum, Tur. Ad. Lob. Cam. Park. Lugd. Ger. Glaſtum vulgo Guadum. Cæſ. Folia* habet longa, lata, colore ſaturate virentia, *Plantaginis anguſtifoliæ* foliis majora, glauca, cum nervo, ſeu vena alba in medio: *Caulis* bicubitalis, & altior, qui in multos ramulos brachiatus *Floſculos* exiguos promit, luteos, tetrapetalos, dependentes, cum multis *ſtaminulis* in medio itidem luteis: quorum ſingulis ſinguli ſuccedunt *folliculi*, ſeu *ſiliquæ* bivales, ſepto medio brevi ſatis duplicem ſeriem *ſeminum* dirimente, quæ hinc inde à dextris, & ſiniſtris ipſius ſepti medii maturatis ſeminibus rubris nigreſcunt, vix trientem unciæ longitudine excedens: *Radix* candida, oblonga, ſenſim attenuatur, & in altum deſcendit. *Pinguem, ac lætum deſiderat agrum. In Umbria* maximus proventus habetur circa *Nuceriam*, ubi oppidum eſt *Guadum*, ideo appellatum, quod ibi *Iſatis* frequentiſſime ſeratur. *Majo, ac Junio floret; Semen ſerius perficitur*.

Foliis tuſis tritiſque ſuccus expreſſos in magnas pilas, ſive globos ad tincturæ uſum digeritur: imbuuntur his laner panni, ipſæque lanæ telæque lineæ aliaque cæruleo colore.

Temperamentum, & Vires.

Valenter exſiccantis eſt facultatis; amara ſimul, & aſtringens, proinde magna vulnera corporis glutinat; Sanguinis profluvio laborantibus partibus utiliter imponitur: tumores œdematoſos mirificè digerit ſimul, ac reprimit: omnibus ulceribus malignis, & cacoethis mirabiliter reſiſtit, etiamſi putreſcant; aut exedantur, eadem curat. Galen., & Dioſc.

LUNARIA MAJOR, SILIQUA ROTUNDIORE.
J. B. 2. 881. Vid. Icon 2. Tab. XLVII.

LUnaria à Lunâ, *propter ſiliquarum formam*.

LUnaria major, ſiliquâ rotondiore. *J. B. 2. 881. Viola, lunaria, major, ſiliquâ rotundâ. C. B. P. 203. Viola latifolia. Dod. p. 161. Cluſ. Pan. Lugd. Viola lunaris I. Tabern. Ic. 313. Leucojum Lunatum, ſeu lunarium latifolium, majus, annuum, ſiliquâ rotundâ, flore violaceo, ſeu ſubcæruleo. M. H. 2. 245. Lunaria Græca. Eyſt. Lunaria Græca. Cæſ. Lob. Lon. Violla lunaris, ſeu Bulbonac, Ger. Park. Leucojum* hoc *ſiliqua* lunata rotunda *Flore* violaceo *Caule* aſſurgit bicubitali, ſatis craſſo, in ramos diviſo: *Folia* promit virentia, glauca, lata, per ambitum crenata adinſtar *Urticæ majoris*, aut herbæ *Alliariæ* vocatæ ſimilia, ſed majora: in ſummis caulium ramis *Flores* producit tetrapetalos, colore pulchre nitentes, purpureos, aut ſubcæruleos; quos ſequuntur *ſiliquæ* planæ, latæ, propemodum rotundæ, ex binis valvulis tenuiſſimis (membraneis veluti laminis) compactæ, intra quas & ſeptum medium pellucidum hinc *Semina* lata, plana, compreſſa, ſubrotunda, obſcure foſci coloris, forma διχοτόμου Lunæ quaſi plenæ latent, ſepto medio membranaceo, maturo ſemine, pellucido, & quaſi ſatinum album referente, & ſeparante duplicem ſeminum ſeriem, hinc unam, illinc alteram: *Radices* ſubſunt craſſæ, candidæ, in diverſos tuberculos tendentes. *Copioſe creſcit in ſaltibus Turingiæ ſilvæ, & in hortis: Floret Martio, & Aprili*.

Temperamentum, & Vires.

Eſt guſtu calido, acri, & amaro, teſte Lobelio, *præſertim* Semina, Radices *tamen Acetariis*, ut Rapuntii *radices manduntur, nec perinde ſunt acres, ut* Crateuæ Thlaſpi *radices traduntur. Abſtergit modice, calefacit, urinam cit*, ut Rapunculus. Semen *tritum cum Aquis appropriatis exhiberi epilepticis ſcribit* Schvvenfeldius.

LUNARIA MAJOR, SILIQUA LONGIORE.
J. B. 2. 882. Vid. Icon. 3. Tab. XLVII.

LUnaria major, ſiliquâ longiore. *J. B. 2. 882. Viola lunaria, major, ſiliquâ oblongâ. C. B. P. 203. Lunaria Græca ſiliquis longis. Geſn. Hort. Lunaria Græca ſiliquis longioribus. Thal. Leucojum majus perenne ſiliquâ lunatâ longâ mucronatâ. M. H. 2. 246.* Hoc *Leucojum* perenne ſiliqua oblongiore mucronata *Foliis* eſt latis, *Lunariæ* primæ ſimilibus, ſerratis, & acuminatis; *Flos* itidem purpureus, aut ex albo ſubcæruleus, tetrapetalus; *Siliqua* quæ ei ſuccedit oblonga eſt, & primæ *Lunariæ* ſiliquis latitudine multum cedit, binis etiam utrinque membranis, ſeu valvulis exterioribus amplectentibus *Semina* terna quaternave, hinc inde inter membranas exteriores, & mediam itidem exſiccatam pellucidam ſita. *In Monte abundat. Tranſlata in Hortos hyemem perfert, virens Januario. Floret Majo*.

Temperamentum, & Vires.

Hujus Semen abſtergit, & urinas provocat. Quidam in Helvetiis Chirurgus ex Lunariæ perennis *contuſis* Foliis *parabat Unguentum vulnerarium, non contemnendum*. Pulvis Seminis *amariſſimus cum Aqua appropriata exhibetur in epilepſia*, Camerario *aſſerente*.

THLASPI ARVENSE, SILIQUIS LATIS. *C.B.P.105.*
Vid. Icon. 4. Tab. XLVII.

THlaſpi à *verbo* Græco θλίβειν premo, *quòd fructum habet planum, & quaſi compreſſum*.

Thlaſpi

THlaſpi arvenſe, ſiliquis latis. *C. B. P.* 105. *M. H.* 2. 293. *Thlaſpi cum ſiliquis latis*. *J. B.* 2. 923. *Thlaſpi latius*. *Dod. p.* 712. *Thlaſpi Dioſc. Drabo, & Camelinæ folio*, *Lob. Thlaſpi*. *Lugd Ger.* Hoc *Foliis* eſt latioribus atque oblongis, utroque latere inciſis: *Caule* pedem alto, non abſque adnatis ramis, in quorum ſummis, brachiatis in plurimos alios, *Floſculi* erumpunt plurimi, primum albidi, demum viroſcentes, tetrapetali, cum plurimis ſtaminulis in meditullio, atque ſingulis flacceſcentibus ſuccedunt *Thecæ*, ſeu *capſulæ* utrinque tumidæ, & rotundiuſculæ, *Criſtæ galli* herbariorum capſulis haud diſſimiles, ſepto medio non tranſverſim, id eſt ante, & retro, ſed longitudinaliter, id eſt à dextris, & ſiniſtris, duplicem ſeriem *ſeminum* nigrorum, acrium, & guſtu fervidorum. Allium nonnihil reſipientium, diſtinguente: *Radix* tenuis, & ſemine maturo inutilis evadit, quemadmodum radices omnium ſtirpium annuarum plantarum, aut etiam earum, quæ poſt biennium, aut triennium aliquando, ſeminibus ad maturitatem perductis, pereunt. *Provenit ſponte in agris, ac in hortis etiam ſeritur*. *Floret ineunte Æſtate, & eadem exeunte ſemina perficit*.

Temperamentum, & Vires.

Semen *facultatem habet*, *ut ait* Galenus. *acrem*, *internos abſceſſus rumpit*, *menſes movet*, *fœtus enecat*, *per ſedem infuſum ſanguinolenta evacuans iſchiadicis prodeſt*, *bilem per inferna, & ſuperna acetabuli menſura potum expurgat*, *autbore* Dioſcoride. *Admiſcetur vero antidotis veluti Theriacæ, & aliis ejuſmodi*. *Acre aut mordax eſt* Semen *vulgatiſſimè*, *& vires habet cauſticas*: *calefacit enim*, *& exſiccat in quarto gradu*, *attenuat*, *provocat*, *incidit*, *urit*, *proinde ut Naſturtii Semen*. *Hæc* Swenkfeldius.

THLASPI VULGATIUS. *J. B.* 2. 921.
Vid. Icon. 5. *Tab. XLVII.*

THlaſpi vulgatius *J. B.* 2. 921. *Thlaſpi arvenſe*, *Vaccariæ folio incano*, *majus*. *C. B. P.* 106. *Thlaſpi alterum*. *Dod. p.* 712. *Thlaſpi vulgatiſſimum Vaccariæ folio*. *Ad. Lob. Thlaſpi vulgatiſſimum*. *Tab Ger. Thlaſpi verum*, *cujus ſemine utimur in Theriaca*, *Cam. Thlaſpi officinarum*. *Col.* Hujus *Folia* longa ſunt, acuminata verſus mucronem, cum duobus mucronatis apicibus verſus appoſitionem foliorum cum caulibus: *Caulis* ſimiliter habet ramos, & paris altitudinis cum priore: *Floſculi* tetrapetali, albidi ſunt, quibus ſingulis ſuccedunt *capſulæ* longiuſculæ, bifidæ, ſepto medio longitudinaliter ſeparante ſeminum loculamenta à dextris, & ſiniſtris, in quibus hinc inde continentur *Semina* ruffa, mordacis, acris, *Naſturtii* hortenſis ſeminibus ſimilia. *Uberrime provenit in agris cultis, & incultis*. *Floret Æſtate*, *ſemina paulo poſt perficit*.

Temperamentum, & Vires.

Bauhinus Thlaſpi arvenſe Vaccariæ folio, incano majus *proponit*, *quia prædicta omnia ſupra recenſita præſtare poteſt*. *Calfac.*, *& ſicc.* 4. *abſtergit*. *Uſus præcip. in internis abſceſſibus rumpendis*, *menſibus ciendis*, *Iſchiaticis affectibus curandis*. *Extrinſecus abſtergit ulcera quæcunque manantia*, *inſuperque ptarmicum eſt*, *ſed minus vulgare*. *Gravidis quia fœtum necat*, *infenſum cenſetur*. *Hæc* Schrod. *Plura apud* Jo. Bauh., *&* Sim. Paul. *de Facultatibus*, *& Viribus* Thlaſpios.

NASTURTIUM HORTENSE, VULGATUM.
C. B. P. 103. *Vid Icon.* 6. *Tab. XLVII.*

NAſturtium Κάρδαμον Dioſc. *lib* 2. *c* 185. Theoph. *Hiſt.* *quaſi* καρδάμον, *quod caput calore ſuo, & acrimonia tentet: vel ἀπὸ τῆς καρδίας, quod cordatos faciat*, *vel quod in Syncope cardiaca dicta*, *plurimum valeat*: *Latinis* Naſturtium, *à naribus torquendis*; *quod odore*, *& Seminis acrimonia ſternutamenta provocet*: *hinc* Plinio *lib.* 19. *c.* 8.

NAſturtium hortenſe, vulgatum. *C. B. P.* 103. *Naſturtium vulgare*. *J. B.* 2. 912. *Naſturtium hortenſe*. *Dod. p.* 711. *Trag. Fuch Lac. Ad. Lob. Lugd. Ger. Park.* *Naſturtium vulgare*, *ſeu hortenſe tenuiter diviſum*. *M. H.* 2. 300. *Folia* edit tenuia parva, multum laciniata: *Caule* conſtat tenui, ſeſquipedali, interdum in multos ramulos ſuperius brachiato: quibus innaſcuntur *Floſculi* plurimi, albidi, tetrapetali, quos ſequuntur *Siliculæ* bifidæ, prona parte cavæ, ſupina convexæ, ſepto medio longitudinaliter dividente duplicem ſeriem *Seminum* ruffeſcentium, acri guſtui ſapore. *In Hortis frequens*, *& familiare*. *Floret Majo*, *& Junio*.

NASTURTIUM HORTENSE, CRISPUM. *C. B. P.* 104.
Vid. Icon 7. *Tab. XLVII.*

NAſturtium hortenſe, criſpum. *C. B. P.* 104. *Naſturtium hortenſe*, *criſpum*. *J. B.* 2. 913. Hoc, foliis exceptis, cum vulgari convenit: *Folia* enim criſpa ſunt latiora, ſed minus criſpata.

Temperamentum, & Vires.

Semen, *&* Herba *ſicca calef.*, *& ſicc.* 4. (Herba *viridis mitior eſt*) *utrumque attenuat*, *aperit*, *abſterg.* *Uſus præcip. eſt in tumido liene*, *menſibus obſtructis*, *fœtuque mortuo expellendo*, *tartaream mucilaginem Pulmonum incidit*, *Scorbuto confert*. *Vulgò itidem ad expellendos morbillos inſervit Semen*. *Extrinſecus uſu venit in apophlegmatis*, *Errhinis*, *phænigmis*: *furfures ac Scabiem fœdam capitis aliarumque partium ſanat*, *tritum*, *aut frixum*, *cumque porci axungia illitum*. Schrod.

BURSA PASTORIS, MAJOR, FOLIO SINUATO.
C. B. P. 108. *Vid. Icon.* 8. *Tab. XLVII.*

BUrſa Paſtoris *dicitur à fructûs formâ*, *qui ad* Paſtoris Marſupium *accedere exiſtimatur*.

BUrſa Paſtoris, major, folio ſinuato. *C B P.* 108. *Burſa Paſtoris major*. *Brunf. Trag. Geſn. Hort.* *Burſa Paſtoria*. *J. B.* 2. 936 *Dod. p.* 103. *Fuch.* *Burſa Paſtoria major*. *Tab. Burſa Paſtoris major vulgatior*. *Park. Burſa Paſtoris*, *major*, *capſulâ cordatâ*, *foliis laciniatis*. *M. H.* 2. 304. Hæc *Burſa Paſtoris major* in fertili ſolo pedalem attingit altitudinem, nonnunquam palmarem in ſteriliore ſolo: *Radice* nititur rectâ, albâ, fibroſâ, ſapore ſubdulci, & nauſeoſo, ex qua prodeunt *Folia* oblonga, integra, alias profunde laciniata, nonnihil hirſuta, pediculis fere uncialibus, cum folia ſuperiora in *Caulibus*, nec pediculum quidem habeant, ſed immediate cauli adhæreant: inter folia inferiora unicus exſurgit caulis, aliquando terni, quaterni, qui ſurgunt verſus in ramulos dividuntur, qui à medio fere ad ſummum faſtigium *Floſculos* ſpicatim emittunt, pedicello tenui ſemiunciali innitentes, parvos, albos, tetrapetalos, in medio *ſtaminula* aliquot lutea habentes; interdum corymbatim in ſummo caule *Umbellam* florum quaſi efficiunt; quos ſucceſſive ſequuntur *capſulæ* cordatæ, tumidæ utrinque, bifidæ, marſupii paſtoris inſtar (unde ei nomen) ſepto medio longitudinaliter ſeparante duplicem ſeriem *ſeminum*, ex acuto exortæ verſus pediculum, in latiuſculam crumenulam bifidam, cordatam, deſinentes, & ſemina in Capſulis ſepto diviſis continentes plurima ſubruffa. *Creſcit paſſim in locis incultis*. *Floret Aprili*.

Temperamentum, & Vires.

Refrig., *& ſicc. adſtringit*, *& conſtipat*: *hinc valet in hemorragiis narium*, *exſpuitione ſanguinis*, *diarrhœa*, *dyſenteria*, *mictione cruenta*, (*gonorrhœa*) *fluxu nimio mulierum*. *Externè vulneribus ſolidandis à plebeis adhiberi ſolet*, *nec ſine ſucceſſu*: *uti & hemorrhagiis narium* (*ſub alis*, *& in nucha*, *& plantis pedum*). *Quinimò adhibetur ſæpius in cataplaſmatis febrifugis*, *quæ carpis imponuntur*: (*item ad pudendorum tumores*). Schrod.

LEPIDIUM PLINII. *Dod. p.* 716.
Vid. Icon. 9. *Tab. XLVII.*

LEpidium *à voce* Græca λεπὶς, ſquama: *eò quòd ſquamas*, *& maculas faciei auferre exiſtimatur*.

LEpidium Plinii. *Dod. p.* 716. *Lepidium latifolium*, *ſerratum*. *M. H.* 2. 312 *Lepidium latifolium*. *C. B. P.* 97. *Lepidium Pauli*. *J. B.* 2. 941. *Lepidium*, *ſive Piperitis*. *Cam. Lepidium Pauli*, *& Plinii*. *Matth. Lugd. Caſ.* *Folia* ſunt oblonga, è cæruleo virentia, *laurinis* foliis majora, molliora que, ambitu etiam crenata: *caules* cubito altiores, teretes, ac lenti, quorum *ramulis* ſuperioribus *Floſculi* innaſcuntur candidi,

Digitized by Google

minores, tetrapetali: hoſce ſequuntur *ſilicula* parvæ, bifidæ, ſepto medio ſecante longitudinaliter capſulam, ſeu ſiliculam in binas valvolas, in quibus hinc inde à dextris, & ſiniſtris continentur *ſemina* minuta, ruffa, calida, & mordacia. *Radix* longe lateque ſerpit. *Creſcit in Hortis, locis umbroſis Junio, ac Julio apparent floſculi.*

Temperamentum, & Vires.

Hujus Folia, *ſed præcipue* Radices, *vehementer quoque excalefaciunt, utpote fervida, & acria guſtu. Inter urentia,* ſequit Plinius, *lib.* XX. *cap.* XVII. *intelligitur. Sic & in facie cutem emendat, exulcerando, ita ut tamen Cera, & roſaceo facile ſanetur: ſic & lepras, & pſoras tollit ſemper, facillime etiam & cicatrices.* Moriſ.

COCHLEARIA FOLIO SUBROTUNDO. *C.B.P.* 110.
Vid Icon. 10. *Tab XLVII.*

COchlearia *dicitur, quòd ejus folia* Cochlearis *inſtar quandoque ſint excavata.*

COchlearia folio ſubrotundo. *C. B. P.* 110. *Cochlearia. J. B.* 2. 942. *Dod. p.* 594. *Lugd. Cochlearia major, Batavia, ſubrotundo folio. M. H.* 2. 308. *Cochlearia Batava. Lob. Cochlearia* hæc humilis eſt planta: *Folia* fert in pediculis mediocris longitudinis exeuntibus ex *Radice* fibroſa, complura, ſplendentia virore, craſſa, ſpiſſa, modice cava, inſtar parvi, & non valde profundi Cochlearis, interdum in margine nonnihil anguloſa; inter folia per terram ſtrata, rotunda, prodeunt *Caules* dodrantales, & aliquando altiores: in caulium ramis conſpiciuntur *Flores* candidi, tetrapetali, cum multis *ſtaminulis* croceis, & *ſtilo* viridi ſecundùm eorum longitudinem: quorum ſingulos ſequuntur ſingulæ *Capſulæ* rotundæ, bivales, ſepto medio diſtinguente duplicem ſeriam *Seminum* rufforum. *Creſcit apud nos in Hortis, loca amans paluſtria, rigua, & umbroſa: floret Aprili, & Majo.*

Temperamentum, & Vires.

Cal f., & ſicc. 2. *ad* 3. *aper. eſt ſplenetica, ac diaphoretica, fixos, ac crudos humores ſpirituales, ac volatiles reddens, putredinique reſiſtens. Hinc utilis in hypochondriacis, morbiſque Tartareis primæ regionis, ac præcipue in ſcorbuto, in cujus medicatione celeberrima audit, adhibeturque intus, & extra in gargariſmis (ad putredinem gingivarum), balneis, ad artuum reſolutionem.* Schrod. *Conficitur Conſerva ex herba* Cochlearia, *& Sacchari duplo, vel triplo, quæ inſigni commodo illis datur, qui ſcorbuticis vitiis obnoxii cibum faſtidiunt. Fit quoque ex eadem Aqua diſtillata, in qua antiſcorbutici pulveres ægris propinantur &c. Vid.* Sim Paul.

COCHLEARIA FOLIO CUBITALI. *T.* 215.
Vid. Icon. 11. *Tab XLVII.*

COchlearia folio cubitali. *T.* 215. *Raphanus ruſticanus. C. B P.* 96. *Ger. Park. Raphanus ſylveſtris, ſive Armoracia multis. J. B.* 2, 851. *Raphanus ruſticanus, craſſa radice, Lapathi folio. Lob.* 320. *Raphanus magnus. Dod. p.* 678. *Raphanus vulgaris, & ruſticanus, major Matth., aut Armoracia. Brunf Trag Geſn. Raphanus ruſticus. Cam. Lugd. Raphanus ſylveſtris. Dioſc., ſeu Armoracia Plinii. Raphanus hic ruſticanus* grandia profert *Folia*, longa, lata, acuminata, crenata, ſaturato colore virentia, *Hippolapathi* foliorum quodammodo æmula, ſed paulo membranaceora, & duriora, ſeu aſperiora, *caulem* (quando promit) tenuem, in cujus faſtigio apparent *Floſculi* plurimi, albidi, tetrapetali, ſatis exigui pro magnitudine plantæ, quæ eſt ſatis grandis; quibus ſuccedunt, ſed raro, *ſiliquæ* curtæ, exiguæ, bivales, vix granum *Avenæ* majoris longitudine excedentes: *Radix* magna, albida, & late repens eſt, guſtu admodum acris, & mordax. *Gaudet ſolo humido. Floret Majo.*

Temperamentum, & Vires.

Calef., & ſicc. ad gr. 3. *incidit, atten. eaſdemque cum* Raphan. domeſtic. *qualitates habet, ſed fortiores: tartaream mucilaginem incidit, ciet vomitum (ſi ſuccus vel infuſio in Aceto cum Melle tepidè aſſumatur, & Aqua ſuperbibatur): Specificè ſcorbuticis prodeſt. Calculum pellit, menſes ciet. Extrinſecus prodeſt in febribus (tertiana, & quartana) Succus ol. piperino dorſo inunctus, pulſibuſque cum Sale com. impoſitus, vel umbilico applicatus, donec ſentiatur; (ſugillata cujus è veſtigio tollit, aut ſuccus expreſſus, auferendus, ubi mordere incipit. Seb)* Schrod.

PLANTAE TETRAPETALAE, CRUCIFORMES, SILIQUOSAE.

RAPHANUS NIGER MAJOR, ROTUNDUS.
M. H 2. 265 *Vid Icon.* 12. *Tab. XLVII.*

RAphanus *quaſi* [illegible], *facilè apparens, ſeu velocis incrementi.*

RAphanus niger major, rotundus. *M. H.* 2. 265. *Raphanus major, orbicularis, vel rotundus. C. B. P.* 96 *Raphanus, ſive radicula ſativa. Dod. p.* 676. *Raphanus niger rotundiori radice. Park. Raphanus radice nigrá. Cam. Folia* emittit magna, virentia, aſpera, utroque latere ex coſta provenientia, profundis inciſuris diſſecta, *Rapi* foliis haud diſſimilia, ſed majora: *Caules* teretes ſunt, ſoque alas ſparſi, è quibus *Floſculi* tetrapetali dilute purpurei, quibus ſuccedunt *Siliquæ* craſſæ, acuminatæ, interius fungoſæ, in quarum gremio ſpongioſo latent plurima *Semina* rubra, rotunda, majora quam ſunt *Napi*, aut *Braſſicæ* ſemina: *Radicis* autem figura *Rapi* eſt rotunda, cujus cortex eſt niger, multoque acrior, Rapis ſapore accedens. *Creſcit in Hortis, gaudet ſolo humido.*

Temperamentum, & Vires.

Cal f. 3. *ſicc.* 2. *aper. abſterg. atten. Uſus præcip. in calculo atterendo, ac expellendo, urina ac menſibus ciendis, in obſtructionibus Epatis, ac Lienis, attenuat mucilaginem viſcoſam in ventriculo, confertque ad diſtributionem chyli, chymique. Extrinſecus apponitur plantis pedum in febribus, ſi uti, & cervici in capitis dolore febrium malignarum comitis. De uſu interno notandum, quod nauſeam, & ructus ciere ſoleat.* Schrod.

BRASSICA CAPITATA, ALBA *C. B. P.* 111.
Vid. Icon. 1. *Tab XLVIII.*

BRaſſica *quaſi* [illegible] olus, *per excellentiam. De ea enim teſte* Plinio *lib.* 20. *cap* 9. *ſcripſere* Chryſippus, Dieuches, Pythagoras, *&* Cato.

BRaſſica capitata, alba. *C. B. P.* 111. *J. B.* 2. 826. *Dod. p.* 623. *M H.* 2. 206. *Caule* nititur craſſo: *Folia* initio fundit ampla, lata, ex albo-virentia, craſſis coſtis albidioribus diſtincta, proceſſu temporis interna folia in *globi*, aut *capitis* formam arctiſſime contrahit, quæ propter defectum aëris candidiſſima evadunt, externis adhuc latis, amplis, & ſatis virentibus: capitulis vere diſſolutis caulis aſſurgit ramoſus, *Floſculos* tetrapetalos luteos ſuſtinens, quorum ſingulis ſuccedunt *ſiliquæ* ſingulæ, bivales, ſepto medio dirimente doplicem ſeriem *Seminum* &c. *In Hortis tum in agris, variiſque locis colitur.*

BRASSICA CAPITATA RUBRA. *C. B P.* 111.

BRaſſica capitata rubra. *C. B. P.* 111. *M H.* 2. 207. *J. B* 2 831. *Dod. p.* 621. *Tab. Ger.* Hæc in omnibus convenit cum priore, niſi colore *Foliorum*, quæ una cum *coſtis* rubent: *caput* globoſum, ut plurimum minus eſt prioris.

Temperamentum, & Vires.

Folia *calef., & ſicc. citra acrimoniam, vulneraria ſunt, ebrietatem arcent, aſtringunt, & laxant, adeoque qualitatis mixtæ: nimirum, ut ajunt Salernitani*. Jus caulis ſolvit, cujus ſubſtantia ſtringit. *Extrinſecus uſitatum eſt ruſticis, Vulneribus* folia *imponere, ut conſolidentur, quin imò, & pleuriticis doloribus impoſita eos mitigant.* Semen *eadem pollet qualitate cum foliis* Schrod. De Braſſica Baptiſta Fiera *ſic cecinit:*

Jam veniat folio Chryſippi Braſſica criſpo,
Vel patulo, & lævi, vel glomerata coma.

Pri-

Google

Prima ſalutifera, & ventrem lenire parata,
  Bullierit modico ſi tamen igne, placet.
Omnibus ardor ineſt gravior, tam & eſca ſecundis,
  Ne capiti noceant vina ſuperba premunt.
Extumidam reſerant veſicam, ægrumque lienem,
  Hepat & obſtructum, femineumque ſemur.
Arida Socraticam pareret ni Braſſica bilem,
  Jure erat in morbis omnibus illa ſatis.

RAPA SATIVA, ROTUNDA. *C. B. P. 89.*
Vid. Icon. 2. Tab. XLVIII.

RApa à *voce Græca* ῥάπυς, *ſeu* ῥάφυς, *quæ* Rapam *etiam ſignificat*.

RApa ſativa, rotunda. *C. B. P. 89. Rapum ſativum, rotundum. J. B. 2. 838. Rapum vulgare. Dod. p. 673. Rapa mas. Theophraſti, & Plinii. Rapum. Dioſc. Rapum ſativum orbiculatum. Lugd* *Folia* per terram ſparguntur ampla, ad *Braſſicæ* rubiæ quodammodo accedentia, atrovirentia, aſpera, & hirſuta, rugoſaque, ad coſtam fere laciniata, ſaporis holeracei, fervidi, & acris guſtando: *Caules* cubitales, & ſeſquicubitales, quorum cymis inſiſtunt *Flores* ramoſim, lutei, tetrapetali; *Semen* continetur rotundum, ruffum, in *ſiliquis* bivalibus *Braſſicæ* proximum: *Radix* ſeſſilis in ventrem ampliſſimum capite humano interdum paulo minorem, extuberat; tenuem radiculam, & ad plurimas minutas fibrillas alimentum hauſturas demittens; carne conſtat candida uniformi, firma ſatis, ſaporis (cruda adhuc) calido, & acri, magis minuſve vegeto prædita, convenit ſapore cum *Braſſica ſylveſtri*.

RAPA SATIVA, OBLONGA, *ſeu* FOEMINA.
C. B. P. 90. Vid. Icon. 3. Tab. XLVIII.

RApa ſativa, oblonga, *ſeu* fœmina. *C. B. P. 90. Rapa fœmina Theoph., & Plinii. Rapum oblongum. Trag. Oblongius. Dod. 673. Rapum ſativum oblongum. J. B. 2. 838.* Hoc *Rapum* convenit *Foliis*, *Floribus*, *Siliquis*, & *Semine* cum priore *Rapo rotundo*; *Radices* autem habet longas binos, aut ternos palmos, in terram deſcendentes, craſſitudine *Staphylino* luteo, *Carota* vulgo dicto, pares, cibo propter inſignem, quâ præditæ ſunt, dulcedinem gratiſſimæ. *Seritur utrumque genus in Hortis, & Arvis; Junio, & Julio menſibus, pro hominum, & pecudum alimento colligitur.*

Temperamentum, & Vires.

Rapi *cocta* Radix, inquit Dioſcorides, *alit, inflammationem, ſeu flatum parit, humentem, & fluxam carnem creat, Venerem, quatenus flatuoſum alimentum eſt, ſtimulat*. Decocta *podagræ pernioneſque foventur, contritoque* Rapo *atque impoſito juvantur; ſi excavatæ radici roſaceum ceratum addigatur, & ferventi cinere eliqueſcat, exulceratis pernionibus proficiet.* Cymæ *ejus decoctæ manduntur, & urinam ciunt.* Rapum *muria conditum minus alimenti præbet, ſed multo magis appetentiam recreat.* Radix Rapæ *excalefacit, & humectat.* Semen *vero ejuſdem calidum, & ſiccum; cum autem ſit amarum, abſtergit, aperit, digerit, at flatus gignit. Conſtat experimento,* ſemen *valere ad variolas, morbillos, nam potum ſemidrachmæ pondere morbillos, & variolas ad cutim expellit*, inquit Schrod. Semen Rapi longi *ad faciliorem ſcabiei, morbillorum, & variolarum eruptionem valet; nam humores ad cutim propellit drachmæ pondere potum.*

NAPUS. *J. B. 2. 842. Vid. Icon. 4. Tab. XLVIII.*

BOTNIAΣ Dioſcoridi *l. 2. c. 136. ſignificatione à tumente figuræ deducta, quare* Rapis *hoc nomen magis competere, ſunt qui velint:* ἄλλην *ſpecies* Galeno.

NApus. *J. B. 2. 842. Dod. p. 674. Napus ſativus Bunias, Fuch. Lugd. Bunias, ſive Napus, Ad. Lob.* *Caule* aſſurgit cubitali, & altiore, multis alis concavis: *Folia* parte infima pinis caulem amplectuntur, *pediculis* deſtituta, aut iis membranaceis hærentia, & inferiora quidem ſinuata, ſuperiora vero nullatenus, in acumen enim definunt: *Flores* lutei *Braſſicæ*: *Semen* quoque ſimile, in *ſiliquis* aliquatenus longis; at *Radix* reperta eſt minus in ventrem extuberans, altiuſque demiſſa, ſapore acriuſculo, carnis compactioris candidæ. *Seritur in Hortis, & arvis. Floret à Vere in AEſtatem.*

Vires, & Uſus.

Semen *Calef. ſicc. abſterg. aper. digerit, atten., & incid. venenis potenter reſiſtit (unde & Theriacam Androm. ingreditur), morbillos, ac variolas peculiari facultate à centro ad circumferentiam corporis pellit, ideoque in febribus malignis, & petechialibus crebri uſus eſt, (in emulſionibus). Confert & in Ictero, urina remorata &c., Doſis drac. j.* Schrod.

SINAPI RAPI FOLIO. *C. B. P. 99.*
Vid. Icon. 5. Tab. XLVIII.

SInapi, σίνηπι Dioſc. *l. 2. c. 184.*, & Theop. *7. Hiſt. 3., & 6.* ὅτι ἐ σίνεται τὰς ὧπας, *oculos enim lædit; dicitur etiam* Theophraſto νάπυ, *quaſi immite, ob vehementem ejus acrimoniam; &* Athenienſes Napy *appellaſſe* Plin. *l. 19. c. 3 author eſt*, Sinapi *nominans*.

SInapi rapi folio. *C. B. P. 99. Sinapi, ſiliquâ latiuſculâ, glabrâ, ſemine ruffo, ſive vulgare. J. B. 2. 855. Sinapi ſativum prius. Dod. p. 706.* *Folia* ſunt *Rapæ* ſimilia, aſperiora tamen, ſed minora: *caulis Sinapi* rotundus, aſper, & hirſutus, bicubitalis, vel altior, *ramulis* aliquot brachiatus; circa quos *Floſculi* multi conſpiciuntur ordine digeſti, colore lutei tetrapetali, valde odorati, quos ſequuntur *ſiliquæ* bivales, planæ, quarum ſingulæ duplici ſerie *Seminum* ſcatent ad rubrum, ſive purpureum. *In Agris, & Hortis ſeritur. Floret ineunte AEſtate, atque verſus ejuſdem medium ſemina ejus maturantur.*

Temperamentum, & Vires.

Semen *Calefac., & ſicc. 4 incidit, atten. attrah. rubificat. Uſus præcip. in appetitu excitando, chylificatione promovenda: in affectibus hypochondriacis, ac quartana ex mucilagine tartarea, item in quotidianis (ante paroxyſmum, Doſ. drachm j. exhibita) in calculo: caput purgat. Extrinſecus in ſinapiſmis, in arcendo caro, (naribus inditum, vel in ſinapiſmo adhibitum) tumores maturos aperit, ſternutationem movet.* Schrod.

ERYSMUM VULGARE. *C. B. P. 100.*
Vid. Icon. 6. Tab. XLVIII.

ERyſmum *à verbo* Græco ἐρύω ſalvum conſervo; *propter eximias qualitates, quas* Eryſmo *tribuerunt Antiqui*.

ERyſmum vulgare. *C. B. P. 100. M. H. 2. 218. Eryſmum Tragi, floſculis luteis, juxtà muros proveniens. J. B. 2. 863. Eryſimum, Irio. I. Tab. 448. Irio, ſive Eryſimum. Dod. p. 714. Irio, Matth. Lugd. Caſ.* Eſt ramoſum, durum, *Foliis* ab utraque parte profundius inciſis: *Cauliculi*, tum & *ramuli* divaricati, tenues ſunt, lenti admodum, & obſequioſi, ſeu flecti faciles, quibus arcte in ſummis hærent *Floſculi* minutuli, lutei, tetrapetali: quos ſequuntur *ſiliquæ* teretes, tenues, bivalves, & unciales, denſe ſecundum caules adhærentes; in quibus *ſemina* plura exigua duplici ſerie latent &c. *Creſcit juxta vias, & in locis deſertis. Floret Majo, & Junio; Semina Julio, & Auguſto perficit.*

Temperamentum, & Vires.

Eryſmi, *ſeu* Irionis ſemen *guſtu* Sinapi, *aut* Naſturtio *apparet ſimile*, ita Galenus *ait, facultate igneum eſt, & excalefactorium: eſt vero ſimul extenuans. Facit ad thoracis rheumatiſmos, ſuppurationes, tuſſes, icterum, & coxendicis dolores cum Melle delinitum. Ubi autem in eclegmate uti eo expedit, præſtat Aqua maceratum refrigerare, aut linteo involutum, & maſſa piſtoria oblitum aſſari. Bibitur & adverſus mortifera venena, addit* Dioſc, *quod cum Aqua, & Melle cataplaſmatis in modum impoſitum oculis proſit, cancris, parotidibus, duritiis à mammarum, teſtiumque inflammationibus.* Lobelius, & Pena *tantas attribuunt* Eryſimi Seminibus *dotes, quæ aſthmaticis, & farctibus Pulmonum, vocique raucæ etiam diuturnæ, & prope invictæ, adeo præſentes ſunt remedio, ut fidem ferme ſuperet. Extrinſecus in Cancro non exulcerato, tumoribuſque renitentibus mammarum adhibetur.* Schrod.

ERUCA SATIVA. *Dod. p. 708 Vid. Icon 7 Tab. XLVIII.*

ERuca, *quod vellicando linguam quaſi erodat:* εὔζωμον Dioſc. *l. 2. c. 170.*, & Theop. *1. Hiſt. 9. ob ſuavitatem, quæ ei in condiendis obſoniis ineſt*, Plin. *l. 20. c. 13.*

Digitized by Google

ERaca ſativa. *Dod. p 708 Ad Lob Lugd Eruca latifolia, alba, ſativa, Dioſcoridis C. B. P. 98. Eruca major, ſativa, annua, flore albo, ſtriata, J. B.* 2 859 *Radice* tenui, alba, lignoſa donatur, ſapore acri: *Caules* ſunt ſubhirſuti, cubitales, & ſeſquicubitales: *Folia Sinapi* albo minora, tenera, glabra, ejuſdem cum radice ſaporis; *Flores* tetrapetali, dilute albidi, ſtriis nigricantibus picti, ex *calycibus* hirſutis *ſiliquæ* brevibus pediculis exeunt glabræ, longiores, & quadrangulæ, à lateribus ſe aperientes, per membranam mediam diſtinctæ, cui adhuc viridi hinc inde adhærent multa *Semina* matura flava, majora quàm in *Sinapi* jam dicto, minos tamen rotunda. *In Hortis colitur, tatàque Hyeme in iis viret. Floret Julio, & Auguſto.*

Temperamentum, & Vires.

Eruca ſativa *cruda*, ut ait Dioſcorides, *coitum largiter, cibo concitat: ipſius quoque* ſemen *ejuſdem eſt effectus: urinas movet, concoctionem juvat, alvoque eſt accommodata.* Erucæ *facultatem, & uſum Medicum* Plinius *explicat his verbis; Multo diverſa quam* Lactuca *naturæ, conciliatrix Veneris, ideirco conjungitur cibis ut nimio frigori par fervor immixtus temperamentum æquet. Et alio in loco:* Erucæ ſemen *Scorpionum venenis, & muris medetur. Beſtiolas corpori innaſcentes, & omnia vitia cutis in facie, cum Melle illitum arcet: lentigines ex Aceto, cicatrices nigras reducit ad candorem cum Felle bubulino.* Foliis, *ut author eſt* Matthiolus, *coctis, additoque ſaccaro tuſſientibus pueris propinatur juſculum, quod tuſſim ſedat:* Semen *contuſum ex Vino potum lumbricos interimit, tumentem lienem minuit.* Folia *contuſa palpebris impoſita viſum acuunt:* Semen *cum Melle mixtum maculas omnes, & nævos faciei illitu tollit, efficacius vero (uti dictum) addito Felle bovino. Sunt qui pro certo, inquit* Camerarius, *aſſerunt multos annis ab apoplexia, & ejuſmodi affectibus immunes ſeſe præſtitiſſe, pulvere ex* Erucæ ſeminis, & Cymini *partibus æqualibus ſumpta.*

SISYMBRIUM AQUATICUM. *T. 226.*
Vid. Icon 8. Tab. XLVIII.

SIſymbrium *alterum Latinis*: alii quia guſtu *καρδαμον κνδαμινον hoc eſt* Naſturtium repræſentet. Naſturtium *καρδαμον* Dioſc. *l. 2. c. 185.*

SIſymbrium aquaticum. *T. 226. Naſturtium aquaticum, ſupinum, flore albo. M. H. 2. 223. Naſturtium aquaticum, ſupinum. C. B. P. 104. Siſymbrium cardamine, ſive Naſturtium aquaticum. J. B. Chabr. 282. Naſturtium aquaticum. Matth. Caſ. Caſt. Dod. Lon. Siſymbrium Cardamine, Fuch. Lugd. Sion Crateva Erucæ folium, Ad. Lob.* Naſturtio aquatico huic *Caulis* eſt craſſus, longus, & inanis; *Folia* multa, oblonga, & virentia, ex pluribus in rotunditate oblongis compoſita, & petiolo, ſeu coſtæ adhærentia; *Flores* juxta alarum, & caulis ſuperioris partem particulatim prodeunt albi, ſeu ſubalbidi; *Siliquæ* deinde unciales, rotundæ, tenues, in quarum ſingulis *Semina* parva lutei coloris, duplici ſerie, & duplici loculamento, ſepto medio interveniente, continentur: pro *Radicibus* ſunt fibræ tenues, & candidæ, eidem qua parte aquis innaſcitur pluribus locis geniculatim adhærentes. *Creſcit in rivulis, vel paludibus: floret Julio, & Auguſto.*

Temperamentum, & Vires.

Facultatem habet calidam, & ſiccam ad ſtomacum &c. Specifice in ſcorbuto commendatur. Schrod. *Ejus* decoctum *in vino, aut lacte aliquot diebus continuis epotum, multum huic morbo prodeſt, Urinam provocat, calculum, & arenas conterit, ac expellit, renibus, & veſicæ utile eſt: Eſtur, inquit* Dioſcorides, *crudum, urinas movet, purgat lentiginem, & ephelim tota nocte impoſitum, matutinoque tempore detractum. Plura apud* Sim. Paul.

LEUCOJUM LUTEUM, VULGARE, *C. B. P. 202.*
Vid. Icon. 9. Tab. XLVIII.

LEucojum à vocibus Græcis *λευκὸν ἴον*, i. Viola alba, *non ratione florum, ſed potius à cinericeo foliorum colore; quamvis differentiam in floribus oſtendat, ſiquidem aut cærulei, aut albi, aut purpurei, aut lutei, reperiantur.*

LEucojum luteum, vulgare. *C B. P. 202. Leucojum luteum, vulgo Cheyri, flore ſimplici. J. B. 2. 872. Leucojum luteum. Dod. p. 160. Fuch. Lob. Ad. Caſt. Cam. Leucojum ſativum luteum. Cluſ H Keiri, vel Cheiri, Geſn. Caules* ſunt ramoſi, virentes, pedales, & altiores aliquando, præcipue quando in ſubgrundiis ſæpius humectantur; quibus annectuntur geniculatim *Folia* oblonga, anguſta, glabra, in virore quandoque incanantia, majoria *Leucoji* foliis minora; ſummis caulium adhærent ſpicatim *Flores* plurimi, lutei, tetrapetali, perquam odorati; quos ſequuntur *ſiliquæ* paululum compreſſæ, oblongæ, bivalves, duplici ſerie *Seminum* compreſſorum, oblongorum, fulvorum, intus latente, ſepto medio (maturis ſeminibus) membraneo, pellucido, eandem ſeriem *Seminum* hinc inde diſterminante, atque in ſingulis ordinibus plurima *Semina* continentur oblonga, compreſſa, ſubruffa. *Floret Martio, Aprili, & Majo. Creſcit in Hortis.*

Temperamentum, & Vires.

Leucojum *frutex univerſalius extergentem facultatem poſſidet, plus tamen* Flores, *& inter hos qui ſunt ſicciores magis etiam quam virides, adeo ut oculorum cicatrices craſſas extenuent. Tum menſes eorum* Decoctum *movet, & lochias; mortuum elicit, & ſi bibatur abortum facit. Eſt ergo in medicamentum, ut ſi quod aliud, amarum:* Semen *cum ſit ejuſdem facultatis, aptiſſimum eſt duarum drachmarum menſurâ potum menſibus ciendis medicamentum. Sed teſte* Plinio *minor vis eſt recentibus, ideoque acrius poſt annum eſt utendum. Inter omnia* Leucojorum *genera, lutea calido temperamento prædita eſſe, præſertim arida, teſtatur* Tragus. Floſculi *horum recens in Aqua decocti, & poti contra vulvæ inflammationes valent.* Succus *oculis inditus purgat eoſdem, omneſque maculas, & caligines diſcutit. Dein ſi è Vino bibatur, non ſolum menſes, ſed ſecundinas, & mortuos* partus *extrabit.* Aqua diſtillata *bis die pota quatuor, aut quinque cochlearium menſurâ, vitiis hepatis, & renum conducit, & Venerem ſtimulat per aliquot dies continue uſurpata, omnia interna membra roborat, ſanguinem purgat, & mentem exhilarat, dolorem ſedat, & quietem inducit. Cum Melle ulcera oris ſanat, conſervat paralyticos.* Meſuea Oleum *de* Keiri *ex floribus* Leucoji lutei *conficit, ut* Chamæmelinum, *quod tenuat, digerit, ac ob id dolores thoracis, renum, & nervorum ſedat.*

HESPERIS HORTENSIS. *C. B. P. 202.*
Vid. Icon. 10. Tab. XLVIII.

HEſperis *cenſetur, cum ejus flos noctu magis oleat, quod ſibi* Plinius *tribuit, addens inde nomen inveniſſe.* Viola *dicitur* Matronalis, *quod à* Matronis *in hortis colatur, apud* Plinium *l. 2. c. 7.*

HEſperis hortenſis. *C. B. P. 202. Heſperis 3. Cluſ. H. Viola Matronalis. Dod. Geſn. Hort. Viola Damaſcena Swert. Folia* protrudit *Heſperis* à radice longa, ſubnigra, lata, per ambitum crenata: *Caules* emittit cubitales, & altiores foliis prædictis ſimilibus, ſed minoribus ornatos: *Flores* ſummis alarum virgis erumpunt tetrapetali, *Leucojis* perquam ſimiles, albidi, aut purpurei, dilutave purpurei: *Semen* in *Siliquis* bivalibus oblongis, & rotundis gignitur parvum, oblongum, duplici ſerie proveniens, ſepto medio membranaceo nutriente hinc unam, illinc alteram, colore in ruffo ſubnigricante: *Radices* ſubſunt fibroſæ, in medio validæ. *Naſcitur in Hortis, altero à quo ſata eſt anno, Majo, & Junio menſibus potiſſimum, non raro per totam AEſtatem flores ejus ſiliquæ producuntur.*

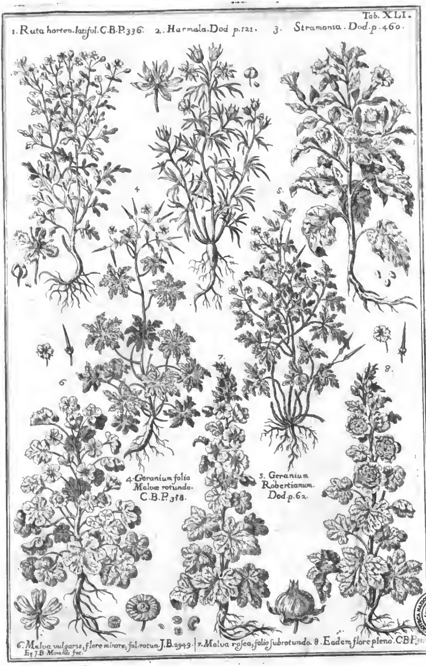
Temperamentum, & Vires.

Succum è floribus *expreſſum, cum aliis in Syrupo magiſtrali Comitiſſæ præſcribit* VVeer *de Scorbuto. Sunt autem* Violæ Matronalis folia *guſtu quidem acria, ac calida,* Erucæ, *cujus videtur ſpecies* Dodonæo, *ſapore, & facultate proxima.* Matronalem *porro* Violam *tuſſi, convulſis, & difficulter ſpirantibus mederi traditur* Cluſium, *urinas inſuper, & ſudores propellere, incidere, abſtergere, & digerere.*

Tab. XLI. XLII. XLIII. XLIV. XLV. XLVI. XLVII. XLVIII.

ALLIA-

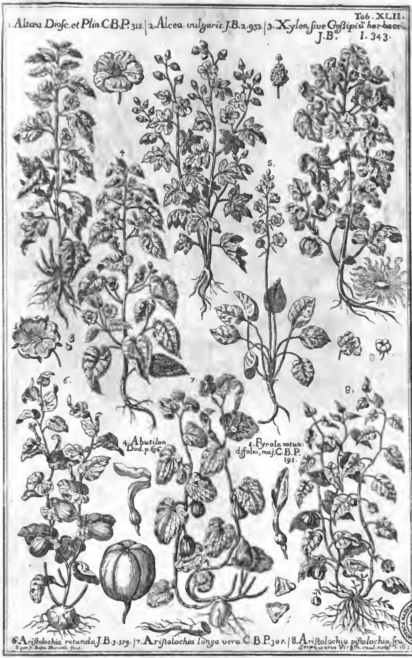
Digitized by Google

Tab. XLI.
1. Ruta horten. latiſol. C.B.P. 336.
2. Harmala. Dod p. 121.
3. Stramonia. Dod. p. 460.
4
5.
6
7.
8.
4. Geranium folio Malvæ rotundo. C.B.P. 318.
5. Geranium Robertianum. Dod. p. 62.
6. Malva vulgaris, flore minore, fol. rotun. J.B. 2949.
7. Malva roſea, folio ſubrotundo.
8. Eadem flore pleno. C.B.P. 31.
Eq J.B Morandi fec.

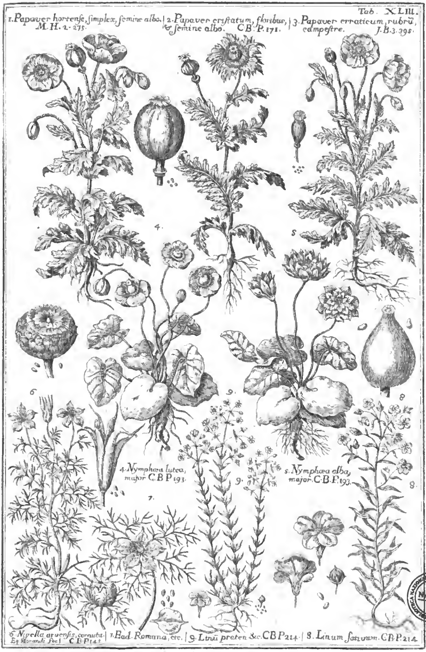
NAPOLI

Tab. XLII.
1. Altæa Dioſc. et Plin. C.B.P. 315.
2. Alcea vulgaris. J.B. 2. 953.
3. Xylon, ſive Goßipiu herbaceu. J.B. I. 343.
4. Abutilon Dod. p. 656
5. Pyrola rotun: difolia, maj. C.B.P. 191.
6. Ariſtolochia rotunda J.B. 3. 559.
7. Ariſtolochia longa vera C.B.P. 307.
8. Ariſtolochia piſtolochia, ſeu Serpentaria Virgin. caul. nodoſ. T. 162

NAPOLI

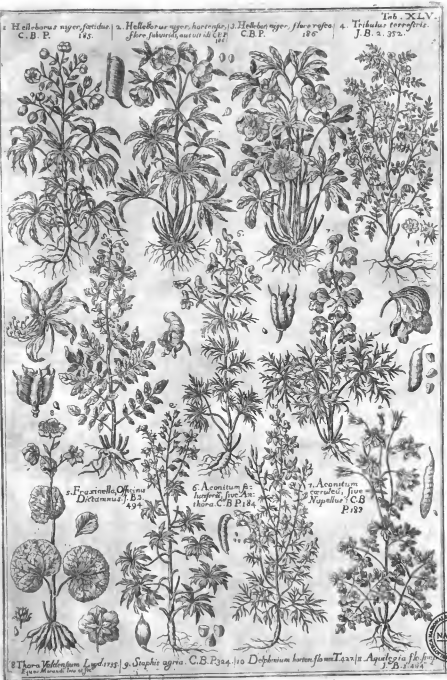

NAPOLI
Digitized by Google

Digitized by Google

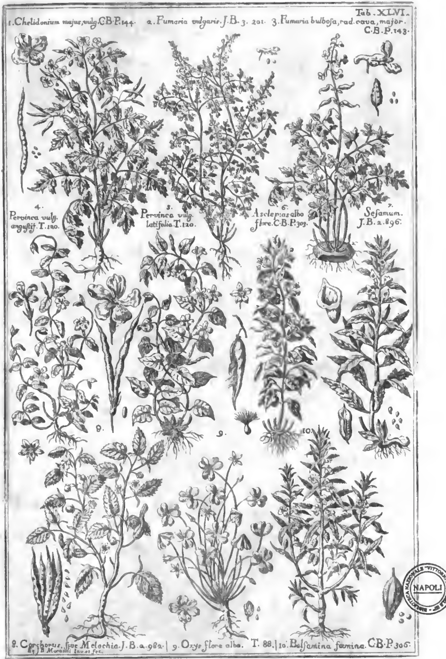
NAPOLI
Digitized by Google

Tab. XLV.
1 Helleborus niger, fœtidus. C.B.P. 185.
2. Helleborus niger, hortenſis, flore ſubviridi, aut vit ili C.B.P. 186
3. Hellebor. niger, flore roſeo. C.B.P. 186
4. Tribulus terreſtris. J.B. 2. 352.
5. Fraxinella, Officinis Dictamnus. J.B. 3. 494
6. Aconitum ſalutiferũ, ſive Anthora. C.B P. 184
7. Aconitum cæruleũ, ſive Napellus. C.B P. 183
8 Thora Valdenſium Lugd. 1735.
Equus Morandi Inv et ſec.
9. Staphis agria. C.B.P. 324.
10 Delphinium horten. flo. min. T. 427.
11 Aquilegia flo. ſimp. J. B. 3. 484

NAPOLI

Digitized by Google

Tab. XLVI.
1. Chelidonium majus, vulg. C.B.P. 144.
2. Fumaria vulgaris. J.B. 3. 201.
3. Fumaria bulboſa, rad. cava, major. C.B.P. 143.
4. Pervinca vulg. anguſtif. T. 120.
5. Pervinca vulg. latifolia. T. 120.
6. Aſclepias albo flore. C.B.P. 303.
7. Seſamum. J.B. 2. 896.
8.
9.
10.
8. Corchorus, ſive Melochia. J.B. 2. 982. | 9. Oxys flore albo. T. 88. | 10. Balſamina fœmina. C.B.P. 306.
NAPOLI

Tab. XLVII.
1. Iſatis ſativa. Dod. p. 79.
2. Lunaria major, ſiliquâ rotundiore. J.B. 2. 881.
3. Lunaria major, ſiliquâ longiore. J.B. 2. 882.
4. Thlaſpi arvenſe, ſiliquis latis. C.B.P. 105.
5. Thlaſpi vulgatius. J.B. 2. 921.
7. idem criſpum
8. Burſa Paſtoris major, folio ſinuato. C.B.P. 108.
9. Lepidium Plinii. Dod. p. 716.
10. Cochlearia fol. ſubrotun. C. B P 110.
11. Cochlearia fol. cubitalis. T. 215.
12. Raphanus niger major, M.H. 2. 263.
Eques Morandi fecit.
NAPOLI

Tab. XLVIII.
1. Braſsica capitata, alba. C.B.P. 111.
2. Rapa ſativa, rotunda. C.B.P. 89.
3. Rapa ſativa, oblonga, ſeu fœmina. C.B.P. 90
4. Napus. J.B. 2. 842.
5. Sinapi rapifol. C.B. P. 99.
6. Eriſimum vulg. C.B.P. 100.
7. Eruca ſativa. Dod. p. 708.
8
9.
10.
11.
8. Siſymbrium aquaticum. T. 226.
9. Leucojum luteũ, vulg. C.B.P. 202.
10. Heſperis hortenſis C.B.P. 102.
11. Alliaria. J.B. 2. 883.
NAPOLI

ALLIARIA. *J. B. 2. 883. Vid. Icon. 11. Tab. XLVIII.*

NOmen procul dubio ab eo habet, quòd folia digitis commota Allium redoleant.

ALliaria. *J. B. 2. 883. Trag. Fuch. Matth. Dod. Lob. Lugd. Tab. Ger. Park. Heſperis Allium redolens. M. H. 2. 252. Folia* autem huic lata ſunt, dilute virentia, & ſubrotunda, ambitu inciſa, ac in acutum mucronem deſinentia: *Caulis* tenuis cubito altior, circa cujus ramulos ſuperne gignuntur *Floſculi* candidi, tetrapetali, quibus ſuccedunt *ſiliquæ* tenues, parvæ, oblongæ, in ſe *Semina* exigua, nigra, duplici loculamento continentes, ſepto medio membraneo ſeparata: *Radix* oblonga, tenuis, duriuſcula. *Spontè variis locis, tum in Hortis, tum alibi, provenit; viretque Februario, floret Martio, ſiliquas fert Majo.*

Temperamentum, & Vires.

Excalefacit, ac ſiccat Alliaria, *ſed multo minus quàm* Allium *urinam cit, teſt.* Ruellio, *ſi recens in potu teratur; ſicca in Vino coquitur ad ſerpentum ictus, ad venena omnia efficax; in roſionibus ſtomachi, dyſenteria, contumacibus urinis, ex mulſo duobus denariis datur bibenda, lentam pectoris craſſitiem digerit. Contra veterem tuſſim, & cum Reſina, & Melle ſicca lingitur. Podagras acri Aceto circumlita mulcet. Impoſita menſes excitat. Ulcera vetera purgat, & ad cicatricem ex Melle perducit. Recentia quoque vulnera cogit farina* Alliariæ *conſperſio. Vis huic plantæ calfactoria, & deſiccatoria, verum non adeo vehemens, ut in* Allio. *Attamen hinc certo colligi poteſt, quod ea craſſos humores extenuare, & lentos incidere valet.* Semen *Emplaſtri modo impoſitum, vulvaque admotum, mulieres ſtrangulatu liberat, & excitat,* Herbam *in Oleo, & Aqua decoctam, & potam, aſthmaticis ſubvenire ſcribit* Camerarius. *Sunt qui* Dodonæi *teſtimonio* Folia *enematis incoquunt, quæ vel ad coli, vel nephriticos dolores injiciuntur, in quibus non modo flatus inſigniter diſcutere, ſed ex calculo dolores mitigare, ac ſopire feruntur. Excalefacit autem, & reſiccat ſecundo ordine intenſo, tertio autem remiſſo.* Alliaria *ſingularem vim, ac proprietatem, qua putredini adverſatur, habet, eademque ulcera putrida, ac ſordida abſtergit, & mundificat, minore tamen cum efficacia, quàm verum* Scordium. Succus *ſive ſimplex, ſive inſpiſſatus* Unguentis *Cataplaſmatiſque additur ad gangrænam, aliaque ulcera putrida, ſordida, ac maligna, uti in tractatu* Fabricii Hildani *d.* Gangræna, *&* Sphacelo *videre eſt. Abſtergit enim, ut antea monitum, mundificat, & putredini reſiſtit; parumque à vero* Scordio *diſcrepat.*

PLANTAE PAPILIONACEAE, SILIQUOSAE, MONOANGIAE, BIVALVES.

DISTRIBUTIO XXVII.

PLANTAE LEGUMINOSAE, MONOANGIAE, TRIFOLIATAE.

Phaſeolus major, *ſive* Smilax hortenſis; Melilotus Officinarum, Germaniæ; Melilotus major, odorata, violacea; Trifolium pratenſe, album; Trifolium bitumen redolens; Fœnum Græcum ſativum; & Anonis ſpinoſa, flore purpureo.

PHASEOLUS MAJOR, *ſive* SMILAX HORTENSIS. *C. B. P. 339. Vid. Icon. 1. Tab. XLIX.*

PHaſeolus, *quaſi* Phaſeulus, *ob ſeminis formam, quæ* Phaſelum *repræſentat.*

PHaſeolus major, *ſive* Smilax hortenſis. *C. B. P. 339. M. H. 2. 68. Smilax hortenſis. J. B. 2. 255. Dolichus, ſive Phaſeolus, Dod. fructu albo. Caulis* profert tenues, longos, ramoſos, ſcandentes, & aſcendentes à dextra ad ſiniſtram, & in perticis, ac vicinis fruticibus ſeſe circumvolventes: *Folia* cordiformia, terna tenuis ſuis petiolis propriis, ab extremo pediculo ortis, innituntur; *Flores* ex omnibus alis erumpunt numeroſi, candidi, luteopallidi, aut rubentes, ſed vulgarius albidi: *Siliquæ* deorſum pendent ex longis pediculis ſex uncias longæ, ſemunciam latæ, in medio tumidæ, & aliquatenus arcuatæ, extremâ, & inferiore parte ſiliquarum in unguiculum deſinente, in quarum ſingulis *Semina* ſeptena, octona; nunc pauciora: quina, continentur Semina, alba ut plurimum compreſſa, reniformia: *Radices* ſubſunt multæ, longæ, ac duræ. *Creſcit in Hortis. Floret Æſtate.*

Temperamentum, & Vires.

Simeon Sethi *apud* Fuch., *&* Mauritani *in primo ordine calidos, & humidos* Phaſeolos *ſtatuunt.* Galenus *etiam de Alim. Facul. humidiores natura aſſerit. Pergit* Sim. Sethi, *qui magis rubri ſunt calidiores.* Albi *igitur* Phaſeoli *craſſioris, & difficilioris concoctionis, ac humidiores quàm rubri. Proprietate quadam turbulenta ſomnia faciunt, ſed ad bonam habitudinem corporis conducunt, & urinas movent. Horum* decoctum *menſes movet; &c. Vid.* Moeaſ.

MELILOTUS OFFICINARUM, GERMANIAE. *C. B. P. 331. Vid. Icon. 2. Tab. XLIX.*

MElilotus *à vocibus* Græcis *μέλι* Mel, *&* *λωτὸς* Lotus; *quaſi* Lotum Mel *olentem.*

MElilotus officinarum, Germaniæ. *C. B. P. 331. Trifolium odoratum, ſeu Melilotus fruticoſa, lutea, vulgaris, vel officinarum. M. H. 2. 161. Melilotus Germanica. Lob. Ic. 43. Trifolium odoratum, ſive Melilotus vulgaris, flore luteo. J. B. 2. 370. Melilotus Germanica flore luteo, Eyſt. Melilotus vulgaris, Lugd. Major vulgaris. Trag. Aſſurgit in Hortis* aliquando ad altitudinem, ſeu proceritatem humanam, multis alis rubeſcentibus ornata: *Folia Loti* ſativæ ſunt æmula, crenata, ſinuata potius, ac ſi limacibus, aut cochleis teſtaceis morderentur, aut comederentur. *Floſculi* in ſpica digeſti petalorum numero, & ſitu in *Geniſta* floribus, ſed ſunt multo magis exigui, odore tamen ſuaviore, & quaſi mellito, colore ut plurimum luteo, *vaſcula* parva, pendentia ex curtis pediculis, matura nigra, magnitudine *Viciæ* fructus, oblonga tamen, & mucronata, rugoſa externus, & nigra, quorum ſingula continent ſolummodo ſingula *ſemina* parva, recentia lutea, vetuſtiora ſubruffa. *Gaudet locis ſaxoſis. Floret integra Æſtate.*

Temperamentum, & Vires.

Hujus ſubſtantia, ut ait Galenus, *eſt magis calida, quàm frigida; eſt enim* Melilotus *primi ordinis calida, &*

ſicco, habet etiam quid aſtringens, ſed & diſcutit, & maturat. Dioſcorides tradit, Melilotum malacticam, & aſtringentem habere facultatem, at malacticam habet non propriam, ſed quatenus inflammationes, aut alios collectos humores diſcutit, ac digerit. Uſus creberrimi præcipue extrinſecus, in tumoribus, doloribus, oculis rubicundis, in clyſteribus, & ſimilibus. Schrod.

MELILOTUS MAJOR, ODORATA, VIOLACEA. M. H. 2. 162. Vid. Icon. 3. Tab. XLIX.

MElilotus major, odorata, violacea. M. H. 2. 162. Lotus hortenſis, odora. C. B. P. 331. Lotus, ſativa, odorata, annua, flore cæruleo. J. B. 2. 368. Lotus urbana. Eyſt. Trifolium odoratum, alterum. Dod. p. 571. Melilotus ſingularis Alpin. Pona. Trifolium odoratum alterum, ſive Lotus ſativa Lugd. Cauliculos habet rectos, rotundos, inanes, cubitales, aut bicubitales, & aliquando longiores, qui in ramos multos dividuntur: Folia ſingulis geniculis terna adhærentia, Trifolii bituminoſi foliis ſimilia, leviter, ac ſuperficie tenus per ambitum crenata; ex alis inter foliorum pediculum, & caulem oriuntur cauliculi unciales, & bounciales, quandoque longiores, ſuſtinentes racematim congeſtos Flores papilionaceos, pallide violaceos, aut quaſi ex violaceo albeſcentes, ſeu dilute violaceos, quorum ſingulos ſinguli ſequuntur folliculi bivales, ſive veluti Capſula bivalvia, lævia, non aſpera, nec rugoſa, recta; in quorum ſingulis plura continentur Semina, terna, quaterna rotunda; Radix hujus tenuis, & fibroſa, In Campis, & in Hortis ſeritur.

Temperamentum, & Vires.

Mediocriter concoquendi, & reſiccandi poſſidere facultatem, ait Galenus, in caliditatis, & frigiditatis conjugatione mediam quodammodo temperatam eſſe. Dioſcorides ait extractum ſuccum addito Melle oculorum argemas, nubeculas, λευκώματα (Albugines vocant Medici Anatomici), & quæ pupillas oculorum obſcurant, expurgare. Paſſim per totam Europam Chirurgi oleum, in quo Folia floreſque hujus Trifolii (adde Semina) macerata, vulnera recentia glutinare tradunt, & ad puerorum enterocelas, bubonocelaſque plurimum commendant pro Balſamo. Interponitur & arida herba veſtimentis, quæ ne à tineis rodantur defendere putatur. Vid Moriſ.

TRIFOLIUM PRATENSE, ALBUM. C. B. P. 327. Vid. Icon. 4. Tab. XLIX.

TΡίφυλλον, Trifolium Dioſcoridi l. 3. c. 123. ſic dictum, quod ſingulis germinationibus terna emicant folia, Τρίφυλλον ἐν χορτώδεσιν φυόμενον Græcis.

TRifolium pratenſe, album. C. B. P. 327. Turb. Dod. Gall. Trifolium pratenſe, album, vulgare, odoratum. M. H. 2. 137. Trifolium pratenſe, flore albo; minus, & fœmina, glabrum. J. B. 2. 380. Caules palmares promit, & longiores, rotundos, ſubinde omnihil hirſutos, ut plurimum per terram ſtratos, aut procumbentes: Folia ſummis pediculorum inſiſtunt terna ſimul juncta, quorum ſingula, quæ terræ, ac radicibus proxima, rotundiora ſunt; quæ vero ſecundum caules naſcuntur, oblongiora ſunt, rotundiora, & inferiora crebro candidiorem maculam ὑπερτέρως Lunæ ferè creſcentis ſimilitudine, in medio ſingula habent; Flores in ſummis caulibus exeunt in capitoli modum, aut in ſpicam breviorem congeſti, colore pallide candidi, & olfacienti, aut guſtanti grati, & perdulces: Semina in exiguis, & curtis ſiliquis bivalvibus, quaterna aut quina, minuta in ſingulis conſpiciuntur: Radix longa, fibroſa, longe lateque repens, & ſe diffundens. Naſcitur in Pratis. Floret Majo, & tardius.

Temperamentum, & Vires.

Trifolii hujus cum Flores tum Folia refrigerandi, ac reſiccandi potentiam obtinent. Fertur, ex horum decoctis, addito Melle, enema, inteſtinorum roſiones, ac dolores ſedari, & viſcidos lentoſque adhærentes inteſtinis humores educi; ex ipſa vero herba Cataplaſma utiliter inflammationibus imponi. Paſcuntur verò herba hac cum boves tum jumenta cætera, at utiliſſime Vituli, & Agni: flores apibus grati ſunt, & conficiendo Melli apti, ſi Apes hac herba prope alvearia conſitâ utantur. Moriſ.

TRIFOLIUM BITUMEN REDOLENS. C. B. P. 327. Vid. Icon. 5. Tab. XLIX.

TRifolium bitumen redolens. C. B. P. 327. Trifolium, aſphaltites, ſive bituminoſum, odoratum. J. B. 2. 366 Trifolium bituminoſum. Dod. p. 566. Tab. Ger. Park. Trifolium bituminoſum, ſeu Trifolium cæruleum, aut violaceum, bitumen redolens. M. H. p. 136. Trifolium bituminoſum, odoratum. Eyſt. Trifolium aſphalthum. Lugd. Trifolium hoc in fruticulum excreſcit cubitalem, ſeſquicubitalem in calidis regionibus, virgultis rigidis, incanis, ac etiam nigricantibus, ſtriatis, donatum; Folia exeunt terna, per primam adoleſcentiam rotunda, mox in ſuperiore Caulium parte oblonganiur in acutum mucronem deſinentia, incana itidem, & hirſuta, odore bituminis faſtidioſo, tactu glutinoſo: Flores non plane glomeratim congeſti, ſed oblongiora Capitula diſpoſiti, colore purpureo-violacei, quorum omnium unum peta um latius ſurgit, bina labialia, ſeu lateralia, quorum complexu quartum comprehenditur, apiculos luteos continens, ex calycibus oblongis, ſtriatis, villoſis, prodeuntes; Semen nigrum, aſperum, & hirſutum in cuſpidem deſinens foliaceam, ejuſdem cum reliqua planta odoris, Cæſalpino odore eſt medicato. Colitur in Hortis.

Temperamentum, & Vires.

Vis Trifolio, quod Aſphaltion vocant, calida, & ſicca eſt, ut ait Galenus, proinde infuſum, & potum laterum dolores ab obſtructionibus liberat, urinam menſeſque provocat. Hippocrates Trifolium hoc non ſolùm menſes provocare, ſed & fœtus cum ſumptum, tum appoſitum, expellere tradit: mulier (inquit) ſi ex partu non fuerit purgata, Trifolium hoc in Vino albo bibendum; hoc etiam menſes educit, & fœtum ejicit. Dioſcorides ait, Semen, & Folia in Aqua pota pleuriticis, urinæ difficultati, comitialibus, iis etiam, qui Aquæ inter cutem principia ſentiunt, & hyſtericis auxiliantur. Dari autem debent Seminis drachmæ tres, Foliorum vero quatuor. Radix quoque antidotis, ut Theriacæ, additur, ut ait Dioſcorides, ſicut, & alii Authores.

FOENUM GRAECUM. SATIVUM. C. B. P. 348. Vid. Icon. 6. Tab. XLIX.

FOEnum Græcum, τῆλις Dioſcoridis l. 2. c. 124. Theoph. 3. Hiſt. 13. cui, & Βούκερως 8. Hiſt. 8. κεράτιτις, & αἰγόκερως Græcis; quarum appellationum major pars à ſiliquarum ſimilitudine deſumpta eſt, quæ corniculis ſimiles ſunt; ut Ceratites à cornu, AEgoceros à caprino, Buceros à bubulo cornu ſimilitudine: quare Columella l. 2. c. 11. ſimpliciter Siliquam. Varro Siliculam. Plinius l. 18. c. 16. Siliciam, & l. 25. c. ult. Fœnum græcum vocavit.

FOEnum Græcum, ſativum. C. B. P. 348 Lugd. Trag. Adv. Lob. M. H. 2. 166 Fœnum Græcum. J. B. 2. 363. Dod. p. 536. Caulem ſingularem, tenuem, virentem, intus concavum, in alas ramoſque diviſum: Folia ei Trifolii pratenſis ſimilia, rotundiora tamen, minora, paulum cordata, quæ ſuperiore parte virent, inferiore vero ad cineritium inclinant: Flores in ſummis virgis gerit exiguos, candicantes, ſeu albo pallidos, Lupini ſylveſtris floribus minores: Siliquas longas, graciles, anguſtas, in medio tumidas, inſtar corniculorum recurvas, & in acutum mucronem deſinentes, in quibus Semina quina, ſena, ſeptenave, oblonga, quadrata, angulola, flaveſcentia, cum cavitate quadam ſingula oblique impreſſa, quæque reſiccata cum gravedine quadam jucunde olent: Radice nititur tenui, & candida, ſingulis annis pereunte. Floret Majo; ſiliquas vero Julio fert maturas.

Temperamentum, & Vires.

Semen Calef. 2. ſicc. 1. emollit, digerit, maturat, diſcutit, paregoricum eſt, uſuſque adeo famoſi, ut Cataplaſma dictorum intentionum Chirurgis vix uſitatum ſit, quin Fœnugræcum, vel hujus Mucilaginem contineat. Crebrique ejus eſt in Clyſteribus emollientibus, mucilaginoſâ quippe ſua ſubſtantiâ obtundit acrimoniam, inteſtinaque eroſa oblinit. Inſuper conducit ejus Mucilago ad oculorum ſuggillationes diſcutiendas (impoſita). Succus autem Fœnugræci elixi cum Melle ſumptus, ad omnes pravos humores,

res, qui in inteſtinis habentur, ſubducendos accommodus eſt, ſuo quidem lentore leniens, calore autem dolorem mitigans. Quod autem abſterſoriæ quoque facultatis ſit particeps, inteſtina etiam ad excretionem inſtigat, ſed Mel eſt admiſcendum, ne mordacitas exſuperet. In diuturnis vero thoracis citra febrim affectibus, pingues cum eo Palmulas elixare quidem oportet; ubi autem Succum ipſum expreſſum copioſo Melle miſcueris, ac rurſum ſuper carbones ad mediocrem craſſitiem coxeris, tum demum longe ante cibum uti convenit. Gal. *in lib. de Simpl. Medicam. Facult. ait* Fœnumgræcum *calidum eſſe in ſecundo, ſiccum primo ordine, deinde ferventes phlegmonas irritat acerbatque: quæ vero minus calida, & magis dura ſunt, eas digerendo curat.* Farina Fœnugræci, *ut* Dioſcorides *tradit, vim habet emolliendi diſcutiendique: cum Melicrato decocta, & impoſita facit ad inflammationes tam internas, quam externas; lienem cum Aceto, & Nitro ſubacta extenuat.* Decoctum *ejus in ſexu muliebri mala quæcunque ex inflammatione, aut præcluſione orta, ſedat. Expreſſus in Aqua ſuccus decocti* Fœnugræci, capillos*, furfures, & manantia capitis ulcera, ἀχῶρας vocant, purgat: Cum Anſerina adipe peſſi vice ſubjectum, locos circa uterum emollit, ac dilatat;* Oleum, *quod ex eo exprimitur, capillos, & in genitalibus cicatrices abſtergit. Vid.* Moriſ. Schrod. Hartm., *& alios* Authores.

ANONIS SPINOSA, FLORE PURPUREO.
C. B. P. 389. Vid. Icon. 7. Tab. XLIX.

ANonis, *vel potius* Ononis, *à voce Græca* ὄνος *Aſinus, quaſi dicas plantam* Aſinis *gratam.*

ANonis ſpinoſa, flore purpureo. *C. B P.* 389. *Anonis purpurea, vulgaris, ſpinoſa, flore purpureo, ſiliquis erectis, lentiformibus. M. H* 2. 169 *Anonis, ſive Reſta bovis vulgaris, purpurea. J. B.* 2. 395. *Anonis. Dod. p.* 743. *Anonis ſpinoſa. Eyſt. Cauliculis* exit dodrantalibus, & paulo altioribus, geniculis aliquot articulatis, ramoſis obſequioſis, duris acutiſſimiſque *ſpinis* horrentibus, juxta quos *Folia* parva, tergemina, particularibus *Lentis* foliis majora, colore ſaturate virentia: *Floſculi* quoque ſecundùm cauliculos enaſcuntur formâ veluti *Ochri*, ſed colore ut plurimum purpurei, raro albidi, quos ſequuntur valvulæ exiguæ *Lentis* minoris ſiliquarum magnitudine, in quibus ſingulis bina terna *Semina*, plana, reniformia, continentur: *Radix* longa, per terræ ſuperficiem ſparſa, lenta admodum, ac fractu contumax. *Creſcit in Campeſtribus, dumetis, arvis, juxta vias. Floret Junio, & Julio.*

Temperamentum, & Vires.

Radix *excalefaciens eſt, ut* Galenus *ait, quarto ordine; extenuans quoque, & incidens eſt:* Cortex *ejus cum Vino potus urinam cit, calculoſque diſſolvit, ac pellit, cruſtas vero abſtergit; decocta* Radix *in poſca dentium dolores mitigat, ore ſæpius colluta.* Plinius *comitialibus decoctum in Oxymelite ad dimidiam partem dari refert.* Matthiolus *ſibi notum hominem affirmat,* pulvere *hujus* Radicibus *pluribus menſibus ſumpto, à carnoſa ramice curatum. Primos hujus ſubfruticis turiones, ſive aſparagos, priuſquam ſpinoſi fiant, muria condiri, & cibos gratiſſimos eſſe, author eſt* Dioſcorides. Semina *matura, &* Radix *Martii fine effoſſa ſenibus adſcribuntur, ſapor eſt ſaponaceus, & penetrans; ea erga vi* Decoctum *movet urinam, incidit pituitam, unde ad expurgandos renes, lienem, uterum, & contra morbos frigidos pectoris laudatur;* Radices *ſunt inter radices diureticas,* Folia *inter Emollientia,* Semina *fortiſſimè aperiunt ut in* Melilotò *Præter virtutem diureticam habet* Radix *quoque vim abſorbentem, & abſumentem Sarcocelen, & ramices carnoſas;* Folia, & Radices *conducunt in forma gargariſmatis pro ſcorbuto.* Boerh.

PLANTA LEGUMINOSA, MONOANGIA, PENTAPHYLLA.

LOTUS, *ſive* MELILOTUS PENTAPHYLLOS, MINOR, GLABRA. *C B. P.* 332. *Vid. Icon.* 8. *Tab. XLIX.*

AGris Lotus *herba (de* Loto Arbore *hic ſermo non eſt)* Dioſc. *l.* 4 *c.* 111 Nomen *eſt antiquum, nam apud* Homerum *jam invenitur, & de eo phraſis quædam veſcitur loto; & dicebat, Veteres de ea planta, quod ſi aliquis de hac herba guſtaſſet, omnium poſtea obliviſcebatur, unde* Ovidius *canit.*

Sic nova Dulchio lotos guſtata palato,
Illo, quo nocuit, grata ſapore fuit.
Sentit amans ſua damna fere; tamen hæret in illis;
Materiam culpæ perſequiturque ſuæ.

LOtus, *ſive* Melilotus pentaphyllos, minor, glabra. *C. B P.* 332. *Lotus corniculata, glabra, minor. J. B* 2. 356. *Lotus* τετραγωνόλοβος *lutea minor foliis, & ſiliquis glabris brevioribus, & craſſioribus. M. H.* 2. 177. *Lotus ſativa. Matth. Lugd. Trifolium corniculatum.* 1. *Dod. p.* 573. Hæc *Lotus* glabra multis exit tenuibus, & infirmis *Cauliculis*, humi procumbentibus, circa *Folia* glabra, terna in ſummitate pediculi habet latiora, majora, & bina ad appoſitionem pediculi: *Flores* profert luteo ſplendentes, (*Geniſtam* referentes), multos in capitulum congeſtos, ſeu complures ſimul in virgularum faſtigiis eminentes: quibus ſingulis ſuccedunt *Siliquæ* bivalves, parvæ, oblongæ, ſuperioris tamen breviores, & paulo craſſiores; in quibus ſeries *Seminum* exiguorum, rotundorum, latet: *Radix* dura, & lignoſa, ex qua ſingulis annis regerminat. *Creſcit in collibus aridis, & Pratis eminentibus. Floret Æſtate, atque eadem exeunte ſemina maturat.*

Temperamentum, & Vires.

Facultatem evidenter aſtringendi poſſidet; eſt enim frigida, & ſicca natura ſua; idcirco inflammationibus utilis, & omnibus, quæ reprimi, & refrigerari deſiderant; adhibetur ſæpe illitione ad viſcerum fervidorum materiam concoquendam in tertianis nothis ex Floribus *Oleo imbuto, quod etiam oculis maxime conducit.* Moriſ. *Contra Hæmorrhoïdes laudantur, ſi* Folia *contrita applicentur; emollit enim, ac laxat, hinc Chirurgi ad emolliendum & laxandum, & maturandum utuntur, quemadmodum Malva.* Boerh.

Digitized by Google

DISTRIBUTIO XXVIII.

PLANTAE PAPILIONACEAE POLYPHYLLAE PLERUMQUE.

Triplex eſt harum Ordo. I. Siliquas fert bivalves juxta longitudinem deiſcente, per maturitatem. II. Fert Siliquas articulatas. III. Siliquas geminas.

I. ORDO.

FOLIIS CONJUGATIS COSTAE ADNATIS, DESINENTI VEL IN APICULUM, VITICULUM-VE, VEL FOLIO UNO IMPARI EXTREMUM CLAUDENTE.

Piſum majus, flore albo; Lathyrus ſativus; Vicia vulgaris, ſativa; Lens vulgaris; Faba; Galega vulgaris; Orobus Pannonicus; Ervum verum; Glycyrrhiza ſiliquoſa, *vel* Germanica; Glycyrrhiza capite echinato; Cicer ſativum; Vulneraria ruſtica; & Lupinus ſativus, flore albo.

PISUM MAJUS, FLORE ALBO. *M. H. 2. 46.*
Vid. Icon. 1. Tab. L.

PIſum *vocatur à* πίσω, *vel* πίσω cecidit, *quia Piſum non ſubſtinetur, cadit in terram. Nonnulli nomen derivare volunt* ab Urbe Piſis, *ubi hæc planta olim magnâ copiâ creſcebat.*

PIſum majus, flore albo. *M. H. 2. 46. Piſum majus, quadratum, fructu cinerei coloris. C. B. P. 342. Piſum quadratum, Plinii. Lob. Ic. 66 Tabern. Piſum majus Ger. Dod. Anguloſum, ſeu hortorum Plinii. Ad. Lob. Piſum magnum peregrinum. Eyſt. Piſa majora, alba. J. B. Caules* habet longos, fiſtuloſos, fragiles, ex candore vireſcentes, ramoſos, humi ſparſos, niſi prope appoſitis adminiculis ſuſtineatur. *Folium* frequens ad ſingula genicula amplum, modo longum, modo obtuſum, cingens Caulem ad nodos, ut videatur perforari à caule in centro ejuſdem, inter caulem, & ipſius folii medullium protrudiitor cauliculus, plures lobos, binos, ternos habens ex adverſo ſitos, cujus extremum claudit capreolus intortus; ex eodem medullio oritur pediculus ſemipalmaris, ſuſtinens *Flores* plures, albos, papilionaceos; quorum ſingulis ſuccedunt *Siliquæ* ſinguæ, bivalves, longæ, teretes cylindri figurâ; in harum ſingularum parte concavâ continentur grana, nunc plura, nunc pauciora, recentia rotunda, ſiccata anguloſa. *Fructus* hujus rotundi ſunt albi, aut cinerei, imo ſubflavi conſpiciuntur ſæpius. *Colitur in Hortis, & in Agris. Floret Junio, atque ejuſdem ſemen maturum eſt Julio, & Auguſto.*

Vires.

Sunt in cortice, *vel in* Fructu *eduli, in* cortice *omnis vis eſt exhilarans, & in luxuriem excitans.* Fructus *ferina gaudet nutrimento, & convenit cum* Fœnugræco, *minus emollit, quia nullum aroma ineſt, hinc in inflammatione egregium eſt: viridis* Piſa *habet facultatem nutriendi, & in venerem incitandi, ita ut Equiſones ad equos ad labores excitandos his utantur.* Boerh.

LATHYRUS SATIVUS. *C. B. P. 343.*
Vid. Icon. 2. Tab. L.

LEgumen, *quod* Græci λάθυρον *appellant*, à Columella, & Palladio Cicercula *dicitur; de quo* Theophraſtus 8. *Hiſt. &c.*

LAthyrus ſativus, flore fructuque albo, vel purpureo. *C. B. P. 343. Lathyrus angulo ſo ſemine. J. B. 2. 306 Lathyrus, ſive Cicercula. Dod. p. 522. flore albo, Aracus, ſive Cicera. Dod. p. 523. flore purpureo. Lathyrus minor ſativus, ſemine anguloſo. M. H. 2. 52. Lathyrus ſylveſtris flore albo, & purpureo. Cam. Lathyrus Anguſtifolius flore albo, vel rubro. Ger. Ervum album ſativum, Fuch. Lathyrus ſativus anguſtifolius, Lugd. Cicercula flore albo, vel purpureo. Park. Caules* huic prolixi ſatis, ac in ramos multos diviſi: *Folia* gemina, acuminata, glabra, ſtriata, cum duabus ad exortum appendicibus caulem amplectentibus; Inter folia proſiliens pediculi reliquum in tortiles abit *cauliculos*, quos proxima apprehendit. *Flores* candidi, aut purpurei, *ſiliquæ* latæ; atque in iis *Semina* alba, vel purpurea, lata, compreſſa, anguloſa. *Radix* fibroſa, & gracilis. *Colitur in Hortis, & arvis; floret ineunte Majo, & Siliquas perficit Æſtate.*

Temperamentum, & Vires.

Deſiccat exceſſu ſecundo, calefacit verò primo; idem capitis gravitatem facit, ventrem turbat, ſanguinem per urinam ducit, ſi comedatur ejus Fructus: *coctus tamen bobus appoſitus eoſdem ſaginat;* Farina *ejus bonam facit alvum, urinam cit, corporis colorem commendat. Frequentior ejus uſus in eſu, aut potu, ſanguinem cum torminibus per alvum, & veſicam ducit; ulcera cum Melle purgat; lentigines, & aſpredinem cutis in facie, ejuſdemque maculas, & reliquum totum corpus mundum reddit. Nomas gangrenaſque cohibet, & mammarum duritiem emollit; fera ulcera, carbunculos, favoſque rumpit. In Vino macerata* ſemina, *canum, hominum, Viperarumque morſus illita ſanant. Cum Aceto autem difficultates urinæ, & teneſmos leniunt. Prodeſt etiam iis, qui cibo non nutriuntur, nucis magnitudine fixa, & cum Melle ſumpta.* Decoctum *ejus, fovendo, perniones, & in corpore pruritus ſanat, ex* Galeno.

VICIA VULGARIS, SATIVA. *J. B. 2. 310.*
Vid. Icon. 3. Tab L.

VIcia *dicta à vinciendo (ut ait* Varro *de Re Ruſtica l. 1. c. 31.) quòd item capreolos habet ut Vitis, quibus ſurſum ad ſcapum Lupini albumve calamum ad quem ut hæreat, eum ſolet vincire.*

VIcia vulgaris, ſativa. *J. B. 2. 310 C. B. P. 344. Park. Vicia Cam. Epit. 320. Dod. Ger. Vicia major vulgaris ſativa. M. H. 2. 62. Vicia* hæc ubique terrarum coli ſoluta, *Caulibus* conſtat bicubitalibus, aliquando humilioribus, aliquando procerioribus, angulis, ſtriatis, cavis, hirſutis; *Foliorum* conjugationes ſenæ, ſeptenæ, nunc pauciores, nunc plures coſtæ mediæ longæ adhærent, in tortiles claviculas deſinentes, quibus proxima arripit adminicula: *Folia* uncialia paulo minora majorave (ſecundùm ſolum in quo ſeritur) anguſta, ad extremum lata, hirſuta, eademque rachi ex adverſo apponuntur; ex unioſcujuſque coſtæ ſinu, *Flores* enaſcuntur bini, purpurei, papilionacei, aliquando plures; ſinguloſque excipiunt *Siliquæ* bivalves, ſingulæ quadrantales, & nonnunquam longiores, tumidæ, & eminentes (ſaltem conſpicuæ ubi appa-

rent

Digitized by Google

rent grana) *Semina* claudentes *Piſi arvenſibus* pene paria, compreſſa, paululum fuſca, aut variegata, perraro nigra, nonnunquam alba. Mirifico foliorum luſu provenit *Vicia*, ut pene cuiquam imponat, veluti Proteus aliquis, ut eadem non eadem putari poſſit; ex his enim alia ſunt fere rotunda, alia cordata versùs extremum, alia anguſta, & longa: *Flos* unicus, ſed aliquando plures, multa purpura, ſeu rubro colore picti, brevi pediculo hærentes; & conſequenter *Siliquæ* ſunt erectæ, quia petiolo curto donantur; eæque quoque ſunt majores, vel minores: tunicæ quoque involventes *Semina*, ſunt magis minuſve depreſſæ, aut magis tumidæ (præcipue ubi ſemina apparent ipſa) quæ colore ſunt fuſcæ, aut nigræ exſiccatæ; ſeminibus copioſe (uſque ad octonarium, aliquando denarium numerum) fuſcis, variegatis, aut virore pallentibus, etiam nigris onuſtæ; denique albis, quaſi rotundis, parvi *Piſi arvenſis* æmulis, & à *Flore* rubro productis. Eſt & alia hujus varietas, flore rubro, ſemine minore ſubviridi. *Seritur in Agris. Floret Æſtate ineunte, & mediâ matureſcit ſemen ipſius.*

Temperamentum, & Vires.

Hæc Planta *dat bonum pabulum armentis, habet fabas, quæ pro Avena, & Herba pro Gramine inſerviunt; homines quoque collegerunt fabas in magnâ penuria, nec ſe inde male habuerunt.* Farina ex Seminibus *eſt, ut Farina Seminis Fœnugræci.* Boerh.

LENS VULGARIS. *C. B. P. 346.*
Vid. Icon 4. Tab. L.

LEns, & Lenticula φακὸς Dioſcoridi *l. 2. c. 129. Latinis* Lens *quaſi* lenis *dicta: nam, ut* Plinius *l. 18. c. 12., eâ veſcentibus æquanimitatem fieri apud auctores ſe inveniſſe ſcribit.*

LEns vulgaris. *C. B. P. 346. J. B. 2. 317. T. 390. Lens vulgaris, minor. M. H. 2. 59. Lens vulgaris, ſive agreſtis, & Lenticula primum genus, Trag. Lens minor. Dod. Lob Cam. Ger. Lens* tenuibus exit *Cauliculis*, rectis, duriuſculis; *Foliolis* pluribus, rachis, ſeu coſtæ mediæ è regionibus *Viciæ* modo, ſed minoribus atque anguſtioribus; *Flores* papilionacei exigui ſunt, colore albi, aut purpuraſcentes: *Siliquæ* multæ, parvæ, compreſſæ, in medio tumidæ: *Semina* rotonda; compreſſa, bina, terna, in ſingulis ſiliquis in medio utrinque etiam tumida: *Caules* vix ſuperant pedalem, aut ſeſquipedalem altitudinem: *Radicibus* firmatur parvis. *In Hortis, & in agris ſeritur; floret Junio; Semen perficitur Julio, & Auguſto.*

Temperamentum, & Vires.

Tenent Lentes, *ut ait* Galenus, *medium caliditatis, & frigiditatis, deſiccant tamen ſecundo ordine; corticem habent aſtringentem, & ipſorum* Seminum *medulla veluti cara craſſi eſt ſucci, at ſicut terrei, auſteram exiguam habens qualitatem, cujus cortex multæ auſteritatis eſt particeps.* Succus *porro in ipſis eſt aſtringenti contrarius: quocirca ſi quis in Aqua ipſas concoxerit, & deinde Aquam ſumpſerit, pectus in alvum dejicit; at ex biſcoctis* Lentibus *puls apparata facultatem* Socco *contrariam habet, ut quæ ventris fluxus ſiccet, ſtomachum, inteſtina, & totum denique ventrem corroborat; quamobrem cœliacis, & dyſentericis cibus eſt commodus.* Lens *vero decorticata, ut illa aſtringendi vehementiam, & ea, quæ ipſam ſequuntur, amittit, ita magis nutrit, quàm quæ cortice ſpoliata non eſt:* Succum *craſſum pravumque gignit: tarde enim commeat, non tamen alvi fluxus deſiccat, ut ea, cui cortex non eſt ademptus. Jùre igitur, qui largius hoc edulio utuntur, elephantiaſin, & cancros incurrunt: Siquidem craſſa ſiccaque cibaria* ſucco *melancholico generando ſunt idonea. Eandem ob cauſam viſum integrum, & inculpatum hebetat, ipſum immoderate exſiccans: craſſum enim, & tardiſſimum in circulatione ſanguinem reddit igitur ad menſtruas purgationes non eſt accommoda, at muliebri profluvio eſt utiliſſima, ut ait* Galenus. *Somnia tumultuoſa (ut ſcribit* Dioſcorides) *excitat, capiti, pulmonibus, & nervis inutilis. Contra ſubverſiones ſtomachi triginta grana* Lentis *decorticata devorari prodierit: decocta cum Polenta, & illita, podagras lenit, ſinus cum Melle glutinat; cruſtas rumpit; ulcera purgat; decocta in Aceto duritiae, & ſtrumas diſcutit; cum Cotoneo Malo, aut Melitoto medetur inflammationibus oculorum, & ſedis etiam (addito Roſarum ſucco) puſtulis; item & herpetibus, ac eryſipelatoſis conducit, adjectâ maris aquâ; contra mammas vero, quibus lac in grumos coit, & quæ lactis nimiam redundantiam non ferunt, cocta in Aqua marina, & impoſita auxiliatur* Lens. *Vid.* Moriſ.

FABA. *C. B. P. 338. Vid. Icon. 5. Tab. L.*

FAba *à voce* Græca φάγω edo: *fructus enim edulis eſt, vel* κατὰ δὲ κύαμ *εἶναι, ut* Euſtachius *vult; quemadmodum* κυαμὼν *locus* Fabis *conſitus, ſeu* Fabetum *apud* Theophraſtum *4. Hiſt. 10. Fabulum* Gellio, & Feſto *dicitur.*

FAba. *C. B. P. 338. Faba, Cyamus leguminoſa. J. B. 2. 17. 279. Faba major, Bona major. M. H. 2. 83. Faba major vulgaris. Adu. Lob. vulgaris, Fuch. ſativa, Lugd. Caſt. Cam. Park. Faba major, ſive Bona Dodonæi. Caule*, ſive *ſcapo* exit quadrangulari, ſtriato, glabro, inani, geniculis intercepto, longo, & erecto. Qui quando denſe ſeritur ipſa *Faba* ſeſe ſuſtinet, quando vero ſeorſum, in terram collabitur; *Folia* è geniculis promuntur oblonga, ex intervallis coſtis alternatim adhærentia, quorum ſingularia ſubpinguia, & craſſa ſatis ſunt, venoſa, glabra: *Flores* in cimis caulium, ſive ſcaporum ſpicatim proveniunt papilionacei, ut cæterorum *Leguminum*; formâ tamen oblongi, colore candidi, lituris nigris conſpicui, aut ex purpura nigreſcentes; quorum ſingulis ſuccedunt *Siliquæ* longæ, craſſæ, toroſæ, intus quaſi tomentoſæ, aut ſpongioſæ dum adhuc virides ſunt, plures ſimol junctæ, atque ex eodem geniculo curtis ſuis petiolis ortæ, inferiore parte tenuiores, ſuperiore craſſiores, atque interius ubi *Semina* conduntur quodam veluti tomento candido, molli, aut lanoſo, conſtant, exterius hirſutæ ſunt adhuc virides, poſt maturitatem ſicciores factæ nigræ fiunt, & duriuſculæ, ſicut & *Geniſtæ*, reliquorumque omnium pene *Leguminum*. *Seritur in Hortis, & agris: Floret Majo, & Junio particulatim & diu; Fructus fit Junio, ac Julio, Auguſtoque colliguntur; quo citius ſeritur, citius etiam colligitur ejus fructus.*

Temperamentum, & Vires.

Fabæ *ut memoria prodit* Galenus *l. 7. Simpl. medium in exſiccando, & refrigerando obtinens, & ad medium propinquiſſime accedunt.* Caro Fabæ *paululum quid abſtergentis facultatis continet, ſicut ejuſdem* Corte *nonnihil etiam adſtringentis poſſidet. Idcirco Medicorum nonnulli totam* Fabam *cum Oxycrato decoctam dyſentericis, & cœliacis, & vomentibus, quos* ἐμετικοὺς *vocant, exhibuerunt. Porro ut edulium, flatulenta eſt, & coctu difficilis* Faba, *excreationibus ex thorace, & pulmonibus idonea; ut medicamentum, foris impoſita, ſine moleſtia deſiccat. In podagris ſæpenumero utuntur Medici ex Aqua decocta; & deinde Adipe ſuilla adhibito, ad nervorum cum contuſiones, tum vulnerationes* Farinam *ejus cum Oxymellite imponunt. Ad eos quos ex ictu phlegmone occupaverat, cum Polenta teſtium, & mammarum aptum eſt Cataplaſma; nam hæ partes cum Phlegmone tenentur, moderate refrigerari amant, maxime cum mammæ ex lacte in ipſis concreto Phlegmonem patiantur; quin lac quoque ab eo Cataplaſmate extinguitur.* Gal. *l. 1. de Alim. facult. inquit, inflat* Fabarum *cibus quocunque modo apparetur, nec per longam decoctionem id vitii poteſt amittere, quod Ptiſanæ minime negatum eſt; deponit enim per illam quicquid habet flatulenti. Etenim manifeſte* Fabacea farina *cutis ſordes detergere conſpicitur; quod intelligentes mangones, & mulierculæ, in balneis quotidie hac utuntur, veluti alii nitro, ac aphronitro, & in univerſum iis, quæ aſtringunt &c. Chirurgi collectiones, & tumores locorum,* Fabacea farina *in Aceto, & vappa decocta, ac calida impoſita Oleoque admixto, diſcutere, & ſanare conſueverunt: eadem* Farina *Vino decocta, ac calida impoſita omnibus tumoribus imprimis conducit, ſive ii in mammas mulierum, ſive in locis genitalibus, aut quibuſcunque aliis oriantur.* Herbæ *combuſtæ cineres laudantur contra calculum, & dicunt, ſi dragma una infundatur in libra una Vini, & mane ab ægro aſſumatur, inde calculum frangi;* Helmontius, & Paracelſus *dixerunt, quærite, cur Fabæ habeant* Semina *reniformia; quia ſolum renibus inſervit.* Sal *ex ſtipitibus combuſtis elicitus eundem in finem ſummopere laudatur, qui tamen non plus facit reliquis omnibus ſimili modo paratis,* Aquam *deſtillatam ex floribus adamant Domicellæ ad conſolidandam ſibi pulchritudinem, ac* [illegible] *, ac maculas*

culas faciei detergendas: Aquam *per veſicam ex tota planta deſtillatam plurimæ* Germanicæ *Familiæ ad lythiaſin pro Arcano habent, qua Aqua* Geſnerus *fide dignus Author dicit ſe calculum ſubtaliſſe puellæ. Vide* Jo. Bauh., Sim. Paul., Moriſ., & Boerh.

GALEGA VULGARIS. *C. B. P. 352.*
Vid. Icon. 6. Tab. L.

GAlega *cur dicatur ab* Herbariis *ignoramus*: *à quibuſdam tamen* Rutæ *nomen inditum ab effectu, & viribus, non verò odore, cujus eſt expers; quidam* Onobrychin, *alii* Glaucem, *nonnulli* Polemonium, *alii* Polygalam *veterum eſſe judicant, quibus* Dioſcoridis *deſcriptiones contradicunt.*

GAlega vulgaris. *C. B. P. 352. Galega. J. B. 2. 342. Dod. p. 548. M. H. 2. 92. Galega, ſeu Ruta capraria. Park. Matth. Cam. Fœnum Græcum ſylveſtre. Tabern. Dod. Galega, Ad. Lob. Lugd. Ger. Capraga vulg. Caſ. Caulibus* rotundis, ac erectis, alternatim, id eſt nunc à dextra, nunc à ſiniſtra; *Folia* magna, ſatis lata, ac longiora, è regione hærentia, amplectuntur coſtam mediam, ſeu ῥάχιν, extremum coſtæ ſemper uno longiore impari claudente. *Coſtæ* alternatim, modo ex uno, modo ex altero latere, è genicolis caulium uniuntur: in caulium cimis, ſeu ſuperioribus partibus exeunt ſpicatim numeroſi *Flores* papilionacei, parvi, *Arachi*, aut *Viciæ* æmuli, triplici colore inſigniti, cæruleo vulgatiner, aliquando cinereo, & albido, ſeu ſubcandicante; *Siliquæ* ad eundem modum denſæ, & ſpicatim ſtipant caules, formâ oblongæ, tenues, rotundæ, ſeu cylindraceæ, erectæ, ſpicatim bipalmarem, & tripalmarem, & aliquando longiorem efficientes: *Radix* lignoſa, brevis, multas fibras demittit in terram, eſtque diuturna, & multis annis radicibus vivax, ac reſtibilis; etiamſi caules poſt ſemina ad maturitatem perducta pereant, Hyeme rigida tranſacta tamen, Vere novo, ut *Glycyrrhiza*, regerminant. *In uliginoſis locis, ſcrobium aggeribus, montibus, & arvis frugiferis paſſim provenit, ac colitur etiam in Hortis. Floret Junio, & Julio, ſemen verò Autumno maturat.*

Temperamentum, & Vires.

Galega, *ut* Baptiſta Sardus *ſcribit, aliique plurimi etiam ſcriptum reliquere, ad omnes peſtilentes morbos, contra ventris lumbricos, & venena aſſumpta, efficaciſſima eſt; remedio quoque eſt adverſus animalium venenatorum commorſus tum ictus.* Succo *poto, &* Herba *contuſa plagis impoſita. Pueris etiam convulſis, ac comitiali morbo laborantibus,* Succus *ad dimidiam unciam ſumptus prodeſſe fertur.* Cæſalpinus *frequenter aſſerit in arvis frugiferis* Hetruriæ *vegetare, &* Succo *ejus tumentes ob venenum boves ſanatos infuſo in os.* Succus Galegæ *datus à* Bayro *in cochleari liberabat pueros ab epilepſia, & vermes etiam expellebat; ipſa etiam* Herba *bullita in patella cum Oleo, & ſemine Lini, ſuper umbilicum ligata idem præſtabat.* Decoctum *in Aceto paratum cum Theriaca, & Tormentilla, ac Cardui benedicti aqua (teſte Ingraſſia) plurimum valet in peſte, & febribus malignis cum petechiis: horum omnium quoque teſtis eſt* Dodunæus. *Quibuſdam* Aquam *diſtillatam in peſte exhibent,* Cæſalpino Authore. *Contra venena aſſumpta eandem* Galegam *laudat* Camerarius; *Vermes quoque necat, &* Semine, & Succo. Folia *comeſta ad luem veneream, lepram, & Scabiem proſunt, nam ſanguinem optimè depurant, & in calidis morbis dari poſſunt. Si hæc planta manducetur, ſaporem levem aromaticum dat.* Boerh.

OROBUS PANNONICUS. *I. Cluſ. 230.*
Vid. Icon. 7. Tab. L.

ORobus *vocatur ab* ἐρέπτω Edo, & βοῦς Bos, *quaſi herba,* quæ à Bobus comeditur, *quia veteres ſimili herba Boves pingueſcere ſolebant.*

ORobus Pannonicus. *I. Cluſ. 230. Orobus purpureus, ſylvaticus, vernus. C. B. P. 351. Orobus ſylvaticus, perennis, vernus ſiliquis erectis, flore purpureo. M. H. 2. 93. Orobus Pannonicus. Eyſt. Galega nemorenſis, verna. J. B. 2. 343. Caules* habet ab unâ radice prodeuntes, pedales, & altiores, firmos, erectos, & valde anguloſos; in quibus hinc inde modo à dextra, modo à ſiniſtra, ſparſa ſunt *Folia* lata, oblonga, binatim è regione ſita, inque mucronem acutum deſinentia, & coſtæ mediæ terna folia ut plurimum ex adverſo apponuntur: *Flores* in ſummis pediculis ex alarum ſinu ortis *Spicæ* inſtar naſcentes, *Piſi*, aut *Viciæ* florum æmuli, coloris purpurei, elegantiſſimi, deinde ubi evaneſcere incipiunt, cærulei evadunt; quibus tandem evaneſcentibus ſuccedunt *lobi*, ſeu *Siliquæ* bivalves, longæ, cylindriacæ, colore fuſcæ, in quibus *Semina* exigua rotunda aliquando, nonnunquam oblongiuſcula, eaque varia, latent; quæ matura, lobis, ſeu ſiliquis apertis decidunt: *Radix* dura, lignoſa, nigra, longa, & vivax (ut in pleriſque hujus generis ſubalterni Leguminibus) per intervalla extuberans in medio, fibroſa tamen in lateribus, novella radiculas ſingulis annis producens. Tota Planta acrimoniæ cujuſdam eſt particeps. *Provenit inter arbuſta, & ſub Arboribus, in Montanis ſylvis &c. Floret Aprili atque Majo; Semen profert Julio Menſe, & aliquando citius, aliquando tardius ſecundum clima in quo creſcit.*

Temperamentum, & Vires.

Hippocrates *hanc plantam commendavit in Pleuritide, Peripneumonia, & Nephritide, hac ratione* Seminibus *toſtis, & contuſis ſuperafundatur Aqua fervens, per noctem ſtet, deinde adde Oxymel, & calidè ſorbeant, hoc dicitur lenire, & facile penetrare, quod nihil aliud eſt, ac noſtrum* Coffè; *Sed an Veterum ſit neſcimus, ejus* Semen *ob Farinaceam mucaginem reſpondet Fœnu-græco in emolliendis, & maturandis abſceſſibus, ſed quoniam gaudet ſale diuretico more omnium* Leguminum, *ideo medetur urinæ, & calculo pellendis.* Boerh.

ERVUM VERUM. *Boerh. 2. 47.*
Vid. Icon. 8. Tab. L.

ERvum, ab ἐρέπτω, ab Edo, & βοῦς Bos, *quaſi* Herba, quæ à *Bobus comeditur.*

ERvum verum. *Boerh. 2. 47. Cm. Hort. Orobus ſativus, ſive Ervum ſemine anguloſo; Siliquis inter grana, & grana junctis. M. H. 2. 74. Orobus ſiliquis articulatis, ſemine majore. C. B. P. 346. Orobus, ſive Ervum multis. J. B. 2. 17. 321. Mochus, ſive Cicer ſativum. Dod. p. 254. Orobus, ſive Ervum, Matth. Geſn. Hort. Lugd. Caulem* habet duriuſculum, non quidem erectum, nec tamen procumbentem, ſed in latus vergentem, πλαγιόκαυλος *Theophraſto* dicitur: *Folia Lentis* ſimilitudine, parva, anguſta, plura uni coſtæ mediæ, ſeu ῥάχει adnata, & ſibi invicem conjugatim è regione appoſita: *Flores* exigui, candidi, papilionacei: quos parvæ, nodiales, toroſæ *Siliquæ*, ubi apparent *Semina* protuberantes, ſequuntur, in quarum ſingulis terna quaternaque ſemina anguloſa minora, guſtui non inſuavia, latent: *Radicibus* firmatur tenuibus. *In Hortis ſeritur: floret Junio, & Julio, ſemen ſuum perficit Auguſto.*

Temperamentum, & Vires.

Cæterum Orobus, *ſeu* Ervum, *deſiccat exceſſu intenſo ſecundo, calefacit autem primo: & quia amaritatis eſt particeps, incidit, extergit, & obſtructiones expedit.* Galen. *Hæc* Planta *eſt Veteribus laudatiſſima,* Semina *molliſſima ſi cum Melle contrita ſumantur, ſunt egregii uſus adverſus renum Hæmorrhagias.* Boerh.

GLYCYRRHIZA SILIQUOSA, *vel* GERMANICA. *C. B. P. 352. Vid. Icon. 9. Tab. L.*

GLycyrrhiza, *à vocibus* Græcis γλυκὺς dulcis, & ῥίζα radix, *quaſi diceretur* Radix dulcis.

GLycyrrhiza ſiliquoſa, *vel* Germanica. *C. B. P. 352. Glycyrrhiza radice repente, vulgaris Germanica. J. B. 2. 328. Glycyrrhiza, vera, ſiliquoſa, vel Germanica. M. H. 2. 89. Glycyrrhiza vulgaris. Dod. p. 341. Radix dulcis. Trag. Geſn. Hort. Radix Scythica, quibuſdam etiam Scythice. Liquiritia, Brunfel.* Sarmentoſæ *Radices* longè lateque implexu vago repentes, colore intùs buxeo, foris verò nigro, ſapore melleo. *Stipes* ſubhirſutus, minùs dulcis, purpuraſcens. *Folia* in alam, *Fraxini* modo, diſpoſita, atro-virentia, modicè viſcoſa. *Flores* in cimis ſummis, in ſpicam quaſi digeruntor, veluti *Galegæ* flores, aliorum *Leguminum* more papilionacei, exigui, dilutè cærulei; quibus ſuccedunt *Siliquæ* parvæ, breves, reſpectu ipſius plantæ ſatis proceræ,

biun-

Digitized by Google

biunciales, compreſſæ, neutiquam hirſutæ, ſed leves; in quibus ſunt *Semina* parva, compreſſa. *In viridariis plurimis locis in Italia habetur, ac non paucis Galliæ Narbonenſis plurima ſpontè oritur. Julio, & Auguſto floret.*

Temperamentum, & Vires.

Glycyrrhizæ radix *eſt dulcis, temperatè calida, & humida: corticem ſui amaritudinem quandam tamen habet, & calidioris eſt qualitatis particeps, ſed hunc abradere oportet eos quibus eſt uſui; humectat autem magis recens, & ſucco plena radix, quam arida. Utilis eſt ad raucedines, tuſſeſque veteres ſedandas; difficilem reſpirationem, peripneumoniam, pleuritidem, ſanguiniſque, ac puris ſputationem, phthiſin, & omnes thoracis morbos exaſperatos lenit; inflammationes ſedat; acrimoniam, & ſalſilaginem humorum mitigat contemperatque; crudiores humores concoquit, & ſputi exitum faciliorem promovet; ulcera expurgat in eclegmate, vel alio quovis modo ſumpta, aut aliquandiu manſa, ſuccove ſub lingua detento:* decoctum *ejus renibus, aut veſicæ exulceratis confert, urinæ ſtillicidio medetur, in univerſum omnibus malis occurrit, ab acribus, ſalſis, & mordacibus humoribus excitatis. In multis Officinis ex* Succo Liquiritiæ*, ſeu ſi mavis* Glycyrrhizæ*, aliiſque aromatis morbis prædictis contribuentibus additis, panes parvos, ſeu confectiones efficiunt, cylindriaca aliave qualibet figura, iiſque Confectionibus ſatis diverſa nomina indunt, quæ tuſſi frigidæ, & inveteratæ proſunt, aliiſque ſimilibus pulmonum thoraciſve affectibus. Scribit* Moriſon.

GLYCYRRHIZA CAPITE ECHINATO, *C. B. P.* 352.

Vid. Icon. 10. *Tab. L.*

GLycyrrhiza capite echinato. *C. B. P.* 352. *Glycyrrhiza non repens, Dioſcoridis, echinata. J. B.* 2. 327. *Glycyrrhiza, vera Dioſcoridis. Dod. p.* 341. *Onobrichis, flore cæruleo, ſiliculis hirſutis, ſeu aſperis, ad imum Platani pillulæ modo junctis. M. H.* 2. 233. *Glycyrrhiza echinata Dioſcoridis, Ad. Lob. Lugd.* Hæc *Caules* ſæpenumero promit complures, altos bicubitales, ramoſos, circa quos exeunt ad genicula caſtæ ſuſtinentes *Folia* oblonga, alata, ex multis ſibi invicem oppoſitis collecta, *Lentiſci* foliorum figurâ, attamen majora, viroris ſaturati, & tactu parum, aut nihil glutinoſa. *Flores* è foliorum alis exeunt parvi, cærulei, in rotundi globuli formam commiſſi, quibus tandem emarcidis major factus orbiculus, qui rotundam, aſperamque *Platani* pillulam referre videtur, multiſque parvis, ſubruffis, aſperis, & hirſutis *Siliculis* bivalibus conſtat, in quarum ſingulis ſingula continentur *Semina* compreſſa: *Radix* prælonga, craſſa, & unica eſt, brachii longitudine, ac craſſitie, candicantis intus coloris; foris quandoque nigricantis, guſtus non dulcis, ſed ejuſdem cum cæteris *Leguminibus. In Montibus colitur: floret Æſtate.*

Temperamentum, & Vires.

Succus Glycyrrhizæ echinatæ, ut Dioſcorides *tradit, ad arteriæ exaſperationes utilis eſt, quem linguæ ſubditum eliqueſcere oportet: prodeſt & ardori ſtomachi, aliiſque Oris, Jecinoris, Thoraciſque vitiis, ſcabiei veſicæ, & renum affectibus.* Succus *paſſim potus ſitim extinguit ſub lingua liquatus,* Succus *denſatus vulneribus prodeſt illitus, commanducatus ſtomacho conducit:* Radicum *recentium Decoctum ad eadem facit;* Radix *arida fortiſſime trita pterygiis commodiſſime inſpergitur.* Plinius *oris ulceribus ſuſpergi, præter ea, quæ* Dioſcorides *ait, refert.*

CICER SATIVUM. *C. B. P.* 347.

Vid. Icon. 11. *Tab. L.*

CIcer *vocatur à viro* robur, *quia roborare dicitur,* Arietina *appellatur, quia ſemina Caput Arietis referunt.*

CIcer ſativum. *C. B. P.* 347. *Ger. Hiſt. Lugd. Ad. Lob. Cicer. Matth. Tabern. Cicer ſativum, ſeu Arietinum album, & rubrum, Park. Cicer Arietinum, J. B.* 2. 292. *Dod. p.* 525. *Caules* profert tenues, lignoſos quaſi, ramoſos, hirſutos, in latus declinantes; *Folia* ex pluribus foliolis binatim, & conjugatim uni coſtæ, ſeu nervo è regione adnatis conſtant, quorum ſingularia parva ſunt, ac latiuſcula, hirſuta, in ambitu crenata: *Flores* parvi ſunt, papilionacei; candidi, aut ex purpurâ rubeſcentes, quibus ſingulis ſuccedunt *Siliquæ* ſingulæ, bivalves, parvæ, breveſque, hirſutæ itidem, utriculorum modo, ac veluti flatu diſtentæ, in quibus duo, aut ad ſummum tria clauduntur *Semina* anguloſa, ſeu turbinata, unico angulo acuto prædita, Arietini capitis omnino æmula; colore candida, aut ſubrubentia, & nigra, quæ ſunt cæteris omnino anguloſiora, quæ neutiquam differunt magnitudine, nec figurâ, ſed colore tantum; flores itidem ſunt aut albi, aut rubri; nigra etiam flores proferunt rubros, *Seminaque* minora, & anguloſiora, ſeu pluribus eminentibus tuberculis conſtantia. *In agris ſeritur. Floret Æſtate, verſus ejuſdem finem ſemina ſua maturant.*

Temperamentum, & Vires.

Galenus *de Alim. facultatibus ſcribit.* Cicer *eſſe eduſium non minus flatulentum Faba; Valentius tamen nutrit, quàm illa; ad ventrem autem excitat; crediturque* Semen *ejuſdem generationem quoque augere, unde quidam equis admiſſariis ipſum exhibent: ineſt* Ciceribus *facultas abſtergendi major, quàm Fabis, adeo ut quidam calculos in renibus reſtantes comminuere aſſerant &c.* Dioſcoridis *inquit Arietinum utrumque id eſt nigrum, & rubrum prædictum anguloſius urinas ciere, dato cum Roremarino hydropicis, aut regio morbo laborantibus eorum* decocto*; lædunt autem eadem exulceratam veſicam, & renes; Legumina omnia frixa deponunt amaritudinem, verùm difficiliùs concoquuntur, & ventrem magis ſiſtunt, craſſioriſve ſucci alimentum corpori exhibent.* Cicer ſativum (*ut placet* Dioſcoridi) *alvo commodum eſt; urinam ciet; flatus gignit; bonum colorem inducit; menſes, & fœtus educit; lac gignit; cataplaſmatis modo cum Ervo maxime coctum imponitur, & ad teſtium inflammationes valet. Madefactum per noctem in aqua, & Aquâ potâ lumbricos ejicit, ſed oportet, ut qui utatur, per ſex horas jejunet.* Farina Cicerum *Aceto ſubacta ſcabioſis muncta prodeſt.* Jus *itidem eorum ictericis confert.* Moriſ. Semina *toſta pulverizata, & Aquæ infuſa potum* Coffe *referunt.* Boerh.

VULNERARIA RUSTICA. *J. B.* 2. 362.

Vid. Icon. 1. *Tab. LI.*

VUlneraria *à ſanandorum vulnerum facultate, quâ pollere exiſtimatur.*

VUlneraria ruſtica. *J. B.* 2. 362. *Loto affinis, Vulneraria pratenſis. C. B. P.* 332. *Anthyllis leguminoſa, Loto affinis, Vulneraria pratenſis. M. H.* 2. 181. *Anthyllis, Lenti ſimilis. Dod p.* 553. *Anthyllis Leguminoſa. Lob. Cluſ. Hiſt.* & *Pon. Anthyllis prior. Lugd.* Hujus *Radix* longa, recta, lignoſa, ſapore leguminoſo; *Caules* dodrantales, teretes, tenues, hirſuti, nonnihil rubentes: *Folia* pinnata, ſeu alata, *Galegæ* æmula, pinguiuſcula, inferne hirſuta, modiceque caneſcentia, ſuperne ex luteo virentia, ſapore ſubdulci, & ſubacri, at quæ extremis floribus ſubjecta ſunt lata, digitata, oblonga, membranacea: *Flores* in ramulorum faſtigio glomerati, luteoli, odore nullo excellente, quorum ſinguli ex *Veſicula* argentea lanuginoſa, ſeu villoſa emicant parvi, petalo ſupremo, ſeu vexillo ſic nobis dicto, reflexo, ſub quo lateralia duo parva quatrum minimum, roſtrum *Stamina* lutea continens, amplectuntur; flore eſt inquam luteo, rarius albo; poſt flores evanidos ſuccedunt ſingulis *Silicula* bivalves, villoſæ, aut incanæ: in quibus ſingulis *Semina* bina, terna includuntur, quin & ſiliquæ ipſæ veſicâ argenteâ, incanâ, ſeu villoſâ teguntur, atque hæc nota huic ſoli generi intermedio Leguminum eſt peculiaris, ipſumque genus particulariter diſtinctum conſtituit. *Colitur in locis aridis, & ſabuloſis agris, & ad margines arvorum neglectorum. Floret Majo, & Junio; & verſus Æſtatis finem ſemina ſua perficit.*

Temperamentum, & Vires.

Hanc denariorum 4. *pondere epotam cum Vino albo urinæ difficultatibus, & renibus plurimum prodeſſe ſcribit* Dioſcorides*; tritam vero cum roſaceo, & lacte, uteri inflammationes emollire impoſitam; vulvis utiliſſimam torminibuſque, & ſecundinarum moræ in Vino potam, refert* Plinius. *Hæc planta decocta, vel contuſa, & vulneribus applicata detergit, ſuppurationem inhibet, & labia conjungit.* Boerh.

LU-

LUPINUS SATIVUS, FLORE ALBO. *C. B. P.* 347.
Vid. Icon. 2. *Tab. LI.*

LUpinus, θέρμος Dioſcoridi *l.* 2, *c.* 132. Numen *eſt antiquum, dicuntur ſemina adhibita à veteribus in luſu, & comædiis pro nummis. & hinc proverbium* nummus Lupinus, *id eſt* nummus nullius valoris; *hinc* Horatius *canit.*

Nec tamen ignorat, quid diſtent æra lupinis.

LUpinus ſativus, flore albo. *C. B. P.* 347. *Lupinus vulgaris, ſeu ſativus albus. M. H.* 2 86. *Lupinus, vulgaris, Semine, & flore albo, ſativus. J. B.* 2. 17. 288. *Lupinus vulgaris, flore albo. Eyſt.* *Caule* aſſurgit ſingulari, recto, rotundo, interiùs cavo, ſeu vacuo, exteriùs modice lanuginoſo, firmo, & qui abſque adminiculis rectus conſiſtit; ex quo, poſtquam primùm marcidi facti ſunt *Flores*, in caulium faſtigio eminentes apparent *Siliquæ* quaternæ, ſurſum erectæ, & verſus cœlum tendentes, atque in ſuperiore interſtitio ad geniculum ſuperius facto, ternæ, in tertio interſtitio geniculum conſtituente, binæ *Siliquæ* floribus frequentioribus, aut paucioribus ſuccedentes conſpiciuntur, ſecundùm ſolum, & cœlum; prætertim plures apparent flores, & conſequenter ſiliquæ plures itidem, *Semina* in ſe continentes, ſi tempeſtive *Lupinus* ſatus AEſtatem calidam diuturnamque nactus fuerit: *Folia* ſingularia è longis pediculis, ex aliis caulium ortis, provenientia, ſeptem, aut novem nunc pluribus, nunc paucioribus radiis, aut foliolis in unum centrum (pediculi ſcilicet foliorum integrorum faſtigium) concurrentibus conſtat, & in parte averſa virent, in adverſa candida ſunt, aut lanuginoſa, ſub veſperam, ſeu ſolis occaſum veluti flaccida deorſum nutant, & cernuè pendent: flores inquam in ſummo caulium rectorum papilionacei, candidi, ſpicatim, ſeu ſpicæ in modum digeſti ſunt; quibus ſuccedunt ſiliquæ latæ, compreſſæ, quodammodo duræ, ſubflavæ, foris tenuiter hirſutæ. granis, ſeu ſeminibus protuberantibus, & valvulis ferme inter grana, & grana junctis, Bonæ mediæ ſiliquis minores, & compreſſiores; intus vero ſiliquæ ſunt glabræ, in quibus ſemina compreſſa, alba, quina, nunc pauciora, orbicularia quaſi latent; foris inquam ſunt ſemina alba, intùs lutea, ſapore (ſi maſticentur) amariſſima, quæ germinationis principium haud obſcurum eâ parte, qua ſiliquæ adhærent, & concavitatem quandam veluti exiguum umbilicum, habent: *Radice* hic *Lupinus* nititur ſingulari, tenui, paucis capillamentis fibratâ. *Colitur in Hortis. Floret Majo, Junio; & Septembri menſe perficitur ejuſdem ſemen.*

Temperamentum, & Vires.

Lupini ſeminis *dura, ac terreſtris eſt ſubſtantia, quocirca concoctu ipſa difficilia ſunt, ſuccumque craſſum gignunt, ex quo in venis non probe concocto, & diſtributo ſuccus, quem crudum vocant, procreatur: interſi it lumbricos tum illitus, tum addito Melle linctus, tum ex poſca potus: quin &* Decoctum *ejus, aut potius* Succus, *in quo macerantur* Lupini ſemina, *lumbricos ejicere poteſt, etiam quoque foris identidem perfuſus vitiligines, pſoras, gangrænas, & ulcera maligna juvat.* Teſte Moriſ. Semina *decocta conducunt in ſcabie, & ulceribus, & eſt coſmeticum ſummum.* Boerh.

II ORDO.

LEGUMINOSARUM POLYPHYLLARUM, EST SILIQUIS ARTICULATIS, LEGUMINOSAE ARTICULATAE.

Securidaca lutea major; Ferrum Equinum ſiliquâ ſingulari; Scorpioides Bupleuri folio, Siliquâ, Campoide, hiſpidâ; Scorpioides Bupleuri folio, corniculis aſperis magis in ſe contortis, & convolutis; Scorpioides Siliquâ craſſâ Boelii; & Scorpioides Bupleuri folio, ſiliquis lenibus.

SECURIDACA LUTEA MAJOR. *C. B. P.* 348.
Vid. Icon. 3. *Tab. LI.*

SEcuridaca *vocatur, quia Veteres crediderunt ejus ſemen ſecurim referre.*

SEcuridaca lutea major. *C. B. P.* 348. *Adv. Lob. Matth. Securidaca flore luteo, ſiliqua oblongâ. J. B.* 2. 345. *Securidaca vera. Cluſ. H* 236 *Securidaca, vera, plurimis floſculis, luteis, corymbi modo diſpoſitis, ſiliquis latis compreſſis. inter granum & granum junctis, ſeminibus quadratis. M. H.* 2 80 *Securidaca Hedyſarum pelicinum, Tabern. Geſn. Hort. Hedyſarum majus, Lugd. Cam. Ger. Hedyſarum,* 1. *Dod. Hedyſarum majus, ſeu Securidaca major vera, Park. Securidaca* hæc vera, & legitima *Caules* producit à *Radice* multos, cubitales, & ſeſquicubitales rotundos: *Folia* oblonga ex multis foliolis (*Lentis* rotundis, ut *Arachi, Viciæ*, & ſimilium) congeſta, & binatim coſtæ mediæ, ſeu ῥάχει adhærentia, ex oppoſito ſita: *Flores* gerit eleganter luteos in corymbis diſpoſitis: *Siliquas* deinde corymbatim pediculi ſummo annexas habet, quarum ſingulæ ſunt compreſſæ, ſuturis chirothecarum duplici ſuturâ more Anglicano conſutarum ſimiles, nonnihil recurvæ, quæque etiam in interſtitiis ſeminum deprimuntur, ubi apparent ſemina intumeſcunt; *Semina* conſpiciuntur exterius conſpicuè quadrata, quæ recenter ſiliquis exempta, lutea apparent, tandem evadunt ruffa, & amara, compreſſa, oblonga, quadrata, quatuor angulis etiam donata, in medio convexa, Securis Romanæ effigie, unde ei nomen *Securidaca*: flores brevi petiolo hærent; & conſequenter ſiliquæ, palmo longiores, nonnihil falcatæ, roſtro acuto, & recurvo, brevi, aut nullo petiolo quaſi hærentes: *Semen* eſt apud nos peregrinum, omnium amariſſimum, & ſi vel minus ejus deguſtetur, ingens amaritudo ſentitur. Curto autem (uti dictum) innituntur ſiliquæ pediculo, & ideo, aut ſurſum ſpectant ſiliquæ, aut tantem angulum obliquum cum pediculo ipſas ſuſtinente conſtituunt. *Seritur in Hortis; paſſim variis locis inter ſegetes naſcitur. Florere autem Junio, ac interdum etiam tota AEſtate, Semenque Julio, & Auguſto maturare.*

Temperamentum, & Vires.

Ceterùm ſtomacho in potu utile eſt Hedyſarum, *authore* Dioſcoride, *additur & Antidotis; cum Melle verò ſumptum ante coitum, ſpem partus adimere creditur.* Semen, *& totius fruticis ramuli viſcerum obſtructiones expurgare ex* Galeni *monumentis habemus.*

FERRUM EQUINUM SILIQUA SINGULARI.
C. B. P. 349. *Vid. Icon.* 4. *Tab. LI.*

FErrum Equinum *vocatur, quia ſiliqua, & ſemen ita incurvantur, ut ferrum Equinum ad pedem accommodatum referant.*

FErrum Equinum ſiliquâ ſingulari. *C. B. P.* 349. *M. H.* 2. 117. *Ferrum Equinum, vulgare* ἀρκτοκαὶ... *Col.* 1. 300. *Solea equina. J. B.* 2. 347. *Lugd. Hiſt. Ferrum equinum. Matth. Geſn. Lob.* Sferra Cavallo. *Cam. Ad. Solea equina, Lunaria minor. Chabr. Lunaria minor, Caſt. Radice* conſtat albâ, paucis donata fibris gracilibus, quatuor digitorum longitudine, a qua ſtatim plures proferuntur *Caules* palmares, & in ſolo fertili dodrantales, anguloſi, ſtriati, ex quibus coſtæ oriuntur, *Folia* alata *Securidacæ* minoris more, pinnatim ſeu conjugatim digeſta, per extremam oram ſinuata, leviterque in corniculi morem ſinua, gerentes; ex ſinubus, inter foliorum coſtam, & caulem, *Floſculi* lutei, raro diſpoſiti; quos ſingulos excipiunt *Siliquæ* ſingulares, exiguo plane pediculo innixæ, tres circiter uncias longæ, culmum latæ, nonnihil incurvæ, & compreſſæ (artificis naturæ rarum ſpectaculum!) dorſum his continuum, oppoſita pars fimbriatis ſinubus laciniola, vel ſiliquæ ſunt oblongæ, compreſſæ, altera parte incurvæ, inciſuris diviſæ, foraminum

mitium rotundorum ſpeciem referentibus, provenientæ utrinque foraminum orificia; Semen lunatum, ſeu Lunæ creſcentis figurâ bicorne, pro contentis ſimilis figuræ numeroque, totidem equinæ ſoleæ ſimulachra repræſentat, unde juſtiore titulo *Sferro Cavallo* Italicè, à figura ſeminis cum *Solea equinâ*, ſive *Ferro Equino*, non verò à vana, & inepta Authorum non ſatis ſibi conſentientium aſſertione, & referentium quod Equis calceos ſuos, ſive ſoleas, calcata hæc plantula leguminoſa extrahat. *Creſcit in locis incultis. Floret menſe Majo; & Semina ſua Junio perficit.*

Vires.

Sunt alſi ingentes, atque ſanguinem ſiſtentes. Boerh.

SCORPIOIDES BUPLEURI FOLIO. C. B. P. 287.
Siliquâ compoſite hiſpidâ.
Vid. Icon. 5. Tab. LI.

Σκορπιοειδὴς Dioſc. *l. 4. c. 195.* Scorpioïdes *dicitur, quia ſiliqua contorta caudam* Scorpii *refert.*

SCorpioïdes Bupleuri folio. C. B. P. 287. Cam. Tab. Ger. *Scorpioïdes, ſiliquâ compoſite hiſpidâ.* J. B. 2. 21. 899. *Scorpioides Bupleuri folio, corniculis aſperis hirſutis, minus contortis.* M. H. 2. 127. *Scorpioides.* Lugd. Dod. Gall Chabr. Tametſi unius *Scorpioïdes* meminit *Dioſcorides*, hos autem quatuor diſtinctas ejuſdam ſpecies in medium proferimus. & ſculptas *Siliquas* diverſas in Tabula LI. oſtendimus. Prima parvula, ac humilis eſt *herba* Leguminoſa, aliquot teneros *ramulos* proferens, pedales, & longiores aliquando in pingui ſolo, qui ut plurimum in latus declinant & humi procumbunt, raro aſſurgunt propter imbecillitatem *Caulium*, circa quos *Folia* oblonga, latiuſcula, craſſa, & ſpiſſa ſatis, *Bupleuri* foliorum æmula: in Caulium cimis *Floſculi* papilionacei, lutei, ſed minores, aliorum *Leguminum* more apparent: quibus marceſcentibus ſuccedunt *Siliquæ* aſperæ, hirſutæ, ſeu hiſpidæ, erucæ villoſæ in ſe convolutæ ſimiles, articulatim, ſeu geniculatim cohærentes, curvæ inſtar *Scorpionum* caudæ, unde ei nomen *Scorpioïdes*: *Semina* in ſingulis interſtitiis protuberantibus inter geniculum & geniculum, aut incurva, *Lunæ* novæ effigiem referentia, aut reniformia continentur.

SCORPIOIDES BULLEURI FOLIO, CORNICULIS ASPERIS MAGIS IN SE CONTORTIS, ET CONVOLUTIS. *M. H. 2. 127.*
Vid. Icon. 6. Tab. LI.

SCorpioïdes Bupleuri folio. corniculis aſperis, magis in ſe contortis, & convolutis. *M. H. 2. 127. Boerh. 2. 52. Scorpioïdes ſiliquâ Compoſite, hiſpidâ.* J. B. 2. 898. T. 402. Hæc *Scorpioïdis* ſpecies altera nequiquam differt à priore quoad *Folii Bupleuri* faciem, nec *Floribus* papilionaceis luteis, ſed *Siliquis* magis in ſe convolutis, & pilis brevioribus tectis.

SCORPIOIDES SILIQUA CRASSA BOELII. *Ger. Emac. App. 1627. Vid. Icon. 7 Tab. LI.*

SCorpioïdes ſiliquâ craſsâ Boëlii. *Ger. Emac. App. 1627. Scorpioïdes Bupleuri folio, corniculis craſſioribus, & magis ſpongioſis, lituì inſtar contortis, & in ſe convolutis.* M. H. 2. 127. *Scorpioides major.* Park Parad. Hæc tertia ſpecies, nec *Foliis*, nec *Floribus* luteis papilionaceis, quoad figuram à prædictis differt; magnitudine ſolummodo *Floris*, & craſſitudine *Siliquarum*, molli & ſpongioſâ materiâ tectarum, contortarum, & in ſe convolutarum, litui inſtar; in quibus continentur per articulos in ſingulis interſtitiis *Semina* prioris duplo majora, nec adeò incurva.

SCORPIOIDES BUPLEURI FOLIO, SILIQUIS LENIBUS. *Park. Theatr. Bot. 1117.*
Vid. Icon 8. Tab. LI.

SCorpioïdes Bupleuri folio, ſiliquis lenibus. *Park. Theatr. Bot. 1117. T. 402 Boerh. 2. 52. Scorpioïdes Bupleuri folio, corniculis aſperis, & rugoſis, ſeu rigidis, ſtriatis, ſeu ſulcatis, litui inſtar contortis, & in ſe convolutis.* M. H. 2. 127. *Folia* habet *Bupleuri*, *Flores* luteo papilionaceos ejuſdem formæ, ac figuræ cum prædictis *Siliquam* aſperam, & rugoſam, ſeu rigidam, ſtriis, & ſulcis præditam, litui etiam in modum contortam; & in ſe convolutam: *Semina* reniformia duplo præcedentis minora. Scorpioïdes Bupleuri folio, *pleriſque locis aridis, & Montoſis ſponte naſcitur, varius in Hortis. Floret illic menſe Aprilis, & Majo, ac Junio ſiliquas, & ſemina ſua perficit.*

Temperamentum, & Vires.

Scorpioïdes contra Scorpionum (*Animalium ejuſdem fere nominis*) *ictus remedio, ſeu auxilio eſt*, teſte Dioſcoride.

III. ORDO.

SILIQUARUM GEMINATARUM.

Tragacantha; Aſtragalus Monſpeſſulanus; & Aſtragalus floribus Viciæ, dilutè purpureis, aut cæruleis.

TRAGACANTHA. C. B. P. 388.
Vid. Icon. 9. Tab. LI.

TRagacantha à vocibus Græcis τράγος Hircus, & ἄκανθα Spina, *quaſi diceres* ſpinam Hircinam.

TRagacantha. C. B. P. 388. *Matth. Geſn. Hort. Lac. Lon. Ad. Lob. Cluſ. Tager. Tragacantha Maſſilienſis.* J. B. 1 407. *Tragacantha, Maſſilienſis, foliis incanis, non deciduis; flore albo.* M. H. 2. 213. *Tragacantha, ſive Hircispina.* Dod. p. Ger. *Vera*, Park. Suffrutex hic eſt *Virgis* mediocriter craſſis donatus, extremum versùs magis craſſeſcentibus, iiſque albidis, ſive lanuginoſis, ex quibus ſquamatim prodeunt coſtæ longæ, rigidæ, candidæ, quadrantales, & infeſtæ, quibus ſingulis hinc inde conjugatim, ſeu binatim, & ex oppoſito adnaſcuntur multa *Foliola*, incana itidem lanugine obducta, atque hujuſmodi coſtæ mediæ gerunt pungentiſſimum aculeum; & ex foliorum, & caulium alis novi oriuntur petioli ſuſtinentes numeroſiorum gregem papilionaceorum *Florum* alborum, Floribus *Geniſtæ* ſimilium, quoad figuram, & formam: quibus ſuccedunt *Siliquæ* craſſæ ſatis, ſed curtæ, duplici loculamento diſtinctæ, & ſeparatæ tenui, & duplicatâ membranâ. *Radicem* longam, lignoſam, albam, craſſitie digiti unius, prolixis fibribus ſubter humum ſubmerſam. *Circa* Maſſiliam, *& ad iſtius Urbis pomeria, & in aliis Galloprovinciæ collibus Maritimis ad Auſtrum*, teſte Lobelio. *In* Arcadia, Achaja, Media, & Creta *inſula copioſe naſci ſcribebat* Theophraſtus.

Temperamentum, & Vires.

Tragacantha, *ut ait* Dioſcorides, *vim habet maturabilem . . . gummi ſimilem: uſus ejus eſt ad Medicamenta ocularia, ad tuſſes, ad arteriæ aſperitates, vocem interceptam, & diſtillationes in eclegmate cum Melle adjuvat: Subdita quoque linguæ liqueſcit, ſed & macerata, & in paſſo bibita drachmæ pondere contra renum dolorem, & veſicæ eroſiones admixto Cornu cervino uſto, & loto, aut modico alumine ſciſſo.* Galenus *breviter de* Tragacantha *ſcribit ſimilem Gummi vim habere emplaſticam quandam, quæ acrimoniam obtundat, & ſimiliter deſiccare.* Tragacanthæ *lacryma* (inquit Matthiolus) Collyriis *addita non ſolum humorum acrimoniam in oculos defluentium retundit, ſed & oculos quoque roborat, & magis aſtringit, quam Sarcocol-*

la, præterea Lacte macerata, & illita, oculorum ungues, palpebrarum poſtulas, pruritum, ſcabiemque ſanat: valet ad pulmonum, pectoris, aſperæ arteriæ morbos, & medetur eorum ulceribus; ſanat defluxiones omnes in guttur, & fauces permeantes, & tuſſim excitantes. Datur utiliter ulceratis renibus, toſta auxiliatur dyſentericis, & ex Cydoniorum Vino pota, tum clyſmate infuſa. Denique ubi lævigare, obtundere, ac reprimere opus eſt, præſtantiſſimum fuerit medicamentum. Gummi debet eſſe clarum, colore rubeſcens, aut albeſcens, ſapore dulceſcens. Temperato frigidum, & ſiccum eſt. Vid. Moriſ., & Boerh.

ASTRAGALUS MONSPESSULANUS, *J. B. 2. 338.*
Vid. Icon. 10. Tab. LI.

Ἀστράγαλος Dioſc. *l. 4. c. 57.* Aſtragalus *vocatur, quia ſemen in quibuſdam Aſtragalum refert.*

Aſtragalus Monſpeſſulanus. *J. B. 2. 338. Aſtragalus purpureus, perennis Monſpelienſis. M. H. 2. 106. Radice* eſt lignoſa, dura, craſſitudine digitali, & craſſiore, longitudine cubitali, dulci, intus alba; cujus *cortex* craſſius, ſubfuſcus, antequam è terra erumpat; *Radix* dividitur in aliquot portiones, ſive capita, tres quatuorve digitus longa, ut niſi quis profunde fodiat multas eſſe plantas ſeparatas exiſtimet, ex quibus ſingulis prodeunt *Cauliculi* ſimplices, concavi, rubentes, *Foliolis* veſtiti brevibus, in mucronem acutum deſinentibus, piloſis, areſcentibus, crebris, ſic ut ad coſtam imam adnexa foliola viginti, & unum impar extremum coſtæ claudens adnumerare quibuſdam poterit; in virgularum extremitate *Flores* multi non multum floribus *Polygalæ Geſneri* diſſimiles, purpurei, vel cærulei, interdum, ſed raro albi, non in ſpicam digeſti, ſed conglomerari in ſummum apicem caulis, *Trifolii* florum æmuli, ſed majores, quibus ſuccedunt *Siliquæ* binas uncias longæ, incurvæ, rubentes, & teretes, continentes *Semina* minuta reniformia in duplici ſiliqua, duplici ordine diſpoſita. *Creſcit circa vias; Flores Menſe Aprili, & Majo reperimus Semina.*

ASTRAGALUS FLORIBUS VICAE, DILUTE PURPUREIS, AUT CAERULEIS. *T. 415.*
Vid. Icon 21. Tab. LI.

Aſtragalus floribus Viciæ dilutè purpureis, aut cæruleis. *T. 415. Aſtragalus floribus Viciæ, dilute violaceis, aut cæruleis. M. H. 2. 106. Onobrychis floribus cæruleis. C. B. P. 351. Onobrychis. II. Cluſ. Hiſt. 239. Aſtragalus* hic multos ex eâdem radice promit *Cauliculos* vimineos, pedales, nonnunquam longiores, humi fuſos, crebris nodis diſtinctos; & ex his coſtæ exeunt, alata *Folia* 13. 15, & 17., aut plura ferentes, extremo ſemper numerum imparem faciente: prodeunt deinde ex alis tenues pediculi, ſeu *Virgulæ*, *Floſculos* in ſpicam confertos gerentes, *Piſi*, aut *Viciæ* florum formâ, ſed longè minores, colore dilute cæruleo, vel ex cæruleo purpuraſcente: hiſce ſuccedunt exiles *Siliquæ* duplicatæ, aliorum more, continentes puſillum *Semen*, renis formâ, nigrum. *Radix* minimi digiti craſſitudinem fere æquat, dura, lignoſa, contorta, oblique ſe ſpargens, & alte ſub terram ſe condens, ratiſque fibris donata, quæ ſumma parte in aliquot capita extuberat, è quibus ſingulis Annis novos cauliculos fundit. *Creſcit in publicis viis, variis locis, etiam in Hortis. Floret Junio, & Julio; & Auguſto finiente ſemen profert ſuum.*

Temperamentum, & Vires.

Cæterum ut de Aſtragali viribus *aliquid in genere dicamus:* Radix, *Authore* Dioſcoride, *in Vino pota alvum fluidam ſiſtit, & urinas movet; facit & ad ulcera vetera, arida, inſperſa, ac ſanguinem quoque cohibet. Sed ob ſuam ſoliditatem difficulter tunditur.* Radices *adſtringentis eſſe facultatis ſcribit etiam* Galenus, *eſſeque ex iis, quæ non ingeneroſè ſiccent. Unde etiam* Plinius *eaſdem in Vino rubro dyſentericas ſanare aſſerit.*

NIL, *ſive* ANIL, INDIGO, *ſeu* INDICA. *M. H. 2. 108.*
Vid. Icon. 12. Tab. LI.

Nil, *vel potius* Nir, Arabicum *deſignat colorem cæruleum, qui* Luſitanicis *tam* Anir, *quam* Anil *dicitur;* Hiſpanis Azul, *vulgo* Anil, *&* Indigo, *ſeu* Indica *dicitur.*

Nil, *ſive* Anil, Indigo, *ſeu* Indica. *M. H. 2. 108. Anil* eſt *Herba* fruticoſa ex una *Radice* plures producens *Surculos*, in altitudinem ſex palmorum, aſcendentes, digitum minorem craſſos, coloris cinericei: *Folia* habet ſimilia *Ciceris*: *Flores* exiguos è candido rubicundos, cum quibuſdam *Siliculis* concervatim pendulis è caulis ſummitate, quæ ſimiles ſunt vermiculis, quos vocamus aſcarides, craſſiuſculæ ſunt, & plenæ, *Semine* nigro, quod non male *Legumini* comparatur. Licèt *Maregravio* videatur Frutex lignea conſtans ſubſtantia, & tantum *Herba* biennio ſummo cum virore, & viribus integris vigens. *Naſcitur ſponte locis calidis tam planis, quam montuoſis* Indianis, *ſa ile coli poſſet in* Hiſpania *locis calidis, imprimis* Andaluziæ, *aut ſimilibus. Vid.* Franc. Xemenes *in Commentariolo ſuo de Plantis novæ* Hiſpaniæ. *Colitur* in America, Braſilia, *&* Inſula Barbados.

Temperamentum, & Vires.

Anil, *ſive* Indigo *nonnihil amaricat, eſtque acute calidum, & ſiccum ſecundo gradu;* polvis *ejuſdem medetur plagis vetribus, ſi ante urina abluantur.* Folia *contuſa, & emplaſtri vice applicata, dolorem capitis dicuntur mitigare, maxime in infantibus, etiam in Aqua macerata, & cerebro applicata.* Moriſ.

Modus conficiendi cæruleum, Indigo dictum.

Anil, ſeu Indigo, quod *Mexicani* dicunt *Mohuitli*, & *Tlecohuilli*, *Hiſpani* autem *Azul*, ſic conficitur. Induunt primo indigenæ *Mexicani* aliique *Americani* Folia decerpta æneo vaſi, pleno Aqua modicè calida, vel tepida (licet quidam magis probent frigidam), & valde verſant, donec Aqua tingatur, & Aquam bene tinctam, ſeu (ut cum Chymicis loquar) impregnatam ſufficienter eſſe inpererint, eam dein effundunt in aliud vas, ſive ollam, aut cacabum, cui in ſuperiore parte eſt foramen, è quo Aqua magis pura, & clara delabitur; turbida autem, & quæ ſubſtantiam Foliorum exhauſit, aut quæ bene impregnata eſt, ſubſidet, ea porro percolatur per ſaccum cannabinum, & ſpiſſior ſubſtantia formatur in paſtillos, ſeu pilas, & pilulæ exponuntur Soli, atque poſtea patinis compoſita imponuntur prunis ardentibus, ut indurentur, & ſiccentur, atque hac ratione paratæ ſunt ad uſum tinctorum, ut colore cæruleo poſſint lanam, pannum, atque ſericum tingere.

DISTRI-

DISTRIBUTIO XXIX.

PLANTAE BACCIFERAE.

Smilax aſpera, fructu rubente; Bryonia alba; Bryonia nigra; Ipecacoanha; Ruſcus Myrtifolius, aculeatus; Hippogloſſum Laurotaxa; Laurus Alexandrina; Polygonatum latifolium, vulgare; Lilium convallium, album; Aſparagus ſativa; Alkekengi Officinarum; Alkekengi fructu parvo, verticillato; Alkekengi Mexicanum; Solanum Officinarum, acinis nigricantibus; Solanum ſcandens, *vel* Dulcamara; Solanum pomiferum, fruteſcens, Africanum, ſpinoſum, nigricans, flore Borraginis, foliis profundè laciniatis; Capſicum ſiliquis longis, propendentibus; Lycoperſicon Galeni; Ebulus, *ſive* Sambucus herbacea; Ebulus laciniata; Mandragora mas; Mandragora fœmina; Capparis ſpinoſa; Moſchatellina foliis Fumariæ bulboſæ; Herba Paris; Colocaſia; Arum vulgare, & Dracunculus polyphyllus.

SMILAX ASPERA, FRUCTU RUBENTE.

C. B. P. 296. Vid. Icon. 1. Tab. LII.

S*Milax vocatur à* σμίλη *rado, quia eſt planta aculeata, vel Smilax, id eſt palea volubilis aſpera, vel juxta Ovidium eſt nomen cujuſdam infantis, quia in hanc plantam fuit mutatus; aſpera dicitur, quia ſpinoſa eſt.*

SMilax aſpera, fructu rubente. *C. B. P. 296. Smilax aſpera. J. B. 2. 115. Smilax, aſpera, rutilo fructu. Cluſ. H.* 112. *Smilax aſpera* longis, rigidis, ſarmentoſis *Viticulis* excreſcit nunc in hanc, modò in alteram partem, inquit *Cluſius*, certâ quadam ſerie ſervata inflexilis, ex geniculis *Capreolos* proferens, quorum ope viciniis arboribus, aliiſque advolvitur, & ab imis ad ſumma repit; horret autem *Spinis* duris rigidiſque non tantùm per ſarmenta ſurgentibus, ſed etiam per *pediculos*, unciales, plus minùs, quibus *Folia* ex intervallis ſingulatim appenduntur. Cæterum folia *Sigilli B. Mariæ* dicti poſſidet, ſed longè craſſiora, rigida, nervoſa, ſpinis non tantùm per margines horrentia, ſed & in dorſo ſecundùm nervos, nunc ampla, & viridia, modò anguſtiora, & albis maculis conſperſa. *Flores* è ſingulis extremorum ramulorum geniculatis tuberculis racematim cohærentes crebri erumpunt, parvi, albi, odorati, ſenis foliis conſtantes, in quorum medio apiculis: hoſce excipiunt *Fructus* rotundi, ſeu Uvæ, per maturitatem rubræ, vel rutilæ, in quorum ſingulis *ſemina* duo, vel tria, vel unicum, lubricâ magnitudine, colore, & figura, ſeminum *Rhamni tertii*, ſeu *Paliuri* multis dicti, ſed duriora, pulpâ albicante, nauſeoſa cujuſdam dulcedinis participe. *Cluſius* nucleos vocat duros, oſſeos, veluti *Aſparagi*, foris nigros, addens *Radicem* longè lateque ſerpentes ſub terra fibras habere tenues, candidas, & germina ſummâ tellure ſpargere minimi interdum digiti craſſitudine, nodoſa, ſeu articulata, albicantia. *Naſcitur in locis paluſtribus, & aſperis. Serius floret, imò Autumno etiam ipſo, cum fructu Octobri, & Novembri proveniunt.*

Temperamentum, & Vires.

Folia fructuſque *contra venena efficacis antidoti vim habent, auctore* Dioſcoride, *ſive ante, ſive poſtea bibantur. Quin & memoriæ proditum eſt, ſi quid ex his infanti recens nato tritum propinetur, nulla ei poſtea venena nocitura, dicitur, & ad alexipharmaca, id eſt, ad ea medicamenta, quibus venena arcentur.* Plinius *autem, ut ex ante dictis patet, alium utendi modum tradit, dum ſcribit,* Acinorum *corymbos contra venenata omnia efficaciſſimos eſſe, in tantum, ut* Acinorum ſucco *infantibus ſæpè inſtillato nulla poſtea venena nocitura ſint.* Smilacis aſperæ folia *guſtata acrimoniam aliquam habere, & ſi illis utamur calefacere, legitur apud* Galenum: *aliaquin calidam, & ſiccam haud dubiè* Fuchſius *credit.* Fallopius *cùm in Monte* Juliani Piſis *vidiſſet* Smilacem aſperam, *eâ uſus eſt loco* Salſæ parillæ *per biennium, quo ibi fuit, felici cum ſucceſſu plurimos à lue venerea liberans. Apud hodiernos Medicos uſurpatur hæc herba pro ſummo depurante ſanguinis, nam ſarmenta decocta ſanguinem depurant.* Radices, foliaque *decocta conducunt in morbis veneris, morbillis, variolis, & lue venerea laborantibus, qui ſudores ferre non poterant, hac ratione curantur.* Boch. *H. Pl.*

BRYONIA ALBA. *Dod. p. 400.*

Vid. Icon. 2. Tab. LII.

BRyonia à voce Græca βρύω germino, pullulo, quòd *abundè* pullulet. Bryonia Dioſcor. *l. 4. c. 184.* ἄμπελος λευκή Vitis alba, & *ἄμπελος ἀγρία* μελάνθρον, & Ψιλώθρον &c. dicitur.

BRyonia alba. *Dod. p. 400. Vitis alba, ſive Bryonia. J. B. 2. 143. Bryonia aſpera, ſive alba, baccis rubris. C. B. P. 297. Bryonia aſpera, incana, alba, baccis rubris. M. H. 2. 4. Vitis alba Matth.* Multa longa, & tenuia *Sarmenta* promit, *claviculas*, ſive capreolos habet inſtar vitis: *Folia* ejus lata ſunt, quinquangularia ad ſimilitudinem vitis diviſa, ſed aſperiora, ſeu potius hirſutiora, candidioraque: *Flores* exigui, candidi, ſeu luteo-pallidi herbaceive: racemoſi *Fructus* in *Uvis* parvis, quæ initio virent, maturæ rubent: *Radix* prægrandis eſt, longa, & craſſa, altè deſcendens ex albido ſubluteí coloris, guſtu perquam amaro, & ingrato. *Creſcit in dumetis: Floret Majo.*

BRYONIA NIGRA. *Dod. pempt. 399.*

Vid. Icon. 3. Tab. LII.

BRyonia nigra. *Dod. p. 399. Bryonia alba, baccis nigris. C. B. P. 297. Vitis ſyl. Sigillum Mariæ, & Tamus. In M. H. 2. 5.* Hæc longos, lignoſos, quaſi mediocris craſſitudinis, ſimoſi corticis inſtar ſarmentorum vitis, obſcure ſubrubentes viticuloſos promit *Cauliculos*, quibus viciniis quibuſvis ſæpius, arboribus, fruticibus, multis amplexibus circumvolvit, ac crebris intorquet circuitionibus, ab imis ad faſtigium ſcandens: *Capreolis*, ſeu viticulis caret; *Folia* hederacea, cordata in mucronem acutum deſinentia, quaſi cordis figurâ, mollia, ſplendentia, viridia, *Smilacis lævis maj.* haud abſimilia: *Flores* candidi, exigui, ſuccoſi, odorati, racematim dependent: *Uvæ*, quæ parvæ ſunt, & virent primo, maturæ cocci modo rubent, modo ex rubore in fuſcum degenerant: *Radix* craſſa, longa, & magna, ſucco glutinoſo, & lento plena, adeo ut friata digitis adhæreat. *In Sylvis opacis, & ſimilibus locis aſperis. Martio menſe prima germina erumpunt: flores utriuſque Bryoniæ Majo producuntur: Uvæ circa vindemiam maturantur.*

Temperamentum, & Vires.

Radix Bryon. alb. *purgat validè feroſos, & pituitoſos humores. Splenetica, Uterina, & Jecoraria eſt, utpote quorum obſtructiones aperit. Calefac., & ſicc. 2. Hydropicorum aquas per vomitum, ac ſeceſſum educit, menſes ciet, fœtum ejicit, ſuffocationes uteri arcet, aſthmata ſanat, podagricis convenit (intus, & extus). Doſis in ſubſtantia à drac. j. in infuſo ad unc. ſem., vel ultra. Extrinſecus confert Hydropi, abdomini emplaſtrata cum ſtere.*

Capillo, quin & quartanam curare dicitur arteriis temporum, & brachiorum aſſixa. (Ad Sporrhos, & cataplaſmata contuſa cum ſanguine taurino). Schrod. Bryonia nigra *ad prædicta omnia ſimilis, niſi quòd imbellior ſit. Vid.* Moriſ. Dod *&c.*

IPECACOANHA. *Maregr.* 17.
Vid. Icon. 4. *Tab. LII.*

IPecacoanha, *Maregr.* 17. *Periclymeno accedens planta Braſiliana floſculis congeſtis albis Ipecacoanba. Piſ.* 101. *M. H.* 3. 535. *Ipecacoanha Braſilienſibus* ex *Radice*, ſpithamæ longitudine, & ampliori, flexuoſa, nodoſa, ſeu geniculata, multis ſilamentis lateralibus prædita, quæque corticem habet ſubruſfum inſtar *Tormentillæ*; interius autem alba eſt, ac in medio habens medullam, à qua reliqua ſubſtantia viridis radicis detrahi poteſt, medullaque removeri; progeneratur unus, aut alter *Caulis* ſemipedalis, aut paulo longior, teres, lignoſus, tenuis, e foris cinereſcentis; partim terræ incumbens, aliſque radices agens, partim ſurrectus. In uniuſcujuſque hujus ſummitate, ſex, ſeptem, aut octo, ut plurimum, *Folia* inſident, modo *Herbæ Paris*, ſuperius ſaturatè viridia, inferius dilutiora, nervo uno ſecundum longitudinem, & multis venis tranſverſis prædita inſtar foliorum *Lupini*, ad tactum, ut folia *Aſari*, ſed molliora. E medio foliorum in proprio pediculo enaſcuntur decem, duodecim aut quindecim *Floſculi* in capitulum congeſti, parvuli, albi, quinque foliolis conſtantes, & totidem ſtamminulis albis. Poſt flores ſequuntur totidem *Baccæ* brunnæ; ſeu *Lacca* coloris, magnitudine *Ceraſi ſylveſtris*: Baccæ continent ſuccus pulpam albam, ſucculentam cum duobus granis *Seminis*, duris, flaveſcentibus lenticularis figuræ. *Amat planta humidas Sylvas, & in Hortos tranſlata ſumit incrementum, quia amat ſylveſtria.*

Temperamentum, & Vires.

Radix *effoſſa in umbra non Sole ſiccari debet, recens ut & ſiccata ſuperamari ſaporis pungit linguam ſua acrimonia; proinde calidam in ſecundo gradu, & ſiccam judico. Facultatem habet abſtergendi, meatus expurgandi, ac infectibus reſolvendi. Uſus Radicis, drachma una aut altera contunduntur, ac in poculo Vini Aquæ miſti per noctem macerantur, mane leniter ebulliuntur, ac percolantur, bibit æger, per vomitum, & ſeceſſum purgat, & non ſolum in dyſenteria, ſed etiam in affectibus ventriculi datur optimo ſucceſſu. Quo autem recentior eſt Radix, eo fortior: in quibuſdam plus ſuperius, quam inferius purgat. Auctor eſt* Maregr.

RUSCUS MYRTIFOLIUS, ACULEATUS. *T.* 79.
Vid. Icon. 5. *Tab. LII.*

RUſcus Italis Bruſcus *nuncupatur quaſi ruſus, à colore fructus ad ruſum inclinantis, dilutius tamen rubentis.* Ruſcus Myrtifolius, *quia habet folia Myrti, vel* Myrtacantha *à* Myrtus, *& Acantha quaſi* Myrthus ſpinoſus Oxymyrſine *ab* acutum, *& Myrthus.*

RUſcus Myrtifolius, aculeatus. *T.* 79. *Ruſcus. C. B. P.* 470. *J. B.* 1. 579. *Trag. Tab. Lob. Eyſt. Park. Ruſcus, ſive Bruſcus: Ger. ...* Ruſcum: *Dod. p.* 744. Radices albæ, duræ, in capitula congeſtæ, multas à ſe *Fibras* craſſiuſculas, longas effundunt. Inde *Cauliculi* plurimi, virides, ſtriati, fractu contumaces, firmi, calami ſcriptorii craſſitie, cubitales, & bipedales, in ramuſculos plurimos diviſi, aſſurgunt. His *Folia* myrtina, *Buxi* non minora, in acutum *Aculeum* tendentia, rigida, robuſta, pungentia, alternatim, ac ſatis confertim adhærent, & in medio *Floribus* minutis, ſtellatim, ex albido colore herbaceis obducuntur, exiguis *ſtaminulis* purpuraſcentibus circumpoſitis: iſtis evanidis, proveniunt *Baccæ* rubentes, rotundæ, *Aſparagi* baccis ampliores, foliis mediis inhærentes, quæ nunc unicum, nunc bina oſſicula perdura, & cornea ſervant. *Creſcit copioſè in Italia, et & quibuſdam in locis* Germaniæ. *Solo gaudet aſpero. Primo Vere turiones promit, Autumno ſemen.*

Temperamentum, Vires, & Uſus.

Ruſci *radices potiſſimum uſurpantur, quæ temperatè calidæ ſunt, ac eſſentia tenuis, mediocriter quoque ſiccantis.* Quinque radicum aperientium *ordinem in Officinis ſubeunt. Vino coctæ, & imbibitæ, renum dolores, & veſicæ ſedant; ſtillicidio, ac urinæ difficultati, ictero, hydropi, capitiſque doloribus medentur. Brevi, calculoſis, & uterinis affectibus ſubveniendis miro profunt.* Amatus Luſitanus *radicum uſum quotidianum prædicat ad inſarctus, & obſtructiones tollendas; in quo caſu, & ipſi non parum conferre multoties experti ſumus, inquit* Jo. Bauh. *Harum quoque præcipuum uſum celebrat* Dodonæus. *Ad Hyſteræ matricis, ſcrotique intumeſcentiam curandam, de Ruſci radice inſignem vide relationem apud* Jo. Bauh. *T.* 1. *pag.* 580. *Folia, cauleſque exſiccata, in pulverem redacta, ac Lacte exhibita, ad curandas hernias eſſe aptiſſima ſunt.* Cauliculi *recentes Aſparagorum vice ad urinam ciendam, ac obſtructiones reſerandas in cibo ſumuntur; ſed ob amaritudinem in Medicina potius, quam cibo petuntur.* Moriſ.

HIPPOGLOSSUM, LAUROTAXA. *Col. Part.* 1. 165.
Vid. Icon. 6. *Tab. LII.*

HIppogloſſum, *&* Bislingua *dicitur à linguulis foliis mediis inhærentibus, aut quod eis alter folio alterius inſit foliolum linguam referens.* Bonifacia *vocatur, forte à copia bonorum, quæ humano corpori affert.*

HIppogloſſum, Laurotaxa. *Col. Part.* 1. 165. *Hippogloſſum. Matth. Ger. Dod. Lob. Hippogloſſum, & Bislingua, Park. Bonifacia, ſive Bislingua, J. B.* 1. 575. *Laurus Alexandrina fructu pediculo inſidente. C. B. P.* 304. *Laurus Alexandrina folio medio lingula inſidente. M. H.* 3. 540. *Ruſcus anguſtifolius, fructu folio enaſcente. T.* 79. *Radix Idea, Hippogloſſum. Cæſ. Phytob. Laurus Taxa. H. L. Lugd.* Cauliculis ſe erigit pedalibus, rotundis, viridibus, lentis, nitidis. Fructu vero contumacibus, ab una Radice albicante, ac oblongis ramulis Fibris ſe diſpergente, nodoſis capitibus variis prodeuntibus. Hos concinnant *Folia*, unciam plus minus lata, in mucronem producta, dura, rigidiuſcula, atrovirentia, per longitudinem crebris nervis virgata. Singulorum foliorum medio *gloſſarium*, ſeu lingula foliola, parva, inſidens, ſub qua, in tenui pediculo, nervo à fine folii lationis exeunte latuo, appendet *Flos* exiguus ſtellatus, pallidus; *Ruſci* haud abſimilis. Poſt *Florem* evanidum, pendet *Bacca* rubra, *Aſparagi* major, Semine oſſiculum quodlibet ſubrotundum obvelans. *In Liguriæ Montibus Sylveſtris, & umbroſis Cluſius detexit, & in Ligurinis Alpibus (Urbinati agro) ſponte provenit. Apud nos in Hortis ſervatur.*

Vires, & Uſus.

Eſt ei, teſte Marcello Virgilio, *acrimonia, & calfaciendi vis: idcoque Veteres ad ſecundum linguæ vinculum humiditatem in pueris adhibebatur; & inde Hippogloſſum dicebatur. Sic Inſulæ aliquæ Gentes, eadem Auctores, ad pro balbutientibus pueris utuntur. Ad Columellam humectam, ac collapſam ejus prædicant uſum* Tragus, *&* Cornarius. *Ad puerorum Enterocelas laudat* Cæſalpinus, *ſi diutius diluculo ejus ſumatur pulvis ſeſquidrachmæ pondere ex* Symphiti *majoris decocto. In uteri ſtrangulatu magno dari juvamento ſcribunt nonnulli. Alii pueris, ut omnis illorum humiditas exſiccetur, collo appendunt.* Cluſ.

LAURUS ALEXANDRINA. *J. B.* 1. 574.
Vid. Icon. 7 *Tab. LII.*

LAurus Alexandrina *ab* Alexandria Troadis, *ubi mons eſt* Ida, *circa quam frequentiſſime naſcitur, eſt denominata.*

LAurus Alexandrina. *J. B.* 1. 574. *Lob. Ad. Part. alt. Laurus Alexandrina, fructu folio inſidente. C. B. P.* 305. *Laurus Alexandrina, Chamædaphne. Col. Part.* 1. 165. *Ruſcus latifolius, fructu folio innaſcente. T.* 79. E *Radicibus* albis, nodoſis, & lignoſis; *Ruſci* non incongruis, magis vero in latum ſparſis, & fibris plurimis demiſſis, proveniunt *Cauliculi*, virides, *Ruſci*, aut *Hippogloſſi* teneriores, recti, cubitales; quibus *Folia Hippogloſſi* pene paria, latiora tamen, & rotundiora, molliora, in mucronem deſinentia, hilarique virore prædita, alternatim, ut plurimum, interdum vero tria quatuorve radiatim adhærens, venis non in longitudinem recta per folia protenſis, ſed divaricatis. E mediis foliis nunc ſuperna, nunc prona parte, *Foliolo* tenuis ſubſimorum

enaſcitur, è cujus etiam exortu, pediculus unus, aut alter, tenuis, ſemiuncialis, *Florem parvum*, pallidum, ſtellatum, proferens erumpit. Is autem in *Fructum* rubrum, rotundum, *oſſiculum* plerumque ſingulare album continentem, oculum piſcis repræſentantem, tranſmutatur. *Plantæ hujuſce ramulis uſi eſſe putantur antiqui, corollaſque laureas, quibus heroum tempora redimire ſoliti ſunt, ex iis confeciſſe.*

Vires.

Radices *diureticæ ſunt; ſtillicidio urinæ auxiliantur; partuſque accelerant*, Dioſcoride *auctore*.

POLYGONATUM LATIFOLIUM, VULGARE.

C. B. P. 303. Vid. Icon. 8. Tab. LII.

POlygonatum Græcis [illegible] *dicitur, quod radix multa genicula* (*vel* [illegible]) *habeat*. Sigillum Salomonis *in Officinis vulgò vocatur, haud dubie, quod in radicibus quædam veſtigia ſigilli inſtar impreſſa appareant, quorum ſingulis imprimitur nota delapſi caulis. Alii vero exiſtimant, appellatam hanc plantam ſigillum, eo quod ſigillationibus medeatur.*

POlygonatum latifolium, vulgare. C. B. P. 303. *Cluſ. Hiſt. Polygonatum, vulgò Sigillum Salomonis. J. B. 3. 529. Polygonatum. Ger. Matth. Vulgare. Park.* Radix oblonga, candida, frequentibus veluti articulis nodoſa, digitalis craſſitudinis, haudquaquam rectè deſcendit, ſed per tranſverſum oblique progreditur, *Fibraſque* ſubter demittit. *Caulem* emittit cubitalem, tenuem, lævem, viridem, nullis ramis brachiatum, ſed ſimplicem, in ſummitate reclinatum, & velut arcuatum; in quo binis ſeriebus, alternatim diſpoſita ſunt *Folia* latiuſcula, oblonga, ſuperne viridia, inferne cæſio colore obducta, nervis per longitudinem decurrentibus notata. Ex unoquoque folii ſinu, ſive annexu, proveniunt *Flores*, à pediculo ſemiunciali, aut unciali, in pedicellos breves ſubinde diviſo, ſingulares, bini, ternive, ab inferiore parte caulis una, & continua ſerie dependentes; cylindracei, albidi, oris herbeis, in ſena ſegmenta diviſis, quibus totidem adnaſcuntur apices crocei. Hiſce decidentibus, *Baccæ* oriuntur virentes, mox glaucæ, *Corymbis hederaceis* pares, aut paulo etiam majores, in quibus *Semina* ſena, vel ſeptena, ſubrotunda, dura, continentur. *In Sylvis, & umbroſis, ad ſepes, & juxta agrorum margines, non modo in montoſis, ſed & in planis naſcitur. Floret Majo.*

Vires, & Uſus.

Radices *miſtam cum facultatem, cum qualitatem habere* aſſerit Galenus. *Ac in recenti habere acrimoniam cum aſtrictione, & Sales volatiles participare perhibet* Ettmul. *Quamquam externo in uſu coſmetico primatum ducunt; cum Vino coctæ, vel infuſæ, & illitæ, maculas cutis abigunt; cutemque dealbant. Unde inter Aquas coſmeticas, aqua* Florum radicumve Polygonati, Liliorumque alborum *deſtillata, ad nitorem faciei conciliandum, Mulierculæ uti conſueverunt.* Radix *tuſa ſugillationibus, contuſionibus, plagis, livorique faciei tepide applicatur; baſin cataplaſmatis conſtituit; brevique tempore medetur. Vulnerariumque eſt egregium; ad fracturas oſſium, aut venarum ſanandas, aut quaſcumque fluxiones ſiſtendas, nihil habetur utilius.* Radix *laſte inciſa, & cocta, cui* Symphiti majoris radix *addatur, pueruliis herniis laborantibus, ac ad menſes albos ſiſtendos cum ſucceſſu adhibetur. Intraque ſumpta irruptionibus, quacumque corporis parte accidentibus, utiliter applicatur. Imo & in cerevifia cocta, in arthritide, ſiſtendum; quæque epilepſiæ commendatur*; D. Hermanno. Baccæ *ventrem mucilaginoſum per vomitum, ac ſeceſſum educunt* (*Deſ. n. 14. 15.*) *Idem dicitur & de* Radice (*Drachmam*) *ac de* Foliis. Schrod.

LILIUM CONVALLIUM, ALBUM, C. B. P. 304.

Vid. Icon. 9. Tab. LII.

LIlium convallium *dicitur à loco natali, quod in convallibus, & opacis creſcat*; Calhonimus *vocatur, à pulchritudine, & utilitate; hinc* Lilium *inter* ſpinas, & Lilium convallium Salomonis.

LIlium convallium, album. *C. B. P. 304. Park. Lilium convallium vulgò. J. B. 3. 531. M. H. 3. 539. Lilium convallium. Dod. p. 205. Matth. Caſ. Cam. Ger. Lilium convallium, flore albo. Eyſt. Lilium convallis, vel Sylveſtris, Brunf. Callyonimus, vel Chamæciſſinus. Geſn. Hort. Radicibus* tenuibus, tenacibus, albeſcentibus, reflexis, geniculatis, & fibratis, *Graminis* modo ſe feſtibili fœcunditate propagat. *Caules* emittens palmares, binis longis *foliis Polygonati* folia quodammodo referentibus, longioribus tamen, & lævibus, præditos; & ex inferiori caulium tenui involucro, pediculum, ſeu ſtylum longum, qui ſuperius longa ſerie, *Floſculos* rotundos, concavos, parvæ nolæ effigie, nutantes, ſecundum oras in ſex lacinias reflexas diviſos, odoratiſſimos, albos, profert; quibus confeſtim marceſcentibus, *Baccæ* rubræ globulares, *Semina* ſubrotunda, dura intus continentes, ſuccedunt. *Sylvoſis, umbroſis, & montoſis gaudet. Majo menſe floret.*

Vires, & Uſus.

Flores *præſertim in Officinis veniunt, quos calidæ, & ſiccæ qualitates eſſe ſtatuit* Dodonæus, *effectuſque arguunt. Odore conſtant gratiſſimo, qui conſiſtit in ſubſtantia ſalina admodum volatili; i. e. ſubſtantia volatili ſpirituoſa; hinc inter cephalica medicamenta, & ad ſpirituum vigorem reſtaurandum, ac adverſus morbos frigidos, nervoſque relaxandos, primum tenent locum. In apoplexia, epilepſia, paralyſi, vertigine, ſyncope, morbo comitiali, aliiſque capitis doloribus feliciter exhibentur. Sunt qui cum ſpiritu* Lil. convallium *eſſentiam parant pro ſcopo analeptico reſtaurativo.* Ettmul. *Ad morbos prædictos* Conſervam *florum commendat* Sim. Paul. Radix *dulcis, ac aromatica, cum floribus in pulverem redacta, naribuſque admota, pituitam elicit, & tanquam errhinum præſtantiſſimum habetur.*

ASPARAGUS SATIVA. C. B. P. 489.

Vid. Icon. 10. Tab. LII.

A[illegible], *& Atticè* [illegible] *vocarunt* Græci; Aſparagum, & Aſpharagum Latini.

ASparagus ſativa, C. B. P. 489. *Aſparagus hortenſis, & pratenſis. J. B. 3. 725. Aſparagus domeſticus. M. H. 2. 3. Eyſt. Aſparagus hortenſis. Dod. p. 703. Aſparagi* hujus domeſtici *Caulis*, poſtquam adoleyit, craſſus, durus, & rotundus eſt, bicubitalis, ac ſæpe altior, in multos *Ramos* diſcinditur, qui *Foliolis* conveſtiuntur mollibus, virentibus, copioſis quidem, ſed exiguis *Capillamentis*, aut *Fœniculi* inſtar tenuibus. *Floſculi* ſecundum ramulos exeunt minuti, ſenis partitos petalis herbacei coloris præditi, atque plura intus *ſtaminula* apicibus luteis donata proferunt; quibus ſuccedunt *Baccæ* virides, per maturitatem *Coralli* ſimilitudine rubentes, rotundæ, *Ocbri* fructus magnitudine, in quarum ſingulis aliquot nigra *Semina* conduntur numero incerto, quinque, ſex, ſeptem: *Radices* ſunt multæ, craſſæ, molles, ſpongioſæque, fibris etiam ſcatentes, & ab uno capite, ſeu apice ſuperiore dependentes, longe lateque in profundum ſparſæ. Datur & Aſparagus ſylveſtris, tenuiſſimo folio; & maritimus craſſiore folio, *C. B. P.* differunt tantum ratione loci in quo producuntur, atque ex alterutro (mangonio) domeſticus noſter manavit; idem cernere licet in quamplurimis domeſticis plantis, in Hortos bene ſtercoratos translatis. *Florent omnes cum domeſtici, tum Sylveſtres prædicti, menſe Julio, & Auguſto, citius aliquando; atque menſe Octobri, & Novembri, matura edunt ſemina.*

Temperamentum, & Vires.

Aſparagi *urinas nonnihil promovent, renibus, & veſicæ ſunt utiles, atque urinæ per ureteres in veſicam diſtillanti odorem ingratum, & quaſi quid hircinum conciliant. Alimentum autem corpori humidum adferunt, ſemen genitale augent, & ad venerem excitant*; Radices *cum ſativi, tum* ſylveſtris Aſparagi, *extergendi vim habent; renes, & jecur ab infarctu liberant, pectori, ac pulmonibus proſunt*: Decoctum *earundem* Radicum *dentium doloribus mederi, auctor eſt* Dioſcorides.

ALKEKENGI OFFICINARUM. T. 151.

Vid. Icon. 1. Tab. LIII.

ALkekengi *in Officinis dicitur* Solanum hoc Monocerpon *fortè, quia apud* Arabes, & Mauros Alcaquengi *appellatur, vel forſan à corrupto Græco vocabulo* [illegible], *& quibus* Dioſc. Solana veſicaria *appellantur, quod folliculis fructus* con-

Digitized by Google

continentes, veſicæ inflatæ ſunt ſimiles; vel (ut Plinius) quoniam veſicæ, & calculis proſunt.

ALkekengi Officinarum, *T.* 151. *Solanum veſicarium. Dod. p.* 454. *C. B. P.* 166. *Solanum, Halicacabum, vulgare. J. B.* 3. 34. 609. *Solanum veſicarium, vulgatius, repens, fructu, & veſicâ rubrâ. M. H.* 3. 526. *Halicacabum vulgatius. Eyſt. Solanum Halicacabum. Ad. Lob. Lugd. Ger. Solanum Halicacabum, ſive Alkekengi vulgare. Park.* Germinum repullulantium ſobolem hinc, & inde diffundit, *Radicularum* proſerpentium ope. *Cauliculi* cubitales ſunt, è rotundis anguloſi, ſubrubentes nonnunquam, & per intervalla, quaſi nodis geniculorum diſtincti; ſecundum quos, in oblongis pediculis, naſcuntur *Folia*, *Solani majoris*, aut *vulgatioris* conformia, bina frequenter ſimul juncta, mollia, breviſſima lanugine tecta. *Flores* alæ illorum porrigunt, ex una baſi monopetalos, ſubalbidos, in quinque angulos dilatos, unguis humani latitudinis; quibus delapſis, *Veſiculæ* ſuccedunt turbinatæ, & per longitudinem *nervis* aliquot virgatæ, primo ſubvirides, deinde ex rubicundo colore phœniceæ, complectentes intus, ad veſiculæ baſin, *Fructus* rotundos, *Cceraſorum* magnitudine, concolores, carnoſos, & pulpoſos, *Seminibus* ſubrotundis, planis, albeſcentibus, *Solanorum* ſimilibus. *Locis gaudet umbroſis; naſciturque in parietinis, Vineis, ſepibus, & agrorum marginibus. Floret Æſtate, Autumno fructum maturant.*

Temperamentum, & Vires.

Solanum veſicarium Alkekengi, & Halicacabum *dictum, haud pluſquam mediocriter frigidum, & ſiccum cenſetur.* Tam Folia, *quam* Fructus *ignibus ſacris convenientiſſime illinuntur. Ægilopas, capitis dolores, tuſa atque impoſita ſanat.* Succus *Gallinarum cortalium fimo ſubactus, & linteolo appoſitus Ægilopis præſentanea eſt remedio. Celebre remedium eſt adverſus nephriticos dolores, & calculoſos affectus; vias urinarias lubricat; calculos, & arenulas educit; renibus exulceratis ſanandis confert; urinæ acrimoniam temperat; ſtranguriam, & dyſuriam tollit; proinde multis compoſitis medicamentis, quæ ad jecur, veſicam, & renes accommodantur, miſcetur.* Quod Fructus *ciet urinas, tam notum eſt ruſticis* Palatinis (*inquit* Caſp. Hofm) *ut totos manipulos geſtent, & avide devorent. In Vino infuſus, aut ſive lactis decoctus aſſumptus, adverſus morbum Regium efficaciſſimus exiſtimatur,* Dioſc. *Auctore. In pulverem etiam redactus, & ex Vino albo, aut Juniperino hauſtus, ad urinam evacuandam, ac hydropicos, podagricos, & colico dolore laborantes auxiliandos, valde proficuus eſt. Ad morbum articularem ſedandum, & per urinam educendum, à multis laudatur. Sed de his plura apud* D. Soame, *&* Boerh.

ALKEKENGI FRUCTU PARVO, VERTICILLATO. *T.* 151. *Vid. Icon.* 2. *Tab. LIII.*

ALkekengi fructu parvo, verticillato. *T.* 151. *Solanum ſomniferum, verticillatum. C. B. P.* 166. *M. H.* 3. 526. *Solanum ſomniferum. Dod p.* 455. *Solanum verticillatum. J. B.* 3. 610. *Matth. Cluſ. Hiſp., & Hiſt. Adv. Lob. Forte Solanum Somniferum Antiquorum. Proſp. Alp. Somniferum Antiquorum verum. Park.* Ad duorum, aut trium pedum altitudinem ſubinde attollitur. *Caules* ejus craſſi, rotundi, duriuſculi, in *Ramos* nonnunquam diſtributi, molli *lanugine* hirſuti, *Foliis* veſtiuntur multis, ſubpinguibus, latis, oblongis, *Mali Cotonei* majoribus, aliquo ſimilibus, è regione adnatis. *Flores* ad genicula oriuntur, tres, quatuor, & interdum plures, & verticillatim diſpoſiti, pallidi, anguloſi, monopetali, caules ambiunt; quibus ſuccedunt *folliculi* membranacei, oblongi, minores, ſinguli *Baccam* rotundam, rubri, & ex rubro crocei coloris, *Seminibus* exiguis refertam, continentes. *Radix* ſubeſt longa, craſſiuſcula, vivax. *Creſcit in Hortis. Floret Junio, fructus fert ante Autumnum.*

Vires, & Uſus.

Radicis Cortex, *auctore* Dioſc. *in Vino potus, drachmæ pondere, vim habet ſomniferam, Opio tamen mitiorem.* Fructus *valde urinam ciet; unde corymbi numero duodecim hydropicis exhibentur, plures enim mentis alienationem faciunt.*

ALKEKENGI MEXICANUM. *Recchi* 196. *Vid. Icon.* 3. *Tab. LIII.*

ALkekengi Mexicanum. *Recchi* 196. *Solanum veſicarium, verticillatum, fructu erecto, minore. M. H.* 3. 526. *Caulis* ultra cubitalem altitudinem exſurgit, viridis, rotundus, lignoſus. *Folia* non longe ab *Radice* per totum caulem, longo pediculo adnaſcuntur, admodum *Piſi minoris* ſimilia, viridia, craſſa; & ex quavis ala nova foliorum ſoboles enaſcitur. Longitudo internodiis eſt duorum digitorum. Ex *alis* ſuperioribus *Floſculi* multi, exigui, pallidi, prodeunt, pediculo breviſſimo, ut adnati videantur. Inde *veſiculæ* ſequuntur, ſimiles noſtri *Veſicariæ*, quoad figuram, & colorem, ſed minores longe; nec enim *Avellanæ* magnitudinem aſſequuntur: hæ caulem totum quaſi circumſtant. *Baccæ* veſiculis incluſæ, *Piſum cordatum* æquant magnitudine, ſed rubent, noſtræ *Veſicariæ* ſimiles; ſapor non ita gratus, ſed longe amarior. *Semina* alba, plana, raoibus ſimilia. *Præcedenti multum accedit. Conſimile, ſi non idem è* Virginia *tranſmiſſum eſt.*

Vires, & Uſus.

Radicis *amariſſimæ* pulvis *ad drach* 1. *uncias* 4., *vel* 5. *Aquæ frigidæ potius, quam tepidæ injectus, & ventriculo jejuno, vel ſub noctem à non cœnato hauſtus, movet corpus utrò, & quandoque ſurſum, duratque aliquando* 4., *vel* 5. *dies, donec vis morbus tollatur. Sic tollit obſtructiones, morbos ventriculi, ejuſque dolores; auxiliatur morbis matricis; calculum veſicæ rumpit; doloribus colicis, & iſchiadicis ſubvenit, movet edendi appetitum; juvat, & facilem reddit partum. Poteſt infantibus annus anni exhiberi: nam Pharmacum eſt ſecuriſſimum. Plura in* Hiſt. Mex. *p.* 296.

SOLANUM OFFICINARUM, ACINIS NIGRICANTIBUS. *C B. P.* 166. *Vid. Icon.* 4. *Tab. LIII.*

SOlanum vocatur à Solari, *quia hæc planta humores dulces reddit.*

SOlanum officinarum, acinis nigricantibus. *C. B. P.* 166. *Solanum hortenſe, ſive vulgare, Acinis nigris. J. B.* 3. 34. 608. *Solanum hortenſe, Baccis nigricantibus. Dod. p.* 453. *Solanum vulgare. Park. M. H.* 3. 520. *Solanum nigrum, vulgare. Cord. Hiſt.* 158. *Solanum hortenſe. Matth. Dod. Ger. Lugd. Tab. Cam. Caule* ex inutili, fibroſa, *Radice* annua, aſſurgit cubitali, *alis* frequentibus ramoſo, ac membranulis anguloſo; *Foliis* latiuſculis, mollibus; nunc *Atriplicis* in modum ſinuatis, nunc integris, atrovirentibus, fœtidis, fortnito *Petiolis* adhærentibus, veſtito. Ex adverſa parte foliorum, plerumque tamen in caule aliquanto inferius exeunt *Petioli* in plures minores *Pedicellos* diſpertiri, quibus ſingulis *Flores* prodeunt monopetali, albi, nutantes, in quinque lacinias acutas, & plerumque reflexas ad unguem fere diviſi, totidemque *Stamina* cum apicibus ſuis luteis oblongis coëuntibus, & *Stylum* viridem è media *Bacca* exeuntem occultantibus ambientes. Flores excipiunt *Baccæ* corymbis hederaceis pares, per maturitatem plerunque nigricantes; interdum tamen virides, & ſubflavæ conſpiciuntur, *Succo*, & pulpa prægnantes, in quibus *Semina* parva, compreſſa, ſubrotunda, continentur. *In Hortis oleraceis, & pinguiore ſolo, paſſim reperitur. Autumno floret ſemenque perficit; pruinis advenientibus, frigoris impatiens langueſcit.*

Temperamentum, & Vires.

Qualitatem frigidam, & nonnihil aſtringentem poſſidet. Dioſc. Plin. Galen. &c. *Externe applicatum, capitis dolores, & æſtus febriles ſedat. Inflammationibus, ulceribus, & mammarum cancro medetur; ob quam facultatem* Succus *ipſius Unguenta, & Cataplaſmata ingreditur.* Moriſ. *Medici hanc* Plantam *ſummopere externè commendant; externus uſus quidem mihi probatur, ſumunt nempe* Folia *contuſa, &* ſuccum *expreſſum Unguento Roſaceo permiſtum imponunt capiti phreneticis hominis ad refrigerandum, & dolores ſedandos, hinc ejus* ſuccus *eſt antiphlogiſticus.* Folia *cum Sale, vel Nitro contuſa quoque in inflammatione, gangræna, & ſuppuratione conveniunt; internè hæc* Planta *dicitur mitigare ardorem, refrigerare, & reficere, ſed cum plurimi ruſticorum pueri inde ſint convulſionibus affecti, & mortui, uti & eorum Gallinæ, ut ruſtici teſtantur; hinc nobis ſit* Planta *ſuſpecta, ſic & eorum* Baccæ, *exter-*

nè

ad Folia contuſa conveniunt in hæmorrhoidum inflammationes inquit Boerh.

SOLANUM SCANDENS, *vel* DULCAMARA.
C. B. P. 167. Vid. Icon. 5 Tab. LIII.

SOlanum ſcandens, vel Dulcamara. *C. B. P. 167. Dulcamara. Dod. p 402. Dulcis amara, flore cæruleo vulgatior. Eyſt. Glycypicros, ſive amara dulcis. J. B. 2. 109. Sarmenta* lignoſa, pedes duos, aut tres longa, & fere niſi ſuſtineantur, procumbentia, emittit, viridantia, & nonnihil purpuraſcentia; anguloſè enaſcuntur *Folia Solani hortenſis*, atrovirentia, pediculo oneiali: *Flores* fœtidi, ſed pulchelli, purpuraſcentes, vel ex cæruleo purpurei, hiſce ſuccedunt *Baccæ*, per maturitatem coccinei coloris, ſubl'ongæ formæ, molles, lenti, & ingrati saporis, parvis granulis plenæ: *Radix* fibroſa. *Aquoſa, & rigua amat, ac circa ſcrobes, & foſſas reperitur, ſepibus, aut fruticibus aliis innitens. Flores Julio* exeunt: *Baccæ Auguſto maturæ ſunt.*

Temperamentum, & Vires.

Dulcis-amara, vel Dulcoamara, *ſi partem recenter avulſam manduces, per totum os amaritiem diffundit, & paulo poſt dulcedinem mellitiam;* Succus *ejus eſt penetrantiſſimus, ſaponaceus, & detergens, hinc convenit, ubi ſanguis eſt extravaſatus, & grumoſus per vulnus, eſt diureticus, ſabulumque renum expellit, eſtque ſudoriferus; hinc Medici in Phtyſi nimia dulcifſimè coctâ dant potandum ad depurgandum, & attenuandum, ſed ubi nimia ſanguinis tenuitas, quæ per ſudores nocturnos ſe manifeſtat, ad ſitum nocet; in inflammationibus, & fibris nimis tenſis eſt optima planta;* Folia contuſa *conducunt in hæmorrhoidibus*, ejus Succus *in cancro eſt optimus ad lavandum, cum Spiritu Vini rectificatus conducit in Eryſipelate, & omnibus cutis morbis, uti eadem, ac in Glycyrrhiza; in Decocto ſummus uſus contra omnes morbos ab obſtructionibus, deterget enim, aperit in omnibus pectoris morbis, corporibus ulceribus vel externis, vel internis, contra ſcorbutum, & luem veneream laudatur, eſt planta maximè diuretica, & nulla magis in caſtris commendatur, ſi milites interuè, vel externè læſi ſint, externè in podagra conducet, uti ad ſopiendos dolores*, Boerh.

SOLANUM POMIFERUM, FRUTESCENS, AFRICANUM, SPINOSUM, NIGRICANS, FLORE BORRAGINIS, FOLIIS PROFUNDE LACINIATIS. *H. L. 573.*
Vid. Icon. 6 Tab. LIII.

SOlanum pomiferum, fruteſcens, Africanum, ſpinoſum, nigricans, flore Borraginis, foliis profundè laciniatis. *Herman. H. L. Bat. 573. Solanum ſpinoſum, arboreſcens, Capitis Bonæ Spei vulgò. Breyn. Radix* alba, lignoſa, perennis, longa, & obliquo reptatu diſperſa. Ex hac fruticat *Caulis* lignoſus, ſeſquicubitalis, ramoſus, in viridi colore nigricans, *Aculeis* mordacibus undique armatus. *Folia* promit atroviridia, oblonga, profundè laciniata, *coſtis* ab utraque parte ſupparibus obſeſſis; *Flores* ad ramorum cacumina pentapetaloides, *Borraginis* facie, ex cæruleis pallentes; *Baccas Pomi amoris* amplitudine, & forma, primùm virides, dein flavas, & ex maturitate in nigrum degenerantes colorem, foventes *Semina* compreſſa, orbiculata, fuſca, in pulpa flaveſcente, viſcida, acria, amara, nauſeoſa, & viroſa. *Ad foſſarum margines, locisque aliis incultis* Promuntorii Bonæ Spei *ſponte provenit. In Hortis tam per ſemina, quàm ramorum circumpoſitionem, vel ſubmerſionem commodiſſime propagatur. Vidimus, & delin. nos in* Hort. Reg. Acad. Lautinen.

Vires, & Uſus,

Radicem, *quam acrem, & ſubamaram deprehendi, exemplo* Hottontottorum, *ad Hydropicorum aquas per urinam educendas, ex* Decocto *præſcripſi magno ſemper ægrotantium levamine.* Pulpam vera Baccarum *virulentam reperi, inducentem capitis gravedines, torpores, dolores, furorem, denique ipſam necem.* Hermannus.

CAPSICUM SILIQUIS LONGIS, PROPENDENTIBUS. T. 152. *Vid. Icon. 7. Tab. LIII.*

CApſicum *dicitur, vel à voce* Græca *κάπτω* mordeo, *propter vim dentem ſeminis, vel à voce capſa, propter fructus formam, quæ capſulam refert.* Piper Indicum *nominatur, eo quod tam ſemen, quam ipſa cutis* Piperis *ſaporem, & acrimoniam præ ſe ferat.* Siliquaſtrum *porro audit, quod ob* Piperis *ſaporem* Piperitidis *nomine donatur.*

CApſicum ſiliquis longis, propendentibus. *T. 152 Piper Indicum, vulgatiſſimum. C. B. P. 102. Solanum Capſicum dictum, vulgatiſſimum. H. L. Piper Indicum, medium. Eyſt. Solanum urens Capſicum dictum, ſive Piper Indicum, vulgatiſſimum. M. H. 3. 528 Piper Indicum, ſeu Calecuticum, ſive Piper ſiliquaſtrum. J. B. Capſicum Actuarii, ſive Caninum Zinziber, Avicennæ Calecuticum Piper, ſive Piper Indicum, longioribus ſiliquis. Lob. Ic. 316. Capſicum Cluſ. in Monard. Axi, ſive Capſicum Monardi. Chilli, ſive Piper Indicum ſiliquoſum. Recchi* 134. E *Radice* gracili, annua, ac fibroſa, *caulis* aſſurgit pedalis, & cubitalis, (in calidioribus regionibus bicubitalis, & altior) viridis, anguloſus, erectus, ac in multa *brachia* diviſus. *Folia* longis ſubnixa pediculis, crebra, integra, viridia, glabra, *Solani vulgaris* longiora, magiſque acuminata, marginibus æqualibus prædita, inconditо ordine eundem conveſtiunt. *Flores* ſingulatim paribus pediculis, nunc è ramuſculorum angulis, nunc è foliorum alis prodeuntibus, nituntur, parvi, è quinis petalis albis, ut plurimum ſtellatim diſpoſitis, conſtructi, *umbilicum* in medio prominentem, plerumque flavum, interdum vero herbidum, circumdantibus. Iſtis ſubjiciuntur *Fructus* digiti humani longitudine, propendentes, & *Siliquarum* ſpeciem monſtrantes, *Corallii* colore, & nitore reſplendentes, coriaceo cortice velati; in quorum medio nervis humidis, & carnoſis affiguntur glomeratim longo ordine *Seminis* plurima, compreſſa, è flavis palleſcentia, *guſtu Piperis* acri, qualia eſt ipſa *ſiliqua*; totaque planta ſapore non deſtituitur. *Fructus* nonnunquam *lutei coloris* conſpiciuntur. *Ob uſus quotidianos domeſticos apud* Indos *frequenter ſeritur; & orexi excitandæ, condiendiſque ferculis ſuppetias fert, adeo ut nullam ſit reperire menſam ſine* Capſico: *unde fit ut in noſtram urbem transferatur, ubique in Hortis, & in vaſis fictilibus, ornamenti gratia ſeratur.*

Temperamentum, & Vires.

Summam acrimoniam, & ſupra modum excalefactoriam vim habet, & raro in Europeis *Officinis admittitur.* Americani *indigenæ, & inter illos degentes* Europei, Piperitide *frequenter ad ciborum condimentum utuntur, vimque habere volunt ad frigidum ventriculum corrigendum; & faciles concoctiones promovendas; ad flatus diſcutiendos; orexim excitandam &c.* Hernandez *in* Hiſt. Mex *tàm vires, tum ex immodico uſu incommoda enarrat. Si quis vero plera deſideret de noxiis qualitatibus, de* Siliquas *præparandi modo, quo corrigantur, & innoxiæ fiant, & de ipſis denique facultatibus ad plenum traditis: adeat elegans Commentariolum, quod Latinum fecit* Car. Cluſius, *& in* Curas poſteriores *tranſcripſit.*

LYCOPERSICON GALENI. *Ang. 217.*
Vid. Icon. 8 Tab. LIII.

LYcoperſicon *dicitur à vocibus* Græcis *λύκος*, Lupus, *& περσικὸν*, Perſica, *quaſi* Perſica Lupina.

LYcoperſicon Galeni. *Ang. 217. Aurea mala. Dod. p 458. Pomum amoris, fructu rubro. Eyſt. Solanum pomiferum, fructu rotundo, ſtriato, molli. C. B. P. 167. Poma amoris. Ger. Pomum amoris fructu rubro. Park. Parad. Mala aurea odore fœtido, quibuſdam Lycoperſicon. J. B. 3. 620. Tumatle Americanorum. Guil. pap.* In bicubitalem, & tricubitalem plerunque *Caulem* ſurrigit, facile procumbentem, ſubhirſutum, teretem, ramis multifidum. *Foliis* ſepium frequentibus, è viridi colore pallidis, & parum hirſutis, firmis pediculis innitentibus, ac ſingularibus inciſuris *Agrimoniæ* proximis, alatis, parvolis quinque foliorum particulis intercedentibus. Inter folia tres, aut quatuor *Flores* luteo-pallidi, *Solani vulgaris floribus* majores, utcunque ſimiles, in pa- ribus oblongis, ramoſis pediculis eminent; quibus ſuc-
cra-

creſcunt *Poma* mollia, orbiculata, paullatim depreſſa, pulchra rubentis coloris, *Ceraſis* maximis majora, cute exterius teneriſſima, interius *pulpa* homenti referta, quæ operiuntur *Semina* quamplurima, parva, depreſſa, obrotunda, carnoſa quaſi villoſitate donata. *Radix* annua eſt craſſiuſcula, & tenuiter fibratis proceſſibus ſub tellure diſpergitur. Tota planta gravem, & ingratum ſpirat odorem, caput tentantem. *Habetur in Hortis, Junioque, & Julio floret, ac Auguſto fructum perficit.*

Temperamentum, & Vires.

Cum univerſa planta refrigerant, aliquanto tamen minus, quam Mandragoræ. Poma (*viz. immatura*) *à nonnullis cum Pipere. Sale, & Oleo præparata, ac cocta eduntur. Præbent autem corpori alimenti quidem perquam exiguum, & hoc ipſum parvum, ac vitioſum.* Dod. Succus *apud* Jo. Bauhino *commendatur incipienti epiphoræ, fluxionibuſque oculorum fervidis glaucomæ fractis; item eryſipelatibus ſacris. Ipſa vero* Poma *in Oleo cocta adverſus ſcabiem vim habent.* Oleum *arte Chymica eis extractum contra partes igne, vel alia quavis re candenti uſtas percommodum; idem temporibus, & carpis inunctum ſomnum conciliat.* Moriſ.

EBULUS, *ſive* SAMBUCUS HERBACEA. *J. B.* 2. 456.
Vid. Icon. 9. *Tab. LIII.*

EBulus, & Ebulum, *forte ex* Ebulo Hiſpaniæ *inſula, notante* Iſidoro, *nomen ſortitur.* Sambuco *ἀκτῇ vocitatæ non multum abſimilis eſt; atqui ſi caules molles hyeme contabeſcentes ſpectaveris, ad* Herbacea *genera forte non incongrue traduxeris.* Sambucus *humilis, & pumila appellatur; Χαμαιάκτη humilis eſt, longe Sambuco brevior, & ad* Herbacea *genera propius accedens,* Dioſc.

EBulus, *ſive* Sambucus herbacea. *J. B.* 2. 456. *Ebulus, ſive Sambucus herbacea vulgaris repens. M. H.* 3. 534. *Sambucus humilis, ſive Ebulus C. B. P.* 456. *Ebulus, ſive Sambucus humilis. Ger. Park. Ebulus. Dod* 811. *Matth. Trag. Lug.* 269. *Lob. Tabern. Radix* longa, albida, digitalis craſſitudinis, ſub terra longe lateque repens, ſe ſpargit. *Caules* fundit bicubitales, & tricubitales, è quadratis angoloſos; ad cujus ſingula genicula è regione naſcuntur *Folia* alata, ex tribus quatuorve conjugationibus ad rachim annexis, impariqoe extremo foliolo compoſita. Horum ſingula Sambucinis longiora, & acutiora, odore graviore prædita ſunt. *Flores* in ſummitatibus umbellatim ad inſtar florum *Sambuci* congeruntur, monopetali, albi, quinquepartiti, ferrugineis in medio apicibus, quos *ſtamina* ſuſtinent candida. His dehiſcentibus, *Baccæ* ſuccedunt è rubris nigricantes, *Sambuci*, ut plurimum majores, pulpoſæ, tria *Semina* arillaſve in ſe continentes; quibus Autumno matureſcentibus, folia caulaſque omnino pereunt, & conteſcunt. *Fructus* ſparſim proveniunt, ut & in aliis plantis repentibus, quibus natura aliam incrementi præparationem ſtatuit, videre licet. *Exit paſſim in locis humentibus, incultis, ſecus vias, & agrorum margines, ubi importuno reptatu mire ſe propagat. Julio menſe floret, & Autumno ſemen perficit.*

EBULUS LACINIATA. *Pon. Ital.* 234.
Vid. Icon 10 *Tab. LIII.*

EBulus laciniata *Pon. Ital.* 234. *Sambucus humilis, ſive Ebulus foliis laciniatis. M. H.* 3. 535. Hujus Plantæ habitus præcedenti proximam eam eſſe facile demonſtrat; *Folia* tamen in tenuiſſimas lacinias diſſecta. *Sambuci laciniato folio.* C. B. P. &c. ad inſtar felicioidem formam obtinent; quibus facile dignoſcitur, *Floret* ad eundem modum, quo & præcedens.

Ebuli Vires, & Uſus.

Ebulus *viribus ſuis cum* Sambuco *convenit. Calidum ſiccumque temperamentum obtinere ſcribit* Dioſc. *Tum deſiccandi, tum glutinandi, modiceque digerendi vim poſſidere perhibet* Galenus. Folia, Flores, Fructus, Semen, & Radices *in uſum veniunt; ex quibus varia concinnantur medicamenta, præcipue ad hydropicorum aquas ducendas utilia.* Succus radicis, aut Foliorum *intro aſſumptus ſtomacho nauſeoſus, cum moleſtia purgat, viſceraque perturbat,* Cinnamomi, *vel* Nucis *moſchatæ momento cum* Sacharo *addito, mitior fit, alvoque aquam detrahit; ideoque aquæ intercuti ſubire incipienti, & frigidæ tuſſi utiliſſimum eſſe confirmat* Tragus. Radices, *aut earum* Cortex *Vino infuſus, & aſſumptus, potenter aquas prolicit, & hydropicis proficuum eſt remedium.* Electuarium *ex* Fructu *paratur ſtomacho gratius. Teneri, & recentes* Ebuli turiones *decocti, inque cibo ſumpti, alvum emolliunt; pituitam, ac bilem ducunt; hepaticis, ſpleneticis, calculoſis, & hydropicis proſunt. In Vino decocti, adjecto Melle, ac per aliquot dies poti, frigidæ, & ſiccæ tuſſi minuendæ conducunt; vitia pectoris purgant, & quoſvis craſſos lentoſque humores incidunt,* Aqua Florum, Foliorum, *aut* Radicum *deſtillata, hydrope, & tympanitide laborantibus, mane, & veſperi potanda, cum ſucceſſu exhibetur, Eadem anginæ gargarizatu opitulatur.* Oleum *etiam ex* Ebulo *paratum, quod illitum ad articulorum juncturarumque dolores mulcendos apprime idoneum eſt.* Folia *tuſa, & Cataplaſmatis in modum applicata ambuſtiones ſanant; tumores emolliunt; inflammationes mitigant; doloreſque podagricos ſedant. Iiſdem uſibus, &* Flores *tepefacti inſerviunt.* Folia Ebuli *per noctem in Aqua vel cocta, vel macerata, ſi eo* Decocto *locus aſpergatur, pulices, & muſcas enecare traduntur.* Moriſ.

MANDRAGORA MAS. *J. B.* 3. 617.
Vid. Icon. 1. *Tab. LIV.*

MΑνδραγόρας ἢ ἀντιμῆλον ἢ Κιρκαία Dioſc. *l.* 4. *c.* 76. Mandragora, *quod ad* Mandras *pecorum altaſque ſpeluncas provenit;* Pythagoræ *ἀνθρωπόμορφον dicitur, à radicibus, quæ* humanum *truncum, & artus nonnihil referunt; quæque implexa crura bina, & clunes quaſi deſpertitos oſtentant.*

MAndragora mas. *J. B.* 3. 617. *Trag. Matth. Lugd. Cam. Mandragora fructu rotundo. C. B. P.* 169. *Mandragoras Dod. p* 457 *Mas vulgatior.* Park. *Radix* longa, albida, in terram alte demiſſa, frequenter bifurcata, nonnunquam verò in terna, & quaterna crura longa diviſa. *Fibris* aliquot per totam adnexis, veſtitur; & cum apophyſibus longis à corpore pendentibus, *humanum corpus* quadrantenus refert. Ex hujus capite produntur primo vere plurima *Folia* mollia, viridia, pedalis latitudinis, & duplicatæ longitudinis, in mucronem acutum deſinentia, oris veluti criſpis, & ſuperficie inæquali, & quaſi tophoſa, narcotici fœtidique odoris, abſque pediculis, humi in orbem procumbentia. Inter hæc, quaſi è foliorum centro, prodeunt *Flores* uncialis longitudinis, ex quinis longis è viridi colore albeſcentibus petalis mucronatis, conſtructi, pediculis ſingularibus palmaribus appendentes, & è *Calyce* herbaceo pentagono emergentes. His ſuccedit *Fructus* ſphæricus, (ſeu *Malum* rotundum) *Aurantii minoris* magnitudine, lutei croceive coloris, lævis, ſucculentus; in cujus pulpa, *ſemina* latiuſcula, & craſſiuſcula, renalia conduntur. *Fructus* maturus ſuaveolet, aut (ut magis proprie loquar) præ nimia ſuavitate, *Melonum* ad inſtar nimis maturorum, ingratus fit noxiuſque. *In calidioribus regionibus* Europeis, *in ſylveſtribus, & Montoſis ſponte provenit. Menſe Januario pullulant folia; Aprili floret, & Julio ſemina perficit.*

MANDRAGORA FOEMINA. *J. B.* 3. 618.
Vid. Icon, 2. *Tab LIV.*

MAndragora fœmina. *J. B* 3 618. *Cluſ H.* 87. *Eyſt. Mandragora flore ſubcæruleo purpuraſcente, C. B. P.* 169 *Radices* promiſſæ pedales, & longiores, capillaribus *Fibris* hirſutæ, interdum bifidis, vel trifidis proceſſibus demiſſis, crurum modo inter ſe convolutis diſterminantur. *Folia* præcedentis anguſtiora, minora, & nigriora, magis etiam rugoſa criſpaque, & in acutum quiddam coacta, humi expanſa. Inter hæc longi *pediculi* exiliunt, per terram ſtrati, quibus inſident *Flores*, *Melopeponum* floribus formâ fere ſimiles, coloris ex cæruleo purpuraſcantis. Iſtis ſuccedunt *Fructus* rotundi, *Veſicariæ* fructu triplo majores, maturitate palleſcentem ex luteo colorem adquirentes, odorati, ſucci pleni, *ſemine* abundantes plano, quali etiam turgent *Mandragoræ Maris fructus*, ſed minore nigrioreque. *Locis uliginoſis, Februario menſe florentem reperies, & paullo poſt fructum matureſcentem.*

Vi-

Digitized by Google

Temperamentum, & Vires.

In quo gradu conſiſtat Mandragoræ *frigiditas, in exceſſu vulgo poſita, diſputat* Hoffmannus; *atque ex emoliendi facultate tam non ignavo frigore torpere colligit; additque, quòd ſapor amarus, qui tam in* Pomis, *quam in* Radice *eſt, arguat calorem, quem teſtatur etiam odor, vel è longinquo caput feriens. Tam* Poma, *quam* Radix *vim narcoticam habent, aut habere creduntur. Eſt autem hæc, auctore* Dodonæo, *in* cortice radicis *major, quàm in reliquis partibus;* Poma *enim mitiora, cum Pipere, & aliis perinde calidis cocta, edi poſſe ferunt.* Dod. Pempt. 3. *l.* 4. *c.* 29. *Veteres quidem* Radicis corticem *in hypnoticis, & anodynis uſurparunt, recentiores vero eum rejiciunt, aut omnino negligunt, ac proinde vis illa ſomnifica à modernis Medicis haud facile probari poteſt. Sed quantacunque ſit vis narcotica in* Radice, *in* Pomis *tamen nulla eſt; nam ſæpius experimentum fecit* Jo. Terentius Lynceus Romanus, *atque idem confirmatum habuit ab amico, & Symmyſtra ſuo dilectiſſimo* Jo. Fabio *in Romano Athenæo Profeſſore, qui coram ſuis auditoribus magnum* Pomum *una cum* Seminibus *jejunus abſumpſit, ſine ullo, vel ſomni, vel alterius mali ſigno minimo; & ut experimentum eſſet certius, jejunus uſque ad prandium, per aliquot nempe horas permanſit, & à Vino, ne vis pharmaci debilitaretur, abſtinuit.* Partium omnium *facultates enumerat* Dioſcorides, *ſed apud modernos vix alia, quam* Radix, & cortex *commendatur, qui potens habetur ad tumores duros, & ſcirrhoſos emolliendos.* Folia *quoque in Unguento Populeo Officinas ingrediuntur.*

CAPPARIS SPINOSA. *J. B. 3. 63.*
Vid. Icon. 3. Tab. LIV.

CApparis *vocatur à* capite, *quia calices hujus arbuſculæ parva capita referunt.*

CApparis ſpinoſa. *J. B. 3. 63. Capparis ſpinoſa, fructu minore, folio rotundo. C. B. P.* 480 *Capparis, retuſo folio. Lob. Ic.* 635. *Frutex* eſt ſenticoſus, humilis, *ſpinis* deorſum ſpectantibus armatus; cujus *Ramuli* aculei horrentes orbiculariter per terram ſternuntur; *Folia* alterno poſitu naſcuntur, circinatæ rotunditatis, ſaporis perquàm amari; ex quorum ſinu *pediculi* ſingulares exeunt longi, quibus *Capitula* inſident viridantia, quæ explicata florem exhibent candidum, *Roſæ* parvulæ æmulum, medium obtinentibus infinitis fibrarum cirris; *Semen* pericarpio oblongo clauditur, multum, parum. *Radix* longa, craſſa, ejus cortex eſt tuberoſus, rugoſus, craſſus, cinereus, ſaporis acris, & auſteri. *Creſcit in locis aſperis, & ſaxoſis.*

Vires.

Radicis cortex *imprimis laudatur, ubi aperiendum, roborandum eſt, hinc ad viſcera roboranda conducit.* Cortex, Radix, & Fructus *ipſe dicuntur morbis ſplenicis prodeſſe,* Fructus *in menſa quoque adhibetur ad confortandum ſtomachum, uti notum eſt;* Cortex *Vino albo infuſus eſt diureticus. Prodeſt in affectibus arthriticis, hypochondriacis, & ſimil. Vid.* Schrod., & Boerh.

MOSCHATELLINA FOLIIS FUMARIAE BULBOSAE, DE QUA CORDUS. *J. B. 3. 206.*
Vid. Icon. 4. Tab. LIV.

MOſchatellina *vocatur à* Moſcho, *quaſi* parva planta odorem Muſci habens.

MOſchatellina Foliis Fumariæ bulboſæ, de quâ Cordus. *J. B. 3. 206. Ranunculus nemoroſus, Moſcatellina dictus. C. B. P.* 178. *M. H.* 2. 438. *H. L.* 514. *Ranunculus minus Septentrionalium, herbido, muſcoſo flore, & Muſcatellina Cordi. Lob. Ic.* 674 *Ariſtolochia rotunda concava ſimilis herbula. Tragi. Radix cava minima. Tabern. Ger. Denticulata. Lugd.* 1256. *Moſchatella. Thal. Cam. Capnos Plinii. Tur.* Doctis *Herbariis Denticulata* hæc dicitur à *Radice* veluti per juxtapoſitionem è *Radicibus* parvis coagmentata, paulatim granulaſcente, albicantibus *fibris* capillata; ab hac *Cauliculi* multi proſiliunt dodrantales; in quibus *Folia Apii*, ſive potius *Fumariæ luteæ*, ſive *bulboſæ*, in ambitu minime ſerrata; *Flos* non in petala explicatus *Ranunculi* floris modo, ſed ut in *Pimpinella* in capitula anguloſa conglobatur, ex viridi ſubluteus, ſingulis *Capitulis* quini, aut ſeni ſunt *Flores*, guſtu amaro, & ſubacri. *Ad fontium ſcaturigines, & rivulos Prata rigantes, & in umbroſis ſepibus, in Foſſis, & ſtagnis exſiccatis, naſcitur cum Ranunculo nemorenſi primo Vere, ſtatimque fatiſcit.*

Vires.

Radix *hujus plantæ eſt reſolvens, vulneraria, & detergens.* Boerh.

HERBA PARIS. *J. B. 3. 613.*
Vid. Icon. 5. Tab. LVI.

HErba Paris. *J. B. 3. 613. Dod. p. 444. Ger. Park. Solanum quadrifolium bacciferum. C. B. P. 167. Solano congener, non ramoſum, tetraphyllum. M. H. 3. 532. Radix* tenuis, longiuſcula, geniculis aliquot articulata, fibris aliquot enaſcentibus, obliquè ſerpit, alicubi interdum progerminans. *Caulis* inde erigitur pedalis, teres, ſingularis, ſolidus, inferiùs purpuraſcens, ſuperiùs viridis; atque circa hunc *Folia* quaterna, binas uncias lata, in mucronem abeuntia, ſubtus ſplendentia, horizontaliter, & decuſſatim diſpoſita ſunt. In faſtigio, binarum unciarum intervallo, ſupra hæc, *Floſculus* prodit herbaceus, *Foliolis* quaternis, anguſtis, veluti calycis ſui alabaſtris, inſidens; inter quorum duorum quælibet *Foliolum* tenuiſſimum acutiſſimumque ejuſdem coloris intercedit. *Stamina* pro foliorum numero octona, longa, acuta, viridia, additamentis croceis obſita. In medio ſeſſilis eſt *Bacca*, ad quadrangularem formam ex rotunda accedens, atropurpurea, aut nigricans; ex cujus umbilico quaterna *filamenta* concoloria emicant. *Semina* intus plurima, non adeo, ac *Solanorum* compreſſa, includuntur. *In Sylvis opacis, ac aliis umbroſis, pingui, ac læto ſolo reperitur. Aprili menſe è terra exit; Majo floret; eodem exeunte, & Junio decurrente Baccam perficit.*

Vires, & Uſus.

Inter Alexipharmaca reponitur, & contra venena, peſtem, morboſque peſtilentes valere perhibetur. Baccæ *quidem recipiuntur ad compoſitionem* Pulveris Saxonici, *qui contra peſtem, ac venena primùm* Saxonia *celebris antidotus evaſit.* Moriſ. Baccæ, & herba *extrinſecus impoſita ad inflammationes, ulcera, tumores, ac ſpeciatim ad bubones peſtilentiales maturandos commendatur.* Oleum, *in quo* Baccæ *coquuntur, hæmorrhoidibus ſanandis prodeſt.* Baccarum ſemine *fatuos, ac deliros factos priſtinæ ſanitati reſtituiſſe* novit Matthiolus.

COLOCASIA. *J. B. 2. 790. Vid. Icon. 6. Tab. LIV.*

COlocaſiam Culcas *dictam* Veſling. *in Alp.* Dioſcorides Fabam AEgyptiam *deſcribens*.

COlocaſia. *J. B. 2. 790. Raj. Meth. 75. Par. Bat.* 85 *Cluſ. H. 75. Eyſt. Lugd. Culcas. Veſling. in Alp. 37. Culcas, Faba AEgyptia Pr. Alp. AEgypt.* 40. *Arum maximum, AEgyptiacum, quod vulgò Colocaſia. C. B. P. 193 M. H. 3 546. Arum AEgyptiacum. Col. 2. 1. Faba, & Lotus AEgyptiaca Bellonii. Arum magnum, & Pampina Paradiſi Siculorum. Caſ Taluſſe Javanenſibus. Jo. Iſador. du Bry p* 15 *Caulis* digiti craſſitie; *Folia* ampla, rotunda, in parte inferiori nervoſa, longis, & craſſis caulis adhærentia ſuccum aquoſum, & viſcoſum habentia, levia, *Pedunculo* in umbilicum folii inſerto; finis pedunculi dat *Calicem* monophyllum membranaceum, intra cavum, surgentem in ovalem figuram, ſupra in *Vaginam* acutam, ſemi-patulam inſtar auris ovillæ explicatam: ex imo fundo calicis axis, cui circumnaſcuntur multa *Ova* ſphærica, baccata, ſingula inſtructa tubâ longâ, tenui, cum filamentis, gerentia unum, vel alterum *Semen* ſubrotundum; eidem axi ſupra hæc ova circumcreſcunt *ſtamina* maſculina denſè ſtipata, ſuis teſticulis inſtructa; denique ſupra hæc iterum tertia ſeries filamentis numeroſis eundem axim ornat, qui tum format pedunculum graciliorem purpureum; ille denique eminens in *Clavum* longam, nigram pleromque abit; *Radix* tuberoſa, craſſa, carnoſa, farinoſa, edulis, ſaporis *Caſtaneæ*. *Hæc planta creſcit in lacubus, & paludibus, præſertim in AEgypto, & Alexandria.*

Google

Vires.

Dum hæc planta manducatur, os quaſi ab igne penetrantiſſima afficitur, hinc habetur inter plantas alexipharmacas, & venena expellentes; verum hæc acredo miteſcit, ſi coquatur, ut quoque de Aris *verum eſt*. Boerh. *Calidum quoque eſt, multo tamen remiſſiori gradu*. *A* Turcis Afris *aliiſque* Orientalibus *populis* Radices *frequentiſſime adhibentur, atque à mancipiis expetuntur, ac celebrantur*. Moriſ.

ARUM VULGARE. *C. B. P.* 195.

Vid. Icon. 7. Tab. LIV.

ARum, & Aron nominarunt ab a, *quod ſignificat ſimilitudinem, & ion Malum punicum; eo quod producat fructum perſimilem granis Mali punici*.

ARum vulgare. *C B. P.* 195. *Ger. Arum vulgare non maculatum, & Arum maculatum maculis candidis, vel nigris*. *C. B. P.* 195. *Arum vulgare maculatum, & non maculatum*. *Park Arum Officinarum*. *Lob Arum*. *J. B.* 2. 783. *Dod p.* 382. *Eyſt. Radix* huic plantæ vulgari tuberoſa eſt, ex rotunda oblonga, ellob. pollicem craſſa, carnoſa, *fibris* non carens, multiſque adnatis exiguis veluti *bulbulis*, quibus ſe propagat. Ex hac autem *Folia* primo Vere exſurgunt palmaria, longa, levia, acuminata, & *Sagittariæ* ſimilia, *Auriculis* dependentibus prædita, nunc immaculata, viridia, & utrinque ſplendentia, nunc *Maculis* nigricantibus, fuſcis, nunc albicantibus *lituris* veluti ſugillata, petiolis propriis inſidentia. *Scapus* inter hæc exit ſemipedalis, involucrum membranaceum, foliaceum, latum, mucronatum, pallidè viteſcens, oblongum, proferens, *leporinæ auriculæ* æmulum, amplectens in medio *piſtillum* longum, purpuraſcens, ſuperiore parte glabrum, inferiore piloſum. His autem *Aprili* menſe debiſcentibus, *Uva* apparet, primò viridis, è *Baccis* pulchre per maturitatem rubentibus, & ſuccoſis emicans. *Semen* in his unum alterum exiguum duriuſculum includitur. Tota planta guſtus eſt acerrimi. *Naſcitur hoc Arum frequens in Sylvis, & ad ſepes, locis præſertim umbroſis*. *Flos membranaceus cum piſtillo Aprili apparet, & citè evaneſcit; Baccæ Julio, & Auguſto menſibus racemos erectos conſtituentes, matureſcunt*.

Temperamentum, & Vires.

Arum *vero noſtras* vulgare, *præſertim, quod maculata habet* Folia, *acerrimum eſt, & cauſticum*. *Hinc* Folia *maſticata veſicas excitant in lingua; Sal enim volatile habent acerrimum, & penetrantiſſimum*. Cl. Ettmulero *monente*. *Stomachicum eſt, & pectorale, ad inveterata pectoris vitia movenda maximè utile; ſuſpirioſis, morbiſque pituitoſis laborantibus, aſthmaticis, ac tuſſientibus prodeſt; à phlegmate, & atra bile ſtomachum purgat; diſcutiendi, & extenuandi quoſvis craſſos lentoſque humores facultate præditum eſt, ac pituitam viſcidam (potiſſimum in bronchiis) incidit, & reſolvit*. *His facultatibus præditum ſiteque, quale diximus, abundans antiſcorbuticum eſt inſigne, æquè ac diureticum; frigidiſque uterinis morbis tollendis peccommodum*. Radix *tuſa, ſive ſicca recens, ac ad minus drachmæ pondere ſumpta, remedium eſt præſtantiſſimum, ac minime fallax adverſus venenum, & peſtem*. Trago *auctore*. Succus herbæ *expreſſus, menſura cochlearis, aut majore, potus, eaſdem habet facultates*. *Quòd ſi illi paululum Aceti admiſceatur, quo minus linguam vellicet, peræque valet*. *Atque idem de* Radice *judicium eſto*. *Noſtrates Mulieres, inquit* Jo: Bauhinus, *ex* Ari Radicibus *ſtillatitias* Aquas *ad fucum parant, quas ad faciem erugandam illuſtrandamque magnis laudibus efferunt*. *Id quod etiam efficacius præſtat extractus* Radicum ſuccus, *Ceruſæ ſpeciem inferens, quem* Gerſa *vulgo nominant, is ſiquidem mirum in modum carni ſplendorem, & candorem conciliat*. *Eadem* Aqua, *ſuccuſve, quævis veterata ulcera purgat ſanatque*. Moriſ. *Ex* Foliis *contuſis fit* Conſerva *optima in cachexia*. Folia *contuſa proſunt ad ulcera vetuſtiſſima depuranda, eſt purgans optimum in morbis chronicis, uti & in herniis: parant quoque in* Italia *ex* Radice *contusâ, & diligenter ablutâ ſuccum Ceruſæ ſimilem: denique hæc* herba *ciet urinam, & viſcerum obſtructionem reſolvit*. Boerh.

DRACUNCULUS POLYPHYLLUS. *C. B. P.* 195.

Vid. Icon. 8. Tab. LIV.

DRacunculus, Dracontium, & Serpentaria, *nuncupatur à maculis purpureis, & albis, quæ in caule viſuntur, ita ut Anguem plane referat*. *Hoc ut plurimum* polyphyllum *eſt*.

DRacunculus polyphyllus. *C B P.* 195. *Dracunculus major, vulgaris*. *J. B.* 2. 789 *Dracontium*. *Dod. p.* 329 *Dracontium majus*. *Eyſt. Ger. Arum polyphyllum, Dracunculus, & Serpentaria dictum, caule maculato, majus, & elatius*. *H. L. Arum polyphyllum, ſive Dracunculus, polyphyllus*. *M. H.* 3. 548. *Anguina Dracontia*, *Adv L b* *Et Serpentaria columbina*. *Caulis* altitudo trium eſt pedum; craſſitudo pollicaris; color ex herbaceo palleſcens. Ille vero *Serpentis* ſpecie è longinquo intuenti, quaſi horrorem incutiens, pullis, luridis, verſicoloribus *lituris*, ſive *maculis* conſpergitur; alioquin plane levis, & glaber, ſubnixus *radice* albida, rotunda, carnoſe, ſucculenta, & in ſobolem parvam lateralem extuberante, ſuperne aliquot craſſiuſculis proceſſibus fibrata. *Folia* amula in oblongis ſimul. & craſſis, levibus, caulis ſitu, quem amplexibus veluti fulciunt, verſicoloribus *pediculis* hærentia, ex una baſi in partes ſenas, vel plures molles, in ambitu rugatas, & *Oxylapathi criſpati* folia æmolantes, diremta, pariter *maculis* albicantibus in medio notantur. Surgit *ſcapus* è *vagina* foliacea, ſtriata, & inferius *Cuculli* papyracei inſtar convoluta, ſuperne verò expanſa, & in mucronatam formam deſinente, intus obſcure punicante, atque foris pallidè herbacea, *piſtillum* cornutum, è puniceo colore nigricantem depromit, *Ari vulgaris* in modum, ſed majores. Faſtigio caulis ſub hecæ cucullaceæ membranula *Fructus* adnaſcitur, compactus ris *Uvæ* racemulum referens, & primo *Baccas* virides, poſt *Ari* ad inſtar baccarum rubentes, rotundas, nec illis abſimiles profert. Hæ vero intus cohibent *Semina* rotunda, ferventia, ac mordacia. *Flos* ipſe poſt tertium diem valde fœtet. *Menſe Maja, aut Junio provenit*.

Temperamentum, & Vires.

Arum polyphyllum Dracontium *dictum quiddam* Aro vulgari *perſimile obtinet*, tum Foliis, tum Radice: *cæterùm illo tum acrius eſt, tum amarius, ac proinde calefactorium magis, & tenuioribus partibus*. *Habet etiam levem quandam adſtrictionem; quæ quandoquidem cum prædictis duabus qualitatibus, acri ſcil., & amaro, conjuncta eſt, medicamentum factum eſt utique maxime efficax*. *Nam viſcera omnia expurgat, craſſos potiſſimum, & lentos ſuccos extenuans*. *Recens* Radix *ferventi cinere toſta, & illita, dolorificas, tumentes hæmorrhoides curat*. *Reſolvit ita ſcirrhoſos tumores, ſtrumas, & choeradas, & lienis duritiem emollit*. *Cum Melle, & fimo Caprino illinitur utiliter partibus podagra affectis, nervorumque contuſiones*. Aqua *foliorum cauliumque deſtillata inter alexipharmacas, & pectorales præſtantiſſimas in Officinis habetur*. Moriſ. *Apud Arabes hæc planta dicitur dare nutrimentum, ſed tamen experientiâ nondum ſatis ſcio, hoc eſſe comprobatum; cæterum ſapor eſt dulcis*. Boerh.

DISTRI-

DISTRIBUTIO XXX.

PLANTAE POMIFERAE.

Momordica vulgaris; Cucumis ſativus, vulgaris; Elaterium Officinarum; Melo vulgaris; Pepo oblongus; Anguria Citrullus dicta; Cucurbita lagenaria; Cucurbita latior; Cucurbita longior; Colocynthis fructu rotundo major; Granadilla pentaphyllos, flore cæruleo, magno; & Ananas.

MOMORDICA VULGARIS. *T. 105.*
Vid. Icon. 1. Tab. LV.

HOc Nomen *ignoratur ab Antiquis, dicitur etiam* Balſamina, & Poma Balſami. Balſamina mas *dicitur, quod ex* Pomis *ipſius maris maturis, Oleo infectis, inſolatione,* Oleum, *ſeu* Balſamum (*ut* Chirurgi *vocant*) *ad vulnera præſtantiſſimum conficiatur.* Cucurbita Somphos à Græcis *appellatur, quibuſdam* Italis Viticella.

MOmordica Vulgaris. *T.* 105. *Balſamina cucumeraria. J. B.* 2. 251. *Balſamina mas. Park. Ger. Balſamina Pomifera. Geſn. Balſamina, rotundifolia, repens, ſive mas. C. B. P.* 306. *Balſamina cucumeria, punicea. Adv. Lob. Taber. Cucumis puniceus Cordi. M. H.* 2. 33. *Momordica. Caſt. Dur.* 61. *Charantia. Dod. p.* 670. *Momordica fructu rubeſcente. Eyſt. Balſamum, ſeu Pomum mirabile. Trag. Nonnullis Pomum Hieroſolymitanum.* Hic perexiguus, & tenuis *Cucumis Cauliculis* aliquot tenuibus, gracilibus, & viticuloſis vicina quæque conſcendit, & *Capreolis* ſuis ex alarum ſinubus prodeuntibus eadem apprehendit. *Folia* non magna, lata, glabra, ac mollia, in quinque partes diſſecta, quarum ſingulæ ambitu circumroſæ: *Floſculi* ex quinque petalis mediocris magnitudinis, ſed omnium horarioum fructuum minimi, ex albido in luteum, aut viridi-herbaceum elangueſcunt. *Fructus* oblongi aliquantulum in medio tumidi craſſioreſve, *Ovi columbini* magnitudine, & fere forma, ſed minores, ſaltem longiores utrinque in mucronem obtuſum deſinentes, ſeu utrinque in conum faſtigiati, medio ventrioſa ſuperficie crebris bullis ſpinoſis *Opuntiæ*, ſeu *Ficus Indicæ* inſtar tumido, ac veluti tuberculis ſpinulis aculeatis innocentibus donato, ſeu fragis ſpinoſis fructus cujuſdam *Fragariæ* more exaſperato, qui per maturitatem foris intuſque rubet, ſponteque finditur, in quibus *Semina* lata, fimbriata, nigra, aut ſubnigricantia apparent, ubi inaruerit fructus. *Colitur in Hortis: Menſe Auguſto floret.*

Temperamentum, & Vires:

Obtinent Fructus *hujus* Cucumaris punicei, *ſive* Balſamina cucumeraria, *tum etiam* Folia, *nimiam reſiccandi vim, cum moderatâ quadam frigiditate temperiei mediæ proximâ. Vulnera recentia conglutinare* Folia *impoſita feruntur. Cum Vino verò aſſumpta coli, inteſtinorumque dolores ſopire, & ruptis convulſiſque utiliter exhiberi judicantur.* Oleum *in quo* Fructus (*exempto* Semine) *vel inſolitur, vel in Aquæ calentis balneo decoquitur, aut in fimo equino maceratur, vulnerum inflammationes arcet, idem facilè, ac citò unit, ac perſanat: doloribus, ac ulceribus mammillarum auxiliatur: uteri exulcerationes injectum curare poſſe exiſtimatur: punctis, ac vulneratis nervis utiliter adhibetur: adverſus combuſtionem ex aqua, oleove fervente, ferro ignito, vel ipſo igne, multum confert: cicatrices extenuat: ramices quoque hujus unctione ſaneſcunt, ſi* foliorum pulvis *aliquot diebus interea exhibeatur. Steriles quoque hujus* Oleo *fecundas reddi affirmatur, ſi poſt balnei convenientis uſum partes circa pubem, ac uterum illo ungantur, ac demum mulier viro miſceatur. Teſte* Moriſ. Fuchſ. Chabr. &c.

CUCUMIS SATIVUS, VULGARIS. *C. B. P. 310.*
Vid. Icon. 2. Tab. LV.

CUcumis, *ſeu* Cucumer *appellatur, & pro habetur, quæ* σικυος ἥμερος, *id eſt* Cucumis ſativus *dicitur.* Cucumer Plin. *l.* 19. *c.* 5. Cucumis Varroni *à curvore quaſi* Curvimer *dicitur.*

CUcumis ſativus, vulgaris. *C. B. P.* 310. *Sativus. Matth. Park. Sativus*, & eſculentus. *Ad. Lob. Hiſt. Lugd. Cucumis vulgaris. J. B.* 2. 245. *M. H.* 2. 31. *Dod. p.* 66. *Ger.* Longis, ſarmentoſis, ramoſis, & aſperis *Caulibus*, per terram ſtriatis, *Cucumis* hic *ſativus* reptat: circa quos *Folia* anguloſa, ampla, aſpera, ambitu ſerrata, ſeu potius ſinuata; ſubinde *Claviculæ* quædam ex ſinibus pediculorum oriuntur, atque ex ſinibus prædictis *Floſculi* erumpunt dilute lutei, integri in fundo, & quinquefariam in margine diviſi, multo minores *Peponum*, & *Cucurbitarum* Floribus; deinde *Fructus* quadantenus craſſi, medio ventrioſa ſuperficie eminente, & crebris ſpinoſis bullis *Opuntiæ*, aut *Ficus Indicæ* dictæ æmuli, ſeu tuberculis exaſperatis ſcatentes, ſemipedem longi, primò virides, per maturitatem lutei, in quorum ſingulis tranſparens ſolidior *Medulla*, ſeu *pulpa* eſt, quæ recens comeditur, antequam ad integram maturitatem pervenerit; *Semina* oblonga, plana quadantenus, in medio tumida, ſive convexa candicant, quemadmodum *Melonum* ſemina (ut plurimum) flaveſcunt. *Seritur in Hortis: Majo, & Junio menſe floret. Julio, & Auguſto menſibus fructus edules edit: Septembri autem ad perfectam maturitatem perducuntur.*

Temperamentum, & Vires.

Semen (*ſeu* Nuclei) *ex numero eſt famoſior.* 4. *Sem. frig. maj. refriger.* (*præcipuè ſi aridum ſit, alias humect.*) *in fine grad.* I. *abſterg. aperit, urinam ducit, uſuſque creberrimi eſt in* Emulſionibus *antipleuriticis, antiphreniticis, & ſim. Ipſa* Cucumerum *ſubſtantia refrigerat, & humectat. Excrementii eſt* Succi, *adeoque non niſi robuſtioribus ventriculis edenda, idque non ſine corrigentibus condimentis, v. g.* Pipere, *& ſimil.* Trag., *&* Schrod.

ELATERIUM OFFICINARUM. *Boerh. Ind. Plant.* 2. 77.
Vid. Icon. 3. Tab. LV.

Σικυος ἄγριος Dioſcoridi, *l.* 4. *c.* 154. Theophraſto 7. *Hiſt.* 6., & 9. *Hiſt.* 10. Cucumis ſylveſtris. Plinio *l.* 20. *c.* 1.

ELaterium Officinarum. *Boerh. Ind. Plant.* 2. 77. *Cucumis Aſininus. M. H.* 2. 32. *Taber. Ger. Eyſt. Agreſtis, Lugd. Hiſt. Cucumer Elaterii ſylveſtris. Adv. Lob. Erraticus, vel Aſininus. Geſn. Hort. Cucumis ſylveſtris, Aſininus dictus. C. B. P.* 314. *Cucumis ſylveſtris, ſive Aſininus. J. B.* 2. 248. *Cucumis ſylveſtris. Dod. p.* 661. *Fuch. Trag. Matth.* 2. 77. Hic *Cucumis* ſylveſtris *Caulibus* conſtat ſarmentoſis, humi procumbentibus, & *Foliis* ſubrotundis, mollibus tamen, incanis, & aſperioribus: *Flores* ſunt ſubluteí, ſeu luteopallidi, minores: *Fructus* oblongi, glandibus *Calice* exemptis ſimiles, majores tamen, alioqui iiſdem forma omnino ſimiles (ſativi *Cucumeris* fructibus tanto ſunt minores, quantum glans minor cono *Pini*) qui maturi ad flavedinem inferne vergentes, vel ultro, vel leviſſimo contractu deſiliunt, *ſeminaque* ſua cum liquore aſtutum ejaculantes cum vi non ſine ſtrepore adſtantem attonitum reddunt: *Radix* multiplex, craſſa, candida; tota ſtirps vehementer amara. *In plerisque regionibus calidis, in ruderibus ſabuloſis, aliiſque incultis locis reperitur: ſimul autem ſatus pluribus inde annis renaſcitur, ſeminibus ex ſe ſparſis provenit: floret per totum Junium; Auguſto poſtea Septembrique ſemen ſuum perficit, idque ſparſim longe lateque projicit.*

Temperamentum, & Vires:

Circa Autumnum Cucumeris Aſinini *maturantur* fructus; *atque eo tempore ad* Elaterium *conficiendum colligendi ſunt.*

Eſt enim ſuccus *iſte denſatus*, Elaterium *dictus*, *ex ſecundo ordine calefacientium* (*teſte* Galeno), *& ſubtilium partium; extergendi, item digerendi vim habet*. Folia Cucumeris ſylveſtris, Radices, *earumque* Cortices, *uti vehementer amara, ita ſimiliter quoque excalefaciunt, & extergunt, ſed minus tamen, quam* Elaterium. *Expurgat autem iſtud* Elaterium *bilem, pituitam, aquoſoſque humores, & quidem valenter, ac non modo per ventrem inferiorem, ſed & quandoque per ſuperiora. Doſis à ſemiobolo ad obolum, pro virium proportione: eit idem menſes in peſſario ſubditum: naribus cum lacte infuſum, oculorum in morbo regio colorem emendat. Paratur ex* Fructu *hujus medicamentum mochlicum*, Elaterium *dictum, cujus colligendi conficiendique rationes, & modos* Dioſcorides *pluribus verbis refert*. Elaterium ἐλατήριον Dioſcoridi *l*. 4. *c*. 155. *ex* Theophraſto 9. *Hiſt*. 10. *dicitur*: (*agitatorium vertit* Gaza, *forte quia motu turbatorio corpus exagitat*). Elaterium Plinio *l*. 20. *c*. 1. *Hoc* Dioſcorides *ex* Succo Fructus, *addito extrahendi modo*; Theophraſtus *ex* Semine (Fructum *intelligens*) *liquato*; Plinius *ex* Succo, *&* Semine *expreſſa fieri ſcribit. Hoc à bimatu ad decennium colore candido utile*, Dioſcoridi. AEgineta *quod anno antiquius non eſt, & quod vireſcit probat*. Theophraſto *omnium medicamentorum diuturniſſimum, & optimum, quod vetuſtiſſimum*. Plinius *ex* Theophraſto 9. *Hiſt*. 14. *ducentis annis ſervatum meminit. Hoc* Hippocrates *uſus fuit, nunc vero ob ejus vehementiam, non facile uſurpatur*. Elaterium *optimum, quod leve, & candidum, & igne inſtar pinguedinis accenditur*. Bellon.

MELO VULGARIS. *C. B. P.* 310.
Vid. Icon. 4. *Tab. LV.*

MElonem, *ut putant, appellarunt à voce* Græca μῆλον, *quod* Pomum *ſignificat. Ad* Melon Theophraſti Sycion; Plinio Cucumis Mali cotonei *effigie*.

MElo vulgaris. *C. B. P.* 310. *J. B.* 2. 242. *M. H.* 2. 29. *Trag. Ger. Melopepo vulgo, Cucumis Galeni. Dod. p.* 663. *Melo* à recentioribus nuncupatus, eſt *Cauliculis* humi procumbentibus, longis, ſarmentoſis, & aſperis, vulgaris *Cucumeris* modo: *Folia* ſatis reſpondent etiam *Cucumeris* foliis, minora tamen, rotundiora, minuſque angulosa: *Floſculi* ſimiliter lutei ut *Cucumeris* ſativi: *Fructus* craſſiores, initio nonnihil piloſi, ſulcis, & rigis affecti, qui modo contractiorem rotundam figuram, (ut in hoc) modo oblongam obtinet; ſubinde vero majores, quandoque minores reperiuntur: *Cortex* omnium *Melonum* cujuſcunque magnitudinis, aut figuræ (mire enim natura in *Melonum* fructibus condendis ludit) vel viret, vel ex luteo viridis eſt: planus, canalatus, ſulcatus, teſſulatus, aut reticulatus &c. *Pulpa* ſubdita cortici, ſive caro ipſa quæ editur, ex luteo langueſcit: *Medulla* interior lutea, vel aurea potius, humida, mucilaginoſa, defluens, in qua *Semen* veluti *Cucumeris* continetur, luteum utplurimum, aliquando in peregrinis album. Multiplex eſt differentia in fructu, non tantum colore cutis, carnis ſapore, & odore, verum etiam forma, rotunda, ſeſſili, oblonga &c. Melones *cujuſcunque formæ, aut figuræ, coloris, ſaporis, aut odoris, ſeruntur in* Europæ *partibus meridionalibus videlicet in terra ſatis pingui bene ſtercorata, & Sole illuſtrata. Florent omnes* AEſtate, *& fructus ſub finem ejuſdem maturantur*.

Temperamentum, & Vires.

Caro Melonum, *ut* AEtius, *ſi in ventriculo diutius hæreat, corrumpitur, & malignis febribus occaſionem præbet. Non vero* Melonum *caro frigida, & humida eſt, ut vult* Dodonæus, *nec difficilius coquitur, quam reliquorum*. Cucumerarium *fructuum caro: ipſa enim* Melonum *caro mollior, odorata, concoctionem faciliorem demonſtrat*. Melones *ſemper ſine manifeſta noxa, ſi ſufficienter à Sole ſint cocti, & pene maturi edantur, atque ne* Melonum *caro per concoctionem in ventriculo vitietur, ac corrumpatur, noxamve aliquam inferat, ſolent ubique terrarum gentes*, in Meridionalibus *præſertim, eos cum* Pipere, *&* Saccharo *comedere, vinumque generoſum* (*præcipue ditiores*) *ſuperbibere; etiam cum Pane, & pauco Sale eſitantur*. Seminia Peponum, *&* Melopeponum *cremor febricitantibus utiliter in hordaceo Ptiſana* (*teſte* Matthiolo) *propinatur, non ſolum refrigerat ſitimque extinguit, ſed obſtructiones tum hepatis, tum vaſorum expedit, & urinam provocat: datur tuſſientibus, tabidis, & maraſmo affectis: atque etiam contra urinæ ardores valde prodeſt. Sed & magis confert, ſi* Seminum Papaveris *cremor accedat*, Baccarumque Halicacabi, *&* Malvæ, Althææve *decoctum fiat*, Melonibus, Melopeponibus *in particulas ſectis*, Ari, Bryoniæ Radicibus, *&* Limonum ſucco, *ac* Caprino lacte, *quod hæc omnia ſuperet, ſi* Aqua *vitreis vaſis, ſeu organis, ut vocant, diſtillatur, qua faciem mulieres adornant, & concinnam reddunt* Medici *coſmetici*. Moriſ.

PEPO OBLONGUS. *C. B. P.* 311.
Vid. Icon 5. *Tab. LV.*

Πέπων Dioſcoridi *l*. 2. *c*. 164. Theophraſtus *l*. *Hiſt* 12. Plinius *l*. 20. *c*. 2. *de* Peponibus, *quæ* Dioſcorides *refert*; qui *l*. 19. *c*. 5. *ſcribit*, Cucumeres *cum magnitudine exceſſerint*, Pepones *vocari*. Peponem *dictum volunt* παρὰ τὸ πεπαίνεσθαι *matureſcere, eo quod maturitate flaveſcant*.

PEpo oblongus. *C. B. P.* 311. *M. H.* 2. 26. *Pepo major, oblongus. Dod. p.* 665. *Maximus, oblongus. Tab. Ger. Pepo, ſeu Cucumis oblongus, ſeu ovalis vulgatiſſimus. Ad. Lob.* Hic *Pepo oblongus*, aſperos, ſpiniſque nonnullis obſitos *Caules* promit prælongos, qui *Claviculis*, ſive *Capreolis* ſuis vicina comprehendentes, perticas, frutices, & ſepimenta conſcendunt, quæ niſi juxta poſita fuerint, humi procumbunt. *Folia* ampla ſunt, valde aſpera, aliquot profundis inciſuris diviſa, marginibus hirſutis. *Florem* habet luteum, integrum in fundo, quinquefariam in margine, ſeu limbo diviſum. *Fructus* oblongus, craſſioribus ripis veluti anguloſi, & ſulcis depreſſi, quorum *pulpa* cortici ſubjacens candida, mediocriterque dura eſt. Interior *medulla* fungoſa. *Semen* album, latum, planum, in medio tumidum, Romboideum, ſeu *Rombi* piſcis figura, cæterorum deducendorum *Peponum* ſeminibus ſimile. *Cucumerum* ſemine multo majus, quin & in margine habet fimbriam exterius planam, interius criſpam, cingentem ipſum ſemen. *Peponum* multæ ſunt ſpecies, atque multo plures varietates, quæ figura, colore, & ſapore diſtinguuntur. Eſt enim verrucoſus *Pepo*, qui à pediculo ad umbilicum uſque ſtriatus, & canalatus eſt: alius eſt fœmina vocatus, qui minus eſt ſtriatus: quidam totum corticem textura quadam, reticulato miro naturæ artificio, conſperſum habent. Aliquorum fructus grandis eſt humani capitis magnitudine, aliquando etiam major, nonnullorum longe minor. Sunt qui herbaceo ſunt colore, alii flavo, alii pallido, nonnulli cinereo: interior quoque pulpa varia, in quibuſdam enim rubet, in aliis albicat, in nonnullis ex albo ruffeſcit, in quibuſdam dulcis, & guſtui ſuaviſſima: in aliis inſuavis, & inſipida. *Proveniunt in oris Maritimis, ſabuloſis &c., & in Hortis. Florent ineunte AEſtate, citius, ſi cito ſerantur in pulvinis bene ſtercoratis*.

Temperamentum, & Vires.

Omnes Pepones *ſunt natura frigidi, cum copioſa humiditate; habent autem vim quandam abſtergentem, cujus beneficio urinam ciunt, & deorſum expeditius, quam* Cucurbitæ *permeant, ut* Galenus *ſcriptum reliquit. Editur* Peponum *caro haudquaquam cruda, ſed cocta; deſcendit autem omnino facilius, alvum facilem, & quodammodo lubricam reddens. Alimentum autem confert exiguum, tenue, humidum frigidumque* (*vitioſum inquit* Galenus) *idque potiſſimum, cum probe concocta non fuerit pulpa, quo caſu Cholera morbo obnoxios efficere ſolet*; Semen *magis, quam caro extergit, urinas promovet, renibus, & calculo infeſtatis utile eſt*. *Vid*. Moriſ. Boerh. *&c*.

ANGURIA CITRULLUS DICTA. *C. B. P.* 312.
Vid. Icon. 6. *Tab. LV.*

ANguriæ *voce primum* AEtium *uſum eſſe volunt: aliàs* Citrullus *à* Citreo *colore dicitur*. Peponem Dioſcorides, Galen., *&* Plion. Arabum Battecha *eſſe volunt*.

ANguria Citrullus dicta. *C. B. P.* 312. *M. H.* 2. 28. *Anguria. T.* 108. *Matth. Lugd. Anguria ſylveſtris. Cam. Anguria, Cucumis, Citrullus. Dod. p.* 664. *Citrullus folio Colocynthidis ſecto, Semine nigro, quibuſdam Anguria. J. B.* 2. 235. *Citrullus officinarum. Ad. Lob. Ger.* Italis *Citrullus, ſeu Citriuolo, & Melo aqueus* Gallis *dicitur. Anguria* Sarmentoſis, viticuloſis

Digitized by Google

loſis aſperis, ac humi procumbentibus *Caulibus*, tum etiam *Claviculis*, ſuprà dictos *Pepones*, ſeu *Citrullus* refert: *Folia* autem majora ſunt, & profundis utrinque laciniis diviſa, vel diſſecta. *Flos* aurei coloris. *Fructus* globoſi ſtriati, colore ſuperius virentes, inferius qua humi jacent inalbicantes, quorum exterior cutis lævis, interior caro mediocriter dura, *Peponum*, quàm *Melonum* ſimilior; *Medulla* fungoſa, in qua *Semen*, ſupra nominatum latet, cujus exterior cortex eſt durus. Variat corticis colore, qui aliis viridis, ſeu herbaceus, aliis candidus maculis aſperſus: Caro aliis rubens, & dulcis, aliis candida: *Semina* colore nigro, rubro, fulvo. *In calidis Regionibus ſponte*, ut Apulia, Calabria, Sicilia, *ac ſimilibus* Meridionalibus *locis calidis: apud* Septentrionales *ſeritur*, *& provenit, ſed non maturescit*. *Floret Auguſto: Semen perficit Autumno: in* Italia, Hiſpania, *& calidis regionibus frequens eſt*.

Temperamentum, & Vires.

Anguriæ caro, quæ cortici ſubeſt, cruda, ſed frequentius coƈta comeditur; alimentum confert exiguum, idque frigidum, ac humidum, ſanguinemque generat aquoſum, quæ internarum partium inflammationes mitigat, & bilis acrimoniam, & fervorem contemperat: cruda in ore commanſa, linguæ ardorem, & aſperitatem lenit, & ſitim ſedat, multo magis Aqua ejus hauſta, qua Itali per fervorem caloris Æſtivalis frequenter Romæ *utuntur*. Semen *eſt ex 4. ſem. frig. maj. Viribus, & facultatibus* Cucumerum *ſimile eſt*. Moriſ., & Schrod.

CUCURBITA LAGENARIA. *J. B. 2. 216.*
Vid. Icon. 1. Tab. LVI.

K*Olocynthis edulium* Dioſcoridi *l. 2. c. 162. dicitur, ad differentiam κολοκυνθίδος de qua l. 4. c. 178. Meminit*, & Theophraſtus l. *Hiſt.* 18. Latinis Cucurbita, à curvatura, *quod facile, ſi quid obſtiterit, quo minus extendatur, incurveſcat*. Itali Zuccas, & Zucchas vocant.

CUcurbita lagenaria. *J. B. 2. 216. Lob. Ic. 644. Cucurbita lagenaria, flore albo, folio molli. C. B. P. 313. 316. M. H. 2. 23. Lagenaria major. Park. Dod. Ger. Lagenaria major, & minor. Tab. Cucurbita Cameraria, ſeu Lagenaria. Hiſt. Lugd. Caules* oblongos, viticuloſos, & anguloſos, in alas nonnullas diſtributos profert, qui *Capreolis* vicina propeque aſſiſtentia adminicula apprehendentes, ſurſum ſcandunt, & in altum tolluntur. *Folia* admodum magna, lata, & nonnihil acuminata, *Bardanæ* fere magnitudine ſimilia, ſed mollis, albove veluti tomento unà cum caulibus, ac foliorum pediculis candicantia, inſtar *Althææ*. *Flores* è foliorum ſinu exeunt magni, albidi, *Calathi* effigie in fundo integri, in margine autem quinque latis, & longis quaſi lobis diviſi: *Fructus* ſubſequitur non unius formæ, quandoque enim lagenarum formam exprimens, qui in ventris modum excreſcit, & turgeſcit, ſupereminente collo minore ſurſum verſus anguſtiore; ſubinde vero ventricoſus, & craſſus abſque collo, & in inferiore ſede latior, *Pyri* quodammodo turbinatam figuram referens; aliis in longitudinem producitur. Creſcit inquit *Plinius l. 19. c. 5. Cucurbita*, quâ cogitur forma, plerumque, & in totum *Draconis* figurâ. Libertate penſili conceſſa, viſa eſt habere *Fructum* novem pedum longitudinis. Omnibus autem cujuſcunque formæ *Cortex* per maturitatem durus, & quaſi ligneus, flavi *Coloris*: caro autem ius, ſive *Pulpa* interior, candida tenera, latet matura. *Semina* oblonga, plana, compreſſa, ſuperiore parte cornuta, ſive auriculata, duabus apophyſibus eminentibus, & quaſi anguloſis affecta: *Cortex* hujus generis ſubalterni eſt durus, candidus, aut ſubfuſcus: *Medulla* ſubalbida ſimiliter, ac dulcis matura. Quod cito fit, cito perit, ut vulgo dici ſolet, quod ſane dictum, ſi ulla alia de re dici poterit, certo certius de *Cucurbita* dicatur; nam à ſatione poſt ſemeſtre, aut octimeſtre ſpatium perficitur.

CUCURBITA LATIOR. *Dod. p. 669.*
Vid. Icon. 2. Tab. LVI.

CUcurbita latior. *Dod. p. 669. Cucurbita latior, folio molli, flore albo. J. B. 2. 214. Cucurbita major, ſeſſilis, flore albo.* C. B. P. 312. Omnes *Cucurbitæ* unâ Æſtate in ſublime conſcendunt, ut faſtigia altiſſima arborum attingant; Autumno autem ſi vel unam pruinam ſenſerint, dejiciuntur, *Foliis*, & *Palmitibus* prorſus marceſcentibus: *Seſſilis* hæc variat magnitudine, colore *Corticis* viridi, flavo candido, atque cortex inveteratis eſt durus, quo, *Carne* ſeu *Pulpa Seminibusque* exinanitis, peregre proficiſcentes urceorum vice frequenter utuntur, in eo vinum condentes, quo per iter à ſitis injuria ſe vindicare poſſint.

CUCURBITA LONGIOR. *Dod. p. 669.*
Vid. Icon. 3. Tab. LVI.

CUcurbita longior. *Dod. p. 669. Cucurbita longa, folio molli, flore albo. J. B. 2. 214. Cucurbita oblonga, flore albo, folio molli. C. B. P. 313. Oblonga. Fuch. Longa. Park. Tab. Cam. Hiſt. Lugd. Anguina. Cæ. Zuccha longa. Anguil.* Cucurbita hæc longa, *Flagellis* longis, ſarmentoſis, teneris, anguloſis, Vitis modo ſe effundens, per humum ſeſe proſternit, niſi adminicula nacta fuerit, quæ *Capreolis* ſuis (quos ſecus folia ſingulos prodecit) facile complectitur, eiſdem etiam arbores, & pergulas ſcandit, ſeſeque illis implicat. *Folia* ex intervallo profert ſingula, ſingularibus petiolis inſidentia, fere rotunda, ſerrata, niſi anteriore parte acuminati anguli emtuerent, ſubcandicantia, tactu mollia, leviter hirſuta, ampla admodum, *Aſari* foliis haud abſimilia. *Flores* juxta capreolos, & folia ex pediculis orta, figura liliaceos, albos, integros in fundo, ſed quinquefariam, ſeu quinque quaſi lobos foliola ve Stellæ modo diviſos gerit, intus hirſutos, partim ſteriles, partim fœcundos, qui ſic facile internoſcuntur; ſteriles, breves, & hirſutiores habent in medio *apices*, nec quæ pediculo junguntur *tuber*, ſeu *Capitulum* intercedit, futuri fructus ſpes; fœcundi vero in medio tria craſſiuſcula bifidaque *Stamina* continent, nec ſtatim pediculo hærent; nam inter ipſos, & pediculum capitulum parvum, & leviter hirſutum, exuberat, *Cucurbita* futura, juxta adnexum in anguſtum collum deſinens, quod marceſcente flore, paulatim areſcit, deinde in magnam, & longam molem, quam *Cucurbitam* vocamus longam, auctum matureſcit. *Fructus* hic primùm herbaceus, & lanuginoſus, eſt *cortice* tenero, *Pulpâ* candidâ, guſtu dulci, in maturitate flavus, *Cortice* duro, *Pulpâ* ſpongoſa, *Seminibusque* plena, quæ plana ſunt, & compreſſa, altera parte acuminata, & altera ſuperiore latiuſcula, duabus anguloſis eminentiis cornuta, horum *Cortex* lignoſus, & candidus eſt, aliquando in aliis fuſcus, *guſtu* dulcem nucleum includens. Tota planta *Radice* nititur candidâ in multas radiculas fibroſas diſtracta. *Ex* Orientalibus *enim, & calidioribus locis* Aſiæ, Africæ, *& utriuſque* Indiæ, *ad nos deferuntur* Cucurbitarum Semina: *Sua ſponte apud* Septentrionales Europæos, *non proveniunt, ſatæ tamen in Hortis cultis, aut agris ſatis feliciter in* Gallia, *&* Italia *proveniunt, & perfectionem attingunt. Floret Auguſto, nec ante fere Autumnum exactum maturus eſt fructus*.

Temperamentum, & Vires.

Omnes Cucurbitarum *diverſiformium* Fructus *frigidæ, & aqueæ ſunt naturæ, ut recte dixit* Plinius, Cucurbitam *nihil aliud eſſe, quàm aquam congelatam*; Cucurbitæ *ad ardentes febres utrinque (id eſt intra extra) mirifice faciunt*. Aqua *ex immaturis* Cucurbitis *diſtillata ardori capitis, quem ſiriaſin vocant, præcipue infantium, efficaciſſime magno experimento in linteolis ponitur, aut defectu* Aquæ diſtillatæ, Succus *pari ratione uſurpatur*. Succus *etiam* Cucurbitæ *immatura, ejuſve aqua ſtillatitia, non tantum aurium dolori inſtillatus auxiliatur, ſed & oculorum, & omnium membrorum inflammationes, & Podagras refrigerat*. Cucurbitæ Semen *urinæ acrimoniam contemperat, & eandem mediocriter provocat*. Succus *cum* Aqua roſacea, *aut per ſe auribus inſtillatus, earum dolori auxiliatur*. Folia *recentia mammis puerperarum admota lac ſiccant*. Oleum, *quod è* Cucurbitarum *floribus paratur, iiſdem diutius in Oleo inſolatis, renum calorem (exterius unctis partibus contra renes ſitis) extinguit. Capitis dolores præſertim in febribus mulcet. Arida cineres ambuſta, & pudendorum ulcera ſanant, Teſte* Moriſ. Semen *recenſetur in numero Seminum 4. frig. maj. veniteque in uſum cum, vel ſine cortice*. Schrod.

COLOCYNTHIS FRUCTU ROTUNDO, MAJOR.
C. B. P. 313. Vid. Icon. 4. Tab. LVI.

KOλοκυνθὶς aut Kολοκυνθὶς ἀγρία, aut σικύα πικρὰ Alexandrino Dioſcoridi *l. 4. c. 178*. Cucurbita *ſylveſtris* Colocynthis *dicta, quæ ſativa* Plinio *l. 20. c. 3.*

Colo-

COlocynthis fructu rotundo, major. *C. B. P.* 313. *M. H.* 2. 27 *J B* 2. 232. *Dod. p.* 665. *Colocynthis, Cucurbitula amara, cathartica. Lob. Ico.* 645. *Colocynthis. Matth. Ad. Lugd. Hiſt Cam. Ger. Colocynthis pomiformis. Park. Folia* profert nigricantia, aſpera, laciniata: *Caules* iisdem rotundi, aſperi, humi repunt, ſicut *Bryonia*, neque unquam ſublimia affectant loca, ſed humili, & dejecto ſtatu ſemper contenti. Flores obtinet claviculas, qui vicinis ſeſe alligat fruticibus, baculis ſepibusve ex perticis factis: *Flores* habet, quorum alii nullum, alii fructum ferunt. Qui nullum producunt fructum, nullum rudimentum fructus procreant, ſed protinus evaneſcunt: qui tumidi conceptui innituntur, *Fructum* poſt ſe relinquunt, cujus *Pulpa* eſt admodum amara, & eo nomine à *Meſue*, quia reliquas omnes plantas amarore ſuperat, dicitur *Fel terræ*, eſtque diverſiformis, *Fructus Pomi* æmulans &c. Amaritudine *Pulpa* à cæteris *Peponibus* diſtinguitur; cæteri ſunt aut dulces, aut inſipidi: ſola *Colocynthis* eſt pomifera ſcandens amara, ex genere *Peponum* à *ſemine* conformi cum *Peponum ſeminibus*. *Provenit in peregrinis Regionibus* Meridionalibus *ſponte, in Hortis ægre apud* Septentrionales *colitur*. Ex AEgypto, Alexandria, *delato hujus ſemina ſeruntur &c.* Oportet *colligere* Colocynthidas *ſub finem anni, quando ſunt maturæ, & quando color earum incipit fieri citrinus, nec colligatur ea, quæ eſt viridis, vel dum habet aliquid viriditatis, quoniam modicum ex ipſa occidit, ſed colligitur poſtquam citronatur* Pomum *ejus, tunc eſt perfectè maturum, hoc eſt Menſe Septembri, aliquando tardius.*

Temperamentum, & Vires.

Pituitam craſſam, ac glutinoſam ex profundioribus, & remotioribus partibus expurgat, ut ex cerebro, nervis, juncturis, pulmonibus, unde cum commodo exhibetur vertiginoſis, Hemicranicis, Epilepticis, Apoplecticis, Scabie, Lueque venerea affectis. Calida eſt, & Sicc. 3. *verùm ob vehementiam, ac amarorem, & quia ventriculo, ac inteſtinis noxia eſt, rariſſimè in ſubſtantia, & nonniſi robuſtis, imò decenter correcta exhibetur. Corrigentia illa ſunt Cuminum, Tragacantha, Maſtiche, Bdellium, & ſim. cardiaca, hepatica, ſtomachica.* Schrod.

GRANADILLA PENTAPHYLLOS, FLORE CAERULEO, MAGNO. *Boerh.* 2 82.

Vid. Icon. 5. *Tab. LVI.*

GRanadilla eſt diminutiva vox Granadæ, *& ita dicitur, quia fructus hujus plantæ pleniſſimi ſunt ſeminibus; vocatur etiam* Flos Paſſionis, *quia ſi imaginationi aliquantulum concedatur, omnia Inſtrumenta* Paſſionis Chriſti *habet*. Rapinus *canit*:

Ferventes etiam tum Granadilla per æſtos
Prodit, Amazonii, quam litora fluminis ortam
Ad nos extremo Peruvia miſit ab Orbe.
Flos alte inciſas criſpato margine frondes,
Caule in ſublimi, vallo prætendit acuto,
Spinarum in morem, patiens ò Chriſte, tuorum
Inſcriptus foliis ſumma inſtrumenta dolorum.
Nam ſurgens, flore è medio, capita alta tricuſpis
Surſum tollit apex, clavos imitatus aduncos.

GRanadilla pentaphyllos, flore cæruleo, magno. *Boerh.* 2. 82. *Clematis pentaphylla, flore roſeo, clavato. Maracuja* 2., *ſeu Maracuja Maliformis. M. H.* 2. 6. *Clematis paſſiflora, pentaphylla; flore cæruleo, punctato. Munt. Prax.* 422. *Murucuja.* 1. *Piſon.* 247. *Cucumis, Flos Paſſionis dictus, pentaphyllus, flore clavato. H. L.* 205. *Maracoc, & Maracocum quibuſdam dicitur, Maracuja, & Marucuja. Marcgrav. Clematis paſſionalis, ſeu flos Paſſionalis, aut Paſſionis. Monard. Caulem* habet ſarmentoſum, ac ſubruffum: *Folia* gerit hinc inde, ſuis pediculis circiter digitum longis affixa, & quodlibet in quinque lobos ſectum: quintus lobus eſt fidium inſtar, omnea lobi nervo medio adhærent, quinque ſuos nervos, & venas habent: pediculos ſuſtinet *Florem* elegantem, & conſpectu admirabilem, qui inferius tria folia viridia obtinet, ſupra autem quinque longiora, inferne virideſcentia, ſuperne cæruleo-purpurea, & inter hæc alia quinque purpurea; dehinc *Solis* pingitur figura, radiatim multa filamenta criſpata obtinens, & in orbem explicata, exteriore medietate cæruleo-purpurea, interiore dilute cærulea, vel etiam è contrario in medio floris *Columellam* breviſſimam, pallidam, ſuperius in quinque partes diſſectam, quæ ad latera curvatæ extenduntur. Cuique parti ſpongiformi corpus luteſcens, pulverem, luteum aſperſum habens, adhæret; in medio autem Columellæ *piſiformis* orbiculatus eſt flavo albicans, huic tres *Clavi* ſuperius infixi ex flavo albi, & *punctulis* minimis purpureis variegati, & deorſum inclinati, ut brachia Columnæ: *Flos* totius ſuavis odoris: *Fructus* æquat *Pomum* noſtras vulgare ſylveſtre, rotundus, *cortice* craſſo, flavi exterius coloris, interius conſtans *pulpa* ſucculenta, vinoſo-acida, croceo, & linguam croceo tingente, & in illa multa ſunt *granula* integra magnitudine ſemis Pomi vulgaris, variis *tuberculis* inſignita, & *folliculis* ſuis propriis incluſa. *Sponte in Regno* Quito, *ibidemque in campeſtribus locis Flaminum ripas adamare author eſt* Petrus de Cieza *in Hiſt. Peruana p.* 2. *cap* 18. *in Valle dicta* Lile, *in Montibus ſponte* Monard. *Apud nos colitur in Hortis. Floret menſe Auguſto; Fructus maturus menſe Januario, & Februario.*

Temperamentum, & Vires.

Habent refrigerantes, & nutrimento optime inſerviunt, Succus *eſt ſuaviſſimi ſaporis, & vinoſus, ſed aliquid acidi habet; hinc eſt refrigerans.* Boerh.

ANANAS. *Piſon.* 384. *Vid. Icon.* 6. *Tab. LVI.*

ANanas, *& Pinea dicitur, quia ſimilis* Pini *fructui*.

ANanas. *Piſon.* 384. *Ananas aculeatus, fructu pyramidato, carne aureâ. Plum. T* 653 *Carduus Braſilianus, foliis Aloës. C. B. P.* 384. *Ananas, Acoſtæ, & Linſchotii. J. B.* 3. 95. *H. A.* 2. 209. *Matzali, ſeu Pinea Indica Hernandez.* 322. *Hiſpaniolæ indigenis Jajama, & Yayama. Carduo affinis, ſive Pinea Braſiliana, Ananas dicta. M. H.* 3. 269. *Nanas fructus, ſive Yayama. Lugd.* 1482. *Kapa-tsjakka. Hort. Malab. Part. II.* E *Radice* longa, fibris adnexis, *Folia* pedalia, aut bipedalia, gladiata, viridia, ad acies ſpinulis crebris, recurvis, denticulata, Yuccæ modo radiatim provenient. Ex horum autem medio aſſurgit *Caulis* cubitalis, aut bicubitalis, qui *Cinaræ* in modum *Capitulum* ſuſtinet ovale, binorum pugnorum magnitudine, ſtrobili, aut *Pini ſativi* fructus, cum eminentiis protuberantibus, pene æmulum; ex viride-flavi coloris, cum umbilico in qualibet eminentia donato. Angeſcente capitulo, *Floſculi* ex tribus petalis cæruleis conflati, inter foliola cernuntur. *Fructus* maturus decorticatur, & materia ſucculenta, & carnoſa flaveſcens expreſſa gratiſſime comeditur; in qua *Granula* ſeminis loco conduntur, ſed non vegetabilia; incrementum vero ex ſtolonibus lateraliter provenientibus fit, & præcipua planta ſuccedens, eſt roſacea ex conſimilibus foliolis compoſita, & ex apice fructus glorioſe enaſcitur. Planta illhæc decerpta, terræque commiſſa, anno ſequenti fructum præbet. *In pleriſque calidioribus Regionibus habetur; è quibus plantæ productioni paratæ, Carioſis adferuntur, atque in AEſtuariis conſervatoriis noſtris calefactis, calorem* lodicum *mentientibus, ad maturitatem producuntur, & inter delicias exquiſitiſſimas Magnatum non immerito cenſentur.*

Vires, & Uſus.

Fructus *ob ſuavitatem ab omnibus expetitur, & inter bellaria præſtantiora inſtruenda habetur. Corroſivam facultatem ei quidam tribuunt; quamobrem ejuſdem exceſſus cohibetur, ne dyſenteriam liberi edentes contrahant.* Fructus *ſucculentus febricitantibus, moderate ſumptus, ſatis proſpere adhibetur.* Liquor (*ſeu* Vinum *ejuſdem expreſſum*), *urinam provocat, & nephriticis utilis eſt; ſed ob acrem intermixtam qualitatem, modica quantitate ſumendus eſt.* Moriſ.

Tab. XLIX. L. LI. LII. LIII. LIV. LV. LVI.

DISTRIBUTIO XXXI.

PLANTAE APETALAE, FRUCTU FLORI CONTIGUO, GYMNOSPERMAE.

Rhabarbarum rotundifolium, verum; Lapathum folio rotundo, Alpinum; Lapathum acutum, *ſive* Oxilapathum; Lapathum acutum, folio rubente; Lapathum hortenſe, folio oblongo, *ſive* ſecundum Dioſcoridis; Lapathum hortenſe, latifolium; Lapathum aquaticum, folio cubitali; Acetoſa pratenſis; Acetoſa Ocymi folio, Neapolitana; Biſtorta major; Perſicaria mitis; Hydropiperi; Polygonum latifolium; Fagopyrum vulgare, erectum; Atriplex hortenſis, alba, *ſive* pallidè virens; Atriplex Maritima, laciniata; Bonus Henricus; Chenopodium Ambroſoides, folio ſinuato; Chenopodium fœtidum; Chenopodio-Morus, major; Bilitum majus, album; Bilitum majus, rubrum; Parietaria Officinarum, & Dioſcoridis; Alchimilla vulgaris; Percepier; Kali majus, Cochleato ſemine; & Salicornia.

RHABARBARUM ROTUNDIFOLIUM, VERUM.

Munt. 695. Vid. Icon. 1. Tab. LVII.

RHabarbarum *dicitur quaſi radix apud* Barbaros *naſcens: occurrit enim apud fluvium* Rha, *quem* Vuolga *appellant in* Muſcovia.

RHabarbarum rotundifolium, verum. *Munt. 695. Britan. 7. Rhabarbarum. J. B. 2. 989 Rhabarbarum, forte Dioſcoridis, & Antiquorum. T. 89. Lapathum præſtantiſſimum, Rhabarbarum Officinarum dictum. M. H. 2. 577. Rhaponticum. Alp. Exot. 287. Rha verum antiquorum, Ger. Rha, & Rheum Dioſcoridis. Hyppolapathum maximum, ſeu Rha Ponticum Thracicum, vel Rha barbarum verum, Park.* Statim ineunte Vere protrudit hoc *Lapathum*, dictum *Rhabarbarum*, *Caput* rotundum fuſcum, ex *Radice* craſſa, fungoſâ, luteâ, quod expanſum ſeſe dilatat in plurima *Folia*, paulatim ſeſe explicantia, primò multùm criſpata, & in ſe complicata, ſubrubra, quæ omnino dilatata lævia evadunt, ampla, fere rotunda, ſingula ſingulis bipedalibus *pediculis* innitentia, policem craſſis, quæ magnitudinem adepta in ſolo pingui, & humenti, bipedalem etiam acquirunt longitudinem, & latitudinem fere parem; coloris ſunt ſaturate virentis, guſtus acuti: in medio hujus foliorum ſecundo, aut tertio anno protruditur *Caulis*, craſſus, non tam altus, quam *Lapathi hortenſis*, *Patientia* dicti caulis, quem amplectuntur folia minora, rotunda etiam: in ſummis caulibus ſpicatim proveniunt *Flores* herbacei, exalbidi, hexapetaloïdei, in limbo exteriori muſcoſi, herbacei in medio: ſingulis floribus deciduis ſuccedunt ſingula *Semina* triangularia, ſubflava, roſſave, tribus foliolis vice *Capſulæ*, aliorum *Lapathorum* more, incluſa; unde clare conſtat, eſſe *Lapathi* ſpeciem à fine ultimo, imo & uſu præſtantiſſimam. Procedente tempore *Radix* grandeſcit multis propaginibus inde propendentibus ornata, oblonga, tuberoſa, circularibus zonis rugoſa, tuberibuſque inæqualis, communiter ponderoſa, colore eſt ſubrubente extra, intra verò flaveſcente: ablato cortice exteriore radix apparet ſubluteа, multis venis ſubrubicundis ipſam percurrentibus: ſaporis eſt amaricantis, & lenta viſcedine ſubaſtringentis, nauſeoſi odoris, pontici debilis. *Radix* hæc diligenter exſiccata, flavum retinet colorem, atque maſticata ſalivam flavo itidem colore tingit. *Naſcitur in agro* Sinenſi, *qua inde uſque* Usbekeq *in* Turciam, *hinc* Venetias *defertur*. *Vel ab* Arabicis *Turcicisve Mercatoribus* cum aliis *Aromatis mercibuſque pretioſis* Alexandriam uſque, è Cairo, Damaſcum, & Tripolim *in* Syria *ſitam*, *delatum*, *itinere terreſtri*, *quod durabilius*, *& carius*. *Floret Æſtate*, *atque verſus ejuſdem finem ſemina matureſcunt*.

Temperamentum, & Vires.

Folia *decocta leniſſime alvum ſolvunt*, *ſcorbuto reſiſtunt*, *& robur conciliant ſolidis*. *Veteres dixerunt*, Radicem *hujus plantæ eſſe unicum purgans*, *quod in morbo dari licet*, *& quidam octuagenarius dixit ſe ab omnibus Medicamentis quidem eſſe deceptum*, *ſed non* Rhabarbaro. *Aſſerunt nonnulli eam valere ad bilem vitioſam corrigendam*, *ſimileſque affectus chronicos tollendos*; *hæc* Radix *conſtat partibus ſubtilibus*, *hinc vadit per ſubtiles ſanguinis partes*, *& tingit urinam croceo colore*; *ſi enim manè grana decem aſſumantur*, *tum urina redditur crocea*, *& odor* Rhabarbari *illi fuit communicatus*: *partes terræ habet tenaciſſimas*, *quæ ad colorem*, *hinc conducit ad expurgandum ſanguinem à volitante ſpurcitie*, *ad renes ſaburra liberandos*, *& lubricoſa*, *pituitoſa*, *grumoſa ſolvenda*. *In omni extravaſato ſtagnante ſanguine eſt optimum remedium*, *magna perhibetur ejus vis in calculo*, *hydrope*, *& ictero*, *aliiſque hepatis affectibus à vitioſa bile oriundis*, *laudatur ad inflammationem*, *ſtomachi imbecillitatem*, *& omnes ejus dolores*, *convulſa*, *lienoſos*, *hepaticos*, *nephriticos*, *tormina veſicæ*, *& thoracis vitia*, *præcordiorum diſtenſiones*, *uteri affectiones*, *coxendicum dolores*, *ſanguinis ſputationes*, *difficiles ſingultus*, *dyſenterias*, *coeliacas paſſiones*, *circuitus febriles*, *& venenatorum morſui*; *tollit etiam livida*, *& impetigines*, *cum Aceto illitum*; *hæc* Radix *in contuſis ſummum eſt remedium*, *primas vias expurgat*, *poſt purgationem inteſtina roborat*, *in purgandis infantibus laxis fibris præditis eſt egregia* Radix, *jure merito tantopere laudatur in dyſenteria*, *& dyarrhæa*, *quæcunque*, *quæ oritur à ſcirrhoſâ*, *& cancroſâ naturâ*, *ſi detur ad ſcrupulos duos*, *grana decem omni mane aſſumpta* (*ut tantum purgare poſſit*) *eſt ſummum deobſtruens in morbis antiquis hypochondriacis*, *ſcorbuticis*, *languorem viſcerum reſolvit*, *& fibras obſtructas roborat*, *hujus* Radicis *vis ex ſale ſubtiliori acri-mucilaginoſis*, *& terreis particulis mixtis conſtat*, *acres iſtæ ſalinæ particulæ prout magis*, *vel minus à mucilaginoſa*, *& terreo involucro*, *cui antea quaſi implicatæ hærebant*, *ſolutæ ſunt*, *eo magis*, *vel minus ittam ſtimulant*. *Nonnunquam & tantum motum excitant*, *ut hepar ipſum*, *imprimis verò veſicula fellis prematur*, *unde tum duplex poteſt excerni bilis*, *quo ipſo & (quod ſupra dictum) in Ictero ejus magnam eſſe vim*, *confirmatur iterum*, *Vim autem purgantem in Sale ipſius*, *neutiquam verò in Reſina*, *vel Oleoſis conſiſtere particulis*, *ex ejus Tinctura patet*. *Hæc enim aqua extrahitur*, *aquam verò nec reſinoſa*, *nec oleoſa unquam ſolvere Chymia clarè demonſtrat*: *præterea quæ cum ſpiritu Vini extrahitur Tinctura*, *non tanta vi purgat*, *quàm aqua extracta*; *imo aqua ubi miſcetur*, *non lacteſcit*, *quod tamen omnibus aliis Tincturis*, *quæ ex oleoſis*, *& reſinoſis extrahuntur*, *accidit*. *Notandum denique venit*, *particulas ſalinas ita diſſipatas eſſe*, *vel in quantitate liquidorum diſſolutas*; *ut vim ſuam*

exer-

exercere nequeant; *hæc* Radix *atois ſiccata omnem vim purgantem*, *& acredinem amittit*, *ejus odore ſolo quidam ad ſedes moventur*, *& per coctionem amittit purgantem virtutem*; *conducit in Gonorrhæa*, *urinæ ardorem temperando*, *malignitatem expellendo*, *fluxumque ſiſtendo*. *In ſubſtantia præſcribi ſolet à dragmâ ſemis ad dragmas duas*, *doſis* Extracti *eſt dragma una*, *Tinctura verò dragma una*; *hæc* Radix *toſta*, *vel exſiccata aſtringit*, *& in dyſinteria non minor eſt virtus*, *quam quidem Terra ſigillata*, *& cum Nuce moſchato*, *Laudano opiato fluxus alvi commodiſſimè inhibetur vi adſtringente ejus ſe ubique exerente*, *imo in hæmorragiis narium*, *ſimilibuſque caſibus*, *ipſam adhibuit* Pechelinus: *vertiginoſis aliquando nocet hæc* Radix; *Vermes necat*, *& multas compoſitiones Pharmaceuticas ingreditur*, *Vid*. Moriſ. Boerh. *&c*.

LAPHATUM FOLIO ROTUNDO, ALPINUM.

J. B. 2. 687. *Vid. Icon*, 2 *Tab. LVII*.

LApathum vocatur à Græco *vocabulo* λαπάζω evacuo, *quia radix hujus plantæ alvum movet*, *dicitur etiam* Hippolapathum *ab* ἵππος equus, vel ut hoc ſenio magnus, *&* Lapathum, *quaſi* magnum Lapatum. Patientia *quia ejus eſt lenta vis*; Rhabarbarum Monachorum, *quia à Monachis Rhabarbari loco adhibitur*,

LApathum folio rotondo, Alpinum. *J. B.* 2. 687. *Lapathum Alpinum*, *folio ſubrotundo*. *M. H.* 2. 578. *Lapathum hortenſe*, *rotundifolium*, *ſive Montanum*. *C. B. P.* 115. *Hippolapathum rotundifolium*, *Montanum*. *C. B. P. Hyppolapathum rotundifolium*, *& Pſeudo Rha recentiorum*, *Adv. Lob Logd. Hippolapathum*, *ſive Rhabarbarum Monachorum*. *Dod. p.* 648. *Lapathum* hoc Montanum, ſeu Alpinum *Radice* nititur craſſa, longa, fuſcata, cujus ſingulæ furcæ plus quàm pollicarem craſſitiem aſſequuntur, rugoſæ, & intensè flaveſcentes; ſapore amaro: *Caulis* bicubitalis, & altior aliquando profunde ſulcis exaratus, rubeſcens, & alis multis donatur; *Folia* ſunt *Bardanæ*, notabilis latitudinis, rotunda, glabra, ſed quodammodo rugis ſcatentia, & dilute viridia, quæ pediculo rubente, & ſtriato appenduntur: *Flores* in ſummis caulibus ſpicatim, & denſe digeruntur, muſcoſi, herbacei, & alas fere totas obſident: floribus ſingulis ſuccedunt *Semina* triangularia, nonnihil rubentia; contenta inter terna foliola, quæ ſunt loco capſularum. *Naſcitur in Montibus*, *locis humidioribus*, *& iis præſertim*, *ad quæ armenta*, *ſtationem illic habentia Æſtivis menſibus*, *aquationis gratia*, *convenire ſolent*. *Floret Æſtate*, *& circa ejuſdem finem ſemen eſt maturum*.

Temperamentum, & Vires,

Lapathi *genus hujus*, *quod* Rhabarbarum Monachorum *vocatur*, *purgandi vim obtinere*, *authore* Fuchſio, *ſi in pulverem redactum drach. pondere ſumatur*. *Neque id mirum admodum*, *cum* Dioſcorides *ipſe omnium* Rumicum *olus decoctum alvum mollire*, *atque decoctas eorundem* Radices *cum vino regio morbo correptos emendare*, *ob bilis nimirum per inferna eductionem*, *teſtetur*. *Quomodo eo uti deceat*, *docet* Tragus, *Magnarum virium*, *inquit*, *hæc* Radix *cum pusillo Zinzib ris ſumpta phlegma*, *& bilem per inferiora evacuat hoc modo*. *Recipe* Radices *arid. drac. j. Zinziberis ſcrup. j. in pulverem redige*, *ſume jejunus in jure calida*. Pro Rhabarbaro, *qui hoc ſubſtituunt*, *duplici doſi utuntur*. Radix *digerit*, *abſtergit*, *provocat*, *mundat*, *aperit*, *nonnihil abſtergit*. *Bilem flavam*, *& ſeroſos humores educit*. Folia *tenera in oleribus eduntur ad emolliendam alvum*. Radicis Succus, *ait* Matthiolus, *cum* ſulphure *illitus ſcabiem ſanat*, *cum Lupinorum verò farina Lentigines*, *alphos & alias cutis infectiones exterit*. Radicis *dilutum ex Vino paratum præſtat ad pellendos renum calculos*. *Idem facit* Radicis *ſicca* Pulvis *dracmæ pondere ex meraco potus*; *quin etiam ex Marrubii decocto hauſtus aruginem curat*. Moriſ. *Loco* Rhei *hoc utebatur* Lazarus à Seheyvende, *qui ajebat purgare*, *ſi ad duplum* Rhabarbari *exhibeatur*. *Sunt paulo debiliores* Rhabarbaro, *talis tamen eſt vis in* Patientia, *ut hoſtem ſuum devincere ſoleat*, *Radix quotidiano uſu efficit*, *ut quidquid maligni hæret*, *id leni*, *& lenta ſuo motu reſolvat*, *à putredine arceat*, *& fibras roboret*; Radix *raſa*, *& in cerviſia ad uncias duas decocta*, *eſt optimum remedium*, *ſi per menſes hoc Decoctum aſſumatur*, *præſertim ubi ſanguis in putredinem vergit*, *hinc homines inde quaſi rejuveneſcunt*, *iterum ſi modo per longum tempus dragma una cum uncia una Aqua per noctem infuſa mane propinetur*, Boerh.

LAPATHUM ACUTUM, *ſive* OXILAPATHUM,

J. B. 2. 683. *Vid. Icon* 3. *Tab. LVII*.

LApathum acutum, *ſive* Oxilapathum. *J. B.* 2. 683. *Lapathum folio acuto*, *plano*. *C. B. P.* 115. *Lapathum acutum*. *M. H* 2. 578. *Lapathum ſylveſtre*, *ſive Oxylapathum*. *Dod. p.* 648 Ad cubiti, & ſeſquicubiti altitudinem excreſcit *Caulis* hujus *Lapathi acuti*, multis alis concavus, ſtriatus, ſubrotundus: *Folia Betæ* longiora, venoſa, & in acutum mucronem deſinentia, parum, aut nonnihil in ambitu ſerrata, modò etiam ſubrotunda, ſapore ſubacido. *Flores* muſcoſi, herbacei, copioſi ſecundùm caulium ſuperiorem partem: quibus ſingulis evanidis ſinguli *Semina* triquetra, ſive triangularia ſuccedunt, ternis foliolis mucronatis, ex virore rubeſcentibus, incluſi. *Radix* dodrantalis circiter, craſſitudine digitali, crocea, ſapore amaro. *Appetente Martio folia emergunt*, *Junio floret*, *verſus finem Auguſti ſemina perficiuntur*. *Sponte ſua gignitur in humectis Hortis*, *paluſtribus locis*, *& Pratis circa foſſas*.

Temperamentum, & Vires.

Oxylapathi *autem* Folia *cum frigiditate reſiccant*; Semina *vero hujus tum*, *& ſativæ*, *ac etiam Oxalidis cum tenuitate quadam ſubſtantiæ refrigerant*, *valde reſiccant*, *& adſtringunt*; *contra dyſinterias*, *ac cœliacos affectus*, *ventriculi ex bile ſubverſiones*, *& faſtidia*, *tum & adverſus Scorpionum ictus*, *ut* Dioſcorides *refert*, *bibuntur*, *proſunt & ſanguinem ſpuentibus*, *addita Acacia*, *Authore* Plinio. Lapathi acuti Radix *cerviſiæ infuſa laudatiſſimum antiſcorbuticum habetur* D. VVillis *de ſcorbuto*.

LAPATUM ACUTUM, FOLIO RUBENTE.

C. B. P. 115. *Vid. Icon*. 4 *Tab LVII*.

DIcitur Lapathum nigrum, *aut* rubrum, *&* Rumex niger, *aut* ruber, *&* Sanguis Draconis, *ſed perperam*, *nam ſuccus aridus*, *qui* Sanguinis Draconis *nomine Officinis venum datur*, *non ex herba hac*, *ſed omnino ex alia ſtirpe colligitur*.

LApathum acutum, folio rubente. *C. B. P.* 115. *M. H* 2. 579. *Lapathum ſanguineum*, *ſive Sanguinis Draconis*, *Herba*. *J. B.* 2 988. *Lapathum rubens*. *Dod p.* 650. *Lapathum rubrum*. *Cam. in Matth*. Facillime inter cætera ſui generis *Lapatha* cognoſcitur hoc ſanguineum *Lapathum*, quia *Folia* profert longa, anguſta, valde mucronata, rubra aut potius venis rubris ſanguinei coloris obſcuri affectat è quorum medio oriuntur *Caules* brachiati, ſeu ramificati ejuſdem coloris, atque in horum ſummis proveniunt ſpicatim *Flores* muſcoſi, herbacei. *Semina* triangularia, minora, in *Capſulis*, ſive *involucris* tribus parvis foliolis triangulis conſtantibus: *Radix* etiam eſt rubra, aut rubicundi coloris, atque hiſce notis ſanguineis, ſeu rubris à cæteris omnibus nullo negotio primò diſcernitur. *In Septentrionis* Hortis *ſponte provenit*. *Floret Junio*, *& Julio*, *Auguſto demum ſemina perficit*.

Temperamentum, & Vires.

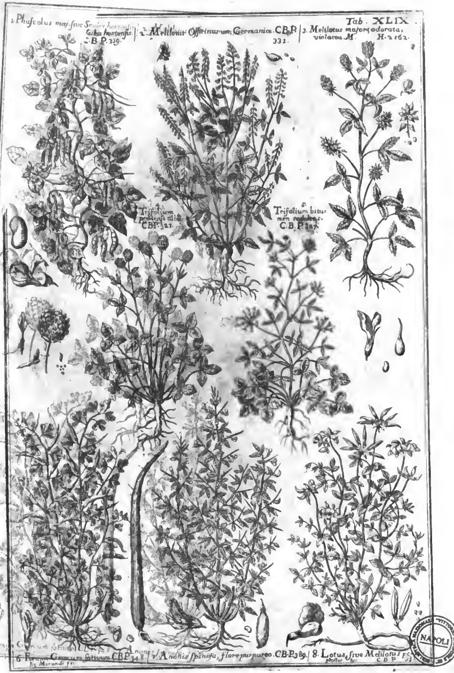
Hæc Planta *aſtringens*, *& ſumitur* Succus *in omni morbo*, *ubi* Rhabarbarum, *&* Patientiam *laudavi*. *Hæc* Planta *dicitur omnes fluxiones*, *& hæmorrhagias ſanare*, *ſi hæc* Planta *cum Aceto incocta*, *locus cum hoc Decocto lavetur*, *vel cum Melle edulcorata* Planta *potetur*. Boerh.

LAPATHUM HORTENSE FOLIO OBLONGO, *ſive* SECUNDUM DIOSCORIDIS. *C. B. P.* 114.

Vid. Icon. 5. *Tab. LVII*.

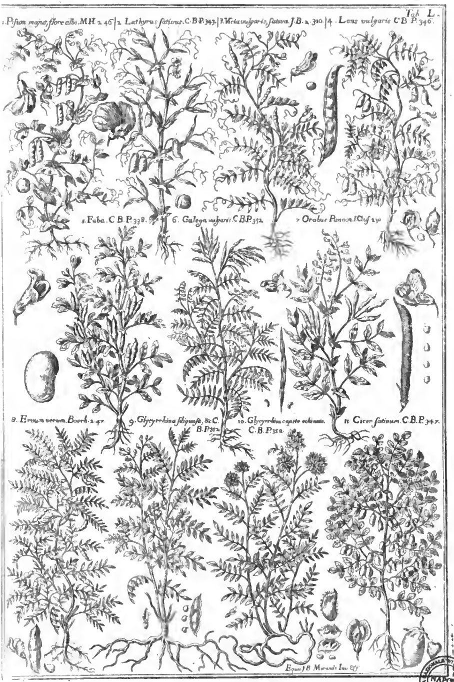
LApathum hortenſe folio oblongo, *ſive* ſecundum Dioſcoridis. *C. B. P.* 114 *M. H.* 2. 579. *Lapatum ſativum*, *Lobel*. *J. B.* 2. 985. *Hippolapathum ſylveſtre*, *Matthioli*. *Lugd.* 606. *Patientia*. *Parkinſ. Hippolapathum ſylveſtre*. Hoc eſt priori *Lapatho acuto* ſimile *Caule*, *Semine*, *Radice* longa, luteaque, niſi quòd *Folia* habeat majora, molliora que, paulo criſpa, & intorta; *Caulem* multo altiorem, ut qui hominis altitudinem non raro aſſequatur. *Creſcit in locis humidis*, *& in Hortis*. *Floret Junio*, *& verſus finem Auguſti ſemina perficiuntur*,

Vires

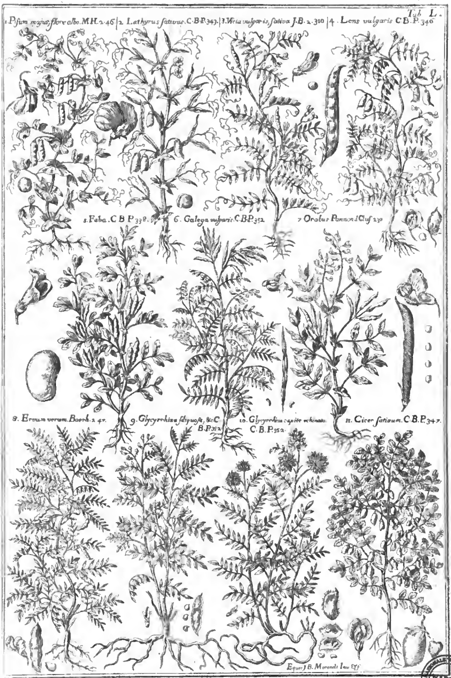
Tab. XLIX.
1. Phaſeolus maj. ſive Smilax hortenſis. C.B.P. 339.
2. Melilotus Officinarum Germanica. C.B.P. 331.
3. Melilotus major, odorata, violacea. M. H. 2. 162.
4. Trifolium pratenſe album. C.B.P. 327.
5. Trifolium bitumen redolens. C.B.P. 327.
6. Fœnum Græcum ſativum C.B.P. 348.
7. Anonis ſpinoſa, flore purpureo. C.B.P. 389.
8. Lotus, ſive Melilotus
NAPOLI

Digitized by Google

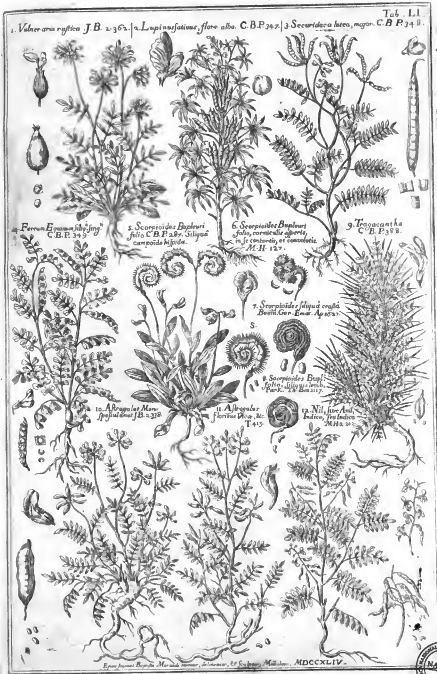
BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE III - NAPOLI

Digitized by Google

Tab. L.
1. Piſum majus, flore albo. M.H. 2. 46
2. Lathyrus ſativus. C.B.P. 343.
3. Vicia vulgaris, ſativa J.B. 2. 310
4. Lens vulgaris C.B.P. 346
5. Faba. C.B.P. 338.
6. Galega vulgaris. C.B.P. 352
7. Orobus Pannon. 1 Cluſ. 230
8. Ervum verum. Boerh. 2. 47.
9. Glycyrrhiza ſiliquoſa, &c. C.B.P. 352
10. Glycyrrhiza capite echinato. C.B.P. 352.
11. Cicer ſativum. C.B.P. 347.
Eques J.B. Morandi Inv. & f.

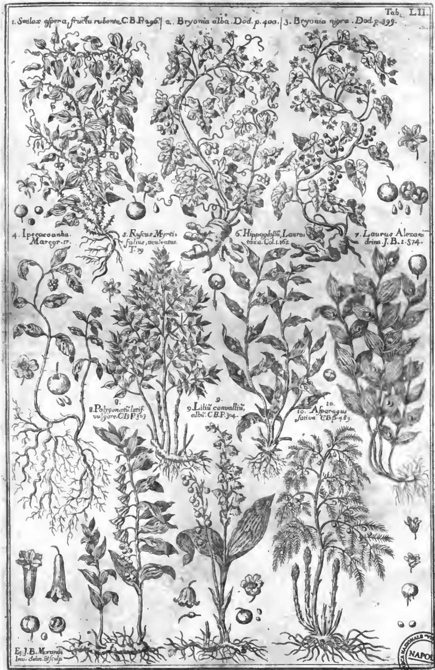
NAPOLI

Digitized by Google

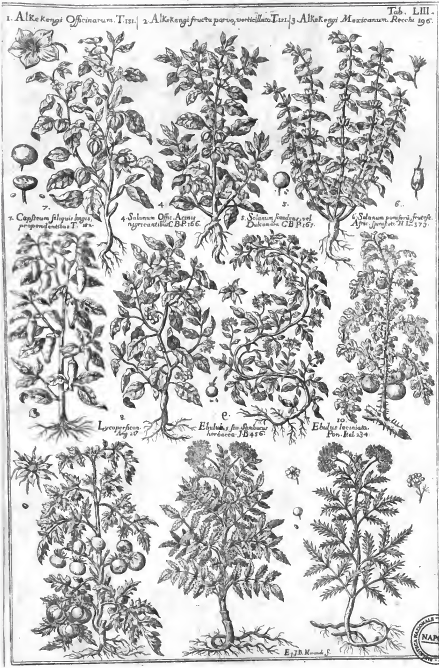
NAPOLI

Digitized by Google

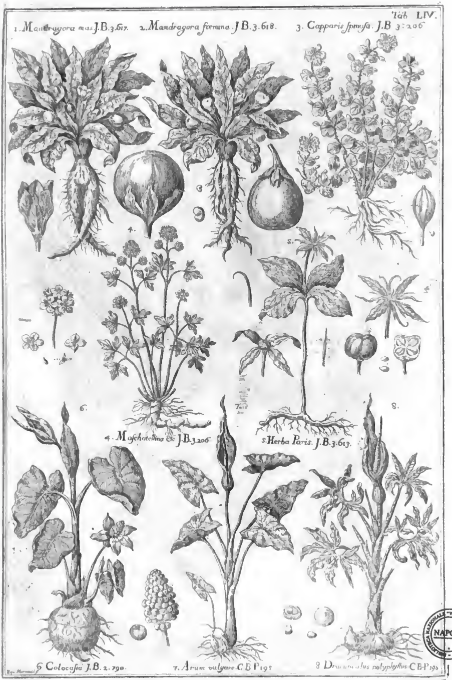
Digitized by Google

Digitized by Google

Tab. LIII.
1. Alkekengi Officinarum. T. 151.
2. Alkekengi fructu parvo, verticillato T. 151.
3. Alkekengi Mexicanum. Recchi 196.
7. Capſicum ſiliquis longis, propendentibus T. 152.
4. Solanum Offic. Acinis nigricantibus C.B.P. 166.
5. Solanum ſcandens, vel Dulcamara C.B.P. 167.
6. Solanum pomiferū, frutesc. Afric. ſpinoſ. etc. H.L. 573.
8. Lycoperſicon. Ang. 217
9. Ebulum, ſeu Sambucus herbacea. J.B. 456.
10. Ebulus laciniata. Pon. Ital. 234
J.B. Morandi S.

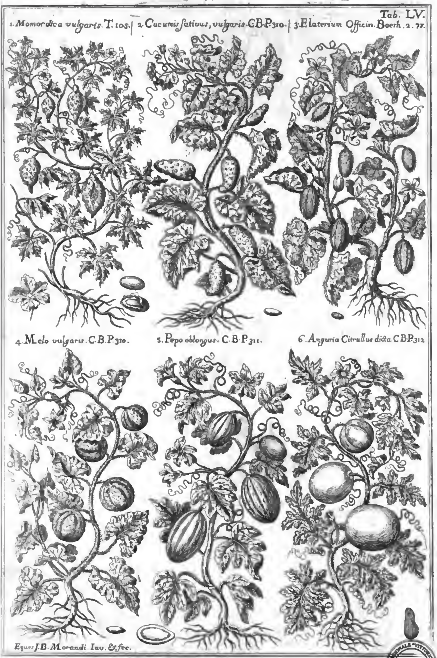
NAPOLI

Digitized by Google

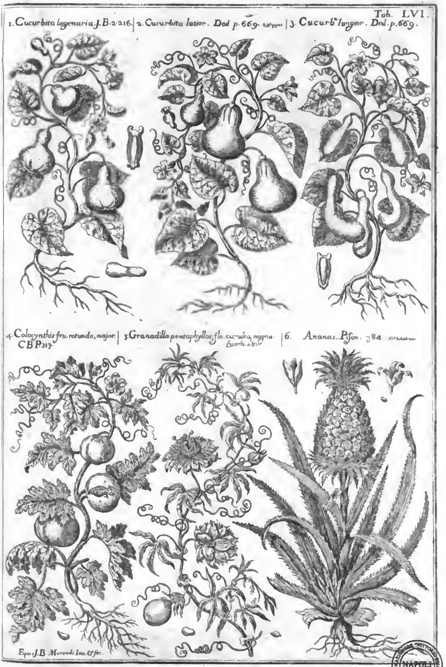
NAPOLI
Google

Google

BIBLIOTECA NAZIONALE "VITTORIO EMANUELE III" NAPOLI

Digitized by Google

Tab. LVI.
1. Cucurbita lagenaria J. B. 2. 216.
2. Cucurbita latior. Dod p. 669.
3. Cucurb.a longior. Dod. p. 669.
4. Colocynthis fru. rotundo, major. C B P. 313.
5. Granadilla pentaphyllos, flo. cæruleo, magno.
6. Ananas. Piſon. 384
Eques J. B. Morandi Inv. & fec.

NAPOLI

Vires.

Muntingios *demonſtrat* Plantam *iſſi* Britannicam *Veterum Tincturam* in Belgium *miſſam ad* Belgarum *morbos in ſtomacho debellandos, unde dicuntur aliter periiſſe, qui morbus fuit ſcorbutus, in hoc caſu egregium ejus effectum, vel millies fui expertus; ſi enim ſit fœtor, halitus putridi gingivarum, vel dentes vacillantes, tum* Radix *ad unciam dimidiam in ſcobem redacta, & cum Vino cocta aſſumitur, vel inde gingivæ, & fauces laventur. Teſte* Boerh.

LAPATHUM HORTENSE, LATIFOLIUM.
C. B. P. 115. Vid. Icon. 6. Tab. LVII.

LApathum hortenſe, latifolium. *C. B. P. 115. Lapathum majus, ſive Rhabarbarum Monachorum. J. B. 2. 985. Hippolapathum, ſive Rhabarbarum Monachorum. Dod. p.* 648. Hominis proceritatem interdum aſſequitur: *Caule* ſurgens ſtriato, rubente, ſuperiora verſus in numeroſos ſurculos diviſo: *Floribus* ſerie longâ per totos ferè ramos muſcoſis: *Semine* ſubſequente anguloſo, folliculis membranaceis circumdato: *Folia* pedalia, & ſeſquipedalia, læta, acuminata, dura, rigida, rubentia, pediculis rubentibus longis appenſa. *Radix* prolixa, craſſa, multis adnatis fibris donata, intensè crocea. *Habetur in nonnullis* Germaniæ, Galliæ, & Italiæ *Hortis. Folia Martio erumpunt, flores Junio.*

Temperamentum, & Vires.

Vulneribus applicata ſanguinem ſiſtit, cocta, & epota hæmorrhagiam ſiſtit, in mictu cruento, & ſputo ſanguineo egregia eſt Planta, *maximè ſi paululum uſtuletur, optimè omnia* Lapatha *in ſubſtantia uſurpantur, in Diarrhœa, & Dyſenteria conducit.* Boerh. Radix *digerit, abſtergit, provocat, mundat, aperit: bilem flavam, & humores ſeroſos educit, auriginem ſanat, renum calculos pellit &c.* Succus *ejus ſcabiem, alphos, lentigines, & alias cutis infectiones exterit. Modum utendi hic non adſcribimus, cum norunt Practici. Qui verò* Rhabarbaro *ſubſtituunt, duplici doſi utuntur. Nec mirum hujus* Lapathi Radici *vim purgandi à Recentioribus tribui, cùm* Dioſcorides *ipſe omnium* Rumicum *Olus decoctum alvum mollire, & Radices ex Vino coctas auriginem ſanare, teſtetur. Hujus autem* Folia *in Oleribus eduntur ad emolliendum alvum. Vid.* Jo. Bauh., & Chabr.

LAPATHUM AQUATICUM, FOLIO CUBITALI.
C. B. P. 116. Vid. Icon. 7. Tab. LVII.

LApathum aquaticum, folio cubitali. *C. B. P. 116. M. H. 2. 579. Hydrolapathum, majus. Lugd. 604. Lapathum maximum, aquaticum, ſive Hydrolapathum. J. B. 2. 986. Lapathum ſativum. Dod. p.* 648. *Lapathum paluſtre. Taber. Ic.* 437. Huic majori *Lapatho aquatico Radix* magis in fibras deducta eſt, quàm vel *Oxylapatho*, vel *Hippolapatho radice* foris nigra, intus buxea, cum notabili aſtrictione amaricante. *Caules* hujus ſurgunt ad cubitos duos, aliquando altius multo, *Floribus*, involucris *Seminum*, & *Seminibus*, imo & foliis *Lapatho acuto* ſimile eſt, niſi quod hujus *Folia* magis ſint acuta, illius autem non tam acuta, longitudine cubitali, & ſeſquicubitali, item læviora minuſque rugoſa, leviter criſpatis oris aliquando prædita, ſubacida, & ſtrenue aſtringentia. *Naſcitur aquoſis, paluſtribus, & ſtagnantibus locis, ac foſſis humidioribus.*

Vires, & Uſus.

Radix *craſſa, crocea lenit alvum. Ictoritiam diſcutit.* Folia *Podagricis calidis, & ulceribus utiliter imponuntur fluentibus,* Schvvenkf.

ACETOSA PRATENSIS. *C. B. P. 114.*
Vid. Icon. 1. Tab. LVIII.

ACetoſa *ab acetoſo foliorum ſapore.* Oxalis *dicitur* Græcis, Ὀξαλις, [illegible].

ACetoſa pratenſis. *C. B. P. 114. M. H. 2. 582. Oxalis vulgaris, folio longo. J. B. 2. 990. Acetoſa. Brunſf. Acetoſa major. Caſt. Col. Acetoſa vulgaris. Park. Oxalis. Trag. Matth. Fuch. Dod. Adv. Lob. Taber. Ger. Oxalis major. Thal. Lugd. Oxalis, ſive Acetoſa. Ger. Caules* promit hæc *Acetoſa* cubito altiores, ſtriatos, concavos, in multas alas diviſos: *Folia Biſtortæ* foliis minora, acuminata, quà pediculi adhærent, mucronata pinnatave, ſucculenta, atrovirentia, ſapore acido: *Flores* fert herbaceos, involucratos, & *Semina Lapathi acuti*: *Radix* fibroſa, lutea, ſtrenue ſiccante, & aſtringente ſapore. *Ubique in Pratis, & Sylvis humidis quolibet Æſtatis tempore vigere obſervamus. Floret Æſtate, & verſus ejuſdem finem ſemina perficit.*

Temperamentum, & Vires.

Recentiores Acetoſam *ſtatuunt eſſe frigidam, & ſiccam in ſecundo gradu, inquit* Fuchſius. *Digerit, aperit, incidit, inquit* Svvenckfeldius. *Uſus hujus* Plantæ *eſt maximus in Medicinâ, & præſtantior* Lapathis, *ejus ſapor eſt acidus; Si* Succus *expreſſus, rectius bene depuratus, & inſpiſſatus in loco ſubterraneo reponatur, oritur ſal acidus, ſtimulans, & purgans, qui adſtringit, & roborat, & in omni morbo, ubi febris ardens, putrida, & continua adeſt, convenit;* Folia *vel* Radices *decocta in Sero Lactis recentis optima ſunt contra omnes morbos lentos in genere, ubi nimia eſt acerbitas in putredinem tendens, ejus* Conſerva, Syrupus, & Aqua *ſunt in uſu, nulla planta felicius corpus purgat à fecibus hyberno tempore collectis; ejus* Folia *ad manipulum unum in pinta una Seri Lactis decocta, & refrigerata, eſt optimum Medicamentum menſe Aprili: denique primaria ejus vis eſt in ſcorbuto expugnando, ſi ſcilicet hæc planta recens comedatur, vel ejus* Succus *potetur, fœtidum anhelitum, dentium vacillationem, & gingivarum putredinem arcet: optima eſt* Herba *in omnibus, ubi ſanguis eſt nimis fluidus, vaſa laxa. Ii, qui in Phtiſin proni ſunt, & in ſputum ſanguinis incidunt, ſi* Succum *hunc aſſumant, egregiè curantur. Externè etiam adhibetur, nam in ſordidis ulceribus convenit,* Folia *cum Butyro inſulſo, & contuſa, & anthracibus in gangrænam tendentibus impoſita, ſummi ſunt uſus, decocta adhuc melius præſtant; hæc* Herba *appetitum excitat, & ſitim ſedat, hinc conducit in febribus.* Boerh. Semen *additur Medicamentis cordialibus. Æſtivis menſibus* Acetoſa *ciborum multorum utile eſt condimentum, & palato gratum.* Moriſ.

ACETOSA OCYMI FOLIO, NEAPOLITANA.
C. B. P. 114. Vid. Icon. 2. Tab. LVIII.

ACetoſa Ocymi folio, Neapolitana. *C. B. P. 114. Acetoſa Ocymi folio*, [illegible]. *Col. 2. 150. M. H. 2.* 584. Præter *foliorum* differentiam, quæ huic *Ocymi* modo ſunt ſeſquiunciam læta, carnoſa, ovali figura, petiolo longo hærentia, veluti nitroſo pulvere aſperſa, acido ſapore, ut in congeneribus, *Cauli* hærentia alternatim, ex quorum ſinubus alæ ſurgunt, minoribus eodem modo foliis veſtitæ, in quarum & caulis ſummo, in ſpicam, ut in aliis, *flores* emicant, congeſti, parvi, herbidi, luteſcentes, muſcoſi, ac etiam circa ſumma folia hærentes foliolis quibuſdam parvis, quinis pro calyce: quibus *fructus* ſuccedunt foliacei, ut in aliis, ſed huic miro naturæ artificio Bubulinum caput exprimentes, nam collo cauli hæreat, & inde ad capitis extrema veluti cornua parum inter ſe curva, paulo inferius vero, ac veluti è regione oculorum, aures veluti apparent utrinque, & ſupercilia, & ab his reliquum dependens capitis totius Iconem exprimens: caules plures ab Radice exeunt, aliquando pedales, aut majores, parum anguloſi, ac veluti ſtriati: *Radix* tenuis reſpectu plantæ in ſumma tellure hærens. Totius plantæ ſapor acidus nomen indicat, ut in congeneribus. *Frequentiſſima eſt hæc* Neapoli *in ſepibus, ac tenuibus locis &c. Autumni fine exit ſponte locis ſupradictis, Vere caulem edit, Æſtate perficitur.*

Temperamentum, & Vires.

Dicitur [illegible] *à* [illegible] *bos, &* [illegible] *caput, quæ ſpecies vires* Lapathi *habet, niſi quod ſimul acidum accedat; & hinc plus adhuc putredini reſiſtunt hæ* Plantæ, *ideo magis conveniunt, quam præcedentes in omnibus morbis, ubi nimia ſanguinis iſchoroſitas adeſt.* Folia *cum Vino contuſa optima ad dentes vacillantes in ſcorbuto lavandos; Aqua ejus diſtillata, Sal, & Spiritus nullius ſunt uſus.* Boerh.

BISTORTA MAJOR. *Cluſ. Hiſt. 69.*
Vid. Icon. 3. Tab. LVIII.

BIſtorta *vocatur, quia radix in varios gyros torta eſt.*

Biſtorta major. *Cluſ. Hiſt.* 69. *Biſtorta major, rugoſioribus foliis. J. B.* 3. 538. *Biſtorta, Dod. p.* 333. *Folia* hæc *Biſtorta major* in longiuſculis pediculis promit, oblonga, lata, & acuminata, *Lapathi* foliis ſimilia, verum venoſa, & ſuperne quidem virentia, inferius vero ex cæſio colore candicantia: inter quæ ex medio exeunt *Caulis*, pede altiores, rotundi, minoribus aliquot foliis circumveſtiti; *Spica* in faſtigio exiguis *Floſculis* è diluriore rubore purpuraſcente ornatur: floribus ſingulis fatiſcentibus ſuccedunt ſingula *Semina* triangularia, ſplendentia veluti *Oxalidis*; *Radix* tuberoſa, craſſa, oblongior, geniculata, nonnunquam retorta, multis fibris capillata, foris nigricans, interiore vero pulpa non intenſe rubeſcens, guſtu aſtringens. *Fuchſius* duas hujus ſpecies facit, unam foliis rugoſioribus, aliam lævioribus, hanc radice magis in ſe contorta, & majore, illam vero radice majore, ſed minus complicata multoque fibroſa. *Reperitur autem vulgò* Biſtorta *in locis humentibus, & opacis Sylvis, pingui, ac lutoſo ſolo.* Matthiolus *in Montibus naſci refert. In Hortis etiam feliciter adoleſcit, radiceque eſt perenni.*

Temperamentum, & Vires.

Facultate Biſtorta *frigida eſt, & cum reſiccatione valde aſtringens:* Radix *menſes, undiquaque ſanguinem profluentem ſupprimit, alvumque ſiſtit, vomitum compeſcit: dyſenteriis medetur, quovis modo aſſumpta tonſillarum, faucium, & oris inflammationibus ſuccurrit: gingivas firmat* Decocto, *aut* Succo *ejus ore colluto. Idem poſſunt* Folia, & Semina, *ſed minus efficaciter.* Pulvis Radicis Biſtortæ *cum Conſerva Roſarum uſurpatus, egregie compeſcit ſanguinis ſputum, dyſenteriam aliaſque defluxiones, menſes, urinas ſiſtit. Poteſt idem ex ſucco Cydoniorum bibi. Abortum prohibet* Pulveris *drach. ſemis cum pari Pulveris Succini portione ex Ovo ſorbili diebus aliquot continuis uſurpata. Vid.* Moriſ., & Boerh.

PERSICARIA MITIS. *J. B. 3. 779.*
Vid. Icon. 4. Tab. LVIII.

Perſicaria, *à ſimilitudine foliorum* Perſicæ, *hæc vel mitis acidave ſapore, vel acris eſt; illa foliis maculoſis, vel iis carentibus.*

Perſicaria mitis. *J. B.* 3. 779. *Ad. Lob. Perſicaria mitis, non maculoſa, & maculoſa. C. B. P.* 101. *M. H.* 2. 588 *Perſicaria. Fuch. Dod. Lugd. Foliorum*, quæ haber illa cum *Perſicæ* arboris foliis ſimilitudo nomen apud *Latinos* fecit: ſunt enim illis ſimilia, oblonga, acuminata, ſimilique venarum decurſu prædita, ſubhirſuta, & interdum lividâ maculâ notata, unde maculoſæ cognomen, ſapore aſtringente acerbo; *Caules* teretes, rubentes, ramoſi, geniculati; *Flores* in ſpicis, ſeu racemulis *Biſtortæ* ſimiles, colore purpuraſcente, vel albos. *Foliis* aliquando *maculas* nigras in medio habentibus, aliquando iis carentibus: *Semen* fuſcum, latum, rubrum, & ſplendens: *Radix* tenuis, obliqua, lignoſa, & fractu contumax. *In humidis, & ſimilibus locis reperitur; Julioque, & Auguſto potiſſimum floret.*

Temperamentum, & Vires.

Perſicaria *mitis non maculata, & maculata temperiem frigidam habet, & nonnihil ſiccam, inflammationibus incipientibus, & recentibus vulneribus fertur prodeſſe impoſita.* Moriſ. Perſicaria mitis non maculoſa à Boyleo *eſt commendatiſſima, ut* Planta *ad calculum frangendum incomparabilis; ſic erat in* Anglia *vir quidam, qui omnes à calculo curabat, ille uſum hujus* Herbæ *ejuſque* Succi *habuit pro ſuo Arcano, & inde curavit Nephriticos; ex* Herba *contuſa* Aqua *deſtillata etiam utebatur; ſed abſque ulla ſucceſſu hoc etiam tentavi.* Folia *decocta conducunt in diarrhœa, dyſenteria, & in omnibus morbis cutaneis. Cum* Paracelſus *videret in* Perſicaria mitis non maculoſa, & maculoſa, *dicebat, hoc maximè conducere in vulneribus, ſi dorſo equi imponantur, nunquam ab ephippio attereretur. Hæc* Planta *eſt aſtringens, vulneraria, febrifuga, convenit in ſputo ſanguineo, fluxu nimio hæmorrhoidum, menſtruorum, in fluxu albo,* Folia *contuſa in hæmorrhagiis narium externè conveniunt, inquit* Boerh.

HYDROPIPERI. *Dod. p. 607. Vid. Icon. 5. Tab. LVIII.*

Hydropiper ὑδροπέπερι Dioſcoridi *l.* 2. *c.* 192. *id eſt, aquaticum* Piper *à loco, & ſapore nomen habet.*

Hydropiperi, *Dod. p.* 607. *Fuch. Matth. Lugd. Ger. Perſicaria urens, ſeu Hydropiper. C. B. P.* 101. *Perſicaria acris, ſive Hydropiper. J. B.* 3. 780. *Radix*, & *Folia Perſicariæ* perſimilia; *Flores* in rarioribus ſpicis albi, vel rubri diſpoſiti: *Semen* latiuſculum, tumidum, nigricans: Sapor verò non, ut ſuperiorum, acerbus, & aſtringens, ſed acris, & fervidi guſtus, *Piperis* inſtar tum folia, tum ſemina ſi guſtentur. *In aquoſis, & humidis provenit;* ὑδροπέπερι, *Dioſcorides* inquit, *Caulem* edit geniculatum, ac ſolidum, circa quem alarum ſunt concavitates, ac folia *Menthæ* ſimilia, ſed majora, delicatiora candidioraque, guſtu acria, *Piperis* modo, citra tamen ullam odoris gratiam: *Fructum* vero gerit in ſurculis parvis prope folia erumpentem, & racematim cohærentem, qui & ipſe acris eſt. *Naſcitur locis paluſtribus, in foſſis, & ſcrobibus, hybernis menſibus aquas habentibus, & juxta ſtagnantes aquas: Julioque, & Auguſto potiſſimum floret.*

Temperamentum, & Vires.

Facultatem habet evidenter calidam, & ſiccam, non tamen, Dodonæo *teſte, uti* Galenus *affirmat, tam calidam, quam* Piper. *Eſt* Planta *urentiſſima, & maſticata fulminis inſtar quaſi ictu linguam pungit: ſi* Folia *contrita cuti imponantur, inflammant, & exulcerant inſtar eſcharotici, ulcera detergit, & depurat, ſi aliis temperetur, calefaciens eſt, ob nimiam ſuam acrimoniam temperatur paſſulis, tum conducit in hydrope, ictero, & omnibus obſtructionibus viſcerum: in Chirurgicis eſt optimum Medicamentum ad tumores œdematoſos diſſipandos, ſi* Folia *decocta fomenti inſtar calidè applicentur.* Boerh. Aqua *hujus ſtillatitia efficax eſt ad comminuendum calculum etiam veſicæ; teſte* Moriſ.

POLYGONUM LATIFOLIUM. *C. B. P. 281.*
Vid. Icon. 6. Tab. LVIII.

Polygonum *à vocibus* Græcis πολὺ *multum, &* γόνυ Genu: *quaſi diceres plantam multis geniculis interceptam.* Πολύγονον Dioſcoridi *l.* 4. *c.* 4. *Vocatur etiam* Centinodia *à centum, &* nodus, *quia multos nodos poſſidet,* Sanguinaria, *vel* Sanguinalis *à* ſanguine, *quia eſt planta optima ad ſanguinem ſiſtendum.*

Polygonum latifolium, *C. B. P.* 281. *M. H.* 2. 591. *Polygonum, ſive Centinodia. J. B* 3. 374. *Polygonum Mas. Dod. p.* 113. *Matth Fuch. Lugd. Polygonum Mas, vulgare, Sanguinaria, & Centumnodia. Ad. Lob. Ger. Polygonum* hoc Mas multis tenuibus, viticuloſis, oblongis procumbit *Cauliculis*: circa quos *Folia* virentia, longiora, & anguſtiora, quam *Hyperici*, aut *Rutæ Hypericoidis* cernuntur: *Floſculi* perexigui, pentapetali, albidi, aut ex purpura candicantes, aut rubentes è geniculis exeunt: quos collapſos ſequuntur *Semina* triangularia: *Radix* tenuis, longa, non abſque fibris, ſubinde candida, nonnullis locis ſubrubet. *Provenit locis incultis, vias ac ſemitas longe lateque, & radices murorum ſubinde occupat, etiam non raro juxta rivulos, item inter ſegetes frequenter.*

Temperamentum, & Vires.

Succus Polygoni *maris vulgaris epotus, ut ait* Dioſcorides, *ſpiſſat, ac refrigerat; cruentæ excreationi ſanguiniſque rejectioni prodeſt: item choleræ, & alvi fluoribus. Addit deinde & ſtranguria laborantibus prodeſſe, & urinam manifeſtà provocare, non tamen exactè, ut ait* Galenus, *diſcriminat in quo ipſum dari expediat. Auxiliatur vero* Succus, *& à Serpentibus demorſis cum Vino potus, & ad febrium circuitus, per horam ante acceſſionem ſumptus: Fœminarum profluvia ſiſtit: dolentibus auribus idem inſtillatus, & cum Melle coctus ad genitalium ulcera eximie facit.* Folia *autem contra ſtomachi ardorem, ſanguinis rejectiones: Herpetis, Eryſipelatis inflammationibus, œdematis, & vulneribus recentibus imponuntur; externè applicatur manuum carpis ad æſtus febriles tollendos. Vide cæteras apud* Jo. Bauh. Sim. Paul., & Boerh. *ubi diffuſius reperiri poſſunt.*

FAGOPYRUM VULGARE, ERECTUM. *T. 511.*
Vid. Icon. 7. Tab. LVIII.

Fagopyrum *à vocibus* Græcis φηγὸς, & πυρὸς, *quod* Fagineam *glandem ferme triquetrò, ut ait* Caſp. Bauh.

Pin.

Plin. 27., *& colore ſordido, quodam modo referat. Nominatur etiam* Frumentum Saracenicum, *quia hæc Planta olim apud* Saracenicos *magnâ copiâ creſcebat.*

FAgopyrum vulgare, erectum. *T.* 511. *Eryſimum Theophraſti, folio hederaceo.* *C. B. P.* 27. *Fagotriticum. J. B.* 2. 393. *Fagotricum. Dod. p.* 512. *Frumentum Saracenicum. Matth. Lugd.* 383. In frumentaceorum numero *Fagopyron*, vel *Fegopyron* eſſe videtur, ſubinde etiam cogente neceſſitate panis ex eo, aut cum eo conficitur: habet id *Culmos* læves, rotundos, ſtriatos, rubicundos, in plures alas diviſos: *Folia Hederæ* molliora minoraque ſeu ydæ proxima: *Flores* parvos, candidos, pentapetalos, racemoſos: *Semina* ſordido colore nigricantia, triangularia *Smilacis nigræ* ſimilia, ſed paululum majore: *Radicibus* nititur parvis, & fibroſis. *Naſcitur qualicunque ſolo, neque alium quantumvis aridum macrumve reſpuit: gaudet imbribus, citoque provenit, celeriter matureſcit. Seritur Martio, & Aprili, ac Autumno poſt meſſem, pabuli cauſa.*

Temperamentum, & Vires.

Cal facit, & humectat, authore Matthiolo, *verùm non multùm à temperatis diſtat. Rura, cogente præſertim annonæ penuriâ, ex eo panem pinſunt, & pultem etiam non ingratam conficiunt. Ejus* Farine *cum Lacte ebutyrato coctæ bonum in morbis dat nutrimentum; ſi* Farina *cum* Aquâ *decoquatur in craſſam ſubſtantiam habetur pro optimo antipyretico, & in inflammatione mammarum puerperarum egregii eſt uſus. Minus autem nutrit* Fagopyrum, *quàm* Triticum, *aut* Secale, *ſed plùs quàm* Milium, *aut* Panicum. Herba *viridi prius, quàm* Semen *maturuerit, Boves jumentaque paſcuntur.* Semine *Gallinaceum genus paſtum citiſſimè pingueſcit. Vid.* Chabr. Moriſ., *&* Boerh.

ATRIPLEX HORTENSIS, ALBA, *ſivè* PALLIDE VIRENS. *C. B. P.* 119. *Vid. Icon.* 8. *Tab. LVIII.*

A Τράφαξυ παρὰ τὸ ἀ' ὀγδόην αὔξειν, *cum octavo die à ſatu prodeat* Theop. 7. *Hiſt.* 1. χρυσολάχανον, Olus aureum *à luteo flore, quem fert* Dioſc. *l.* 2. *c.* 145.

ATriplex hortenſis, alba, *ſivè* pallidè virens. *C B. P.* 119. *M. H.* 2. 606. *Atriplex alba, hortenſis. J. B.* 2. 970. *Atriplex ſativa, alba. Lob. Atriplex alba. Geſn. Hort. Atriplex ſativa viridis. Cord. in Dioſc.* *Radice* nititur in alium deſcendente, fibris multis capillata, ex qua *Caulis* erigitur rectus, viridis, & albus, aliquando rubeſcens, inferiore parte rotundus, ſuperiore quadratus, ad quatuor cubitos excreſcens, multis undique enatis ramulis: *Folia* prope caulem lata ſunt, ea denique in mucronem deſinentia, cum binis appendicibus pinnatis verſus pediculum *Sagittariarum* foliorum inſtar, pinguia, ſuccoſa, longa; in novella planta candicantia ſunt, per inde ac ſi farinâ aſperſa eſſent: quum adoleverint, colora ſunt ex luteo langueſcentia, aliquando in aliis ſunt plane dilute viridia: in caulium ſummis *Flores* numeroſi coacervantur, muſcoſi, exigui, dein ſingulis floribus *Semen* unicum ſuccedit compreſſum, binis foliolis rotundis membranaceis incluſum. *Provenit in Hortis: Floret Julio, ſeu Auguſto menſibus; Semen Septembri maturatur.*

Temperamentum, & Vires.

Refrigerant 1. *humect.* 2. *leniunt dolorem. Uſus Officinalis præcipuè externus eſt Clyſteribus, ac Epithematibus paregoricis, v. g. antipodagricis, tum quoque lotionibus pedum ſomni cauſâ paratis.* Schrod.

ATRIPLEX MARITIMA, LACINIATA. *C. B. P.* 120. *Vid Icon.* 9. *Tab. LVIII.*

A λιμος Dioſcoridi *l.* 1. *c.* 121. *id eſt* Marinus, *ſeu* Maritimus, *eo quod in* Maritimis *proveniat.*

ATriplex Maritima, laciniata. *C. B. P.* 120. *Atriplex Maritima. J. B.* 2. 974. *Atriplex Marina. Dod. p* 615. *Matth. Lugd. Cam. Ger. Atriplex Marina repens, lutea, & Xerampelina. Adv. Lob. Atriplex Marina, repens. Park.* Hæc humi ſpargit *Caules* cubitales, numeroſos, ex craſſa ſatis *Radice* exortos, totos albicantes, per quos & *Folia* candicantia, ſinuata, *Pedis Anſerini* ſimilia: *Floſculi* per extrema ramulorum potiſſimum muſcoſi, racematim congeſti, & inter bina foliola rugoſa, ſeu aſpera, in dorſo aculeata, ſingulatim ſingula *Semina* continentur. *Reperitur Tergeſti ad Salinas in Maris litore &c.*

Temperamentum, & Vires.

Digerit, attenuat, liquat, à putredine vindicat, aperit, & abrodendo expurgat, humentem ventriculum exſiccat, hydropicos juvat, pingues extenuat. Camerar.

BONUS HENRICUS. *J. B.* 2. 965. *Vid. Icon.* 10. *Tab. LVIII.*

TOta bona *dicitur hæc planta ob inſignes ejus dotes; eandemque etiam ob cauſam* Bonus Henricus, *et contra pernicioſam quandam plantam* Malum Henricum *appellant.*

BOnus Henricus. *J. B.* 2. 965. *Brunf. Trag. Matth. Taber. Ger. Chenopodium folio triangulo. T.* 506. *Blitum perenne, Spinachiæ facie. M. H.* 2. 599. *Lapathum unctuoſum, folio triangulo, ſive Bonus Henricus. C. B. P.* 115 *Tota bona. Dod. p.* 651. *Lob. Thal. Tota bona Spinachiæ facie. Ad.* *Caules* edit complures, craſſos, folioſos, pedales, vel paulo altiores, cujus *Ramulis* ſurſum verſus herbacei, ramoſi adhærent *Floſculi*, ac deinde *Semina Bliti*, aut *Atriplicis* æmula: *Folia*, quæ longis innituntur pediculis, lata ſunt, & acuminata, formâ quodammodo foliorum *Ari*, ſed candida, & veluti farinâ reſperſa, craſſa: *Radix* in plures radiculas divaricatur, colore veluti *Oxylapathi*, interius lutea. *In incultis locis, ac ſæpenumero ruderatis, ſecus vias, veteres muros, & agrorum ſepimenta frequenter reperitur. Junio, ac Julio præcipue cum flore viget.*

Temperamentum, & Vires.

Folia *emolliunt, dolores ſopiunt, ſuppurationem maturaſcunt; ob fœtorem dicuntur prodeſſe ad paſſiones hyſtericas, ſi* Folia *primò maſticentur, ſentitur in os diffundi neſcio quid Balſami, vel ſi cruda, vel cocta in Conſervam redacta aſſumantur, omne acre mitificat, fibras rigidas arefactaſque laxat, Phtyſicis in jure* Folia *decocta proſunt, externè in Emplaſtris, & Cataplaſmatibus dolori ſopiendo dicatis adhibentur;* Folia *contuſa, & vulneribus impoſita ea conſolidant, ulcera ſordida depurant.* Radicis Succus *illitus ſcabiem ſanat, & cutis maculas extergit, præſertim ſi cum Aceto miſceatur. Vid.* Boerh., *&* Chebr.

CHENOPODIUM AMBROSOIDES, FOLIO SINUATO. *T.* 506. *Vid. Icon.* 1. *Tab. LIX.*

CHenopodium *vocatur à* χηνὸς *Anſer, &* ποῦς Pes; *quia Folia pedem Anſerinum referunt.*

CHenopodium Ambroſoïdes, folio ſinuato. *T.* 506. *Botrys, Ambroſoides, vulgaris. C. B. P.* 138. *Botrys, Artemiſia Turcica. Eyſt. Atriplex, odorata, ſive ſuaveolens. M. H.* 2. 605. *Botrys. Dod. p.* 34. *Trag. Matth. Fuch. Tur. Ad. Lob. Lugd. Tab. Ger. Botrys altera Ambroſiæ ſpecies, cujus ſemen Amomum Officinarum quibuſdam. Cord. in Dioſc.* Hæc à *Floribus*, involucris, & *Seminibus* eſt *Atriplicis* ſpecies odora, etiamſi *Botrys* dicatur ab authoribus, ſed perperam, propter ſemina racematim provenientia, nam hoc convenit *Atriplicibus* ſupra deſcriptis, non minus, quàm *Atriplici* odoratæ tam noſtrati, quam Americanæ. Eſt enim *Herba* pede vix altior, recto & unico *Caule* aſſurgens, in nonnullos tamen *Ramulos* diffuſo, ac diſtributo: quos *Folia* utrinque laciniata, atque profundius inciſa, inſtar foliorum *Erigeri*, exornant: *Semen* in racemulos collectum, circa totos ſuperiores exit ramulos, more aliarum prædictarum *Atriplicum*: *Radix* in fibris abit. Tota *Herba* per maturitatem in viridi luteo langueſcit; colore aliquando rubente: odorata, & ſuaveolens eſt planta, & tota quaſi gummoſo lentore prædita, qui colligentium manus inficit; ante vero, quam adoleverit, & cum primum prodit, folia inferiore parte omnino rubent. *Naſcitur in Italia, & Gallia circa proſluentes Aquas, & fontes: reperitur vero in ſabuloſis, ac aridis, in Olivetis quibuſdam: facillime in Hortis adoleſcit. Annua eſt planta ſub Autumni finem ſemina maturans.*

Temperamentum, & Vires.

Chenopodium Ambroſoides, *ſive* Atriplex odorata, *ſeu* Botrys *aliis dicta*, *calida*, *& ſicca eſt ſecundo exceſſu*; *vim habet attenuandi*, *& aperiendi*. *Hac eſt optima* Planta *contra convulſionem*, *epilepſiam puerorum*, *omniaque ſimilia mala*; *eſt vero* Planta *ſuaveolentiſſima*, *& penetrantiſſima*, *ſed tamen acris* Botrys *vocatur à* βότρυς racemus, *quia* Flores, *&* Semina *inſtar racemi Uvarum ſunt congeſta*, Ambroſoides, *quia fundit odores ſimiles Ambroſio*, *ejus vis eſt commendatiſſima ad omnes capitis morbos à perturbatione ſpirituum ortos*, *unde in vertigine eſt optimum remedium*; Succus *ejus detur cum Saccharo*, *vel coquatur in Syrupum*, *eſt ſpecificum Medicamentum in morbis antedictis*, *ſi cum Vino*, *vel ſpiritu Vini ter*, *vel quater de die potetur*, *praſertim debilibus*, *atque genere nervoſo laborantibus*; *dicitur valere contra paſſionem hyſtericam*, *menſtrua provocanda*, *& fœtum expellendum*. *Vid.* Dioſc. Paul. ÆEgipeta, Moriſ. Boerh. *&c.*

CHENOPODIUM FOETIDUM. *T.* 506.

Vid. Icon. 2. *Tab. LIX.*

CHenopodium *fœtidum ab* odore fœtido Caninam, & Vulvariam, *quia muliebria redolet*, Cæſalpinus, Atriplicem caninam, Tragus, *& alii*, *quia eam ex urina Canum naſci putant*. Garſomon *nonnulli*, *quod* Garum, *ſive liquamen Piſcium redoleat*.

CHenopodium fœtidum. *T.* 506. *Vulvaria*, *Lugd.* 543. *Tabern. Garſomon*. *Dod.* p. 616. *Atriplex fœtida*. *C. B. P.* 119. *M. H.* 2. 605. *J. B.* 2. 974. Admodum fœtida hæc *Atriplicis* ſpecies, corrupta putridaque ſalſamenta, ac fœtens horum jus graviſſimo moleſtoque odore, longe ſuperat, imo putidos Meretricum loculos olet: exiguis procumbit *Cauliculis*, circa quos *Foliola* colore formaque *Atriplicis*, ſed minora multo potius *Ocymi*, omnia tamen exigua, & farina quaſi obducta: *Floſculi* puſilli, moſcoſi, lutei: *Semen* minutum, nigrum, involucris ſuis membranaceis tectum, racematim proveniens veluti *Sylveſtris Atriplicis*, ſed multo minus: *Radix* tenuia, fibrillis nonnullis capillatur. Eſt in *Niſiobrigum* agro aliiſque locis quampluribus neglectis herbula *Atriplici* vera accenſenda, ſecus vias frequentiſſima, tenera, parvula, humi cauliculis procumbens: *Folia* candore micantia *Ocymi* torma, & quaſi polline interſperſa. Hanc notiſſimam fecit odor ingratus, teterrimus, & fere infamem: odoratu namque *Hircum* olet teter ſpiritus exhalans opplet nares, quo imbuti, queruntur permulti, imo omnes, qui eandem olfecerint, aut tantum pedibus proculcaverint, ſe Meretricum impuros loculos ſubodoratos eſſe: planeque referre odorem illum viroſum, quem proſtitutæ libidinis ſcorta ex impura colluvie congeſta ſpirant, unde vulgò *Vulvariam*, *Futinariam* dictitant, atque autumant. Hæc tetri odoris herba ſilitas veſtium Muliebrium, plicas canes excitat, atque arecto veretro veneris æſtu actos, illas amplexas cupere mira, præſertim in Templis, ubi tetrius odor ille ingratus ſpirat, & minus diſſlatur. Hæc ex *Lobelio*. *Locis incultis juxta ſemitas naſci gaudet*, *& in Hortis*, *ſemel ad Hortos tranſlata diutiſſime recurrit*: *Annua eſt*: *florens AEſtate media*.

Temperamentum, & Vires.

Ex utero laborantibus gravitate odoris prodeſſe prodeſt, *ut teſtatur* Dodonæus; *nam ute* Hippocratea *ait*, *cum uterus ſtrangularit ad nares graveolentia adhibenda*: *Fœminis ſtrangulatu uteri oppreſſis conferre obſervatur quotidiana experientia*, *maxime ſi umbilico imponatur*. Moriſ.

CHENOPODIO-MORUS, MAJOR. *Boerh.* 2. 91.

Vid. Icon 3. *Tab. LIX.*

CHenopodio-Morus *vocatur*, *quia habitus eſt* Chenopodii, *fructus verò* Mori.

CHenopodio-Morus, major. *Boerh.* 2. 91. *Atriplex fructo*, *ſeu Fragifera major*. *M. H.* 2. 606. *Spinachia fragifera*. *Aldin. Hort. Farneſ.* 85. Eſt autem *Fœto* potius *Spinachia*: *Flos* eſt ſpectabilis, ex multis petalis herbaceis, & muſcoſis coacervatus in alis ſuperioribus prope foliorum exortum adhærens: florem evanidum ſequitur *Fructus Fragariæ* inſtar, aut *Mori*, ex multis acinis *Seminibuſque* pellicula rubra tectus *Fragum* ſubrum perbella repræſentans, elegantis rubicundiſſimi coloris, ſapore eſt quidem herbaceo, nec omnino ingrato quamvis inſipido, non dulci ut *Fraga*. *Colitur in Hortis*. *Floret Junio*, *ac Julio*.

Vires.

Folia *ſunt emollientia*, *ut Atriplicis ſpecies*: Fructus *ignavi*, *fatui*, *& inſipidi guſtus*. Moriſ. *Hic* Fructus *refrigerat*. *Vid.* Boerh.

BLITUM MAJUS, ALBUM. *C. B. P.* 118.

Vid. Icon. 4. *Tab. LIX.*

BLitum *quaſi* βλιτον *rejiciendum*, *ob vilitatem tanquam Olus inſipidum*.

BLitum majus, album. *C. B. P.* 118. *Lugd. Ad. Lob.* *M. H.* 2. 599. *Blitum*, *pulchrum*, *album*, *magnum*. *J. B.* 2. 967. *Blitum majus*. *Dod.* p. 617. *Blitum album*. *Matth. Blitum ſativum*, *album*. *Geſn. Hort.* Ad duos, aut tres pedes attollitur: *Caulis* ejus rotundus, geniculatus, qui in alas non paucas diſtribuitur: *Folia* ſunt lata, acuminata veluti *Atriplicis*, ſed virentiora, leviter albicantia, glabra: *Floſculi* in ſummis ramulis ſpicatim proveniunt herbacei: *Semina* lævibus membranis incluſa, in ſummis itidem ramulorum faſtigiis racemoſa: *Radix* multiplicibus fibris deorſum demittitur. *Floret verſus Autumnum*.

BLITUM MAJUS, RUBRUM. *C. B. P.* 118.

Vid. Icon. 5. *Tab. LIX.*

BLitum majus, rubrum. *C. B. P.* 118. *M. H.* 2. 599. *Matth. Ad. Lob. Cam. Caeſ. Blitum*, *pulchrum*, *rectum*, *magnum*, *rubrum*. *J. B.* 2. 966. *Blitum*, *rubens*. *Dod.* p. 617. Facile adoleſcit hoc magnum rubrum, *Radice* eſt pollicari, fatuâ, ut tota planta, *Caule* fiſtuloſo intus extraque ſanguineo robore perfuſo, concoloremque *Succum* preſſo remittente: *Folia Betaceis* minora, magis rugoſa, quà cœlum ſpectant è rubro nigreſcunt, in ſupina parte hilarius rubent: *Floſculi* muſcoſi ſecundùm caulem apiculis pallidis conſtant: *Semen Atriplicis Sylveſtris*, vel *Amaranthi*, nigrum, nitens. *Una cum* Atriplicum *ſpeciebus viget*, *& floret*.

Temperamentum, & Vires.

Vires ſunt eadem, *ac in* Atriplici, Chenopodia, *&* Spinachia, *eſt* Planta *in Culinis valde uſitata*, *ejus vires ſunt emollientes*, *refrigerantes*, *& humectantes*, *in dyſenteria*, *& ſputo ſanguineo eſt* Planta *optima*. Boerh.

PARIETARIA OFFICINARUM, ET DIOSCORIDIS. *C. B. P.* 121. *Vid. Icon.* 6. *Tab. LIX*

PArietaria, *quod in parietinis oriat*: *unde* Muralis *herba* Caeſ. *l.* 2. *c.* 33. Ἑλξίνη Dioſcoridi *l.* 4. *c.* 86. *à ſemine aſpero veſtibus tenaciter adhærente*, περδίκιον Galeno 6. *ſimpl.*, *quod perdices hac delectentur*. Plin. *l.* 22 *c.* 17. Helxine, *&* Perdicium. *Sunt qui* Vitriariam, *&* Urceolariam *vocent*, *quòd tergendis urceolis vaſiſque vitreis peridonea ſit*.

PArietaria Officinarum, & Dioſcoridis. *C. B. P.* 121. *M. H.* 2. 600. *Parietaria*. *J. B.* 2. 976. *Dod.* p. 102. *Tab. Ger. Chabr. Helxine*. *Matth. Fuch. Cam. Lugd.* (cui & *Urceolaris*, ſicut & *Scribonio*), *& Ad. Lob.* (cui & *Vitriola*, ſeu *Perdicium*) *Caeſ. Caulibus* eſt hirſutis, ramoſis donata: *Folia* habet *Mercurialis* forma, & figura, hirſuta, atrovirentia, & aliquando nitentia, per ſiccitatem ſaltem; *Floſculos* confertim circa caules ex foliorum alis floccos coccinei coloris imitantes, primulum è nodulo emicantes; poſt ſe *Stamina* oſtendunt, *Apiculis* obſcure ex albo purpuraſcentibus involuta, quæ ſi *ſtylo* evolvere coneris, ſubſultim excuſſo pulvere, cum impetu, ſpectaculo jucundo, ſe expandunt repanda, in medio *Seminis* rudimentum circumdantia; *Radix* fibroſa. *Naſcitur juxta muros*, *parietes*, *ſepeſve*, *in ruderibus ut plurimum*, *& ſubinde in Venetiis*, *ac ipſis murorum rimis frequentiſſime*. *In Hortis etiam planta ita provenit ut inde vix abigi poſſit*. *Majo menſe exit*, *Julio*, *& Auguſto ſemen profert*: *radix Hyeme ſola reſtat*.

Tem-

Digitized by Google

Temperamentum, & Vires.

Vim habent Folia Parietaria, *ſive* Helxines *refrigerantem, auctore* Dioſcoride, *& aſtringentem, quare impoſita ſanant ignes ſacros, condylomata, ambuſta, panos incipientes, omnes inflammationes, ac tumores.* Succus *ejus Ceruſſâ admixtâ illitus eryſipelata & herpetes ſanat, & podagras cerato Cyprino, aut Adipe Hircino exceptus: Prodeſt & tuſſi diuturnæ* Succus *cyathi menſura hauſtus. Tonſillis quoque inflammatis utiliter gargarizatur, & illinitur, aurium dolori cum roſaceo inſtillata prodeſt Stillatitia ejus* Aqua, *faciem abſtergit, & nitorem addit. Recentiores trium unciarum pondere* Succum *epotum remorantem urinam citò provocare ajunt:* He hæ Folia *inſtar Cataplaſmatis cum Oleo, & Amygdalis dulcibus permixta pubi, & dolentibus locis impoſita, calculoſis, & urinæ difficultate laborantibus, præſidio ſunt* Sunt qui Folia *cum Vino, & quidem Cretico permiſceant; ſed cum Oleo Amygdalarum dulcium citius dolorem ſedans. Eadem nonnihil contuſa, & confricata recenti vulneri impoſita, & ſanguinem ſupprimunt, & vulnus ipſum glutinant, & ſi triduo non permutata, ſanant.* Teſte Moriſ.

ALCHIMILLA VULGARIS. *C B. P. 319.*
Vid. Icon. 7. Tab. LIX.

ALchimilla, *quod* Alchimiſtarum *præconiis celebrata ſit.* Pes Leonis *à forma foliorum. Nominant etiam* Stella, *vel* Stellaria, *quia flores, & folia aliquantulum in* Stellam *ſunt diſpoſita.*

ALchimilla vulgaris. *C. B. P. 319. Cluſ. H.* 108 *Cam. Hort. Alchimilla Eyſt. Dod. p.* 140 *Ad. Lob. Tabern. Ger. Alchimilla perennis, viridis, major, foliis ex luteo viriſcentibus. M H.* 2 195 *Pes Leonis, ſive Alchimilla. J. B* 2. 398. *Alchimilla major vulgaris. Park. Stellaria. Matth. Lugd. Caſt. Leontopodium. Brunf. Droſera, & Droſium, nuncupatur à rore foliis inſidente. Cord. in Hiſt.* Hæc major *Alchimilla* ex *Radice* minimi digiti magnitudine, aut pollicari craſſitudine plurimis fibris donata, ſtrenua aſtringente, ac deſiccante provenit: *Caules* ſurgunt aliquot tenues, teretes, hirſuti, ramoſi, dodrantales, & pedales, quibus inſident *Floſculi* herbacei, umbellatim congeſti, quorum ſinguli octonis conſtant *petalis* majoribus, totidem minoribus, alternatim poſitis, in quorum medio *apiculi* lutei: *Semen* minutum, luteum, ſemini Papaverino ſimile: *Folia* alia majora ſtatim à radice oriuntur, longis pediculis, ſeſquipalmaribus, hirſutis; alia minora cauli pediculo brevi, aut nullo adhærent; interceptâque folii continuitate reliquum pediculi ambiunt, ut ab eo perforentur: cæterum folio *Malvæ* accedit, folium inquam ex luteo-viriſcens, infra hirſutum, in octo, aut novem angulos obtuſos, ſeu plicas diviſum habet, ſingulis nervis à pediculo prodeuntibus in ſingulos angulos, concinne in ambitu crenatos. *Collium, & Montium amans eſt, imo deſcendit ad Prata, in quibus feliciter provenit. Majo, & Junio flores emicant herbide, cum apicibus luteis: Julio, & Auguſto perficiunt ſemina.*

Temperamentum, & Vires.

Folia, & Radix Alchimillæ majoris *adſtrictionem vehementem participant, exſiccant enim: aptiſſima vulneribus glutinandis, vulnera ejus* Decocto *utiliter lavantur, linteum in eo madefactum commode illis imponitur. Mulierum mammas impenſe laxas, linteum ejuſdem* Decocto *intinctum, & impoſitum dura ſolidaque efficit.* Decoctum *ejuſdem epotum interanea vulnera rupturaſque glutinat, & quod dictu mirum eſt, tota ejus* Plantæ *in glutinando vis eſt, ut ramices inteſtinorum, in pueris potiſſimum, ſanare poſſit.* Herba *ipſa, &* Radix *in vulnerariis potionibus adjunguntur* Pulveribus Emplaſticis, & Unguentis, *ſiſtit alba mulierum profluvia, facitque ad conceptionem, ſuperfluas humiditates exſiccando. Datur ejus* Pulvis *in Vino, aut jure, cochlearis menſura, 15., aut 20. diebus, mulieribus, quibus adempta concipiendi facultas, à nimia uteri humiditate, ob quam injectum ſemen continere non poteſt. Vid.* Moriſ., & Boerh.

PERCEPIER. Rai. *Syn.* 23.
Vid. Icon. 8. *Tab* LIX.

PErcepier *eſt* vox Anglica, *ob fortes radices, quia petras penetrat, & creſcit in rupibus, & tum putant petras in corpore frangere, ut de cæteris* Saxifragis *dicitur, ſed tamen habet amarorem, & vim penetrabilem; unde olim in* Anglia *frequens fuit ejus uſus ad calculos, pitus, ſanguinemque ex renibus, & veſica educendos.*

PErcepier. Rai. *Syn* 23. *Percepier Anglorum, Quibuſdam. J. B.* 3 2. 74. *Alchimilla, montana, minima. Col* 1. 146. *T.* 508. *Alchilla annua, minima, hirſuta, foliis infernè albicantibus. M. H.* 2. 195. *Chærophyllo nonnihil ſimilis. C. B, P.* 152. *Percepier Anglorum, ſeu Polygonum Selinoïdes. Park. Percepier Anglorum. Lobel. Ger. Caules* parvi, tenues, rotundi, villoſi, *Folia* obrotunda in tribus partibus inciſa, *Geranium* referentia, ſed minora; *Flores* ex alis foliorum, quatuor ſtaminibus donati; *Semina* in ſingulis utriculis à calice factis ſingularia; *Radix* parva, lignoſa, fibroſa, & nigra; *Hæc Planta creſcit in Pratis, & Montibus.*

Temperamentum, & Vires.

Hæc Planta *eſt aperiens, urinam excitat, menſtrua retenta provocat, conducit in Scorbuto.* Boerh.

KALI MAJUS, COCHLEATO SEMINE. *C. B. P.* 289.
Vid. Icon. 9. *Tab,* LIX.

KAli *eſt nomen* Aſiaticum, *quod denotat* Plantam Maritimam, *ſed jam per totam* Europam *eſt diſperſa.*

KAli majus, cochleato ſemine. *C. B, P* 289. *M. H.* 2. 609 *Cali vulgare. J. B.* 3. 702 *Kali. Dod. p* 81. *Matth. Kali, dictum Raj. Meth.* 24 *Kali magnum. Pena. Lugd. Soda, Kali magnum, Sedi medii folia, ſemine cochleato Lob.* Fruticat *Caule* cubitali, & ſeſquicubitali, ramoſo, *Portulacæ* concolore. *Foliis* denſis, anguſtis, *Sempervivi medii*, ſive *minoris teretifolii* duplo longioribus, acutioribus, inter quæ *Semina Limacem* puſillam imitantia, colore fuſco, folliculis *Malvæ* ritu occluſa. Minus obvia hæc Septentrionalibus, imo nuſpiam fere. Iſtius copia per initium Autumni coacervatur, metæ inſtar ſuper ſcrobe, cui ligna deſluit, ubi cogitur in glebam coloris nigricantis, & cinerei, quod *Kali*, & *Alkali*, ſicut & herbam ipſam nominant. *Galli Soude* vocant ad Vitrum conficiendum, quod in *Italiam*, & *Septentrionem ex Gallia Narbonenſi*, & *Aquitania defertur.* *Notior eſt in* Maritimis Galliæ Narbonenſis, *ubi tum ſponte, tum ſata, Campos maritimos frequenti caulium rubentium operit purpura.*

Temperamentum, & Vires.

Kali *calidum, & ſiccum eſt, ſicciot vero, & calidior ipſius cinis, qui ad quartum qualitatis utriuſque gradum accedit. Urendi hic, & cauſticam vim habet, colliqueſcunt hoc contriti lapides in materiam Vitrei vaſis conficiendis, & conflandis diſſolvuntur. Intra corpus exigua* Herbæ *hujus quantitas aſſumpta non modò urinas, ſed & menſes potenter evocat: fœtum tam vivum, quam mortuum ejicit: aquoſos per alvum humores ducit, & hydropicos purgat. Major quantitas pernicioſa eſt imò exitialis. Fugantur hujus* Herbæ *dum uritur, & odore, & fumo ſerpentes. Miſcetur vero cinis & iis, quæ ad ſcabiem, & cutis fœditatem faciunt Medicamentis; ſuperfluam, ac excreſcentem in malignis ulceribus carnem facile adimit, ut* Avicenna, & Serapio *referunt.* Flos Chriſtalli, *ſive ut vulgo* Axungia vitri, *inſigniter reſiccat, ſcabiem cutiſque fœditates facilè tollit, ſi* Aquâ, *in qua decoctus potius infuſus, partes infectæ crebrius foveantur, & laventur. Vid.* Moriſ., & Boerh.

SALICORNIA. *Dod. p.* 82. *Vid. Icon.* 10.
Tab: LIX.

SAlicornia *vocatur à* Sale, *quia eſt planta valde ſalſa:*

SAlicornia. *Dod. p.* 82. *Salicornia, geniculata, annua. T. Cor.* 51. *Kali, geniculatum, majus. C. B. P.* 289. *M. H.* 2. 611. *Cali geniculatum, ſive Salicornia. J. B.* 3. 704. *Rami* lignoſi, ſemper virides, multis nodis inſtructi; *Habitus* aphyllus, teres, ſucculentus, aizoïdeus, ſquamis pyxidarum articulatis conſtans; *Flos* apetalus, nudus, ex commiſſuris ſquamarum naſcens; *Fructus* eſt veſicula monoſpermos. *Creſcit circa* Mare Mediterraneum.

Tem-

Temperamentum, & Vires.

Folia decocta ſunt valde aperientia; urinam movent, menſtrua retenta provocant, partum accelerant, fœtum, & ſecundinas expellunt, humores aquoſos purgant, hinc conducit in hydrope; ejus cineres adhibentur ad Saponem, & vitria conficienda, proſunt in ſcabie, & omnibus cutaneis morbis, ſi Aquæ infundantur, & partes affectæ inde laventur. Vid. Jo. Bauh. Moriſ., & Boerh.

DISTRIBUTIO XXXII.

PLANTAE APETALAE, FLORE FRUCTUI CONTIGUO, ENANGIOSPERMAE.

Beta candida; Beta rubra, vulgaris, nigra dicta; Beta rubra, radice Rapæ; Aſarum vulgare, rotundifolium; Aſarum Cyclaminis folio, Virginianum, *ſive* Serpentaria major Officinarum; Chryſoplenium foliis amplioribus, auriculatis; Herniaria glabra; Amaranthus purpureus; Pimpinella ſanguiſorba; Plantago major; Plantago media; Plantago minor; Holoſteum ſtrictiſſimo folio, majus; Coronopus hortenſis; Pſyllium majus, erectum; & Myoſurus.

BETA CANDIDA. *J. B. 2. 961.*
Vid. Icon. 1. Tab. LX.

BEtam Dioſcorides *l. 2. c. 149.* τεῦτλον *nominat, dicitur, &* σεῦτλον *ab impulſu, quod facile increſcat:* Beta *vero quoniam figuram literæ β dum ſemine turget referre videtur.*

BEta candida. *J. B. 2. 961. Dod. p. 620. Trag. Fuch. Tur. Cord. in Dioſc. Lugd. Beta alba. Matth. Ad. Lob. Cam. Beta folio viridiore, & breviore, Caſ. Beta alba, vel palleſcens, quæ Sicula, & Cicla Officinarum. C. B. P. 118. M. H. 2. 596. Beta* hæc, quam ex *Radicis*, & *Foliorum* colore candidam vocant, *radicem* lignoſam habet, minimi digiti craſſitudine, mediocriter longam, candidam: *Folia* dilutius virent *Lapathi ſativi* modo, craſſa, & ſucculenta, ſapore nitroſo: *Caulis* duos cubitos altus, aut etiam major, gracilis, ſtriatus, multis alis concavus: in quibus longa ſerie *Floſculi* exigui ex foliorum alis, *Apicibus* luteis conſtantes, quinis *Calycum* ſoliolis obvallati, quibus etiam *Semen* ſuccedit rotundum, & rugoſa ſuperficie album, aut fuſcum.

BETA RUBRA, NIGRA DICTA. *Chabr. 302.*
Vid. Icon. 2. Tab. LX.

BEta rubra, nigra dicta. *Chabr. 302. Beta rubra, vulgaris. C. B. P. 118. M. H. 2. 596. Beta rubra. J. B. 2. 961. Dod. p. 620. Trag. Dod. Ger. Park.* Beta rubra vulgatior. *Adv. Lob. Lugd. Beta nigra. Matth. Fuch.* Hæc *Foliis* brevioribus, atrorubentibus aliquando, utplurimùm *Foliis* rubentibus: *Radice* eſt alba, foliis ſolummodo diſtinguitur à præcedente.

BETA RUBRA, RADICE RAPAE. *C. B. P. 118.*
Vid. Icon. 3. Tab. LX.

BEta rubra, radice Rapæ. *C. B. P. 118. M. H. 2. 596. Beta radice rubrâ, craſſa. J. B. 2. 961. Beta rubra, Romana. Dod. p. 620. Rapum rubrum, ſativum. Fuch. Beta erithrorhizos. Lugd.* Hæc *Caule* foliiſque rubet, ſed ſubinde dilutius: *Radices* habet carnoſas, rubras, & aliquando ruberrimas, craſſas, *Napo*, aut *Rapis* oblongis formâ ſimiles, quæ interiore *Pulpa* rubeor, & ori, quam reliquarum gratiores ciboque aptiores. *Seritur in Hortis* Beta *omnis generis, & ſolum amat madens, & lutum, at opportuniſſime Vere, & Julio, tota Æſtate vires, nec non & Hyems: altero anno caulis aſſurgit. Julio, & Auguſto ſemen ad maturitatem perducit.*

Vires, & Uſus.

Hæc Planta *eſt emolliens, nutriens, & laxans; quæ de re* Martialis.

Pigroque Ventri non inutiles Betas.

Folia ſunt edulia, oleracea, præbentque nutrimentum optimum, ſi Coſtæ Foliis *abſciſſis decoctæ inſtar Aſparagorum edantur cum Oleo, & Aceto;* Succus *vero recens* Foliis *expreſſus acris eſt, ſed coctione emollitur; ſi* Succus *Clyſteribus miſceatur ad unciam unam, duas, vel tres, eſt optimum ſaponaceum, quod mirificè purgat, auri inſtillatus tollit ſurditatem, cuti applicatus inflammationem, & eſcharam facit; hinc inter plantas eſcharoticas refertur, ſi auribus inſtilletur ſæpe cephalalgiam curat, ſed hæc planta naribus indita ingentem aquæ copiam ejicit;* Beta rubra, nigra dicta, *&* Beta rubra, radice Rapæ. Radicis Succus *eſt acer, & immiſſus auribus ſolet cerebrum turbare, & ſic nonnunquam dolores dentium, & cephalalgias curat, ſed adeſt periculum, ne organa lædantur; inter fortiſſimas errhinas* Plantas *quoque recenſetur:* Folia *contuſa, & ulceribus impoſita hæc à putredine defendunt. Emplaſtr. è* Radicibus Betæ *curat achores. De cæteris viribus conſule.* Jo. Bauhin. Chabr. Moriſ., & Boerh.

ASARUM VULGARE, ROTUNDIFOLIUM.
M. H. 3. 511. Vid. Icon. 4. Tab. LX.

ASarum Græcis ἄσαρον quaſi *ab* à *privativa particula, &* σαίρω σαρῶ verro, mundo, orno, *quia cùm ſit planta* ἄκαυλος, folia *ejus ſunt ſemper humi ſtrata, & lutulenta.*

ASarum vulgare, rotundifolium. *M. H. 3. 511. Aſarum. C. B. P. 197. Dod. p. 358. J. B. 3. 548. Eyſt. Matth. Trag. Ger. Brunf. Aſarum vulgare. Park. Aſarum Baccaris, ſive Baccatus. Adv. Lob. Radix Calami* craſſitie, *Fibris* plurimis adnexis, reptatu ſe propagat, & in plurima capitula ſe ſpargit; ex quorum unoquoque bina proveniunt *Folia*, è cordis formâ rotunda, caule carentia, ſed *pediculis* ſingularibus longis inſidentia, rigidiuſcula, perpetua fronte virentia, *Odore* medicato cum aromatico permixto, prædita. E pediculorum prædictorum angulo *Flos* oritur, ſordide pulli, aut ferruginei coloris, oblongus, durus, cytiniformis, monopetalus, in tria ſegmenta in ore diviſus, *petiolo* brevi adnatus, qui non decidit, ſed *Calycis* vicem præſtat, & *Vaſculum ſeminale*, in ſex loculamenta intus diviſum, totidem radiis in ſummo *Papaverum* ad inſtar ornatum, *Semina acinis uvarum* ſimilia, continens, includit. *Montium opaca, & umbroſa loca amat; perpetuò viret, nova tamen una cum floribus folia Vere promit, & in prima germinatione hirſutie quadam pubeſcit.*

Temperamentum, & Vires.

Aſarum *guſtu mordaci eſt, & acri, ideoque vim leviter excalefactoriam, & reſiccantem obtinet. Aperit; attenuat; Catharticum eſt, & emeticum.* Folia *atque* Radices *Vomitus, & ſedes violenter excitare ſolent; ergo in ſub-*

ſtan-

ſtantia rara exhibentur. Ex his infuſio nauſeoſum eſt remedium, ſed potenter operatur. Tum Folia, tum Radices in Aqua ſimplici decocta vim omnem amittunt vomitoriam, ſed diureſin promovent; decocta cum Vino vim catharticam, & emeticam retinent: unde decoctum febribus tertianis, & quartanis afflictis propinatur, & à quibuſdam exiſtimatur præclaræ virtutis remedium. Succus jecinoris, fellis, & lienis obſtructiones reſolvit; ictericis, & hydropicis prodeſt; idem naribus attractus caput expurgat. Radicis pulvis errhinis admiſceri ſolet. Aſarum propter partium tenuitatem non tantum eſt inſigne diureticum, ſed & ſecundas, menſeſque movet, unde Meretriculæ noſtræ, inquit Caſp. Hoffman. plus ſatis frequentant Decoctum ejus, cum ſentiunt ſe gravidas. Lindenus de hac Planta pulchrè ſcripſit, & hoc medicamento ſemper uſus eſt, ubi vel ſurſum, vel deorſum erat purgandum, & quoque adhibuit in illa Epidemia Anni 1669 inde tum ejus ægri quam citiſſimè ſanabantur &c. Vid. Schrod. Moriſ., & Boerh.

ASARUM CYCLAMINIS FOLIO, VIRGINIANUM, T. 501. Serpentaria major, Officinarum.

Vid. Icon. 5. Tab. LX.

ASarum Cyclaminis folio, Virginianum. T. 501. Aſarum Americanum. Park. Aſarum Virginianum, Folio cordato, Cyclaminis more maculato. M. H. 3. 511. Serpentaria major, Officinarum. Ibid. 3. 511. Radix craſſiuſculis Fibris, guſtu calidis, & odoratis conſtat. Singula Folia Aſari ritu, ſingulis pediculis longis inſidentia, vulgaris magnitudine cedunt, & à petiolo longius ſunt protracta, cordiformia, ſuperficie è pallido atroque virore, Cyclaminum in modum maculata. Flos trifidus, ſegmentis rotundioribus fiſſus, ad exortum pediculi enaſcitur. Cl. Mentzelius plantam nomine Violæ foliis diſſectis, in Pugillo rariorum Plantarum, his verbis deſcribit; In deciduis ſaxis inter lapides, & ruinoſa montium Tirolenſium rudera reperi. Notandum, quod in hac Plantula Florem videri mihi contigerit, qui parvus licet, trifidus, brunni coloris, cum Aſari floribus penitus congruit; ideo potius plantula ad Aſari, quam Violæ ſpecies reducenda.

Temperamentum, & Vires.

Serpentaria vel major, vel minor inter manifeſte calidas, & ſiccas cenſeatur. Radices cirroſæ, vulgo in Officinis venales, odore ſunt reſinoſo, forti, & aromatico, non tamen ingrato; guſtu acri ſubaſtringente, & aliquantulum dulce. Eſt vero Planta egregia vi alexiteria pollens. Contra venenatorum ictus promptiſſimum eſt remedium, quod maxime ſentiunt Americani demorſi à teterrimo illo Serpente cauda crepitante, in Hiſtor. Amer. Recchi Domina Serpentium, vulgo Ratile Snake, dicto. Demorſos à cane rabido ab hydrophobia tuetur. Febribus tertianis, & malignis prodeſt, cæteriſque affectibus convenit, ubi morbus per ſudores foras educendus. Moriſ.

CHRYSOPLENIUM FOLIIS AMPLIORIBUS, AURICULATIS. T. 146. Vid. Icon 6 Tab. LX.

CHryſoplenium dicitur à χρυσὸς aurum, & σπλὴν, quaſi planta, cujus flores ſunt coloris aurei, & optima ad morbos ſplenis.

CHryſoplenium foliis amplioribus, auriculatis. T. 146. Chryſoplenium. Tabern. Saxifraga rotundifolia, aurea. C. B. P. 309. Saxifraga aurea. Dod. p. 316. J. B. 3. 707. Eyſt. Park. Alchimilla rotundifolia, aurea hirſuta. H. L. Sedum paluſtre, luteum foliis ſubrotundis ſeſſilibus. M. H. 3 477. Tenera, & mollicella eſt planta, Folia ſubrotunda, pallide virentia, ſemunciam lata, leniter hirſuta, petiolis breviſſimis, aut nullis donata, plurima proferens. Caules floriferi palmares ſunt, anguloſi, hirſuti, albidi, ſucculenti, & quaſi pellucidi, Foliis conſimilibus onuſti, divaricationem dichotomam ſervantes; in quorum angulis æque, ac in ſummitatibus flores tetrapetali, aurei, rotundiuſculi, cum Staminulis etiam in medio flavis, inſident; & cuilibet flori ex eodem quaſi exortu adnaſcitur foliolum pallide vireſcens. In medio floris tetrapetali, cujus petala non decidunt, oritur Capſula bicornis, Seminibus exiguis pulveſulentis referta. Reptatu in riguis, & paluſtribus, ſolo præſertim arenoſo, fœcunde ſe propagat. Menſibus Aprili, & Majo floret.

Vires.

Cum Saxifragis ſunt eadem, dicitur Vires habere ad calculum frangendum, adhibetur etiam in Decoctis, ubi eſt adſtringendum, Boerh.

HERNIARIA GLABRA. J. B. 3. 378.

Vid. Icon. 7. Tab. LX.

HErniaria, ut putant, à Sanandis herniis.

HErniaria glabra. J. B. 3. 378. M. H. 2 593. Herniaria. Dod. p. 114. Lugd. Thal. Taber. Ger. Polygonum minus, ſive Millegrana major. C. B. P. 281. Herniaria multigrana, Serpilli Folia. Ad. Lob. Late ſubjectum ſolum occupat luxurie læta compluſcimum Ramuſculorum hæc Plantula, quos ex puſilla Radicula fundit hinc inde ſparſos, teretes, creberrimis Geniculis interceptos, ad quorum ſingula genicula adverſa folia exeunt Serpilli minora, glabra, ex viridi-lutea, guſtu acri: eodem loco erumpunt mirum in modum numeroſi floſculi ex apiculis luteolis compoſiti. Locis gaudet incultis, arenoſis, reperitur etiam in uliginoſis, ſed patentibus, & Soli expoſitis locis; Junio, Julio, nec non Auguſto frequens. Eſt & alia hujus ſpecies hirſuta, cujus Caules, & folia cinere obducta ſunt.

Temperamentum, & Vires.

Herniaria inſigniter vim exſiccandi habet, ut creditur, ſolidandi, ac ferruminandi ex Dodonæo. Tres inſignes facultates tribuit Anguillara. Succus, aut, potus, aut Herba eſitata, vel etiam Emplaſtri modo plagæ impoſita morſis à Vipera auxiliatur. Secundò Emplaſtrum ex ea herniam mire reſtituit. Poſtremò jecori prodeſt & ictero: Aqua enim diſtillata, ſi pota curat intra octo dies. Camerarius Aquam diſtillatam optimam prædicat in calculo. Apud Cluſium ipſum exſiccatum, & in pulverem tritum bonum atque equorum vulneribus, ac ulceribus inſperſum, Vermes in iis natos abigere, & necare; præter vero facultatem, qua calculoſis prodeſt, adverſus hernias etiam utilem eſſe aſſeverant Moriſ. du Clou, & Boeth quos vide.

AMARANTHUS PURPUREUS. J. B 2. 968.

Vid Icon. 8. Tab. LX.

AMaranthus quaſi flos non marceſcens; à vocibus Græcis ἄνθος Flos, μαραίνω marceſco; cum particula privativa A: mirumque poſtquam defecere cuncti flores, (ait Plinius lib. 21. cap. 8.) madefactus aquâ reviviſcit, & hybernas coronas facit. Summæ ejus naturæ in nomine eſt appellatio, quoniam non marceſcat. At Thoph. 6. Hiſt. 6. φλὸξ dicitur Gaza flammam vertit.

AMaranthus purpureus. J. B 2 968 Amarantus ſpicatus. Eyſt. Amarantus ſimplici panicula. C. B P. 121. Amaranthus major, paniculis ſurrectis, rubris. M. H. 2. 602. Amaranthus anguſtifolius, ſimplici, ſpicata panicula. Lob. Amaranthus coccineus. Ger. Hic foliis eſt Blito anguſtioribus, oblongis, acutis, integris; Caulibus rubicundis, in ſummo brachiatis; quorum ſummitates in Spicas rubri ſaturo colore ſimplices abeunt, vel multiplicatas, quæ condunt Semina nigra, pellucida; Radices habet longas, fibratas &c. Colitur in Hortis. Provenit Auguſto menſe, durat in Autumnum.

Temperamentum, & Vires.

Amaranthus profluvia ſanguinea ſiſtit, ulceraque ſanie manantia curat: ajunt enim recentiores facultate frigida ſiccaque eſſe, quare Florem infuſum epotum, & dyſentericis prodeſſe, & menſium abundantiam cohibere, albaſque uteri fluxiones, propterea cruenta expuentes levare, præſertim cum in pectore, aut pulmone vas aliquot ruptum fuerit, nec id ſine ratione; nam Amaranthi omnes, authore Lobelio, refrigerant, reſtringuunt, & reſiccant. Vid. Dod. Chabr., & Moriſ.

PIMPINELLA SANGUISORBA. Dod. p. 105.

Vid. Icon. 1. Tab. LXI.

PImpinella, & Bipinella, quaſi Bipennula, à foliorum binis ordinibus pennatim, ſeu plumatim digeſtis, nominatur; Sanguiſorba non infrequenter dicta, eo quod ſanguineos fluxus ſiſtat, & ſorbeat.

Pim-

PImpinella ſanguiſorba. *Dod. p. 105 Pimpinella ſpicâ brevi, minor, lævis, non piloſa, & hirſuta. M. V. 57. Pimpinella, ſanguiſorba, minor, hirſuta.* C. B. P. 160. *M. H.* 3. 263. Sanguiſorba minor. *J. B.* 3. 113. *Sideritis. II. Dioſcoridis, minor. Col.* 1. 116. *Folia* palmum longa, odore pene *Cucumerum*, ex pluribus aliis, parvis, ſubrotundis, in ambitu crenatis, nonnihil hirſutis, ad unam coſtam mediam adhærentibus, alata, naſcuntur. Inter hæc *Caules* pedales, aliquantulum ſtriati, non omnino foliorum, nec ramuſculorum vidui, nunc reclinati, nunc erecti, aſſurgunt; in quorum faſtigiis *Capitula* rotunda, ex exiguis *floſculis* tetrapetalis ſubpurpuraſcentibus compoſita ſunt. Floſculorum autem quilibet *fructui* ſingolari ex quadrangulari ſubrotundo, inſidet. *Radix* ſubeſt longa, fuſca, in ſurculas aliquot diviſa. *Locis aſperis, petroſis, & montoſis, frequenter occurrit; & per totam Hyemem folia retinet viridia. Hujus folia frequentius obſervantur glabra. Colitur nobis in Hortis. Floret Majo, & Junio.*

Temperamentum, & Vires.

Pimpinella *refrigerantis, exſiccantis, & adſtrictoriæ facultatis particeps eſt. Idcirco ad Alvi profluvia, dyſenteriam, menſes nimios; ad quaſcunque corporis ſanguineas excretiones ſiſtendas, celeberrima audit. Datur vel* Succus, *vel* Decoctum; *vel ipſius* Herba Foliorum *aridorum* pulvis *contuſa forinſecus imponitur, vel aliis externis remediis admiſcetur.* Alexipharmaca *eſt, & ad morbos malignos abigendos utilis. Ad vulnera autem* Sanguiſorbæ *vis ſingularis eſt, & à quamplurimis laudata; ſanguinem ſupprimit aque intrinſecus ſumpta, ac foris impoſita. Fragrantiſſima eſt* Pimpinella; *habet vero ſuperficie tenus quandam leviter odoratam, & temperatam qualitatem, quam in Vinum injecta deponit; cui gratiam quandam inter bibendum conciliat. Hæc autem qualitas, nec arida* Herbæ *adeſt, nec* Succo, *aut* Decocto *communicatur; idcirco Sulphure, & Sale volatili plantam abundare, inquit* Moriſ. *Ad dyſenterias, & reliquos ventris fluxus ſtrenuum eſſe præſidium, ſi aut ex Vino, aut Aqua bibantur* Folia, & Radices, *nemini Medicinam adminiſtranti non eſt notum. Ex* pulvere Foliorum Sanguiſorbæ *cum* Melle, & Saccharo *ſumat drachm. ſs. omni mane cum* drach. jii. Aquæ ſanguiſorbæ. *Vide* Jo. Bauh. *qui diffuſe agit de ejus Viribus, pag.* 119., *&* 120.

PLANTAGO MAJOR. *Dod. p.* 107.
Vid. Icon. 2. Tab. LXI.

PLantago *eſt vel latiore, vel anguſtiore folio,* πολύνευρον *à foliorum nervis dicta;* ἀρνόγλωσσον Dioſc. *à forma, id eſt lingua agnina, etiam dicitur.* Plantaginem *per excellentiam dictam fuiſſe exiſtimant, quaſi plantam præſtantiſſimam; alii nomen illud ducunt à pedum plantâ, quæ vulgò teritur, vel quam repræſentat.*

PLantago major. *Dod. p.* 107 *Matth. Caſt. Plantago latifolia, ſinuata.* C. B. P. 189. *Plantago major, folio glabro, non laciniato ut plurimum. J. B.* 3. 502. *Plantago latifolia, vulgaris. M. H.* 3. 258. *Plantago latifolia, lævis. Adv. Lob. Radix* ei brevis, digitalis craſſitudinis, vel tenuior, multis *Fibris*, plerumque indiviſis, capillatur; unde *Folia* palmæ amplitudinis, lævia, *nervis* ſeptem decurrentibus diſtincta. Inter hæc autem *Cauliculi* aſſurgunt, rotundi, lenti, nec fracto faciles, pedales; qui à medio ad faſtigium uſque, denſis, minimis, herbaceis, *Floſculis*, tetrapetaloidibus, ſpicato ordine conveſtiuntur; deinde in *vaſcula* oblonga, horizontaliter in medio per maturitatem diviſa, tranſmutantur. His autem *Semina* pluriformia, nunc bina, nunc terna, imo interdum quaterna conſpiciuntur, ſed frequentius bina. *Omnibus pene regionibus paſcuis, ad ſemitas, & vias occurrit.*

PLANTAGO MEDIA. *Dod. p.* 107.
Vid. Icon. 3. Tab. LXI.

PLantago media. *Dod. p.* 107. *Thal. Plantago latifolia, incana.* C. B. P. 189. *Plantago major, hirſuta, media à nonnullis cognominata. J. B.* 3. 504. *Plantago major, incana. Lob. Folia* per terram ſtrata, & in rotam expanſa, vulgaris ſunt rotundiora, & omnino hirſutie candida obducta. *Caules* è medietate oriuntur, primo quidem curvi, tunc erecte aſſurgentes, & ſubcæruleas *Spicas* longas, ex *Floſculis* ſtaminulis albis donatis confectas, gerunt. *In paſcuis, & herbidis locis ubique occurrit.*

PLANTAGO MINOR. *Dod. p.* 189.
Vid. Icon. 4. Tab. LXI.

PLantago minor. *Dod. p.* 107. *Plantago anguſtifolia, major.* C. B. P. 107. *Plantago lanceolata. J. B.* 3. 505. *Plantago quinquenervia. Lob. Ger. Plantago altera, & Coſta canina. Tab. Folia* hujus *Plantæ*, admodum vulgaris, anguſta, acuta, in dodrantalem, & fæcundiori ſolo pedalem longitudinem exporrecta, molliter piloſa, marginibus nunc æqualibus, interdum etiam dentatis, donatur. *Caules* pedales, & altiores ſunt, nudi, ſtriati, & anguloſi, in quorum ſummitatibus *Spicæ* craſſiores, & breviores, *Semina* gerentes majora, bina in ſingulo vaſculo horizontaliter diſſecto, inſident. *In Pratis ſiccioribus, & paſcuis paſſim provenit.*

Temperamentum, & Vires.

Mixta temperaturæ eſt Plantago; *habet enim quiddam aqueum, frigidum, & quiddam auſterum, quod terreum eſt. Itaque refrigerat, ſimul & deſiccat; abſtergit, & inſpiſſat; hepatica eſt & vulneraria; in herniis, alvi fluxionibus, hæmoptyſi, hydrope, gonorrhæa, mictione involuntaria, menſium fluxu, & in febribus utilis eſt.* Aqua *deſtillata in Officinis ad effectus prædictos non mediocris eſt uſus.* Succus Foliorum *cum Symphyti majoris* Radicibus, *& Sacchara in* Electuarium *contuſis, adverſus vomitum, aut ſanguinis expuitionem certiſſimum eſt remedium.* D. Boyl. Semen *ſubtilium eſt partium, & ſiccioris, & minus frigidæ facultatis. At jecinorum, & renum dolores adhibetur; & ad abortum ſiſtendum inſignis eſt uſus. Vulneraria eſt egregia; ad ulcera rebellia, & inveterata; ad fluxiones, ac putredines ſiſtendas optimi eſt uſus; ſimul glutinat, & alia ulcera recentia ſimul & inveterata exſiccat, & ſolvit. Ad uſus adſtringentem vim poſtulantes* Plantago anguſtifolia *potius eligitur.* Moriſ., *& plura apud* Boerh.

HOLOSTEUM STRICTISSIMO FOLIO, MAJUS.
C. B. P. 190. Vid. Icon. 5. Tab. LXI.

HOloſteon, *quaſi totam oſſeam, per antiphraſin dictum vult* Plinius; *quamvis id nomen illi ob fruticis duritiem meliùs convenire exiſtiment alii.* [illegible], *quaſi totum uſui aptum, legendum cenſent nonnulli;* rem expendant Docti.

HOloſteum ſtrictiſſimo folio, majus. C. B. P. 190. *M. H.* 3. 260. *Coronopus, Serpentina. J. B.* 3. 510. *Serpentina, Matthioli. Dod. p.* 109. Inſignis craſſitudinis, & longitudinis eſt *Radix*, in *Capitula* aliquot ſubinde diviſa; ex qua *Foliorum* ſeges magna pullulat, longitudine *Coronopi eſculenti*, ſed latitudine trientem, aut quadrantem non adæquantium. *Caules* inter ea plures, palmares, & altiores, nudi, enodes, *tyrſo Coronopi* inſignes. *In Montibus, in Collibus, & in Hortis provenit. Floret Junio, & Julio.*

Vires, & Uſus.

Contra venenatos Serpentum ictus, & morſus, ut & in Hydrope, alvi fluxibus, & Odontalgiis ejus uſum commendat plurimùm Matthiolus, *ex cujus ſcriptis utendi modum petendum relinquimus.*

CORONOPUS HORTENSIS. *C. B. P.* 190.
Vid. Icon. 6. Tab. LXI.

COronopus *porrò, & ſecundùm quoſdam* Stellaria *dicitur, quia* Cornicis *pedem, vel* ſtellam, *ſuis fiſſuris repræſentant folia, atque etiam ob aliqualem foliorum ſimilitudinem, Cornu Cervinum.* Sanguinaria *verò, vel* Sanguinalis, *quòd Sanguini ſiſtendo apta ſit.*

COronopus hortenſis. *C. B. P.* 190. *M. H.* 3. 261. *Coronopus, ſive Cornu Cervinum vulgò, ſpicâ Plantaginis. J. B.* 3. 509. *Herba Stella, ſive Cornu Cervinum. Dod. p.* 109. *Coronopus. Eyſt. Cornu Cervinum. Lob. Ger. Coronopus vulgaris, ſive Cornu Cervinum. Park. Folia* hujus oblonga, anguſta, adnatis utrinque appendicibus ramoſa, inſtar *Cervini Cornu*, exignis pilis tenuiſſimis aſperu-

petioſcula, & radiantis *Stellæ* in modum orbiculatim ſtrata humi decumbunt. Exeunt inter hæc *Cauliculi* à medio faſtigium uſque *Floſculis*, deinde *Seminibus* gravidi, inſtar *Spicæ majoris Plantaginis*, quam proximè, tametſi minor, ac brevior ſit, refert. *Radix* oblonga, tenuis, albida. *Locis incultis, aridis, arenoſis, ſecus vias, frequens reperitur. Seritur quandoque in Hortis, ubi lætior exit, & ad ampliorem altitudinem aſſurgit.*

Temperamentum, & Vires.

Coronopi *herba frigida eſt, & ſicca, manifeſtè aſtringens, facultateque ad* Plantaginem *accedens.* Folia in *Acetaria apud* Gallos, *&* Anglos *poſt levem coctionem recipi ſolent, nephriticiſque prodeſſe ea creditur, non calculum atterens, ſed renes roborans, &c. Sanguinis eruptiones cohibet, a ſiſtit* *Vid.* Chabr., *&* Boerh.

PSYLLIUM MAJUS, ERECTUM. *C. B. P.* 191. *Vid. Icon.* 7. *Tab. LXI.*

PSyllium *dicitur à voce Græca* ψύλλα, Pulex, *quòd pulices fugare, vel potiùs, quòd ſemen ejus pulici ſimile exiſtimetur.*

PSyllium majus, erectum. *C. B. P.* 191. *J. B.* 3. 513. *Pſyllium* Dod p. 115. *Matth. Pſyllium annuum majus, foliis integris. M. H.* 3. 262. *Pulicaris herba. Ger. Pulicaris herba. Lugd.* Planta hæc pedalis ramoſa *folia* profert ex adverſo poſita, antecedentis latiora, *Hyſſopi* ſimilia, acuta, e ſinubus quorum ſupremorum petioli nudi exeunt, *Capitula* brevia plantaginea ſuſtinentes *Semina* quoque oblonga, parva, ſplendentia in capſulis conſimilibus includuntur; quibus maturescentibus *Radix* perit. Tota planta viſcida, & glutinoſa eſt. *Inter ſegetes frequens reperitur, & in Hortis. Floret Julio, & Auguſto.*

Temperamentum, Vires, & Uſus.

Pſyllii Semen *maximè in uſu eſt, authore* Galeno, *eſtque in ſecundo refrigerantium ordine, in ſiccando verò, & humectando medium* Aqua, *in qua id maſſatum, agitatum maceratumque fuerit, donec lentorem contraxerit, omnes inflammationes ſedat; ardentium febrium calores mitigat; ſitim reſtinguit; & in ore ſubacta linguæ aſperitates lenit. Ad bilem educendam, choleramque purgandam,* Seminis, *&* Herbæ *muccaginoſus, & lactei cremoris ſimilis* Succus *commendatur. Dyſentericis, & quibus veſica exulceratur, utilis. Minime tamen crebro hac muccagine utendum; nimiam enim quantitatem venenoſam pronunciarunt* Græci, *&* Arabes. *Et quidem remiſſa ſe habere quotidiana docet experientia.* Semen Pſyllii, *aut ejus muccago puerorum enterocelas curat, & umbilicos prominentes, impoſita; addito vero &* Oleo *roſaceo articulorum doloribus, (ex cauſa videlicet calente) parotidibus, œdematis, luxationibus emolliendis prodeſſe* Dioſc. *refert.*

Duas diverſas ſubſtantias in Pſyllio *poſuére* Arabes: *frigidam unam in* Cortice, *& calidiſſimam, veſicatoriamque aliam in* Medulla. *Sed de hac diverſa ſubſtantia nihil tradidére* Græci, *quamvis ipſi frequenter uſi ſint in* Cortice, *&* Medulla. *Vid.* Jo. Bauh. Chabr. Moriſ., *&* Boerh.

MYOSURUS. *J. B.* 3. 518. *Vid. Icon.* 8. *Tab. LXI.*

MYoſurus *vocatur à* μυὸς, *mure, &* οὐρὰ cauda, *quaſi* cauda muris, *quia ſpica hujus Plantæ muris caudam refert.*

MYoſurus, *J. B.* 3 518. *Cauda murina. Dod. p.* 112 *Holoſteo affinis, Cauda muris. C. B. P.* 190. *Ranunculus gramineo folio, flore caudato, ſeminibus in capitulum ſpicatum congeſtis. T.* 293. *Fibras* numeroſas pro *Radicibus* habet: unde *Folia* germinant multa graminea, trium quatuorvè unciarum, admodum anguſta. *Cauliculi* molles, teretes, nudi, altitudine folia haud multùm excedentes. In cacumine *Floſculos*, herbacei coloris, paulùm ſeſe explicantes: ſuccedente clava duarum triumve unciarum, tereti, mucronata, compacta, caudam murinam affabrè mentiente. *Pinguibus agris, & Pratis gaudet, florens Aprili.*

Temperamentum, & Vires.

Refrigerat, atque haud multùm Viribus à Plantagine *differt.* Chabr.

DISTRIBUTIO XXXIII.

PLANTAE APETALAE, FRUCTU A FLORE REMOTO.

Ambroſia maritimâ; & Xanthium, *ſive* Lappa minor.

AMBROSIA MARITIMA. *C. B. P.* 138. *Vid. Icon* 9. *Tab. LXI.*

AMbroſia, *à vocibus* Græcis βρῶμα Cibus, *&* θεὸς Deus, *quaſi diceres Deorum cibum.* Ἀμβροσία Dioſc *lib.* 3. *c* 129 *Aliis* Ambroſiæ *nomine donabatur, & quaſi immortalem utentibus vitam daret, ſic appellabatur.*

AMbroſia maritima. *C. B. P.* 138. *Ambroſia, Quibuſdam. J. B* 3 190. *Ambroſia. Dod. p.* 35 *Adv. Lob. Cæſ. Ambroſia hortenſis, procerior, Lob Ici. Lugd.* 1148 *Ambroſia Artemiſiæ forſan ſpecies. Geſn. hort.* Ramoſa eſt planta, & quaſi fruticat à *Radice* annua fibroſa, & pedalem altitudinem, aut circiter aſſequitur. *Caules* ex rotunditate quadrati *foliis* latiuſculis, lanugnoſis, aut incanis, in varia ſegmenta *Artemiſiæ*, aut *Abſinthii vulgaris* in modum diviſis, nunc è regione, nunc alternatim poſitis, grave, ſed ſatis ſuave olentibus, ornati ſunt; Caules autem deſinunt in ſpicam *florum* ex viridi luteorum, ex *Staminulis* operimento foliaceo tectis, compoſitorum inanium, & inutilium (ut in aliquibus Plantis aliis videre licet) quibus ſubſunt in eodem caule *Semina* fere quadrata, apicibus echinatis donata, ſolida, anguloſa, è quibus quotannis renovatur. *In* Cappadocia, *&* Hetruriæ *Maritimis ſponte naſcitur, apud nos in Hortis colitur.*

Temperamentum, & Vires.

Ambroſia *repellendi, & reprimendi facultatem obtinet, nam ut* Galenus *ait, eadem Medicamentis impoſita, vim habet aſtringentem, & reprimentem; verum ut ait* Plinius *vim repellendi* ἀποκρουστικὴν Dioſcoridi *dictam in vim diſcutiendi* διαφορητικὴν *appellatam commutavit; Vulneraria dicitur, inquit* Boerh.

XANTHIUM, *ſive* LAPPA MINOR. *J. B.* 3. 572. *Vid. Icon.* 10. *Tab LXI.*

XAnthium *à voce* Græca ξανθὸς flavus. *Fructus enim* Xanthii, *ut ait* Dioſcorides, *lib.* 4. *cap.* 138. *ante collectus, quam perfectè ſiceſcat, deinde tuſus, & fictili vaſe reconditus, flavos facit capillos.* Lappa, *&* Bardana *minor à ſeminibus ſpinoſis, veſtibus adhærentibus, etiam nuncupatur* ; ſτρουμάριον, *inſuper, i. e.* Jugularis, *quia morbis gulæ, ſtrumis ſc. medeatur, dicta ſolet.*

XAnthium, *ſive* Lappa minor. *J. B.* 3. 572. *Xanthium Matth. Anguill. Lob. Obſ.* 319. *Dod p.* 39. *Lappa minor, ſive Xanthium Dioſcoridis. C. B. P.* 198. *Xanthium, & Strumaria. Adv. Bardana minor. Ger. Emac.* 809. *Xanthium, ſive Bardana minor. Park.* 1223. *Caule* eſt cubitali circiter, hirſuto, punctis rubris guttato, ramoſo. *Folia* alternatim pediculis nituntur uncias tres longis

cauli concoloribus, ſinuata, crenata, colore, quod nomen loquitur, *Xantho*, utrinque hirſuta, ſapore acriuſculo, & quodam modo aromatico. Quà foliorum pediculis eſt ortus, plura ſimul *Capitula* ſe promunt bulbata, *Floſculos* ſtamineos emittentia; iiſque delapſis *Echini* ſuccreſcunt Lappacei, veſtibus adhærentes, oblongi, in duos acutos rigidoſque macrones deſinentes, qui duobus diſtinctis loculis totidem grana condunt hordacea. *Radix* parva, multas undique fibras proferens. *Gaudet ſolo læto, & pingui, juxta mœnia & ſcrobes arefactas. Viget Julio, & Auguſto.*

Vires, & Uſus.

Calef., & ſicc. dig. guſtu eſt amaro, & ſubacri. Uſus præcip. (ſecund. Matthiol.) *in minore lepra educenda* (*cum* Rhab *exhib.* radix) *in lipothymia. Extrinſec. in ſtrumas, & tumoribus diſcutiendis (epithem) in capillis luteo colore tingendis.* Herba *cancrorum ardori efficax eſt extinguendo.* Schrod. Corticis verò Decoctum *potum lienes abſumit, & collutu dentes firmat.* Chabr.

DISTRIBUTIO XXXIV.

PLANTAE APETALAE FLORE IN UNA PLANTA STERILI, FRUCTU ALIA NON FLORIFERA, VOCANTUR SEXU DISTINCTAE.

Spinachia ſemine ſpinoſo; Lupulus mas; Cannabis ſativa; Urtica urens, maxima; Urtica urens, minor; Urtica Romana, *ſive* Mas, cum globulis; Mercurialis mas; Mercurialis fœmina; Equiſetum paluſtre, longioribus ſetis; Equiſetum paluſtre, brevioribus ſetis; & Ephedra maritima, minor.

SPINACHIA SEMINE SPINOSO. *M. H. 2. 598.* *Vid. Icon. 1. Tab. LXII.*

SPinachia *dicitur à ſpinoſis ſeminibus. Aliis* Spinacia, *quaſi Olus ſpinoſum.* Spinachia *ob ſemina dura, & ſpinoſa* Græcis *recentioribus* σπανάχια *à raritate in uſu Medico; Aliis* Seutiolapathum, *hoc eſt medio natura inter* Betam, *&* Lapathum; *Aliis* Seutlomalache *propter facultatem molliendi, quam communem habet cum* Malva.

SPinachia ſemine ſpinoſo. *M. H. 2. 598 Spinacia vulgaris, capſulâ ſeminis aculeata. T. 533. Lapathum hortenſe, ſeu Spinacia, ſemine ſpinoſa. C. B. P 114 Spinacia Mas. J. B. 2. 963. Cam. Spinacia. Lob Fuch. Matth. Dod. Taber. Ad. Lugd. Spinoſum Olus. Geſn. Hort. Folia* profert mollia obſcure virentia. Succi plena, acuminata, & latiore baſi triangula, juxta pediculum ſæpenumero una utrinque profundâ ſectione diviſa; *Caules* teretes, pedales, intus concavos, ſimilibus foliis conveſtitos, juxta quæ, tum in faſtigiis ramulorum *Floſculi* herbacei, racematim cohærent, ſuccedente molliter ſpinoſo *Semine*; *Radix* tenuibus fibris conſtat. *In Hortis colitur; Floret ut plurimùm Julio, & Auguſto.*

Temperamentum, & Vires.

Eſt Spinachia *humida plane, & frigida ordine fere ſecundo, humida magis ex Olerum numero, quorum ſubſtantia aquoſior, & ſapor qualitatis expers, cito deſcendit, & alvum emollit, Editur decocta, ſed alimenti exiguum, aut nihil confert. Flatulenta nonnihil eſt, & nauſeam facile parit, niſi Zinzibere, aut alio ſimili condiatur: recipitur & inter cruda Acetaria recens enata, prius ſcilicet, quam latiora ei ſubnata fuerint folia.* Moriſ. *Extrinſecus refrigerat ventriculum, ac Epar (impoſita). Continuus uſus ejus melancholicum generat ſanguinem.* Schrod.

LUPULUS MAS. *C. B. P. 298.* *Vid. Icon. 2. Tab. LXII.*

LUpulum à Plinio *l. 21. c. 15.* Lupum Salictarium *nominatum volunt; qui Meſue 3 Purg. 24.* Volubilis foliis aſperis *dicitur; hodie in* Græcia βρυωνία *nominatur.*

LUpulus mas. *C. B. P. 298. J. B. 151. Cam. Ep. Lupulus. Dod. p. 409. Lupulus ſalictarius. Fuch. Geſn. Hort. Lob Lupulus ſalictarius (quod ſalices ſcandat) Adv. Convolvulus perennis, heteroclitus, floribus herbaceis, capſulis foliaceis ſtrobili inſtar. M. H. 2. 37.* Hæc *Herba* Convolvuli heterocliti ſcandentis eſt ſpecies, quæ amplexu vivit, & perticas, aliaque adminicula Caulibus ſuis circumligando ſcandit. *Cauliculos* promit longiſſimos, aſperos, & hirſutos; *folia* quoque aſpera, lata, anguloſa, *vitis*, aut *Bryoniæ albæ* potius ſimilia; veruntamen magis viridia, & paucioribus inciſuris diviſa; *Flores* è ſummis virgulis racematim dependent parvi, herbacei, ſeu ſubalbidi; quibus ſuccedunt *fructus*, qui folliculoſi, & haud magni ſunt, ſtrobili inſtar ex foliolis imbricatim ſeſe contegentibus, ſeu ex tenuibus membranis ſquamatim, ſed laxe ſatis compacti, colore ſubalbidi, ſeu ochroleuci, & quaſi ad pallidum colorem vergentes: gravis ſunt odoris, in quibus latet *Semen* exiguum, nigricans, facile poſt ſtrobilos exſiccatos excidentes; *Radices* tamen vivaces ſibi invicem implicantur. *Floret Auguſto: Solo gaudet pingui, vel inter vepres, & ſenticeta, circa agrorum margines.*

Temperamentum, & Vires.

Coni Lupuli *ſunt calidi, & ſicci, caput ſæpe impetunt, & idem facile implent, odore graviore ipſum ferientes; ejuſdem temperamenti ſunt &* Folia *ipſa, ſimul aperientia, & abſtergentia. Primi* Turionis, *ſeu* Aſparagi Lupuli *vere erumpentes mitiores multo ſunt, & inter edulia recipiuntur; oblectamenta tamen magis (ut ait* Plinius) *quam cibus. Nam alimenti quiddam perexiguum conferunt; proſunt tamen viſceribus, & aperiendo, & urinam movendo; faciliorem etiam alvum faciunt. Teneriores* Cauliculi *ſub exitum è terra,* Turiones, *ipſique quoque* Coni *jecur, & lienem ab obſtructionibus liberant; per urinas expurgant; ſanguinem mundant; adverſus diuturnas febres, ſcabiem, & cutis fœditates decocta in Sero Lactis proſunt.* Succus *ejuſdem potentior eſt, & non modo ab obſtructionibus liberat, ſed & bilem, & pituitam per alvum educit; idem auribus inſtillatus à fœtore eas liberat, & putredine vendicat. Cerviſia* Conis *conditur, copia tamen nimia amarorem, & conciliat, & capiti moleſtiorem efficit.* Semen Lupuli *lumbricos ventris necat, urinas provocat, & menſtrua educit.*

Vul-

Vulgus, ſeu vetulæ Salmanticenſes, ſæpenumero Medicinam facitare ſolitæ, ad curandam alopeciam ex lue venerea natam, hac ratione Lupulo utebantur. Ejus Radices ponderæ unius libræ probe lotas, & à ſordibus repurgatas, per noctem in Aqua lib. 8. macerabant, poſtridie in illa ipſa Aqua, lento igne fumo experte, ad tertiæ partis conſumptionem coquebant, vel etiam ad mediam partem, ſi vehemens eſſet alopecia. Decoctionem ſervabant in uſum, ejus uncias octo mane ægris jejunis propinabant, deinde ſtrangulis injectis ſudorem provocabant, addebant interdum Apii, ſive Selini hortenſis duas, aut tres, & Graminis aliquot Radices, nonnunquam etiam Uvas paſſas à gigartis purgatas. De cæteris facultatibus vide Jo. Baub. Moriſ., & Boerh.

CANNABIS SATIVA. C. B. P. 320.
Vid. Icon. 3. Tab. LXII.

CAnnabis forte à Κάνναβις, Lignum tenue, & leve; quia eœulis exſiccatus in comparatione ad caules aliarum Plantarum, levior eſt.

CAnnabis ſativa. C. B. P. 320. Cannabis Mas. J. B. 3. 447. Cannabis fœcunda. Dod. p. 535. Cannabis major. Trag. Caulis huic è Radice lignoſa, & fibrata, ad altitudinem ſex ſeptemve pedum attollitur pollicari craſſitie, anguloſus, in ramulos plures (ſi ſingulatim, & ſponte ſua exeat) diviſus; ubi vero ſertus, & aggregatim creſcit, ramulis deſtituitur; Cortice aſpero, & hirſuto, exſiccato, valido, lento, & tenaci tectus. Folia contrario ſitu, binatim pediculis longis inſidentia, naſcuntur, in ſex, ſeptem, & plures, longas, anguſtas, venoſas, & ferratas particulas digitatas, ſimul hærentes, diviſa, odore gravi. Summis ramulis folia minora coacervantur. Inter hæc plurima protruduntur Tubercula viridia, in quorum apicibus ſtyli exeunt bifurcati, ſubalbidi, qui floribus ſubſtituuntur, uti in frumentaceis, Juglande, aliiſque cernere eſt. Tubercula ipſa ſunt Semina obrotunda, turgidula, nonnihil compreſſa; quibus annuatim renovatur. Pingui humidoque ſolo gaudet, & adeo terram inumbrat, ut alias plantas nec utiles, nec noxias ſecum adoleſcere permittat.

Temperamentum, & Vires.

Semen in uſu eſt, quod, auctore Galeno, ſatis calfacit; aliis quibuſdam leviter frigidum, & ſiccum eſt. Conctu eſt difficile; ſtomacho, & capiti nocet; parvique eſt ſucci, ut tradit Gal. in l. de alim. fac. Vim habet narcoticam, unde immodice comeſtum delirium facit, ut prodidit Simeon Sethus. Venerem extinguere, & genituram exſiccare creditur. Ad inveteratas, & tantum non deſperatas Gonorrhœas ſiſtendas plurimum facit, in Emulſionibus. Vid. prax. Ettmul. Emulſionis formulam in hunc finem præſcriptam habes à cl. auctore in Schrod diluc. Ibidem Oleum per expreſſionem regioni renum inunctum ad Gonorrhœam ſiſtendam etiam commendatur. Semen in poſca parum coctum, & collatum pro gargariſmate adhibitum, eſt unum ex optimis remediis in inflammatione uvulæ. Vid. Ettm. prax., & Schrod. diluc. Ruſtici in Belgio Seminis contuſi Medullam liquido aliquo expreſſam, ictero laborantibus, initio ipſius mali exhibent, & crebro non abſque præſidio, ſi quando ex ſola obſtructione fibris exoritur. Aperit enim felleos meatus, & bilis per corpus digeſtionem promovet. Dod. in pempt. Sylvius ſolo Cannabis Semine in Lacte bubulo pingui, ad crepituram circiter tosto, atque bis terve in die ad uncias quatuor, vel ſex ſumpto, plures curavit, & curatos vidit ictericos. Sylv. prax. l. 1. c. 45. Diximus Semen in uſu eſſe; nam Herba, utpote viroſa qualitate, raro uſurpatur. Caules enim cum Foliis in faſces collectis, & Aquis lacuſtribus, vel rivulis injectis, non modo piſcibus exitioſi ſunt, ſed Hominibus, qui ex Aqua infecta biberint. Vid. Lob. Adverſ.

URTICA URENS, MAXIMA. C. B. P. 232.
Vid. Icon. 4. Tab. LXII.

URtica ab urendo. Mitis, inquit Plinius, lib. 8. cap. 15. fine ullis ſpinarum aculeis lanugine ipſam eſſe noxiam, & tactu tantum levem pruritum, puſtulaſque confeſtim edueto ſimiles exiſtere.

URtica urens, maxima. C. B. P. 232. Urtica vulgaris, major. J. B. 3. 445. Urtica urens, altera. Dod. p. 151. Urtica communis, ſive major. Adv. Lob. Radices ſubſunt luteæ, vivaces, & tenaces; à quibus Stolones terræ ſuperficiem occupantes, reptatu ſuo propagantur. Caules quadrangulares, hirſutie mordaci obſiti, in alas diviſi, folia binas uncias lata, in mucronem deſinentia, hirſuta quoque, & oris profunde dentata, oppoſita gerunt. Floſculi in Racemulis compreſſis tetrapetali, ſubvirides, quatuor plerumque ſtamenulis impleti, interdum pluribus, verticillatim è foliorum ſinubus diſponuntur. Semina in triquetris vaſculis oblongis continentur parva, longiuſcula, in ſingulis conceptaculis ſingula, ſubnigricantia. Ad foſſas, & Sepes, & in ruderibus nimis frequens occurrit.

URTICA URENS, MINOR. C. B. P. 232.
Vid. Icon. 5. Tab. LXII.

URtica urens, minor. C. B. P. 232. M. H. 3. 435. Urtica minor, annua. J. B. 3. 446. Urtica urens, minima. Dod. p. 150. Minor acrior Lob. Annua hæc Urticæ minor Caules protrudit pedales, & ſeſquipedales, ramoſos, Spinulis albis rarioribus armatos. Ex ſingulis geniculis folia bina ſibi oppoſita petiolis uncialibus appendentia, ſubrotunda, dentata, viridia, Piliſque pungentibus hirta exeunt. Flores in racemulis ad genicula verticillatim poſiti, evadunt tetrapetali, virides, exigui. Vaſcula Seminalia ſequuntur oblonga, bivalvia, Granula exigua, ſplendentiaque continentia. In arvis, & Hortis, ſolo ſtercorato, & pinguiore, ac in ruderibus, frequens provenit; & quotannis a ſeminibus deciduis renovatur. Vigetque, & floret Æſtate.

URTICA ROMANA, ſive MAS, CUM GLOBULIS.
J. B. 3. 445. Vid. Icon. 6. Tab. LXII.

URtica Romana, ſive Mas, cum globulis. J. B. 3. 445. Urtica Romana. Eyſt. Urtica urens, pillulas ferens. I. Dioſcoridis ſemine Lini. C. B. P. 232. Urtica urens, prior. Dod. p. 151. Urtica pilulifera, ſive Urtica vulgaris, ſemine Lini. M. H. 3. 435. Plantæ hæc annua, ſi caules, & folia ſpectaveris, proxime ſuperius explicatam magnitudine ſuperat; Caules enim interdum ad humanam altitudinem attolluntur. Folia ſatis lata, mucronata, oppoſita, vulgaris Urticæ profundius ſunt dentata; Pillulæ ampliores rugoſæ, Mori protuberantiis donatæ, hirſutie urente obſitæ. Illæ enim floſculos minimos ex ſingulis fructus tuberculis producunt, quibus ſingulis intus ſuccedit Semen lucidum, Lini lævitate præditum; & floſculi alii, qui in racemulis naſcuntur tetrapetali, virides, cum quatuor ſuis ſtaminibus apicibuſque longioribus &c. Reperitur in denſis ſylvis, ac nonnunquam etiam in ſepibus, locis umbroſis, floretque Aprili, & Majo.

Temperamentum, & Vires.

Urtica minus, quàm mediocriter calida eſt, haud tamen mediocriter exſiccat; aperit; incidit, diſcutit; & abſtergit. Uſurpantur Folia, Semina, & interdum Radices, quæ ictericis proſunt. Eadem vino infuſa, & umbilico impoſita; cient urinam, & valent in diſuria. Ruland. Theſ. Med. Radicem quoque vino, & melle decoctam, commendat Tragus contra frigidas tuſſes, & orthopnœas &c. Verum in thoracis affectibus, ut & in urinæ difficultate, Semen uſitatius exhibetur; imprimis Urticæ majoris, ac præſertim pillulas, ſeu Romanæ. Quin & Semen (nec ipſa Folia ſunt inertia) craſſiores, & viſcidos humores, & quæcunque in thorace hærent crude, concoquit, incidit, & educit; ideoque pulmonibus obſtructis reſerandis, & morbis inde natis ſanandis mirifice convenit. Diureſin idem promovet, & calculos renibus expellit; venerem quoque extimulat. Folia alvum ſolvunt; inteſtina abſtergunt; & tormina cohibent. Trita cum Succo, & naribus indita, ſanguinem inde ſtillantem ſiſtunt. Succus quidem egregium habetur remedium in hæmorrhagiis quibuſcunque, & hæmoptoicis maxime commendatur. Succus tum Herbæ, tum Radicis ulcera putrida, & gangrænoſa mundat ſanatque; uvulæ inflammationem reprimit: idem præſtant Aqua diſtillata, & Decoctum. Folia cum Sale impoſita, auctore Dioſcoride. Canis morſus ſanant; item luxata, tubercula, parotidas, panos, & abſceſſus. Noverunt & Chirurgi urentis Urticæ fricatu ſanguinem allicere, adeoque atrophiæ ſubvenire. Prurigini ab Urtica introductæ medetur Oleum Olivarum. Vid. Schrod. Moriſ., & Boerh.

MERCURIALIS MAS. *J. B. 2. 977.*
Vid. Icon. 7. Tab. LXII.

A Λινόζωστις παρθένιον, ἑρμοῦ βοτάνιον Dioſcoridi *l. 4. c. 191.* Linozoſtis, *ſive* Parthenium Mercurii *inventum* (Plin. *l. 25. c. 5*) *ideo* Græcis ἑρμοῦ πόα, *apud nos* Mercurialis, Theophraſti *9. Hiſt. 19.* φύλλον *conſtitur*.

MErcurialis Mas. *J. B. 2. 977. Dod. p. 658. Matth. Fuch. Adv. Lob. Lugd. Tabern. Ger. Mercurialis teſticulata, ſive Mas Dioſcoridis, & Plinii. C. B. P. 121. M. H. 2. 612. Mercurialis fructum ferens. Caſ. Mercurialis* marem à fœmine *folia* minime diſtinguunt, quæ inter ſe ſimillima ſunt, lævia, glabra, mucronata, leviter virentia, in ambitu ferrata, *Sapore* nitroſo, calidiuſculo, & nauſeoſo: *Caules* utrinque anguloſi ſpithamei, aliquando pedales, ac etiam altiores in pingui ſolo, geniculati, quos verticillatim cingunt *floſculi* herbacei, viridiuſculi, muſcoſi, qui in quatuor petala parva, herbacea, ſeſe explicantes, cirros *apiculorum* luteorum, aut herbidorum oſtentant: quibus ſingulis ſuccadunt bine *Seminum* involucra, hirſuta, aſpera, brevibus pediculis nitentia, continentia ſingula unicum ſemen parvum, rotunda: *Radix* tenera, & fibroſa.

MERCURIALIS FOEMINA. *J. B. 2. 977.*
Vid. Icon. 8. Tab. LXII.

MErcurialis fœmina. *J. B. 2. 977. Dod. p. 658. Fuch. Matth. Adv. Obſ., & Icon. Lob. Lugd. Tabern. Ger. Mercurialis ſpicata, ſive fœmina Dioſcoridis, & Plinii. C. B. P. 121. M. H. 2. 612. Mercurialis florens. Caſ. Mercuriali fœminæ* veluti exiguæ ſunt *Spicæ*, in quibus ſpicatim muſcoſi, tenues, cohærent *floſculi*, qui inaniter, & fruſtra decidunt abſque *fructu*, & pereunt, nullo ſuccedente *Semine*. *Reperitur* Mercurialis, *cum* Mas, *tum* Fœmina *annua in Hortis oleroriis, & vineis, aliiſque locis humentioribus, & ſecus hortorum ſepimenta*.

Temperamentum, & Vires.

Mercurialis *annuæ cum* maris, *tum* fœminæ Caules, & Folia *tum in* Potu, *tum* Oleorum *modo in cibo accepta vim habent alvum molliendi; emolliunt enim, & abſtergunt, unde hodie in enematis frequentiſſimus* Mercurialis *eſt uſus, &* Succo *itidem plurimum utuntur Seplaſiarii, & Pharmacopæi ad Mel mercuriale conficiendum, quo ad ſopitam vim expultricem excitandam, atque ad ciendam, detergendam atque eluendam alvum, nil aptius. Tolluntur utriuſque* Mercurialis Succo, *vel tritis* Foliis *parti appoſitis, omnis generis verrucæ: item* Semen *cum Abſinthio Decoctum ictericos mirifice juvare teſtantur* Matthiolus, & Ruellius: Decoctum Foliorum *juſculum, bilem, & aquoſa ducit.* Mercurialis *calida quidem, & ſicca eſt temperatura, neutra tamen primum gradum excedit: abſtergentem viſcera (ut ait* Galenus) *obtinet, & digerentem facultatem. Mirum quod tradunt* Dioſcorides, & Plinius, *ſi fœminæ poſt purgationes admoveatur* Mercurialis fœminæ *tritave bibatur ut fœmina concipiatur efficere: Sin vero* maſcula, *marem generari, Sunt è noſtratibus Mulierculis, quæ Mercurialem infantulis cum pappa exhibent, ut alvum ſolutam retineant, torminaque præcaveant, inquit* Moriſ.

EQUISETUM PALUSTRE, LONGIORIBUS SETIS, *C. B. P. 15. Vid. Icon 9. Tab. LXII.*

EQuiſetum à *foliorum formâ, quaſi* Equi ſetam, *ſeu* eandam *diceres; unde* Græcis ἵππουρις *à vocibus* ἵππος Equus, & οὐρά Cauda.

EQuiſetum paluſtre, longioribus ſetis. *C. B. P. 15. Equiſetum majus, aquaticum. J. B 3. 728. M. H. 3. 621. Hippuris major. Dod. p 73. Lob. Ic. 793. Brunſ. Majus paluſtre. Park. 1200. Majus. Ger. Caules* rotundi, aſperi, excavati, multis tubis in ſe invicem inarticulatis inſtructi, quæ articulatio nodos format; *Folia* teretia, pyxidatim articulata, cava; *Flores* apetali, ſtaminei, apice fungiformi donati, ſpicati, mares; in una plantæ *fructus* ſunt *Grana* nigra, aſpera, farcta in plantâ non floriferâ; *Radix* repentiſſima, nigricans. *Creſcit in Pratis, & circa flumina.*

EQUISETUM PALUSTRE, BREVIORIBUS SETIS, *C. B. P. 15. Vid. Icon. 10. Tab. LXII.*

EQuiſetum paluſtre, brevioribus ſetis. *C. B. P. 15. Equiſetum minus. Park. Th. 1200. M. H. 3. 621. Equiſetum paluſtre Lob. G.r. 1114.* A' præcedente differt *Capitulis*, ſeu *Julis* floriferis ſummos *Caules* foliatos terminantibus, quæ in illo ſeorſim veluti *Aſparagi*, quidem vere exeunt, antequam caules foliosi oriantur. *Provenit vulgò in Scrobibus, & locis Aquas habentibus; Floret autem Aprili, & Maja.*

Temperamentum, & Vires.

Sunt adſtringentes, conſolidantes, calefacientes vulneraria, & balſamica, hinc hæc Planta *ventriculi, & inteſtinorum fibras roborat, in ſiſtendis hæmorrhagiis, ſedanda mictu cruenta, & cæteris generibus fluxuum ſanguinis laudatur, uti nimio menſtruorum, & hæmorrhoidum fluxu: in ſputo cruento, & dyſenteria ſanguinea eſt* Planta *optima, uti & ejus* Succus *in herniis, ulceribus, & vulneribus. Plura apud* Jo. Baub. Chabr., & Boerh.

EPHEDRA MARITIMA, MINOR. *T. 663.*
Vid. Icon. 11. Tab. LXII.

EPhedra *vocatur ab* ἐπὶ ἕδρας quaſi corpus, quod ponitur in ſelle, quia ſuperior folii particula ſemper inſidet inferiori, & hæc iterum adhuc inferiori.

EPhedra maritima, minor. *T. 663. Polygonum bacciferum, maritimum, minus. C. B. P. 15. Tragus, ſive Uva marina. J. B. 1 406. Racemoſa Equiſeti facie. Lob. Adv. 355. Hippuris, minor, congener cum majori Equiſeto. Lob. Obſ. 461. Equiſetum, polygonoides, bacciferum, minus. M. H. 3. 621. Caules, Rami, Folia Equiſeti, Habitus* fruteſcens, *flos* apetalus, mas, conſtans ſtaminibus teſticulatis, corpuſculo tenui innatis, quorum aggeſtu floſculus quaſi cauliculum nanciſcitur. Hi flores in planta mare, vel androgyna. *Fructus* vel alio loco Plantæ ejuſdem, vel in alia quandoque non florifera planta, eſt *Bacca* ſucculenta, rubra, binis ſquamis conjugatis, binis aliis ſimilibus cruciatim ſuperpoſitis, his rurſum è tertio pari, hoc denique à quarto ſimiliter poſito, confecta; ſquamæ inferiores minimæ per gradus in ſupremas maximas deſinunt. Par ſupremum ſime bifida, parum hiulca, condit ſuo *Semina* ovata, polita, everſa parte gibba, contigua, plana, involucro coriaceo tecta; *Radix* perennis, oblonga, nodoſa. *Creſcit in locis Maritimis.*

Vires.

Uvæ vel Baccæ *habent virtutem ac Uvæ, cæterùm eſt* Planta *adſtringens, hinc conducit in herniis, diarrhœis, & hæmorrhagiis.* Boerh. Racemorum Acini *decem ex vino poti, authore* Dioſc. *cæliacis, fœminarumque fluore.*

DISTRI-

Digitized by Google

DISTRIBUTIO XXXV.

PLANTAE MONOCOTYLEDONES, FOLIIS SEMINALIBUS CARENTES, BRACTEATAE.

Aſphodelus albus, ramoſus, mas; Hyacinthus Anglicus, *ſive* Belgicus; Colchicum commune; Crocus ſativus; Narciſſus; Iris vulgaris Germanica, *ſive* ſylveſtris; Iris alba, Florentina; Iris latifolia tuberoſa, Zingiber dicta, flore albo; Iris paluſtris, lutea, *ſive* Acorus adulterinus; Xyris, *vel* Iris agria, fœtida; Hermodactylus folio quadrangulo; Gladiolus; Aloe vulgaris; Aloe vulgari ſimilis, major, maculis albis picta, ſucco fœtidiore; Aloe Succotrina, anguſtifolia, ſpinoſa, flore purpureo; Ephemerum Virginianum, flore azureo, majori; Phalangium, parvo flore, ramoſum; Lilium album, vulgare; Tulipa; Dens Canis; Scilla vulgaris, radice rubra; Porrum commune, capitatum; Porrum ſylveſtre, vinearum; Porrum ſylveſtre, gemino capite; Cepa vulgaris; Cepa Aſcalonica; Cepa ſectilis, juncifolia, perennis; Allium ſativum; Allium ſativum alterum, *ſive* Alliopraſſum, caulis ſummo circumvoluto; Allium latifolium, montanum, maculatum; Moly latifolium, luteum, odore Allii, primum; Moly latifolium, flavo flore, foliis contortis; Cyclaminus folio rotundiore, vulgatior; Orchis latifolia, hiante cucullo, major; & Ophris bifolia.

ASPHODELUS ALBUS, RAMOSUS, MAS. *C. B. P.* 28. *Vid. Icon.* 1. *Tab. LXIII.*

ASphodelos, *ſive* Haſtula Regia, *quòd* Regii *ſceptri effigiem dum floret referat.* Ἀσφοδέλου *unius* Dioſcorides *lib* 2. *cap.* 199. *meminit, cujus florem* ἀνθέρικον, *&* Theophraſt. 1 *Hiſt.* 10., *&* 7. *ejuſdem* 21., *&* 12 *qui Hiſt.* 7. ἀνθέρικον *pro tota planta uſurpat.*

ASphodelus albus, ramoſus, mas. C. B. P. 28. *Aſphodelus, albus, ramoſus. M. H.* 2 330. *Aſphodelus, major, flore albo, ramoſus. J. B.* 2. 625 *Aſphodelus. I. Cluſ. H* 196. *Haſtula Regia vulgò. Folia* habet multa, oblonga, anguſta, triangularia, & veluti carinata, fungoſa, & lenta, mucronata. *Caulem* rotundum, lævem, bicubitalem interdum, in multos ramulos ſuperne fiſſum, quem à medio fere ſurſum verſ͡endo exornant multi ſtellati *Flores*, quorum ſinguli ſex petalis conſtant, coloris intus albidi, foris verò nervo purpuraſcente, ſucceſa petala ſecundum longitudinem quaſi diſtinguente (ut *Ornithogali* quaſi florum petala virelcente linea diſtincta ſunt) totidem quot ſunt petala ſtaminibus medium occupantibus: flores per partes, ut vere dicit *Theophraſtus*, & incipit ab imis florere, at in ſummis etiamnum apparent floras expanſi dum floribus imis evanidis conſpiciuntur *Capſulæ* triquetræ, ſeu *Thecæ* tricapſulares, tribus eminentioribus protuberantiis præditæ; in quarum ſingulis continentur *Semina* dora, rugoſa, atra, figura triquetra, quæ per maturitatem, & ſiccitatem, apertis capſulis triangularibus, cadunt: *Radices* numeroſæ ex uno capite exeunt oblongæ, tuberoſæ, exiguis *Napi* ſimiles, ſed inferiore ſeda craſſiores, atque ſingulæ in ſingulas longas fibras deſinunt, ſucci plenæ, candicantes, ingrati & acris guſtos. *Provenit in locis ſaxoſis, in ſylvis &c. Floret Aprili, in Hortis autem Majo, & Junio; Julio, & Auguſto ſemina perficit.*

Temperamentum, & Vires.

Aſphodeli, *ut* Dioſcorides *tradit*, Radices *pota urinam, & menſes ciunt; ſanant etiam lateris dolores, & tuſſis, & rupta convulſaque drachmæ pondo pota ex vino; faciunt ad vomitiones magis idoneè tali magnitudine in cibo ſumptæ: dantur utiliter à Serpente demorſis trita; ſordida item, & depaſcentia ulcera, mammarum etiam, ac teſtium inflammationes, phymataque, & furunculos in fæce vini* Radix *decocta curat: recentibus inflammationibus cum Polenta auxiliatur.* Succus, Radices, *addito veteri vino dulci, Myrrha, & Croco illiniendus per quam utile oculis fit Medicamentum, ſi ſimul decoquantur. Ad purulentas aures idem per ſe, & cum Thure, Melle, Vino, & Myrrha, tritus prodeſt. In contrarium aurem infuſus dentium dolores ſopit. Uſtæ* Radicis *cinis alopecias impoſitus ad pilos reducit.* Oleum *in excavatis* Radicibus *ad ignem* Decoctum, *exulceratis pernionibus, & ambuſtis prodeſt, & infuſum eorum doloribus auxiliatur. Vitiligenem albam linteo ante in ſale perfectam, illita* Radix *exterit.* Semen, *&* Flores *præcipue adverſus ſcolopendras, & Scorpiones excellens ſunt remedium.* Moriſ.

HYACINTHUS ANGLICUS, *ſive* BELGICUS. *J. B.* 2. 585. *Vid. Icon.* 2. *Tab. LXIII.*

HYacinthus *vocatur ab* ιω Viola, *&* Cynthus, *quod erat cognomen* Apollinis, *quaſi* Viola Apollinis. Alius Hyacinthus, *ab* Hyacintho *puero, ut fabulantur.* [illegible] Dioſcoridi *l.* 4. *c.* 63. *ac* Theophraſto 6. *Hiſt.* 7., *& ut* Plin. *l.* 21. *c.* 11.

HYacinthus Anglicus, *ſive* Belgicus. *J. B.* 2. 585. *Hyacinthus oblongo flore, cæruleus, major. C. B. P.* 43. *Hyacinthus, major, cæruleo, oblongo, pendulo flore. M. H.* 2. 373. *Hyacinthus non ſcriptus, ſeu Dioſcoridis. Dod Lugd. Folia* ſunt oblonga, anguſta, lævia, ſplendentia, *Porri* foliis anguſtiora, & minora: *Caulis* folii viduus, glaber, teres, cujus coma florum pondere, & mole cùm primùm dehiſcere incipiunt, gravata, deorſum recurvatur: *Flores* oblongi, teretes, concavi, in latus ſe pandunt, per oras reflexi, colora utplurimum cærulei, ſubinde rubri, aut candidi, ſive nivei, Violæ nigræ aliquando etiam dilutam purpuram referentes; *Semen in Capſulis* triangularibus parvum, rotundum: *Radix* bulboſa, candida, perennis, lento ſucco, uti & tota herba, plena. *Paſſim provenit in Sylvis, & in Hortis floret Aprili.*

Temperamentum, & Vires.

Radix Hyacinthi Anglicani, *ſeu* Belgici flore oblongo *cum vino albo impoſita, authore* Dioſcoride, *impuberes ſervare creditur; ſiſtit autem alvum, & urinam ducit pota; at* Semen *majore vi aſtringendi præditum eſt, & ipſum in Theriacis medicamentis adverſus venenatas beſtias commodum eſt. Morbum regium quoque depurgat cum vino potum.*

tum. Galen. *de ſimpl. Medicam. facult.* Hyacinthi Radix *ordinis eſt primi in ſiccando, in frigefaciendo ſecundi jam completi, aut etiam tertii initio.* Radix Plinio *in vino dulci macerata, & illita pubertatem coercet, ſeu pilos non patitur erumpere. Urinam impellit. Contra Serpentes, Scorpiones, & morbum regium* Semen *ejus cum Abrotano datur. Et hæc paſſim* Dioſcorides *habet.*

COLCHICUM COMMUNE. *C. B. P. 67.*
Vid. Icon. 3. Tab. LXIII.

Κολχικὸν, *quod plurimum in* Colchide *naſcatur.* Dioſc. *l. 4. c. 84. cui inditum, quod eodem die, quo ſumptum, interficiat.* Colchici *appellatio apud* Plinium *l. 22. c. 9. inter venena reperitur.*

COlchicum commune, *C. B. P. 67. M. H. 2. 340. Colchicum. J. B. 2. 649. Dod. p. 460. Colchicum vulgare. Eyſt. Colchicum Fuch. Matth. Colchico* ſunt *folia* terna, quaterna, & plura, oblonga, lata, lævia, pinguia, *Lilii albi* forma, & lævore ſatis ſimilia; in brevibus pediculis exeunt duo, aut tres paulo poſt Autumni æquinoctium flores (nullis adhuc apparentibus foliis,) *Croci* prædicti *floſculis* cum forma tum colore, & petiolo breviore teneriore que; aſſimiles, dilutius tamen cærulei, aut rubri candicanteſque; ſtaminibus intarnis pallide luteis; Singulis Floribus ſuccedunt ſingulæ *Capſulæ* tricapſulares, ſeu tribus potius loculamentis diſtinctæ, ſingulæ craſſæ ad magnitudinem pollicis, & ſingulæ unciam longæ (una reliquas duas magnitudine ſuperante), quæ per maturitatem in ternas partes ſe explicant, *Semine* plenæ rotondiuſculo, & ſuffo colore nigricante, quo maturo, *folia* una cauliculis intercidunt; *Radix* tuberoſa, & uniformis ſubſtantiæ, turbinata, & oblonga, ab una parte in planum compreſſior, rimam ſeu ſulcum cum flores habens, reliquo tempore non apparentem, etiamſi tuberoſa, & ſolida ſit intus, quemadmodum affinis ſui *Croci* radix, extra iiſdem tunicis conveſtitur nigricantibus; *Radix* interior carnoſa, tuberoſa, candida, lacteo ſucco manans (fibras aliquot, ſeu barbillas demittens) dum quidem viret, & recenter è terra eruta; exſiccata etenim rugoſa, & foris interiuſque nigricat, aut obſcure rubeſcit &c. Sapore autem eſt dulci, amaritudinis tamen exiguum ſalivam eliciens ſubſequitur. *Reperitur in pinguibus latis Pratis, & non raro in Montium convallibus. Germinant folia Vere; circa Solſtitium Æſtivum capſulæ cum ſemine maturantur; Flores circa Autumni æquinoctium, & paulo poſt aliquando reperiuntur.*

Temperamentum, & Vires.

Calidum, & ſiccum eſt in ſecundo ordine. Chabr. Colchicum *autem noſtras vulgare intra corpus ſumptum haud tutò adminiſtratur, quippe venenatum.* Moriſ. *præſertim* Radix Colchici *in cibo accepta ſtrangulando enecat, ut Fungi lethales, authore* Dioſcoride.

CROCUS SATIVUS. *C. B. P. 65.*
Vid. Icon. 4. Tab. LXIII.

CRocum *puerum, cum Smilacem puerum adamaret, in hunc ſui nominis florem verſum eſſe,* Virgilius, *&* Plinius *l. 16. c. 5. teſtantur,* Κρόκος *vero filum villumque ſignificat, cujuſmodi ſunt* Croci ſtamina, *ſeu* villi, *qui* κρόκοι *appellantur, qui plerumque terni, nonnunquam etiam plures in floris media conſpiciuntur, & cum ſoli in uſum veniant, per excellentiam* Croci *nomine donantur.*

CRocus ſativus. *C. B. P. 65. Crocus. Dod. p. 213. J. B. 2. 637 Crocus Autumnalis, ſativus, floridus, & ſine flore. M. H. 2. 335 Crocum hortenſe Cam. Folia* oblonga, & perquam anguſta; *Flores* ſunt hexapetali, pulcro colore cæruleo, quoad formam, & *pediculum* cavum, rotundum, immediate ex Radice continuatum, *Colchici* floribus ſimiles, cum quibus in floribus maximam habent affinitatem, & omnimodam ſimilitudinem, ſed magis ſaturata purpura nitent, & in ſingulis *ſtamina* oblonga, terna ut plurimum, colore flammeo ſubrubentia, odore cum inaruerint poſt collectionem forti, & caput impetente, quæ cæteris partibus præteruntur, & in uſum colliguntur, Crocique nomine, vel ſola veneunt; *Radix* ſubeſt tuberoſa, carnoſa, rotunda, & diu vivax: tunica conſtat reticulari, miro artificio texta, & cooperta. *Seritur in pluribus regionibus, inque agris ubi late viret,* ut in Cilicia, Cyrenis, Sicilia, Italia, Germania, Gallia, Britannia. *Autumno floret.*

Temperamentum, & Vires.

Hæc Planta eſt cordialis, aromatica, pectoralis, anodyna, hypnotica, alexiterica, & aperiens; nam habet vires integrè diſſolvendi ſanguinem, & vidi Fœminas defluxiſſe ab uſu nimio Croci *per menſtrua, & viros per hæmorrhagiam narium, dein quoque homines reddit ebrios, & ſomnolentos, ſic vidi caſum, in quo Medicus dederat viro morbo melancholico laboranti* Crocum *nimis magnâ copiâ, qui inde in delirium perpetuum cum riſu incidit, & ille nonniſi Aceto curabatur; hinc debemus nos abſtinere à nimio uſu hujus* Herbæ: *verùm ſi defectus ſit ſpirituum, ſi diſſolvendi humores, ſi bilis iners, ejuſque defectus eſt ſupplendus, tum quidem cum prudentia* Crocus *datus convenit, aliter nocet; in Aſthmate tamen convulſivo, tuſſi dyſpnoea, phtyſi, roborando, & exhilarando corde, in menſium, lochiorum, & fœtus remora, & utero conducit; frontalibus admotus phrenitidem, maniam, & cephalalgiam à frigida ortam tollit, in ſyncope, & palpitatione cordis externè ventriculo applicatus cum roborat, membris paraliticis, & induratis impoſitus mirè diſcutit;* Crocus *in Aqua Roſarum infuſus prodeſt in variolis ad oculos lavandos. Hæc* Planta *conducit in colica, & ingreditur multas compoſitiones. Cætera vide apud* Dodod. Jo. Bauh. Sim. Paul. Moriſ., *&* Boerh.

NARCISSUS, *T. 353. Vid. Icon. 5. 6. 7. Tab. LXIII.*

NArciſſus *vocatur à* ναρκὴ *vel* ναρκᾶν *topor, vel ſopor* profundus, *quia floris odor capitis gravedinem, & ſtuporem conciliat; hinc* Plutarchus *dicit hanc Plantam ſacram eſſe diis infernis, unde* Teocritus *dicit in atrio ibi conſanguineos eſſe* Narciſſos poetarum, *de quo* Narciſſo *fabulantur,* Narciſſum, *puerum fuiſſe* Cephiſi *amnis, &* Lyriopes Nymphæ *filium, tantæ formæ præſtantia, ut quum aliquando ad fontem bibiturus accesſiſſet; conſpectâ ſuæ imaginis amore captus, quum nulla potiundi amoris ſpes eſſet, nimio deſiderio conturbaverit, & in florem ſui nominis commutatus ſit, hinc* Rapinus *canit.*

> Nec mora flaventi pallebit multus in auro
> Narciſſus, miſer ah! quondam puer, ille ſub undis
> Dum ſe contemplatur, amat; ſed perdit amantem
> Forma, novumque facit pueri de corpore florem.

Et Virgilius,

> Nuſquam
> Corpus erat croceum medio de corpore florem.
> Inveniunt foliis medi cingentibus albis.

Sic ut perfectè hic Narciſſus *ibi deſcribatur, licet* Virgilius *quodammodo contradicere videatur. Veteribus omnes* Bulbocodii *dicebantur, quia in omnibus his cruda* Radix *ſtomachum ſubvertit.*

NArciſſus. *T. 353. Folia Porri; Caulis* excavatus, ſtriatus, nudus; *Flos* nudus, inferius anguſtus, tubuloſus, ſupra hexapetaloïdes, inſtar *Stellæ* expanſus, in centro ſuo gerens coronam floralem, Campanæ vel tubo ſimilem, *ſtamina* gerit ſex; innaſcitur vel parti ſupremæ ovarii, quæ fiſſa in tres partes continetur intra coronam in his, qui gerunt *Tubum* pro coronâ, vel innaſcitur parti ſupremæ longæ tubæ, in iis, qui campanulam habent pro coronâ; finis pedunculi gerit *Ovarium*, quod in iis, qui unum florem ferunt in uno calice, tegitur unâ longâ tubâ, quæ ſimulat *Calicem* membranaceum, vaginalem; in iis verò, qui plures *flores* quaſi umbellatim producunt, vagina hæc infima pedunculorum obtegens, *Ovaria* relinquit nuda; *Ovarium* fit *fructus* oblongus, trigonus, diviſus in tria loculamenta, continentia *Semina* ſubrotunda, nigra, amara; *Radix* bulboſa, externè nigricans, internè albeſcens, viſcoſa, amara. *Hæc Planta in Hortis colitur ob pulchritudinem, & ſuavem odorem floris.*

Vires.

Hujus Plantæ *ſunt, quod 1. odor ſit* ſoporiferus, *2. quod* Bulbus *ſit emeticus, & in Chirurgicis detergens, maximè conglutinans, & reſolvens.* Boerh.

IRIS VULGARIS, GERMANICA, *ſive* SYLVESTRIS. *C. B. P. 30. Vid. Icon. 8. Tab. LXIII.*

IRis *vocatur à* varietate colorum florum Arcus cæleſtis ſpeciam referentium, Iris

Digitized by Google

IRis vulgaris, Germanica, *ſive* ſylveſtris. *C. B. P.* 30. *Iris vulgaris violacea, ſive purpurea, ſylveſtris. J. B.* 2. 709. *Iris cærulea Dod. Iris ſylveſtris Matth. Lugd. Tab. Iris latifolia major vulgaris. Cluſ. H.* Omnes autem *Irides* tuberoſæ dividuntur in latifolias, & angoſtifolias, latifoliæ in majores, ſeu proceriores, & minores, ſeu pumilas. *Iris* autem tuberoſa latifolia major hortis vulgatiſſima *Radice* genicularim conjuncta conſtat, & per obliquum agitur, craſſa, rugoſa, guſto acri, conſumptoque ſuperfluo humore tandem odora: *Caules* cubitales, & ſeſquicubitales, ramoſi, teretes: *Folia* uncialata, aut latiora, rigida, ſtriata, in gladii mucronem exeuntia: *Flores* amœni, violacei, tribus petalis repandis per oras infimas variegatis, coſta ad medium uſque ſolium crocatis apicibus villoſa: totidem ſurrectis obtoſis mucronibus, & fere rotundis, carinata inclinatione coëuntibus inter tria longa, prædictis ſex minora, mentis ſeu petalis repandis incumbentia, & ſub exortum arcte ipſis conjuncta, dilutiore violaceo colore tincta, in ſummo fiſſa, mordicus in exortu adhærentia, & juncta repandis, quibus poſtica parte totidem concolores fibræ albicantibus apicibus opprimuntur. In ſumma totus flos *Iridis* omnes colores repræſentat, unde nomen invenit. Poſt octiduum flos contrahitur exſiccaturque, decidit, oblongum, ac triangolare *Capitulum* relinquens, quod in tria loculamenta diviſum eſt; in quorum ſingulis conſpiciuntur *Semina* rotunda, oblonga. *Iris tuberoſa ſylveſtris* parum differt, aut paucis notis à *ſativa* diſtinguitur, *foliis* ſcillicet minoribus, & hyeme prorſus non apparentibus, cùm *ſativæ* folia hyemis ſævitiei contumaciter reſiſtant: *Caulem* etiam *ſylveſtris* breviorem, quàm *ſativa* fert, è quo *flores* viginti fere diebus ante *ſativæ* flores erumpunt, colore magis purpureo; cætera convenit. *Hæc eſt, quam in tectorum culminibus, vinearum maceriis, & muris plantare conſuerunt, quæ in Hortis translata cultura ſpecioſior eſt.*

Vires, & Uſus.

Calef., & ſicc. 3. *valdè Hydragoga eſt, ac Errhina. Uſus præcip. in hydropicor. aqua educenda. Extrinſecus in impetiginibus, aliiſque corporis maculis detergendis.* Schrod. Aquamè purpureis floribus *deſtillatam cum* ſpeciebus Diationſant., *&* Cinamomo, *ut efficaciſſimam in Hydropicis, commendant* Geſnerus, Hollerius, *& alii.*

IRIS ALBA, FLORENTINA. *C. B P.* 31.
Vid. Icon. 9. *Tab LXIII.*

IRis alba, Florentina. *C B P* 31. *M H* 2 351 *Iris flore albo, J. B* 2. 719. *Irios officinarum, Dod. Gall. Lob. Adv. Iris major alba, Illyrica vulgo, potius Florentina, Cam Iris latifolia major, alba. Cluſ. Hiſt.* Qui purpuream vulgarem *Iridem* rectè norit, is nullo negotio hanc albam *Florentinam* dignoſcet: nullam quippe in *Radicibus, Foliorum, Florum,* & *Capſularum* ſeminalium forma differentiam notabilem animadvertimus; at in coloris varietate, & radicis odore intentiora non modicum eſt diſcrimen: *Folia* enim colore ad glaucum magis accedunt: *Flores* gratiore odore præditi, & lacteo candore perfuſi ſunt, eximmorum coſtis non minus, quam purpureæ extra virentibus, quibus intra lutea crocomata reſpondent; imorum autem foliorum margines luteæ ſtriæ percurrunt: *Radices* hujus *Iridis* ſiccatæ non corrugantur; & differt à præcedente, quod hæc ſit radice minore. Forte regio ſolummodo eſt in cauſa diverſitatis à noſtra vulgari, hoc enim rationi conſonum eſt, quod *Plantæ* fragrantes *Floribus*, aut odoratæ *Radicibus*, intenſius in calidioribus, & ſicc ioribus regionibus, quàm in frigidioribus, & humidioribus redolent, ſuavioremque ſpirant, & ſuffundunt odorem. *Colitur in* Hetruria, *& in aliis locis,*

Temperamentum, & Vires.

Calefac., & ſicc. 2. *incidit, atten. expectorat, diger. abſterg. emollit. Uſus præcip. in mucilagine, ſeu tartaro pulmonum, tuſſi, aſthmate, obſtructione menſium, terminibus ventris infantum. Extrinſecus abſtergit cutis maculas, & lentigines* (*cum Elleboro, & Melle mixta*), *ovi fætorem emendat; celeberrimus pulvis, qui capillis inſpergitur. Vulgus vocat pulverem de Cypro.* Schrod,

IRIS LATIFOLIA TUBEROSA, ZINGIBER DICTA, FLORE ALBO. *M. H.* 2 350.
Vid. Icon. 10. *Tab, LXIII.*

ZIngiber *cùm folia* Iridis, *& ſiliquam aliquatenus* Xyridi *ſimilem habeat, adeo hic agendum: quod* Dioſcoridi *l.* 2. *c.* 190. Ζιγγίβερι; Galeno, *&* Oribaſio Ζιγγίβερ: *dicitur:* Plin, *l.* 12. *c.* 7. Zimpiberi, *&* Zingiberi *habet.*

IRis latifolia tuberoſa, Zingiber dicta, flore albo, *M. H.* 2. 350 *Zingiber. C. B P. Zingiber flore albo. Swert. Zingiber, & ejus ſiliqua. J. B. Chabr* 246 *Zingiber Orientale floreſcens, Park. Gingiber, Herbarius. Zingiber Folia* edit *Iridis* paluſtris more, teſtibus Garzia ab Horto, & *Monardo. Radicibus* conſtat ex pluribus tuberibus geniculatim conjunctis conſtatis, unciam, aut ſemunciam longis, digitali craſſitudine, anguſta cervice commiſſis eadam ratione, qua *Anemonis* radices, *Cortice* extenſo, ex cinereo fuſco, ſubſtantia itidem intus cinerea, albicante, ſolidiuſcula, fibris longis intertexta, ſapore fervido aromatico, *Piperis* æmulo: ex radice oriuntur *Caules* ſuſtinentes *flores Iridis* forma, colore albo. *In India Orientali colitur, vel Radicibus ſectis, & ſeparatis, vel* Seminibus *ſatis:* Folia, *inquam, habet* Iridis paluſtris, *aut* Gladioli, *non autem graminea, aut miliacea, ut vult* Acoſta. *Duplex eſt* Zingiber *quoad ſubſtantiam, ſeu conſiſtentiam, & colorem radicum, non autem, quoad formam diverſum, nigrum, tenuius, & album intus candeſcit, & mollius eſt, quod cùm in Officinis, tum culinis uſurpatur; nigrum, & durius, & magis lignoſum, & intus nigreſcit, cujus figuram hic damus.*

Temperamentum, & Vires.

Radicibus Zingiberis *utuntur ad multa, quemadmodum nos* (inquit Dioſcorides) Ruta, *in potionibus, quæ cibo præmittuntur coquentes, & aliis conditis admiſcentes. Vim habet calefaciendi, coquendi, molliſaciendique ſtomacho valde commodam. Facit etiam ad ea, quæ oculorum pupillis tenebras offendunt. Admiſcetur quoque Antidotis; & in ſumma, Piperis facultatibus quodammodo ſimile eſt* Zingiber. Zingiberis Radix *excalefacit fortiter, ſed non ſtatim prima occurſa veluti Piper, unde ſane, & ipſum partium minus ſubtilium, quam Piper exiſtimandum eſt, ſiquidem in tenues ſolvetur partes, & celerrimo actu, ut illud, fieret calidum. Vide cætera apud* Jo Bauh *Tom.* 2 *pag.* 746 *Optimum eſt* Malabaricum, Arabicis, *&* Perſis *maxime expetitum, ſecundum locum obtinet, quod in* Bengala *colitur. Invenitur etiam in* Inſulis *Divi* Laorentii, *&* Comaro, *quæ* AEthiopiæ *ſunt finitimæ regiones.*

IRIS PALUSTRIS, LUTEA, *ſive* ACORUS ADULTERINUS. *J. B.* 2 751.
Vid. Icon. 11. *Tab. LXIII.*

IRis paluſtris, lutea, *ſive* Acorus adulterinus. *J. B.* 2. 751. *Iris paluſtris, lutea. T.* 360, *Tab. Ic.* 643. *Acorus adulterinus. C. B. P.* 34. *Pſeudoiris, ſeu Iris ſylveſtris. Dod Pſeudoiris paluſtris, E. ſt. Acorus falſa Cordi in Dioſc. Geſn. H. Acorus vulgo, Caſ. Butomon. Cluſ. H Gladiolus luteus. Fuch. Iris* hæc paluſtris lutea *Folia* quoque gerit *Iridis* vulgaris, ſed longiora, & anguſtiora, dorſo aliquantulum utrinque extante: *Caules* glabros *Iridis* latifoliæ haud diſſimiles, ſubinde bicubitales: atque in iis *Flores* complures uti aliarum *Iridum*, niſi quod horum ſuperiora petala omnino parvula ſunt, & præ iis, quæ in veris *Iridibus* viſuntur, quædam veluti tantum ſunt rudimenta, ac prima lineamenta; *Florum* ſingulorum tria ſunt petala repanda, lutea, cum fimbriis itidem luteis, quibus lingulæ tres carinatæ, luteæ itidem incumbunt. & ſub exortum iiſdem arcte adhærent uſque ad medietatem mentorum, & ultra, nec abſque ruptura inde avelli queunt; tribus vexillis parvulis, luteis pariter, & furſum tendentibus ſuccedunt rudimenta *capitum*, quæ tamen evadunt *Capſulæ* trigonæ, ſeu tribus loculamentis diſtinctæ, in quorum ſingulis continentur multa *Semina* compreſſa, plana, ordine digeſta, cartilaginea, *Lentibus* majora: *Radices* obliquè oblongæ, geniculatæ, cirroſæ, in propagine diviſæ, colore pallide rubentes, guſtu adſtringentes; atque ex ſingulis geniculis demittuntur fibræ ſatis craſſæ, & longæ, quibus nutriuntur, & prædictæ radices, & tota planta. *Paluſtribus locis, & riguis, & humidis tractibus* Italiæ, Germaniæ, Galliæ, Angliæ,

Bel-

Digitized by Google

Belgiiſque *ſatis familiaris. Floret Majo, & Junio, & verſus Autumnum ſemen ſuum perficit.*

Vires.

Radix *facultatem habet aſtringentem, quippe frigida, & ſicca ſecundo exceſſu; dyſenterias, & alias ventris fluxiones cohibet; menſes, & ſanguinem undequaque fluentem ſiſtit, ac ſupprimit in potu, aut aliter ſumpta.* Radix *autem inſigniter aſtringit. Extrinſecus ad dyſenteriam praecavendam, more noſtratium, de collo ſuſpendi ſolet. Caetera apud* Jo. Bauh Croll. Schrod., *&* Moriſ.

XYRIS, *vel* IRIS AGRIA FOETIDA. *M. H. 2. 349.*
Vid. Icon. 12. Tab. LXIII.

ΞΥΡΙΣ, *ob folii ſimilitudinem, quaſi raſorium cultrum dicitur, de qua* Dioſcorides *l. 4. c. 22.* Spatula foetida, *tum ob folii figuram* Gladiolum *referentis, tum quòd gravem odorem exalat, vulgo dicitur.*

XYris, vel Iris agria foetida. *M. H. 2. 349. Gladiolus foetidus. C. B. P. 30. Spatula foetida. Dod p. 247. Spatula foetida, pleriſque Xyris. J. B. 2. 731. Xyris, vel Iris agria. Theoph. Xyris, ſeu Spatula foetida. Park. Xyris Matth. Lob. Cam. Ger.* (cui & Gladiolus *Italicus*) *Fuch. Lon. Geſn. Her. Caſ. Taber. Iris foetidiſſima, ſeu Xyris. T.* 360. Haec plantola foetida (ob foetorem gravem, quem folia abrupta edunt) *Caule* foliiſque *Iridi* figura omnino ſimilis: *Folia* tamen nigriora, gravem foedumque cimicum odorem ſpirant, praeſertim ſi confricentur, atque digitis atterantur: *Flores* quoque ſimiles, ſed minores, purpurei, ſordidi, & obſoleti coloris, vel, ut *Valerius Cordus*, ſaturata purpura ardentes, qui *Capſularum* triangularibus rudimentis quaſi ab ipſis excreſcentibus inſident, quae eandem defluentibus floribus, majores factae, & dehiſcentes, in tres dividuntur partes, ſeu loculamenta, in quorum ſingulis plurima continentur ſemina *Ochri*, ſive *Erviliae* ſeminum magnitudine, rubentia, *Paeoniae* ſeminum inſtar ſplendentia, quae reſiccata contrahuntur, & nigreſcunt: *Radices* novellae plantae fibroſae, ſed adultiores rotundae, tuberoſae, longae, per juxtapoſitionem geniculatim contextae, atque ex geniculis craſſiuſcula fibrae dependent. *In* Hetruria, *&* aliis Italiae, & Galliae *locis multis oritur. In aliis locis, praeterquam in hortis reperitur. Florem edit Majo, Junio, Julio, & Auguſto, ſemen Autumno maturatur.*

Temperamentum, & Vires.

Xyris *tenuium eſt partium, inquit* Galenus, *abſterſoriae, digerentis, & deſiccantis eſt facultatis tum* Radix, *tum multo etiam amplius* fructus, *qui quidem & urinam ciet. & tumores induratos ſanare poteſt.* Dioſcorides *ait* Radicem *contra capitis vulnera, & fracturas facere, aculeos educere, & telum omne citra dolorem extrahere, admixta aeris tertia parte, & Centaurii quinta parte, & Melle; ſanare oedemata, & inflammationes cum Aceto impoſitam, ac convulſa, rupta, coxendicum dolores, ſtillicidia urinae, & diarrhoeas; cum paſſa tritum* Fructum *urinam potenter movere triboli pondere ex Vino bibitum, lienem vero minuere cum Aceto potum.* Moriſ.

HERMODACTYLUS FOLIO QUADRANGULO,
T. C. 50. Vid. Icon. 13. Tab. LXIII.

HErmodactylus *vocatur ab* Ἑρμῆς, Mercurius, *&* δακτύλος digitus, *quia radix phalangis digitorum refert.*

HErmodactylus folio quadrangulo. *T. C. 50 Boerh. 2 125. Iris tuberoſa, folio anguloſo. C. B. P. 40. Hermodactylus verus. Matth. 978 Iris tuberoſa. Eyſt. Dod. p.* 248 249. *Iris tuberoſa Belgarum, & ſecundùm Aldrovandum Lonchitis prima Dioſcoridis. Lob. Obſ. 52. Iris bulboſa, praecox. Cluſ. H. Iris tuberoſa flore obſcure viridi colore, & vert. Iris tuberoſa folio anguloſo flore obſcure viridi colore. M. H. 2. 348. Folia* ſunt oblonga, & anguſta, anguloſa, ternis canaliculis donata; *Flos* in cacumine erumpit, formâ omnino *Iridis*, veruntamen & minor, habita ratione petalorum anguſtiorum; obſcure virens, nihilominus in obſcuriore, & prona menti parte fimbria nigricans: *Capitulum* ſatis magnum perfecto ſemine dependet, in tres rimas faeſceos; *Semen* rotundum *Orobi* ſemine minus, initio ſubalbicans; *Radix* binis, aut ternis conſtat tuberibus, oblongis, à ſummo apice pendentibus *Aſphodeli* inſtar, & digitos referentibus. *Peregrina Stirps eſt, quae ex* Orientis *partibus, &* Conſtantinopole *regionibus vicinis, indeque in* Italiam, *&* Galliam, *aliaſque* Septentrionales *regiones infertur.*

Vires.

Radix *hujus* Plantae *habet tuber exiguum, quod validiſſimè ſurſum deorſumque purgat; hinc laudatur in podagra; ob annoſitatem omni virtute cathartica orbata eſt; commendatur haec* Radix *in gutta ſerena tanquam ſpecificum; additur* Zinziber *propter ejus viſcoſitatem tormina cauſantem.* Boerh.

GLADIOLUS. *Dod p.* 209.
Vid. Icon. 14 Tab. LXIII.

GLadiolus *à foliorum forma, quae gladium quodammodo refert.* Dioſcoridi *l. 4 c. 20.* Ξίφιον, *&* φάσγανον *dicitur: &* Gaza *apud* Theoph. *7. Hiſt. 11, & 12.* Enſem *vertit* Plin. *l. 25. c. 11., & 26. c.* 8. Xiphion, & Phaſganon *nominat.*

GLadiolus. *Dod p. 209. Gladiolus floribus uno verſu diſpoſitis, major, & procerior, flore purpureo-rubente. C. B. P. 41. Gladiolus, ſive Xiphion. J. B 2 701. Gladiolus Narbonenſis. Lob. Xiphion minus, Cluſ. H. Victorialis rotunda. Eyſt. Gladiolo* huic *folia* ſunt oblonga, compreſſa, anguſta, paululum in ſuperficie ſtriata, gladii laminae modo mucronata, *Iridis* foliis multo anguſtiora: *Caulis* laevis, teres, cubito longior, circa cujus ſummum *flores* ſex, aut ſeptem, ordine ſupra ſe invicem ad unam caulis partem digeſti, & geniculis adhaerentes, quorum ſinguli ex ſex petalis conflantur, colore purpureo-rubente, ſplendentes: hiſce ſingulis ſubveniunt ſingulae *Capſulae* in rotundum oblongae, putamine *Amygdalae* majores, tribus *loculamentis* exſiccatae hiantes; in quorum ſingulis plurima continentur *Semina* oblonga, paleacea: *Radix* rotunda, tuberoſa, intus dura, extra reticulato cortice obvoluta, gemina, altera ſuper alteram inſidens, quorum ſuperior Veris initio minor, ac vegetior, inferior major, ſed flaccidior, quae paulo poſt perit in plures ſeſe ſubinde multiplicans. *Frequens in editis fruticoſis, & herboſis locis, in pratis, & arvis inter ſegetes.*

Temperamentum, & Vires.

Gladioli Radix *ſuperior dulcis decocta trita, & farina admixta panem dulcem atque innoxium reddit. Permultas juxta eum ſcolopendras reperiunt, teſte* Theophraſto; *gaudent enim ea* Herba, *frequenteſque congregantur in ea. Poteſt ex authoritate* Dioſcoridis *ſuperior* Radix *cum vino, & Thure impoſita ſpicula, & aculeos extrahere. Cum farina vero Loliacea, & Aqua mulſa panos diſcutit, unde ejuſmodi* Emplaſtris *additur. Ducit & menſes appoſita. Tradunt etiam ſuperiorem* Radicem *cum vino epotam Venerem exſtimulare, inferiorem ſteriles facere: quin & ſuperiorem* Radicem *cum Aqua bibendam commode exhiberi pueris, quibus ex inteſtinorum hernia inteſtina in ſcrotum dilabuntur. Similes ei vires, &* Plinius *lib. 25. c. 11 attribuit.* Galeno Gladioli Radix *attrahendi, diſcutiendi, & ſiccandi vim habet, & octavo de Facult. Medicam. ſimpl.* Xiphii Radix, *maxime autem ſuperior, trahit, digerit, deſiccatque. Vid.* Croll., *&* Moriſ.

ALOE VULGARIS. *C B. P.* 286.
Vid. Icon. 1. Tab. LXIV.

ALoe *venit à prima craſſa tuberoſaque* Radice, *quamvis in multis* Africanis *jam detecta eſt filamentoſa, haeque jam eſt* Aloes Veterum; *ſecunda ſuccum paulo foetidiorem, &* Folia *maculata habet; tertia* Aloe Soccotrina, *quae eſt Inſula, unde deducitur, non verò hic debet ſcribi* Soccotrina, *nam hoc male: hoc quadrupla carior aliis venditur, & haec eſt propriè dicenda* Zoccotrina; *ſed unde nomen? putant nonnulli ab* זוּ Mare, *ſed hoc falſum, nam eſt vox* Arabica, *vel* Hebraica, *nam in Sacris haec invenitur, ſi* Folia *recentia rumpantur, tum apparent venales, qui* Succum *aureum fundunt, & illa eſt* Aloe *puriſſima, & illa patina ſuppoſita excipitur, habet etiam venas viridem ſuccum ferentes, qui his non admiſcendus eſt. Naſcitur in* Arabia, Perſia, America, Africa,

&

Digitized by Google

& Ceylon. *Prima, & ſecunda creſcit inter Arabiam, &* AEthiopiam.

ALoë vulgaris. *C. B P.* 286. *M. H.* 2. 414. *Aloë. J. B.* 3. 696. *Dod. p.* 359. *H. Eyſt. Aloë communis. Cam. Aloë Trag. Matth. Fuch. Dod. Rauvolfii (quæ in Rama Judææ copioſa). Adv. Lob. Cluſ. Hiſt. Aloë Soccotrina, & Azuar, Luſc. Aloë Folia* habet *Scillæ* ſimilia, oblonga, lata, lævia, craſſa, retrorſum repanda, utrinque crenata, aſpera, & retuſis aliquot *Spinulis* aculeata, lento, tenacique *Succo* plena, æterni viroris, inſtar foliorum *Sempervivi*, adeo ut per Hybernos menſes extra terram, etiam in hypocauſtis, & cœnaculis ſuſpenſa, non marceſcat; *Caulis* inter folia aſſurgit ſtriatus, ut ait *Dioſc. Antherico* ſimilis eſt; *Flos* albicans, monopetalus, tubulatus, infra prominens in ventrem, ſupra anguſtior, & ibi in ſex ſegmentis ſciſſus, nudus, clavo *Hyacinthino* affixus, ſex ſtaminibus præditus; *Fructus* oblongus, trilocularis, cylindraceus, hexagonus, fœtus *Seminibus* ſibi mutuo impoſitis, planis ad loculamentum ſuum accommodatis quaſi ſeminibus circularibus; *Radix* perennis, ſingularis, craſſi pali quoque inſtar in terram adacta. Tota *Herba* amariſſima eſt ex ea quoque *Succus* collectus amariſſimus.

ALOE VULGARI SIMILIS, MAJOR, MACULIS ALBIS PICTA, SUCCO FOETIDIORE.

Boerb. 2. 129. *Vid. Icon.* 2. *Tab. LXIV.*

ALoë vulgari ſimilis, major, maculis albis picta, ſucco fœtidiore. *Boerb.* 2. 129. *An Aloë Guineenſis, Caballina, vulgari ſimilis, ſed tota maculoſa? Commel. Præl ud.* 40. *Aloë vera, vulgaris. Munt. Aloëdar.* 17. *Deſcr. fol* 19. Katanaku, *vel Catevala. H. Malab. Radix* penniformis, fibris ex albo flaveſcentibus oblongis veſtita, carnoſa, aquea, filamentis lignoſis, raris pertexta, ſaporis aquei, linguam nonnihil vellicantis. *Caulis* ex illa prodit unicus, brevis, rotundus, ſurrectus, intus carnoſus, aqueus. *Folia* bina, decuſſato ordine, ex caule emergunt, quorum principia caulem amplectuntur, in latum extenſa, ad longitudinem cubiti, & amplius excraſcentia, ſenſim in cuſpidem ſtricta, valde craſſa, ſuperiori parte plana, inferiori, qua radici obvertuntur, convexa, glabra, maculis albis picta, in oris ſpinis viridibus, rigidiuſculis munita, de cætero pulpâ aqueâ, clarâ, ac viſcidâ inſtructa, in qua fibræ raræ, virides in longum ſparſæ viſuntur, ſaporis aquei, & ſubdulcis. *Flores* in caulibus rotundis, qui ex radice oriuntur, ac folioſis involucris hinc inde veſtiti, & intus fiſtuloſi, humidi, plures congregati proveniunt, oblongi, monopetali, ſuperne in ſex partes diviſi, in cuſpidem deſinentes, exteriora verſùs nonnihil inflexi, fiſſi, in collo flavi crocei, ſtriis Aurancei coloris perfuſi. *Stamina* in illis ſex viridi-albicantia, apicibus oblongis, ſurrectis, ruffis, donata, *ſtylus* in medio albicat. *Fructus* ut in *Aloë* vulgari. *Planta eſt arenoſo, & petroſo gaudens ſolo.*

ALOE SUCCOTRINA, ANGUSTIFOLIA, SPINOSA, FLORE PURPUREO.

Breyn. Prod. 2. *H. A.* 2. 91. *Vid. Icon.* 3. *Tab. LXIV.*

ALoë Succotrina, anguſtifolia, ſpinoſa, flore purpureo, *Breyn. Prod.* 2. *H. A.* 2. 91. *Aloë vera, minor, Munt. Aloëdar.* 20. *Deſcr.* 21. *Ic. Aloë Indiæ Orientalis, ſerrata ſoccotrina vera, flore phœniceo. H. Eyſtt. Aloë Americana, folio Ananæ, floribus ſuaverubentibus. Plukn.* 240. 4. *Aloë Americana, minor, foliis per margines frequentiſſimis, & molliuſculis, ſpinis armatis, H. L.* 16. *Aloë Americana, ſerrata, floribus coccineis, Par. Bat. Prod.* 306. *Radix* tuberoſa, cortice cinereo obducta: *Folia* emittit ſaturatè vireſcentia, in ſeſquipedalem longitudinem producta, anguſta, craſſa, ſucculenta, extremò in mucronem denſè ſtipatis deſinentia, lentibuſque exiguis, pallidis, mollioribus armata. Ex horum medio *Thyrſus*, ſeu *Caulis* emittitur ſeſquipedalis, & altior, teres, lævis, parte ſuperiore foliolis amictus, colore fuſco, cujus cacumen *Floribus* ornatur denſiſſimè ſtipatis, & ſpicatis, hexapetalis, dilutè purpureis, nutantibus, ab imo ad ſummum uſque ſucceſſivè ſe explicantibus, horum petala ad ungues connata, inter quæ *ſtamina* aliquot rubicunda emergunt, extra flores emicantia: hiſce præteritis, ſuccedunt *Capſulæ* ſeminales triangulares, *Folia* tranſciſſa *Succum* emittunt luteum, atque amarum, qui melioris eſt notæ, ac odore gratior; quam vulgaris, & veræ *Aloës*, cujus *ſuccus* ingratus, & fœtens, hujus verò odor cum *Aloë ſuccotrina* vera convenit.

Vires, & Uſus.

Aloe Soccotrina *eſt* Succus *gummoſus, & reſinoſus ex fuſco nigricans dum fractus in lamellas, ſplendens, & pellucidus ex foliis, imo & Planta tranſverſim verſus radicem diſſectis, ſponte ſua in vere, ubi* Succi *nutritii luxuriant, in ſuppoſitas patinas amplas deſtillans, vel etiam expreſſus, in quibus à Sole condenſatur, & exſiccatur, inde ulterius inſpiſſatur, & quo diligentius hæc fiunt, eo pellucidior, & nobilior fit, ſaporis, & odoris cum* Hepatica *ejuſdem; colligitur in* Inſula Soccotra; *hinc ille* Succus *ſi ſponte in duas partes ſeparat* 1. *in ſpiſſiorem fundum petentem,* 2. *in tenuiorem ſupernatantem.* Aloe *eſſe optimum cognoſcitur ſplendore, friabilitate, ſolutione in Aqua, quod in fundo ab illa fæculentum remanet,* id Aloen Caballinam *conſtituit.* Caballina *eſt* Aloes Aſiaticæ *ſuccus gummoſus, nigricans, priori ponderoſior, craſſior, ac impurior, expreſſus ex* Foliis Aloes *diſſectis, Sole concretus, & ſaporis ſubacris, amariſſimi, nauſeoſi, odoris gravioris quaſi picei, & myrrhati. Conficitur etiam in omnibus* Maritimis Indiæ Orientalis *tractubus.* Hepatica *eſt* Aloes Aſiaticæ *ſuccus gummoſus, & reſinoſus, externè fuſcus, internè flaveſcens, hepatis inſtar, ex foliis* Aloes *expreſſus, imo &* Plantis *tranſverſim verſus radicem inciſis, in patinas ampliores exſtillans, Sole concretus, & condenſatus, ſaporis acris amariſſimi, nauſeoſi, pinguis oleoſi, & adſtringentis, odoris fragrantis ad Myrrham accedentis. Colligitur* Hepatica *in* China *non* Soccotra; *hinc tantùm differunt* Hepatica, & Soccotrina *non niſi loco natali.* Galenus *dicit. Succum aureum ſponte ſtillantem innoxiè purgare, nam dicit idem eſſe ac granum unum, vel decem ſumantur, ſed de hac re tamen dubito. Amarus ejus* Succus *reſiſtit putredini, hinc veteres* AEgyptii *hoc uſi ſunt ad condienda Cadavera, ut* Royſchius *hodie perfectè excolunt, apud* Galenum *dicitur,* Hiera picra Officinalis *verum an hæc ſit* Aloe &c. *Mirum, quod in his omnibus obſervavi, quod à nemine notatum legi, quod ex* Flore *ſemper Mel dulciſſimum ſtillat, licèt cæterùm Planta ſit amariſſima, nam in proverbio eſt vita hominis plus* Aloes, *quam Mellis habet.* Hepatica, *quæ mihi optima videtur, vim purgantem habet in ſubſtantia gummoſa, cui quippiam mucaginis reſinoſæ, in qua vis ſtyptica, & balſamica jungitur, purgat blandè, & in ſpecie humores bilioſos; ſpecificum habetur in affectibus capitis, in præcavenda putredine, in omnibus morbis à bile oriundis.* Aloe *eſt virtute abſtergendi, & attenuandi valens, mirè liquida reſolvens, nam ipſæ ſanguinis partes divelluntur hoc interpoſito; valet vi ſumma revellendi, aut reſolvendi reſinas, & gummata, ut evadant aquæ ſimiles, hinc ſumma vis aperiens, & attenuans ſanguinem ei ineſt, princeps eſt emmenagogum, & ecbolicum, aperiendo, & expellendo agens, ad menſtrua obſtructa, & fœtum expellendum commendatur, gluten in primis viis reſolvit; peſſimè adhibetur, ubi vaſa tenera, & putrefacta ſunt, hinc venenum mulieribus teneris, Phtyſicis, nimiis uterinis fluxibus, & hæmorrhagiis, ſed ad pituitoſos humores expellendos ſummum, neque alteri comparandum eſt remedium; inde fiunt* Pillulæ, & *Emplaſtra contra vermes, vis ei ineſt balſamica, ob quam in æternum conſervantur animalcula: ob ſingularem acredinem excitat hæmorrhoidum fluxum, venaſque hæmorrhoidales aperit, quod tamen impeditur* Aloe *roſata, & violata facta; externè ulcera, & vulnera mundificat, toſta & virtute purgante orbata vim adſtringentem habet, & propterea in fluxibus quibuſvis ſanguinis ſpecificum eſt.* Caballina, *Caballos, ſeu Equos exhibere debet, non Hominibus.* Indi *utuntur* Caballina *pro incruſtandis navibus, Picis loco. Plura lege apud* Schrod. Jo. Bauh. Moriſ., & Boerh.

EPHEMERUM VIRGINIANUM, FLORE AZUREO MAJORI. T. 367.

Vid. Icon. 4. *Tab. LXIV.*

EPhemeri *nomen à floris imbecillitate, ad ſecundum uſque diem non permanentis, planta hæc ſortita eſt, inquit* Moriſ. Ephemerum *jam à veteribus notatum, & apud* Nicandrum Medicum Poetam, *tum dicebatur Herba quædam contra ictus Aranearum, & Scorpionum efficaciſſima.*

EPhemerum Virginianum, flore azureo Majori. *T.* 367. *Boerh.* 2. 113. *Phalangium Virginianum, amplo flore azureo. M. H. R. Bleſ. Phalangium, Virginianum, foliis latioribus, radice repente, flore tripetalo azureo. M. H.* 2. 334 *Folia* hic praeminent; *Calix* trifolius; *Flos* tripetalus ovario ſuppoſitus, roſaceus, habens ſtamina tria; *Fructus* oblongus, trilocularis, fœtus *Seminibus* grano tritici æmulis; *Radix* fibroſa, *Creſcit in Hortis.*

Vires,

Hujus Ephemeri *pulvis* Foliorum, Seminum, & Florum *cum Vino epota remedium eſt efficaciſſimum contra morſus Phalangiorum, ac Scorpionum, immo etiam contra ictus venenoſos Viperarum, aliorumque Serpentium.* *Vid.* Nicandr., & Zanon,

PHALANGIUM PARVO FLORE, RAMOSUM, *C B. P* 29 *Vid. Icon.* 5. *Tab. LXIV.*

PHalangium *vocatur, quia veteres hac Planta puncturas* Phalangium *digitorum curabant,*

PHalangium parvo flore ramoſum, *C. B. P.* 29. *M. H.* 2. 331. *Phalangium ramoſum. Lob. Dod. Taber. Phalangium quibuſdam, parvo flore, ramoſius. J. B.* 2. 635. *Folia* longa, anguſta, graminea; è medio horum *Caulis* aſſurgit teres, in ramulos diſtributus, inque hujus faſtigio ramulari apparent *Flores* candidi, minores, ſex petalis conſtantes cum ſtaminulis aliquot concoloribus mediis, quorum ſingulis ſuccedunt *Capitula* rotunda, minora, ternis loculamentis diſtinctis ſeparata poſt exſiccationem, in ſingulis horum plura continentur *Semina* nigra, triangularia; *Radices* tenues, & oblongæ, multæ, in ſe invicem implicatæ, quin & harum ſingulæ non deſtituuntur fibris ſuis. *Hæc Planta in locis montanis, & aquaticis creſcit. Flores vigent Junio, ac Julio, & Auguſto ſemina perficiuntur.*

Temperamentum, & Vires,

Phalangium, *teſte* Galeno, *tenuium eſt partium, & deſiccantis facultatis, hujus* Folia, Semina, *ac* Flores *cum Vino epota auxilio eſſe contra Scorpionum, ac Phalangiorum ictus, & tormina patientibus ſuccurrere,* Dioſcorides *tradit. Laudatur Phalangium contra omne venenum,* *Vid.* Chabr. Moriſ., & Tourneſ,

LILIUM ALBUM, VULGARE. *J. B.* 2. 685. *Vid Icon,* 6. *Tab. LXIV.*

LIlium, *κρίνον ἢ λείριον* Græcis Theophraſt. 6 *Hiſt.* 6, Lilii albi *caulibus cum floribus amputatus, & ſuſpenſus, auctore* Geſnero, *ſemen profert; quod feliciter etiam* Pariſiis *ſæpe expertus ſum.*

LIlium album, vulgare. *J. B.* 2. 685. *Lilium album, flore erecto, & vulgare. C. B. P.* 76. *Lilium candidum. Dod p.* 197. *Ad. Lob. Lilium album, vulgare, & odoratum, flore erecto. M. H.* 2. 409. *Folia* ſunt oblonga, lata, carnoſa, lævia in herbaceo, & diluto virore ſplendentia; *Caulis* duobus cubitis altiores, multis foliis ſenſim attenuatis, comoſi. & inter folia emergentes: *Flores* patuli, albicantes, versùs ſummum caulis ſenis conſtantes, petalis oblongis, exterius ſtriatis, totidem ſtaminibus è medio emicantibus, à quibus lutei dependent *apices* cum *Stilo* in ipſorum medio triſulco ejuſdem coloris: *Radix* ex ſquamis multis ſimul unitis compoſita, *ſucco* lento, & glutinoſo, pleno, quo folia, & caules redundant, radix inquam multis ſquamis imbricatim ſibi invicem incumbentibus, acuminatis, atque ſeſſili parte fibris plurimis donata eſt. *Floret paſſim in Hortis Junio menſe, & ineunte Autumno folia ei decidunt, atque tota Hyeme iterum virent; Vere caulis erumpit,*

Temperamentum, & Vires.

Lilii *autem* Flos *temperaturam mixtam, ut* Galenus *ait, obtinet, partim ex tenui, partim ex terrena eſſentia.* Radix, & Folia *per ſe trita deſiccant, & abſtergunt, ac moderate digerunt.* Folia Lilii, Dioſcorides ait, *impoſita auxiliantur à ſerpentibus ictis, eadem ferveſacta ambuſtis proficiunt; Aceto condita vulneribus curandis apta ſunt.* Succus *Melle, & Aceto mixtus, in æneo vaſe coctus medicamentum efficitur veteribus ulceribus, & recentioribus vulneribus utile.* Radix *toſta, & cum roſaceo trita ambuſta ſanat, uterum mollit, menſes movet; ulcera ad cicatricem perducit, cum Melle vero eadem trita, nervorum vulnerationes, & luxationes ſanat: Vitiligines, & lepras expurgat; furfures, & manantia capitis ulcera abſtergit; faciem nitidam facit, purgat, & erugat. Cum Aceto, & Hyoſcyami Foliis, ac Farina triticea contuſa, teſtium inflammationes mitigat. Propter clavos pedum in Vino,* Plinius *ait,* Radices Lilii *decoquuntur, per triduum appoſitæ non ſolvuntur: cum Adipe, aut Oleo decoctæ, pilos aduſtis reddunt. E mulſa potæ inutilem ſanguinem per alvum tranſmittunt: Lieni, & ruptis, & vulſis, proſunt.* Recentiores Radices Lilii *coctas Cataplaſmatis ſumma cum utilitate admiſcent abſceſſus maturantibus, & ad ſuppurationem perducentibus. Eædem etiam in oris colluitionibus ad idem facientibus utiliter decoquuntur; nam omnes abſceſſus maturant, & ſuppurari faciunt, doloremque ſimul ſedant.* Semen, Dioſcorides *ait, potum Serpentorum morſibus adverſatur.* Lilium Aqua diſtillata ex Floribus *parata, in partu facilitando, & ſecundinis expellendis multum conducit, inquit* Camerarius.

TULIPA. *T.* 373. *Vid. Icon.* 7. *Tab. LXIV.*

TUlipa eſt vox turcica ſignificans pileum turcicum. Turcæ Alè, & Zampùl *vocant,* *τουλίπα* Theoph. *Illa formoſa* Planta *primò à* Geſnero *eſt deſcripta in* Europam *ex* Biſantio *allata anno* 1590 Batavi, & *præcipuè Harlemenſes pro tali* Bulba Tulipæ *ſæpe centum Ducatos perſolverunt, ſic inſaniverunt circa amorem hujus, & nulla planta cognita, quam Papaver, & Tulipa, quæ in Flore tot diverſos, & tam facilè mutabiles colores gerit, & illi colores tranſplantando mutantur, & ſi ſemina unius* Tulipæ *terræ mandentur, per omne genus colorum inde* Flores *producuntur, quæ de re* Rapinus *canit.*

Multiplici vincit florum genus omne colorum
Huc uſque aeternis Tulipa miſſa jugis.

TUlipa. *T.* 373. *M H* 2 396. *Boerh.* 2. 138. *Caulis* unicus, rotundus, medulloſus; *Folia* lata, caulem cingentia, longa, craſſa, dura, acuta; *Flos* Liliaceus, hexapetalus, formâ *Urcei, nudus* in faſtigio caulis unicus erectus, ſex *ſtaminibus* præditus, & amplectens *Ovarium*, quod fit *Fructus* oblongus, fœtus *ſeminibus* planis, ſerie geminâ motuò incumbentibus, inſtruitur tubâ, mirè piloſâ; *Radix* bulboſa tunicata, parte ſeſſili fibrata; *Bulbus* eſt *Narciſſo* ſimilis, quotannis renaſcens, cujus tunicæ in *Folia* abeunt, & caulis aſſurgit, in quo creſcit *Flos* monanthos, qui in omnibus eſt nudus ſine *calice*, & in omnibus erectus ut in Priſco. Genera tria ſunt: Præcox, Serotina, & dubia, medio tempore florens.

Præcox, *Caule* eſt pedali, firma medulla pleno, quem *Folia* plerumque terna, nonnunquam quaterna, quina amplectuntur, propendentia, & nutantia, interdum ſurrecta: *Caulis* faſtigio *Flos* unicus (rariſſime gemini in ſummo caule conjunctim naſcentes, vel bifido adhærentes) ſex *petalis* (rariſſime ſeptenis, aut octonis, niſi à luxuriante natura) conſtans; è cujus fundo tot ſtamina prominent, quot petalis conſtat ipſe flos, colore variantia.

Serotina, *Caule* eſt cubitali, & bipedali, fungoſa materia pleno, quem quaterna plerumque *Folia*, nonnunquam quina, & ſena, firmiora, ut plurimum erecta, non nutantia, ambiunt. *Semine*, quam in præcoce majore, & *Bulbo* longiore majoreque plerumque conſtat: ſic & caulem ramoſum interdum habet.

Dubiæ, quæ præcocium flore marceſcente ſuos explicant, & ſerotinis florere incipientibus jam ſeneſcunt, & cum his interdum florent. Sunt inter has nonnullæ, quæ ſerotinarum magnitudinem æquant: aliæ, quæ præcoces non ſuperant, nec illis formâ abſimiles ſunt: & illæ quidem, vel ampliſſimis floribus præditæ, vel præcocium non majoribus; quædam etenim præcocibus humiliores ſunt.

Omnium petali apice mucronato, aut orbiculato, vel tria interiora orbiculata, exteriora mucronata, & contra exiſtunt.

Temperamentum, & Vires.

Hæc Planta *videtur habere blandam virtutem emollientem bulboſam, ſed pretium ejus uſus impedivit, aliter ad Cepas accedit, ſed* Bulbus *non ita aromaticus, hinc ille* Bulbus *leniter toſtus dicitur habere bonum nutrimentum, & orgaſmum aphrodiſiacum excitare,* Boerh,

DENS

DENS CANIS. *T.* 378. *Vid. Icon.* 8. *Tab. LXIV.*

DEns Canis, *à radicis formâ tuberoſæ, oblongæ, imitantis figuram* Dentis Canini, *nomen ſortitus eſt.*

DEns Canis. *T.* 378. *Moriſ. H.* 2. 344. *Eyſt. Dens Caninus. Cluſ. H.* 266. Ut *Colchicum* Autumni initio *Flores* ſuos hexapetalos ex *Radice* tuberoſa producit, ſic huic plantæ ineunte Vere bina plerumque *Folia* (raro terna) prodeunt mutuò ſe amplectentia, & florem occulentia, Liliaceis proxima, breviora tamen, & latiora, ad *Pulmonariæ* formam accedentia, craſſa carnoſa, *Maculis* itidem multis ex atro purpuraſcentibus aſperſa, baſi anguſta, paulatimque in latum extenſa, deinde in mucronem deſinentia; explicatis foliis conſpiciendum ſe præbet *Flos*, dodrantali *pediculo* enodi, & vacuo purpuraſcenti innitens, ſex oblongiuſculis *petalis* conſtans, deorſum inflexus, & ſpectans, qui aëris (ſolis radiis ſplendentibus) tempore ſeſe explicat, petalaque ſurſum reflectit *Cyclaminis* inſtar, elegantis, & dilutioris purpurei coloris, ſenis intus *ſtaminibus* purpureis, & candido triſulco *ſtilo*, nulla odoris gratia placens, ſed ſolâ florum elegantiâ ſpectabilis, & commendabilis; floribus ſingulis ſuccedit trigonum *Caput*, ſeu *Capſula* tribus loculamentis diſtincta, in quorum ſingulis continentur aliquot *Semina Leucoii bulboſi* præcocis alterius ſeminibus fere reſpondentia, ſed longiora, gracilioraque, flaveſcentis coloris: *Radix* longa, tuberoſa, infima ſede craſſior, multiſque candidis fibris ſtipata, & plana quadam appendice unica, aut pluribus donata, quæ veluti radicum ſuperioris anni, & præcedentium aliquot veſtigia ſunt; parte autem graciloſcens, unde caulis emergit ſumma tellure bina *Folia* proferens. Quamdiu nullum florem dat hæc planta, unico duntaxat exit folio. *Copioſè naſcitur ad quorundam Montium radices, herbido, & udo ſolo. Floret Aprili hæc Planta, interdum etiam maturius, præſertim in Hortis culta.*

Temperamentum, & Vires.

Stiriacas mulieres Radicis *hujus exſiccatæ pollinem pultibus puerorum inſpergere ſolere ad enecandas, & ejiciendas tineas, mihi relatum eſt*, inquit Cluſius. *Ex Vino hauſtus coli dolores mitigat, nutrit, & corporis vires reficit: Ex Aqua verò pueros Epilepticos juvat. Ad excitandam Venerem plurimùm efficax eſt. Vid.* Lobel., *&* Moriſ.

SCILLA VULGARIS, RADICE RUBRA. *C. B. P.* 73. *Vid. Icon.* 9. *Tab. LXIV.*

Σκίλλαν Theophraſtus 1. *Hiſt.* 7., *&* 10. *propoſuit, &* 7. *Hiſt.* 11. Scilla *vocatur à* σκίλλω areſacio, *quia hæc Planta creſcit in locis aridis, & ſiccis, vel à* σκύλλω moleſtus ſum, *quia hic Bulbus ſuâ acrimoniâ loca, ubi applicatur, irritat.*

SCilla vulgaris, radice rubra. *C. B. P.* 73. *M. H.* 2. 395. *Scilla rufa, magna, vulgaris. J. B.* 2. 615. *Pancratium. Dod. p.* 691. *Cluſ. Hiſt., & Hiſp. Lugd. Tab. Scilla, Trag. (cui & Cepa Maris) Matth. Fuch. Tur. Cord. in Geſn. Hort. Cam. Cæſ. Ornithogalum maritimum, ſeu Scilla, radice rubra. T.* 381. *Scilla rubentibus radicis tunicis folio Aloes carinato. Lob.* Eſt *Scillæ Caulis* cubitalis, aut major, rectus, nudus abſque foliis: pluribus candidis, & ſtellatis *Floribus*, hexapetalis, ornatus, Aſphodeli minoribus, *Ornithogali* majoribus, (quod quidam Scillam Epimenidiam putant), & valde ſimilibus, qui ab imis (uti veriſſime *Theophraſtus* Hiſt. 7. c. 12. ſcribit) explicari incipiunt, quemadmodum *Aſphodeli*, & quarundam bulbacearum Plantarum flores: hiſce ſingulis ſuccedunt triangularia *Capitula*, compreſſis angulis conſtructa, & veluti inania; in quibus tamen nigrum, planum, paleaceum *Semen*, ſed poſt ſeminis, & capſularum efformationem, quinque, ſex, aut plura emergunt *Folia* liliacea, lata, viridia, admodum denſa, ſive carnoſa, humi expanſa, nonnihil carinata: *Radix* craſſa, & ampla multis tunicis albis lento quodam humore plenis prædita, multiſque pelliculis exterioribus rubris, internas albas involventibus, inferiore ſeu ſeſſili parte multis craſſiuſculis fibris capillata. *Copioſe naſcitur circa* Ulyſſipponem, *& pleriſque aliis in locis* Luſitaniæ, *&* Hiſpaniæ. *Floret Auguſto, & Septembri; Semen Octobri, & Novembri maturescit.* Pena, *&* Lobellius, Scillas *ſuas* rubram, *&* albam *magnitudine pares faciunt.*

Temperamentum, & Vires.

Calefac. ſicc. 2. *Saporis acris, & amari, atten. incid. abſterg. diſcut. putredini reſiſtit, diuretica eſt. Uſus præcip. in obſtruct. Epatis, Lienis, meatus biliarii, menſium, urinæ, in mucilagine Pulmonum, tuſſi &c. Extrinſecus in achoribus capitis (infuſ. in Ol.) in pernione.* Schrod. *In ſubſtantia nunquam detur, inde paratur* Oxymel Scilliticum *adeò laudatum, & optimum ad pituitam diſſolvendam. Vide cæteras apud* Jo. Bauh. Moriſ., *&* Boerh.

PORRUM COMMUNE, CAPITATUM. *C.B.P.* 72. *Vid. Icon.* 1. *Tab. LXV.*

POrrum, *ut volunt à voce* Græca πράσον, *quæ eandem plantam ſignificat.* Porrum Latini, *quòd porro eat, & longe lateque graſſetur, vocarunt.* Theoph. 2. *cauſ.* 20., *&* 3. *ejuſdem* 23. τὸ κίχαρτον πράσον, *tonſum* Porrum *addidit &c.*

POrrum commune, capitatum. *C. B. P.* 72. *Porrum. J. B.* 2. 551. *Dod. p.* 390. *Porrum commune, Matth. Lugd. Porro* ſativo *Folia* ſunt oblonga, latiuſcula, ſed compluria, & dorſo eminentiore carinata, odore ſaporeque ſimilia *Cepæ*, ſed mitiore: *Caulis*, ſi non frequenter ſubſecantur folia, altero, aut tertio anno aſſurgit rotundus, lævis, & æqualis, nullas protuberantias vacuas in medio caulis edit, ut videre eſt in Cepæ caule: *Flores* profert in orbiculum collectos, in cacumine caulis, ut *Cepa*; *Floribus* ſingulis evaneſcentibus ſuccedunt *Capitula*, ternis loculamentis diſtincta, in quorum ſingulis continentur *Semina Cepæ* ſeminibus ſimilia, ſed non nigria: *Bulbus* tenuis, oblongus eſt, potiſſimum ſectivi Porri bulbo craſſior, ac major. *Seritur in Hortis.*

Temperamentum, & Vires.

Porrum commune capitatum *excalefacit, exſiccat, & extenuat perinde ac* Cepa; *corpus excalefacit, craſſos, lentoſque humores incidit, noxium tamen ſuccum ingenerat, tumultuoſa, ac terribilia inſomnia parit, oculos offendit, viſus aciem obſcurat, naturâ calidiores, ac biliofiores lædit: ingratum eſt ventriculo, inflationes facit. Coctum minus nocens, acrimoniæ ſuæ parte depoſitâ, & nec ſic tamen bonum ſuccum corpori confert; cum frigidis autem oleribus permixtum, qualitatem frigidam eorum contemperat. Cum* Ptiſana *coctum, & commeſtum, quæ in pectore cruda ſunt, concoquit, & educit, ſcribitur etiam in delinctu utile eſſe, & aſperam arteriam purgare.* Succus *cum Melle potus contra Ferarum morſus prodeſt:* Folia *ſimiliter trita, & impoſita. Idem vero* Succus *cum Aceto, Thure, & Lacte, aut roſaceo inſtillatus aurium doloribus, & ſonitui prodeſt; Veteres ſanguinis rejectiones cohibent* Seminis *drachmæ duæ, cum æquali Myrti pondere potæ. Idem in Vino conjectum, ipſum in Acetum mutari prohibet, & jam converſum emendat, ut nonnulli ſcribunt.* Moriſ. *Extrinſecus in aurium tinnitu, ac ſuppurationibus, in Venenis hæmorrhoidum tumidit, ac dolentibus &c.* Semen *urinam ciet.* Schrod.

PORRUM SYLVESTRE, VINEARUM. *C. B. P.* 72. *Vid. Icon.* 2. *Tab. LXV.*

POrrum ſylveſtre, *quod* Græcis ἀμπελό πρασον *dicitur, id eſt* Porrum vineale.

POrrum ſylveſtre, vinearum. *C. B. P.* 72. *Ampeloprasum. Matth.* 552. *Lugd. Ampeloprasum, ſeu Porrum ſylveſtre. Lob.* Eſt enim *Caule* bicubitali; *Foliis* porraceis, ſed anguſtioribus: *Flore* conſtat candido, *Radice* bulboſa, gracili, longa. *Provenit in Vinetis in agrorum marginibus, & amœnis collium locis.*

PORRUM SYLVESTRE, GEMINO CAPITE. *C. B. P.* 72. *Vid. Icon.* 3. *Tab. LXV.*

POrrum ſylveſtre, gemino capite. *C. B. P.* 72. *T.* 382. *M. H.* 2. 391. *Ampeloprasum, ſeu Porrum ſylveſtre. Lob. Lugd. Eſt Allii ſylveſtris tenuifolio* non diſſimili, ſed majore, & acriore, in *Caule* bicubitali; *Radice* bulboſa unica, non ex nucleis conſtante, *Porri ſativi* minore, & duriore, acriore, nonnullis adnatis ſeſe propagante; loco *Florum*, & ſucceſſive *Capſularum ſeminalium*, ſeminumque ibidem contentorum, nucleos *Seminis* vice fert, triticeis granis pares, in glomeratis geminis *Capitibus*, nec diſpares pluribus aliis ſpecie-

bus. *Vinetis, arvorum marginibus, ſenticetis, & dumetis gaudet.*

Temperamentum, & Vires.

Stomacho magis, quàm Porrum *adverſatur, ut tradit* Dioſcorides; *plus excalefacit, urinam, & menſes vehementius ciet, ejus uſus contra Serpentum morſus utilis eſt, de quo hæc* Plinius. *Eruptiones ſanguinis per genitale inhibet potum, impoſitumque. Datur & à partu mulieribus, & contra Canis morſum.* Moriſ.

CEPA VULGARIS. *C. B. P. 71.*
Vid. Icon. 4. Tab. LXV.

CEpa *à capitis magnitudine* Græcis Κρόμμυον, ὅτι κόρας συμμύειν ποιεῖ, *quod oculi pupillam comprimere cogat, utpote ſecundum* Ariſtotilem 20. *Probl. 22. mordaci nimium vapore lacinando, & lacrymas movendo.*

CEpa vulgaris. *C. B. P. 71. Cepa rotunda. Dod. p. Cepa alba, & rubra; Geſn. Hort. Lon. Tab. Cepa ſativa Matth. Lugd.* Hujus *Folia* ſunt anguſta, rotunda, fiſtuloſa, ſeu intus cava: è quorum medio ſecundo anno exit *Caulis* ſingularis, teres, in medio craſſior magiſque tumidus, quàm in ortu, aut faſtigio; atque in ſummo ejuſdem faſtigio *Capitulum* oritur membrana tenui velatum, qua diſrupta *Floſculi* in globuli formam congeſti apparent candidi, aut purpuraſcentes, quibus ſubveniunt plurima *Capitula* triangularia; *Semen* triangulare nigrum in ſe continentia, ſed albicantibus glumis implicitum: pro *Radice* eſt illi *Bulbus* ex pluribus compactus tunicis, majoribus involventibus minores, aliorum bulborum proprie dictorum ritu, fibras aliquot à medio deorſum demittens, qui quandoque latior Rapi inverſi in modum extuberat, non raro ovi oblongus; exteriùs prætenuibus membranis convestitur, ut plurimum ſubrubentibus, aliquando albis. *In Hortis colitur.*

CEPA ASCALONICA. *M. H. 2. 383.*
Vid. Icon. 5. Tab. LXV.

CEpa Aſcalonica. *M. H. 2. 383. Matth. Lugd. (cui forte Bulbus Setanius, quem Theoph., & Plin. Cepæ genus eſſe teſtantur.) Cepa ſterilis. C. B. P. 72. Cepa Aſcalonica, ſive fiſſilis. J. B. 2. 551. Aſcalonica vulgo. Ceſ. Scaliones. Tur. Aſcalonites antiquorum. Lob. Adv. 58. Radices* habet multas, oblongiuſculas, minores, in uno acervo conjunctim naſcentes: *Folia* habet rotunda, fiſtuloſa, ſeu concava *Cepæ* inſtar, ſed multo minora; raro *Caulem*, Florem, multo minus *Semen* fert, quia abundat radicibus de novo ſingulis annis genitis.

Temperamentum, & Vires.

Calef., & ſicc. ad gr. 4. aper. incidunt, abſtergunt, partium ſunt craſſiorum, adeoque flatulentæ. Uſus præcipui in tartaro pulmonum incidendo, & expellendo (cum Melle coctæ, & uſitatæ) in urina, & menſtruis ciendis, in lumbricis fugandis (in infuſione.) Extrinſecus maturant, & rumpunt apoſtemata (coctæ, & impoſitæ) etiam maligna in peſte (impletæ Theriacâ, vel Mithridatico) in Axungia, & impoſitæ. Idem facit membranula cuilibet carneæ particulæ intercedens, (glandi ſcilicet impoſita) Pernionibus conferunt (cum Adipe coctæ, & impoſitæ) menſes, & hæmorrhoides proliciunt (ſubditæ) ambuſtis medentur (crudæ cum Sale ſubactæ, ac ſtatim impoſitæ.) Sunt qui contagioſo aëre in conclavibus ſuſpendunt, iiſque contagium colligi, adeoque conclave purgatum iri autumant. Trita autem cum Sale Ruta, ac Melle, Canis, rabioſi morſui impoſita, prodeſt. Hæmorrhoides, & eædem appoſitæ, vel cum Aceto inunctæ, provocant, ut ait Galenus. Dioſcorides *vero aperitivas ait eſſe Hæmorrhoidum, & aliarum inanium, ſive expurgationum, detractis tunicis, & in Oleum conjectis, ac glandis inſtar ſubditis.* Succus *per nares attractus caput purgat, crudos pituitoſos humores extrahit.* Succus *expreſſus recens eſt acerrimus, & hinc à Medico* Germano *contra calculum maxime laudatur, & cum ſucceſſu adhibetur; notum enim eſt calculum à* Cepa *diſſilire; hinc dicitur, nullum melius eſſe Medicamentum ad frangendum calculum; in hydrope, Scorbuto &c. Vid.* Schrod. Moriſ., & Boerh.

CEPA SECTILIS, JUNCIFOLIA, PERENNIS.
M. H. 2. 383. Vid. Icon. 6. Tab. LXV.

CEpa ſectilis, Juncifolia, perennis. *M. H. 2. 383. Porrum ſectivum, Juncifolium. C. B. P. 72. Porrum ſectivum, & Schoeno-praſum, quibuſdam. J. B. 2. 553. Schoeno-praſum. Dod. p. 689. Cepa fiſſilis, & Gethion. Tur. Scœnopraſum, Dod. Lob. Taber.* Hi poſtremi Authores à foliis rotundis, cavis, fiſtuloſis Junci inſtar, & à ſapore magis *Porra* accedente, hanc *Herbulam Schœnopraſum* dixére, nomine ex *Junco*, & *Porro* compoſito. *Folia* multa promit, ſed palmo rarò longiora, tenuia, teretia, concava, exiguis Juncis rotunditate ſimilia; inter quæ ſubinde *Cauliculi* breves eminent, *Capitula* quædam tenui membrana, ſeu vaginula incluſa ſuſtinentes; ex quibus *Floſculi* prodeunt hexapetali, rubentes, & inſtar *Cepæ*, ſed minores multo: *Bulbilli* ſubſunt multi exigui ſimul cohærentes (ſicut in *Cepa Aſcalonica*) à quibus fibræ plurimæ deorſum demittuntur: *odore*, aut *ſapore Cepam*, potius inquam *Porrum*, referunt cum bulbilli, tum folia. *Colitur in Hortis.*

Temperamentum, & Vires.

Facultate valde Porro *accedit, eſt enim excalefaciens, & reſiccans, attenuans, aperiens, urinas provocans: calidiorem, & noxium* Succum *ingenerat, frigidos humores contemperat, concoquit, incidit, vapores craſſos ſurſum mittit, oculis cerebroque moleſtos; tumultuoſa inſomnia adfert, & quæcunque* Porrum, *iſtud quoque poteſt* Moriſ.

ALLIUM SATIVUM. *C. B. P. 73.*
Vid. Icon. 7. Tab. LXV.

ALlium *forte ab* ἅλλεσθαι *exilire, quod exiliendo creſcit* Σκόροδον Dioſcoridi *l. 2. c. 182., vel quaſi* σκαιὸν ῥόδον, *id eſt, rudio Roſa, propter odorem gravem: vel quod comeſtum vapores excrementitios ad cutim pellat, & veſcentibus pandiculationes moveat. Sunt qui ab halante gravi odore deducant, &* Allium *ſcribant.*

ALlium ſativum. *C. B. P. 73. Allium vulgare, & ſativum. J. B. 2. 554. Allium. Dod. p. 682.* Sativi *Allii* bulbus tenuiſſimis membranis ex albido purpuraſcentibus velatus, intra quas plurimi cohærentes nuclei, ſive, ut vocant, *Spicæ* ſeparatim exiſtunt, & communi membrana conveſtitæ coagmentantur, à quibus inferiùs tenues quædam fibræ dimittuntur: *Foliis* viret oblongis, *Porri* ſimilibus, ſed non tam latis, inter quæ *Caulis*, ſed admodum raro, nec primo, aut altero anno, ſed ſeriùs aſſurgit; quamobrem, & *Caule*, *Floribus*, & *Semine* carere quibuſdam creditur. *Novembri, aut Decembri menſe Allium bene ſeritur.*

ALLIUM SATIVUM, ALTERUM, *ſive* ALLIOPRASSUM, CAULIS SUMMO CIRCUMVOLUTO. *C. B. P. 73. Vid. Icon. 8. Tab. LXV.*

ALlium ſativum, alterum, *ſive* Alliopraſſum, caulis ſummo circumvoluto. *C. B. P. 73. M. H. 2. 387. Scorodopraſum, II. Cluſ. H. 191. Allii genus, Ophioſcordon dictum quibuſdam. J. B. 2. 559.* Bicubitalem habet *Caulem*, multis ab infima parte ad medium uſque porraceis *Foliis*, *Scorodopraſo* 1. *Cluſii* anguſtioribus circumdatum, medio inter *Porrum*, & *Allium* odore, reliquam partem ſurſum versùs nudum, viridem lævem, ſummo faſtigio ſuſtinentem *Caput* ex multis *Bulbis*, ut in *Moly Indicio Caulaſon*. *Lob.* dicto, congeſtum, & candicante membranaceo involucro, cuſpide longa, viridi, prædito tectum, quod deinde *Bulbis* excreſcentibus rumpitur, nudoſque *Bulbos*, initio purpuraſcentes, poſtea exalbidos detegit; inter quos *Floſculi* quidam naſcuntur: ea *Caulis* extima pars, cui *Caput* innititur, initio ſeſe cum ſuo capite convolvere ſolet, ut *Serpentis* obtorto collo ſimilitudinem quodammodo referat, deinde ſenſim paulatimque ſeſe explicare incipit, donec tandem caput erigat: *Radix* è multis nucleis ſimplici, aut duplici tenui membrana tectis conſtat, & numeroſis albidis fibris ſeſſili parte donata. *Junii initio caput ſuum contorquet, Julio verò erigit, eodemque menſe bulbillos, ſeu nucleos ad maturitatem perducit, qui terræ crediti ſui generis procreant plantas. Hoc à quibuſdam* ὀφιόσκορδον *dicitur, quia caput cum ſuprema caulis parte Serpentis inſtar ſe contorquet. Colitur in Hortis.*

Temperamentum, & Vires.

Allium *ſativum acre admodum eſt, exſiccat, & calefacit quarto, ut ait* Galenus, *exceſſu 3 ſummam corporis cutim veſicas educendo ulcerat. In cibo ſumptum, corpus inſigniter excalefacit, & quia in ipſo humores craſſos attenuat tenaceſque incidit: digerendi etiam vim, ac obſtructiones aperiendi facultatem quoque habet: adverſatur & omnibus venenis frigidis, & virulentorum Animalium ictibus; quamobrem & à* Galeno *Theriaca appellatur ruſticorum. Alimentum autem corpori confert omnino nullum,* Succum *autem ingenerat parvum, ac acrem: ab ejus idcirco uſu, eos qui calido ſunt prædıti temperamento, abſtinere vel maxime oportet. Quod ſi autem in Aqua elixum fuerit euſque donec acrimoniam depoſuerit, vires habet imbelliciores, &* Succi *quidem parvitatem, ut ait* Galenus, *non amplius retinet, alimenti tamen corpori quàm pauciſſimum confert, utile verò in cibo ſumptum contra Aquarum mutationes: aſperam arteriam clarificat, veterem tuſſim lenit, ac maciorem; urinas cit, flatus diſcutit, Hydropicis ex aqua frigida auxiliatur ventris Vermes interimit, atque expellit. Datur vero & pueris Lac, in quo* Decoctum *fuerit, utiliter adverſùs Vermes. Nonnulli cum Carnibus coctum* Allium *edunt, & ſic quidem minus quoque acre eſt, ventriculum vero refrigidum adjuvat, flatuſque cum in hoc, tum in inteſtinis hærentes diſcutit, urinas mediocriter promovet, & à peſtilentis aëris contagio tutos reddit.* Allii *comæ Decoctum in inſeſſionibus menſes, & ſecundas,* Dioſcorides *ait, trahit, quod & ſuffitu poteſt. Cum Origani vero decocto* Allium *epotum pediculos, & lentes enecat; uſtum & cum Melle permiſtum illitumque hypopia, & alopecias ſanat. Cum Nardino Unguento, Sale, & Oleo exanthemata curat. Aufert vero & Alphos, impetigines, lentigines, achoras, furfures, & lepras cum Melle. Cum tæda, & Thure* Decoctum, *ſi in ore contineatur, dentium dolores mitigat. Contra muris Aranei, ſive μυγαλῆς morſum cum Fici foliis, & Cumino imponitur. Inquit* Moriſ.

ALLIUM LATIFOLIUM, MONTANUM, MACULATUM. *C. B. P. 74. Vid. Icon. 9. Tab. LXV.*

Allium latifolium, Montanum, maculatum. *C. B. P. 74. M. H. 2. 388. Victorialis longa. Cluſ. H. 189., & Pan. Eyſt. Allium anguinum. Matth. Lugd. Serpentinum. Caſt. Allium Alpinum. J. B. 2. 566. Dod. Geſn. Hort. Taber. cui & Victorialis mas. Eſt enim mas, & fœmina,* ille latioribus Foliis, hæc anguſtioribus, quare *Victorialis mas,* & *fœmina Camerario* dicitur. *Caulis* hujus digitalis eſt craſſitudinis, fungoſus, infirmâ parte purpuraſcens, supernè viridis, & ſtriatus, multos in ſummo ferens *Floſculos*, oblongis pediculis inhærentes, ſenis candidis petalis ſtellatis conſtantes, *Ceparum* floribus ſimiles, ſenis intus ſtaminulis, ſtiloque medio præditis. deinde trigona fert *Capitula*, in quibus *Semen* rotundum, nigrum caulem circa medium amplectuntur, & quaſi veſtiunt bina, aut terna *Folia*, nervoſa, oblonga, & lata, *Gentianæ majoris* foliis pene ſimilia: *Radix* oblonga, extrema parte bulloſa, multiſque validis perennibus fibris donata, multiplici cortice variis fibris tranſverſim coëuntibus conſtans, & quodammodo reticulato involuta, quæ ſingulis annis aliis feliciter *Bulbis* circa ipſum adnatis ſeſe propagat, è fibris adeo implicatis, ut difficile ſit Bulbos conjunctim natos, & cohærentes ſejungere. *Creſcit in Alpibus. Floret cum aliis ſpeciebus Allii.*

Vires, & Uſus.

Victorialis *autem appellationem ab eo obtinuit, quòd ii, qui effodiendis Metallis operam dant, magnas certaſque illius vires ſe experiri prædicant ad ſe muniendos adverſus impurorum ſpirituum inſultus, à quibus frequentiſſime impetuntur,* Victorialis *nomen ab effectu inditum contendunt. Vulgus* Herbariorum Victorialis longæ, *& majoris cognomen dedit, ut à* Gladiolo *decernant, cujus radicem ob corticis, quo integitur, cum ſuperiore ſimilitudinem,* Victorialem rotundam parvam *appellant.* Radix *Calef., & ſicc. perinde ac* Allium agreſte, *cui & facultatibus aliis per omnia ſimilis exiſtit. Plebi noſtrati, Judæiſque amuletum eſt familiariſſimum, quo à ſpectris aëreque infecto ſe tutos fore perſuaſi ſunt. (Appenſa* Radix *contracturam arcere dicitur.) Podagricis amuletum ex* Victoriali *ſerico incluſa, quod venale circum tulit Agyrta. Vid.* Croll. Jo. Bauh. Chabr. Moriſ., & Schrod.

MOLY LATIFOLIUM, LUTEUM, ODORE ALLII, PRIMUM. *C. B. P. 75. Vid. Icon. 10 Tab. LXV.*

Μῶλυ *dictū μαλάττειν τὰς νόσους, ob amolliendis morbis. Unius* Theophraſtus 9. *Hiſt. 15.,* & Dioſcorid. *l. 3. c. 54.*

Moly latifolium, luteum, odore Allii, primum. *C. B. P. 75. Moly luteum Botanicorum, latifolium, Allii odore. J. B. 2. 562. Moly montanum, latifolium, flavo flore. Cluſ. App. altera. Moly flavo flore. Swert. Allium latifolium, luteum. Tournef. 384. Moly luteum, perperam Ornithogalum luteum, multifolium Botanicorum. Lob. Al. part. 2. Folia* habet hoc bina, infima parte ſeſe amplectentia, decem, aut plures uncias longa, una lata, ſurrecta, firma, ſupina parte nonnihil carinata, *porracei* coloris, & odoris *Allium* referentis: inter quæ aſſurgit *Caulis* enodis, & ſatis gracilis, firmus tamen, vireſcens, pedem altus, aut paulo altior aliquando, ſuſtinens ſummo faſtigio prodeuntes ex foliaceo folliculo, bifariam diviſo, tricenos, aut plures *Flores*, uncialibus, aut longioribus pediculis iiſque firmis ſubnixos, ſenis petalis ſtellæ in modum expanſis conſtantes, foris palleſcentes, interiore parte prorſus flavos; occupante umbilicum triangulari *Capitulo*, ſex flavis *ſtaminibus* cincto præditum, quorum *apices* etiam flavi: floribus, qui menſe Junio explicantur, trigona ſuccedunt capitula, *Semen* nigrum inæquale continentia: *Radix* eſt bulboſa, gemina, ut *Orchidis* radicem quodammodo æmuletur. *Creſcit in Montibus, & in Hortis. AEſtate floret.*

MOLY LATIFOLIUM, FLAVO FLORE, FOLIIS CONTORTIS. *M. H. 2. 393. Vid. Icon. 11. Tab. LXV.*

Moly latifolium, flavo flore, foliis contortis. *M. H. 2. 393. Moly latifolium, luteum, odore Allii, ſecundum. C. B. P. 75. Moly latifolium, flore flavo. Eyſt. Allium latifolium, luteum, alterum. T. 384.* Hoc terna profert *Folia*, lata, contorta, non recta ut ſuperius; *Caulem* rotundum, dodrantalem, in cujus faſtigio plurimi *Floſculi*, hexapetali, lutei, cum *ſtaminulis* ſex, & *ſtilo* in medio ejuſdem coloris, quos ante expanſionem cingunt bina involucra membranacea: floribus ſingulis deciduis ſuccedunt ſingula *Capitula*, tribus loculamentis diſtincta, atque in ſingulis duplex ſeries *Seminum* nigrorum, inæqualium, continetur, ſicut in priore: *Radix* eſt bulboſa gemina, ut *Orchidis* radicem modo æmularetur. *Provenit in Montibus, & in Hortis. Floret ineunte AEſtate, atque ſub ejuſdem finem ſemina ſua perficit.*

Temperamentum, & Vires.

Moly *eſt calidum, & acre, valde* Allio *quoad virtutes accedens; eſt enim ab odore, & ſapore tantum* Allii Montani *latioribus, ſeu porraceis foliis præditi ſpecies.* Radix *bulboſa* Molyos *valde eſt utilis ad apertiones uteri cum Irino Unguento trita, & ſubdita, ut* Dioſcorides *eſt author.* Galenus *etiam citans* Dioſcoridem *teſtem pro* ἴρινῳ μύρῳ, *ſive Unguento Irino legit* αἰρίνῳ ἀλεύρῳ, *hoc eſt, Lolii farina cum farina AErina apertum uterum ſanare ſcribit* Dioſcorides. *Clariſſimam Herbarum dixit* Plinius, *à* Mercurio *inventam, & uſum contra venefica ſummum, quæ, ut pleraque ſua à* Theophraſto *mutuatus* Moly *apud* Dioſcoridem *deſcriptio* Cornario *judice* Homerici *illius eſt* Moleos, *quod* Mercurius Ulyſſi *contra* Circis *veneficia dedit. Vid.* Jo. Bauh. Chabr., & Moriſ.

CYCLAMINUS FOLIO ROTUNDIORE, VULGATIOR. *J. B. 3. 551. Vid. Icon. 12. Tab. LXV.*

Cyclaminus, & Cyclamen *ἀπὸ τοῦ κύκλου* h. e. *Orbe, ſeu circulo, à* Radicis *orbiculari, ſeu circulari forma dicitur.* Panis porcinus *appellatur, quoniam* Porcel *hujus herbæ radicem quærunt; aut quia in ſimilitudinem panis effigiatur.*

Cyclaminus folio rotundiore, vulgatior. *J. B. 3. 551. Cyclamen officinarum, orbiculato folio, Panis porcinus, & Arthanita. Lob. Cyclamen orbiculato folio, infernè purpuraſcente. 1. C. B. P. 308. M. H. 3. 552. Cyclaminus orbicularis, rotundifolius. Dod. p. 337. Cyclamen, vulgare, Panis porcinus Eyſt. Cyclamen orbiculato folio, Ger. Radix* prope globoſa eſt, è fuſca nigricans. *Folia*

Vo-

Google

Violarum ritu rotunda, viridia ſunt, ac leviter circumſerrata, prona parte purpuraſcentia. *Flores* ſaturate purpuraſcunt, colore illo, quem *Plinius Coloſſinum* vocat, & ſuavem odorem, minuſque vehementem emittunt. Iſtis deciduis, *Capitulum* ſpiris pediculorum ſe convolventibus inſidet, ſubrotundum, mucronatum, inæquali, ac è fuſco flueſcente *Semine* refertum, quod tamen citra aliorum ſeminum naturam (*Cluſ.* annotante) non in germen, ſed in tuberculoſam radiculam, demum folia emittentem, convertitur. *Hæc Planta creſcit in Sylvis. Floret Junio, & Julio.*

Temperamentum, & Vires.

Calidum ſiccumque eſt Cyclamen; *aperiendi, attrahendi, ac digerendi facultatem obtinet. Pituitam lentam, & craſſam, ſumptum purgat; icterum ſanat, experientia certa, præſertim* Succo *cum Oxymelite, vel AEnomelite ſumpto, & operta deinde deligenter corpore. Sudores movet; menſes provocat; & Medicamentis abortum inſerentibus admiſcetur. Uſus rarus eſt internus, omnia perturbans; externe autem recens* Succus *abdomini illitus laxat in hydrope: idemque per nares attractus ſternutamenta ciet, caputque purgat; aurium quoque xylo involutus, & injectus dolores ſedat. Linteo exceptus, & ano blande applicatus in affectibus hæmorrhoidalibus leniendis plurimum valet.* Unguentum *item præbet, quod externo uſu laxat, & purgat; ſpleniſque duritiem, ut & ſtrumarum reſolvit. Vid.* Crol. Jo. Bauh. Moriſ., & Boerh.

ORCHIS LATIFOLIA, HIANTE CUCULLO, MAJOR. *T. 432. Vid. Icon. 13. Tab. LXV.*

ORchis *vocatur ab* ὄρχεω *id eſt* Teſticulus, *quod ab* ὀρέγω Appeto, *quia hujus Plantæ radix teſticulum Animalis refert, vel quia vim Aphrodiſiacam, vel Veneream ſtimulat, dicitur etiam* Cynoſorchis *à* κυνὸς Canis, *&* ὄρχις Teſticulus, *quaſi* Teſticulus Canis. Satyria *quædam nominata fuere etiam ab effectu; nam hæc Planta in Sylvis à* Satyris *fuit inventa, ad Venerem excitandam.*

ORchis latifolia, hiante cucullo, major. *T. 432. Orchis latifolia Eyſt. Cynoſorchis prior. Dod. p. 234. J. B. 2. 758. Cynoſorchis latifolia hiante cucullo major. C. B. P. 80. M. H. 3. 490. Cynoſorchis noſtras major. Lob. Obſ. Teſticulus latifolius, & Satyrium triphyllum. Taber. Orchis, & Teſticulus Canis Officin. Amat. Tubera* bina ei ſunt albeſcentia, (quorum dextrum flaccidius, & paullo brevius eſt) craſſa, ſucculenta, *Nucis myriſticæ* magnitudine; Supra quæ ex imo caule aliquot craſſæ expanduntur *Fibræ*. *Caulem* ſuffulciunt tantum non ſeſquipedalem, nunc ſimplicem, nunc geminatum; quem quina, vel ſena, lata, liliacea, oblonga, & dilute virentia, ac per longitudinem venoſa, inferius involvunt, ſine pediculis, *Folia*. Supernè verò faſtigiatur in ſpicam duplicem, nonnunquam denſiuſculam, *Florum* ex albis purpuraſcentium, qui innumeris purpureis *punctis* ſignantur, & ſuperiori parte *Cucullum*, aut *galeam* patentem efformant. Ex his in parte inferiore laciniosum quiddam, *Canis*, aut alterius Animalis quadrupedis *Exuvio* ſimile, dependet. *Vaſcula* ſequuntur oblonga, ſtriata, in plures partes per ſiccitatem diviſa, & *Semina* inſtar ſcobis volitant ludibrio ventis facta. *Creſcit in locis Campeſtribus, Sylvis, ac Vineis: Floret Aprili, & Majo.*

Vires, & Uſus.

Temperiem calidam, & humidam obtinet; analepticum eſt, & ſemen auget, irritat utrumque ſexum. Saporis dulcis. Uſus præcip. (ex ſignatura laſciva) ad virilem fortitudinem reſtaurandam. Sic uterum conſortare creditur, & ad conceptionem diſponere. Vid. Crol. Jo. Bauh Chabr. Schrod., & Boerh.

OPHRIS BIFOLIA. *C. B. P. 87.* *Vid. Icon. 14. Tab. LXV.*

A Numero *foliorum, quibus & radicibus dignotu facile eſt, nomen accepit.*

OPhris bifolia. *C. B. P. 87. Bifolium majus, vulgare. M. H. 3. 489. Bifolium majus, ſive Ophys quibuſdam. J. B. 3. 533. Pſeudo-orchis Bifolium, Dod. p. 242. Radices* multiplices fibroſæque ſcrupulum injicerent, ſiquidem *Flores* eleganti thyrſo diſpoſiti, quam proxime accedunt, herbacei, *Culicum* fere formam exprimentes, bifido *Labello*, *galea* lateralibus *Foliolis* incumbente; quibus in *Caule* ſingulari, tereti, pedali, & cubitali, hirſuto, *Utriculi* ſuccedunt, caules in *Orchitibus* conſpiciuntur, oblongi, hexangulares, pulvereo *Semine* referti. *Folia* duo ſolummodo habet, eaque ad *eundem* ſibi mutuò oppoſita, ſubrotunda, lata, nervoſa, *Plantaginis* latifoliæ ſimilia, ſed minora. *In Sylvis udis montoſis, & opacis, necnon in Pratis, Menſibus Majo, Junio, & Julio florens, ſatis frequens reperitur.*

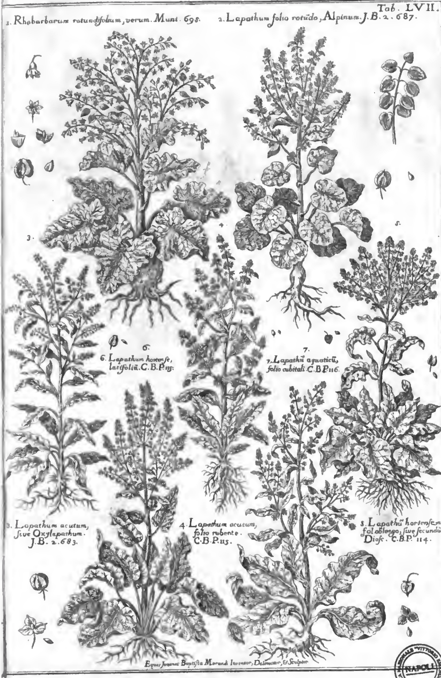
Temperamentum, & Vires.

Aſtringentis facultatis habetur Bifolium: *deguſtantibus enim viſcidum, ac glutinoſum videtur; unde à quibuſdam ad rupta, & vulnera conglutinanda commendatur. Vid.* Jo. Bauh. Chabr., & Moriſ.

Tab. LVII. LVIII. LIX. LX. LXI. LXII. LXIII. LXIV. LXV.

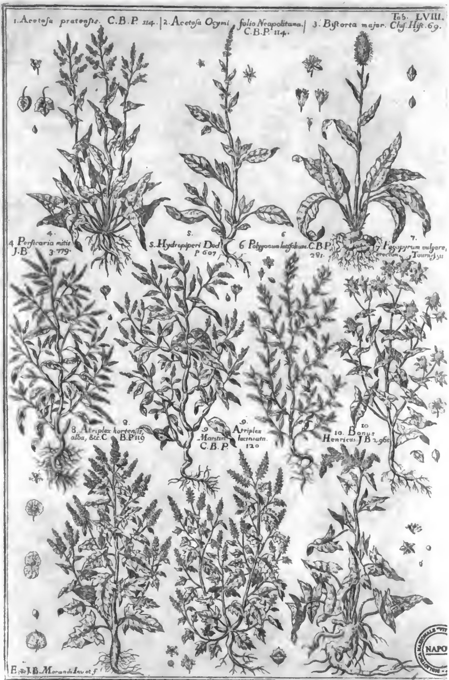
SOLI DEO UNI, ET TRINO GLORIA.

APPENDIX

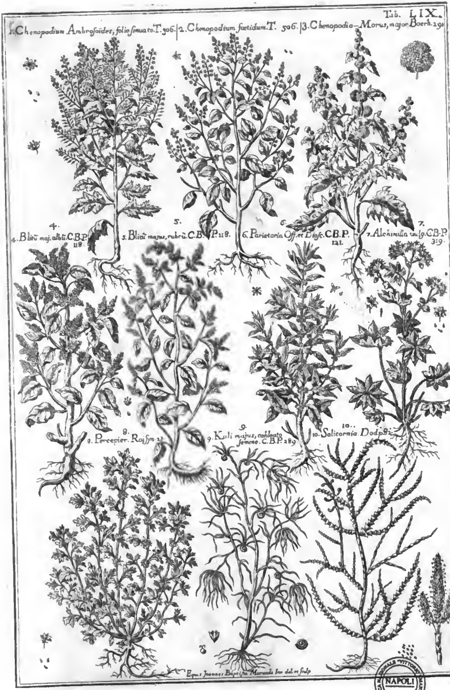
BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE III NAPOLI
Digitized by Google

Digitized by Google

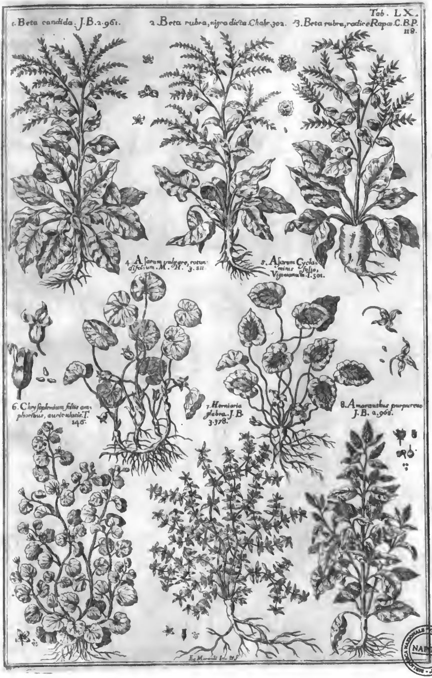
Tab. LVIII.
1. Acetoſa pratenſis. C.B.P. 114.
2. Acetoſa Ocymi folio Neapolitana. C.B.P. 114.
3. Biſtorta major. Cluſ. Hiſt. 69.
4. Perſicaria mitis J.B. 3. 779.
5. Hydropiperi Dod. p. 607
6 Polygonum latifolium. C.B.P. 281.
7 Fagopyrum vulgare, erectum. Tournef. 510
8. Atriplex hortenſis, alba, &c. C.B.P. 119
9 Atriplex Maritim. laciniata. C.B.P. 120
10. Bonus Henricus J.B. 2. 965
E. & I.B. Morandi Inv. et f.

Digitized by Google

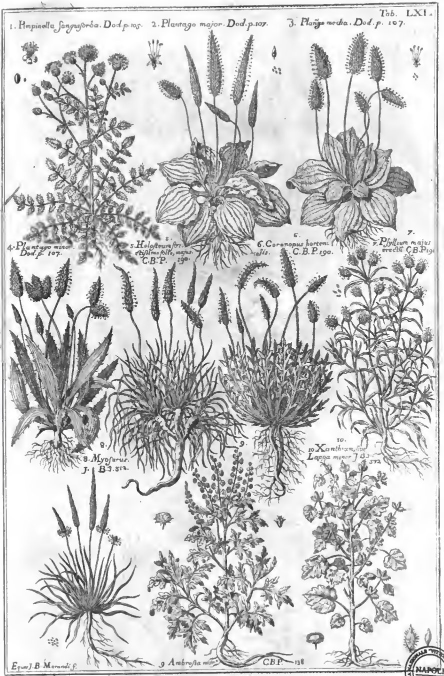

Tab. LIX.
1. Chenopodium Ambroſoides, folio ſinuato. T. 506.
2. Chenopodium fœtidum. T. 506.
3. Chenopodio-Morus, major Boerh. 291
4.
4. Blitũ maj. albũ. C.B.P. 118
5.
5. Blitũ majus, rubrũ. C.B.P. 118.
6.
6. Parietaria Off. et Dioſc. C.B.P. 121.
7.
7. Alchimilla vulg. C.B.P. 319.
8.
8. Percepier. Raj. ſyn. 23
9.
9. Kali majus, cochleato ſemine. C.B.P. 289
10.
10. Salicornia Dod. p. 82.

NAPOLI

Tab. LX.
1. Beta candida. J.B. 2. 961.
2. Beta rubra, nigra dicta. Chabr. 302.
3. Beta rubra, radice Rapæ. C.B.P. 118.
4. Aſarum vulgare, rotundifolium. M. H. 3. 511
5. Aſarum Cyclaminis folio, Virginianum. T. 501.
6. Chryſoſplenium foliis amphoribus, auriculatis. T. 146.
7. Herniaria glabra. J.B. 3. 378.
8. Amaranthus purpureus J.B. 2. 968.

Digitized by Google

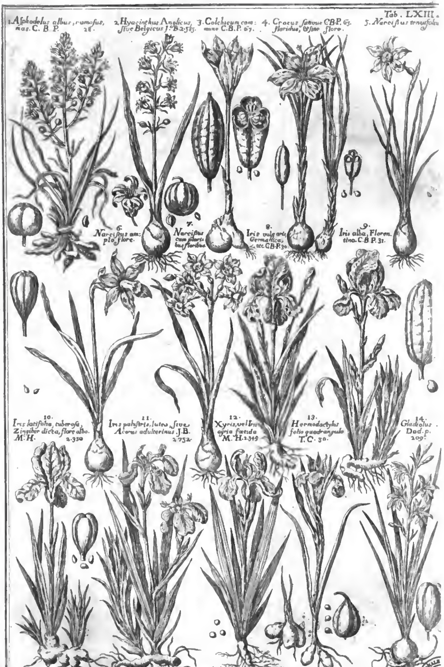

Tab. LXI.
1. Pimpinella ſanguiſorba. Dod. p. 105.
2. Plantago major. Dod. p. 107.
3. Plantago media. Dod. p. 107.
4. Plantago minor. Dod. p. 107.
5. Holoſteum ſtrictiſſimo folio, majus. C.B.P. 190.
6. Coronopus hortenſis. C.B.P. 190.
7. Pſyllium majus erectū C.B.P. 191
8. Myoſurus. J. B. 3. 512.
10 Xanthium, ſive Lappa minor J. B. 3. 572
Eques J. B. Morandi f.
9 Ambroſia mar. C.B.P. 138

NAPOLI

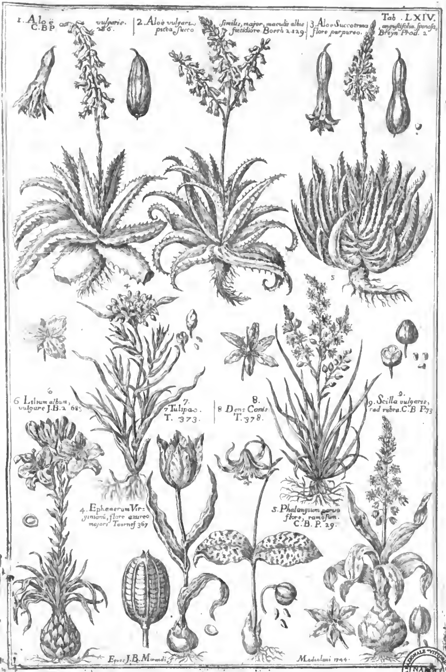

Tab. LXII.
1. Spinachia ſemine ſpinoſo. M.H.2.598
2. Lupulus Mas. C.B.P.298.
3. Cannabis ſativa. C.B P.320.
4 Urtica urens, maxima. C.B.P.232
5.
minor
C.B.P.232.
6.
Urtica Rom.a ſive Mas, cū globulis. J.B. 3.445.
7.
Mercurialis Mas. J.B. 2. 977
8. Mercurialis fœmina. J.B.
9. Equiſetum paluſtre, longioribus ſetis. C.B.P.15.
10. Id brevioribus ſetis.
11. Ephedra maritima,

Digitized by Google

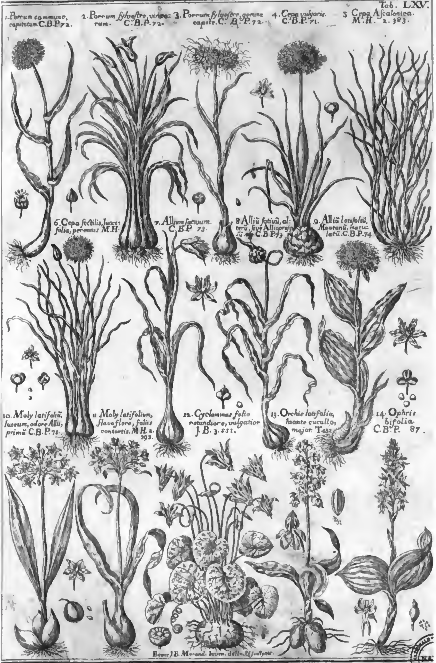
Eques Joannes Baptiſta Morandi Inventor, Delineator, & Sculptor

Digitized by Google

Biblioteca Nazionale "Vittorio Emanuele III" Napoli

Digitized by Google

Tab. LXV.
1. Porrum commune, capitatum. C.B.P. 72.
2. Porrum ſylveſtre, vinearum. C.B.P. 72.
3. Porrum ſylveſtre, gemino capite. C.B.P. 72.
4. Cepa vulgaris. C.B.P. 71.
5 Cepa Aſcalonica. M.H. 2. 383.
6. Cepa ſectilis, Juncifolia, perennis M.H.
7. Allium ſativum. C.B.P 73.
8 Alliũ ſativũ, alterũ, ſive Allioprasũ. C.B.P. 73
9. Alliũ latifoliũ, Montanũ, maculatũ. C.B.P. 74
10. Moly latifoliũ, luteum, odore Allii, primũ C.B.P. 75.
11 Moly latifolium, flavo flore, foliis contortis. M.H. 2. 393.
12. Cyclaminus folio rotundiore, vulgatior J.B. 3. 551.
13. Orchis latifolia, hiante cucullo, major. T. 432
14. Ophris bifolia. C.B.P. 87.
Eques J B Morand: Inven. delin. & ſculpſit.

APPENDIX

DISTRIBUTIO PRIMA.

PLANTAE SUBMARINAE, ADDENDAE PRAECEDENTIBUS.

OPUNTIOIDES MARINA, QUAE CORALLINA LATIFOLIA, ET OPUNTIA MARINA.

Plukn. Phyt. T. 26. Vid. Icon. 1. Tab. LXVI.

OPuntioïdes *dicitur, quaſi ramos dans, in hac ſpecie &c.*

OPuntioïdes, Marina, quæ Corallina latifolia, & Opuntia marina. *Plukn. Phyt. T. 26. 2 Scutellaria, ſive Opuntia marina. J. B. 3 802. Lichen marinus Cluſ. H. 2. 250. Sertolara. Imper. 653. Sertularia, Opuntia marina. Chabr. 572 Fucus folio rotundo. T. 569. C. B. P. 364.* Sunt *Trichomanes marini*, creſcunt in mediis ſaxis, habent *Corallorum* naturam.

Vires, & Uſus.

Adhibetur loco Anthelmintici Medicamenti, nam ſi Folia jejuno ſtomacho propinentur, ſunt Vermibus averſa, quia per motum periſtalticum ſua aſperitate hæc Animalia atteruntur, & interficiuntur.

TUBULARIA PURPUREA. *T. 575.*

Vid. Icon. 2 Tab. LXVI.

TUbularia *dicitur à* Tubo, *quia* minimos habet tubos. A κέρας Cornu, & ὕλη Planta.

TUbularia purpurea. *T. 575. Corallis affinis, Alcyonium, fiſtuloſum, rubrum. J. B. 3 808 Corallis affinis, Alcyonium rubrum. C. B. P. 367. Tubularia purpurea. Juxta quoſdam, Halcyonium, Mileſium, Imper.* 822. Eſt perfectè *Corallinæ* naturæ, ſed conſtat *Fiſtulis* perpendiculariter currentibus, & inter ſe junctis; habent exiguas *Radices*, & gerunt in fiſtulis his *Semen* ſuum, vocantur *Organum marinum*, eſt *coloris* purpurei, vel rubri. *Creſcit ſub Mari in Petris.*

Vires.

Eſt adſtringens, hinc conducit in Diarrhæa, & Hæmorrhagiis.

SPONGIA AD USUM PRAESTANTISSIMA, FORAMINIBUS EXIGUIS PERVIA. *T. 575.*

Vid. Icon. 3. Tab. LXVI.

SPongia eſt *Planta* mollis, lævis, poroſa, quæ Fungum referens in Mari petris adhæret; omnes ferè *Spongiæ* adferuntur ex Mari *Mediterraneo*. Ex Inſula quadam in *Aſia Icaria* dicta ubi in magnâ inveniuntur copiâ; ibi Juvenes, qui Uxorem ducere volunt, in Mare ſe immergunt ad *Spongias* educendas, & qui plus in Mari degunt, illis virgo præmii loco datur: qui mos eſt inde ortus, quia *Turcarum Domino* has *Spongias* tanquam tributum dare debent.

Temperamentum, Vires, & Uſus.

Ad vulnera nimis parva majora facienda hæ Spongiæ *combuſtæ dant* Pulverem *optimum ad dentes mundandos. In* Spongiis *aliquando minima corpuſcula inveniuntur, quæ corpuſcula Microſcopii ope apparent eſſe parvæ* Conchæ, *quæ in pulverem contritæ ad nephritidem ſabuloſam, & ſcrophulos convenire dicuntur, uti & contra Vermes inſanum. Hæ omnes ſi comburantur, dant* Pulverem *abſorbentiſſimam, & odorem Cornu ambuſti; hinc inter ſliptica materia habetur cretacea, quæ oppoſitum habent inter peſſima venena, ſi globuli horum calefacti hauriantur, pylorum obſtipantes mortem inducunt,*

Ad Titulum CORALLINA.

Mantiſſa.

DIcitur *eſſe optimum Medicamentum ad menſtrua provocanda, paſſiones hyſtericas, Diarrhæam &c.* Boerh. *Puerulis, qui nondum annum ætatis quartum attigerunt, datur drach. ſemis: adultioribus drach. j. Advertendum autem, & excoletam non eſſe ſumendam: prætera cùm ea uti volumus, priùs in pulverem terendam, non eum quidem ſubtilem nimis, ſed craſſiuſculum, quò diutius in ventriculo, & inteſtinis hæreat: datur in Vino, Lacte, aut Caſſia.*

FUCUS MARITIMUS, *vel* QUERCUS MARITIMA, VESICULAS HABENS. *C. B. P. 365.*

Vid. Icon. 4. Tab. LXVI.

FUcus eſt *Planta*, quæ primò multos *Caules* anguſtos, & compreſſos germinat, qui caules ſe poſtea extendunt in parvos ramos, habentes *Folia* ampla oblonga, *Quercum* referentia, ſed minora, ſubſtantiâ ſuâ tenaci, membranoſâ, flexili, plerumque politâ, aliquantulum lanuginoſâ, caulibus ſuis adhærentia, adſunt tubercula vacua, aut bullulæ cum *Seminibus* oblongæ, vel obrotundæ, aliquando majores, vel minores; hæc *Planta* eſt plerumque humilis, aliquando tamen ad duorum pedom altitudinem creſcit, recens capta eſt coloris flavi virideſcentis; ſed ſiccata coloris nigri, nunquam *Flores* habet, ab illis *Veſiculis* ſupra dictis liberetur Aqua dulci, marina, vel ſpiritu Vini. Hæ *Plantæ* ab Aquâ madefactæ, in Sola exſiccantur, tum diu aſſervari poſſunt, duplicem uſum habent, 1. Pro aggeribus, nam materia non cedit aquæ, 2. Piſcibus marinis pabulo, imo & Hominibus uſui inſerviunt. Si comburantur, dant multa ſalia.

Vires.

Eſt optimum remedium ad Vermes necandos, ſi Pulvis ejus adhibeatur.

DISTRIBUTIO IV.

PLANTAE CAPILLARES ADDENDAE PRAECEDENTIBUS.

HEMIONITIS VULGARIS. *C. B. P. 353.*

Vid. Icon. 5. Tab. LXVI.

HEmionitis Græcis ἡμιονῖτις *quaſi mularia, quod hæc planta* mulis (τοῖς ἡμιόνοις) *gratiſſimum pabulum ſuppeditet.*

HEmionitis vulgaris. *C. B. P. 353. Hemionitis. J. B. 3. 758. Hemionitis vera. Cluſ. H. 214. M. H. 3. 560. Major. Ger. Park. Hemionitis Phyllitidi* ſimilis foret, niſi *Folia* ejus in inferiore ſede latiuta eſſent, & utrinque angulos haberent prominentiores, veluti *Ari*, ac *minoris Dracunculi*; ſunt enim inferius lata, & ſemicirculi inſtar, fere dimidiatæ, ac διχότομον *Lunæ* in modum, aut ſinu *Ariſtolochiæ* ſimili excavata, reliqua parte anguſtiora, tres quatuorve uncias longa, & in acumen deſinentia; anteriore etiam ſuperficie lævia, ac viridia. A tergo quædam vermiculorum ſpecie ipſis quoque adhærent. *Radices Phyllitidis* haud diſſimiles, e pluribus tenuibus *fibris* demiſſæ. *Creſcit in ſylvis, & locis humidis.*

Temperamentum, & Vires.

Eſt Planta *adſtringens, vulneraria, pectoralis, conducit in morbis ſplenicis, & in ſputo ſanguineo, præſertim ſi ejus* Folia *in Aqua cum Capillis Veneris decoquantur, ex* Foliis *ſiccatis etiam* pulvis *conficitur.*

Ad Titulum TRICHOMANES, *ſive* POLYTRICHUM.
Mantiſſa.

D*icitur etiam* Polytrichon, *aut* Polytrichum *à* πολὺ multum, *&* θρὶξ Capillus, *quaſi* Herba capillaria. *Omnia eadem ſunt, ut in* Polypodio, *niſi quod non ita purgat: eſt aperiens, & pectoralis, conducit in morbis lienum, & menſtruis obſtructis.*

Ad Titulum RUTA MURARIA.
Mantiſſa.

V*Ocatur* Ruta Muraria, *quia* Rotam *refert, & in muris creſcit; dicitur etiam* Salvia vitæ, *quia in vita conſervanda conducit. Hæc eſt Planta, quæ à Principe* Botanicorum *habetur pro* Hyſſopo Salomonis.

Vim incredibilem habet ad morbos pectoris ſanandos, ad guſtum exhibet ſaporem olei amariſſimum, & halitum relinquit amabilem. Contrita cum Aqua calida ſine ebullitione, addito Melle, in aſthmate, & cæteris pectoris morbis commendatur; urinam movet, calculum expellit, in Phtyſi, & Pleuritide convenit.

Ad Titulum FILIX NON RAMOSA DENTATA.
Mantiſſa.

H*Æc* Planta *continet nobiliſſimum Medicamentum contra Rachitidem, & tollit omnes morbos à laxitate ortos;* mas Filix *hic optimus eſt,* Radix *per medium fiſſa præbet quaſi Aquilam, quod ſunt rudimenta futuræ plantæ. Si* Herba *Aquæ infundatur, tum optima eſt contra ſcorbutum, hæmorrhoides, & menſtrua.*

FILIX FOEMINA. *Dod, p 462.*
Vid. Icon. 6. Tab. LXVI.

F*ilix* fœmina. *Dod. p. 462. Matth. Ger. Filix ramoſa, major, pinnulis obtuſis, non dentatis.* C. B. P. 357. *Filix major, & prior Trago, ſive ramoſa, repens.* *J. B. 3. 715. Filix ramoſa, repens, vulgatiſſima. M. H. 3. 583. Fœmina vulgaris Park.* Θηλυπτερὶς, *&* νυμφαία πτερὶς *Græcis. Filix* hæc vulgatiſſima *in deſertis, ſylvoſis, & ſterilibus agris nimis frequens naſcens reperitur, unde* Horatius:

Neglectis urenda Filix innaſcitur agris.

Radix repratu importuno, digiti craſſitudine, terram occupat, *Succo* glutinoſo repleta, *Medulla* verſicolore notata, ut tranſverſim, & oblique *inciſa*, præſertim à ſuperiore parte, bicipitis Aquilæ ſpeciem quandam præ ſe ferat. *Pediculi* inde oriuntur humana altitudine in ramos diviſi, *Alis* oblongis, *Pinnuliſque* anguſtis ornati; ſed in dorſo materia pulverulenta invenitur, & margines reflexi *ſemina* copioſa cuſtodiunt.

Temperamentum, & Vires.

Filix fœmina *eſt ramoſa, quæ* Radix *immaniter nempe repit, & tandem expanditur, vis eſt eadem;* nempe ſubtane, *& aperiens contra Phrenitidem, & Scorbutum; eſt* Planta *aperiens, conducit in Hydrope, urinam movet, prodeſt in morbis lienis;* Folia *in Aqua decocta conducunt in morbis pectoris.* Aqua *deſtillata ex hac* Planta *eſt ſpecificum remedium contra lumbricos; ejus* Folia *ſiccata in umbra ſunt optima in infantibus Rachiticis.*

Ad Titulum OSMUNDA.
Mantiſſa.

S*Yrupus, &* Conſerva *ex hac* Planta *ſunt optima in Hydrope, Colica Nephritica, Vermibus, Chloroſi, Calculo, morbis lienum, Herniis, & in ſanguine grumoſo reſolvendo.* Cæſalpinus Unguentum *ex hac* Planta *compoſitum in Herniis infantum commendat.*

D I S T R I B U T I O V.

PLANTAE GYMNOPOLYSPERMAE ADDENDAE PRAECEDENTIBUS.

Ad Titulum CHELIDONIUM MINUS.
Mantiſſa.

C*Helidonium à* χελιδὼν hirundo, *quia hirundines hac planta utuntur ad pullis ſuis cæcutientibus viſum reſtituendum, vel quia vere advenientes apparet, & cum hirundinibus abeuntibus iterum perit &c. Qui plures de* Chelidonio *fabulas exoptat,* Plinium juniorem *in Hiſtoria ſua naturali adeat; nomen confirmat* Clariſſimus Rapinus in Hortorum lib. 4. *dicens:*

Toque Chelidonium, cum nuncia Veris hirundo
Stagna ſuper velitavit, avis de nomine dictum
Ad primos Veris Zephyros florere parabis.

Vocatur Scrophularia, *quia ejus Radix* ſcrophulos *refert, non quia* ſcrophulis *medetur,* Ranunculus rotondi folii minor *dicitur à* Tournefortio, *quia calicem habet triphyllum, ac* Ranunculus, *at pentaphyllum ab eo differt.* Moriſon *pariter vocavit* Ranunculum; *vocatur etiam* Hæmorrhoidalis herba, *quia ejus Radix habet figuram* Hæmorrhoides hominum; *hinc herbam* Hæmorrhoidalem *vocaverunt Auctores.*

Hæc Planta *eſt pro ſummo Arcano in Hæmorrhoidibus,* Radiculas *colligendo ante-quam* Folia *decidant, tumque ſunt ſucculentiſſimæ: has decoctas, vel* Herbam *contuſam, & Farina commiſtam extra applicant. Ego cum ægrum haberem atrabilarium, & ſimul hæmorrhoidibus laborantem, pluribus fruſtra tentatis,* Decocto *hujus* Radicis *ſingulis diebus ad uncias duas adhibito, mirum in modum curavi; tumores ſtrumoſos tollit, pituitam incidit, ac ſanguinem depurat; contra ſcorbutum in* Decocto, *&* Succo, *vel in Vino fermentato aſſumitur. Hæc* Planta *eſt aperiens, humectans, diſſipans, exſiccans, reſolvens; Infantibus, quibus inteſtina in Hernia prominuerant, prodeſt, quia vim exſiccantem, & aſtringentem habet.*

Ad Titulum HEPATICA TRIFOLIA.
Mantiſſa.

H*Epatica eſt Nomen generale à figura, quoniam inſtar hepatis in lobos diviſa ſunt folia, non verò ab uſu nomen accepit: nam nequaquam in hepatis morbis, ut multi perperam ſcripſerunt, in uſum vocari poteſt;* Trifolium *à ſimilitudine vocatur,* Trinitatis plebem *vocat* Matthiolus. Johannes Bauhinus *multis experimentis ſibi conſtare inquit, quod* Folia *idoneo tempore carpta, ad umbram ſiccata, infuſa cum Aqua calida, & inſtar Thée aſſumpta, addito pauco Melle, leniter ventriculum corroborent, & moderatè adſtringant, itaque in omni morbo convenire, ubi nimis laxa ſunt adſtringenda; hinc in potibus vulnerariis, quibus Diabetes adeſt, vel in ſputo cruento, vel in mictu ſanguinis, in Herniis laudatur. In Dyſenteria* Folia *pulverizata cum Syrupo Granatorum, & Myrthini egregia ſunt; unde & in Gonorrhæa inveterata, præcipuè ſi à nimia organorum laxitate orta ſit, egregios ſanè præſtat uſus.* Folia *ejus Decocta conducunt in Ictero, ut in ſcabie, & ulceribus fœtidis, prodeſt in angina forma gargariſmatis. Aqua ex* Foliis *deſtillata eſt optima in morbis cutaneis; tota* Planta *convenit in obſtructionibus Renum, Veſicæ, & Hepatis.*

Ad Titulum TORMENTILLA.
Mantiſſa.

T*Ormentilla nomen eſt inditum, quaſi ſiſteret tormenta in doloribus dentium leniendis jam à* Paracelſo *laudatum, ſic ſi decoquatur cum Aceto, additis* Radicibus Pyretri, *& dentes inde laventur, optimum eſt in vacillantibus roborandis, & à Chirurgis uſurpari ſolet.* Radix *maximè eſt adſtringens, ſi ejus* Succo *addatur aliquantulum Camphoræ, vel Opii dentium dolores certò curat, ſi a laxitate, nam roborat vaſa, & ſic dentes vacillantes firmos facit.*

Ad Titulum POTENTILLA, *ſeu* ARGENTINA.
Mantiſſa.

Πέντε quinque, *&* φύλλον folium, *quaſi faciem* Quinquefolii *referens, ſeu* Quinquefolio *ſimilis.* Botanici *ſæpe ſumpſere vocem* εἶδος, *quæ faciem, formam, & ſpeciem notat; hinc eſt planta gerens ſpeciem pentaphylli, quia flos, fructus, & radix conveniunt, ſed foliis ſaltem differunt. Dicitur etiam* Anserina, *&* Potentilla *à virtute; vocatur etiam* Argentina *à colore.*

Potentillæ, *&* Argentinæ *à potentia ingenti, qua gaudet; hæc vires poſſidet æmulas Corticis Peruviani: ſi hæc* Herba *contuſa exprimatur, tumque ejus* Succus *aſſumatur una hora ante paroxyſmum, febres intermittentes tollit per unam duaſve doſes, ſi febris ſit bonæ indolis, uti Cortex Peru-*

vian-

vianus; ſi malignitatis quid in febribus adeſſet, externè applicetur; ſi verò ulcus, vel vulnus ſanguinem ſtillet, inſtar cataplaſmatis nix fallit. Semina, & Radix adſtringunt; hinc in Diarrhœam, & Hemorrhagiam curant. Hæc Planta cum Cancris fluviatilibus decocta eſt optimum remedium in fluxu albo; Semina idem præſtant in fluxu nimio menſtruorum, in inflammatione veſicæ.

Ad Titulum THALICTRUM MAJUS, SILIQUA ANGULOSA, AUT STRRIATA.

Mantiſſa.

NOn memini ullum in Medicina commendari niſi Thalictrum majus &c. cujus Radix, quæ valde magna eſt, ſi ſumatur ſuo tempore, ut antea dixi, foſſa, ad unciam unam, vel duas purgat, ut Rhabarbarum; hinc in Germania Rhabarbarum pauperorum dicitur, quod Succo ſuo præſtanti omnes corporis vias tranſit; ;hinc colorem, & odorem urinæ conciliat; nam urina fit aurei coloris: ſic quoque facit ſolive tinguntur, ita ut hæc Planta ſit optimum aperiens, corroborans, & inteſtina firmant eodem morbo ut Rhabarbarum, ſed Doſis triplo major eſſe debet, dicitur vulgò bilem purgare. Succus ejus, uti Folia, Flores, conducunt in ſputo ſanguineo, fluore albo, & aliis morbis Mulierum. Externè proſunt in ſcabie omnibus cutaneis morbis, vulneribus, & ulceribus. Thalictrà quibuſdam in locis in Italia, teſtante Camerario, utuntur contra Peſtem, in Saxonia contra Iĉterum.

Ad Titulum CLEMATITIS.

Mantiſſa.

CLematitis latifolia, dentata, & Clematitis, ſive Flammula ſurrecta, alba, ſunt fortiter cauſtici, & inſtar ignis urentis plus quam ipſe Ranunculus; nam pauca tempore applicata partem inflammant, bullulas eſcharamque creant; hinc ad curandos leproſos, ſi vitium in aliqua cutis parte hæſerit, eſt optima Planta, & ſic in uſu eſt ad omnes nervorum morbos ſanandos. Folia collecta Æſtate, & partibus podagricis applicata, tollunt hos dolores, ſed prudentia opus eſt, aliquando nimis profundè intrarent, ſi diutius hærent. Semina in Vino contrita veteres volebant dari ad purgandum per ſuperiorem, & inferiora; habent enim vires Euphorbio æmulas. Nulla Planta aptior eſt ad viridaria conſtituenda, nam altitudine adſcendit. Ad omnes morbos, ubi cauſa hæret in nervi ligamentis, Folia conveniunt, hinc per aliquamdiu ulcus apertum, ut ſic humor effluat, retinent, & omnes ſimiles morbos ſanant, & ulceribus fœtidis conveniunt.

D I S T R I B U T I O VI.

PLANTAE GYMNODISPERMAE UMBELLIFERAE ADDENDAE PRAECEDENTIBUS.

Ad Titulum SISARUM GERMANORUM.

Mantiſſa.

VIs eſt egregia, & iis conducit optimè, qui ſanguinem ſpuunt, vel mingunt, ſi modò vellent non niſi hanc Radicem edere, hacque cum Lacte, vel Sero, vel Jure carnium cocta corpori conciliarent laxitatem, & ſanarentur. Laudatur & contra ſtranguriam, & Teneſmum, ut optimum Remedium, ita & contra Dyſenteriam, & alvi fluxum; Phtyſicis valdè macilentis ſi hoc modo (ut dixi) cocta Radix, & contrita manè potanda detur antequam ſurgant, optimè conducit, ut & omnibus pectoris morbis. Semen etiam provocat.

Ad Titulum SIUM AROMATICUM.

Mantiſſa.

HUjus Semina referunt Amomum veterum, & eandem virtutem habent. Hæc Planta eſt aromatica, penetrans, accedens virtutibus ad Cardamomum; eſt enim Menagoga, Triſtolochia, Pulmonica, Anticolica; conducit in menſtruis obſtructis, calculo Renum, & Veſicæ, Dyſenteria, & Scorbuto.

PHELLANDRIUM. *Dod. p. 592.*

Vid. Icon. 7. Tab. LXVI.

PHellandrium à φελλὸς fluctuo ſub Mari, & ἀνδρεῖον virile robur aſſumo; in Aquis enim non tardè fluentibus intrepidè, & viriliter ſe erigit.

PHellandrium. *Dod. p. 592. Phellandrium, vel Cicutaria aquatica quorumdam. J. B. 2. 183. Cicutaria paluſtris, tenuifolia. C. B. P. 161. Lob. Obſ. 424. M. V. 18. M. H. 3. 291.* Caulis craſſiſſimus, ſtriatus, excavatus, nodoſus, in multos ramos diviſus, qui rami ſe in alas extendunt; *Folia* ampla, in margine inciſa, ſaporis grati, aliquantulum acria, *Flores* albos in caulium ſummitatibus creſcentes. *Semina* ſe invicem juncta, *Aniſo* craſſiora, ubrotunda, fere ovalia, compreſſa, odorata, nigricantia; *Radix* fibroſa. *Creſcit in locis aquaticis. Junio, & Julio floret.*

Temperamentum, & Vires.

Dicuntur habere, ut Cicuta, at odorata, & aromatica egregia eſt, ubi lenis requiritur diſſipatio humorum. Apud Chirurgos laudatur in diſcutiendis tumoribus inflammatoriis, & frigidis, & Gangrenæ reſiſtere dicitur, imo nil tutius in ſcirrhoſis, & cancroſis tumoribus adhiberi poteſt: laudatur quoque ad morbos Mammarum curandos forma Cataplaſmatis.

Ad Titulum PANAX SPHONDILII FOLIO, *ſive* HERACLEUM.

Mantiſſa.

EST Planta vera, unde Opoponax fit, quod hac Æſtate expertus ſum, ubi hac ex Planta vulnerata profluit Succus luteus, qui Sole paulo inſpiſſatus odorem, & ſaporem Opoponacis perfectè habet. Sub hoc titulo nempe Opoponax in Officinis habetur, Opoponax verò ab ὀπὸς Succus, & πᾶν omnia, quaſi omnia ſanans; hinc ab ὀπὸς Opium, quoque nomen habet. Opoponacis ergo virtus ſatis eſt nota. Reſina eſt ſimul balſamus omnia leniens, conſolidans, & calefaciens. Viris ut Galbani, ſed magis balſamica; in omni tamen morbo, ubi eſt inflammatio, nocet.

THYSSELINUM PALUSTRE. *T. 319.*

Vid. Icon. 8. Tab. LXVI.

THyſſelinum à θύω ſuffio, & σέλινον Apium, quaſi Apium olens, quia hujus Plantæ radices manducatæ relinquunt in ore Thurem, ſed ingratum.

THyſſelinum paluſtre. *T. 319. Thyſſelinum, paluſtre, foliis ferulaceis. H. L. 598. Seſeli paluſtre, lacteſcens, acre, foliis ferulaceis, flore albo, ſemine lato. J. B. 3. 2. 188. Seſeli paluſtre, lacteſcens. C. B. P. 162. Prodr. 85.* Radix perennis, magna, Succo lacteo prægnans. *Folia* Apii, vel Ferulæ multo tenuius inciſa. *Flores* candidos in umbellis; & *Semen* foliaceum, oblongum, compreſſum. *Caulis* ſtriatus, anguloſus, excavatus, rubicundus, nodoſus, ramoſus, *Creſcit in locis aquoſis.*

Temperamentum, & Vires.

Radices *ſunt aperientes, & penetrantes, urinam, & menſtrua provocant.*

ASTRANTIA NIGRA, MAJOR. *M. H. 3. 279.*

Vid. Icon. 9. Tab. LXVI.

AStrantia ab ἀστὴρ Aſter, quia hujus Plantæ ſummitas Aſterem refert.

AStrantia nigra, major. *M. H. 3. 279. Aſtrantia major. M. V. 7. 10. Aſtrantia nigra. Lob. Aſtrantia major, corona floris purpuraſcente. T. 314. Helleborus niger, Sanicula folio, major. C. B. P. 186. Sanicula fœmina quibuſdam, aliis Helleborus niger à J. B. 3. 638. Veratrum nigrum, Dioſc. Dod. p. 387. Eyſt. Imperatoria nigra. Taber. Oſtertitium montanum. Trag.* Radix ex nigris fibris compoſita (unde nigra à pluribus dicitur) *Folia* plurima emittit palmatia, *Pentaphylli*, aut *Saniculæ* in modum in 5. lobos, parteſve in fundo juncta

diviſa, atrovirentia, textura, & vultu *Imperatoriæ vulgaris*, in ambitu dentata, pediculis longis ad eundem modum inſidentia. Ex horum medietate *Caules* teretes, graciles, cubitales oriuntur, in alas interdum ſeſe dividentes; quarum ſummitates *Umbellis* parvis, rotundis ornantur, iiſque *Floribus* pentapetalis, colore ex albo virente tantilla purpura permixtu donatis; cum foliolis concoloribus ſoſa pluribuſque oblongis, acutis, ad originem umbellulæ ſubjectis, quæ ipſius longitudini adæquantur, Floribus ſuccedunt *Semina* longiuſcula, ſtriata, binatim juncta. *Creſcit in Sylvis*.

Temperamentum, & Vires.

Geſnerus *de* Aſtrantia nigra majore *dicit*, *quod* Radix *ejus eodem modo purgat, ac Helleborus; ſed tamen paulo lenior eſt; binc habetur pro Melampodio Nigro, nam ſapor acrimoniam cauſticam indicat; laudatur ad laxa roboranda, in Scorbuto dicitur optimos effectus præſtare*.

D I S T R I B U T I O VII.

PLANTAE GYMNOMONOSPERMAE FLORE SIMPLICI ADDENDAE PRAECEDENTIBUS.

VALERIANELLA ARVENSIS, PRAECOX, HUMILIOR, SEMINE DEPRESSO. *M. U. 53.*
Vid. Icon. 10. Tab. LXVI.

VAlerianella *quaſi* parva Valeriana *ob ſimilitudinem hujus plantæ*. *Dicitur etiam* Lactucæ Agninæ, *quia tota planta ſucco molliſſima conſtat*. Locuſta *dicitur*, *quia rami* Cicadæ *ſaltantis crura referunt*; Lactuca agnina, *quia ſi* Agni *in paſcua, ubi creſcit, dimittantur, ſtatim has plantas carpunt, unde mirè pingueſcunt*.

VAlerianella arvenſis, præcox, humilior, ſemine depreſſo. *M. U. 53. Pſeudovaleriana annua, arvenſis, præcox, humilis, ſemine compreſſo, rotundo.* *M. H. 3, 104. Locuſta herba.* *J. B. 3. 2, 325. Olus album.* *Dod. p. 647. Valeriana campeſtris, inodora, major.* *C. B. P. 165. Valeriana altera, nudo, umbilicato, & lævi ſemine.* *Col. 1. 208. Valerianella arvenſis, præcox, foliis integris.* *Fl. 21.* *Folia* mollia, viridia, *Roſæ* in modum totâ hyeme per terram expanſa ſunt, binas aut tres uncias longa, digitum fere lata, obtuſa. Inter hæc erigunt *Caulis* dodrantalis, variè brachiatus, duplicique conjugatione ſemper diviſus, cum duobus foliis ad appoſitionem è regione ſitis. *Floſculi* albidi perquam exigui præcedunt *Semina* rotunda, & compreſſa, binatim conjugata, pro plantæ modulo ſatis ampla, quibus in arvis inter ſegetes, & in Hortis ſatis, ſponte oriuntur novæ plantæ, Hybernis menſibus Acetariis aptiſſimæ.

Temperamentum, & Vires.

Molliſſima eſt Herba, *ſucculenta, blandiſſima, ſuaviſſima, multumque nutriens; hinc pabulum præbet, nutriens blandum levis tis, quibus ventriculi nimis debilitata vis eſt; dicta* Herba *convenit, ubi leniendum, laxandum, lubricandum, unde Pleuritidi curandæ adhibetur, ut & Nephritidi, uſurpatur ad conciliandum ſomnum*. Succus *hujus crudus optimus eſt, vel ſi in leni Decocto carnis coquantur* Folia; *his* Succus *benigniſſimus, & leniſſimus eſt in Phtyſi, ubi mollia, & leniſſima requiruntur, eſt egregiè demulcens; hinc in ſtranguria, mictu cruento, ſanguinis ſputo, pulmone aſpero, Tuſſi, dolore renum, ad Podagram mitigandam egregiè audit: idem facit in ſero Lactis decocta, expreſſa, & in copia hauſta. Hypochondriacorum ſummum eſt ſolamen*, Semen *eſt maximè aperiens, convenit imprimis in Scorbuto, & in omnibus morbis, ubi Radix Bulbocaſtani eſt in uſu; in Gonorrhœa, & Dyſenteria etiam commendatur*.

LIMONIUM MARITIMUM, MAJUS. *C. B. P. 192.*
Vid. Icon. 11. Tab. LXVI.

LImonium à λειμὼν Pratum, *quia in Pratis creſcit, vel à* λίμνη plus, *quaſi Planta ad paludes creſcens, teſte* Dioſcor., λειμωνία *ſignificat herbam pratenſem*.

LImonium maritimum, majus. *C. B. P. 192. M. H. 3. 600. Limonium.* *Ger. 411. Matth. Adv. Lob. Vulgatius.* *Park. 1234. Limonium majus, multis; aliis Behen rubrum.* *J. B. 3. App. 876. Valerianæ rubræ ſimilis, pro Limonio miſſa.* *Dod. p. 351.* *Radice* nititur craſsâ, rubente, guſtu adſtringente, & in capita quædam diviſa: à qua *Folia* oriuntur *Lapathi*, ſed minora, læviora, & hilariùs virentia. *Caules* pedales, ramis multis latè deductis patuli: per quos ordine conſcendunt *Flores* denſi, parvi, ex albo cærulei, cum calyculis rubentibus. *Semen* copioſum, oblongum, ruffeſcens. *Creſcit in locis aquoſis, & paludibus circa Mare*.

Temperamentum, & Vires.

Commendatur virtute ſuâ detergente, & aperiente, & vulneraria, & videtur eſſe ſucculenta Planta, *ut ſemper vidi*.

Ad Titulum PLUMBAGO.
Mantiſſa.

FAbius Columna *dicit ineſſe virtutem, quod ſi inter equitandum dorſis Equorum exulceratis* Folia *imponantur, optimè ſanare, & breviter aptos reddere ſuſtinendis Ephippiis. Eſt ſummè aperiens hæc* Planta, *ſed minus acris*.

Ad Titulum JALAPA.
Mantiſſa.

CArolus Plumier, *qui Plantarum quarundam* Americanarum *nuperam Hiſtoriam edidit*, Jalappam *in Officinis uſitatam, & ex* America *deportatam ſpeciem hujus* Plantæ *eſſe aſſerit, unde* Tournef., *&* Boerb. Jalap. *vocitat*. Mirabilis *nomen ob pulchritudinem obtinuit; hinc* Gallis *dicitur* Merveille, *&* Belle-de-nuit, *& hoc nomen à pulchritudine floris accepit, qui Veſperi ſe aperit*.

Foliis, *&* Radicibus *vires inſunt*: Folia *contuſa tumores frigidos diſſipant*: Radix *recens ad unciam unam, vel duas epota egregiè purgat hydropicos, in pulvere, & in Aqua cocta ad eandem doſim eundem præſtat effectum*. Jalappæ Radix *ſub hoc titulo in Officinis habetur*, (imprimis noſtra jam deſcripta *pag. 12. Icon. 5. Tab. XV.*, *ſive* Jalappa Officinarum, fructu rugoſo, aut Mirabilis Peruvianæ, flore vario, fructu rugoſo); *ut hæc* Planta *ſit optima, Autumno eſt effodienda, & ſic in Umbra ſiccata, & in Arena depoſita per multos annos ſervari poteſt; hinc in uſus Medicos effoditur circa finem Autumni, & exſiccatur, tum exſiccata in taleolas ſcinditur, & dicitur* Radix Jalappæ, *hoc eſt egregium purgans; purgat enim ſine dolore, & ulla fere incommoditate, diſſolvit, & Heteroclytum virus ex ſanguine pellit, hacque* Plantâ *totus Sanguis in Aqua poteſt converti; inde fit illud memorabile Medicamentum* Reſina Jalappæ, *quæ ſi ad granum 10. cum Saccharo diu contrito detur, Hydropicum ſanat; expurgat, omnes humores ſeroſos: in Rheumatiſmo, & Podagra convenit*.

D I S T R I B U T I O VIII.

PLANTAE GYMNOMONOSPERMAE FLORE PLANIPETALO ADDENDAE PRAECEDENTIBUS.

Ad Titulum SCORZONERA LATIFOLIA ALTERA, Mantiſſa. *Vid. Icon. 1. Tab. LXVII.*

PLANTAE GYMNOMONOSPERMAE DISCIFLORAE ADDENDAE PRAECEDENTIBUS.

CARLINA ACAULOS, GUMMIFERA. C. B. P. 380. *Vid. Icon. 2. Tab. LXVII.*

CArlina acaulos, gummifera. *C. B. P.* 380. *Chamæleon albus, Apulus, purpureo flore, gummifer. Col. Part.* 1. 18. *Carduus humilior gummifer, magno flore ſimplici cœruleo. M. H.* 3. 158. Hujus *Radix* craſſa eſt admodum, & longa, foris ruſeſcens, intus alba, lacteſcens, aromatico gravi parum odore, non injucundo, cerebrum petente, dulci ſapore, edulis, & cum extirpatur, ſi vel minima fibrilla violetur, ſtatim ea parte lac emittit, in grumos ob viſcoſitatem concreſcens; ſumma *Radix* frequenter in plures ſe dividit, in quibus *Capita* orbiculata, mali parvi magnitudine, ſingulis foliorum umbilicis hærentia inveniuntur, echinata, ut in vulgata *Carlina*, humi jacentis. Hoc ſpinoſum caput, ſive *Acanus*, in quo flos conſpicitur, tumeſcens, ruffas minutaſque barbulas, ſeu potius ſquamas occultans, atque pappoſus. *Floſculi* quidem ambientes, in quinque partes ſinguli dividuntur, tenues admodum, ut capillares ferè videantur, non ſecus, ac in floribus *Scolymi*, ſive *Cinaræ*, quibus ſimillimi effigie, colore verò non ita cæruleam imitantes, ſed potius purpuraſcentes. His marceſcentibus candidum pappum emittunt interna *Semina* ſingulis floſculis ſubjacentia, oblonga, cinerea, & ſplendida. Folia huic pedalia, vel majora, magis profondè inciſa, & ſpinoſiora vulgaris *Cinaræ*, ſimiliore diviſura, colore albicantia, velut caneſcentia, infernè hirſuta, quandoque flavo mente virentia, in vetuſtioribus, & areſcentibus rubentia, ut in aliis plantis obſervatur. *In Apuliæ* Ciniſolæ *ſterilibus devexis locis* Occidentalibus *editis ſatis frequens naſci obſervatur. In Apulia Gummi* Chamæloni *inhærens colligitur à Paſtoribus, &* Cera di Cardo, *dicitur.*

CARLINA CAULIFERA. J. B. 3. 64. *Vid. Icon. 3. Tab. LXVII.*

CArlina caulifera. *J. B.* 3. 64. *Carlina, ſive Leucacantha. Dod. p.* 727 *Carlina cauleſcens, flore magno, albicante. C. B P.* 380. *Carlina vulgaris, caulem emittens. Col. Carduus xeranthemos, flore albo, cauleſcens. M H.* 3. 162. *Chamæleon niger, vulgaris. Eyſt. Trag. Chamæleon albus caule donatus. Lob. Carlina elatior, Chamæleon albus vulgaris. Cluſ. Hiſt.* Poſtremus iſte multò frequentior invenitur, & pedalem *Caulem adquirit*. Anguſtiora habet *Folia*, in multas lacinias diviſa, non paucioribus tamen, quàm ſuperioris folia, aculeis horrida; *Capur* in extimo caule minus amplum, *Florem*que minorem profert. *Radix* craſſa, foris etiam fuſci coloris. *Creſcit in locis montoſis.*

Vires.

Radix *initio Martii collecta, & in umbra ſiccata habet ſubtiliſſimum aroma acre;* Foliorum *contuſorum* Succus *expreſſus, & Melle edulcoratus, & ad uncias duas hauſtus cum Vino in Peſte conducit: conditur Aceto, & Melle edulcoratur, vel inſtar Caffè ſumitur. Hæc* Planta *eſt emmenagoga, Antiſpaſmodica, Diaphoretica, Aperiens, Alexipharmaca, Diuretica, in hyſtericis, quibus odor non eſt: inſenſus mirè conducit, lumbricos necat, potenter movet ſudorem, eoque etiam Herpetem, cutaneoſque affectus ex fundamento curat; per ipſum enim ſudorem expellit acidum illud corroſivum Herpetis. Commendatur etiam ejus* Decoctum *ad morbos Hypochondriacos, jungitur Pyrethro ad Paralyſin, præcipuè linguæ &c.*

Ad Titulum CHAMAEMELUM ODORATUM.
Mantiſſa, *Vid. Icon. 5. Tab. XX.*

MILLEFOLIUM ALPINUM LAEVE. AMPLIORE FLORE. *M. H. 3. 39. Vid. Icon. 4 Tab. LXVII.*

MIllefolium Alpinum læve, ampliore flore. *M. H.* 3. 39. *Millefolio Alpino affinis planta, quibuſdam Iva moſchata. J. B.* Alii *Liva* à Monte *Livo*, ubi in magna invenitur copiâ. Duo aut tres pollices alta eſt hæc *Planta*, paolo etiam amplior, *Cauliculo* ſimplici; *Foliis Millefoliis Alpini hirſuti* ſimilibus, licèt non hirſutis, nec ita ad *Millefolium vulgare* accedentibus: *Flores* plures, umbellati, ſeu corymbiferi, ſed minore, rotatim agmine petalorum alborum magnorum circumpoſito, apicibus in medio numeroſis, ex *Capitulo* ſquamis nigris in modum compacto erumpunt. *Colitur in Montibus. Floret menſe Julio.*

Vires.

Sanguinem ſiſtentes, & interim roborantes, adſtringentes, in diarrhæa, hæmorrhagiis narium, uteri, alvi, vulnerum, ſputo ſanguineo, urina retenta, vomitu, mictione ſanguinis, calculo, hæmorrhoidibus, gonorrhæa, quando à nimia laxitate oritur, conveniunt. & ubi humores ſoluti ſunt compingendi. Folia in Aqua *infuſa inſtar potus Thee ſunt optima.* Aqua *ex hac* Planta *diſtillata conducit Epilepſiæ: hujus* Plantæ *Vinum medicatum omnes Diarrhæas curat. Externè adhibetur in Odontalgia, hæmorrhoidibus, Hernia, Penis tumoribus, Cephalalgia, Oculorum Pterigio, ictibus venenatis. Eſt* Planta *etiam vulneraria.*

Ad Titulum EUPATORIUM,
Mantiſſa.

E*St ruſticorum Panacea*, Succus *magnâ copiâ ſumptus vomitum excitat, alvum, ſalivationem, & ſimilia movet: hinc multos morbos chronicos curat, ut ruſtici felici cum ſucceſſu utuntur in Hydrope, Ictero, in Quartanâ, & ad Scorbutum princeps audit Remedium, ad omnes febres intermittentes* Succus *expreſſus recens ex* Foliis *ad unciam unam, vel duas, miram effectum habet. Imprimis hæc* Planta *laudatur ſi creſcat in locis paludoſis, ubi quoque multùm Scorbutum Epidemicum graſſatur. Eſt* Planta *amariſſima, penetrantiſſimi ſaporis. Cerevifia medicata inde facta laudatur Hypochondriacis, Scorbuticis frigidis, febribus tertianis frigidis, & ad omnes frigidas obſtructiones ſolvendas: contra Hydropem Anaſarcam, nam exſiccat urinam, & ſudores pellit, præ primis ſi* Succus *ſumatur.* Planta *infuſa, & inſtar Thee epota, eſt optima in hiſce morbis, nocet omnibus morbis calidis, ſi nimiò in copiâ aſſumatur, irritat ſtomachum, & vomitum excitat, Saburram ſtomachi lenti expellit, in curandis tibiarum ulceribus imprimis inclaruit, ſi mane per ſeptimanas bibatur, maximè hæc ulcera depurantur.* Succus *ex ſummitatibus exprimitur;* Folia *pedibus tumentibus impoſita, ſummi ſunt uſus.* Geſnerus *dicit, hujus* Radicis *Decoctum multo tutius, & facilius evacuare, quàm Helleborus.*

DISTRIBUTIO XI.

PLANTAE GYMNOMONOSPERMAE CAPITATAE ADDENDAE PRAECEDENTIBUS.

CUMINOIDES VULGARIS. T. 301. *Vid. Icon. 5. Tab. LXVII.*

CUminoïdes à Cumino, *quia plures Auctores hanc Plantam cum* Cumino *confuderunt.*

CUminoïdes vulgaris. *T.* 301. *Cuminum ſylveſtre, capitulis globoſis. C. B. P.* 146. *Cuminum ſylveſtre, primum, valdè odoratum, globoſum. J. B.* 3. 2. 23. *Cuminum ſylveſtre. Dod. p.* 300. *Matth. Lob. Ger. Park. Umbelliferis affinis, capitulis globoſis, & villoſis. M. H.* 3. 265. *Cuminum ſylveſtre erraticum. Taber. Folia* inſtar *Pimpinellæ ſanguiſorbæ* lobata, inciſa. *Flos* quinquefidus in *Capitulum* globoſum congeſtus, fimbriatus. *Semina* ad ſingulos flores ſingularia non bina, ut in Umbelliferis: Hæc *Planta* habet odorem *Dauci*. *Creſcit in regionibus calidis ſupra Montes.*

Vires.

Digitized by Google

Vires.

In hac Planta eſt ſapor Aromaticus, odoratiſſimuſque fragor, Semine *odore fragrantiſſimo*. Virtus *ferè eadem, ut de* Fœniculo, *vel Abrotano dixi*. *Eſt* Planta *aperiens, incidens, & reſolvens: in retentione urinæ, & menſibus obſtructis convenit*.

STATICE. *Lugd. 1190. Vid. Icon. 6. Tab LXVII.*

STatice à ſtare, *quia ſanguinem in Hæmorrhagia narium ſiſtit*.

STatice. *Lugd. 1190. T. 341 Scabioſa montana, globoſa flore, gramineis foliis, latioribus. H. L. Caryophyllus montanus, major, flore globoſo. C. B. P. 211. Caryophyllus flos, aphyllocaulis, vel junceus, major. J. B. 3 336. Gramen marinum mediterraneum majus. Statice quibuſdam. Park 1279 Caryophyllus mediterraneus. Ger 602. Gramen polyanthemum majus. Dod. p. 564. Armerius montanus, tenuifolius, major. Cluſ. H. 287. Limonium majus, flore globoſo. M. H. 3 600. Folia* graminea. *Caulis* quinque petali in capitulum *Scabioſæ* æmulum congeſti *Flores* fert plurimos, totoque anno durabiles, *Radix* longa, ſatis craſſa, rotunda, lignoſa. *Creſcit in Montibus, & locis humidis*.

Temperamentum, & Vires.

Sunt adſtringentes, hinc ad ſiſtendum minimum fluxum convenient, & adhiberi poſſunt in hoc caſu, ubi 1. nimia laxitas, 2. nimia fluiditas, 3. nimius impetus adeſt.]

D I S T R I B U T I O XII.

PLANTAE GYMNOMONOSPERMAE, FLORE COMPOSITO, CAPITATAE, SQUAMOSAE ADDENDAE PRAECEDENTIBUS.

CIRSIUM MAXIMUM ASPHODELI RADICE. *C. B. P. 377. Vid. Icon. 7. Tab. LXVII.*

CIrſium à κιρσὸς varia circa inteſtinum ultimum, id eſt Hæmorrhoides, ſeu inflammatio ani, *quia ſolet adhiberi ad hos curandos, ſi* Folia *contuſa huic loco applicentur; hinc ex ejus nomine intelligitur virtus*.

CIrſium maximum Aſphodeli radice. *C. B P. 377. Cirſium maximum, foliis carnoſis, bulboſa radice, fortè Lutetianum. J B. 3 44. M. H 3. 150. Cirſium maximum, montanum, incano folio, bulboſa radice. Cluſ. H. 149.* In cubitalem, & majorem altitudinem excreſcit, pollicaris craſſitudinis. *Caulis* ſtriato, incana, tomentaceaque lanugine obſito: *Folia* illa magna, carnoſa, ſucci plena, viridia, in ambitu dentata, mollibuſque ſpinis hirta: *Capita* in ſummo caule, ſummiſque ramis ſquamata, ſatis magna, quæ in *ſtamineos* purpureo colore nitentes: *Flores* expanſa maturitate in pappum reſolvuntur: *Radix* multis craſſis, Aſphodelinos bulbos ferè referentibus, & oblongis firmatur. *Creſcit in Montibus; & in Hortis curioſorum reperitur. Floret Julio*.

Vires.

De Viribus Cirſii *parum dicendum eſt: exſiccandi facultatem obtinet*. Radicem *adalligatam varicum dolores ſedat*, ut Dioſcorides *refert*.

SERRATULA. *C. B. P. 235. Vid. Icon. 8. Tab. LXVII.*

SErratula à *foliis minutim ſerratis nomen accepit, quibus Centaurio convenit; minor verò eſt planta) quoad omnes partes*.

SErratula. *C. B. P. 235. J. B. 3. 23. Dod. p. 42. Serratula Tinctoria. Eyſt. Jacea nemorenſis, quæ Serratula vulgò. T. 444. Serratula vulgaris, foliis laciniatis. M. H. 3. 133. Serratula flore purpureo. Park. Centaureïdes, vel Centaurium ſylveſtre Germanicum. Thal.* Serratula Jaceis proxima, *Caule* recto, rigido, ſtriato, glabro, rubente, qui ad cubitalem altitudinem attollitur, & circa ſummitatem in ramos multos finditur. *Folia* primùm emergentia (aut quædam eorum) integra *Betonicæ* facie longa, aliàs *Scabioſæ* inſtar laciniata, utraque atrovirentia, glabra, arguto ſpinularum multum agmine ferrata. *Capitula* crebra externis ſurculis inſident oblonga, ſquarroſa, atrorubentia, è quibus *Flores* emicant *Jaceæ* nigræ, purpurei, aut carnei coloris; non verò diſcordes, ut in *Jacea*, ſed omnes ejuſdem magnitudinis cernuntur; quibus ſingulis ſuccedunt *Semina* oblongiuſcula, pappo rigido barbata. *Radix* fibrata, fuſca. *In Sylvis, locis opacis. & humentibus, veluti in Pratis naſcitur; ſub finem AEſtatis florem, ac deinde ſemen perficit*.

Vires.

Serratula *reſiccantis facultatis eſt; ruptis, & ab alto devolutis, ad vulnera, & enterocelas, ſive inteſtinorum ramices commendatur. Eſt optima* Planta *in contuſionibus, doloribus Hæmorrhoidum, & Herniis*.

Ad Titulum CYANUS SEGETUM FLORE CAERULEO. Mantiſſa.

FLores *ejuſdem ſunt virtutis, ac Flores Borraginis, & Bugloſſæ; potentiùs tamen urinam pellunt; ideo in hydrope conveniunt; & conducunt debilibus oculis:* Flos *contuſus, & forma Cataplaſmatis oculis inflammatis applicatus prodeſt, vel in Aqua pluvia infuſus, & poſtea diſtillatus, tum Aqua inde educta, & oculis inſtillata, eſt ſummum ſenſibus ſolamen. Hic* Flos *tanquam Cardiacus ad lippitudinem, & rubedinem palpebrarum optimè convenit, & homines ferè cæci ex debilitate inde ſanantur*. Succus *ex* Flore *expreſſus, & bene depuratus, reſolvit omnes oculorum inflammationes, reficit, humectat, corroborat: ſæpius hoc pro collirio utor. Hi* Flores *tempore idoneo in umbra ſunt exſiccandi; vel in eodem caſu recenter cum Saccharo optimo tantùm commendantur; hi* Flores *inſtar Thèe infuſi ſunt optimi*. Folia *hujus* Plantæ *in Cervisia cocta conducunt in Ictero, & retentione urinæ*. Aqua *ejus diſtillata in infantium dentibus erumpentibus convenit, ſi gingivæ hac* Aqua *humectentur*. Folia *in pulverem contrita in Eryſipelate ſunt optima, uti & eorum* Decoctum *in Menſibus obſtructis*.

D I S T R I B U T I O XIV.

PLANTAE GYMNOTETRASPERMAE VERTICILLATAE ADDENDAE PRAECEDENTIBUS.

Ad Titulum BETONICA. Mantiſſa.

COnſerva *eſt optimi uſus, ſed quia omni tempore haberi poteſt, hinc* Planta *recens multo melior eſt: contra Scorbutum optimè uſurpatur, quia vigorem ſanguini optimè reſtituit, putredinem arcet in vulneribus, ſi potetur, tum ad pulcherrima cicatricem deducit: idem verum eſt de ulceribus. Hæc* Planta *eſt aperiens, attenuans, diuretica, vulneraria, cephalica uterina*. Folia *inſtar Thèe infuſa conducunt in cephalalgia, Ictero, Podagra, dolore Iſchiatico, paſſionibus hiſtericis;* Decoctum *Herniariæ cum* Betonica

Digitized by Google

nica in *calculo renum*, & *veſicæ commendatur*, *allii laudant* Decoctum Betonicæ *ad lochium fluxum poſt partum ſiſtendum*.

Ad Titulum GALEOPSIS, *ſive* STACHYS FOETIDA, SEPIUM FLAGELLIS REPTATRICIBUS,
Mantiſſa.

EST Galeopſis Dioſcoridis, *ut videtur*, & *tum erit* Planta *optima ad ſuffocationes uterinas*; *imo hæc* Planta *adeo fœtet*, *ut nulla Aſa fœtida*, & *Caſtoreum magis fœteant*. Galeopſis *à γαλῆ* felis, & *ὄψις* facies, *quia flos faciem mordentis felis refert*.

Ad Titulum SALVIA,
Mantiſſa.

APud *veteres* jure *pro Antitoxico*, *ſudorifera cardiaco*, *maximè cephalico habetur*, *ſed non niſi in morbis frigidis*, *ubi pituita abundat*. Aqua *deſtillata*, & Conſerva ex Floribus *contra omnia venena*, *ut ſudorifera*, & *roborans*; Herba *ad prophylaxim adhiberi ſolebant*; *vis vero putredini reſiſtens* Salviæ *tribuitur*. *Ad Cadavera condienda eſt egregia* Planta, *in* Aula *etiam* Cæſaris *apud* Turcas *tanti eſt*, *ut inter ſumma aſſeveretur*; 1. *à vermibus*, & *inſectis partes defendit*, 2. *quia partes conſtringit ut adſtrictoria*, 3. *quia per odorem ſuum gratum corruptioni reſiſtit*; Chineneſes *dicuntur adeo amare hanc* Plantam, *ut ſi ad ipſos efferatur*, *quærant*, *cur* Europæi *eorum* Herbam Thee *adeo amant*, *cum habeant* Salviam. *Solida roborat*, & *adſtringit*; *Chirurgi cum illa ſiſtunt ſanguinem è vulneribus fluentem*, *conſtringit arterias*. Herba *Vino incocta ad membrum paralyticum eſt optima*, *in ea inest vis habens naturam Quercuum*, *ſic adſtringit*, *excitat ſpiritus*, *nervos movet*; *hinc eſt optimum Remedium*, *ubi laxitas*, & *inertia humorum peccat*, *inde fiunt* Conſervæ *convenientes aptimè debili Fœminarum ſtomacho*, *nam licèt Fœminæ per annos debili laboraverint ſtomacho*, *dragma dimidia hujus* Conſervæ *curantur*; *hac* Planta *in gargariſmate adhibita oris Aphtas abſtergit*, *in tremore*, & *Catharris uti in Menſtruis obſtructis prodeſt*.

MOLUCCA. *J. B. 3. 2. 234.*
Vid. Icon. 3. Tab. LXVII.

MOlucca à Molucca Inſula, *quia hæc Planta ibi fuit inventa*.

MOlucca. *J. B. 3. 2. 234. Molucca lævis. Dod. p. 92. Eyſt. Meliſſa Moluccana*, *odorata*. *C. B. P. 229. Molucca Syriaca*, *lævis*. *M. H. 3. 380. Molucha*. 1. *Caſ. Meliſſa Conſtantinopolitana*. *Matth. Cam.* E *Radice* fibroſa, annua, *Caules* profert è rotundis quadratos, craſſos, carnoſos, cubitales, glabros, in ramos multos diffuſos; & in his juxta ſingula ramorum genicula, *Folia* æqualiter locata, petiolis longis appendentia, *Marrubii* amplitudine, ſed omnino glabra, in ambitu alte dentata, non ingrati odoris, proveniunt. In Caule, ramiſque à medio ad ſummum atque ex intervallis, *Calyces* magni, patuli, calathoides, cotonei, membranacei, pallide virentes, ac tintinnabulorum in modum patentes, leni, verticillatim ponuntur, ad quorum appoſitionem *Spinulæ* parvæ etiam proſiliunt. E fundo horum *Flores* emergunt ampli, galeati, pallidi; quibus marceſcentibus, *Semina* nuda, anguloſa, quaterna, ſuccedunt. *Creſcit in Hortis*.

Vires.

Eſt Herba *vulneraria*, & *in Phtyſicis optima*, *ſi in Aqua ejus* Folia *infuſa aſſumantur*, *ſi ſanguinis ſputa adſint*, *tum* Succus *ejus expreſſus valet*, *qui eſt adſtringens*, & *in ipſa Hæmoptoe convenit*: *ad Calculum ſolvendum nulla eſt melior* Planta, *ſi nempe ejus* Folia *ſpiritu Vini*, *vel Vino infundantur*; *cæterùm vis eſt*, *ut in Meliſſa*, *niſi paulo graveolentior*.

Ad Titulum BALLOTE.
Mantiſſa.

BAllote *eſt vox* Græca, *quæ huic Plantæ à* Dioſcoride *data eſt*, & *hæ recenſetur inter Plantas uteribus notas*, *quarum Vires* Dioſcorides *bene notavit*, *dicitur* & Herba Jaculatoria, *quia juvat contra telorum vulnera*.

Vires.

Eſt optimæ Virtutis, *eſtque Caſtoreum ruſticorum*, Folia *fundunt fœtorem*, *qui idem efficit*, *ac Galbanum*, *Caſtoreum*, & *Aſa fœtida*, *hinc uterina habetur*, *qui fœtor etiam eſt optimus contra inſultus Epilepticos*, *Apoplecticos*, & *hiſtericos*. *Laudatur externè ad tumores frigidos*: *commendatur ſpecificè venatoribus*, & *Empyricis contra morſus rabidos Animalium*, *ſi* Folia *contuſa cum magna Salis copia in loco affecto imponantur*: *contra flatus hypochondriacos eſt optima* Planta, *intus ſumpta ſudorem movet*; *ſi* Folia *in Aqua*, *vel Vino coquantur*, *conducit ad veneno expellenda*, *uti ad Podagram*.

CASSIDA PALUSTRIS, VULGATIOR, FLORE CAERULEO. *T. 182. Vid. Icon. 10.*
Tab. LXVII.

CAſſida *ſic dicta fuit hæc Planta à* Fabio Columna *à* Caſſide militari, *quam flos quodammodo refert*. *Dicitur* Solea Virginis Mariæ, *quia ſoleam calcis fœminæ refert*; Scutellaria, *à* Scutella, *quia Capſula ſeminis talis eſt*. *Vocatur etiam* Tertianaria, *quia amaro ſuo ſucco idem efficit*, *ac flores*, *vel ſummitates Centaurii minores ad febres intermittentes curandas*, *ſi* Folia *infuſa adhibeantur*.

CAſſida paluſtris, vulgatior, flore cæruleo. *T. 182. Scutellaria aquatica*, *vulgò Tertianaria dicta*. *H. L. Lyſimachia*, *cærulea*, *galericulata*, *vel Gratiola cærulea*. *C. B. P. 246. Tertianaria*, *aliis Lyſimachia galericulata*. *J. B. 3. 453. Lyſimachia galericulata*. *Lob. Ic. 344. Ger. Scutellaria paluſtris*, *repens*, *cærulea*. *M. H. 3. 416. Radices* culmi ſilive teretis magnitudine, geniculatæ, albæ, ſub terra vagantes. *Caules* pedales quadrangulares, ramoſos, concavos, geniculatos, nunc erectos, nunc reclinatos emittunt. Hiſce, petiolis brevibus adhærentia *Folia* viridia, *Menthæ* acutiora, in ambito crenata, lævia, binatim, & decuſſatim adnaſcuntur. Ex ala cujuſque, ſingularis proſilit *Flos* galeatus, cæruleus, exteriùs villoſus, qui ad alterum oppoſitum tendens, ad unum latus ambo ſpectantes flectuntur. *Capſula ſeminalis* brevis, clauſa, calcei calcaneum referens; *Semina* parva, ſubrotunda, fuſca, continet. *Variat flore albo. Locis humidis*, & *ad rivulos frequens occurrit*. Radix perennat.

Vires.

Turnerus *inſignis Medicus affirmavit in Officinis ad tertianas uſurpatam* Caſſidam *dictam* Tertianariam. *Inter febrifugas recenſetur* Tertianaria *in praxi* Mayern.

Ad Titulum ROSMARINUS.
Mantiſſa.

ROſmarinus *eſt vox compoſita ex* Ros, & Marinus, *quaſi* Ros Maris, *quia ingenti copia ad* Maris Mediterranei *ripas creſcens ejus vapores roris forma cadentes accipiunt*; *ejus* Flos *in Officinis dicitur* Anthos *ab ἄνθο per κατ᾿ ἐξοχὴν* Græcè: *vocatur etiam hæc Planta* Coronarius, *quia olim Floribus hujus Plantæ coronam conficiebant Veteres*.

Flores *diſtillentur*, *fit* Aqua, *quæ dicitur*, Eau de la Reine d'Hongrie Gallicè, *vel* Latinè Aqua Reginæ Hungariæ, *quia Eremita hanc* compoſitionem *aliquam* Reginam Hungariæ *docuit*. *Hæc* Aqua *eſt optima in animi*, & *ſpirituum deliquiis ſic dictis*, *ad delicias ſuffumigiorum*, *præſertim melancholicis*, & *hyſtericis*, *quum ex hoc grato odore hilares fiant*; *dein prodeſt hæc* Aqua *in animi deliquiis*, *qui ſunt morbi ex defectu ſpirituum animalium orti*, *ſicut illorum*, *qui ſanguinem ex vena aperta erumpentem aſpicere nequeunt*; *egregiè enim reficit ſpiritus*, *nam nullum eſt organum*, *quod abſque minori læſione omnia percipiat*, *quam ſolus odoratus*; *interne etiam cum Aqua pluvia*, *vel fontana in eodem caſu aſſumitur*, *externè tempora*, *nares*, & *partes nervoſas*, *vel muſculoſas hac* Aquâ *affricantur in contuſionibus*, *vulneribus*, *gangrana*, & *humoribus frigidis cum magno ſucceſſu*. Ex Floribus *fit* Conſerva *adeo famoſa* Anglicana, *quæ vocatur* Conſerva florum Anthos, & *quæ fit ex* Floribus *medio decarptis*, *cum Saccharo contuſis*, & *in theca poſita ab aere aſſervatis*; *hæc* Conſerva *eſt optimum remedium in vertigine à cauſa frigida*, *in omnibus morbis frigidis*; *hinc ſummum ſtomachicum eſt ab eadem cauſa ex t hoc remedium convenit in lema-*

lyppe

lippe oculi non ex inflammatione. Folia *hujus* Plantæ *in Vino coctis conducunt in nervis confortandis*; *fit etiam* Conſerva ex Foliis *pro Pauperibus*; Oleum *hujus* Plantæ *fit ex* Floribus, & Foliis, & *eſt Cephalicum*, *Anticorbuticum*, *Emmenagogum*, & *quaſi ad Sabinam accedit*: *in Epilepticis eſt primarium Medicamentum*; *ſanat ſymptomata, quæ in hyſterica paſſione oriuntur, expurgandis lochiis, & menſtruis valet*; *nam eſt ſummum Arcanum quibuſdam Mulieribus, ubi partus, vel menſtrua ex vitio corporis retardantur, tum guttas aliquot hujus* Olei *dant cum Vino*.

Ad Titulum CHAMAEPITIS.

Mantiſſa.

HAEc Planta *eſt aperiens, incidens, cephalica, emmenagoga, diuretica, & vulneraria. In Podagra, & affectibus nervorum, & doloribus Rheumaticis ad crura conducit, ſi* Folia *in Aquâ, vel Vino cocta aſſumantur*: *ſanguinem coagulatum reſolvit*, Epilepſiam, & *Colicam curat*; *in doloribus Arthriticis, & Iſchiaticis eſt ſpecifica*. Oleum *inde extractum inſtar Olei Therebinthinæ agit, in Aſthmate convulſivo ſingulariter convenit, ab aliis in mictu cruento, & Catarrhis laudatur*; *menſtrua obſtructa provocat*, *ex ejus* Succo *fiunt* Pillulæ Niculai Salernitani, *quæ* Pillulæ *in morbis Arthriticis ſunt optimæ*; *ex hac* Planta *etiam fit* Conſerva *optima*, *dicitur per ſudores venena poſſe expellere*.

Ad Titulum SCORDIUM.

Mantiſſa.

SCordium *eſt unicum, & tutum Remedium contra Peſtem*. Rudhechius *deprehendit, quòd hæc* Planta *in Cadaveris ore, inteſtinis, & naſo intruſa, conſervet corpus à putredine. Apud veteres ingrediebatur in omnibus Medicamentis contra morſus rabidi Animalis, & venena*; *omne peregrinum præcipuè ad putredinem inclinans per ſudorem expellit, habet amaritiem intollerabilem, & nauſeoſam, ſed tamen non nauſeam faciens*: *hinc omnes vermes, & inſecta necari videntur hac* Planta; *ſed hinc non dico an verum ſit*, ut Kircherus *aliique putant*, *Ova Inſectorum tunc temporis ex aere haurire*, & *ſic Peſtem fieri*; *hinc hanc* Herbam *modò hos Vermes necare*. *Gangrænam curat, & tumores reſolvit, in febribus intermittentibus convenit hæc* Herba, *externè vulnera, ac ulcera depurat, dolores podagricos lenit*, Succus *expreſſus detur cum Saccharo contra pulmonum vitia*; *de Virtutibus hujus Plantæ* Fracaſſatus *multa ſcripſit*, *ut* & Sylvius in ſua Praxi *ex hac* Herbâ *laborioſam* Tincturam, *ſed penetrantiſſimam extraxit &c. ut ſummum Remedium*; Conſerva *eſt ſudorifica, Phtyſicis, Aſthmaticis, Virginibus Chloroſi, & Menſtruis obſtructis laborantibus conducit*; Folia *Vino infuſa proſunt Hydropicis*.

Ad Titulum BUGULA.

Mantiſſa.

FLores, & Folia *hujus* Plantæ *decocta conducunt in nimio menſtruorum fluxu*, *Dyſenteria, ſputo ſanguinis, Hæmorrhagia, & fluore albo*. Succus *ex* Foliis *expreſſus, & Melle edulcoratus, convenit in oris, & Pulmonum ulceribus, Aphthis, & omnibus morbis faucium*: *vulnera detergit, & conſolidat, urinæ retentioni, & Herniis convenit*.

Ad Titulum MENTHA.

Mantiſſa.

SYdenham *dicit, ſe ſingultum, & vomitum cum* Aqua Menthæ *curaſſe, ſi nempe ſingulis horis frigidè detur ad unciam unam in atrabilariis. & hyſtericis*; *quoque conducit in Dyſenteriâ ſanguine confuſo*. Herba *abdomini applicata eſt ſummum Remedium, ſed genituram extinguere dicitur*. Spiritus Menthæ *ad guttas paucas cum Vino Hiſpanico multum proficit ad ſtomachi morbos*: *externè* Folia, *vel* Spiritus *ejus cum Vino Rheano abdomini applicantur, ad vomitum ſiſtendum. Ex tenellis* apicibus *fit* Conſerva, *quæ eſt optima*; *inde paratur ſpiritus, qui omnes carminativos fere ſuperat, eſtque ſummum Cardiacum*.

Ad Titulum PULEGIUM.

Mantiſſa.

FOlia *inſtar Thèe infuſa proſunt in Aſthmate*; *hæc* Planta *optima ad morbos pectoris, & motum materiæ lentæ, & robur partium excitandum*; *exhibeatur etiam Phtyſicis*: *pro Emmenagoga uterino extrinſecus applicato convenit, inde fiunt balnea, fomenta. Syrupus ejus tuſſim convulſivam Infantium curat, teſte* Boyleo in tractatu de ſpecificis Medicamentis. Succus *ejus expreſſus, & cum Syrupo quodam aſſumptus, eſt optimum Medicamentum*.

DISTRIBUTIO XVII.

PLANTAE MONANGIOSPERMAE ADDENDAE PRAECEDENTIBUS.

Ad Titulum NUMMULARIA.

Mantiſſa.

SUccus, *ut in Becabunga, nam ſaponaceum aromaticum, & balſamicum ſaporem habet, hinc eadem virtus*; *ſapor eſt acris non ingratus, in quo quid aromatici ſentitur, & aciduſculi adſtringentis*; *hinc idem facit, ac Cochlearia cum Acetoſa miſta, nam hoc facimus, ubi ſanguinis ſputum metuitur*; *hinc in omni Scorbuto convenit, ubi materia fluidior, eſt reddenda ſine periculo nimiæ reſolutionis, ut in utero, ubi nimium ſanguinis fluit, quia ſi ſiſtatur, oritur inflammatio, ſi non erit etiam morbus, & in hoc morbo etiam hæc* Herba *prodeſt*; Folia *cum Vino cocta, & Melle edulcorata conducunt in ulceribus pulmonum, fluxu albo Mulierum, Diarrhæa, Dyſenteria, Aſthmate, ſanguinis ſputo, Hæmorrhoidibus, & Tuſſi ſicca infantum*. Pulvis ex Foliis *factus convenit in infantum Herniis*. Folia *contuſa, & formâ Cataplaſmatis applicata, ulcera fœtida mundificant, & exſiccant*: *putrefactioni reſiſtit hæc* Planta, *pus generat, roborat, multoſque morbos curat. Contra Arthritidem, Podagram, Scorbutum, Hydropem, & Icterum* Succus *adhibetur ad unciam unam, vel duas mane jejuno ſtomacho, nam aperit, & urinam ducit*.

Ad Titulum TRIFOLIUM FIBRINUM.

Mantiſſa.

VIres *ejus inſignes ſunt in Scorbuto. Vide* Engaleonum de Scorbuto: *eſt* Planta *acerrimè amara, ſucculenta aperiens, & ſimul diluens. Boreales hanc Plantam ſummoperè amant, & in Scorbuto, qui à lento muco obſidente nervorum, & muſculorum membranas, & juncturas oritur, hoc modo utuntur* ℞. Foliorum Menyanthea, *ſive* Trifolium fibrinum *M. duas, contere in pulpam cum Sero Lactis, decoque, hoc* Decoctum *mane jejuno ſtomacho aſſumatur*: *Ruſticis ſcorbuticis eſt planta commendantiſſima, ſi in cerevisiâ infuſa cum hac fermentet*: *ſic etiam contra Tertianam, & Quartanam febrim valet, nam* Succus *ejus eſt ita amarus, ut ipſam bilem ſuperet, illa amarities hæret in* Succo *ejus viſcido*. Trifolium aquaticum *vocatur in Officinis, in doloribus Rheumaticis eſt optima* Planta, *præſertim in hoc Rheumatiſmo, qui hæret circa juncturas, & nervorum membranas. Hæc* Herba *inſtar potus Thèe adhibita optime convenit, hinc bilem optimè refert, ubi iners viſcoſum, & acidum peccat*. Folia *cum Sale, & Vino contuſa, & formâ Cataplaſmatis adhibita conducunt ad tumores frigidos ſcorbuticos lentoſque diſſipandos*. Folia *ejus decocta conveniunt in Cachexia, Hydrope, & Podagra*. Semina *proſunt in tuſſi inveterata, & pulmonum morbis. Hæc* Planta *urinam promovet, dolores Nephriticos curat*.

GLAUX MARITIMA. *C. B. P. 215.*

Vid. Icon. 11. Tab. LXVII.

GLaux *vocatur à* γάλα Lac, *quia Lac in lactantibus auget*; *vel à* colore glauco.

GLaux maritima. *C. B. P. 215. Glaux exigua, maritima. J. B. 273. Gherard. 562. M. H. 3. 607. Glaux maritima, minor. Park. 1283. Glaux exigua. Dod. p.* *Folia* profert exigua, ſibi oppoſita; è quorum alia, ſecundùm cauliculos humi ſtratos, *Floſculi* proveniunt in fundo integri, quinquefariam in margine diviſi, parvi, coloris carnei, nonnunquam etiam inalbi. *Vaſcula ſeminalia* ſuccedunt, quæ dum immatura, compreſſa, & ſiliculis *Veronicæ* ſimilia, apparent; denique turgeſcunt, & turbinata exeunt, ac per exſiccationem in quatuor partes partita ſunt, quibus inſunt *Grana* exigua oblonga. *Planta* perennis *Radicibus* quodammodo repentibus ſe propagat. *Frequens ad oras Maritimas occurrit*.

Vi-

Vires, & Uſus.

Aperientes, & ſaponaceas habet, ut Becubunga, vel accedentes ad Portulacam, ſed acriores. Uſurpata in cibis, & juſculis. Lactis copiam auget: quapropter Nutricibus Lactis penuriâ laborantibus utiliſſima eſt: Hæc in Acetariis habetur cum Aceto, & editur cum ſalubritate.

DISTRIBUTIO XVIII.

PLANTAE DIANGIAE POLYSPERMAE ADDENDAE PRAECEDENTIBUS.

Ad Titulum VERONICA AQUATICA, *ſive* BECCABUNGA.
Mantiſſa.

HAEc Planta *in Sero Lactis cocta, & uſu quotidiano epota ſcorbutum curat, teſtantibus* Eugaleno, *&* Sennero, *tumores ſcorbuticos reſolvit, in ſcabie etiam conducit.* Succus *ejus diu epotus convenit in Podagra, ſi nempe per Menſes uncias duas, vel tres ſingulo die æger aſſumat, tum omne morbificum ex ſanguine per urinam educitur;* Succus *ejus hieme diu ſervatur, ſi unciæ uni* Succi *guttæ quatuor, Spiritus Sulphuris per campanam jungantur; incidit viſcidam pulmonis pituitam, in tuſſi colica, nephritide, phtyſi, & pruritu confert; ad Colicam in Clyſmatibus eſt* Planta *optima. Vino infuſa Chloroſi laborantibus conducit, ejus* Pulvis *Hydropem curat juxta* Cæſalpinum, *uti &* Succus *febres intermittentes.* Aqua *ejus deſtillata oculos depurat.* Folia *decocta, & formâ gargariſmatis adhibita Anginam curant.* Francus *totum librum de hujus* Plantæ *virtutibus conſcripſit; inſtar Thèe adhibita conducit in obſtructionibus lienis, pancreatis, & meſenterii, in Cephalalgiâ, & Vertigine ejus effectus optimus; fluxibus albis prodeſt, & in omnibus cutaneis morbis convenit, uti & in Cancro; hinc hac* Planta *centenos morbos curavi, nam vim habet, pituitoſum viſcoſum, & oleoſum ſolvendi, & fere omnes humores hac* Planta *diſſolvuntur.*

Ad Titulum NICOTIANAE.
Mantiſſa.

FOlia *recentia paulo contuſa, & loco dolenti applicata, dolores ſedant, & ulcera ſordida, & vetuſta curant, ſcabiem, & lepram perfectè ſanant;* Succus *ejus omnia inſecta necat, pediculos, pulices, & illud obſcœnum inſectum, quod ad pudenda habetur,* Germanicè *platluys, necat, ſi in omnibus hiſce caſibus corpus infuſione inungatur, vel caput illiniatur, vel lintea ea tingantque; incommodum verò habet, quod ſi infantium caput inſpergatur, vomitum excitat;* Folia *recentia tumoribus, vel bubonibus impoſita optimè reſolvunt, ſi* Folia *Aqua infuſa quis bibat, purgabit violentiſſimè; ſi tamen quis ei aſſueverit, nil patitur.* Folia *ſicca ad uncias duas, vel* Succus *expreſſus eſſet egregius, niſi nimium vomitum, & purgationem excitaret, tamen in hydrope audit.* Oleum *deſtillatum eſt ſummum venenum, nam in venis Animalium infuſum, uti & ejus* Succus, *ſtatim occidit;* Pulvis *inſtar ſternutatorii adhibetur, fumus* Tabaci *peſti adverſus eſſe dicitur, eſtque ei mira vis; ſi enim quis inſuetus hunc fumum hauſerit, corripitur miris ſymptomatibus, nempe horrore, nauſea, alvi perturbatione, convulſionibus, & altiſſimo ſopore, & ſi majori copiâ fuerit uſus morte, ſi verò quis huic aſſueſcat, nil horum ſentit; hinc 1. inter errhina habetur, 2.* Fumus *hauritur, 3.* Folia *manducantur; hac* Herba *mirificè nervos demulcet, ſitim ſedat, ut famem; hinc milites hac in itinere carere non poſſunt. Mirificum eſt, quod ſi inſueti hujus* Folia *manducant, quod tum convulſionem procreet, omnimque ſecretionem augeat, ſed in aſſuetis convulſionem ſedat. Bini ſunt caſus, in quibus omnibus cæteris* Herbis *prævalet, 1. Si* Fumus *per inferiora in inteſtina ultima adigetur, illico alvum obſtipatiſſimam nulla Medicamenta auſcultare volentem, ſolvit; 2. Si* Herba *recens, in* Syrupo *cocta aſſumatur plus ſurſum deorſumque movet, quàm ullum Medicamentum; per* Folia *recentia contuſa externè ſine ſuppuratione omnes verrucas, & tumores reſolvuntur;* Folia *maſticata in Apoplexia, Catarrho, & Paralyſi conveniunt, quia ſalivam potenter movent, dentium dolorem quoque tollunt ob eandem cauſam;* Folia *ad unciam unam in Aqua cocta, & forma Clyſmatis injecta, ſunt optima in affectibus ſoporoſis, ſed tamen hoc Medicamentum magna cum prudentia eſt adhibendum, ne mala ſubſequantur ſymptomata, ut aliquando accidit.*

SCROPHULARIA RADICE FIBROSA. *M. H. 2. 482.*
Vid. Icon. 1. Tab. LXVIII.

SCrophularia radice fibroſa. *M. H. 2. 482. Scrophularia, aquatica, major. C. B. P. 235. Scrophularia, maxima, radice fibroſa. J. B. 3. 421. Betonica aquatilis. Dod. p. 50.* Quadratis *Caulibus* ad cubitos binos, ternos alatis, creſcit hæc *Scrophularia*, quibus *Folia Scrophulariæ vulgaris* colore æmula, figura autem *Betonicæ*, adhærent, quæ ſerrata, atroviridia, fœtida, in obtuſum mucronem, ut *Betonica vulgaris*, deſinunt: *Flores* vaſcula bicapſularia acuminata, & *Semina*, majoris *Scrophulariæ* floribus, *Capſulis ſeminalibus*, & *Seminibus* accedunt: verùm *Radix* non ut *vulgaris* ſtrumoſa, ſeu nodoſa, ſed innumeris fibris contexta: ſic folii *Betonicæ* inſtar atque *Radice* fibroſa, quam facillime primo intuitu à vulgari, foliis acuminatis, & radice nodoſa tuberoſaye diſtinguitur; inſuper hæc in Aquis ad altitudinem viri aliquando exſurgit. *Provenit ad foſſas aquarum, & juxta Aquas profluentes emicat. Floret menſibus Majo, & Junio; Julio, & Auguſto matureſcit ſemen.*

Temperamentum, & Vires.

Hæc Planta *tollit Sennæ ſaporem nauſeoſum, & quia nil magis laudatur pro purgante, quàm Senna, hoc pro Arcano habuit Chirurgus; ſed* Botanicus *quidam* Foliis *in Aqua poſitis detexit eſſe hanc* Plantam; *hocque ratione expertus eſt, undenam Senna habuerit illum effectum, hinc 1. Ejus ſaporem nauſeoſum, 2. ejus acrimoniam nervis, & cerebro inimicam perfectè tollit, ſi addatur dragmis duabus* Sennæ *dragma dimidia hujus Plantæ. Hæc* Planta *in cancroſis ulceribus, & ſcabie conducit, uti & hæmorrhoidibus, & clavis pedum, ſi* Folia *recens contuſa iis applicentur.*

POLYGALA VULGARIS. *C. B. P. 215.*
Vid. Icon. 2. Tab. LXVIII.

POlygala à πολὺ, & γάλα Lac. notat copiam Lactis; *quia ſi Animalia in Pratis hanc Plantam producentibus paſcantur, magnam Lactis copiam habent.* Ambervalis *dicitur* ab ambiendis arvis, *quia Veteres hujus Plantæ floribus coronare Virgines ſolebant, cum arva ambirent ad terræ fertilitatem à Diis implorandam; vocatur etiam* Amaralla, *quia ſapor eſt amarus.*

POlygala vulgaris. *C. B. P. 215. Polygala tetrapetala, ſiliculoſa, bicapſularis, longa, & anguſto folio, minor. M. H. 2. 326. Polygala vulgaris, minor. Cluſ. H. Flos Ambervalis. Dod. p. 253. Polygalon multis. J. B. 3. 386. Flore cæruleo. Eyſt. Polygala recentiorum. Adv. Lob. Amarella. Geſn. Polygala minor. Park.* Caulis tenuis, ſat durus; *Folia* alterna, exigua, oblonga; *Flores* cærulei, monopetali; perſonati, perforati, exigui, in ſpicas congeſti, *labio* ſuperiori erecto, & inferiori bifido, quod magis prominet. Poſt florem ſequitur *Fructus* compreſſus, in duo loculamenta, *Semina* oblonga continentia, diviſus. Floris *Calix* quinquefidus hunc florem involvit; *Radix* lignoſa, exigua, dura, *ſaporis* amari, & aromatici; *Hæc* Planta *creſcit in locis incultis. Floret Majo menſe præcipue, aliquando citius: per totam AEſtatem florens, & ſemen perficiens reperitur.*

Vires.

Geſnerus *dicit, quod ſi uncia una* Succi *cum Aqua miſtè bibatur, tum bilem per alvum purgat, & hepar obſtructum ſolvit; cæterum à nemine laudatur: ſapor amarus Centaurio minori convenit; hinc forte eadem virtus.*

Ad Titulum ACANTHUS.
Mantiſſa.

SUccus *ejus eſt glutinoſus, & demulcens, in omnibus Clyſmatibus emollientibus, & Cataplaſmatibus ingreditur; in Urina provocanda, & nimia diarrhœa eſt* Planta *optima combuſtionis, & luxationibus forma Cataplaſmatis valde prodeſt;* Radix *in ſputo cruento à contuſione orto convenit.*

ADHATODA ZEYLANENSIUM. *H. L. App. 642.*
Vid. Icon. 3. Tab. LXVIII.

ADhatoda *ſic dicitur, quia valet forte vi Uterum expurgare.*

Digitized by Google

ADhatoda Zeylanenſium. *H. L. App.* 642 *Boerb.* 2. 239. *Echolium, ſive Adhatoda Zeylon. Plukn.* 173. *Dictamno forti affinis, arboreſcens Indica, Lauri Americanæ foliis, ſive Ecbolium Zeylanenſium, foliis Laurinis. Breyn. Prodr.* 2. 42. *Folia* conjugata; *Calix* monophyllos, oblongus; *Flos* monopetalus, anomalus, perſonatus, bilabiatus, labio ſuperiori adunco, ſorſumque ad poſteriora revoluto, inferiori tripartito, pendulo; In fundo *Calicis* placentula, cui innaſcitur ovarium, inſtructum toba longa, ex quo *Fructus* emolus clavæ, bifariam dehiſcens, ſepto medio diviſus in duos loculos; *Semina* compreſſa, cordis figuram referentia. *Creſcit in Zeylanenſium locis*; In Hort. Reg. Academ. Taurinen. *vidi, & delin. nos.*

Vires.

Hæc Planta à Zeylanenſium *Medicis laudatur ad curandam luem veneream, lepram, alioſque tales morbos, quia eſt valde acris, hinc epota ſudores expellit, & ſic hos morbos curat: ergo eſt* Planta *ſcholica, quia adhibetur à ſcortis ad menſtrua obſtructa, ſecundinas, & fœtum pellendum.*

D I S T R I B U T I O XXIII.

PLANTAE POLYANGIAE POLYSPERMAE ADDENDAE PRAECEDENTIBUS.

HELIANTHEMUM VULGARE, FLORE LUTEO.
J. B. 2. 15. *Vid. Icon.* 4 *Tab. LXVIII.*

HElianthemum *ab* ἥλιος Sol, & ἄνθος *flos, quaſi* Flos Solis, *vel* Flos aureus, *quia hujus plantæ flos eſt coloris aurei; vocatur etiam* Chamæciſtus *à* χαμαὶ humilis, & Ciſtum, *quaſi* humilis Ciſtus.

HElianthemum vulgare, flore luteo. *J. B.* 2. 15. *Chamæciſtus vulgaris, flore luteo.* C. B. P. 465. *Flos Solis. Dod. p.* 193. *Helianthemum flore luteo. Eyſt. Chamæciſtus. I. Cluſ. H.* 73 Nodoſa, alba, lentaque *Radice* oritur; *Ramulos* emittens lignoſos, rubentes, hirſutos; in quibus *Folia* oppoſita, *Hyſſopi*, ſed latiora multò, unciam longa, modicè in acumen deſinentia, hirſuta; *Flores* longo thyrſo diſpoſiti, ac cum apicibus luteis quinque foliis conſtantes, *Ciſti* forma, hirſutis, tripartitis folliculis circumſepti, quibus *Pericarpia* ſuccedunt bina, longiuſcula, trifida, in quibus *Semen*. *Creſcit in Sylvis, & Montibus. Floret Majo.*

Vires.

Sunt vulneraria, agunt vi aromatica, balſamica, ad demulcendum optimè adhibetur hæc Planta *forma* Decocti, *imprimis in Diarrhæis, & hæmorrhagiis, & morbis faucium.*

Ad Titulum ARISTOLOCHIAE.
Mantiſſa.

VEteres *ei magnam vim tribuerunt; ſi enim hæ* Plantæ *guſtentur, linguam, & palatum quaſi calore ſuo exurunt; inter Aromaticas plantas calidiſſima eſt, ſed ſubtilis, pro Antidoto contra omnia venena Animalium habetur.* Herba *eſt utiliſſima, nam internè, & externè in uſu eſt, tumores frigidos Jumentorum curat, ſi* Radix *contuſa cum Farina decocta iis applicetur; Ad pituitam lentam pulmonum* Radix *Vino, & Aqua infuſa, eſt optima, uti contra ſcabiem, & furfures, ſi cum* Oleo *cocta applicetur, palmam meruit in Podagra, ita ut inter omnes Plantas Podagram curantes ſit exquiſita, nam ſi Podagrici hujus* Radicis *in Spiritu Juniperi infuſæ cum pauxillo Sacchari cochleare unum bibant, ſæpe ſanantur; at qui non laborat Podagra pituitoſa, & tenera corporis forma præditi ſunt, iis nocet ob ferventem vim, nam obſervatum eſt, iis ægris, qui hac* Planta *ad tollendam Podagram uſi ſunt, non ſolum appetitum periiſſe, ſed languidos eſſe factos, abradit enim tenues fibras ventriculi, quo facto malunt ægri laborare Podagra, quàm, tam miſeram ducere vitam, adeoque ob ſuam acredinem, quæ appetitum plane proſternit, non nimium eſt commendata: alitèr eſt egregia in viſcidis reſolvendis, nam ſanguinem exagitat, ſudorem, & urinam promovet, ſtimulat vehementer, vires ejus ſunt calidæ aromaticæ urgentes, hinc ad menſtrua, ſecundinas, & lochia pellenda, conducit, ſed modo convenit, ſi ex inertia retineantur menſtrua; eſt enim* Herba *valde ſtimulans, penetrans, &* Oleo *aromatico pleniſſima. Hæc* Planta *adhibetur quoque Clyſteribus ad morbos ſoporoſos, & hæmorrhoides in fiſtulam ani vergentes:* Radices *ejus in pulverem contritæ conducunt in menſtruis obſtructis, chloroſi, & febribus intermittentibus, uti & in principio gangrenæ.*

D I S T R I B U T I O XXIV.

MULTISILIQUAE PLANTAE CORNICULATAE UNIVALVES POLYSPERMAE ADDENDAE PRAECEDENTIBUS.

Ad Titulum TRIBULUS TERRESTRIS.
Mantiſſa.

SUnt *refrigerantes, aperientes, adſtringentes, intus vulneraria: hinc conducit hæc* Planta *in Diarrhæa, & Calculo.*

BUTOMUS FLORE ROSEO. *T.* 271.
Vid. Icon. 5. *Tab. LXVIII.*

BUtomus *dicitur à* βοῦς bos, & τέμνω ſeco, *quia ejus folia ſunt adeo acuta, ut linguas, & labia Bovum, hanc plantam amantium, ab hac vulnerentur, ut ſanguis exeat, vocatur* Juncus floridus, *quia* Junci *folia habet.*

BUtomus flore roſeo. *T.* 271. *Butomus. Cæſalp* 553. *Juncus floridus, major.* C. B. P. 12. *Juncus floridus. J. B.* 2. 524. *Gladiolus aquatilis. Dod. p.* 601. *Juncus cyperoides, paludoſus. Eyſt. Sedo affinis, juncoides, paluſtris. M. H.* 3. 468. *Caules* recti, craſſi, politi, æquales; *Folia* graminea, triangularia, caulis eſt nudus, in cujus capite *Umbella* ſuſtinetur, vel *Flos* polypetalus, roſaceus, floris piſtillum abit in *Fructum*, qui conſtat conjunctis arctiſſimis vaginulis, quæ plurima *Semina*, plana, oblonga, exigua recondunt; *Radix* craſſa, alba, nodoſa, fibroſa. *Hæc Planta creſcit in locis aquoſis.*

Vires.

Refrigerantes, emollientes, & reſolventes habere dicuntur.

D I S T R I B U T I O XXV.

PLANTAE SILIQUOSAE ADDENDAE PRAECEDENTIBUS.

Ad Titulum FUMARIA VULGARIS.
Mantiſſa.

SUccus *ſi applicetur, non facit magnum calorem, ſed ſi guſtetur, habet ſaporem amarum; ſi tractetur dat Cryſtallos, qui Nitrum referunt, qui Cryſtalli ſunt vi aperiente, & refrigerante præditi; ope hujus* Herbæ *ſæpe deſperati morbi curantur, ſed dandus eſt hujus* Succus *v. g. ſingulis diebus ad uncias duas, vel tres, & tum ſuperbibatur Serum Lactis, hac ratione omnes vetuſtæ obſtructiones tolluntur: hinc etiam in infuſis majalibus dictis ingreditur: eſt* Planta *diuretica, ſudorifera, & purgans, prout determinatur, ſi v. g. vis ut æger purget, tum detur paulo majori copiâ, & deinceps corpus ad motum eſt determinandum, ſi vis, ut ſudet, tum calidè aſſumens ſe ad ſudores componat nempe in lecto; hæc* Planta *urinam ducit, in omni morbo* pitui-

Digitized by Google

pituitoſo glutinoſo bile inſpiſſato conſtante ad manipulum, unum, vel duo conſciſſa, & in Sera Lactis cocta bibitur contra arthritidem, melancholicam, morbum hypochondriacum, & Scorbutum; in acutis, & chronicis morbis conducit, in Chirurgicis conducit ad omnes tumores pellendos ſi cum Aceto, & pauxillo Salis miſceatur. Succus *magnâ copiâ hauſtus, fundit omnem pituitam, & bilem atram, vaſa laxat, putredini reſiſtit, ergo in omnibus morbis convenit, ubi tenacia ſunt incidenda; hinc* Syrupus *inde confectus in melancholia conducit,* Pillulæ *in obſtructionibus optime exhibentur; quia verò hujus* Succus *non niſi Æſtivo tempore haberi poteſt; hinc inſpiſſant, ut in gleba tenaci ſervari poſſit, unde* Pillulæ *poſtea ſunt formandæ.*

Ad Titulum PERVINCA.
Mantiſſa.

Succus *hujus* Plantæ *eſt amarus, calefaciens, penetrans, ſaponaceus, aperiens, detergens, undique ſtimulans, & vulnerarius, hinc inde ſummum petitur remedium in Languentibus à pituitoſis.* Succus *ejus Aqua incoctus, & magna copia epotus, uterum aperit, lochia provocat, & calorem vitalem excitat.* Folia *minutim conſciſſa, parum cocta, & expreſſa, & mane cum Vino epota, egregium ſunt Medicamentum contra Scorbutum; id eſt ad ſanguinem à putre depurandum, & primas vias à glutine detergendas. Virginibus ob loroſi laborantibus convenit, dyſenteriam, ſputum cruentum curat.* Folia *naribus indita Hæmorrhagiam ſanant, in Phtyſi eſt optima Planta, uti & in morbis faucium.* Folia *ejus cum Lacte ibutyrato conveniunt in fluore albo.*

Ad Titulum ASCLEPIAS.
Mantiſſa.

HAEc Planta *in omnibus Orvietanis, & Antidotis ingreditur, iiſque tanquam baſis inſervit;* Radix *enim habet penetrantiſſimam, ſed ſubtiliſſimam amaritiem: hæc* Radix *dicitur Vino infuſa, & jejuno ſtomacho hauſta venenum expellere, & cavere, ne aſſumptum venenum multum noceat;* Folia *in Peſte, rabie canina, & omnibus contagioſis morbis ſuſceptis conducit.* Radix *aliquando nonnullis levem vomitum movet, præcipue ſi ſit nimis recens hæc* Planta *eſt ſuavis, non multum odoris, nec acrimoniam, ſed* Succum *inviſcantem habens;* Radices *Vino infuſæ conducunt in hydrope, & obſtructionibus viſcerum.* Folia *contuſa, & forma Cataplaſmatis adhibita tumores Mammarum reſolvunt.* Radices, & Folia *in pulverem contuſa ulcera fœtida depurant,* Radix *menſtrua provocat, in calculo, & ſcabie convenit.*

FABAGO BELGARUM, *ſive* PEPLUS PARISIENSIUM. *Lugd.* 456. *Vid. Icon.* 6. *Tab. LXVIII.*

FAbago *vocatur à* Fabis, *quia folia ejus* Fabis *ſunt ſimilia.* Capparis, *à fructu.*

FAbago Belgarum, *ſive* Peplus Pariſienſium. *Lugd.* 456. *T.* 259 *Morgſani Syrorum. Rauvolſ. Append. Lugd.* 25. *Capparis fabaginea, ſive Peplios Lutetianorum. J. B.* 2. 66. *Capparis Portulacæ folio, C. B. P.* 480. *M. H.* 2. 284. *Capparis Fabago. H. Eyſt. Telephium Dioſcoridis, & Plinii. Col.* 1. 131. *Caules* longi, ramoſi, flexiles; *Folia* in eodem pediculo bina, pediculi ex adverſo bini in nodis Caulis, unde tetraphylla apparet, oblonga, ſucculenta, craſſa, *Portulacam* referentia, nervoſa, ſaporis amari; *Flores* roſacei expanſi, polypetali, *Capparis* florum ſimilitudinem referentes, complectos autem ina'bicantes; *ſtaminibus* aliquot luteis aureiſque; poſt florem ſequitur *Vaſculum Seminale* oblongum, membranaceum, in quinque loculamenta dehiſcens, quæ continent *Semina* compreſſa, oblonga, ſubnigra, aut fuſcas *Radix* exigua, ſe undique extendens; tota *Planta* habet ſaporem amarum. *Colitur in Hortis.*

Vires.

Sunt aperientes, & detergentes; Folia *habet, ut in Telephio.* Succus *eſt ſubaſtringens, aromaticus.*

Ad Titulum OXYS.
Mantiſſa.

OXys *dicitur ab* ὀξὺς Acidus, *quia hæc Planta habet ſaporem acidiuſculum; unde vocatur* Acetoſella, *dicitur etiam* Oxytriphyllum *ab* ὀξὺς Acidus, *&* τρίφυλλον Trifolium, *quia trifolia habet;* Panis Cuculi, *quia hæc avis hanc Plantam comedit, vel quia folia germinat eodem tempore, quo* Cuculus *cantat* Alleluja, *quæ eſt vox* Hebraica *ſignificans* Laudate Dominum, *hoc nomen huic Plantæ fuit datum, quia circa Paſcam floret.*

Vires.

Succus *hujus Plantæ eſt ſuboleoſus, acidus, nitroſus; hinc in omni morbo cauſtico, putrida, peſtilentiali convenit, hæc* Herba *Lacti, & Aquæ incocta eſt optimum remedium in inflammatione, pleuritide, & omnibus morbis acutis; nullum eſt Medicamentum magis humores, bilem & corruptionem corrigens, quàm hoc, hinc conducit, quando Homines nauſeabundi, & apepſia ob putridum, quod circa ventriculum hæret, vel à bile, vel alia de cauſa, laborant; hi ægri tum hunc comedant, ut Lactucam, ſed ſine Aceto, nam Aceto non indiget, quia per ſe eſt* Herba *ſatis acida; in Diarrhæa, Dyſenteria, & inteſtinorum fluxu ex* Herba *benigna, hinc in Medicina ſæpiſſime eſt adhibenda.* Aqua *ejus deſtillata nullius eſt virtutis; ſapor vero hujus* Plantæ *eſt acerbus, ingratus, penetrans fere inſtar ſucci* Citri, *& magis aperiens, quàm aſtringens. In febribus ardentibus, faucium inflammationibus, Scorbuto, bubonibus, antracibus, & Peſte eſt optima* Planta; *ſi in his ultimis morbis recens contuſa applicetur, valde prodeſt; ex hac* Planta *fit cum* Saccharo Conſerva *optima. De hac* Planta *in* Germania *integer tractatus* Germanicè *eſt conſcriptus; qui Tractatus etiam in linguam* Latinam *eſt translatus: ibi videtis, Peſtem hac Herba curatam, & gingivas à Scorbuto diffluentes ſanatam.*

DISTRIBUTIO XXVI.

PLANTAE TETRAPETALAE CRUCIFORMES, SILICULOSAE; ET SILIQUOSAE ADDENDAE PRAECEDENTIBUS.

ALYSSON INCANUM, LUTEUM, SERPILLI FOLIO, MAJUS. *T.* 217. *Vid. Icon.* 7. *Tab. LXVIII.*

ALyſſon *vocatur ex* [illegible] *rabie afficior, quia hæc Planta rabiem caninam curare dicitur.*

ALyſſon incanum, luteum, Serpilli folio, majus. *T.* 217. *Thlaſpi majus, Alyſſon dictum, campeſtre, majus. C. B P.* 107. *M. H.* 2. 291. *Radice* candidâ, parva, fibrata, ſatis longa; *Cauliculis* multis rotundis, lanuginoſis, primo per terram ſtratis, deinde ſupra terram parum extantibus; *Foliis* multis albicantibus, alternatim Caulibus adhærentibus, & tanquam cinere aſperſis, quaſique aſperſis, *Thymi* latioris forma, mucronatis, guſtu tatuis cum paucula acredine. *Flores* apparent in ſummis virgulis copioſe lutei; quibus ſingulis ſuccedunt ſingulæ *Siliculæ* rotundæ, ſurſum verſus apicula donatæ, prona parte concava, ſupina convexæ ſcuteliæ in modum, ſeptomedio membranaceo, pellucido exſiccato, diſterminante ante, & retro *Semina* minuta ruffa in prædictis loculis ſcutolo rotundo ſimilibus. *Provenit in Agris, & Collibus neglectis. Floret ineunte Æſtate, & verſus ejuſdem finem ſemina perficit.*

Vires.

Omnes hæ Plantæ *habent vim ſubtiliſſimam, penetrantiſſimam, & diaphoreticam, per quam expelli poteſt venenum.* Thlaſpios *generibus adnumeranda eſt hæc ſpecies, ſive* Thlaſpios, *ſive* Alyſſi, *à Virtutibus.*

BRASSICA CAULIFLORA. *C. B. P.* 111.
Vid. Icon 8. *Tab. LXVIII.*

BRaſſica cauliflora. *C. B. P.* 111. *M. H.* 2. 208. *Braſſica multiflora. J. B.* 2. 828. *Braſſica florida, botrytis. Lob. Ic., & Obſ. Pompejana Cypria, Dod. Gall. Cam. Ep. Folia* habet cubitalia, longiora multo, quàm *Braſſica vulgaris*, nec tam lata, dilute virentia, colore magis glauco, exteriora præſertim, nervis candicantibus conſpicua; nulla magna laciniarum diviſura per ambitum, longiuſcula diſtantia denticulata, &

veluti

veluti ferrata; medium inter folia in *Caput* glomeratur, ſed mollius, minus denſo foliorum incubitu formatum, ex quo *Flores* denſiſſimo ſtipatu prodeunt exigui, pallidi, aut candicantes, velut in umbella poſiti, qui cum cauliculis ſuis (*Aſparagorum more*) tenellis, teneritudine, & gratia certare videntur; atque ob id lautioribus tantum patinis expeti obſervabatur ab initio, ſed jam paſſim vulgares ſunt, ſi mangonio, & cura ſerantur, & educentur.

Ad Titulum BRASSICA.
Mantiſſa.

Cato Conſul Romanus, Chryſippus, Dieuches, & Pythagoras *integros Libros de hac* Planta ſcribentes *dixerunt, quod* Folia *ſufficiat pro nutrimento.* In Braſſica cauliflora, *non poſſumus dicere, quod id quod eſui inſervit, ſint* Flores, *ſed ſunt quaſi* Radices, *quæ poſtea* Flores *faciunt. Vires in Culina, & Medicina ſunt optimæ;* Folia *enim præbent nutrimentum, quod egregium eſt ad mitificandam acredinem ſalis, & deliniendam acrimoniam in inteſtinis: renes expurgant, omnia coagula ſolvunt, ſtricta emolliunt; hæc* Planta *pectori eſt amica, ſi committantur capita* Braſſicæ rubræ contuſa *clauſo Vaſe in clybano piſtoris, uno hora quarto (poſtquam Panis eſt eductus) addito Melle vel Saccaro, vel Succus Glycyrrhizæ reſolvitur in* Gelatinam, *& habebitur* Succus *ſpiſſus in ſemetipſo coctus, egregius ad tuſſim à ſiccitate in exaſperatis faucibus ſinuum, ut ad Phthyſicos tuſſientes, & ſanguinem ſpuentes. Sputo purulento obnoxii egregiè hac* Planta *adjuvantur.* Succus *detur ut potus antiſcorbuticis ſitibus; ad aſperas fauces deliniendas laudatur. Hæc* Planta *cum Succo Citri, & Butyro parum decocta optimum eſt Remedium Phthyſicis, & Hecticis;* Folia *rubra epidermide detracta, & coſtis ſeparatis inflammationi, vulneribus, ulceribus ſcabioſis pro Emplaſtro inſerviunt.* Folia *decocta cum Butyro in formam Cataplaſmatis conducunt ad tumores emolliendos.* Folia *decorticata ſunt optima in Lepra, & Tinea, ſi bis de die renoventur.* Braſſica alba *minus ſalutaris eſt, quàm* Rubra, *quia brevi fœtet in exulceratis corporibus. Hæ omnes* Braſſicæ *recentes non olent, ſi verò ponantur in locis humidis, facilè tranſeunt in putredinem, ſed tamen non habent acrimoniam, licet magna copiâ aſſumptæ ſanguinem faciunt alcalinum;* Folia *pellicula extima denudata ſunt optima ad ſedandam ſitim in duce militum, cujus pectus erat perfoſſum ab utroque latere, unde ingens pus ex hoc vulnere effluxiſſet, qua ipſe gravis erat; qui æger ſola* Braſſica *fuit curatus: hac ratione curavi aliquem, qui putrido pulmone laboravit, ſuadendo, ut nil niſi* Decoctum Braſſicæ *rubræ ſumeret cum paulo Sale, & Succo Aurantiorum; ſic etiam* Tachenius, *qui occupatus inquirendo univerſale remedium in Arſenico, unde à vapore pulmone infectus cœpit, & cum in tota Chemia inter omnia ſua Arcana nil inveniret, unde curari poſſet, ſumpſit* Decoctum Braſſicæ *rubræ cum pauca Sale, & ſucco Aurantiorum, & ſic ſanatus eſt.*

Ad Titulum RAPA SATIVA ROTUNDA.
Mantiſſa.

Vires *cum Raphano conveniunt, ſi Cortex* Radicum *manducetur, ſaporem acrem exhibet.* Succus *interioris medullæ eſt mellitus.* Radix *cocta, & excorticata Scorbuticis egregia eſt, qui vim demulcendi habere volunt, decorticant, ſic ex* Radice *bene matura, & raſa, antequam ſemen ferat,* Succus *expreſſus decoquatur, & deſpumetur addito Melle ad tertium totius, incorporabile eſt Medicamentum ad omnia oris ulcera, aphthas detergendas: ſi potetur nobile Medicamentum eſt contra tuſſes inveteratas.* Semen *cal-factum, & preſſum dat* Oleum, *cujus uſus eſt quotidianus.* Bulbus *ſub cineribus coctus eſt Anodynus in inflammationem aurium, idem cum Butyro coctus in forma Cataplaſmatis eſt optimus. Fit ingrediens in Alexipharmacis, & Theriacis, ſic etiam uſui, & pro condimento inſervit.* Galenus *dicit eſſe alimentum optimum, ſed flatulentum, quæ flatulentia coquendo, vel aſſando tamen perit, quæ verò ſemper decorticatur, hinc tamen flatulentiam aliquam retinet; regulæ de* Rapis *ſunt ſequentes. Quò minor Bulbus, eò acrior ſapor, & quò terra arenoſior, eò acrior, cortex ſemper eſt amarus, & ſic etiam eſt* Planta *antiſcorbutica. Medici hodierni maximè laudant ejus* Succum, *ſi nempe totum corpus* Bulbi *prematur in pollinem, &* Succus *exprimatur, qui eſt acer, hinc Melle addito detur gargariſmando, quod Medicamentum etiam in angina, vel peripneumonia convenit.*

CARDAMINE PRATENSIS, MAGNO FLORE.
T. 224. Vid. Icon. 9. Tab. LXVIII.

Cardamine à Cardamo, *quod dicitur* Naſturtium, *hinc eſt parva ſpecies* Naſturtii, *vel à* κῆρ cor, & δαμάω, domo, *quaſi* Planta cordis deficientes vires reſtaurans. *Vocatur* Herba impatiens, *nam contactu ſemina diſplodit.* Flos Cuculi *pro nomine imponitur, quia florem Aprili, & Majo, quo tempore apparere, & cantare ſolet* Cuculus, *perdurat.*

Cardamine pratenſis, magno flore. *T. 224. Naſturtium pratenſe, magno flore, ſimplici. M. H. 2. 223. Naſturtium pratenſe, magno flore. C. B. P. 104. Iberis Fuchſii, ſive Naſturtium pratenſe, ſylveſtre. J. B. 2.* 889. *Flos Cuculi. Dod. p. 592. Naſturtium aquaticum, ſimplici flore. Eyſt. Folia* ex Radice erumpentia, oblonga, obrotunda, *Caulibus* longis adhærentia; *Flores* in ſummitate caulium, creſcentes, albi aut aliquantulum purpurei, quadrifidi, cruciformes. Flori ſuccedit *Siliqua* oblonga, bivalvis, cujus valvæ per maturitatem helicis inſtar retroflectunt, & *Semina* exigua, ſubrotunda magno impetu ejiciunt. *Radix* parva, & fibroſa. *Hæc Planta creſcit in Pratis, & locis humidis.*

Vires.

Perfecta ſunt, ut in Siſymbrio, nempe calefacientes, & antiſcorbuticæ; Sunt optimæ Plantæ *in Scorbuto, & imprimis ubi levis adhibendus eſt ſtimulus.*

PLANTA ANOMALA.

ANISUM INDICUM STELLATUM. *Ger. in M. H. 3. 616.*
Vid. Icon. 10. Tab. LXVIII.

Aniſum Indicum ſtellatum. *Ger. in M. H. 3. 616. Aniſum Philippinarum Inſularum, ſive Novi Orbis. Cluſ. Hiſt. M. H. 3. 616. Aniſum Chinenſe, ſeu Semen Badian. Lemer. Ital. 20. Zingi fructus ſtellatus, ſive Aniſum Indicum. J. B. 1. 485. Aniſum peregrinum. C. B. P. Aniſum Exoticum Philippinarum Inſularum. Park. 1569.* De cujus *Foliis*, & *Floribus* nihil dicitur; *Fructus* verò, & *Semina* ſummis cauliculis umbellatim diſpoſiti ſunt; & ſingulæ umbellulæ vice, *Semina*, ſeu *Siliquæ* ſtellatim, ex ſeptem, vel octo radiis, unciam diametrice latæ, compoſitæ naſcuntur; ac unaquæque ſiliqua, ſive radius, quaſi triangularis, tumidus, craſſiuſculus, durus, & fuſcus, fragrantis *Aniſi ſapore*, & *odore*, gradu tamen magis intenſo, eſt præditus: frequenter ſiliquæ vacuæ ſunt, & inanes: quibuſdam tamen *Semen* unicum, læve, ſplendens, cineracei coloris, grano triticeo ſimile deprehenditur. *Provenit in* Philippinis Inſulis.

Vires.

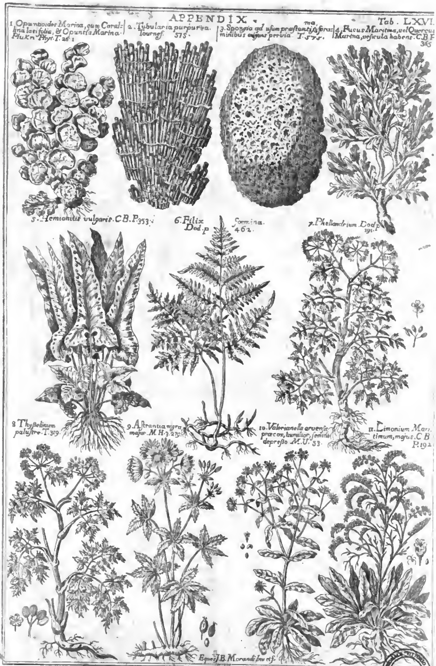
Colicorum doloribus mire adverſantur, ſtatim diſcutiunt, frigus pellunt, & urinam evocant: breve, ventriculum ob frigus imbecillem, afflictum, & cruciatum, optime confirmant, corpuſque reficiunt.

De Virtutibus *Plantarum*, de quibus in hac *Appendice*, conſule *Rudeck. Enchar. Muſa, Harch. Paracelſ. Helmont. Sydenham*, & alios *Auctores* in hoc *Opere* citatos, ubi fuſius reperiri poſſunt.

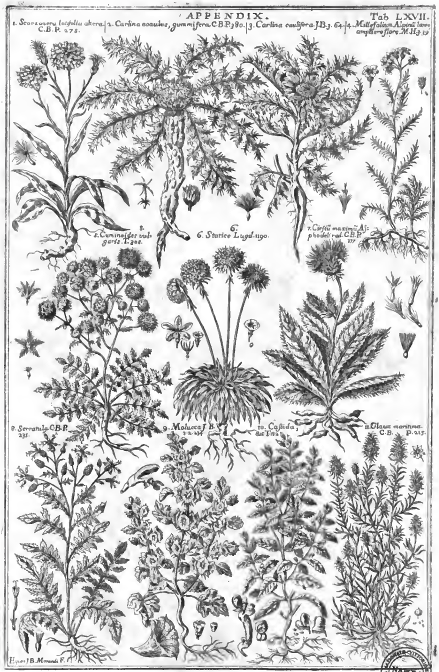
Tab. LXVI. LXVII. LXVIII.

TIBI, RERUM OMNIUM CONDITORI, QUI VERBO TUO DE TERRA MEDICINAM ORIRI FECISTI, MIHIQUE SERVORUM TUORUM MINIMO MIRABILIA TUA AD TOTIUS HUMANI GENERIS COMMODUM, SANCTISSIMIQUE TUI NOMINIS GLORIAM, IN PUBLICUM PROFERRE DEDISTI, TIBI BONORUM OMNIUM DATORI LAUDEM PERSOLVANT OMNIA OPERA MANUUM TUARUM IN AETERNUM, ET ULTRA. AMEN.

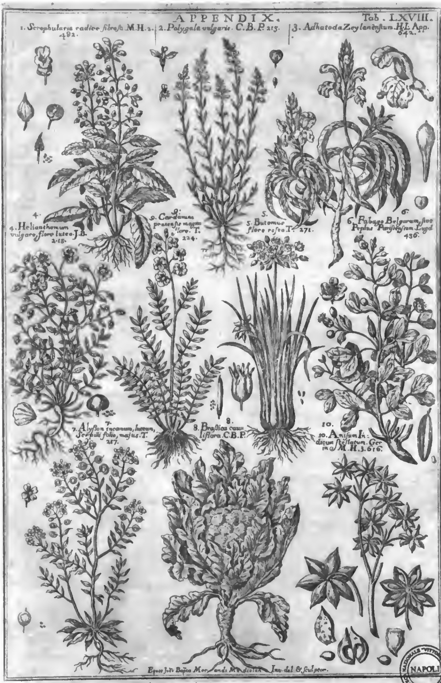
INDEX

APPENDIX.
Tab. LXVI.
1 Opuntioides Marina, quæ Corallina latifolia, & Opuntia Marina. Plukn. Phyt. T. 26. 1
2. Tubularia purpurea. Tournef. 575.
3. Spongia ad uſum præſtantiſſima, foraminibus exiguis pervia. T. 575.
4. Fucus Maritima, vel Quercus Marina, veſicula habens. C.B.P. 365
5. Hemionitis vulgaris. C.B.P. 353.
6. Filix ſoemina. Dod. p. 462.
7. Phellandrium. Dod. p. 191.
8 Thyſſelinum paluſtre. T. 319.
9. Aſtrantia nigra major. M.H. 3. 279.
10. Valerianella arvenſis præcox, humilior, ſemine depreſſo M.U. 33.
11. Limonium Maritimum, majus. C.B.P. 192
Eques J.B. Morandi Inv. et f.
NAPOLI

Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE III NAPOLI

APPENDIX.
Tab. LXVIII.
1. Scrophularia radice fibroſa M.H. 2. 482.
2. Polygala vulgaris. C.B.P. 215.
3. Adhatoda Zeylanenſium H.L. App. 642.
4. Helianthemum vulgare, flore luteo J.B. 2.18.
9. Cardamine pratenſis magno flore. T. 224.
5. Butomus flore roſeo T. 271.
6. Fabago Belgarum, ſive Peplus Pariſienſium Lugd. 436.
7. Alyſſon incanum, luteum, Serpilli folio, majus. T. 217.
8. Braſſica cauliflora. C.B.P.
10. Aniſum Indicum ſtellatum. Germ. M.H. 3. 616.
Inv. del & ſculptor.
NAPOLI

INDEX ALPHABETICUS
COMPLECTENS NOMINA
PLANTARUM, SEU HERBARUM,
IN HOC VOLUMINE CONTENTARUM;

Qui Caractere Romano vera nomina, ſuis quærenda locis, monſtrat; Italico verò Synonyma,

Anterior numerus paginam deſignat, ſecundus Tabulam, poſtremus Icones; Parenteſibus ( ) comprehenſus, Lectores ad Elenchum remittit,

A.

Abrotanum fœmina foliis teretibus. C. B. P.
Abrotanum fœmina, vulgare Cluſ. H.
} *Eſt* Santolina, 34. XXII. 1.
Abrotanum mas verum Dioſcoridis. Zanon, *Eſt* Abſinthium Santonicum &c. 35. XXII. 7.
Abrotanum vulgare. (10) 36. XXII. 9.
Abrotanum mas. Dod. p. C. B. P. Fuchſ. *Vid.* Abrotanum vulgare.
Abſinthium vulgare majus.
Abſinthium Ponticum, ſeu Romanum Officinarum, ſeu Dioſcoridis. C. B. P.
Abſinthium latifolium Dod. p.
} *Eſt* Abſinthium vulgare majus.
Abſinthium commune, Turn.
Abſinthium Romanum, *ſive* Ponticum, vulgare. 35. XXII. 6.
Abſinthium Ponticum, tenuifolium, incanum. C. B. P.
Abſinthium Ponticum, vulgare, foliis inferius albo. J. B.
Abſinthium Galaticum Sardonium. *Dioſc.* Adv. Lob.
Abſinthium Romanum Meſuei. Tur.
} *Vid.* Abſinthium Romanum, *ſive* Ponticum vulgare,
Abſinthium Santonicum, Alexandrinum, 35. XXII. 7.
Abutilon, *Dod. p.* (10) 76. XLII. 4.
Abutilon Avicen. Eyſt. *Vid.* Abutilon, *prædict.*
Acanthus ſativus, (17) 66. XXXVII 5.
Acanthus ſativus, vel *mollis Virgilii*, C. B. P.
Acanthus lævis. Eyſt.
} *Vid.* Acanthus ſativus.
Acetabulum marinum, procerius, T. *Eſt* Umbilicus marinus. 1. I. 8.
Acetoſa pratenſis. (28) 117, LVIII. 1;
Acetoſa vulgaris, *Park.*
Acetoſa major. Caſt. Col.
} *Vid.* Acetoſa pratenſis.
Acetoſa Ocymi folio, Neapolitana. 117. LVIII. 2,
Acetoſa Ocymi folio, Bonaponitana. Col. *Eſt* Acetoſa prædicta.
Accipitrina. Turn. *Eſt* Hieracium. 24. XVI. 5. 6.
Acinos, *ſive* Ocymi ſylveſtre. (13) 48. XXX. 1,
Acinos odoratus. J. B.
Acinos arvenſe, Ocymi facie, majus. Boerh.
} *Vide* Acinos, *ſive* Ocymi ſylveſtre,
Aconitum ſalutiferum, *ſive* Anthora. (21) 83. XLV 6.
Aconitum ſalutiferum, luteum, tenuifolium, ſive *Anthora*. M. H. *Vid.* Aconitum ſalutiferum.
Aconitum cæruleum, *ſeu* Napellus, 4. 83. XLV. 7.
Aconitum magnum, purpureo flore, vulgo Napellus. J. B.
Aconitum Lycoctonum 6. Cluſ. H.
} *Vid.* Aconitum Cæruleum, *ſeu* Napellus.
Acopa Dioſcoridis. M. H *Eſt* Trifolium fibrinum. 58. XXXIV. 1.
Acorus adulterinus. J. B
Acorus foliis Cordi in Dioſc. Geſn.
Acorus vulgo. Caſ.
} *Eſt* Iris paluſtris lutea &c. 131, LXIII. 11.
Acriviola. Boerh. *Eſt* Naſturtium Indicum, 68. XXXVIII. 5.
Adiantum, *ſive* Capillus Veneris, (3) 5. V. 2,
Adiantum verum, ſive *Capillus Veneris verum*, Park.
Adiantum foliis Coriandri, C. B. P.
} *Vid.* Adiantum, *ſive* Capillus Veneris.
Adiantum nigrum Officinarum. 6. V. 1,
Adiantum foliis longioribus, pulverulentis, pediculo nigro. C. B. P.
Adiantum nigrum, vulgare. Park.
} *Vid.* Adiantum nigrum Officinarum.
Adiantum album. Tabern. *Eſt* Ruta muraria. C. V. 3.
Adhatoda Zeylanenſium. 147. LXVIII. 3.
Admirabilis Peruviana. Cluſ. H. *Eſt* Jalapa &c, 22. XV. 5.
Agaricus, *ſive* Fungus Laricis, (2) 2. II. 1,
Agaricus auriculæ formæ, 2. II. 2,
Agaricus Ichthyoctonus. 2. II. 3.
Agrimonia Officinarum, (6) 22, XV. 6.
Agrimonia, ſeu *Eupatorium*. J. B. *Vid.* Agrimonia Officinarum.
Agrioriganum, ſive *Onites major*, Lob. *Eſt* Origanum ſylveſtre, vulgare. 49. XXX 4.
Aguape Braſilienſium. Piſon. *Eſt* Nymphæa lutea. 78. XLIII. 4.
Ajuga &c. Adv. *Eſt* Chamæpitys. 51. XXXI. 3.
Aizoon majus. Lugd. *Eſt* Sedum majus, vulgare, 79. XLIV. 1.
Aizoon hæmatoides. Lob. *Eſt* Sedum minus, luteum folio acuto. 80. XLIV. 3.
Aizoon minus fervidi guſtus, Thal. *Eſt* Sedum parvum acre &c. 80 XLIV. 4.
Alcea vulgaris, (10) 76. XLII. 2,
Alcea vulgaris, major, flore ex rubro roſeo. C. B. P. *Vid.* Alcea vulgaris.
Alchimilla vulgaris. (28) 121. LIX. 7.
Alchimilla perennis, viridis, major foliis ex luteo vireſcentibus. M. H. *Vid.* Alchimilla vulgaris.
Alchimilla montana, minima, Col.
Alchimilla annua minima, hirſuta, foliis inferne albicantibus. M. H
} *Eſt* Percepier. 121. LIX. 8.
Alchimilla rotundifolia, aurea, hirſuta. H. L. *Eſt* Chryſoplenium &c. 123. LX. 6.
Alcyonium ſpongioſum, Officinarum. (1) 2. I. 9.
Alcyonium durum, ſive *i. Dioſc.* Imp.
Alcyonium album. Bell.
} *Vid.* Alcyonium ſpongioſum &c.
Alectorolophus. Ang. *Eſt* Pedicularis &c. 65. XXXVII. 8.
Aliſma, ſive *Damaſonium Dioſc*, Col. Phyt. *Eſt* Auricula Urſi flore luteo 57. XXXIII. 6.
Alkekengi Officinarum, (26) 105. LIII. 1.
Alkekengi fructu parvo, verticillato. 106 LIII. 2.
Alkekengi Mexicanum. 106. LIII. 3.
Alleluja vulgò. *Eſt* Oxys &c. 87. XLVI. 9.
Alliaria. 93. XLVIII. 11.
Allium ſativum. (32) 136. LXV. 7.
Allium vulgare. J. B. *Vid.* Allium ſativum.
Allium ſativum, alterum, *ſive* Allioproſum, caulis ſummo circumvoluto. 136 LXV. 8.
Allii genus, Ophioſcorodon dictum quibuſdam. J. B. *Eſt* Allium ſativum, alterum, *ſive* Allioproſum &c.
Allium latifolium montanum maculatum, 137. LXV. 9.
Allium anguinum. Math.
Allium Alpinum. J. B
Allium ſerpentinum. Caſt.
} *Vid.* Allium latifolium montanum, maculatum,
Allium latifolium, luteum. T. *Eſt* Moly latifolium, luteum. 137. LXV. 10.
Allium latifolium, luteum, alterum. T. *Eſt* Moly latifolium, flavo flore &c. 137. LXV. 11.
Aloe vulgaris. (31) 132 LXV. 1.
Aloe communis. Cam. *Eſt* Aloe vulgaris *prædict.*
Aloe vulgaris ſimilis, major, maculis albis picta, ſucco fœtidiore. 133. LXIV. 2.
Aloe vera, vulgaris. Munt.
An Aloe Guineenſis; Caballina, vulgari ſimilis, ſed tota maculoſa? Commel.
} *Vid* Aloe vulgaris ſimilis &c.
Aloe Succotrina, anguſtifolia, ſpinoſa, flore purpureo. 133. LXIV. 3.
Aloe vera, minor. Munt.
Aloe India Orientalis, ſerrata, Succotrina vera, flore phœniceo. H. Beaum.
Aloe Americana. folio Ananæ, floribus ſuaverubentibus Pluk.
Aloe Americana, minor, foliis per margines frequentiſſimis, & mollinſculis ſpinis armatis. H. L.
Aloe Americana, ſerrata, floribus coccineis. Par. Bat.
} *Vid* Aloe ſuccotrina, anguſtifolia &c.
Alſine vulgaris, *ſive* Morſus Gallinæ. (16) 58. XXXIV. 3.
Alſine media. C. B. P. *Eſt* Alſine vulgaris &c.
Alſine pratenſis, gramineo folio ampliore. T. *Eſt* Lychnis arvenſis, glabra flore majore. 59. XXXIV. 7.
Altercum &c Cam. *Eſt* Hyoſciamus vulgaris, 65 XXXVI. 2.
Althæa Dioſc., & Plin. (20) 75. XLII. 1.
Althæa, ſive Biſmalva. J. B.
Althæa vulgaris. Cam.
} *Vid.* Althæa *prædicta*,
Althæa Theoph. &c. C. B P. *Eſt* Abutilon. 76 XLII. 4.
Alyſſon Incanum, luteum, Serpilli folio, majus. 149. LXVII. 7.
Amantilla in M. H. *Eſt* Valeriana major, odorata radice, 21. XV. 1.
Amaracus. Eyſt. *Eſt* Majorana vulgaris, 49. XXX. 2.
Amaranthus purpureus. (29) 123. LX. 8.
Amaranthus ſpicatus. Eyſt.
Amaranthus major, paniculis ſparſis, rubris. M. H.
Amaranthus anguſtifolius, ſimplici, ſpicata panicula. Lob.
Amaranthus coccineus. Ger.
} *Vid.* Amaranthus purpureus.
Ambroſia quibuſdam, Cordi in Dioſc. &c. Chabr. *Eſt* Tanacetum &c. 34. XXII. 2.
Ambroſia maritima. (29) 145. LXI. 9.
Ambroſia quibuſdam. J. B.
Ambroſia hortenſis, procerior. Lob. Lugd.
Ambroſia Artemiſiæ forſan ſpecies. Geſn.
} *Vid.* Ambroſia maritima.

 Anel.

Google

Amellus Fuchſ. *Eſt* Aſter Atticus. 27. XIX. 2.
Ammi majus. (5) 13. IX. 3.
Ammi vulgare. Dod.
Ammi majus, latioribus foliis, ſemine minus odorato. J. B. } *Vid.* Ammi majus.
Amoris tuba &c. Trag. *Eſt* Corona Solis. 29. XX. 2.
Amarella. Geſn. *Eſt* Polygala vulgaris. 147. LXVIII. 2.
Ampeloprasum, ſeu *Porrum ſylveſtre*. Lob. Lugd. *Vid.* Porrum ſylveſtre. 135. LXV. 2. 3.
Anacampſeros, *vulgò Faba craſſa*. J. B. *Eſt* Telephium vulgare. 80. XLIV. 6.
Anacampſeros maxima. J. B. *Eſt* Telephium latifolium &c. 80. XLIV. 7.
Anacampſeros radice Roſam ſpirante, major. T. *Eſt* Thelephium luteum, minus. 81. XLIV. 8.
Anagallis phœniceo flore. (15) 57. XXXIII. 9.
Anagallis mas. Dod. *Vid.* Anagallis fœniceo flore.
Anagallis fœmina. Dod. *Eſt* Anagallis flore cæruleo.
Anagallis aquatica, ſive *Lecabunge*, *Germanorum*. Adv. *Eſt* Veronica aquatica, major. &c. 62. XXXV. 7.
Ananas. (17) 114. LVI. 6.
Ananas aculeatus, fructu pyramidato, carne aurea. Plum. *Vid.* Ananas prædictus.
Anarrhinon &c. in M. H. *Eſt* Antirrhinum vulgare. 65. XXXVII. 1.
Anchuſa Alcibiadum. Dod. *Eſt* Buglosſum vulgare. 53. XXXII. 1.
Anchuſa puniceis floribus. (14) 53. XXXII. 3.
Anchuſa Monſpeliana. J. B.
Anchuſa alterum genus, Onochites dictum. Cluſ. H. } *Eſt* Anchuſa prædicta.
Anchuſa lutea, major. 53. XXXII. 4.
Anchuſa flore exalbido. Cluſ. H. *Eſt* Anchuſa lutea &c.
Androſaces petra innaſcens, vel *major*. C. B. P. *Eſt* Umbilicus Marinus. (1) 1. I. 8.
Anemone Geranei rotundo folio. (4) 7. VI. 3.
Anemone hortenſis, latifolia, ſimplici flore. III. Cluſ. H.
Anemone Italica, latiuſcalis, ſpinoſis foliis. III. Cluſ. J. B.
Anemone papaveracea. Tuber. Ger. } *Vid.* Anemone Geranei rotundo folio.
Anethum hortenſe. (6) 18. XIII. 2.
Angelica montana, perennis, Paludapii folio. T. *Eſt* Liguſticum vulgare &c. 14. X. 2.
Angelica ſativa. (5) 15. X. 3.
Angelica major. Dod. p.
Angelica odorata. Geſn. } *Vid.* Angelica ſativa.
Anguina Draconalis. Adv. *Eſt* Dracunculus polyphyllus &c. 110. LIV. 8.
Anguria Citrullus dicta. (27) 112. LV. 6.
Anil &c. M. H. *Eſt* Nil &c. 102. LI. 12.
Aniſum vulgare. (5) 17. XI. 6.
Aniſum veteribus. J. B.
Aniſum vulgatius, minus annuum. M. H.
Aniſum Herbariis, ſemine majori. C. B. P. } *Vid.* Aniſum vulgare.
Aniſum Indicum, Stellatum. 150. LXVIII. 10.
Aniſum Philippinarum Inſularum, ſive *Novi Orbis*. Cluſ. H.
Aniſum Chinenſe, ſeu *Semen Badian*. Lem.
Aniſum peregrinum. C. B. P.
Aniſum Exoticum Philippinarum Inſularum. Park. } *Vid.* Aniſum Indicum ſtellatum.
Anonis ſpinoſa, flore purpureo. (24) 95. XLIX. 7.
Anonis, ſive *Reſta Bovis vulgaris, purpurea*. J. B. *Vid.* Anonis ſpinoſa &c.
Anteuphorbium. Dod. p. *Vid.* Euphorbium, quod Anteuphorbium. 73. XL. 6.
Anthyllis leguminoſa &c. M. H.
Anthyllis Lenti ſimilis. Dod.
Anthyllis prior. Lugd. } *Eſt* Vulneraria ruſtica. 99. LI. 1.
Anthora. Dod.
Anthora vulgaris. Cluſ. H. } *Eſt* Aconitum ſalutiferum. 83. XLV. 6.
Anthos flos. Off. dict. *Eſt* Roſmarinus hortenſis &c. 50. XXX. 7.
Antirrhinum vulgare. (17) 65. XXXVII. 1.
Antirrhinum majus. Cam. *Eſt* Antirrhinum vulgare.
Antithora flore luteo Aconiti J. B. *Eſt* Aconitum ſalutiferum. 83. XLV. 6.
Aparine latifolia, humilior, montana. T. *Eſt* Aſperula odorata. 41. XXVI. 4.
Aparine vulgaris. (11) 42. XXVI. 5.
Aphaca Plinii. Cæſ. *Eſt* Dens Leonis, latiore folio. 34. XVII. 2.
Apium, Aniſum dictum, ſemine ſuaveolenti majori. T. *Eſt* Aniſum vulgare. 17. XI. 6.
Apium hortenſe, vel Petroſelinum vulgò. (5) 17. XII. 1.
Apium ſativum &c. Col. *Eſt* Apium hortenſe &c.
Apium paluſtre, & Apium Officinarum. 17. XII. 2.
Apium paluſtre, Paludapium dictum. M. U.
Apium vulgare, ingratum. J. B. } *Eſt* Apium paluſtre Officinarum.
Apocynum, Aſclepias dictum. Parad. Bat. *Eſt* Aſclepias. 86. XLVI. 6.
Apollinaris herba. Cam. *Eſt* Hyoſcyamus vulgaris niger. 63. XXXV. 2.
Aquilegia flore ſimplici. (21) 84. XLV. 11.
Aquilegia ſylveſtris. C. B. P.
Aquilegia vulgaris. Park.
Aquilina. Lob. } *Vid.* Aquilegia flore ſimplici.
Aracus, ſive *Cicera*. Dod. *Eſt* Lathyrus ſativus. 96. L. 2.
Arborum Fungus Auricula Judæ facie. Cluſ. H. *Eſt* Agaricus inthybaceus. 2. II. 3.
Argemina. Dod. p. *Eſt* Potentilla &c. 9. VII. 4.
Ariſtologia rotunda. (20) 77. 148. XLII. 6.
Ariſtologia longa. 77. 148. XLII. 7.
Ariſtolochia rotunda concava ſimilis herba. Tragi. *Eſt* Moſchatellina. 109. LIV. 4.
Armerius montanus, tenuifolius, major. Cluſ. *Eſt* Statice. 144. LXVII. 6.
Artemiſia vulgaris. (10) 36. XXII. 8.
Artemiſia latifolia, major, caule, & flore purpuraſcente. *Vid.* Artemiſia vulgaris.
Artemiſia Turcica. Eyſt. *Eſt* Chenopodium Ambroſoides &c. 119. LIX. 1.
Arthanita. Lob. *Eſt* Cyclaminus &c. 137. LXV. 12.
Arthetica Pandectaris. Anguille *Eſt* Bugula vulgaris. 51. XXXI. 6.
Arthritica, ſive *Iva Artetica*. Schrod. *Eſt* Chamæpitys lutea. 51. XXXI. 3.
Artiſchochi fructus. Eyſt. *Eſt* Cinara hortenſis. 39. XXIV. 3.
Arum maximum, Ægyptiacum, quod vulgo Colocaſia. C. B. P.
Arum Ægyptiacum. Col.
Arum magnum, & Pamplus Paradiſi Siculorum. Cæſ. } *Eſt* Colocaſia. 109. LIV. 6.
Arum vulgare. (26) 110. LIV. 7.
Arum Officinarum. J. B. *Vid.* Arum vulgare.
Arum polyphyllum, Dracunculus, & ſerpentaria dictum, caule maculato majus, & elatius. H. L. *Eſt* Dracunculus polyphyllus. 110. LIV. 8.
Aſarum vulgare, rotundifolius. (29) 112. LX. 4.
Aſarum Baccaris, ſive *Baccatus*. Adv. *Vid.* Aſarum vulgare &c.
Aſarum Cyclaminis folio, Virginianum. 113. LX. 5.
Aſarum Americanum. Park.
Aſarum Virginianum, folio cordato, Cyclaminis more maculato. M. H. } *Vid.* Aſarum Cyclaminis folio.
Aſcalonites antiquorum. *Eſt* Cepa aſcalonica. 136. LXV. 5.
Aſclepias albo flore. (22) 86. 149. XLVI. 6.
Aſparagus ſativa. (26) 105. LII. 10.
Aſparagus domeſticus. M. H.
Aſparagus hortenſis. Dod. p. } *Vid.* Aſparagus ſativa.
Aſpergula odorata. *Eſt* Aſperula odorata &c. 41. XXVI. 4.
Aſperula odorata, flore albo. (11) 41. XXVI. 4.
Aſperula, ſive *Rubeola, montana, odora*. C. B. P. *Eſt* Aſperula odorata &c.
Aſphodelus albus, ramoſus, mas. (31) 129. LXIII. 1.
Aſplenium, ſive Ceterach. (3) 5. IV. 3.
Aſter omnium, maximum, Helenium dictus. T. *Eſt* Helenium &c. 27. XIX. 1.
Aſter Atticus. (8) 27. XIX. 2.
Aſter Italorum purpuraſcens. Cluſ. H. *Vid.* Aſter Atticus.
Aſtragalus Monſpeſſulanus. (25) 102. LI. 10.
Aſtragalus floribus Viciæ, dilute purpureis, aut cæruleis. 102. LI. 11.
Aſtrantia nigra, major. 141. LXVI. 9.
Aſtrantia major, corona floris purpuraſcente. T. *Vid.* Aſtrantia nigra major.
Athanaſia vulgaris. Lacun. *Eſt* Tanacetum vulgare. 34. XXII. 2.
Atriplex hortenſis, alba, ſive pallide virens. (28) 119. LVIII. 8.
Atriplex marina, laciniata. 119. LVIII. 9.
Atriplex odorata, ſive *ſuaveolens*. M. H. *Eſt* Chenopodium Ambroſioides &c. 119. LIX. 1.
Atriplex fœtida. C. B. P. *Eſt* Chenopodium fœtidum. 120. LIX. 2.
Atriplex, ſeu *Fragifera major*. M. H. *Eſt* Chenopodio-morus. 120. LIX. 3.
Aurea mala. Dod. p. *Eſt* Lycoperſicon &c. 107. LIII. 8.
Auricula muris pulchra, flore albo. J. B. *Eſt* Myoſotis arvenſis, ſubhirſuta &c. 59. XXXIV. 6.
Auricula Urſi, flore luteo. (13) 57. XXXIII. 6.
Auricula Urſi Myconi, piloſa, cærulea. 57. XXXIII. 7.
Axai &c. Monard. *Eſt* Capſicum &c. 107. LVIII. 10.

B

BAdian ſemen. Lem. *Eſt* Aniſum Indicum, ſtellatum. 150. LXVIII. 10
Ballote. (13) 48. 145 XXIX. 7
Balſamina fœmina. (22) 87. XLVI. 10
Balſamina fœmina, Perſicæ folio, vel *Salicis folio*. J. B.
Balſamina Herba impatiens, ſive *Noli me tangere*. M. H.
Balſamina amygdaloides. Geſn. } *Vid.* Balſamina fœmina.
Balſamina Cucumeraria. J. B.
Balſamina pomifera. Geſn.
Balſamina rotundifolia, repens, ſive *mas*. C. B. P.
Balſamum, ſeu *Pomum mirabile*. Trag. } *Eſt* Momordica vulgaris. 111. LV. 1.
Baptiſecula. Trag. *Eſt* Cyanus ſegetum &c. 40. XXV. 4.
Barba Capra, floribus compactis. C. B. P. *Eſt* Ulmaria. 81. XLIV. 10.
Barbula Hirci. Cord.
Barbula Hirci. Trag. } *Eſt* Tragopogon pratenſe, luteum, majus. 25. XVIII. 4.
Bardana major. Ger. Park. *Eſt* Lappa major &c. 40. XXV. 5.
Bardana minor. Ger. *Eſt* Xanthium &c. 125. LXI. 10.
Baſilicum, ſeu *Ocymum medium, vulgatius*. Eyſt. *Vid.* Ocymum vulgatius. 47. XXIX. 3.
Batata de purga, alias Mechoacan. In Marcgr. *Eſt* Convolvulus Americanus. 69. XXXIX. 1.
Baticula, quaſi parva batis. Cæſ. *Eſt* Crithmum marinum. 17. XI. 5.
Baucia Paſtinaca ſylveſtris. Adv. Lob. *Eſt* Paſtinaca latifolia, ſylveſtris. 19. XIII. 6.
Beccabunga. Ger. *Eſt* Veronica aquatica, major &c. 62. XXXV. 7.
Bechion, & Bechium. Hermol. Ruell. *Eſt* Tuſſilago vulgaris. 28. XIX. 8.
Been album Officinarum. 59. XXXIV. 5.
Been album, ſive *Polemonium*. Dod. *Eſt* Been album Officinarum.
Bellis ſylveſtris, minor. (9) 29. XX. 4.
Beccabunga &c. Tabern. *Eſt* Veronica aquatica, major &c. 62. XXXV. 8.

Beta candida. (29) 122. lx. 1.
Beta alba. Matth. Adv. Lob. Cam. &c.
Beta folio viridiore, & breviore. Cæſ. } Vid. Beta candida.
Beta alba, vel pallicſcens, quæ Sicula, & Cicla Officinarum. C. B. P.
Beta rubra, nigra dicta. 122. lx. 2.
Beta rubra vulgaris. C. B. P. } Vid. Beta rubra, nigra dicta.
Beta nigra. Par.
Beta rubra, radice Rapæ. 122. lx. 3.
Beta radice rubra craſſa. J. B. } Vid. Beta rubra, radice Rapæ.
Beta erythrorhizos. Lugd.
Beta rubra, Romana. Dod.
Betonica fœtida. Geſn. Eſt Stachys paluſtris, fœtida. 44. xxvii. 5.
Betonica vulgaris, purpurea. (12) 44. 144. xxvii. 6.
Betonica coronaria &c. J. B. } Eſt Caryophyllus &c. 60. xxxiv. 10.
Betonica altilis &c. Fuchſ.
Betonica aquatilis. Dod. p. Eſt Scrophularia radice fibroſa. 147. lxviii. 1.
Bifolium majus, vulgatius. M. H. Eſt Ophris bifolia. 138. lxv. 14.
Biſlingua. J. B. Eſt Hippogloſſum, Laurotaxa. 104. lii. 6.
Biſtorta major. (28) 117. lviii. 3.
Blattaria rubra, ſpicata, major, glabra, communis, folio acuto. M. H. Eſt Salicaria vulgaris. 61. xxxv. 1.
Blitum perenne, Spinachia facie. M. H. Eſt Bonus Henricus. 119. lviii. 10.
Blitum majus, album. (28) 120. lix. 4.
Blitum majus, rubrum. 120. lix. 5.
Boleti Cervini orbiculati. Thal. Eſt Tubera Cervina. 3. ii. 5.
Bona major in M. H. Eſt Faba. 97. l. 5.
Bonifacia &c. J. B. Eſt Hippogloſſum, Laurotaxa. 104. lii. 6.
Bonus Henricus. (28) 119. lviii. 10.
Botrys altera Ambroſiæ ſpecies, cui Semen Amomum Officinarum. Cord. Eſt Chenopodium Ambroſioides &c. 119. lix. 1.
Borrago hortenſis. 53. xxxii. 1.
Braſſica marina, ſive Soldanella. J. B. Eſt Convolvulus maritimus &c. 68. xxxviii. 6.
Braſſica capitata, alba. (23) 90. 150. xlviii. 1.
Braſſica capitata, rubra. C. B. P. 111. 90. 150.
Braſſica cauliflora. 149. 150. lxviii. 8.
Branca Urſina. I. B. Eſt Acanthus ſativus. 66. xxxvii. 5.
Brunella major, folio non diſſecto. (13) 47. xxix. 2.
Bruſcus. Ger. Eſt Ruſcus Myrtifolius &c. 104. lii. 5.
Bryonia Mechoacana, alba. C. B. P. Eſt Convolvulus Americanus &c. 69. xxxix. 1.
Bryonia alba. (25) 103. lii. 2.
Bryonia aſpera, ſive alba baccis rubris. C. B. P. Vid. Bryonia alba.
Bryonia nigra. 103. lii. 3.
Bryonia alba, baccis nigris. C. B. P. Vid. Bryonia nigra.
Bupleurum perfoliatum, rotundifolium, annuum. T. Eſt Perfoliata vulgaris. 30. xiv. 5.
Bugloſſum latifolium, Borrago flore cæruleo. C. B. P. Eſt Borrago hortenſis. 53. xxxii. 1.
Bugloſſum vulgare, majus. (14) 53. xxxii. 2.
Bugloſſum anguſtifolium, majus, flore cæruleo. C. B. P.
Bugloſſum italicum. Eyſt. } Vid. Bugloſſum vulgare, majus.
Bugloſſum perenne, majus ſativum. M. H.
Bugloſſum radice rubra, ſive Anchuſa vulgatior, floribus cæruleis. T.
Bugloſſum perenne, minus, puniceis floribus. M. H. } Eſt Anchuſa puniceis floribus. 53. xxxii. 3.
Bugloſſum agreſte. Lob. Eſt Echium vulgare. 55. xxxii. 9.
Bugula vulgaris, ſylvatica, cærulea. (14) 51. 146. xxxi. 6.
Bulbocaſtanum majus, folio Apii. (5) 14. ix.
Bulbonac. Ger. Park. Eſt Lunaria major &c. 88. xlvii. 2.
Bunias. Fuchſ. Eſt Napus. 91. xlviii. 4.
Burſa Paſtoris major, folio ſinuato. (23) 89. xlvii. 8.
Burſa Paſtoris, major, vulgatior. Park.
Burſa Paſtoris, major, capſula cordata, foliis laciniatis. M. H. } Vid. Burſa Paſtoris, major, folio ſinuato.
Burſa Paſtoria. I. B. Tabern.
Butomon. Cluſ. H. Eſt Iris paluſtris, lutea &c. 131. lxiii. 11.
Butomus flore roſeo. 148. lxviii. 5.

C

Calamintha humilior, folio rotundiore. T. Eſt Hedera terreſtris. 47. xxix. 5.
Calamintha 1. genus. Fuchſ. Eſt Cataria major, vulgaris. 48. xxix. 6.
Calamintha vulgaris, vel Officinarum Germaniæ. (13) 48. xxix. 8.
Calamintha flore magno &c. I. B. } Vid. Calamintha vulgaris.
Calamintha montana &c. Eyſt.
Calendula. Dod. p. Eſt Caltha &c. 31. xxi. 2.
Cali vulgare. I. B. Eſt Kali majus. 121. lix. 9.
Cali geniculatum &c. I. B. Eſt Salicornia. 121. lix. 10.
Caltha flore ſimplici. (9) 31. xxi. 2.
Campanula radice eſculenta, flore cæruleo. (18) 69. xxxix. 3.
Campanula major, vulgatior, aſperior, foliis Urticæ. 69. xxxix. 4.
Candela regia &c. Lob. Eſt Verbaſcum mas &c. 63. xxxv. 8.
Cannabina aquatica, mas. Adv. Lob. Eſt Eupatorium Cannabinum. 32. xxi. 5.
Cannabis ſativa. (30) 137. lxiii. 3.
Cannabis mas. I. B.
Cannabis fœcunda. Dod. p. } Vid. Cannabis ſativa.
Cannabis major. Trag.
Capillus Veneris. Ger. Eſt Adiantum &c. 5. v. 2.
Caput Pleuij. Tur. Eſt Moſchatellina &c. 109. liv. 4.
Capparis ſpinoſa. (26) 109. liv. 3.
Capparis fabaginea, ſive Peplios Luteriianorum. J. B.
Capparis Portulacæ folio. C. B. P. } Eſt Fabago. 149. lxviii. 6.
Capparis Fabago. H. Eyſt.
Capraga vulgo. Cæſ. Eſt Galega vulgaris. 98. l. 6.
Capſicum ſiliquis longis, propendentibus. (26) 107. liii. 7.
Caput Canis, & Caput Vituli. Tabern. Eſt Antirrhinum vulgare. 65. xxxvii. 1.
Cardamine pratenſis, magno flore. 150. lxviii. 9.
Cardamindum. Tournef. Eſt Naſturtium Indicum. 68. xxxviii. 5.
Cardiaca. (13) 50. xxx. 8.
Carduus Acanthus &c. J. B. Eſt Acanthus ſativus. 66. xxxvii. 5.
Carduus affinis Pinea Braſiliana &c. M. H. } Eſt Ananas. 114. lvi. 6.
Carduus Braſilianus, foliis Aloes. C. B. P.
Carduus Benedictus. (11) 39. xxiv. 2.
Carduus luteus, procumbens, ſudoriferus, & amarus. M. H. Vid. Carduus Benedictus.
Carduus domeſticus, capite majore, cum ſquamis diſpanſis, viridibus. M. H. } Eſt Cinara hortenſis. 39. xxiv. 3.
Carduus, ſive Scolymus ſativus, non ſpinoſus. J. B.
Carduus Marianus, ſive lacteis maculis notatus. 38. xxxiv. 1.
Carduus Leucographus. Dod. p. } Eſt Carduus Marianus &c.
Carduus Mariæ, vulgaris. Park.
Carduus Xeranthemos, flore albo ampliore, acaulis. M. H. Eſt Carlina acaulos, magno flore, albo. 29. xx. 1.
Carduus humilior gummifer. Col. Eſt Carlina acaulos, gummifera. 143. lxvii. 2.
Carduus Xeranthemos, flore albo cauleſcens. M. H. Eſt Carlina caulifera. 145. lxvii. 3.
Carlina acaulos, magno flore, albo. (9) 29. xx. 1.
Carlina altera. Dod. p. Vid. Carlina acaulos, magno flore, albo.
Carlina acaulos, gummifera. 143. lxvii. 2.
Carlina caulifera. 143. lxvii. 3.
Carlina, ſeu Leucacantha. Dod. p.
Carlina vulgaris cauleſcens, flore magno, albicante. C. B. P. } Vid. Carlina caulifera.
Carlina vulgaris, caulem emittens. Col.
Carpeſium. Caſt. Eſt Valeriana major, odorata radice. 21. xv. 1.
Carthamus Officinarum, flore croceo. (11) 39. xxiv. 4.
Caros. J. B. } Eſt Carvi. 17. xii. 3.
Carum. Dod. p.
Carvi. (6) 17. xii. 3.
Caryophyllata vulgaris. (4) 9. vii. 5.
Caryophyllus arvenſis, hirſutus, flore majore. C. B. P. Eſt Myoſotis arvenſis, ſubhirſuta. 59. xxxiv. 6.
Caryophyllus arvenſis, glaber, flore majore. C. B. P. Eſt Lychnis arvenſis, glabra, flore majore. 59. xxxiv. 7.
Caryophyllus hortenſis, ſimplex, flore majore. (16) 60. xxxiv. 10.
Caryophyllus ſylveſtris, major, vulgatior. Lob. Eſt Caryophyllus &c. prædictus.
Caryophyllus montanus, major, flore globoſo. C. B. P.
Caryophyllus flos aphyllocaulis, vel junceus major. J. B. } Eſt Statice. 144. lxvii. 6.
Caryophyllus mediterraneus. Ger.
Caſſida paluſtris, vulgaris, flore cæruleo. 145. lxvii. 10.
Cataputia major, vulgaris. Park. Eſt Ricinus vulgaris. 71. xl. 1.
Cataputia minor. J. B. } Eſt Tithymalus latifolius. 72. xl. 4.
Cataputia Officin. Cataputia vulgaris. Eyſt.
Cataria major, vulgaris. (13) 48. xxix. 6.
Cauda murina. Dod. p. } Eſt Myoſurus. 125. lxi. 9.
Cauda muris. C. B. P.
Centaurium majus foliis in lacinias plures diviſo. (11) 40. xxv. 1.
Centaurium majus, Juglandis folio. J. B.
Centaurium magnum. Dod. p. } Vid. Centaurium majus foliis in lacinias plures diviſo.
Centaurium majus, l. vulgare. Cluſ. H.
Centaurium majus folio Helenii incano. 40. xxv. 2.
Centaurium majus, Rha capitatum, folio Enulæ ſubtus hirſuto, & incano. J. B. Vid. Centaurium majus, folio Helenii incano.
Centaurium majus, folio Helenii, anguſtiore. 40. xxv. 3.
Centaurium majus, alterum, capitatum, anguſtiore, incano, & integro folio. M. H. Vid. Centaurium majus, folio Helenii anguſtiore.
Centaurium minus. (17) 61. xxxv. 4.
Centaurium minus, flore purpureo. J. B.
Centaurium minus, rubrum. M. H. } Vid. Centaurium minus.
Centaurium parvum. Adv. Lob. &c.
Centaurium minus, vulgare. Park.
Centaurium luteum, puſillum. (17) 62. xxxv. 5.
Centaurium luteum, novum. Col. Vid. Centaurium luteum, puſillum.
Centauroides, vel Centaurium ſylveſtre. Thal. Eſt Serratula. 144. lxvii. 8.
Centimorbia, vel Centumorbia in M. H. Eſt Nummularia lutea, major. 57. xxxiii. 8.
Centunculus. Turn. Eſt Filago. 32. xxi. 7.
Cepa vulgaris. (32) 136. lxv. 4.
Cepa rotunda. Dod. p. } Vid. Cepa vulgaris.
Cepa ſativa. Lugd.
Cepa Aſcalonica. 136. lxv. 5.
Cepa ſterilis. C. B. P. } Vid. Cepa Aſcalonica.
Cepa Aſcalonica, ſive fiſſilis. J. B.
Cepa ſectilis, Juncifolia, perennis. 136. lxv. 6.
Cepa fiſſilis, & Gethion. Tur. Vid. Cepa ſectilis &c.
Cerefolium ſativum. M. U. Eſt Chærophyllum ſativum. 20. xiv. 4.
Cervicaria major. Dod. p. Eſt Campanula major, vulgatior &c. 69. xxxix. 4.
Ceterach Officinarum. C. B. P. Eſt Aſplenium &c. 5. iv. 3.

Chama-

Chamæciſſus &c. J. B. *Eſt* Hedera terreſtris, vulgaris. 47. xxix. 5.
Chamæciſtus vulgaris, flore luteo. C. B. P. } *Eſt* Helianthemum &c.
Chamæciſtus. I Cluſ. H. } 148. lxxvii. 4.
Chamæclema. Cord H. *Eſt* Hedera terreſtris, vulgaris. 47. xxix. 5.
Chamædrys minor, repens. (14) 50. xxxi. 1.
Chamædrys vulgo exiſtimata. J. B. } *Vid.* Chamædrys minor, repens.
Chamædrys vulgaris. Park. }
Chamædrys paluſtris, Allium redolens. M. H. } *Eſt* Scordium,
Chamædrys paluſtris, canaſcens &c. Tournef. } 51. xxxi. 4.
Chamæleon albus. Dioſc. &c. Cluſ. H. *Eſt* Carlina acaulos, magno flore, albo. 39. xx. 1.
Chamæleon albus, Apulus, purpureo flore, gummifer. Col. *Eſt* Carlina acaulos, gummifera. 143. lxvii. 2.
Chamæleon niger, vulgaris. Eyſt. Trag. } *Eſt* Carlina caulifera.
Chamæleon albus, caule donatus. Lob. } 143. lxvii. 3.
Chamæleuce Plinii. Hermol. *Eſt* Tuſſilago vulgaris. 28. xix. 8.
Chamæmelum odoratum. (9) 30. xx. 5.
Chamæmelum odoratiſſimum, repens, flore ſimplici. J. B. } *Vid.* Chamæmelum odoratum.
Chamæmelum Romanum, flore ſimplici. Adv. Lob. }
Chamæmelum vulgare. 30. xx. 6.
Chamæmelum arvenſe. Cam. } *Vid.* Chamæmelum vulgare.
Chamamilla. Adv. Lob. }
Chamæmelum fœtidum. 30. xx. 7.
Chamæmelum fœtens, annuum, fœtidum, ſemine nudo. M. H. *Vid.* Chamæmelum fœtidum.
Chamæpitys. in M. H. *Eſt* Hypericum vulgare. 67. xxxviii. 1.
Chamæpitys lutea, vulgaris, ſive folio trifido. (14) 51. 146. xxxi. 3.
Chamæpitys vulgaris, odorata, flore luteo. J. B. } *Vid.* Chamæpitys lutea, vulgaris, ſive folio trifido.
Chamæpitys major. Eyſt. }
Chamæpitys mas. Dioſc. Lob. }
Charantia. Dod. p. *Eſt* Momordica &c. 111. lv. 1.
Cheiri, vel Keiri Geſn. *Eſt* Leucoïum luteum. 98. xlviii. 9.
Chelidonium minus. (3) 7. 140. ii. 1.
Chelidonia rotundifolia, minor, C. B. P. *Vid.* Chelidonium minus.
Chelidonium majus, vulgare. (21) 85. xlvi. 1.
Chenopodium folio triangulo. T. *Eſt* Bonus Henricus. 119. lxiii. 10.
Chenopodium Ambroſioides, folio ſinuato. (28) 119. lix. 1.
Chenopodium fœtidum. 120. lix. 2.
Chenopodio-morus, major. 120. lix. 3.
Chærophyllum nonnihil ſimilis, C. B. P. *Eſt* Percepier. 121. lix. 8.
Chærophyllum ſativum. (6) 20. xiv. 4.
Chærophyllum. J. B. *Vid.* Chærophyllum ſativum.
Chili &c. Becch. *Eſt* Capſicum &c. 107. liii. 7.
Chimalatl Peruviana Herman } *Eſt* Corona Solis. 29. xx. 2.
Chryſanthemum Indicum, maximum, annuum, non ramoſum. M. H. }
Chryſanthemum ſegetum, vulgare, glaucum. (9) 29. xx. 3.
Chryſanthemum foliis Matricariæ. C. B. P. } *Vid.* Chryſanthemum ſegetum, vulgare &c.
Chryſanthemum folio valde laciniato, flore croceo J. B }
Chryſocome I. *vulgaris.* Cluſ. H. *Eſt* Elichryſum, ſeu Stœchas Citrina. 33. xxi. 8.
Chryſocome humilis montana, folio rotundiore. M. H. *Eſt* Elichryſum montanum, flore rotundiore. 33. xxi. 9.
Chryſoſplenium foliis amplioribus, auriculatis. (29) 123. lx. 6.
Cicer ſativum. (15) 99. l. 11.
Cicer Arietinum. I. B. *Vid.* Cicer ſativum.
Cicercula. Park. *Eſt* Lathyrus ſativus. 96. l. 2.
Cichorium ſativum. (8) 26. xviii. 5.
Cichorium domeſticum Matth *Vid.* Cichorium ſativum.
Cichorium ſylveſtre, ſive Officinarum. 26. xviii. 6.
Cichorium ſylveſtre purum. Dod. p. *Vid.* Cichorium ſylveſtre, ſive Officinarum.
Cicla Officinarum &c. C. B. P. *Eſt* Beta candida. 122. lx. 1.
Cicuta major. (5) 16. xi. 4.
Cicutaria paluſtris, tenuifolia. C. B. P. *Eſt* Phelandrium. 141. lxvi. 7.
Cinara hortenſis, foliis non aculeatis 81. 59. xxiv. 3.
Cingularia Polonis in M. H. *Eſt* Muſcus ſquamoſus, vulgaris, repens, clavatus. 3. iii. 1.
Cirſium maximum Aſphodeli radice. 144. lviii. 7.
Cirſium maximum, foliis carnoſis, bulboſa radice, forte Luſitanicum, J. B. } *Eſt* Cirſium maximum, Aſphodeli radice.
Cirſium maximum, montanum, incano folio, bulboſa radice. Cluſ. H. }
Citrullus Officinarum. Adv. Lob. Ger. } *Eſt* Anguria &c. 112. lv. 6.
Citrullus folio Colocynthidis ſecto, ſemine nigro &c. J. B }
Clematitis latifolia, dentata. (4) 11. viii. 4.
Clematitis ſylveſtris, latifolia. C. B. P. } *Vid.* Clematitis latifolia, dentata.
Clematitis, ſive Viorna. Lob. Eyſt. }
Clematitis, ſive Flammula ſurrecta alba. 11. viii. 5.
Clematis daphnoides &c. J. B. C. B. *Eſt* Pervinca &c. 86. xlvi. 4. 5.
Clematis pentaphylla, flore rubro, clavato &c. M. H. } *Eſt* Granadilla &c. 114. lvi. 5.
Clematis paſſiflora, pentaphylla, flore cæruleo, punctato Mur. }
Clematis paſſionalis, ſeu flos Paſſionalis &c. Monardi. }
Clinopodium, quibuſdam Maſtichina Gallorum. I. B. *Eſt* Maſtichina. 45. xxviii. 8.
Clinopodium Origano ſimile. 45. xxviii. 5.
Clinopodium arvenſe, Ocymi facie, floribus albicantibus. C. B. P. } *Eſt* Acinos &c. 43. xxx. 1.
Clinopodium minus, ſive vulgare, Park }
Clymenum minus, Dalechampii. Lugd. *Eſt* Stachys paluſtris, fœtida. 44. xxvii. 5.
Cnicus ſylveſtris, hirſutior &c. C. B. P. *Eſt* Carduus Benedictus. 39. xxiv. 3.
Cnicus ſativus &c. C. B. P. } *Eſt* Carthamus Officinarum &c.
Cnicus vulgaris. Cluſ. H. } 39. xxiv. 4.
Cochlearia folio ſubrotundo. (23) 50. xlvii. 10.
Cochlearia Batava. Lob. *Eſt* Cochlearia folio ſubrotundo.
Cochlearia folio cubitali. 90. xlviii. 11.
Colchicum commune. (31) 130. lxiii. 3.
Colchicum vulgare. Eyſt. *Eſt* Colchicum commune.
Columbina &c. Sever. *Eſt* Aquilegia &c.
Colocaſia. 84. xlv. 11.
Colocynthis fructu rotundo, major. (16) 109. liv. 6.
Colocynthis, cucurbita amara, cathartica, Lob. } *Vid.* Colocynthis fructu rotundo, major. (27) 113. lvi. 4.
Colocynthis pomiformis. Park. }
Conſiligo. Park. *Eſt* Helleborus niger, fœtidus. 83. xlv. 1.
Conſiligo minor, Lugd. *Eſt* Helleborus niger hortenſis, flore viridi. 83. xlv. 2.
Conſolida aurea, Tabern. *Eſt* Virga aurea anguſtifolia, ſerrata. 28. xix. 4.
Conſolida media, pratenſis, cærulea. Dod. p. } *Eſt* Bugula vulgaris &c.
Conſolida media, quibuſdam Bugula, I. B. } 51. xxxi. 6.
Conſolida major. Brunf. *Eſt* Symphytum &c. 35. xxiii. 19.
Conſolida regalis. C. B. P. Lob. Cam. *Eſt* Delphinium hortenſe &c. 84. xlv. 10.
Convolvulus maritimus, noſtras rotundifolius. (18) 68. xxxviii. 6.
Convolvulus Syriacus, & Scammonea Syriaca. 68. xxxviii. 7.
Convolvulus Americanus, Mechoacan dictus. 69. xxxix. 1.
Convolvulus major. 69. xxxix. 2.
Convolvulus perennis, heteroclitus, floribus herbaceis, Capſulis foliaceis Hedera inſtar. M. H. *Eſt* Lupulus mas. 126. lxii. 2.
Conyza major, vera. (9) 31. xxi. 3.
Corallium rubrum. (1) 1. 1.
Corallium rubrum, majus. Park. *Vid.* Corallium rubrum.
Corallium album Officinarum oculatum. 1. i. 2.
Corallium album Indicum. Bas. Besler. *Vid.* Corallium album Officinarum oculatum.
Corallium nigrum. 1. i. 3.
Corallium nigrum, ſive Antipathes, I. B. Ger. Park. *Eſt* Corallium nigrum.
Corallium aſperum candicans adulterinum. 1. i. 4.
Corallium aſperum canaicans, an Geſneri Gypſum Coralloides? Clusii. *Eſt* Corallium aſperum candicans adulterinum.
Corallium album fragile polyſchides ramuſculis æqualibus contiguis donatum. 1. i. 5.
Corallium album digitatum, ramis hinc inde contiguis ad latitudinem diſpoſitis. 1. i. 5.
Corallina. (1) 1. i. 7.
Coralliis affinis, Alcyonium, fiſtuloſum, rubrum, I. B. *Eſt* Tubularia purpurea. 139. lxvi. 2.
Corchorus, ſive Melochia. (22) 87. xlvi. 8.
Corchorus Plinii. C. B. P. } *Vid.* Corchorus &c. prædictus.
Corchorus verus Clusii. }
Coriandrum majus. (6) 18. xii. 4.
Corona, & caput Monachi. Tabern. Ger. *Eſt* Dens Leonis &c. 24. xvi. 1.
Corona Solis. (9) 29. xx. 2.
Corona Regia &c. Trag. *Vid.* Corona Solis.
Corona terræ &c. Lob. *Eſt* Hedera terreſtris. 47. xxix. 5.
Coronopus ſerpentina. I. B. *Eſt* Holoſteum ſtrictiſſimo folio &c. 124. lxi. 5.
Coronopus hortenſis. (29) 124. lxi. 6.
Coronopus vulgaris &c. Park. } *Eſt* Coronopus hortenſis.
Coronopus, ſive Cornu Cervinum vulgo, ſpica Plantaginis. I. B. }
Cornu Cervinum. Lob. Ger. }
Coſtus hortenſis &c. I. B. *Eſt* Balſamita major. 34. xxii. 3.
Coſtus minor, hortenſis. Geſn. *Eſt* Ageratum foliis ſerratis. 34. xxii. 4.
Cotula fœtida. Eyſt. } *Eſt* Chamæmelum fœtidum. 30. xx. 7.
Cotyla alba. Dod. p. }
Cotyledon altera I. *&c.* Cluſ. H. *Eſt* Sedum majus vulgare. 79. xlii. 1.
Cotyledon, Umbilicus Veneris. (20) 80. xliv. 5.
Cotyledon vera, radice tuberoſa. I. B. *Eſt* Cotyledon, Umbilicus Veneris.
Cotyledon alterum. Dioſc. Col. } *Eſt* Thelephium vulgare. 80. xliv. 6.
Craſſula &c. Ger. }
Craſſula major, Hiſpanica. Lob. Park. *Eſt* Thelephium latifolium, peregrinum. 80. xliv. 7.
Crater Jovis &c. Trag. *Eſt* Corona Solis. 29. xx. 2.
Criſta Galli fœmina. I. B. *Eſt* Pedicularis &c. 65. xxxvi. 3.
Criſta Galli mas. I. B. *Eſt* Pedicularis pratenſis, elatior majoribus foliis. M. H. 3 426. 65.
Crithmum Marinum. (5) 17. xi. 5.
Crithmum, ſive Fœniculum Marinum. C. B. P. } *Vid.* Crithmum Marinum.
Crithmum, & herba Sancti Petri. Dod. Gall. }
Crocus ſativus. (31) 130. lxiii. 4.
Crocus Autumnalis ſativus floridus, & ſine flore. M. H. } *Vid.* Crocus ſativus.
Crocus hortenſis. Cam. }
Cruciata hirſuta. (11) 41. xxvi. 3.
Cruciata vulgaris, Par. Ger. *Vid.* Cruciata hirſuta.
Cucumis puniceus Cordi, M. H. *Eſt* Momomordica &c. 111. lv. 1.
Cucumis ſativus, vulgaris. (27) 111. lv. 2.
Cucumis Aſininus. M. H. } *Eſt* Elaterium Officinarum. 111. lv. 3.
Cucumis ſylveſtris. Dod. }
Cucumis Erraticus &c. Geſn. }
Cucumis agreſtis. Lugd. H }
Cucumis, Flos Paſſionis dictus, pentaphyllus, flore clavato. H. L. *Eſt* Granadilla &c. 114. lvi. 5.
Cucurbita lagenaria. (27) 113. lvi. 1.
Cucurbita latior. 113. lvi. 2.
Cucurbita major, ſeſſilis, flore albo. C. B. P. *Vid.* Cucurbita latior.
Cucurbita longior. 113. lvi. 3.
Cucurbita oblonga, flore albo, folio molli. C. B. P.

Cucur-

Cucurbita longa &c. J. B. | *Cucurbita anguina*, Ger. } *Vid.* Cucurbita longior.
Culcas Vesling. *Eſt* Colocaſia. 109. liv. 6.
Cumini ſativi alterum genus. Caeſ. *Eſt* Viſnaga. 14. ix. 5.
Cuminoides vulgaris. 143. lxvii. 5.
Cuminum, *ſive* Ciminum ſativum. (5) 13. ix. 2.
Cuminum Officinarum. Dioſc. *Vid.* Cuminum ſativum.
Cuminum pratenſe, Carvi Officinarum. C. B. P. *Eſt* Carvi. 17. xii. 3.
Cuminum ſylveſtre, capitulis globoſis. C. B. P. | *Caraway ſylveſtre, pinnum, valde odoratum, globoſum.* J. B. | *Cuminum ſylveſtre orraticum.* Tabern. } Eſt Cuminoides. 143. lxvii. 5.
Cyanus ſegetum, flore caeruleo. (11) 40. 144. xxv. 4.
Cyanus ſegetum vulgaris, minor, annuus. M. H. | *Cyanus arvenſis.* Eyſt. } *Vid.* Cyanus &c. *praedictus.*
Cyclaminus folio rotundiore, vulgarior. (32) 137. lxv. 12.
Cyclamen Officinarum, orbiculato folio, Panis porcinus, & Arthanita. Lob. *Vid.* Cyclaminus &c. praedictus.
Cynogloſſum majus, vulgare. (15) 54. xxxii. 7.
Cynogloſſum Officinarum. Lon. *Vid.* Cynogloſſum *praedict.*
Cynoſorchis prior. Dod. p. | *Cynoſorchis latifolia hiante cucullo major.* C. B. P. } *Eſt* Orchis latifolia &c. 138. lxv. 13.

D

Datura Turcarum. Eyſt. *eſt* Stramonia. 74. xli. 3.
Daucus ſativus. (6) 18. xii. 5.
Daucus vulgaris. 18. xii. 6.
Delphinium Platani folio &c. T. *eſt* Staphis agria. 84. xlv. 9.
Delphinium hortenſe, flore minore. (21) 84. xlv. 10.
Delphinium elatius ſimplici flore. Cluſ. *Vid.* Delphinium hortenſe &c.
Dens Caballinus. Caeſ. *eſt* Hyoſcyamus &c. 63. xxxvi. 2.
Dens Canis. (30) 135. lxiv. 8.
Dens Leonis latiore folio. (7) 24. xvii. 1.
Dens Leonis vulgaris. M. H. | *Dens Leonis, ſive Urinaria.* Adv. Lob. } *Vid.* Dens Leonis latiore folio.
Dens Leonis, qui Piloſella Officinarum. T. *eſt* Piloſella, major, repens, hirſuta. 24. xvii. 2.
Dentaria, ſive Dentillaria Rondeletii, & Monſpelienſium. Adv. Lob. *eſt* Plumbago. 22. xv. 4.
Diapenſia &c. in J. B. *eſt* Sanicula Officinarum. 21. xiv. 6.
Dictamno ſeu affinis, arboreſcens Indica Lauri Americanae foliis, ſive Echolium Zeylanicum, foliis Lauri. Breyn. *eſt* Adhatoda. 147. lxviii. 3.
Dictamnus Creticus. (13) 49. xxx. 3.
Dictamnum verum. Dod. p. *eſt* Dictamnus Creticus.
Dictamnus albus. C. B. P. *eſt* Fraxinella &c. 83. xlv. 5.
Digitalis purpurea, folio aſpero. (16) 63. xxxv. 9.
Digitalis vulgaris. Park. | *Digitalis flore rubro.* Eyſt. } *Vid.* Digitalis purpurea &c.
Digitalis minima Gratiola dicta. Eſt Gratiola. 63. xxxvi. 1.
Digitalis Orientalis, Seſamum dicta. T. *eſt* Seſamum &c. 86. xlvi. 7.
Dipſacus ſylveſtris, *ſive* Labrum Veneris. (10) 37. xxiii. 3.
Dipſacus ſylveſtris, aut Virga Paſtoris major. C. B. P. *Vid.* Dipſacus praedictus.
Dolichos &c. Dod. p. *eſt* Phaſeolus major. 93. xlix. 1.
Doria; qua Jacobaea, Alpina, foliis longioribus ſerratis. Boerh. T. *eſt* Virga aurea anguſtifolia, ſerrata, *ſive* Solidago &c. 28. xix. 4.
Doronicum maximum, foliis caulem amplexantibus. (8) 28. xix. 6.
Doronicum, maximum, foliis Hyoſcyami Peruani inſtar caulem amplectentibus. J. B. | *Doronicum VII. Auſtriacum III.* Cluſ. H. } *Vid.* Doronicum maximum &c.
Doronicum Plantaginis folio. 28. xix. 7.
Doronicum minus Officinarum. Ger. | *Doronicum VI. Pannonicum.* Cluſ. } *Vid.* Doronicum Plantaginis folio.
Draco ſylveſtris. Eſt Ptarmica vulgaris &c. 31. xx. 10.
Draco herba. (10) 36. xxii. 10.
Dracone vulgo. Caeſ. *Vid.* Draco herba.
Dracunculus pratenſis, viridis &c. M. H. *eſt* Ptarmica vulgaris. 31. xx. 10.
Dracunculus hortenſis, ſive Tarchon. J. B. *eſt* Draco herba. 36. xxii. 10.
Dracunculus polyphyllus. (26) 110. liv. 8.
Dracunculus major, & vulgaris. J. B. | *Dracontium majus.* Eyſt. } *Vid.* Dracunculus polyphyllus.
Droſera, & Droſium &c. Cord. *eſt* Alchimilla vulgaris. 121. lix. 7.
Dryopteris nigra. Dod. p. *eſt* Adiantum nigrum Officinarum. 6. v. 1.
Dulcamara. Dod. p. *eſt* Solanum ſcandens &c. 107. liii. 5.

E

Ebulus, *ſive* Sambucus herbacea. (26) 108. liii. 9.
Ebulus laciniata. 108. liii. 10.
Echium vulgare. (15) 55. xxxii. 9.
Echolium, ſive Adhatoda Zeylon. Pluk. *eſt* Adhatoda. 147. lxviii. 3.
Elaphoboſcum Dioſc. Col. *eſt* Siſarum Germanorum. 15. x. 6.
Elaterium Officinarum. (27) 111. lv. 3.
Elaeoſelinum. Dod. p. *eſt* Apium paluſtre &c. 17. xii. 2.
Elichryſum, *ſeu* Stoechas Citrina, anguſtifolia. (9) 33. xxi. 8.
Elichryſum montanum, flore rotundiori. 33. xxi. 9.
Enneaphyllon Plinii. Caeſ. *eſt* Helleborus niger foetidus. 82. xiv. 1.
Enula Campana in J. B. *eſt* Helenium &c. 27. xix. 1.
Ephedra Maritima, minor. (30) 128. lxii. 11.
Ephemerum Virginianum, flore azureo, majori. (31) 133. lxiv. 4.
Ephemerum Phalangoides, tripetalon &c. M. H. *Vid.* Ephemerum &c. *praedict.*
Equiſetum paluſtre, longioribus ſetis. (30) 128. lxii. 9.
Equiſetum majus, aquaticum. J. B. *Vid.* Equiſetum paluſtre, longioribus ſetis.
Equiſetum paluſtre, brevioribus ſetis. 128. lxii. 10.
Equiſetum minus. Park. *Vid.* Equiſetum paluſtre, brevioribus ſetis.
Equiſetum polygonoides, bacciferum, minus. M. H. *eſt* Ephedra &c. 128. lxii. 11.
Erigerum minus. Dod. p. *eſt* Senecio minor, vulgaris. 32. xxi. 4.
Eruca ſativa. (23) 91. xlviii. 7.
Eruca latifolia, alba ſativa. Dioſc. C. B. P. | *Eruca major, ſativa, annua, flore albo, ſtriata.* J. B. } *Vid.* Eruca ſativa.
Eruca Naſturtio cognata, tenuifolia. Lob. | *Erucago Apula &c.* Col. } *eſt* Reſeda lutea. 70. xxxix. 7.
Ervum album ſativum. Fuchſ. *eſt* Lathyrus ſativus. 96. l. 2.
Ervum verum. (25) 98. l. 8.
Eryngium vulgare. (10) 38. xxiii. 4.
Eryngium campeſtre. Dod. p. | *Eryngium Mediterraneum.* Tur. } *eſt* Eryngium vulgare.
Eryngium Maritimum. 38. xxiii. 5.
Eryſimum vulgare. (23) 91. xlviii. 6.
Eryſimum Tragi floſculis luteis, juxta muros proveniens. J. B. *eſt* Eryſimum vulgare.
Eryſimum Theophraſti, folio hederaceo. C. B. P. *eſt* Fagopyrum. 119. lxviii. 7.
Eſula vulgaris, major. Trag. | *Eſula minor Officinarum.* Lob. Schrod. | *Eſula minor.* Park. } *eſt* Tithymalus foliis Pini &c. 71. xl. 2.
Eſula Officinarum. Caeſalp. *eſt* Tithymalus Cypariſſias. 71. xl. 3.
Eſula Indica, Bontii, *ſive* Euphorbio affinis Indica, Sedi folio. (19) 72. xl. 5.
Eupatorium veterum, ſive Agrimonia iondora, vel minus odora. M. H. | *Eupatorium Graecorum.* Adv. } *eſt* Agrimonia Officinarum. 22. xv. 6.
Eupatorium cannabinum. (9) 32. xxi. 5.
Eupatorium cannabinum, vulgare, foliis profunde dentatis. M. H. | *Eupatorium adulterinum.* J. B. } *Vid.* Eupatorium cannabinum.
Eupatorium Meſue Officinarum. Eſt Ageratum foliis ſerratis. 34. xxii. 4.
Euphraſia Officinarum. (17) 65. xxxvii. 4.
Euphraſia vulgaris. Park. | *Euphraſia ramoſa, pratenſis, flore albo.* Eyſt. } *eſt* Euphraſia Officinarum.
Euphorbio affinis Indica, Sedi folio. Eſt Eſula Indica Bontii &c. 72. xl. 5.
Euphorbium, quod Anteuphorbium. (19) 72. xl. 6.
Euphorbium verum Antiquorum. Seadida-calli. (19) 72. xl. 7.
Euphorbium Indicum Opuntiae facie, caule geniculato, triangulari. Breyn. *Vid.* Euphorbium verum, antiquorum &c.
Euphorbium. Dod., *ſive* Euphorbium Officinarum. 73. xl. 8.
Euphorbium Cerei effigie, caulibus craſſioribus, ſpinis validioribus armatum. Breyn. *Vid.* Euphorbium. *Dod. &c.*

F

Faba. (24) 97. l. 5.
Faba major, Bona major. M. H. | *Faba ſativa.* Lugd. | *Faba vulgaris.* Fuch. } *Vid.* Faba.
Faba craſſa &c. J. B. | *Faba inverſa &c.* Ger. } *eſt* Telephium vulgare. 80. xliv. 6.
Faba Suilla. Dioſc. *eſt* Hyoſcyamus vulgaris. 64. xxxvi. 2.
Faba Aegyptia. Proſp. Alp. *eſt* Colocaſia. 109. liv. 6.
Fabago Belgarum, *ſive* Peplus Pariſienſium. 149. lxviii. 6.
Fagopyrum vulgare, erectum. (28) 118. lviii. 7.
Fagotriticum. J. B. *eſt* Fagopyrum &c.
Favum Marinum. Donat. *eſt* Alcyonium &c. 2. i. 9.
Fegotricum. Dod. p. *eſt* Fagopyrum &c.
Ferrum equinum ſiliqua ſingulari. (25) 100. li. 4.
Ferrum equinum, vulgare ſiliquoſum. Col. *Vid.* Ferrum equinum &c. *praedict.*
Ferula galbanifera. (6) 18. xiii. 1.
Ferula latiore folio. C. B. P. | *Ferulago.* Dod. p. } *Vid.* Ferula galbanifera.
Filago, *ſeu* Impia. (9) 32. xxi. 7.
Filago minor. Dod. p. *Vid.* Filago, *ſeu* Impia.
Filicula, qua Adiantum nigrum Officinarum, pinnulis obtuſioribus. T. *eſt* Adiantum nigrum Officinarum. 6. v. 1.
Filicula petraea Ruta facie. M. H. *eſt* Ruta muraria. 6. v. 3.
Filipendula vulgaris. (4) 10. viii. 1.
Filix non ramoſa, dentata. (3) 6. 140. v. 4.
Filix vulgo mas dicta, ſive non ramoſa dentata. J. B. | *Filix mas vulgaris.* Trag. Park. } *Vid.* Filix non ramoſa dentata.
Filix foemina. 140. lxv. 6.
Filix ramoſa, major, pinnulis obtuſis, non dentatis. C. B. P. | *Filix major, & prior Tragi, ſive ramoſa, repens.* J. B. | *Filix ramoſa, repens, vulgatiſſima.* M. H. } *Vid.* Filix foemina.
Flammula recta. C. B. P. | *Flammula altera.* Dod. p. } *eſt* Clematitis, *ſive* Flammula ſurrecta &c. 11. viii. 5.
Flos Ambervalis. Dod. p. *eſt* Polygala vulgaris. 147. lxvii. 2.
Flos Cuculi. Dod. p. *eſt* Cardamine &c. 150. lxviii. 9.
Flos Paſſionis &c. Monard. *eſt* Granadilla &c. 114. lvi. 5.
Flos S. Jacobi. *Eſt* Jacobaea vulgaris. 28. xix. 5.
Flos Solis. Dod. p. *eſt* Helianthemum &c. 148. lxviii. 4.
Flos Solis giganteus. Trag. *eſt* Corona Solis. 29. xx. 2.
Flos Trinitatis. Eſt Viola tricolor &c. 68. xxxviii. 4.
Foeniculum vulgare. (5) 13. ix. 1.

Fœniculum vulgare minus, acrius, & nigriore ſemine. J. B.
Fœniculum hortenſe Caſ.
Fœniculum vulgare Italicum, ſemine oblongo, guſtu acuto. C. B. P.
} *Vid.* Fœniculum vulgare Italicum &c.
Fœniculum Orientale, Cuminum dictum. *Eſt* Cuminum, *ſive* Ciminum, 13. IX. 2.
Fœniculum Alpinum, perenne, capillaceo folio, odore medicato. T. *Eſt* Meum vulgare &c. 14. IX. 4.
Fœniculum vulgare. (5) 13. IX. 1.
Fœnum Græcum, ſativum. (24) 94. XLIX. 6.
Fœnum Græcum ſylveſtre, Tabern. *Eſt* Galega vulgaris, 98. L. 6.
Fragaria vulgaris. (4) 9. VII. 3.
Fraga &c. Eyſt. *Vid.* Fragaria vulgaris,
Fraxinella, Officinis Dictamnus. 83. XLV. 5.
Frumentum Saracenicum. Lugd. *Eſt* Fagopyrum &c. 118. LVIII. 7.
Fucus folio rotundo. T. *Eſt* Opuntioides &c. 139. LXVI. 1.
Fucus Maritimus, vel Quercus marina, veſicula habens. 139. LXVI. 4.
Fumaria vulgaris. (21) 85. 148. XLVI. 3.
Fumaria Officinarum. C. B. P.
Fumus terræ. Brunf.
} *Vid.* Fumaria vulgaris.
Fungi Cervini Boleti Officinarum. Cord *Eſt* Tubera Cervina, 3. II. 5.
Fungus auricula Judæ, coloris ex-cineraceo nigricantis, pertinoſus, in caudice Sambuci naſcens. J. B
Fungus membranaceus, auriculam referens, ſive Sambucinus. C. B P.
Fungus pernicioſorum, 1. Genus. Cluſ.
Fungus Sambucinus, ſive Auricula Judæ. Ger. Park
} *Eſt* Agaricus auriculæ forma. 3. II. 3.
Fungus lignoſus, agreus, ſive Quercinus, Sterbeec.
Fungus Quercinus. Schrod.
} *Eſt* Agaricus Inthybaceus. 3. II. 3.
Fungus orbicularis. Dod. p.
Fungus rotundus, orbicularis. C. B. P.
Fungus pulverulentus dictus Crepitus Lupi. J. B.
Fungorum noxiorum generis 26. Spec. III. Cluſ. H.
} *Eſt* Lycoperdon vulgare, 3. II. 4.
Fungus typhoides coccineus, Melitenſis. (2) 3. II. 6.

G

GAlega vulgaris. (25) 98. L. 6.
Galega, ſive Ruta Capraria. Park. *Vid.* Galega vulgaris.
Galega nemorenſis, verna J. B. *Eſt* Orobus Pannonicus. 98. L. 7.
Galeopſis procerior, fœtida, ſpicata. Tournef.
Galeopſis, ſive Urtica iners, magna, fœtidiſſima. J. B.
Galeopſis legitima, vel vera Dioſcoridis, Cluſ. H.
} *Eſt* Stachys fœtida, ſepium flagellis reptatricibus. 44. XXVII. 4.
Galeopſis paluſtris, folio Betonicæ, flore variegato. T.
Galeopſis anguſtifolia, fœtida. J. B
} *Eſt* Stachys paluſtris &c. 44. XXVII. 5.
Galeopſis, ſive Urtica iners, flore purpuraſcente, majore, folio non maculato J. B *Eſt* Lamium non fœtens. 45. XXVIII. 4.
Galeotrichum ſativum, J. B. *Eſt* Horminum &c. 46. XXVIII. 8.
Galium luteum, (11) 41. XXVI. 2.
Galium verum. J. B. *Vid.* Galium luteum.
Galium latifolium Cruciata quibuſdam &c. J. B. *Eſt* Cruciata hirſuta, 41. XXVI. 3.
Garſemon. Dod. p. *Eſt* Chenopodium fœtidum. 120. LIX. 2.
Gentiana major, lutea. (16) 57. XXXIII. 10.
Gentiana veterum &c. Cluſ. H.
Gentiana vulgaris major, Ellebori albi folio. J. B.
} *Vid.* Gentiana major, lutea.
Geranium folio Malvæ rotundo. (19) 74. XLI. 4.
Geranium Columbinum. Tabern, *Vid.* Geranium folio Malvæ &c.
Geranium Robertianum. 74. XLI. 5.
Gerontopogon flore luteo. Geſn. *Eſt* Tragopogon pratenſe, luteum, majus. 35. XVII. 4.
Gerontopogon, ſive Salſifica Italorum. Lugd. *Eſt* Tragopogon purpuro-cæruleum &c. 35. XVII. 5.
Gingiber Herbariis in Moriſ. *Eſt* Iris latifolia tuberoſa, Zingiber dicta. 131. LXIII. 10.
Gingidium umbella longa. C B. P. *Eſt* Viſnaga. 14. IX. 5.
Gladiolus luteus. Fuch. *Eſt* Iris paluſtris lutea &c. 131. LXIII. 11.
Gladiolus fœtidus. C. B. P. *Eſt* Xyris &c. 131. LXIII. 12.
Gladiolus. *Dod. p.* 131. LXIII. 14.
Gladiolus floribus uno verſu diſpoſitis, major, & procerior, flore purpureo-rubente. C. B P.
Gladiolus, ſive Xiphion. J. B.
Gladiolus Narbonenſis. Lob.
} *Vid.* Gladiolus,
Glaſtum ſativum. Tur. &c. *Eſt* Iſatis ſativa. 88. XLVII. 1.
Glaux maritima. 146. LXVII. 11.
Glaux exigua, maritima. Ger.
Glaux maritima, minor. Park.
} *Vid.* Glaux maritima.
Glycypicros, ſive amara dulcis. J. B. *Eſt* Solanum ſcandens &c. 107. LIII. 5.
Glycyrrhiza ſiliquoſa, vel Germanica. (25) 98. L. 9.
Glycyrrhiza vera, ſiliquoſa &c. M. H.
Glycyrrhiza vulgaris. Dod. p.
} *Vid.* Glycyrrhiza ſiliquoſa &c.
Glycyrrhiza capite echinato. 99. L. 10.
Glycyrrhiza non repens Dioſc. echinata. J. B.
Glycyrrhiza vera Dioſc. Dod. p.
} *Vid.* Glycyrrhiza capite echinato.

Gnaphalium vulgare majus. C. B. P.
Gnaphalium, annuum, vulgare capitulis rotundis ſeſſilibus ad angulos floridum. M. H.
Gnaphalium Germanicum. J. B.
} *Eſt* Filago &c. 32. XXI. 7.
Gnaphalium Montanum, flore rotundiori.
Gnaphalium Montanum, ſive Pes Cati. Park.
} *Eſt* Elichryſum Montanum. 33. XXI. 9.
Goſſypium herba ſemine albo, M. H. *Eſt* Xylon, *ſive* Goſſypium &c. 76. XLII. 3.
Gramen floridum, majus. Tabern.
Gramen Leucanthemum, Lugd. Dod. p.
} *Eſt* Lychnis arvenſis, glabra, flore majore, 59. XXXIV. 7.
Gramen Leucanthemum alterum. Ger.
Gramen Fuchſii Leucanthemo affinis, & ſimilis herba. J. B.
Gramen floridum minus, Tabern.
} *Eſt* Lychnis arvenſis, glabra flore minore. 59. XXXIV. 8.
Gramen Parnaſſi albo, flore ſimplici. C. B. P. *Eſt* Parnaſſia paluſtris &c. 67. XXXVIII. 2.
Gramen marinum mediterraneum majus, Statice quorundam. Park.
Gramen polyanthemum majus. Dod. p.
} *Eſt* Statice, 144. LXVII. 6.
Granadilla pentaphyllos, flore cæruleo, magno, (27) 114 lvi. 5.
Gratiola. (17) 63. xxxvi. 1.
Graterla centauroides. C. B. P.
Gratiola flore albo, & Gratia Dei. Eyſt.
} *Vid.* Gratiola prædicta.
Guadum. Caſ. *Eſt* Iſatis ſativa. 88. xlvii. 1.
Gummi Gutta, Gutta gamba, Ghitta Gemou, Gutta Gamandra. Lemer.
Gutta Gemau, Gummi Gotta, Ghitta Jemou, Gutta Gemau, Cattagamma, vel Gemu, Gummi Peruvianum, S. de Paru, de Jemu, de Gemandra: aliis Succus Cambici, vel Cambici. Schrod.
} *Eſt* Eliſia Indica Bontii &c. 72. xl. 5.
Gypſum, quod Coralloides cognominari poteſt. Geſn. *Eſt* Corallium aſperum candicans adulterinum, 1. I. 4.

H

HAlicacabum vulgarius. Eyſt. *Eſt* Alkakengi Officinarum. 105. LIII. 1.
Harmala. (19) 74 xli. 2.
Harmala Syriaca. Adv.
Harmala Conſtantinopolitana. Caſ.
} *Vid.* Harmala.
Haſtula Regia vulgò. *Eſt* Aſphodelus albus &c. 129. lxiii. 1.
Hedera terreſtris, vulgaris. (13) 47 xxix. 5.
Hedera humilis &c. Lob. *Vid.* Hedera terreſtris &c.
Hedypnois &c. Fuchſ. *Eſt* Dens Leonis latiore folio. 24 xvii. 1.
Hedyſarum majus. Lugd *Eſt* Securidaca &c. 100. li. 3.
Helenium, *ſive* Enula campana. (8) 27. xix. 1.
Helenium vulgare. C. B. P. *Vid.* Helenium, *ſive* Enula Campana.
Helenium Indicum maximum. C. B. P. *Eſt* Corona Solis. 29. xx. 2.
Helianthemum vulgare, flore luteo. 148. lxviii. 4.
Heliotropium majus Dioſcoridis. (14) 54. xxxii. 6.
Helleborus albus flore ſubviridi. C. B. P.
Helleborus albus, flore herbaceo. Eyſt.
Helleborus, ſive Veratrum album. J. B.
} *Eſt* Veratrum flore ſubviridi. 82. xliv. 11.
Helleborus albus. Brunf
Helleborus niger, fœtidus. (21) 82. xlv. 1.
Helleborus ſylveſtris, adulterinus etiam Hyeme virens. J. B.
Helleborus niger ramoſus, anguſtifolius, ſemper elatior. M. H.
Helleboraſter maximus. Eyſt.
} *Vid.* Helleborus niger, fœtidus.
Helleborus niger, hortenſis flore viridi. 82. xlv. 2.
Helleborus niger, vulgaris, flore viridi, vel herbaceo, radice diuturna. J. B.
Helleborus niger flore viridi. Eyſt.
Helleborus niger, ramoſus, ſylveſtris, latiore folio deciduo. M. H.
Helleboraſter minor, flore viridante. Park.
} *Vid.* Helleborus niger, hortenſis flore viridi.
Helleborus niger, flore roſeo. 82. xlv. 3.
Helleborus niger flore albo etiam interdum valde rubente. J. B.
Helleborus niger legitimus. Eyſt.
Helleborus nigrus verus. Ger.
Helleborus niger, flore magno. Geſn.
} *Vid.* Helleborus niger, flore roſeo.
Helleborus niger, Sanicula folio, major. C. B. P. *Eſt* Aſtrantia nigra, major. 141. lxxi. 9.
Helxine. Matth. Caſt. Cam. &c. *Eſt* Parietaria Officinarum. 120. lix. 6.
Hemorrhoidum herba dicta in M. H. *Eſt* Chelidonium minus. 7. vi. 1.
Hemionitis vulgaris. 139. lxvi. 5.
Hemionitis vera. Cluſ. H.
Hemionitis major. Ger. Park.
} *Vid.* Hemionitis vulgaris.
Hepatica alba. Cord. *Eſt* Parnaſſia &c. 67. xxxviii. 2.
Hepatica trifolia, flore cæruleo. (4) 7. 140. vi. 2.
Hepatica nobilis &c. H. L. *Vid.* Hepatica trifolia &c.
Hepatica ſtellaris. I. B. *Eſt* Aſperula odorata &c. 41. xxvi. 4.
Herba Apollinaris. Cam. *Eſt* Hyoſcyamus vulgaris &c. 63. xxxv. 2.
Herba benedicta. Brunf. *Eſt* Caryophyllata vulgaris. 9. vii. 5.
Herba Cancri major &c. Lon. *Eſt* Heliotropium majus. 54 xxxii. 6.
Herba felis &c. Eyſt. *Eſt* Cataria major, vulgaris. 48. xxix. 6.
Herba impatiens &c. M. H. *Eſt* Balſamina fœmina. 87. xlvi. 10.
Herba impia. Park. *Eſt* Filago. 32. xxi. 7.
Herba Judaica. Caſ. *Eſt* Sideritis vulgaris. 47. xxix. 4.
Herba Julia &c. I. B. *Eſt* Ageratum foliis ſerratis. 34. xxii. 4.
Herba Maxima. I. B. *Eſt* Corona Solis. 29. xx. 2.
Herba Paralyſis, vulgaris. Trag. *Eſt* Primula Veris &c. 56. xxxiii. 4. 5.
Herba Paris. (26) 109. liv. 5.
Herba Sacra. Anguil. *Eſt* Verbena vulgaris, 52. xxxi. 10.
Herba Sacra. Cord. *Eſt* Bugula vulgaris, 51. xxxi. 6.

Herba

Google

Herba Stulta. Lob.
Herba Sanctæ Crucis. Caſt. } *Eſt* Nicotiana &c. 64. xxxv. 4. 5.
Herba S. Antonii, vulgò. *Eſt* Plumbago. 22. xv. 4.
Herba S. Jacobi. Fuchſ. *Eſt* Iacobæa vulgaris. 28. xix. 5.
Herba Stellæ &c. Dod. p. *Eſt* Coronopus hortenſis. 124 lxi. 6.
Herba Tauri, vel *Vaccæ*. *Eſt* Orobanche &c. 66. xxxvii. 6.
Hermodactylus folio quadrangulo. (31) 132. lxiii. 13.
Herniaria glabra. (20) 123. lx. 7.
Herniaria multigrana, *Serpilli-folia*. Adv. *Vid.* Herniaria glabra.
Heſperis hortenſis. (23) 92. xlviii. 10.
Heſperis Allium redolens. M. H. *Eſt* Alliaria. 93. xlviii. 11.
Hieracium murorum, folio piloſiſſimo. (7) 24 xvi. 5.
Hieracium latifolium, *hirſutum*, *folio unico cauli inſidente*. M. H. *Vid.* Hieracium murorum &c., *prædict.*
Hieracium latifolium, Genevenſe, foliis Conyzæ majoris, Monſpeſſulanæ. 24. xvi. 6.
Hieracium Alpinum aſperum Conyzæ facie.
Hieracium latifolium, *Montanum*, *folio Conyzæ Monſpeſſulanæ majori*, *flore luteo*. } *Vid* Hieracium latifolium Genevenſe &c.
Hierobotane mas. Brunf. *Eſt* Verbena vulgaris. 52. xxxi. 10.
Hippia minor. Cord. *Eſt* Alſine vulgaris. 58. xxxiv. 3.
Hippoglossum Laurocera (26) 103 lxi. 6.
Hippogloſſum, & *Bislingua*. Park.
Hippogloſſum. Col. } *Vid.* Hippogloſſum Laurocera.
Hippolapathum maximum, ſeu *Rha Ponticum Traticum*, vel *Rha barbarum verum*. Park. *Eſt* Rhabarbarum rotundifolium &c. 115. lvii. 1.
Hippolapathum rotundifolium, *montanum*. C. B. P.
Hippolapathum rotundifolium, & *Pſeudo-Rha receptitium*. Adv.
Hippolapathum, ſive *Rhabarbarum Monachorum*. Dod. p. } *Eſt* Lapathum folio rotundo, Alpinum. 116. lvii. 2.
Hippolapathum ſylveſtre. Matth. *Eſt* Lapathum hortenſe, folio oblongo &c. 116. lvii 5.
Hipposelinum Theophraſti, vel *Smyrnium Dioſc.* *Eſt* Smyrnium maj s. 15. x. 5.
Hippuris major. Dod. p. *Eſt* Equiſetum paluſtre longioribus ſetis. 128 lxii. 9.
Hippuris minor, *congener cum majori Equiſeto*. Lob. Obſ. *Eſt* Ephedra maritima minor. 128. lxii. 11.
Hircispina. Dod. p. *Eſt* Tragacantha. 101. li. 9.
Holoſtium Caryophylleum. Tabern. *Eſt* Myoſotis arvenſis hirſuta &c. 59. xxxiv. 6.
Holoſteum, *Dioſcoridis*, vel *Pauli AEginetæ*. Adv. Lob.
Holoſtium Ruellii. } *Eſt* Lychnis arvenſis, glabra, flore majore. 59 xxx v. 7.
Holoſtii Ruellii diverſitas. Lob. *Eſt* Lychnis arvenſis, glabra, flore minore. 59 xxxiv. 8.
Holoſteum ſtrictiſſimo folio, major. (29) 124. lxi. c.
Horminum Sclarea dictum. (12) 46. xxviii. 8.
Horminum ſylveſtre. I. Cluſ. H.
Horminum hortenſe. Fuſt.
Horminum ſativum, *vulgare &c.* M. H. } *Vid.* Horminum Sclarea dictum.
Hyacinthus Anglicus, ſive Belgicus. (31) 129. lxiii. 2.
Hyacinthus oblongo flore, *cæruleus*, *major*. C. B. P.
Hyacinthus non ſcriptus, ſeu *Dioſcoridis Dod.* p Lugd. } *Vid.* Hyacinthus Anglicus &c.
Hydrolapathum majus. Lugd. *Eſt* Lapathum aquaticum, folio cubitali. 117. lvii. 7.
Hydropiperi. (28) 118. lviii. 5.
Hyoſcyamus vulgaris, vel niger. (17) 63. xxxvi. 2.
Hyoſcyamus albus. 64 xxxvi 3.
Hyoſcyamus Peruvianus. Dod. p. *Eſt* Nicotiana &c. 64. xxxv. 4. 5.
Hypericum vulgare. (18) 67. xxxviii. 1.
Hypericum Officinarum. Boerh. *Vid.* Hypericum vulgare.
Hyſſopus vulgaris. (13) 45. xxviii. 6.
Hyſſopus Officinarum &c. C. B. P.
Hyſſopus Arabum. Adv. Lob. Ger.
Hyſſopus vulgaris anguſtifolius &c. I. B. } *Vid.* Hyſſopus vulgaris.

I

JAcea nigra, pratenſis. (11) 39. xxiv. 5.
Jacea nigra vulgaris, *capitata*, & *ſquamata*.
Jacea nigra, *flore purpureo*. } *Vid.* Iacea nigra, pratenſis.
Jacea tricolor. *Eſt* Viola tricolor. 68. xxxviii. 4.
Jacea nemorenſis, *quæ Serratula vulgò*. T. *Eſt* Serratula. 144. lxvii. 8.
Iacobæa vulgaris. (8) 28. xix. 5.
Jacobæa Alpina, *foliis longioribus*, & *ſerratis*. *Eſt* Virga aurea, anguſtifolia, ſerrata &c. 28 xix. 4.
Jajama, in M. H. *Eſt* Ananas. 114 lvi. 6.
Ialapa Officinarum, fructu rugoſo. (6) 22. 142. xv. 5.
Jaſminum Mexicanum, ſive *Flos Mexicanus multis*. I. B.
Jaſminum Indicum, ſive *Flos Mirabilis Peruvianus*. Byſt. } *Eſt* Ialapa &c.
Iberis Fuchſii, ſive *Naſturtium pratenſe*, *ſylveſtre*. I. B. *Eſt* Cardamine &c. 150. lxviii. 9.
Ibiſcus. Dod. *Eſt* Althæa &c. 75 xlii. 1.
Jeticucu, ſive *Radix Mechoacan*. Marcgr. *Eſt* Convolvulus Americanus &c. 69. xxxix. 1.
Illecebra major. Lob. *Eſt* Sedum minus teretifolium, album. 80. xliv. 2.
Illecebra minor, *acris*. Ger. *Eſt* Sedum parvum, acre, flore luteo. 80. xliv. 4.
Imperatoria major. (5) 18. x. 4.
Imperatoria, ſeu *Aſtrantia vulgaris*. *Eſt* Imperatoria major.
Imperatoria nigra. Tabern. *Eſt* Aſtrantia nigra, major. 141. lxvi. 6.
Indigo, ſeu *Indica &c.* in M. H. *Eſt* Iſatis &c. 102. li. 12.
Inguinaria in M. H. *Eſt* Aſter Atticus. 27. xix. 2.
Intybus ſativa, anguſtifolia. (8) 26. xviii. 1.
Intybus Endivia minor, *anguſtifolia*. Park.
Intybum anguſtifolium Scariola aliquibus. Geſn.
Intybum ſylveſtre. Ger. } *Eſt* Intybus ſativa, anguſtifolia.
Intybus ſativa, latifolia, ſive Endivia vulgaris. 26. xviii. 2.
Intybus major ſativa, ſive *Cichorium domeſticum*. Tabern.
Intybum ſativum, *latifolium*. I. B. } *Vid.* Intybus ſativa, latifolia &c.
Intybus erecta. 26. xviii. 3.
Intybus, ſive *Endivia erecta*, *lutea Napifolia &c.* M. H. *Eſt* Lampſana. 26. xviii. 4.
Intybum erraticum. Plin. *Eſt* Cichorium ſylveſtre &c. 26 xviii. 6.
Ipecacuanha. (26) 104. lii. 4.
Iris, ſive *Eryſimum*. Dod. p.
Irio, ſeu *Iriamus*. Galen. } *Eſt* Eryſimum vulgare. 91. xlviii. 6.
Iris vulgaris, Germanica, ſive ſylveſtris. (31) 130. lxiii. 8.
Iris cærulea. Dod. p.
Iris latifolia, *major*, *vulgaris*. } *Vid.* Iris vulgaris &c.
Iris alba, Florentina. 131. lxiii. 9.
Iris Officinarum. Dod. Gall.
Iris major, *alba Illyrica vulgò potius Florentina*. Cam.
Iris latifolia major alba. Cluſ. H. } *Vid.* Iris alba, Florentina.
Iris latifolia, tuberoſa, Zingiberi dicta. 131. lxiii. 10.
Iris paluſtris, lutea, ſive Acorus adulterinus. 131. lxiii. 11.
Iris agria. Theoph. *Eſt* Xyris &c. 132. lxiii. 12.
Iris tuberoſa folio angulaſo. C. B. P.
Iris tuberoſa Belgarum, & *ſecundum Aldrovandum Tanchetus prima Dioſcoridis*. Lob.
Iris tuberoſa, *flore obſcure viridi colore*. Swert. } *Eſt* Hermodactylus &c. 132. lxiii. 13.
Iva ſativa. (22) 88. xlvii. 1.
Iva Arthetica &c. Schrod. *Eſt* Chamæpitis &c. 51. xxxi. 3.
Juncus floridus, *major*. C B. P.
Juncus cyperoides paludoſus. Byſt. } *Eſt* Butomus. 148. lxviii. 5.

K

KAli majus, cochleato ſemine. (28) 121. lix. 9.
Kali magnum. Pen. Lugd. *Vid.* Kali majus, cochleato ſemine.
Kali geniculatum, *majus*. C. B. P. *Eſt* Salicornia. 121. lix. 10.
Kana ſtſjakka. H Malab. *Eſt* Ananas. 114. lvi. 6.
Keiri, vel *Cheiri*. Geſn. *Eſt* Leucojum luteum vulgare. 92. xlviii. 9.
Keratophyton arboreum, *nigrum*. Boerh. *Eſt* Corallium nigrum. 1. I. 3.

L

LAbrum Veneris. *Eſt* Dipſacus ſylveſtris. 37. xxiii. 3.
Lactuca ſativa. (7) 23. xvi. 1.
Lactuca ſativa, *vulgaris*, *non capitata*. J. B.
Lactuca ſativa, *folio Scariolæ*. Lob. Adv. } *Vid.* Lactuca ſativa.
Lactuca ſylveſtris, odore viroſo. 23. xvi. 2.
Lactuca agreſtis, *Scariola hortenſis folio &c.* Lob.
Lactuca ſylveſtris, *Opii odore*, *vehementi ſoporifero*, & *viroſo*. M. H. } *Vid.* Lactuca ſylveſtris, odore viroſo.
Lamium maximum, *ſylvaticum*, *fœtidum*. C. B. P. *Eſt* Stachys fœtida, ſæpium flagellis reptatricibus. 44 xxvii. 4.
Lamium purpureum, vel album, non fœtens, folio oblongo. (13) 45. xxviii. 4.
Lamium album vulgare, ſive *Archangelica*. Park. *Eſt* Lamium &c. non fœtens, folio oblongo.
Lampſana. (8) 26. xviii. 4.
Lapathum præſtantiſſimum, *Rhabarbarum Officinarum dictum*. M. H. *Eſt* Rhabarbarum rotundifolium, verum. 115. lvii. 1.
Lapathum folio rotundo, Alpinum. (28) 116 lvii. 2.
Lapathum hortenſe, *rotundifolium*, ſive *Montanum*. C. B. P. *Vid.* Lapathum folio rotundo, Alpinum.
Lapathum acutum, ſive Oxilapathum. 116. lvii. 3.
Lapathum folio acuto plano. C. B. P.
Lapathum ſylveſtre, ſive *Oxylapathum*. Dod. p. } *Vid.* Lapathum acutum, ſive Oxilapathum.
Lapathum acutum folio rubente. 116. lvii. 4.
Lapathum ſanguineum, ſive *Sanguinis Draconis*, *Herba*. J. B.
Lapathum rubens. Dod p.
Lapathum rubrum. Cam. } *Vid.* Lapathum folio rubente.
Lapathum hortenſe, folio oblongo, ſive ſecundum Dioſcoridis. 116. lvii. 5.
Lapathum ſativum, *Lapat.* J. B. *Vid.* Lapathum hortenſe, folio oblongo &c.
Lapathum hortenſe, latifolium. 117. lvii. 9
Lapathum majus, ſive *Rhabarbarum Monachorum*. J. B. *Vid.* Lapathum hortenſe, latifolium.
Lapathum aquaticum, folio cubitali. 117. lvii. 7
Lapathum maximum, *aquaticum*, ſive *Hydrolapathum*. J. B.
Lapathum ſativum. Dod. p.
Lapathum paluſtre. Tabern. } *Vid.* Lapathum aquaticum, folio cubitali.
Lapathum unctuoſum, *folio triangulo &c.* C. B. P. *Eſt* Bonus Henricus. 119. lviii. 10
Lapathum hortenſe, ſeu *Spinacia ſemine ſpinoſo*. C. B. P. *Eſt* Spinachia. &c. 126. lxii. 1.
Lappa minor &c. C. B. P. *Eſt* Xanthium &c. 125. lxi. 10.

Lappa

Lappa major, Arctium Dioſcoridis. (11) 40. xxv. 5.
Lappago &c. Plin. *Eſt* Aparine vulgaris. 42. xxvi. 5.
Laſerpitium Germanicum vulgare. *Eſt* Ligusticum vulgare. 14. x. 2.
Lathyris major. C. B. P. *Eſt* Tithymalus latifolius, Catapuſia dictus. 72. xl. 4.
Lathyrus ſativus. (24) 96. l. 3.
Lathyrus anguloſo ſemine. J. B.
Lathyrus, ſive Cicercula. Dod. p.
Lathyrus ſylveſtris &c. M. H.
Lathyrus anguſt. foliis &c. Ger.
} *Vid.* Latyrus ſativus.
Lavandula latifolia. (12) 43. xxvii. 1.
Lavandula anguſtifolia. 43. xxvii. 2.
Lavendula &c. Park. *Vid.* Lavandula &c.
Laurus Alexandrina, fructu pediculo inſidente. C. B. P.
Laurus Alexandrina, folio medio linguli inſidente. M. H.
} *Eſt* Hippogloſſum, Laureola. 104 lii. 6.
Laurus Alexandrina. (26) 104. lii. 7.
Laurus Alexandrina, fructu folio inſidente. C. B. P.
Laurus Alexandrina, Chamædaphne. Col.
} *Eſt* Laurus Alexandrina prædictus.
Lens paluſtris. (2) 4. iii. 6.
Lens vulgaris. (24) 97. l. 4.
Lens vulgaris, ſive agreſtis, & Lenticula primum genus. Trag. *Vid.* Lens vulgaris.
Lenticula paluſtris, vulgaris. C. B. P. *Eſt* Lens paluſtris. 4. iii. 6.
Leontopodium. (16) 58. xxxiv. 3.
Leontopodium. Brunf. *Eſt* Alchimilla vulgaris. 121. lix. 7.
Lepidium Dentellaria dictum. C. B. P. *Eſt* Plumbago. 22. xv. 4.
Lepidium Plinii. (23) 89. xlvii. 9.
Lepidium latifolium, ſerratum. M. H.
Lepidium Pauli, & Plinii. Cæſ.
} *Vid.* Lepidium Plinii.
Leucacantha. Lac. *Eſt* Carduus Marianus. 38. xxiv. 1.
Leucanthemum. Dioſc. *Eſt* Chamæmelum &c. 30. xx. 6. 7.
Leucographus. Plin. *Eſt* Carduus Marianus. 38. xxiv. 1.
Leucoïum lunatum &c. M. H. *Eſt* Lunaria major &c. 88. xlvii. 2. 3.
Leucoïum luteum, vulgare. (23) 92. xlviii. 9.
Leuconymphæa. Boerh. *Eſt* Nymphæa alba. 78. xliii. 5.
Leviſticum vulgare. Dod. p. *Eſt* Liguſticum vulgare &c. 14. x. 3.
Lichen arboreus, *ſeu* Pulmonaria arborea. (1) 4. iii. 4.
Lichen, *ſeu* Hepatica fontana. 4. iii. 5.
Lichen petræus latifolius, ſive Hepatica fontana. C. B. P.
Lichen primus. Lob.
} *Vid.* Lichen, *ſeu* Hepatica fontana.
Lichen Marinus. Cluſ. *Eſt* Opuntioides &c. 139. lxvi. 1.
Liguſticum, quod Seſeli Officinarum. C. B. P. *Eſt* Seſeli &c. 14. x. 1.
Liguſticum vulgare, foliis Apii. (5) 14. x. 2.
Liguſticum vulgare; an Libanotis fertilis Theophraſti? C. B. P. *Eſt* Liguſticum vulgare &c.
Lilium album, vulgare. (28) 134. lxiv. 6.
Lilium convallium. (26) 105. liii. 9.
Limodorum &c. Dod. p. *Eſt* Orobanche &c. 66. xxxvii. 6.
Limonium ſylveſtre. Trag. *Eſt* Pyrola rotundifolia, major. 76. xlii. 5.
Limonium Maritimum, majus. 142. lxvi. 11.
Limonium majus, multis; aliis Behen rubrum. J. B. *Vid.* Limonium Maritimum, majus.
Limonium majus, flore globoſo. M. H. *Eſt* Statice. 144. lxvii. 6.
Linaria vulgaris, lutea, flore majore. (17) 64. xxxvi. 6.
Lingua Cervina Officinarum. (3) 4. iv. 1.
Lingua Serpentina. Cæſ. *Vid.* Ophiogloſſum &c. 6. v. 6.
Linum ſativum. (20) 78. xliii. 8.
Linum annuum, cæruleum, ſativum. M. H.
Linum vulgare cæruleum. Ad. Lob.
} *Vid.* Linum ſativum.
Linum pratenſe, floribus exiguis. 79. xliii. 9.
Linum ſylveſtre perpuſillum candicantibus floribus. Cam.
Linum ſylveſtre catharticum. Ger.
} *Vid.* Linum pratenſe &c.
Lithophyton nigrum, arboreum. T. *Eſt* Corallium nigrum &c. 1. i. 3.
Iva herba vulgò. *Eſt* Millefolium Alpinum &c. 143. lxvi. 4.
Locuſta herba. J. B. *Eſt* Valerianella &c. 142. lxvi. 10.
Loto affinis, Vulneraria pratenſis, C. B. P. *Eſt* Vulneraria ruſtica. 99. li. 1.
Lotus hortenſis, odora. C. B. P.
Lotus ſativa, odorata, annua, flore cæruleo. J. B.
Lotus urbana. Eyſt.
} *Eſt* Melilotus major, odorata violacea. 94. xlix. 3.
Lotus, *ſive* Melilotus pentaphyllos, minor, glabra. (24) 95. alix. 8.
Lotus corniculata, glabra, minor. J. B.
Lotus rotundifol. lutea, minor, foliis, & ſiliquis glabris minoribus, & craſſioribus. M. H.
Lotus ſativa. Lugd.
} *Vid.* Lotus, *ſive* Melilotus pentaphyllus &c.
Lunaria racemoſa, minor, & vulgaris. C. B. P.
Lunaria petræa, Taura peſtoribus, quòd Vaccæ has anguſtata, Taurum requirant. Geſn.
Lunaria botrytis. J. B.
Lunaria racemoſa. Adv. Lob.
Lunaria minor. Matth.
} *Eſt* Oſmunda &c. 6. v. 6.
Lunaria major, ſiliqua rotundiore. (22) 88. xlvii. 2.
Lunaria major, ſiliqua longiore. 88. xlvii. 3.
Lunaria Græca. Cæl. Lob. *Eſt* Lunaria major &c. prædicta.
Lunaria minor. Caſ. *Eſt* Ferrum Equinum &c. 100. li. 4.
Lupinus ſativus, flore albo. (25) 100. li. 2.
Lupinus vulgaris &c. M. H. J. B. Eyſt. *Vid.* Lupinus ſativus.
Lupulus mas. (30) 126. lxii. 2.
Lupulus ſalictarius. Fuchſ. Geſn. &c. *Vid.* Lupulus mas.
Luteola herba Salicis folio. (18) 70. xxxix. 8.
Luteum herba. Dod. p.
Lutea vulgaris. Park.
Lutea quibuſdam Plinii. J. B.
} *Eſt* Luteola &c. prædicta.
Lychnis ſylveſtris, quæ Saponaria vulgò. *Eſt* Saponaria vulgaris. 58. xxxiv. 4.
Lychnis caulibus ad genicula folioſis. M. H. *Eſt* Myoſotis arvenſis, ſubhirſuta, flore majore. 59. xxxiv. 6.
Lychnis arvenſis, glabra, flore majore. (16) 59. xxxiv. 7.
Lychnis arvenſis, glabra, flore minore. 59. xxxiv. 8.
Lycoperdon vulgare. (2) 2. ii. 4.
Lycoperſicum Galeni. (26) 107. liii. 8.
Lycopodium. Tabern. *Eſt* Muſcus ſquamoſus, vulgaris, repens, clavatus. 3. iii. 1.
Lycopſis. Cord. *Eſt* Echium vulgare. 55. xxxii. 9.
Lycopus. Ruel. *Eſt* Cardiaca. 50. xxx. 8.
Lyſimachia galericulata, adulterina. *Eſt* Stachys paluſtris, fœtida. 44. xxvii. 5.
Lyſimachia humifuſa, folio rotundiore, flore luteo. T. *Eſt* Nummularia lutea, major. 57. xxxiii. 8.
Lyſimachia ſpicata, purpurea, foliis oblongis.
Lyſimachia altera. Dod. p.
Lyſimachia purpurea, communis, major.
} *Eſt* Salicaria vulgaris. 61. xxxv. 1.
Lyſimachia cærulea, galericulata, vel Gratiola cærulea. C. B. P. *Eſt* Caſſida paluſtris &c. 145. lxvii. 10.
Lythoſpermum majus erectum. (14) 54. xxxii. 5.
Lythoſpermum, ſive Milium Solis. J. B.
Lythoſpermum legitimum. Cluſ.
Lythoſpermum erectum, vulgare, majus, flore ochroleuco. M. H.
Lythoſpermum, minus. Dod. p.
} *Vid.* Lythoſpermum majus erectum.

M

Macerone quibuſdam; Smyrnium ſemine magno, nigro. J. B. *Eſt* Smyrnium majus. 15. x. 5.
Madrepora vulgaris. T. *Eſt* Corallum album Officinarum oculatum. (1) 1. i. 2.
Magiſtrantia. Cam. *Eſt* Imperatoria major. 15. x. 4.
Majorana vulgaris. (13) 49. xxx. 2.
Majorana, ſive Marum. Dod. p.
Majorana vulgaris, æſtiva. Park.
Majorana major folio ex ſemine nata. J. B.
} *Vid.* Majorana vulgaris.
Majorana Syriaca, vel Cretica. C. B. P. *Eſt* Marum Syriacum &c. 50. xxxi. 9.
Mala aurea odore fœtido &c. J. B. *Eſt* Lycoperſicon &c. 107. liii. 8.
Malva vulgaris, flore minore, folio rotundo. (19) 75. xli. 6.
Malva ſylveſtris, folio rotundo. C. B. P.
Malva ſylveſtris, pumila. Dod. p.
Malva ſylveſtris, perennis, procumbens, flore minore albo, folio rotundo. M. H.
} *Vid.* Malva vulgaris &c.
Malva roſea, folio ſubrotundo, flore ſimplici, & flore pleno. 75. xli. 7. 8.
Malva roſea, fruticoſa. Lob.
Malva Romana; hortenſis. Trag. Geſn. Dod. p.
Malva ſativa Antiquorum, quæ ſubito arboreſcit. Theoph.
Malope. Plinii.
} *Vid.* Malva roſea, folio ſubrotundo.
Malva ſylveſtris, vel paluſtris &c. M. H. *Eſt* Althæa &c. 75. xlii. 1.
Malva Verbenaca. Ger. *Eſt* Alcea vulgaris. 76. xlii. 2.
Mandragora mas. (26) 108. liv. 1.
Mandragora fructu rotundo. C. B. P.
Mandragoras. Dod. p.
} *Vid.* Mandragora mas.
Mandragora fœmina. 108. liv. 2.
Mandragora flore ſubcæruleo purpuraſcente. C. B. P. *Vid.* Mandragora fœmina.
Marmoracia in M. H. *Eſt* Acanthus ſativus. 66. xxxvii. 5.
Maracoc, & Maracotum. Marcgr.
Murucuja. I. Piſon.
} *Eſt* Granadilla &c. 114. lvi. 5.
Marrubium album, vulgare. (3) 45. xxviii. 3.
Marrubium nigrum, fœtidum &c. C. B. P. *Eſt* Ballote. 48. xxix. 7.
Marum peregrinum. Eyſt.
Marum vulgare, ſive Clinopodium. Dod. p.
Marum verum &c. Lugd.
} *Eſt* Maſtichina. 45. xxviii. 2.
Marum Syriacum, *vel* Creticum. (14) 50. xxxi. 2.
Marum Corteſi. J. B. *Vid.* Marum Syriacum &c.
Maſtichina. (12) 45. xxviii. 2.
Mater Herbarum &c. Lob. *Eſt* Artemiſia vulgaris. 36. xxiii. 8.
Matricaria vulgaris, *vel* ſativa. (9) 30. xx. 8.
Matricaria, vulgò minus Parthenium. J. B. *Eſt* Matricaria &c.
Mayzalt, ſeu Pinea Indica, Hernand. *Eſt* Ananas. 114. lvi. 6.
Mechoacan &c. Marcgr. *Eſt* Convolvulus Americanus &c. 69. xxxix. 1.
Melampyrum Plinii, quorumdam. Cluſ. *Eſt* Bean album Officinarum. 59. xxxiv. 5.
Melanthium &c. J. B. Dod. p. &c. *Eſt* Nigella &c. 78. xliii. 6. 7.
Melilotus Officinarum, Germaniæ. (24) 93. xlix. 2.
Melilotus fruticoſa in M. H.
Melilotus major. Trag.
} *Vid.* Melilotus Officinarum &c.
Melilotus major, odorata, violacea. 94. xlix. 3.
Melilotus ſingularis Alpin. Pon. *Vid.* Melilotus major, odorata, violacea.
Meliſſa hortenſis. (13) 47. xxix. 1.
Meliſſa vulgaris, odore Citri. J. B.
Meliſſa Officinarum. Eyſt.
Meliſſa domeſtica. Trag.
Meliſſophyllum in M. H.
} *Vid.* Meliſſa hortenſis.
Meliſſa Conſtantinopolitana. Cam. *Eſt* Molucca. 145. lxvii. 9.
Melo vulgaris. (27) 112. lv. 4.

Melo-pepo vulgò Cucumis Galeni. Dod. p. *Vid.* Melo vulgaris.
Melo aquaticus. … *Eſt* Anguria &c. 112 lv. 6.
Mentha hortenſis, corymbifera. C. B. P.
Mentha Saracenica Sanctæ Mariæ. Cæſ.
Mentha corymbifera, ſive Coſtus hortenſis. I. B. } *Eſt* Balſamita major. 34. xxi. 3.
Mentha Cataria, vulgaris, & major. C. B. P.
Mentha felina, Nepeta. Tragi. } *Eſt* Cataria. 48. xxix. 6.
Mentha rotundifolia, criſpa, ſpicata. (14) 52. 146. xxxi. 7.
Mentha altera. Dod. p.
Mentha cruciata, ſive Criſpa. Ger. } *Vid.* Mentha rotundifolia criſpa &c.
Mentha hortenſis, verticillata, Ocymi odore. 52. 146 xxxi. 8.
Mentha ſativa. Dod. p.
Mentha Cardiaca. Cam.
Mentha verticillata, minor, acutum criſpa &c. I. B. } *Vid.* Mentha hortenſis, verticillata &c.
Menyanthes paluſtre, latifolium. Tournef. *Eſt* Trifolium fibrinum. 58 xxxiv. 2.
Mercurialis mas. (30) 128. lxii. 7.
Mercurialis teſticulata &c., ſive Mas. Dioſc., & Plin. C. B. P.
Mercurialis fructum ferens. Cæſ. } *Vid.* Mercurialis Mas.
Mercurialis fœmina. 128. lxii. 8.
Mercurialis ſpicata, ſive fœmina Dioſc., & Plinii. C. B. P.
Mercurialis florens. Cæſ. } *Vid.* Mercurialis fœmina.
Meum vulgare tenuifolium. (5) 14. ix. 4.
Meum foliis Anethi, & vulgare, ſive radix Urſina. I. B. *Vid.* Meum vulgare &c.
Milium Solis &c. I. B. *Eſt* Lythoſpermum majus. 54. xxxii. 5.
Millefolium vulgare, album. (9) 31. xxi. 1.
Millefolium, ſtratiotes pennatum, terreſtre. I. B.
Millefolium, ſive Achillea. Dod. p. } *Vid.* Millefolium vulgare album.
Millefolium Alpinum incanum, ampliore flore. 143 lxxii. 4.
Millefolio Alpino affinis, quibuſdam Iva moſchata. I. B. *Vid.* Millefolium Alpinum &c.
Mirabilis Peruvianum. *Eſt* Jalapa &c. 21. xv. 5.
Mochus, ſive Cicer ſativum. Dod. p. *Eſt* Ervum verum. 98 l. 8.
Molybdæna Plinii. Ang. *Eſt* Plumbago. 22. xv. 5.
Moluccas. 145. lxvii. 9.
Molucca lævis. Dod. p.
Melissa Syriaca lævis. M. H.
Molucca. I. Cæſ. } *Vid.* Molucca prædicta.
Moly latifolium, luteum, odore Allii primum. (32) 137. lxv. 10.
Moly Montanum, latifolium flore flavo. Cluſ. ap.
Moly luteum perperam Ornithogalum, multiflorum botaniſtarum. Lob. } *Vid.* Moly latifolium, luteum &c.
Moly latifolium, flavo flore, foliis contortis. 137. lxv. 11.
Moly latifolium, luteum, odore Allii ſecundum. C. B. P. *Eſt* Moly latifolium, flavo flore &c.
Momordica vulgaris. (27) 111. lv. 1.
Morſus Diaboli. Trag. *Eſt* Succiſa. 37. xxi 2.
Moſchatellina foliis Fumariæ bulboſæ, de qua Cordus. (26) 109. liv. 4.
Moſchatella. Thal. *Vid.* Moſchatellina &c prædicta.
Muſcus Marinus, aut Marinus. C. B. P. *Eſt* Corallina Officinarum. (·) 1. l. 7.
Muſcus ſquamoſus, vulgaris, repens, clavatus. (2) 3. iii. 1.
Muſcus terreſtris, repens, à Trago pictus. I. B.
Muſcus terreſtris, clavatus. C. B. P.
Muſcus terreſtris. 2. Dal. H. L.
Muſcus clavatus, ſive Lycopodium. Ger. } *Vid.* Muſcus, ſquamoſus, vulgaris &c. prædictus.
Muſcus terreſtris ramoſus, pulcher.
Muſcus ſquamoſus, montanus, repens, Sabinæ folio. T. *Vid.* Muſcus terreſtris, ramoſus, pulcher.
Muſcus Quernus.
Muſcus arboreus villoſus. I. B.
Muſcus arboreus. Trag.
Muſcus arboreus, Uſnea Officinarum. I. C. B. P.
Muſcus vulgaris, & Quercinus. Park.
Muſco fungus arboreus, vulgaris, comoſus, cinereus. M. H. } *Vid.* Muſcus Quernus.
Muſco fungus arboreus platyphyllus camoſus, è viridi fuſcus. M. H.
Muſcus pulmonarius. C. B. P. } *Eſt* Lichen arboreus, ſeu Pulmonaria arborea. 4. iii. 4.
Myagrum arvenſe, ſubhirſutum, flore majore. (16) 59. xxxv. 6.
Myoſurus. (29) 125. lxi. 9.
Myrrhis. (6) 20 xiv. 3.
Myrrhis magno ſemine longo ſulcato. I. B.
Myrrhis major, vel Cicutaria ſaorata. C. B. P.
Myrrhis major vulgaris, vel Cerefolium majus. Park.
Myrrhis perennis ſemine ſulcato, ſtriato, albo, majore, odorata. M. H. } *Eſt* Myrrhis prædicta.

N

Nanas fructus, ſive Tayama. Lugd. *Eſt* Ananas. 114. lvi 6.
Napellus. Dod. p. *Vid.* Aconitum cæruleum &c. 83. lxv. 7.
Napus. (23) 91. xlviii. 4.
Napus ſativus. Lugd. *Vid.* Napus prædictus.
Narciſſus. (31) 130. lxiii. 5. 6. 7.
Nardus Italica. Lob.
Nardus vulgò. Geſn. } *Eſt* Lavandula &c. 43. xxvii. 1. 2.
Nardus Celtica, Dioſcoridis. C. B. P. I. B.
Nardus Alpina. Cluſ. H.
Nardus, ſive Spica Celtica. Park. } *Eſt* Valeriana Celtica. 22. xv. 3.
Naſturtium Indicum, ſive Acriviola &c. (18) 68. xxxviii. 5.
Naſturtium Indicum, majus. C. B. P.
Naſturtium Peruvianum &c. Hernand.
Naſturtium Indicum, folio peltato, ſcandens. I. B. } *Eſt* Naſturtium Indicum &c.
Naſturtium pratenſe, magno flore ſimplici. M. H.
Naſturtium aquaticum ſimplici flore. Eyſt. } *Eſt* Cardamine &c. 150. lxviii. 9.
Naſturtium ſylveſtre Erucæ affine &c. C. B. P. *Eſt* Reſeda vulgaris. 70. xxix. 7.
Naſturtium hortenſe, vulgatum. (22) 89 xlvii. 6.
Naſturtium hortenſe, criſpum. 89. xlvii. 7.
Naſturtium aquaticum, ſupinum, flore albo. M. H. *Eſt* Siſymbrium aquaticum. 92. xlviii. 8.
Nenuphar album, & luteum. Brunf. *Eſt* Nymphæa &c. 78. xliii. 4. 5.
Nepeta. *Eſt* Cataria major, vulgaris. 48. xxix. 6.
Nicotiana major, latifolia. (17) 64. 147. xxxvi. 4.
Nicotiana major, anguſtifolia. 64. xxxvi. 5.
Nigella arvenſis, cornuta. (20) 78. xliii. 6.
Nigella Romana, ſativa, floribus folioſis. 78. xliii. 7.
Nil, *ſive* Anil, Indigo, *ſeu* Indica. 102. li 12.
Noli me tangere in M. H. *Eſt* Balſamina fœmina. 87. xlvi. 10.
Nucula terreſtris Septentrionalium. *Eſt* Bulbocaſtanum. 14 ix. 6.
Nummularia lutea, major. (15) 57. 146. xxxiii. 8.
Nummularia, ſive Morbia. I. B. *Vid.* Nummularia prædicta.
Nux Methella. Matth. Acoſt. &c. *Eſt* Stramonia &c. 74. xli. 3.
Nymphæa lutea, major. (20) 78. xliii. 4.
Nymphæa alba, major. 78. xliii. 5.

O

Obſtruthium. Dod. Gall. *Eſt* Imperatoria major. 15. x. 4.
Ocularia in M. H. *Eſt* Euphraſia. 65. xxxvi. 4.
Ocymum vulgatius. (13) 47. xxix. 3.
Ocymum medium, vulgatius, & nigrum. *Vid.* Ocymum vulgatius.
Olus album. Dod. p. *Eſt* Valerianella &c. 142. lxvi. 10.
Olus atrum. Cord. *Eſt* Smyrnium majus. 15. x 5.
Onobrychis, flore cæruleo, ſiliculis hirſutis, ſeu aſperis ad imum Plantæ pilulis modo junctis. M. H. *Eſt* Glycyrrhiza capite echinato. 99. l. 10.
Onobrychis floribus cæruleis. C. B. P. *Eſt* Aſtragalus floribus Viciæ &c. 101 li. 11.
Onoſeris Mas. Ger. *Eſt* Adiantum nigrum Officinarum. 6. v. 1.
Ophioglossum vulgatum. (3) 6. v. 6.
Ophioglossum, ſive Lingua Serpentina. Park.
Ophioglossum. I. B.
Ophioglossum, ſive Enneaphyllum. Adv. Lob. } *Vid.* Ophioglossum vulgatum.
Ophioſcorodon &c. I. B. *Eſt* Allium ſativum, alterum. 136. lxv. 8.
Ophrys bifolia. (31) 138. lxv. 14.
Ophthalmica, ſive Ocularia. Cord. *Eſt* Euphraſia. 65. xxxvii. 4.
Opopanax. Dod. *Vid.* Panax Sphondylii folio, *ſive* Heraclium. 20. xiv. 1.
Opuntioides Marina, quæ Corallina latifolia, & Opuntia Marina. 139. lxvi. 1.
Opuntia Marina. I. B. *Vid.* Opuntioides &c.
Orchis latifolia, hiante cucullo, major. (32) 138. lxv. 13.
Orchis, & Teſticulus Canis Officin. Amat. *Vid.* Orchis latifolia &c.
Organum Marinum in Bocth. *Eſt* Tubularia purpurea. 139. lxvi. 2.
Origanum Creticum, latifolium, tomentoſum &c. T. *Eſt* Dictamnus Creticus. 49. xxx. 3.
Origanum ſylveſtre, vulgare. (13) 49. xxx. 4.
Origanum ſylveſtre, Cunila bubula Plinii. C. B. P.
Origanum vulgare, ſpontaneum. I. B.
Origanum, Onites, majus. Adv.
Origanum ſylveſtre. Dod. p. } *Vid.* Origanum ſylveſtre vulgare.
Origanum Creticum. 49. xxx. 5.
Origanum minus, Chium odoratiſſimum, flore albo. Triumfet. M. Mauroceni.
Origanum, Onites dictum. Eyſt. } *Vid.* Origanum Creticum.
Origanum Heracleoticum, cunila Gallinacea Plinii. 50. xxx. 6.
Ornithogalum Maritimum, ſeu Scilla radice rubra. T. *Eſt* Scilla vulgaris, radice rubro. 135. lxiv. 9.
Orobanche flore majore. (17) 66. xxxvii. 6.
Orobanche major, Caryophyllum olens. C. B. P.
Orobanche, ſive Rapum Geniſtæ. Ger. } *Eſt* Orobanche flore majore.
Orobus Pannonicus. (25) 98. l. 7.
Orobus purpureus, ſylvaticus, vernus. C. B. P.
Orobus ſylvaticus, vernus ſiliquis erectis, flore purpureo. M. H. } *Vid.* Orobus Pannonicus.
Orobus ſativum, ſive Ervum ſemine anguloſo, ſiliquis ſolet grana, & grana junctis. M. H.
Orobus ſiliquis articulatis, ſemine majore. C. B. P.
Orobus, ſive Ervum multis. I. B. Gesn. Lugd. } *Eſt* Ervum verum. 98. l. 8.
Orvala. Dod p. *Eſt* Horminum &c. 45. xviii. 8.
Os Leonis. Cæſ. *Eſt* Antirrhinum &c. 65 xxxvii. 1.
Oſmunda foliis lunatis. (3) 6. 140. v. 5.
Oſtrutium montanum. Trag. *Eſt* Aſtrantia nigra, major. 141. lxvi. 9.
Oxalis. I. B. Brunf. Trag. &c. *Eſt* Acetoſa &c. 117. lviii. 1.
Oxylapathum. Dod. p. *Eſt* Lapathum acutum &c. 116. lvii. 3.
Oxys flore albo. (22) 87. 149. xlvi. 9.
Oxys, ſive Trifolium acidum flore albo. I. B.
Oxys Plinianæ. Geſn. } *Vid.* Oxys flore albo.

P

Palma Chriſti. Tabern. *Eſt* Ricinus vulgaris. 71. xl. 1.
Paludapium. Lobel. *Eſt* Apium paluſtre &c. 17. xii 2.

Panax Coſtinum, (6) 19. xiv. 1.
Panax Sphondylii folio, ſive Heracleum. 20. 141. xiv. 2.
Panaces Heracleum, vel *potius Sphondylium alterum*. Dod. p. *Vid.* Panax Sphondylii folio &c.
Panax Coloni. Ger. *Eſt* Stachys paluſtris, fœtida, 44. xxvii. 5.
Panis porcinus. Cæſalp. *Eſt* Bulbocaſtanus &c. 14. ix. 6.
Pancratium. Dod. p. *Eſt* Scilla &c. 135. lxiv. 9.
Panis porcinus. Eyſt. *Eſt* Cyclaminus &c. 137. lxv. 12.
Pæonia mas. (21) 81. xliv. 9.
Pæonia mas, præcotior. J. B.
Pæonia folio nigricante ſplendido, quæ mas. C. B. P.
Pæonia mas, flore purpureo. Eyſt.
Pæonia ſimplex, latiore folio triſido. M. H.
Pæonia mas, folio Nucis, Juglandis ſcilicet. Geſn.
} *Vid.* Pæonia mas.
Papaver ſpumeum. Lob. *Eſt* Been album Officinarum, 59. xxxiv. 4.
Papaver hortenſe, ſimplex, ſemin. albo, (20) 77. xliii. 1.
Papaver album ſativum. Lob. Ger.
Papaver album. J. B. Dod. p.
} *Eſt* Papaver hortenſe &c. *prædictus*.
Papaver criſtatum, floribus, & ſemine albo. 77. xliii. 2.
Papaver fimbriatum flore albo. J. B. *Vid.* Papaver criſtatum &c.
Papaver erraticum, rubrum Campeſtre. 78. xliii. 3.
Papaver Rhœas. Adv. Lob. *Vid.* Papaver erraticum &c.
Parietaria Officinarum, & Dioſcoridis, (28) 120. lix. 6.
Parnaſſia paluſtris, & vulgaris, (18) 67. xxxviii. 2.
Parony hia altera. Dod. p.
Parony hia rutaceo folio. Ger. Adv.
Paronychia foliis inciſis. Park.
} *Eſt* Saxifraga verna, annua, humilior. 61. xxxv. 2.
Parthenium. Math. Caſt. Geſn. &c. *Eſt* Matricaria, 30. xx. 8.
Paſtinaca ſativa, latifolia (6) 19. xiii. 4.
Paſtinaca latifolia, ſylveſtris. 19. xiii. 6.
Paſtinaca ſylveſtris, Germanica, quibuſdam Elaphoboſcum. J. B. *Vid.* Paſtinaca latifolia, ſylveſtris
Paſtinaca ſylveſtris, altiſſima. T. *Eſt* Panax coſtinum, 19. xiv. 1.
Paſtinaca ſativa, ſive Carota, rubra, lutea, & alba. J. B.
Paſtinaca, tenuifolia, ſativa, ſeu *hortenſis*. M. U. M. H.
} *Eſt* Daucus ſativus. 18. xii. 5.
Paſtinaca tenuifolia, ſylveſtris, Dioſcoridis &c. C. B. P.
Paſtinaca ſylveſtris, ſive *Staphylinus Græcorum*. J. B.
} *Eſt* Daucus vulgaris. 18. xii. 6.
Patientia. Park. *Eſt* Lapathum hortenſe &c. 116. lvii. 5.
Pedicularis pratenſis, lutea, ſive Criſta Galli. (17) 65. xxxvii. 3.
Pedicularis pratenſis elatior majoribus foliis. M. H. 3. 426. 65.
Pediculares. Cord. in Dioſc. *Eſt* Staphis agria. 84. xlv. 9.
Pentaphylloides minus, fruticoſum, ſeu *procumbens foliis alatis, argenteis, & ſerratis, flore luteo*. M. H.
Pentaphylloides argenteum, alatum, ſeu *Potentilla*. T.
} *Vid.* Potentilla, *ſeu Argentina*. 9. vii. 4.
Pepo oblongus. (27) 112. lv. 5.
Perdicium &c. Ceſ. *Eſt* Parietaria Officinarum. 120. lix. 6.
Percepier. (28) 121. lix. 8.
Percepier Anglorum, ſeu *Polygonum Selinoides*. Park. *Vid.* Percepier.
Perfoliata vulgaris. (6) 20. xiv. 5.
Perfoliata ſimpliciter dicta, annua, vulgaris. J. B. *Vid.* Perfoliata vulgaris.
Perforata &c. in J. B. *Eſt* Hypericum vulgare. 67. xxxviii. 1.
Periclymeno accedens. *Ianua Braſiliana floſculis congeſtis albis Ipecacoanha*. Pis. *Vid.* Ipecacoanha. 104. lii. 4.
Perſicaria mitis. (28) 118. lviii. 4.
Perſicaria urens &c. C. B. P.
Perſicaria acris &c. J. B.
} *Eſt* Hydropiperi. 118. lviii. 5.
Perſonata major. Math. Caſt. *Eſt* Lappa major &c. 40. xxv. 5.
Pervinca vulgaris, anguſtifolia, flore cæruleo. (22) 86. 149. xlvi. 4.
Pervinca vulgaris, latifolia. flore cæruleo. 86. xlvi. 5.
Pes Cati &c. Park. *Eſt* Elichryſum montanum &c. 33. xxi. 9.
Pes Columbinus. Dod. p. *Eſt* Granium folio malvæ rotundo, 74. xli. 4.
Pes Leonis &c. J. B. *Eſt* Alchimilla vulgaris. 121. lix. 7.
Pes Locuſtæ. Aut. Cam. *Eſt* Campanula radice eſculenta. 69. xxxix. 3.
Petaſites major, & vulgaris. (9) 32. xxi. 6.
Petroſelinum Macedonicum, *Fuchſii*. Dod. p. *Eſt* Sium aromaticum &c. 6. xi. 3.
Petum. *Eſt* Nicotiana, 64. xxxvi. 4. 5.
Peucedanum majus, Italicum. (6) 19. xiii. 3.
Peucedanum, foliis longioribus. Dod. p. *Vid.* Peucedanum majus italicum.
Phalangium Virginianum, amplo flore azureo. M. H. B. *Eſt* Ephemerum &c. 13. lxix. 4.
Phalangium parvo flore, ramoſum. (32) 134. lxiv. 5.
Phaſeolus major, ſive Smilax hortenſis. (24) 93. xlix. 1.
Phellandrium. 141. lxvi. 7.
Phellandrium, vel *Cicutaria aquatica quorundam*. J. B. *Vid.* Phellandrium prædict.
Philanthropon. Dioſc., & Plin. *Eſt* Aparine vulgaris. 42. xxvi. 5.
Phu magnum. Lugd. *Eſt* Valeriana major, odorata radice. 21. xv. 1.
Phu. Dioſc.
Phu Germanicum. Fuch.
Phu majus commune. Geſn.
} *Eſt* Valeriana ſylveſtris, major, 21. xv. 2.
Phyllitis. Dod. p. *Eſt* Lingua Cervina Offic. 4. iv. 1.
Piloſella major quibuſdam, *aliis Pulmonaria, flore luteo*. J. B. *Eſt* Hieracium murorum, folio piloſiſſimo. 24. xvi 5.
Piloſella major, repens, hirſuta. (8) 24. xvii. 2.
Piloſella Monſpelienſis, repens, vulgaris, minor. M. H. *Vid.* Piloſella major &c. prædicta.
Piloſella minor aliis Gnaphalii genus. J. B. *Eſt* Elichryſum montanum &c. 33. xxi. 9.
Pimpinella ſanguiſorba. (19) 113. lvi. 1.
Pimpinella ſpica brevi, minor, levis, non piloſa, & hirſuta. M. V. *Vid.* Pimpinella ſanguiſorba.
Pimpinella ſaxifraga, major, altera. *Eſt* Tragoſelinum minus. 16. xi. 1.
Piperitis. Cam. *Eſt* Lepidium Plinii. 89. xlvii. 9.
Piper Indicum, vulgatiſſimum. C. B. P.
Piper Indicum, medium. Eyſt.
Piper Indicum, ſeu *Calecuticum*, ſive *Piper ſiliquaſtrum*. J. B.
Piper Indicum ſiliquoſum. Hoch.
Piper Indicum longioribus ſiliquis. Lob.
} *Eſt* Capſicum &c. 107. liii. 7.
Piſum majus, flore albo. (24) 96. l. 1.
Piſa majora, alba. J. B.
Piſum majus, quadratum, fructu cinerei coloris. C. B. P.
Piſum angulaſum, ſeu *hortorum Plinii*. Adv. Lob.
Piſum peregrinum. Eyſt.
} *Vid.* Piſum majus, flore albo.
Pityuſa &c. Park. *Eſt* Tithymalus foliis Pini &c. 71. xl. 2.
Plantago aquatica, latifolia. (4) 10. viii. 3.
Plantago aquatica, major. Ger.
Plantago paluſtris &c. Tabern.
} *Vid.* Plantago aquatica, latifolia.
Plantago major. (29) 124. lxi. 2.
Plantago latifolia, ſinuata. C. B. P.
Plantago major, folio glabro, non laciniato ut plurimum. J. B.
Plantago latifolia, vulgaris. M. H.
Plantago latifolia, levis. Adv.
} *Vid.* Plantago major.
Plantago media. 124. lxi. 3.
Plantago latifolia, incana. C. B. P.
Plantago major, hirſuta, media a nonnullis cognominata. J. B.
Plantago major, incana. Dod. p.
} *Vid.* Plantago media.
Plantago minor. 124. lxi. 4.
Plantago anguſtifolia, major. C. B. P.
Plantago lanceolata. J. B.
Plantago quinquenervia. Lob. Ger.
Plantago altera, & Coſta Canina. Taber.
} *Vid.* Plantago minor.
Plicaria &c. in H. H. *Eſt* Muſcus ſquamoſus, vulgaris, repens, clavatus. 3. iii. 1.
Plumbago. (6) 22. 142. xv. 4.
Polemonia. Ceſ. *Eſt* Been album Officinarum. 59. xxxiv. 5.
Polium montanum, luteum. (14) 51. xxxi. 5.
Polium vulgare. Park. *Vid.* Polium Montanum, luteum.
Polium Theophraſti, & Dioſcorid., & Arabum, vermiculato folio. Col. *Eſt* Santolina &c. 34. xxii. 1.
Polygala vulgaris. 147. lxviii. 2.
Polygala tetrapetala, ſiliculoſa, bicapſularis, longo, & anguſto folio, minor. M. H.
Polygala recentiorum. Adv.
Polygala minor. Park.
Polygonon mollis. J. B.
} *Vid.* Polygala vulgaris.
Polygonatum latifolium, vulgare. (25) 105. lii. 8.
Polygonum minus, ſive *Millegrana major*. C. B. P. *Eſt* Herniaria glabra. 123. lx. 7.
Polygonum bacciferum, maritimum, minus. C. B. P. *Eſt* Ephedra &c. 128. lxii. 11.
Polypodium vulgare. (3) 5. iv. 2.
Pomum amoris, fructu rubro. Eyſt. *Eſt* Lycoperſicum &c. 107. liii. 8.
Pomum Hieroſolymitanum. *Eſt* Momordica &c. 110. lv. 1.
Polytricon in Bauh.
Polytricum &c. in J. B.
} *Eſt* Trichomanes &c. 5. iv. 4.
Pompejana Cypria. Dod. Gall. *Eſt* Braſſica cauliflora. 149. lxviii. 8.
Porrum commune, capitatum. (32) 135. lxv. 1.
Porrum ſylveſtre, vinearum. 135. lxv. 2.
Porrum ſectivum, Juncifolium. C. B. P. *Eſt* Cepa ſectilis, juncifolia &c. 136. lxv. 6.
Porrum ſylveſtre, gemino capite. 135. lxv. 3.
Portulaca latifolia, ſativa. (16) 60. xxxix. 11.
Portulaca hortenſis. Trag.
Portulaca latioribus foliis. Ceſ.
} *Vid.* Portulaca, ſativa.
Potamogeton rotundifolium. (15) 55. xxxiii. 1.
Potamogeton ſpicata. Tabern. *Vid.* Potamogeton rotundifolium.
Potamogeton perfoliatum. 55. xxxiii. 2.
Potamogeton foliis latis, ſplendentibus. C. B. P.
Potamogeton altera. *Dodonæi* J. B.
Potamogeton tertia. Dod. p.
} *Vid.* Potamogeton perfoliatum.
Potamogeton foliis anguſtis, ſplendentibus, 56. xxxiii. 3.
Potentilla, *ſeu* Argentina. (4) 9. 140. vii. 4.
Praſſium. Anguill. *Eſt* Marrubium album, vulgare. 45. xxviii. 3.
Primula Veris umbellata, odorata, pratenſis. (15) 56. xxxiii. 4.
Primula Veris, flavo flore, elatior. Cluſ. H.
Primula Veris, odorata, flore luteo, ſimplici. J. B.
Primula Veris major, floribus luteis odoratis. Dod. p.
Primula Veris pratenſis, odorata lutea. Adv. Lob.
} *Vid.* Primula Veris umbellata, odorata &c.
Primula Veris pallido flore, humilis. 56. xxxiii. 5.
Primula Veris ſylveſtris, flore pallido. Eyſt.
Primula Veris minor. Dod. p.
Primula Veris ſylvarum. Adv. Lob.
} *Vid.* Primula Veris pallido flore, humilis.
Prunella, flore minore, vulgaris. J. B.
Prunella Officinarum. Eyſt.
Prunella vulgaris. Park. M. H.
} *Eſt* Brunella &c. xxix. 2.

Pſeu-

Pſeudo-Rhabarbarum quibuſdam in Boerh., & M. H. Eſt Thalictrum majus &c. 10. VIII. 2.
Pſeudo-Rha recentiorum. Adv. Lob. &c. Eſt Lapathum, folio rotundo, Alpinum. 116. LVII. 3.
Pſeudo-iris, ſeu Iris ſylveſtris. Dod. p. } Eſt Iris paluſtris lutea &c.
Pſeudo-Iris paluſtris. Eyſt. 131 LXIII. 11.
Pſeudo Orchis Bifolium. Dod. p. eſt Ophris &c. 138 LXV. 14.
Pſeudo-Valeriana annua, arvenſis, pratox, humilis, ſemine nudo, compreſſo, rotundo. M. H. eſt Valerianella &c. 141. LXVI. 10.
Pſeudo Nardus. J. B. eſt Lavandula &c. 43. XXVII. 1. 2.
Pſeudo-Struthium. Math. eſt Luteola. 70. XXXIX. 8.
Pſyllium majus, erectum. (29) 125. LXI. 7.
Pſyllium annuum, majus, foliis integris. M. H. Vid. Pſyllium majus, erectum.
Ptarmica vulgaris, folio longo, ſerrato, flore albo. (9) 31. XX. 10.
Ptarmica folio Draconis, vel Sternutamentaria. Lugd. Vid. Ptarmica vulgaris &c.
Ptarmica lutea, ſuaveolens &c. in T. eſt Ageratum foliis ſerratis. 34 XXII. 4.
Ptbora Valdenſium. Cluſ. Vid. Thora &c. 84. XLV. 8.
Pucnocomon. Gul. eſt Succiſa &c. 37. XXIII. 2.
Pulegium latifolium. (14) 52. 146. XXXI. 9.
Pulegium vulgare. Vid. Pulegium latifolium.
Pulicaris herba. Lugd. Eſt Pſyllium majus &c. 125. lxi. 7.
Pulmonaria arborea &c in I. B. Eſt Lichen arboreus &c. 4. iii. 4.
Pulmonaria Gallica, ſive aurea. Tabern. Eſt Hieracium murorum, folio pilosiſſimo. 24. xvi. 5.
Pulmonaria vulgaris, maculoſo folio. (15) 54. xxxii. 8.
Pulmonaria Italorum, ad Bugloſſum accedens. I. B. Eſt Pulmonaria vulgaris &c.
Pulſatilla folio craſſiore, & majore flore. (4) 8. vi. 4
Pulſatilla purpurea caerulea-ve. I. B. Vid. Pulſatilla &c. praedicta.
Pyrethrum Officinarum. (5) 30. xx 9.
Pyrethrum corymbiferum, flore Bellidis. M. H.
Pyrethrum Dioſcoridis &c. Adv. Lob. Ger.
Pyrethrum vulgare, flore Buphthalmi, I. B.
Pyrethrum Germanicum Geſn. } Vid. Pyrethrum Officinarum.
Pirola rotundifolia, major. (20) 76. xlii. 5.
Pyrola rotundifolia, paluſtris, flore unico ampliore. Eſt Parnaſſia. M. H. 67. xxxviii. 2.

Q

Quinquefolium majus, repens. (4) 8. vii 2.

R

Radix cava. Dod. p. Eſt Fumaria bulboſa. 86. xlvi. 3.
Radix cava, minima. Ger. Eſt Moſchatellina &c. 109. liv. 4.
Radix dulcis. Trag.
Radix Scythica &c. Brunf. } Eſt Glycyrrhiza ſiliquoſa &c. 98. l 9.
Radix Idea, Hippogloſſum Cul. Eſt Hippogloſſum &c. 104. iii. 6.
Ranunculus vernus, rotundifolius, minor. T.
Ranunculus pratenſis, rotundifolium, radice granuloſa. M. H. } Eſt Chelidonium minus. 7. vi. 1.
Ranunculus tridentatus, vernus, T. Eſt Hepatica trifolia &c. 7. vi. 2.
Ranunculus pratenſis, erectus, acris. (4) 8. vi. 5.
Ranunculus rectus, non repens, flore ſimplici, luteo. J. B.
Ranunculus pratenſis, ſurrectis cauliculis. Lob. } Vid. Ranunculus pratenſis, erectus, acris.
Ranunculus pratenſis, radice verticilli modo rotunda. 8. vi. 6.
Ranunculus tuberoſus, major. I. B.
Ranunculus bulboſus. Lob. } Vid. Ranunculus pratenſis, radice verticilli modo rotunda.
Radica paluſtris, Plantaginis folio, ampliore. T. Eſt Plantago aquatica, latifolia. 10. viii. 3.
Ranunculus Aſphodeli radice, dictus Ptbora major. M. H.
Ranunculus flore Cyclaminis, radice Aſphodeli, major. T.
Ranunculus radice Aſphodeli, Thora dictus. Flor. } Eſt Thora Valdenſium. 84. xlv. 8.
Ranunculus minimus, Septentrionalium, herbido, muſcoſo flore &c. Lob.
Eſt Ranunculus nemoroſus, Moſchatellina dictus. C. B. P. } Eſt Moſchatellina &c. 109. liv. 4.
Ranunculus gramineo folio, flore caudato, ſeminibus in capitulum ſpicatum congeſtis. T. Eſt Myoſurus. 125. lxi. 9.
Rapa ſativa, rotunda. (23) 91. 150. xlviii. 2.
Rapa mas. Theophraſti, & Plinii.
Rapum vulgare. Dod. p
Rapum ſativum, orbiculatum. Lugd. } Vid. Rapa ſativa rotunda.
Rapa ſativa, oblonga, ſeu foemina. 91. xlviii, 3.
Rapum oblongum. Trag. Eſt Rapa ſativa, oblonga &c.
Rapum rubrum ſativum. Fuch. Eſt Beta rubra, radice Rapae. 122. lx. 3.
Raphanus ruſticanus. C. B. P.
Raphanus ſylveſtris, ſive Armoracia multis. J. B.
Raphanus ruſticanus, craſſâ radice, Lapathi folio. Lob.
Raphanus ruſticus. Cam. } Eſt Cochlearia folio cubitali. 50. xlvii. 11.
Raphanis magna. Dod. p.
Raphanus niger major, rotundus. (23) 90. xlvii. 12.
Raphanus major orbiculatus. C. B. P.
Raphanus, ſive radicula ſativa. Dod. p.
Raphanus niger, rotundiore radice. Park. } Vid. Raphanus &c. praedictus.
Rapum Geniſtae, ſive Hippophaeſtum κόνδυλος floribus galeatis T. ... dis. Adv. Lob. Eſt Orobanche &c. 66. xxxvi. 6.
Rapunculus eſculentus. C. B. P.
Rapunculus vulgaris, campanulatus. J. B.
Rapuntium parvum. Adv. Lob. } Eſt Campanula radice eſculenta &c. 69 xxx x 3.
Rapunculus ſpicatus. (18) 70. xxxix. 6.
Rapunculus Alopecurus. Dod. p.
Rapunculus corniculatus, ſpicatus, ſive Alopecuroides. M. H.
Rapunculus major, Alopecuroides, comoſo flore. Adv. Lob.
Rapunculus Alopecuroides, longa ſpica. Cluſ. H
Rapunculus ſpicatus, ſive comoſus &c J. B. } Vid. Rapunculus ſpicatus praedict.
Raponticum, qua bodie Centaurea major. Trag. Eſt Centaurium majus, folio in lacinias plures diviſo. 81. xliv. 1.
Regina Prati in M. H. Eſt Ulmaria. 81. xliv. 10.
Reſeda vulgaris. (18) 70. xxxix. 7.
Reſeda lutea I. B.
Reſeda minor &c Park. } Vid. Reſeda vulgaris.
Reſta Bovis, purpurea in J. B. Eſt Anonis ſpinoſa, purpurea. 95. xlix. 7.
Rha, ſive Rhei ut aſſimatur. Dod. p. Eſt Centaurium majus folio Helenii incano. 40. xxv. 2.
Rhabarbarum rotundifolium, verum. (28) 115. lvii. 1.
Rhabarbarum. J B.
Rhabarbarum Officinarum in M. H.
Rha, & rhyum. Dioſc.
Rhaponticum. Alp. Exot.
Rha verum Antiquorum. Ger. } Vid. Rhabarbarum rotundifolium verum.
Rha capitatum Helenii folio. Lugd.
Rhaponticum folio Helenii incano. C. B. P. } Eſt Centaurium majus, folio Helenii incano. 40. xxv. 2.
Rhaponticum anguſtifolium, incanum. C. B. P.
Rha Ponticum alterum, anguſtiore folio. Lugd } Eſt Centaurium majus, folio Helenii, anguſtiore. 40. xxv. 3.
Rhodia radix. C. B. P. Eſt Thelephium luteum, minus &c. 81 xliv 8.
Ricinus vulgaris. (18) 71. xl 1.
Ricinus, ſive Cataputia major, vulgaris. Park.
Ricinus major. Eyſt. } Vid. Ricinus vulgaris.
Rorella &c. Eyſt.
Roſſolis &c Lob. } Eſt Ros Solis &c. 59 xxxiv. 9.
Roſa Hiericuntis. Trag. Eſt Conchis &c. 29. ix. 2.
Roſea radix. Lob. Eſt Thelephium luteum, minus. 81. xliv. 8.
Roſmarinus hortenſis, anguſtiore folio. (13) 50. 145. xxx. 7.
Roſmarinus coronarius. Eyſt. Vid. Roſmarinus &c. praedictus.
Ros Solis folio ſubrotundo. (16) 59. xxxiv. 9.
Ros Solis vulgo.
Ros Solis foliis circinata rotunditatis. J. B. } Vid. Ros Solis.
Rubeola. Eſt Aſperula odorata &c. 41. xxvi. 4.
Rubia Tinctorum, latior. (11) 41. xxvi. 1.
Rubia major. Cluſ H. Vid. Rubia &c. praedicta.
Rubia montana, odora. H. L. Boerh.
Rubeus accedens, Aſperula quibuſdam, ſive Hepatica ſtellaris. J. B. } Eſt Aſperula odorata. 41 xxvi. 4.
Rubus Myrtifolius aculeatus. (16) 104. iii. 5.
Ruſcus anguſtifolius, fructu folio innaſcente. M. H. Eſt Hippogloſſum &c. 104. iii. 6.
Ruſcus latifolius, fructu folio innaſcente. M. H. Eſt Laurus Alexandrina. 104. iii. 7.
Ruta Capraria. Park. Eſt Galega vulgaris. 98. l. 6.
Ruta hortenſis, latifolia. (19) 73. xli. 1.
Ruta major, hortenſis &c. M. H.
Ruta ſativa &c. I. B.
Ruta graveolens &c. Dod. p.
Ruta domeſtica. Trag. } Vid. Ruta hortenſis, latifolia.
Ruta ſylveſtris flore magno, albo. C. B. P.
Ruta, qua dici ſolet Harmala. I. B. } Eſt Harmala. 74 xli. 2.
Ruta muraria. (3) 6. 140. v. 3.
Ruta muraria, ſive Salvia vita. Park. Vid. Ruta muraria praedicta.

S

Sagapenum. Dioſc. Vid. Panax coſtinum. 19. xiv. 1.
Salicaria vulgaris, purpurea, foliis oblongis. (16) 61. xxxv. 1.
Salicornia. (28) 121. lix. 10.
Salicornia geniculata, annua. T. Cor. Vid. Salicornia praedicta.
Salvia vita. Adv. Lob. Eſt Ruta muraria. 6. v. 3.
Salvia major. (13) 46. xxviii 9.
Sambucus humilis &c. Park. Eſt Ebulus &c. 108. liii 9. 10.
Sampſuccus &c. Cord. Eſt Majorana vulgaris. 49 xxx. 7.
Sampuchus, ſive Marum Maſtichen redolens. C. B. P. Eſt Maſtichina. 45. xxviii. 2.
Sanamunda. Eſt Caryophyllata vulgaris. 9 vii. 5.
Sana Sancta Indorum. Ger. Eſt Nicotiana &c. 64. xxxvii. 4. 5.
Sanguiſorba minor. I. B. Eſt Pimpinella &c. 123. lxi. 1.
Sanicula Officinarum. (6) 21. xiv. 6.
Sanicula mas Fuchſii, ſive Diapenſia. I. B. Eſt Sanicula Officinarum.
Sanicula Alpina, lutea. Eſt Auricula Urſi, flore luteo. 57. xxxiii. 6.
Sanicula Alpina, villoſa, foliis Borraginis. Eſt Auricula Urſi Myconi. 57. xxxiii. 7.
Sanicula foemina quibuſdam, aliis Helleborus niger. I. B. Eſt Aſtrantia nigra, major. 141. lxvi. 9.
Santolina foliis teretibus. (9) 34 xxii 1.
Saponaria vulgaris. (16) 58. xxxiv. 4.
Satureja ſativa. (13) 46. xxviii. 7.

Satu-

Satureja hortenſis, ſive *Cunila ſativa Plinii*. C. B. P. } *Vid.* Satureja ſativa.
Satureja domeſtica. Pyſt.
Satureja hortenſis Æſtiva. Ger.
(16) 61. xxxv. 3.
Saxifraga rotundifolia, alba.
Saxifraga alba, radice granuloſa. J. B. } *Vid.* Saxifraga rotundifolia, alba.
Saxifraga alba, tuberoſa radice. Cluſ. H.
Saxifraga alba, ab ſtabantes radice. Lob.
61. xxxv. 3.
Saxifraga verna, annua, humilior.
Saxifraga rotundifolia, aurea. C. B. P. *Eſt* Chryſoplenium &c. 133. lx. 6.
Saxifraga minor, dicta Sanguiſorba. H. L. *Eſt* Tragoſelinum minus &c. 16 xi. 1.
(10) 37. xxiii. 1.
Scabioſa pratenſis, hirſuta, quæ Officinarum.
Scabioſa major, communior, hirſuta, folio laciniato. J. B. } *Vid.* Scabioſa pratenſis, hirſuta, quæ Officinarum.
Scabioſa vulgaris, major. Dod. p.
Scabioſa diſſectifolia major. Thl.
Scabioſa vulgaris, & Scabioſa Officinarum, floſculis è cæruleo purpuraſcentibus. Pyſt.
Scabioſa integrifolia, glabra, radice præmorſa. Boerh. } *Eſt* Succiſa, ſive Morſus Diaboli.
Scabioſa pratenſis, noſtras præmorſa radice. M. H.
Scabioſa folio integro, glabro, flore cæruleo. T.
37. xxiii. 2.
Scabioſa montana, globoſo flore, gramineis foliis latioribus. H. L. *Eſt* Statice &c. 144 lxvii. 6.
Scadida Calli. H. Malab. *Eſt* Euphorbium verum Antiquorum &c. 72. lx. 7.
Scammonea Syriaca. C. B. P. } *Eſt* Convolvulus Syriacus &c. 68. xxxviii. 7.
Scammoneum Syriacum Antiochenum. Lob.
Schœnoprasum. Dod. p. *Eſt* Cepa ſectilis &c. 136. lxx. 6.
(32) 135. lxix. 9.
Scilla vulgaris, radice rubra.
Scilla rufa, magna, vulgaris. J. B. } *Vid.* Scilla vulgaris &c.
Scilla rubentibus radicis tunici folio Aloes carinato. Lob.
Sclarea. Boerh. *Eſt* Horminum &c. 46. xxviii. 8.
Scorodoproſum. II. Cluſ. H. *Eſt* Allium ſativum alterum. 136. lxvi. 8.
Scolymus ſativus &c. J. B. } *Eſt* Cinara hortenſis. 39. xxiv. 3.
Scolymus Græcorum &c. Eyſt.
Scolopendria vulgaris. *Eſt* Lingua Cervina Officinarum. 4. iv. 1.
Scolopendria. Trag. *Eſt* Aſplenium, ſive Ceterach. 5. iv. 3.
(14) 51. 146. xxvi. 4.
Scordium.
(25) 101. li. 5.
Scorpioides Bupleuri folio.
Scorpioides Sili quæ cornuta biſcida. J. B. } *Vid.* Scorpioides Bupleuri folio.
Scorpioides Bupleuri folio, corniculis aſperis hirſutis, minus contortis. M. H.
Scorpioides Bupleuri folio, corniculis aſperis, magis in ſe contortis, & convolutis. 101. li. 6.
Scorpioides ſiliqua craſſa Boelii. 101. li. 7.
Scorpioides Bupleuri folio, corniculis craſſioribus, & magis ſtrangioſis, lumi inſtar contortis, & in ſe convolutis. M. H. } *Vid.* Scorpioides ſiliqua craſſa Boelii.
Scorpioides major. Par. Parad.
Scorpioides Bupleuri folio, ſiliquis lenibus. 101. li. 8.
Scorpioides Bupleuri folio, corniculis aſperis, & rugoſis, ſeu rigidis, ſtrictis, ſeu falcatis, lumi inſtar contortis, & in ſe convolutis. M. H. *Vid.* Scorpioides Bupleuri folio, ſiliquis lenibus.
(8) 25. xvii. 3.
Scorzonera latifolia, ſinuata.
Scorzonera major, Hiſpanica. I. Cluſ. H. *Vid.* Scorzonera latifolia, ſinuata. 25. lxvii. 1.
Scorzonera latifolia, altera.
Scorzonera major, Pannonica. I. Cluſ. } *Vid.* Scorzonera latifolia, altera.
Scorzonera latifolia, Germanica, Viperaria. Eyſt.
(17) 65. xxxvii. 2.
Scrophularia nodoſa, fœtida.
Scrophularia vulgaris, & major. J. B. } *Vid.* Scrophularia nodoſa, fœtida.
Scrophularia radice nodoſa, fœtida. M. H.
Scrophularia major. Brunf. Adv. Lob. Cæſ. Lugd.
Scrophularia minor. Jonſon. in Ger. 147. lxviii. 1.
Scrophularia radice fibroſa.
Scrophularia aquatica, major. C. B. P. } *Vid.* Scrophularia radice fibroſa.
Scrophularia maxima, radice fibroſa. J. B.
Scrophularia, ſive Opuntia Marina. *Eſt* Opuntioides &c. 139. lxvi. 1.
Scutellaria aquatica, vulgo Terſianaria dicta. H. L. } *Eſt* Caſſida paluſtris &c.
Scutellaria paluſtris, repens, cærulea. M. H. 145. lxvii. 10.
(25) 100. li. 3.
Securidaca lutea, major.
Securidaca flore luteo, ſiliqua oblonga. J. B. } *Vid.* Securidaca lutea, major.
Securidaca vera. Cluſ.
Securidaca vera, plurimis floſculis luteis, corymbi modo diſperſis, ſiliquis latis compreſſis, intergranum, & granum junctis, ſeminibus quadratis. M. H.
Securidaca Hedyſarum peltinum. Tabern. Geſn. &c.
Sedo affinis, juncoides paluſtris. M. H. *Eſt* Butomus. 148. lxviii. 9.
(20) 79. xliv. 1.
Sedum majus, vulgare.
80. xliv. 2.
Sedum minus, tereti folium, album.
Sedum minus Officinarum. Ger. } *Vid.* Sedum minus, teretifolium, album.
Sedum minus, foliis longiuſculis, tereti, flore candido. J. B.
Sedum Vermiculari &c. Lob. Adv. Obſ. 80. xliv. 3.
Sedum minus, luteum, folio acuto.
Sedum minus hæmatoides. Ger. Tab. *Vid.* Sedum minus, luteum, folio acuto. 80. xliv. 4.
Sedum parvum, acre, flore luteo.
Sedum minus, cauſticatum. Eyſt. } *Vid.* Sedum parvum, acre, flore luteo.
Sedum minus. VIII. *Caſſiticus*. Cluſ.
Sedum luteum murale, folio umbilicato, rotundo. M. H. *Eſt* Cotyledon, Umbilicus Veneris. 80. xliv. 5.
Sedum paluſtre luteum, foliis ſubrotundis ſeſſilibus. M. H. *Eſt* Chryſoplenium. 133. lx. 6.
Sedum tridactylites, tectorum. C. B. P. *Eſt* Saxifraga verna, annua, humilior. 61. xxxv. 3.
Sedum bicorne, album, rotundifolium, erectum, radice granuloſa. M. H. *Eſt* Saxifraga rotundifolia, alba. 61. xxxv. 2.
Sempervivum majus, alterum, ſive Jovis barba. Dod. p. *Eſt* Sedum majus, vulgare. 79. xliv. 1.
Sempervivum minus, primum. Dod. p. *Eſt* Sedum minus luteum folio acuto. 80. xliv. 3.
Semen ſanctum, ſive ſantonina. Lugd. Lob. } *Eſt* Abſinthium ſantonicum.
Semen Lumbricorum &c. Chabr.
Semen ſantonicum. Chabr. 35. xxii. 7.
Sempſon. Alpin. *Eſt* Seſamum. 86. xlvi. 7.
Senecio minor, vulgaris. (9) 32. xxi. 4.
Serratula. 144. lxvii. 8.
Serratula Tinctoria. Pyſt. } *Vid.* Serratula prædicta.
Serratula vulgaris, foliis laciniatis. M. H.
Serratula flore purpureo. Park.
Seriola, vel Endivola. Adv. *Eſt* Intybus ſativa, anguſtifolia. 26. xviii. 1.
Seris &c. Park. *Eſt* Intybus, ſive Endivia ſativa, latifolia &c. 86. xviii. 1. 2. 2.
Seris picris. Lob. *Eſt* Cichorium ſylveſtre &c. 26. xviii. 6.
Sermontanum. Cæſ. *Eſt* Seſeli, ſive Siler &c. 14 x. 1.
Serpentaria altera Virginiana vulgò. Pluk. } *Eſt* Ariſtolochia Piſtolochia &c. 77. xlii. 8.
Serpentaria Virginiana, caule nodoſo. Baniſter.
Serpentaria columbina in M. H. *Eſt* Dracunculus polyphyllus. 110. liv. 8.
Serpentaria major, Officinarum in M. H. *Eſt* Aſarum Cyclaminis folio, Virginianum. 123. lx. 5.
Serpyllum vulgare, minus. (12) 44. xxvii. 1.
Sertulara. Imper. } *Eſt* Opuntioides &c.
Sertulara Opuntia marina. Chabr. 139. lxvi. 1.
Seſamum. (22) 86. xlvi. 7.
Seſamum Veterum. C. B. P. } *Vid.* Seſamum prædictum.
Seſamum verum. Lugd. Cam.
Seſeli, ſive Siler Montanum, vulgare. (5) 14. x. 1.
Seſeli paluſtre, lacteſcens, acre, foliis ferulaceis, flore albo, ſemine lato. J. B. *Eſt* Thyſſelinum paluſtre. 141. lxvi. 8.
Seutlolapathum, & Seutlomalache in M. H. *Eſt* Spinachia &c. 126. lxii. 1.
Sicula &c. C. B. P. &c. *Eſt* Beta candida. 112. lv. 5.
Sideritis Anglica, ſtrumoſa radice. Park. *Eſt* Stachys paluſtris, fœtida. 44. xxvii. 5.
Sideritis vulgaris, hirſuta, erecta. (13) 47. xxix. 4.
Sideritis Heraclea. Cord. *Vid.* Sideritis vulgaris &c.
Sideritis. II. *Dioſc. minor*. Col. *Eſt* Pimpinella Sanguiſorba. 123. lxi. 1.
Sideritis. III. *Dioſc.* Col. *Eſt* Sanicula Officinarum. 21 xiv. 6.
Sigillum Salomonis. J. B. *Eſt* Polygonatum &c. 105. lii. 8.
Siler montanum vulgare. J. B. } *Vid.* Seſeli &c.
Siler montanum vulgo Seſelius. Park. 14 x. 1.
Silybum. Angu. *Eſt* Carduus Marianus &c. 38 xxiv. 1.
Sinapi Rapi folio. (23) 91. xlviii. 5.
Sinapi ſiliqua latiuſcula, glabra, ſemine ruffo, ſive vulgare. J. B. } *Vid.* Sinapi Rapi folio.
Sinapi ſativum primum. Dod. p.
Sion Cratevæ Erucæ folium. Adv. Lob. *Eſt* Siſymbrium aquaticum. 93 xlviii. 8.
Siſarum Germanorum. (5) 15. 14. x. 6.
Siſon, quod Amomum Officinis noſtris. C. B. P. *Eſt* Sium Aromaticum &c. 16. 141. xi. 3.
Siſymbrium aquaticum. (23) 93. xlviii. 8.
Siſymbrium Cardamine &c. J. B. Fuchſ. *Eſt* Siſymbrium aquaticum.
Sium latifolium. (5) 16. xi. 2.
Sium maximum, latifolium. J. B. } *Vid.* Sium latifolium.
Sium Dioſc., ſive *Paſtinaca aquatica, major*. Park.
Sium aromaticum, Siſon Officinarum. 16. xi. 3.
Smilax hortenſis. J. B. *Eſt* Phaſeolus major &c. 93. xlix. 1.
Smilax lævis, major. *Eſt* Convolvulus major. 69. xxxix. 2.
Smilax aſpera, fructu rubente. (25) 108. lii. 1.
Smilax aſpera, rubro fructu. Cluſ. *Vid.* Smilax aſpera &c. *prædicta*.
Smirnium majus. (5) 15. x. 5.
Soda, Kali magnum, Sedi medii folio, ſemine cochleato. Lob. *Eſt* Kali majus &c. 121. lix. 9.
Solanum Officinarum, acinis nigricantibus. (26) 106 liii. 4.
Solanum vulgare. Park. } *Vid.* Solanum Officinarum &c.
Solanum hortenſe. Dod. p.
Solanum ſcandens, vel Dulcamara. 107. liii. 5.
Solanum pomiferum, fruteſcens, Africanum, ſpinoſum, nigricans, flore Borraginis, folio profunde laciniato. 107 liii. 6.
Solanum ſpinoſum, arboreſcens, Capitis Bonæ Spei vulgò. Breyn. *Vid.* Solanum pomiferum, fruteſcens &c *prædictum*.
Solanum ſomniferum, verticillatum. C. B. P. *Eſt* Alkekengi fructu parvo, verticillato. 106. liii. 2.
Solanum veſicarium, verticillatum, fructu ovato, minore. M. H. *Eſt* Alkekengi Mexicanum. 106. liii. 3.
Solanum veſicarium. Dod. p. } *Eſt* Alkekengi Officinarum. 105. liii. 1.
Solanum Halicacabum vulgare. J. B.
Solanum veſicarium, vulgare, repens, fructu, & veſica rubra. M. H.
Solanum urens Capſicum dictum, ſive Piper Indicum, vulgatiſſimum. M. H. *Eſt* Capſicum &c. 107. liii. 7.
Solanum pomiferum, fructu rotundo, ſtriato, molli. C. B. P. *Eſt* Lycoperſicon &c. 107 liii. 8.

Sola-

Solanum quadrifolium, bacciferum. C B P.
Solanum congener, non ramoſum, tetraphyllum. M. H. } Eſt Herba Paris. 109. liv. 5.
Soldanella vulgaris. Park.
Soldanella Marittima, minor. C. B. P.
Soldanella Marina. Eyſt. } Eſt Convolvulus Maritimus &c. 68. xxxviii. 6.
Soldanella Equina. I. B. Eſt Ferrum Equinum &c. 100. li. 4.
Solidago Saracenica. Trag. Eſt Virga aurea, anguſtifolia, ferrata &c. 28. xix. 4.
Sonchus levis laciniatus, latifolius. (7) 23. xvi. 3.
Sonchus minus laciniosus, mitior, ſive minus ſpinoſus. I. B.
Sonchus levis, vulgaris, foliis laciniatis Dentis Leonis. Lob. } Vid. Sonchus levis laciniatus &c.
Sonchus aſper, non laciniatus. 23. xvi. 4.
Sonchus minus laciniosus, aſperior, ſive ſpinoſior. I. B.
Sonchus levis tenerior. Lob.
Sonchus aſperior. Dod. p. } Vid. Sonchus aſper, non laciniatus.
Soncho affinis Lampſana domeſtica. C B. P. Eſt Lampſana. 26. xviii. 4.
Spatula fœtida. Dod p. Eſt Xyris &c. 132. lxiii. 12.
Sphondylium vulgare, hirſutum. (6) 19. xliii. 4.
Sphondylium quibuſdam, ſive *Branca Urſina Germanica*. I. B. Vid. Sphondylium vulgare &c.
Sphondylium, vel *potius Paſtinaca Germania affinis Panax*, ſive *Pſeudo-Coſtus flore luteo*. I. B. Eſt Panax coſtinum. 19. xlv. 1.
Sphondylium majus, ſive *Heracleum quibuſdam*. I. B.
Sphondylium humilius, latioribus foliis, umbella ampliore. M. H. } Eſt Panax ſphondylii folio, ſive Heracleum. 20. xiv. 2.
Spica vulgaris, flore cæruleo. Eyſt.
Spica Nardi. Cam. } Eſt Lavandula &c. 43. xxvii. 1. 2.
Spinoſum Olus. Geſn. Eſt Spinachia &c. 126. lxii. 1.
Spinachia ſemine ſpinoſo. (30) 126. lxii. 1.
Spinacia vulgaris, capſula ſeminis aculeata. T.
Spinacia mas. I. B. } Vid. Spinachia ſemine ſpinoſo.
Spinacia fragifera. Aldin. Eſt Chenopodio morus. 120. lix. 3.
Spongia ad uſum præſtantiſſima, foraminibus exiguis pervia. 139. lxxi. 3.
Spuma Maris. Caſ. M. H. Eſt alcyonium &c. 2. i. 9.
Stachys fœtida, ſepium flagellis reptatricibus. (12) 44. 145. xxvii. 4.
Stachys paluſtris, fœtida. 43. xxvii. 5.
Staphis agria. (21) 84. xlv. 9.
Statice. 144. lxvii. 6.
Stellaria. Matth. Caſt. Lugd. Eſt Alchimilla vulgaris. 121. lix. 7.
Sternutatoria in M H.
Sternutamentaria &c. Lugd. } Eſt Ptarmica vulgaris &c. 31. xx. 10.
Stœchas citrina, tenuifolia, Narbonenſis. I. B. Eſt Elichryſum, ſive Stœchas citrina &c. 33. xxi. 8.
Stœchas purpurea. (12) 43. xxvii. 3.
Stœchas Arabica vulgò dicta. I. B.
Stœchas brevioribus ligulis. Cluſ. H. } Vid. Stœchas purpurea.
Stramonia, ſive Stramonium. (19) 74. xli. 3.
Stramonia mutila, ſive *pomum ſpinoſum*. I. B.
Stramonia, ſeu *Datyra, pomo ſpinoſo, rotundo, longo flore*. M. H.
Stramonium fructu ſpinoſo rotundo flore albo, ſimplici. T. } Vid. Stramonia &c., ſive Stramonium.
Stratiotes Millefolia. Fuchſ. Eſt Millefolium vulgare. 31. xxi. 1.
Strumaria. Adv. Lob. Eſt Xanthium &c. 125. lxi. 10.
Struthium. Fuch. Eſt Saponaria vulgaris. 58. xxxiv. 4.
Succiſa, ſive Morſus Diaboli. (10) 37. xxiii. 2.
Succiſa glabra. C B. P. Vid. Succiſa &c. *prædicta*.
Symphytum, ſive Conſolida major. (15) 55. xxxii. 10.
Symphytum majus, vulgare. Park.
Symphytum magnum. I. B. } Vid. Symphytum &c. *prædict.*

T

TAbacum &c. C. B. P. Lob. &c. Eſt Nicotiana &c. 64. xxxvi. 4. 5.
Taloſſe Javanenſibus. Iaid. Eſt Colocaſia. 109. liv. 6.
Tanacetum vulgare, luteum. (9) 34. xxii. 2.
Tanacetum hortenſe, foliis, & odore Menthæ. H. L.
Tanacetum hortenſe Lepidii foliis ſerratis, Ageratum intenſe redolens. Pluk. } Eſt Balſamita major. 34. xxii. 3.
Tapſus barbatus. Ger. Eſt Verbaſcum mas &c. 63. xxxv. 8.
Taraxacon minus. Lonic. Malp. Eſt Dens Leonis latiore folio. 24. xvii. 1.
Tarchon Avicennæ. Cluſ. H. Eſt Draco herba. 36. xxii. 10.
Telephium Dioſc., & Plin. Col. Eſt Fabago &c. 149. lxxiii. 6.
Telephium vulgare. (21) 80. xliv. 6.
Telephium alterum, ſive *Craſſula*. Dod. p. Vid. Telephium vulgare.
Telephium latifolium, peregrinum. 80. xliv. 7.
Telephium primum. Dod. p. Vid. Telephium latifolium peregrinum.
Telephium luteum, minus, radice Roſam redolente. 81. xliv. 8.
Tertianaria alias Lyſimachia galericulata. J. B. Eſt Caſſida paluſtris &c. 145. lxvii. 10.
Teſticulus latifolius, & Satyrium triphyllum. Tabern. Eſt Orchis latifolia &c. 138. lxv. 13.
Teucrium, ſive *Veronica mas*. Trag. Eſt Veronica mas, ſupina &c. 62. xxxv. 6.
Thalictrum majus ſiliqua angulosa, aut ſtriata. (4) 10. 141. viii. 2.
Thalictrum magnum. Dod. p.
Thalictrum nigrius, caule, & ſemine ſtriato. J. B. } Vid. Thalictrum majus &c. *prædict.*
Theriacaria, Amantilla in M. H. Eſt Valeriana major, odorata radice. 21. xv. 2.
Theriacaria. Caſt. Eſt Luteola herba &c. 70. xxxix. 8.
Thlaſpi arvenſe ſiliquis latis. (22) 88. xlvii. 4.
Thlaſpi Dioſc. Drabæ, & Cameline folio. Lob. Vid. Thlaſpi arvenſe, ſiliquis latis.
Thlaſpi vulgarius. 89. xlvii. 5.
Thlaſpi arvenſe, Vaccariæ folio incano, majus. C B P.
Thlaſpi alterum. Dod. p.
Thlaſpi vulgatiſſimum, Vaccariæ folio. Adv. Lob.
Thlaſpi verum, cujus ſemine utimur in Theriaca. Cam.
Thlaſpi Officinarum. Cluſ. } Vid. Thlaſpi vulgarius.
Thlaſpi majus, Alyſſon dictus campeſtre, majus. Eſt Alyſſon incanum &c. 149. lxxiii. 7.
Thora Valdenſium. 84. xlv. 2.
Thora folio Cyclaminis. J. B.
Thora, ſeu *Phthora*. Ger. } Vid. Thora Valdenſium.
Thymbra Hiſpanica, Majorana folio. Eſt Maſtichina. 45. xxviii. 2.
Thymus vulgaris, folio tenuiore. (12) 44. xxvii. 7.
Thymum durius. Dod. Ger.
Thymum vulgare, rigidus, folio cinereo. J. B. } Vid. Thymus vulgaris &c.
Thyſſelinum paluſtre. 141. lxvi. 8.
Thyſſelinum paluſtre, foliis ferulaceis. H L. Vid. Thyſſelinum paluſtre.
Tithymalus foliis Pini forte Dioſcoridis Pityuſa. (18) 71. xl. 2.
Tithymalus pineus. Ger.
Tithymalus Cypariſſiæ ſimilis Pityuſa multis. J. B. } Vid. Tithymalus foliis Pini &c. *prædict.*
Tithymalus Cypariſſias. 71. xl. 3.
Tithymalus Cupreſſinus, ſive *humiplanus*. Vid. Tithymalus Cypariſſias.
Tithymalus latifolius, Cataputia dictus. 72. xl. 4.
Tithymalus major, annuus, glaucifolius. M. H. Vid. Tithymalus latifolius &c.
Tithymalus arboides, triangularis nodoſus, & ſpinoſus, lacte turgens. Pluk
Tithymalus Indicus, ſpinoſus, & anguloſus, lacte turgens. H. Beaum. } Eſt Euphorbium verum Antiquorum &c. 72. xl. 7.
Tithymalus Mauritanus, aphyllos, anguloſus, ſpinoſus, ex quo Euphorbium Officinarum. H. L. Eſt Euphorbium. Dod. 73. xl. 8.
Tomentum. Cord.
Tomentarium in M. H. } Eſt Filago, ſeu Impia. 32. xxi. 7.
Tormentilla. (4) 9. 140. vii. 2.
Tormentilla vulgaris. Park.
Tormentilla ſylveſtris. C. B. P. } Vid. Tormentilla.
Tornabona &c. Caſ. Eſt Nicotiana &c. 64. xxxvi. 4. 5.
Tota bona. Dod. p. Eſt Bonus Henricus. 119. lviii. 10.
Toxicum &c. Clubr. Eſt Thora Valdenſium. 84. xlv. 2.
Trachelium foliis Urticæ. Cluſ. Pan.
Trachelium vulgare. Cluſ Hiſt.
Trachelium majus. Lugd. Ger. } Eſt Campanula major, vulgatior &c. 69. xxxix. 4.
Tragacantha. (25) 101. li. 9.
Tragacantha Maſſilienſis, foliis incanis deciduis, flore albo. M. H.
Tragacantha, ſive *Hircispina*. Dod. p. } Vid. Tragacantha *prædicta*.
Tragium Creticum Geſn. Eſt Fraxinella &c. 83. xlv. 5.
Tragopogon Hiſpanicus, ſive *Eſtorzonera &c.* J. B. Eſt Scorzonera latifolia, ſinuata. 25. xvii. 3.
Tragopogon pratenſe, luteum majus. (8) 25. xvii. 4.
Tragopogon purpuro-cæruleum Porri folio, quod Artifi vulgo. 25. xvii. 5.
Tragopogon gramineo folio, ſuaverubente flore. 25. xvii. 6.
Tragopogon foliis gramineis, hirſutis. C. B. P. Vid. Tragopogon gramineo folio &c.
Tragorchidis &c. Adv. Lob. Eſt Orobanche &c. 66. xxxvii. 6.
Tragoriganum alterum pulcherrimum peregrinum. Adv. Lob. Eſt Origanum Creticum. 49. xxx. 5.
Tragoſelinum minus, ſive Saxifraga Hircina, minor; foliis longioribus. (5) 16. xi. 1.
Tragoſelinum alterum, majus. T.
Tragoſelinum minor. Tabern. Germ. } Vid. Tragoſelinum minus &c.
Tragus, ſive *Uva Marina*. J. B. Eſt Ephedra &c. 128. lxii. 11.
Tribulus terreſtris. (21) 83. 145. xiv. 4.
Trichomanes, ſive Polytrichum Officinarum. (3) 5. 140. iv. 4.
Triadactylides rectiorum, flore albo. I. B. Eſt Saxifraga verna &c. 61. xxxv. 3.
Trifolium hepaticum &c. I. B. Eſt Hepatica trifolia. 7. vi. 2.
Trifolium fibrinum. (16) 58. 146. xxxiv. 1.
Trifolium paluſtre, majus, rotundiore folio. C. B. P.
Trifolium paludoſum. Ger. Park
Trifolium fibrinum, paluſtre. Tabern. } Vid. Trifolium fibrinum.
Trifolium acidum, flore albo. I. B.
Trifolium acetoſum, flore albo. Dod. p. } Eſt Oxys &c. 87. xlvi. 9.
Trifolium odoratum, ſeu *Melilotus fruticoſa, luteo, vulgaris*, vel *Officinarum*. M. H. Eſt Melilotus Officinarum &c. 93. xlix. 2.
Trifolium odoratum alterum. Dod. p.
Trifolium odoratum alterum, ſive *Lotus ſativa*. Lugd. } Eſt Melilotus major, odorata, violacea. 94. xlix. 3.
Trifolium pratenſe, album. (24) 94. xlix. 4.
Trifolium pratenſe album, vulgare, odoratum. M. H.
Trifolium pratenſe, flore albo, minus, è fœmina, glabrum. I. B. } Vid. Trifolium pratenſe, album.
Trifolium bitumen redolens. 94. xlix. 5.

Digitized by Google

Trifolium aſphaltites, ſeu bituminoſum odoratum. J. B. } *Vid.* Trifolium bituminoſum odoratum.
Trifolium aſphaltum. Lugd.
Trifolium corniculatum. I. Dod. p. *Eſt* Lotus, *ſive* Melilotus pentaphyllos &c. 95. xliz. 8.
Trifolium D. oſ. Lepidium Monſ. Dentillaria dictum. Park. *Eſt* Plumbago. 22. xv. 4.
Trinitatis flos &c. J. B. *Eſt* Viola tricolor &c. 68. xxxviii. 4.
Trinitatis herba &c. J. B. *Eſt* Hepatica trifolia &c. 7. vi. 2.
Tubera Cervina. (2) 3. ii. 5.
Tuberum genus quibusdam Cervi Boleti. J. B. *Vid.* Tubera Cervina.
Tubularia purpurea. 139. lxvi. 2.
Tulipa (38) 134. lxiv. 7.
Tumalie Americanorum. Guil. *Eſt* Lycoperſicum &c. 107. liii. 8.
Tunica. *Eſt* Caryophyllus &c. 60. xxxiv. 10.
Tuſſilago vulgaris. (8) 28. xix. 8.

V

Valeriana major, odorata radice. (6) 21. xv. 1.
Valeriana major, hortenſis. M. U.
Valeriana hortenſis, Phu folio Olusatri, Dioſc. C. B. P.
Valeriana optima. Caſ.
Valentiniana in M. H.
} *Vid.* Valeriana major, odorata radice.
Valeriana ſylveſtris, major. 21. xv. 2.
Valeriana ſylveſtris, magna, aquatica. J. B.
Valeriana ſylveſtris, foliis laciniatis. M. U.
} *Vid.* Valeriana ſylveſtris, major.
Valeriana Celtica. 22. xv. 3.
Valerianella arvenſis, præcox, humilior, ſemine depreſſo, M. H. 142. lxvi. 10.
Valeriana campeſtris inodora, major. C. B. P.
Valeriana altera, nuce umbilicata, & ſeu ſemine. Col.
Valerianella arvenſis præcox, foliis integris. Fl.
} *Vid.* Valerianella arvenſis &c. *prædicta.*
Valeriana rubra ſimilis, pro Limonio miſſa. Dod. p. *Eſt* Limonium &c. 142. lxvi. 11.
Veratrum flore ſubviridi. (21) 82. xliv. 11.
Veratrum nigrum. I. Dod. p. *Eſt* Helleborus niger flore roſeo. 82. xlv. 3.
Veratrum nigrum. II. Dod. p. *Eſt* Helleborus niger, hortenſis, flore viridi. 82. xiv. 2.
Veratrum nigrum. III. Dod. p. *Eſt* Helleborus niger, fœtidus. 82. xlv. 1.
Veratrum nigrum. Eyſt. *Eſt* Aſtrantia nigra, major. 141. lxxi. 9.
Verbaſculum pratenſe, odoratum. C. B. P. *Eſt* Primula Veris umbellata odorata &c. 56. xxxiii. 4.
Verbaſculum ſylveſtre majus, ſingularibus floribus, cauliculis inſtrumentis. M. H. *Eſt* Primula Veris pallido flore, humilis. 56. xxxiii. 5.
Verbaſcum mas, latifolium, luteum. (17) 63. xxxv. 8.
Verbaſcum vulgare, flore luteo, magno, folio maximo. J. B.
Verbaſcum latius. Dod. p.
Verbaſcum foliis incanis, mas, latifolium, floribus luteis, arctè cauli adhærentibus, ſive foliis anguſtis inter flores emanantibus. M. H.
Verbaſcum mas, & Candela Regia. Lob.
Verbaſcum album, vulgare, ſive Thapſus barbatus communis. Park.
Verbaſcum latifolium mas. Eyſt.
} *Vid.* Verbaſcum mas, latifolium, luteum.
Verbena vulgaris. (14) 52. xxxi. 10.
Verbena communis &c. Adv. Lob.
Verbenaca recta. Dod. p.
} *Vid.* Verbena vulgaris.
Veronica mas, ſupina, & vulgatiſſima. (17) 63. xxxv. 6.
Veronica vulgatior, folio rotundiore. J. B.
Veronica mas, ſerpens. Dod. p.
Veronica ſericata, terreſtris, perennis, mas, ſupina, vulgaris, foliis ſerratis. M. H.
Veronica vera, & major. Ger.
Veronica vulgaris, ſupina. Cluſ. H.
} *Vid.* Veronica mas &c. *prædicta.*
Veronica aquatica, major, folio ſubrotundo. 62. 147. xxxe. 7.
Veronica. Cord. *Eſt* Betonica &c. 44. xxvii. 6.
Vicia vulgaris, ſativa. (24) 96. l. 3.
Vicia major &c. M. H. *Vid.* Vicia vulgaris, ſativa.
Victorialis rotunda. Eyſt. *Eſt* Gladiolus. 132. lxiii. 14.
Victorialis longa. Cluſ. H. *Eſt* Allium latifolium, maculatum. 137. lxv. 9.
Viola Peruviana. Tabern. *Eſt* Jalapa &c. 22. xv. 5.
Viola Martia purpurea. (18) 67. xxxviii. 3.
Viola nigra. Cluſ. H. *Vid.* Viola Martia purpurea.
Viola tricolor, hortenſis, repens. 68. xxxviii. 4.
Viola flammea. Caſ. *Vid.* Viola tricolor &c. *prædicta.*
Viola indica ſcandens, Naſturtii ſapore. H. L. *Eſt* Naſturtium indicum. 68. xxxviii. 5.
Viola Lunaria, major. C. B. P.
Viola Lunaris. I. Tabern.
Viola latifolia. Dod. p.
} *Eſt* Lunaria major &c. 88. xlvii. 2. 3.
Viola matronalis. Dod. p. Geſn.
Viola Damaſcena. Severt.
} *Eſt* Heſperis hortenſis. 92. xlviii. 10.
Viorna vulgi &c. Lob. *Eſt* Clematitis latifolia, dentata. 11. viii 4.
Viperaria Hiſpanica. Ger. *Eſt* Scorzonera latifolia, ſinuata. 25. xvii. 3.
Vincetoxicum. Dod. p. *Eſt* Aſclepias &c. 86. xlvi. 6.
Virga aurea. (8) 27. xix. 3.
Virga aurea vulgaris, & Officinarum, foliis primum erumpentibus prunella. Flor.
Virga aurea minus ſerrata. C. B. P.
Virga aurea vulgaris, latifolia. J. B.
} *Vid.* Virga aurea, *prædicta.*
Virga aurea anguſtifolia, ſerrata, *ſive* Solidago Saracenica. 28. xix. 4.
Virga Paſtoris &c. C. B. P. *Eſt* Dipſacus ſylveſtris. 37. xxi. 5.
Viſnaga. (5) 14. ix. 5.
Viſalba. Dod. p. *Eſt* Clematitis latifolia, dentata. 11. viii. 4.
Vitis alba, ſive Bryonia. J. B.
Vitis alba. Matth.
} *Eſt* Bryonia alba. 103. lii. 2.
Vitis ſylveſtris. Sigillum Mariæ, & Thamus in M. H. *Eſt* Bryonia nigra. 103. lii. 3.
Vitriola &c. Caſ.
Urceolaris &c. Adv.
} *Eſt* Parietaria Officinarum. 120 lix. 6.
Ulmaria vulgaris. (21) 81. xlii. 10.
Umbelliferis affinis, capitulis globoſis, & villoſis. M. H. *Eſt* Cuminoides &c. 143. lxvii. 5.
Umbilicus Marinus. (1) 1. i. 8.
Umbilicus Veneris. Lob. Ger. Taber. *Eſt* Cotyledon &c. 80. xliv. 5.
Ungula Aſinina. Cord.
Ungula Caballina. Brunf. Trag.
} *Eſt* Tuſſilago vulgaris. 28. xix. 8.
Uniſolium. Amm. *Eſt* Ophioglоſſum. 6. v. 6.
Urinaria herba. Adv. *Eſt* Dens Leonis latiore folio. 24. xvii. 1.
Urinaria altera in M. H. *Eſt* Linaria &c. 64. xxxvi. 6.
Urtica Herculea. Tabern.
Urtica iners, magna, fœtidiſſima. J. B.
} *Eſt* Stachys fœtida, ſepium flagellis reptatricibus. 44. xxvii. 4.
Urtica urens, maxima. (30) 127. lxii. 4.
Urtica vulgaris, major. J. B.
Urtica urens altera. Dod. p.
Urtica communis, major. Adv.
} *Vid.* Urtica urens, maxima.
Urtica urens, minor. 127. lxii. 5.
Urtica minor, annua. J. B.
Urtica urens, minima. Dod. p.
Urtica minor, acrior. Lob.
} *Vid.* Urtica urens, minor.
Urtica Romana, *ſive* mas cum globulis. 127. lxii. 6.
Urtica urens, pilulas ferens. I. *Dioſcoridis ſemine Lini.* C. B. P.
Urtica urens, prior. Dod. p.
Urtica pilulifera, folio Urticæ vulgaris, ſemine Lini. M. H.
} *Vid.* Urtica Romana, *ſive* mas cum globulis.
Vulneraria ruſtica. (35) 99. li. 1.
Vulvaria. Lugd. *Eſt* Chenopodium fœtidum. 120. lix. 2.
Uva Marina. J. B. *Eſt* Ephedra &c. 138. lxii. 11.

X

Xanthium, *ſive* Lappa major. (30) 125. lxi. 10.
Xanthium, & Strumaria. Adv.
Xanthium, ſive Bardana minor. Park.
} *Vid.* Xanthium, *ſive* Lappa major.
Xiphion minus. Cluſ. H. *Eſt* Gladiolus. 132. lxiii. 14.
Xylon, *ſive* Goſſypium herbaceum. (20) 76. xlii. 3.
Xyris, *vel* Iris agria fœtida. 132. lxiii. 12.

Y

Yayama. Lugd. *Eſt* Ananas. 114. lvi. 6.

Z

Zingi fructus ſtellatus, ſive Aniſum Indicum. J. B. *Eſt* Aniſum Indicum ſtellatum. 150. lxviii. 10.
Zingiber. C. B. P.
Zingiber flore albo. Swert.
Zingiber, & ejus ſiliqua. J. B.
Zingiber Orientale floreſcens. Park.
} *Eſt* Iris latifolia tuberoſa, Zingiber dicta &c. 131. lxiii. 10.
Zucche. Anguil. *Eſt* Cucurbita &c. 113. lvi. 1. 2. 3.

INDICIS COROLLARIUM.

Ageratum foliis ſerratis. (9) 34. xxii. 4.
Ariſtolochia Piſtolochia, ſeu Serpentaria Virginiana, caule nodoſo. 77. xlii. 8.
Balſamita major. (9) 34. xxii. 3.
Fumaria bulboſa, radice cava, major. 86. xlvi. 3.

FINIS.

INDEX DISTRIBUTIONIS TOTIUS OPERIS.

Parenteſibus ( ) comprehenſa, Lectores ad Elenchum remittunt: Numerus paginam deſignat.

DISTRIBUTIO I.	PLantæ Submarinæ. (1) ab 1 ad 2.
DISTRIBUTIO II.	Plantæ Terreſtres ſimpliciſſimæ. (2) ab 2. ad 3.
DISTRIBUTIO III.	Plantæ Terreſtres ſimpliciores. (2) ab 3. ad 4.
DISTRIBUTIO IV.	Plantæ Capillares. (2) ab 4. ad 7.
DISTRIBUTIO V.	Plantæ Gymnopolyſpermæ. (3) ab 7. ad 11.
DISTRIBUTIO VI.	Plantæ Gymnodiſpermæ Umbelliferæ. (4) ab 13. ad 21.
DISTRIBUTIO VII.	Plantę Gymnomonoſpermę Flore ſimplici. (6) ab 21. ad 22.
DISTRIBUTIO VIII.	Plantę Gymnomonoſpermę Flore planipetalo (7) ab 23. ad 26.
DISTRIBUTIO IX.	Plantæ Gymnomonoſpermæ, Diſciſloræ, radiatæ. (8) ab 27. ad 33.
DISTRIBUTIO X.	Plantæ Gymnomonoſpermę Corymbiferæ. (9) ab 34. ad 36.
DISTRIBUTIO XI.	Plantæ Gymnomonoſpermę Capitatæ non ſquamoſæ (10) ab 37. ad 38.
DISTRIBUTIO XII.	Plantæ Gymnomonoſpermæ, Flore compoſito, Capitatæ, ſquamoſæ. (10) ab 38. ad 41.
DISTRIBUTIO XIII.	Plantæ Gymnodiſpermæ Stellatæ. (11) ab 41. ad 42
DISTRIBUTIO XIV.	Plantę Gymnotetraſpermę Verticillatæ. (12) ab 43. ad 52.
DISTRIBUTIO XV.	Plantæ Gymnotetraſpermæ Aſperifoliæ. (14) ab 53. ad 55.
DISTRIBUTIO XVI.	Plantæ Gymnotetraſpermæ Tetrapetalæ. (15) ab 55 ad 56.
DISTRIBUTIO XVII.	Plantæ Monangioſpermæ. (15) ab 56. ad 60.
DISTRIBUTIO XVIII.	Plantæ Diangiæ Polyſpermæ. (16) ab 61. ad 66
DISTRIBUTIO XIX.	Plantæ Triangiæ Polyſpermæ. (18) ab 67. ad 70.
DISTRIBUTIO XX.	Plantę Triangię Tricoccæ. (18) ab 71. ad 73.
DISTRIBUTIO XXI.	Plantæ Tetrangiæ Polyſpermæ. (19) ab 73. ad 74.
DISTRIBUTIO XXII.	Plantæ Pentangiæ Pentacoccæ. (19) ab 74. ad 75.
DISTRIBUTIO XXIII.	Plantæ Polyangiæ Polyſpermæ. (19) ab 75. ad 79.
DISTRIBUTIO XXIV.	Multiſiliquæ Plantæ, Corniculatæ, Univalves, Polyſpermæ. (20) ab 79. ad 85.
DISTRIBUTIO XXV.	Plãtę Siliquoſæ (21) ab 85. ad 86.
DISTRIBUTIO XXVI.	Plantæ Tetrapetalæ Cruciformes, Siliculoſæ, & Siliquoſæ. (22) ab 88. ad 93.
DISTRIBUTIO XXVII.	Plantę Leguminoſę Monoangię, Trifoliatæ (24) ab 93. ad 95.
DISTRIBUTIO XXVIII.	Plantæ Papilionaceæ, Polyphyllæ plerumque. (24) ab 96. ad 102
DISTRIBUTIO XXIX.	Plantæ Bacciferæ. (25) ab 103. ad 110.
DISTRIBUTIO XXX.	Plantæ Pomiferæ. (26) ab 111. ad 114.
DISTRIBUTIO XXXI.	Plantæ Apetalæ. Fructu Flori contiguo, Gymnoſpermæ. (27) ab 115. ad 122.
DISTRIBUTIO XXXII.	Plantæ Apetalæ, Flore fructui contiguo, Enangioſpermæ. (25) ab 122. ad 125
DISTRIBUTIO XXXIII.	Plantæ Apetalæ, Fructu à Flore remoto. (29) ab 125 ad 126.
DISTRIBUTIO XXXIV.	Plantæ Apetalæ, Flore in una Planta ſterili, Fructu aliâ non floriferâ, vocantur Sexu diſtinctæ. (30) ab 126. ad 128.
DISTRIBUTIO XXXV.	Plantæ Monocotyledones, foliis ſeminalibus carentes, Bracteatæ. (30) ab 129. ad 138.
APPENDIX.	Ab 139. ad 150.

SERIES TABULARUM.

TAb. II. II. III. IV. V. VI. VII. VIII.	pag. 11.
Tab. IX. X. XI. XII. XIII. XIV. XV. XVI. XVII. XVIII.	pag. 26.
Tab. XIX. XX. XXI. XXII.	pag. 36.
Tab. XXIII. XXIV. XXV. XXVI.	pag. 42.
Tab. XXVII. XXVIII. XXIX. XXX. XXXI. XXXII. XXXIII. XXXIV.	pag. 60.
Tab. XXXV. XXXVI. XXXVII. XXXVIII. XXXIX. XL.	pag. 72.
Tab. XLI. XLII. XLIII. XLIV. XLV. XLVI. XLVII. XLVIII.	pag. 92.
Tab. XLIX. L. LI. LII. LIII. LIV. LV. LVI.	pag. 114.
Tab. LVII. LVIII. LIX. LX. LXI. LXII. LXIII. LXIV. LXV.	pag. 138.
Tab. LXVI. LXVII. LXVIII.	pag. 150.

Die 24. Decembris 1759.

REIMPRIMATUR.

F. Jo: Dominicus Caſſinoni Ord. Præd. Sac. Theol. Magiſter, & Commiſſarius S. O. Mediolani.

J. A. Viſmara Pæn. Major pro Emo, & Rmo D. D. Cardinali Archiepiſcopo.

Vidit Julius Cæſar Berſanus pro Excellentiſſimo Senatu.

Digitized by Google